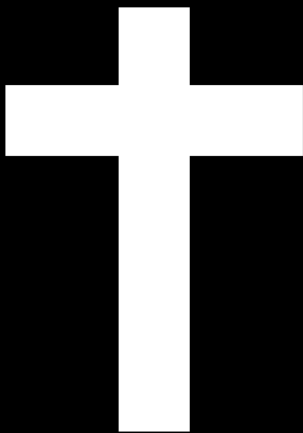


Riosia Warijio Nayewani Ahpo Tisiwa Kaaweruma

Tuuyewari



Huarijó: Riosia Warijio Nayewani Ahpo Tisiwa Kaaweruma

Tuuyewari New Testament

**Riosia Warijio Nayewani Ahpo Tisiwa Kaaweruma
Tuuyewari
Huarijío: Riosia Warijio Nayewani Ahpo Tisiwa Kaaweruma
Tuuyewari New Testament**

copyright © 2014 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Huarijio

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022
c8002ff9-eafc-5d29-b2c7-a847cdca6c74

Contents

Maateo Iyoteria	1
Marako Iyoteria	83
Ruuka Iyoteria	134
Waani Iyoteria	216
Eesusi Ajawariae Nokitiame	277
Rooma	354
1 Koorintio	388
2 Koorintio Iyojurawa	421
Karata Iyotepawa	443
Eejesio Iyotepawa	456
Eeripo Iyotepawa	469
Koorosa Iyotepawa	478
1 Tesaronika Iyojurawa	487
2 Tesaronika Iyojurawa	495
1 Timoteo Iyotepawa	500
2 Timoteo Iyotepawa	511
Tiito Iyotepawa	519
Iremoni Iyotepawa	524
Eureo Iyojura	526
Saantiao Iyojura	554
1 Peero Iyojura	563
2 Peero Iyojura	574
1 Waani Iyoteria	580
2 Waani Iyoteria	590
3 Waani Iyoteria	592
Uurasi Iyojura	594
Waani Tetewiteria Eesusie	597

Riosi Kaaweruma Tuuyewari Maateo Iyoteria

*Eesusi Riosie Weratiame tetejimarisiria, ehkoriaami Auranisi o'inia
(Ruuka 3:23-38)*

1 Kúuraa. Nee Maateo tewaniamea, piiripi puuu Eesusi Riosie Weratiamee weratiameepua tiame, oosa mariki aampa ooka Eesusi ajawaria ahjama. I'wa iyotemane Eesusi Riosie Weratiameo, aatana ehkoriaami tetejimarisichi o'inia eenamekopua, aatia tiichipa puuua Auranitaru tetejimarikopua Raawitaru tiame, ehkoriaami mochiame ti'tijoerichiopua. O'inemane i'ka iyosi aamowichio.

2 Ehkoriaami Aurania Ihsa noonora eneriaipua; Ihsaa, Aakowo noonora; Aakowoa, Uura noonora enerepua poponirama.

3 Uuraa, Paaresi noonora enerepua Saara tiame. Yeeyera ihji ooka tatanao, Taamara tewaniame enerepua; Paaresia, Ehroni noonora enerepua; Ihji Ehronia, Aarami noonora enerepua;

4 Aaramia, Aaminawa noonora enerepua; ihji Aaminawaa, Naasoni noonora enerepua; Naasonia, Saromoni noonora enerepua;

5 Saromonia, Wooosi noonora enerepua, yeeyeraa Raaja tewaniame. Ihji Wooosi tewaniamea, Ooweri noonora enerepua, yeeyeraa Ruuti tewaniame; Ooweria, Isai noonora enerepua;

6 Ihji Isai tewaniamea, Raawi noonora enerepua, yawichi enekame; puu yawichi Raawia, Saromoni noonora enerepua, ihji Saromoni yeeyeraa, Uuria uupira enekame;

7 Saromonia, Roowoami noonora enerepua; Roowoamia, Aawiasia noonora enerepua; Aawiasia, Aasa noonora enerepua;

8 Aasa tewaniamea, Osaja noonora enerepua; Osajaa, Oorami noonora enerepua; Ooramia, Uusia noonora enerepua;

9 Uusiaa, Ootami noonora enerepua; Ootamia, Aakasi noonora enerepua; Aakasia, Esekia tewaniame noonora enerepua.

10 Esekiaa, Manase noonora enerepua; Manasea, Aamoni noonora enerepua; Aamonia, Oosia noonora enerepua;

11 Oosiaa, Eekonia noonora enerepua poponirama, isaeri ti'tijoeri Wawironia i'tonioiopua, chapisa i'totiame tiame.

12 Neipa Wawironia e'enatioio, Eekoniaa, Saratieri noonora enerepua; Saratieria, Soorowaweri noonora enerepua.

13 Soorowaweria, Aawiu noonora enerepua; Aawiu tewaniamea, Eriakimi noonora enerepua; Eriakimia, Aasori noonora enerepua.

14 Aasoria, Sooroki noonora enerepua; Soorokia, Aakimi noonora enerepua; Aakimia, Eeriuu noonora enerepua.

15 Eeriuu tewaniamea, Riasari noonora enerepua; Riasaria, Maatani noonora enerepua; Maatania, Aakowo noonora enerepua;

16 Aakowoa, Oose noonora enerepua, Maaria kuunara enekame, Eesusi yeeyera. Ihji Eesusipu puuua taamoo, Riosie Weratiameko tuuyaa.

17 Ihji tetejimarira muuwekamea, oosa mariki aampa naao sesenerichi u'matokamepua, ahkasi Auranitaru o'iniao, Raawitarusiopua; Raawitaru o'iniaoi, wa'achi kehki seseneri u'matorepua, ahkasi Wawironia taawechiopua, i'isaeri ti'tijoerio Wawironia i'totioiopua; Wawironia o'iniaoi,

wa'achi kehki seseneri u'matorepua, ahkasi Eesusi Riosie Weratiame naawariachisiopua tiame.

*Apoē Eesusi naawariachi simiyame nayewaniame
(Ruuka 2:1-7)*

¹⁸ Ehpeo neeea, Eesusi naawariachi simiyame aamo nayewemania, achini teereriopua i'wa weechio. Ihji Eesusi yeeyera Oose ahjama neewimerioio, Riosi utewarie peteterepatetiamepua.

¹⁹ Ihji Oose Maaria ahjama neewimeriaa, ki se'wika kaaweru-makapaopua, ki suuwe erapatenariapaopua Maariao, ki aawata nane'rejererepua achini teeka peteterepariaopua pu'kao. Pukaepa ihchi poanatamo o'rariaipua, apoeche nane'reka.

²⁰ Nape i'ka Oose wa'a e'raka oiyoio Riosi ku'iwaria, kochirewachi chaanerepua pu'kao:

—Ooséee, Raawi tetejimarichi eename, ka'te suuwe eramitia muuua, Maaria ahjama neewikao. Ihji Maaria petetepariaa, Riosi Riosiwariē wa'a e'ariae iikamepua.

²¹ Pukaepa muuua i'ka Maaria sausoopua, i'ka temari naawakameo, Eesusi tewāmeri eemea ti'tijoeo ooweruopua tiameo, tatakoritiamewichio kokosapuame, newipatemerikoopua.

²² Yooma ihji wa'a ikipuamea, ehkoriami o'inia Riosi cheeriapua, ahpo nayewaturachiopua, eēē cheeriaepua:

²³ Weemera kutewea, peteterepameripua; ihji peteterepasaapua, temari saumeripua.

Ihji temaria, Emanuéri teewapuamepua.

Ihji Emanuéri chaniwamea: Riosia taamo ahjamapua, cheeka chaniwamepua.

²⁴ Wa'a chaanetiapa Oosea Riosi ku'iwario, pusasaapa, yooma wa'a teetorepua waikao, ahkasi Maaria ahjama ahpo neewiachisi. Oosea neewirepua neewiao Maaria ahjamao,

²⁵ nape ki noonoterepua pehjiō ahpo uupichitiaō, ahkasi neipami sauria yachapachisiopua. Waikaopua i'ka kuita naawasoopua Oosea, Eesusi teewarepua pu'kao.

2

Cherayachitepa e'name, te'ta pepeniwari machiyame ti'tijoe

¹ Uurea weechio, Eesusi Weereni mochiwachi naaoiopua, Eerore yawichi eneriaipua wa'ao waikamio. Waika taawechiāmio, wa'a Eerusareni e'enarepua ookapi ti'tijoe cherayachitepa e'ename. Ihji ti'tijoea, te'ta machiwari pepeniame enerepua, itapiti so'porichi simiyame tisia i'yesika mochitoriamē.

² Ihjia wa'a mochiwachi e'enakao iinatukesirepua ti'tijoeo, chaachapaka:

—¿Akatia naawariarepua kohja, Uurio yawichiwara enemerī? Teemea so'porichitia tajayame ne'netoka e'enakame teemea, cherayachisi o'iniaopua, ahkasi pu'ka so'porika tiame kahtiachisi, i'wa kohja naawamiachiopua. Pukaepa i'wa e'nakame teemea iyorimia te'teretoapu teemea pu'ka kuitao, ahka naawariachio.

³ Waikao Eerore yawichia wa'a chaachapo tuuwame inamukapaopua mehka e'enakameo, wekana eraparepua kiisi kaawe e'rakao, muuwaeme Eeroreka erakoameai Eerusareni mochiwachio, wa'achi erakorepua tiame Eerorechitiaō.

⁴ Wa'a erapakaopua Eerore yawichia, ahpo kahtiachi napawinasaapua, te'ta isaeri ne'neseriosio, pariseroopua tiame napawinurasaopua, cheeka iinatukerepua pu'kao:

—¿Akatia naawameri ohjoarepu Riosie Weratiamea?

⁵ Waikao ne'neseriosi pa'pamiratuamea chaachaparepua:

—Uurea weeechi naawameripua Weereni mochiwachi; wa'a cheeka nayewame Ehkoriaami Iyoteria, Riosi nayewatura chaachapariaa.

⁶ I'ka eee chaachapaka:

Muuu Weereni mochiwachio, epeche nu'utirakaimua Uura weeechio ki wahjachi te'ta mochiwarichitiaopua, wa'a aamo mochiwachio wa'a naawamerikaitepua piiripi tijoe, epeche te'ta weruma tiaameopua ki aaatachitia, aaata puuua te'ta yawichi enemeriapua, yooma no'o ijinuwachio, isaeri ti'tioechio.

⁷ Wa'a chaachapatiaeme nane'resaapaopua Eerorea, ihchi paesapa pu'ka cherayachi e'enakameo, pu'ka iinatukeka nane'rerepua, achinitio o'inia machenariopua so'porio, cherayachi so'pori naaniatiwariopua.

⁸ Wa'a ikisaopua Eerorea, Weereni siimpanurerepua waikao, chaanesa:

—Yooma aamo ye'kachisi i'yapuapua pu'kao, pu'ka kuita naawaria-chiopua. Tewisaapa eemea, no'o tuuyepuapua, wa'achi siminariame nee'ei, ahjachi paparawemia.

⁹ Waikao cherayachitepa e'enakamea, Eerore cheeria inatatosika siimparepua. Waikao puuu so'pori cherayachisi o'inia tetewitoka na'naritosi e'enariaa, pu'ka wa'api so'pori ne'netosirepua Weereni ajasipuawichio. Waikao pu'ka so'pori na'naritokao, pu'ka kuita naawakame ta'perachi tahjepaka yasipakopaopua wa'asi, teewerepua ahpo wa'ami siimpao.

¹⁰ Waikao cherayachitepa e'enakamea, tisia kaawe erakorepua, kuita naawakame ohjirachi ajasitipao.

¹¹ Waikao wa'a karichi muisaopua yooreminao, wa'a kahtiaeme tete-warepua kuitao, ahpo yeeye Maaria tewaniame ahjama. Waikao cherayachitepa e'enakamea, chopokorieka ajapaka ki nu'uti iyorirepua pu'kao. Wa'a ikisaopua ahpo u'paria kaaja wahjonasaopua wa'a manitoame pu-uyanaopua, Eesusi kuita ihkokerepua, itapiti tisia nateyame, naatichitia: apoche o'ro, cho'imori, peeniajuri miira tiamé.

¹² Waikao i'ka nonoraka nokisinioiopua, Riosi ku'iwaria kochirewachi nayewerepua pu'kao, eee chaaneka:

—Ka'te uumatomia eemea Eerore kahtiachiamio, pirenachi poowechi-ami uumitia ohso kaawe.

Pukaepa puuua, piirechi poeochiami uumatorepua nonorakao.

Eejito weeechi ujumaniame Oosee

¹³ Wa'a ikisaopua Riosi ku'iwaria, pu'ka te'ta ma'machiwari nonowa-soopua, Oosepechi nayewerepua kochirewachio, puuua Ooseo chaanere-pua:

—¡Yaapi ihtakosa Ooséee! Ikanati werisika ujumamitiapua Eejito, wa'a i'toka ichipupamitiapua pu'ka kuitao yeeyera tiame. Wa'a ikisaopua, wa'a mochipuapua ku'itapi, ahkasi aamo no'o chaaniachisi eenechi, ahka aamo uumpamiachio. I'ka aamo chaanania nee'ea, Eeroreo amori i'yasiamekopua pu'ka kuitao merinareka.

¹⁴ Waikao Oosea pu'ka tukawarichi wa'api machenarepua Eejitomio, pu'ka weeechi ichipupamiaopua kuita i'tokaopua tiame, yeeyerama.

¹⁵ Wa'a Eejitoo wa'a mochirepua ahkasi Eerore mukuyachisi. Ihji wa'a ikitiame ikitiamea, Riosi cheeria pichiwa machenaka teerere puuua,

ehkoriami ahpo nayewaturachi cheeria. Apoe taamo Noono Paamiraa ehkoriaio, cheeriaipua: "Eejito o'inia paaenania no'o Taanao."

Eerore yawichia, kukuchi ko'inurena

¹⁶ Eerorea cherayachitepa e'enakameo tísia ahpo wisikuerioopua, tísia nekarepua waikao. Wa'a iikapa puua yooma kukuchi ooka paamuameopua waanami, ko'inurerepua, yooma Weereni na'nawakameopua, wa'a norikame mochiwachiopua tiame, yooma pu'ka so'pori machenariachisi na'nawakameopua kukuchi, cherayachitepa e'enakame chaachapariaopua waika taawechi naawamio tuuka.

¹⁷ Ihji kukuchi ko'itiameai, Riosi chaaneriachitia ikitiamepua tiame, ehkoriami Eremia nayewariachitia, i'ka cheeriachitiao:

¹⁸ Wahka Raama tewaniachi roomosachio,
aaata oowitime ki teesa kokosa e'raka naarachani,
tísia yuuwesika.

Ihji aaata naarachaniamea,

Raakeri tewaniamepua ahpo tatanawichio tísia naarame.

Ihja kiisi teewenariame puua naarakao,

ki nu'uti kaawe erapateniai, ahpo tatana kiterepatekapa.

¹⁹ Neipa Eerore mukisooopua, Eejito kahtioiopua Ooseo pehjo, Riosi ku'iwaria eenechi nayewerepua Ooseo, kochirewachi. Puua kochirewachio, chaanerepua:

²⁰ —Ehpeomua Oose, werisika Isaeri weechi no'ramitiapua, puua aamo taana merinariameapa, mukukamekopua wa'asio.

²¹ Waikao Oosea wa'a simirepua waikao, pu'ka kuita i'toka yeeyera tiame, Isaeri weechi.

²² Nape Oosea Uurea weechio, Arakerao tewaniame Eerore taanara yawichiko tuuopa wa'ao waikao, majawerepua pu'kaoiopua pehjo, wa'a ahpo ohjoremiaopua. Waikao Oosea eenechi kochirewachi tuuyetiapao Riosi ku'iwario, wa'ao ki kaawe teeremerikooopua wa'ao; ohso kaawe Arirea weechikamera akiparepua no'rakao.

²³ Waikaopua Arirea weecheni enasaopua, Nasare mochiwachi yasarepua waikao ohjoekao. Wa'a iika ihja, ehkoriami Riosi nayewatura chaachapariachitia iintorepua. Ihja eee chaachapariaipua: "Puuu Riosie Weratiame enameria, Nasare tijoe tewapumeppua."

3

Waani Paatoamea kuhsitere yasaria

(Marako 1:1-18; Ruuka 3:1-9, 15-17; Waani 1:19-28)

¹ Pu'ka taawechiami Eesusi Nasare mochiwachi ohjoekoioopua, Waani ti'tjoeri Paatoamea Uurea weechiami yaajatoriapua, ki tijoekachi. Wa'ami yasaka tuuwicharepua ti'tjoerio, Riosi tuuyewarichi simiyame.

² Ihji Waania ti'tjoeri sisinawekao, eee cheerepua:

—;Yooma toaka mochtuopuapua aamo ki ka'karuma yooraka mochikao, puu aamo ki ka'karuma yoor cheriwemerio, ki mehka kahtioi tiopua pu'kaopua wa'asi! Puu Apoe aamo cheriwemeria, Apoe ihsimeripua aamo wahjonekao, ahpo ye'karichi muimichioo, ahpokamera ahjama teerepuawichioopua taamoo.

³ Waania wa'a cheeka nayewerepua wa'a chiamekopa Ehkoriami Iyoterichioopua Isaiao, puua eee cheeriaipua:

Wahka mehka ki tijoekachi siinachani aaata, puua cheechaniamepua:

"Eeme ti'tjoea ooweru tiamea Riosiwichioo,

aamo iikachi wahjonamitia poe;

nape te'ta pichiwa cheeka,

kiisiki kihta a'chi tiame inasokaopua amochio,
itapiti a'chi tiameopua ki kaawerumao."

⁴ Ihji Waani wisachucharaa, tumusari animari kuuparae netetiame eneriamepua; ihji wahsipuraraa, wi'chie netetiame eneriamepua. Ihji koayaa ohchi koaka yayasariamepua, se'ma se'ori kuhsitere iintuame tiame.

⁵ Eerusareni mochikame ti'tijoea, yooma Uurea weechiami mochikameopua tiameo, Oorani akichiko ohjoemeapua tiame, Waani kahtiachi eejenapariaipua Waani keepumia.

⁶ Ihji Waania wa'a enapasoopua ahpo kahtiachi, i'kao ahpo tatakoriwa toimo erapasoopua Riosichi tuuka, Waania paapatosiriaipua pu'kao Oorani akichi, kaaweruma enepanariameopua taamo Noono Riosichio.

⁷ Nape seenepi simikameo Waania ki ookapi e'nariopa nanaarame ahpo paatoachio, parisero ti'tijoeo, saruseo ti'tijoeopua tiameo, chaanekapua pu'kao:

—iEeme sayawe ti'tijoeri, itapiti ki ka'karuma masitiame, zihitana yoramia e'enaka eemea i'wao, ti'tijoeri ahpo tatakori ma'chitachio Riosichio, ahpo paatoka toimo tuuwachioopua tatakoriao? zAatana aamo chaaneka aamoo, aamo newipamerikoopua Riosi kokosarichio, aamoo kiisi kaawe nokayameo?

⁸ Toipuapua pahchao aamo tatakorika mochikao, nape pichiwa toinarekaopua aamoo kiisi kaawe aamo nokayao.

⁹ Ki oowera aamo Aurani ojochiwarako erapuapua, aamokamera te'ta ka'karumako erakokaopua Riosichio. Aamoka te'tiame ojochiwa nakiyame enesaa Riosia, i'ka tehte i'wa maaniameoi Aurani tetejimara enepatemiipua.

¹⁰ Riosi kokosari tepuraraapa, nawachi meteka tehpunamerapua wa'asi yooma ki ka'karuma taakiameopua Riosiwichioo. Yooma aaata ki ka'karuma taakiameopua Riosiwichioo, na'ichi ipaka kosimerapua pu'kao.

¹¹ Neeea yooma ahpo tatakoriwa toinariameo, neeroie paatoamepua paatoao, nape neipa eenamea ahpo Riosiwarie paatomeripua iikachio, neeea pu'kawichioo kihta nateyamepua. Puuu Apoe neipa eename paatoa, te'ta piipari paatowa enemeripua; na'ie kosoka piipatiamechitiapua tatakorio. Pu'kao neeea kihta nateyamenia pukachio, pu'ka kaakaraoinia ki nateyamenia no'o na'sonemiao.

¹² Puuu Apoe Paamiraraa wa'asi, ahpo sekachi makotoamepua wa'asi ahjae kasarapupuameopua tiirikoo. Kasarapusaapua tiirikoo katewemeripua pu'kao; nape pu'ka tiiriko moowaraopua na'ichi ipaka tatenatemeripua kosoka. Puuu ti'tijoeri ki ka'karuma ihpapapuachio, kiisi choipame na'ichi ihpapapuamepua.

Eesusi paatorewa

(Marako 1:9-11; Ruuka 3:21-22)

¹³ Senepi simikame Waanio paatoka ihsioio Oorani akichio, wa'achi eenariai Eesusiai Arirea o'iniaopua, ahpo paatopuwichioopua.

¹⁴ Nape Waania Eesusio ki paatonariaipua pu'kao, ki nu'uti tiamekopa Eesusio apochio. Pukaepa chaanekaipua Eesusio:

—zNape neee? Muuukamera no'o paatometepua. zAatia neekamera aamo paatotapua?

¹⁵ Nape Eesusia chaanekapua pu'kao:

—Eje'e, wa'atepua tiiao, nape wa'atioi no'o paatopuapua, ti'tijoerio nane'remichioopua Riosie no'o weraniamekopua.

¹⁶ Eesusio paatotiache neerochi machenoioipua, te'pa tewekachio wahjoame tetewitiapua. Wa'a o'inia kooroka tiame tekikao, Eesusichi yasipakapua. Pu'kao, yooma teeme wa'a nokayame tetewikapua.

¹⁷ Pu'ka Eesusichi yasipasoopua tewekachi o'inia, chiame inamuretia-pua tewekachi o'inia:

—Ihjipu no'o Taanaa, puuu te'ta no'o nakiyaa. Ihji puuua, te'ta tísia no'o kaawe e'riapua.

4

Aatia iintota Eesusi ne'newa

(Marako 1:12-13; Ruuka 4:1-13)

¹ Riosi Riosiwari wa'a iintosaapua Eesusichio, mehka i'torepua ki tijoeekachi. Eesusi wa'a kahtioipua ki tijoeekachio riaorósia, Eesusio atia iintotarepua pu'kao.

² Wa'a ki tijoeekachio Eesusia, ooka weerewa taawe yasarepua wa'ao, ooka weerewa tukawari tiame, kiisi koaka. Wa'a yasakaopua tísíwa toore aiwarepua.

³ Wa'a tiioa Eesusio tísia chorowakao, riaorósia, kiisi kaawe iintotenar-iapapua Eesusio, chaanerepua:

—Pichiwa Riosi Taanara enesaamua, paani enepatepuapua i'ka tehteo, ko'kopuapua ihsisa.

⁴ Wa'a chiiopa riaorósio Eesusia, chaanerepua:

—Riosi Ehkoriaami Iyoterichi chiiiaa, chiiamepua: “Ki kooameche koaka ahjame ti'tjioeria, Riosi chiiacheeoiopua yoorekao, ahjaniamepua.”

⁵ Ehjepamio riaorósia Eerusarení u'parepua Eesusio, Eerusarenio Pi-ipari Mochiwari teewataniachi upasaoi tiopachio, epeche te'pa weeriame tiopachi moenapusaopua,

⁶ chaanerepua wa'a weerakao:

—Pichiwa Riosi Taanara enesaa,
aamo ihpaomua wa'atipoo,
Riosia ahpo ku'iwarieo,
aamo ku'ipameripua ka'chi ikimichio

—wa'a chiiamepua Riosi Ehkoriaami Iyoterichio. Puuu wa'api Iyoteria chiiamepua tiameo:

Riosia, ahpo ku'iwarie aamo panitomapua,
ki wichipamichiopua poeche motochikao.

⁷ Eesusia nehjiarepua pu'kao:

—Nape Ehkoriaami Iyoterichio chaanipua tiameo: “Aamo Riosiwao, ka'te aatiatamua utewarirao.”

⁸ Neipa wa'asiopua riaorósia, kai waapi weeriamechi kawijampa i'torepua Eesusio, wa'a werakaopua yomatiamé ma'chiachioopua weechi yawichiwachiamio,

⁹ chaanerepua ne'netekao:

—Nee. Yooma i'ka ye'kari aamo tetewao, yooma aamowichio teerepa-mania pu'kao, no'okamera yooresoopua chopokorieka.

¹⁰ Nape Eesusia wa'a chiiopa Satanasio, chaanerepua:

—Se'wisa muuua noochio. Mehka akipaka muuua ki noochi. Kiisi ahjachi chiiamemua, oowera tísia se'wi chiiamemua. Riosi Iyoteri chiiá eekamera chiiamepua: “Muuua aamo Riosikamera iyorimitiapua, Apoe aamo Paamirakamera. Pu'kakamera yorakeka yasitopuapua kiisi teesaoi se'wika.”

11 Wa'a chaanetiapa riaorósia, toarepua waikao. Eesusi toisooopua riaorósio, Riosi ku'iwaripechi wa'a e'enarepua, Eesusi itapiti ku'ipuame nakisoo ku'ipamia.

Eesusia aho tehkiwa o'inenapua, Arirea weeechi
(Marako 1:14-15; Ruuka 4:14-15)

12 Eesusia Waani karichi yachatiamé inamukaopua, Arirea weeechi no'rariapua eenechi, Nasare mochiwachi.

13 Nape wa'a Nasare mochiwachio ki itipirepua wa'ao, ohso kaawe Kape-naukamera akipariapua, ohjoremia. Kapenau tewaniachio, kawiyamina Arirea weruma neeroi maaniachi suuwerachi enerepua, Sauroni tetejimara weewarachi enerepua, Nehtari tetejimara weewarachi tiame.

14 Wa'a iintotiaméa Eesusio, Isaia iyoteriaa tisia pichiwa machenarepua, puuu cheeriaopua tiame:

15 Wa'a Sauroni tetejimari weewarachio Nehtari tetejimari weewarachi tiameo,
Oorani akichi o'inia ahkasi kawiyamina Arirea pa'we suuwerachisi enerepua.

16 Wa'a mochikamea tisia tukapachi mochikme eneriaipua, ki nu'uti tukapachi aho te'teriamé:

nape aaata wa'a eenakaopua taajenachi te'terepaterepua, kaaweruma uutapachi iintaparepua iikachio.

Puuua wa'a te'terekao wahjiparichi mochikame eneriaipua ahjaio.

Nape aaata apochi eenakopaopua, ma'chireparepua ahpochi iikachio.

Ihji aaataa, Eesusi wa'a iintoriaa nayewamepua, Isaia ehkoriami cheeria aho iyoterichi.

17 Eesusia wa'a o'inia o'inesirepua Riosi kaaweruma tuuyewari chiia nayewatusikao. Puuuu eee cheeka nayewesirepua ti'tijoeriopua ooweruriopua tiame:

—Yooma toaka mochtopuapua aamo kiisi ka'karuma nokayao; ohso kaawe eemea, Riosi kaaweruma chiiakamera na'naritopuapua, puuu Riosi ye'karichi muijerameo, aamo ohjoekachi eenariamekopua wa'asi.

Eesusi naao so'chi chapiyame paajuteria
(Marako 1:16-20; Ruuka 5:1-11)

18 Piie taawechi Arirea pa'wesuweko ihtoi Eesusia, ooka aaata aho poponieme tewarepua sochichaira neerochi ihpapame, puuuu so'chi chapiwa tekipaname eneriaipua. Piiripi puuuu Siimoni Peero tewaniame enerepua, piirea Anteresi, wa'api puuu poonira.

19 Eesusia wa'a tetewakapao, pu'kao chaanerepua:

—iNahpe no'o ahjama, ti'tijoeri Riosichi paajutiame enetai, Riosiwichio so'chi upapamechitia!

20 Wa'a chaanetiapa puuuu ikanati toisapua aho sochichaira, ahjama siimparepua.

21 Epeche waanakoopua tiameo, piirechi ooka tewarepua aho poponieme. Piiripi puuuu Saantiao tewaniame enerepua, piirea Waani. Ihji ookaa Sewereo tatanara enerepua, aho noonoma nokayame so'chi ikuchaira koyacheka, pawekakerachi mochika. Pu'ka wa'a tewakapaopua Eesusia, paajutesirepua tiameo, aho ahjama ohjomichio.

22 Ihjia paajutetiapa ikanati ahjama siimpariapua tiameo, wa'api pawekakerachi toisapua aho noonoo.

Eesusi ki ookapi ti'tijoeri masiteria
(Ruuka 6:17-19)

²³ Wa'a inisikaopua Eesusia, yooma Arirea mochiwachiami ohjotiapua isaeri ka'karichiami napawiwachi, masitekaopua, Riosi chiia ka'karuma tuuyewari, tuuyesika, Riosi ye'kariwachi simiyame nayewesikapua wa'ao. Yooma wa'amioyua, yooma ihta kokorewa yachapatesikapua tiame.

²⁴ Wa'a inisiame inamukapaopua yooma ihta kokorewa yachapatekao, muuwaeme Nehtari weechiamio, yomachi Siiria weechiamioyua tiameo ti'tijoeri, wa'a e'enariapua yooma ihta kokoriame u'yepakaopua. Puu muuwaeme kokoriame u'yepatiamea ti'tijoe ooweru tiame, reemo yahchame eneriapua, epiresi ko'koame te'teriame tiame, tu'tuikame kokoriame, ro'roji kokoriame, chookopakame kokoriame tiame. Yooma i'ka ko'koameopua Eesusia, sautekapua.

²⁵ Wa'a teetochaniopa Eesusio, muuwaeme Eesusichi paparariapua: Arirea ohjoeme, Eerusareni ohjoeme, Uurea weechi ohjoeme, Reekapori weechi mochikame, Oorani akichi cherayachimina ohjoeme tiame.

5

Eesusi roomosate, yasaka masitia

¹ Seenepi simikame muuwaeme ti'tijoeri ahpo na'naritorioio Eesusia, teewi tekorata yasipakapua masitemiao. Waikao wa'a yasipakopa Eesusio masitemiao, ti'tijoeri pepenipanariamea Eesusi masitiao, waapi eenepakapua Eesusio.

Riosie tísia kaawe erakotewa tesiwa erakoamewichioo (Ruuka 6:20-23)

² Pu'ka muuwari waapi enepakoopa Eesusia, o'inekapua cheekao:

³ —Aaata Riosichi tuukame ahpo tatakorio, tísia kaawe yorapuamepua Riosieo, cheriwepuamepua tatakoririao; puu tatakori cheriwetiamea, iinuemeri puuua Riosi ye'karichi muipuameopua.

⁴ 'Aaata tatakoriapa tísia yuwesiameopua, tísia kaawe yorapuamepua Riosieo, apoe Riosi iintomerikopua kaawe erapatekao, aaata pu'ka tatakoriria cheriwekaopua.

⁵ 'Tísia kaawe yorapuame Riosieopua tiameo, aaata ahpo iikachio tísia tesiwa e'raka ahpo uuyamea Riosichio, wa'a te'tiamekapa Riosichioyua puukamera muimerikapapua Riosi ye'karichio, te'ta weamera weeopua.

⁶ 'Tísia kaawe yorapuame Riosieopua, chorowa e'rameapua Riosichio tísia paramua e'rameapua tiameo, te'ta ahpo kaawe teeremiapa Riosichio; puukamerakopua te'ta ahpo ta'iria yasitemeria.

⁷ 'Tísia kaawe yorapuame Riosieopua, aaata tísia kaawe tiamea Riosichio, aaata te'ta tesiwa e'reka tetewame aaatao, aaata tesiwa e'reka tetewachitia aaata, wa'achitia tesiwa e'reka tetewipuamepua Riosieoi.

⁸ 'Tísia kaawe yorapuamepua Riosieo, te'ta piipatetiamea iikachi Riosi Riosiwarioo, puukamerakapapua Riosichi ahpo ahjama tetewimeria.

⁹ 'Tísia kaawe yorapuame Riosieopua, Riosichi ahpo katewekamea, ta'iria mochipuawichio ku'ikamea, puukamera Riosi tatanara tewapamekapa.

¹⁰ 'Tísia kaawe yorapuamepua Riosieo, Riosi nakiya yoorapa na'ara yoraniamea, pu'kakamerawichioyua tewekachi ye'karia.

¹¹ 'Tísia kaawe yorapuame Riosieopua na'ara chaaneniamea, aaata kihta yooraki wenejiniamea, no'okamera na'naritoapaopua.

¹² Yooma wa'a ikiwa aiwamea no'owichioo, kaawe erakomitia eemea aamowichio enemerikopa Riosi nuutiaopua tewekachio. Wa'achitia aiwateretiaupu ehkoriaimi Riosiwichio na'nayewatukameai.

*Oona wa'achitarichi nayewaniame
(Marako 9:50; Ruuka 14:34-35)*

¹³ Piirechi taawechemio Eesusia, oona wa'achitari nayewakapua waikao, eee cheeka:

—Eemea oonaka teeremetepua, i'ka weechi mochikameo ta'iretiame. Nape ki oonachitia enesaa eemea, ka'chi iika ta'iretema eemea aaataoi, kihta oonaemekapa. Ihta oona ki onachari enepakameapa, kihtawichio kaawe enepamepua, ipaniame nahkipua kasarachio. Riosiai, aaata ki onacharipakamepua wa'asio, ipaka teeimapua pu'kao.

Tajiwa te'terewachitia nayewaniame

¹⁴ Piirechi taawechemio Eesusia, chaanekapua ti'tijoerio:

—Eemea tajayameka te'teremeripua, yooma ti'tijoea ooweru tiameai, i'ka weechi mochikamewichioo, ti'tijoechiopua ooweruchiopua tiame. Aamo i'ka weechi tajayaa kiisi noriwi teeremetepua, naapi tetewiwachiche teeremetepua, te'pa kawijampa o'inia tahjiamechitia yomachi mochiwario, ki wahjika tajayame tetewiniachiche. Wa'a te'tereka eemea, aaata te'pa kawijampa mochiwarika teeremeripua, ahkai o'inia tetewame.

¹⁵ Aamo kaaweruma nokaya tajayaa ma'chiachiche te'teremetepua, yooma ti'tijoea tetewika mochipuawichio. Pukaepa itapiti tahjera uutapariai, aaataai ki noriwi weeramepua pu'kao ki weeresi uutapamichioo. Ohso kaawe te'pa weramapua pu'kao yooremina karichio, weeresi uutapamichio. petechio.

¹⁶ Wa'achitia eemeai tahjerachitiao, yooma tetewachi tajitopuapua aamo kaaweruma yoorao. Nape wa'a te'teretosoo chaachapama ti'tijoeeria, wa'a te'tiame puuua ahpo Noono te'pa kahtiameo, iyorika mochitoapa.

Riosi nuurarichi simiyame yoorewa, Eesusi masitia

¹⁷ Tajayame te'terewa nayewaka kajusaapa Eesusia, cheekapua waikao:

—Ookapi aaata eeme i'isaeri pa'pamiratuamea, ehkoriame Moise nuurari Riosie kiaretia, no'o sa'runamio eenario tuuyamepua, pu'ka ehkoriame na'nayewatura masitiaopua tiameoi. Nape neea ki wa'a iintomia eenakamenia, ohso kaawe neea pu'ka Moise nuurario, te'ta utewatemia eenakamenia, ohsotia pu'ka ehkoriame Riosi na'nayewatura Riosie chaachapaka iyoteriaopua tiameo, te'ta pichiwatamia eenakamenia, pu'kakamera te'ta natayameko tuumia.

¹⁸ Ihji no'o chiiia kiisi wehchi wichimeripua. Yooma puuu Riosi iintomia ne'newaka chaachapatiamea, kiisi sewina chaachapapuamepua piiripi iyotichioi, piiripi chi'pichioopua, ahkasi ki yooma ikiyachisiopua i'ka tuutiameo.

¹⁹ Pukaepa ki ahsieme e'waka mochikamea i'ka Moisetaru kiaretiaopua nuurari, wa'achitia ki ahsieme masitesaa teeme wahjachioi, kiisi iinuumeri teemea Riosi ye'karichi muipuameo. Nape yooma i'ka nuurari chiiia ahsieme e'waka mochitokamea, ahsieme masitekamea tiame wahjachioi, muimeripua Riosichi ye'karichio.

²⁰ Pukaepa aamo chaanenania, ki te'ta Riosi e'wiame enesoopua aamo iikachio, pa'pariserochitiaopua, iyoteri ti'tijoechitiaopua tiame, kiisi muimeri puuua Riosi ye'karichio.

*Eesusia, nekarewachi simiyame nayewena.
(Ruuka 12:57-59)*

²¹ Piirechi taawechemio Eesusia ti'tijoeerio, nekarewachi simiyame masitekapua, eee cheekao:

—Inamukame eemeapa aamo ki'yami mochiriame chaachapario: “Ka'te aaata merimitia muuuu. Aaata merisaamua, saaemeriche muuuu Riosi kokosario.”

²² Nape neeea aamo chaaniamepua, kiisi aaata me'yakaio, ooweraoi tisia aaata na'ara chaanekameai, kiisi kaawe iintokamekaitepua tiame. Aaata ki inatame teewakameai aaatao, apoe ahpo wa'api ki teesa Riosi kokosarichi ipayameaitepua, ahkasioi na'ichi ahpo ipaka kosopuame.

²³ 'Wa'a tiame inatatoame enesaamua Riosi iyoriwachi simiyaiopua itapiti oowewamiao, itapiti ki kaaweruma aamo iintoria inatepasaoimua aaatao, ohso kaawe ki asipuapua Riosi te'ta iyoriwachio, itapiti Riosiwichio oowewa i'toaiopua, Riosi tepawechi tooemiaiopua.

²⁴ Ohso kaawe aamo ki kaawe iintoria aaatachio, aamo katewepuapua pahchao. Neipa aamo kaawe katewesaapua na'areriao, enapuapua waikao Riosi oowewa tooemiaopua.

²⁵ 'Aaataoi aamo wenejisoopua karichi yachanarekao, ikanati katewepuapua ahjamao, ke'chu i'toniaipua peereichio. Wa'a peereichi upatiaapa muuuu, karichiche yachapuame muuuu yoorewa neesotoameopua.

²⁶ Wa'a pachatiaapa muuuu pichiwa teeremerimua, ki ma'chipapuamemua ahkasi yoomá natetesa aamo koparohanio. Wa'a tiachipa eemea aaatachi ki kaawe teeresaa, ikanati aamo kaawe erapateka katewepuapua ahjamao, ke'chu epeche aamo teerepoiopua.

Eesusi suweporichi simiyame masitia

²⁷ Piie taawechio Eesusia, suweporichi simiyame masitekapua, eee cheeka:

—Inamukame eemea ki ehpesi o'inia chanitiamekopua: “Ka'te suwepori ihsiii.”

²⁸ Nape neeea aamo chaanenapua, aaata tijoeai, oowera ikotuka tetewikái aaata oowitiameo, tatakori suwepori iintokame puuuapa, ahpo e'rariaeo.

²⁹ 'Wa'a tiachipa muuuu aamo puusioi tatakorichi wichitesoo, pujisa mehka ipania nakiyamepua ohso kaawe. Epeche kaawe weerewaoi ku'wichi wekateiaa, ki yooma weerewa kokosari na'ichi ipaniamechitiaopua ki wahjika tajenarichi.

³⁰ Aamooi seeka tatakorichi wichitesoo, ohso kaawepua tehpunaka mehka ipatiaa, ku'wichioi wekateka ki yooma weerewa na'ichi kosiniamechitia, ki wahjiamesi tajenakame tiachi.

Newewikai poanatumame, Eesusi masitia

(Maateo 19:9; Marako 10:11-12; Ruuka 16:18)

³¹ Piirechi taawechio newewikai poanatumamechi simiyame masitekapua, eee cheekao:

—Ihja ki ehpesi o'inia wa'a cheetiamepua: “Aaata ahpo uupichi poanatumamechi, poanataro iyosichi to'waka katewesapa, poanatumamechi.”

³² Nape pu'kaonia aamo chaanenania, aaataai ahpo uupi ki suwepori iintokoi poanatumamechi, suwepori iintokamepua ahpo uupichio, Riosio ki ahpo toaka mochinurariopua pu'kao. Aaataai, oowitiame ahpo kuunachi poanatumamechi ahjama neewikamea, tatakoriame puuuai, pu'ka oowitiameo Riosiwichio, ki poanatumamechitia tetewamekopua.

Eesusia aaata ahpo iintomia pichiwatamechi masitewa

³³ Eesusia piie taawechio, aaata itapitichi ahpo iintomia pichiwataniame masitekapua, eee cheekao:

—Inamukame eemea, pu'ka ehkoriaami mochiriameopua chaanere-tioopua pu'kao: “Ka'te mukiwae pichiwata eemea aamo iintomio, Riosiwichio iintomo tuurikao, ki yorameriali.”

³⁴ Nape neeea ohso kaaweo aamo chaanenapua, ki aamo itapitichi pichiwataka iintojeraninia, tewekaeoi, pu'ka tewekao ki aamo iinuwarakopapua, Riosiche iinuwarakopapua pu'kao ahpo kahtiachi.

³⁵ Weeeoi ki aamo pichiwatamete eemea a'chi ikijerakao, aamo iintomiaopua. Weeeai kiisi aamo iinuwa puua, apoe Riosikamera iinuwarapuu, ihteka kahtiachiopua. Eerusarenichioi ki aamo pichiwatamete eemea aamo iintomio, Apoe Te'ta Yawichi iinuwarakopapua pu'kao, Apoe te'pa kahtieme taamo Noono.

³⁶ Aamo mo'oeoi ka'te aamo iintomotiwichio pichiwatamitamua, pu'kaoi ka'chi iika aamo sewina ikitepo tiipaoomia piiripi kuupaoio, ohchonasipatekao, tohsanasipatekaoioo.

³⁷ Pukaepa muua, “eje'e” cheesaa, pichiwa eje'e enepuapua, “ka'i” cheesaa, pichiwa ka'i enepuapua. Epeche u'matoame i'ka ooka pichiwaro, riaorósiche eenamepua.

*Ki ahpo na'aretiachitia iintowa, Eesusi masiteria
(Ruuka 6:29-30)*

³⁸ Eesusia piie taawechi ti'tijoeri masitekao cheekapua:

—Ki ehpesi o'inia inamukame eemeapa chaachapaniameo: “Puichi wewetiaa, wa'achi iintopua muuui puichi wewekao; taamechi wewetiaa, taame wichitemichioopua piiripi, wa'achi iintopuamua taamechi wewekao, wichitemichioopua, piiripi.”

³⁹ Nape neeea ki wa'a tiame masitiamepua, neeea eee chiiamenia: Aataoi aamo na'ara yoorasoo paanata wewekao, ohsotia piire aamo paanatawa oowepuapua aamo wewemichioopua tiame.

⁴⁰ Aata piire ahka aamo peereichi upasoo itapiti nu'uti ikitiamewichioo, wakiraoi aamo u'yenarekao, kiapuapua pu'kao ohso kaawe, ahkasi aamo ampawakiraoi i'tomichio.

⁴¹ Aata ku'itapioi ahpo ku'inuresoopua itapiti mooketoka, ehpeche tepepioi ku'ipuapua mooketokekao.

⁴² Aataoi aamo ihko itanesooi, ihkokepuapua pu'kao. Aataoi aamo rewewa itaneka enasoo, rewesaa pu'kao ka'te utewa yooro koparookaopua pu'kao.

*Ki nekamucheka teteiwamepua ahpo seepurawakooi
(Ruuka 6:27-28, 32-36)*

⁴³ Pu'ka wa'a tiame nayewasaapua neipao, aata ahpo seepurawachi simiyame masitekapua, eee cheeka:

—Inamukame eemeapa ehkoriaami chaachapaniameo: “Aamo kaawe e'riao nakipuapua, nape aamo seepurawao nekumepuapua.”

⁴⁴ Nape neeea aamoo chaaniamepua: Aamo seepurawao nakika tetewipuapua kaawe yooraka, pu'kawichioo Riosi itaka ku'iwa, ka'karuma enepatemichio pu'kao.

⁴⁵ Wa'a te'teriane enesaa eeme, tewekachi kahtieme No'no tatanara enemeripua. Apoe Te'ta taamo No'noa, yooma napati taamo nakika tete-wamepua, ki aata epeche tiame tetewaka. Taaaoi puua, yooma napati taamo taajenekiamepua, ki ka'karuma ti'tijoerikoipua, ka'karumakoipua tiame. Apoea yu'kioi, napati wa'achitia tamochi yukitiamepua, ahpo piipateriamechi, ki ahpo piipateriamechioopua tiame.

⁴⁶ Aamo nakiniamechee nakiyame enesoo aamo, ¿aatana aamo kaawe ihsiameko tuutapua? ¿Ahkasi te'ta ki ka'karumaai ki wa'achi

nokayamepu tiame ahpo nakiyao? Ahkasi Rooma weechi yawichiwichio koparowameai, wa'achi nokayamepu pu'kao.

⁴⁷ Aamo Riosichiche te'teriami kaawe uuyame enesoo, ¿aachin teeka sewina teereta eemea ki Riosichi te'teriamo? ¿Ki wa'achi nokayamepu puua tiame, ki Riosichi paparaipua?

⁴⁸ Ahsepari ka'karuma nokipuapua, kiisi se'wika, te'pa kahtiamechitia taamo No'no, nakiyachitia.

6

Ka'karuma yoorarichi simiyame masitewa Eesusie

¹ Eesusia, seepurawa kaawe e'rewa nayewaka kajusaapua, ka'karuma yoorarichi simiyame masitekapua, eee cheeka:

—Riosiwichio aamo yoorao, ka'te oowera aamo kaawe teteipuchewichio ihsimitiapua pu'kao, aaata yooma tetewachio. Wa'a aamo ihsiami enesoopua, kihta aamo kaawe e'rema taamo Noonoo tewekachi kahtiamea.

² Pukaepa aaata ku'iwa ki'yaio, ka'te aamokamera kaawe chaachapuaichio ihsimitiapua ihkokiaio, yooma teteiniachioopua; wa'a nokayame aaataai ki ku'inarai ku'yameai, ahkaioipua napawikarichiamioi, pooechioipua tiame turupuchaka paajutekao. Pichiwa kaawe chaachapariwa iinuemeripua, nape ti'tijoerieche ki Riosie.

³ Aaata ku'isaamua wahka tiopachiamioi, ka'te yooma aamo kaawe ihsimie tetewimichio ihsimitiamua itapitie ku'ikaioipua ihkokewao.

⁴ Ihjia noriwi teerepuamea aamo kaawe iintoriaio, aamo te'pa kahtiame Noonooche nane'remichio. Wa'a aamo iintokame enesoo aamo tewekachi Noonoo, kaawe e'reka aamo tetewimapua.

Eesusi masitia, achini cheeka paparaka nayeweniami Riosichio (Ruuka 11:2-4)

⁵ Piirechi taawechio Eesusia, Riosichi paparaka nayeweniami masitekapua. Pukachi simiyame nayewemiaopua, eee cheeka o'inekapa:

—Ka'te aamokamera kaawe teteipuwichio nayewemitia. Wa'a e'raka nokayamea, ahpoche kaawe teteiwa i'yamepu; wa'a e'raka ahkaio Riosie nayewiamia, ahkaio napawikarichioipua yooremina ajakaio, ma'chioipua, pichiwa chaaninia pu'kao, aaata wa'a nokayamea, yooma ahpo nakiwa kaawe chaachapawa yowikame puuupa, nape ti'tijoerieche, ki Riosie.

⁶ Nape eemea, ki wa'a teeka nayewemeripua Riosio. Piineri Riosiche ahjama nayewemeri eemea, yooremina karichioipua mochika. Apoe Te'ta aamo Noonoo wa'a ihsiami aamo tetewisaapua aamoo, te'pa kahtiame aamo Noonoo kaawe e'raka aamo teteimapua.

⁷ Riosie ahjama nayewaiopua, ka'te oowera wihtuki ni'ochaka nayewe eemea Riosio, wahjachi ki Riosichi paparamechitiaopua, aaata puua weeka naewasao, epeche inamupua e'rakaopua Riosieo.

⁸ Ka'te wa'achi nokaka nayewemitiapua Riosio, Riosia ke'chu aamo nayeoio apoe nane'riamepu, yooma aamo inataopua itanareka, yooma ihta aamo nakika yasitoopua.

⁹ Ohso kaawe aamo iikachi erakoe nayewepuapua Riosio, eee cheeka: Taamo Noonoo tewekachi kahtiame, tisia iyoriwa taamo teerewia.

¹⁰ Ikanati enajerani teemea, aamo ye'kario, taamo mochikachi weechio; Wa'achi teerejerani teemea aamo e'rao, i'wa weechioipua tewekachi tiaopua tiame.

¹¹ Senepi taawechi taamo oowepuapua, taamo nakisiao.

¹² Taamo cheriwejerani teemea, taamo ki kaawe nokariao, taamoo aaata taamo na'aria, cheriwiachitia.

¹³ Muuuu taamo ku'imitiapua ki ruhjimichioopua ki ka'karumachio, ohso kaawe taamo neesetomia muuuu, ki taamo ruhjimichioopua, te'ta taamo seepurawa Satanasichio.

Yooma i'ka no'o aamo chaaniao, aamoo te'ta yomatiamе ye'kari Teeko-rakopapua, amochiopua tiameo, tisia utewariemekopapua, amochiopua yomatiamе te'ta iyoriwao, amochi tiamekopapua, ahkasi ki wahjiamesiopua amochio.

Wa'asi, wa'a teerejeriamenia amochio.

¹⁴ 'Aamo na'ara iintokame cheriwesoo, wa'achitia aamo cheriwema aamo No'noai, tewekachi kahtiamea.

¹⁵ Nape aamoo ki cheriwame enesoopua aaata aamo na'arekameo, wa'achita ki aamo cheriwema aamo Noonoi, tewekachi kahtiamea.

Riosi iyorika ki koi'wa Eesusi masitia

¹⁶ Eesusia simiteka masitekao, Riosi iyoriwa ki koi'wamechi simiyame masitekapua, eee cheeka:

—Riosi iyoriwa ki koi'wa yoorairo, ka'te aamo nane'retemitiamua, tisia chorowari aamo aiwariaopua, ka'te aamo nanarichi tetewetemitiaomua pu'kao. Aaata wa'a nokayame ti'tijoeria, tisia Riosiwichio ahpo ki koaka nokayame, eratiamepua ti'tijoerio. Pichiwa chaaninia wa'a nokayameo, yooma iinuepakame puuupa ahpo kaawe chaachaparewaaopua, nape ti'tijoerieche, ki Riosie.

¹⁷ Eemea Riosi iyoriwa ki koi'wa yoorairo, kaawe aamo pusitesa puuyapuapua, kaawe aamo katewesa kuupaio,

¹⁸ ki aamo nane'repuawichioopua ti'tijoerieo, aamo chorowari aiwario, pu'ka aamo Riosiwichio ki koi'wa iyoriwa ihsiriao, Riosieche nane'repuawichioopua pu'kao, ki aatae wa'asi. Waikao te'pa kahtiame Waikao wa'a aamo te'teresoo, Riosi taamo Noonoi, tisia aamo kaawe e'emapua.

Aachin teeka tewekachi paarasateniame

(Ruuka 12:33-34)

¹⁹ Piie taawechi Eesusia masitia, tewekachi paarasarichi simiyame masitekapua, eee cheekapua:

—Ka'te weeka paarasari katewepa eemea, itapiti i'ka weeechi iintuameopua, ki tehpe yemitupameopua, ihta itapitioi, ki tehpe esoratupameopua, itapiti pikayameioopua, ihtaoi ichikopua tiaopua.

²⁰ Ohso kaawe eemea, tewekachi paarasarikamera iinuepua i'yapuapua, ka'chitia taawechi esoratupamera, ki pikayamera itapiti, ichikuameoi wa'ao ki'tiachi.

²¹ Wa'atiao eemea, wa'ache inataka mochtomapua.

Weerewachi tahjera iinueniame masitewa

(Ruuka 11:34-36)

²² Piirechi taawechi masiteka oiiai Eesusia, i'ka masitekapua:

—Aamo weerewachi tahjeraa, aamo puusi puuuu, aamo simiyachi taje-toame ki motochimichio; iikara ne'niachipona puuuu tiame. Ka'karuma ne'nepuawichio iinuesaamua aamo puusio, kaaweruma enemamua yomatiamе aamo weerewachio.

²³ Nape aamo puusie ki ka'karuma tiame ne'niame enesaamua, yomatiamе aamo weerewachi aamo na'atameri muuuu, ahkasioi aamo iikachioopua tiame. Wa'a tiame ne'nenareka simitesaamua, tukaparichi tiame

tetewinarekaomua, yomatiamo aamo weerewachi tukapari enepamamua, te'ta tukapari oorosii enepaka.

*Ooka teeko ki iinuepuachi chanitiamo
(Ruuka 16:13)*

²⁴ Piie taawechio Eesusia, eee cheekapua ti'tijoerio:

—Aataai ka'chi iika ihsimetepua ooka teeko ahsepari yorakewao, neneku te'ta ahsepari iyoriwao; aata ooka teekoemea, piiripikamera teeko e'wiame enesaapua, ki e'wiame enemamua piireo, piiripi teekaokamera te'ta iyoriame enesaamua, piire teekoo kiisi iyoriame enemamua. Wa'achi teereniame i'ka weechiche iintuame i'yaniamelai, ka'chi iika Riosiwichikamera te'ta iyoriwa teeremeriakapua, i'ka weechi iintuamekamera ikotuka yasitoame enesaapua pehjo.

*Riosi ahpo tatanachitia neesetowa
(Ruuka 12:22-31)*

²⁵ Eesusia masiteka oiaio, Riosi ahpo tatanachitia neesetowa, masitekapua. Pukachi simiyame nayewakao, eee cheeka o'inekupua pu'kao:

—Ka'te te'ta erakomitia eemea, aamo meere ko'komiawichioo, aamo nerojimiaoipua, wisasorioo aamo chuchamiao. Aamowichio te'ta epeche nateyameraa, Riosichikamera ahjaniamo puua, ki itapiti kooamechitia, wisasorioo, yooma ihtaoo i'ka wehjoarichi aamo nakika mochitoo. ¿Ki wa'akosa tiame tetewame eemea?

²⁶ ¿Ki pahtekakosa tetewame eemea tuchiki nokayao, kiisi echayameoipua pu'kao, kihtaoo i'pameoipua suunujorichio ahpo katewemiao, taamo Noonoo pu'kao ki'yamekopua ko'komichioo? ¿Ki epeche nateyame ohjoare eemea taamo Noonoo tatanaraa, ki pu'ka tuchikichitia?

²⁷ Eemea koi'wamechekamerache inatame eemea, ¿pukaekamera epeche tehpe ahjaka mochitomio o'raniche eemea?

²⁸ ¿Achinikai tahpitika erakona eemea wisasori chuchapuamewichioo? ¿Ki tetewame eemea kuhsitere iintuameoi sewao, ki tehki nokayaipua wisasori netekao, ki teesa peeniatiamo sewayo?

²⁹ Naakona, ¿ki epeche tisia peeniatiamepua ki Saromonichitia, apoe yawichi, tisiwa nateyame wisasori chuhchamekaipua?

³⁰ Riosio kuhsitere sewayameoi ki tehpe e'rame tisia peeniatame enesoo, ¿ki epeche iintotarepua aamooio, yooma ki'yakaopua aamo nakirewaka yasitoo? Wa'a ihsiamo enesoo Riosio, ¿achinikai ki pukachikamera paparani eemea?

³¹ Wa'a teeresoo, kihta a'chi chaachapamete eemea i'kachitiao: “¿Ihtatia ko'kota teemea meereo? —erakoniamo— ¿Achini nokaka tewita teemea taamo wakiratamiao? —erakoniamo.”

³² Yooma ihji ki Riosichi paparama, wa'a tiameche inatame puua. Eemea yooma aamo nakiwia nane'riameo, apoe aamo Noonokamerapua, te'pa kahtiamera taamo ne'neka.

³³ Pukaepa eemea epeche nateyamera inataka mochitopuapua, Riosi ye'karichikamera inataka mochitopuapua, kiisi se'wi erakoka te'teretoka. Wa'a aamo te'teresoo te'pa kahtiamo taamo Noonoo, yooma itapiti aamo nakirewaka yasitoo, kiameripua.

³⁴ Ka'te yuuwesi eemea, meere aamo a'chi teeremia katewenarekao. Ehpeche wa'api aamo a'chi tiia, katewepuachepua. Puu meere aamo a'chi teeremiaa, meere wa'api iinuepuamepua katewepuao. Senepi taawechi machenasiamo taamo a'chi teeremiaa.

7

Ki aaata a'chi tiame nayewaniame
(Ruuka 6:37-38, 41-42)

¹ Eesusia ki aaata a'chi chaaneniamечи masitekao, chaanekapua ahpo masitiaio:

—Ka'te ki kaawe chaachapamitia eemea aaata ihsiao, itapiti chiiao, ki aamo terijeraa Riosieo, aaata na'ariapao.

² Wa'a te'teriamo aamo enesoo, wa'achitia ki kaawe chaachapapuame eemeai. Kehkisa kehchuma aamo na'areria, wa'achi kehchuma na'arepuame eemeai.

³ Puuu aaata aamo katewenarewaa, aaata puichi pusiwekame, kasarara puhjenariameka tiamepua. ¿Achinikai itapiti tahpitika e'riame eemea aaata, kiisi weruma teekamekoipua pu'kao ahpo puichio, eemea aamo puichio, epeche weruma teekamekaipua, ki nu'uti kutemorika tiame?

⁴ Eemea, puichi ki nu'uti kutemori teekameai wa'a chaachapasaa, ¿achini iika tetewita eemea, aaata pusiweria kasarao? Eemea wa'a kehchuma teekame enesaa puichio, ¿wa'ana chaachapamete eemea, aaata puichi, kasarara ma'chipakemo tuukao?

⁵ Wa'a te'teriamo enesaa eeme, kihta chaachapame tiamepua. Ohso kaawe eemea, aamo puichi kutemorikamera pujipuapua pahchao, waikaope, kihta eina teerema eemea aamo puichio, aaata aamo piirechi kasarae pusiweria, aamo ma'chipasekemichioopua.

⁶ Eesusia masiterepua tiame napawikameo, aaataopua seenekachio, kihta keepunariame Riosichi simiyameopua, peeniatime. Pu'ka nae-wakaopua, cheerepua:

—Ka'te chuhchuri ki'ya eemea itapiti te'ta iyoriniameo, itapiti koowio ki ihpapasaniamepua, perera tehte peenia te'tiameka tiamea, koowia pu'ka ihpapasaniame yooma tekesoka na'atamapua, ti'tijoeai chuhchurika noonoimapua tiameo, amochi e'enakaopua ki'kimia. Wa'a tiamekatepua, aaata ki nakiyamea Riosichi simiyameo ahpo tuuyenia.

Aachin teeka kaaweruma teerewa i'yaniame Riosichi
(Ruuka 11:9-13; 6:31)

⁷ Piie taawechio Eesusia, Riosichi kaawe teerewa i'yaniame masitekapua, eee cheeka o'ineka:

—Aamo Riosichi kaaweruma teerewa itasoo, kaaweruma itapiti aamo kiamapua; aamo Riosichi kaaweruma i'yame enesoo, Riosichi teimache muuua pu'kao; Riosi ta'perachi aamo enasooio itapiti kaaweruma teerewa i'yakao, wahjonepuamemua pu'ka iinueniachiopua yeeterao, aamoo pu'ka aamo i'ya kiapuaichioopua.

⁸ Kaaweruma e'raka itayamea, kiapuamechepua; Riosichi i'yamea, teimeripua Riosichio; Riosichi i'yaka eenamea, wahjonepuamepua kaawe yoramia.

⁹ ¿Aatana eeme aamo taanao takari itakoio, tehte kiatapua?

¹⁰ ¿So'chi itasooi ahpo taanao, siinoi kiatapua?

¹¹ Aaata oowera ti'tijoeakai ahpo tatanao, ka'karumara ki'yame enesooopua itapitio, ¿ki epeche kaawerumara taamo kiatarepu taamo Noonoa, te'pa kahtiamea tewekachi?

¹² Pukaepa eemea kaawe teerenariamea aaata wahjachio, aamo yora-
jerachitia teeremerimua pu'kao. Wa'a chiame Riosia, ehkoriami ahpo
nayewaturachi nayewariaa iyotetemichio.

Ku'wichi muirachi masiteniame
(Ruuka 13:24)

¹³ Pu'ka kuuwepasa naewaka Eesusia ti'tijoerio, Riosi ye'karichi muiraa ma'chitekapua eee cheeka:

—Riosi ye'karichi siminariameaa, ku'wichi muirachikamera simiyame i'ypuapua pooeo. Puuukamerapua, Riosi ye'karichi eenamea pooe. Piirechi pooe po'yaitepua tiameo, ki ku'wichi muirachi eename, nape puuua, Riosi kokosamiachikamera simiyamepua. Pu'ka pooeo ki tehki tiamekopao, muuwaeme pu'ka pooechi uumpamepua, ki toinariamekapua ahpo kiisi kaawe nokayao, pu'ka ki ku'wichi muirachi eenamechi pooe.

¹⁴ Nape Riosi ahjama ahjaniachio pooe ki werepoe puuua, yeetaraai muiwachiopua, kúú'wichipua; wa'a muiwao, ki muuwaeme tewayamepua.

Kuuu kaaweruma taakiameta, taakerachi machiwamepua
(Ruuka 6:43-44)

¹⁵ Piie taawechio Eesusia, kaawe ahpo neesetonurekapua ahpo masitiao, ki pichiwa chaachapamechiopua. Pu'ka ahpo inatenurawa nayewekaopua, eee chaanekapua:

—Eemea kaawe aamo inateka mochtopuapua, Riosichi simiyameo wihkuaka nayewamechiopua, pichiwaka naewamechitia chaachapamechiopua. Saporika nokayameopua po'wa konarekao.

¹⁶ Pu'kao eemea wa'a nokayachio, wa'a chaachapachiopua tiameo, kaawerumachi puuyanapuapua. Kaawerumachio ka'chitia machenameri ki kaawerumao. ¿Wehchajurichikona taakiamepu panijuwari, chuunakaio?

¹⁷ Ki checheyame kuuua, ka'karuma taakiamepua, nape checheyame kuuua, kiisi ka'karuma taakiamepua.

¹⁸ Ki checheyame kuuua, ka'chi iika taakemapua ki ka'karumao; checheyame kuuuai, ka'chi iika taakemapua ka'karumao.

¹⁹ Yooma puu kuuu ki ka'karuma taakiameta, tehpunasa na'ichi ihpapapuamepua, tajimichio.

²⁰ Yooma ne'nepasaapa eemea i'ka ma'masitari masitiao, itapiti taakerawachitia machima eemea pu'kao, ka'karuma enesoo, ki ka'karuma enesoo pu'ka masitiao.

Ki yooma Riosi ye'karichi muimeri
(Ruuka 13:25-27)

²¹ Eesusia Riosi ye'karichi muipuame nayewakao, eee cheekapua:

—Ki yooma no'o ahpo Paamira teewame, no'o Noono ye'karichi muimeripua. Wa'a no'o Noono ye'karichio, no'o Noono muimeri kaawe e'rieriache muimeripua.

²² Kajuyachi te'ta taawechio, muuwaeme ki no'o Noono e'ra noonoikamea, no'oo chaachapameripua: “Nape Paamira, ¿ki aamo nayewakamekosa teeme? ¿Ki aamo teewaka utewarichi puuyanakame teemeai nanaarario reemó? ¿Ki aamo teewarae cheeka ki ookapi ki maenari peeniatiameta nokakame teemeai?”

²³ Nape neeaa waikao, chaanemapua pu'kao: “¿Kiisi aamo macheyame-nia! ¿Se'wi eemea noochio, tisia na'ara noonowikame!”

Kaari chokitera nayewaniame
(Ruuka 6:47-49; Marako 1:22)

²⁴ Seenepi simikameo Eesusia, kaari chokiterachitia wa'achitaka nayewekapua ti'tijoerio, eee cheeka:

—Yooma no'o masiteria teetokamea, e'pechi karitakameka iintoamepua.

²⁵ Yu'ki ki nu'uti eenakoioopua, ahkasioi ki nu'uti yeenakoioopua neeroio, eekaoioopua, ki muuenati motakoioopua pu'ka kaario, kiisi ru'mimeri puuua, e'pechi tísia pewatiame nawateka karitatiamekopa.

²⁶ Nape ki no'o masitia teeretokamea, setechi karitakame ikiriachitia.

²⁷ Puuu karitariaa, weruma yukisooopua eeka ahjamao, aaki neeroiai ki nu'uti yeenasoopua tiame, pukae ruruputioopua, ru'mirepua. ¡Wa'a ikitiamea tísia kokosa ikitiamepua! Wa'achi ikimeripu ki no'o masiteriachi pewatiame weritokamea.

²⁸ Eesusi kajusooopua nayewakao, yooma ti'tijoteria tísia peenia eraparepua Eesusi masitiao,

²⁹ tísia ye'kaka nayewamekopapua masitekao, ki iyoteri ti'tijoechitia, kiisi aaata seweka nayewamekopa pu'kao.

8

Eesusia repera kokoriame yachapatena (Marako 1:40-45; Ruuka 5:12-16)

¹ Tapanarami Eesusi roomosachi Riosi kaawe ihsiwa nayeweka kajusaa-pua ti'tijoterio, tetekitiapua wa'a roomosarichi o'iniao. Wa'a tetekitioopua, tísia muuwaame taamo na'naritokapua, ti'tijoe ooweru tiame.

² Pu'ka muuwaame ahjama nokisinioio Eesusio, aaata chopokorieka weripakapua Eesusio, repera kokoriame, korowari tísia chewipatiamera. Puuua wa'a iintokao chaanekapua Eesusio:

—Paamiraa, no'o piipatenaresaa no'o sautepuapua no'o kokorioa.

³ Eesusia waikao sekae ihchepakao, chaanekapua:

—Eje'e, aamo sautenariame neeea.

Waikao Eesusia wa'a cheesaapua, chaanekapua:

—Saukame itipisa muuuu.

Waikao kokoriamea wa'a cheesochepe Eesusio, saukame itipikamepua, ikanati.

⁴ Waikao pu'ka sautesaapua Eesusia, chaanekapua pu'kao:

—Née, ka'te tuuyemitia naaju aaataoi, i'ka aamo no'o yoorariaopua. Ihchi siinka kiapuapua pu'ka Riosi ihkorewao, waami tiopachi eenakaopua neeseriosichio. Wa'a eenakao, pu'ka kiapuapua, Moisetaru nuuraretia Riosiwichio oowewario, aamo yachapariawichioo, wa'a tiopachio yoom-ahka aamo tetewimichioopua, aamo kokorioa yachapakamekopapua.

Eesusia, rooma kapitai weripateria sautena (Ruuka 7:1-10)

⁵ Pu'ka repera kokoriame sautesoopua Eesusio, Kapenau mochiwachi siimpatiapua waikao. Wa'a muipuachi nokisinioioopua pehjo, aaata natepatiapua, Rooma yawichi kapitaira. Puuua Eesusi ahseka, tísia tésia cheeka, chaanekapua:

⁶ —Paamira, itapiti eratori teetoamenia amochio. No'o neesetoka weripateriaa, tesiwatia po'yapu no'o ta'pechio, kiisi werisiamé. No'o cheriwejerame neeea sautekekao.

⁷ Wa'a chiiopa pu'kao Eesusia, chaanekapua:

—Wee, kaawepua. Wa'a simimane sautemiao.

⁸ Nape kapaita wa'a chiiopao chaanekapua pu'kao:

—Nape Paamira, kihta no'o nateyo e'rame neeea no'o petechi pakipuao. Neeea tísia amochi paparamepua, i'wache o'inia aamo cheesoo, yachapamapua.

⁹ Neeei nuureniamepua no'o epeche paamiratuameeoi. Nooeai noochi iinueme neeeai no'o nuurewa soontaroo. Puua no'o cheeso, "Wa'a siimitia muua", wa'a siimachepua; Piirechi no'o soontarooi chaane-soopua, "Eena wa'ana", enamachepua wa'anao; no'o ta'pechi yoratioi chaane-soopua, "I'ka yoramitia muua", yoramachepua pu'kao.

¹⁰ Eesusia wa'a chiioa kapitaio, tisia peenia erapakapua pu'kao, ki nu'uti paparamekopapua. Wa'a iikapa Eesusia, ahpo pukamina nokisiamene'nepakaopua, chaanekapua:

—Pichiwa chiiamenia i'ka tijoeo, yomatiamie isaeri weechioi, ki tetewikamenia te'ta paparameo.

¹¹ Neeea chiamepua, i'ka tijoechitia paparakamea, kaátisia ki ookapi ti'tijoe ooweru tiame, Riosi ye'karichi muimeripua, yomatiamie wehjoarichi mochikamea, yomatiamie nenekumi weechi e'nakame, cheryachitepa o'inia ariyachitikia o'inia tiame. Yooma puua wa'a Riosi ye'karichi mochikao, tisia ta'iria mochimeripua, Aurani ahjama, Ihsa ahjamaopua, Aakowo ahjamaopua tiameo, yooma pirena ta'iria koaka.

¹² Nape yooma puu ki i'ka tijoechitia paparakamea, isaeri ti'tijoeai pahcha inamukai i'ka Riosi tuuyewari ki nakikamea tiame, tukapachi uhjurapuamepua ki nu'uti oorosi tukapari tiachi, wa'ao ki nu'uti naarakoniachi, taamerao tahpitika cheeniachi ki'suka tisia aiwakaopua.

¹³ Waikao Eesusia ahpo pukamina nokisiamie wa'a chaanesapua, chaanekapua kapitaio:

—Kaawe e'raka no'raka naaju aamo ta'pechio, aamo paparariopa, yachapakame teimamua ta'pechi kokoriameo.

Waikaopu kapitai ta'perachi kokoriamea, Eesusi wa'a cheesochie yachapakame itipiriapua.

Eesusia Peero waasira yachapatena
(Marako 1:29-31; Ruuka 4:38-39)

¹⁴ Eesusia piie taawe Peero ta'perachi ajasitioopua, Peero waasiraopua tisia che'yame tewitiapua, ipetachi po'yame.

¹⁵ Wa'a tiioopua pu'kao Eesusia po'yachi eenakao, sekae ihchepaka yachapatekapua pu'kao. Waikao Peero waasiraa yachapasaapa, itapiti kooame yoramia werisikapua ko'kopuawichio.

Eesusia ki ookapi kokoriame yachapatena
(Marako 1:32-34; Ruuka 4:40-41)

¹⁶ Pu'ka wa'api aario yooma wa'ami ohjoemea waapi, ki ookapi reemoikame u'yepakapua Eesusio. Waikaopua pu'ka na'arari yahchameopua, oowera te'yaka puuyanakapua pu'kao. Wa'aoiopua tiameo, yooma ihta kokoriame yachapatekapua tiame.

¹⁷ Ihji Eesusie sautetiamea, ehkoriai Isaia cheeria, ikitiamepua. Puu Isaiaa, i'ka Eesusi naewakao, eee cheeriaipua: "Puua yooma taamo kokosa ikitiaopua weerewachio, yomatiamie faamo ihtaioi yuuwesiwaopua tiameo, taamo apechunekaopua pu'kao, apochi uuka i'torepua, kurusichi mukukao."

Eesusi na'naritonarekame
(Ruuka 9:57-62)

¹⁸ Wa'a ohjonioiopua pehji Eesusi ahjamao, muuwaeme napawikame tetewikapapua ahpo norikameo, tisia resipakamekapapua wa'asio, paonamina pa'wechi siimpapo tuukapua waikao.

¹⁹ Wa'a chiioi Eesusio pehji, wa'a naaepakapua aaata iyoteri tijoe. Puua naaepakao chaanekapua Eesusio:

—Masitari, aamo ahjama siminariame neeeai, ahkaoui aamo simiyachi.

²⁰ Nape Eesusia nehjiakapua pu'kao:

—Keoochia yeewachi ohjoemepua wa'atioi, tuchikiai ahpo ta'sochi kochiyamepua, nape neeea Tijoe Tijoetukamea, ki iinuemepua i'wa weechio ahka no'o che'repasimiachioopua karichio. ¿Kaawe inatakamekosamua naaju no'o ahjama oinariao?

²¹ Piirechi aaata Eesusi keepuame tiamea, chaanekaipua Eesusio:

—Paamira, aamo ahjama oinariamene oiyao, nape no'o noono mukukame, wetemajimerikane pehjo.

²² Nape Eesusia i'ka e'rao nane'riamekapaopua, oowera wa'a chiamekopapua pu'kao, wahjachi wa'a keepuameo wa'achi ahpo e'rameko erakomichioopua pu'kao, pukaepa eee cheeka nehjiakapua pu'kao, Eesusia:

—Pichiwa no'o ahjama oinariame enesaa, kihta eina e'remetemua aamo no'o ahjama siminarewao. Pichiwa enesoo aamo noono mukukameo, wahjipakameka te'teriamo Riosichikamera toipuapua pu'kao, wetemajimichio.

Eesusia eeka teewetena, pa'we pe'konira tiame

(Marako 4:35-41; Ruuka 8:22-25)

²³ Wa'a cheesapa Eesusia, pawekakerachi mo'moenatiapua.

²⁴ Wa'a pa'wechi nokisinioio ki kuita yukipakapua ki nu'uti eejeka. Pa'we pe'koniraa pawekakerachio, aampasi chi'posiapua, pawekakerao piwiteme teereteka. I'ka wa'a ikinioio Eesusia kochipariaipua pawekakera wasichitu poika.

²⁵ Waikao teeme Eesusi ajawariaa, pusatekapua Eesusio, chaachapaka:

—¡Paamira, Paamira pusasaaa! ¡Werisika taamo ku'isa! ¡Ki piwiteme teetona teeme?

²⁶ Waikao Eesusia pusatetiapa, taamo chaanekapua:

—Ai eeme, ¿achinikai tisia majayame eemea? ¿Kiisi ahjachi erakona eemea noochio, no'o ihsia tetewakameai? Wa'a cheesapua werisikao, ta'omakapua eekao, yu'kiopua tiame.

Waikao yu'kia eekaa tiame ta'omatiapao, teewekapua. Waikao, yooma yuuweeme itipikapua waikao, pa'wechio.

²⁷ Waikao teemea tisia peenia erakokaopua iintoriao, taamo chaachapaka teemea:

—¿Ihtana tijoe iikame ihjia, ahkasi yu'kia eekaa e'wiameo?

Wa'a erakoka itipitiapua pu'kao.

Kaatara weechi ooka tijoe reemoikame

(Marako 5:1-20; Ruuka 8:26-39)

²⁸ Kaatara weechi ajasitioopua paonamina wa'a pa'wechio, pu'ka meereo poeochite mo'moenanioio, senawato ooka ti'tijoe reemoikame taamo natepakapua, Eesusi ahjama nayewamia. Ihji reemoikamea wahjipari toaniachi ohjoeme eneriapua tisia nenekatuame. Wa'a te'tiamekopua pu'kao, aaataa ki u'matome tiapua wa'amio, poeochio.

²⁹ Ihji ooka reemoikamea wahjipame wetemajiwachi ohjoeme senawato puuyakamea, weeru sinakokaopua, chaachapakapua Eesusio:

—¡Muuu Riosi Taanara, ihtana yoramia teetonamua wakinoo? ¿Taamo kokosamia eenamemua ke'chu taamo kokosapuame asiyoio?

³⁰ Teesa waanami kaawi kahjenachio, muuwaeme ohjoriapua koowi tepuniam, koaka nokayame. Reemoikamea pu'ka wa'a ohjoame tetewapao,

³¹ utewa chaachapakapua Eesusio, pukachi ahpo uhjurapuawichioopua. Puuuu chaachapakapua Eesusio:

—¡Eesúsii!, i'ka tijoechi taamo puuyanameri enesaa, pu'ka koowichi taamo reesisepuapua muimichiooo.

³² Eesusia chaanekapua waikao:

—E'esa naaju, wa'a muimitia eemea.

Waikaopu re'remonia pu'ka ti'tijoechi puuyakaopua, koowichi muikaopua waikao. APOCHI MUITIAAPA KOOWIA REEMONIOEO, kai muenáti uju-makaopua, tekoratatipo ruhjikapua pa'wechi neerochi. Waikaopua wa'ao, yooma wahjipakapua si'sirika.

³³ Waikaopua koowi tepuyamea, wa'a noonoikopa koowio, ahkasi mochi-wachisi ujumakapua tisia majakame. Wa'a ajasisaopua mochiwachio yooma tuuyeriapua wa'a mochikameo, ihtana ikiriamekopua, puuu ooka ti'tijoe re'remoikameopua.

³⁴ Waikao wa'a mochiwachi ohjoemea ikanati Eesusi kahtiachi e'enariapua. Wa'a e'enasapua Eesusi ihsiachio, pu'ka iintoria majakaopua, utewaeme itanekapua Eesusio, sewinachi akipamichiopua, ki ahpo weewachi.

9

Eesusia tu'wikame yachapatewa (Marako 2:1-21; Ruuka 5:17-26)

¹ Kaatara o'inia Kapenau no'rapakao, pawekakerachi mo'moenatiapua Eesusi ahjama.

² Wa'a ajasitioopua Eesusio, aaata tu'wikame u'yepatiapua wa'ao, e'taparachi tekitoka. Waikao pu'ka tu'wikameo, pu'ka u'pakameopua tiameo, tisia apochi paparamekopua pu'kao, Eesusia chaanekapua tu'wikameo:

—¡Oisa erapasaaa temarii!, aamo sautema neeea, aamo tatakorio cheriweka.

³ Ikanati wa'a cheekopa Eesusio iyoteri ti'tijoea, erakoriapua apochio: “Ihji tijoea, na'arenapua Riosio.”

⁴ Nape Eesusia nane'riapa i'ka erakao, chaanekapua:

—¿Achinikai no'o na'ara cheerio erakoame eemea Riosio?

⁵ ¿Naakonakosa ki epeche ki tehki ohjoarepua: “Aamo cheriwiamenia tatakoriario” —chaniwame, naatikosaoi— “Yachapasa oisi”?

⁶ I'ka tu'wikame no'o cheeriaa aamo tetewimichio cheekamenia, nee Tijoe Tijoe tukameo, reesiseri iinuekamekopapua i'ka weeechi cheriwepuameopua tatakorio.

Wa'a chaanesapa Eesusia pu'ka nekakoameo, chaanekapua tu'ikameo:

—¡Sausáaa, werisika oisiii! ¡Saukame muuuapa wa'asiii! Ehpeo apechunasa aamo ipetao no'asa.

⁷ Wa'a cheesoche Eesusio tu'ikamea, saukame itipikapao, ahpo ipeta apechunasa mookeka no'rapapua. Waikao Eesusia wa'a iintosaapa, iyoteri ti'tijoe ne'nepakaopua, chaanekapua:

—Aaí. ¿Ki saukamekosa, no'rapukosamene pu'ka?

⁸ Waikao Eesusi iintoria yooma tetewikamea, ki nu'uti iyoriwa tetewikapua pu'kao. Wa'a iikapa puuua, weruma kaaweruma paparari nayewaka, paparakapua Riosichio, pu'ka Eesusio weruma utewari kiaretiopua, aaata weeechi tijokoipua.

Eesusie Maateo yeetoniamé (Marako 2:13-17; Ruuka 5:27-32)

⁹ Ehpeo Eesusi no'o paajuteria ahjama oimichio, nayewamane. Piie taawechi no'o Rooma yawwichiwichio koparowaka ihsioio, Eesusia no'o chokichiami u'matoaio, no'o paajutesikapua, eee no'o chaaneka:

—Nahpe Maateo no'o ahjama, ahkaoi no'o oiyachi ahjama oitai.

Waikao neeea, ahjama siinkapua. Waika o'inia neeea, ahjama oiyamepua.

¹⁰ Waikaonia pu'ka wa'apichio, no'o ta'pechi paajutekania aari enami-chiopua ko'komiao, noochitia Rooma yawwichiwichio koparoame, napawisa ko'kopuachi. Wa'achi wa'a e'enariapua tiame, ki kaawe nokayame, puuua wa'achi ko'kakapua tiame, Eesusi taamo ahpo masitera ahjama koaka kahtiachi.

¹¹ Neipa meeriamio parisero ti'tijoea, Eesusi nane'rekapao tatakoriame ahjama ko'kariopao, taamo iinatukekapua chaachapakao:

—¿Achinkai aamo masitaria, yawwichiwichio koparowame ahjama ko'kakamepua, wahjachi ti'tijoe ahjama tatakoriame?

¹² Wa'a chaachapachaniopao Eesusia, chaanekapua pu'kao:

—Ki kokoriamea ki nakiyamepua ahpo sauteniameo; kokoriame-akamerapua, ahpo sautewa nakiyamea. Neeea, tatakoriame ahjama koayamepua, puuukamerakopapua ahpo tatakoriame sautepuameo.

¹³ Nonorasaapa, Ehkoriai Iyoterichi chiia, ne'nepuapua, eee chiiachi: “Ki itapiti no'o ooweniameche tetewinare neeea, itapiti me'yetiamе no'o ooweniame. Neeea aamo iikachikamera, kaaweruma enepakame tetewinare neeea, no'okamera oowe e'reka paparakamera.” Neeea tatakoriame noochi paajutemia eenakame neeea, noochi paparakamera ena-soopua cheriwemiapa tatakoriame, ki ahpo tatakoriame erakoamekoopua ka'i.

*Ki koi'wari Riosi iyoriwachi simiyame iinatukewa
(Marako 2:18-22; Ruuka 5:33-39)*

¹⁴ Seenepi simikame Waani Paatori na'naritoamea, Riosi iyoriwa ki koi'warichi simiyame iinatukekapua, Eesusio:

—¿Achinkai teeme Waani masitewaraa, pa'pariseroa tiameo, tisia Riosi iyoriwa ki koi'wa yooramepua, nape aamo masitewaraa, ki wa'achi nokayamepua?

¹⁵ Eesusia nehjiakapua:

—¿Yuuweeme mochtitariarepua nenewiwachi paajutetiamea, neewime-rio ahpo paajutetiachi ahjama kahtioopua pehjo? Nape no'o neewimerika tiame apchunatioopua tewekachio, waikamiope o'inemeri no'o masite-waraa, ki koi'wa Riosiwichio iyoriwa yoorakao.

¹⁶ Neeea i'ka wehoarichio weemera Riosichi te'terewa enepatemia eenakamemia. Oochetiame Riosichi te'terewa nokiwameo, animari ko'yeka kohseniamechitiaopua oowewa, kiteremichioopua pu'ka noki-wameo. Aaata ki koyachiamе weemera wisasorieopua, oochetiame wakiraopua. Weemera wisasori chu'rupasokoopua, oochetiame wisasori koyacheraa si'panamiopa pu'kao, wa'a ikisooopua pu'kao, epeche teer-merikopua si'pariachio.

¹⁷ Wa'achitia weemera wiinooi, ki oochetiame wi'chi aarichi toani-amepua. Puuua oochetiame wi'chi aarichi toatiaa, si'pama oochetiame aaria wi'chi. Wa'a ikisooopua pu'kao, wa'atia wekamapu wiinoa aaria tiame. Weemera wiinoo weemera aarichi wi'chichi toaniamepua, nenekuti ka'karuma enesoo ki si'pamichioopua.

Airo maarara nayewaniame; aaata oowitiame Eesusi ampawakirachi ihchepakame tiame

(Marako 5:21-43; Ruuka 8:40-56)

¹⁸ Wa'a chaanioipua Waani na'naritoao, senawato wa'a eenaka Uurio ti'tjoeri paamiratuamea. Ihjia ikanati chopokorieka weripakao chaanekapua Eesusio:

—Paamira, yaapiti simijerani neeea no'o maara ne'nemia. Ihpi kiterepakapu no'o maaraa, nape wa'a eenaka aamo sekae ahjachi ihchepakasoo, eenechi oijenamapua.

¹⁹ Wa'a chaanetiache Eesusia, ahjama siinkapua ne'nemiao, ahpo yeeka oiya yeetoka.

²⁰ Wa'a simiyoiopua pooechio, pukamina naaeparia piiripi oowitiame. Puuu oowitiamea, oosa mariki aampa ooka paaumpari i'toame eneriaipua eerasukao. Ihji oowitiamea noriwi ihchepariapua Eesusi wisasoriwachio, e'raka:

²¹ “Wisasorichioi ihchepasaane, saumachenia.”

²² Wa'a ikitiapa Eesusia, ku'rika ne'nepakao chaanekapua oowitiameo: —Kaawe erapasa maararaa. Muuuu noochi paparaka ihchepakapao, saukame itipikamemua wa'asi.

Waika wa'apichio, saukame itipiriapua.

²³ Eesusia tijoe paamiratuame ta'perachi ajasitioopa, weeru chaachapa wa'áo naarakokao, pakapuchera chaajateka o'inemeriakioopua wa'asi mukukame i'topuwichioopua wetemajimiao.

²⁴ Eesusia chaanekapua wa'ao:

—Ehsoo eemea, se'wi ajapasaopua pahchúo. Ihji kutewea kiisi mukukamekaitepua, oowera kohchiaite ihjia.

Wa'a chiopua Eesusio ti'tjoeria, a'achekapua na'areka.

²⁵ Wa'a cheesao Eesusia yooremina pakikao, yooma puuyanapakua wa'ao. Wa'a ikisaopua pu'ka kiterepakame maaeniameo, sekachi chapika oijenatekapua.

²⁶ Eesusi wa'a iintoriaa, yooma pu'ka weechiami nane'reretiapua.

Eesusia, ooka ki mamachiriame yachapatena

²⁷ Wa'a o'inia Eesusi machenasoopua, ooka ki mamachiriame na'naritokapua siinakosika, aaatae panitoka i'toniaioopua chaachapasiapua Eesusio:

—¡Ehkoriami Raawichi eenameee, taamo cheriwesa muuuuu!

²⁸ Aaata ta'pechi pakisoopua Eesusio, wa'a e'enaka naaepakapua Eesusio. Wa'a e'enakopapua pu'kao, iinatukekapua Eesusia:

—¿No'o kajumio erakona eemea aamo sautekao?

—Eje'e Paamiraaa —chaachapakapua.

²⁹ Waikao Eesusia puichi ihchepakao, chaanekapua pu'kao:

—Saukame itipiame eemeapa, noochi paparakapa.

³⁰ Waikao ki mamachiririamea ti'tjioe, saukame itipikapua. Wa'a iintosaapa Eesusia, chaaneka uhjurakapua ohjirachio:

—Kiisi aaata chaanemitia eemea, i'ka no'o aamochi iintoriao.

³¹ Nape puuuu wa'a puuyasacheo, yooma mochiwachiami nane'reretiapua, ahpo yoraretiaopua Eesusieo.

Eesusi ni'o tijoe nayewateria

³² Pu'ka ki mamachiriame pukeri puuyasooipua ta'pechio, wahjachi ajasikapua wa'ao, ni'o tijoe u'yepame Eesusio, puuuu reemo yahchame eneriapua tiame.

³³ Puuu tijoe ni'oa, Eesusi ma'chipasocheputa reemoo, o'inekapua nayewakao. I'ka wa'a iikame tetewapao Eesusio, ti'tijoeeria tisia peenia erakokao, chaachapakapua:

—iI'wa isaeri weechio, kiisi tetewameai teemea eee ikiwameo, ihtá taaweichio!

³⁴ Nape pa'pariseroa wa'a chaachapame inamukapaopua pu'kao, chaachapakapua:

—Aa nape puua wa'a ihsiamepua re'remo puuyachakao, reemo noonora ku'iniapa, pukae kianiamekapa puua, te'ta utewario.

Eesusia, ti'tijoeeri tesiwa e'reka tetewanipua

³⁵ Eesusia yomachi muuwari mochiwachiami oikao, nu'nunti mochiwachiamiopua tiameo, yooma pipiripi i'isaeri napawikarichiamioipua tiameo, masiteka oiriapua tiameo. Eesusia, Riosi ye'karichi simiyame masitekaopua wa'amio, yooma ihtá ko'koame sautesikapua tiame, ihtaoi weerewachi a'chi eraniameopua, sautekapua tiame.

³⁶ Yomachiami wa'ami tesiwa te'tiamekopapua ku'iwa nakikao, po'wa ki tepuniamechitia mochitoamekopua pu'kao, tisia tesiwa e'repakapua pu'kao.

³⁷ Waikao Eesusia ki ookapi ti'tijoeeri wa'a tiame tetewikapaopua, taamo chaanekapua ahpo ajawariao:

—Riosi tehkiwachio ki nu'uti tehki simiyamepua, nape tekipanamea ki weekapua, ehpeche ki ookapi nakiwiamepua pehjo.

³⁸ Pukaepa ehpeche weeka tekipaname itamitiapua no'o No'no tewekachio, Apoe i'ka echiwa Teekoraopua, taamo ku'ika apechunameriopua i'ipario, pu'ka i'ipari ti'tijoeeri noochi paparameriopua.

10

Eesusie oosa mariki aampa ooka, uuka ajawatiame (Marako 3:13-19; Ruuka 6:12-16)

¹ Wa'a cheesapa Eesusia, taamo ahpo ahjama ohjoameo, oosa mariki aampa ooka uusaopua, ahpo waapi ajapanurekapua. Wa'a ikisaopua, taamo nayewatumia siimpameri ajawakapua. Taamo uusaapua siimpamichioo, ahpo utewari taamochi yahchekapua, pu'kae utewarie taamo puuyanemichioopua re'remoopua ti'tijoechio, yooma ihtá ko'koameopua tiameo, pukae yachapatemichioopua weerewachi kokoreniamie.

² Ihji teeme oosa mariki aampa ooka ajawatiamea, ihjipua: pahcha simiyamea Siimoni Peero teewataniame, Anteresi Peero poonira; piirea Saantiaokapua Waani tiame, na'pa Sewereo tatanara;

³ piirechia Eeripekapua, piirea Waatorome, epeche piirea Toomasi; wa'a ikisa piirechia tiameo, neee Maateokapua, Rooma kahtiamie yawichiwichio koparoaka yasitoai; piirea Saantiaokapua tiame Arajeo taanara; piirea Taareokapua;

⁴ piirechia tiameo, Siimonikapua Weemuame teewataniame tijoe; piirea Uurasi Ihkariótekapua Eesusio, noriwi nehjakame.

Eesusie Riosi ye'karichi nayewatumichio uhjurawa (Marako 6:7-13; Ruuka 9:1-6)

⁵ Eesusia taamo oosa mariki aampa ooka masitera uusaopua, eee cheeka taamo uhjurapuame ajawakapua:

—Ka'te ohjomitia ki isaeri ti'tijoeerichio, Sa'samaria mochiwachiamioi.

⁶ Ohso kaawe isaeri mochikachiami siimpapuapua, po'wa ki tepuniamechitia mochikamechi, tatakorichi wewekakame mochikachi ti'tijoeeri.

7 Pu'ka ti'tjoerio chaanepuapua: "Aamo Riosi ye'karichi muitemeria, aamo weechi ihsiame puuuapa. Pu'ka aamo nayewemia e'nakame teemea."

8 Pu'ka Riosi ye'karichi simiyame nayeweka nokisikao, yooma aaata kokoriameo sautesipuapua pu'kao; mukukameo ahjatepuapua pu'ka; repera kokoriameoi piipatepuapua pu'kao; reemo na'arari yahchameoipua, ma'chipasepuapua tiame. Eemea pu'ka sauteniame nokisiaio, kihta toomi koparoachi nokisipuapua, wa'a te'teretomeri eemea i'ka Riosi utewario, kihta koparoawachi kiatiamekapua.

9 "Toomio itapiti aamo ahjae tarimiao, kihta i'toka siimpapuapua.

10 Mokewarioi ka'te i'toka siimpamitia, itapiti aamo ahjachi i'tomio, piirechi wakiraoi, piirechi kaakaoui, teesoraoui; wa'atia siimpameri kihta i'tokao, tekipanameo, ahkaoui ahpo nokayachio ko'kotepuamekopua.

11 'Ookapi ta'peekachiami asikaio, Riosichi paparame i'yapuapua, aaata aamo che'repamiachi kiamia tiiachi. Aamo che'repari kiatiachioi, wa'ache mochisa uumatopuapua.

12 Aaata ta'pechi asiyaio, Riosichi mochikamechitia teepotapuapua.

13 Wa'a ta'pechi aamo asiyachiamio, Riosichi paparamechitia aamo asipusoo, wa'ache che'repasa uumatopuapua. Nape ki Riosichi iyoriame enesoo, poanachi i'yapuapua che'repauachio.

14 Nape wahka mochiwachi, ki aaata aamo kianaresoo che'repauachio, aamo tarachi pechichisache kaakao uumatopuapua wa'ao, ki ahpo kaawe e'reretia pechichisa.

15 Pu'ka wa'a te'tiamechio ti'tjoeri, pichiwa chaaninia pu'kachio, ki teesa tiame wichimerikopua Riosi kokosario te'ta Riosi katewemiachioipua ti'tjoerio. Epeche kokosari aiwamerikopua pu'kao, ki Soorama muuwari mochiwachi, Oomora muuwari mochiwachioipua tiame, Riosi kokosari aiwariachitiaopua.

Chapinarewa erakoa Eesusichi paparame na'ara yoraniame

16 'Tisia maajoichitia che'maka ohjopuapua aamo siimpachio, wa'a aamo no'no uhjurachio, sapoori ti'tijoe ooweru tiame mochiwarichiami aamo uhjuramenia. Wa'ami ahka aamo tetewisaapua, aamo ko'onaremapua, pu'ka aamo Riosi kaaweruma tuuyesiopa, tisia aamo na'areka tetewimapa. Pukaepa eemea, koorochitia kihta chiiame enepuapua, kihta nekame tiameo.

17 Pu'ka ti'tijoechio kaawe aamo neesetopuapua, ki senawato yoorewa neesetoamechi wenejipua tiame enepuaichioipua, seenekachioi puua aamo wenejikao karichiami ahkaoui aamo toanaremapua. I'isaeri napawikarichioi aamo i'tomapa wepipuawichioo.

18 Te'ta yawichi peereirachi u'upapuame eemea wenejika, noomina te'teriapa eemea ahjama. Waika chaachapameri eemea no'no nehpuapakao, wa'akachi, te'ta ya'yawichi tetewachi. Eepi wa'a yorapuame eemea aamo ohjoachio ihta ya'yawichichioi, ihta aaata seesenu ya'yawichichioi i'isaeri.

19 Nape ahkaoui te'ta yawichichi upatiaio, ka'te seewemitia eemea aamo chaachapamiao, achini ihtana chaachapaka aamo nehpuapuameopua. Riosi Apoea amochi ihsimeripua nehpuapaka, aamo chaachapamiao nayeweteka.

20 Ki aamoe naewai chaachapameri eemea, apoe Riosi ihsimeripua amochi nayewaka, apoe ahpo Riosiwari.

21 Wa'a cheesaapa i'ka yawewasikapua:

—Asimiitepua piie tawechiamio, aaataa no'o ahjama ohjoniopao, ahpo poponiemeai ahpo ko'imiitepua; noonoraai ahpo tatanao, wa'achi iintomiitepua ahpo taana me'yaka; tatanaraai tiame ahpo noono nekamuchekao, merimeripua tiame ahpo noonoo, ki tetewinariapa ahpo noonoo ahjama teereniameo.

²² Ahkaoi ti'tijeria aamo nekamuchemeripua no'owichioo, nape ahkasi kateweri taawechisi ki se'wika noochi paparaka te'teretosoopua newipatepuamepua, kakupachi iintapakao.

²³ Pirenapi mochiwachi na'ara yoramia naanaritoniana, pirenachi mochiwachiami ujumapuapua; neeea no'o ikimiao, kiisi wehchi wichimeripua, neee Tijoe Tijoe tukamea ke'chu aamo yooma ohjoi i'isaeri mochiwachi-amio, meritiai eenechi oijenakame eenakame enamania.

²⁴ Aaataai masiteraa, ki epeche tiamepua ahpo masitario. Aaataai ahpo teeko tekipanakiamea, ki epeche tiamepua ahpo teekoo.

²⁵ Puuu masiteraa, ki ahpo masitari epeche tiame tetewiniamechitia, ahpo tetewipo maaemetepua. Aaata tekipanamea, ki ahpo teeko tetewiniamechitia, tetewipo ahpo maaemetepua. No'oo, no'o Weseu riaorosi tewatoo, ¿ki epeche eemekamerakosa riaorosi tewapuamepua?

Aatanakamera majawepuame

(Ruuka 12:2-9)

²⁶ Eesusi i'ka taamo masitesaapua, i'ka taamo chaanekapu:

—Nee. Ka'te seewemitia masitari ki ka'karumao aamo na'ariao, yooma itapiti aamo na'aretiaamea kihta noriwi itipimerikaitepua. Yooma wa'chaachapakamea, Riosi te'ta kokosari tisia aiwatepuamepua. Yooma noriwi tiamea, yooma ma'chi teerepauaite puuu; yooma noriwi na'ara nokitiameai inasoka, yooma nane'repuaitepua, Riosi kokosarichi taawechio, te'ta Riosi ti'tijeri te'teria katewiachiopua.

²⁷ Pukaepa eeme piineri mochikai no'o masiteria, yooma tetewachi masitepuapua aaatao, yooma aamo no'o ki aaata inamuachi masiteriao, yooma inamuachi masitepuapua pu'kao.

²⁸ Ka'te seewe nokisimitia aamo weerewa merinariameo, aamo weerewa me'yakaipua, ka'chi iika merimeripua aamo iikao, Riosi ahjama yasimeriopua. Riosikamera aamo kokosamia seewepuapua, te'ta ki wahjame aiwarichi uhjurapuame.

²⁹ '¿Kikosa tuchikia, piiripi toomichi wa'api nehjitioiopua pu'kao, ki nane'retare Riosia pu'kao, piiripi pu'kaioi mukukoo?

³⁰ Aamoo Riosia, ¿ki epeche nateyame tetewame ohjoare Riosia, ki tuchikichitia? Puuu ahkasi aamo kuupaoui, nane'riamepua kehkina aamo kuupaekopua.

³¹ Pukaepa kihta seeweka mochtomete eemea, epeche nakiwamekapua Riosieo, ki tuchikichitia.

Ki aaata seeweka Eesusichi paparameko tuuniam

(Ruuka 12:8-9)

³² Eesusia simiteka masitekao, chiiapua:

—Aaata no'o ahjama tiio tuuyameo, wa'achitia no'o ahjama tiio tuuyo tuuyemania pu'kao, apoe te'ta no'o Noonochi te'pa kahtiamechio.

³³ Nape aaata ti'tijoechio ki no'o ahjama tiio tuukameo, neeea no'o Noochio te'pa kahtiamechio, kiisi machiyo tuumania pu'kao.

Ki napati wa'achi erakowa

(Ruuka 12:51-53; 14:26-27)

34 Pu'ka masitesaapua ti'tijoerio, ki ahpo wa'achitia inataniame ma-sitekapua, eee cheeka:

—No'o i'wa weeechi eenariwaa, ki napati ta'iria mochipuawichio no'o eenario erakopuapua, ti'tijoeriopua noochi simiyame chaachapakao, ahpo nekakomerikopa.

35 Ahkasi aaata ta'pechi mochikameai, ki wa'achitia ahpo erakomapua no'owichio tiachiopua. Tatanaraa, ahpo noonochi noochi paparameo, ki wa'achitia erakomeripua; mamararaai ahpo yeeyechioi, ki wa'achi tiame erakomeripua noochi paparopa ahpo yeeyeo; momoriawaraai, noochi paparopa ahpo waasio, nekakomeripua.

36 Wa'a te'terewachio, ahpo ta'pechikaiopua wa'apio, ahpo seepuraweka enemeripua.

37 'Aaata ahpo noonoo ahpo yeeyekamera epeche nakiyameapua ki no'ochitiao, ki no'o ijinuwara teereme tiamepua. Wa'achitia aaata ahpo maaraoi ahpo taanaoi epeche nakiyamera ki no'ochitia, ki no'o ahjama teereme tiamepua.

38 Aaata ki noochi paparawawichio anachaka yasitoamea, na'areniaoi aaataeoi, kiisi noochi teeremetepua.

39 No'o ahjama tiia noriwi teerenariamea, kihta iinuemeri puua noochio, ahpo ahjama teerewao. Nape ki inasoamea ahpo noochi tiiao, kaawe teeremetepua noochio, ki ahpo inasoamekapua noochi tiiao.

Iintorewawichio kianieme (Marako 9:41)

40 'Aamo kaawe tetewamea noochi tiopao, no'o kaawe tetewamepua tiame. Wa'achitia no'ooi kaawe tetewamea, no'o Noonoo kaawe tetewamepua tiame, Apoe no'o Noonoo no'o weerakame, tewekachi o'inia kahtiaeme.

41 Aaata noochi tiame Riosiwichio kaaweruma nayewatuamea, kaawe uuka tetewameapua Riosi chiiao, wa'achitia ahpo iinuepakamepua, Riosie ahpo kianiemeopua. Yooma noochi eneka Riosichi ka'karupakameo, kaawe tetewame no'o Noonoo, wa'achitia ahpo iinuepakamepua Riosie kianiemeo.

42 Aaataai, pukeri noochi o'ichame paparakao, teesaai ku'ikoipua pu'kao, neeroioi ki'yakaopua paramusoo, Riosia kaawe e'raka tetewamepua pu'kao, ki wa'atia toimeripua pu'kao, itapiti ahpo kiameripua, tisia kaawerumaopua.

11

Waani Paatori uhjuria (Ruuka 7:18-35)

1 Eesusia kajusaapa taamo oosa mariki aampa ooka ajawatiame yorapume tuuyekao, wa'api wa'ami masitemia simikapua taamo ahjamao, ahpo Noonoo kaaweruma tuuyewari tuuyewamiaopua.

2 Waani Paatoria yeetaeka kahtiaopua perekarichio, Eesusi inisia inamukapaopua, ookapi ahpo masitia uhjurariapua Eesusi iinatukemichio.

3 Waania eee cheeka iinatukenuereriapua Eesusio:

—¿Muuupu Ekhoriame enamio tuutiame Iyoterichi, piirechikosa pu-yetaone, pehji?

4 Eesusia iinatuketiapao, nehjiakapua cheekao:

—Nonorasaa eemea, yooma aamo tetewaria no'o ihsia, tuuyepuapua Waanio, yooma aamo no'o chiia inamuriaopua tiame:

⁵ ki mamachiriameo no'o ma'chirepatio tuupuapua; rojowi kokoriameo, sautio tuupuapua no'oo; repera ko'koriameoi, no'o yachapatio tuupuapua tiame, piipakame itipiteka; na'nakapioio, no'o sautio tuupuapua pu'kaoi, inamuteka; mukukameoio, no'o oijenatio tuupuapua eenechi; ahpo tatakoriropia tisia cheriwejerao, nooe cheriwiwo tuupuapua.

⁶ Noochi kiisi seeweka oowe e'riame, tisia kaawe yorapumeoko tuupuapua pu'kao, no'o Noonoeopua Riosi.

⁷ Waikao i'ka Waani na'naritoa nonorapusaapua Eesusia, Waanichi simiyame nayewasikapua wa'a muuwaro, eee cheeka:

—¿Ihtana ne'nemia siimpaka eemea ooruchi weeechiopua? ¿Aata majaka kuhsichitia chachapia ihsiam eekaekosa, ne'nemia siimpakame eemea wa'ao?

⁸ Ki wa'a tiame ne'nemia siimpakame enesaa eemea, ¿ihtana ne'nemia siimpanareka eemea naaju, aata tijoe ka'karuma wakiraemekosa? Ka'iii, ka'karuma wakiraemea peenia tiame, yawichi karichiche wa'a tiame wakiraetaniamepua, apoe yawichikamera.

⁹ Ki wa'a tiame wakiraeme ne'nemia e'enakame enesaa eeme, ¿ihtanakamera ne'nemia siimpaka eemea naaju, aata Riosi nayewamekosa? Eje'e. Puuu enerepua Riosi nayewatuame, nape ki oowera Riosi nayewatuame.

¹⁰ Waania ki oowera tijoe enerepua, pu'ka Waanio no'o Noonoa ke'chu no'o enoio masitemiao, cheeriaipua pu'ka nayewakao, eee cheeka:

Neeea, ke'chu aamo o'iniio masitekao,
wa'a aamo uhjurenania aata,
yooma ti'tijoe ooweru tiame ki kaawe te'terime ahpo iikachio,
katewetiame mochiwamichiohua ahpo iikachio,
yooma pu'ka ki kaawe ahpo te'terimeopua,
toinuresika na'arariopua, ki kaawe nokiwameo.

Wa'a cheeka nayewakame Riosia Ehkoriai Iyoterichio, ahpo ehkoriai nayewaturachio.

¹¹ Pichiwa chaaninia i'kao, yooma ooweruchi naawakamea, ihji Waani Paatoriche puuaa, epeche weruma itapiti yoorakamea ki wahjachitia; nape Riosi ye'karichi yasipua ahsepakamea, epeche weruma tiaitepua, ki Waani Paatorichitia, kihta weruma iintokaipua i'ka weeechio.

¹² 'Waani eenariachisi o'inia ahkasi ehpe taawechemisio, tisia na'areka tetewiniamepua, Riosi ye'karichi muipuame nayewatuamea. Ehpe taawechimioi, wa'achitia tahpitika e'raka kajuka tetewinariame, Riosi ye'karichi simiyame tuuyewaria.

¹³ Yooma ehkoriai Riosi nayewatukamea, Ehkoriai Iyoterichi chiiaa tiamea, i'ka Riosi ye'karichi muira nayewaka chaachapatiam e puuaa, ahkasi Waani enasaopu tiameo, pu'kachi ehkoriaimisi o'inia Riosi ye'kari nayewatiame nayewarepua tiame.

¹⁴ Neeea pukaepa i'ka Waanio, ehkoriai Eeriakotinia pukachio, Riosi na'nayewatura enamio tuuka chaachapariao, pu'kao wa'achi tiame ihsiwariemekopapua. Aata wa'achitia erakonariamea, wa'achi erakomapua.

¹⁵ I'ka wa'a tiame pahtenariamea, kaawe inataka ne'nepuapua.

¹⁶ '¿Ihtanako tautarenia ehpe taawechiami ti'tijoerio? Ihji ti'tjoeria, kukuchika te'tiamepua, muuwaeme mochikame nehjiwachiopua, te'eka chaachapakame:

¹⁷ "Teemea chaachatekamepapua pakapucherao, nape ki yaukame eemea. Yuuwesiwa wikatakame teemea, nape ki naarakokame eemea." Ehpiami ti'tjoeria wa'a te'tiamepua. Eemea Riosie paaetiai, kiisi e'wekamepua.

18 Waanioi ki e'wakame eemea, ohsotia eemea pu'kao, rooroikame teewakamepua eemea, ki ti'tijoeri ahjama koayamekopua pu'kao, mochiwachiama oika.

19 Ehepei no'o Tijoe Tijoetukame eenakoio, wa'achitia te'teriamepua, ki no'o e'wekwo, ohsotia eemea no'oo, tisia koayame no'o teewamepua, nawajiamepua tiame. Eemea, oowera wa'a no'o chaachapamepua, senepi ti'tiojeche ahjama koayamekopa. Eemea wa'a chaachapamea no'oo, tatakoriamera ti'tijoeri no'o kaawe e'rio tuuyamepua. Nape aamo no'o na'ariao, no'o kaaweruma ihisia aamo ihchitamapua, no'o yooraka yasitoaa, kaawerumakapa, no'o Noonoo tewekachi kahtiamoo, te'ta peenewari machiwarikapua.

Ti'tijoeri mochiwachiai mochikame, kiisi yooriamoo
(Ruuka 10:13-15)

20 Waikao Eesusia wa'a mochiwachio, epeche weeka itapiti peenia ihsiwa ahpo iintoriachio, o'inekapa te'yakao, yooma pu'ka ti'tioeriopua, ki toinarekopa ki kaawe ahpo nokayao. Eesusia chaanekapua pu'kao:

21 —¡Aiiii eemea Korasini mochikame! ¡Aiiii eemeai We'saira mochikame tiame! I'ka no'o peeniasiwao Tiuro mochiwachi no'o iintosoopua Siironioiopua mochiwachio tiameo, pichikemii puua no'o chiiio Riosichi paparakao, yooma ahpo ki kaawe nokayaopua toakaa. Wisasori suuwiti chuhchamii puua napisooi ahpo moochi ipaseka, ahpo kiisi kaawe ahpo nokario erakoka, ahpo puua wa'a tiame e'arakao, tetewiteka.

22 Nape neea aamo chaanemapua pu'ka aamo nokayawichio, te'ta Riosi katewemiachioopua taawechio, Riosia amochio ki nu'uti kokosari amochi teewemiitepua, epeche ki Sooroma Oomora mochiwachio tiameo, te'ta kokosari aiwatetiamechitioopua.

23 Eeme Kapenau mochikameai, ¿Riosie aamo apechunapuamekosa maayame eemeai te'pa Riosi kahtiachio? ¡Ka'ii, ohsotia eemea kiisi wahjiamoo wichiwachi uhjurapuamepua, poanachi ki Riosi kahtiachi, wa'ao te'ta tukapachi! Neeea i'ka peenia tiame amochi iintorioa, Sooroma mochiwachi no'o iintokame enesoo, Sooroma mochikame ti'tioeria, pa-paramii puuupa, wa'a iikaopua, ahjama mochieruupua pehjo.

24 Nape eemea tetewikameaipua i'ka te'ta kaaweruma no'o peenia ihsiriao, kiisi nakika tetewikame eemea. Wa'a te'tiapa eemea, te'ta Riosi yooma ti'tijoeri katewiachio, epeche tisia kokosari aiwatepuame eemea Riosieo, epeche ki Sooroma Oomora tiame aiwatetiamechitia.

Eesusi apochi resipupuawichio paayea
(Ruuka 10:21-22)

25 Eesusia yooma ti'tijoeri inamuachio, ahpo Noonoo nayewekaopua, cheekapua:

—No'no, aamoo tewekachi yomatiamoo ye'kameopua i'ka weechiopua tiame, aamo cheriwema ki'yame neea, aamoo, i'ka ti'tijoeri weechi mochikameo, kihtawichio aamo nakimia erakoamechopua, ki aamo te'ta ma'chiamoo tetewitiamekopua pu'kao, aapoo aapoeche, ahpo ahsepari tiame maayameopua, kaawe te'teriamepua; ohso kaawe muua, tesiwa te'tiamerakachi aamo tetewitiamoo muua, te'ta aamo machika mochi-tonariamechopua.

26 Wa'a ihisia muua No'noo, wa'a tiame iintomo e'arakamekapa.

27 Wa'a cheesapua Eesusia ahpo Noonoo, chaanekapua ti'tioerio:

—No'o Noonoo yooma no'o ki'yakamepua ahpo itapitiwao, yooma ihta itapiti iintuameopua tiame. Aataai ki te'ta no'o machiyamepua,

no'o Noonochē puuua, te'ta no'o machiyamea; no'o Noonooi, aaataai ki'tiamēpua te'ta machiyamea, neechēpua, te'ta machiyameraa, pu'kao neēea aaataa, no'o Noono machitenaria.

²⁸ Pukaepa noochi e'enajeraninia. Aamo noochi e'enasoopua, aamo machitemania no'o Noonoo. No'o Noonoo te'ta machisaapa eemea, resipumeri eemea yooma itapiti amochi pehtiao, yooma aamo ki ka'karuma nokariaopua, cheriwetiame itipikapa.

²⁹ Noochi te'teresa naaju, yooma teitaipua waikao aamo resipuka ya-sitopuameo. Pēpenipapuapua naaju no'o masitia, kiisi tehki tiame aamo masitema neēea, kaaawe e'raka. Kihta utewa cheeka aamo masitemeri neēea, kaaweruma iikaeka.

³⁰ Neēea aamo maakurakiao, kiisi pehtiamēpua tehki. Ihji aamo no'o nuuriaa, kiisi pehtiamē tiamepua.

12

Eesusia masitewaraa resipuwa taawechi, tiiriko muurara tehpucharia (Marako 2:23-28; Ruuka 6:1-5)

¹ Piie taawe resipuniame taawechio Eesusia, tiiriko echitiachi-ami u'matoiopua ahpo ma'masitera ahjamao, ihji ma'masitewaraa cho'chorowame nokisiapaopua tiiriko pahchira ko'i'siriaipua okisikao.

² Nape parisero ti'tijoea wa'a nokisiopua pu'kao, chaanekapua Eesusio: —Ne'neo aamo masiterao, resipuniachi taawechioipua, itapiti yooraka nokisinapua, ki reesisewa nokiwameopua.

³ Eesusia wa'a chaanetiapao nehjiakapua pu'kao:

—¿Ki iyonakame eemea Ehkoriaami Iyoterichio ihtana iintorio Raaw-itaruo ki anachapasaopua toore?

⁴ ¿Ki Riosi kaarirachi pakika paani iyoriwa ko'kakamepua, ahpo yeetoka inisia kipotekaopua tiame, pu'ka paanio tiopachi neeseriosiche reesiseniame, ko'komichio?

⁵ ¿Ki tetewakame eemea tiameo pu'ka Moisetaru Iyoterichio tiame chiiao, tiopachi pa'pamiratuameopua tiameo, itapiti yoorariopua, Moise nuurari resipuniame taawechioi, itapiti ki reesiseri yoorario?

⁶ Pu'ka resipuniame taawechiwichionia, aaata te'ta iyoriniame kahtio-tinia pehjiio, ki pu'ka tiopachi iyoriwachitia.

⁷ Eemea epeche no'o te'ta machiyame enesaa, ki wa'a no'o chaanemii eemea i'ka ki reesisewaopua. Pahtiamē enesaa eemea i'ka tiopachi iyoriniameo, pahtemii eemea tiamea, Ehkoriaami Iyoterichio chiiaoopua, Riosio eee cheeriachioipua: “Neēea, ki oowera itapiti meritiamē oowewari no'o u'yepaka no'o iyorijeraninia; neēea aamo iikachikamera kaaweruma enepaniame, nakiyamenia, aamo aaataopua tesiwe e'remichioipua.” I'ka Ehkoriaami Iyoteri chiia nokisiame enesaa eeme, kihta chaachapamii eemea, i'ka ti'tijoeri kihta ki kaawe nokayameo.

⁸ Nee Apoe Tijoe Tijoe Tijoetukamea, nee wa'api iintokamepua pu'ka resipuniame taaweo, yahchakao.

Tijoe sekachi chookopakame (Marako 3:1-6; Ruuka 6:6-11)

⁹ Eesusia wa'a tiirikochi o'inia u'matosoopua napawikarichi pakikapua wa'api mochiwachio.

¹⁰ Wa'a tiopachioopua, wa'a tewitiapua piiripi tijoe sekachi chookopakame. Wa'aoi parisero ti'tijoea, itapiti wenejipuame tewinariapua Eesusio, chaachapaka pu'kao:

—¿Reesisewa ohjoarepua, aaata resipuniame taawechi yachapatepuao?

¹¹ Nape Eesusia i'ka nayewaka nehjiakapua:

—¿Aatana eemea po'wa aamo puhkue tekorichi wichisoopua piiripio, ki ma'chipatapua, respuniame taawechikoio?

¹² ¿Ki wa'achi iintotarepu aataai tísia ahpo nakiyame enesaopua aataa tijoeo? ¿Ki epeche nateyame ohjoarepu ti'tijoea oowerua ki po'wachitia? Wa'a teeresoo respuniame taawechioipua, aataai tijoe ku'yamea oowitiameoiopua, kihta ki kaawe tiame ihsiamepua.

¹³ Wa'a cheesaopua Eesusia, chaanekapua chookopakameo:

—Riisasipaomua aamo seekao.

Waikao chookopakamea, riisasipasaopua seekarao, ikanati saukame itipikapua seekarao, piire kaaweruma ahpo seekachitiaopua.

¹⁴ Nape parisero ti'tijoea kaawe e'remitioipua Eesusi kaawe iintorioa, Eesusi meripuame ahpo kateweriapua wa'a puuyasao.

Eesusi ikipuame nayewatiame

¹⁵ Eesusia i'ka noonoomia nane'resaapua, sewinachi siimpatiapua waikao, muuwaeme taamo pukamina nokisiniame ahjama. Eesusia ahpo pukamina nokisiameo, ki ookapi sautesiapua.

¹⁶ Eesusia ahpo sauteriao, ki aata tuuyenuresiapua pu'kao, aatana ihsiriopua sauteriao.

¹⁷ Ihji Eesusi kaawe ihsika oiríaa, ehkoriai Riosi cheeria teetotiamepua, ehkoriai Isaia tewaniamechi Riosi cheeria, Ehkoriai Iyoterichio puua, eee cheeriai Riosia:

¹⁸ ¡Nee! Senawato yachamiiténia,
 aaata no'owichio yorakemeripua;
 puua aaata no'o uuria tijoe enemeripua,
 aaata te'ta no'o nakiya,
 aaata no'oo, tísia kaawe e'raka tetewamera;
 pukachi yasipameri neea no'o Riosiwario.

Ihja te'ta no'o Taana enemeripua,
 Puua yomachi weeechi mochikameo,
 no'o chíia cheesimeri enemeripua,
 no'oe cheriwepuame tatakori tiameo.

¹⁹ Ihja kaaweche nayewiame enemeripua ti'tijoerio,
 kaawe e'raka nakikache,
 kihta uwatiame nayewaka nekayamechitia.

Kihta inamupuamepua, aaata tetewachioipua,
 ihta ki oowe e'repuameopua, utewa cheeka aatao,
 weeru nayewaka nekame cheekao.

²⁰ Ihji no'o Taanaa, ki epeche erapatemapua aataa,
 ka'chi ikime e'raka kahtiaméopua,
 neeroturi kahponakachitiaopua,
 aaata epeche koomorapatekaopua tísia yuuwesika yasitoameo.

Puuu no'o Taanaa tiameo,
 ki wa'atia toimapua ki ku'ikao,
 aaata noochi teesa paparawa moroyame choipatiame,
 itapiti tahjera meechara choipatiamechitia.
 Wa'a inisimeri no'o Taanaa, noochi enapame ku'isikaopua,
 ahkasi ahsepari teeremeriachisi noochi paparameriopua wa'asi,
 ahkasi no'o Taana yawichituwachi,
 no'oo mochitepasichi.

²¹ Wa'a pu'ka no'o Taana yawichituwachio,
 yomatiamé wehjoarichi mochikame,
 no'o Taanachi ahjachi erakoka, ohjoepameripua.

Eesusia wenejiwa reemo utewarie ihsia

(Marako 3:19-30; Ruuka 11:14-23; 12:10)

²² Wa'ao Eesusia, piiripi tijoe ni'o ki ma'chiriame u'yepatiapua. Ihji tijoea reemo apochi yahchapa wa'a teereriapua. I'kao Eesusia, reemo ma'chipasekaopua, saukame itipitekapa ki ma'chiriao, ni'ooi naewatekapua tiame.

²³ Yooma i'ka wa'a iikame tetewakamea, tahpítikatia peenia erakokaopua, ahpo iinatukiapua chaachapaka:

—¿Ki ehkoriai Raawichi enamerijuare ihji? ¿Ki ihjipu Riosie enamio tuutiame?

²⁴ Nape parisero ti'tijoea i'ka inamukapaopua, ahpo ihchi chaachaparepua:

—Ihji tijoea, Weseuchi eenamepua utewariraa, pukae ma'chipamepua reemonioo.

²⁵ Wa'a ahpo chaachapopa ihchio, Eesusia chaanekapua pu'kao:

—Nape piiripi yawichiwachio, ka'chi iika ahpo wa'apichi nasiwamepua. Ahpo wa'apichi nasiwasaapua ooka pirenaturi enepakao, ahpo wa'api soopameripua. Ahkaoi mochiwachioi, ahkaoi ta'pechioi, ahpo wa'api nasiwasaapua, ahpo wa'api soopameripua tiameo.

²⁶ Satanasia ahpo wa'api utewarie aata reemo ma'chipame enesaa, ahpo wa'apichi nasiwame puua. Wa'a tiame enesaa, ¿ki ahpo wa'api me'yaka ihsiamepu? Ahpo wa'api merisaapua, ¿Aachin teeka teetotapua waikao ahpo yawichitua?

²⁷ Eemea no'ooi, Weseu utewarie no'o ma'chipame teewasooopua reemoo, ¿ihtana utewarie ma'chipame reemo, aamo na'naritoamea naaju? Puu aamo na'naritoao, Riosi utewarie ma'chipame enesooopua reemo ki Weseu utewarie, se'wi chaachapai no'o wenejina eemea.

²⁸ Nape no'oo Riosi Riosiwari utewarie puuyachame enesooopua reemoo, amochi ihsiamepua wa'a teesoo, aata Riosi ye'karichi muitiamea.

²⁹ 'Ihji no'o reemo puuyaka ihsiaa, Riosi seepurawa puraka ihsiniamepua. Ki Satanasi purisaa teeme pahchao, ka'chi iika upameriai teemea aatao Riosi ye'karichio. Nee. Aawataai ki ichikuetae aata karichioopua, ki pahcha purisaopua kariwaameo. ¿Achini ihsika u'yetariapu aata iinuwarao tisia inatewa iinueme enesooopua? Ka'chi iika u'yetariare ki purisaapua pahcha.

³⁰ 'Ki noochi tiamea ku'itokao, no'o seepurawapua. Ki no'owichio na'poamea, Riosi ye'karichi upapuameo, no'o chi'ripakiamepua, ki noochi e'enamichio.

³¹ 'Riosia, ahpo Riosiwari paeria apochi oowe e'reka e'enekameopua, cheriwame puua pu'kao. Nape aata ki nakikameo ahpo Riosiwari paaewao, kiisi cheriwepuamepua pu'kao. Nape ahpo paaeriai ahpochi paparameopua nakika, ihta ki kaaweruma iintorioipua pu'kao, yooma cheriwekemeripua pu'kao.

³² Riosia, no'o Tijoe Tijoeukame na'aretioopua, cheriwemapua pu'kao pehjo, nape ahpo Riosiwari chiia kiisi apochi uunarekameopua, kiisi cheriwemapua pu'kao, ahkasi ki wahjiamesi taawea, i'wa wehjoarichioi, Riosi weemera wehjoarichioi.

Ihta kuuua, taakerachi machiwamepua ihtana kuuukoo

(Ruuka 6:43-45)

³³ Eesusia simiteka masiteka ti'tijoea ooweruopua tiameo, chaanekapua:

—Eemea aamo nokayaa, itapiti kuuu taakiameka tiamepua. Ka'karuma taakiamene enesaa eemea, ka'karuma nokayame enema eemea. Nape ki ka'karuma taakiamene enesaa eeme, ki ka'karuma enema eeme aamo

yoora. Ihtaoi kuuu taakiamea, taakiachi machiniamepua ihtanakoo, kaaweruma enesoo, ki kaaweruma enesoooi.

³⁴ ¿Eeme pa'pariseroo, sayawe ti'tijoeee, kiisi ka'karuma eemea! ¿Achini iika ka'karuma naewata eemea kiisi ka'karumakaio? ¿Ki nane'riame eemea aamo iikachi tahpitika ki ka'karuma e'ra, nayewamekopua?

³⁵ Kaaweruma tijoea, ka'karuma ahpo iikachi e'ra, nayewamepua. Ki kaaweruma tijoea, ahpo iikachi ki ka'karuma e'ra, nayewamepua.

³⁶ Pukaepa neeea utewaeme aamo chaaniamepua, utewaeme aamo neesetomichioo, kiisi se'wika aamo masitemichioopua, ka'karumache. Wa'a te'teretomeri eemea, te'ta Riosi katewiachiopua taawechio, ahkasi nu'utioi ki kaawe chaachapa tiameo, tuumerichekopua.

³⁷ Te'ta Riosi katewiachio, yooma ihta aamo chaachaparia aamo noonowiria tiame katewemeripua. Yooma ihta aamo noonowiria teteiwachi iintapaka, chanimapua aamoo kaawerumakoo, aamo ki kaaweruma enesooiopua. Waika kateweniachio, ahpo chaachaparichi wa'a kateweniachi chapisipuamepua waikao, ihta ki kaawe iintokame enesoo, kaaweruma iintokame enesooiopua, wa'a nane'repuame eemea.

Ti'tijoeri ki ka'karumaa, itapiti Riosi peenia ihsiwache tetewinarewa (Marako 8:12; Ruuka 11:29-32)

³⁸ Waikao pukeri e'enakame ookapi pariseroa iyoteri ti'tijoea tiame, chaachapakapua Eesusio:

—Masitari, aamo itapiti peenia ihsiwa tetewinare teemea.

³⁹ Nape Eesusia chaanekapua pu'kao:

—Ehpiami ehpe taawechiami mochikame ti'tijoe ooweru tiamea, no'o peenia ihsiwache tetewinariamepua, nape ihji ti'tijoeria, ki tete-witepuamepua wa'asi itapiti Riosi peenia ihsiwaeopua, naatiche tete-witepuame puuua, Riosi iintoriachiche, ehkoriaami Oonasichi.

⁴⁰ Ehkoriaami Oonasia, kiiya paika taawe tukawari tiame weruma pawesochi topachi yasariaipua ko'kotiaameo, ahkasi yo'yotiaiopua eenechi ahjakame.

⁴¹ Níniwe ehkoriaami mochiriamea kateweniachi taawechio, Oonasi cheeria pichikekamea, Riosichi aamo wenejimapua, ki no'o pichikiopa Riosi paajutewaopua. Pichiwa aamo chaaniamenia, neeea aamo nayewiaa epeche ki nu'uti tiamerapua, ki ehkoriaami Oonasichitia.

⁴² Wa'achi iintomeripu yawichi oowitiameai, yomatiam Tetuyachi weee yawichituka kahtiameai, Riosichi aamo wenejimeripua, te'ta Riosi katewiachio; puuu oowitiamea kai waapi siinka Riosichi paparakamekapa, ahkasi ehkoriaami Saromoni yawichi kahtiachisi eenakamekapa, Riosichi kaaweruma tuuyewari i'yasikao. Nape eemea pu'ka oowitiame iintoria noonoomitiooi, kiisioi no'o keepunariamepua, no'oo, aamo nayewiameo, epeche tísia werumakoipua, ki puuu Saromonichitia.

Achini ihsiameko na'arario (Ruuka 11:24-26)

⁴³ Eesusia ti'tijoeri simiteka nayewekaopua, chaanekapua pu'kao, nape wa'achitarichi naewakao, eee chaanekapua pu'kao:

—Aaata tijoечи oowitiamechioi mächenasaa na'araria, wahka oiyai wakiwechi ooruchiamio, tísia aiwaka ki tewakapa ahpo ohjoeka resipumi-achio, erapame puuua:

⁴⁴ “Ohso kaawe eenechi no'ramania, no'o yasariachi tijoечи.” Waikaopua eenechi ahpo yasariachi enasaapua tijoecho, kakupa ihpichi-tiachi enesoopua ahpo yasariachio, wa'a ohjoepamapua eenechio, ki Riosi Riosiwari enesoo wa'a ohjoemeo.

⁴⁵ Nape eenechi wa'a enasopua ohjoemiao, oowisani yeeka enameripua wa'a ohjoemiao, epeche nanaarame ki ahpochitia. Wa'a ikitiaa ihji tijoeci, epeche teeremeri ihjia apochio na'ararieo, ki pukerichitia. Wa'achi ikimeri ehpe taawechiami tisia nanaaramea, ki apochi yachatoka ohjoamea Riosi Riosiwario.

Eesusi yeeyera, poponira tiame
(Marako 3:31-35; Ruuka 8:19-21)

⁴⁶ Eesusio, iiweta yooremina ihsioipua tijoei nayewekao, ma'chio, wa'a eenaria Eesusi yeeyeraa, Eesusi poponira ahjama pipinira tiame. Ihjia Eesusi ahjama nayewanariame eneriapua. Wa'a ajakoiopua pehjo ma'chi, tamochi eenakapua aaata Eesusi tuuyemeri.

⁴⁷ Puuua, chaanekapua Eesusio:

—Aamo yeeyea, aamo poponi aamo pipini ahjama weeriamepua ma'chi, aamo ahjama nayewamia puuyeka.

⁴⁸ Nape Eesusia ahpo tuuyekameo, chaanekapua pu'kao:

—¿Aatanakamerajuarepu te'ta no'o yeeyea, te'ta no'o poponia pipinia tiame?

⁴⁹ Waikaopua ahpo masiterakamera ma'majoekao, cheekapua:

—¿Ki ihjikosapu no'o te'ta yeeyea, no'o te'ta poponia, no'o te'ta pipinia tiame?

⁵⁰ No'o te'ta tetejima, yooma aaata no'o Noono yorajera yooraka mochitoamera puuua.

13

Itapiti wa'achitarichi nayewatiame
(Marako 4:1-9; Ruuka 8:4-8)

¹ Eesusia pu'ka wa'api taawechiopua, wa'a wa'api ta'pechiopua, yooremina machenakaopua weruma neeroi maaniachimina yasipakapua, neerosuwe.

² Wa'aoi ki ookapi napawiriopa ti'tijoerio, pawekakerachi mooenakapua waikao ti'tijoeri nayewemiao, puuu ti'tijoea oowerua tiamea, pa'wesuwe itipikapua.

³ Wa'a yasipasaopua waikao, ki ookapi itapiti nayewekapua ti'tijoerio, itapiti wa'achitarichi, puuua o'inekapua cheeka:

—Piiripi echayamea tiiriko echimia simiriataipua.

⁴ Nape echimiaopua, poowechi ruhjiteriataipua ookapi iimorio. Pu'kao tuchikia wa'a e'enakao, yooma pepeka ko'kariatapua pu'kao.

⁵ Wahjachi iimoria, tehteekachi ruhjiriataipua ki tunakame kahtiachi weee. Puuuai ikanati yaupariatapua yaupao, nape waitiamekopua weeeo,

⁶ taaa taipasoopua, ikanati wakipateriatapua pu'kao, ki teeresi naawatakamekopua pu'kao.

⁷ Puuu iimoria paikapichio, wehchaekachi ruhjiriataipua. Pu'kao wehchaa, yaupakoipua weweripakao, wi'ropateka wakipateriatapua pu'kao.

⁸ Nape wahjachi iimori kaaweruma weechi ruhjikamea, tisia kaawe taakeriatapua; ihji piiripi pahchiraa, piie sienta pachitariatapua taakekao; wahjachi pahchiraa kaawe taakekamea tiame, paika weerewa pahchi taakeriatapua pipiripi pahchira iimori; epeche ki weeka taakekamea, piie weerewa aampa oosa mariki taakeriatapua, piiripi pahchiraa.

⁹ I'ka pahtenariamea, kaawe inataka i'yewa nakiyamepua.

Aatia wa'achitarichi nayewaniame
(Marako 4:10-12; Ruuka 8:9-10)

¹⁰ Waikao Eesusi masitewaraa, naaepaka iinatukekapua:
—¿Achinikai wa'achitarichi nayewekamua ti'tijoerio?

¹¹ Eesusia pu'kao, cheeka nehjiakapua:

—Eemea kiatiamepua pu'kao aamo nane'repua, itapiti Riosi iin-uekaopua aamowichioo, Riosi apoeo noriwi iinuekaopua pehjo, nape aaata ki no'o oowe e'rekache keepuamea, ka'ipua.

¹² Aaata Riosichi simiyame nane'renariamea, epeche nane'retepuamepua Riosieo, ahkasi ki ookapi Riosi oowe e'ria kiapuaopua. Nape aaata oowera no'o na'arenareka keepuamea, kihta pahtewari kiapuaamepua; pu'kao, teesa ahpo pahteriaoi, u'yepuamepua.

¹³ Pukaepa ki Riosichi te'terenariameo, wa'achitarichi masitiamea pu'kao, pu'kao no'o keepuaio, oowera ki pahteka itipimichiopua; ne'naiio ki tetewika itipimichiopua, pahtewario.

¹⁴ Wa'a iikaopua ihji ti'tijoea, Isaia iyoterichi cheeriachitia ikiyamepua, ehkoriaimi Riosi nayewaturachi cheeriachitia; Riosia Isaiaichi nae-wakaopua, cheeriaipua:

Nape ihji ti'tijoea keepuaio, ki pahteka inamumeripua;
ihji ti'tijoea tetewaio, kiisi pahteka tetewimeripua.

¹⁵ Ihji ti'tijoea kiisi pahtenariamepua;

ihji ti'tijoea ahpo nakachio, to'peraamepua;

ihji puichiopua tiameo, kiisi pahteka tetewame enepakamepua.

Wa'a te'tiapa ihji ti'tijoea, Riosichi simiyameo, kiisiki pahteka tete-wamepua, tetewai;

inamukai kiisi pahteka inamuamepua.

Ihji ti'tijoeri noochi e'enaka pahtekame enesoopua tiameo,
cheriwemii neea pu'kaoi, puhjekaopua tatakoriarao.

¹⁶ Eesusia simiteka naewakao, taamo chaanekapua ahpo ajawariao:

—Nape eeme no'o pahtenariamea, te'ta kaawe te'terenariamepua Riosi-
chio, no'o kaawe keepukamea masitia, pahteka tetewinariamea pu'kao,
pichikekamekapua tiameo, noochi paparawao.

¹⁷ Ihjia tisia pichiwa tiamepua, muuwaeme ehkoriaimi Riosi nayewatukamea, ka'karuma enepakamea tiame, waika taawechiami mochiariamea, tisia tetewinareka mochikaipua tiameo, i'ka ehpe no'o aamo tetewika mochikao, wa'atia wahjipakamepua ki no'o tetewika. I'kachi tisia inamunariame eneriaipua tiameo, i'ka ehpe taawechiami aamoo, aamo no'o keepuka mochitoao, nape wa'atia wahjipakame puuua, ki no'o inamuka masitia.

Echayame nayewatiameo, ihtana masiteka cheeria Eesusio
(Marako 4:13-20; Ruuka 8:11-15)

¹⁸ Wa'a cheeka kajusaapa Eesusia, taamo chaanekapua:

—Ehpeo echayamechi simiyame aamo ma'chitemania. Kaawe keepumia-
tioo eeme.

¹⁹ Puuu iimori pooechi ruhjikamea, Riosi kaaweruma tuuyewari pu-
uua, tijoe peewaeme iikarachi echitiame. Riosi ye'karichi simiyame inamukaiapua, ki pahtekamepua riarósie u'yetiapapua ahpo pahteriaoi,
ahpo iikachi echitiameopua kaaweruma tuuyewari.

²⁰ Puuu tehteekachi ruhjikamea iimori, kaawe e'raka inamukamepua inamuao pu'ka Riosi kaaweruma tuuyewario,

²¹ nape ki pewatiame weritokamepua Riosichio, ki teeresi naawaekapa Riosichio; ikanati kokosa yooraka naanaritonipaopua, towayamepua Riosichi ahpo paparario.

²² Puu wehchaekachi echitiamea iimori, kaawe e'raka inamuamepua inamua Riosi kaaweruma naawesario, nape tisia ahpo toomituwa inatapapua i'ka weechi iintuameo, ahpo si'ritiamepua pu'kaeo. Yooma ahpo Riosichi simiyame ahpo masiteretaopua, wa'a iikapapua pu'kao yooma toayamepua. Wa'a iikapa puua yooma Riosichi simiyame ahpo keepuriaopua penipaka, kihtawichio kaawe eenekame puua.

²³ Nape kaaweruma weechi ruhjikamea iimori, puua pahteka inamukamepua pu'ka Riosi kaaweruma tuuyewario. Ihjia, ka'karuma weeka muuwewa iintomeripua Riosiwichioo, itapiti echitiame ki ookapi taakekamechitia. Ookapi ihji ti'tijoea, tiiriko muuraraka tisia muuwekameka teerekamepua, piiripi iimoriopua, piie weerewa aampa oosa mariki taakekamepua pipiripi pahchirakai, wahjachi ihji tiiriko iimoria, paika weerewa muuwekamepua pipiripi pahchirachiopua muurekao; epeche wahjachi wa'asia, piie sienta pahchira pachitakamepua pipirepi muurara.

Ki kaaweruma to'iwe tiirikochi

²⁴ Eesusia piirechi wa'achitarichi nayewekao, chaanekapua:

—Riosi ye'karichi mochipuamea, tiiriko iimori echitiameka ikiyamepua.

²⁵ Aaata tijoe teekoraa kaaweruma iimori tiiriko echanurariataipua ahpo wasawachio, nape seepurawaa yoomahka kokochinioio, wa'a eenakao tukao, tiirikotui ki kaaweruma eecheriatapua tiirikochio.

²⁶ Waikao ihji ki kaaweruma tiirikotui tiiriko yaupariachio, wa'achi yaupaka weweripariatapua tiame.

²⁷ Waikao tiiriko ne'nemia enanioipua, pachitariatapu tiirikoapa, tiirikotuiapua tiame. Wa'a tiame tewakapa ahpo teeko tekipanakiamea, ahpo teeko ne'nemia siimpariatapua tuuyemia, ahpo teekochi ajasisaapua chaaneriataipua pu'kao: “¿Ki ka'karumakosa iimori taamo ki'yakamemua echipuawichio? Tahpitika tiapu tiirikotui tiirikochio, ¿aatia wa'aa tiiarepua?”

²⁸ Waikao teekoraa chaaneriataipua: “Aa puua, aaata no'o seepurawa iintoriapua, taamo echariao, tiirikotui ki kaaweruma pahchira ipasekao”, cheeriatapu teekoraa. Tekipanakiamea waikao chaachapariatapua: “¿Napotare teemea pu'kao?”, chaachapariatapua.

²⁹ Waikao teekoraa cheeka nehjariatapua: “Ka'i, wa'atia toipuapua pu'kaopua pehjo, tiiriko ahjama po'tamaoipu —cheeriatapu teekoraa—.

³⁰ Wa'atia toipuapua pu'kao pehjo, ahkasi tiiriko i'ipapuchisi. Ahkasi waika, naponuremania pu'kao, pu'ka tiirikotui, patuka purisa kosimania pu'kao, tiirikochi poanatasaoipua —cheeriatapu teekoraa—. Tiiriko ki tiirikotuekachi i'ipatiameo, tiirijomachi katewemania pu'kao”, chaaneriataipua teekoraa ahpo tekipanakiao.

Wa'achi yoorapuame ti'tijoeai, Riosi katewiachi taaweche, asisooipua.

Wacherai pahchira wa'achitarichi nayewatiame (Marako 4:30-32; Ruuka 13:18-19)

³¹ Eesusia i'ka wa'achitarichi nayewekaopua tiame, cheekapua tiame:

—Riosi ye'karia wacherai tewaniame kuu pahchiraka tiamepua.

³² Ihji wacherai kuu pahchiraa kiisi werumakaipua pahchira, ki nu'uti kuu weripamekaitepua, ahkasi tuchikiai muuwaeme ta'sotachi wa'a nu'nunti atowarachi. Wa'achitia Riosi ye'karichi mochimeria, ki nu'uti mehtamiitpua, ki ookapi enepakao.

Rewarurachitia wa'achitari

(Ruuka 13:20-21)

³³ Eesusia wa'a tiame taamo nayewesopua, piirechi wa'achitarichi taamo nayewakapua eee cheeka:

—Riosi ye'karichi nayewaniachio, Riosi kaaweruma tuuyewaria rewaruraka ihsiamepua. Aata oowitiame teesa rewarura yahcheka wesosoopua paatusio, rewaruraa yomachi muika weruma a'potiamepua paatusio. Wa'achitia Riosi tuuyewariai, yomachi wehjoarichi mu'ipaka tuuyetowatiaopua, ki nu'uti enepatiamepua Riosi ye'kario, Riosichi parakameepua.

Aatia tiachipa Eesusi wa'achitarichi naewaria

(Marako 4:33-34)

³⁴ Eesusia yooma i'ka ahpo masiteria ti'tijoerio, wa'achitarichiche ahjae masitekapua pu'kao, ki wa'achitarichiopua, kihta.

³⁵ Ihji Eesusia wa'achitarichi naewaniamea, Riosi ehkoriaami ahpo nayewaturachi cheetiamepua, waika taawechimio, cheeriaipua:

Wa'achitarichiche nayewema neeea;

itapiti nayewatupuame no'o noriwi teereriopua, ahkasi Riosi i'ka wehjoari mochiwachio, yahchariachisi.

Eesusia to'iwe wa'achitarichi nayewariao, ihtanako tuunapua

³⁶ Waikao Eesusi toisoopua ti'tijoerio, wa'api karichi muitiapua waikao. Wa'a muitioopa teemea, iinatukekapua Eesusi:

—¿Aachin cheeka chanikamua to'iwe naewakao? Naane e'renare teemea Masitari.

³⁷ Waikao Eesusia taamo nehjiakapua cheeka:

—Puuu kaaweruma iimoria, Riosi kaaweruma tuuyewari echayame puua, echayamea neeepua, Riosi Tijoe Tijoetukame.

³⁸ Waasa echiwachio, yomatiamé wehjoarichi ti'tijoeri puua. Puuu ka'karuma iimoria, ti'tijoe puua Riosi ye'karichi mochitoame. Puuu ki kaaweruma to'iwea, ti'tijoeri nanaarame puua, ki Riosi ye'karichi mochimeri, Satanasi ijinuwarakapa.

³⁹ Puuu ki kaaweruma to'iwe echakamea, riaorosi puua. I'paniamea, i'ka yomatiamé weee kajuyachi teeremeri puua, te'ta Riosi katewiachi wa'asi. Puuu echitiame i'ipameria, tewekachi Riosi ku'iwari e'enameri puua.

⁴⁰ Puua ti'tijoeri ki ka'karumaopua, to'iwe ki ka'karumachitiaopua, yooma patuka poanatasapua, ihpapaka na'ichi kosimapua pu'kao, ki teesa aiwaniachio. Wa'asa teeremeriopua i'ka yomatiamé wehjoari kajuyachio.

⁴¹ Nee Tijoe Tijoetukamea waikao, tewekachi mochikame no'o ku'iwaro, yomatiamé wehjoarichi uhjuramania, no'o ye'karichi ki ka'karuma ti'tijoeri wa'a mochikameo, yooma puuanamichio, ti'tijoeri ka'karuma tatakoritameopua.

⁴² Wa'a ikisaopua, yooma pu'ka nanaarame aata tatakoritameopua tiameo, na'ichi ihpapamapua ooronachi. Wa'ao puua, tisia aiwameripua tajakao, tisia naarakomeripua tisia aiwapao; kiisi anachapa aiwakaopua wa'ao, tahpitika chanimapua taamera ki'sukao, ki teesa tiame aiwapa puua Riosi kokosario.

⁴³ Waikao Riosi te'ta weruma katewiachi u'matosoopua, yooma ti'tijoea ooweruaiopua tiamea, Riosi te'ta nakiyachitia noonowikamea, yooma te'ta Riosie piipatetiamea, tisiwa kaawe erakomeri puua, taaachitia peenia tiame tajayamechitia, no'o ahjama mochikapua no'o Noono ye'karichio.

Epeche pahtenariame enesaa yooma aamo no'o nayeweriaio, tísia kaawe inataka i'yepuapua pu'kao, tísia pahtewari nakimerikopua aamoo, aamo masiteka ohjochiopua.

Wehtere inasotiame toomi wa'achitarichi nayewatiame

⁴⁴ Pu'ka to'iwe ki kaaweruma wa'achitarichi nayewaka kajusaapua, eee taamo chaanekapua ahpo ajawariao:

—Riosi ye'karia, weee toomi majitiame tísia nateyame iinuemeka tiamepua. Aaata nane'resaapua tísia nateyamekopua pu'ka weeeo, ahpo ta'pe no'rakaopua, yooma nehjimapua ahpo iinúekao, ahkasi ahpo kariwaoipua tiame. Pu'ka nejisaapua pu'ka toomitutiameopua, pu'ka toomitutiame i'toka siimapua, pu'ka tísia nateyame weee ahjae tarimiaopua. Pu'ka weee tarisaopua, tísia kaawe eramapua waikao, ahpo tarariachi yasakao. Wa'achi iintomeri aaataa, ki teesa te'ta nateyamechitia tetewamea, Riosi ye'karichi yasiwao. Te'ta Riosi chiia e'weka yasitoma puuua, Riosi ye'karichi ahpo yasipoa reesisepuawichioopua.

Perera ki teesa nateyame nayewaniame

⁴⁵ Eesusia weee wehtere toomichi simiyame kajusaapua nayewakao, chaanekapua taamoo:

—Riosi ye'karia, perera ki teesa nateyamechitia tiamepua. Aaata perera tarayame,

⁴⁶ perera tísia nateyame tewisaa, ahkasi yooma ahpo iinúeka toomichi nehjisaopua, tarimeripua pu'kao. Wa'achitia aaata tijoea oowitiameai, tísia nateyamechitia tetewikameapua Riosi ye'kario itapiti pererachitiaio, yooma Riosi ahpo nuuria yooraka yasitoma puuua, Riosi ye'karichi yasipoa kiapuawichioopua. Wa'a tiame inatari masitemitia eemea, ahkai aamo masitiachiamio.

Sochichaira wa'achitari

⁴⁷ Perera wa'achitaka nayewasaopua, sochichaira wa'achitarichi taamo nayewekapua, eee cheeka:

—Riosi ye'karichi muimeria, sochichairae pa'wechi chapiwameka ikiniamepua. Yooma ka'karuma so'chi, ki ka'karuma ahjama tiame chapisaopua,

⁴⁸ suuwerachi upasaopua, poanataka uuka ka'karumarao, ihpapaniamepua ki ka'karumao. Yooma ka'karuma uusaopua, weruma waarichi toaniamepua.

⁴⁹ Wa'achi ikipuamepua, i'ka wehjoari kajuyachioopua. Waika taawechio yomatiamé wehjoarichi ti'tijoe ooweruopua tiameo, Riosi ku'iwari tewekachi e'enakamea, yooma ka'karumara uusaopua,

⁵⁰ ki ka'karumao na'ichi ihpapanapua pu'kao ooronachi, wa'ao tísia naarakomiachio, na'ie tajaka ki anachapaopua, tahpitika cheemeripua taamera ki'sukao, tísia kokosa tiame aiwakaopua.

Oochetiame masitewa, weemera masitewa tiame

⁵¹ Wa'a cheesaapua Eesusia, taamo iinatukekapua ahpo ajawariao:

—¿Pahteka inamukame eeme i'ka no'o cheeriao?

—Eje'e —chaachapakapu teemea.

⁵² Waikao Eesusia ki ka'karuma toiwamechi simiyame taamo nayewekapua, piirechi wa'achitarichi. Puuua pu'ka wa'achitarichio, eee taamo chaanekapua:

—Aaata Riosi ye'karichi tiame masitiamea, aaata kariwaemechitia tiamepua, ahpo ijinuwa to'wachi ka'karumache poanataka uuyamechitia, ki ka'karumai ki uuka. Wa'achitia Riosi kaaweruma tuyewari ma'masitariai, poanameripua oochetiame Moisetaru masiteria nokiwameopua, Riosichi te'tereretiao, weemera Eesusi masitiachitia, te'terepuawichioopua, pu'kakamera masitemeri Riosichi simiyame ma'masitaria, oochetiame Riosichi te'tereretiao, toaka.

Eesusia ahpo weripariachi eenani

(*Marako 6:1-6; Ruuka 4:16-30*)

⁵³ Eesusia kajusaapa yooma pu'ka wa'achitarichi taamo nayewekao, wa'a Ooriwo roomosachio, wa'a chaachapaka taamo masitenurakapua, ahkaoi taamo masiteka ohjoachioopua. Waikao Ooriwo roomosachi o'iniaio, Eesusi nu'utikai weripariachi, nonoratiapua Kapenau tewaniachi.

⁵⁴ Eesusia Kapenau ajasitioopua, wa'a napawikarichi pakikapua, i'isaeri napawikarichi. Wa'a masitekapua waikao weesa, senepi taawechi. Wa'a napawikarichi nanapawiamea, tisia peenia erakokaopua, chaachapakapua ahpo:

—¿Akatia penipakamejoarepua, ahpo tisia peenewariopua, ahpo tisia peenia ihsiaopua tiame?

⁵⁵ ¿Ki ihjipu tijoe, i'wa mochiwachi ma're sipaka itapiti neteyame, taanara? ¿Ki Maaria tewaniamepu yeeyeraa ihji? ¿Ki puuu poponirapu Saantiao Oosea tiame, Siimonia Uurasia tiame?

⁵⁶ ¿Ki i'wa ohjoepu pipinirai, i'wa taamo mochikachi? ¿Achini ihsika tisia machiyame enepariarepu?

⁵⁷ Pukaepa Eesusia ki ahpo yoorenariopao e'wekao, chaanekapua pu'kao:

—Riosi nayewatuamea, yomachi kaawe tetewiniamepua, nape te'ta ahpo mochiwachiopua, ka'i.

⁵⁸ Ki apochi pichikiopa wa'a ti'tjoerio, paikapi ki weeka peenia ihsywa wa'api ihsikapua wa'ao.

14

Waani Paatori mukuria

(*Marako 6:14-29; Ruuka 9:7-9*)

¹ Pu'ka taawechiamio Eeroreo, Arireasi yawichikoio, tisia peenia ihsiamenamukapapua Eesusio,

² Eerorea cheeripua ahpo nuurewao:

—Puuu Eesusia, Waanitaru puuu eenechi ahjakame, weruma utewari yahchaka eenakame. Pukaepa peenia ihsika oiyamepua —cheere Eerorea.

³ Eerorea me'yakamekapapua Waanio, eenechi oijenakame maeripua, apoe kaarenae o'yaeka yahchakamekapapua karichio. Eerorea wa'a iintokame Waanio, i'ka Waanio ahpo wenejika naewakopa, kiisi kaawe iintorio tuukaopua Riosichio, ahpo pa'chi uupira ahjama neewikaopua. Eeripea Eerore pa'chira eneriaipua, Eeria kuunaraa.

⁴ Waania chaaneriaipua Eeroreo:

—Muuaa aamo pa'chi uupira uupitariapao, kiisi yoorekamemua Riosio, tisia tatakoriakamemua Riosichio.

⁵ Eerorea pukaepa waika taawechiami merimo o'rariaipua Waanio, nape ki me'yariaipua pehjo, majawiapa Waanimina ti'tjoerio, Riosi nayewaturachitia tetewameopua.

⁶ Nape Eerore paamupari paamuachioopua pahkochio, ahpo piisimarara mchenasoopua yawimia yooma paajutetiame mochikachioopua tetewachi,

tísia pu'serekaopua ahpo piisimarao, u'matome chaacharepua tísia teeku-pakao.

⁷ Pukaepa ahpo piisimaraopua, chaanerepua:

—Nee, ihtaoi no'o itanekooio, aamo kiamache neeea, kiisi wihtuka chiiamenia.

⁸ Waikao piisimararaa ahpo yeeye cheerewachio, chaanerepua Eeroreo:

—Waani Paatori merisa no'o kiamitia naaju, pehtorichi yachasa mo'oraó —chaanerepua Eeroreo.

⁹ Waikao Eerore yawichia wa'a chiame yoomae inamutiapao, yuuwesi- parepua erapakao: “Ki wa'a cheeme teeriainia naaju.” Nape Eerorea yooma ahpo paajuteria tetewachi wa'a iintomo tuukapao, kiisi wa'a iintomo e'raipua, wa'a iintoriapua.

¹⁰ Waikao Eerorea yeetepatiame yahchaipua Waanio kaarenae o'yaekao, mo'ora tehpunasa u'yepanurarepua, itapitichi oowatoka.

¹¹ Waikao pu piisimararaa pu'ka u'yepatiao, ahpo yeeye ki'yarepua.

¹² Wa'a iintosoopua Eeroreo Waanio, wa'a e'enaka Waani na'naritoamea meritiachio, i'ka weerewara i'tokao, wetemajirepua. Wa'a noonoisapua, Eesusi tuuyemia siimparepua.

Mariki miiri ko'kotena Eesusia

(Marako 6:30-44; Ruuka 9:10-17; Waani 6:1-14)

¹³ Eesusia Waani ikiria nane'resapao, tísia yuuwesipakaopua poanachi siimo orapakapua piineri tiiachi. Waikao pawekakerachi moe-nasaopua, pukachi simitiapua. Nape ti'tijoea nane'rekapao, muuwaeme na'naritoriapua pa'we suuwerachikoopua ma'chi, ahkaoi yooma mochi-wachiami ahpo yeetopasikao, muuwaeme enepasiriapua.

¹⁴ Eesusi tekimiachi asisaapua, ki ookapi muuwekame mochiria-pua wa'ao, ti'tijoei. Waikao pu wa'a noonowiriame tewakapaopua, tísia tesiwa e'repakapua pu'kao, wa'a erapakao, yooma kokoriame u'pariaopua, sautekapua.

¹⁵ Aari enepasoopa wa'ao, teeme Eesusi ajawariaa Eesusi naaepakao, chaanekapua pu'kao:

—Paamira, ariwatanapa wa'asi, mehka ki'tiachi mochiwachi i'wao. ¿Ki kaawe ohjoare ti'tijoeapa nonoraputia, apoe kooame i'yamichiohua mochiwachiamio?

¹⁶ Nape Eesusia taamo chaanekapua:

—Ka'i, ki nonoramierinia pu'kao. Eeme wa'api ko'kotemeripua pu'kao.

¹⁷ Waikao teemea Eesusi masiteraa, chaachapakapua:

—Nape teemea, mariki paani wa'api itipitiamepua, ooka so'chi tiame.

¹⁸ Waikao Eesusia taamo chaanekapua:

—Ehsoo, no'o u'yepaopua pu'kao.

¹⁹ Wa'a cheesapa Eesusia, wehchi mochipanurakapua ti'tijoeo ooweru tiameopua, paachi. Waikao pu'ka mariki paani uusaopua ooka so'chiopua tiameo, te'pa ne'nepaka cheriwema kiasaopua ahpo Noonoo, taamo ki'yakapua pu'kao, taamoo naachutamichiohua. Wa'a ikitiaapua yooma ti'tijoei naachutekapua.

²⁰ Waikao yooma ahka ko'kakapua ahkasi poposaniachisi. Ehjepao ko'kotiami soparakameo, oosa mariki aampa weeweruma waari na'poatiapua pehji, chi'wapame.

²¹ Wa'a ko'kakame ti'tijoea, mariki miirikapua, ki ihtetaka ooweruopua kukuchioipua tiame.

Nerojampa ihtoria Eesusi

(Marako 6:45-52; Waani 6:16-21)

²² Waikao pu'ka muuwari ko'kotesaopua Eesusia, taamo paonamina uhjurakapua pa'wechio, pawekakerachi taamo mo'moenapuka. Wa'a taamo uhjurasoapua apoeo, ti'tijoe nonorapuka itipikapua pehjo.

²³ Yooma nonorapusaapa Eesusia ti'tijoe, teewi kaawitiachite akipariapua ahpo Noono ahjama nayewamia. Tukapasipoiopua pehjo, iiweta wa'a ihsiriapua piineri.

²⁴ Wa'a keenakoopua teeme masiteraa, paaomi nokisiniapua wa'asi. Nape tisia ekayopao, tisia pe'kosiopa pa'weopua tiameo, tehki nokisiapua wa'apoo.

²⁵ Marikarowaopua Eesusia, taamo nokisiachipo eenakapua nerojampa weritoka.

²⁶ I'kao nerojampa weritopao, tisia majakao chaachapatiapua:

—i'Wéiii, naayuripu puuu!

²⁷ Nape Eesusia taamo sinamukao, taamo chaanekapua:

—i'Ka'te majakoo, oisa erapasa! i'Ka'te tahpitika erakoo!

²⁸ Waikao Peeroa sinamukapua tiame:

—i'Paamiraaa, pichiwa Eesusi enesaa no'o Paamira, nerojampa weritoka no'o aamo natepatemitiapuaaa!

²⁹ —i'E'esaaa iyetasao wa'aaaa! —chaanekapu Eesusia.

Waikao Peeroa pawekakerachi o'inia niipakao, nerojampa o'inekapua simika, Eesusi natepamia.

³⁰ Nape Peero nerojampa ihtoaiopua tisia ekayopao, tahpitika erapakaopua piwiteme teetoapa. Waikao sinamukapua Eesusio, cheeka:

—i'Yaapitiii, no'o ku'isaaa! —cheeka sinamukapua.

³¹ Waikao Eesusia, Peero inisiachi asikaopua, ikanati sekachi chapitokapua, chaanekapua Peeroo:

—i'Kiisi noochi paparame muuu teesaoi? i'Achini iika wekakame muuu noochi paparao?

³² Wa'a cheesoopua Eesusio, wa'a pawekakerachi moenasacheopua Eesusia, teewetekapua tisia ekayao.

³³ Eesusio teewetesoopua eekao, teeme pawekakerachi mochikamea, chopokorieka ajapekao Eesusio tisia iyorikao, chaanekapua Eesusio:

—Muuu pichiwa tewekachi o'inia eenakamepua, Riosi weeechi eenaka Tijoe Tijotukame.

Eesusia, Eenesare mochikame yachapateka kokoriame

(Marako 6:53-56)

³⁴ Wa'a neerochi paonasaapua teemea, Eenesare weeechi tetekitiapua.

³⁵ Waikao wa'a ohjoemea Eesusikoopua wa'a eenakameo, muuwaeme u'yepatiapua kokoriame.

³⁶ Eesusio tesiwa chaachapopa, ahpo wisasori suuwerachioi ihchepapua itanekapua. Wa'ao waikao, yooma Eesusi wisasoriwachi ihchepakamea, saukame nonorakapua ahpo ta'pechiamio.

15

Itapiti taamo eiwepua ohchorewapa ikitewa

(Marako 7:1-23)

¹ Ookapi Eerusereni e'enakame parisero ti'tijoea, ookapi iyoteri ti'tijoeapua tiamea wa'achi e'enakame, Eesusi naaepaka iinatukekapua:

² —i'Achinikai ki paanikosa koayame aamo masiteraa, taamo pa'pamiratuameo masitiachitia?

³ Wa'a chaanetiapao Eesusia tiame, iinatukekapua pu'kao:

—¿Achinikai eemea aamo pa'pamiratuaemekamera nokaya, inatamepua yoorepuameo, ki Riosi nuurari yoorepuamekamera?

⁴ Riosi nuuraria eee chiamepua: “Yooreka yasitopuapua aamo yayawao; ki yooreka yasitokamea pu'kao, mukimachepua.”

⁵ Nape eemea chaachapamepua aaatao, ahpo yayawao chaachapami-chiopua: “Yooma no'o iinuekao Riosichewichiopua, wa'a tiipa neeea ka'chi iika aamo ku'imetenia.”

⁶ Wa'a chaachapakao eemea, wehchi ipaka tetewame eemea Riosi nuurari iyoriwao, aamoe wa'apiche nokiwa yoorepuawichiopua na'naritoka.

⁷ Eemea, i“wisikuarikamera erakoai”!, chaachapamepua aamo masitiao. Wa'a aamo nokimiao, ma'chiame cheeriai Riosia, ehkoriai Isaia iyoteri-chiopua, eee cheeriaopua:

⁸ Ihji mochiwaria no'o kaawe chaachapanipua chaachapao, nape oowera chuwaache,

nape ahpo iikachiopua kai waapi mochikai chaachapamepua noochio.

⁹ Puuua wa'a nokayamea, kihta no'o iyoriwa nokayamepua, oowera ti'tijoeche nokaya masitiamepua, ki Riosichi eename nokipua.

¹⁰ Pu'ka kajusaapa naewekao Eesusia, ahpo wapichuri ajapanuresaopua ti'tijoeo ooweruopua tiameo, yoomahka taamoo, chaanekapua:

—Pahteka inamumitiapua i'kao:

¹¹ Aaata chu'wachipo rupituniamea, kihta ki kaaweruma chuhkiamepua aaatao; aaata chu'wachi chiia machenakamera, na'atamepua pu'ka aaatao, tatakoriwatekao.

¹² Neipa taamoche ahjama kahtioi Eesusio, teeme masiteraa chaaneka iinatukekapua Eesusio:

—¿Nane'rekamua pariseroo, aamo wa'a chaanesoo, nekamuka inamurio?

¹³ Nape Eesusia cheeka nehjiakapua:

—Pe'yachipua. Yooma puuu ki no'o Noono ahpowichio uuriao, ihpa-pameripua, itapiti to'iwe ki ahpo echariachitia, po'tanaka ihpapaniamechitia.

¹⁴ Ka'te pichikemitia eemea pu'ka parisero ti'tijoe masitiaopua. Puuua ki mamachiriai, aaata tukapachi ohjoameo, neesetoka panitonariamepua. Wa'a te'tiamea aaata panitoaiopua wichipasaa, wichipatemapua tiame ahpo panitoaoi.

¹⁵ Waikao Peeroa chaanekapua Eesusio:

—Kaawe taamo tuuyeomua pu'kao, chu'wachi machenamechi simiyameopua, aamo naewariaopua.

¹⁶ Nape Eesusia taamo chaanekapua:

—¿Naakona iiweta ki pahtime eemea pehji?

¹⁷ ¿Ki nane'rena eemea yooma chu'wachi rupituniameo, topachi eenamekopua, wa'a ikisaopua eenechi machenamekopua weerewachio?

¹⁸ Nape chu'wachi machenamea taamo nayewa, iikachi eenamepua, puukamerapua taamo na'aratiamea.

¹⁹ Ihji na'arari itapiti, tijoe iikachi o'inia machenakamea ihjipua: ki kaaweruma e'raniamera, tijoe ko'inarewa, suwepori nokinarewa, ooweru ikotuwa eraniame, ichikonarewa, wihtunarewa eraniame, na'ara chanarewa.

²⁰ Yooma puuupua ti'tijoerio ki ka'kaweruma enepatiamea; puuu ki paanikosa koi'wamea, kihta na'ara ikiwamepua iikachio.

*Piiripi seenu oowitiame, Eesusichi paparakame**(Marako 7:24-30)*

²¹ Neipa wa'a o'inia puuyasaapua Eesusi ahjamao, Tiiro weechiami e'enatiapua Siironi weeechi tiame.

²² Wa'ao piiripi oowitiame Kaanani weeechi ohjoemea, Eesusi sisinamukapua:

—¡Paamira, ehkoriaami Raawitaru oochiwaraa, no'o tesiwa e'remitia muuuuaa! ¡Reemoikamekapu no'o kuteweee!

²³ Nape Eesusio kihta nehjiakopa pu'kao, teeme masiteraa, naaepaka utewaeme terijerakapua pu'kao:

—Paamira, ¿achinikai ki te'yanimua pu'ka oowitiame aamo pukamina kichiwa cheesiameo?

²⁴ Nape Eesusia taamo nehjiakapua chaaneka:

—No'o Noonoa, isaeri mochikamechiche no'o uhjurakamepua, apochi simiyame tuuyemichioo, wa'ao po'wa wewekakamechitia, te'teriamekopa.

²⁵ Nape puuu oowitiamea, Eesusi ihsiachi ahsesaopua, tisia ahpo tesiwa cheeka ahpo sautejerakao, chaanekapua Eesusio:

—Paamira, taamo cheriwemitiapua no'o kutewe yachapatekao.

²⁶ Nape Eesusia chaanekapua:

—Ki kaawe iintomaoui neeea aamo ku'isaa, no'o Noonoeo no'o tetejimarichikamera uhjuratiamekapa pahcha, ku'iamichiopua pu'kao. Kiisi kaawepu kukuchi ko'komiao, u'yesa chuhchuri kianiaapua pahchao.

²⁷ Wa'a chaanetiapa oowitiamea, nehjiakapua:

—Wa'atepua tiiao, nape chuhchuriai meesatere ruhjikameo, koayamepua.

²⁸ Wa'a chiioapa oowitiameo, chaanekapua Eesusia:

—¡Ai muuuu, tisia paparamemua noochio! Muuuu noochi paparakapao, te'ta aamo itayachitia ikimamua.

Wa'a cheesoche Eesusiopua, saukame itipiriapu puuu kuteweraa.

Eesusia muuwaeme yachapatena kokoriame

²⁹ Eesusia Tiiro weeechi machenasaapua, Arirea e'enatiapua pa'wechi. Wa'a pa'wesuweo, suuwerachitetu uumatotiapua. Wa'atetu nokisinioio roomosachite mo'moenatiopua, yasipaka Eesusia.

³⁰ Wa'aoi muuwaeme napawikapua ti'tijoe ooweru tiame, chookopakame kokoriame u'yepaka, ki mamachiriame u'yepaka, rojomika ohjoame, ti'tijoe ni'o ooweru no'oopua tiameo, wahjachi ki ookapi itapiti kokoreniamie tiame. Yooma pu'kao Eesusi chokichi upatioopua, Eesusia yooma sautekapua pu'kao.

³¹ Wa'a iintokopao Eesusio, ni'oo nayewatioopua, rojomio kaawe ohjotetioopua, chookopakameo sautetioopua, ki mamachiriameo tetewite-tioopua tiameo, wa'a napawikame muuwaria, ki nu'uti kaawe erakoapua Riosio, tisia penenia Riosioapa Eesusio, isaeri Riosiwachio.

*Eesusia, naao miiri ti'tijoeri ko'kotena**(Marako 8:1-10)*

³² Eesusia ahpo kahtiachi taamo paaesapao masiterao, chaanekapua:

—Tisia tesiwe e'renania i'ka ti'tijoerio, i'ka muuwari taamo ahjama nokayameopua, paika taawe i'toamekopaopua, kiisi iinueka koameo. Ki wa'atia uhjuranarenia i'kao, ki ko'kotesao, toore wahjipamerikopua wahka pooechi nokisiaiopua.

³³ Waikao teeme Eesusi masiteraa chaachapakapua:

—¿Nape aatia nokaka tewitare teemea koameo, i'wa kai waapi ki tijoeekachio, ki ookapi ti'tijoewichio ko'kotepuawichio?

³⁴ Eesusia waikao iinatukekapua ahpo masiterao:

—¿Ihkina paani to'ame eemeapa?

—Oowisani paani wa'api, ookapi nu'nunti so'chi tiame —chaachapaka teemea.

³⁵ Waikao Eesusia yooma ti'tijoerio, wehchi mochipanurekapua.

³⁶ Wa'a cheesaapua oowisani paani uusaopua ookapi so'chiopua tiame, te'pa ne'nepaka cheriwema kiasaopua ahpo Noonoo, chi'wanasa ki'yakapua taamoo masiterao. Waikao teemea masiteraa, ahkasi yooma ahsepachisi naachuteka teemea, pu'ka muuwariopua.

³⁷ Ihjia yooma ahsepari poposatioopua. Ko'kotiamie soparakamea, oowisani weeweruma waari pochiwatiapua, yooma chi'wapameopua soparakame.

³⁸ Kehki wa'a ko'kotiamie, naao miirikapua ti'tijoe, ki ihtetakaopua ooweruopua kukuchioi.

³⁹ Neipao Eesusia nonorapuso muuwario, pawekakerachi moenatiapua waikao. Pukachi mo'moenasaopua, Makarani weeechi siimpatiapua.

16

Pariseroa saruseoa tiame, Eesusi peenia ihsiwa itani
(Marako 8:11-13; Ruuka 12:54-56)

¹ Parisero ti'tijoea, saruseo ti'tijoea tiame, Eesusi ne'nemia e'enariaipua, oowera Eesusi peenia ihsiwa teewinaria. Puuuu oowera itapiti ki kaawe iintowachi chapinariapua, chaanekapua Eesusio:

—Riosi peenia ihsiwa taamo tetewitepuapua, wa'a aamo iintosoomua, nane'reme teemea, pichiwa tewekachi eenamekoopua.

² Nape Eesusia chaanekapua pu'kao:

—¿Achinikai epeche tiame tetewinare eemea no'oo naania ihsiwao, tísia machika tetewameko tuuyameai itapiti uurapario, ariyachi sehtanasipasoopua tewekachio, kaaweruma ma'chirepamio tuuyameai,

³ eemea, cherayachitepa sehtanasipasooi ki nu'uti yukimio tuuyameai tiame? Yooma pu'ka uurapari machika tetewameai eemea, ¿kiisi machika tetewame eemea, ehpiami no'oo naania teetoao no'o yoorao, ihtana ikipuaume ohjoare ehpe taawechemio?

⁴ Ehpe taawechemio ki ka'karuma ti'tijoeri ki Riosi yooreka mochi-toamea, no'o peenia ihsiwachee nane'renariamepua no'o aatanatawao; nape eemea ki tetewitepuamepua wa'asio, no'o peenia ihsiwae no'o aatanatawao, no'o ikimiaeche tetewitepuamepua no'o aatanatao, puuu enemeripua no'o naaniatiwatamea. Puuu no'o ikimiaa, ehkoriaami Oonasi ikiriachitia teeremeri, pu'kao, ki nu'nuti so'chie ko'kotiaio, simiteriamechitiaopua ahjakao.

Wa'a cheesoopua Eesusio, uumatotiapua wa'ao.

Parisero masitewara rewarurachitia ihsiame
(Marako 8:14-21)

⁵ Paonamina pa'wechi ajasioopua Eesusia, taamoo ki uparioiopua nutukao, paani ki rewarurarachi simiyame taamo nayewekapua.

⁶ Pu'kachi wa'achitarichio, taamo chaanekapua:

—Nee, kaawe aamo inateka ohjopuapua parisero rewarurawarachio, saruseo rewarurachioopua tiameo, yoomachi paatusichi mu'ipameka nokayamechioopua.

⁷ Rewarura nayewatioopua, taamo nutuka ki u'pario ijinatepaka teemea. Waikao taamoo, chaachapaka teemea:

—¡Aa e'enone, natakepare teemea nutuka! ¿Ihtana noonoita teemea ehpeo?

⁸ Waikao Eesusia taamo wa'a chaachapame inamukapao, chaanekapua taamoo:

—Ai eeme, ¿kiisi oowe erakoame eemea noochio? ¿Achinikai paani nutuka no'o nayeo erakoame eemea, aamo nutuka natakeparia?

⁹ ¿Kiisi pusakona eemea no'oo aatanakoo? ¿Ki inatepame eemea no'oo, mariki paanieo mariki miiri ti'tijoe ko'koterio, ki ihtetaka ooweruo kukuchiopua tiaméo, kehkina weeweruma waari popochiame na'poatiamekoopua soparakameó?

¹⁰ ¿Ki inatepani eemea neipamioi wa'achi no'o iintoriopua, oowisani paanieoiopua tiame, naao miiri ti'tijoe no'o ko'koteriopua tiame, wa'a soparakameopua kehkina weeweruma waari apechunatiopua?

¹¹ ¿Ki nane'reka inamukame eemea, no'o rewarura naewakoio, pariserochi simiyameo saruseochiopua tiameo, ki paani rewarurara no'o nayewaka cheerioiopua?

¹² Ahkasi waika wa'a chiioa, inateparepua Eesusio ki rewarura nayewaka cheeriopaopua, pa'akachiopua. Parisero masitewakamera naewaka cheeriopia, saruseopia tiame, ki paanikamera rewarurara.

Peeroa Eesusiko tuunapua Riosie Weratiameo

(*Marako 8:27-30; Ruuka 9:18-21*)

¹³ Makarani weechi puuyasaopua, Sesareami e'enaka teemea, Iiripo yawichi ye'karichi. Wa'ami ohjonioio, taamo ahpo masitiaio, iinatukeka Eesusia:

—¿Aatanako no'oko tuuna ti'tijoeeria, no'oo Tijoe Tijoetukameo?

¹⁴ Teemea chaaneka nehjiakapua pu'kao:

—Ookapi ti'tijoea, Waani Paatoriko aamo tuunapua; wahjachi ti'tijoea, ehkoriaami Eeria aamo maayamepua; epeche wahjachia, ehkoriaami Eremiako tuuyamepua aamoo; epeche wahjachia pehji, aaata piirechi ehkoriaami Riosi nayewatukame maanenapua.

¹⁵ —¿Eemepe, aatanako no'o tuuna eemea? —chaanekapua taamoo.

¹⁶ Siimoni Peeroa, nehjiakao chaanekapua:

—Neeea aamoo, Riosie Weratiamekotipua, Riosi te'ta ahjarichi eename.

¹⁷ Waikao Eesusia, chaanekapua Peeroo:

—Wa'a e'ramekapa muuuu, tisia kaawe yorapuame muuu Siimonia, Oonasi taanaraa. Ki aaata amochi iintokamepua, aamo wa'a tiame inatatekaopua, no'o Noonokamera iintokamepua wa'a eratekao, apoe te'pa kahtiamera.

¹⁸ Wa'a cheeriopua aamoo no'oo, Peero teewa aamo yahchiameneee, e'pe, cheeka chaniwame. Peero aamo teewame neee, pu'ka aamo noochi simiyame cheeriao, e'pechitia pewatiamekopa. Pu'ka e'pechio neee, yooma noochi paparakame wa'a mochiwama neee, no'o tewekachi tiopachio, ki teteiwame pusieopua. Wa'a no'o tiopachi mochikame ti'tijoeo ooweruopua tiameo, aaataa ki no'o u'yemapua, te'ta mukiwari utewarirai apoe Satanasiai.

¹⁹ Aamoonia Peeroo, aaata yeetapura ki'yamechitia Riosi ye'karichiopua, muiniame. Puuu yeetapura no'o aamo kiamiaa, no'o aamo aatanakoo cheeriapua. Pukae aaata Riosi ye'karichi pakinariameo, pu'kae aamo wahjopurae reesisemerimua pakimichioo, aaata aamochitia no'o aatanakoo ma'chitame enesoo; nape aaata ki aamo cheeriachitia ma'chitakameopua no'o aatanakoo, ki reesisemerimua pu'kao, Riosi ye'karichi pakimichioo.

²⁰ Wa'a cheesaopua Eesusia, utewaeme taamo chaanekapua ahpo masiterao, kiisi tuumichiopua ahpoo, Riosichi ahpo eenamekoopapua, Tijoe Tijoetukao, ehkoriaami o'inia Meesia tewaniame.

Eesusia mukimio tuunapua
(Marako 8:31-9:1; Ruuka 9:22-27)

²¹ Waika o'inia Eesusia Eerusareni enasaopua, tisia aiwamio tuuwisikapua, yooma wa'a Eerusareni isaeri pa'pamiratuameopua, pukaeo, ki teesa ahpo aiwatepuameko tuukapua, ahkasi mukiwachisi ahpo aiwatewachisi, nape meritiaopua, paika taawechi oijenamio tuukapua eenechio.

²² Waikao Peeroa kiisi inamunariapao Eesusi chiiiao, poanachi i'tokaopua te'ya cheekao, chaanekapua:

—Kiisi mukimerimua! ;Riosiai kiisi wa'a aamo ikijeramepua!

²³ Nape Eesusia ku'rikao, chaanekapua Peeroo:

—Waamiami se'wisa noochio. Satanasi muuua wa'a chiiapao. ¿Ki no'o Noono Riosie ikika itipimeriche tuutiamе, eerinatame muuua? Puuu wa'a chaniwamea, oowera tjoechitia inataka chaniwame puuua, kiisi Riosi inata.

²⁴ Wa'a chaanesaapua Peeroo Eesusia, eee cheeka masitekapua masiterao:

—Aaata noochi paparaka no'o na'naritonariamea, aiwaka ahpo yasitomia eramete puuua, ki ta'iriache ahpo yasitopo inataka.

²⁵ Aaata ki aiwanariamea noochi paparawawichioo, ki uumapua weemera ahjario, ki pichiwarikapa puuua noochio, ahpo paparao. Nape ki seewiamea ahpo aiwamiao noochio, kiapuame puuua weemera ahjario, pichiwaka noochi paparakamekapapua.

²⁶ ¿Ihtatia kaawe enetapu tjoea, ki ookapi paarasatekaipua toomio, ki uumeri teeresaapua weemera ahjario? ¿Kehkina toomi aamo ahsepamia maaena eemea, weemera ahjari taripua, tariniame enesoopua?

²⁷ ¿Aachin teeretapu naaju puuu ki weemera ahjari iinuemea, no'o Noono tisiwari teetokae enasoopua, yooma tewekachi ku'iwari ahjamao? Waika taawechio neea, yooma aaata kiapuame i'toka enameri neea, yooma aaata noochi paparamewichioo.

²⁸ Pichiwa chaaninia, ki wa'atia itipimerikopua aamo ookapiopua, ki tetewikaopua no'o o'iniameopua no'o ye'kari yawichitukao.

17

Eesusi ahpo sewina tiame ikiria
(Marako 9:2-13; Ruuka 9:28-36)

¹ Puhsani taawechi neipao Eesusia, Peero yeetokapua, Saantiao, Waani Saantiao poonira tiame, pu'ka yeetokao teewi kaawichite siimpakapua, kai waapi te'pa weeriachi kaawi.

² Wa'a kaawichi asisaapa Eesusia, sewina tiame eneparepua, yooma pu'ka paika ahpo yeetoria tetewachiopua. Wa'ao Eesusi nanariraa, taaachitia tajayame eneparepua, puuu wisasoriwaraa, tisiwa tohsaname eneparepua, tisiwa tohsaname, kiisi ne'neme eraniame, tatapara ihsiamе.

³ Pu'ka wa'apichioi, wa'achi ajakame tetewiriapua tiameo, Moise Eeria tiame, ehkoriaami ahjariame Eesusi ahjama nayewaka.

⁴ Pu'ka wa'a tetewapa Peeroa, senawato kihta inatasa chaanerepua Eesusio:

—¡Paamira, kaawechupena aamo ahjama e'enakame teeme! Aamo erasoo, paika ekapora ajawama teeme i'wa, piiripia aamowichio, piirea Moisewichio, piirechia pehji, Eeriawichio.

⁵ Wa'a chiioi Peeroo, paawi tajayame eenaka, yooma mo'poreparepua Eesusi ahjama ajaniachio. Waikao pu'ka toomarichi o'iniao, eee chiame inamuriapu puuu paikaa, Eesusi ahjama siimpakamea, Eesusi masiteraa:

—Eeme yooma weechi mochikame, ihjipu no'o taanaá, ki teesa nakika no'o uuriaa, pukachio no'oo, tisia kaawe e'reka yasitoaaa. Yooreka mochitomiapua pu'kao, e'weka keepuka tiame.

⁶ Wa'a chiame inamukapa Eesusi masitewaraa, tahpitika erapakaopua, ki nu'uti yoorewa e'reweka Eesusio, chopokorieka ajaparepua, ahkasi wehchisi koomorasipaka.

⁷ Waikao Eesusia wa'a te'tioiopua pehjo, wa'a te'tiachi pehji eenakao, ahjachi seekarepakao chaanerepua:

—Ajasisa. Ka'te majako wa'asi.

⁸ Waikao Eesusi masitewarao ajapaka ne'nepoio, Eesusiche wa'a weeriame tetewarepua, ahpo chokichi.

⁹ Ehjepao kaawichi o'inia tetekiaopua Eesusia, chaanerepua ahpo yeetoria masiterao:

—Ka'te aaata tuuyemitia eemea, i'ka aamo teewi tetewiriaopua, ahkasi no'o Tijoe Tijoe tukameo, no'o meritioi oijenachisi.

¹⁰ Wa'a chiopua Eesusio, iinatukeria puuu paika masitewaraa:

—¿Achinitio yasipameri muua naaju aamo ye'karichio, iyoteri ti'tijoeo ke'chu Riosie Weratiame yawichi yasipoio, Eeriakamera enameriko tuyamekopua pahchao?

¹¹ Wa'a chaachapao ahpo masitewarao Eesusia, chaanerepua pu'kao:

—Pichiwa chaachapame puua, Eeria pahcha enameriko tuakao, puuupua, iintomerikoo ti'tijoei Riosichi te'terepuame katewemeria.

¹² Nape puuu Eeriaa, eenakamekaite puuupa, nape ti'tijoea ki machika tetewikamepua pu'kao, ohsotia a'chikoi yoorarepua na'arekao. Wa'achitia yorapume neeei Tijoe Tijoe tukamea, pu'ka ti'tijoei nanaarameo.

¹³ Wa'a chiopua Eesusio masiteraa, pahteka inamure puua, Waani Paa-tori nayewaka chiamekopua, Eeria yoorari simiteriopa Waanio yorasikao.

*Eesusia temari, na'arari tijoeturi yahchame yachapatena
(Marako 9:14-29; Ruuka 9:37-43)*

¹⁴ Wa'a kaawichi o'inia tetekioiopua Eesusio, taamo Eesusi masitera toaria mochikachio, muuwaeme e'enakame mochikame tewakapua wa'ao. Wa'ao piiripi wa'a e'nakamea, chopokorieka weripaka Eesusi natepakao, chaanekapua:

¹⁵ —Paamiraa, taamo tesiwa e'rejerani neee, no'o taanaa, mukipamekapu na'ararie. Tisia aiwamekapu wa'a tiapao, weesa na'ichi wiwichipateniamepua reemoeopua, neerochiamioipu tiame.

¹⁶ Pukaepa i'wa aamo u'yepakamenia aamo sautemichio. Aamo masitera sautenurekainia nape ki kajukapua yoorakai.

¹⁷ Eesusia nehjiakapua:

—¡Ai eeme kiisi ahjachi erakoame Riosichio! ¿Akanasi aamo chaaneke neee, aamo noochi paparapamichio? ¿Akatiasi aamo anachata neee, aamo ki noochi owe erakao? Ehsóó, no'o u'yepao pu'ka temario.

¹⁸ Waikao Eesusia pu'ka temario, pu'ka na'arario, te'yaka ma'chipakapua temarichio. Pu'ka na'arari ma'chipasetiaapua temaria, ikanati kaaweruma kahtiapua, saukame.

¹⁹ Neipao Eesusi piineri kahtioio taamo ahjama ajawariacheo, iinatukeka teemea:

—¿Achinikai ki kajukame teemea, pu'ka tijoe reemo na'arari yahcha ma'chipasekao?

²⁰⁻²¹ Wa'a chaachapaniopao, taamo chaanekapua Eesusia:

—Ai eeme, ¿ma'chipamekosa erakokame eemea, kiisi Riosichi paparaka itayame enesaa? ¿Ki aamo wa'api utewariekosa ma'chipasemo erakokamekosa eemea? Ihjia tisiwa pichiwa tiamepua: Eemea teesaoi te'ta Riosichi paparakame enesaa, mohtasa pahchirakoi kehchuma ki weruma, Riosia aamo kajutemiipua pu'ka na'arari aamo ma'chipasenariaopua; ihtaoi aamo yoranariao, teesaoi Riosichi aamo paparaso, Riosia aamo kajutemerikoipua kajutekao, ahkasi i'ka kaawioi ikicha weripanurekooi.

Eesusia eenechi tuunapua ahpo mukimia

(Marako 9:30-32; Ruuka 9:43-45)

²² Neipao Arirea weeechiami ohjoniaiopua, Eesusia taamo chaanekapua: —Nee Tijoe Tijoetukamea, tijoe nanaaramechi nehjipuamepua.

²³ Neeea puka, meripuamenia me'yao nape paika taawechi oije-namerinia eenechio. Wa'a chiioa Eesusio, tisia yuuwesipaka teemea.

Yawichi koparoawa i'isaeri tioparawichio

²⁴ Eesusio Kapenau asisoopua taamo ahjamao, wa'a tiopachi koparoamea, Peerochi e'enaka chaanekapua:

—¿Aamo masitariwaa, ki natetiamepua tiopachi koparowaniameo?

²⁵ —Eje'e, natetiamepua tiame pu'kawichioo —nehjiakapua Peeroa.

Ehjepa petechi pakioi Peeroo, Eesusia ke'chu nayeoi iinatukekapua:

—Siimonii, ¿achini chiiamemua? ¿Aatanakamera koparoame ohjoare i'isaeri ya'yawichia, ahpo tiopawichioo, i'wa wa'api ohjoemekosa, ma'chikosa o'inia enapamekosacheoi?

²⁶ Peeroa nehjiakapua:

—I'wa ohjoemeraa, ka'i.

Eesusia waikao aampachi cheekao:

—Wa'a teeresoo teemea, kihta natetemetepua pu'kawichioo.

²⁷ Nape ki seesenukai natetenia kaawepua, ki aaata ki kaawe eramichioopua. Wa'a teesoo, wiitu siinka weruma neerochi, so'chi po'wachupuapua. Pahcha so'chi aamo ma'chipariachi, ne'nepuapua chu'wachio wahjoneka, wa'a tewimamua piiripi toomi. Pu'kaeche ahsepameripua, yawichi koparowa natetepuameo, taamo na'pawichio koparowaniameo.

18

Aatana ohjoare epeche tiamea weruma

(Marako 9:33-37; Ruuka 9:46-48)

¹ Waikao pu'ka wa'api taawechi, aaata Eesusi masitia pepenipanariamea, Eesusi naaepakao, iinatukekapua:

—¿Aatanakamera ohjoarepu, epeche weruma enemeria tewekachi ye'karichio?

² Waikao Eesusia piiripi kukuchi paaesapaopua, taamo naasipa wera-pakaopua,

³ cheekapua yooma inamuachio:

—Tisia pichiwa ihjia: Aaata ki i'ka kuitachitia tiamea apochio, ka'chi iika pakimeri puuua tewekachio, no'o Noono ye'karichioopua.

⁴ Epeche weruma teerenariamea tewekachi ye'karichio, i'ka kuitachitia teeremeripua, yooma ahpo noono chiia pichikiame.

⁵ Aaata kuitachitia noochi paparamea, pakimeripua Riosi ye'karichio, te'pa tewekachio.

Tatakorichi wichiwa eeyowa

(Marako 9:42-48; Ruuka 17:1-2)

⁶ Nape aaata kukuchichitia noochi paparakame tatakoriichi witechekamea, ohso kaawe kutachi o'yesa tusura matasurara, pa'wechi ipaniame nakiyamepua, pu'kao kai waapisi teere piwitewika, si'rika mukimichiopua.

⁷ Eesusia pu'ka nayewaka kajusaapa, taamo tatakoriichi wichipua, eeyowa tiia taamo nayewekapua. I'ka naewakaopua, eee taamo chaanekapua: —I'ka wehjoarichi taamo mochikachio, tahpitika tiamepua itapiti, taamo wichiteme tiame. Wa'a tiiachi i'wao, ki ookapi mochikamekopa ti'tijoeri ki ka'karuma taamo tatakoriichi ruhjitenariame. Nape jai puuu wa'a aaata iintokamea!, kiisi cheriwepuamepua Riosie.

⁸ 'Pukaepa neeea, aamoo chaaniamepua, aamo seeka aamo taaraoi tatakoriichi aamo wichitesoo, ohso kaawe tehpunasa ipania kaawepua, nape mehkaa. Epeche kaawepu piiripi seekaeka, piipiri taaraekaoi, ki wahjame ahjarichi pakiniamea ohso kaawe, ki na'pa seekaekao, na'pa taaraekaoi, ki teesa aiwaniachi pakiniamechitiao.

⁹ Aamo puusioi ki kaawerumachi aamo wichitenaresoo, ma'chipasa mehka ipapuapua pu'kaoi. Epeche kaawepu piiripi puusiekai Riosi ye'kari ahjarichi pakipuaa, ki ooka puusieka ki wahjame na'ichi ahpo ipaniamechitia.

Po'wa wekakamechi wa'achitaka nayewatiame

(Ruuka 15:3-7)

¹⁰ Pu'ka naewaka kajusaapa Eesusia, po'wa wekakamechi simiyame nayewakapua. Pu'ka nayewakao o'inekapua cheekao:

—Ka'te ki kaawe chaaneka tetewi aaataoi u'utichitia noochi paparakameo, no'o te'pa te'ta Noonoo, ahpo tewekachi ku'iwari neese-toamekopapua pu'kao, noochi ahpo paparao ku'ika ki toitemichiopua, ihta keenakooi ku'ipamichio ahpo ku'iwa nakiso.

¹¹ Nee Tijo Tijoetukamea, pu'ka po'wachitia wewekame, i'yamia eenakame neeea, noochi e'enamichiopua pu'kao, noochi paparaka.

¹² 'Ihja, aaata piie sienta po'wa iinuemeka tiamepua. Puuuu, piiripioi ahpo tepuya wekasoo, ikanati simika i'yamepua pu'kao, wahja ahpo tepuyao toisa ku'itapioi.

¹³ Pu'ka wekakame teisaa, ʒki epeche kaawe e'retarepua pu'kao, ki wahjachitia naao weerewa oosa mariki watani ahpo toariaopua ku'itapi, po'wa?

¹⁴ Wa'achitia no'o Noonoi tisia kaawe erapamepua, aaata ki kaawerumachi oiyai, apochi upatioopua, nu'utichitia apochi paparakopao. Tisia kaawe erapame puuuu, aaatai i'ka nu'utichitia apochi paparakameo, wekakame itipijerapapua, ki kaawerumachio.

Achini teeka ahpo cheriweka mochitoniam

(Ruuka 17:3)

¹⁵ Neipao Eesusia, taamo poponiwa cheriwewa nayewakapua. Puuuu pu'ka nayewakao cheekapua:

—Aaata Riosichi paparame ki kaawe iintosoopua amochio, piineri ihsioi amoe simika katewepuapua pu'ka ahjamao. Kaawe teereka itipinariaapua

amochio, ahpo cheriwenuramapua. Wa'a iintosoopua, ahpo kaawe e'reka itipima eeme.

¹⁶ Nape ki katewenaresoopua aamo ahjamao, i'yapuapua ooka paikaoi pu'ka iintoria tetewikame, pu'ka pichiwatarie aamo katewepuapua pu'ka iintorio.

¹⁷ Ki e'wesoopua pu'ka aamo ku'yame katewekaopua, Riosichi paparame pirenaturichi i'topuapua pu'kao, aamo ku'ika ne'neweka katewemichiohua pu'kao. Nape pu'kao ki e'wesoo Riosichi paparame pirenaturio, wa'asi waikao, wa'atia toipuapua pu'kao. Nape pu'kachepa pu'kao, ki Riosichi paparame tetewipuapua pu'kao, tijeokoio oowitiamekiopua, pu'kao ki ka'karumachiche oiyamekopao.

¹⁸ 'Hji no'o chiiaa kiisi se'wi ikimeripua: i'ka weechi aaata ahpo katewaka cheriwesoo, wa'achitia cheriwepuamehua tewekachioi; nape ki aaata ahpo katewaka cheriwesoo, wa'achitia ki cheriwepuamehua taamo Noonoo te'pa kahtiameeopua tewekachi.

¹⁹ 'Enechio chaaninia: Aaata eeme ookaoi paikaoi aamo ki kaawe noonoria katewemia napawisooopua, aamo cheriwepua itasoo Riosichio, no'o Noonoo tewekachi kahtiamema, aamo cheriwemapua.

²⁰ No'o Noonoo aamo cheriwemapua, nee aamowichio tatakori natetekamea, aamo napawiriachi ihsiopa tiame.

²¹ Waikao Peeroa Eesusi naaepakao iinatukekapua:

—Paamira, aaata no'o Riosichi poponiwa ki kaawe iintosoopua noochio, ʔkehkinasi anachetania cheriweka pu'kao, oowisanisi?

²² Eesusia nehjiakapua pu'kao:

—Muuua ki oowisanisi cheriwemerimua pu'kao, ahkasi paika weere-waoi oosa marikisi o'owisanisa, cheriwemerimua pu'kao.

Yawichichi tekipaname ki cheriwekame aaata

²³ Ahpo cheriweniame naewaka kajusaapua Eesusia, Riosi ye'karichi simiyame nayewakapua wa'achitarichio. Pu'ka naewakao, eee cheeka o'inekapua:

—Aaata yawichia, yooma ahpo tehkiwa neesetoame wikirieka koparoamo o'rariataipua.

²⁴ Pukeri o'ichoi wikiriewa ne'neka, pahcha puuu u'yeparia aaata wikiria ne'niaopua, ki ookapi toomi wikirewakatapua, oosa mariki miiri-ahka.

²⁵ 'Kao teekoraa, ka'chi iika natetemio tiopa wikiriemeo, toomichi nehjinuremo o'rariataipua wikiriemeo, yooma pu'kao iinueka ahjamaopua, uupiraopua, tatanaraopua tiame, pukae nehjitiameeo, natetetiame itipimichiohua wikiriaraa.

²⁶ Wa'a yoranarewaopua wikiriemea, chopokorieka weripaka tisia naaracheriataipua ahpo teekoo, tesiwa cheeka ahpo cheriwenureka: "Muuu no'o teekoo, ka'te te'ta yaapi no'o e'remitiamua aamo no'o wikirikawichioo; no'o puuyemitiapua pehjo paikapi taaweoi, yooma aamo natetemiitienia pu'kao."

²⁷ Waikao teekoraa tisia tesiwa chiiopa pu'kao, tesiwe e'repakaopua pu'kao, yooma cho'weriatapua wikiriarao. Wa'a ikisaopua wa'atia toariatapua no'ramichioo.

²⁸ Nape puuu wa'api cheriwetiameaio, ahpo ta'pechi no'raio, aaata wa'achi tekipanameopua tiame, piie sienta wa'api wikiriekoihua pu'kao toomi, pooechi natepakaopua, kutachi chapikaopua chaaneriataipua: "ʔEhpe wa'api no'o natetepuapua aamo no'o wikiriekao!"

²⁹ Waikao pu wikiriemea, chopokorieka weripaka tisia tesiwa cheeriatapua chaaneka: “Ka'te ikanati aamo natetejeramua no'o wikiriekao, yooma aamo natetemitenia, aamo wikiriekao.”

³⁰ Nape ihjia ki puuyenareriatapu pu'kao, ohsotia karichi pachariatapu pu'kao, ahkasi yooma ahpo natetiachisi.

³¹ I'kao wahjachi wa'api tekipanamea, wa'a iintokopa pu'kao, ahpo teekochi wenejiriatapu pu'kao. Nekamuchiapapua pu'kao, yooma i'ka iintoria tuyeriatapu ahpo teekoo.

³² Waikao teekoraa paeriatapua wa'a wenejitiameo, enasoopua pu'kao, chaaneriatapu: “iKi tisia na'arame muuu? No'oo yooma aamo cheriwekoipua aamo wikiriaa,

³³ iKi wa'achi iintomo teereriamua naaju, no'oo aamo cheriweriachitia?”, chaaneriatapu.

³⁴ Waikao teekoraa tisia nekakao, karichi yachanurariatapu pu'kao, wa'a yoorakaopua ahkasi wikirieka nateteriatapu.

³⁵ Eesusia cheekapua aampachi pehji:

—Wa'achitia no'o Noonoi ki cheriwemapua aatao, ki ahpo iikachi e'raka cheriwiameopua ahpo piirechio, aata ahpo cheriwenuresoopua.

19

NeNEWIKAI poanatumame masitewa Eesusie (Marako 10:1-12; Ruuka 16:18)

¹ Neipa pu'ka wa'achitarichi naewasoopua Eesusio, puuyatiapua Arireao. Oorani akichi paonamina e'natiapua waikao, Uurea ye'kari nenekuwachi.

² Ki ookapi wa'ami taamo na'naritokameo Eesusia, yooma sautekapua kokoriameo.

³ Wa'a ohjonioio ookapi pariseroa, iinatuokekapua Eesusio, itapitichi wichipatenariapapua, eee chaachapakaa:

—iReesiseri ohjoarepua ahpo uupichi poanatumamea, ihta itapitiwichiioi?

⁴ Eesusia nehjiakapua:

—iKi iyoname eemea Ehkoriaami Iyoterichio, pukeri Riosi tijoe neterioio, eee chiiachio, “piiripi tijoe neterepua, piiripi oowitiame tiame”, chiiachi?

⁵ Riosia pirenachi Iyoterichio, cheriaipua tiame: “Pukaepa tijoea, ahpo yayawa toayamepua, ahpo uupi ahjama neewisaapa, na'pa pirena piiripi enepamiapa.”

⁶ Wa'a tiichipa no'o Noonoo Riosia, ki ookachitia tetewanipua newewikameo, piiripichitia enepakamekopua pu'kao. Pukaepa Riosi pirenaturia newewika, aataai ti'tijoeria, kiisi poanatumetepua pu'kao.

⁷ Wa'a chiiopa Eesusio, eenechi iinatuokekapua pa'pariseroa:

—iNape aatia Moise Nuurari Iyoteria chiiamepua, reesisewako tuuka pu'kao, iyoterichiche poanitari iyotesa kiasapua newewikameo?

⁸ Wa'a chaachapopa, Eesusia cheeka nehjiakapua:

—Moisea wa'a iintorepua pu'kao, ti'tijoerio kiisi e'waka mochitonariopa Riosi nuurario, wa'a tiame aamo tisia itariopua aamoo. Pukaepa wa'a iintorepua poanatuwa reesisekao, nape no'o Noonooa pukeri o'niachisio, kiisi reesiseriapa wa'a tiameo.

⁹ Pukaepa neea aamoo chaanenapua, aata ahpo uupichi poanatumamea, kihta suwepori iintokame enesoo, wa'a iintosapa piirechio oowitiame ahjama neewisaapua, apoekamera suwepori iintoamepua.

¹⁰ Waikao teemea Eesusi ma'masitewaraa pu'ka wa'a tiame inamukapao, chaanekame teemea Eesusio:

—Wa'a teeresoo ohso kaawe ki nenewinia nahkipua.

¹¹ Waikao Eesusia, taamo chaanekapua:

—Ihji no'o chiiia, ki yoomawichio puuaa, nenewiniamewichioche puuaa, puuaa, Riosi chiiia te'ta iyorika mochtionariamewichiochepua.

¹² Nenewiniame nayewaniachi tiamea, ki yooma ti'tijoe nenewime te'teriamepua. Iintuame ti'tijoe ahpo naawariachisi o'inia ki tatanatame te'tiamekapa. Wahjachi ti'tijoe tiamea, ki nenewiamepua, kaponitiamekapapua. Wahjachi ti'tijoe tiamea, ki nenewiamepua, Riosi tehkiwachiche ki wahjame teetonariapa. Wa'a tiichipao, ihji no'o chiiia, te'ta Riosiwichio iyorikache yasitonariamewichioapa.

Eesusia, Riosi kaawerumari yahchena kukuchi
(Marako 10:13-16; Ruuka 18:15-17)

¹³ Piie taaweche Eesusi u'yepanioi kukuchio, i'kawichioo kaawerumari itamichioapa Riosio, Eesusi masiteraa te'yariaipua Eesusi u'yepapuaichioo.

¹⁴ Nape Eesusia, chaanekapua masiterao:

—Toowa pu'ka kukuchio noochi e'enamichio. Ka'te wa'ine pu'kao, pu'ka kukuchi tiamekopua no'o Noono ye'karichi muimeria, puu kukuchi ahpo noono ihta chiiiao ikanati pichikiamekopua.

¹⁵ Waikao Eesusia, pu'ka kukuchichi seekarepaka, ahpo Noono paparaka kaawerumari yahchesoopua, uumatotiapua wa'ao.

Aaata ki paamira pehji tisia paarasatiame, Eesusi ahjama nayewani
(Marako 10:17-31; Ruuka 18:18-30)

¹⁶ Piie taaweo aaata tijoe eenariapua Eesusi ne'nemiao, puuaa chaanekapua Eesusio:

—Kaaweruma Masitari, ¿ihtana iintotarenia ki wahjiamesi ahjari no'o iinuepuamichioo?

¹⁷ Eesusia nehjiakapua pu'kao:

—¿Ihtana tiichipa no'o tisia kaaweruma teewamemua? Te'ta kaawerumaa, piiripi wa'apiche puuaa, Apoe tisia te'pa kahtiame Riosiche. ¿Wa'a tiamekosá no'o e'riame muuaa? Weeh, pu'ka aamo ki wahjame ahjari iinunarewachi simiyameo, no'o Noono nuurarira e'weka yasitopuachepua.

Waikao tijoea cheekapua nehjiakao:

¹⁸ —¿Ihtanapu nuurari no'o e'wemiaa?

Waikao Eesusia chaanekapua:

—Ka'te me'ya, ka'te suwepori ihsi, ka'te ichiko, ka'te wistumitia muuaa aatao, ki kaawe yorapuawichioo,

¹⁹ aamo yayawao yoorepuapua, aamo piirechioi kaawe e'raka tetewipua-pua tiameo, aamo wa'apichitia.

²⁰ Wa'a chiipua Eesusio puu tijoea, chaanekapua:

—Yooma pu'kao neeea, yooraka yasitokame neeepa, temarikai o'inia. ¿Ihtanajupu no'o toitiaa naaju pehjo?

²¹ Eesusia wa'a chiipa pu'ka tijoeo, pu'ka pichiwarira nane'renariaapa, chaanekapua:

—Te'ta kaaweruma enenariaa, yooma nehjipuapua aamo iinuekao, wa'a iintosaapa muuaa, te'ta tooremuka mochikamerao, pu'ka ihkoepuapua wa'a iintosaapa waikao. Wa'a iintokame enesaamua, tewekachikamera iinuerimua aamo te'ta pichiware paarasario, pu'ka ki wahjame ahjario, aamo i'yáo. Yooma pu'ka iintosaapa muuaa, noochi enapuapua waikao, no'o yeetowa enepaka.

²² Wa'a chaanetiapa puuua, yuuweeme akipakapua, no'rakao, ki ookapi tomiwaemekapa puuua, kihta wekateme e'ramekapa puuua.

²³ Pu'ka no'rasoopua Eesusia, chaanekapua ahpo keepuameo:

—Ihija tísia pichiwapua: aaata tísia tomiwaemea, tísia eerina tiame puuua, ahpo Ríosi ye'karichi pakimíao.

²⁴ Eenechi aamo chaaniamenia: aaata ihtaoti te'ta paarasatiamea, epeche ki tehki tiame piiripi tumusari animari i'ikia puusirachiami u'matoteniaméaa, ki aaata te'ta tomiwaemechitia ahpo Ríosi ye'karichi pakimíao.

²⁵ Masiteniamea wa'a tiame inamukapao, epeche tahpitika erapakao, chaachapakapua Eesusio:

—¡Aa, naakona! ¡Wa'a teesoo aatanakamera newimeripua?

²⁶ Waikao Eesusia kaawe ne'nepakao, chaanekapua:

—Ihji newitoniaméa ti'tijoewichioo, kiisi ahsepame tiamepua, nape Ríosiwichioo ka'i.

²⁷ Wa'a chaachapatiopua Peeroa, chaanekapua Eesusio:

—Kaawechupena teeme aamo masitewaraa, yooma taamo iinueriao, toakamepua. Wa'a tiiao uumeri teemea pu'ka paarasario, ¿nape ihtana paarasaripu puuua?

²⁸ Waikao Eesusia, cheeka nehjiakapua Peeroo:

—Kiisi wehchi wichimeri ihji no'o chíiaa: Yooma ihta weemeratatiachi taawechi asisoo, nee Tijoe Tijoe tukameo yasipasoopua tiame, no'o tísia peenia tiamechi ye'karichio, neeaa aamoo no'o ku'ika katewemeri ajawamania, pu'ka i'isaeri oosa marikichi aampa ooka tetejimarichio, kateweri enemichio.

²⁹ Yooma aaata ahpo iinuwa toakamea no'owichioo, naatichitia: ahpo kariwao, ahpo papachi, ahpo pipini, ahpo yayawa, ahpo tatana, ahpo weewa tiame, epeche ki ahpo toariachitia kiapuamepua Ríosio, u'matoame piie sientoo si'siento paarasari kiapuamepua, wa'a kehki ki'yakameaipua pehjo, weemera ahjari kiameripua tiameo, ahkasi ki wahjiamesi.

³⁰ Wa'a Ríosi weemeratariachiopua, yooma napati wa'achitia paarasateka mochipuamepua, napati te'terewa tiame, ki i'wa weechitia.

20

Tekipaname noonowiriachitia wa'achitari

¹ Eesusia, Peero nehjiaka kajusaapa, yooma taamo wa'a keepuameo, piirechi wa'achitarichi taamo nayewekapua, ahpo ye'karichi simiyame. Puuua eee cheekapua: Ihji Ríosi ye'karichi kiapuamea, aaata tekpanakame nateteniaméka tiamepua. Aaata teekoa echakamea, pa'a piari werisika simiriataipua aaata tekpaname i'yamíao.

² Ihija tekpaname teewisaapa, piie taawe yowiwame yowitemio tuuka uhjuriataipua tekpanamichioo.

³ Watanichi keenakoopua wa'asi tiame, eenechi simiriataipua wahjachi tekpaname i'yamíao muuwaeka nehjiwachi, wa'amiahka ajariatapua wahja kihta yoorame.

⁴ Pu'kaoti chaaniatapua: “No'o echiwachi siimpamitia eemeai tekpanamíao, kaawe aamo natetemane”, chaaneriataipua. Puuuai, wa'achi siimpariataipua tiame, tekpanamíao.

⁵ Oowetawe asitoio wa'achi iintoriataipua, arikiriopua tiame, tekpaname i'yamíao.

⁶ Marikichi simiyachiopua aario, wahjachi wa'ami ahka oowera ajakame tewakatapua. Pu'kao chaaneriatapua: “¿Achinikai ki tekipanakame eemea, ehpe taawecheio?”

⁷ Ihjia chaachapariatapua: “Ki aaata takewakopa”, chaachapariatapua. Waikao takewameraa chaaneriatapua: “Siimpamitia eemeai no'o echiwachi tekipanamia.”

⁸ Neipao teekoraa cheeriatapua ahpo tekipanakiame paamiratiao, nateteniachi asisooapa aario: “Natetemitiama no'o tekipanakiao, pipiripi paaesika, neipa e'enakamechi o'ineka.”

⁹ Marikichi keenako aari tekipanamia e'enakameopua, ahsieme piie taawe yowiwame sotateriataipua pu'kao.

¹⁰ Pahcha piari e'enamea epeche ahpo natetepo orakoriataipua, nape wa'api kehki piie taawe yowiwame kiatiapaopua.

¹¹ Wa'a ikitaapua, kiisi kaawe erakokao, chaachapariatapua ahpo teekoo:

¹² “¿I'ka ku'itapi wa'api tekipanakameoi, wa'achi kehki natetere muuuu tamochitia, taamoo yooma taawe tekipanakoipua, tatae aiwakao?”

¹³ “Eje'e —chaaneriatapu teekoraa—. ¿Ki piie taawe yowiwamewi-chiokosa e'enakame eemea aamo tekipanamiao? —chaaneriatapu teekoraa pu'kao—. Ahsieme aamo natetekamenia aamoo.

¹⁴ Natetetiame muuupa, yaapi no'rasa. I'ka neipa e'enakameopua, nooe wa'a kehki e'rekapa, wa'a kehki natetekamenia.

¹⁵ ¿Ki no'o iintonaria iintotarenia naaju, no'o wa'api tomiwaeo? ¿Tisia ikotuchiamekosamua naaju, i'ka nooe no'o oowe e'reria natetertia toomi?”

¹⁶ Wa'a cheesapa Eesusia, cheekapua:

—Wa'achitia no'o Noono ye'karichi muimeria, neipa kuwachi wa'asi e'enakamea noochi paparamiao, pukeri o'iniachi pahcha e'enakamechitia noochi paparamia, wa'achitia napati kiapuamepua, no'o Noono tewekachi kahtiameeopua.

Eesusia paisa simiyame tuuya ahpo mukimiao

(Marako 10:32-34; Ruuka 18:31-34)

¹⁷ Eerusareni siimpapooio Eesusia, taamo ahpo oosa mariki aampa ooka masiterao poanachi i'tokao, chaanekapua:

¹⁸ —Née, Eerusareni siimpani teemea ehpeo. Wa'ao nee Tijoe Ti-joetukamea, isaeri tioparachi neeserosie nanaaramechi nehjipuamepua, iyoteri ti'tijoechi. Puuu ti'tijoea, no'o merinuremapua.

¹⁹ Wa'a noonowitioopua tisia no'o na'aresao, tisia no'o wepisaopua tiameo, ki isaeri ti'tijoechi kiapuame neea, kurusichi chuhchaka merimi-chiopia. Nape wa'a yooraka meritiinia, paika taawe i'toio, oijenamerinia eenechi.

Saantiao Waani tiame yeeyera Eesusi itaria

(Marako 10:35-45)

²⁰ Eesusio Eerusareni siimpanioiopua taamo ahjameo, Sewereo uupiraa, ooka ahpo tatana ahjama eenakaopua, Aakowo Waaniopua tiame Sewereo tatanarao, Eesusichi eenakaopua chopokorieka weripakapua Eesusio, tisiwa cheeka nayewekaopua, itapiti itanareka.

²¹ Eesusia wa'a iintokopao, iinatukekapua cheeka:

—¿Ihtana eratoame muuuu?

Waikao puuu oowitiamea chaanekapua Eesusio:

—Paamira, neea aamo itamia eenakamepua, i'ka ooka no'o tatanao, aamo ye'karichi yasipasaamua, aamo kahtiachi nenekuo, chokichi mo-chitejeraninia, piiripi ahjamina, piireo owemina.

²² Eesusia wa'a chiipa pu'ka oowitiameo chaanekapua:

—Muuua kiisi inatamemua aamo itayao.

Wa'a cheesaopua Eesusia, oowitiame tatanara iinatukekapua:

—¿Anachamerikosa eemea naaju, no'o paasowachi iijimiao iijika, tisiwa chihpuameoipua pu'kao?

Aapoeo chaachapakapua:

—Eje'e —chaachapakapua—, anachaka iijima teemea.

²³ Waikao Eesusia chaanekapua pu'kao:

—Eemea kajutarepua kajuya pu'ka iijikao, nape pu'ka no'o neneku mochipuameo, ki neee iintomeripua pu'kao, apoe no'o Noono iintomeripua pu'kao.

²⁴ Waikao teeme oosa marikia, wa'a chaachapame inamukapa pu'ka tehtemario, nekumeka teemea pu'kao.

²⁵ Wa'a iikopa taamoo Eesusia, taamo chaanekapua:

—Eemea tetewamepua weeweruma tiarieme ya'yawichio, tisia e'raka yooraka tetewamekopua ahpo yoorewachi mochikameo, tisia ahpo utewariewo saaeteka.

²⁶ Nape amochio eemea, ki wa'a erakoka mochimetepua Riosichi iyoriamea. Ohso kaawe eemea, aaata paamiratuame enenariamea, eemekamera yorakiamera enemeripua aaata aamo ahpoo, kihta aamo weruma uuka.

²⁷ Eemea amochio epeche weruma enenariamea, yorakiamera enemeripua.

²⁸ Wa'a teeremeripua, neeeai Tijoe Tijoe tukameai ki no'okamera yorakepuawichio, eenakamenia. Neeea Tijoe Tijoe tukamea, ohsotia aamokamera yorakemia eenakamenia, ahkasioi no'o ahjarioi nehjimia, mukiwachisi, ki ookapi ti'tijowichioopua, pejana nateteteka kokosapuameopua, tatakoriawichio.

Eesusia, ooka ki mamachiriame yachapatena

(Marako 10:46-52; Ruuka 18:35-43)

²⁹ Taamo Eriko o'inia puuyatioio, ki ookapi Eesusi ahjama e'enatiapua.

³⁰ Pooechi nokisinoio, ooka ki mamachiriame tetewitiapua pooesuwe mochikame. Puuuu wa'ami taamo u'matopoio, Eesusi sisinamukapua, wa'ami ihtoame inamukapa. Puuuu chaachapakapua:

—¡Muuu ehkoriaami Raawitaruchi eenameee! ¡Taamo tesiwe e'resa pahchuu, tisia tesiwa erakoka chaachapame teemeaaa!

³¹ Waikao ookapi wa'a nokisiamea taamo ahjama, ihchi mochinuripua pu'kao ta'omaka. Nape aapoeo ohsotia epeche weeru sisinamukapua Eesusio, chaachapaka:

—¡Paamiraaa, Raawitaru ehkoriaamichi eenameee, Taamo tesiwa e'resa pahchuuu!

³² Waikao Eesusia paaekapua weripakao, wa'a ikisaapua iinatukekapua pu'kao:

—¿Ihtana aamo yorajerani eemea?

³³ Waikao ki mamachitiamea, muuenati naewakaopua wa'asio, chaachapakapua:

—Paamira, taamo ki mamachiria sautejerani teemea.

³⁴ Waikao Eesusia tesiwa e'repakaopua pu'kao, puichi seekarepakao, sautekapua pu'kao. Ikanati kaawe ma'chiriame itipitekapua. Waikao pu ki mamachiriame sautetiameai wa'a, Eesusi ahjama nokisikapua tiame siimpaniachi.

21

*Eesusia Eerusareni pakina**(Marako 11:1-11; Ruuka 19:28-40; Waani 12:12-19)*

1 Eerusareni ke'chu asinioio, Wepaje tewaniachi ajasitioopua Ooriwo roomosachi mo'moenakao, Eesusia ooka ahpo masitera uhjurakapua chaaneka:

2 —Eemea paa siimpamitiapua, ma'chiachi mochiwachi. Wa'a teimeri eemea piiripi uuru ye'ira, oowira taanaeme. Pu'ka uuru taanaroo o'yaeka chuhkuao, na'sonasa no'o u'yepapuapua.

3 Aaata aamo wa'inesoo, chaanepuapua pu'kao, aamo Paamirae iyetonuretiamekopua, ku'itapi, ehjepa upapo tuutiamekopua eenechio.

4 Ihji uuru upatiamea, ehkoriaami chanitiame pichiwa eneriapua, waikami Ehkoriaami Riosi cheeriaopua, ahpo nayewaturachioopua Iyoterichio. Eee cheeriaipua:

5 Siioni muuwari mochiwachio, chaanepuapua pu'kao:

“Ne'neo eemea aamo Yawichio;
tesiuwa teetoka yasitoamepua uuru taanarachio.”

6 Puuu ooka Eesusi masitewaraa waikao, yooma wa'a noonowirepua waikao, Eesusi uhjurariachitia.

7 Ehjepao Eesusia pu'ka uuru taanara iyepatiaapua, wisasori ipeteka yaasetokapua.

8 Waikao muuwaeme puuyeka ajakamea uumatopuachio, wisasori ipetesiapua u'matomiachio. Wahjachi puuuu, kuhsisawa ipekesiapua, u'matomiachio.

9 Waikao pahcha nokisiamea, pukamina nokisiamea tiamea, weeru chaachapasiapua siinasikao:

—¡Nee tetewisaaa, ehkoriaami Raawi yawichichi o'inia enamériiii! ¡Te'ta kaaweruma Yawichi Riosichi eenámeee! —chaachapaka siinakosiapua simipakao.

10 Eesusi Eerusareni pakisooapa, yooma weeru noonowikapua muuwari mochiwachio, ihjia chaachapakapua:

—¿Aatana ihjia naaju?

11 Eesusi ahjama nokisiamea chaachapakapua:

—Eesusi ihjia, Riosi Apoe nayewatura, Nasare ohjoeme tijoe, Arirea weeechi.

*Eesusio i'isaeri tiopa piipateria**(Marako 11:15-19; Ruuka 19:45-48; Waani 2:13-22)*

12 Eerusareni enasaapa Eesusia, i'isaeri tiopachi eenaka yooma pu-yanakapua wa'a nehjameo, yooma tarayameopua tiame. Meesa toomi naakuriwaniachioopua tiameo, yooma yakana ihpapasekapua, kooro nehjiwaopua korokariraopua tiamé.

13 Eesusia chaanekaopua pu'kao:

—Ehkoriaami Iyoterichio no'o Noonoo, chiiamepua: “No'o kariwao, no'oche ahjama nayewapuawichio netetiamepua”; nape eemea ichikuame teesowara enepaterepua.

14 Wa'a i'isaeri tiopachio, ookapi ti'tijoe ooweru tiame Eesusi nae-parepua, ki mamachiriame, chookopari kokoriame tiamé, puuuu Eesusie ahpo sautemichio e'enariapua wa'ao. Waikao Eesusia, yooma sautekapua pu'kao.

15 Nape wa'a i'isaeri pa'pamiratuamea, Eesusi ki maaepori iintokopao, kukuchiopua eee chaachapaka siinako chaachapachaniopua tiopachio:

“¡Ee, taamo newipateri Eesusiii, ehkoriaami Raawitaru yawichi o'inia eename oochiwaraaa!”, tísia nenekakapu pa'pamiratuamea.

¹⁶ Wa'a ijikikaopua, chaanekapua Eesusio:

—¿Ki inamuame muuua kukuchioi ihtana aamo chaachapachanio?

—Eje'e, inamuamenia —nehjiaka Eesusia—. ¿Naakona ki iyonamekosa eemea, Ehkoriaami Iyoterichi chiiáo, i'ka kukuchichitia teereniame, nayewaka chanitiameo, eee chiiachio?:

Ahkasi kukuchiai, nu'nunti chiiameai pehji, aamo kaawe chaachapamapua.

¹⁷ Wa'a chaanesopa Eesusio pu'kao, uumatotiapua waikao Wetania mochiwachi. Wa'a ajasisaapa, wa'a che'repatiapua waikao.

Eesusi chuuna kuuu wakipateria

(Marako 11:12-14, 20-26)

¹⁸ Piario eenechi Eerusarenite e'enapanioio, Eesusia chorowapariaipua.

¹⁹ Puuua, chuuna tetewikapao pooechiami u'matoaiopua, ahseka ne'nekaipua, taakaekoipu e'raka. Nape puuua ki taakaeme eneriapua, saawarache weeriname. Wa'a tiioa pu'kao Eesusia, chaanekapua pu'kao:

—¡Kiisi taakemeri muuua wa'asio!

Waikaopu chuuna saawaraa, ikanati waaropakapua.

²⁰ Waikao teemea ikanati wa'a iikopa pu'ka chuunao, iinatukekapua Eesusio:

—¿Achinikai ikanati wakiparepu?

²¹ Eesusia taamo nehjiakapua:

—Neeea pu'ka chuuna wakipatekane, itapiti ki kaaweruma iinueriopa, ki toayame taakemichioo. Pichiwa chiiame neea i'kao: Wa'achitia eemeai, aamo pichiwa Riosichi paparaka no'o itasoo, ihta itapiti ki kaaweruma amochi iinuemeo, pujime tiiamemua amochio, Riosi utewariraeo, kaaweruma taakiame aamo enemichioopua, Riosiwichio. A'chitia kehchumaoui aamo eerina tiaoopua Riosiwichio aamo taakemiaopua, i'ka kaawi kehchumakooi, kajuyamenia aamo puhjenekao, aamo i'ka kaawi chaanekooio: “Waami pa'wechi wichime”, wa'a iintotekaoio, kajumania.

²² Yoama ihtaoui amochi eina tiame Riosichi paparaka aamo puhjenurewa itanesoo, aamo ahsieme puhjetiamie itipimamua amochio.

Aatana nuurewachi iintoria Eesusi

(Marako 11:27-33; Ruuka 20:1-8)

²³ Ajasisaapa Eerusareni taamo siimpachio, Eesusia i'isaeri tiopachi pakikapua wa'ao. Wa'a yooremina masitioio Eesusio, neeseriosi pa'pamuratuamea Eesusi naepakapua, puuu Uurio o'ochetiamechitia uuniamie tiame. Puuua iinatukekapua Eesusio:

—¿Aatana nuurewachi ihsina muuua i'kao? ¿Aatana aamo ki'yakamepua i'ka aamo iintomichioo?

²⁴ Eesusia nehjiakapua pu'kao:

—Nape neee aamo iinatuketao pahchao. Pu'ka kaawe aamo nehjiasoo, aamo nehjiama neeeai waikao, aamo iinatukiao.

²⁵ ¿Aatanakamera iintokame Waani uhjuraka paatomichioo, Riosikosa puuua, aaata ti'tjoerikosaoi?

Waikao ihchi ahpo nayewekaopua, chaachapariapua:

—Riosiko tuusoopua taamoo, taamo chaanemapua: “¿Achinikai ki pu'ka pichikeka eeme waikao?”

²⁶ Aaata ti'tjoerioiopua ka'chi iika uhjurario chaachapamete teemea, pu'ka yoama ti'tjoeria Waanio, Riosi nayewaturamekoo, erakoamekopua

pu'kao. Wa'a tiiachio, maapori tiamepua taamowichioo, tamochi nenekamiopa puuuu.

²⁷ Wa'a erakoamekapapua, chaachapak nehiakapua Eesusio:

—Kiisi nane'riame teemea pu'kao.

Waikao Eesusia chaanekapua pu'kao:

—Wa'a teesoo neeeai ki chanimapua, aatana no'o nuurekamekopua, yooma i'ka no'o ihsimichioo.

Ooka tatanachi wa'achitaka nayewatiame

²⁸ Eesusia iinatukekapua waikao i'isaeri pa'pamuratuameo:

—Ehsoo, ¿ihtana chaachapata eeme i'ka wa'achitarichi no'o aamo nayewamiao? Piiripi tijoea ooka tatanareriataipua. Ihji noonoraa chaaneriataipua piiripi ahpo taanao: "Taamo panijuwari eechichi siimitia tekipanamia."

²⁹ Ihji taanaraa nehjiariatapua ahpo noonoo: "Ki siminarenia tekipanamia", cheeriataipua. Nape wa'a cheekaipua simiriatapua.

³⁰ Ehjepao piire ahpo taanaoi wa'achi chaaneriataipua. Ihjia nehjiariataipua: "Siimania." Nape wa'a cheekaio, kiisi simiriatapua.

³¹ Ehsoo no'o tuuyemitiao, ¿aatanakamerapu ihji ooka tatanaraa, kaawe noonoikamepua ahpo noonochio?

—Pahcha simiyamera, ki siimo tuusa simikamera —chaachapakapua i'isaeri pa'pamuratuamea.

Waikao Eesusia, chaanekapua pu'kao:

—Eemea pu'ka pahchachitia te'teriamepua, ki e'weka mochikamekapa te'pa kahtieme no'o Noonoo. Kiisi wehchi wichimeri ihji no'o chiiiaa: Rooma yawichiwichio ko'koparoamea, ooweru suwepori nokayamea tiame, i'kao ki Riosi ye'karichi muimeri enesoo, eemea epeche ki muimeripua.

³² Eemea Waani Paatorio, Riosi kaaweruma tuuyewari aamo masiswa enarioio, kiisi pichikere eemea pu'kao, nape yooma Rooma kahtieme yawichiwichio koparoamea, suwepori tekipanamea tiame oowerua, pichikerepua pu'kao, Waani chiiiao; puuu koparoamea, suwepori tekipanamea tiame, pichikekamekapapua Waani chiiiao, ahpo ki kaawe nokaria cheriwejerarepua no'o Noonoo te'pa kahtiemeo. Nape eemea pu'ka no'o Noonoo cheriwetiame tetewikaio, kiisi sewina erapakame eemea kaawerumachio, Waani Paatori cheeria pichikekapua.

Panijuwari wa'achitarichi nayewatiame

(Marako 12:1-12; Ruuka 20:9-19)

³³ Eesusia kajusaapa pu'ka ooka tatanachi simiyame nayewakao, piirechi wa'achitari o'inekupua nayewakao. Puuuu pu'ka wa'achitarichio cheekapua:

—Aaata tijoea, panijuwari echariataipua. Echisaapua, ko'reteriataipua pu'kao, wa'a ikisaapa, satuneropuachi neteriataipua tiameo. Wa'a iintosaapua, kai waapisi weerime ne'nesori neteriataipua wa'a werika inatepawichioopua yomachi ma'chiachi echitichio.

'Wa'a ikisaopua tiameo, ti'tijoe tekipanameri takewariataipua. Yooma wa'a iintosaapua waikao, wahka simiriatapua mehka, seenu weechi.

³⁴ I'ipaniachi asisoopua, aaata uhjurariataipua waikao ooka ahpo seekaraeka kahtia, ne'nemichioopua pu'kao, kehkina ahpo yowiria i'ipatiameo.

³⁵ Nape eechi neesetoka toitiamea wepiriataipua pu'kao, piireo me'yariatapua, piirechi pehjo wa'api pasipuka kahsinariatapua mo'orao.

³⁶ Ehjepao teekoraa eenechi uhjurariatapua epeche weeka, nape pu'kaoi, wa'achi yoorariatapua tiame.

³⁷ 'Neipaopua wa'asio, aho taana uhjurariataipua waikao: "Pu'kao no'o taanakopao yooremakoipua", e'raka.

³⁸ Nape ihji tekipanamea pu'ka taanarakopao pu'kao, aho chaachapariatapua: "Ihji tijoera, taamo teeko taanarapua, ihjipua, yooma aho noono iinuekao, yooma ahjama itipimeria; meritaria pu'kao, teeme yooma ahjama itipipuawichioipua noonora iinuekao."

³⁹ Wa'a erakosaapua, chapisa me'yariatapua pu'kao.

⁴⁰ Waikao Eesusia iinatukekapua pu'kao:

—Eemea i'ka noonowiriawichioo, ¿ihtana iintomio maaena eemea teekora enasaa, pu'ka tekipanameo?

⁴¹ Waikao aapoeo nehjiakapua Eesusio:

—Kiisi cheriwemapua pu'kao, tisia na'ara noonoikamekopa. Wa'a iin-tosaapa teekoraa, piirechi ajawamapua aho eechichio, ahsieme nehjame aho i'ipariaopua aho teekochio.

⁴² Waikao Eesusia chaanekapua pu'kao:

—¿Ki iyonakame eemea Ehkoriaami Iyoteri chiiiao, eee chiiame?: Puuu tehte ahjae karitaniame ki nakitiameo, epeche te'ta nateyame enepakamepua, te'ta kaari naawarachi yachaniamechitia.

I'ka wa'a tiame iintokamea apoe Paamirapua, wa'a tiiachipa tisia peenia e'riame teemea pu'kao.

⁴³ Pukaepa aamo chaanenania aamoo, pu'ka no'o Noonoe aamo kiaretiapua u'yepuame eemea, pu'ka aho chiiia ye'karichi simiyame masitepuameopua ti'tijoerio, ki kaawe noonowiriopua neesetokao. Pukaepa wahjachi ti'tijoeri kiameripua pu'kao, te'ta ka'karumara, kaawe taaketimera ahpawichioo, pichiwa paparamapua apochio, te'ta iyorika mochi-toame.

⁴⁴ Nape aaata no'o Noono aho karitachi naawarachi yahcheria tehtechi motochikamea, pihtumeri puuuu. Puuu tehte aaatachi wichisaa, piwiame pihtunamapua pu'kao.

⁴⁵ Puuu ne'neserosi pa'pamiratuamea, i'ka chiiia keepusaapua, nane'reriapua Eesusio, ahpokamera nayewaka chiiio.

⁴⁶ Pukaepa chapimo o'rariaipua Eesusio, nape wa'atia toakapua majawiapa ti'tijoerio, pu'ka ti'tijoeo ooweruopua tiameo, Riosi nayewatura erakoamekopa Eesusio.

22

Neuwiwa pahkotawa wa'achitarichi nayewatiame

¹ Eesusia eenechi wa'achitarichi nayewekao, chaanekapua pu'ka keepuameo:

² —Riosi ye'karia naatika tiamepua, aaata yawichi aho taana neuwawichio, pahkotakameka tiamepua.

³ Ihjia aho ta'pechi weweripateriao, yooma ti'tijoe ooweru tiameo, aaata aho paajutenariakamera paajutenureriataipua, nape paajutetiamea, kiisi aaata e'enareriataipua.

⁴ Waikao wahjachi aho weweripateriapechi uhjurariatapua tiame, eenechi paajutemichioipua aaata wahjachi. I'kao chaanesa uhjurariatapua: "Chaanemitiapua ti'tijoeri paajutekao: No'o teekoa, koame wasikame weerotiapua wa'asi. Wakasi wi'wiwame pasuriapu ko'isa, aamo paajutiapu, wa'a siimpaka ko'komichio, aho neuwiwa pahkotaniachioapu."

⁵ Nape puuu paajutetiamea tiameo, kiisi e'enariatapua aaataoi. Nape puua ookapio, ahpo wasachi ne'nemia siimpariatapua; wahjachia ookapi, ahpo tehkiwachi uupariatapua ohso kaawe.

⁶ Wahjachi pehja, yawichi uhjurario, chapisa wepika ko'yariatapua pu'kao.

⁷ Waikao yawichia tisia nekakao, ahpo soontarowa uhjurariatapua waikao, pu'ka ti'tijoe ko'yameo, ko'imichio; wa'a ikisaopua yooma ko'isaopua wa'a mochirachio, kosinureriatapua pu'kao.

⁸ Waikao yawichia, chaaneriataapua ahpo weweripateriao: "Yooma yoratiame iinuemia iinuemeko nenewipuameopa, nape pu'ka ki e'nakameopua te'ta paajutetiaio, kiisi reesisemania pu'kao, no'o neewiwa pahkochi muimichio.

⁹ Ohso kaawe eemea, ahkaoi pooechiami ajapasikao, aaataoi paajutepua-pua", cheeriatapu yawichia.

¹⁰ Waikaopu yawichi weweripateriaa, wa'a noonowiriataapua waikao, yooma aaataoi paajuteriatapua waikao, ka'karuma ti'tijoeeri ki ka'karumaoipua tiame. Waikao yooma aaata paajutetia e'enakamea, apoche puua pochiriataapua nenewiwachio.

¹¹ Ehjepao Yawichia wa'a eenaka ne'niaio yoorekoo, aaata tijeochi ne'neka itipiriataapua, pu'kao ki nenewiniachi wakirataniame chuhchaka eenariopa.

¹² Pu'kao chaaneriataapua: "¿Achini ihsika pakikamua i'wasio, ki nenewiwachi enapaniame wakiraekai?" Nape puua kihta nehjiaka ihchi itipiriataapua.

¹³ Waikao yawichia chaaneriataapua wa'a neesetowao ko'kopuachio: "Purimitia pu'ka tijoeo sekachi tonochi tiame, wa'a ikisa ma'chi ipamitiapua pu'kaopu tukapachi ki ma'chiachi, wa'ao te'ta naarakoniachi; wa'ao tahpitika chaniwachi taameraopua ki'sukao."

¹⁴ Riosi ye'karichi muimichio paajutetiamea, ki ookapipu, nape wa'a muimichio uutamea, paikapi wa'apipua, piipakame wakiraemeche.

*Yawichiwichio koparoniame iinatukewa
(Marako 12:13-17; Ruuka 20:20-26)*

¹⁵ Pa'pariseroa, neipa apochi utewaeme nayeweretia Eesusie, puuu pa'pariseroa Eesusi ahpo chapimia kateweriapua. Puuu pa'pariseroa, itapiti iinatukemo o'rariaipua Eesusio, Eesusi nehjarichi chapinariapua pu'kao, ahjae wenejipumeopua.

¹⁶ Wa'a chaachapasaapua ahpominakamera te'tiameopua, aaata ti'tijoe uhjurariapua Eerore yawichichi te'teriame ahjama, Eesusio chaanemi-chioopua:

—Masitari, nane'rena teemea aamoo tisia pichiwari chiiamekopua, pichiwa te'ta Riosichi simiyame taamo masitiamekopua aamoo, aaataopua napati wa'achitia tetewamekopua, ki aaata epeche werumaka tiame tetewika.

¹⁷ Wa'a tiioopua aamoo, taamo tuuyemitiapua, ¿kaawe ohjoare natetenaopua Rooma ohjoeme yawichiwichioopua, Seresa tewaniamepua?

¹⁸ Nape Eesusia nane'riapa pu'ka erakoao, ahpo itapitichi wichijeraka chaachapopao, chaanekapua pu'kao:

—Wihkuame eemea. ¿Achinkai itapiti chairachi no'o wichtenare eemea?

¹⁹ Ehsoo, no'o ki'yaopua piiripi toomi yawichi koparao.

Eesusia u'yepatiaapa pu'kao ne'nesaa,

²⁰ iinatukekapua pu'kao:

—¿Aatanajupu ihji toomichi kahtieme nanariraa, aatanapu teewaraa-pua tiame i'ka toomichi iyotetiame?

²¹ Aapoeo chaachapakapua:

—Seresa yawichi —chaachapakapua.

Waikao Eesusia chaanekapua pu'kao:

—Wa'a teesoo pu'ka yawichio, ahpo kiajerakamera kiapuapua, toomikamera; Riosio ahpo kiajerakamera kiapuapua, iyoriwakamera.

²² Waikao Eesusio wa'a tiame inamukapaopua, tisia inatamekoopua, tahpitika erapakaopua, nonorakapua wa'asi.

Eenechi ahjaniamechi simiyame iinatukewa

(Marako 12:18-27; Ruuka 20:27-40)

²³ Pu'ka taawechi wa'apioi, ookapi saruseo ti'tijoe wa'a e'enakaipua Eesusi ne'nemia, ki'tio tuuyamekapua eenechi ahjaniameo. Ihjia i'ka iinatukekapua Eesusio chaachapaka:

²⁴ —Masitari, ehkoriaami nuurarichio, Moisea cheeriaipua: Aata tijoe pa'chira neewikai ki taanaeka mukisoo, wa'api poonira ahjama neewin-uriamepua, pa'chi uupirao, ahpo tatanao ahpo pa'chi tatanarachitia enemichio. —

²⁵ Wee, aamo tuuyemane aachin teeriaopua aatao i'wao taamo mochiwachio. Piie taaweo, oowisani ahpo poponiemea, pahcha simiyame pa'chiraa, neewisache wa'atia mukuriataipua ki tatanataka.

²⁶ Wa'achi ijikiriataipua wahjachi poponiraa, ahpo pa'chi uupira ahjama nenewikamea, wa'atia ki tatanataka yooma pipiripi wahjipariatapua, ahkasi yooma oowisanisi kajuka, kiisi tatanataka wahjipakao.

²⁷ Yooma i'ka wahjipasoo, oowitiameai mukuriatapua waikao.

²⁸ Wee, ihji oowitiamea, yooma pu'ka oowisani ahjama neewikame enesaa, ¿aatanakamerapu te'ta kuunaraa i'ka oowitiameo, i'ka oowisani ahpo poponieme ahjama nenewikamea, pichiwa enesoo eenechi ahjapuameo?

²⁹ Waikao Eesusia nehjiakapua:

—Eemea sewina chaachapanipua, kiisi machiyapa eemea Ehkoriaami Iyoterichi chiiao, ki machiyapa tiameo, Riosi utewarario.

³⁰ ¿Ki nane'riamekosaai eemea wahjipakameo, eenechi ahjarichio, kiteremerikopua nenewiniameo? Wa'a eenechi ahjatiachio, ti'tijoea oowerua tiame, Riosi ku'kuira tewekachi ohjoemeka te'teremeripua.

³¹ Nape pu'ka eenechi ahjaniamechi naewaniachio, ¿ki iyonakamekosa eemea pu'ka Ehkoriaami Iyoteri chiiao? Riosia eee cheeriaipua:

³² “Nee puuu Apoea, Aurani Riosiwaraa, Ihsa Riosiwaraa tiame, Aakowopua tiame Riosiwaraa wa'achi.” Riosio pu'ka Riosiwarako tuuyoiopua pehjiu, wahjipakame eneriaipua wa'asio. Riosia wa'a cheekao, simitiameko tuukamepua ahjaniameo, nape ki weechi weerewa weere-waeka. Wa'a teeresoo ki aamo chaachapachitia tiame puuuu, wahjipatioo ki eenechi ahjaniameko tuuyao.

³³ Wa'a tiame inamukapa yooma wa'a napawikamea, ma'chiamie chiopua Eesusio, tisia peenia tiame chiipao, ki teesa pu'sereka inamukapua waikao.

Moise kiaritia nuuraria, aachin tiamerakopu te'ta nateyameraa

(Marako 12:28-34)

³⁴ Waikao parisero ti'tijoea nane'riapa saruseo ti'tijoeo, newitoripua Eesusio, ahpo poanapuka teesa, kateweriapua ihtanachi chapipumeopua Eesusio.

³⁵ Wa'a ahpo katewesaapua, aata te'ta peeniamera Moise nuurari, uhjurariapua waikao Eesusi iinatukemichio:

³⁶ —Masitari, yooma puuu Moise Riosie kiaretiaa nuurari, ¿aachin tiamerajuarepu epeche nateyameraa?

³⁷ Eesusia nehjiakapua pu'kao:

—Epeche nateyameraa, ihjipua: “Aamo Paamira Riosio, yomatiamе aamo iikae nakipuapua, yomatiamе aamo e'rae iikachi, yomatiamе aamo inatarie.”

³⁸ Puuupua epeche nateyameraa, te'ta weruma te'terepuamea.

³⁹ Ookachi simiyamea nuurari, ihjipua tiameo: “Aamo piirechiopua, aamo wa'apichitia nakipuapua tiameo.”

⁴⁰ Yooma Riosi nuuraria Moiseo, ahpo naewaturachiopua tiameo, ihji ooka nuurari nokipua ahsepari teereniamepua yorapuameo.

¿Aatanachi machenakamepu Riosie Weratiameo?

(Marako 12:35-37; Ruuka 20:41-44)

⁴¹ Pu'ka nehjiasapa, iiweta wa'a mochikopua pehjo, iinatukekapua pariseroo:

⁴² —¿Ihtana erakoame eemea, Riosie Weratiameo? ¿Aatana ojochi-warachi eenameko maaena eemea pu'kao?

Waikao pa'pariseroa nehjiakapua:

—Raawitaru —chaachapakapua.

⁴³ Waikao Eesusia chaanekapua:

—Wa'a teesoo, ¿aatia tiichipa Raawitaruai ahpo Paamira teewarepua Riosie Weratiameo, Riosie ahpo iyoteteniaio? Ehkoriaami Raawitarua ahpo Iyoterichio, eee cheerepua:

⁴⁴ Te'ta no'o Paamiraa, chaanekapua no'o Paamira Weratiameo:

“No'o ahjamina yasipamitia muuuu, ahkasi no'oo, yooma aamo seepurawao, aamo taratere toapachisi.”

⁴⁵ Wa'a cheekame enesoo Raawitaruo ehkoriaamio, ¿achini teeka Raawichi eename enetapu Riosie Weratiamea, Raawitaru wa'apioi ahpo Paamira teewakamekoopua pu'kao?

⁴⁶ I'ka wa'a chiia Eesusio, aaataai pa'pamuratuame wa'a keepuamea, ka'chi iika nehjiame erakokapua. Waika taawechi o'inia wa'anao, aaataai ki iinatukeme erakoapua Eesusio.

23

Eesusia ki kaawe nokayo tuunapua pa'pariseroo

(Marako 12:38-40; Ruuka 11:37-54; 20:45-47)

¹ Neipa i'kao Eesusia chaanekapua ahpo masitia ti'tijoeriopua, taamo ahpo masiteraopua tiame:

² —Iyoteri ti'tijoea, parisero ti'tijoea tiame, Moisetaru nuurari neesetora enepakamepua.

³ Wa'a iikamekopa pu'kao, pu'kakamera e'weka mochitopua, Moisetaru nuurarichi simiyame nokisika, nape kihta aampachi na'roetiameo nokisipuapua, pu'ka ahpo na'roeriopua, pu'ka aapoe ahpo na'roeriaopua, aapoe wa'apioi ki ajasepa yoorakao.

⁴ Tahpitika pehtiamе tiamekoopua yorajerawa, aaataoi ki chewame tiameopua yoorakao; Aapoeo sutueoi ki ihchepame erakoamekopua pu'kachio yorapuaichio, tisia pehtiamekopaopua pu'kao yorapua.

⁵ Yooma ihji i'ka yoomaa, ahpokamera kaawe tetewipuwichio nokayamepua, weeweruma iyotetiamе Ehkoriaami Iyoteri e'wewa chiia, kutachi chuhchaka ohjowa pu'seriamepua, ramakachi tiame. Ihjia

tiameo, ahpo wisasoriwa suuwerachio, itapiti peenia tiame chucheraeme ohjoamepua.

⁶ Pahkochi koi'rachioi epeche kaaweruma yasirachi mochinariamepua puuua, napawikarichioi tiame epeche peenia yoratiamечи momochinariamepua tiame.

⁷ Ihjia wahka ahpo natepaniachioi poowechio, kaawe ahpo yooreka teepotajeramepua masitari teewaka.

⁸ 'Nape eemea te'ta yoorekao, aaataoi ki masitari tewapuapua, yooma eemea Riosichikamera aamo poponiemekapaopua, te'ta pichiwari Masitari iinuemekapa, piiripi wa'api, Riosie Weratiame Eesusi.

⁹ Ka'te aawataoi aamo noono teewamitiapua eemea i'ka weechi mochikameo, te'ta iyoriwa yoorekaopua; te'ta aamo Noonoo, te'ta te'pa kahtiamerapua tewekachi, káii waapisi te'pa.

¹⁰ Eemea aawataoi ki aamo ne'netosiamе tewapuapua, i'ka weechi mochikameo, neechekopua Riosie Weratiamea, aamo ne'netesiamеa aachin teeka aamo teetomiachio.

¹¹ Amochio eemea, epeche weruma tiameraa amochio, apoe inisiamе enemeripua itapiti aamo yorakewao.

¹² Puuu ahpo wa'api werumatamea, yooma tesiwa erapatuamekaitepua; nape ki ahpo weruma uuyameraa, puuukamera werumatapuaitepua.

¹³ 'iAi eeme iyoteri ti'tijoea, parisero ti'tijoeopua tiame, kiisi ahjachi kaawe simiyamechi chaachapamepua! Eemea wa'a chaachapakao, aamo wa'api yeetepamepua Riosi ye'karichi muipua. Eemea ki muinarepua muiyao, nape kiisioi ki toinariamepua eemea aamo piirechio, Riosi ye'karichi muimichio.

¹⁴ 'iAi eeme iyoteri ti'tijoea, parisero ti'tijoeapua tiame, kiisioi aamo inata chaachapame eemea! Eemea, ooweru kukunara kariwara u'yamepua. Eemea tiameo, ti'tijoeo kaawe aamo tetewipuwawichio, ki e'nekuma ni'ochame eemea. Eemea wa'a aamo nokariawichio, tisia kokosa yorapuaame eemea Riosieo.

¹⁵ 'iAi eeme iyoteri ti'tijoea parisero ti'tijoea tiame, ki kaaweruma inatameai chaachapame eemea! Ahkai ohjopamepua weechiamio pa'wechio. Eemea, ahpo na'aritomeri i'yakaopua amochitia nokayame enepámichio. Wa'a nokaka eemea aamo te'ta kokosa aiwapuame epechetame eemea.

¹⁶ 'iAi eeme! iKi mamachiriameai eemea, aaata piirechi ki ma'chiriame neesetoka panitonariame eemea! Eemea chaachapamepua aaatao: "Aaata tiopae pichiwata ahpo iintomio, kihta nateyo tuuyame eemea; nape tiopachi maaniamee o'ro ahpo pichiwasoo, tisia nateyameko tuuyame eemea."

¹⁷ iKiisi ijinatame eemea! iKiisikoi mamachiriame eemea! iKi tiopachi upatiamekapapu o'roa, epeche nateyame enepakamepu?

¹⁸ Eemea tiameo, chaachapamepua: "Riosi tepawetiamechi natewataka iintomo tuuniamea, ki nateyameko tuuna eemea; nape wa'a oowewa towatiamechi aaata ahpo iintomo tuuya pichiwasoo, nateyameko tuuyame eemea."

¹⁹ iKiisi mamachiriame! iIhtanakamera epeche nateyamera maaena eemea, Riosi tepawetiachi toatiamera oowewari, naatikosaoi, Riosi tepawekamera? iKi puu oowewaria epeche nateyamepua, Riosi tepawechi toatiamekapa?

²⁰ Riosi tepawetiaie ahpo iintomo natewatamea, ki Riosi tepawetiachiche nayewaka chiiatepua. Yooma wa'a maaniame to'wetiamечи ahpo natewatai chiiamepua.

²¹ Puuu Riosi tiopachi ahpo nateyataka ahpo iintomochamea, ki tiopachiche ahpo natewataka chiiai chiiamekaitepua, Riosie ahpo natewatai chiiamepua, Riosiai wa'a yooremina kahtiamekopua tiopachio.

²² Tewekachi ahpo natewataka itapiti iintomo tuuyamea, Riosi yasirachi ahpo natewatai chiiamepua tiameo, wa'a ikisaopua tiame, wa'a Riosi yasirachi kahtiamepua tiame, Apoe Riosichi.

²³ 'iAi eeme iyoteri ti'tijoea, parisero ti'tijoea tiame, kiisi aamo erakoa chaachapame eemea! Eemea oosa marikio, piiripi poanatakiameai, Riosiwichioo, yooma itapiti echitiame pahchiraopua, meenta pahchira-chitiaopua, aanisioipua pahchiraoui, koomino pahchiraouiopua tiameoio, ki e'waka mochitoame eemea epeche nateyameopua Riosi nuurario, i'ka te'ta kaaweruma masiteniamechitiaopua: tisia kaaweruma eneniame ahpo wahjachiopua, tesiwewa e'reniame aaata, te'ta Riosi nuurari iyorika yasitoniamе. I'kakamera yooraka mochimete eemea aamo wahjawichioo, kiisi wahjiame tewetoka.

²⁴ ¡Eemea ki mamachiriameai, aaata neesetonariame eemea! Eemea ti'tioerio, ihta nu'uti ki kaawe tiamekoi tisia teripo chaachapamepua; nape eemea wa'a chaachapaio, epeche ki nu'uti ki kaawe nokayame eemea, Riosiwichioo.

²⁵ 'iAi eeme iyoteri ti'tijoea, parisero ti'tijoea tiame, ki ahpo masitia nokayame! Eemea pehtori tisia ohchorewaemeka te'tiamepua. Aampache aamo papakoame eemea, nape aamo yooreminao tisia ohchorewaeme itipitekaopua, aamo ki kaawe nokaka ichikoriao, eemea tiameo, aamochewichio tahpitika erakoamepua yooma ihta itapitichio.

²⁶ Eeme pa'pariseroa, kiisi mamachiriame ti'tijoe: aamo yooreminakamera papakopua pahchao, wa'atiaio ma'chioi papakotiame itipimapa. Wa'a tiame papakotiame enesaa eemea, yooma aamo yooraa ka'karuma enemapua waikao.

²⁷ 'iAi eeme iyoteri ti'tijoe, parisero ti'tijoe tiame, sewina erakoai chaachapame eemea ki kaawerumachi! Eeme wahjipame toaniachika te'tiame eemea aamo yooreminao, ma'chio peenia yooraka tosawetiame, nape yooreminao, tahpitika tiamekaitepua pikakameo, oowera tisiwa eiwepua tiame.

²⁸ Wa'a te'tiamekai yooreminao, ma'chio ka'karumaka te'tiamepua, nape aamo yooreminao pochikame kahtiaipua aamo wihkuariao, aamo na'arariaoipua tiame.

²⁹ 'iAi eeme iyoteri ti'tijoea, parisero ti'tijoeapua tiame, kiisi kaaweruma erakoai wa'a chaachapame eemea! Eemea wahjipame wetemajira wejayamepua, aaata Riosi nayewatuame meritioopua, kaawe erakoamekapa. Wa'a te'tiameai eemea, tesiwa yoraretupua me'yakao chaachapamepua chaachapao, nape amochio ki wa'a erakoamekai.

³⁰ Ahkasioi eemea, chaachapamepua tiameo: "Teeme ehkoriaami mochiriame enesaa, ki ku'imii teemea pu'ka Riosi nayewatura ko'yakao, pu'ka eerara wi'sutekao."

³¹ Nape wa'a chaachapaio eemea, pu'ka noonowiria Riosi ehkoriaami nayewatura ko'yakame, pu'ka ojochiwarasisikameko tuuyamepua.

³² ¡Ki wa'achikosa nokayame eemeai, ehpiámikosaoi!

³³ 'iEeme siinowi iikamepua! ¡Sayawe ti'tijoe! ¿Aamo newipamio maayame eemea Riosi aamo kokosamiachio, ki teesa tiame aiwapuameo?

³⁴ Pukaepa amochi uhjurementa, te'ta Riosichi simiyame nayewatura, te'ta ma'machiyamera masitekao, te'ta pepeneka ye'kamera, aamoo Riosichi oowe erapatemichio. Nape eemea pu'kaoio, ko'imerapua tiame ookapio; wahjachi pu'kaopua tiameo, kurusichi chuhchaka ko'imerapua; epeche wahjachiopua pu'kao tiame, aamo napawikarichi-amio, wepika kokosa aiwatemer iemea, yomachi mochiwachiami wa'achi nokimeripua naanaritoka.

³⁵ Yooma pu'ka aamo ehkoriaami ki kaawe noonowiriawichioo, yooma aamo ki kaawe noonowiriawichioopua tiameo, te'ta kokosari iintomeri Riosia amochio. Yooma eemea Riosie kokosapuamepua, Riosi na'nayewatura ko'yakamekapa, ehkoriaami Aaweri taawechisi o'iniaopua, ahkasi Sakaria Werekia taanara taawechisi, pu'kao eemea, naasipa Riosi iyoriwachi Riosi tepawetiachi ihasioopua.

³⁶ Neeea i'ka kokosari Riosi iintomerio, ki nu'uti pichiwa chiiamenia, kiisi wa'atia itipimeripua kii iintokao, yooma aamo ki kaawe nokayamechiopua.

Eesusia Eerusareniwichio nanaranipua
(*Ruuka 13:34-35*)

³⁷ 'iAi muuu Eerusareni! iMuuu Riosi na'nayewatura papaka ko'yakamea, aamokamera no'o uhjurekoipua, Riosi te'ta ka'karuma nayewaturaopua! iKehkinasa aamo na'poanarekame neea aamo tatanao, nu'nunti pipilochitia no'o masatere koominarekaopua, aata totori yeeyera ahpo tatana koominariachitia! Nape muuu Eerusarenia ohsotia aamo wa'inekamepua.

³⁸ Pukaepa wa'a te'terekamekapa eemea, aamo te'ta iyoriachi tiopaa, ooruchi itipimeripua.

³⁹ Aamo chaaniamenia tiameo, ki no'o tetewipuamekopua, ahkasi taawechi chaachapaniachio: "iNee, Riosi te'ta taamo Paamira Tijoe-tukamea, kaawechupena tamochi eename puuuapa!"

24

Eesusi Eerusareni tiopao ru'mimio tuuria
(*Marako 13:1-2; Ruuka 21:5-6*)

¹ Eesusi Eerusareni tiopachi machedaso nonoraka nokisiniioipa, teeme Eesusi masitewaraa tisia peenia tiame peeniatewetiamete tetewapa tiopa ka'kariwarao, chaachapasiai teemea:

—iNéee! iNe'neo achini yooraka tisia peeniatewetiamepu tiopaa!

² Nape Eesusia poanachi sewina tiame e'rapao, chaanekapua taamoo:

—Wa'a tiame tiiao ihjia, nape ihji wa'a tiame aamo tetewaa ehpe, meeriamahkaopua taawechio, kiisi raampata itipimiitepua tehte to'weraa. Yooma pihtuame itipimiitepua ru'mikao.

I'ka wehjoari kajuyachi naaniatiwa
(*Marako 13:3-23; Ruuka 21:7-24; 17:22-24*)

³ Wa'a muuwarichi puuyasaapua, Oorio roomosate e'enatiapua waikao. Teeme masiteraa wa'a yasipasoopua Eesusio, naepaka iinatukekapua, piineri kahtioio:

—Paamiraa, wiitu i'isaeri tiopachi taamo cheeriao, achinitio wa'a ikimeri puuuu? iIhtana enetapua naania teerewaa, i'ka wehjoari kajuyachi aamo eenechi enamiachio? "

⁴ Taamoo nehjiakapa Eesusia:

—Waika taawechemi mochiamea, yooma noochi paparakamea amochitia, tisia kaawe ahpo inatemetepua, ki aawata ahpo wisikuemichioepua.

⁵ Waika taawechemio ki ookapi e'enamerekopua: "Neeepua Apoe Riosie Weratiame", chaachapame. Wa'a chaachapakao puua, ki ookapi ti'tijoeri wihkuemeripua, ti'tijoe, ooweru tiame.

⁶ Waika taawechemiopua tiameo, ki nu'uti nasiwaniame inamupuameepua ahkaoi. Nape wa'a teetoiopua pehjo, ki te'ta majapuameepua pehjo, ki te'ta kajuyachipuapua pehjo.

⁷ Piiripi ti'tijoeturia piirechi ti'tijoeturichi nasiwari mehtameripua. Piiripi yawichituwachi, piirechi yawichituniamechi nasiwasimeripua, ahpo soontarowae. Waika taawechemio tisia toorewi aiwapuameepua, waikamio ihji wehjoari weechiamioi tiame, ahkaoi ki muenati noonomeripua.

⁸ Nape yooma i'ka ikiyoiopua pehjo, pukeri o'icharichi enemapua tisia iinya tiame aiwapuachioepua, ki teesa kokosa tiame aiwapuachio.

⁹ 'Waika taawechemio amochitia noochi paparakameopua, tisia neka-muchepuame puua, yomatiamie i'ka wehjoarichi mochiameepua; pu'kaopua chapisaoi tisia na'ara kokosa yorapuameepua, ahkasioi merinarekaopua.

¹⁰ Wa'a yoraniapa puu noochi paparamea, ki ookapi noochi paparamea toimeripua, ahpo noochi paparao. Waikaopua, noochi paparame neka-muchiamekapaopua, ki ookapi noriwi wenejimapua pu'kao.

¹¹ Waika taawechemiopua tiameo, ki ookapi Riosi nayewatuame puuyamapua, kiisi pichiwa chaachapame Riosi pichiwarirao, puua wa'a chaachapakao wihkuekao, ki ookapi ti'tijoe ooweru tiameo, sewina erapatemapua.

¹² Pu'ka taawechemioi, tisia muuweemapua tiameo, na'ara nokayameai, ahpo piirechi kaawe e'riameai, wekamapua ahpo piirechi kaawe e'riao.

¹³ Nape noochi wa'api teetokamea paparakao, kiisi sewina erapaka ahkasi kajuyachio, newipatepuameepua no'o Noono Riosieo.

¹⁴ Ihji kaaweruma tuuyewari Riosi ye'karichi simiyamea, yomachi wehjoarichi tuuwitopuameepua, ke'chu wa'a ikinioiopua, yomatiamie i'ka wehjoarichi, nane'reka mochitopuamichioepua; waika enemer, i'ka wehjoari kajuyachioepua wa'asio.

¹⁵ 'Ehkoriami Riosi nayewatura Raanieriai, itapiti eee tuuwame cheeriaipua iyotekao, wahka ihtorichio, itapiti tisia iinya tiame werapuamekopua Riosi te'ta iyoriwachioepua, tiopachio. (Aata i'ka iyoteri iyonamea, Raanieri cheereria pu'ka iinya tiamechi simiyame iyotekao, ahkasi ikisopa nane'remapua pehjo, ihtanakoopua pu'ka iinya tiame ahpo iyonariao.)

¹⁶ Waika wa'a tiame ikiyopaopua, pu'ka te'ta iinya tiame te'ta Riosi iyoriwachi yachatiamie naaniatiwariaopua, Urea mochiamea ti'tijoeria, tisia majaka kaawichiami ujumeripapua waikao.

¹⁷ Te'pa karijampa ihsiamea, ka'te tekimitiapua itapiti ma'chipamiaopua ahpo petechio, ohso kaawe wa'atia toisa ujumameripua.

¹⁸ Ahpo wasawachi nokayameai tekipanakao, ki ahpo ta'pechio e'enametioi teeremeripua, ahpo wisasoriwaoi ma'chipamiaopua.

¹⁹ ¡Ooweru petetiamie, kohja chiitiamie tiame pehjo, tisia tesiwa te'teremeripua waika taawechemio!

²⁰ Pu'ka taawechemio, yomatiamie ti'tijoeri mochiamea, Riosichi itaka mochimetepua, ki tuuroi enemichioepua pu'ka kajuyachi taawechemi ikinioiopua, resipuniame taawechemioepua.

21 Waika taawechi aiwaniamio, ki teesa kokosa tiame aiwaniamie teeremerikopua, ihta taawechioi naayachisi o'iniao, ka'chitia aiwatiamechitiaopua, neipamioipua ki iintumeriopua wa'a ikiniameopua aiwario.

22 Pu'ka aiwari ki ku'we teewetesoopua Riosio, ki aawata newimeriaipua, nape Riosia pu'ka aiwario, ahpo uuriachi ti'tijoerio, ki tehpe teeweteripua pu'kao, yooma ahpo uuriao, apochi newipateka.

23 'Pukaepa wahka ihtoriachi ahjaka mochitoameopua, aamo chaaniamenia, aaata wa'amahka enasoo aamo chaanekao: i'Nee, i'wa kahti Riosie Weratiamea"!; i'Waamiami ihtonapua"!; aamo chaanesooiopua, ahkasi pichikemitiapua pu'kao, wa'a chaachapolo.

24 Aamo mochikachio e'enamiitopua aaata ki pichiwa chaachapame, Riosie Weratiame ahpo teewaka. E'enamitopua tiame, wisikuaka Riosie nayewatura ahpo teewaka, ki nu'unti peenia ihsiwa nokimeripua tiame, ahkasi uuriao wisikuemeripua.

25 I'ka aamo tuuyamenia, kaawe aamo neesetoka mochitomichiopua pukachio, ke'chu enapoiopua pu'kao,

26 aaata aamo chaanesoo: "Nee, Riosie Weratiamea, waami ihsiamepua ki tijoeekachi", ka'te siimpamitiapua wa'ao; seenekachiooio aamo chaanesoopua aaatao: "Nee, waami kahtipua yooremina", ka'te pichikemitiapua pu'kaoi.

27 Ka'te pichikemitia pu'kao, no'o enameria yomatiamie ma'chiamie weeechi tetewiniame enameripua, kuhjipari tahjepakamechitia, cherayachisi o'inia ahkasi ariyachisi.

28 Yooma pu'ka wa'a tiame ikiwame no'o aamo chaaneriachitia teetopapua, kihta toiyame enemapua wa'asio, no'o enameriopua wa'asiopua, oonori ruhjiamie tetewapachitia eemea, wa'a po'ipu mukukamea erakopapua.

Tijoe Tijoeukame eenechi enameri

(Marako 13:24-37; Ruuka 21:25-33; 17:26-30, 34-36)

29 'Waika taawechiamio, neipa te'ta tisia aiwari u'atosoopua, ikanati taaa tukapasipamapua, meechaai choipameripua ahpo mechatajenao, so'poriai ruhjimeripua waikao tewekachi o'iniao; ahkasi tewekachi ohjoeme nanaarame utewarirai, chachapia noonoiapua majaka.

30 Waikao te'pa tewekachio, no'o Tijoe Tijoeukame enameriopua wa'asi, tisia naanateremeripua, tahpitika tiame. Waikao yomatiamie weeechi ti'tijoeturi ki Riosichi paparakamea, naarakomapua chaachapakao: "i'Ai teemea, kiisiki ahjameripua!", chaachapaka, no'o Tijoe Tijoeukameo ki nu'uti utewariego tajitoame, toomarichi weritoka no'o tekioio.

31 Waikao weeechi tekisaapania, no'o ku'iwari ki ku'ita chiame kusutenaramania ahpo turupuchario, yomachi weeechi inamumichiopua, ahpoo yooma na'poapumeakopua noochi upapuachiopua, yooma te'ta noochi paparakameopua, pu'kao yooma no'owichio uuriaopua, yomatiamie i'ka wehjoarichi naomina ohjoemeopua.

32 'Pahtemitia eemea, i'ka wauri echiwamechi simiyamechi nayewaniame, wa'achitarichio: Eemea i'ka wauri uuyoiopua sawatakao, nane'rema eemea amori asiyamekopapua paamunio.

33 Wa'achitia teeka no'o enamiachi taawechiopua, yooma i'ka no'o cheeria tetewapa ikiwameo, nane'remapua no'o Tijoe Tijoeukameo, tisia waapi ihtoamekopua wa'asi, ahpo petechi pakiwachi weeriamechitakopua wa'asi.

34 Yooma ihji no'o aamo chaaneria ikipuameo, ikikache itipimapua, ke'chu wahjipoi i'ka no'o cheeria tetewikameopua, waika taawechiamio.

³⁵ Tewekaa weea tiame kiterepamapua, nape yomatame ihji no'o aamo chaaneriaa, kiisi wa'atia itipimeripua, kiisi ikikao.

³⁶ 'Tka wa'a tiame ikimeriopua keenakoo, aawataai ki nane'riamepua pu'kao, ihta taaweichioi ikipuameo, tewekachi ohjoemeai Riosi ku'iwari, kiisi nane'riamepua, neeeai tijoechitia nane'rewao, apoeche nane'riamepua pu'kao, te'pa tewekachi kahtiamemeche no'o Noono.

³⁷ 'Ehkoriami Nooe taawechemichitia ikitiameka teeremeri no'o eenariwaa.

³⁸ Ke'chu i'ka weeechi si'riwa neeroiopua, natakeka mochtoriaipua tiameo, pu'ka taawechemi itapiti ta'iria pahkotaka, nenewiwa ta'iria pahkotaka tiame, ahkasi ehkoriami Nooeo, tisiwa' ki nu'uti pawekakerachi pakiriochisi.

³⁹ Senawato yu'ki wawasora eenakaopua, yooma si'ripurepua. Wa'achitia no'o enamio taawechiopua, wa'achitia senawato enameripua; wa'a teeka enameri neee, neee Tijoe Tijoetukamea.

⁴⁰ Pu'ka taawechio, ooka nokayachio, piiripi wa'api apechunapuamepua.

⁴¹ Ooka ooweru nokayamea tusuka, piiripi apechunapuamepua, toaka piireo.

⁴² 'Pukaepa ki nane'riapa achinitio no'o enamerikopapua, no'o aamo Paamiraopua, ka'te kochika mochtomitia eemea no'o enamiao.

⁴³ Eemea inataka keepusaomua i'kao: Aaata kariwaemeraa, nane'riame enesaa ahpo ichikopuao, ki kochika yasimii puua, te'ta taawechi ahpo ichikuepuachio.

⁴⁴ Pukaepa eemea ka'te kochika mochtomitia, i'ka no'o Tijoe Tijoetukame enoiopua, neee, senawato enamerikaitenia.

*Kaaweruma seekaerewa, ki kaaweruma seekaerewa tiame
(Ruuka 12:41-48)*

⁴⁵ Wa'a cheesaapua Eesusia, eee taamo chaanekapua:

—¿Aatanakamera ohjoare te'ta kaaweruma seekaerewa? Kaaweruma seekaerewa ihjipua: aaata teekora toitiame ahpo ta'pechi neesetomichio, kaawe koi'teka yasitokamepua ahpo teeko ta'pechio, yooma kaawe yooraka yasitokameopua, ahpo teeko weweripateriao ahpo ta'pechi, ahkasi ahpo teeko eenachisi.

⁴⁶ Waikaopua, ihji Teekoraa eenechi eenasaapa, tisia kaawe yoramapua pu'kao, ahpo ta'pechio tisia kaawe neesetoka yasitoriopua pu'kao.

⁴⁷ Puu teekoraa, kaawe neesetokame enesoopua ahpo ta'pechio, ¿ki epeche tiame theki kiatarepua neesetomichioo, ahkasioi yooma ahpo iinuwachio?

⁴⁸ Nape pu'ka neesetoame ahpo toariao, na'ara iintokame enesoopua ahpo ta'pechio,

⁴⁹ wepikame enesoopua ahpo ta'pechi weweripakameo, oowera yasaka koaka nawajikame enesoopua,

⁵⁰ teekoraa senawato enesaa, tisia kokosa yoramapua pu'kao.

⁵¹ Wa'achi yorameri Riosiai aaatao, ki ahpo chiia e'waka yasitoo. Poanatapua pu'kao, ki ahpo chokichi yasitomichio pu'kao, tisia aiwaniachi ipamapua pu'kao, ki teesa naarakoniachi, tahpitika cheeniachi taameraopua ki'supakaopua, tisia aiwakao.

1 Waikao Eesusia, pu'ka ooka seekaerewachi simiyame wa'achitari naewaka kajusaapua, oosa mariki kutewechi simiyame, wa'achitarichi o'inekapa taamo naewekao, eee cheekao:

—Nee, no'o Noono tewekachi kahtieme ye'karichi muimeria, kaawe ahpo katewetiamе mochtomeripua no'o eenachisi puuyekao, aaata newiwachi noonowitiachitia. No'o keepumitia o i'ka wa'achitarichi no'o chanimiao, i'ka eee tiameo: Piie taawechio, oosa mariki kutewe eneriataipua, muuwaeme napawiriachi nenewipuchio. Wa'a nenewiwachio puu oosa mariki kutewea, neewimeri natepamerikataipua tahjetokao.

2 Puuu oosa mariki kutewea mariki puuu, ki ne'niame eneriataipua ahpo ikitariao, nape mariki puuu oosa mariki kutewea, kaawe ijinatame eneriataipua ahpo ikitariao.

3 Ihji mariki ki ahpo a'chi ikimia inatakamea, ki soparame i'toriataipua aasieteo, ahpo tahjewa to'emiaoopua.

4 Nape piire mariki kutewe ki kochika te'terekamea ahpo tahjetomiao, u'matoame soparame i'toriataipua ahpo ahjae tahjemia aasieterao.

5 Nape wa'a neewimeri puuyeka mochinioio, tehpe eenepakopa neewimerio, kokochipariataipua ki anachapakapa kochirewao.

6 Nape naasipa tukaopua, sisinapuretiatupua tahjera tahjemichio, eee cheeka: “iNée, wa'a ihtona neewimeriapaaa! iTahjetoka natepasaaa!”

7 Waikaopu yooma puuu kutewea, mochtisiriataipua waikao yooma ahpo tahjetomia tajenatemia.

8 Nape puuu mariki kutewe ki ahpo ikimia inatakamea, yooma soopasaapua ahpo tahjetao aasieterao, chaachapariataipua ahpo wahjachi mariki kuteweo, ahpo ikipua inatakameopua: “Eemea, taamo rewemitia ku'witaoi aasiete, amori choipatiameka teeme taamo tahjetao, wakipamekapua wa'asi aasietera.”

9 Nape puuu kutewe aasiete i'toamea pehji, chaachapariataipua pu'kao: “Ka'i, ki aamo kiana teemea. Aamo kiasaa teemea, ki ijinueka itipimeri teemeai. Tarimitia eemea ohso kaawe.”

10 Nape pu'ka kutewe aasiete tarimia siimparioiopua, puuu kutewe ahsepari aasiete i'tokamea, ahjama muiriataipua neewimiachio, pahkochi. Pu'ka ahjama muisoopua neewimeria, yeeteparetiatupua muiwachio.

11 Puuu kutewe aasiete tarimia siimpakame e'enasapa, chaachapaka sisinamuriataipua muirachio: “iTaamo paamiraaa, taamo wahjonesaaa, muinariame teemeee!”

12 Nape apoe neewimeria nehjiariataipua pu'kao: “iKa'i eemea! iKiisi aamo machiyamenia aamoo!”

13 Eesusia kajusaapa i'ka wa'achitarichi naewakao, taamo chaanekapua ahpo masitewao:

—Pukaepa eemea kaawe aamo neesetopuapua, no'o enamiachi taawechisio, no'oo senawato enamerikopapua.

Teekora tomiwara wa'achitarichi nayewatiame

14 Pu'ka oosa mariki kutewe noonowiria nayewasaopua, teekora iintoria ahpo tomiwae, wa'achitarichi taamo nayewekapua eee cheeka:

—No'o enamias i'ka wa'achitarichitia teeremeripua. Piie taawe aaata teekoraa, aaata ahpo tekipanatia ahpo toomi tekipanamichio toowesa simiriataipua wahka, seenu weechi.

15 Piiriipi pu'ka toomi tekipanamerio, mariki miiri apoche o'ro toomi ki'yariataipua. Piireopua pu'kao, ooka miiri. Piirechi pehjiopua tiameo, piire miiri toomi tooweriatupua pu'kao. Ihji toomi kiatiamе, yoomahka

tekipanaka muuepumichio eneriataipua, ahkasi ahpo ye'kachisiopua pipiripio.

¹⁶ Waikaopu mariki miiri apoche o'ro toomi kiatiamea, oosa mariki miiri iintapariatapua pu'kao, tekipanakao.

¹⁷ Puuu ooka miiri apoche o'ro kiatiamea, naao miiri iintapariatapua pu'ka toomio, wa'achitia ooka miiri yowiteriatapua ahpo teekoo.

¹⁸ Nape piie miiri apoche o'ro toomi kiatiamea, kihta muuwepuriatapua, oowera wa'amiahka majisa yasariatapua pu'ka toomio.

¹⁹ 'Tehpe neipamio teekora enasaapa, ne'neriatapua i'ka noonowiriaopua ahpo toomiwaeo, kehkisa ahpo yowika machenariaopua ahpo toomiwaeo.

²⁰ Waikao mariki miiri tooetiamea, pahcha naaepakaopua ahpo teekoo, chaaneriatapua pu'kao: "I'ya, i'wa maani aamo toomiwaa mariki miiri, i'wachi maaniamepua tiameo, mariki miiri toomi no'o yowiteria tekipanakao."

²¹ Waikao apoe teekoraa chaaneriatapua pu'kao: "Kaawe iintokame muuuu no'o tekipanakiaa, kaawechupena aamochi oowe e'rere neeea. Kaawe tekipanatekamemua no'o toomiwao, wa'a aamo iintoriawichioonia, epeche weruma aamo kiamania tehkio. Kaawe e'ramitia muuuu noochio, wa'achi erameri neeeai amochio."

²² Ehjepa neipao, wa'achi eenariatapu ahpo teekoe ooka miiri tooetiamekai toomi. Puuuu wa'achi eenakaopua chaaneriatapua ahpo teekoo: "Paamira, i'wa maani ooka miiri toomi, aamoo no'o tooeria tekipanamichio. I'wachi maanipua tiame ooka miiri, aamo toomiwae yowiteria tekipanakao."

²³ Pu'kao teekoraa chaaneriatapua: "Tisia kaawe iintokamemua tiameo, kaawechupena kaawe iintorenia aamochi e'rarenia. Kaawe neesetoremua no'o tomiwao, wa'a aamo iintoriawichioo neeea, ehpeche epeche tiame aamo toowemania yowitemichioo. Kaawe e'ramitia muuuai noochio, neeeai wa'achitia e'ramepua amochio."

²⁴ Waikaopu piie miiri toomi tooetiamea, ahpo teeko naaepakao, chaaneriatapua pu'kao: "Paamira, i'wa maani piie miiri aamo no'o tooweria. Neeea nane'riamekapa ki cheriwiamekopua ki kaawe machenatioo, aamo majawekania, aamoo ki echakamekaio, muuu i'ipamekopua, aamoo oritiameo ki ekasuwakai ekasuwatiame uuyamekopa.

²⁵ Pukaepania aamo tomiwao, kihta muuwepukania, wehtere majika katewekania ohso kaawe. Pukaepa wa'api kehki aamo no'rawenania toomio, i'wa maanipua wa'api kehki."

²⁶ Nape teekoraa wa'a iintoriopua pu'kao, chaaneriatapua pu'kao: "Kiisi kaawe iintokamemua, oowera nahsinaka yasakamemua, kihta yooraka pu'ka toomio, itapiti muuetekao.

²⁷ Muuwejerame e'rakame enesamua pu'ka toomio, toomi yowiteniachi toamii muuuu, pu'ka toomio ehpe taawechi no'o eenoiopua, yowika manimichioopua paikapioi, paikapioi yowikame no'o teimichioopua eenoio."

²⁸ Wa'a chaanesapa teekoraa, ahpo tekipanatiameoopua chaaneriatapua pu'kao: "U'yemitiapua pu'kao pu'ka piie miiri no'o ki'yaria toomio, naatikamera kiamitiapua pu'kao, oosa mariki miiri muuwepukamera tekipanaka.

²⁹ Wa'achitia Riosichi tekipanameai, epeche kaawe iintokamea Riosie ahpo oowetiao yorajera, epeche kaawe yorapumeepua wi'suamesi; nape kiisi yoorakamea Riosi ahpo ooweria teesaai Riosi nakiya yorajerawao, teesaai ahpo oowe e'reretia wekatemapua, kihta yoranarekapapua Riosi tehkirao.

30 Waikao Riosia pu'kao, ki apochi teerenarekopaopua apochi tekipanakao, pu'kao, tukapachi ipamapua pu'kao, wa'ao te'ta naarakoniachi, tisia kokosa tiame aiwaniachi, wa'ao tisia aiwakao, ma'chi cheeniachi taamerao ki'supaka."

Yomatiamē wehjoarichi ti'tjoeri katewewa

31 Waikao Eesusia teekora ahpo tomiwae iintoria kajusaapua, wa'achitarichi naewakao, i'ka wehjoarichi mochiniamē katewerichi simiyame, taamo nayewekapua wa'achitarichio, eee cheeka:

—Neeē Tijoe Tijoetukame eenao, norikame tajitoka enamerinia, no'o tewekachi ku'iwari ahjama; wa'a teetoka enamerinia, no'o ye'karichi yasipamiao wa'asi. No'o ye'karichio, tahpitika teeremeripua wa'ao, te'ta peenia tiario.

32 Waika taawechionia, yomatiamē wehjoarichi mochikame ti'tjoeo ooweruo tiameo, no'o kahtiachi upanuremania pu'kao, yooma ahpo nonowiriaopua, katewepuawichio. Waikaonia Tijoe Tijoetukamea, ti'tjoeo ooweruopua tiameo, poanatamania pu'kao, aaata tepuyamechitia po'wao, poanatamechitia chiiwachio.

33 Waikaonia pu'ka po'wachitia no'o poanatariao, no'o ahjamina mochiwama neea. Pu'ka chiiwachitia no'o poanatariao pu'ka. ti'tjoeo ooweruopua tiameo, no'o oweminakamera iintapamania pu'kao.

34 Waika wa'a iintosaania, no'o ahjamina mochiwariao chaanemania pu'kao: "Yooma eeme no'o Noonochi piipakamea, no'o Noonochi ye'karichi mochimeripua, no'o kahtiachi ahjama. Ihi no'o ahjama aamo mochimiaa, ke'chu naayachikoi o'inia eratiamepua no'o Noonochi, waika o'inia aamowichio nuuteweniamē.

35 I'ka no'o wa'a iintomiaopua aamo no'o ahjama mochimiao, no'o chorooi eeme ko'koteriawichio; no'o paramukioopua no'o nerojiteriopa; no'o poeichi ihtoio aamo ta'pechi no'o asipuriopa, no'oo aamoo, kaawe noonowiriopua pu'kao;

36 no'oo wisatori nakiyoio, no'o ki'yariopua pu'kao; no'o kokorioopua, no'o ne'nemia e'enariopua aamoo; no'o perekarichi kahtioio, wa'achi e'enariopua aamoo, no'o ne'nemia."

37 Waikao no'o ahjamina ajawariaa, chaachapamapua: "Nape Paamira, ¿achinitio wa'a noonowikame teemea, aamo chorooi aamo ko'koteriao, aamo paramoi nerojiterioio?"

38 ¿Achinitio aamo kaawe yorakame teemea taamo ta'pechi i'tokao? ¿Achinitio aamo ku'ikame teemea, ki aamo wakiraekoio ki'yakao?"

39 ¿Achinitio siimpakame teemea aamo ne'nemia kokorioio? ¿Achinitio aamo ne'nekame teemea aamo karichi kahtioio?"

40 Waikao neea Yawichichitia, nehjiamapua: "¿Ki no'okosa ku'ikai iikame eemea, aaata no'o poponichitia tetewao no'o pipinichitia tewaopua tiame, tesiwa te'terioio aamo ku'irioopua?"

41 'Waikao no'o owenamina ajakameopua chaanemania pu'kao: "Eemea se'wimitapua noochio, eemea Riosieo, te'ta kokosarichi uhjurapuamepua, te'ta aiwaniachi na'ie tatae, kiisii seenampa choipachi na'i, Satanasi ipapuachi na'itiachi, wa'a aiwatepuachi pu'kao yooma ahpo ku'iwari ahjama.

42 Wa'a yorapuame eemea no'o chorooi, kiisi ko'kotekamea, no'oo tisia paramoio, kiisi nerojitekameo;

43 no'o ki machiwachi oiyoo, kiisi no'o asipuriopua aamo ta'pechio; no'o wisatori nakiyoio kiisi no'o ki'yariopa; no'o kokorioopua kiisi no'o neesetoriopa, no'o karichi kahtioio kiisi e'nariopa no'o ne'nemiao."

⁴⁴ Waikao no'o owenamina ajakamea chaachapamapua: "Nape teemea Paamira, ¿achinitio aamo tetewikame teemea chorowameo, paramuameoio, ki machiwame oiyoio, wisasorioi nakiyoio, kokoriameoi po'yoio, karichi kahtioipua tiameo? ¿Achinitio ki aamo ku'ire teemea?"

⁴⁵ Nape neeea Yawichichitia kahtiao, aamo chaanemapua: "¿Ki nane'riame eemea aaata tesiwa te'tioio ki ku'irioo, ki nane'riame eemea no'okamera ki ku'irioo?"

⁴⁶ Wa'a teesoo no'o owemina poanatiamea, riisaka aiwaniachi uumpamapua, ki wahjika aiwaniachi; puuu no'o ahjamina poanatiamea, ki wahjiamе ahjaniachi itipimapua.

26

Eesusi noriwi chapipua ahpо katewewa

(Marako 14:1-2; Ruuka 22:1-2; Waani 11:45-53)

¹ Neipa yooma pu'ka taamo cheesaapa Eesusia, taamo chaanekapua ahpо masitewao:

² —Nane'riame eemea ooka taawe toiyamekopua wa'asio, Semejenato pahko enemiachio. Wa'a pahkochi neee Tijoe Tijoetukamea, kurusichi meripuaenia, nanaaramechi ki'yaka.

³ Pu'ka taaweichiame ne'neseriosi pa'pamiratuamea, Uurio pirenaturi o'ochetiamea tiame, Kaija te'ta neeseriosi paamiratuame kahtiachi napawiriaipua, te'ta weruma tiopachi.

⁴ Ihjia Eesusi ahpо chapipua katewemia napawiriaipua, a'chikoi yooraka meripuaichiopua, wistuka.

⁵ Puuuu ahpо katewекao chaachapariapua:

—Nape pahkokoio ki chapima teemea pehjio, ki tahpitika noonoimi-chiopua pu'ka na'naritoao nenekaka.

Oowitiame, Eesusi peenajuwa to'wekame tarachi

(Marako 14:3-9; Waani 12:1-8)

⁶ Eesusi Wetania ihsioio Siimoni repaeme teewataniame ta'perachio,

⁷ wa'a eenaka piiripi oowitiame sewajuya i'tokao, puuuu piire riimeta pochikame u'pariapua pu'kao, tisia nateyame. Ihji oowitiamea wa'a enasa, meesa chokichi kahtioipua Eesusio, moochi to'wepakapua ahpо sewajuya u'pariaopua.

⁸ Teemea wa'a iintokame tetewapao, kiisi kaawe erakokao, taamo chaachapakа teemea:

—¿Achinikai ihji oowitiamea na'atanipua pu'ka sewajuya, tisia nateyameoiopua?

⁹ ¿Ki ookapi toomichi nehjime teeriaipua ohso kaaweo, kihta ko'kome tiamekoopua ihkokepuachio?

¹⁰ Nape Eesusia inamuriapaopua taamo chaachapao, taamo chaanekapua:

—¿Achinikai wa'a aamo chaachapani eemea i'ka oowitiame wa'a ihsiamе tetewikapao? Ihji oowitiame noochi iintoriaa, kaátisia kaawe iintotiamepua.

¹¹ Kooamewichio tesiwa te'tiamea, senepi taawechi tetewimeri eemea pu'ka ku'ipuwichioo, nape no'oo ki senepi taawechi tetewimeri eemea.

¹² Ihji sewajuya no'o to'wetiamea, no'o weerewa kateweka ihsitiame puuuu, ke'chu no'o mukuyoio, no'o weerewa ki iinyajuwa ujuremichioipua.

¹³ Pichiwa chiiamenia i'kao, ihji oowitime no'o yoorariaa, ahkasi wahka ihtoriachi i'ka Riosi kaaweruma tuuyewari nayewatuniachisi, nayewapuame ihji oowitiamea, inatepasikao.

*Uurasi noriwi iintoria Eesusi
(Marako 14:10-11; Ruuka 22:3-6)*

¹⁴ Waika taawechiamio piiripi taamo Eesusi oosa mariki aampa ooka masiteraraa, Uurasi Ihkariôte tewaniame masiteraa, ne'neseriosi pa'pamiratuamechi simiriaipua.

¹⁵ Pu'kao chaaneriapua wa'a eenakao:

—¿Ihkina no'o kiatare eemea Eesusi no'o amochi nejisoo?

Aapoeopua chaachapariapua:

—Áhkasi piie weerewa aampa oosa mariki tataparasi toomi.

¹⁶ Waikaopua, pu'ka toomi ahpo kiatiachisi wa'anao, o'ineria Uurasia i'yakao, aachin teeka noriwi nehjimiaopua Eesusio.

*Taamo Paamira Aari Koi'wa ko'karia
(Marako 14:12-25; Ruuka 22:7-23; Waani 13:21-30; 1 Koorintio 11:23-26)*

¹⁷ Pahcha taawechi pahkochio ki rewaruraeme koi'wachioopua paanio, teeme masiteraa, iinatukekapua Eesusio:

—¿Akana aamo yorakejeranimua Semejenato koi'wariopua?

¹⁸ Wa'a taamo chaanesoopua puuua, taamo chaanekapua:

—I'ka muuwarichi siimpamitia eemea i'ka tijoe ta'perachi, pu'ka wa'a ta'peemeo chaanemitiapua: "Taamo Masitariaa, eee aamo chaanemichio taamo uhjurakapua: Waapi toinapua no'o kiteremiachio; wa'ami simiyamekane aamo ta'pechi, Semejenato koi'wari ko'komiaopua, yooma no'o masitera ahjama."

¹⁹ Wa'a chaanetiapa teeme masiteraa, wa'a siimpatiapua waikao. Wa'a e'enasapua teemea, yooma iintokapua chaaneretiao, wa'a yoratiapu kooameai.

²⁰ Ehjepami aari enasaapa Eesusia, meesamina yasipakapua, yooma taamo ahjamaopua, oosa mariki aampa ooka masitera.

²¹ Wa'a koaka mochinioio, taamo chaanekapua Eesusia:

—Aaata i'wa mochikamea teeme, no'o noriwi nehjimeripua.

²² Waikao teeme masiteraa, tisia yuuwesipatiapua. Wa'a chiiopao teemea yoomahka pipiripio, iinatuketiapua:

—¿Paamira, aatana ohjoare puuua, neekosa? —chaachapatiapua.

²³ Neipa yooma wa'a chaachapatioopua, nehjiaka Eesusia:

—Aaata piirepua, taamo ahjama ichuyame.

²⁴ Nee Tijoe Tijoetukamea, wa'a yooraka noriwi nehjipuamepua, Ehkoriaami iyoterichio, wa'a chiiopa, nape jai puuua, aaata wa'a iintokamea! Epeche kaawe eneriaipua, ki naawakame enesaa.

²⁵ Eesusia, Uurasi ahpo noriwi ihsiaame iinatukekoioopua cheeka:

—Paamira, ¿neee ohjoarepua?

—Wa'a chiiame muuua —chaanekapua Eesusia.

²⁶ Waikao koi'oiopua pehjo Eesusia, piiripi paani uusa chi'wanasao, cheriwema ki'yakapua ahpo Noono. Wa'a iintosaapua, chaanekapua taamoo:

—Ihji paania no'o weerewapua. Eemea yoomahka eeme pipiripio, chi'watiamie ko'komeripua.

²⁷ Wa'a ikisaopua, itapiti ijiwari uusaopua piie paasoo, cheriwema ki'yakapua tiame ahpo Noono, wa'a iintosaopua, chaanekapua taamoo:

—I'ka, paasochi maaniameo, yoomahka pipiripi iijimeri eemea i'kao.

²⁸ Ihji paasochi maaniamea, no'o eera puua. I'ka eeraeo, weemera kateweri ti'tijoeri ahjama no'o yahchapua, yooma ti'tijoeri tatakoriario, cheriwepuamewichio no'o wi'sumeri.

²⁹ Eesusia, simiteka taamo tuuyekao, cheekapua:

—Neeea aamo chaanenapua, ki oosa no'o iijimio tuunania, i'ka uuwa neeroraopua, ahkasi no'o Noono ye'karichi, taamo mochipachisiopua. Ahkasi waika enemapua, eenechi aamo ahjama iijimiaopua, i'ka panijuwari neeroraopua.

Eesusia Peero ahpo ka'itamo tuuna

(Marako 14:26-31; Ruuka 22:31-34; Waani 13:36-38)

³⁰ Neipao, wiikari wikatasaopua, teewi siimpatiapua waikao, Oorio Roomosachi.

³¹ Wa'ao Eesusia, taamo chaanekapua ahpo masiterao:

—Eemea ehpe tukaoo, yooma eeme no'o toimeripua. Ehkoriaami Iyoterichio, eee chiamekopua: “Tepuyamea meripuaempua, tepuniamea, chi'ripameripua.”

³² Nape neeea eenechi meritiai ahjasaapa, Arirea weeechi siimania ke'chu wa'a aamo e'eno'i no'o ne'nemiao.

³³ Peeroa chaanekapua waikao:

—Yoomahka aamo toitarepua nape neeea ka'i; kiisi aamo toimania.

³⁴ Wa'a chiiopua Peeroo, chaanekapua Eesusia:

—Pichiwa chiame neeea ehpe wa'api tukawarichio, ke'chu totojowira kusuyoi, paisa no'o ka'itamerimua.

³⁵ Nape wa'a chaanetiai Peeroa, nehjiakapua:

—Kiisi wihtuka chaaninia pu'kao, mukimiaiopua aamowichioo, kiisi aamo toimania.

Wahjachi masiteraai, wa'achi chaachapatiapua.

Eesusia E'semaní tewekachi ahpo Noonoma, nayewatiame

(Marako 14:32-42; Ruuka 22:39-46)

³⁶ Ehjepao Eesusia masitera ahjamao, E'semaní tewaniachi e'enatiapua. Wa'a asisaapua Eesusia, taamo chaanekapua ahpo masiterao:

—I'wa itipimitia eemea ku'itapio. Waami siminania ku'itapio, no'o Noono ahjama nayewamia te'pa kahtiamoo.

³⁷ Wa'a cheesaopua, waanami akipakapua teesa, Peero yeeka, na'pa Sewereo tatanara tiame. Wa'ao Eesusia, tisia iiyana erapakaopua,

³⁸ chaanekapua ahpo yeetoriao:

—Neeea ehpeo, tisia yuuwesiamepua, ahkasi mukime eraniame iikachio. I'wa no'o puuyemitia eemea pehjio, ne'neka mochika.

³⁹ Wa'a cheesaopua epeche teesa waanami enepasaapua, wehchisi koomorasipakaopua, chaanekapua ahpo Noonoo tewekachi kahtiamoo:

—No'nooo, no'o sewina teeremia enesaamua, i'ka aamo iintomia noochi tisia yuuwesia, no'o se'wipuaoiopua. Nape ki no'okamera e'rachitia iintojeraninia aamoo, aamo e'rachikamera.

⁴⁰ Ehjepao Eesusia, taamo ahpo masitera toariachi eenaio, kokochiame tewekapua taamoo. Wa'a te'tereriopa taamoo, chaanekapua pu'ka Peeroo:

—¿Ku'itapioi ki ne'neka mochime erakona eemea?

⁴¹ Pusakame moochi, neesetowa itaka Riosichio, ki aamo ahsemi-chiopua na'arario. ¿Ki nane'rena eemea kaaweruma erakoio, senawato ki kaawerumachi wihitariaio, weerewao ki anachamekopu moochi inatarichi eraniameo?

⁴² Eesusia, oosa simiyachi simisaapua ahpo Noonoma nayewamiao, chaaneka nayewekapua:

—No'noo, ki teeresoo no'o se'winapua i'ka tísia no'o aiwa yuuwesiao, aamo e'rachitia iintopuapua, ki no'okamera e'rachitia.

⁴³ Eenechi oosa simiyachi eenaka ne'nioio, kokochiame taamo tewakapua. Teemea puichio, kiisi ne'neme erakoamekapua kokochinaria.

⁴⁴ Wa'a te'tiame toisaapao, eenechi siinkapua ahpo Noonoo ahjama nayewamia, paisa simiyachikapua wa'asio. Waikaoi Eesusia, wa'api cheeka nayewekapua ahpo Noonoo.

⁴⁵ Eenechi eenaiopua wa'asio taamo pe'tiachio, taamo chaanekapua:

—¿Iiweta kokochina eemea pehji? ¿Tísia reresipakame eemea? Ne'neka mochikaa, asikame neeepa, Tíjoe Tíjoetukameapa, nanaaramechi kiapua-chipupua, ichipukao.

⁴⁶ Mochisíka wa'ási. Wa'a ihtoamepa no'o noriwi nanaaramechi kiameria.

Eesusi chapiniame

(Marako 14:43-50; Ruuka 22:47-53; Waani 18:2-11)

⁴⁷ Iiweta wa'a chiioi Eesusio, Uurasia piiripi taamo oosa mariki aampa ooka masiteraa, taamo mochikachi asikapua, muuwaeme yeeka soontaro. Ihji ahjama e'nakamea, nasimacheta makoka e'enakamekapua; puuu wah-jachia, kuuu ahjae wewepuame. Yooma ihjia, ne'neseriosi paamiratuame uhjurariamekapua, i'isaeri o'ochetiame pirenaturi tewaniame tiame.

⁴⁸ Uurasia noriwi nehjiakaopua Eesusio, chaanekame eneriapua soontaroo:

—Aaata no'o chuchuya, puuu enemapua chapipuamea.

⁴⁹ Pukaepa Uurasia Eesusichi asikao,

—¡Kúíraaa, Masitari! —chaanekaopua Eesusio.

Wa'a chaaneka Eesusio, chuchukapua.

⁵⁰ Waikao Eesusia wa'a yoratiapao, chaanekapua Uurasio:

—¿Ihtana e'raka ihsiamemua?, no'o kaawe uuyaa. Ikanati iintosa naaju, aamo iintomia enariao.

Wa'a cheesoche Eesusio, soontaro i'tomeria, naaepaka chapisa i'tokapua.

⁵¹ Nape Eesusi chapinioio piiripi teeme Eesusi ahjama ohjoamea, ikanati ahpo nasimacheta ma'chipasapao, nakachi meteka tehpuunekapua nahkarao, piiripi pu'ka te'ta ne'neseriosi weripateriaopua.

⁵² Nape Eesusia wa'a iintokopa pu'kao, chaanekapua pu'kao:

—Ka'te wa'a iinto muuua. Yaapiti katewesa muuua pu'ka aamo merimachetao. ¿Ki nane'renakosa muuua ki wa'a ihsimerikopua? ¿Ki nane'riame muuua merimachetae ko'yameo, merimachetae meriniamekoopua tiame?

⁵³ ¿Ki nane'riame muuua no'o nehpurewa itanesoopua no'o Noonoo, u'mafoame piie miiri Riosi ku'iwari no'o uhjuremiikoopua, no'o nehpu-michioopua pu'kao?

⁵⁴ Nape wa'a no'o iintosoopua, ¿achini ikitapu Ehkoriaami Iyoterichi chiia, no'o Noonoo tewekachi kahtiameopua, ikipo tuuria?

⁵⁵ Waikao wa'a chaaneka terisaopua merimachetae metekameopua, Eesusia chaanekapua ahpo chapimia e'enakameo:

—¿Achini iikai eemea kuuu wewera makoka enapamepua, nasiwaniame maacheta makokaopua tiame, aaata ki nu'uti na'ara iintokamechitia chapimiao? ¿Ki senepi taawechi no'o tetewikame eeme tiopachi masitame? ¿Achinikai ki wa'a no'o chapika eemea?

⁵⁶ Nape eemea, wa'a noonoimeripua noochio, pu'ka Ehkoriaami Iyoterichi chiiao, pichiwa machenamichioopua, ehkoriaami Riosi nayewatura, chaachapario.

Wa'a o'inia Eesusi chapitiachio, piineri toaka teemea, yooma ujumatia-pua.

Eesusia te'ta muuwaeme napawitiachi

(Marako 14:53-65; Ruuka 22:54-55, 63-71; Waani 18:12-14, 19-24)

⁵⁷ Wa'a chapisa Eesusia Kaija peereimia napawiniachi i'toretia-pua, ne'neseriosi te'ta paamiratuamechi. Wa'a weruma yooremina napawiniachio, wa'a napawiriapua, iyoteri ti'tijoe, o'ochetiame tewaniame pirenaturi tiame, Eesusi chapitiame katewemiapua, puuyeka.

⁵⁸ Peerochea waikao, piineri na'naritoriapua neipa, ahkasi ne'neseriosi te'ta paamiratuame ta'perachi. Wa'a ta'pechi pakisaapua, tiopachi ne'nesetoame ajakachi weripakapua ne'neka, nane'renariapa puuaa, aachin teeremerikopua Eesusichio.

⁵⁹ Yooma neeseriosi pa'pamuratuamea, oochetiame pirenaturi tewaniame tiame, te'ta weruma napawiwachi napawikamea, Eesusi meripuamesi wenejiwa i'yaipua.

⁶⁰ Nape Eesusia ki ookapi itapiti wenejika e'enatiaipua, kihta na'arari teitiapua, yooma wistuki chaachapariapua. Nape wa'asi neipaopua wa'ao, ooka e'enakapua wenejiame,

⁶¹ puuaa chaachapakapua:

—I'ka tijoe teemea, i'ka chiiame inamukapua: “Neeea i'ka tiopa ru'minakaio, paika taawechi weramania eenechi.”

⁶² Waikaopu te'ta paamiratuamea neeseriosi, werisika iinatukekapua Eesusio:

—¿Kihta nehjianimua pu'kao, ki nu'uti na'arario tuuka wenejiniai?

⁶³ Nape Eesusia ihchi itipikapua. Waikao te'ta neeseriosi paamiratuamea, chaanekapua Eesusio:

—Pichiwa Riosi ahjamechi pichiwataka nehjiapuapua, ¿pichiwa Riosi Taanarakosa muuaa, Riosie Weratiame?

⁶⁴ Eesusia waikao cheekapua:

—Eje'e, wa'atepua, te'ta aamo chiiachitia. Neeea aamo chaanemapua tiameo: No'oo Tijoe Tijoetukameo, tewekachi kahtiame no'o tetewipuawite neee, te'ta no'o Noono yawichituwa yasirachi ahjamina kahtiame, ki nu'uti utewarieka yawichituame. Wa'a o'inia no'oo toomarichi weritoka eename tetewipuamepua.

⁶⁵ Wa'a chiiame inamukapa Eesusio, waikaopu te'ta ne'neseriosia tisia nekakao, ahpo si'panakapua wisasoriwao. Wa'a iintosaapua, chaanekapua yooma wa'a napawikameopua:

—iIhji tijoe chiiia, tisia na'araripua Riosichioo! ¿Aatia aaata nakita teeme, epeche pichiwatameri? Eeme wa'api inamukamepua wa'asio, Riosio, tisia na'ariamekopua. Waikao te'ta neeseriosia yooma ahpo ahjama napawikameo, iinatukekapua chaanekao:

⁶⁶ —¿Achina erakoame eemea pu'ka chiiiao? ¿Ihtana yorapua erakoame eemea pu'ka?

Waikao wa'a napawikame iinatuketiaamea, chaachapakapua:

—¡Merisáaa! ¡Merisáaa! ¡Riosi tisia na'ariame puuuuaa!

⁶⁷ Waikao ookapi weruma napawitiachi mochikamea, Eesusi weeriachi e'enapaka akachupiapua, nanarichi. Wahjachia teesa wepakao, chaachapua iinatukekao:

⁶⁸ —¿Ki Muukosapu Riosie Weratiame? ¡Ehsoo, taamo tuuyesao aatanakamera aamo wewekame teeme!

Peeroa ki machiyo tuuna Eesusio

(Marako 14:66-72; Ruuka 22:56-62; Waani 18:15-18, 25-27)

⁶⁹ Peeroa wa'a nokioiopua yooreminao, ma'chi kahtiapua Kaija kaarira ta'pewarachio. Wa'a kahtioiopua Peeroo, wa'a eenaka piiripi oowitiame wa'api tekipanamea, chaanekapua:

—¿Ki pu'ka ahjama oiyame muuuai, Arirea ohjoeme chapitiame ah-jama?

⁷⁰ Peeroa nehjiakapua:

—Ka'i, neeea. Kiisi machiyamenia pu'kao, aamo chaachapao.

⁷¹ Waikao Peeroa, waami puuyaniachiami ihtoio, wa'aoi piirechi oowitiame tiameo, Peero tetewikapao tiameo, chaanekapua ahpo wahjachio:

—Ihjipu tijoeta tiame, i'ka Eesusi Arirea ohjoeme ahjama oiyamea.

⁷² Waikao Peeroa eenechi ka'itakapua Eesusio cheeka:

—Kiisi machiyamenia pu'kao; ki pichiwa enesoo no'o chiiao, mukitaonia —cheekapua.

⁷³ Ehjepatakirio wa'a nokayamea, Peero naaepakao, utewaeme chaachapakapua:

—Pichiwápua muuu tiameo, i'ka Eesusi ahjama oiyamea, wa'achi cheeka nayewame muuúai.

⁷⁴ Waikao Peeroa, eenechi ka'itakapua Eesusio, paisachi simiyameopua, eee cheeka:

—Kiisiki machiyamenia pu'ka tijoeta.

Wa'a cheesoche Peeroo, kusuchachakapu totori oowirao.

⁷⁵ Waikao Peeroa Eesusi cheeria inatepariapua: “Muuua, ke'chu kusuyoi totori oowirao, paisa simiyame no'o ka'itamermua.” Wa'a iikapa Peeroa, tísia iiyana erapakapua yuuwesika, ma'chi machenaka nanarariapua.

27

Piiratochi i'towa Eesusi

(*Marako 15:1; Ruuka 23:1-2; Waani 18:28-32*)

¹ Pu'ka meere ma'chirepasoopua, yooma ne'neneriosi pa'pamuratuamea, i'isaeri pirenaturi o'ochetiame tewaniameapua tiame, Eesusi meripuame kateweriapua.

² Waikao Eesusi purisapaopua, Piiratochi i'totiapua, Rooma ohjoeme te'ta yawichiwichio yawichituamechi.

Uurasia ahpo me'ya

³ Waikao Uurasia Eesusi noriwi nehjakamea, Eesusi meripuame iintoriapao, tísia iiyana eraparepua ahpo tísia na'ara iintoriaopua. Wa'a erapakapua pu'ka piie weerewa aampa oosa mariki tataparasi toomio, eenechi no'rapurepua neeserosi pa'pamuratuameo, o'ochetiame pirenaturi tewaniameopua tiameo.

⁴ Wa'a iintosaapua pu'ka pa'pamuratuameo, chaanerepua:

—Ki nu'uti tatakori neeea aaata kihta iintokameoipua nehjakao.

Nape puuu pa'pamuratuamea, chaanerepua Uurasio:

—Muuua, muuukamerapua tatakoriamea, teemea kihta noonowikamepua. Amoe wa'api wa'a iintokamemua pu'kao.

⁵ Waikao Uurasia wa'api i'isaeri tiopachi ihpapasesapao toomio, ma'chi akiparepua wa'a mochiwachio. Wa'a machenasaapa puua, ahpo kuuuchi chuhchaka wiitarichio, ahpo topepateka me'yarepua.

⁶ Waikao te'ta pa'pamuratuamea pu'ka toomi apechunasaopua, chaachaparepua ahpo:

—Ihji toomio eeraemekopaopua pu'kao, ka'chi iika towapuamepua Riosi oowewari maaniachio.

⁷ Waikaopua kaawe ahpo katewesaopua, Sikoritame Weewara tararepua ahjaeo, seesenu ti'tjoeri wahjipame toapuachi.

⁸ Waika o'inia ehpiamisiopua pehjo, We'e Eraeme teewaniachipua wa'ao.

⁹ Wa'a teeka pichiwa machenare Eremia cheeriaa Riosi nayewatura, puua eee cheeriaio ahpo iyoterichio: "Puuu isaeri pa'pamuratuamea, ahpo noriwi nateteriae nehjitiameeo, pu'ka piie weerewa aampa oosa mariki tataparasi toomio, eenechi no'raputiamie itipikamepua.

¹⁰ Pukae toomie taritiame Sikoritame Weewaraa. Nee Eremiaa, wa'a chiame iyotekamenia, te'ta no'o Paamira tewekachi kahtiamee, no'o nane'reteriachitia."

Eesusia Piiratochi

(Marako 15:2-5; Ruuka 23:3-5; Waani 18:33-38)

¹¹ Eesusia Piirato yawichichi upasao, eee cheeka iinatuketiapua:

—¿Pichiwa uurio ti'tjoeri yawichiwara muuua?

—Eje'e, aamo chiiachite puua —nehjiaka Eesusia.

¹² Nape puua ne'neserosi pa'pamiratuamea o'ochetiamie pirenaturi tewaniame tiamea, weeru chaachapoipua Eesusi na'arekao, ihchi itipikapu Eesusia.

¹³ Waika Piiratoa Eesusio ihchi itipikopao, chaanekapua Eesusio:

—¿Kiisi inamuamekosamua yooma aamo tisia na'arechanewao?

¹⁴ Nape Eesusia kiisi nehjiakapua pu'kao. Wa'atia itipikapua. Yawichia wa'a tiopa pu'kao, "iinsa tiame ihjia", erapakao, ka'chi ikime e'rapua.

Eesusi meripuachio i'tonurawa

(Marako 15:6-20; Ruuka 23:13-25; Waani 18:38; 19:16)

¹⁵ I'ka pahkochio, aaata karichi kahtiamie toiniame eneriaipua pu'ka taawechiamio, aaata itasoopua ma'chi toipuawichio.

¹⁶ Waika taawechiamipua, wa'a karichi yasariaipua piiripi tijoe tisia inamuniamie, Eesusi Warawasi tewaniame.

¹⁷ Pukaepa Piiratoa machenaka iinatukeriaipua wa'a napawikameo:

—¿Aatanakamera toijerame eemea, Eesusi Warawasi, naatikosaoi, Riosie Weratiame Eesusi?

¹⁸ Piiratoa Eesusi Riosie Weratiame toinuramio o'rariaipua, kihta na'ara iintokamekopua Eesusio, oowera tisia nakiniamekopa Eesusio tisia muuwaeme ti'tjoerieopua.

¹⁹ Nape Eesusi katewenioipua Piiratoeo, Piirato uupiraa, chaanenu-raka uhjureriapua Piirato, eee cheeka: "Ka'te katewemitiamua pu'ka tijoechi simiyameopua wenejiniameo, kaaweruma tjoekopa pu'kao, pa'a tukaoopua neeea, tisia iinya tiame teemukania amochi simiyameopua, kiisi kaawe tiame aamo iintosoopua pu'ka tijoechio."

²⁰ Nape pu'ka wa'apichio ma'chio, neerosi pa'pamuratuamea, o'ochetiamie pirenaturi tewaniameapua tiame, Warawasikamera toinuramichio, oowe erapaterepua ti'tjoerio, Eesusikamera meripuawichio.

²¹ Pukaepa Piirato eenechi ti'tjoeri iinatukioio aachin tiamera toipuamekoo, Eesusikoio, Warawasikoio, ti'tjoeria chaachapakapua sinakokao:

—¿Warawasikameraa puhjésaa! ¿Warawasikamera puhjésaa!

²² Piiratoa wa'a chaachapopao ti'tjoerio, eenechi iinatukeka chaanekapua:

—¿Ihtana iintotane Eesusio, Riosie Weratiame tewaniameo?

Pu'kao muuwari ti'tjoeria, chaachapakapua:

—¿Kurusichi me'yaaa!

23 Wa'a chaachapopao Piiratoa, chaanekapua:

—Nape ¿ihtana ki kaawe iintokamepua wa'a yorapua?

Waikao muuwaeparia, epeche utewaeme chaachapakapua:

—¡Kurusichi merisáaa, kurusichi merisáaa!

24 Piiratoa ka'chi ikime e'rapa Eesusi toinariaio, epeche teetopa muuwario chaachapakao, Piiratoa neeroi uusao, yooma tetewachi paanikokapua cheeka:

—Neee aamo noonowinariaio, paanikonania pu'kao, kihta teerenariaipa noochio, pu'ka meritioio —chaanekapua pu'ka muuweperi tisia siinakoameopua—. Eemekamera kokosapuamepua, neeea ka'i.

25 Waikao yooma muuwaria nehjiakapua:

—¡Wéee, pe'yáchiii! ¡Pe'yachi tamochi wichitapu Riosi kokosáriaaa, yooma taamo tatana tijoetusiwachiopua tiaméee!

26 Wa'a chaachapopaopua pu'kao, Warawasikamera puhjesa tokapu Piiratoa; Eesusio wepinurarekapua pu'kao, wepisaopua, merinurekapua pu'kao, kurusichi chuhchaka.

27 Waikao Eesusia soontarokarichi uparetupua kapitaichi.

28 Wa'a ajapasaapa kapitai kahtiachio Eesusio, yooma wakirapusao, sehtamurame wakirateriapua waikao.

29 Wa'a yorasaopua moochio, wehcha pi'rinaka yawichi mo'kori netesaopua, mosokiraterepua. Wa'a noonoisapua, ahjamina sekachio yawichi teesorara makotesaopua, yawichi teewaka aacherepua na'areka. Wa'a yorasaapua, chopokorieka aajapeka Eesusio, eee chaachapariapua na'arekao:

—¡Kúíraaa, isaeri yawichíwaraaa!

30 Wa'a chaachapakaopua akachupiapua paanatao, wa'a nokakaopua tiame, pu'ka wa'api teesorae ahpo ki'yariae, moochi wepariapua wa'ao.

31 Wa'a nokisaapua na'arekao, pu'ka ampawakira sehtamurameo puhjesaopua, wa'api wakirara chuhcheriapua eenechi. Yooma wa'a noonoisapua yooreminao, merimiachi i'totia Eesusi wa'asi, kurusichi merimia.

Kurusichi meriwa Eesusi

(*Marako 15:21-32; Ruuka 23:26-43; Waani 19:17-27*)

32 Wa'a i'tonioio siimpaniachio, pooechi natepatiapua piiripi tijoe Siimoni tewaniame. Ihji tijoea Siirene weechi ohjoeme eneriapua. Waikao soontarao pu'kao, Eesusi ku'ika i'tonurekapua kurusio, ki kakajuopua Eesusiopa mooketokao.

33 Wa'a nokisia Ókota tewaniachio, ajasitiapua, Wahjipakame Mo'ojowa chanika chaniwamechi.

34 Wa'ao Eesusio waikao, chipuwari neerora wiino ahjama kiatiapua tisiwá chihpuame, nape Eesusia yenasache ki nakikapua.

35 Kurusichi chuchasaopa so'sontarao, Eesusi wisasoriwao ahpo newitowa te'ekapua pu'kao, aataakamera newitokamea, ahjama itipimichiapua, ehkoriaimi Riosi na'nayewatura te'ta chaachapariachitia, puuu te'ta ikitiapua.

36 Wa'a nokisaopua, wa'api mochika itipirepua inatekao.

37 Wa'a kurusichio moochikamera tepaminao, itapiti iyotetiame chuhcheretiapua, aatia tiachipa meritiamekopua chiame. Puuu iyotetiame, chiamekapua: "Ihjiu Eesusia, uurió ti'tijoeri yawichíwaraa", chiamekapua.

38 Ooka ichikoame chucharetiaipua tiameo, piiripi ahjamina, piirea owemina, na'pa puuu nenuku chokichi, pipiripi kurusichi.

39 Wa'a chuhkoi Eesusio wa'ami u'matopamea, na'areka Eesusio, mo'rewaka u'matopapua chaachapa:

40 —¡Nee, muuua tiopa ru'minakaio, paika taawechi weramio tuukamekaiomia eenechio, ¿ka'chi iika aamo newime o'ranimua ehpeo, pichiwa tisia utewariemeko tuukamekaio? ¡Pichiwa Riosi Taanara enesaa, tekisáoko ehpeo, wa'a kurusíchio!

41 Puuu neeserosi pa'pamiratuamea, puuu o'ochetiame pirenaturi tewaniameaipua tiame, chaachapakapua:

42 —Wahjachio newipatiameko tuukaio, ka'chi iika newipame e'ranipua ahpo wa'apioi. Ihjia í'isaeri yawichikai, tekimetiaipua wa'a kurusichio, taamoo pichikemichioipua pu'kao, apoekopua Riosichi eenameo.

43 Riosichikamera oowe e'riameko tuukamepua; wa'a teeresoo, Riosi apoe enamapua newipatemiao, tisia nakiyame enesaapua pu'kao: "Riosi Taanara neeaa", cheekamekopao.

44 Ahkasi puuu ooka ichikuame kurusichi chuchatiameai, na'ara chaachapakapua Eesusio.

Eesusi mukiwa teereria

(Marako 15:33-41; Ruuka 23:44-49; Waani 19:28-30)

45 Neipa pu'kaopua, oowetawesi o'inia yooma tukapasipasao, ahkasi arikiri paika keenako simiyachisi, taajenakapua eenechio.

46 Paika keenako teetio Eesusia, weeru sisinakaopua chaachapakapua: —Eeri, Eeri, ¿reema sawatani? —No'o Riosi, no'o Riosi, ¿achinikai no'o toakamemua? —cheeka chaniwamepua euro naewaniachio.

47 Waikao ookapi wa'a ajakamea, pu'ka inamukapao chaachapakapua: —¡Néé, keepukao! Ehkoriai Eeria paaechanipua.

48 Waikaopua piiripi puuua, ikanati a'potiame uusa paatatiamechi saampatesao, kuhsichi chuchasa wa'apote oowepakapua, Eesusio pi'pimichioipua.

49 Nape i'kao oowioipua, wahjaa chaachapakapua:

—Ka'te, ka'teopua pehji. Enatakoipu Eeriaa, newipatemia.

50 Nape Eesusia eenechi utewaeme sisinakao, mukukapua wa'asi, ahpo Noonochi nehjakapua iikao.

51 Eesusi mukuyoio isaeri mochiwachi tiopachioi, tisia weruma tiame ikirepua. Puuu wisasori Riosi iyoriwachi pejana chuhkuameai, pu'ka wa'apichi keenakoo, te'pa o'inia teeresi si'parepua. Pu'ka wa'apichi keenakooi, weeeai, ki muenati noonorepua, ahkasi e'peai yooma tataka kahsirepua.

52 Wa'a iikaopua tiameo, wahjipakame toatiachioi, yooma wahjorepua, ki ookapi Riosichi paparaka wahjipakamea, eenechi ahjarepua.

53 Neipa Eesusi oijenasoopua, puuu wahjipakame eenechi ahjakamea, ohjosirepua toatiachi puuyakao, Eerusareni e'enare puuua waikao, wa'a Eerusarenio, ki ookapi ti'tijoe tetewitiamepua.

54 Waikao eenechi Eesusi meritiachi nayewakao, puuu soontaro wa'a inateka mochikamea, soontaro kapitairoopua tiameo, yooma pu'ka ikiyame tetewapaopua wa'ao, weeeo tiame ki muuenati nokayopao, tisia majariapua. Waikaopua yooma wa'a tiame ikiniopaopua, Eesusio e'repakapua, chaachapakapua:

—¡Aa, pichiwa Riosichi o'inia eenakame eneriai ihjia, Tijoe Tijoetukame!

55 Pu'ka wa'a ikiyoipua wa'ao, wa'achi ajakapu ooweruai muwaeme Eesusi ahjama e'enakame, Arirea o'inia ku'isika na'naritokamea. Ihjia, mekapi ajakapua wa'ao, ne'neka.

⁵⁶ Pu'ka ooweruchio wa'a ajakapua, Maaria Maarena, Maaria Saantiao Oose tiame yeeyera, Sewereo tatanara yeeyera tiame.

Eesusi mukukatewe teesotiachi

(Marako 15:42-47; Ruuka 23:50-56; Waani 19:38-42)

⁵⁷ Pu'ka wa'api aari tukapasipoio, wa'achi eenariapu Oose tewaniameai Arimatéa weechi tijoe, Eesusichi pichikiamekapapua tiameo.

⁵⁸ Puuu Oosea, Eesusi yeeyera ahjama ahpo katewesaapua masitewara tiame, Piiratochi simika itariapua Eesusi weerewarao, wetemajimio tuuka. Waikao Piiratoa, kianurarepua pu'kao.

⁵⁹ Ehjepao Oosea, Eesusi weerewara tekupuketiaopua, riino wisasori tohsanamechi ikapikapua.

⁶⁰ Pu'kao ikapisaopua, ahpo weemera teesotariachi teekakapua, ahpo mukiso tekipuachio neteriachi. Wa'a tekisaopua weruma tehte chihturname to'petiapua ki'sunaka. Wa'a ikisaapa nonoratiapua.

⁶¹ Nape Maaria Maarenaa, piirechi Maariaapua tiame, wa'a mochika itipikapua pehji, tekitiachi ne'neka.

Eesusi mukukatewetiachi inatewa

⁶² Pu'ka meereo ma'chirepasoopua, yooma kateweniame tewaniame taawechi u'matosoopua, resipuniame taawechio neeserosi pa'pamuratuamea parisero ti'tijoe tiame, pirena siimpariapua Piirato chaanemia.

⁶³ Piiratochi e'ensaaapua, chaachapariapua pu'kao:

—Muuu Piirato, muuu taamo paamiratuameraa, naati inatepaka teemea, pu'ka meritiamé ahjaka oioiopua, pu'ka tisia wistuameo eee cheekamekoopua: “Neeea meritiaio, paika taawe i'toai oijenamania enechio.”

⁶⁴ Pukaepa teemea, aamo inatenurawa itamia e'enakapua, wa'a mukuteso tekitiachio, ki seenekachi Eesusi masitewarao, Eesusi weerewara ichikosapaopua, oijenario tuumichioopua. Pu'kao wa'a chaachapasoopua puuu meritiamé wistuniamea, epeche teeremapua, ki pukerichitia.

⁶⁵ Waikao Piiratoa chaaneriapua:

—Weh, kaawepua. Wa'a ajawi soontarowa, aamoe wa'api i'toka, inatetepuapua pu'ka mukukame tekitiachio, nape te'ta ki ichikopua teereweka.

⁶⁶ Waikaopu isaeri pa'pamiratuamea, Eesusi tekitiachi e'ensaaapua Piirato so'sontarowa i'tokaopua, tisia kaawe inatenureriapua. Waikao soontarowa wa'a noonowiwaapua, kaawe ikichesa toariapua yeetarachio.

28

Eesusi ahjaria eenechi

(Marako 16:1-18; Ruuka 24:1-12; Waani 20:1-10)

¹ U'matosoopua resipuniame taawechio, pahcha taawechiopua oowisariachio, ma'chirepasoopua Maaria Maarenaa, piirechi Maaria tewaniameapua tiamea, wa'a e'enariapua ne'nemia Eesusi mukukame tekitiachioopua.

² Wa'a tekitiachi ajasisoopua ooweruo, ki muuenati noonoka we'ea, te'pa o'inia tekikopa Riosi ku'iwario. Ihji Riosi ku'iwaria, tekisache wahjonasa tehte to'perarao, ikicha yachapasapua pu'kao, ahjachi yasiparepua.

³ Ihjia, kuhjiparichitia utewaeme tajaka yasarepua, wisasoriraa, tisiwa tohsaname keepachitia.

⁴ Soontarowa wa'a tiame tetewapao, tisiwa majariapua, ahpo sasaweriapua majaka, mukipakame ruhjirepua majakao.

⁵ Ihji Riosi ku'iwaria, chaanerepua ooweruo:

—Ka'te majako eemea. Naane e'rena neeea aamoo, Eesusi i'yasiopua, kurusichi meritamea.

⁶ Nape puuu ki'tepua i'wao, oijenakamepua wa'asi ahpo cheeriachitia. Naakoo ne'nesakoopua tekitiachio.

⁷ Wa'a ne'nesaapa, yaapi nonoraka tuuyepuapua Eesusi masitewarao, Eesusi oijenariopua wa'asi, Arirea ahpo ihsimio tuuko tuupuapua pu'kao, ke'chu wa'a enapoiopua aapoeo. Wa'a ahpo tetewipo chiio tuupuapua pu'kao. I'kache aamo tuuyemia tekikamenia.

⁸ Wa'a chaanetiapapua oowerua Riosi ku'iwario, ikanati ujumasriapua taamo Eesusi ajawaria mochikachi tuuyemiao, tisia majakamekaipua kaawe erakoriapua.

⁹ Nape pu'ka ooweru u'mapasioipua nonoraka, senawato pooechi machejeneka Eesusia —Kúíraa —chaanerepua. Waikao oowerua, tisiwa yuuwesiaopua, tahpitika kaawe erapaka tetewapaopua, tonochi kooreparepua Eesusio, iyorire.

¹⁰ Waikao Eesusia chaanerepua pu'ka ooweruo:

—Ka'te yuuwesipa, iika yachapasa naajúu. Ohso kaawe yaapi nonoraka tuuyepuapua no'o masiterao. Pu'kao chaanepuapua, Arirea no'o tetewimeriko tuuyepuapua.

Soontaroo wihtuki chaachapajewa

¹¹ I'ka ooweruo Eesusi ma'masitera tuuyemia nonorakoioipua, ookapi soontaroo wa'a tekitiachi inatekamea, Eerusareni e'enakaopua, ikanati yooma tuuyerepua wa'a neeserosi pa'pamuratuameo, wa'a itapiti ahpo tetewariaopua.

¹² Waikao ihji pa'pamuratuamea i'ka wa'a tiame tuuyetiapaopua, o'ochetiame pirenaturi tewaniachi e'enarepua ahpo wahjachi ahjama ahpo erakoa katewepuawichioipua, ihtana yorapuamekopua Eesusi ki'tiopa mukukame tekitiachio. Waikao ihji o'ochetiame pirenaturi tewaniamea, ahpo napawika katewesaapua, ki ookapi toomi nateterepua soontaroo, wihtuki chaachapamichioipua Eesusi ahpo wekateriameopua.

¹³ Wa'a ikisaapua, eee chaachapanurarepua:

—Eemea aatae iinatuketiaa, Eesusi weerewarao, Eesusi wa'api ma'masitera ichikorio tuupuapua, aamo kokochioio.

¹⁴ Taamo yawichio nekasoo nane'resapao, teme kaawe erapatemapua pu'kao, aamoo ka'chi yorapuawichioipua.

¹⁵ Waikao soontaroo pu'ka toomi uusao, wa'a tiame katewetiame itipirepua. Pukaepa uurio ti'tjoeria, wa'api chaachamepua ahkasi ehpe taawechiamioi.

Eesusi ahpo ajawaria uhjurawa

(Marako 16:14-18; Ruuka 24:36-49; Waani 20:19-23)

¹⁶ Piirechi taawechiamia neipao, puuu oosa mariki aampa piiripi masiteraa, Arirea siimpariapua Eesusi chaaneriachi kaawichi.

¹⁷ Wa'a ajasisaapa teemea, Eesusi tetewisaapa, tisia kaawe erapatiapua tisia ahjachi paparaka mukukai eenechi ahjariopa, aatacheo tamochio, ki te'ta oowe e'rerioiopua, te'ta oijenario Eesusio.

¹⁸ Neipao Eesusia, taamo naaepakao, cheekapua:

—No'o Noono Riosi tewekachi kahtiamea, yooma ahpo utewari no'o ki'yakame puuuapa, yomatiamie te'ta aampa tiameopua, tewekachio, i'ka wehjoarichioipua tiame.

¹⁹ Wa'a tiachipa neeea ehpe o'inia tiame, yomatiamе i'ka wehjoarichi aamo uhjuraninia, yooma noochi paparakameopua tiame nuurewaka, yomachiami siimpaka masitesimichiopua tiame, i'ka Riosi kaaweruma tuyewariopua. Yooma pu'ka aamo masitesiao, no'o masitewara enepatemi-tiapua, no'o Noonochi paparaka paatosipuapua, noochiopua tiame Taa-narachio, Riosiwariichioopua tiame.

²⁰ Pu'kaoiopua tiame, yooreka mochiwa masitepuapua pu'kao, no'o e'waka mochtomichiopua, no'o masiteriachitia. Eemea no'oo, te'ta kaawe nane'reka mochtomitiapua, yooma aaata noochi paparakameo, ahjama ihsitomerikopua, ahkasi i'ka wehjoari kajuyachisiopua.

Wee, nee Maateoa, i'wasi kajuyamenia i'ka Eesusichi simiyame no'o iyotiao. Cheriwema wa'asi, no'o aamo kaawe teerere-wa aamowichioo.

Riosi Kaaweruma Tuuyewari Marako Iyoteria

Waani Paatori ki ti'tijoeekachi

(Maateo 3:1-12; Ruuka 3:1-9, 15-17; Waani 1:19-28)

¹ Ihji i'wa iyotapechi iyotetiamea, Riosi kaaweruma tuuyewarichi simiyame nayewaniamepua, Apoe te'ta Riosi Taanara, Riosie Weratiamechi simiyame.

² Ehkoriaami Raawitaru Riosi nayewaturaa, eee cheeka iyoteriaipua Riosi chiiao, Riosi Taana nayewakaopua wahka ihtoriachi naawameriopia: Wa'a aamo uhjurenane aaata,

amochi simiyame nayewamichiopua ti'tijoeerio,
kaaweruma poee ahpo wahjonemichio iikachio,
ke'chu aamo asioiopia weechiami ti'tijoeeri nayewemiao,
no'o kaaweruma tuuyewari pichikeka mochtitopuawichioopua.

³ Puuu Isaia cheeriaipua tiameo:

Wahka ki tijoeekachi siinachaniamepua aaata tijoe,
puuu eee cheechaniame:

"Eeme ti'tijoe ooweru tiame,
riisame poee wahjonemitiapua aamo iikachio,
Riosi chiiao aamo iikachi uumichiopua."

⁴ Puuu wa'a ooruchi siinachania tuutiamea, Waanitaru wa'a teetomia eneriamepua, wahka mehka ki tijoeekachi tuuyeka siinachaniame, ti'tijoe ooweru tiame paatokaopua. Puuu Waania paatoka yaajatoaio eee chaaneka tuuyeriaipua ti'tijoeerio: "Ka'karuma enepaka mochtitomia eemea aamo iikachio, aamo ki ka'karuma nokayao, yooma toakaopua wa'asio. Noochi e'enamitia eemea aamo ki ka'karuma nokayao, toinarepaka, aamo ki ka'karuma toinarepasoopania, aamo neeroiye paatomania, aamo tatakoriariaopua amochio, no'o aamo paatoriae Riosie cheriwetiame aamo tetewipuawichioopua, ti'tijoeerio."

⁵ Wa'a Waani kahtiachio, yooma Uurea weechi mochtikamea, Eerusareni mochtikamea tiamea, wa'a e'enaparepua Waanie tuuyewa keepumia. Waania ti'tijoeo ooweruopua tiame, Riosichi ahpo cheriwejeresoopua ahpo tatakoriario, yooma toinarepasooa ahpo tatakoriario, paatosiriamepua waikao Oorani akichio.

⁶ Waani wakirataa, tumusari animari kuuparae netetiame enerepua, puu wahsipuraraai wi'chie netetiame enerepua. Ihji koayaa ohchi enerepua, se'ori tiame.

⁷ Waania ti'tijoeerio, eee cheeka naaweseriamepua:

—Neipa no'oo piirechi tijoe enameripua, piirechi aaata epeche weruma tiame ki no'ochitia; pu'kao no'oo kiisi nateyamenia, pu'ka kakajoyaraoi no'o na'sonemiao.

⁸ Neeea neeroie paatoamepua ti'tijoeerio ooweruopua tiameo, nape apoe enameri enasaapua, ahpo Riosiwari paatomeripua.

Waania Eesusi paatona

(Maateo 3:13-17; Ruuka 3:21-22)

⁹ Pu'ka taawechiamio Eesusia, Nasare mochiwachi o'inia eenakame eneriaipua, Arirea weechi. Waania wa'a eenakopa pu'kao, paatorepua Eesusio, Oorani akichio.

¹⁰ Eesusia wa'a paatotiai neerochi machedaio, tewekachi wahjoame tetewarepua tepoona. Wa'a tewekachi wahjoriachitepao, Eesusia, Riosi Riosiwari tekiyame tetewarepua, kooroka tiame, pu'ka kooroo apochi enaka apochi yasipame.

¹¹ Waikao i'ka kooroka tiame Eesusichi yasipoio, teweka wahjorachi o'iniao, chiiame inamuretupua:

—Muuujupua no'o Taanaa —chiiame—. Muuupua tiameo, te'ta no'o nakika yasitao. Muuupua tiameo no'o iintomiawichioo, te'ta uuriaa.

Satanasio Eesusi aatiataria

(Maateo 4:1-11; Ruuka 4:1-13)

¹² Waikao Riosi Riosiwaria, seenepi pu'ka wa'apichi, mehka i'torepua ki tijoeekachi.

¹³ Wa'a ki tijoeekachio, ooka weerewa taawe yasiterepua wa'ao, oori ohjoachi. Satanasia Eesusio, tatakoritemo o'rariaipua, nape Riosi ku'iwarai wa'achi nokarepua Eesusi ku'ipakao, Satanasi aatiatawao anachapawichio.

Eesusi ahpo o'ichari tehki, Arirea weechiami

(Maateo 4:12-17; Ruuka 4:14-15)

¹⁴ Neipa Waani karichi pachatioopua, Eesusia Arirea weechi akiparepua Riosi ahpo Noonoo nayewatumia, Riosi kaaweruma tuuyewari.

¹⁵ Wa'a Arireao Eesusia, eee chanika nayewerepua ti'tijoeo ooweruopua tiame:

—Asikame wa'asiopua no'o Noonoo, uhjuramio tuuriaa. Asikamepa aamo mochikachio, Riosi ye'karichi muitemerio. Pukaepa toaka mochipuapua wa'asi pu'ka aamo ki ka'karuma nokayaopua wa'asi, ohso kaawe Riosikamera kaaweruma tuuyewarira pichikeka mochtipuapua, pu'kakamera yooraka mochtosaa eemea, newipatepuamepua tewekachi Noonoo.

Eesusia naao sochiero yeetona

(Maateo 4:18-22; Ruuka 5:1-11)

¹⁶ Eesusia Arirea Pa'wesuweko ihtoao, Siimoni tewarepua ahpo poonima Anteresi ihsiamie. Ihjia sochichaira ihpapaka nokariaipua pa'wechio, so'chi i'yaka tekipanaka, wa'a nokaka tekipanameka puua.

¹⁷ Eesusia pu'kao, wa'ami u'matokaopua chaanesirepua na'pa:

—No'o ahjama ohjoame enemitia eemea. Neeea aamoo ti'tijoeeri oowe erapatiamie enepatemapua, Riosi kaaweruma tuuyewarie po'wachuame.

¹⁸ Waikao puua wa'api toisapa ahpo sochichairao, ahjama siimparepua.

¹⁹ Wa'a ikisaopua tiameo Eesusia, teesa waanakoopua tiameo, Sewereo tatanara tewarepua waikao, Saantiaoo ahpo poonima ihsiamie tiame, puua pawekakerachi mochriraipua, ahpo sochichaira tehpuriachiami katewaka.

²⁰ Pu'kao Eesusia paajutesirepua tiame ahpo ahjama ohjomichioopua pu'kao. Waikaopu tehtemaria ahpo noonoo pawekakerachi tekipaname toisaopua, ahjama siimparepua tiame, taamo Paamira Eesusi na'paritoka.

Tijoe na'ararie keewakame

(Ruuka 4:31-37)

²¹ Wa'a inisika Eesusia, Kapenau tewaniachi asirepua resipuniachi taawechi, wa'a e'ensaoopua, i'isaeri napawikarichi pakirepua ahpo ajawaria ahjama, wa'a yooremina o'inerepua masiteka.

²² Wa'ao Eesusi masitia keepuamea, peenia erakoka inamurepua pu'kao, tísia peeneka masitiamekopa pu'kao, Riosi kaaweruma tuuyewario, ki i'isaeri iyoteri ti'tijochitiaopua.

²³ Nape wa'achi tiopachioi yasariaipua aaata keewakame, na'arari pakitekame. Puuua tísia nekawekaa, chaanerepua Eesusio:

²⁴ —¿Ihtana yoramia eenakamemua tamochio, Eesusi Nasare ohjoeme? ¿Taamokosa kokosa yoramia eenakamemua? ¿Ki aamo machiyamekosa teemeapa, Riosichi aamo eenakameko, aamoo te'ta Riosi kaawerumarako?

²⁵ Waikao Eesusia te'yarepua pu'ka na'arari pakiteriao chaaneka:
—¡Ihchi yaasa muuua na'arari! ¡Yaapiti, machenasa muuua pu'ka tijochio!

²⁶ Waikaopu nanaararia, ki muenati sasaweteka pu'ka tijoeo, ki ku'ita sisinaka machenarepua pu'ka tijochio.

²⁷ Waikaopu wa'a e'enakamea, tísia majakamekapapua, ahpo iinatukerepua chaachapaka:

—¡Ihtana weemera penipaniamie ihjia, ihji tijoea tísia utewari iinueka nayewamepua, ahkasi riaorósiwari nanaarariai, e'wiamepua?

²⁸ Ihji Eesusi inisiriaa, ki tehpe yomachi nane'reretupua Arirea weechiamipua mochiwachiami tiame.

Peero waasira yachapatewa Eesusie

(Maateo 8:14-15; Ruuka 4:38-39)

²⁹ Napawikarichi puuyatioopua Eesusia, Siimoni ta'perachi simirepua Anteresi pehterachi tiame, Aakowo yeeka Waani tiame.

³⁰ Wa'a ta'pechi ajasitioopua, Siimoni waasiraa ipetachi poirepua che'yame. Wa'a mochikamea chaachaparepua Eesusio, kokorenio tuuka wa'ao.

³¹ Waikao Eesusia naaepakao, sekachi chapika werisipurepua kokoriameo. Waikao wa'a ikitiaopua kokoriamea, yachaparepua ikanati. Waikaopua yachapatetiaopua, kooame yorasirepua Eesusi ko'kotemia.

Muuwaeme kokoriame Eesusi sauteria

(Maateo 8:16-17; Ruuka 4:40-41)

³² Wa'ao Eesusia taaa pakiyoio, muuwaeme kokoriame u'yeparetupua, wahjachi aaataa, na'arari yahchawa kokorewa.

³³ Puuu ti'tijoteria wa'a karichi muirachio, tísia muuwaeme napawirepua.

³⁴ Eesusia wa'ao, ki ookapi kokoriame yachapaterepua, a'chitiame ko'koame iniwaeme. Eesusia na'arario, kiisi toarepua nayewamichioo, machiwamekapa puuua pukaeo.

Eesusia napawikarichi nayewatuna Riosi kaaweruma tuuyewari

(Ruuka 4:42-44)

³⁵ Eesusia wa'a mochiwachio, amori ma'chirepachi yasisisapa wa'ao, machenarepua wa'ao mehka ooruchi, ahpo Noono Riosi ahjama nayewamia yuuweekachi.

³⁶ Siimonia ehjepao, ahpo ahjama mochikameo tiameo, Eesusi i'yamia siimparepua.

³⁷ Puuua tewisaapa, chaanerepua:

—Yooma ti'tijoteria aamo i'yani wiituo.

³⁸ Nape Eesusia cheerepua:

—Pirenachiami siimpameri teemea ehpeo. Nahpe, i'ka Riosi kaaweruma tuuyewario, pirenachiami i'tomia. Pu'kawichio machenakame neeea, nayewatumiao.

39 Wa'a ikire Eesusia waikao. Yomachi Arireami oiparepua, i'ka Riosi kaaweruma tuuyewari tuuyesikao, yoomachi napawikarichiami, mochiwachi tiame. Waikao Eesusia wa'a inisirepua waikao, yomachi mochiwachiamio, puuyachasika na'arario, kokoriame sautesikaopua tiame.

Eesusia yachapatena repera kokoriame
(Maateo 8:1-4; Ruuka 5:12-16)

40 Piiripi tijoe repera kokoriamea, tawemina chokichi chopokorieka weripakao, chaanerepua Eesusio:

—Aamo no'o sautejerani neeea wa'a aamo eraso, yachapanarenia no'o kokoriao ko'koame.

41 Eesusia waikao cheriwepakao, ahjachi seekarepakaopua, chaanerepua:

—Aamo yachapatenare neeea. ¡Yachapakame itipisa naaju muuuu, wa'asi!

42 Wa'a chaanesochepa Eesusio, puuu repera ko'koamea, toarepua pu'kao wa'asi. Saukame itipirepua wa'asi.

43 Waikao Eesusia pu'kao, no'anurerepua pu'kao ahpo ta'perachi, nape utewaeme eee chaanesapa pahcha:

44 —Nee. Ka'te aaata tuuyemitia muuuu i'ka aamo ikiriao. I'kache iintopuapua muuuu. Waami siimitia muuuu napawikarichi neeserosichi, pu'ka neeserosio, pu'ka itapiti i'yetomitiapua Moisetaru nuurari nuura, i'ka Riosi aamo yachapariawichio. Wa'a ihsimitiamua tiameo, i'ka Riosi iintoriaopua amochio, yooma ti'tijoeri tetewimichio, aamoo saukamekopua wa'asi, pu'ka aamo repera kokoriaopua.

45 Nape tijoea no'rasaapa yooma tuuyesirepua wa'a mochiwachio, yooma Riosi iintoretiaopua apochio, kaawe iintokao. Pukaepa neipao Eesusia, ka'chi iika te'ta ma'chiame pakime e'rarepua wa'a mochiwachio. Pukaepa oowera ma'chiche oojowirepua waikao ki tijoeekachiche. Nape ahkasi wa'aoi ahkai mochikame e'enaparetupua Waani keepumiaopua kahtiachi, tetewinariapa pu'kao.

2

Eesusia tu'wikame sautena
(Maateo 9:1-8; Ruuka 5:17-26)

1 Paikapi taawechiami neipamio Eesusia, eenechi pakirepua Kapenauo. Waikao ti'tijoeria Eesusio aaata ta'pechi kahtiame inamukapao,

2 ki ookapi napawirepua wa'ao muirachi, wa'a yeetarachio kiisi ojomime teererepua. Pu'ka napawikame ti'tijoerio Eesusia, wa'a ihsirepua masiteka Riosichi simiyame.

3 Wa'a teerenioi wa'ao, wa'a e'enarepua naao ti'tijoe aaata tu'ikame tijoe upakoame.

4 Nape tisia tahchiamie weeriopa muirachio, ka'chi ikime erakoapaopua te'ta Eesusi kahtiachi pachanariaiopua ahpo kokoriame u'pariao, karijampa mo'moenarepua. Wa'a mo'moenasaapua, wahjonarepua Eesusi kahtiachi riisakao, wa'a ikisaopua wa'atipo tekipurepua kokoriameo, e'taparachi tekikoto.

5 Waikao Eesusia pu'ka kokoriameo, tisia paparamekopua apochio, tisia tesiwa e'repakaopua pu'kao, chaanerepua tu'wikameo:

—Tisia aamo cheriwiamie neeea. Wa'a e'rapa neeea, aamo sautenania, yooma aamo tatakoriarioopua puhjeka.

6 Nape wa'ao ookapi iyoteri ti'tijoea, wa'a chiiopa Eesusio apoe te'ta cheriwio tuuyopa tatakorio, ki kaawe erakokaopua, chaachaparepua ahpoo:

7 “¿Achini iikai wa'a cheeka nayewame ihji tijoea? ¿Ki Riosikamera na'areka wa'a chiiamepu? ¿Ki apoekamerache Riosi cheriwiamepu tatakoriameo? Riosi apoechekamera puuua, tatakorikame cheriwiamea.”

8 Nape Eesusia nane'riapa pu'kaopua apochi erakoao, chaanerepua:

—¿Achini iikai wa'a tiame no'o erakoame eemea, kiisi no'o kaawe ihsio erakowao?

9 Ehsosao naaju, ¿ihtanakamera epeche ki tehkiuarepua naaju: “Cheriwetiamie itipimitia muuuu aamo tatakoriario”, chaniwa, naatikosaopua naajuoi: “Saukame werisikosa muuuu”, chaniwakosa?

10 Weh, ehpe wa'api aamo tetewitemania no'oo, te'ta utewari iineemekopua no'oo, aaata te'ta tatakorikameoi, te'ta ahsieme saukame no'o itapitiamekoopua, te'ta tatakoriameoi ahsieme cho'wetiamie itipitiamekoopua.

Wa'a cheesaopua chaanerepua tu'wikameo:

11 —Aamo chaanenane tu'wikame, saukame werisika, apechunasa aamo ipetawao, oisika no'ramitia aamo petechio.

12 Wa'a chaanetiache tu'wikamea, ikanati kaaweruma werisika ahpo petechi no'rarepua, ahpo ipetawaopua tiameo, muuwaeme ti'tijoe ooweru tiameo, napawiriamepua Eesusi eenariachio. Waikao Eesusia o'inerepua wa'a masitekao, apochi waapi enepakameopua keepumiao.

—Ka'chitia taaweche tetewameai teemea, i'ka eee tiame iintoniameo.

*Eesusia, Reewi tewaniame yeetona
(Maateo 9:9-13; Ruuka 5:27-32)*

13 Eesusia wa'a tiame iintosaopua neipao, eenechi pa'wesue eenariamepua. Wa'a enasoopua pa'wesuweo, muuwaeme ti'tijoe ooweru tiameo, napawiriamepua Eesusi eenariachio. Waikao Eesusia o'inerepua wa'a masitekao, apochi waapi enepakameopua keepumiao.

14 Ehjepamio masiteka kajasaa u'matosaapua, Reewi tewaniame tewarepua, Arajeo taanara. Puuua toomi koparoaniachi yasariaipua, ya'yawichiwichio koparoaniachi wa'a mochiwachio. Wa'a tetewikapu pu'kao, chaanere Eesusia:

—Nahpe no'o ahjama. Neeea aamoo, no'o masitewara enejeraninia.

Waikaopu Reewia pu'serepakapua Eesusi chiiiao, ahjama simirepua tiame wahjachitia, ahjama teetomia ahkaoui Eesusi simiyachio.

15 Neipapamio piie taawechio, Reewi ta'perachi koi'oiu, Eesusia koi'rachi yasariaipua ahpo yeetoria ahjamao, wa'achi nokariaipua tiameo, muuwaeme ti'tijoe Eesusi keepupuame, Eesusi teetoachi pirenatukame. Wa'achi mochiariaipua tiameo Eesusi chokichio, ti'tijoe koparoame te'ta ya'yawichiwichio, wa'a ikisa muuwaeme wahjachi ti'tijoe tatakoriame, ki kaawe nokayame tetewiniame.

16 Iyoteri ti'tijoea, wa'a kahtiame tetewapa Eesusio, yooma pu'ka ki ka'karuma ti'tijoe ahjama koakao, puuua iinatukerepua Eesusi masitewarao:

—¿Achiniikai aamo masitaria pu'ka ki ka'karuma ti'tijoeri ahjama koayamepua, pu'ka te'ta yawichiwichio koparoame ahjama, wahjachi ti'tijoeriopua tiameo, ki ka'karuma nokayame tetewiniame ahjama?

17 Pu'kao wa'a chaachapame inamukapao Eesusia, chaanerepua pu'kao:

—Ki kokoriamea kihta nakiyamepua me'merikoo. Kokoriamekamera nakiyamepua me'merikoo. Neeea kokoriamekamera sautemia eenakame-nia, ki kokoriameo ka'i. Neeea tatakorie kokoriamerakamera sautemia eenakame-nia, kihta aho tatakoriame maayameopua, ka'i.

Ki koi'wa Riosi iyoriwa yoraniame
(Maateo 9:14-17; Ruuka 5:33-39)

¹⁸ Aaataa seenepi simiyame taawechi Waani ma'masitewarao, pa'parisero masitia na'naritoameapua tiameo, ki koi'wa Riosi iyoriwa nokayame tetewapao, Eesusichi e'enaopua chaachaparepua pu'kao:

—¿Achinikai Waani na'naritoamea, pa'parisero na'naritoameapua tiame, ki koi'wa Riosi iyoriwa nokayamepua, nape aamo na'naritoamea, ka'í?

¹⁹ Wa'a chaanetiapao Eesusia, cheeka nehjiarepua:

—¿Toore aiwatariarepu nenewiwachi paajutetiamea, aaata neewikame aho neewiriachi kahtioopua pehjo? Ka'ipua, ohso kaawe yoomahka paajutetiame, ta'iria ko'kopuamepua, ahkasi posaka.

²⁰ Puuu neewimerika tiamea, neepua, noochi paparamechio. No'o apechunatiopa ki'tioiopua i'ka weechio, waikaope noochi paparamea o'inemapua ki koi'wa Riosi iyoriwa yorasikao.

²¹ Waikao wa'a cheesapa Eesusia aho iinatukiameo, chaanerepua:

—No'o tewekachi apechunatiopa, ehkoriami o'inia oochetiame nokisitiamea toipuamepua wa'asi, weemera tiame te'teretopuawichio, Riosichi kaawe te'terewaopua, aaataa ki koyacheme tiachitiaopua oochetiame wisasorio, weemera wisasori chuhchekao. Wa'a iintotioopua weemera wisasorie koyacheraa, churupaka si'panameripua oochetiame wisasorio. Wa'a iikapu oochetiame wisasoria, epeche weere enepameripua yeewasipakao.

²² Wiino weemeraai, ki totoaniamepua oochetiame wichjarichioi. Wa'a iintotiaapu weemera winopatariai, tatateka si'panamaoipua oochetiame wi'chjario. Wa'a ikisooopua oochetiame wi'chjario, yooma na'itumeri wi'suka weemera winopataria, wi'chjaria tiame. Pukaepa weemera wiinoa weemera wichjarichi toaniamepua.

Eesusi na'naritoamea tiiriko muurara tehpunaria
(Maateo 12:1-8; Ruuka 6:1-5)

²³ Piire taawe resipuwa taawechio, Eesusi tiiriko echichiami u'matoio aho ajawaria ahjamao, chorowapa puua, tiiriko kumisiriaipua, muurara okisika.

²⁴ Parisero ti'tijoea wa'a nokisiopa Eesusi ajawario, iinatukerepua Eesusio, chaachapaka:

—¿Achini iikai wa'a nokayame aamo ahjama ohjoamea, ki reesisenioi resipuwa taawechio, ihtaoyooramekopua?

²⁵ Nape Eesusia nehjiarepua pu'kao:

—¿Ki nane'riame eemea aamo ehkoriami Raawitaru iintorio, aho ahjama nokisiam cho'chorowapasooopua piie taawechio?

²⁶ Iiweta Aawiatataruo te'ta neeseriosikoipua, ¿ki Riosi kaarichi pakika Riosi paaniwara ko'kakame puua, Riosiwichio to'weniame tiopachio, ne'neseriosiche ko'komichio? ¿Ki pu'ka paani uusa kipotekamepua tiameo aho ahjama nokisiria, tisia cho'choroopa?

²⁷ Wa'a chaanesapao Eesusia, chaanerepua tiameo:

—Resipuniame taawe, ti'tijowichio yachatiamepua, ki resipuniame taawekamera ti'tijoeri ye'kamichio. Resipuniame taawe, Riosie yachatiamepua.

²⁸ Pukaepa neee Riosie Tijoe Tijoetutetiamea, neekamera ye'kamepua, resipuniame taaweo.

3

Tijoe sekachi chookopakame (Maateo 12:9-14; Ruuka 6:6-11)

¹ Neipao Eesusia, eenechi napawikarichi eenariaipua. Wa'a yasariaipua piiripi tijoe sekachi chookopakame.

² Nape wa'aoi ihpueniame enere Eesusia, aata resipuniame taawechi sautesoopua, wenejinaria.

³ Eesusia wa'ao, sekachi chookopakameo chaanerepua:

—Werisisa, i'wa weripamitia naasipa.

⁴ Wa'a ikisoopua pu'kao, wahja wa'ao, iinatukerepua cheeka:

—¿Ihtanakamera epeche kaawejoarepua, resipuniame taawechi yoraniaa, kaaweruma yoraniamekosa, ki kaaweruma yoraniamekosaoio? ¿Meriniamekooi, ahjateka newipateniakosaoipua?

Nape aapoeo ihchi itipirepua, kiisioi ihta nehjiaka.

⁵ Waikao Eesusia kiisi kaawe erapaka ahpo norikame ne'nepasaopua, tisia yuuwesiparepua, kiisi pahteka inamuamekopa pu'ka chaaniao. Wa'a iikaopua, chaanerepua chookopakameo:

—Ehsoo, riisasipaomua aamo seekao.

Waikaopu sekachi chookopakamea, riisasiparepua seekao. Ahpo seekache riisasipasopua, saukame itipirepua ahpo chookowao.

⁶ Waikao pa'pariseroa wa'a puuyasachepa puuua, Eesusi ahpo merimia katewiresipua, Eeroremina chuchukuame ti'tijoe ahjama.

Eesusia muuwaeme masitena pa'wesuwe

⁷ Eesusia muuwaeme Arirea mochikame na'naritowae ahjamao, ahpo masitera yeekaopua tiameo, Arirea pa'wechi akiparepua.

⁸ Waika taawechemi Eesusiapao, kai waapisi nane'reretiame enere puuupa, tisia peenia ihisiaopua ahpo Riosi utewarieo. Pukaepa ahkaoi yomachiami mochikamea wa'a e'enariaipua Eesusi tetewika machinari-apa. Puuu wa'a e'enakamea ihji enerepua: Uurea weechi mochikame, Eerusareni mochikame, ahkasi Irumea mochikame tiame, wa'a ikisa muuwae tiame Oorani akichi cherayachimina ohjoeme. Wa'a e'nakame enerepua tiameo, Tiiro mochiwachiami o'inia e'enakame, Siironi mochiwachiami o'inia e'enakame tiame.

⁹ Pukaepa Eesusia wa'a pa'wechi asiaio, yomachiami weechi o'inia e'enakame wa'a tewarepua. Waikao Eesusia, po'wachuwa nerokakera katewetiamie iinuenurarepua ahpo masiterao, ki tahchika yasinariapa pu'ka tisia muuwaeme yomachi e'enakame masitekao.

¹⁰ Nape ki ookapi Eesusi kahtiachi e'enakaopua, Eesusichi aampa e'enarepua ahjachi ihcheapanareka, ikanati yachapanariapua ahpo kokoreka mochitao, ki ookapi wa'asi sautekame inamukamekapa Eesusiopa.

¹¹ Puuu ti'tijoe ooweru tiame nanaarari apochi mochitiamea, Eesusi tawemina chopokorieka aajapapua siinakokao, eee chaachapakao:

—¡Muuupua Riosi tepoena o'inia eenakamea, apoe Riosi Taanara tijoe tijoetukamea!

¹² Nape Eesusia wa'a chaachapopa ti'tioechi mochikame nanaarario:

—Ihchi mochika eemea —cheeka te'yarepua yooma tetewachio, ki nanaararie nane'repuawichio, te'ta aatanakoopua ahpo.

*Eesusi oosa mariki aampa ooka, uuka ajawaria**(Maateo 10:1-4; Ruuka 6:12-16)*

¹³ Pu'ka nanaarari terisaapa Eesusia, teewi kaawieka tiiachi mooenarepua, paikapi ahpo masitera yeeka.

¹⁴ Wa'a yasipasaapua ookapi ahpo oowe e'reria uurepua, oosa mariki aampa ooka ti'tijoe ajawarepua, ahkaoi ahpo tehkiwa yorasia nokisimichiopua, Riosi kaaweruma tuuyewari nayewatusikaopua.

¹⁵ Pu'kao ajawasaapa, ahpo Riosiwari utewari yahcherepua, pu'kao pu'ka utewarieo nanaarari puuyanasimichiopua, ti'tijoechi muikameo.

¹⁶ Ihjipu oosa mariki aampa ooka uutiamema: Siimoni, pu'kao Peero tewatiame tiame;

¹⁷ Saantiao, Sewereo taanara, wa'a ikisa Waani, Saantiao poonira, pu'ka ookao Waanereje teewatanime tiame, Te'oni Tatanaraa cheeka chaniwame;

¹⁸ Anteresi, Eeripe, Waatorome, Maateo, Toomasi, Aakowo, Arajeo taanara; Taareo, Siimoni, Kaanani ohjoe kame tijoe;

¹⁹ Uurasi Ihkarióte tiame, puuua neipao Eesusi ki ka'karuma ti'tijoechi nehjakame.

*Satanasichi o'inia eenameko tuuwame Eesusi utewario**(Maateo 12:22-32; Ruuka 11:14-23; 12:10)*

²⁰ Wa'a iintosaapa Eesusia ahpo ajawaria ahjamao, ahpo checherepachi no'rarepua ko'komia. Nape wa'apechi ajasitioio, ki ookapi mochiriopua wa'ao ka'chi iika ko'kome teererepua.

²¹ Eesusi tetejimaraa wa'a inamukapao Eesusio, wa'a e'enariaipua i'tomia, ki inatameka ihsiopa, ki ookapi ti'tijoe ku'inarekao.

²² Iyoteri ti'tijoe Eerusereni o'inia e'enakamea, chaachaparepua:

—Ihji Eesusia, te'ta Weseu Satanasi utewarira yahchamepua apochio, apoe te'ta na'arari teekora. Pu'ka utewarie puuyachamepua na'arario, ti'tijoechi muikameo.

²³ Wa'a chaachapopa pu'kao Eesusia, waapi ahpo ajapanurerepua, chaanenariapa. Wa'a ikisoopua chaanerepua:

—¿Achini iintoka ma'chipatapu Satanasia, ahpo wa'apio?

²⁴ Aaataai yawichia ahpo wa'apichi nasiwamea, ahpo wa'api soopameripua.

²⁵ Aaata ahpo ta'pechi mochikamea, ahpo ta'pechi mochikamechi nasiwasisaa, ahpo wa'api soopameripua.

²⁶ Satanasiai ahpo wa'apichi nasiwasisaa, ahpo wa'api soopameripua, wa'atiao ka'chi iika ahjakame weritomeripua ahpo yawichituwachio.

²⁷ 'Aaata tijoe utewaeme enesoo, aaataai ka'chi iika ichikonemeripua ta'perachi pakikao, ki o'yesaapua pahchao.

²⁸ 'Neeea i'ka no'o chiiao, te'ta pichiwa chiamepua: Yooma aaata tijoea oowitiamea tiameo, ihtaai ahpo ki kaawe iintokaio, ihtaai ki kaaweruma cheekaio, cheriwepuame tiamepua;

²⁹ nape Riosi Riosiwari ahpo chaania ki e'wekamea, ka'chitia cheriwepua tiamepua, ka'chitia cheriwepuamepua tatakoriario, ki itayamekapapua ahpo cheriwepuameo. Puuua aaata wa'a tiamea, wa'api teeka itipimeri puuua tatakoriekao, ahkasi ki wahjamesi.

³⁰ Wa'a cheeka ahpo nehpupare Eesusia, Weseu riaorósiwarira apochi iinuko tuuwao.

*Eesusi poponira yeeyera tiame**(Maateo 12:46-50; Ruuka 8:19-21)*

³¹ Wa'a ihsioi Eesusio tísia naanasoti oika ti'tijoeri sautekao, ma'chi werika Eesusi yeeyeraa, Eesusi poponira ahjamao pipinira tiame, paaenurerepua Eesusio.

³² Waikao wa'a mochikamea Eesusi norikame, Eesusi paaewa inamuka-paopua, chaachaparepua Eesusio:

—Aamo yeeyea aamo poponi pipini tiame ahjama, aamo paechanipua waami ma'chi.

³³ Nape Eesusia, cheerepua:

—Aa no'o tetejima, ¿Aatanakamerajuarepu no'o yeeyea, no'o poponia pipinia tiameo?

³⁴ Waikaopua ahpo norikame mochikame ne'nepakaopua, chaanerepua:

—I'wa mochikamerapu no'o yeeyea, no'o poponia pipinia tiame.

³⁵ Aaatai Riosi e'ra yooramea, no'o yeeyekaite puua, no'o pooni, no'o piini tiame.

4

Echayame masiteniame wa'achitari

(Maateo 13:1-9; Ruuka 8:4-8)

¹ Piirechi taawechio Eesusia eenechi pa'wesue o'ineriaipua masitekao, wa'a kahtiachio tísia muuwaeme napawiriaipua tiame. Waikaopua pawekakerachi moenasapua pa'wechi chuhkuamechio, wa'a yasiparepua waikao. Wa'a ikitioopua ti'tijoeria, waapi ma'chi ajapare puua, pa'wesueo.

² Waikao wa'a yasaka Eesusia, itapiti wa'achitarichi masiterepua, muuwaeme itapiti Riosichi simiyame masiteniame. Pu'ka masitewachio cheerepua:

³ —jEeme ti'tijoe ooweru tiame, keepumitiao pahchuuu!

Wa'a cheesao o'inerepua ti'tijoeri i'ka eee cheeka wa'achitarichi nayewekao:

—Aaata tijoea wahka wasachi echimia simiriataipua.

⁴ Puua echimia simiyaio pooechi ruhjiteriatapua ookapi iimori. Pu'kao tuchikia, wa'a e'enaka yooma pepeka ko'kariatapua pu'kao.

⁵ Wahjachi iimoria, waitiame kahtiachi weee echariataipua. Puu iimoria ku'we yaupariatapua yaupao, nape ki tunakame yasariopapua weeo,

⁶ taaa machenasaapa taipakopao, wakipateriatapua pu'kao, ki teeresi naawaeriopa pu'kao.

⁷ Wahjachi puu iimoria wehchaekachi ruhjiriataipua. Puua yaupariatapua yaupao, nape wehchae si'riputiapa mo'porepakao, wa'atia wakipariatapua kihta taakeka.

⁸ Nape wahjachi iimoria kakupa weechi ruhjikamea echitiaio, ka'karuma yaupaka weweripasaopua, ki ookapi taakeriatapua. Ihji muurara pachitariia, piire weerewa aampa oosa mariki pahchitariatapua, piiripi wa'api pahchira echitiaopua. Wahjachi pipiripi iimoria, pa'paika weerewa pachitariatapua muuraraa; epeche wahjachi iimoria, pipie siento pachitariatapua muuraraa, pipirepi pahchira echitiaamea.

⁹ Wa'a tiame wa'achitarichi nayewasaapa Eesusia, chaanerepua ahpo masitiaio:

—Nahkaesaa eeme, pahdeka inamupuapua pu'kao.

Aatia tiichipa wa'achitarichi nayewaniame

(Maateo 13:10-17; Ruuka 8:9-10)

¹⁰ I'ka wa'achitari Eesusi naewaka kajusooa, wa'a muuwepariame ti'tjoeria, nonowarepua waikao ahpo petechiami. Ehjepamio Eesusi piineri itipisooa, paikapi Eesusi masitia keepuamea, puuu oosa mariki aampa ooka Eesusi ajawariaapua tiamea, iinatukerepua Eesusio, ihtana cheeka cheeriopua Eesusio, wa'achitarichi nayewakao.

¹¹ Waikao Eesusia eee cheeka nehjiarepua pu'kao:

—Neeea pu'ka ti'tjoerio wa'a cheeka nayewakamenia wa'achitarichichio, aatiatanariapa pu'kao, no'o te'ta masitia pichiwa pahtenarewa ne'nenariapa pu'kao. Aaata aamochitia te'tiameopua, te'ta Riosi ye'karichi muinariameopua, Riosia ki wa'achitarichi ma'chiamе aamo tuuyamepua aamoo; nape neea pu'kao oowera keepumia e'enariame nane'riapao, wa'achitarichi nayewekania pu'kao, kihta Riosichi simiyame pepeninariapa e'enakame.

¹² Puuu wa'a te'teriamе, ne'niaio ki ma'chiriame itipimeripua, keepuaio kihta pahtemeripua. Wa'a te'tiapa puuu, kiisi ahpo tuuyamepua Riosichio, ahpo ki ka'karuma nokariao, ahpo Riosieo, ahpo cheriwepuawichioopua.

*Eesusi echiwame wa'achitaka nayewani
(Maateo 13:18-23; Ruuka 8:11-15)*

¹³ Eesusia chaanerepua waikao:

—¿Kiisi pahteka inamukame eemeai, i'ka no'o wa'achitarichi nayeweriao? Wa'a teresaa eemea, ¿achini teeka pahteta eeme wahjachi wa'achitari no'o nayewamiaopua meeriamahkao?

¹⁴ ¡Nee! Puuu echayame no'o nayewaria wa'achitarichio, Aaata iimori echayamepua, Riosi ka'karuma tuuyewari echisiamepua.

¹⁵ Puuu iimoria, Riosi ka'karuma tuuyewaripua, ti'tjoeri keepua. Puuu iimori echayame echiwachi ruhjikamea, ti'tjoeri iikarachi echitiamepua. Paikapi iimori echayamee poeochi ruhjitetiamе, ti'tjoeri peewame iikamechi ruhjikamepua. Puuu, Riosi chiia keepunapua keepuao, nape Satanasia ikanati wa'a eenaka yooma u'yamepua, pu'ka Riosi ka'karuma tuuyewari keepua.

¹⁶ Wahjachi iimori e'peekachi ruhjitetiamе, kaawe e'raka keepuamepua keepuao Riosi tuuyewario, nape ki tehpesi simiyamechi wekatiamepua, ahpo keepuriao.

¹⁷ Puuu itapiti aiwateniaapua Riosiwichioo, ikanati toayamepua ahpo paparariao, kihta teeresi naawaekapa Riosi kaaweruma tuuyewarichio.

¹⁸ Wahjachi iimori wehchaekachi ruhjikamea, naatiju puuu, i'ka weechiche iintuame tisia weemuniamе. Puuu ti'tjoeria pu'ka Riosi kaaweruma tuuyewari kaawe keepuame keepuao,

¹⁹ nape epeche ahpo erakoaepua i'ka weechi iintuamechi itapitio, ahpo si'ripuamepua, tahpitika erakoamekapa puuu, toomichio. Puuu yooma ihtaoi iniwaeka mochinariamepua. Yooma ihji wa'a tiame mu'ipakamea ahpo iikachio, yooma apochi si'ripukao, kihta taakiamepua apochio, Riosiwichio ka'karumaopua.

²⁰ Nape puuu iimori kakupa weechi ruhjikamea, ti'tjoeri ka'karuma iikaamechi ruhjikamepua. Puuu kaawe e'raka keepuamepua Riosi kaaweruma tuuyewario, te'ta pewatiame apochi itipiteka. Wa'a iikamea, kaaweruma taakiamepua Riosiwichioo, tiiriko echitiamе muurarachitia. Ookapi ihji tiiriko muuraraa, piire weerewa aampa oosa mariki pachitakamepua; wahjachi ihji tiiriko muuraraa, paika weerewa pachitakamechitia tiame; epeche wahjachi ihji tiiriko muuraraa, ahkasi piire sientooi pachitakame.

Tahjera wa'achitarichi nayewatiame
(Ruuka 8:16-18)

²¹ Eesusia chaanerepua tiameo:

—Riosi tuuyewaria, itapiti tahjeraa tiame puua. ¿Aatanana noriwi weratare itapiti ahpo tahjerao, e'tapara teereopua, itapiti kaajonitere noriwioiopua? Aataai ki wa'a iintomeripua. Ohso kaawe te'pa werameri puua, weeresi tahjemichioipua pu'kao, weeresi uutapamichio pu'ka tajayao, weeresi tewipuwichioipua.

²² Wa'achitia Riosiai wahka taawechiamio, yooma ahpo teteiwachi toapamapua, yooma ihta inasotiame toatiameoipua, yooma ihtaoti ti'tijoe ki ka'karuma noonowiriaopua, ooweruioipua tiame.

²³ Eemea inatame enesaa, pahteka inamumitiapua pu'kao.

²⁴ Eesusia wa'a cheesaa, chaanerepua tiameo:

—I'kao eemea, te'ta inataka inamumitiapua: Kehkisa aamo nakika mochitokamea Riosichi, pu'kachi kehkisa kiapuamepua eemea Riosieo, itapiti te'ta Riosichi eenameopua kaaweruma, nape u'matiame epeche kehkisio.

²⁵ Riosie kiatiame iinuemeopapua, epeche pehji kiapuamepua, i'wa weeechi no'o enasoopua; nape kihta iniwaemeopua Riosie kiaretiao, ahkasi teesa iinuekao i'ka weeechi ahpo iinuekao, yooma u'yepuamepua, no'o tewekachi Noonoeopua, kiisi kihta tooeke, no'o tewekachi o'inia eenechi enasopao.

Imori weweripari nayewaniame, wa'achitarichi

²⁶ Eesusia chaanerepua tiame:

—Riosi ye'karichio, tijoe echariaka tiamepua.

²⁷ Echakame kohchioiopua, pusakame kahtioiopua, puu echitiame yaupasaapua, tukaoi taaweo tiame, naapi simitiamepua weweripakao, pu'ka echakame ki teteoioipua.

²⁸ Riosi ihsimepua yaupatekao, weweripatekaopua tiame naawaepatekaopua, neipao muuraetepamepua, pu'ka muurara pachitasoopua, iwapatiamapua.

²⁹ Pu'ka tiiriko pahchira iwapasoopua, ahsepakame puua ohsae tepunaka i'ipapuachio.

Wacherai kuu pahchira wa'achitari
(Maateo 13:31-32; Ruuka 13:18-19)

³⁰ Eesusia eenechi chaanerepua:

—¿Ihtanaka tiame ohjoarepu Riosi ye'karia? ¿Ihtanaka tiame teemea Riosi ye'karichio?

³¹ Aa, wacherai pahchiraka tiame puua. Kaawe inataka ne'nemitiomua wacherai kuuurao. Kiisi werumakaipua pahchirao, ki nu'nuti weripamekai tiamepua kuuuraa,

³² echitiaapa, kii ookapi atowataitapua, ahkasi tuchikioi ahjachi tatasotachi. Wa'achi tiame Riosi ye'kariai. Ki weruma o'inekaipua, ki nu'uti mehtamepua.

Eesusio aatia tiachipa, wa'achitarichi nayewia ti'tijoerio
(Maateo 13:34-35)

³³ Eesusia, weeka tuuyewari masitere puua wa'achitarichio, ki tehki erakoka pahtemichio ahpo masitiao.

³⁴ Kihta masiterepua pu'kao, ki wa'achitarichi ku'ikao; nape ahpo wa'api ajawariao, piinero ahpo ahjama mochikoio, tisia tehki tiamekopua pu'ka masitiao, yooma kaawe ma'chiamie tuuyerepua pu'kao.

Eesusi eeka teeweteria, pa'wechi
(Maateo 8:23-27; Ruuka 8:22-25)

³⁵ Pu'ka wa'api taawechi tukao, Eesusia chaanerepua ahpo ajawaria masiterao:

—Paaosimpapumeepua ehpeo, paonamina pa'wechi.

³⁶ Waikao masiteraa wa'a toisapa ti'tjoerio, paonamina i'torepua Eesusio, wa'api pu'ka pawekakera Eesusi kahtiachi. Wahjachi pawekakeraai pukamina chuchutorepua tiame.

³⁷ Wa'a nokisioio, ki nu'uti eenare yu'kia ki nu'uti eejeka. Waikaopu pa'wea pe'kokao, aampamisi chi'posirepua pawekakerachio.

³⁸ Eesusia wa'a ikinioio, kochipariaipua pawekakera wasichitu poika, itapiti mo'teka. Nape ma'masiteraa tahpitika ikiyapaopua, pusaterepua pu'kao chaaneka:

—iMasitári, Masitáriiii! ¿Kiisi ka'chi e'ramemus taamo piwitewioio?

³⁹ Waikao Eesusia werisika teeweterepua eekao, pa'weopua tiameo, chaaneka:

—iMuuu eekáaa, ikanati teewésaaa! iNeeroi pe'koniai, moena manipásaaa!

Wa'a chaanetiapa eekaa teewerepua, yooma yuuweeme itipika.

⁴⁰ Wa'a iintosaapua ahpo masitera ajawariao, chaanerepua:

—¿Achinikai majayame eemea? ¿Kiisiki paparam eemea pehji, noochio?

⁴¹ Nape aapoeo, Eesusi iintoria tísia seewepakamekapupua Eesusio, kiisi nehjame erakorepua. Pukaepa aapoeo, poanachi ahpo chaachaparepua:

—iIhtana tijoe naaju ihjia, eekaeoi e'weniamée, pa'weeioipua tiamé?

5

Tijoe na'arari yahchame Eerasa ohjoeme
(Maateo 8:28-34; Ruuka 8:26-39)

¹ Wa'a nokisika paonarepua wa'a neerochio, Eesusi paonamina i'tokao, wa'ao Eerasa weewachi e'enarepua.

² Wa'a paonamina tekisochepa Eesusio, aaata naaeparepua pu'kao itapiti na'ararie keewakame.

³ Ihji tijoea wahjipame toaniachi ohjoeme eneriaipua. Puuua aataeoi ki yuyumpaniame eneriaipua moena yahchakao, kaarenaeoi o'yekaio.

⁴ Puuua ki ku'itapisi kaarenae o'yeniaipua tarachio sekachioipua tiame, yooma tetepunasa siisimiriaipua, yooma pipiripi pihtunaka ihpapasa. Wa'a ihsiamekopa pu'kao, ka'chi yorame erakoretiaipua wa'asi, wa'a mochikameopua ti'tjoeri.

⁵ Wa'a iintosaapua yooma tukawari ojowiriaipua, mukuteso wahjipame toaniachi siinakao, kaawichiami oikaopua tiame, temosochiami tiame momotochisika, tísia kokosa ijikisika.

⁶ Ihjia wa'a eename tetewapa Eesusio, mehka ihtoi u'masika eenakao, chopokorieka weripakaopua chokichi,

⁷ chaanerepua Eesusio, ki ku'ita sisinaka:

—iEesúsiii, te'ta te'pa eename Riosichiii, ka'te no'o te'ta kokosa yorami-tiamua! iNeeea aamoo te'ta tesiwa cheeka aamo itaniamepua, ka'chi no'o yoramichioipua kokosakao!

⁸ Wa'a cheeka nayeware na'arari tijoechi kahtiamea, Eesusie eee cheeka tertiamekapaopua:

—iMuuu na'arari tijoeturi, ikanati machenasa muuua pu'ka tijoechoio!

⁹ Eesusia terisapaopua pu'ka na'arario, iinatukerepua pu'kao:

—¿Achini teewaeme muuua?

Waikao na'araria nehjiarepua cheekao:

—Reejioni tewaniame neeea, kii ookapi na'arari tijoeturikapa.

¹⁰ Waikaopu nanaarari tijoечи mochikamea, naaracheka itaneriaipua Eesusio, ki se'wiami ahpo uhjurapuaichiopua wa'ao.

¹¹ Nape wa'api wa'a kahjena kaawichiamioio, ki ookapi koowi ohjopa wa'ao,

¹² wa'a ahpo uhjurunurare nanaarari ti'tijoeturia, eee chaachapaka:

—Wa'a pu'ka koowichioi taamo uhjuramitiapua, wa'a pukachi taamo muimichiopua —chaachaparepua.

¹³ Waikao Eesusia wa'a uhjurepua koowichi. Wa'a uhjurati-apa nanaararia, pukachi muirepua koowichi, tijoечи puuyanatiapao. Waikaopu ooka miiri ahka koowia, pu'ka nanaarari apochi muti-aapa, tahpitika noonoikao, ki muenati ujumarepua tekoratamio. Wa'a noonowikaopua, yooma wahjiparepua tekoratatipo ruhjika, pa'wechi nerochi ruhjikapa, si'rika.

¹⁴ Waikaopu koowi inatiamea, ahpo mochiwachi ujumasirepua yooma tuuyemia mochiwachio, yomachi o'okapi mochiwachiamioyua tiame. Waikao yooma wa'ami ohjoemea, wa'a e'enarepua pu'ka ikitia ne'nemia.

¹⁵ Ajasisaapa Eesusi ihsiriachio, puuu nanaarari tijoeturi iinueri-amea pa'akachio, ehpeo yachapakame yasarepua wa'a Eesusi ihsiachio, kaaweruma wakiraeka wa'asi. Waikao wa'a e'enakamea wa'a iintoriopua Eesusio, tisia seeweparepua pu'kao.

¹⁶ Puuu pu'ka yooma wa'a ikitiame tetewikamea, yooma tuuyerepua wa'a e'enakame ne'nemiao, aachin teererio puuu tijoe ki ookapi nanaarari apochi ohjoeria, koowioi achipu noonowiriopua tiameo.

¹⁷ Waikao wa'a e'enakamea wa'atiame tuuyetiapa Eesusi iintoriaopua tiameo, tisia seewepakaopua Eesusio, utewaeme itanerepua chaachapaka:

—Se'wi siimitiamua i'wao, sewinachiami akipaka.

¹⁸ Ehjepao pawekakerachi moenoi Eesusio, puuu na'arari apochi ohjoeteriamea, utewaeme itaneriaipua Eesusio, ahpo yeetomichiopua ahpo simiyachio.

¹⁹ Nape Eesusia ki e'rapa chiiao, chaanerepua pu'kao:

—Muuua no'ramitiapua ohso kaawe, aamo pehtewachi aamo teteji-machi. Muuua aamo ta'pewachi asisaapa, yooma tuuyemitiapua pu'kao, Riosi amochi iintoriao, achini iintoka Riosio, aamo tesiweriopua.

²⁰ Waikaopu tijoeca, ahpo petechi no'rasaopua, yomachi Reekapori weechiami mochiwachi oirepua tuukao, yooma ihla itapiti ahpo Eesusie, kaawe iintoretiaopua. Waikao mochiwachiami ohjoemea, tisia peenia e'reka inamurepua Eesusi iintoriao.

Airo tewaniame maarara; Aaata oowitiame Eesusi wisasoriwachi ihchepakame tiame

(Maateo 9:18-26; Ruuka 8:40-56)

²¹ Eesusio eenechi pe'ku paonasoopua pa'wechio, muuwaeme napawirepua pa'wesuwe tekiriachio. Wa'a neerosue kahtioi Eesusio,

²² wa'a eenarepua aaata tijoe Airo tewaniame, puuuwa wa'a mochiwachi napawikarichi paamiratuame enerepua. Wa'a tewakapa Eesusio, chopokorieka weripaka taweminao, chaanerepua Eesusio:

²³ —Paamira, tisia yaapi e'raka eenakamene amochio, amori mukuyame teekane no'o maara petechi. Wa'a simika ahjachi seekarepajeraninia saumichio, ahjame weritomichiopua pehjiio.

24 Waikao Eesusia wa'a simirepua ahjamao. Nape pooechi nokisinioio, muuwaeme tahchiamе ajatoriaipua Eesusichio.

25 Wa'a naasipa muuwaeme nokisiniachioipua tiameo, wa'achi weritoriai ааata оowitiameai, erawisu kokoriame. Puuua wa'a teerekaopua, оosa mariki аampa оooka paaumpari wa'a tiame enerepua wa'asi.

26 Ki ku'witapi aiwakame eneriaipua wa'asi, ki ookapi me'merikochi ойай wa'asi, wa'api teerekame eneriaipua, kihta sauka, ki ookapi toomi na'atakaioipua.

27 Ihji оowitiamea, Eesusi sautiame inamukapaopua, wa'achi eenakame eneriaipua, Eesusie sautetiame itipinariapa tiame. Pukaepa Eesusi ahjama nokisiachi ihtoaiopua naasipao, Eesusi wisasoriwarachi ihcherepua, kaátisia saunareka.

28 Ihjia wa'a e'raka ihchepasaapua Eesusi wisasoriwachio, saukame itipirepua: "Eesusi wisasoriwachi ihchepakaio, saukame itipimania", e'rakapa.

29 Wa'a e'raka ihchepasaopua Eesusi wisasoriwachio, saukame itipirepua ikanati. Ikanati teewekame saaerepua ahpo erawisuaо.

30 Waikao Eesusia ahpo utewari u'yetia saaekapao, ku'rika chaanerepua apochi tahchiamе muuetoao:

—¿Aatanapu noochi ihchepakamea, wisasorichio?

31 Nape masiteraa chaachaparepua:

—Nape Paamira, tetewameai muuua amochi tahchiamе ajatonio amochi ijichepaka, ¿iinatukiamemua: "¿Aatana noochi ihchepakamepua?" —cheeka?

32 Wa'a cheesapa Eesusia, neneku ne'nesao, apochi ihchepakame wisasoriwachi ne'neparepua оowitiame.

33 Waikao оowitiamea ahpo nane'retiamekapaopua Eesusieo, chachapia ihsika majakao, chopokorieka weripakaopua, apoe ihsirio tuurepua.

34 Waikao Eesusia chaanerepua оowitiameo:

—No'o maalala, saukame itipikame muuupa, noochi te'ta paparakamekapa. Wa'a chaanesaapa chaanerepua tiameo: Kaawe eratoka ehpeo, no'ramitiamua aamo petechi.

35 Iiweta Eesusi оowitiame naewaka ihsiaio, wa'a e'enariame ааata kooriaa, Airo ta'perachi o'inia e'ename. Puuua chaachaparepua Airoo:

—Aamo maaraapa, kiterepakamepua wa'asi. Kihtawichio noonotepuame taamo Paamira masitaria wa'asi, taamo ta'pechi siimichioopua wa'asi.

36 Nape Eesusia wa'a chaachapoiopua pu'ka kooriao, chaanerepua kuita noonorao:

—Ka'te paache yuuwesipa muuua, te'ta paprapuachepua muuua, Riosichio.

37 Waikao Eesusia ki yeetokaopua wahjachio, naatiche i'toka simirepua, Peero, Saantiao, Waani Saantiao poonira tiame.

38 Ehjepamio, Airo ta'perachi ajasioiopa, ne'ku ohjoame tewarepua wa'a mochika inatiameo, weeru chaachapaka naarakokao.

39 Waikao Eesusia yooremina pakisaapua kutewe po'yachio, chaanerepua wa'a po'yachi neesetoka mochikameo:

—¿Achinikai naarakoame eemea? ¿Ki оowera wa'a tiiai tiamepua kochikache? Kiisi mukukamekaitepua.

40 Nape wa'a chiiopa Eesusi, a'acheretupua wa'a mochikameeopua chokichi. Wa'a cheesao Eesusia yooma puuyanarepua wa'a neese-toameo, ma'chisi machenaka tiame. Waikaopua pu'ka kutewe noonorache

i'tokaopua yeeyera tiame, ahpo ahjama ohjoameopua tiame, eenechi pakirepua yooreminao, kutewe po'yachio.

⁴¹ Pu'kao sekachi chapikao, cheerepua:

—¡Talita, cumi! —eee cheeka chaniwamepua: ¡Kuita, aamo chaanane, werisi!

⁴² Waikaopua kutewea oosa mariki aampa ooka paamuamea, oijenarepua eenechi ahjaka. Wa'a iika werisisaapua, oisirepua eenechi. Puuu a'achekamea waikao, sewina ijikirepua tísia kaawe erapaka, tísia peenia tiame tetewa Eesusi iintoriao.

⁴³ Nape Eesusia waikao pu'kao, utewame chaanerepu pu'kao, kiisi ahpo tuupuaichioepua wa'a ahpo iintoriao, aataoi. Waikao Eesusia, pu'ka kutewe ahjatesaopua, ko'kotenurarepua pu'kao.

6

Eesusia Nasare mochiwachi ihsia

(Maateo 13:53-58; Ruuka 4:16-30)

1 Wa'a o'iniao Eesusia, ahpo weewachi no'rarepua ahpo masitewa ahjamao.

² Wa'a asisaapa ahpo weewachio, resipuniachi taawechiopua, wa'a napawikarichi o'inerepua masitekao. Wa'ao Eesusi keepukamea, ki nu'uti peenia erakokaopua, chaachaparepua ahpo:

—¿Akatia tísia penipakame ohjoare ihji tijoea, i'ka itapiti ki ookapi peenia ihsiwaopua?

³ ¿Naakona ki naatikosapu ihji tijoea, kapintero Maaria taanara? ¿Ki Aakowo pa'chirapu ihjia, ki Oose, Uurasi, Siimoni tiamepu tiamea, pu'ka poponirapuaa? ¿Kikosa ihji tijoe pipiniraa, i'wa ohjoemepua tiame taamo ohjoekachi?

Wa'a chaachaparepua ki kaawe e'erakoapa Eesusi masitia, kiisi paparamekapa Eesusichio.

⁴ Waikao Eesusia wa'a chaachapame inamukapaopua pu'kao, chaanerepua:

—Yomachi yooreka tetewiniame Riosi nayewatuamea, nape ahpo ohjoekachiopua ka'i, ahpo tetejimarichioi, ahpo wa'api petechioi.

⁵ Pukaepa kihta a'chi ihsime e'rarepua wa'ao, ihtaai peenia ihsiwaopua Riosieo. Wa'a mochikameo kiisi pichikenariopa apochio, paikapioi sautesa kokoriamé, u'matoprepua wa'ao.

⁶ Wa'a te'tiopa Eesusia wa'ao, kiisi kaawe eratoka u'matoprepua wa'ao, eee tiame inatasika pu'kao: “¿Naakona ahkasi wa'a te'tiame ihji ti'tijoeria?”

Waikao Eesusia wa'a o'inia u'matosapao, yooma wa'ami waapiami simiterepua masitekao, Riosi ye'karichi simiyame tuuyewariopua, ahkaoi ahkasi ti'tijoeekachisi, mochiwachiamio.

Eesusia ahpo ajawaria, Riosi ye'karichi simiyame masitemichio uhjurani

(Maateo 10:5-15; Ruuka 9:1-6)

⁷ Ihji Eesusia ahpo ajawariao kaawe tuuyesaopua pu'kao ahpo yoramiao, o'okache uhjurarepua mochiwachiamio, ki ka'karuma tijoeturi puuyanemichioepua, ti'tijoechi mochikame.

⁸ Ahpo siimpachiwichio kihta i'toka siimpanurerepua, teesorache makoka ahpo sekachio, kihta mokewarioi i'tokaopua, nutukaoi kihta i'toka, toomioi kihta i'toka ahjae taripuameo,

⁹ kaakaoi ahpoche chuhchaka ohjoa i'tonurerepua, wakiraoi ahpoche chuhchaka oiya i'tonurerepua.

¹⁰ I'kao eee chaanesa uhjurarepua tiameo:

—Aaata ta'pechiami ajasisaa, wa'ache mochisa uumatomiapua wa'ao.

11 Wahka pirenachi mochiwachi aamo ajasiriachio, ki kaawe aamo utioopua ki inamunareka aamo masitio, puuyasaapua wa'ao, aamo tarachi pechichisa uumatopuapua wa'ao. Wa'a aamo noonoiupuapua, nane'remichiopua pu'kao, ki kaawe erakoka aamo uumatoamekopua wa'ao, aapoe nane'remeripua epeche ahpo ikimeriopua aiwari kokosario ki Sooroma Oomorachitia, kiisi inamunareriopua, aamo Riosi kaaweruma tuuyewario.

12 Waikao Eesusi ajawatiamea siimpasaapa, yomachi sisinamurepua Riosi kaaweruma tuuyewario, Riosichikamera e'enamichio paajuteka, yooma apochi ki kaaweruma tiiao, Riosichi tuusa pichiwa toinariameko tuuka, yooma ahpo ki kaaweruma noonowiriao, cheriwepuawichioipua.

13 Puu Eesusie uhjuratiameapua tiameo, ki ookapi nanaarari pu-uyanarepua ti'tijoechio ooweruchiopua tiame, kokoriameoi ki ookapi sauterepua Riosi utewariego, ooriwo nerowski chuhchesika.

Waani Paatori meritame

(Maateo 14:1-12; Ruuka 9:7-9)

14 Te'ta Eerore yawichia, Eesusi tisia sautiame inamukapao, tisia Eesusi nayewaniame yomachiamio, tuuyerepua mochiwachi mochikameo:

—Puuu Eesusi tewaniamea ti'tijoeo, Waanikotinia Riosi nayewatura eenechi ahjakame, pukaepa sautewa utewari iinuemepua.

15 Nape aaata wahjachia chaachaparepua ti'tijoeio:

—Ka'i ki puuupua. Eeriakamera puua, eenechi i'wa weechi eenakame.

Wahja wahjachia tiame, chaachaparepua:

—Naatikamera puua, aaata ehkoriami Riosi nayewaturao, i'wa weechi eenakame.

16 Nape Eerorea wa'a chaachapanioipua, cheerepua ahpo chokichi mochikameo:

—Ka'chitia piirechipua. Waanitarukamera puua, te'ta pichiwa, pu'kao nooe mo'ora fehpenenureria, ehpeopua eenechi ahjakame.

17 Eerorea, Eeria iintowachi karichi yahchakame eneriaipua Waanio, kaarenae o'yeraeka. Eerorea Eeripe uupira ahjama neewikame eneriaipua, ahpo pooni uupieria.

18 Waania Eeroreo chaanekame eneriaipua:

—Muuua aamo pooni uupirao, kiisi uupietame teereriaimua, wa'a iintokapao muua, kiisi kaawe iintokamemua Riosichio.

19 Pukaepa Eeroraa Waanio, nekamuchiame eneriaipua pu'kao, merinareka tetewame, nape ka'chi ikime e'rariaipua wa'a e'raio.

20 Eeroreapua Waanio, Riosi nayewaturakopaopua pu'kao, seeweka tetewame enerepua pu'kao, Riosie kaaweruma tijeokopaopua tiame. Wa'a tiachipa seewiao, ka'chi yorapuawichio neesetoriaipua Waanio. Ki kaawe pahtiaipua Waani chiia Riosieo, pu'sereka keepuame eneriaipua Waanio.

21 Nape Eeroraa, tewarepua piie taawechi ahpo iintomiachio, Eerore ahsepatioipua paamupari pahko. Eerorea yooma paajuteriaipua waikao ahpo ye'karichi yawichituameo, Arirea ohjoeme tiamé, weruma te'terame ti'tijoeio.

22 Eeria maararaa yawimia pakiriaipua pahkochi koi'rachioipua, Eerorea tisia pu'serekapu pu'ka yawiriao, yooma wa'a mochikame inamachio, chaanerepua ahpo piisi maarao:

—Ihtaio aamo no'o itanesoo, aamo kiamania,

23 ahkasi no'o nuurari naasipasio yawichiwa.

²⁴ Waikao piisi maararaa, ikanati ahpo yeeyechi simikao, iinatukerepua ahpo yeeyeeo ihtana itanejeraopua yawichio. Waikao yeeyeraa chaanerepua:

—Waani Paatori mo'ora itanemitiapua.

²⁵ Waikao pu Eroria maararaa, yaapi eenechi pakisaopua yawichi kahtiachio, chaanerepua pu'kao:

—Ehpe wa'api no'o kiajeraninia pehtorichi yachasao, Waani Paatori mo'ora tehpunasa.

²⁶ Waikao yawichia wa'a chiioa ahpo piisi maaraa, tisia iiyana eraparepua apochio. Nape yooma paajutetiame inamuachi wa'a cheekameka-paopua, ka'chi ikime e'rarepua ka'itanariaio.

²⁷ Wa'a tiachipa yawichia, ikanati uhjurarapua piiripi ahpo soontaro, Waani mo'ora tehpunasa upamichiopua, pehtorichi yachasa.

²⁸ Waikao soontaroa wa'a akiparepua Waani mo'ora upamia. Puuu soontaroa Waani mo'ora upasaopua, Eroria maararaa ki'yarepua, pehtorichi yachatame. Waikao pu kutewea, ahpo yeeye ki'yarepua pu'kao.

²⁹ Waikao Waani na'naritoamea, Waani meritame nane'rekapao, wa'a e'enarepua Waani weerewara i'tomiaio, wahjipame toaniachi tekimia.

Mariki miiri ti'tijoe Eesusi ko'koteria

(Maateo 14:13-21; Ruuka 9:10-17; Waani 6:1-14)

³⁰ I'ka ikitiame u'matosoopa, Eesusi yomachi masitemichio uhjuraraaa, eenechi e'enarepua Eesusi kahtiachio. Waikao Eesusi uhjuraraaa, yooma tuuyerepua Eesusio, achini teereriopua ahpo ohjoriachi nokariaio, yooma mochiwachiami ahpo masiteriachio.

³¹ Nape wa'a Eesusi kahtiachio, naapi nonowasika wahjachi enapasi-amekopaopua ki wahjika, ki toiwamekapapua ku'itapioi ko'komichiooi, chaanere Eesusi ahpo ajawariaio:

—Nahpe no'o ahjama, yuuweekachi siimpapuapu, ku'itapi resipumia.

³² Wa'a iintore Eesusia waikao ahpo ajawaria yeekao, pawekakerachi mo'moenasao, paonamina ooruchi resipumia.

³³ Nape muuwaeme ti'tijoeri Eesusi ahka suwenamiachi nane'rekamea, wa'a uumparepua paonamiachi puuyemia. Wa'a paonamiachi siimpoio pu'kao, ahkaoi ohjoeme ahjama na'peparepua, ahjama siimpamia siimpachi.

³⁴ Pukaepa Eesusi wa'a tekiyaiopua suwenakao, muuwaeme mochikame tewarepua wa'ao, ahpo puuyeka mochikame. Waikao Eesusia wa'a te'teriopa pu'kao, tisia tesiwa e'reparepua pu'kao, tisia tesiwa te'tiamekopua pu'kao, po'wa ki tepuniamechitia neesetoka. Wa'a iikapa Eesusia, wa'apechi simiterepua masitekao, ki ookapi itapiti Riosichi simiyame nayewaka.

³⁵ Aarikopa wa'asi Eesusi ajawariaa, Eesusi naepakao chaanerepua:

—Masitari, tisia ariwanipua wa'asi. Ki waapi ooruchi i'wao.

³⁶ ¿Ki kaawejoare nonorapunia i'wa e'enakameo, kooame tarisimichio puahka mochiwachiamio?

³⁷ Nape Eesusia nehjiarepua:

—Ka'i. Eeme ko'kotemeripua pu'kao.

Nape aapoeo chaachaparepua Eesusio:

—¿Pu'ka kehkiwichio tarijeranimua kooame, ooka sientoo taawechi yowiniame toomi tehki, yooma ko'kotepuamewichio?

³⁸ Eesusia waikao, cheerepua:

—Ne'nemitia eemea kehkisa kooame iinueniame i'wao.

Eesusi ajawariaa e'ensaaapa, chaachaparepua:

—Mariki paani wa'api maaniamepua i'wao, ooka wa'api so'chi tiame.

³⁹ Waikao Eesusia pu'ka muuwari wa'a e'enakameo, pa'paikapichi mochipanurerepua pu'kao, paasepo siionachio.

⁴⁰ Waikao wa'a chaanetiapa, wa'a teeka mochiparepua pa'paikapiche, pipie sientio ahsieme, wahja o'oka weerewa aampa oosa marikisi.

⁴¹ Waikao Eesusia pu'ka mariki paani uusao, Riosichi ne'nepakaopua tewekachio, cheriwema kiasapa tewekachi No'noo, ahpo ajawariao chi'wanasa ki'yarepua pu'ka paanio, so'chioipua tiameo, naachutamichio ki'yarepua. Waikao Eesusi ajawariaa, yomatiamе wa'a mochipakame muuwari, naachuterepua, pu'ka paaniopua, so'chioipua tiame.

⁴² Pukae koome naachutatiameopua, yooma posakame itipirepua, ahkasi soparamesi.

⁴³ Puuu ko'kotiamе chi'wapame soparakamea, oosa mariki aampa ooka wa'wari weeweruma pochikame, na'poaretupua paani soparakameopua, so'chi tiame.

⁴⁴ Pu'ka paani ko'kakamea so'chi tiame, mariki miiri u'matoame, enerepua ti'tijoe.

Eesusi nerojampa ihtoria
(Maateo 14:22-27; Waani 6:16-21)

⁴⁵ Neipa i'kao Eesusia, ahpo ajawaria pawekakerachi mo'moenapusaopua, We'saira mochiwachi paonanurarepua pahcha, wa'a weruma neeroi maaniachioipua, ahpoo pu'ka ti'tijoeri wa'a muuweeriao, nonorapuachisi.

⁴⁶ Neipao nonorapusaapa Eesusia pu'kao, kaawichi moenarepua pehji, ahpo Noonoma nayewamia tewekachi kahtiamе.

⁴⁷ Ariwatoipua pehji pawekakeraa, naasipapo pa'wechi ihtoraipua pehji, Eesusio weechi itipirioipua pehji, piineri.

⁴⁸ Eesusio pu'ka muuwari nonorapusaapa, paaomi nokisiamе tetewarepua ahpo ajawariaopua pehji, tehki nokisiamе pawekakera ka'kepusikaopua, natepaka nokisiamеkapapua eekao. Ehjepamio Eesusia, marikarowaopua wa'asio, nerojampa weritoka eenarepua ahpo ajawaria nokisiachio, u'matome iintokaiopua weriparepua.

⁴⁹ Nape ajawariaa wa'a ihtoame tetewapa Eesusio nerojampa weritoame, naayuri maaekaopua pu'kao, siinakorepua tisia majakao.

⁵⁰ Nape Eesusia wa'a chaachapoi majakao, ikanati nayewerepua cheeka:

—iKa'te majako eemea! iNeeekaite puuua! iIika yachapasa eemea, aamo majaya erakao!

⁵¹ Ihji Eesusia pawekakerachi moenasaopua, teeweterepua eekao. Waikao Eesusi ajawariaa tahpitika eraparepua, wa'a tiame tetewakapa Eesusi iintoriao.

⁵² Kiisiki pahtiame eneriaipua pehji, aatana te'takoopua, Eesusio, Eesusio ki ookapi ko'kotekame tetewikameai. Puuua ahpo pahtemiao, peewame eneriaipua pehji.

Eesusi yachapateria kokoriame, Eenesare mochiwachi ohjoeme
(Maateo 14:34-36)

⁵³ Wa'a pa'wechi paonasaapua Eenesare weewarachi ajasisaapua, wa'ao pa'wesuwe o'yesapa pawekakerao, wa'a toarepua pu'kao.

⁵⁴ Eesusio wa'a tekisochepa pawekakerachio, machiretupua muuwarieo.

⁵⁵ Wa'a iikapa ti'tijoeria, ahpo ta'pechiami ujumasirepua, ahpo kokoriame ijnuwaeka i'noramia, yomachiami mochiwachiamiopua, ipetachi tekikota upamia.

⁵⁶ Waikao ahkai eenoio Eesusio, teesa ohjoewachioi, wekapi ohjoewachioio, pipiripi ohjoewachioio tiameo, ahkai u'matomiachi poeochiamio, poowesue tootowariamepua kokoriameo, tisia tesiwa chaachapaka Eesusichio, teesaoi Eesusi wisasorirachi ihchepajeraka, saukame itipitemichioepua ahpo kokoriamewao. Waikamio, yooma Eesusi wisasoriwachi ihchepakamea, saukame itipiriamepua, ahpo kokorewao.

7

Itapiti ki ka'karuma enepatiame aaata iikachio

(Maateo 15:1-20)

¹ Pa'parisero ti'tijoea, ookapi iyoteri ti'tijoe Eerusareni ohjoeme yeeka e'enakamea, Eesusi naaeparepua.

² Ihjia ookapi Eesusi masitera ki paanikosa koayopaopua, Moisetaru nuurari chiiachitia, na'arerepua Eesusi ma'masitewarao.

³ (Puuua na'arerepua pu'kao, ki koayamekapa ki weesa paanikosaa-pua pahchao, ko'komiao. Puuu parisero ti'tijoea, yooma i'isaeri ti'tijoeriapua tiamea, pu'ka ehkoriaami Moisetaru nuurari chii, iyorika mochitoamekapa pahjio.)

⁴ Ihjia tiameo, te'ta muuwari nehjiwachi no'rakaiopua, tisia kaawe paanikosa koayame eneriaipua. Ihjia tiameo, weeka iinueriaipua tiame itapiti ahpo iyoriwa nokayao, i'ka eee nokiwamechitia: paasoo tisia kaawe papakoniamie, piicheri, pehtoriopua tiame, oronse meetari kaajete, ahpo kochiyachioi, kaawe wichotiamie ipetiachi.)

⁵ Pukaepa pa'pariseroa iyoteri ti'tijoea tiame, pu'kachi simiyame iinatukerepua Eesusio, chaachapaka: ki taamo ehkoriaami nokariachitia nokayamepua? Puuu ki Riosichi iyorikao, kiisioi te'ta paanikosa koayamepua.

⁶ Eesusia wa'a chaachapao, nehjiarepua pu'kao:

—Isaia ehkoriaami Riosi nayewatukamea, ma'chiame cheeka iyoteri-ai-pua, i'ka Riosi chiiiao:

Ihji ti'tijoeria no'o kaawe chaachapanipua chuwaecheo,

nape puuu ahpo iikachi yooreminao,

tisia mehka tiiai chaachapamepua noochio.

⁷ Puuu tisia iyoriameka nokayai,

noochi simiyame masitekao,

kihta kaawerumakaitepua ahpo noochi iyoriwa nokayao,

pu'ka masitia wihtukikapa, aapoe erakowachiche machename.

⁸ 'Eemea wa'a nokakao, toayamepua Riosi ka'karuma nuurario, aamo wa'api erakoakamera yoranarekao, aamo ehkoriaami noonori noonowirachitia.

⁹ Eemea aamo ehkoriaamichitia nokaria yoorao, ki ahsepari yooramepua Riosi te'ta kaaweruma nuurariopua,

¹⁰ i'ka eee chiiachitia: "Aamo noono aamo yeeyeopua tiameo, ka'karumako tuupuapua, aaata ahpo Noono na'ara cheekamea, ahpo yeeyeoiopua tiameo, meripumechi puuu."

¹¹ Eemea ki e'wiamepua pu'ka Riosi kaaweruma nuurario, ki yooreka tetewamekapa aamo yayawao. Eemea ki ku'yamepua aamo yayawao, pu'ka yooma aamo iinuekao, Riosi iinuwarako tuuka.

12 Eemea wa'a tiame masiteka aamo tatanao, ki utewa yorapuameko tuuyamepua, ahpo yeeye ku'ipuaopua, ahpo noonooi.

13 Wa'a te'tiapa eemea Riosi te'ta Riosi nuurario, kiisi kihta nateyame iintamepua, pu'ka ehkoriaimi o'inia aamo te'teretoria teetoapa pehji. Wa'a nokisika eemea aamo tijoetusiachio, aamo tatanachi toisiame eemea, i'ka ki ahpo yayawa yoorepuaopua. Eemea, ki ookapi wa'a te'tiame nokaka mochitoamepua.

14 Wa'a chaanesapa Eesusia i'isaeri pa'pamiratuameo, ahpo waapi paesapa wahjachi ti'tijoo ooweruopua tiameo, chaanerepua pu'kao:

—No'o kaawe keepumitiapua i'kao, nape kaawe inataka, kaawe aamo pahtemichioepua:

15 Ihta'oi ma'chi eenaka amochi pakiyamea, ki aamo na'itutiamepua Riosichi aamo kaawe teerewao. Aamo Riosichi kaaweruma tiia na'itutiameta, naatipua, aamo ki kaaweruma chiakamera, aamo iikachi o'inia eenamera.

16 Eemea pahtiameta enesaa, pahtepuapua i'kao, no'o aamo cheeriao.

17 Eesusi toisoopa pu'ka ti'tijoerio, petechi pakisoopua, Eesusi masiteraa, iinatukerepua Eesusio:

—¿Achini cheeka chiiamua ma'chi eename tamochi pakiyameo, ki na'itutiamekoopua taamo Riosichi kaawe te'terewao?

18 Eesusia chaaneka nehjiarepua:

—¡Aa eemea, kiisi pahtekame eemea pu'kao? ¿Ki nane'riame eemea itapiti aamo rupitua, ki iikachisi pakiyamekopua pu'kao,

19 ki aamo iikachi te'ta pakiyamekopua pu'kao, aamo e'rariwachi? ¿Ki nane'riame eemea topachikamerache u'matoamekopua pu'kao, siwachtutche, neipao pu'kao machenamekopua weerewachio?

Wa'a cheekao Eesusia, cheeka cheerepua yooma ihta'oi kooame enesaa, ka'chi tiameko tuurepua ko'kotiaio, Riosichi kaawe te'terewao.

20 Cheerepu tiame:

—Puuu tijoe ki kaaweruma erapatiamea, tijoe chu'warachi machenamekamerapua, puuukamerapua, taamo Riosichi kaawe te'terewa na'itutiameta.

21 Puuu taamo ki ka'karuma erapatiamea, taamo iikachi o'inia machenamepua, te'ta eratewarachi, yooma ihta suuwe erapori iintonarewa eraniamea, ichikonarewaa, tijoe ko'inarewaa, yooma ihta ki ahpo iinuwa iinwanarewaa tiame,

22 yooma ihta na'ara nokinarewaa, wihkuenarewaopua tiame, nawa-jinarewaa, piirechi iinuwa ikotunarewaa tiame; taamo aaata pukamina na'ara chaachapanarewa, weruma ahpo uunarewa, ki inata nokinarewaa tiame.

23 Yooma ihta aamo yooremina o'inia eratiamea, taamo na'itutiameta taamo Riosichi kaawe teerewao.

Seenu oowitiame, Eesusichi paparakame (Maateo 15:21-28)

24 Wa'a o'inia'io Eesusia, Tiiru mochiwachiami akiparepua, Siironi mochiwachiami tiame. Wa'a asisaapua, aaata petechi pakiriaipua kiisi ahpo nane'rejereka aaataeoi, nape ka'chi iika wa'a ikime teererepua.

25 Ikanati wa'a eenarepua aaata yeeyera, ahpo kutewe na'arari yahchame u'paka. Puuuu ikanati wa'a eenaka Eesusi kahtiachio, chokichi chopokorieka weriparepua.

26 Puuu oowitiamea, seenu weechi ohjoeme enerepua Sirojenisi tewaniachi. Wa'a iintoka puuu oowitiamea, Eesusi itanerepua ma'chipasemichioopua, ahpo kutewewachi kahtiameopua na'arari.

²⁷ Nape Eesusia chaanerepua pu'kao:

—Nape kukuchikamera ko'koteniamepua pahchao. Ki kaawepu taamo tatana ko'koamiao, chuhchurikamera kipoteniao.

²⁸ Nape puuu oowitiamea wa'a chiioi Eesusio, cheerepua:

—Pichiwa wa'atepua Paamira, ahkasi chuhchuri koayamepua, kukuchi koayoi meesatere ruhjitiao.

²⁹ Waikao Eesusia chaanerepua:

—Kaawe cheeka nehjiakame muuuu. Aamo tisia kaawe cheeka nehjiariawichioo, aamo kuteweapa yachapakame kahtieme puuuapa aamo ta'pechio. Kaawe eratoka no'ramitia muuuu. Puuu na'arari aamo kutewechi yasariameapa, toarepua pu'kao wa'asi.

³⁰ Waikao puu oowitiamea, ahpo ta'pechi asisaapapua, saukame tewarepua ahpo kuteweo, ta'iria po'yame ahpo kochirachio.

Eesusia yachapatena aaata nakapi ni'o

³¹ Eesusia Tiiru muuwari mochiwachiami oiyai machenasaapua, Siironiami u'matosaapua Reekapori weeechi mochiwachiami tiameo, Arirea weruma neromanichi eenarepua, wa'ao pa'weka tiiachi.

³² Wa'a asisoopua Eesusio, wa'a u'yeparetupua piiripi nakapi ni'o. Puuu nakapi ni'o u'yepakamea Eesusio, ahpo tesiwenureparepua pu'ka nakapi yachapateka.

³³ Waikao Eesusia poanachi i'toka ki tijoe tetewachi pu'ka nakapio, nakachi suhturepakapua, sekachi akachupasaopua tiameo, sutue chachaterepua yenichi.

³⁴ Waikao puu tewekachi ne'nepaka weeru panisukaopua iwiwao, nakapi ne'nepakaopua:

—i'Ejata! —chaacharepua euro naewaniachio, puuu: ¡Wahjosa!, cheeka chaniwame.

³⁵ Wa'a chaanetiache nakapia, wahjorepua nahkarao, kaawe inamupakao. Yeeniraa wi'ropakao, kaawe nayewarepua. Saukame itipirepua wa'asio.

³⁶ Waikao wa'a iintosaapua, ki aaata tuuyenurarepua ahpo iintorio; nape wa'a chaanetai nakapi sautetiamea, newitoka tuusirepua.

³⁷ Waikao inamukamea ki nu'uti peenia erakokaopua, chaachaparepua: —i'Tisiwa peenia ihsiamepu tijoea, ahkasi tisia nakapikooiopua, inamutiamepua; ni'ooio nayewatiamepua tiameo, kiisi maaepori tiamekoipua!

8

Eesusi naao miiri muuwaepakame ko'koteria (Maateo 15:32-39)

¹ Piire taawechi Eesusia, ki ookapi napawirioi ahpo oiyachio, Eesusi masitia keepumiao, i'kao kihta ko'kome te'tioi, chaanerepua ahpo ajawariao:

² —Neeea tisia tesiwa e'riamenia i'ka ki ookapi i'wa no'o masitiachi napawikameo, paika taawe i'toamekopapua no'o ahjamao pu'kao, yooma soopariopa wa'asi ahpo ko'kometio.

³ Wa'atia no'o nonorapusoopua pu'kao ki ko'kotesao, wahka pooechioi wahjipamaoipua toore, kai waapisi e'enakame ihji i'wa e'enakamea.

⁴ Eesusi ajawaria waikao iinatukerepua:

—¿Nape ihtana ko'kotetariapua, i'wa ki ti'tijoeekachio, ki'tiachioipua ahka taripuachio ko'kotepua?

⁵ Waikao Eesusia iinatukerepua ahpo ajawariao:

—¿Ihkina paani itipitiame eemea naaju?

Aapoeo chaachaparepua:

—Oowisaniche paani.

⁶ Waikao Eesusia pu'ka muuwaeme e'enariameopua, wehchi mochiparurerepua pu'kao, yoomahka. Waikao Eesusia wehchi mochipasoopua, ahpo sekachi uusaopua pu'ka oowisani paanio, tewekachi ne'nepasopua, cheryema kiasaopua ahpo Noono, ahpo ajawaria ki'yarepua pu'ka paani chi'wanasao, yooma wa'a mochipakameo, naachutemichio. Waikaopu Eesusi ajawariaa, naachuterepua yooma muuwaro.

⁷ Wa'a ikisaopua Eesusia, so'chi paikapi maniriopa tiameo, ahpo Noono cheriwema kiasaopua, ahpo ajawaria ki'yarepua pu'ka so'chioi, naachutamichio tiameo.

⁸ Yoomahka ko'kosepatioopua wa'asi, ahkasi yooma ta'iria itipiwachio, pu'ka ko'kotiamе soparakameopua, ahkasi oowisani weeweruma wa'wari popochiame, na'poaretupua.

⁹ Puuu wa'a ko'kakamea, kiya naao miiri enerepua, ti'tijoe ooweru kukuchi tiame. Ehjepamio Eesusia wa'a iintosaapa nonorapukaopua, kaawe eratonurerepua pu'kao.

¹⁰ Wa'a iintosaopua Eesusia, pawekakerachi moenasapua, Ramanuta weechiami akiparepua, ahpo ajawaria ahjama.

Parisero ti'tijoea, Eesusi peenia ihsiwa iintojerani

(Maateo 16:1-4; Ruuka 12:54-56)

¹¹ Wa'a Ramanuta weechi ohjoniaio, parisero ti'tijoea Eesusi naaeparepua. Puuaa naaepasopua, o'inerepua Eesusio nekakoa chaachapaka. Wa'a chaachapakoapua parisero ti'tijoea Eesusio, itapiti peenia ihsiwa itanerepua, ahpo Riosichi eename pichiwatame.

¹² Eesusia waikao weeru panisusaapua iwirao, chaacharepua:

—¿Aatia ehpe taawechiami mochikame ti'tijoea, Riosi peenia ihsiwache ahpo tetewitejeramepua, no'ooche akana o'inia eename ma'chitame? Nape neea aamoo, ma'chiamе chiiamepua aamowichio, kihta tetewitepuamekopua wa'asio, Riosi peenia ihsiwaopua.

¹³ Wa'a chaanesapa Eesusia, toarepua pu'kao. Eenechi pawekakerachi moenasapua ahpo ajawaria ahjamao, paonamina akiparepua pa'wechio.

Pa'parisero masitia rewarurachitia ihsiame

(Maateo 16:5-12)

¹⁴ Waika taawechio Eesusi ajawariaa, natakepariaipua ahpo weeru nutuka i'tomiaopua. Piiripi paani wa'api itipitiame eneriaipua wa'asio.

¹⁵ Waikao Eesusia nane'riapao, natakepariamеkopua ahpo ajawariao nutukao, paani rewarurarachi simiyame masiterepua, eee cheeka:

—Kaawe aamo neesetomitia eemea, parisero ti'tijoechi rewarurarachio, Eerore rewarurachio tiameo, ihji ti'tijoe na'arame rewaruraraa, aat-achioi mu'ipamepua.

¹⁶ Nape Eesusi ajawariaa poanachi ahpo piiripi paaniche itipitiache, ahpo chaachaparepua:

—Aa, Eesusia rewarurachi simiyame taamo nayewiamеpua, taamo natakepariopa weeka paani nutuka taamo upamiao.

¹⁷ Eesusia wa'a ahpo chaachapame inamukapaopua, chaanerepua pu'kao:

—¿Achinikai ka'chi ijikime erakoame eemea, soparamеkoipua piiripi paani wa'api iinuekoio? ¿Kiisi noochi te'ta paparapamekosa eemea pehji?

18 No'o ihsia tetewai eemea, ¿kiisi pahteka tetewame eemea? Ma'chiamē no'o chiioipua masitekao, aatanakoopua no'oo, ¿kiisi pahtiamē eemea no'oo, aatanakoo?

19 ¿Ki inatapame eemea mariki miiri ti'tijoe ko'koterioio? ¿Kehkina waari pochikame apechunatioio ko'kotioio soparakameo?

Aapoe nehjiarepua:

—Oosa mariki aampa ooka waari enekamepua.

20 Eesusia chaanerepua tiameo:

—Naa miiri no'o ko'koterioio, oowisani paanieoipua wa'asi, ¿kehkina waari pochiwatiamepua apechunatiameopua soparakameo?

Eesusi ajawaria nehjiarepua:

—Oowisani waari, apoche soparakameo.

21 Waikao Eesusi chaanerepua:

—Yooma wa'a no'o iintorioio eemea, ¿kiisi pahtiamē eemea no'oo aatanakoo? ¿Ki soparame ohjoarepua, piiripi wa'apikaipu puuu paani?

Eesusia ki ma'chiriamē ma'chirepatena, We'saira tewaniachi

22 Arirea pa'wechi paonasaapa Eesusia, We'saira mochiwachi asirepua. Wa'a tekisaapua, aaata ki ma'chiriamē u'yeparetupua. Puuu ki ma'chiriamē i'toka e'enakamea, tesiwa chaachapaka itanerepua Eesusio, ahjachi seekarepakaoi, sautemichioipua pu'kao.

23 Waikao Eesusia ma'chi mochiwachi i'tokaopua sekachi panitokao, ahpo a'kae saampatekaopua puichio, ahjachi seekarepaka sauterepua. Wa'a ikisaopua, iinatukerepua pu'kao:

—¿Ehsoo ehpeo ne'nepao, tetewamemua ehpeo?

24 Waikao ki ma'chiriamē ne'nepakao, nehjiarepua Eesusio:

—Eje'e, tetewapamenia teesa, nape kutemorika tiame ohjoame.

25 Waikao Eesusia eenechi puichi seekarepasoopua, kawiyame ma'chireparepua wa'asi, ahsieme saukame itipikaopua wa'asi.

26 Wa'a ikisoopua Eesusia, uhjurarepua ahpo petechi no'ramichio, nape pu'kao chaanesapa pahcha:

—I'wapi o'inia aamo weeriachio, seene simika no'ramitiapua aamo petechio, ka'te eenechi pakimitiapua mochiwachio.

Peeroa Eesusio Riosie Weratiameko tuunapua

(Maateo 16:13-20; Ruuka 9:18-21)

27 Neipao Eesusia ahpo ajawaria ahjamao, pu'ka ki ma'chiriamē sautesao, Sesarea nu'nunti mochiwachiami akiparepua, iiripo weewachi. Pooechi nokisinioi Eesusia, iinatukerepua ahpo ajawarioa:

—¿Aatanako no'o tuuna ti'tijoeria?

28 Aapoea nehjiarepua:

—Waanitaru Paatoamekata muuuu, chaachaparepua. Wahjachi ti'tijoeria, Eeriataru aamo maayamepua, nape epeche wahjachia chaachapamepua, piirechi ahka aatakatamua, ehkoriami Riosi nayewatukame eenechi enariame.

29 —Eemepe, ¿aatanakotipua no'oo? —iinatukere Eesusia.

Peeroa waikao chaanerepua:

—Muuuu, Te'ta Riosie Weratiameramua.

30 Nape Eesusia Peero ahpo cheeriao, ki aaata ahpo ma'chitanurarepua pehjo.

Eesusia ki mukuyai pehjo, ahpo mukimia tuuna

(Maateo 16:21-28; Ruuka 9:22-27)

31 Waikao Eesusia, pooechi ihtoai wa'a chaanesaapa Peeroo, apochi simiyame nayewerepua ahpo ajariao, eee cheeka o'ineka:

—Ihji neee Tijoe Tijoetukamea, tisia aiwatepuameepua. Kiisi nakika tetewipuamenia yooma i'isaeri pa'pamiratuameeo, ihji pa'pamiratuamea naatipua: o'ochetiame ma'masitari tewaniamee, wa'a ikisa te'ta pa'pamira neeserosie, i'isaeri iyoteri ti'tijoee tiame. Yooma pukae tisia aiwatesapa neeepa, meripuameepua. Nape meritiaio neeea, paika taawechi i'toiaonia, eenechi oijenamania.

³² Peeroa Eesusio ahpo ajawariao ma'chiamē wa'a chiiopa ahpo meripo tuukao, poanachi i'toka, te'yarepua Eesusio.

³³ Nape Eesusia ku'rika ne'nesapa ahpo wahjachi ajawariao, utewaame te'yaka Peeroo, chaanerepua:

—jPoanatu muuuu noochio, ka'te no'o naaepa muuuu, Satanasi! Kiisi Riosi e'rachitia tetewamemua no'oo Riosio, ikitemo e'rao, ohsotia muuuu, tijoe erakoachitia e'ramemua, Satanasi na'naritoame.

³⁴ Waikao Eesusia ahpo ajawariao, yooma muuwaame wa'a napawikameopua tiameo, chaanerepua:

—Aaata no'oe te'ta masiteniame enenariamea, natakepametepua ah-pochewichio teerewa inatao, ahkasi ahpo meripuame tiiaio, no'oeche ki toaka na'naritomeripua.

³⁵ Aaata ki toakamea ahpo pukeri o'iniasi yooma ihta ahpo ki kaaweruma ihsiao, ka'chi iika iniwaemeripua, Riosi weemera ahjariopua, Riosie ahpo kiapuameopua. Nape toakamea ahpo pukeri o'inia ahpo ki kaaweruma inisiriao, iinuumeri puuuu weemera ahjario, Riosie newipaniameo.

³⁶ jTe'ta kaawenanapu te'ta weeechi tisia paarasariteniamea, ki iinueniamewichio te'ta Riosi ahjari ki'yao?

³⁷ jIntunakosarepua epeche nateyameo, ki Riosi weemera ahjari taamo kianarewachitia?

³⁸ Aaatai ti'tijoechio, suuwe e'rameopua noochi teerewameo, suuwe erapameopua tiameo no'o ka'karuma masitiao, wa'achi teerema neeeai Riosie Tijoe Tijoetukamea pukachio, eenechi no'o weeechi tekisaapa, tewekachi o'inia eenaiopua, yooma no'o Noono tewekachi ku'kuira ahjama.

9

¹ Eesusia chaanerepua tiame:

—Pichiwa chaaninia ihji ookapi i'wa ajakameo, ki wahjipamerikopua pehjo, ki tetewakaopua, no'o Noono Riosiwari tisiwari tekika noochi yasipameopua, no'o apoe aamo ki'yamechiopua reesiserio, no'o Noono ye'karichi muipuameopua.

*Eesusi sewina iikame tetewitiame
(Maateo 17:1-13; Ruuka 9:28-36)*

² Puhsani taawe i'toiopua Eesusi wa'a cheerioio, Eesusia Peero yee-torepua ooruchi kaawichi, Aakowoopua Waani tiame. Wa'a moenasao Eesusia, sewina tiame eneparepua ahpo ajawaria tetewachio.

³ Ihji Eesusi wisasoriraa, ki teesa tohsaname eneparepua, tajayame, keepachitia tohsaname. Ihji wisasoriraa, tisiwa kaawe wichotiameka tiame eneparepua, kiisi ahsepame tiame aataeoi, wa'a tiame tisia tohsaname wichokao.

⁴ Puuu yeetotiamea wa'ao, Eeriataru tetewarepua, Moisetarua tiame, Eesusi ahjama ajakame nayewaka.

⁵ Wa'a te'teripua pu'kao Peeroa, chaanerepua Eesusio:

—iMasitarii, kaawechupena i'wa aamo ahjama e'enakame teemea! Paika ekaporatama teemea, piiripi aamowichio, piireo Moisetaruwichio, piireo Eeriataruwichio.

⁶ Peeroa wa'a chaacharepua Eesusio, tisia tahpitika erapakaopua ahpo tetewariao. Yooma paikaopua, wa'achi erakorepua tiame.

⁷ Wa'a chiiio Peeroo, paawika tiame tepoona eenakao, mo'poreparepua pu'kao, yooma ajakachio. Waikao wa'a toomarichio aaata nayewa chaaniame inamuretupua. Puuuu cheechaniame:

—Ihjipu no'o Taanaaa, te'ta tisia no'o nakiyaa. Yooma pu'ka Apoe aamo chaaniao, yoorakache mochtupuapua.

⁸ Wa'a tiiai apechusoopua paawio, Eesusiche werirepua wa'ao. Wahjaa ki naania ikirepua wa'ao, Moisea Eeriaa tiame.

⁹ Wa'a kaawichi o'inia tetekiniioipua Eesusi ahjamao, Eesusia ahpo ajawariao, ki aaata tuuyenurerepua pehjio, pu'ka te'pa kaawichi ahpo tetewariao, ahkasi ahpo eenechi oijenachisiopua ahjaka, i'ka Tijoe Tijoe-tukameo.

¹⁰ Pukaepa ihchi teeweka mochtoriai Eesusi ajawariaa pu'ka ahpo tetewariao. Apoeo Eesusi oijenaniame nayewariachi inataka mochtorepua, pu'ka cheeriao eee cheeka ahpo iinatukekache: ¿Achini cheeka cheeriamare Eesusia, oijenaniamechi simiyame nayewaio, mukukai eenechi ahjaniameo?

¹¹ Wa'a erakoapaopua, chaachapaka iinatukerepua Eesusio:

—¿Achinkai chaachapani i'isaeri iyoteri ti'tijoea, Ehkoriaami Iyoterichio, Eeriakamera enamio tuukaopua pahchao, ke'chu Riosie Weratiame yawichituka yasipoipua?

¹² Eesusia cheeka nehjiarepua pu'kao:

—Pichiwapu puuuu, Eeriakamera enamio tuutiamekopua pahchao, yooma ihta pahcha katewemiaopua pooeo aaata enameriwichioopua. Nape ¿aatia Ehkoriaami Iyoteria chiiamepua tiameo, aaata Tijoe Tijoe-tukameo, tisia kokosa aiwamerikopua, ki nakipo tuuwameopua muuwameoipua ti'tijoeo?

¹³ Neeea pu'ka Eeriaa, eenario tuuyame neeeapa, yooma no'o enamia katewemiaopua; nape pu'kachepa te'fa Ehkoriaami Iyoterichio cheerichitua, tisia nanaaramea, a'chikoi na'ara yoorarepua pu'kao.

Eesusia temari ma'chipasena na'arari

(Maateo 17:14-21; Ruuka 9:37-43)

¹⁴ Wa'a chaachapasiaiche, ajasitioopua wahjachi Eesusi ajawaria toitiachio, muuwaeme nooreka mochiniamewarepua ahpo ajawariao, Moise nuurari ma'masitariopua, weeru chaachapame ahjama.

¹⁵ Puuu muuwaamea wa'a ihtoame tetewapa Eesusio, tisia kaawe erapaka ujumasirepua, Eesusi natepaka teepotemia.

¹⁶ Waikao Eesusia, iinatukerepua ahpo ajawariao:

—¿Ihtana weeru chaachapai eemea pu'ka Moise nuurai ma'masitari ahjamao?

¹⁷ Nape ke'chu Eesusi nehjianiaopua, aaata pu'ka muuwaamechi kahtiamea, peichi chaacharepua:

—Masitari, saukame itipiniame nayewai teemea. I'wa aamo u'yepakamene no'o taanao, na'arari yahchame, ni'o iintapakamekapu pu'kao.

¹⁸ Ahkaoi oiyoioipua pu'kao, ihji na'arari yahchaa, utewaeme wiiwichipatiapu puuuu, mumukipateka pu'kao. Wa'a ikitekaopua pu'kao, tootonewatiapua chu'wachio, ma'chi cheeteka taameraopua

ki'sutekao. Wa'a yoorakaopua, u'wanakame teetekipapua pu'kao. Aamo ajawaria ma'chipanurekainia pu'ka na'arari yahchao, nape ki kajukapua ma'chipasekao.

¹⁹ Wa'a tiame chaanetiapa Eesusia, chaacharepua:

—¡Ai eeme ti'tjoeria, teesaoli ki paparame eemea Riosichio! ¿Ahkasi achinitio wa'a teereta neeea aamo ahjamao, aamo pepenipamichiopua wa'asio, aamoe wa'api Riosichi itamichioopua aamo sautepuawichioo? ¿Ahkasi akanasi anachata neeea, aamo ki oowe e'reka mochikaopua Riosio? Árisa, yaapiti no'o u'yepasao wa'ana pu'ka temario.

²⁰ Waikao u'yeparetupua temario. Nape na'araria Eesusia tetewapao, mukipaterepua pu'ka temario, wehchi wichipatekaopua, ikapurisitekapua pu'kao, chu'wachioiopua toonewateka.

²¹ Waikao Eesusia, iinatukerepua noonorao:

—¿Achinitio o'inia wa'a ihsiamie ihji temaria?

Noonoraa waikao, chaanerepua Eesusio:

—Ahkasi simarokoi.

²² Weesa na'ichi iipapakamepua pu'kao, neerochiami tiame, merinarekaopua pu'kao. Wa'a tiachipa muuua, yuumpame teeresamua pu'kao, taamo cheriwepuapua yachapatenekao.

²³ Eesusia waikao wa'a chiiopao, chaanerepua:

—¡Yuumpame teeresa —chiame muuua? ¡Noochi paparamewichioo, yooma yuumpaniamepua!

²⁴ Waikao temari noonoraa sisinarepua cheekao:

—¡Pichiwa amochi paparame neeeaaa! ¡Muuua epeche no'o ku'imitiapua, epeche no'o amochi paparamichiopua!

²⁵ Waikao Eesusia muuwaeme tetewachio, te'yarepua na'arario, chaaneka:

—¡Muuu Satanasi na'ararii, ni'o enepatekame i'ka temarii, nakapi enepatekameopua tiameo, ikanati machenamitiapua i'ka temarichio! ¡Ka'te seena aampasi, ahjachi pakimitiamua eenechio!

²⁶ Waikao Satanasi na'araria, ki ku'ita sisinakaopua, mukipaterepua eenechi. Wa'a iintokaopua na'araria, machenarepua wa'asi temarichio, mukipakame toisa temario. Waikao muuwaeme wa'a napawikamea, mukukame maaeriaipua pu'kao.

²⁷ Nape Eesusia sekachi chapikaopua pu'kao, werisipurepua pu'kao. Waikaopua Eesusie werisiputiaapa temaria, saukame werisirepua wa'asi.

²⁸ Neipao Eesusio, aaata ta'perachi muiitooopua resipupuachio, Eesusi ajawariaa, iinatukerepua Eesusio:

—¿Achini iikai ki kajure teemea pu'ka na'arari ma'chipakao?

²⁹ Eesusia chaanerepua waikao:

—Pu'ka wa'a tiame na'arari ma'chipaniamea, te'ta Riosichi paparaka ma'chipaniamepua, te'ta apoe Riosi utewarie. Apoea, apoe ahpo e'ra ihsiamepua.

Eesusia oosa simiyachi tuuna ahpo mukimiao

(Maateo 17:22-23; Ruuka 9:43-45)

³⁰ Wa'a ahpo tetekiriachi o'inia nonowasaa, Arireami uumparepua waikao. Eesusia ki aaata ahpo nane'rejerarepua ahpo simiyachio,

³¹ ahpo ajawariakamera epeche te'ta pahtemichio masitenariapa, pehjo. Pukaepa pu'kao, chaanerepua:

—Nee Tjoe Tjoetukamea, tjoje nanaaramechi nehjipumeakaitepua, meripuawichioo. Nape neipa paika taawe i'toioopua meritiachio, eenechi oijenamerikaite neeea, wahjiparichi o'inia machenakao.

³² Nape Eesusi ajawariaa, kiisiki pahtiaipua pu'ka chiiiao, tisia seewerepua iinatukenariaio.

Aatanakameraa epeche weruma enemeri Riosi ye'karichio
(Maateo 18:1-5; Ruuka 9:46-48)

³³ Kapenau mochiwachi ajasirioiopua pu'kao, aaata ta'perachi ahpo che'cherepachio, Eesusia ahpo ajawaria iinatukerepua, cheeka:
—¿Ihtana naewaka chaachapasia eemea poeichi nokisiaio?

³⁴ Nape masiteraa kiisi ahpo tuunariapa chaachapariao, ihchi itipirepua, ahpo aatanakamera epeche weruma itipiniame nayewakamekapaopua poeichi nokisiaio.

³⁵ Waikao Eesusia yasipasao, pu'ka ahpo oosa mariki aampa ooka ajawariao, ahpo waapi ajapanuresopua, chaanerepua:
—Aaata epeche weruma enenariaamea ahpo wahjachio, ki weruma ahpo uumetepua, ohsotia puuua, apoekamera yorakemeripua pu'kao.

³⁶ Neipao ti'tijoeekachi oiaio, piiripi kuita koomipaka naasipa werapaka, chaanerepua wa'a mochikameo:

³⁷ —Aaata peenia e'raka apochi uuyamea aaata kuitao, wa'achi e'raka no'o uuyai teeremeripua apochio. Aaata piire no'o kaawe e'reka uukamea, ki no'oche kaawe e'reka uuyai tiamepua, te'ta te'pa kahtiamera no'o Noono kaawe uuyai teeremeripua, Apoe i'ka wehjoarichi no'o uhjurakamera.

Ki tamomina ihsiamea, taamo ahjama tiamepua
(Ruuka 9:49-50; Maateo 10:42)

³⁸ Waikao Waani Eesusi weerariaa, chaanerepua Eesusio:
—Masitarii, aaata tetewikame teemea, aamo teewachi puuyachame na'arari, nape pu'kao, ta'omaka teemea ki taamo ahjama ohjoamekopua pu'kao.

³⁹ Nape Eesusia wa'a chiiopa Waanio, chaanerepua:
—Ka'te ta'omamitia eemea pu'kao. Aaataai peenia ihsiame no'o teewaraeo, kiisi na'ara ihsiamepua noochio.

⁴⁰ Wa'a teeresoo aaataai ki taamo seepurawa enesaa, taamo ahjama te'teramepua.

⁴¹ Aaataai noochi paparamea, piire arapai neeroi aamo oowekameo, kiisi wehchi wichiyamepua, Riosie kaawe yorapua.

Tatakorichi wichime te'terewa
(Maateo 18:6-9; Ruuka 17:1-2)

⁴² 'Aaata kukuchichitia noochi paparakame tatakorihi ruhjitesoopua, ohso kaawe enemii puuua, weruma moorino matasurara kutachi o'yesa pa'wechi ipaniaopua.

⁴³ Eemea aamo seekaraoiopua tatakorihi aamo wichitesoo, ohso kaawe aamo tehpunapuapua pu'kao. Epeche kaawe piiripi seekaeka Riosi peenia tiame ye'karichi pakiniaa, ki ooka seekaeka Satanasi ahjama na'ichi ipapuachitiaio, kiisi wahjiamesi tajayachio; papuachio;

⁴⁴ Wa'ao na'ioo kiisi wahjame tajenarichio; wa'ao ikuchuwaoi ki wahjipakao, tahpitika eiwepua tiachio.

⁴⁵ Aamo taaraoi tatakorihi aamo wichipatesoo, ohso kaawe puuua tehpunatia. Epeche kaawe piiripi taaraeka pakiniaa Riosi ta'iria mochiwachi ye'karichio, ki ooka taaraeka Satanasi na'ichi ipapuachi aamo ipaniachitiaopua;

⁴⁶ Wa'ao na'ioo kiisi wahjame tajenarichio; wa'ao ikuchuwaoi kiisi wahjika tahpitika tiachi eiwepua.

⁴⁷ Aamo puusioi aamo tatakorichi aamo wichiame enesoo, ohso kaawe puua ma'chipatiaa. Epeche kaawe piiripi puusiekai tewekachi pakiniaa Riosi kahtiachi ahjamao, ki ooka puusieka Satanasi na'ichi ipapuachi aamo ipapuachitiaopua;

⁴⁸ wa'ao tisia ikuchuwao kiisi wahjame tiiachi, na'ioi ki choipachi seena aampa.

⁴⁹ 'Wa'a te'teremeri eemea, tisia kaawe aamo neesetoka tatakorichi wichiameo, kihta tatakori aamo tewikepuawichioopua Riosi te'ta katewiachi taawechioopua, Riosa aho taawechi ti'tjoeri katewiachio, yoomahka na'ie i'yekiamechitia iintomerikopua, tamochi i'yawakaopua taamo tatakoriria ki cheriwetiamero.

⁵⁰ Eemea, ki tatakorichi wichteputawichio aamo piirechio, te'ta oonamechitia mochtitopuapua, aamo piirechi tetewachio kaawerumache yooraka mochtitoka. Oonaeme eneniamero, aamo piirechiwichio kaawe yorapua, nape aamo onachari wekatesaamua, kihtawichio kaawe enemua aamo piirechi ku'imiao. Oonaa, aho anachari wekasaapua, ki oosa onachari enepamepua. Pukaepa eemea, kaawe aamo neesetopuapua onachari eneniamero, ki wekapuawichio aamoo, aamo onachari eneniamero. Wa'a te'teresaa eemea, ta'iria mochima eemea aamo wahjachi ahjamao, wa'achitia oonaeme enepakapao.

10

Eesusia, nenewiwa poanatumiamero masitena (Maateo 19:1-12; Ruuka 16:18)

¹ Eesusia Kapenau tewaniachi machenasaapua, tetuminatu akiparepua, Urea weewachiami, Oorani akichi cherayachiami. Wa'ami inisika asiyachiamio, muuwaeme napawisiachioopua ti'tjoe ooweruopua tiame, aho Riosi kaaweruma tuuyewari masitesirepua, senepi taawechi inisiwachitia.

² Piie taawechi wa'ami inisioio pu'ka weechiamio, ookapi parisero ti'tjoea Eesusi naaepariaipua, itapiti ki kaawe chaachasoopua, chapinari-apa. Wa'a erakoapaopua teepotesao, iinatukerepua Eesusio chaachapaka:
—Masitari, ¿reesiserijuaare kunnarao, aho uupi toiwao?

³ Eesusi pu'kao nehjiarepua:

—¿Ihtana aamo chaaniamekosapu, Moisetaru nuurarikosaapua naaju?

⁴ Apoeo chaachaparepua:

—Taamo ehkoriami Moisetarua reesisekamepua pu'kao, nape iyosichi chanika iyotesa kiasa, aho poanatawa pichiwatawao.

⁵ Waikao Eesusia chaanerepua:

—Moisetarua nane'riai Riosio ki reesiamekopua pu'kao, oowera wa'a iintorepua, tisia wa'a chaachapopua pu'kao, kiisi e'wenarekaopua Riosio.

⁶ Nape pukeri o'inia Riosi yooma ihta enepaterioio, ki wa'a teereriaipua, Ehkoriami Iyoterichio Moise wa'api eee cheeriopua: “Riosa pukeri o'iniao, piiripi tjoie neterepua piiripi oowitiamero tiame.

⁷ Wa'a tiachipa ti'tjoea, toimeripua aho yayawao, aho uupima pirenatumiaopua wa'asi,

⁸ na'pa piiripichitia teeremeriopua pirenatusaa.” Wa'a tiachipao pirenatumiamero, ki ookakaite puua, piiripi wa'apikaitepua.

⁹ Pukaepa pirenatumiamero, aataai tjoie oowitiamero, ki poanatepua pu'kao, apoe Riosi iintokamekopua pirenatakao, pukeri o'inia nenewitiaopua.

¹⁰ Ehjepamio ta'pechi nonorasaapa Eesusi ahjamao, Eesusi ajawariaa, iinatukerepua Eesusio nenewikame poanatumame nayewariame.

¹¹ Eesusia waikao pu'kao, te'ta ma'chiamé tuuyerepua, eee cheekao:

—Aaata piire ahka ahpo uupichi poanatusa piirechi ahjama neewisaa, suwepori tiame tatakoriamepua, kiisi kaawe iintoka ahpo pahcha uupierimechio.

¹² Oowitiameai ahpo kuuna toisaa, piirechi ahjama neewisaapua, wa'achitia ki nu'uti suwepori iintuamepua tiameo, ki nu'uti tatakorika ahpo pahcha kuunaeriachiopua.

Eesusia Riosi kaaweruwari yahchenapua kukuchichi

(Maateo 19:13-15; Ruuka 18:15-17)

¹³ Neipao, ma'chi kahtioio Eesusio, kukuchi u'yeparetupua wa'ao, pu'kao Eesusia ahjachi seekarepakao, Riosi kaaweruma neesetori yahchemichiopua pu'kao. Nape Eesusi ajawariaa, ki eerinatemichiopua Eesusio, ki u'yepajereriaipua kukuchio.

¹⁴ Nape Eesusia ahpo ajawariao, wa'iniopa ki apochi e'enamichiopua kukuchio, te'yarepua pu'kao, eee cheeka:

—Tooa pu'ka kukuchio noomina e'enamichio. Ka'te wa'ine pu'kao. ¿Ki nane'riamekosa eemea, kukuchika te'terimekopua Riosi ye'karichi muimerio?

¹⁵ Pichiwa aamo chaanenania, ki kukuchichitia ikanati pichikiamea, Riosi chiia ahpo ye'karichi paajutewao, ka'chi iika pakimeripua wa'ao.

¹⁶ Waikaopua piiripi kuita apechunasaapua, koomirepua. Wa'a ikisaopua ahjachi seekarepaka, Riosi neesetori yahcherepua pu'kao, kaaweruma weritomichiopua pu'kao.

Tijoe tomiwaeme Eesusi ahjama nayewaria

(Maateo 19:16-30; Ruuka 18:18-30)

¹⁷ Piie taawechi wahkami u'matoi Eesusio, aaata tijoea u'masika eenaka naeparepua Eesusio. Ihjia Eesusi tawemina chopokorieka weripakao, taweminao, iinatukerepua pu'kao:

—Muuu Kaaweruma Masitari, ¿ihtana yoratania ki wahjiamé ahjari Riosie no'o kiapuawichioo?

¹⁸ Eesusia chaanerepua:

—¿Ihtanawichio kaaweruma no'o teewame muuua? Apoe Te'ta Kaawerumaraa, piiripiche puuua, apoche te'pa kahtiaméche Riosi.

¹⁹ ¿Machiyamekosa muuua, Moisetaru nuurari chiiao? Puuua eee chaaniamépuua aamoo: “Ka'te suuwe erapori ihsi, ka'te me'ya, ka'te ichiko, ka'te wihtucha aaataoi na'ara yorapuaichioo, te'ta yooreka yasitopuapua aamo yayawao.”

²⁰ Waikaopu tijoea, nehjiarepua Eesusio:

—Eje'e Masitari, nu'utikai machiyamenia pu'kao, nu'utikai ahsieme yooraka yasitoamenia pu'kao.

²¹ Waikao Eesusia kaawe e'repakaopua pu'kao, chaanerepua:

—Nape muuua wa'a tiiaio, piiripi itapiti toitiagemua pehjo: nehjimitia naaju muuua, yooma aamo iinueka kahtiao, wa'a iintosaamua, tooremuka mochikame ku'imitiamua pukaao. Wa'a iintosaa muuua, tewekachikamera iinuemamua, aamo paarasario. Yooma wa'a iintosaapua muuua, noochi enapuapua waikao, no'okamera yorakeka yasitomia. Ahkasi yooma wa'a iintosaape, iinuemamua waikao, ki wahjiamé ahjario.

²² Nape ihji tijoea tisia tomiwaemekapaopua, yuuweeme itipirepua wa'a tiame inamukapao, yuwesipakapaopua. Wa'a teetoka no'arepua, kiisi wekatentariapua ahpo tisia paarasatia.

23 Waikao Eesusia ahpo ma'masitia norikame ne'nepakao, chaanerepua pu'kao:

—iKi teesa tehki e'rame tisia totomiwaemea, Riosi ye'karichi ahpo muipuaol!

24 I'ka wa'a chiiopa Eesusio, Eesusi ajawariaa, tahpitika eraparepua Eesusi cheeriaol, kiisi pahtiapa puuua pu'ka chiiol. Waikao Eesusia eenechi chaanerepua pu'kao:

—iTisia tehki e'rame aaata tisia paarasatiamea, ahpo Riosi ye'karichi muimiao, ahpo tisia paarasarichi toomichiche paparamekapa, tisiwa weemuame pukachiol!

25 Epeche ki tehki tiaitepua tumusari tewaniame animaria, i'ikia puusirachiami u'matoteniaopua, ki aawata te'ta paarasatiameo, Riosi ye'karichi pakimiao.

26 Wa'a tiame inamukapa Eesusi ajawariaa, epeche tahpitika erapakaopua chaachaparepua ahpo:

—iAatanakamera newipame teeretapua, wa'a teeresoo?

27 Eesusia wa'a chaachapame inamukapaopua, chaanerepua:

—Ti'tijoewichioo ki kajume tiamepua, ki ahpo wa'api newipateme tiamekapapua. Nape Riosiwichioo, kiisi tehki tiaitepua, apoekameraka puuua, te'ta taamo newipatiameraa. Apoewichioopua Riosio, kihta itapitioi, ki'tiaitepua ki kajume tiameo.

28 Waikao Peeroa chaanerepua Eesusio:

—Paamira, kaawechupena teemea, yooma toakamepua taamo weechi iinuenarewa erakopua, aamokamera ahjama te'teretoniariapa.

29 Waikao Eesusia yooma inamumichioopua, weeru naewakao, cheerepua Peeroo:

—Pichiwa chaania i'kao: aaataai i'ka kaaweruma tuuyewarichi, noochi te'teriamewichioo, ahpo ta'pewa toakamea, ahpo papachiwao, ahpo pipiniwao, ahpo noonoo, ahpo yeeyeo, ahpo uupio, ahpo tatanao, ahpo weewaaoi,

30 kiapuamepua i'ka weechi mochitoiopua pehjo, itapiti epeche piire sientosa u'matoka nateyame ki yooma ahpo toariachitiao. Puu tisia nateyame pu'ka kiapuameraa, Riosie ahpo newipaterapua, ahpo tatakoriaria ahsieme cheriweniame, i'ka weechi mochitoaiopua pehjo, aiwaka mochitoaiopua. Puuua kiapuamepua tiameo, weemera Riosi ye'karichi mochipuameo, ahkasi ki wahjiamesi ahjaka mochipuachi.

31 Nape pu'ka taawechiami Riosie ahpo ye'karichi muipuachio, Riosie reesiseniaopua, ehpiami i'ka wehjoarichi te'ta weruma nateyame tetewiniame paarasatiapao, kihta weruma nateyame tetewipuame puuua, Riosieo. Nape ehpiami i'ka wehjoarichio, kihta weruma nateyame tetewitiamea kihta weruma paarasatiapao, waika taawechi Riosia ahpo ye'karichi muipuawichio reesisiao, te'ta weruma te'terewaeme tetewimapua Riosia.

Eesusi Paisachi simiyame mukimia tuuya

(Maateo 20:17-19; Ruuka 18:31-34)

32 Pooechi nokisinioi Eerusalemiteo, Eesusia ahpo ajawariao, pahcha weritoriaipua. Pu'kao oisa teetoka pahcha weritopao, seewerepua Eesusio itapiti ahpo ikipuaol. Neipa nonosiamea tiamea, wa'achitia seewerepua. Eesusia wa'a erakotopapua pu'kao, poanatasapua pu'ka oosa mariki aampa ooka ahpo ajawariao, ma'chiam tuuyerepua pu'kao, ihtana apochi teeremerikopua wa'a Eerusalemiteo.

33 Waikao Eesusia o'inerepua tuuyekao, ihtana ahpo ikimiaopua wa'ao:

—Tetewame eemeapa, Eerusarenite asiamekopua wa'asi. Wa'ao neee Tijoe Tijoetukamea, nanaarame ti'tijoechi nehjipuamepua, isaeri ne'neseriosi pa'pamuratamechi tiame, wa'a ikisao iyoteri ti'tijoechi i'topuamenia tiame, yooma puuu noonoimeripua, no'o mukiwachi uhjurakao. Neeea pu'ka noonoimerie chaachapatioopua, seesenu ti'tijoechi kiapuamenia meripuawichioo, rooma ti'tijoechi.

³⁴ Puuu seesenu ti'tijoechi, no'o tisia na'ara yorameripua, a'chikoi yoorakao wepaka tiame. Puuuu ahkasioi no'o nanarichi akachupe-meripua, nanaarakao. Wa'a noonoisaapua, no'o meripuachi i'tomeripua, kurusichi chuhchaka meripuaichioopua. Nape wa'a meritiainia, paika taawe simiyachioopua, eenechi ahjameri neee oijenakao.

*Saantiao Waani tiame, Eesusi itanewa itapiti
(Maateo 20:20-28)*

³⁵ Waikao Aakowoa Waania tiame na'pa Sewereo tatanaraa, Eesusi naepakao, chaanerepua:

—Masitari, itapiti aamo itanenariai teemea taamo yorajera.

³⁶ Eesusia waikao wa'a chaachapatiapao, chaanerepua pu'kao:

—¿Ihtana no'o aamo yorakejerai eemea?

³⁷ Waikao aapoeo chaachaparepua:

—Teemea aamoo, aamo ye'karichi yasipasaapa, taamo reesisejeranipua aamo chokichi mochipuapawichioopua, taamo piiripio aamo ahjamina, piireo aamo owemina.

³⁸ Waikao Eesusia chaanerepua pu'kao:

—Eemea kiisi ijinatamepua aamo itayao. ¿Ahkasioi anachameri ohjoare eemea no'o tisia aiwamia paasochi iijimiachitiao, pu'ka tisia no'o aiwarieo pukachi moropiteka paatoniamechitiao?

³⁹ Aapoeo nehjiarepua waikao:

—Eje'e, anachameri teemea.

Waikao Eesusia chaanerepua:

—Pichiwa aiwatara eemea kokosatiameo, itapiti tisia chihpuame iijikaopua, itapiti tisia aiwaniamechi aamo moropiteka paatoniamechitiaopua;

⁴⁰ Nape puuu aamo no'o ahjamina mochipuao, piiripio no'o oenao, piireo no'o ahjaminaoi, ki neekamera iintomeripua pu'kao; Apoe no'o Noono tewekachi iintomeripua pu'kao, apoe te'ta apochi reesiseri ki'yamera.

⁴¹ Waikao puuu oosa mariki Eesusi ajawaria ki wa'a chaachapakamea, pu'ka ooka Eesusi ajawaria wa'a chaachapariopao, nekawerepua pu'kao, Saantiaoopua, Waaniopua tiameo.

⁴² Nape Eesusia pu'ka nekawiopao, yooma ahpo ajawaria paesaopua, pirena ajawakaopua chaanerepua:

—Eeme wa'apiai nane'reka mochitoamepua i'ka wehjoarichio, iintuamekopua aaata ya'yawichio, ahpo tararia ti'tijoechi, tisia kokosa yooraka tekipanatiamekopua pu'kao. Puuuu, tisia ahpo weruma erakoka mochitoamepua.

⁴³ Nape eemea noochi paparamea, ki wa'achitia weruma erakoka mochitopuapua. Ohsotia aaata eemea te'ta weruma enenariamea, kiisi aamo weruma e'raka yasitomeripua; ohso kaawe puuuu kaawe e'raka ku'imeripua ahpo wahjachio.

⁴⁴ Aaata te'ta paamiratumea enenariamea, ohsotia puhkuka teeremeri puuuu ahpo wahjachio.

⁴⁵ Neeei Riosie Tijoe Tijoetutetiamekai ki epeche weruma teeremia eenakamenia amochio, no'o kaawe yorakepuawichioo, ohsotia neee,

aamokamera yorakemia eenakamenia, aamokamera kaawe yoramia. Neeea aamowichioo, ahkasioi no'o ahjarioi, aamowichio pejana nehpu-paka nehjimia eenakame neeeea, aamo kiisi kaawe noonowiriawichio natetemia.

*Eesusia Watimeo ki ma'chiriame yachapatena
(Maateo 20:29-34; Ruuka 18:35-43)*

⁴⁶ Eesusi Eriko mochiwachiami u'matoi ahpo ajawaria ahjamao, muuwaeme nokisiamie tiame Eesusi ahjamao, pooesuwe yasariaipua aaata ki ma'chiriame, puuuu ihkorewa itaka yasariaipua wa'ao. Puuu ki ma'chiriamea, Watimeo tewaniame enerepua, Tiimeo tewaniame taanara.

⁴⁷ Puuuu Eesusi wa'ami u'matomioio, puuuu Eesusio Nasare ohjoemeko tuuwame inamukapao, weeru sisinamurepua Eesusio, chaaneka:

—jEesusiii, Raawitaru tetejimarisiwachi naawakamee, no'o cheriwer-jerani neeeaa!

⁴⁸ Wa'a chiioa pu'kao, waapi ajakamea, te'yarepua pu'kao, nape puuu ki ma'chiriamea teritiaio, epeche uwatiame sisinamurepua Eesusio:

—jRaawitaru tetejimarisiwachi eenameee, no'o tesiwa e'remitiapua pahchuuu!

⁴⁹ Waikao Eesusia weripakao, chaanerepua ahpo chokichi ajatoameo:

—No'o u'yepao pu'ka tijoeo.

Waikao ki ma'chitiame i'noramea, chaanerepua pu'kao:

—Nahpesa naaju aamo paaena Eesusi. Kaawe erapasa naaju. Utewataka werisisa.

⁵⁰ Waikao ipasapa ahpo matomoporao, ikanati niika werisika, Eesusi chokichi eenarepua, ahpo i'norame panitoaepua.

⁵¹ Eesusia waikao iinatukerepua pu'kao:

—jIhtana aamo yoorejeranimua?

Ki ma'chiriamea nehjiarepua cheekao:

—Masitari, ma'chiriame enenare neea.

⁵² Waikao Eesusia, chaanerepua pu'kao:

—Wee, kaawepua. Kaawe e'raka no'ramitiamua. Noochi paparakapa muuuu, aamo ki ma'chiriaopua muuuu, saukame muuuapa wa'asi.

Waikao ki ma'chiriamea, ikanati ma'chireparepua, kawiyame tetewaka. Waikao puichi saukamea, ahjama simirepua waikao, Eesusi na'naritokao.

11

*Eesusia Eerusareni muuwari mochiwachi pakina
(Maateo 21:1-11; Ruuka 19:28-40; Waani 12:12-19)*

¹ Eesusia Eerusareni waapi ihtoaiopua, Weetajeo Wetaniao tiame, Ooriwo kaawichi taweminao, ooka ahpo ajawaria chaanerepua:

² —Paaohjoewachi siimpamitia eemea, i'wa o'iniao ma'chiachio. Wa'a muirachio piiripi uuru teimeri eemea, masotatiame wa'asi, puuuu ki yaasetoniamie pehjio. Pu'ka uuruo, o'yaeka chuhkuame teimeri eemea wa'ao, wa'a kaari ko're yeetarachi poemina. Na'sonasa no'o u'yepamitiapua pu'kao.

³ Piire ahka iinatukesoo pu'ka uuru aamo na'sochoio, chaanepuapua pu'kao:

—Eesusi Apoe taamo Paamiraa, ahpo i'yetonurakapua ku'itapio, eenechi upapatapua ku'we.

⁴ Puuuu wa'a siimpasaa waikao, wa'a tewarepua pu'ka uuruo, yeeta ko'rechi poemina o'yetiame. Waikaopua pu'ka uuru o'yara na'sochoiopua,

⁵ aataa wa'ao sisinamurepua chaaneka:

—¿Ihtana yooraka nooka eemea wa'ao? ¿Achini iikai na'sochani eemea pu'ka uuruo?

⁶ Waikao Eesusi uhjurariaa, te'ta Eesusi ahpo chaanenurechitia nehjiarepua. Wa'a chaachapakopua pu'kao, reesiseretupua i'tomichioo.

⁷ Waikao Eesusi uhjurariaa pu'ka uuruo, Eesusi u'yeparepua pu'ka uuruo. Waikao Eesusia pu'ka uuruo, itapitie ipetetiopua pu'kao, yaasetoka yasitorepua pu'kao.

⁸ Waikao wehchi ahjama nokisiamea, ahpo kemawa ipekesirepua simiyachio. Wahjachia kuhsisawa ihpapasesirepua u'matomiachio.

⁹ Waikao pahcha nokisiamea, neipa nokisiamea tiame, chaachapasirepua siinakosikao:

—¡Tisiwari, tisiwari! ¡Riosichi eename Yawichiii, Te'ta kaawerumara Yawichiii!

¹⁰ ¡Ehpe o'inia werisipupuapua eenechio, ehkoria misi Raawitaru yawichituriao! ¡Cheriwema ki'yame teemea Riosi tisiwa te'pa kahtimeo, te'ta te'pa tewekachi o'inia aamo uhjurakameopua weechi!

¹¹ Ehjepa Eerusareni ajasisaapa Eesusia, isaeri te'ta tioparachi pakirepua, wa'a yooremina napawikarichi. Wa'ao yooma ne'nesapa yoorekoo, aarikopa wa'asio, Wetaniami akiparepua ahpo oosa mariki aampa ooka ajawaria ahjamao.

Eechichuna Eesusi wakipanura

(Maateo 21:18-19)

¹² Pu'ka meere Wetaniami nokisinioio Eesusi chorowapasaa,

¹³ mehka o'inia tetewariaipua, echitiame chuunao weeru sawatakame weerime. Pu'kao ahseriaipua ne'nemia taakaeko o'raka, kihta taakaeme werirepua, saawarache apoche.

¹⁴ Waikao Eesusia chaanerepua pu'ka eechichunao:

—¡Ka'te oosa taakemitia muuuu, ki aawata aamo ko'komichiopua taakiao!

Puuu Eesusi ajawariaa, inamurepua Eesusio, pu'ka eechichuna na'ara chaanerioio.

Eesusi i'isaeri tiopachi ki ka'karumao, ma'chi ihpaparia

(Maateo 21:12-17; Ruuka 19:45-48; Waani 2:13-22)

¹⁵ Neipa i'ka cheesoo Eesusio, Eerusareni ajasirepua. Waikaopua i'isaeri tiopachi pakisaapa Eesusia, yooma puuyanarepua wa'ao, ki kaawe nokayameopua wa'ao, itapiti nehjameopua wa'ao, tarayameopua tiame. Yooma ru'minerepua meesao, toomi naakuriwaka mochikameopua tiame, waankooi ahjachi mochikao, yooma ru'minaka ihpapaserepua tiame, kooro nehjaka mochikameo, yooma ihpapaserepua koorokario.

¹⁶ Eesusia wa'a tiopachioopua tiameo, aawatao ki towarepua itapiti i'toka nonoramichioopua, yoorekomi nonoraka puuyaniachio.

¹⁷ Wa'a yoorasaapa pu'kao, tisia te'yarepua pu'kao, chaanekao:

—¿Ki Ehkoria mi Iyoterichio, eee chiame Riosia: "No'o kariwaa, ki noochi paparapuawichio netetiamepua, yomatime weechi mochikamewichio?" Nape eemea no'o kariwao, ichikoame teesowara, iintaparepua.

¹⁸ Neeserosi pa'pamiratuamea iyoteri ti'tijoea tiame, wa'a ahpo chaaneniame inamukapaopua, waika o'inia i'yasirepua aachin teeka Eesusi ahpo merimiao. Nape wa'a erakoaipua majawerepua ti'tijoeo, muuwaeme tisia peenia e'raka keepuamekopua Eesusio.

¹⁹ Tukapasipasooopua wa'asio, Eesusia ahpo ajawaria ahjamao, ma'chi machenarepua wa'a muuwari mochiwachio.

*Eechichuna ki taakiame wakipatetiame
(Maateo 21:20-22)*

²⁰ Meere piario, eenechi wa'ami uumatonioio, puuu eechichuna Eesusi naweriaopua, wakipakame werirepua wa'asi.

²¹ Waikao Peeroa chaanerepua Eesusio:

—Masitari, ne'neo pu'ka echichunao, tapana aamoo ki taakenureriao wa'asi. Nee, ¿ikanáti wakiparepua wa'ási?

²² Eesusia nehjiarepua:

Wa'a iintokame Riosia aamo tetewimichioopua, itapiti ahpo itanetiaapua aamoo, wa'a iintoka nehjiamekapapua ikanati.

²³ Pichiwa te'ta paparaka nayewesaa eeme Riosichio, ihta itapiti aamo tesiwa e'raka itasooopua, aamowichio iintomeriche puuuu, kai nu'utikoipua aamo itayao, kaawi kehchumakoio.

²⁴ Pukaepa, aamo weruma Riosichi itayao, kaawi kehchumaoui enesoo werumao, ihta kaawioi wa'a weerimechitiao, wiitu weripa pa'wechi chaanesoo, wa'a weripamii kaawia. Pukaepa aamo chaaniamenia, kihta seeweka itanepuapua Riosio ihta kehchuma aamo cheriwejeraopua, nape te'ta pichiwa Riosichi paparaka.

²⁵ Nape eeme Riosi ahjama nayewanariame enasaa eemea, kaaweruma e'raka enamitia muuua aamo iikachio, aamo iikachioi kihta inasoka nayewemia.

²⁶ Aaata aamoo ki kaawe iintsoopua, ka'te nekumeka itipimitiamua pu'kao; ohso kaawe cheriwepua muuua pu'kao, wa'achitia Riosiai waikao, aamo cheriwemapua tiameo, ihtaoui aamo itayae cheriwekao. Nape muuua ki cheriwiaame enesooopua aataoiopua aamo piirechio, Riosiaio kiisi aamo cheriwemapua.

*Eesusi ahpo masitemia reesiseri iinuwewa
(Maateo 21:23-27; Ruuka 20:1-8)*

²⁷ Neipa i'ka wa'atiame nayewasaapa Eesusia, eenechi Eerusareni eenarepua. Wa'a i'isaeri tiopachi pakisa yooremina oiyoi, neeseriosi pa'pamiratuamea, iyoteri ti'tijoea tiame ookapia, wa'a ikisa o'ochetiame pirenaturi tewaniamea ti'tijoe ma'masitari,

²⁸ Eesusi naaepakaopua, iinatukerepua:

—¿Aatana reesiserichi inisiamea aamo masitiao?

²⁹ Wa'a chaachapopao Eesusia, chaanerepua:

—Pu'kachi aamo no'o iinatukia, aamo iinatukiaame neeeai. Pu'ka aamo no'o nehjasoo, aamo nehjiaa neeeai aamo no'o iinatukiao.

³⁰ ¿Aatanakamera ihsikame uhjuraka Waanio paatomichioo, Riosikamera, ti'tijoeakamerakosaoi?

³¹ Waikao aapoeo, ihchi nayewakaopua ahpoo, chaachaparepua:

—Riosi uhjurario taamo tuusoo, eee cheeka taamo nehjiapapua: “¿Achini iikai ki pichikeka eeme pu'ka chiiao?”

³² Wa'a tiichio, ¿ihtanakamera chaachapata teemea? Aaata ti'tijoeioi, ka'chi iikaoui uhjurario chaachapamete teemea.

Puuua wa'a chaachaparepua majayapa ti'tijoeio, pu'ka Waanio yomarika ti'tijoe ooweru tiameo, Riosi uhjuratiameko, erakoamekopua pu'kao.

³³ Wa'a tiichipao, chaachapaka nehjiarepua Eesusio:

—Kiisi nane'riame teemea.

Waikao Eesusia chaanerepua pu'kao:

—Wa'a teesoo neeeai ki aamo tuuyemapua, no'oo aatanakamera no'o uhjurariaopua, i'ka no'o masitia inisimichioo.

12

*Tekipanatewa ichikokame, wa'achitarichi nayewatiame
(Maateo 21:33-46; Ruuka 20:9-19)*

1 Ehjepamio Eesusia wa'achitarichi masiteka o'inerepua wa'a i'isaeri napawikarichio. Puuuu eee chaanerepua:

—Seenepi simiyachio wahka yasariataipua aaata tijoe panijuwari echayame. Puuuu panijuwari echisapao, ko'reteriataipua pu'kao. Naati neteriaipua tiameo, tekesatura, pu'kao i'ipasaopua wa'a sahtunapuawichio. Naati neteriataipua tiameo, kai waapisi weeriame ne'nesero, wa'a te'pa werika inatepuawichio. Echitiameo. Wa'a ikisaapa neipa tekipaname i'yasaapua, wa'a wasachi eechichi toariatapua tekipanamichio. Yooma wa'a iintosaapa, mehka akipariatapua seenu weeechi.

2 Neipami ahsepasooa pu'ka echitiame i'ipasa naachutapuawichio, aaata uujurariatapua ahpo naachutari i'noramichioopua wa'a kajukame naaspasio.

3 Nape wa'a tekipanamea chapisa wepisapao, wa'atia uhjurariatapua ahpo teekoo, kihta i'toka.

4 Waikao wa'a ikitiapa apoe teekora, piirechi uhjurariatapua waikao, ahpo ku'iwa. Nape pu'kaoi tekipanamea, moochi weweka na'ara yooraka eeranatesaopua, ahpo teekochi no'apuriatapua pu'kaoi.

5 Waikao paika simiyachio te'ta teekora, eenechi piirechi uhjurariatapua, nape puuuu meriretiatapua. Neipao epeche weeka uhjurariataipua, nape pu'kaoi tekipanamea, ookapi ko'isaopua, wahjachio oowera wepisaa nonorapuriatapua ahpo teekocho.

6 'Waikao pu teekora, ki aaata uhjurame tiipaopua, piiripi wa'api taanaekaipua tisia nakiyao, pu'kapechi uhjurariatapua: "Ki merimapu i'kao", e'raka, "Yooremapua i'ka no'o taanakopao", e'raka.

7 Nape tekipanamea, pu'ka wa'a ihtoame tetewakapaopua, chaachapariatapua: "Ihja taamo teekora taanarapua, ihja ahpo noono mukisooopua, puukamera yooma ahpo noono iinuekao, teekorachitia itipimeripua. Meritaria pu'kaopua tiame. Wa'a noonoisaa teemea, yooma pu'ka iinuemia iinueka itipima teemea", chaachapariatapua.

8 Waikao pu'kaopua, chapisa me'yariatapua. Pu'kao merisapao, pu'kao eechichio, ma'chi i'toka ipariatapua. Wa'asa noonoiriata puuuu.

9 Pu'ka yooma naewasaapa Eesusia, iinatukerepua ahpo keepuameo:

—¿Wee, ihtana iintotapu teekora ahpo tekipanateriaio, wa'a noonowiripao? ¿Ko'itarepua ahpo tekipanakiameo wa'a enasaopua? Puuuu wa'a iintosaa, ¿ki wahjachi kiatarepua pu'ka tehkiwarao, ki ichikoka tekipanamekamera?

10 'Naakona, ¿ki iyonakame eemea pu'ka Ehkoriaami Iyoteri chiiio, tehte ki nakika ipatiame nayewachio? Eee chiiamepua Ehkoriaami Iyoterichio: Tehte tekipaname ihparariaa ki nakika tetewikao,

puu tehte ipaka tetewitiamea,
te'ta nakiwamera eneparepua,
te'ta kaari nawatera utewarachitia.

11 Pu'ka tehte te'ta nateyame enepatekamea,
Apoe taamo Noono tewekachi kahtieme iintokamepua.

Teemea pu'ka tehte taamo Noono iintoriaio,
tisia peenia erakoka tetewame teemea.

Wa'a cheeriame Raawitarua, Ehkoriaami Iyoterichio.

12 Puu ne'neserosi pa'pamiratuamea, wa'a cheekopa Eesusio, apochi simiyame nayewaka chiiio erakoparepua. Wa'a erakoapa puuuu, karichi

chapisa yachanareriaipua Eesusio, nape majawiapa ti'tijoeerio, wa'atia toisa nonowarepua pu'kao.

*Ya'yawichiwichio koparoarichi simiyame
(Maateo 22:15-22; Ruuka 20:20-26)*

¹³ Neipapao Eesusia, parisero ti'tijoe uhjureretupua, Eeroremina chuchukuame ti'tijoe. Ihji uhjuratiamea, Eesusi noonotemichio uhjuratiame eneriaipua, itapiti ahpo wenejiwa chaachasoopua, ahpo pa'pamuratuamechi wenejimichio.

¹⁴ Wa'a e'enakao chaanere puuua:

—Masitari, nane'rena teemea aamoo, te'ta pichiwarichi simiyamekamera chiamekopua, a'chikoi chaanenioiopua ti'tijoeopua, kiisi sewina erapamekopua. Muuua, wa'a chaaneriaiopua kiisi toayamekopua, te'ta Riosi pichiwarichi chiia masitekao. Pukaepa i'ka aamo iinatukemo o'rame teemea: "Nee, ¿kaawejoare te'ta yawichiwichio koparoaniame, nateteniao?"

¹⁵ Nape Eesusia nane'riapa ahpo wihkueka chaachapopa pu'kao, chaanerepua:

—¿Achini iikai no'o chapimo o'raka nayewiame eemea? No'o u'yepamitiaopua piiripi toomi, no'o ne'nemichiopua pu'kao.

¹⁶ Waikako Eesusia u'yepatiapa pu'ka toomio, kaawe ne'nesaapa pu'kao toomichio, iinatukerepua pu'kao:

—¿Aatanapu, ihji toomichi kahtiame nanariraa? ¿Aatana tewara iyotetiamepua i'ka toomichio?

Waikao aapoeo chaachaparepua:

—Aa puuua, apoepua Seresa, apoe te'ta yawichi —chaachaparepua aapoeo.

¹⁷ Waikao wa'a chaachapakopa pu'kao, chaanere Eesusia:

—Wa'a teeso te'ta yawichi iinuwarao, te'ta yawichikamera kiapuapua; nape Riosikamera iinuwarao, Riosikamera kiapuapua.

Wa'a cheeka nehjiatiapao puu Eesusieo:

—iNaakonakosa wa'a tiaitepua, tisia inatamekaite puuua? —ahpo chaachapakapa itipirepua.

*Mukukai eenechi ahjaniame iinatukewa
(Maateo 22:23-33; Ruuka 20:27-40)*

¹⁸ Waikao Eesusi kahtiachio, saruseo ti'tijoepechi e'enarepua wa'ao. Puu saruseo ti'tijoea, ki pichikiame enerepua, mukukai eenechi ahjaniameo. Pukaepa iinatukeriaipua Eesusio, eee chaachapakao:

¹⁹ —Masitari, ehkoriai Riosi nayewatura Moisea, eee cheeriaipua ahpo Iyoterichio, aaata neewikame ki tatanatasa mukukameopua ahpo uupichio, puu wa'api poonira neewimeri tuukamepua ahpo pa'chi uupira ahjamao, ahpo tatanatariaopua, ahpo pa'chitaru tatanara enemichiopua.

²⁰ Nape neea pu'kao wa'achitarichi aamo nayewemania. Puu wa'achitaria eee teereriataipua: Oowisani tijoe eneriatai puuua, ahpo pononieme. Pahcha weeriame neewiriataipua aaata oowitiame ahjamao, nape puuua ki tatanatasa mukuriatapua.

²¹ Waikao puu wa'api neipa weeriamera ahpo pa'chi uupieria ahjama neewiriatapua, nape puuua kihta tatanatasa mukuriatapua. Wa'achi iika mukuriata neipa weeriame pooniraa ahpo pa'chi uupira neewikameai.

²² Yooma puu oowisani ahpo pononiemea, wa'achi iika wahjipariatapua, pu'ka oowitiame ahjama neewikamea, aaatai ki tatanaeka. Wa'asi neipaoti te'ta pa'chira uupiraa, mukuriatapua tiame.

23 Wa'a ikikame enesaa yooma puua, ¿aatanakamera te'ta kuu-nara enetarepu eenechi ahjarichio, yoomahka puuu oowisania ahpo poponieme, pu'ka oowitiame ahjama nenewikame enesoo, pa'chira tiame?

24 Waikao Eesusia pu'kao, cheeka nehjiarepua:

—Aa eemea, tisia se'wi erakoamepua, kiisi pahtiapa ehkoriaami iyoteri chiiao, kiisi machiyapa tiameo, te'ta Riosi utewarira ihsiao.

25 Wahjipakamea eenechi o'oijenasaapua ahjarichio, aataai ki newika mochtomeripua, tewekachi mochtikamechitia te'teriamekapa.

26 Eemea pu'ka wahjipakai oijenaniameo, kihta machiyamepua, Ehkoriaami Iyoteri chiiamekoopua. ¿Kikosa iyonakame eeme pu'ka Ehkoriaami Iyoteri cheeria Moisetaruo, Rosie ahpo nayewetiameopua, kuhsi uuyari tajenarichi ahpo nayewetioiopua? Pu'ka uuyari tajenarichi o'iniaio Riosia, eee chaanerepua Moiseo: “Nee Aurani Riosiwaraa, Ihsa Riosiwaraa, Aakowo Riosiwaraapua tiame.”

27 Wa'a cheekame enesoo Riosio, puuu paika Riosichi paparaka wahjipakameopua, Riosiwarako tuuriopao, wa'a teeresoo ahjaka mochtioamekaitepua pehio, eenechi weerewa uumerikaitepua. Wa'a tiichipa eemea, ki pichikiame enesaa eemea eenechi ahjaniameo, ki nu'uti se'wi erakoamepua.

Epeche nateyame nuurariwa

(Maateo 22:34-40)

28 Waikao piiripi puuu Moise nuurewa masitaria Eesusio, tisia peeneka nehjiachaniopa saruseo ti'tijoe iinatukeriaio, Eesusichi eenakao iinatukerepua tiame, eee cheeka:

—¿Achini tiiamerapu Riosi nuuraria, te'ta nateyamechitia tetewipuamea, te'ta e'waka nokisipuamea?

29 Eesusia nehjiarepua cheeka:

—Aamo ehkoriaami Moisea, eee cheeka nayewerepua ti'tijoerio: “Eeme isaeri ti'tijoe ooweru tiame wa'achitia, keepuka mochtimitia eemea aamo Noono tewekachi kahtiameo, taamo Noono Riosia piiripi wa'apipua, ki'tepua wa'asi piirechia.

30 Te'pa kahtiame taamo Noono nuuraria, ihjipua te'ta yorapuamea: Aamoche Riosia nakika mochtipuapua, yomatiam eamo iikachi e'rae, yomatiam eamo inatarie, yomatiam eamo utewarie tiame.” Puuupua te'ta nokaka mochtipuamea nuurari.

31 Piirechi nuuraria tiame, ihjipua te'ta nateyameraa: “Kaawe e'reka yasimitiamua aamo piirechio, aamo wa'api aamo nakiyachitia.” Te'ta nuurari nokipuamea, ki'tepua wa'asi epeche nateyamea, pu'ka ookachitiaio.

32 Waikaopu Moise nuurari masitaria, chaanerepua Eesusio:

—Eje'e, kaawe chaanimua masitari. Pichiwaajupu aamo chiiaa, pichiwa piiripi wa'apipu Riosia, ki'tiamepua wa'asi piirechio.

33 Riosikamera epeche nakika mochtioniamea, epeche te'ta nateyamepua, nape yomatiam eamo iikae nakiniamepua, yomatiam eamo inatarieopua tiame, yomatiam eamo utewarieopua tiame, ahpo piirechioi ahpochitia nakiniamepua tiame. Yooma puua epeche nateyamepua, ki animari Riosiwichio wahseka, oowewari kianiamechitia.

34 Waikao Eesusia Moise nuurari masitario, kaawe e'raka pichikeriopa ahpo pichiwari chiiao, chaanerepua pu'kao:

—Ki se'wi tiame muuupa Riosi ye'karichio.

Waikao tisia ye'kaka nehjiamekopua Eesusio ahpo iinatukeniaio, ki aata iinatukeme erakorepua pu'kao.

*Riosie Weratiame iinatukewa, aatanachi o'inia eename
(Maateo 22:41-46; Ruuka 20:41-44)*

³⁵ Eesusia i'isaeri tiopachi masitiaio, iinatukerepua ti'tijoerio, eee cheeka:

—¿Aatia tiiachipa chaachapame iyoteri ti'tijoea, Raawitaruchi eenameko tuuka Riosie Weratiameo?

³⁶ Raawitaru wa'api ai Riosi Riosiwari e rapatetiaopua, cheerepua:

Apoe Riosi Paamiraa, eee chaanerepua ahpo Taana no'o Paamirao:

“No'o ahjamina yasipamitia muua, ahkasi aamo seepurawao, aamo taaratere no'o toapachisi.”

³⁷ Eesusia wa'a Ehkoriai Raawi Iyoteria cheesaapua, iinatukerepua ti'tijoerio:

—¿Achini iikai Raawitarua, ahpo paamira teewakame Riosie Weratiameo, tisia ahpo neipami naawakamekoipua pu'kao?

Ti'tijoea ooweru tiamea muuwaeme, pu'sereka keepuame enerepua Eesusio.

*Eesusio ki pu'sereria iyoteri ti'tijoe masitiaio
(Maateo 23:1-36; Ruuka 11:37-54; 20:45-47)*

³⁸ Eesusia i'isaeri iyoteri ti'tijoe masitario, kiisi kaawe noonowirio tuunapua. Pukaepa eee chaanerepua ahpo masitiaio keepuameo:

—Naane e'reka i'isaeri iyoteri ti'tijoe masitiaio, puua teperuma wakirata pu'seriemekapu, kaawe yooreka ahpo tepotejeramepua, ahpo ihtoachi natepatiaapua.

³⁹ Aapoe ahpo napawikarichio pua tiameo, epeche yoorewa ti'tijoe mochipamiachi mochipamepua, epeche yoorewa ti'tijoe ko'komiachi mochipamepua.

⁴⁰ Puua kunamukukameopua tiameo, a'chikoi chaachapaka wihkueka kariwaraoi u'yamepua tiame, puua ka'chi erakopuawichio ti'tijoerio, tepekuma ni'okiamepua Riosi cheriwema ki'yakaopua, ahpo tisia kaawe yoratiamewichio pua kunamukukameo. Nape puua wa'a nokayaio, ki nu'uti kokosapuaitepua Riosieo.

*Kunamukukame nehjaria Riosiwichio oowewari
(Ruuka 21:1-4)*

⁴¹ Eesusia piire taawe ne'neka kahtioio. Riosiwichio toomi oowewari toaniachio, muuwaeme enapame teteware Eesusia wa'ao, ahpo Riosiwichio oowewa to'wiame. Ki ookapi we'weka tomiwaemea, we'weka to'eriaipua toomio.

⁴² Nape piiripi wa'a eenakame kunamukukamea, ki weeka tomiwamekapaopua, ookapi wa'api nu'nutira toomi to'erepua Riosi oowewario, kiisi weeka nateyame.

⁴³ Waikao Eesusia ahpo ajawaria paesapaopua, chaanerepua:

—Pichiwa ihji oowitiame kunamukukamea, epeche oowewari ki'yakai tiamepua Riosio, ki pu'ka wahjachi ki ookapi tomiwaemechitia, Riosiwichio nehjariachitia oowewario.

⁴⁴ Yooma puu tisia paarasatiamea toomi, ahpo soparawatiakamera ki'yamepua Riosi oowewarichio, nape puu kunamukukamea, ahpoche ko'komi ahjae tarimia iinuekaio pua, yooma Riosiwichio oowewario pua.

13

*Eesusi i'isaeri tiopa ru'minamio tuuya
(Maateo 24:1-2; Ruuka 21:5-6)*

¹ Eesusi i'isaeri tiopachi machenoio, piiripi Eesusi ajawaria chaanere-pua:

—iMasitari! iNe'neo, achipu kekechumapu tehte, achini keena ajakamepu raampakariai!

² Eesusia nehjiarepua:

—Eje'e, zkaawe tetewamemua pu'ka kaario, kai waapisi ajakamekoo? Nape puuuwa wa'a tiaiao, kiisi itipimerikaitepua piiripioi tehte, raampata maaniameo. Yooma wehchi yasipamiitepua wa'a tiaiao, piie taawechemio.

Ke'chu weee kajuyoi naania teetowa

(Maateo 24:3-28; Ruuka 21:7-24; 17:22-24)

³ Ooriwo Roomosachi ajasitioopua i'isaeri tiopa ma'chiachiopua, Eesusia yasiparepua. Wa'a yasipasoopua Eesusio, Peeroa, Aakowoa, Waania, Anteresia tiame, piineri iinatukerepua Eesusio, chaachapaka:

⁴ —Teemea taamo tuuyejeramemua pu'ka i'isaeri tiopao, achinitio enemerikopua wehchi yasipamiachio, ihtana enemerikopua naania teerewa ikipuachio.

⁵ Eesusia nehjiarepua:

—Eeme waika taawechi ohjoemea, aamo inateka mochtometepua, ki aawata aamo wihkuepuamichio pu'ka taawechemio,

⁶ muuwaeme e'enerikaitepua chaachapame: “Neejeu Riosie Weratiamea.” Pu'ka chaachapao, ki ookapi ruhjimiitepua pu'ka wisikuewachio.

⁷ 'Eeme pu'ka taawechemio ohjoemea, ki nu'uti nasiwaniame inamuaio, ka'te te'ta majamitiapua pehjo, wa'a tiame inamuaio, ki kajuyachikai teetomapua pehjo.

⁸ Pirenapi weeechi ohjoemea, piire weeechi mochikamechi nasiwasimeripua ya'yawichi. Weeeai, ki muenati noonomeripua tiame, yoomatiame wehjoarichi, wa'a ikinioio tooretuniameai, ki teesa tiame teetomeripua. Nape yooma pu'ka wa'a tiame teetoaiopua pehjo, pukeri o'ichari enemeripua, te'ta tisia kokosa aiwapuachio, pehjo.

⁹ 'Eeme pu'ka taawechemio noochi paparaka mochtomea, kaawe aamo neesetoka mochtopapua; waika taawechemio eemea, ya'yawichichi ijitopuamepua eemea; ahkaoipua i'isaeri napawikarichiamioi chapisa wepipuame eemea. Eemea te'ta weeweruma ya'yawichichi paaepuamepua noochi te'teriapa, wa'a iika no'o nehpuapaka nayewameri eemea, te'ta ya'yawichi peereichio.

¹⁰ Pukaepa ihji Riosi kaaweruma tuuyewaria, ke'chu i'ka weee kajuyoi, yomatiamie i'ka wehjoarichi nayewatupuamepua.

¹¹ Eemea weruma ya'yawichichiami ijitotiao itapiti iinatukemio, wa'a weeweruma ya'yawichi peereichi ajakao, ka'chi eramitia eemea aamo chaachapamiao, Riosia aamo eratie chaachapameri eemea wa'ao, ki eemeche piineri nokimerikapa wa'ao, wa'achi ihsiamerikopua Riosiai, aamo ahjama ku'ika nayewakao.

¹² Waika taawechemio aho poponiemeai, aho poonoi nehjimeripua meripuawichio, noonoraai wa'achi iintomeripua tiame, aho tatana nehjakaopua ko'ipuamechio; aaata tatanaraai aho noono nehjimeripua tiame meripuachio.

¹³ Yooma wehjoarichi mochikamea, noochi te'teriopa aamoo, neka-muchemeripua; nape wa'a te'tereniai ki se'wika noochi paparaka newitoka puuyakamea, te'ta kajuyachisio, Riosie newipatepuamepua.

¹⁴ 'Ehkoriami Riosi nayewatura Raanieria, wahka ihtoriachi ikipuame iyoteriapua, itapiti tisia iinya tiame yachapuamekopua i'isaeri tiopachi

yooreminao, kiisi yachapuachi tiame. Ehkoriame Raanieri tuuya iyonakamea, pu'ka taawechi pu'ka tisia iinya tiame tetewapao, pahtemapua Raanieri cheeriao. Pahteka tetewamea pu'ka tisia iinya tiameo, kaawichi-ami ujumamitiapua, yooma Uurea weechiami mochikamea.

¹⁵ Aaata ahpo karijampa ihsiamea, ki tekisaa kaawe enemipua ahpo itapitiwaoui ma'chিপamiao;

¹⁶ aaata wahka nokayameai ki e'enasaa kaawe enemipua, ahpo pete-chioi ahpo wisasoriwa ma'chিপamiao.

¹⁷ Pu'ka taawechi peteteka mochikame oowerua, ahpo tatana chiiteka mochikameaipua pehjo, tisia tesiwa te'teremeripua!

¹⁸ Pukaepa pu'ka taawechemi noochi paparaka mochitoamea, Riosichi itaka mochitomitiapua, ki tuuroi enemichioipua wa'a ikipuameo.

¹⁹ Pu'ka taawechemi tisia aiwapuamea, ki nu'uti teeremeripua, ka'chitia taawechi tetewiniame, naayachi o'inia i'ka weee yachatiasichioipua, neipami ahkai wahka ihtoriachioi.

²⁰ I'ka tisia aiwario ki kahporatasoopua Riosio, apochi paparamewi-chioo, aaataai ki itipimeripua ahjakameo. Nape yooma apochi paparakameopua Riosia, ahpo tatana iintapariaopua, kahporatamapua pu'ka taawechemi tisia aiwaka mochitoao.

²¹ Waikami taawechemi aaata Riosichi paparama aaatae ahpo chaanetia: "Ne'neo, i'wa kahti Riosie Weratiamea", wahjachikoieoi chaanetiaa-pua: "Ne'neo, waamikachi kahtipua", ka'te pichikemitiapua pu'kao.

²² E'enameripua weeka aaatao, Riosie Weratiameko tuuyame, nape wihtuka chaachapameripua. E'enameripua tiameo, pichiwaka Riosi nayewameka chaachapame, ahkasioi puua tiameo, Riosi peenia ihsima nokisikao. Ahkasioi puua Riosi ahpo tatana iintapariaoi, wihtuarenema-pua; nape pu'kaopua wihtuenaario, kiisi yuumpamapua, te'ta pewatiame mochitoamekopua Riosichio.

²³ Neeea no'o ahjariao, i'ka wa'a ikipuame aamo tuuyenapua, te'ta nane'reka mochitomichioipua, wahka ihtoriachi ikipuameo.

Tijoe Tijoetukamea eenechi enameri

(Maateo 24:29-35, 42-44; Ruuka 21:25-36)

²⁴ Nape pu'ka taawechemi pu'ka aiwari u'ματοςoopa, taaaai tukapasi-pamapua, meechaai ahpo mechatajenao choipameripua.

²⁵ So'poriai tewekachi o'iniaoi, ki ookapi ruhjame tetewipuumepua, ahkasi tewekachi ohjoemeai, tisia chachapia noonoimeripua majakao.

²⁶ Waikao nee Tijoe Tijoetukamea, toomarichi eename tetewipuumepua tekika, ki teesa tiame tajitoka eename Riosi utewario, tahpitika tiame teetoka uutapari.

²⁷ Waikao nee Tijoe Tijoetukamea tekisaopua, nuuremania no'o ku'iwario, yooma na'poamichioipua no'o poanatariaopua Riosiwichioo, yomatiamina naomina i'ka weechi mochikame, ahkasi i'ka wehjoarichi sihkochiamisioi mochikame. Wa'a ikisa tewekachi Riosie apechunatiameoipua wa'asio, yomatiamina na'poanuremania pu'kaoi.

²⁸ E'emea pepenipamitiapua i'kao, chuunachitia wa'achitarichi no'o aamo masitiao: Pu'ka oowarao rahtatiame uuyoiopua sawatakao, nane'riame teemea waikao, paamuni asiriamekopua wa'asi.

²⁹ Wa'achitia i'ka a'chitiame simiyoiopua, taaa ikiyao, meechaioi, so'porioi tiame tutukapasioopua, no'o eenamechitiapa nane'riame enemipua, no'o Tijoe Tijoetukameo, aamo ta'pechi muirachi weeriamechitiaopua, erakpuamekopua wa'asio.

³⁰ Yooma ihji wa'a tiame teetomeria, pichiwa wa'a teeremeripua kajuyachi taawechio, ke'chu wahjipoi waikami mochikame, tetewimerio.

³¹ Tewekaa weeea tiamea wahjipatarepua, nape ihji no'o chiiaa te'ta pichiwapua, kiisi wehchi wichika itipimeripua.

³² Nape pu'ka keenako ikimiao ihta taaweoio, ki aawata nane'riamepua pu'kao, Riosi ku'iwari tewekachi mochikameai, neeeai wehjoarichi ti'tioechitiaoi kiisi nane'riamepua, apoche no'o Noono tewekachi kahtiamera, nane'riamepua pu'kao.

³³ Wa'a tiachipa eemea, pusakameche mochtitopuapua no'oche enamia inataka, ki nane'riapa achini keenako no'o enemiaopua.

³⁴ Ihjia naatika tiamepua, aaata tijoe teekora seenu weeechi akipakamechitia, ahpo tehkiwao ahpo tekipanatewa tooesaopua yoramichio, ahkasi ahpo eenachisi. Puuuu ahpo ta'pechi yeetepawa tekipanatewaopua, chaanesa simirepua: "Ka'te kochika yasimitia muuuu, eenechi eenaionia senawato enamiitena."

³⁵ Wa'a tiachipa eemeai pu'kachitiao, ka'te kochika mochtomitia no'o enamiaopua, ki nane'riamekapa eemea, achini keenako no'o enamiao, seenekachioinia tukapasipooi enamaoinia, naasipa tukaooi seenekachio, seenekachi totori oowira kusuyoioipua marikarowa, piarioiopua seenekachi.

³⁶ Aamo inateka mochtitopuapua, ki aamo kokochiame tewipuwachiopua, senawato no'o enoioopua.

³⁷ I'ka no'o aamo chaania, yomachi weeechi mochikame chaaneke chiiamenia: ¡Ka'te natakia mochtomitia eemea, senawato no'o enamiao!

14

Eesusi noriwi chapipua katewewa

(Maateo 26:1-5; Ruuka 22:1-2; Waani 11:45-53)

¹ Ooka taawe toiriai Semejenato pahko enamiachioopua, paani ki rewaru-raeme koi'wachio. I'isaeri tiopa ne'neseriosi te'ta pa'pamuratuameeraa i'isaeri iyoteri ti'tijoea tiame, Eesusi achini yooraka ahpo chapimia i'yariaipua, wihkueka merimo o'rakapua pu'kao.

² Nape ookapi puuuu chaachaparepua:

—Nape pahko simiyoiopua pehjo, ka'chi yoramete teemea pu'kao, ki tahpitika noonowemichioopua pahkochio.

Oowitiame peeniajuwa to'wekame Eesusi moochi

(Maateo 26:6-13; Waani 12:1-8)

³ Eesusia Wetania mochiwachi enariaipua Siimoni ta'perachi, Reper-aeme teewataniame tijoe ohjirachi. Eesusio meesa weeriachi kahtioio, wa'a eenarepua aaata oowitiame, piie riimeta pochikame tisia nateyame sewajuya makotoame, apoche narato tewaniamee netetiame sewajuya. Puuu oowitiamea pu'ka riimeta kuhtarachi kahponasaopua, Eesusi moochi to'weropua pu'ka riimetachi peeniajuwa.

⁴ Waikao wa'a iintokopao pu'kao, ookapi wa'a mochikamea, nekaweka tetewarepua pu'ka oowitiameo. Wa'a erakoapa puuuu, ahpo chaachaparepua:

—¿Achini iikai na'atame puuuu tisia nateyame peeniajuwao?

⁵ ¿Nehjimetioipua pu'kao ohso kaawe, paika sienta taawechi yowiwame kehki, pu'ka toomio, tesiwa te'tiamera ku'ime teereriaipua?

Wa'a chaachapaka na'areriaipua oowitiameo.

⁶ Nape Eesusia wa'a chaachapopa pu'kao, chaanerepua:

—Ka'te na'ara chaachapa eemea i'ka oowitiameo; ¿achini iikai na'ara chaachapame ihji oowitiameo? Ihji oowitiamea kihta ki kaaweruma iintokamepua, ohsotia puuua, te'ta kaawerumara iintowa iintokamepua.

⁷ Aaata te'ta tooremuameo, senepi taawechi amochi iinuemeripua ku'ipuumewichioo, nape no'ooo, ki senepi taawechi amochi iinuemeripua.

⁸ Ihji oowitiamea ahpo tesiwatia iinuekai i'ka peeniajuwao, no'o moochi to'wekamepua. Ihji oowitiame iintoriaa, ke'chu no'o mukuyoi, no'o weerewachi chuhchekamepua peeniajuwao, no'oo, peeniajutiamete katewepuawichioopua teesotatiachio, wahjipame toaniachio.

⁹ Pichiwa aamo chaaniamenia i'kao, ihji oowitiamea i'ka noochi iintoriao, ahkaai i'ka wehjoarichi Riosi kaaweruma tuuyewari nayewatutiachio, i'ka oowitiame kaaweruma iintoria inatepaka mochtupamepua.

Uurasi tewaniame Eesusi noriwi nehjaria

(Maateo 26:14-16; Ruuka 22:3-6)

¹⁰ Uurasi Ihkarióte tewaniamea, piiripi puuu oosa mariki aampa ooka ajawariaa, i'isaeri ne'neseriosi te'ta pa'pamuratuamechi simirepua, Eesusi noriwi nehjiwa ahjama nayewamia.

¹¹ Waikao puuu i'isaeri tiopachi te'ta pa'pamuratuamea Uurasi chiia inamukapao, kaawe erakoka natetemo tuurepua natekarao. Waikao o'inia Uurasia, o'inerepua i'yasika achini iintoka ahpo nehjimia Eesusiopua.

Taamo Paamira Eesusi Semejenato pahkokoi, aari ko'karia

(Maateo 26:17-29; Ruuka 22:7-23; Waani 13:21-30; 1 Koorintio 11:23-26)

¹² Pahcha pukeri o'iniachi taawechi Semejenato pahkoo, ki rewaruraeme kol'iwachio paanio, po'wa Riosi oowewariwichio meriwachioopua, Eesusi ajawariaa iinatukerepua Eesusio:

—¿Akana aamo yorajeranimua, Semejenato pahko ko'kopuachio?

¹³ Waikao Eesusia ooka ahpo ajawaria uusaopua, chaanerepua:

—Waami siimpamitia eemea muuwari mochiwachi. Wa'a tetewimeri eemea aaata tijoe sikorichi neeroi mahtotoame. Pu'ka na'naritopuapua, ahkasi ta'pechi pakiyachisi.

¹⁴ Wa'a ta'pechi pakiriachio, chaanemitiapua wa'a kariwaameo, taamo Masitaria aamo iinatukenurekapua, akana yooreko yorapuamekopua, Semejenato pahko ko'kopuameo, ahpo ajawaria ahjama ko'komiachio.

¹⁵ Waikao apoe aamo ne'netemapua, akana yooreko aamo yoramia pu'ka kooameo, te'pa raampatarichi yoorémina. Waikao wa'a yorapuapua pu'ka kooameo, taamo ko'komiao.

¹⁶ Waikao Eesusi ajawariaa, wa'a siimpasaapa wa'a muuwari mochiwachio, yooma ahpo chaaneretiachitia tetewarepua wa'ao. Wa'a yooremina yoorarepua waikao, pu'ka Semejenato pahkokoi koi'wao.

¹⁷ Waikao Eesusia tukapasipasoopua, wa'a eenarepua ko'komiao, ahpo oosa mariki aampa ooka ajawaria ahjamao.

¹⁸ Waikao Eesusia ahpo ajawaria ahjama mochinioiopua koi'rachioopua koakao, chaanerepua ahpo ajawariao:

—Pichiwa aamo chaaneniame neeea, piiripi i'wa koayame no'o ahjamao, no'o toomichi noriwi nehjimerikopua.

¹⁹ Waikao puu ajawariaa, tísia yuuwesipakaopua, yoomahka pipiripi iinatukerepua Eesusio, chaachapaka:

—¿Neejeoare Paamira?

²⁰ Eesusia nehjiarepua:

—Piiripi eemepua, i'wa mochikame no'o ahjame, oosa mariki aampa ooka, no'o ahjama pehtorichi ichuka koayame.

21 Ihji no'o Tijoe Tijoetukamechi iintopuamea, Ehkoriaami Iyoterichi chiia iintopuamepua; nape ¡Ai puuu no'o noriwi nehjakamea, epeche kaawe eneriaipua ki naawasaa!

22 Wa'a cheeka Eesusia koaka mochinioio, piiripi paani uusa cheryema kiasaopua ahpo tewekachi Noonoo, naasipasi chi'wanasa pu'ka paanio, chi'wapame ki'yarepua ahpo ajawariao, eee chaaneka:

—Ihji paania no'o weerewapua. Ko'komitia eemea pu'kao.

23 Wa'a ikisaopua, paaso to'wame uusaopua tiameo, tewekachi ahpo Noonoo cheryema kiasaopua tiameo, ahpo ajawaria iijinurerepua pu'kao, pu'ka paasochi maaniamepua. Waikao Eesusi ajawariaa, yooma ahka iijirepua pu'kao.

24 Wa'a ikisoopa ahpo ajawariao, chaanere Eesusia:

—Puuu paasochi maaniame aamo iijiraa, no'o eerapua, puuu eeraa Riosi ehkoriaami mochirime ahjama kateweria pichiwatamepua, no'o eera wi'sumiae pichiwataniame. Ihji eera no'o wi'sumiaa, ki ookapi tatakoriamewichio piipatepuamepua.

25 Ehpeo pichiwa chiiamenia, ki oosa no'o iijimerikopua, i'ka echijuwari neeroraopua, ahkasi no'o Noonoo ye'karichi no'o yasipaka ye'kachisi. Ahkasi waikamisi iijimerinia eenechio, i'ka echijuwari neerora, weemera ye'karichi.

Eesusi ka'itawa Peeroe

(Maateo 26:30-35; Ruuka 22:31-34; Waani 13:36-38)

26 Neipao, aari koi'wame ko'kosaapua, Riosi wikatari wikatasaapa wa'asio, Ooriwo roomosachite e'enarepua E'semaní siimpakao.

27 Wa'a nokisiaio, chaanere Eesusia ahpo ajawariao:

—Yooma eemea noochi paparamekaio, ehpe tukao wa'api no'o chapitioo, piineri no'o toaka ujumameripua, Ehkoriaami Iyoterichio, eee chiiamekopa: "Me'rema neea tepuyamero, wa'a ikitiaapa po'wa tepuyaa, yooma chi'ripamapua."

28 Meripuamenia me'yao, nape eenechi oijenamerinia; oijenasaapa neea, Arirea ihsimania wa'a aamo e'enoio.

29 Waikao Peeroa wa'a chiiopa Eesusio, chaanerepua:

—Pe'yachi wahjachi aamo ajawariaa, aamo piineri toita, nape neea ka'i.

30 Nape wa'a chiiopa Peeroo, Eesusia chaanerepua:

—Pichiwa aamo chaaniame neea, i'ka wa'api tukaoo, ke'chu oosa kusuyoi toteri oowirao, paisa simiyame no'o ka'itamiiitemua, kiisi no'o machiyo tuuka.

31 Nape Peeroa utewaeme naawesakao, eenechi chaanerepua Eesusio:

—Nape neea ahkasioi meripuameaio, kiisi aamo ka'itamierinia.

Waikao yooma Eesusi ajawariai, wa'achi chaachaparepua tiame.

Eesusia ahpo tewekachi Noonoma nayewani, E'semaní tewaniachi

(Maateo 26:36-46; Ruuka 22:39-46)

32 Ehjepamio, E'semaní tewaniachi ajasirepua. Eesusia wa'a ajasitioopua, chaanerepua ahpo ajawariao:

—I'wa no'o puuyemitia eemea ku'itapio, no'oo no'o Noonoma nayewachisi pehji.

33 Waikao Eesusia, wa'a toisapa ookapi ahpo ajawariao, Peeroche i'torepua, Aakowoo Waani tiame. Pu'ka yeeka simiyaiopua, tisia iiyana eraparepua.

34 Wa'a erapakaopua Eesusia, chaanerepua ahpo yeetoao:

—Ki nu'uti tahpitika e'ramenia noochio, no'o iikachi yuuwesiwao, ahkasi mukime e'ramenia. I'wa itipimitia eeme ku'itapiopua pahchu, nape ki kokochika.

³⁵ Waikao Eesusia, teesa wamichuri akiparepua ahpo Noonoo tewekachi kahtiamе ahjama nayewamia. Wa'ao chopokorieka weripakao, ahpo Noonoo, ahpo aiwamia se'witepua itanerepua.

³⁶ Pu'ka ahpo Noonochi itakao, eee cheerepua ahpo Noonoo:

—Muuu no'o No'noo, kihta iinuame aamowichioo, ki kajuka iintome tiiao; pukaepa no'o se'wijeramenia i'ka tisia no'o aiwamiao, nape ki no'o e'rachitia iintoka, aamokamera e'rachitia ohso kaawe.

³⁷ Ehjepao ahpo paika ajawaria toariachi enasaa, kokochiamе tewarepu pu'kao. Eesusia wa'a te'teriopa pu'kao, yooma pusatesaopua pu'kao, chaanerepua Peeroo:

—Siimoni, ¿kohchiamе muuua? ¿Kiisi pusakame yasime e'ramemua ku'itapioi, ne'neka yasimitiooi?

³⁸ Ne'neka mochimitia eemea Riosichi itakao, ki aamo eenechi ahsemi-chiopua aamo nahsinapari kochirewao. Aamo ki kochimeriko e'raio, aamo wa'api resipariwaa, aamo kochipatiamepua.

³⁹ Waikao Eesusia, eenechi simisaapua ahpo Noonoo ahjama nayewamiao, eenechi simiterepua cheekao, pu'ka wa'api naewaka.

⁴⁰ Eenechi enasaapua oosa simiyachi ahpo ajawaria ne'nemiao, eenechi kokochiamе tewarepua pu'kao. Eesusia pusateniaio, kihta nehjiamе erakorepua, tisia kochinariapa.

⁴¹ Ehjepa eenechi enasaa Eesusia paisa simiyachiopua, chaanerepua ahpo ihsiachi yeetoriao:

—¿Iiweta resipuna eemea kokochika? Soparanipa wa'asi; ahseparupua wa'asi keenakoo, no'o Tijoe Tijoetukameo, nanaaramechi nehjipuachio.

⁴² ¡Yaapiti mochisisa! Nahpe waami wahja itipiriachi!

Wahja itipiriachi asisaapa Eesusia chaanerepua pu'kao, yooma ahpo ajawariao:

—Wa'atikia ihtoame tijoeapa, no'oo Tijoe Tijoetukameo, noriwi toomichi nehjakamea.

Eesusi chapisa, i'toniamе

(Maateo 26:47-56; Ruuka 22:47-53; Waani 18:2-11)

⁴³ Wa'a chiioi Eesusiopa, wa'atikia ihtore Uurasiapa, Eesusi noriwi toomichi nehjakamea, piiripi puuu oosa mariki aampa ooka Eesusi ajawariaa. Ihjia, ki ookapi merimacheta makotoame, yeetoka eenariamepua, wahjachi puuua, kuuu ahjae wewepua makotoka e'enakamepua. Puuua te'te ne'neseriosi te'ta pa'pamuratuamee uhjuratiame enerepua, iyoteri ti'tijoe uhjuratiame tiame, wahjachi ti'tijoe uhjuratiame tiame, o'ochetiame pirenaturi tewaniamee.

⁴⁴ Uurasia Eesusi toomichi nehjaio, cheekame eneriaipua: “Pu'ka aata no'o chuchuyao, pu'ka chapisa i'topuapua, kaawe chapitoka, ki aamo neipumichiopua.”

⁴⁵ Pukaepa puuua asisaapa, Eesusi naaepakao:

—¡Masitari! —cheekao, chuchurepua. Waikao i'isaeri pa'pamiratuame soontarowaraa, Eesusikamera chapirepua.

⁴⁶ Wa'a yooraka chapinioi Eesusi, i'topuawichioo,

⁴⁷ piiripi Eesusi ajawariaa, ahpo merimacheta ma'chipasa, nakachi meteka tehpunerepua, te'ta ne'neseriosi paamiratuameopua, ku'ira.

⁴⁸ Waikao Eesusia chaanerepua ahpo chapiriameo:

—¿Eemea nasimachetawaeka e'enakamepua, kuuu makoka tiame no'o chapimiao, eemea no'oo aaata ichikoameka yooramepua?

⁴⁹ ¿Achini iikai ki no'o chapika eemea, no'oo i'isaeri tiopachi senepi taawechi no'o tetewaio, no'oo masiteka ihsioio? Aa, nape wa'a tee-toame ihjia, Ehkoriame Iyoterichio wa'a chiamekopa, wa'a ikikache itipimerikoopua.

⁵⁰ Wa'a ikinioio yooma Eesusi ajawariaa, piineri toisa ujumarepua.

⁵¹ Piiripiche temari na'naritoriaipu, nape puuui chapinareretiapua tiame;

⁵² nape puuui wisasoriwarachi chapiniaopua, yasipaka newika poiyaame u'marepua.

Eesusia te'ta i'isaeri napawiriachi

(Maateo 26:57-68; Ruuka 22:54-55, 63-71; Waani 18:12-14, 19-24)

⁵³ Waikao Eesusia, te'ta ne'neseriosi paamiratuamechi i'toretupua. Wa'ao yooma ne'neseriosi pa'pamiratuamea, o'ochetiame tewaniameapua tiame pirenaturi, wa'a ikisa iyoteri ti'tijoeapua tiame, wa'a weruma nanapawiwa nanapawiniachi napawirepua.

⁵⁴ Peeroa mehka weritoka ne'netoka, na'naritosapua, ahkasi te'ta neeseriosi ta'perachisi eenarepua, wa'a ta'pechio na'iretiopao, wa'a weriparepua tatapamiao, wa'a ta'pechi inatiame tatapachi.

⁵⁵ Wa'a weruma napawitiachio, yooma i'isaeri pa'pamuratuame wa'a e'enakamea, yooma te'ta, Eesusi na'ara iintoria i'yeriaipua iinatukekao, nape itapiti merime teerewa; nape Eesusia kihta tewikeretupua, ihtaoi weruma na'ara iintoriao.

⁵⁶ Aapoe muuwaeme wihtuki Eesusi wenejiaio, ki napati wa'achi chaachapaka wenejirepua, aapoe wa'api ahpo nateparika nayewapapua.

⁵⁷ Nape wahjachi wa'a e'nakamea tiamea, wihtuka wenejiriaipua Eesusio, eee chaachapakao:

⁵⁸ —Teemea i'ka tijoe, inamukamepua chiameo: “Neeea i'ka tiopa ti'tijoe netetiameo, nooe wa'api ru'minasa i'ka tiopao, paika taawechi werapamania eenechio” —wa'a chiame inamukame teemea.

⁵⁹ Nape wa'a chachapapua wenejikao, ki napati wa'achi chachaparepua.

⁶⁰ Waikao ne'neseriosi te'ta weruma paamiratuamea, werisika wa'a napawitiachi naasipao, iinatukerepua Eesusio:

—¿Kihta nehjanimua aamo wenejiwao? ¿Ihtana chanimamua aamo nehupakao?

⁶¹ Nape Eesusia wa'a chaaneniaio iinatukekao, kihta nehjiarepua, piiripioi naera. Waikao ne'neseriosi te'ta weruma paamiratuamea, eenechi iinatukerepua Eesusio, cheeka:

—¿Muuupu te'ta Riosie Weratiamea, te'ta Riosi Kaaweruma Taanaraa?

⁶² Eesusia nehjiarepua:

—Eje'e, neee puuua. Eemea wahka ihtoriachio, no'oo Tijoe Tijoe-tukameo, no'o Noono te'pa kahtiame Ki Teesa Utewaeme kahtiachi ahjama, ahjamina kahtiame no'o tetewimeripua, wa'a o'iniaopua tiameo, toomarichi weritoka no'o tekiyame tetewimeripua, i'ka weechio.

⁶³ Waikao ne'neseriosi te'ta weruma paamiratuamea nekakao, ahpo wisasoriwa panisuka si'panarepua, wa'a iintosaapua, chaanerepua wa'a napawikameo:

—¿Ihtanawichio epeche wenejiwa nakitariapua?

⁶⁴ Inamukame eemeapa, na'araka nayewamekopua Riosichio. ¿Ihtana chaachapame eemea pu'kao?

Waikao yooma ahkao, meripuo tuurepua Eesusio.

⁶⁵ Waikaopu Eesusi chokichi ajakamea, o'inerepua Eesusi akachupeka. Wa'a nokisao, Eesusi puusira to'peka wewesao, chaachaparepua:

—Ehsoo, ¿aatana ihsirupu aamo wewekao? —chaachaparepua na'arekao.

Wa'a nokisaoopua Eesusio, wa'a inatiame soontarao, nanarichi wewesa ma'chiparepu iinatukeniachio.

Peeroa Eesusi ka'itani

(Maateo 26:69-75; Ruuka 22:56-62; Waani 18:15-18, 25-29)

⁶⁶ Wa'a ikitioio Eesusio, Peeroa teere weririaipua pehji, napawitiachi ma'chi. Wa'aoi wa'a eenaka piiripi oowitiame neeserosi ku'yamea,

⁶⁷ wa'a weeriami tetewapa Peeroo, na'isuwe tatapaka, puuuu kaawe ne'nepaka Peeroo, chaanerepua:

—Muuu tiamepua, Eesusi Nasare ohjoeme ahjama oiyamea.

⁶⁸ Wa'a chaanetiapa Peeroa ka'itarepua cheeka:

—Ka'i, kiisi machiyamenia pu'kao. Neeea aamo chiiao, ki nane'riamenia.

Wa'a chaaneretiaapa Peeroa, ma'chi machenarepua waikao, wa'api wa'a ta'pechi muiwachio. Pu'ka wa'apichi kusuriamie totori oowiraa.

⁶⁹ Puuu wa'api oowitiamea wa'a ku'yamea, eenechi tetewapa Peeroo, chaanerepua wahjachi wa'ami ajakameo:

—Ihji tijoeai, puuupua tiame Eesusi ahjama oiyamea.

⁷⁰ Nape Peeroa, eenechi ka'itarepua, ki pichiwako tuukao. Waikao puuu ajakame tuuyetiamea, ehjepamio paisachi simiyachio, chaachaparepua Peeroo:

—Pichiwa muuupua tiame, pu'ka tijoe chapitiame ahjama oiyamea, Arirea ohjoemehitia nayewámemua.

⁷¹ Waikao Peeroa, tisia utewaeme ahpo ka'itarepua, eee cheekao:

—¡Kiisi machiyamenia pu'ka tijoeo, aamo chaachapao!

⁷² Wa'atiaiche, eenechi kusure totori oowiraa, paika simiyachio. Waikao Peeroa inateparepua, eee ahpo chaaneretia Eesusio: “Ke'chu oosa kusuyoi totori oowirao, paisa no'o ka'itameri muuuu, kiisi no'o machiyo tuukao.” Pu'ka wa'a ahpo wa'a chaaneretia inatepakapaopua Peeroa, nanararepua tisia yuuwesipaka.

15

Eesusi Piiratoe, utewaeme iinatukewa

(Maateo 27:1-2, 11-14; Ruuka 23:1-5; Waani 18:28-38)

¹ Ma'chirepasooa yooma ne'neserosi pa'pamiratuamea iyoteri ti'tijoea tiame, o'ochetiame pirenaturia tewaniameapua tiame, wa'a ikisa yooma puuu te'ta weruma peereira pa'pamiratuameapua tiamea, Eesusi o'yesa i'tonurerepua Piiratochio.

² Waikao Piiratoai wa'ao, iinatukerepua Eesusio:

—¿Muuukosapu i'isaeri yawichia?

—Wa'atepua, amoe wa'api wa'a chiiamepua —cheeka nehjiare Eesusia.

³ Waikao ne'neserosi pa'pamiratuameo, weeka itapiti utewa chaachapopa wenejikao,

⁴ iinatukerepua eenechio chaaneka:

—¿Oowera kihta nehjianimua aamo wenejiwao, ki ookapi aamo wenejiniiao?

⁵ Nape Eesusia kihta nehjiarepua. Waikaopu Piiratoa: “Aatia wa'a tiamejuarepua”, eraparepua Eesusio.

*Eesusi merinurewa muuwarie**(Maateo 27:15-31; Ruuka 23:13-25; Waani 18:38-19:16)*

⁶ Piiratoa senepi pu'ka pahkokoio paamuachio, aaata na'sonatiame toayame eneriaipua aaata peeresoo, aatanakamera peereso ma'chi toinuraniame ti'tijoeo.

⁷ Waika taawechiamio wa'a iinueniame eneriaipua piiripi peereso Warawasi tewaniame, wahjachi ahjama pirenatuka ti'tijoe ko'yame, pu-ua muuwaeka nasiwaniachi nasiwakame, ahpo yeetowa nasiwaniame ahjama.

⁸ Waikao muuwaria, Piirato senepi paamuparichi ijintoakamera yoranurarepua, aaata piiripi peereso ma'chipaka toiwame.

⁹ Waikao Piiratoa chaanerepua muuwario:

—¿Aatanakamera nahki eemea toipuaichioo, i'ka i'isaeri Yawichiwara?

¹⁰ Wa'a cheere Piiratoa, nane'rejeretoapa pu'ka ne'neserosi pa'pamiratuameo, ahpo paamiratuwa wa'inaka wenejriopua Eesusio.

¹¹ Nape ne'neserosi te'ta pa'pamuratuamea yooma muuwari noonotekao, weeru chaachapaterepua, Warawasikamera itamichio puhjepuawichoo.

¹² Waikao Piiratoa eenechi iinatukerepua cheekao:

—¿Nape ihtana no'o yorajerani eemea waikao, i'ka i'isaeri Yawichiwarao?

¹³ Waikao muuwaeme wenejiameraa, chaachaparepua siinakokao:

—¿Kurusichi merisáaa, kurusichi merisáaa!

¹⁴ Piiratoa chaanerepua waikao:

—¿Ihtana na'ara iintokamesapua naajuo, ahkasi meripuawichiooo?

Nape muuwaria simiterepua chaachapakao:

—¿Kurusichi me'yáaa, kurusichi me'yáaa!

¹⁵ Waikao Piiratoa kaawe itipinariapa pu'ka muuwari ahjamao, Warawasikamera puhjerepua waikao. Waikao Piiratoa wepinurarepua Eesusio muuwari tetewachi, wa'a ikisao Eesusio, ahpo soontarowao, kurusichi merimia i'tonurerepua.

¹⁶ Waikaopu soontarao, ke'chu kurusichi merimia i'tomiaio, yawichikarichi ta'perachi i'tosaapua Eesusio, wa'a napawinurarepua yomatiamе soontarowa.

¹⁷ Wa'aopua Eesusio, sehtamurame mopowakira chuhchéretupua, wa'a ikisapapua moochio, wehcha mosokira netetiame yahcheretupua.

¹⁸ Wa'a yorasaapa na'arekao, chaachaparepua siinakoka:

—¿Nee, ne'neopu isaeri Yawichio!

¹⁹ Wa'a chaachapakao, moochi weparepua kuhsie, akachupekao. Wa'a nokisaapa, chopokorieka aajapekao, na'arerepua ahpo yawichi teewaka.

²⁰ Neipapa wa'a nokisapa na'arekao, puhjerepua wisasori sehtamurameo, waikao wa'a ikisaopua, wa'api pu'ka wisasorira chuhcherepua eenechi. Wa'asi wa'a nokisapao, ma'chiparepua waikao, kurusichi merimia i'tomiaopua.

*Eesusi kurusichi meriwa**(Maateo 27:32-44; Ruuka 23:26-43; Waani 19:17-27)*

²¹ Piiripi tijoe Siirene eenamea, Siimoni tewaniame eneriaipua. Ihji Siimoni tatanaraa, Arejantoro eneriaipua piiripia, piiree Ruujo tewaniame. Ihji Siimonia, wasachi tekipanai eenaka wa'ami u'matoio, utewa yoraretupua, Eesusi kurusi mahtotoa, ku'ika mahtotomichio.

²² Eesusia Ókota tewaniachi i'toretupua, Wahjipakame Mo'ojoa, cheeka chaniwame rieke naewaniachio.

²³ Wa'ao Eesusio, wiino ooweretupua miira na'petiame, nape Eesusia ki nakirepua pu'kao.

²⁴ Waikaopua Eesusio mukimichioo, kurusichi chucharetupua. Wa'a noonowisaa soontarua Eesusi wisasoriwao, ahpo newitopua te'erepua Eesusi wisasoriwichioo, nane'renariapapua aaatakamera newitoka machenamerikopua Eesusi wisasorieo.

²⁵ Pu'ka kurusichi chuchanioio, watani keenako enerepua.

²⁶ Wa'a kurusichioiopua, itapiti iyoteri chuhcheretupua, eee chiame: "I'isaeri Yawichira ihjia."

²⁷ Wa'a Eesusi meriwachio, ooka ichikoame ko'iretupua tiameo kurusichi chuhchakao, piiripi ahjamina, piireaa owemina.

²⁸ Ookapi ehkoriaami Riosi iyotaperichio, i'ka eee tiamee ikipuame nayewakao, eee chiamepua: "Ki ka'karuma ti'tijoechi tetewipumeepua."

²⁹ Wa'ami u'matopamea mo'rewakao, Eesusi na'arekao, chaachaparepua:

—Ehso muuua, tiopa ru'minamo tuukamekai, paika taaweche weramo tuukamekai eenechio,

³⁰ ¿achini iikai ki aamo Riosi utewarie tekika aamo newipanimua wa'a kurusichio?

³¹ Ne'neseriosi pa'pamiratuameai, wa'a ikisa iyoteri ti'tijoeai, wa'ami u'matopao, na'arerepua tiame chaachapaka:

—Kaawe newipaterepua wahjao, nape ahpo wa'apio ka'chi iika ahpo newipateme e'ramepua.

³² ¡Riosie Weratiame enesaa, apoe wa'api ahpo tekipumetepua kurusichio, wa'a iintosoopua pu'kao, pichiwa i'isaeri Yawichirako, erakopuawichiopua pu'kao!

Wahjachi ookaa kurusichi chuchukuameaa tiame, na'ara chaachaparepua Eesusio.

Eesusia mukuna

(Maateo 27:45-56; Ruuka 23:44-49; Waani 19:28-30)

³³ Oowetawe enetoiopa, yomatiam eeweche tukapasiparepua, ahkasi paikachi keenakoosi.

³⁴ Wa'a keenako teetoio Eesusia, weeru sisinakao chaacharepua:

—Eloi, Eloi, ¿lama sabactani? —puuua cheeka cheerepua: No'o Riosiwa, no'o Riosiwa, ¿achini iikai piineri no'o toanimua?

³⁵ Wahjachi wa'a mochikamea, wa'a chiame inamukapaopua Eesusio, ahpo chaachaparepua:

—Keepukao, ehkoriaami Eeria paaechanipu, ehkoriaami Riosi nayewatura.

³⁶ Waikao piiripi puuu inamukamea, ikanati u'masika ikanati a'potiame uusaopua, wiino cho'koamechi saampatesaopua, kuhisichi chuchasa Eesusi ooweparepua wa'apote, pi'pimichio. Wa'a iintosaopua cheerepua ti'tijoeio:

—Puuetariaopua pehjio, enamakoipu Eeriaa tekipumia.

³⁷ Nape Eesusia weeru sisinakao, mukurepua wa'asi.

³⁸ Pu'ka wa'apichioi, puuu wisasori te'ta i'isaeri tiopara iyoriwachi to'piamea, cha'rika si'parepua te'pasi o'inia teeresi.

³⁹ Waikaopu rooma kapitaia, Eesusi tawemina weripakao, cheerepua:

—Pichiwa Riosichi eename eneriai ihji tijeoa.

⁴⁰ Wahjachi ooweruai wa'achi ajaraiipua mehka ajaka ne'neka. Puuu piiripia, Maaria Maarena tewaniame eneraiipua, piire Maariaa, Saantiao epeche nu'utira poonira yeeyera enerepua, puuua wa'api Maariaa, Oose yeeyera enerepua tiame, Sarome yeeyera tiame.

⁴¹ Ihji oowerua, Arirea o'inia Eesusi ahjama e'enariame enerepua, Arirea kahtioi Eesusio, tísia ku'ikame. Wa'a nokarepua tiame wahjachi weeka ooweruai, Eesusi na'naritoka e'enakame Eerusarenisio.

Eesusi mukiso katewetiamé

(Maateo 27:57-61; Ruuka 23:50-56; Waani 19:38-42)

⁴² Semejenato pahkowichio kateweniachikoo, tukapasipachio-pua wa'asio, pu'ka meereopua resipuniame taawechikoopua wa'asio,

⁴³ Oose Arimatéa ohjoemea, naanaso eratoka Piiratochi eenakao, Eesusi weerewara itanerepua. Puuu Oosea Te'ta Weruma Pirenatuwa tewaniamechi piiripia, weruma yooreniamechitia tetewiniame eneriaipua. Puuu tiameo, Riosi ye'kari puuyetoka yasitoame eneriai puuu.

⁴⁴ Nape Piiratoa Oosee itanetiapa Eesusi weerewarao, tahpitika eraparepua Eesusio, ikanati mukuriopa. Pukaepa paarepua ahpo kapitaio, Eesusi pichiwa mukuria iinatukenariapa.

⁴⁵ Waikao Piiratoa, pichiwa mukurio tuuyetiapa kapitaieo, reesiserepua Ooseo, Eesusi weerewara tekipusa i'tomichioo.

⁴⁶ Waikao ihji Oosee wisasori tohsaname tarisapaopua, simirepua Eesusi weerewara tekipumia. Wa'a asisa tekipusa Eesusi weerewara ahpo ku'iwa ahjamao, pu'ka ahpo i'toria wisasori tohsanamechi ikapisaapua, wahjipame toaniachi i'tokaopua, yooremina teekarepua. Wa'a tekisaopua muirachio, weruma tehte rahpename chihturamee to'perepua.

⁴⁷ Maaria Maarenaa, Maaria Oose yeeyeraa tiame, tetewakamepua pu'kao, Eesusi weerewara tekitiachio.

16

Eesusi oijenawa wahjiparichi o'inia

(Maateo 28:1-10; Ruuka 24:1-12; Waani 20:1-10)

¹ U'matosoopa resipuniachi taawechio, Maaria Maarenaa, piirechi Maariaa Saantiao yeeyeraa, Sarome tewaniamea oowitiame tiame, peenijawa tararepua Eesusi weerewarachi chuhchemia.

² Waikaopua pu'ka oowisari pahcha taawechio, Eesusi mukutekitiachi siimparepua pu'ka peenijawari chuhchemia.

³ Piari taaa machenoi wa'a siimpakao ahpo chaachapasiriaipua:

—¿Aatana taamo wahjoneta Eesusi tekitiachi muirachio?

⁴ Nape ihji oowerua, ajasisaapa wa'a Eesusi mukukatewetiachio, tehte wa'a to'piameo, ikichatiame tewarepua.

⁵ I'kao, wa'a muisoopua mukukatewechi yooremina ne'nemiao, wa'a yasarepua aata Eesusi tekitiachi ahjamina, tepekuma tohsaname waki-raeme.

⁶ Puuu oowerua tísia majariaipua pu'ka tetewakao, nape puuu wa'a kahtiamea Eesusi tekitiachi ahjaminao, chaanerepua ooweruo:

—Ka'te majakoo, eemea Eesusi Nasare ohjoeme i'yamepua kurusichi meritiame, nape puuu ki'tiamepua i'wao, oijenakame puuuapa wa'asi.

⁷ Wa'a cheesaapa Riosi ku'iwaria, chaanerepua tiameo:

—Yaapiti nonoraka Eesusi ajawaria tuuyemitiapua, Peerokamera pahcha, pu'kao chaanepuapua: Eesusia Arirea ihsimeriko tuuyo, ke'chu ahpo ajawaria wa'a e'enoioopua, ke'chu meriwaio ahpo ajawaria chaaneriachitia.

⁸ Waikao oowerua, u'mapaka puuyarepua mukukatewerachio, ahpo sasaweka tísia majakame. Pukaepa aawata tuuyerepua pooechi u'mapasiao.

*Eesusia Maaria Maarena machejena
(Waani 20:11-18)*

⁹ Piiripi puuu u'masikamea Maaria Maarena enerepua, pu'kao Eesusio oowisani nanaarari puuyaneria weerewachio.

¹⁰ Puuu Maariaa piirechi ooka ooweru ahjamao, riisaka e'enarepua Eesusi ajawaria mochikachi, Riosi ku'iwaria ahpo chaaneria tuuyemia. Wa'a ajasisaapua, tisia yuuwesiame tewarepua Eesusi ajawariao, naarakoka mochikame. Waikaopua oowerua, chaachaparepua Eesusi ajawariao, eenechi oijenariame Eesusia, wa'a cheeka tuuyetiame teemea Riosi ku'iwario, Eesusi tekitiachi yasariameeo.

¹¹ Nape ihji Eesusi ajawariaa, wa'a chaanetiaopua oowerueo, kiisi pichiwako chaachapame tuurepua.

*Eesusia ahpo ajawaria machejenena pooechi
(Ruuka 24:13-35)*

¹² Neipatakiro Eesusia, ooka ahpo na'naritoamera machejenerepua pooechi nokisinioio, nape sewina tiame weritopa, ki machiriapua Eesusio.

¹³ Nape waikachuriami machisaapua Eesusikoo, ikanati siimparepua Eesusi oosa mariki aampa piiripi ajawaria mochikachi, tuuyemia pu'kao. Nape puuu Eesusi ajawariaa, kiisi pichikerepua pichiwa tetewiko tuuyeti-ai-pua.

*Eesusi ahpo ajawaria uhjurani nayewatumichio
(Maateo 28:16-20; Ruuka 24:36-49; Waani 20:19-23)*

¹⁴ Pu'kachi meeriamio Eesusia, senawato yooma pu'ka ahpo oosa mariki aampa piiripi ajawaria mochikachi machejenerepua, aaata ohjoewachi meesamina mochikoi. Eesusia wa'a machejenekao, te'yarepua ahpo ajawariaopua chaaneka:

—¿Achini iikai ki pichikeka eemea, no'o oijenario tuuyetiaio? Tisia peewame eemea iikachio, kiisi pichikekapa eemea aamo tuuyetiameeo, aaata amochisi e'enakameeo.

¹⁵ Neipa wa'a chaanesapaopua Eesusia, ahjama ko'karepua. Ko'kosepasaopua, ke'chu machenaiopua wa'a ta'pechio, i'kao achini nokisimia kaawe tuuyerepua. Pu'kao eee chaanerepua:

—Eemea ehpe o'iniaio, yomachiami mochiwachiami siimpamitiapua, yooma ihta no'o iintoria nayewatumia, ihtana iintoriopua no'oo, yooma noochi paparakameo newipatepuawichioopua.

¹⁶ Kiisi pichikekamea i'ka tuuyewario, kokosapuame puuu, Riosi nekarewaeo. Nape pichikekamea i'ka noochi simiyame aamo nayewatiao, ahpo ki ka'karuma nokaya toaka, ahpo paatokameapua tiameo, no'oe newipatepuamepua Riosi nekarewachio.

¹⁷ Neeea aamo nayewatusiachio, aamo ahjama inisimeripua neeea no'o utewarie aamo ku'isikao. Pu'ka noochi paparasiamieopua, ma'chiamie tetewitesimania no'o utewario, aamo aaata noochi simiyame tuuyesi-wachio. Puuu noochi paparakamea, i'ka naaniatiwari aamo nokisiamie tetewimeripua: Ahkai aamo asikoachiamio, no'o teewae puuyachame ti'tijoechi muikame na'arari; ahkai aamo ajasisiachiopua, pu'ka seesenu nayewachi nayewame aamo inamumeripua.

¹⁸ Puuu noochi paparasiamiea, amochi tetewimeripua tiameo, sekae chapikoi sayaweo, ki'kioiopua, ka'chi aamo ikiyame; itapiti yerowaeme aamo iijikioiopua, ki mukuyame; aaata kokoriamechi aamo seekarepa-opua, sautiame aamo tetewimeripua pu'kao.

*Eesusia tewekachi apechunania**(Ruuka 24:50-53)*

¹⁹ I'ka nayewesaapua, neipatakiri taawechiopua, apoe Paamira Eesusia, tewekachi ahpo Noonoe apechunaretupua, wa'asi. Wa'a akipasaapa puuua, ahpo Noonomina yasiparepua yawichitumiao.

²⁰ Wa'a ikisoopua Eesusio, Eesusi ajawariaa, ahkai yomachi mochi-wachiami puuyarepua, Riosi kaaweruma tuuyewari nayewatumaopua, Eesusi iintorio tatakoria cheriwepuawichiopua tuuyesikaopua. Waikao nayewatuka nokisinioio, ahkai Eesusichi simiyame nayewesinioiopua ti'tujoerio, Riosia pu'ka ahjama inisirepua ku'isikao, ma'chiame tetewite-sikaopua ahpo utewario, ahpo ajawariachi tisia peenia ihsiwa ki maaenari inisikaopua, ahpoo, cheerichitia. I'wasi kajuna ihji iyoteri chiiaa.

Riosi Kaaweruma Tuuyewari

Ruuka Iyoteria

Ruuka teepote

¹ Kúíraa, weruma teerewaeme Tiiojiroo. I'wa aamo nayewemane i'ka iyoterichio, muuwaeme ti'tijoe Riosi iintoria iyoteka mochitoriaopua, muuwaeme itapiti Riosi iintoriaopua i'ka weechio, taamoo nane'reka mochitoapa pu'kao, yooma ti'tijoeri tetewachi ikitiame.

² Ihji ti'tijoe pukeri o'inia iyotekamea, Eesusi Riosie Weratiamechi simiyame, taamowichio toowerepua yooma Eesusi iintoria iyotetiame, pukeri o'iniachisi Riosie Weratiamee ahpo tetewiteretia, yooma pukeri o'iniachisi ahpo nayeweretiaopua tiame pukae.

³ Wa'a tiachipao neeeai, tehpe simitekapa i'yaeka i'ka ikitiameo, aamoo Tiiojiroo, weruma tiamekopa aamoo, aamo iyotepamio orapakania waikao, nape ma'chiam chiiamepua i'kao,

⁴ aamoo, nane'remichiopua i'ka Riosie Weratiamechio, yooma itapiti ikitiameopua, te'ta pichiwa wa'a tiame ikitiamekoopua, aamo masiteri-achitia.

Riosi ku'iwariaa Waani Paatori naawamio tuunapua

⁵ Uurea weechi te'ta yawichikoipua Eeroreo, wa'a yasariaipu piiripi tijoe neeserosi, isaeri tiopachi neesetoame. Ihji tijoea Sakaria tewaniame eneriaipua, Aawiasi tewaniamechi pirenaturichi neeserosi eneriaipua. Ihji Sakaria uupiraa, Eerisawe tewaniame eneriaipua, Aaronichi o'inia ti'tijoeturichi eename.

⁶ Ihji Sakariaa uupimao, na'pahka kaawe teteiwame enerepua Riosieo, kaaweruma teetoka mochitoamekapa, te'ta Riosi chiiachitia, Riosi yoore-wao, ki se'wika mochitoapa.

⁷ Puuua, ki tatanaeme eneriaipua, pu'ka oowitiameopua ki tanayamekopa; oowitiamea, ya'watiam enerepua wa'asi, tijoeai oochetiame wa'asi.

⁸ Piire taaweo, Sakaria ahpo pirenaturi ne'neserosichio, aata pakimioiopua ti'tijoeriwichio iintomiaopua, iyoriwachio,

⁹ Sakariachi wichirepua pakimiao, te'ta iyoriwachi cho'i moormiaopua Riosiwichioo.

¹⁰ Sakarioo, yooremina ihsioio pu'ka cho'i moorekao, wa'api ma'chi itipikamea, Riosichi nayewarepua paparaka.

¹¹ Wa'a yooremina ihsioiopua Sakarioo, senawato wa'a weeriam tetewarepua Riosi ku'iwari, moorera chokichi weeriam ahjamina.

¹² Sakariaa, wa'a weeriam tewakapa moorera ahjaminao, tajinachure-pua, tisia majakapa pu'ka tijoeo.

¹³ Nape Riosi ku'iwaria chaanerepua pu'kao:

—Ka'te mahja muuuu. Neeea, Apoe Te'pa Kahtiam ujuratiamenia aamo tuuyemichioopua, aamo Riosichi itariaopua inamutiamekopapua wa'asi. Aamo uupia, taanaremerikatapua piiripi temari, pu'ka temari aamo uupi taanaremerio, Waani tewamiatamua, wa'a aamo no'o chaanurekapu Riosia.

¹⁴ Pu'ka kuita naawasoo tisiwa peenia erakomeri eemea, ahkasi wah-jachiai wa'achitia erakomeripua.

15 Ihji kuita naawameria, ki oowera tijoe enemeripua Riosiwichioo. Kiisi iijame enemeripua ihta utewaame teekuchameoi. Ihji Waani tewapuamea, Riosi Riosiwari yahchame enemeripua, ke'chu naawaio, pukaepa itapiti yoorame enemeripua Riosiwichioo.

16 Puuuu, muuwaame isaeri ti'tijoerio, ahpo Paamira Riosichi e'enapumeripua, pukachi paparaka mochtomichioopia pu'kao.

17 Ihji Waania yooma ti'tijoerio, ehkoriami Eeriachitia Riosi utewarie nayewemeripua, Riosi Riosiwarie, ke'chu eenoioopia pu'ka Paamirao, ti'tijoeri masitemiaopua. Ihji Waania, ti'tijoeri weeweruma tiarieme erakoniameo, nu'nunti tiarieme erapaniamewichio nayewemeripua pu'kao, wa'a erapakaopua, yooreka tetewimichioopia pu'ka Paamira enameroopia masitemia.

18 Sakariaa chaanerepua Riosi ku'iwario:

—¿Taanatere teemea, no'o uupio ya'watuamekoi, neeeai oochetiamepua wa'asi?

19 Waikao, Riosi ku'iwaria chaanerepua:

—Apoe Kaurieri neeea, Riosi kahtiachi o'inia eename. Amochi uhjuratiame neeea, i'ka peeniatame tuuyepua, chaanemichio aamoo.

20 Nape ehpeo, ki ikanati pichikekapamua Riosi chiiiao, ni'o itipimamua, ahkasi yooma ikiyachisi i'ka Riosi aamo chaaneriaio.

21 I'ka wa'a tiame ikioipua Sakariao Riosieo, ma'chi itipikame ti'tjoeria, yaapi erakoka puuyerepua: “¿Aatia ki machenaniare Sakariaa?”, chaachapaka.

22 Sakariao ahkasi machenasoopa iyoriwachio, nane'rerepua itapiti ikiropua wa'a iyoriwachio, ki ijiyenopapua naewakao, sekaeche nayeopa pu'kao, itapiti tepoena eename tetewiriameko maaerepua.

23 Wa'a teekaopua, ahpo neeserosi tehkiwa yorasao, no'rarepua ahpo ta'pechi.

24 Neipa i'kao, Sakaria uupira Eerisawe tewaniamea, petetereparepua waikao. Peteterepasaapa, ki ahka oirepua mariki meeča. Ahpo iikachio e'rarepua:

25 “I'ka no'o yoorare Te'pa Kahtiamea No'noa, ki suuwe eramichioopia no'oo, ki tatanatapao, apoe cheeria ihjia, noochi ikimia.”

Riosi ku'iwaria Eesusi naawamio tuunapua

26 Puhsani mechachioopia Riosia, eenechi uhjurarepua Kaurierio, nape ehpeo, Arirea weeechi, Nasare tewaniame mochiwachi.

27 Wa'a naewanurerepua oowitiame ahjama, Maaria tewaniame enerepua. Puuuu ki neewiame eneriaipua pehjio, Oose ahjama neewimeri, ehkoriami Raawitaru tetejimarichi, naawakame.

28 Wa'a asisaapa Riosi ku'iwari Kaurieria, pu'ka oowitiameo, chaaneka teepoterepua:

—¡Kúira Maaria, Riosie kaawe yoratiameará! ¡Aamo ahjama tiame Riosia!

29 Riosi ku'iwariachio wa'a tiame inamukapa Maariaa, tahpitika eraparepua, ki pahtekapa wa'a tiame teepotario.

30 Nape Riosi ku'iwaria chaanerepua:

—Ka'te a'chi e'ra Maariaa, kaaweruma iintomeri Riosia aamowichioo.

31 Ki maaeme tiiaioopia, peteterepameri muuuu. Pu'ka temari naawa-soopua, Eesúsi tewamerimua.

32 Puuuu ki nu'uti enemeripua, ahkasioi puuuu Te'ta Werumara Riosio, Taanara tewapuamepua, apoe Paamira Riosia, ki nu'uti ye'kari kiameripua pu'kao, ehkoriami Raawitaru teereriachitia ye'kari.

33 Yawichi enemeripua tiameo, yooma ahkasi Aakowo tetejimarisi-wachisi ye'karisiwachi, ahkasi ki seenampachisi ki wahjiame; ihji kuita yawichituniamea, ki seenampasi enemeripua, ki wahjiamesi.

34 Maariaa iinatukerepua waikao:

—¿Nape ihtana ikika wa'a teereta neeea, ki kuunaemekai, ki neewikameai neeea?

35 Nape Riosi ku'iwaria nehjiarepua:

—Riosi Riosiwaria, amochi enameripua, Te'pa Kahtiameraai tewekachi, amochi yasipameripua. Pukaepa naawasaapa temaria, Riosika tiame iinuemeripua, kihtaoi a'chi tiame, Riosi Taanara tewapuamepua tiameo.

36 Aamo tejima Eerisaweai, kiisi maaepori tiiaio, taanaemeripua tiameo, piiripi temari. Puuuu, ki tatanatameko tuuniameai, puhsani meeche i'tonapapua peteterekao.

37 Wa'a ikikame puuuu, ki'tiopa Riosiwichioo, ki kajume tiameo.

38 Waikao Maariaa, chaanerepua:

—Kaawepua. Riosi nuurewarachi kahtieme neeea. Wa'a erasaa Riosia, wa'a ikitemapua noochio, pu'ka aamo chiiao.

Ikaechepa Riosi ku'iwaria, no'arepua waikao.

Maaria Eerisawe ne'nemia eenaria

39 Pu'ka taawechemio Maaria, yaapi Uurea weechiami akiparepua, piiripi mochiwachi roomosachiami.

40 Wa'ami simikaopua, Sakaria ta'perachi eenarepua, wa'a asiyaio ta'pechio, teepotarepua Eerisaweo.

41 Eerisaweai, wahka teepotame inamukapaopua Maariao, Eerisawe simaroraapua topachio, noonorepua. Pu'ka wa'apichi Riosi Riosiwariai, Eerisawechi eenarepua.

42 Wa'a iikapa puuuu, ki nu'unti kaawe erapakao, chaacharepua:

—Yomachi ooweruchio, muuukamerapua uutiamapua Riosieo, amochi naawakameo, ki nu'uti uupuamepua Riosieo.

43 Tisia kaawe iintoremua eenakao, tisia kaawe e'rame neeea aamo tetewapao. Cheriwema aamo eenariawichioopua, nape neekamera enameriaipua aamo kahtiachio, aamokamera kaawe eratemiao.

44 Aamokamera kiameri tiiai neeea kaawe e'rewao, noochi kahtieme simaroo aamo teepotachanioopua, kaitisia peenia erapaka noochi noonorioopua.

45 Tisia kaawe yoratiame muuuu Riosieo, pichikekapa muuuu aamo chaanenuretiao.

46 Wa'a chaanetiapa Maariaa, cheerepua:

Noochio neeea,

ki nu'utiko e'riamenia Paamirao,

47 pukachi kaawe erapasiam neeea no'o iikachio,

no'o Te'pa Kahtiamechi Paamira,

no'oo newipatiamechi;

48 Riosio no'oo, oowera ki weruma tiamekoipua yorakiam,

noochi ne'nepakamepua,

ahpo iintomeriopua noochi,

ki aaatakoipua no'oo.

Ehpe waanamio yooma ti'tijoetusiam,

Riosie noochi kaawe iintotia,

chaachapaka mochitomapua,

49 i'ka Riosi yomachi aampa utewariameopua,

ki nu'uti iintoriopa noochio.

Tísia kaawerumakotinia pu'kao.

⁵⁰ Apoe Riosia tesiwe e'riame aaatao,
ahpo kaawe e'reka yooriameopua, ahjachi paparakao;
pu'ka ahpo iyoriameo,
cheriwiamepua pu'kao, ahkasi ihtori tijoetusiwachi.

⁵¹ Apoe Riosia ahpo ki nu'unti utewarieopua,
yooma ahpo weruma erakoame noonowinario,
pihtuchamepua.

⁵² Ihji Riosia ya'yawichioio, puipamepua ahpo yasirachiopua,
wa'a ikisaopua pu'ka yawichiwa yasirachio,
ki ahpo weruma erakoamerakamera mochiwamepua,
wa'a weruma ahpo erakoame yawichi yasirachiopua,
weruma te'tereparichi apechunakaopua.

⁵³ Cho'chorowa e'raka ahpo iikachi Riosichi enapameopua,
kaawerukamera kiatiamepua Riosieo,
cheriwiamepua pu'kao.

Wahjachiopua,
ki tesiwa erakoka enapameopua apochio,
wa'atia no'rapuamepua pu'kao,
kihta cheriwesa.

⁵⁴ Apoe Riosia, ku'irepua i'isaeri ti'tjoerio,
ahpo seekaerachitia te'teriamepua tiameo,
ki natakepaka ahpo tesiwemiaopua.

⁵⁵ Riosia, pu'ka iintomeri tuuriaipua taamo ehkoriamio,
aaata newipatemeru uhjuramio tuukao,
yooma Auranisi o'inia tetejimarisiwichioopua,
ahkasi ki wahjiamesi.

⁵⁶ Maariaa, paika meechahka yasisaa Eerisawe ta'perachio, eenechi
no'arepua ahpo petechio.

Waani Paatori naawaria

⁵⁷ Neipao Eerisawe, pu'ka kuita naawameri asisooopua, saurepua pu'ka
kuitao, temari enerepua.

⁵⁸ Waikaopua, Eerisawe tetejimara waapi mochikameraa, e'enarepua
waikao, kaawe e'remiaopua sauriao, tisia kaawe yooratiamekopua pu'kao,
apoe Paamiraeopua Riosio.

⁵⁹ Osanao taawe i'toiopua kohjao, siichitepumia i'toretupua, teewara
yahchepuawichioopua, tiopachi neeserosieopua. Wa'a teewatanioipua
neeserosia, Sakaria tewamo o'rariaipua, wa'a teewaekopa noonorao,

⁶⁰ nape yeeyeraa chaanerepua neeserosio:

—Ka'ipua, ihjia Waani tewapuamepua.

⁶¹ Wa'a chiioipa Eerisaweo, tetejimaraa chaachaparepua:

—¿Nape aatia? Ki'te aaataai wa'a tewaniamea, taamo tetejimachio.

⁶² Waikao, sekae iinatukerepua noonorao, aachin tewapuamekoopua
pu'kao.

⁶³ Waikao noonoraa iyositasoopua iyotepuachio, wa'a iyoterepua tee-
warao, Waani tewapuameko tuuka. Wa'a ikisooopua pu'kao, ahpo
ne'nepakaopua, “naakona”, chaachaparepua.

⁶⁴ Pu'ka wa'apichi Sakariaai, iyenarepua waikao naewasika. Wa'a
ikisaapua, ki nu'uti cheriwema ki'yarepua Riosio, yooma Riosi iintoriawi-
chioopua.

⁶⁵ Waikao pu'ka wa'a ikitiamepua wa'ao kuitachi simiyameo, waapiami
mochikamea, ki nu'uti erakorepua Riosichio, i'ka iintoriaopua. Ahkaio

mehka ohjoemeoi Uurea weeechi tuayeretupua i'ka ikitiameo, ahka roomosachiami ohjoemeoi.

⁶⁶ Yooma i'ka nane'rekamea aatia tiiao, ahpo chaachaparepua:
—¿Ihtatia enemerijuare ihji kohja temaria?

Wa'a erakore puuua, Apoe Paamira Riosio, weruma teereme tiopa kuitachiopua.

Sakaria wiikara

⁶⁷ Sakariaa, ki nu'unti erapaka Riosi Riosiwarieopua ahpo iikachio, chaacharepua:

⁶⁸ I'isaeri Paamirawa Riosio,
ki nu'uti paparawa chanipuapua pu'kao,
yooma ahpo mochiwachiamiopua ti'tjoeri,
newipatemia eenariopa.

⁶⁹ Apoe Riosia, taamowichio weerakamepua aaata,
taamoo, taamo newipatemi tuuyemichio;
puuu newipatemiaa,
ehkoriaami Raawitaru tetejimarichi eenamepua.

⁷⁰ I'ka newipatemi nayewaka cheerepua ehkoriaamio,
uhjuramio tuukao,
ahpo nayewaturachiopua, ti'tijoe.

⁷¹ Riosia taamo newipatemo tuuriaipua,
taamo seepurawachio,
taamo nekumiamechiopua tiameo.

⁷² I'ka iintowachiopua ahpo cheeriao,
taamo ehkoriaami cheeriaopua,
pichiwa iintokamepua;

kiisi natakepakamepua ahpo katewerio,

⁷³ taamo ehkoriaami Aurani ahjama kateweriao,

⁷⁴ taamo seepurawachio,
na'sonamio tuuriaopua;

wa'a iintosoopua pu'kao tamochio,
kihta seeweka mochitopuawichiopua,
Riosichewichio yorakesikaopua.

⁷⁵ Wa'a teerekao Riosio,
kakupachi nokisimeri teemea,
taamo iikachio kihta a'chi tiame ki kaaweruma inatatokao,
ahkasi ki seena aampasi.

⁷⁶ Muuua, no'o taanaai,
Te'ta Riosi Werumarawichio, nayewatura enemerimua;

pahcha teetomerira pu'kao,
katewesika poeopua, ti'tjoeri iikachi,
apoe enasoopua te'ta Paamira tewekachi o'inia enameriopua,
kaawe e'raka uupuaichiopua.

⁷⁷ I'ka Paamirao naewameripua,
tatakori cheriwemio tuuka,
ti'tjoerio newipatemio tuuka,

⁷⁸ ahpo nakiyae tesiwe e'riaopua.

Pu'ka Apoe Paamira enasoopua,
weemera ma'chirepakameka teeremapua,
weemera taajenakamechitia apochio,

⁷⁹ pu'ka te'ta tukapachi mochitoameopua,
taajenamichiopua iikachio,

apochi paparaka enapameopua,
cheriweka,
Riosichio ta'iria mochiwa teerepaka.

⁸⁰ Puuu Waania simiterepua weripakao, epeche teetoka Riosichio, epeche teetokaopua paparaka. Ihjia, ke'chu o'iniapua, isaeri ti'tijoerichio nayewatukao, poanachi ohjoere puuuapu ki tijeekachiopua pehjo.

2

Eesusi naawaria (Maateo 1:18-25)

¹ Pu'ka taawechiamio, Aauhto tewaniame eneriaipua te'ta yawichi. Puuu iintokamepua yooma ti'tjoeri kehkiwa nane'repua teewara iyop-unurakaopua, yomatiam aho ye'karichio.

² Ihji ti'tjoeri kehkiwa ihtetawa pukeri o'iniachio, Siirenio Siiria weeechi yawichiko'i enerepua.

³ Pukaepa ti'tjoeria, yooma aho naawariachi e'enapuretupua, aho iyopumichioopua teewarao.

⁴ Oosea waikao machenarepua Nasare Arirea weeechio; wa'a o'iniapua Uurea weeechite moonarepua Weereni muuwarichi, Raawitaru tetejimarichi naawakamekapa.

⁵ Wa'a aho iyopure Oosea, Maaria aho uupi enemeri ahjamao, amori sauyamepa wa'asi.

⁶ Wa'ao Weereni nokioio, asire Maariaa aho saumiachio.

⁷ Wa'a saure Maariaa pahcha simiyame temariopua. Pu'ka naawa-soopua, wisasorichi ikapisaapua, wakasi ko'i'rachi teekarepua. Ki karichi naawakame puua, ki tewitiopa ahka che'repauachio.

Riosi ku'iwari chaachaparia; po'wa tepuyame tiame

⁸ Waika tukaooi, wa'ami ahka che'repariaipua waapio, po'wa tepuyameaipua tiame.

⁹ Senawato wa'a weeriane tetewarepua eekachi, aaata tewekachi eename, Riosi ku'iwari. Waikao i'ka norikame che'repameo, ki nu'uti uuta-patere Riosa, aho tisia peeniatiam tisiwariopua. Pu'ka tetewakaopua, tisia majarepua.

¹⁰ Nape wa'a tiopao Riosi ku'iwaria, chaanerepua:

—Ka'te majako eemea. Kaaweruma aamo tuuyemia eenakamenia, yomatiam wehjoarichio ti'tjioeo ooweruopua tiameo, tisiwa peenia erakopuame.

¹¹ Ehpe tukao Weereni mochiwarichio, wa'ao aamo newipatameri naawakamepua, apoe Paamira Riosie Weerapuamea, wa'a Weerenio, Raawitaru mochiwarichi tewaniamepua tiame.

¹² Eee tiame teima eemeapu pu'kao, wisasorichi ikapitiame enemapua, itapitichi kaanoachitia wakasi ko'irachi tekitiame.

¹³ Pu'ka wa'apichi wa'a eekachio, Riosi ku'iwari weeriachio, ki ookapi ajaparepua ahjama wahjachi Riosi ku'iwari. Puua Riosi ka'karuma naewakao, chaachaparepua:

¹⁴ Ki nu'uti peenia tiame naewarii,
ki waapisi te'pa kahtiamoopuaaa,
weeechi mochikame ti'tjioe ooweru tiameo,
tisia ta'iria mochiwari pu'kawichiooo,
Riosi te'ta te'pa kahtiam tisiwewaeooo.

15 Pu'ka tewekachi e'enameo nonorasoopua, po'wa tepuyamea chaachaparepua:

—Siimpataria wa'a Weereni, wa'a ikitiameo Riosi taamo tuuyeria ne'nemia.

16 Wa'a chaachapasaapa, yaapi teetoka siimparepua wa'ao. Wa'a ajasisaapa puuuu, kahtiame tewarepua Maariao, Ooseopua tiame. Kohjao, itapitichi kaanoachitia po'yame tewarepua, wakasi koi'rachi.

17 Waikao, wa'a po'yame tetewisaapua pukeri naawakame kohjao, yooma tuurepua Maariao, pu'ka tepoena e'nakame Riosi ku'iwari ahpo chaaneriaopua, pu'ka kohjachi simiyameo.

18 Waikao yooma wa'a inamukamea, tahpitika erapakaopua chaachaparepua: “¡Aa, naakónaa! ¡Itapiti ikipuamejuarepua naaju?”

19 Nape Maariaa yooma i'kao, senepi apochi inataka yasitorepua, i'ka ikipuameopua.

20 Puuu po'wa tepuyamea, poanachi nokisire puuuapu chaachapasika, kaawe naewasika Riosio, pu'ka itapitio ahpo, chaaneretia, tetewaria tiame.

Eesusio kohjaai pehji, i'isaeri tioparachi tetewitewa

21 Osanao taawe i'toiopua kohjao, siichitepumia i'toretupua teewatemia. Ihji kohja temaria, Eesusi teewaretupua, Riosi ku'iwario wa'a cheeriopua Maariao, ke'chu peteterepoiopua pehjo.

22 Maaria ahsepatesoopua ahpo sauria piipatepuachi taaweo, Eerusareni siimparepua Eesusi temari i'tokaopua tiame, Riosichi tetewipumiapua, Moisetaru nuurari chiachitia.

23 Wa'a noonoirepua, i'ka Riosi Iyoterichio eee chiamekopa: “Yooma pahcha naawakame tehtemaria, Riosiwichio teewepuamepua.”

24 Yayawaraa Eesusio, ahpo tatakoriawichioopua, Moise yoranura yoorarepua, puuuu chiia: “Ooka chonoporo oowemitia, ooka piichonioi.”

25 Waika taawechiamioi, Eerusareni yasariaipua piiripi tijoe, Siimeoni tewaniame. Ihji tijoea, tisia kaaweruma eneriaipua, tisia paparame Riosichioopua tiameo, Riosichio, isaeri ti'tijoeri newipatewa tisia puuyetoka yasitoame. Ihji Siimeoni Riosi Riosiwario, eratetiame eneriaipua,

26 ki mukimerikopua pehjo, ki tetewaapua pehjo, Riosie Weratiameopua, tisia puuyeniamopua, yoomahka.

27 Ihji Siimeonia, Riosi eratewachi eenariaipua wa'ao, isaeri tiopachio. Wa'achi e'enariopua Eesusi yayawarao, Moise nuurari yoramiao, Siimeonia tetewarepua kuitao.

28 Wa'a ikisaopua, koomirepua kuitao, pu'ka koomikao, cheriwema ki'yakaopua Riosio, cheerepua:

29 Paamira, ehpeo muuuu aamo cheeriao,
iintokame muuuapa,

Pu'ka aamo iintomia tetewikapao,
ta'iria mukimerinia,

30 aamo uhjuraria newipatemerio,
tetewakapa.

31 Ihjia aamo iintoriaapua,
aamo tetewachi iintotiamepua,
yooma mochiwari tetewachi.

32 Ihji aamo weeechi enateriaa,
yomachi weeechi mochikamewichio, tahjewaripua,
yoomahka aamo inatariao, yoomahka pahtepuawichio,
yooma isaeri ti'tijoeriopua,

pu'kao te'ta kaawe tetewipuawichiopua.

³³ Waikaopu kuita yeeyeraa noonoraapua tiame, tahpitika erapakaopua: “Naakónaa”, eraparepua.

³⁴ Waikao Siimeónia, kaawerumari Riosie e'resaapua yayawarao, chaanerepua Maariao:

—Ihji aamo kohja temaria, ki ookapi ti'tijoe ooweru tiamee, ki nakika tetewipuameepua. Puuu i'ka kohja weripaso wa'a teeka tetewikamea, ahpo Noonō tewekachi kahtiamечи simiyame nayewatuka oioioo, kiisi kaawe te'teremeripua i'ka Noonora tewekachi kahtiamечи. Wa'a teeremiaipua, wahjachi ki ookapi ti'tijoea ooweruapua tiame, ka'karuma enepaka Riosichio, tisia kaawe te'terepakaopua Riosichio, tisia kaawe erakoka ahjachi paparamapua.

³⁵ Ihjia nayewatuka oioi nane'repameepua, ihtana erakoameko ti'tijoerio pukachio, kaawe erakowao ki kaawe erakowaoi. I'ka ti'tijoerieo kiisi kaawe e'reniamekopao, tisia yuuwesimeri muuua aamo iikachio, ahkasioi nasimachetae aamo iikachi otupuniamechitia.

³⁶ Wa'api tiopachio, wa'a yasariaipua piiripi ooitiamе, Aana tewaniame. Ihji oowitiamea, Riosi naewatura eneriaipua tiame, Aanueri maarara eneriaipua, Aasere tetejimari tetejimaeme. Yáá'watiame eneriaipua wa'asio. Pukeri weripai neewisaapua, oowisani paamupariche ohjoeriaipua kuunaekao,

³⁷ naao weerewa aampa oowisani paaumpari i'toriaipua. Waika o'inia tiopachi ohjoeme eneriaipua wa'ao, senepi wa'a ihsiamе eneriaipua i'isaeri tioparachio, Riosichi naewaka ti'tijoeriwichio. Ki ku'itapisi weesa wa'a iijisia Riosi naewakao, chorowao ki teewiamе eneriaipua.

³⁸ Siimeóni kajukoiopua nayewakao, wa'achi eenare Aanaai wa'ao, pu'ka tetewakaopua kuitao, cheriwema ki'yarepua Riosio, yooma inamuachioopua wa'ao. Waikao i'ka kuitachi simiyame nayewerepua yooma wa'a ahpo tetewaka wa'a tiopachi ajakameopua, pu'ka kuita koomika weeriaío. Waikao pu'ka nayewaria inamukamea, pu'ka kuita maaerepua ahpo newipatemerio, rooma soontarowarachi nasiwaka Eerusareni u'yekao, rooma yawichiwatere mochiteniameo, wa'a tiame puuyeka mochitoamekapa puuuu.

Nasare e'enawa eenechi

³⁹ Oosea Maariaa tiame yooma yorasaapua Riosi nuurari chiiapua, Nasare nonowarepua pe'ku, ahpo mochiwachi Arirea weeechi.

⁴⁰ Wa'ao nu'uti temaria, epeche epecheche weruma weripatorepua, epeche epecheche peenewarieme enepatoka, epeche utewasipaka Riosieopua, ahpo neesetowachio.

Eesusi nu'utikai tiopachi ihsiriame

⁴¹ Eesusi yayawaraa senepi paaumparichio, Eerusareni siisimpame eneriaipua pahkochio, Semejenato pahko tewaniamechi.

⁴² Eesusio, oosa mariki aampa ooka paamuoiopua, eenechi siimparepua Eerusarenio, senepi paaumparichi, siisimpaniachitia.

⁴³ Nape yooma kajusooa pahkoo, nonowanioipua eenechio, Eerusareni itipiriai Eesusia, ahpo yayawae ki nane'reka.

⁴⁴ Yayawaraa, wa'a ihtoame maaerepua muuwarichio. Nape ahkasi piie taawe porosimiaai ki tetewapa pu'kao, i'yasirepua waikao, tetejimari-chiopua, muuwari nokisiwachi.

⁴⁵ Ki tewakapa wa'ao Eesusio, pe'ku e'enarepua Eerusareni, wa'a i'yamia.

⁴⁶ Ahkasi paika taawechi neipa, tewarepua pu'kao, i'isaeri tioparachi yooremina kahtieme, masitaria ahjama naewaka, iinatukekaopua pu'kao, keepukaopua tiame.

⁴⁷ Wa'a mochikame ma'masitarie iinatukeniaapua, tisia peeneka nehjiarepua. Wa'a chiopua i'kao, ma'masitaria, tisia peenia e'raka inamurepua, tisia peeniopa.

⁴⁸ Wa'a tewakapa yayawaraa, tahpitika eraparepua, wa'a tewakapa pu'kao, nu'utikaopua pu'kao, tisia machiyame ahjama nayeopa. Waikao yeeyeraa, chaanerepua:

—Eesusi, ¿achiníi wa'a iintoka muuuu taamoo, ki tuuyesa taamoo? ¿Ki nane'riamemua taamoo, ki ahjame e'raka aamo i'yamekoo?

⁴⁹ Wa'a chaachapopa ahpo yayawao, Eesusia chaanerepua:

—¡Aa, wa'a erakoka no'o i'yamekosa eemea? ¿Ki nane'riamekosa eemea, no'o Noono kariwarachi itapiti no'o Noonowichio yoramerkoo?

⁵⁰ Nape yayawaraa wa'a chiioi, ki pahterepua.

⁵¹ Wa'a o'inia ahpo yayawae Nasareniko i'totiaapua, Nasare e'enarepua ahpo ohjoewachi. Wa'a ohjoekai Eesusia, ahpo yayawa e'wewachi weripatorepua. Yooma wa'a ikiniameo, yeeyeraa, apoeche inataka yasitorepua.

⁵² Eesusia wa'a o'inia, o'inerepua weripakao ahkasi tijoe werumachitia inatapakao, epeche muuwepasika Eesusi nakiyameo, tisia kaawe ahpo tetewiniame, ahpo Noono tewekachi kahtiameeoi.

3

Waani Paatoria ooruchi weeechi

(Maateo 3:1-12; Marako 1:1-8; Waani 1:19-28)

¹ Tiiwerio te'ta yawichio, oosa mariki aampa mariki paaumpari yoma tiame Rooma weeechi yawichituka kahtioio, Poonsio Piiratoa, Uurea weeechi rooma ye'karichiopua, ki te'ta weruma yawichi eneriaipua. Eerore yawichia tiameo, Arirea weeechi ki te'ta yawichi eneriaipua, rooma te'ta ye'karichi yawichituwachio. Eerore poonira Eeripea, Iturea weeechi ki te'ta yawichi eneriaipua Tarakoni weeechiopua tiameo, rooma te'ta ye'karichi yawichituwachio. Riisiani ki te'ta yawichia, Awirinia weeechi yasariaipua yawichitukao, rooma te'ta ye'karichi yawichituwachio.

² Pu'ka taawechiami Eerusarenio, Aanasia, Kaijaa tiame, i'isaeri tioparachi ne'neseriosio puuuu, te'ta neeseriosi eneriaipua. Pu'ka taawechiamioi Riosia, Waani nayewerepua, Sakaria taanara, ki tijoeekachi yaajatoipua pu'kao,

³ Riosia pu'kao, ahpo kaaweruma tuuyewari nayewatumichio uuriame enerepua, ti'tijoerio, toinuremichiopua ahpo ki ka'karuma nokayao, ahpo paatokaopua. Pukaepa Waania yooma ahpo ki ka'karuma nokaya toinariaimeo, yooma Oorani akichiko oirepua paatokao, i'ka ahpo tatakoriwa toinarekameopua ahpo paatokao, Riosie cheriwepuawichiopua tatakoriario.

⁴ Wa'a iintore Waania, ehkoriaami cheeriachitia Isaia. Ihjia eee cheeriaipua:

Wahka siinachani aaata tijoée,
mehka ooruchi ki tijoeekachi.

Puuu cheechaniamepua:

“Kaaweruma poee katewemitia aamo iikachio,
Te'ta Apoe Paamirao amochi enamichiopua iikachio,
Riosi Riosiwariario.

5 Yooma aamo iikachi roomosomeo,
 yepotapuapua;
 yooma aamo iikachi tekopameo,
 napatitapuapua;
 nohkorameo pooe aamo iikachio,
 riisatepuapuapua;
 motochipua tiameopua aamo iikachio,
 ikichapuapua pu'kao, mehka ipaka.

6 Yooma wa'a iintokamea pu'kao,
 piipakame itipikamepua iikachio,
 papakotiame tatakorio,
 ki kokosapuamepua Riosieo."

7 Pukaepa Waania, muuwaeme ahpo kahtiachi e'enarioiopua ti'tijoeri pa'pamiratuameo, ki ahpo iikachi piipanariai ahpo paatojeriopaopua pu'kao, chaanere puuua pu'kao:

—iSa'sayawe ti'tijoeturipua, tisiwa wiwisituame! ¿Aatanae noochi e'enaka paatonuretiamе eemea, aamo newipamichioopua Riosie kokosapuameo?

8 Toipuapua naaju aamo tatakoriao, waikaope, aamo paatomania. Nape ka'te tatakorika mochtomitiapua naajuo, ma'chiame aamo ka'karumache erapakame iikachio. Eemea Riosichio ki kaawe te'tiameaio, ka'te aamo te'ta piipakame maaemitiapua tatakorio: "Aurani tatanarakamera teemea" chaachapakao. Oowera wa'a chaachapame nakiyame enesaa Riosia, ahkasi i'ka tehteoi Aurani tatanara enepatemiipua. Te'ta pichiwari Aurani tatanara, ki ti'tijoerichitia naawaniamepua, puuua Riosie piipatewae Riosichi naawakamepua, yooma ahpo tatakori ihsiwao toariamekapa.

9 Aamo ne'nepuapua amochio, ki kaawe nokayame enesaa, wa'a weeri tepuraapa aamo ahjaeo, tehpuapuame. Yooma kuuu ki taakiamеo, chokichi meteka tehpuapuamepua, wa'a yorasaapua na'ichi ipapuame.

10 Waikao wa'a chiioa Waanio, muuwaeme ti'tjoeria, iinatukerepua Waanio, Paatomerao:

—¿Ihtana yorata naajuo teemea?

11 Waania nehjiarepua:

—Ooka iinuwaeme wakirao, aaata aamo piirechi kiapuapua piiripio; aaata eeme soparame iinuemea kooame, kipotepuapua aaata ki iinuemeo. Wa'a nokaka aamo ma'chitama eemea, aamo kaawerumachi erapariaopua iikachio.

12 Wahjachi ti'tjoe yawichiwichio koparoamea, Waani naepakamea ahpo paatopuawichioo, iinatukerepua tiame:

—Masitari, teemepe, ¿ihtana yorata teemea, Riosichi kaawe teerepuawichioo?

13 Waania chaanerepua pu'kao:

—Toinaria eemea aamo ki ka'karuma nokiwao, ka'te u'matoka koparoamitia eemea, aaata wikirikakao.

14 Soontaroai naaepaka iinatukerepua:

—Teemeape, ¿ihtana yorata teemea Riosichi kaawe teerepuawichoo?

Pu'kao chaanerepua:

—Ka'te u'yemitiapua aaataoi, kihta ki kaaweruma iintokoi utewachi koparoakao. Aamo natetewaеche kaawe erapuapua.

15 Yooma isaeri ti'tjoeria, Riosie Weratiame enameri puuyeka mochi-toamekapaopua, ahpo rurumurakao chaachaparepua: "¿Ki ihji ohjoarepu Riosie Weratiamea, Riosi uhjuramo tuuria?"

16 Nape Waania inamukapa wa'a chaachapameo, chaanerepua yoomao:

—Ka'i, ki puuu neeea. Neeea, neeroie paatoame neeea, nape piirechi no'o pukamina ihtoamea, Riosi Riosiwariie paatomeripua aamoo, te'ta piipari aamo yoorakaopua, o'ro na'ie kokoka piipatiamechitia. Neeea pu'kao, kakajoyaroi ki na'sopume tiamenia.

¹⁷ Sekachi makotoame puuupa charejicherao, ahpo ahjae kasarapumiaopua tiirikoo, wa'a iintosaopua ekasuaka mooapumiao. Wa'a iintosaopua pu'ka tiiriko kuhsira kasarao, na'ichi kosimapua, pu'ka na'io ka'chitia taawechi choipamechi, ki seena aampasi. Wa'a yorapuamepua, kiisi piipakameopua ahpo tatakoriwaopua apochio. Pu'ka tiiriko pahchira ka'karumaraopua, ahpo tiiriko oomawachi toamapua. Puuu tiiriko ka'karumaraa, ti'tijoeri puuuu, tatakoriria Riosie piipatetiamera.

¹⁸ Waania utewa chaaneka ununurapua, Riosi kaaweruma tuuyewariopua, ahpo tatakoririaopua cheriwepuawichioo.

¹⁹ Waania naewatuka oiyaiopua, kiisi kaawe iintorio tuurepua Eeroreo, rooma yawichiopua Eerusareni, pu'ka Eeroreo ahpo pooni uupira ahjama kahtiopa, Eroria tewaniame. Waania, muuwaeme tiame ki kaawe iintoria Eeroreo, teriwame nayewarepua.

²⁰ Pukaepa Eerorea, perekarichi yahcharepua Waanio, epeche teerepakaopua, ahpo ki kaawe ihsiao.

Eesusi paatowa taawechi
(Maateo 3:13-17; Marako 1:9-11)

²¹ Nape ke'chu peereso karichi yachanioiopua Waanio, Eesusia Waanie paatoretiamepua, piie taawe Waanio, ti'tijoeri paatoka ihsioiopua. Eesusia ahpo paatonioi ahpo Noonoma Te'pa Kahtiame naeyoio, wahjorepua te'pa tewekachio.

²² Wa'a te'pa o'iniaio, Eesusichi tekirepua kooroka tiame, Riosi Riosiwaria. Pukachi yasipasoopua pu'kao, te'pa tewekachio te'teorepua, wa'a o'inia chaacharepua:

—Muuu no'o Taanapua, no'oo te'ta no'o nakiya; amochio neeea, ta'iria yasitoame neeea.

Riosie Weratiame, ehkoria misi o'inia tetejimarisikame
(Maateo 1:1-17)

²³ Ihji Eesusia, ahpo Noono Riosi tehkiwa o'iniaio, piire weerewa aampa oosa mariki ahka paamuame eneriaipua. Eesusia, i'ka tetejimarisiwachi o'inia eenamepua: Eesusi noonoratewaa, Oose enerepua,

²⁴ Oose noonoraa, Eeri enerepua, ihji waanamo te'ta teerekameraa-pua te'ta ojochira: Maata, Reewi, Mereki, Ajanai, Oose,

²⁵ Matatia, Aamosi, Naaumi, Ehri, Naakai,

²⁶ Maaati, Matatia, Siime, Oose, Uura,

²⁷ Ooana, Reejesa, Soorowawe, Saratieri, Neeri,

²⁸ Mereki, Aariri, Koosami, Emorami, Eeere,

²⁹ Osuwe, Erieseri, Oorimi, Maatati,

³⁰ Reewi, Simeoni, Uura, Oose, Oonami, Eriakimi,

³¹ Meerea, Meena, Maatata, Naatani,

³² Raawi, Isai, Oowere, Woosi, Saramoni, Naasoni,

³³ Aaminara, Aremini, Arini, Ehroni, Aaresi, Uura,

³⁴ Aakowo, Ihsa, Aurani, Taare, Naakori,

³⁵ Seeruku, Raakau, Peereku, Eewere, Saraa,

³⁶ Kainani, Arajasa, Seemi, Nooe, Raameke,

³⁷ Maatusareni, Eenoko, Aarete, Majareeri, Kainani,

³⁸ Eenosi, Seeti, ahkasi ehkoria misioipua, Aarani, Riosi tijoe neteria, ahpoka tiame taana.

4

*Eesusi aatiatawa**(Maateo 4:1-11; Marako 1:12-13)*

¹ Eesusia pochikamepa Riosi Riosiwario, no'rarepua Oorani akichi o'iniao. Wa'a o'inia Riosi Riosiwaria,

² ki tijoekachi i'torepua. Wa'ao riaorósia, iikachi noonoterepua Eesusio, ooka weerewa taawe wa'a ihsika, ne'nenariapa pu'kao aatia tiamekopua ahpo iikachio, tísia ahpo Noonochi Riosi iyoriwaopua. Pu'ka ooka weerewa taawechio tísia choroware Eesusia, kiisi koaka oiriamekapa.

³ Wa'a tiioapa chorowakao, riaorósia, chaanerepua Eesusio:

—Riosi Taanara enesaa muuua, ¿achinikai ki paani enepatena muuua i'ka tehté, ko'kotai?

⁴ Wa'a chiioapa riaorósio, Eesusia nehjiarepua:

—Ehkoriami Riosi Iyoterichio chaanipua: “Ti'tijoeeria Riosichio, ki paaniche koaka ahjameripua, Riosi chiiakamerache te'ta yooraka ahjatoniamepua.”

⁵ Waikao, te'pa apechunakaopua riaorósia, ikanati yomatiamene'netesaopua i'ka weechi ye'kari mochiwao,

⁶ chaanerepua:

—Néé, yomatiamene i'ka ye'kari ki nu'uti mochiwari, aamo kiamania. Yooma ihjia, no'o iinuwapua, aaata no'o kianaria kiamania, kianaresaa.

⁷ Aamo no'o yawichiwatere enepasoo no'o chopokorieka weripekao, yomatiamene no'o yawichitua, aamo iinuwa enepatemaniamia.

⁸ Eesusia nehjiarepua pu'kao:

—Ki yuumpamamu no'oo, Ehkoriami Iyoterichio chiioapa: “Aamoche Riosi paparapuapua, te'ta aamo Paamirache; pu'kache e'weka yasitopuapua.”

⁹ Wa'a o'iniao ehjepao riaorósia, Eerusareni u'parepua. Wa'a Eerusarenio, te'ta te'pa tiopachi moenapurepua, wa'a moenapusapao chaanerepua:

—Aamo ihpao i'wa. Riosi Taanara enesaa, ka'chi ikimamua;

¹⁰ Ehkoriami Iyoterichio chiioapa:

Rosia uhjuramapua ahpo ku'iwario, aamoo neesetomichio.

¹¹ Aapoe puuua, aamo inatetomapua, ki tehtechi motochika wichipamichiopua.

¹² Wa'a chiioapa riaorósio, Eesusia chaanerepua:

—Nape Iyoterichio chaanipua tiame: “Ka'te oowera aatiata Riosio. Ka'te oowera aatiataka ne'nemo oramitiamua Riosi utewario.”

¹³ Riaorósia ki tewakapa ahjae aatiatapao, toarepua waikao, ahkasi piire taawechi yorame tiachisi.

*Eesusia ahpo tehkiwa o'ina Arirea weechi**(Maateo 4:12-17; Marako 1:14-15)*

¹⁴ Eesusia, Arirea weechi eenarepua eenechi, ahpo Noonoe weratiameopua Noonora Riosiwario, i'ka weechiopua, ahpo tehkiwa yoramia. Eesusia waikao, yomachi inamuretupua wa'a weechio.

¹⁵ Ahka ahpo asiyachiamio, i'isaeri napawikarichiami masitioio, ti'tijoea oowerua tiame, kaawe e'reka tetewarepua pu'kao.

*Eesusia Nasare mochiwachi ihsiwa**(Maateo 13:53-58; Marako 6:1-6)*

16 Wa'a teetoka asirepua, ahpo weripariachiopua Nasare. Wa'a asisaa-pua, napawikarichi pakirepua resipuniame taawechio, wa'a ihsiamekapa, ahkaoi ahpo asiyachiamio. Wa'a yooreminaopua, werisirepua Ehkoriaami iyoteri iyonamiao.

17 Eesusia werisisa weerioiopua, Isaia iyoteria kiaretu puuua, iyonami-chioo. Waikaopua pu'ka iyotape wahjonaio, ahpo iyonamiachi i'yaioopua, i'ka chiiame iyonarepua:

18 Riosia, ahpo Riosiwarie no'o weerakamepua,
 tesiwa te'tiameopua Riosie cheriwepua,
 tuuyemichioopua i'kao,
 ahpo ka'karuma tuuyewariopua.

Neeea tatakorie chapitiameo,
 puhjewa naewamichio, uhjuratiamenia.

Yooma pu'ka ki ma'chiame tetewaopua,
 Riosi iintonariaopua pu'kawichioo,
 ma'chitamia eenakamenia.

Ka'chi ikime erakoameopua ahpo iintoriawichioo,
 cheriwemia eenakamenia,
 ta'iria mochiwamia.

19 Neeea weratiamepua tiameo,
 Riosi naewamichio te'ta paaumpari enamiachi,
 pu'ka enameri tuuyemichioopua ti'tijoerio.

20 Waikao yonasaapa pu'ka Iyoterio, pi'rinarepua pu'kao, wa'a ik-isaopua, wa'api ku'yame ki'yarepua eenechi. Wa'a ikisaopua, yasiparepua. Eesusi kahtioiopua, yooma wa'a mochikameapua napawikarichio, ki wahjame ne'neka itipirepua.

21 Wa'a te'tioiopua pu'kao, waikao Eesusia eenechi werisikao chaanere-pua:

—Ihji Iyoterichi ehkoriaami o'inia cheesitiamea, ehpe taawechi ikiyamepua, noochi simiyamekaitepua aamo tetewachi weeriamie.

22 Wa'a chiiopa Eesusio, yoomahka kaaweruma nayewarepua pu'kao, Eesusio peeniatiame nayeopa. Aapoeopua ahpo, chaachaparepua:

—¡Naakona! ¡Ki Oose taanarapu ihji? ¡Puuukona enetapu Ehkoriaami Iyoterichi chiiia?

23 Waikao Eesusia cheerepua:

—Eemea piie taawechiamio, chaachapameripua: “Muuua ki ookapi sautekameai, ¿achinikai ki newipani muuu aamo wa'apio tekika?” Ihia taawechi no'o chaanemeri eemea tiameo: “¿Achinikai iintoame muuuu i'wa aamo mochiwachi wa'apio, aamo Kapenau iintoria taamo inamuria?”

24 Pu'kao Eesusia cheerepua waikao:

—Pichiwa chiiamenia i'kao: Aaataai Riosi nayewaturaa, aataaeoi ki nakiwamepua ahpo wa'api mochiwachio.

25 Ka'chi iika wa'a iintomera i'wao, ehkoriaami Eeria ikitiameka tiioapa i'wao, Eeria taawechiamio tisia tooretunioiopua paika paaumpari ki yukukopao, isaeri weechio ki ookapi mochikoioopua kunamukukame tooremuame, ki wa'ao uhjaretu Eeriaa ku'imichioo.

26 Saarepa mochiwachikamera uhjaretupua seesenu weechi, waapi Siironi weechiami, wa'a ku'imichioo, piiripi kunamukukame wa'api. Isaeri mochikamea, wa'a yooraretupua, ki pichikeriopa Eeriaa.

27 Eriseo taawechiamio, ki ookapi repera kokoriame mochiarioopua isaeri weechio, ki sauteretupua piiripioopua wa'ao, Eriseoeo, naatiche sauteretupua piiripi, Naamani tewaniame, Siiria weechi ohjoeme, seenu weechi. ¿Ki wa'a yooraretupu ihjia, ki pichikeriapa?

²⁸ Wa'a tiame inamukapa, yooma napawikarichi mochikamea, tísia nenekarepua, Eesusi ahjamao.

²⁹ Waikao, tahpítika chaachapakaopua, chapisa ma'chiparepua wa'ao, ma'chi mochiwachi. Wa'api mochiwachi tekorata i'tore puuuu, wa'a ipamia.

³⁰ Nape Eesusia, ki naaniai iikao, naasipami u'matoka newirepua. Wa'a iikisaopua wa'ao, sewinami akiparepua wa'ao.

Tijoe ki kaaweruma tijoetuwari yahchame
(Marako 1:21-28)

³¹ Wa'a newisaa Kapenau akiparepua, Arirea weeechi. Waikaoopua wa'a masiterepua, resipuniame taawechi.

³² Ti'tjoeria tísia peenia e'raka keepurepua wa'ao, ki teesa peeneka nayeopa.

³³ Wa'a napawikarichio, wa'a yasariaipua tijoe, reemoniwari yahchame, puuuu Eesusi tetewapao, ki ku'ita sisinaka chaacharepua Eesusio:

³⁴ —¿Ihtana yoramia teetonamua tamochio Eesusi Nasare ohjoeme? ¿Taamo ko'iniakosa eename muuuu? Neeea aamo machiyamepua aatanakoo, te'pa tewekachi o'inia tekikamekoo. Muuuu, Te'ta Ki'tiamerapua Ihtaai Ki Kaawerumao, ihtaai Ka'chi Tiamera, te'ta Riosichi eenámeramua.

³⁵ Waikao Eesusia te'yarepua pu'ka reemonio, pukachi kahtiamoo, pu'kao chaanerepua:

—Ihchi yaasamua, yaapiti machenasa muuuu, pu'ka tijoecho.

Wa'a chaanetiapa riaorósi reemoniwaria, wichipaterepua pu'ka tijoee, ahjachi machenakapua weerewachio, ka'chi ikitokaopua tijoee.

³⁶ Wa'a ikitiame tetewapao, ki inata erakorepua, peenia erapakao. Wa'a te'tiapaopua chaachaparepua ahpo:

—¿Ihtana iikame ihji tjoee, tísia utewariemekopua ahpo chiiiao, ki ka'karuma reemoniowarioi, yooreniame?

³⁷ Ihji ikitiamea, yomachi wa'a mochiwachiamio, yomachi chaachaparepua i'ka wa'a ikitiameo.

Eesusia Siimoni Peero waasira yachapatena
(Maateo 8:14-15; Marako 1:29-31)

³⁸ Eesusia napawikarichio, werisika machenarepu wa'ao, wa'a iikisaopua Siimoni ta'perachi eenarepua. Wa'aoi Siimoni waasirao tísia che'yopao, Eesusia tesiwa chaachaparetupua, yachapatemichio.

³⁹ Waikao Eesusia kokoriame po'yachi chukipakao, te'yarepua che'erio. Waikaopu che'yamea, ikanati yachaparepua. Yachapasaapua, ikanati o'inerepua itapiti yoorakao, Eesusi ko'kotepuawichio, yooma wa'a mochikame tiame.

Eesusia weeka kokoriame sautena
(Maateo 8:16-17; Marako 1:32-34)

⁴⁰ Ehjepamio taa pakioio, ihta kokoriame ijinuemeai ahpo petechio, wa'a e'enarepua Eesusi u'yepakao, kokoriameo, yachapatemichio pu'kao. Waikao puuuu, yooma pipiripichi seekarepakao, yachapaterepua pu'kao.

⁴¹ Reemoniwariai, muuwaeme puuyanaretupua tiameo. Reemoniwariai Eesusie puuyanachiaio, chaachaparepua siinakokao:

—¡Aa Muuuu, Riosi Taanaramua!

Nape Eesusia wa'a chaachapopao, te'yarepua pu'kao, nane'riai chaachapopa pu'kao, ahpoo, Riosie Weratiamekoo, ki wa'a chaachapami-chiopua pu'kao, reemoniwari ti'tijoeturio.

Eesusia i'isaeri napawikarichiami tuuyesina

(Marako 1:35-39)

⁴² Ma'chirepasoopua, machenarepua wa'a mochiwachi muuwarichio, ki aaata ki'tiachi yasinariapa. Nape wa'aoi ti'tjoeria, tewarepua i'yasikao. Utewa yoorariaipua itipimichioo, ahpoche ahjama yasimichiopua. Ta'omapuaipua itipimichioo, ta'omamo orakorai puuuapu ki ahka siimichio.

⁴³ Nape Eesusia chaanerepua:

—Ka'chi iika i'wache itipimerinia. Wahjachi mochiwachi siimerinia tiameo, i'ka kaaweruma Riosi tuuyeturi, tuuyemiao, pu'kawichio uhjura-tiamekapania, no'o Noonoe te'pa kahtiameeo.

⁴⁴ Eesusia wa'a inisika nayewatusirepua, yomachi Arireami i'isaeri napawikarichiopua, wa'a ikisirepua tiame, Uurea weechiamioi.

5

So'chi chapiniame ki maaepori ikitiame

(Maateo 4:18-22; Marako 1:16-20)

¹ Seenepi simikame Eesusi Eenesare pa'wesuwe ihsioiopua masitekao, tahchiamé werirai muuwaeme ti'tjoeria, Eesusi keepunaria, Riosichi simiyame naawesari.

² Wa'a tiioapa Eesusia, ooka pawekakera tetewapa neerosuwe chuchukuameo, piiripi puuu tetekorao, tetekiriopa ahpo sochichaira papakomia,

³ wa'a moenare Eesusia waikao. Puuu pawekakera aaata Siimoni tewaniame enerepua. Wa'a moenasaapua chaanerepua Siimonio, pu'ka pawekakerao, epeche mekapi neerochi chuchapamichiopua. Wa'a iki-tioopua Eesusia, wa'a o'inia yasaka masiterepua ti'tjoerio.

⁴ Eesusia, ti'tjoeri masiteka kajusaapa, chaanerepua Siimonio:

—Epeche waanami chuchapamitia i'ka pawekakerao. Wa'a ipasemitia-mua pu'ka aamo sochichairao, wa'aope chapitai so'chi.

⁵ Nape Siimonia nehjiarepua Eesusio:

—¿Wa'á? ¿Ki wa'a nokakame teeme yooma tukawari wa'ami ihpapaseka sochichaerao, oowera kihta chapikao? Nape aamo wa'a chiioopao, wa'a ipasemane.

⁶ Waikao wa'a ipasesoopua sochichairao, ki ookapi chapirepua so'chi. Waikao panisuka ma'chipanioiopua pawekakerachi moenapukaopua sochichairao, ahkasi tehpuume teetorepua, ki ookapi chaiteriamekapapua so'chio.

⁷ Wa'a teetopua sochichairao, wahjachi pirenachi pawekakerachi nokayame sisinamurepua, wa'a e'enaka ahpo ku'imichio pu'kao. Wa'a e'ensaaopua ku'imiao, ooka pawekakera pochiwarepua, ahkasi chuurame pochikame, ahkasi piwiteme tiamesi.

⁸ Waikao Siimoni Peeroa, wa'a ikitiame tetewapao, tawemina choko-porieka weripakaopua, chaanerepua Eesusio:

—Paamiraa, aamo poanatujeeraninia noochio, kiisi no'o ne'neme tiame-nia aamoeo, tisia tatakoriekapania noochio.

⁹ Wa'a cheere Siimoni Peeroa, ki nu'uti iyoriwapakapapua Eesusio, tahpitika erapakaopua tiameo, pu'ka ki nu'uti ki maaepori iintoriopua Eesusio, ki ookapi so'chi puuyanateka.

¹⁰ Wahjachi Siimoni ahjama nokayameai, tahpitika erakorepua tiame iyoriwa Eesusichio, Saantiaoa, Waania tiame, puuua na'pa Sewereo tatanara. Wa'a te'teripao Eesusia, chaanerepua Siimonio:

—Ka'te te'ta no'o peenia erapamua, i'ka so'chi no'o aamo chapiteriao, neea ehpe waanamio aamoo, ti'tijoeri Riosichi aamo e'enapatiame enepatemerikopua, Riosiwichio po'wachuamechitia ti'tijoeopua ooweruopua tiame wa'achitia.

¹¹ Waikao puuua, wa'a nokayaipua so'chi chapika, wa'api toisa ahpo pawekakerao, toare puuua ahpo sochiero eneniameo. Wa'a ikisaopua, yooma ahpo iinueka toisaopua tiameo, Eesusi ahjama nokisirepua waikao, ahjama tekipanasikao.

Eesusia repera kokoriame sautena
(Maateo 8:1-4; Marako 1:40-45)

¹² Piire taawechio, Eesusi piie mochiwachi ihsioio, wa'a eenarepua piiripi ti joe, repera kokoriame. Puuua wehchisi koomorasipakao, tesiwa cheerepua Eesusio:

—Paamira, nane'renania aamoo, no'o tesiwe e'resoo, no'oo yachapaterimerikopua.

¹³ Wa'a chiopua Eesusia, ahjachi seekarepakaopua, chaanerepua:

—Eje'é, wa'a aamo e'riame neea. Yachapakame itipisa naajú.

Wa'a cheesoche Eesusio, yachapakame itipirepua, ahpo repera kokoriao. Te'ta saukame itipirepua wa'asi, pu'ka kokoriao, kiisi naania ikiteka wa'asi.

¹⁴ Sautesaapa Eesusia, chaanerepua pu'kao:

—Muuua, ka'te aaata tuumitia, i'ka no'o aamo sauteriao, ohso kaawe i'isaeri tioparachi siimitiamua i'yetokao, wa'a neeserosio kiamia, pu'ka Moise nuurari chiia kianurawao, pu'ka Riosiwichio oowewario. Pu'ka kiariwa oowewaeo, yooma nane'remichiopua aamoo, yachapakamekoopua aamooopua wa'asi.

¹⁵ Nape Eesusio ki mehtajerioipua ahpo iintorio, ahkai yomachiami mehtarepua. Pukaapa Eesusi ahkai asiyoio, muuwaeme e'enaparepua keepumiao, ahpo kokoriame i'yetokaopua Eesusio, sautemichiopua pu'kao.

¹⁶ Nape Eesusia tisia resipakapa sautiao, poanachi siisimiriapua ooruchi, ahpo Noono tewekachi kahtieme ahjama nayewámia, resipunariaapua tiameopua ku'itapioi.

Eesusi tu'ikame sauteria
(Maateo 9:1-8; Marako 2:1-12)

¹⁷ Piie taawechi masiteka ihsioi Eesusio, parisero ti'tijoeai wa'ami ahka mochiparepua keepumia, ookapi Moise nuurari ma'masitari tiame. Ihji ti'tijoea, Eesusi ihsia ne'nemia e'nariamepua, Riosi utewarie ihsia. Puu yomachi e'enakame enerepua: Arirea weechi, Uurea weechi, wa'a ikisa Eerusareni muuwarichi o'inia e'enakame tiame.

¹⁸ Wa'achi e'enarepua tiameo, tu'ikame u'pakame, e'taparachi tekitoka. Muinareriai puuua Eesusi kahtichio,

¹⁹ nape ki ahka pakime tiopa muuwaekapao. Ihjia wa'a karichio, yomachi i'yai ki tewakapa pachapuachio, te'pa mo'moenaka wahjonerepua, karijampara wehchorieme netetiameo. Wa'atipo wahjonasaapua, pu'ka tu'ikameo, wa'atipo tekipurepua e'taparachio, te'ta Eesusi kahtia-chio.

²⁰ Waikao Eesusia pu'ka u'pariao, ki nu'unti apochi paparariopao, chaanerepua kokoriameo:

—Saukame itipiame muuupa, aamo tatakoria cheriwetieme.

21 Wa'a cheekopa Eesusio, Parisero ti'tijoea, nuurari ma'masitariaapua tiame, erakorepua: "¿Ihtana iikame ihjia chiia? ¿Ki ahpo Riosiko tuunapu? Riosiche puuua wa'a iintomeria, tatakori cheriwemeria, wa'asi waanamiopua, aaataai ka'i."

22 Eesusia nane'riapa erakoa, chaanerepua:

—¿Achinikai wa'a erakona eemea, ki tatakori no'o cheriwemia iinuekoo, maaeka?

23 Ehsoo, ¿ihtanakamera epeche tehkiuarepua ne'netewao, tatakori cheriweniame, yachapakame werisiteniamekosaoi i'ka tu'ikameo? Oowera wa'a chaniwamea ki tetewitekao, ki tehki tiame puuua. Te'ta tehki tiamea, te'ta iintoka ikiteka, ne'neteniamepua.

24 Pukaepa neee Tijoe Tijoetukamea, iinuekapa neee no'o tatakori cheriwemiáo, iintomania.

Wa'a cheesaa chaanerepua tu'ikameo:

—¿Yachapakame werisisaa, aamo chaanenane tu'ikameoo! ¡Apechunasa ipetáa, no'rasa petechii!

25 Waikao kokoriamea yooma tetewachi werisikao, ikanati apechunasa ahpo ipetao, no'rarepua ahpo petechi, pooechio, cheriwema kiasika Riosio, ahpo yachapariawichio.

26 Waikao yooma wa'a mochikamea, ki nu'uti tiame tetewikapa Eesusichio, tahpitika eraparepua apochio, kaátisia, peenia iintoriopua Eesusio. Wa'a iikapa puuua, tísia kaawe nayewarepua Riosio. Puuua chaachaparepua ahpoo:

—Ki teesa tiame, tetewakame teemea ehpe taaweichio. I'ka taamo tetewarioa, ka'chitia taawechi tetewikamekai teemea.

*Eesusia Maateo yeetona, Reewi teewataniame
(Maateo 9:9-13; Marako 2:13-17)*

27 Ehjepao wa'a ta'pechi machenasaapa Eesusia, Maateo tewaniame tijoe tetewarepua, Rooma yawichiwichio koparoame, ahpo yooremina koparowachi kahtiamé. Wa'a kahtiamé tetewaopua, chaanerepua pu'kao:

—Nahpé, no'o ahjáma.

28 Waikao Maateoa, yooma wa'api toisaopua, na'naritorepua Eesusio.

29 Ehjepao Maateoa ahpo ta'pechio, weruma pahkotarepua Eesusiwichio, weruma koi'wari yooreka. Wa'ao wahjachi e'enarepua tiame, rooma yawichiwichio koparoame, wahjachi tiame oowera ti'tijoeeri. Yooma wa'a mochirepua meesa chokichi.

30 Pukaepa parisero ti'tijoea, iyoteri ti'tijoeapua tiame, wa'a oi'inia ki kaawe chaachapasirepua, Eesusi te'ta yeeka oiya masiterao. Pukaepa piie taaweo, Eesusi ahpo yeeka oiya masitioo, pa'parisero ti'tijoea i'yoteri ti'tijoea tiame, na'ara chaachapariapua Eesusi yeeka oiyao. Puuua eee chaachapariapua pu'kao:

—¿Achinikai eemea yawichi koparoame ahjama koayamepua, wahjachi tatakoriame ahjama tiame?

31 Eesusia, wa'a chaachapame inamukapao, chaanerepua pu'kao:

—¿Ki kokoriamea sauteniamekosa nakiyamepua? ¿Ki kokoriamekosapu te'ta ahpo sautepuame nakiyamea?

32 Pukaepa neee, tatakoriamera paaemia eenakamenia, noochi e'enaka itamichio, ahpo tatakoriaria cheriwepuawichio, yooma toimo tuukaopua, ahpo tatakoriario. Ki ahpo tatakoriame maayameo, ki paayamenia pu'kao.

*Ki koi'wa Riosi iyoriwa iinatukewa
(Maateo 9:14-17; Marako 2:18-22)*

³³ Piirechi taawechemio aaata ti'tjoeria, chaachaparepua Eesusio:

—Waani na'naritoamea, parisero na'naritoamea tiame, tisia iyoriamepua Riosio ki koaka. Nape aamo yeeka oiya masitiaa, ki wa'achi nokayamepua. ¿Aatia?

³⁴ Wa'a chaachapopa pu'ka ti'tjoerio Eesusia, chaanerepua:

—¿Aiwatarepu tooree neewiwachi paajutetiamea, iiweta ahpo ahjama kahtioopua neewikameo? Ka'ii, neewiwachio, ko'komichio paajutetiamepua.

³⁵ No'o ma'masitiaapua no'oo ahjama kahtioopua pehjo, ki iyorimetepua koi'wao, ahkasi no'o no'raka apechunaniachisi tewekachio, waikaope Riosi iyorimeripua ki koi'wao, kihta koakao, no'o Noonochi ahpo ku'iyeraka nokayaiopua, ihtaoi noochioi itapiti ku'iwa itayaipua.

³⁶ Wa'a ikisaopua Eesusia, wa'achitarichi nayewerepua tiame, weemera Riosichi te'terewachi simiyameopua, eee cheeka:

—Aaataai ki weemera wisasorie koyachiamepua oochetiame wisasorio. Wa'a iintotioopua, wa'atia na'atameripua weemera wisasorio. Puuu weemera wisasoria, iinya teeremeripua pukachio, oochetiamechiopua.

³⁷ Cheerepua tiameo:

—Aaataai ki to'wamepua, weemera wiinoopua oochetiame wi'chijarichiopua. Wa'a iintotioopua, puuu aari wi'chia fataka si'pamapua, wa'a ikisooopua pu'kao, wa'atia na'itumapu wiinoai, wi'sukao.

³⁸ Pukaepa wiino weemeraa, weemera wi'chijarichi toaniamepua. Wa'achitia eemeai, kaawe te'terenariaa eemea aamo weemera te'terewao no'o Noono tewekachi kahtiamechio, kihta na'pemetete eemea oochetiame te'terewaopua Moise nuuriwachi oochetiame nokisitiametepua, animari ko'yaka Riosiwichio kohseka oowepaniameopua.

³⁹ Wa'atepua tiiao, nape eeme parisero pa'pamiratuamea, oochetiame te'tereniakamera pu'seriametepua, weemera Riosichi te'tereniakamera pu'sereme tiioipua. Ihji no'o aamo tuuyeka chiiia, ki wiinoka tiame puua, wiinoa, paamutetiamerakamera, tisia te'yamerapua. Nape Riosichi simiyamea, weemera Riosichi te'tereniakamera, te'ta ta'yameraa.

6

Resipuniame taawechi Eesusi te'ta ma'masiterao, tiiriko muurara teh-puchasiwa

(Maateo 12:1-8; Marako 2:23-28)

¹ Piire taawechi Eesusia te'ta ahpo masitera ahjama ihtoio, resipuniame taawechio, tiiriko echitiachiami u'matoipua pu'ka ahjamao, Eesusi te'ta masitewaraa, tiiriko muurara teh-puchasika koi'siriaipua, okisikao.

² Pa'parisero ti'tjoea, wa'a nokisiamete tetewapao, chaanerepua:

—¿Achinkai wa'a nooka eemea resipuniame taawechioi, taamoo ki reesiseniametepua wa'a nokiwa?

³ Waikao Eesusia nehjiarepua:

—¿Kiisi iyonakamekosa eemea Raawitaru iintoriaopua, ahpo ahjama nokisia ki teesa cho'chorowapasooopua?

⁴ ¿Ki Riosi karichi pakika, Riosi to'wewa paani ko'kakamepu, ahpo yeetoaopua kipoteka tiame, neeseriosiche koaya ko'kometi?

⁵ Eesusi chaanerepua tiameo:

—Puuu resipuniame taawe yahchakao, nee Tijoe Tijoetukame, iintokamepua pu'kao.

Tijoe sekachi chookopakame

(Maateo 12:9-14; Marako 3:1-6)

6 Piirechi taawechi resipuniame taawechio, Eesusio i'isaeri napawikarichi ihsioiopua masitekao, wa'achi yasariaipua piiripi tijoe, sekachi chookopakame.

7 Ookapi pa'parisero ti'tijoea, i'iyoteri ti'tijoea tiame, Eesusi ichipuka inateriaipua, itapiti ki reesisewa iintosoopua resipuniame taawechio, yawichichi wenejinariapa chapisa.

8 Nape Eesusia nane'riaipua ahpo chapinarewao, sekachi chookopakameo chaanerepua:

—Ehsoo enasao wa'ana, i'wa weripaomua naasipa.

Waikao sekachi chookopakamea, wa'a iintorepua.

9 Waikao Eesusia wa'a naasipa weripasoopua, chaanerepua ahpo norikame mochikameo:

—Aamo iinatuketaone: ¿Ihtanakamera reesiseripua resipuniame taawechio, kaawerumara yoraniame, ki kaaweruma yoraniamekosaoipua; aata sauteniamera, ki aata sauteniamekosaoipua?

10 Nape aapoeo kihta nehjiakopaopua, Eesusia ahpo norikame ne'nepakaopua waikao, chaanerepua chookopakameo:

—Riisasipaomua aamo seekao.

Wa'a iintorepua waikao sekachi chookopakamea. Wa'a iintosohepua pu'kao, saukame itipirepua, sekachio.

11 Nape wa'a iintokopa Eesusio, pa'pariseroa tísia nenekarepua Eesusi-chio. Wa'a iikapa puuua, ihchi ahpo katewepua, achini yorapuameopua Eesusio.

*Eesusi ajawaria, oosa mariki aampa ooka
(Maateo 10:1-4; Marako 3:13-19)*

12 Pu'ka taawechiامية Eesusia, teewi roomosachite akiparepua, ahpo Noono tewekachi kahtiame ahjama nayewamia. Wa'a simisaa Eesusia, yooma tukawari ihsirepua wa'ao.

13 Taaa machenasoopua piario, ahpo ahjama ohjosikameopua ahpo masitia keepusikao, ahpo kahtiachi waapi ajapanurerepua. Ahpo kahtiachi ajapasoopua pu'kao, pu'kao oosa mariki aampa ooka usaopua, ahpo Noono tehkiwachi ahpo ku'ika nokisimichio ajawarepua.

14 Ihji ajawatiamea naati enerepua: Siimoni, puuua Peero teewataniame tiame; Anteresi, Siimoni poonira; Saantiao; Waani; Eeripe; Waatorome;

15 Maateo, Reewi teewataniamepua tiame; Toomasi; Saantiao Arajeo taanara; Siimoni Weemuame teewataniame;

16 Uurasi Saantiao taanara; Uurasi Ihkarióte kuchitewaeme, puuua neipao Eesusi nehjakame noriwi.

*Eesusia ki ookapi masitena
(Maateo 4:23-25)*

17 Ehjepao Eesusia ahpo ajawawa kajusaapa, ahjama tekiyaiopua wa'a yeepoo, ki ookapi tewarepua ti'tijoeerio, wa'a Eesusi keepumia napawikame, ahpo kokoriame sautekepuaichio eneriapua tiameo. Puuu ti'tijoeeri napawikamea, yomachi ahkai e'enakame enerepua: Uurea weechiami, Eerusareni muuwarichi o'inia e'enakame, Tiuro weruma mochiwachi o'inia e'enakame, Siironi weruma mochiwachi o'inia e'enakame, na'pa puuua, Meritaráneo pa'wesuwe weruma mochiraeme.

18 Yooma ki kaaweruma tijoeturi yahchari aiwameoi, sauteretupua Eesusieo.

19 Eesusia ahpo utewarieo, seekarepakache yachapatiopaopua, yoom-ahka ahjachi ihchepakaoi, yachapanarerepua, wa'a e'enakamea.

Ta'iria yasiwame, ki ta'iria yasiwame tiame

(Maateo 5:1-12)

²⁰ Waikao wa'a iintosaapa sautekaopua Eesusia, masiteka o'inerepua wa'ao, ahkai o'inia ahpo keepumia e'enakameopua, ti'tijoeri. Pu'kao yooma ne'nepakaopua, chaanerepua:

—Eeme tesiwa erakoameopua iikachio, ta'iria mochtomitia eemea, kiatiamekapa eemea, Riosi ahjama aamo mochipuaopua, Riosi ye'karichio.

²¹ Ta'iria mochtomitia eemea, chorowachitia e'ramea iikachio, aiwaka posatepuaite eemea, Riosieo.

Ta'iria mochtomitia eemea, ehpe taawechiami naarakoamea aamo tatakoriwichio, enamitepua taawechio, aamo Riosie cheriwetiame tatakorio, ta'iria achikomiachio.

²² Ta'iria mochtomitia eemea ohso kaawe, no'owichioo aamo neka-muchenioi, aamo wa'ineka mochinioi, aamo na'ara chaanenioi, aamo ki kaaweruma tjoerichitia ipaka tetewiniioipua, no'o Eesusi Tijoe Tijoe-tukamechi te'teretopa.

²³ Ohsotia eemea wa'a yoraniaio, peenia erakopuapua pu'kao. Eemea ohso kaaweo, kaawe erakopuapua, Riosio aamowichioo ki nu'uti kaawe erapuame aamo nuutekiopa, ki teesa ta'iria mochipuame. Puu ehkoriai Riosi nayewaturaai, amochitia na'aretiamepua tiameo, i'ka ki ka'karuma ti'tijoeo, ehkoriai mochiriameo.

²⁴ Nape ai eeme ki Riosichi erakoamea, aamo toomi tisia paarasati-achiche tahpitika erakoamea, eemea pu'kao, ku'itapisi wa'a te'tereka ta'iria mochikamepua.

²⁵ Ai eeme Riosi toakamea, ki Riosie soparame ahpo erakoamea. Wa'a erakoame eemea ehpiamiopua pehjo, nape asimiitepua piie taawechiamio, tisia aamo tesiwa erakomiachio Riosichio, tahpitika erakoka Riosie ahpo ku'ipuawichioo.

Ai eeme, ehpe taawechiami ta'iria achikoameapua, kiisi kaawe te'tereka Riosichio, asimiitepua piie taawechiamio, aamoo tisia yuwesika mochimiachio, Riosio ti'tjoerio, te'ta kateweka ihsioio.

²⁶ Ai eeme aaata tisia kaawe nayewaniame ti'tjoerieo, ahpo tisia kaawe te'terame erakoamea Riosichio, wa'achitia teteiwame eneriai ehkoriai mochiriameai, ahpo ki ka'karuma Riosi nayewaturameo, kiisi pichiwaka chaachapakameo.

Ahpo seepurawa nakiwame

(Maateo 5:38-48; 7:12)

²⁷ Ohso kaawe no'o keepupuapua, no'o aamo chaanemia. Ka'karumara teerewachiche te'teretopuapua. Aamo na'ara yoorameo, ki nekaka tetewipuapua; aamo nekumiameo, ka'te nekumeka tetewimitiapua pu'kao.

²⁸ Aamo mukijeraka na'arameo, kaaweruma e'repuapua pu'kao. Na'ara aamo chaaniameo, ohsotia kaaweruma itapuapua pu'kawichioo.

²⁹ Aamo nanarichi wewetioo, oowepuapua piire aamo nanarioi, wewepuaichio. Aaata aamo ampawakira u'yenaresoo, ohsotia aamo wakiraioi kiapuapua pu'kao.

³⁰ Aaata itapiti tesiwa tiipaa aamo itanesoo, kiapuapua pu'kao. Itapiti u'yetiimua, ki utewa yorapuapua, aamo no'rawemichioo.

³¹ Aaataoi muuua, aamo yorajerachitia, yorapuapua.

³² Aamo nakika mochikameche nakiyame enesaamua, ¿te'tana kaawe ihsiamie enetamua? Pu'ka wa'a tiiameo, ahkasi ki Riosi nakiyameai, wa'achi nokayamepua.

³³ Aaata aamo kaawe yoorameche, kaawe yoresaamua, ¿ihtana peenia ihsiam e enetamua waikao? Ahkasi ki kaawe te'tiameai Riosichio, wa'achi nokayamepua pu'kao.

³⁴ Aaata aamo no'rawepo o'raka reweyameche enesaamu, ¿ihtatia peenia ihsiwa enetamua waikao, pu'ka tatakoriameoi wa'achi nokayamekoo?

³⁵ Kaawe uuka teteipuapua, aaata ki aamo nakiyoiopua. Aamo reweka itaniameo, rewepuapua pu'kao, ki epeche aamo no'raweniam puuyeka. Wa'a te'teriam, te'pa kahtiam No'noeopua, ki nu'uti enemeripua kiapuamea. Wa'a te'tereka mochitoamea, Riosi nakiyachitia mochitoamepua, tisiwa te'pa kahtiam tatanarachitia. Te'pa kahtiam Noonoeopua tiameo, aaata ki ka'karumaoipua, kaaweruma ifapiti kiapuamepua Riosieo, ahpo wa'a iintowachio, ki cheriwema kianiaipua.

³⁶ Eemea, tesiwe e'riame enepuapua, taamo Noonoopua aamoo, tesiwa e'riachitia.

Kiisi na'ara chaaneniame aataoi
(Maateo 7:1-5)

³⁷ 'Ka'te ihta ki kaaweruma chaanemitiamua aatao, kihta a'chi aamo chaanepuawichioopua aataao. Ka'te aata itapiti iintoko tuumitiamua aatao, ki wa'achi aamo iintorio tuupuaichioopua. Eemea cheriwame enepuapua aamo piirechio, aamo Noono tewekachi kahtiam, aamo cheriwemichioopua tiameo.

³⁸ Chuurame pochikame ihko nehjame enepuapua, puu aamo ihkokiamea, epeche pochikame aamo ihkokemapua, wi'suame, sasaweka pochiwatiame, pewatiame sasaweka. Aamo kaawe e'rariachitia ihko nehjaka, wa'achi kaawe e'raka ihkokepua muuui.

³⁹ Eesusia cheerepua tiame:

—¿Achini teeka aaata ki ma'chiriamea, kaawe neesetotarepua aaata piirechio ki ma'chiriameopua, ki ma'chitiame enesaa? ¿Ki na'pa wahka tekopachi ruhjitarepua? Pukae eemea pipiripi, ki kakupachi ohjoame enesaa, kihta chaanemete muuua aataoi.

⁴⁰ Masiteniamea ki epeche pepeniamepua ahpo masitiachitiao. Ahkasi ahpo masitarichitia ahsepari penipasaape, wa'achi ihsimeripua tiameo, ahpo masitarichitia. Wa'achi teeremete eemeai, aaata chaanenariaa.

⁴¹ '¿Achini iikai kasarae pusiwekameko tuunamua piirechio, aamoo ki tetewamekaipua, kutemori teekaopua puichi? Pukaepa muuui, ¿aachin teeka chaanetamua aatao, muuu wa'api ki kaawerumachi oiameai enesaa?

⁴² Wa'a tiame teekame enesaa, ¿aatia chaanetaremua aamo poonio: "Ehsoo, aamo pusiweria ma'chipasetaone kasara?" ¿Tisia wistuame muuua, aamo puichi teekai kutemori! Aamo puichi teeka kutemorio, aamo pusiwepupuapua pahchao. Kaawe ma'chiriapa muuua waikao, kaawe pusiwepumamua waikao, aamo piirechi kasara pusiweriao.

Kuuu taakia taakewarachi machiwamepua
(Maateo 7:17-20; 12:33-35)

⁴³ Eesusia, simiteka masitekao, cheerepua tiameo:

—Kuuu ka'karumaa, kiisi taakiamepua ki kaawerumao; kuuu ki ka'karuma taakiam, ka'chi iika ka'karuma taakiamepua.

⁴⁴ Yooma ihta kuuu taakiam, ahpo taakiamachi machiwamepua. Wehchajurichiai, ki taakiamepua waurio. Panijuwariai, ki ihta uuyawichiooi, pujiniamepua.

⁴⁵ Kaaweruma tijoea oowitiameai wa'achitiao, ahpo iikachi kaaweruma tiakamera, chaachapamepua; ki kaaweruma tijoea oowitiameoi, ahpo na'ara tiakamera iikachi chaachapamepua.

Ooka te'terewa nawatewa
(Maateo 7:24-27)

⁴⁶ Eesusia eee cheeka masiterepua tiame:

—¿Achini iikai aaataa, no'o Paamira teewanipua, ki no'o chiia yoorai? Te'ta no'o Paamira teewamea, ki wa'a teeka yasitomerpua.

⁴⁷ Aaata no'o Paamira teewamea, no'o chiia yooramea, eee tiamekatepua:

⁴⁸ Ihjia, teeresi wejisa kaari chokitetiamechitepua. Ihjia teere chokitesa weeramepua kaario, e'pechitia pewatiachi. Waikao aakia, tísia utewaeme eenakaiopua motaka, kiisi ko'rimeripua, tísia pewatiame weeriapa pu'kao.

⁴⁹ Nape no'o keepuaio, ki yooramea no'o chiiao, setechi karitakameka tiamepua, ki pewatiachi chokiteka. I'ka kaariopua, aaki utewaeme enasaopua, ahjachi motaka ru'minamapua pihtunaka. Wa'achitia ru'michianiame aaataa noochi paparao, ki pewatiame kahtiamea noochio, itapiti aiwaka yasitoapaopua.

7

Eesusi rooma kapitai weripateria yachapatena
(Maateo 8:5-13)

¹ Eesusia ti'tjoeri nayeweka kajusaapua, Kapenau eenarepua mochiwachi.

² Wa'a Kapenauo, wa'a yasariaipua piiripi soontaro kapitai, rooma tijoe eneriaipua. Puuua ahpo ta'pechio, ahpo tísia nakiya nuurewao, tísia kokoriame iinueriaipua, ki paparamepa.

³ Ihji kapitaia, Eesusi wa'amahka oiyame inamukapao, paaenurerepua pu'kao, ookapi i'isaeri ti'tjoee, o'ochetiame pirenaturi tewaniamee. Pu'kao kapitaia, ahpo cheriwenureka uhjurerepua Eesusio, eenaka sautejeraka ahpo ta'pechi kokoriameo.

⁴ Waikao uhjuratiamea Eesusichi e'enakao, ahpo cheriwe nuurio tuurepua kapitaio, ahpo kahtiachi eenaka sautemichioopua, ahpo kokoriameo. Wa'a chaanesaapua uhjuratiamea, chaachaparepua:

—Tísia ku'ijerani teeme pu'ka kapitaio, tísia kaawe erakoma teemea amochio, pu'ka ku'iriao.

⁵ Puuu kapitaia tiameo, tísia taamo ku'ikamepua, taamoo i'isaeri ti'tjoerio, taamo napawikarioi apoe wa'api weerakamepua pu'kaoi.

⁶ Wa'a chaanetiapa Eesusia, ahjama simirepua, nape waapi ta'pechi ihtoame tetewapa kapitaia Eesusio, wahjachi ahpo kaawe uuya uhjurerepua Eesusio, chaanemichioo: Eee chaani kapitaia:

—Ka'te aamo eerinamitiamua no'o ta'pechisi asikao, ki aaata neeea no'o ta'pechi pakipuao.

⁷ Wa'a e'rapa neeea, ki simikame neeea nooe aamo paaemiaoi, no'o cheriwejerakao, no'o kokoriame yachapatejerakao. Aamo cheesochepaii, yachapatemioche e'rapaopua, no'o weripateria kokoriame iinuekaopua —chiame uhjurerepua Eesusio ahpo nuurewao—.

⁸ Neeei amochitia nuuramepua tiameai, no'o soontarowaa no'o nuurewachi mochitoamepua tiamé. I'kao amochitia no'o chanisoche: "Waami siimitia", wa'ache ikimapua; piirechio no'o chaanesooi: "Eenao noochi", enamachepua noochioi. No'o yorakiame mochikameoi, no'o

chaanesoo: “I’ka yoramitia eemea”, yoramachepua pu’kao —wa’a chaachapare kapitaie uhjuratiamea.

⁹ Eesusia, yooma i’ka kapitai ahpo chaania inamusaapa: “Aa, naakona wa’a e’ramemua”, eraparepua kapitaio. Wa’a iikapa Eesusia, yooma ne’nepakaopua ahpo na’naritokameo, chaanerepua:

—Aaatachioi ki tewakamenia te’ta i’ka kapitaichitiao, te’ta noochi paparamoopua, ahkaoi isaeri ti’tijoechiopua. Waikao Eesusia ki pakika wa’a ta’pechio, yachapaterepua kapitai weripateriaopua kokoriame.

¹⁰ Waikao pu uhjuratiamea, kapitai ta’pechi noonorasaapua, saukame tewarepua kokoriameo.

Eesusia, kunamukukame taanara sautena

¹¹ Wa’a o’inia neipao Eesusia, Naaini mochiwachi akiparepua ahpo te’ta masitera ahjama, muuwaeme ahpo na’naritoo ahjama.

¹² Waapi Naaini nokisiaio, mukukame i’toame nateparepua, muuwaeme nokisiam. Ihji mukukame yeeyeraa, kunamukukame eneriaipua, pu’kache taanaekaihua piiripi wa’api, kiterepatekame.

¹³ Waikao Eesusia pu’ka oowitiameo, tesiwe e’repakaopua, chaanerepua: —Ka’te naara oowitiame.

¹⁴ Wa’a cheekao Eesusia, chapikerepua e’taparao i’toniachio. Waikao mooketoameai, ajaparepua. Ajapasoopua Eesusia, mukukameo chaanerepua:

—i’Werisisa temarií! —aamo chaanenane temarií.

¹⁵ Waikao temaria yasisirepua, nayewasirepua waikao. Wa’a iintosaapa Eesusia, chaanerepua yeeyerao:

—Wa’a kahti aamo taanaapa, kaaweruma.

¹⁶ Waikao wa’a iintokame tetewakamea, ki nu’uti iintoriame e’reparepua Eesusio. Wa’a iikapaopua, tisia kaaweruma nayewarepua Riosio, chaachapaka:

—Ki nu’uti kaawerumapu Riosia, ki nu’uti taamo nayewatumeri uhjurekamepua tamochio.

Ahpoopua chaachaparepua tiameo:

—Riosí apoe ihjia, tamochi eenakame, ahpo ijinuwa ku’imia.

¹⁷ Ihji i’wa wa’a ikitiamea, ki tehpe yomachi Urea weeechi nane’reretupua, yooma norikameopua tiameo, Urea weeechio.

Waani Paatori uhjuria

(Maateo 11:2-19)

¹⁸ Waani Paatoria, ahpo masiterae nane’rekapaopua, yooma itapiti Eesusi peenia inisiaopua,

¹⁹ ooka ahpo masitera uhjurerepua Eesusi iinatukemichioo, apoekosapua enamerio, aaata piirechikosakoiopua, taamo puuyemeriikoopua enamerio, Ehkoriaami Iyoterichi Riosi na’nayewatura chaachapariachitiao.

²⁰ Waikao Waanie uhjuratiamea, Eesusichi e’enakao, chaachaparepua: —Teemea aamo iinatukemichio uhjuratiamekapu, muuujuareko iinatukemichio Riosie uhjuratiame enameria, aaata piirechikosaoipua, puuyepuamea pehjo.

²¹ Pu’ka uhjuratiamea ajasioio, Eesusia, ti’tijoeri yachapateka ihsire puua, muuwaeme na’arari yahchame sauteriaipua, yooma ihta ko’koame iinueme, ki mamachiriame tiame.

²² Wa’a ihsiai sauteka Eesusia, chaanerepua Waani uhjuriaio:

—Nonorakao, yooma i’ka tuuyemitiapua Waanio, i’ka no’o ihsia aamo tetewa, yooma i’wa aamo keepuria tiame. Chaanepuapua pu’kao no’oo, ki mamachiriameo ma’chirepatio —tuuyepuapua—; ro’rojioi no’oo,

ohjotio —tuupuapua—; repera kokoriameoi no'o sautio —tuuyepuapua tiameo—; na'nakapioi inamutio —tuuyepuapua—; mukukameoi ahjatio —tuuyepuapua tiamée —; aaata ahpo tatakoriioopa tesiwa erakoameopua iikachio, Riosi ka'karuma tuuyewarie, no'o kaawe erapatio —tuuyepuapua—.

²³ Aaataoi ki suuwe e'riameopua noochi paparakao, tísia ta'iria yasito-meriko tuuyepuapua.

²⁴ Waani uhjuria nonorasoopua Eesusia, Waanichi simiyame nayewesirepua ti'tijoerio. Uwatiame nayewaka iinatukerepua:

—¿Ihtana ne'nemia siimpakame eemea ooruchi weechio? ¿Oowera paaka eekae nokayamekosa, tijoe chachapia ihsieme? ¿Aaata tijoe rooroikamekosaoi?

²⁵ ¿Naatikosaoipua, tijoe sosopatiame wakiraeme, tísia nayewame? Ka'i puua, puu wa'a te'tiame wakiraemea, ahpoche ta'iriache mochikamea, ya'yawichiche te'ta kaarirachiche mochikamea.

²⁶ Ki wa'atiame ne'nemia siimpaka enesaa, ¿ihtana ne'nemia siimpaka eemea naaju wa'ao? ¿Riosi nayewatuame tijoe? Eje'e, puu enerepua. Nape puua, epeche tiame, ki Riosi nayewaturachitia.

²⁷ Ihji Waania, ehkoriai nayewatiame enerepua, Ehkoriai Iyoterichio, pu'ka Waani nayewakao iyoteria, chaanipua:

Wa'a aamo uhjurenane piiripi nayewatura, aamo nayewatumichio pahcha.

²⁸ Neeea aamo chaanenapua, aaatai i'ka weechio, ki epeche tiamekopua Waanio, no'o enameriko tuuka ihsikamea; nape te'pa tewekachi Riosi ye'karichio, aaata nu'uti tiamekaipua, epeche weruma tiamekaitepua ki Waanichitia, weechio ohjoemeo.

²⁹ Yooma Waani keepukamea, Rooma te'ta yawichiwichio koparoamea tiameo, pichikeka keepukame Waani chiiiao, ahpo paatonurerepua Waanio, Riosia pu'kao, te'ta papakorepua tatakorio.

³⁰ Nape pa'pariseroa, Moise nuurari ma'masitaria tiame, ki nakikame puua ahpo paatopuawichioo, ipaka tetewikamepua, i'ka Riosi ka'karuma tuuyewariopua, Riosio kaaweruma e'raka oowioiopua, ki ahpo tuunareriopa tatakorio, kiisi cheriwepuame Riosio.

³¹ Eesusia simiteka naewakao, cheerepua:

—¿Ihtanaka tiameko tutane i'ka ehpe taawechiami ti'tijoerio? ¿Aatia tiame ohjoarepua?

³² Aa, puu ti'tijoeria, kukuchi te'eka mochiriamekatepua, eee chaachapariapua: "Taamoo pakapucherae peenia chaachatekoio, kiisi yawikame eemea; taamoo tísia yuawesiwa tiame chaachatekoio, kiisi naarakame eemea."

³³ Wa'achi te'terekame eemeai, ki yoorakapa Waani Paatori chiiiao. Ohsotia eemea, reemoikame teewarepua Waanio, pu'kao, ki tijoeekachi yaajatopa, ki paani koayamekopua pu'kao, wiinooi ki iijiamekopua pu'kao.

³⁴ No'ooi Tijoe Tijoetukameoi, ki yooriame eemea no'o chiiiao, no'oo aamo mochikachiami oiyoipua ahjama koaka, aamo ahjama iijika itapiti. Wa'a tiioopa no'oo, oowera posaka no'o pu'seriame teewanipua, iijika pu'seriameopua tiame. Wa'a chaachapakaopua tiame, no'o tatakoriame ahjama oiyo tuunapua, aaata Rooma yawichiwichio koparoame tiame.

³⁵ Nape ehpe taawechiami ti'tijoerio wa'a te'terioio, Riosi te'ta ka'karuma tuuyewaria taamo ti'tioeri chaaniao, ki pichikenareriopua, Riosi peenewaria ma'chiamete witepua, yooma aaata Riosi chiiia pichikekameopua, Riosio te'ta peenewariamekopaopua.

Eesusia iintoria Siimoni parisero ta'perachi

³⁶ Piiripi parisero tijoe Siimoni tewaniamea, ahpo ta'pechi yeetorepua Eesusio, ko'kotemia. Eesusia kajena poipaka yasiparioiopua ko'komia,

³⁷ wa'achi eenare piiripi oowitiame suweporichi tehkieme, Eesusi wa'a enario tuuo inamukapa. Puuu oowitiame, piire riimeta sewajuya i'toka eenarepua.

³⁸ Wa'a eenakaopua, tarachi chukipaka nanararepua tísia o'kewataka, pu'ka o'kewae papakosaapua Eesusi tarachio, ahpo kupae wakipaterepua pi'wekao. Wa'a ikisaopua, tarachi chuchusaopua, pukae seewajuyae peenajurepua tarachio, to'wepaka.

³⁹ Waikapu pariseroa, ahpo ta'pechi paajutekamea ko'kotemiao, e'raka tetewarepua Eesusio: "Pichiwa Riosichi eename enesaa ihjia, nane'reka tetewimiipua i'ka oowitiame apochi imachukameo, suwepori noki-wamechi tekipanamekopua."

⁴⁰ Nape Eesusia nane'riapa ahpo e'reniao, chaanerepua:

—Siimoni, aamo chaanemo o'rane itapiti.

Siimonia waikao nehjiarepua:

—Ehsoo no'o chaane masitari.

⁴¹ Waikao Eesusia o'inerepua chaanekao, wa'achitarichi nayewekao:

—Ooka ti'tijoea, wikirieriatapua aatao, aata toomi reweyame. Piiripi puua, mariki siento taawe yowiniame wikirieriatapua, piirea ooka weerewa aampa oosa mariki taawe yowiniame.

⁴² Pu'ka ookao, ki nateteme te'tiopao, na'pa wikiriara cho'weriatapua pu'kao. Ehsoo, no'o chaanemitiao, ¿aatanakamera epeche nakiyame enerepua ahpo reweyameo?

⁴³ Siimonia nehjiarepua:

—Epeche wikiria cheriwetiamera, maaenania.

Eesusia chaanerepua:

—Eje'e, kaawe nehjiarumua.

⁴⁴ Waikao pu'ka oowitiame ne'nepakao Eesusia, chaanerepua Siimonio:

—¡Nee, ne'neo i'ka oowitiameo, achini iintorupua noochio! Nape muua ki wa'a iintorumua. Muua, aamo ta'pechi asikoiopua, neeroioi ki no'o ki'yakamepua, no'o tarachi papakopuamichoopua. Nape ihji oowitiamea, ahpo o'kewaeoi papakosaopua no'o tarachio, ahpo kupaeoi no'o wakipaterupua, pi'wekao.

⁴⁵ Muua ki no'o chuchukamepua teepotaio, nape ihji oowitiamea no'o pakisoche aamo ta'pechi, o'inekamepua no'o chuchuka tarachi.

⁴⁶ Muua no'o moochioi, kiisi no'o to'wekamemua ooriwo soowioi, wa'a taamo nokayamekoi muua. Nape ihji oowitiamea, yooma iintokamepua pu'kao, ahpo u'paria seewajuyaoi, no'o tarachioi chuhchekamepua ohsotia.

⁴⁷ Pukaepa aamo chaanenania, i'ka oowitiameo ki ookapikoipua tatakorrirao, cheriwetiame itipio tuunania tatakorrirao, tísia nakiwari iintokaopua, ki nu'unti paparari iinuekapapua. Ihji oowitiamea, tísia weruma cheriwetiamepua, nape ki weruma cheriwepuame iinuemea, ki te'ta ahpo nakiwari, tetewitiamepua.

⁴⁸ Wa'a chaanesaapua Siimonio, chaanere Eesusia oowitiameo:

—Aamo tatakorrirao, yooma cheriwetiame itipitenania.

⁴⁹ Wa'a cheekopa Eesusio, wahjachi wa'a paajutetiamea, chaachaparepua ahpoo:

—¿Ihtana iikame ihji tijoea, ahkasi tatakorrioi cheriwio tuuyame?

⁵⁰ Nape Eesusia oowitiamechi ne'nepakaopua, cheerepua aampachi:

—Aamo tatakoririao, aamo paparariawichio, newikame itipikame muua Riosie kokosapuameopua. Ehpeo aamo iikachio, ta'iria teetoka no'rapuapua.

8

Ooweru Eesusi ku'ikame

¹ Ku'wetakiri neipao Eesusia, yomachi oiparepua mochiwachiamio, Riosi chiia ahpo ye'karichi simiyame nayewesikaopua, tuuyesika, ahpo oosa mariki aampa ooka, ahpo ajawaria ahjama.

² Wa'achi nokisire ooweruai, Eesusi sauteria kokoriao, wahjachi ooweruai tiame, ki ka'karuma tijoeturi puhjetiamē. Piiripi ihji oowerua, Maaria enerepua, Maarena teewataniame, pukachio, oowisani reemo puuanetiame.

³ Wa'achi ihtore Uhwana tewaniameai, Kuusa tewaniame uupira. Kuusaa, Eerore ye'karichi ku'yame eneriaipua. Wa'achi inisire Suusana tewaniameaipua. Wa'achi nokisiriai muuwaeme wahjachiai, Eesusi ku'ikame itapiti ahpo iinuekae, yooma Eesusi ajawaria ahjama.

Echayame wa'achitarichitia nayewatiame (*Maateo 13:1-9; Marako 4:1-9*)

⁴ Piie taawechio, muuwaeme norikame ahpo mochiwachiami puuyakao, Eesusi ne'nemia e'enarepua keepumia. Eesusia ahpo kahtiachi nawayikopao, i'ka wa'achitarichi o'inerepua nayewekaopua cheeka:

⁵ —Piiripi echayamea o'ineriataipua echakao. Ihjia echayaio, pooechi ruhjiteriataipua ookapi iimori. Pu'kao ti'tijoeria wa'a u'matopamea, yooma tekeka uumatoriataipua. Tuchikiai wa'a e'nakaopua, yooma pepeka ko'kariataipua pu'ka iimorio.

⁶ Wahjachi iimoria e'peekachi ruhjiriataipua, waitiame chuhkuachi wee. Puuuai yaupakai, ikanati wakipariataipua tiame, i'ka wee samiyao, ki tehpe e'oka wakipariopua.

⁷ Wahjachi iimoriai wehchajuritere ruhjiriataipua, pukaepa i'kao, wehchajuri weweripakao, wakipateriataipua si'rinaka.

⁸ Neipa wa'asi iimori ruhjikamea, tunakame weechi ruhjiriataipua, ka'karuma weechi. Pukaepa puua weweripakao, piie sientto pahchira taakeriataipua, pipiripi iimoria.

Pu'ka kajusaapa Eesusia, pu'ka keepuameo, utewaeme nayewaka chaanerepua:

—I'ka wa'achitari pahtenariamea, kaawe inataka i'yepuapua masitiao.

Aatia tiiachipa wa'achitarichi nayeweria Eesusi (*Maateo 13:10-17; Marako 4:10-12*)

⁹ Ehjepamio Eesusi ajawariaa, iinatukerepua piineri kahtioio:

—¿Achini chanika chiamua pa'ao, wa'achitarichi nayewakao?

¹⁰ Waikao Eesusia, cheeka nehjiarepua:

—Eemea Riosichi noriwi tiiao, ma'chitepuamepua, nape wahjachi ki Riosi chiia pichikiameopua, ka'i. Wahjachi ti'tijoeri ki Riosi chiia pichikernariameo, wa'achitarichi nayewiamenia pu'kao, inamuao, ki ma'chiame pahtepuawichioopua, ne'niao, ki pahteka tetewipuawichioopua.

Eesusi ihtanako tuuniame echayame wa'achitaria (*Maateo 13:18-23; Marako 4:13-20*)

¹¹ Eesusia pu'ka wa'achitarichi nayewaka kajusaapa, cheerepua ahpo keepuameo:

—Ihji iimori wa'achitari no'o nayewiaa, eee chanika cheekamenia: Imoria, Riosichi simiyamepua, kaaweruma tuuyewari.

¹² Poochi ruhjikame iimoriaa ikiriao, Riosichi simiyame nayewetiamepua, ka'karuma tuuyewari, pu'kao keepurioipua ki apochi uuriáa, apochi eenaka riaorósio u'yeriopia sewina erepatea, ki Riosichi paparaka newipamichiopia pu'káo.

¹³ Puuu iimori e'pechi ruhjikamea, weee waitiachio, Riosi tuuyewari pichiketiamepua, nape puua, ki teresi naawaekapa ahpo pichikeriao, kokosa tiame aiwapa Riosichio, toakame ahpo pichikeriao.

¹⁴ Puuu iimori wehchajuritere ruhjikamea, Riosi tuuyewari pichiketiamepua, nape paarasari weemuniamee, itapiti ki ka'karuma eraniameepua tiameo, itapiti ki ka'karuma pu'serewaeopua, kihta iintokame taakewachitiaopia, teesa teesache si'rikame.

¹⁵ Nape puuu iimori tunakame weechi ruhjikamea, pichiwaka kaaweruma iikaeka pichikekamepua ahpo nayeweretiao. Puua pewatiame uukamepua ahpo tuuyeretia pichikeriao, a'chikoitia tisia aiwaiopia Riosichi teetoapao, tisia anachakame puua. Puuu wa'a teeka tisia anachakamea, tisia kaawe taakekamepua Riosichi te'teretowachio.

Tahjerachi simiyame wa'achitari
(Marako 4:21-25)

¹⁶ 'Puuu iimori taakeniameka tiame puua, ti'tijoeri tahjeraka te'teriamo. Ihtaoi tahjeraa, ki noriwi weraniamepua, sikori yakana chuhcheka to'pekao, e'taparatoreoi ki weraniamepua noriwio. Puua ohso kaawe uutapamichio, te'pa weraniamepua tepatetiachi, wa'a enapameopia, uutapamichio.

¹⁷ Ihji ti'tijoe ooweru tiame tahjeraa, ki noriwi te'teremetepua ahpo tahjera te'teriao, yooma apochi enapameopia ahpo uutapachi e'enamichiopia, Riosichi paparamiao. Asimitepua piie taaweo, Riosio, yomatiamo ki ka'karuma noriwi noonotiameo, ma'chitamichiopia.

¹⁸ 'Kaawe inataka inamumitiapua i'ka no'o chiao. Te'ta iinuemea Riosie cheriwetiameo, Riosia kajuyachi taawechi enaopia, epeche iinuemeripua Riosie ahpo kiapua, Riosieo ahpowichio nuutekeka kahtiao. Nape kihta iinuemea Riosie cheriwetiameo, kihta ahpo kiapua teeremeripua Riosieo, ohsotia puua ahkasi ahpo teesa iinueka erakoaopia, u'yepuamepua Riosieo. Wa'a teeremeri Riosia, te'ta katewetiachi taawechio.

Eesusi yeeyera nayewaniame, poponira tiame
(Maateo 12:46-50; Marako 3:31-35)

¹⁹ Seenepi simikame Eesusi aaata ta'perachi ihsioio, wa'a eenare Eesusi yeeyeraa, Eesusi poponira yeeka, nape ihjia tahchiamo weeriopa ti'tijoeri murachio, ka'chi iika muime erakorepua Eesusi ihsiachio.

²⁰ Eesusi yeeyera ma'chi weerioio Eesusi poponira ahjama, aaataa chaanerepua Eesusio:

—Aamo paaechani aamo yeeyea, aamo poponia tiame waami ma'chi.

Wa'a chaanetiapa Eesusia, cheerepua ahpo norikame ajaka keepuameo:

²¹ —Áaa, ¿Aatanakamerajuare no'o yeeyea no'o poponiaio tiame, no'o tetejimaria tiameo? No'o te'ta yeeyea, no'o te'ta poponia, no'o te'ta tetejima tiame, yooma aaata Riosi chiiakamera keepuamepua, te'ta Riosi chiiakamera yoorame, Riosikamera e'waka.

Eesusia eeka teewetena pa'wechi, neeroi pe'konira tiame
(Maateo 8:23-27; Marako 4:35-41)

²² Piie taawechi Eesusia, pawekakerachi pakisaapua ahpo te'ta masitia ahjamao, chaanerepua pu'kao:

—Nahpe, paonamina i'ka weruma neerochio.

Wa'a siimpaprepua waikao.

²³ Eesusia pa'wechi nokisinioio, wa'a paitoka kochipariaipua. Wa'a teetoiopua Eesusio, wa'a pa'wechio, ki nu'unti yukurepua, tisia eejeka. Wa'a ikitiopa pawekakeraa, maapori inisirepua, neeroie pochisika piwiteme teetoka.

²⁴ Wa'a ikiniopa Eesusi masiteraa, yaapiti pusitesa chaachaparepua Eesusio:

—¡Masitari, masitari, yaapiti pusasáa! ¡Piwitepani teemée! — chaachaparepua siinakokao.

Waikao Eesusia werisikao, teeweterepua eekao, pa'we pe'koniraoi. Eesusia, teewetesoopua eekao, teewere pa'we pe'koniraa. Waikao, yooma yúúweeme itipirepua.

²⁵ Wa'a ikisao chaanerepua ahpo masitiaio:

—¿Achini ijikikame eemea, aamo noochi paparao?

Nape aapoeo tahpitika erapakamekapapua, poanachi ahpo chaachaparepua:

—¿Ihtana iikame ihji tijoera, eekaoi teewetiame, pa'weeoi yooreniame?

Eerasa ohjoeriami tijoe reemo yahchame
(Maateo 8:28-34; Marako 5:1-20)

²⁶ Ehjepa wa'a tiame ikisaapua pa'wechio, Kaarara weeechi paonarepua, Arirea weruma neerochio.

²⁷ Wa'a weeechi tekikoiopua Eesusio, wa'a machejenarepua piiripi tijoe, na'arari tijoeturi yahchame. Puuuu wa'a mochiwachi ohjoeme eneriaipua, nape neipao, wahjipame toaniachi yaajatoame, ki chuhchaka wisasori oiyame, poiyaame. Ki ku'itapi wa'a teeka, yaajatoame eneriaipua.

²⁸ Weesa kaarenae o'yaeka, ya'yachatiamene erepua soontaroeo, nape puuuu, tehpunasa kuhsitere uujumame eneriaipua, pu'ka na'arari tijoeturie i'toniapa.

²⁹ Puuuu Eesusi machikapa aatanakoo, chopokorieka weripaka cheerepua sisinaka:

—Eesúsiii, ¿ihtana yoramia teetonamua noochio, muuu Te'ta Te'pa Kahtiamene Taanáraaa?

Nape Eesusia wa'a chiioapa na'arari tijoeturio, te'yarepua pu'kao chaaneka:

—Yaapi machenasa muuuu pu'ka tijoecho.

Wa'a chaanetiapa na'araria tijoeturi, chaanerepua Eesusio:

—No'o tesiwe e'résaa, ki no'o kokosájeraniniaa.

³⁰ Waikao Eesusia iinatukerepua:

—¿Achini tewania muuuu?

—Piie Siento tewaniame neeaa —nehjiare reemoa.

Wa'a cheere puuuu, ki ookapi muitekamekapa nanaarari reemoniwario.

³¹ Waikao pu tijoechi mochikamea na'araria, tesywa chaachaparepua Eesusichio:

—Ka'te taamo kokosamitia taamoo, ki waapisi wichiwachi tisia aiwate-niachi taamo ihpapakao.

³² Wa'api waapi kahjenakooi, muuwaeme ohjopaopua koowi, pukachi ahpo uhjuranurarepua. Waikao Eesusia, pukachi reesiserepua muimi-chioo.

³³ Waikao tijoечи puuyasaopua, koowichi muirepua. Waikao koowia ahjachi muitiao, tahpitika noonowirepua ujumaka. Kai muuenati uju-makaopua waatachituo, neerochi ruhjirepua si'rika.

³⁴ Wa'a ikopa koowio, koowi inatiamea, ahpo mochiwachi e'enarepua tuumia, tisia majakame. Wa'a ajasisaapa, yooma tuurepua mochiwachio, yooma ihta ahpo ikiriao, ihtana ikirio ahpo tepuya koowio.

³⁵ Waikao yooma wa'a mochiwachi mochikamea, yooma wa'ami mochikameapua tiameo, wa'a ikitiachi e'enarepua ne'nemia. Wa'a e'enatioopua Eesusi ihsiachio, na'arari tijoeturi iinuekamea, wa'a kahti-ame tetewiretupua, kaawéruma, yachapakamepua wa'asi. Wakiratakame yasarepua wa'ao, kaawerumapua ki roorowiam. Nape ti'tjoeria wa'a iintokame tetewapa Eesusio, tisia majawerepua pu'kao, chachapia nokaka.

³⁶ Puuu yooma tetewikamea, yooma tuuyerepua pu'kao, Kaararami e'nakameopua ne'nemia.

³⁷ Waikaoopua yooma nane'resaapa, Eesusi iintoria ahpo utewarieo, tisia seewepakaopua Eesusio, tesiwa chaachaperepua Eesusio, ahpo weewachio, machenajeraka Eesusio. Waikao Eesusia, no'rarepua pawekakerachi chuhkuachio. Wa'a moenamioiopua pawekakerachio,

³⁸ puuu ki ookapi na'arari tijoeturi puuyanetiamea, tesiwa cheeriaipua Eesusio ahpo yeetojerao, nape Eesusia chaanerepua pu'kao:

³⁹ —Ohso kaawe muuuu, i'wa aamo mochiwachi itipimitia muuuu, yooma tuuyemia aamo mochiwachio, Riosi iintoriaopua amochio.

Waikaoopu ihji tjoea, ahpo mochiwachi no'rasaopua, yooma tuuyerepua ahpo mochiwachio, ihtana iintorio Eesusiopua apochio.

Airo maarara oijenatewa; oowitiame Eesusi ampawakirachi ihchepari-ame tiame

(Maateo 9:18-26; Marako 5:21-43)

⁴⁰ Waikao Eesusio eenechi no'rakao, Arirea weeechi paonasoopua, muuwaeme napawikame tewarepua wa'a, kaawe e'raka puuyeka mochiri-ame.

⁴¹ Wa'a tekisoopua Eesusio, wa'achi eenarepua aata piiripi, Airo tewaniame. Puuu tjoea wa'a napawikarichi paamiratuame enerepua, kokoriame iinueme. Ihjia chopokorieka weripakao, tesiwa chaacharepua Eesusio, ahpo ta'pechi enajeraka.

⁴² Amori mukuyo tuurepua ahpo maarao, pu'ka ahpo maarara oosa mariki aampa ooka paamuame, puuuche ahpo iinueka. Waikao wa'a simiyoio Eesusio, ki ookapi na'naritorepua, tahchiam weritokaopua norikameo.

⁴³ Wa'a muuwari nokisiniachio, wa'achi ihtoriaipua piiripi oowitiame, oosa mariki aampa ooka paaumpari i'toame, erayena kokoreka. Puuu me'merikochi i'yowakao, ki ookapi na'atakame eneriaipua toomio, kiisi yachapaka.

⁴⁴ Ihji oowitiamea pukamina eenaka naaepakao, Eesusi wisasoriwarachi ihcheparepua teesa. Waikaoopua, ahjachi ihchepasache ahpo erajenao teewekame saaerepua.

⁴⁵ Waikao Eesusia, apochi ihchepatiame saesao, cheerepua:

—¿Aatana noochi ihcheparu?

Nape aataai ki noonorio tuuyopao, Peeroa chaanerepua Eesusio:

—Masitari, ¿nane'retare teemea, taamo tahchitoka teetoachio mo-tasikao? Wa'a teetoi taamoo: “¿Aatana noochi ihcheparu”, iinatuki-amemua?

⁴⁶ Waikao Eesusia cheerepua:

—Nape noochi ihchepakamea, ki oowera noochi ihchepakamepua, noochi machenakame saaekame neeea, no'o Riosi utewari.

⁴⁷ Waikao oowitiamea ki newime tiapa ahpo iintorioa, chopokorieka weripaka Eesusio, yooma tetewachi apoe ihsirio tuurepua Eesusio, chachapia ihsika seewiapa. Waikao puua cheerepua tiame, aatia tiachipa ahjachi ihcheparo, wa'a iintosacheopua, ikanati saukame itipirio tuurepua.

⁴⁸ Waikao Eesusia kaawe e'rekao chaanerepua:

—No'o kutewée, noochi paparakapa, saukame itipikamemua. No'raka ehpeo aamo ta'pechi, kaawe eratoka.

⁴⁹ Eesusi wa'a chaanioipua oowitiameo, wa'a eenare piiripi kooriaa, Airo ohjirachi o'inia eename, puua chaanerepua Airoo:

—Aamo maaraapa, kiterepakame puuupa. Kihawichio noonotepuame Paamiraapa.

⁵⁰ I'ka inamuka Eesusia, chaanerepua Airoo:

—Ka'te yuawesi muua. Noochiche oowe e'repuapua, aamo maaraa, saumitepua.

⁵¹ Eesusia asisaapa wa'a ta'pechiopua, ki aaata pakinurerepua wahjao, naatiche yeetoka pakimio tuurepua wa'ao, Peero, Waani, Saantiao, pu'ka kuita yeeyera tiame, noonora wa'achi, wahjaopua ka'i.

⁵² Wa'a ta'pechi tisia naarakopao, Eesusia chaanerepua pu'kao:

—Ka'te naarako eemea. Ihji kuita kutewea, ki mukukamekaitepua, oowera kohchiaitepua.

⁵³ Wa'a chiiopa Eesusio ti'tjoeria, a'acherepua na'arekao, puua pu'ka kuteweo pichiwa mukukameko nane'riamekapa.

⁵⁴ Waikao yooreko pakisao Eesusia, sekachi chapikaopua, utewaeme chaanerepua pu'ka kuita kuteweo:

—¡Kutewéee, yasisísaaa!

⁵⁵ Waikao kuita kutewea, eenechi eenaka iikarao, eenechi ahjarepua oijenakao. Wa'a ikisaopua, yasisisopua kuitao, ko'kotenurare Eesusia.

⁵⁶ Waikao yayawaraa, ki teesa kaawe erakorepua, tahpitika e'rakao Eesusi iintorioa. Nape Eesusia chaanerepua pu'kao, ka'te tuumitiapua i'kao, aawataoi.

9

Eesusia ahpo ajawaria uhjuria, Riosi ye'karichi simiyame masitemichio (Maateo 10:5-15; Marako 6:7-13)

¹ Seenepi simikame tiameopua, Eesusia paesapa ahpo oosa mariki aampa ooka ahpo ajawariopua, yooma pipiripi yahcherepua utewario, ahjae sautemichioipa kokoriameo, ahjae puuyanamichioipa tiame ihtaoi reemoniwari nanaariopua.

² Yooma wa'a iintosaopua, nayewatumia siimpanurerepua, i'ka kaaweruma Riosichi simiyame tuuyewariopua, yooma ihta ko'koameioipua yachapatemichio.

³ Eesusia pu'kao, chaanesa uhjurarepua:

—Wa'atia siimpamitia eemea, kihta i'toka teesorao, kihta i'toka moke-waroi, nutukaol kihta i'toka, toomioi kihta kahcheka, wakiraoipua, ahpoche chuchatoa i'toka.

4 Ahkaoi mochiwachi aamo che'repachioi, wa'ache mochisa uumatopua-pua, pirenachi mochiwachiamio.

5 Ahka ki aamo nakiwachi e'enasaa, aamo kaaka pechichisa uumatopua-pua wa'ao, kihta Riosi tuuyewari nakiriopa.

6 Yooma i'ka chaanetiapaopao, siimparepua waikao, i'ka kaaweruma tuuyewari, tuuyesimia, sautesimiaopua tiameo, kokoriame.

Waani Paatori meriretia

(Maateo 14:1-12; Marako 6:14-29)

7 Pu'ka taawechiamioi Eerore yawichiai, Eesusi ihsiaame inamuka-paopua, wekana e'rarepua, aaata ookapia Waaniko tuuopa eenechi ahjakame.

8 Wahjachi aataa, Eeriako tuurepua, eenechi ahjakame. Wahjachi piirechia tiame, ehkoriaimi Riosi nayewatura, oijenakameko tuurepua, eenechi ahjakame.

9 Nape Eerorea cheerepua:

—Nape neeea Waanio, me'yakamenia pu'kao, mo'ora tehpunakao. ¿Aatanapu naaju puuuu, ki ookapi itapiti ihsia tuuwamea?

Pukaepa Eerorea nane'renariapa pu'kao aatanakoo, i'yasirepua, aachin teeka ahpo tetewimia pu'kao, machinariapa.

Eesusio mariki miiri ti'tijoeri ko'koteria

(Maateo 14:13-21; Marako 6:30-44; Waani 6:1-14)

10 Eesusie ajawatiame uhjuratiamea eenechi e'enasapa, yooma tuuyerepua Eesusio, yooma ahpo ohjoriaopua tuuyesikao, mochiwachiamio. Eesusia waikao e'enariopaopua pu'kao, poanachi ooruchi i'tomo o'rariaipua pu'kao, We'saira muuwarichi waapi, wa'a resipupumichioopua ahjama.

11 Nape muuwaeme nane'rekamea akanamina uumpariameo, wa'amina na'naritorepua. Eesusia ahka ahpo akipariachi ahsepatiaopua, pu'ka muuwari ahpo na'naritoka ahsepakameo, kaawe e'reka uurepua. Wa'a ikisaapa Eesusia, Riosi ye'karichi simiyame nayewerepua, masitekao. Wa'aopua tiameo, ahpo sautejererameopua ahpo kokoriame u'uyepario, sautekerepua pu'kao.

12 Aarikopao wa'asio Eesusi ajawariaa, naaepaka chaanerepua Eesusio: —¿Ki kaawejoarepa ti'tijoerio uhjuria, wa'ami ahka che'repamichioopua mochiwachiami, kooame i'yamichioopua tiame? Ooruchi i'wao, ki ahka i'yamete kooamea.

13 Eesusia chaanerepu pu'kao:

—Eeme ko'kote pu'kao.

Wa'a chaanetiapa Eesusie ajawatiamea, chaachaparepua:

—Nape i'wao mariki paani wa'api maaniamepua, ooka so'chi wa'api tiame. Nape ¿ahsepamanapua yooma ko'kotepuamewichioo? Aamo ehpeche tarijenuresoope kooame, ahsepameripua.

14 Ti'tijoeria mochikame wa'ao ooweru tiame kukuchimao, u'matoame enerepu mariki miiri. Waikao Eesusia chaanerepua ahpo ajawariao:

—Ooka weerewa aampa oosa mariki ahka, mochipanuramitiapua pi'pirenapio.

15 Waikao ajawatiamea, wa'a kehliche mochipanurepua, pi'pirenapio, ti'tijoeria wa'a noonoirepua waikao.

16 Wa'a ikitioopua Eesusia, pu'ka mariki paani uusaopua, pu'ka ooka so'chiopua tiameo, te'pa tewekachi ne'nepakaopua ahpo Noonochio, cheerepua:

—No'noo, aamo utewarie muuwetejeraninia i'ka kooameo.

Wa'a cheekaopua nu'nunti chi'wanasao, ahpo ajawaria ki'yarepua, yooma ti'tijoeri naachutamichio.

¹⁷ Waikao muuwari mochipakamea, ahkasi ahpo aiwachisi ko'karepua. I'ka sopakameopua chi'wapameo, oosa mariki aampa ooka weeweruma waari, popochiamē apechunarepua.

Peeroa Eesusio, Riosie Weratiameko tuunapua
(Maateo 16:13-19; Marako 8:27-29)

¹⁸ Piirechi taawechiopua Eesusio, poanachi ooruchi ihsioio, ahpo Noonoma nayewakao, wa'achi mochiria i Eesusi te'ta masitiaapua ahjama. Wa'a mochiniaoi Eesusia, iinatukerepua ahpo te'ta masitiaio:

—¿Aatanakata neeea, chaachapani ti'tijoeria?

¹⁹ Eesusie te'ta ma'masiteniamea nehjiarepua:

—Ookapia, Waani Paatoriko tuunapua aamoo; ookapi wahjachia, Eerataruko tuunapua aamoo; nape epeche wahjachia tiameo, piirechi ahkako tuunapua aamoo, ehkoriaami Riosi nayewatura, eenechi ahjasa eenakame.

²⁰ Wa'a cheesaopua Eesusia, ahpo ajawaria iinatukerepua:

—Eemepe, ¿aatanakotipua no'oo? —iinatukerepua pu'kao.

Peeroa nehjiarepua cheeka:

—Muuua, Riosie Weratiamepua, Riosi tijoe enepakame.

Eesusia ahpo mukimio tuunapua
(Maateo 16:20-28; Marako 8:30-9:1)

²¹ Wa'a cheeka ahpo ma'chitakopa Peeroo, Eesusia chaanerepua:

—Pichiwa puuua, nape ka'te tuumitia eemea pu'kao pehjo, aataai.

²² Nee Tijoe Naawakamea, tisia aiwamerikaitepua pehjo, kiisi nakika teteipumeopua i'isaeri ti'tijoeo, isaeri pa'pamiratuameopua tiame, wa'a ikisaopua tiameo, ne'neseriosi pa'pamiratuamee, Moise nuurari neesetoameopua tiame. Ihji nee Tijoe Naawakamea, yooma pukae meripamepua me'yao, nape neeea, paika taawechi teetoioopua, eenechi ahjakame werisimeri neeea, oijenaka.

²³ Aaata no'o na'naritonariamea, ahpo kiapuaichioopua weemera ahjario, ki ahpochewichio inataka yasitomeripua, senepi noochi teetoka yasitomeripua, aiwaiopua.

²⁴ Aaata ahpo inatiamea, ki noochi teeretoka aiwanarekao, wekatemeripua ahpo kiapuameo, weemera ahjario. Nape ki suuwe erapamea noochi tiiapao, a'chi chaaneniaipua, uumeripua weemera ahjario.

²⁵ ¿Ihtanawichio kaawe enetapu, yooma iinueniaioopua i'ka weeechi iintuameopua, yooma wekapuame enesaopua, ahpo weemera ahjarichioopua Riosichio?

²⁶ Aaataeoi ki no'o suuwe erapaka noochi teetokameo, nee Tijoe Naawakameai, ¿ki wa'achi teeretafe neeeai suuwe e'rekao, eenechi taawechi no'o eenoioopua? Eje'e, wa'achi teerema neeeai eenechi eenaka tekisao, waika te'ta peenia tiachi taawechi no'o Noonowichioo, te'pa no'o Noono ku'iwariwichioopua tiame, no'o Noonochio tisia iyoriwamewichioopua.

²⁷ Pichiwa chaaninia ookapi i'ka ajakameo, ki wahjipama puuua, ki tetewaiopua pehjo Riosi ye'kariwao.

Eesusi sewina tiame ikiwame weerewara
(Maateo 17:1-8; Marako 9:2-8)

²⁸ Osanao taawe neipao, te'pa moenare Eesusia, roomosachi ahpo Noono tewekachi kahtiame ahjama nayewemia. Waani yeetoka simirepua wa'ao, Peero tiame, Saantiao wa'achi.

²⁹ Eesusia ahpo Noono ahjama nayewaio, sewina ikirepua nanarirao, ihji Eesusi wisasoriraa, ki teesa tiame tohsaname eneparepua, nape tisiwa tohsaname, tajayame.

³⁰ Wa'a ajarepua tiame, ooka tijoe Eesusi ahjama nayewakao. Puuu piiripia, ehkoriaami Moisetaru enerepua, piirea, ehkoriaami Eeriataru yasariame.

³¹ Ihji ooka Eesusi ahjama ajakameaio, tahpitika tiame tajayame ajakaopua tiameo, Eesusi tewekachi no'ramia, tehpe nayewarepua Eesusi ahjama, Eerusareni meripuaopua.

³² Peeroa, ahpo ahjama mochikameapua tiame, tisia kokochinariaipua, anachaka mochiropua ne'nekao. Wa'a te'teriapa puuu, tetewarepua Eesusi wa'a ikiyame tisia tisiwarirao, nape ki teesa tiame tajayame, wa'achi te'tereka tajayamekoopua, puuu ooka Eesusi ahjama ajariameai.

³³ Puuu ooka ti'tijoeo, Eesusio piineri toakoioopua, Peeroa kihta nane'riapa ahpo chanimiao, oowera wa'a chaanekapua Eesusio:

—iMasitari, kaawechupena i'wa nooka teemeai! Paika ekapora ajawama teemea, piiripi aamowichio, piirea Moisewichio, wa'a ikisa Eeriawichio tiame. Nape Peeroa kihta inatapa ahpo chanimiao.

³⁴ Peeroo wa'a chanioipua Eesusio, toomari yasiparepua wa'ao, mo'porepaka. Wa'a iikpa toomario, majapochire Peeroa, wahjachi ooka mochikameapua tiame.

³⁵ Wa'a ikisoo toomario, wa'a toomaritereo, chiame inamurepua:

—No'o Taana puuu, no'o weeraria, no'o uuria. Eemea pu'kao, e'weka mochipuapua.

³⁶ I'ka ihkepameo, nayewaka kajusoopua, toomari apechusoopua, Eesusiche weeriamete wewiretupua. Nape aapoe i'ka ahpo tetewariao, ihchi teewerepua pu'ka taawechiamio, aawatao ki tuuyerepua pu'kao.

*Eesusi temari ki kaaweruma tijoeturi yahchame yachapatena
(Maateo 17:14-21; Marako 9:14-29)*

³⁷ Meereopua, kaawitiachi tetekiaio wa'asio, muuwaeme nokisiamete tetewarepua ahpo natepameri.

³⁸ Wa'a muuwarichi inisiamete piiripi tijoea, utewaeme sisinamurepua Eesusio:

—Masitari, no'o tesiwe e'remitia no'o taanao. Piiripi wa'api taanaemekane.

³⁹ Nape na'araria, tisia chachapia ihstitamekapua. Senawato ki ku'ita sisinatekapua pu'kao, mumukipatiapua pu'kao, chu'wachioopua toonewateka. Pu'kao chapisaopua, ki toinariamekapua pu'kao, ahkasioi weerewaraopua, yooma saasawetiapua.

⁴⁰ Aamo te'ta ma'masitiao utewa yoorakaine ma'chipamichioopua, nape aapoe ki kajukamekapua ma'chipakao.

⁴¹ Waikao Eesusia chaanerepua yooma wa'a ajakameo:

—Ai eeme, kiisi ahjachi erakoame Riosichio, oowera yooma wewekakame ti'tijoeri. ¿Ahkasi achinitio wa'a teeretania aamo ahjamao, aamo anachakao aamo wa'a te'tia? Ehsoopua pu'ka temario, no'o i'yetosaopua wa'ana.

⁴² Pu'ka temario Eesusichi upatioopua, reemoniwari ahjachi kahtiamea, eenechi kai muenati puiparepua pu'ka temario, tisia kokosa yooraka mumukipateka. Nape pu'ka reemoniwario wa'a yoorioopua pu'ka temario, tisia te'yaka ma'chipakesaopua pu'ka reemoniwari mumukipatio, saukame ki'yarepua pu'ka noonrao.

⁴³ Wa'a ikitiopua Eesusieo, ti'tijoeria, ki nu'uti ihsiamie eraparepua Riosichio.

Eesusia oosa simiyamechi chaanipua, ahpo mukimiao
(Maateo 17:22-23; Marako 9:30-32)

I'ka ti'tijoerio ki nu'uti erakoioipua Eesusi iintoriao, Eesusia chaanerepua ahpo te'ta masitiao:

⁴⁴ —Tisia kaawe keepukao, i'ka ti'tijoeri chaachapao, wa'a chaachapanioi no'oo, nee Tijoe Naawakamea, wahjachi ki ka'karuma ti'tijoechi, nehjipumeapua.

⁴⁵ Nape aapoeo ki pahteka inamurepua pu'kao, wa'a chiiio. Ka'chi iika chapime erakorepua, pahtewakao, pu'ka iinatukemiaoi suuwe eraparepua.

¿Aatanakamera epeche weruma teerewaeme?
(Maateo 18:1-5; Marako 9:33-37)

⁴⁶ Piie taaweo Eesusie te'ta ma'masiteniamea, nekakome chaachapariapua ahpo, aatanakamera epeche ahpo weruma teeremeriko nayewakao.

⁴⁷ Nape Eesusia, nane'riapa ahpo ajawaria inatao, piiripi kuita uukaopua ahpo chokichi werapakao, chaanerepua pu'kao:

⁴⁸ —Noochitia kaawe e'reka uuka tetewamea kuitao, ki weruma ahpo e'rakao, noochi kaawe teereniameapua. Noochi kaawe teereniamepua, wa'achitia kaawe teereniamepua, no'o Noonochioi. Wa'a teesoo, puuu kiisi weruma ahpo tetewamea, epeche weruma tiamekaitepua.

Aaata ki taamo wa'iniamea, taamo ahjama teetoamepua
(Marako 9:38-40)

⁴⁹ Wa'a cheesoopua Eesusio, Waania chaanerepua:

—Muuua taamoo, taamo paaeriamemua aamo na'naritomichio, aamo tehkiwachi ku'imichio tiame, nape teemea tapanara nayewatuka ohjoaio, aaata tetewaka teemea ki taamo ijinuwa, aamo teewarachi cheeka ma'chipayame nanaarame reemoniwario. Ta'omaka teemea pu'kao, ki taamo ijinuwakopa.

⁵⁰ Wa'a chiiopa Waanio, Eesusia chaanerepua:

—Pe'yachipua pu'kao, ki taamo ahjama nokayai puuuu, ki taamo na'ara nokayamepua, ohsotia puuuu taamo ku'yamepua.

Eesusia Saantiao te'yanipua Waani tiame

⁵¹ Paikapi taawe toioiopua, Eesusi tewekachi mooenamiachio, Eesusia oisa teetoka mooenarepua Eerusarenio.

⁵² Nape pahchao, ahpo ajawaria uhjurarepua, ahpo che'repapuachi i'yamichioo, nu'uti mochiwachio, Saamaria weeechio.

⁵³ Nape Eesusi ajawaria wa'a mochiwachi e'enatioio uhjuratioio, ki kaawe uuka tetewiretupua, Eerusarenichi siimpameko nane'rekapa. (Saamaria ohjomea wa'a teeka tetewirepua Eesusi uhjurarioo, ki ahpo kaawe uuka tetewamekapapua, Eerusarení ti'tijoerio.)

⁵⁴ Wa'a ikisaopua Saantiao Waania tiame, i'ka inamusaa, chaachaparepua Eesusio:

—¿Ihtana iintotariapua pu'kao Masitari, tewekachi na'i itatariarepua, ahjae kosimichioipua pu'kao, Eeria Riosi nayewatura iintoriachitia waika ehkoriai taaweichiamio?

⁵⁵ Nape Eesusia wa'a chaachapopao, ku'rika kaawe ne'nepaka, te'yarepua pu'kao chaaneka:

—¿Aaataai Riosichi paparamema, wa'ana erakometepua? ¿Kikosa aata aamo na'ara yooro, wa'achi yoranare eemeai?

⁵⁶ Waikao uumatorepua pirena mochiwachi che'repauachi i'yamia.

Eesusi na'naritonariamea
(Maateo 8:19-22)

⁵⁷ Pooechi siimpoio aataa, Eesusi naepakao, chaanerepua:

—Paamira Eesusi, aamo ahjama siminare neeeai, ahkaoi aamo simiyachi.

⁵⁸ Nape Eesusia chaanerepua:

—¿Kaawe inatakame muuua aamo chiiao? Keeochia, keeochikai iinuemepua ahpo kochimiachio, tuchikia tuchikikaio iinuemechi puai ahpo ta'sowao, nape nee Tijoe Tijoetukamea, kihta iinuemenia ahkaoi no'o kochimiachio. Wa'a tiamekoio, ¿no'o ahjama siminariame muuua?

⁵⁹ Piirechiopua tiame Eesusia, ahpo ahjama nokisiamema inisiameo, chaanerepua:

—No'o ahjama ihsiamema enemitiapua, no'o Noonochi tehkiwa ku'isika.

Nape tijoea nehjiarepua Eesusio:

—Eje'e wa'a ikimane Paamira, nape iiweta pahchao, no'o noono kiterepakame, no'o toimitiapua wetemajimichioopua pehjo —cheerepua oowera wa'a chaanekao.

⁶⁰ Eesusia nane'riapa oowera wa'a chiioopua pu'kao, chaanerepua:

—Toipuapua pu'ka Riosiwichio wahjipakameka te'tiameo, aapoe nokimichioopua ahpo wahjipakame wetemajikao. Muuua ohso kaawe, pichiwa no'o Noonochi tehkiwachi teetonaresaa, noochitia teetomitiapua ohso kaawe, Riosi kaaweruma tuuyewarikamera tuuyetopuapua ti'tjoerio.

⁶¹ Piirechi tijoe pooechi nokisinioi natepatiamea, chaanerepua Eesusio:

—Paamiraa, siima neeeai aamo ahjama, ahkaoi aamo inisiachi ku'isimia, nape no'o puuyepuapua pehjo, no'o ta'pechi aamo ahjama siimio, tuuyemichioopua pehjo.

⁶² Nape Eesusia oowera nane'riamekapa puuua, oowera wa'a chiamiakapa pu'kao, chaanerepua:

—Oowera wa'a chiiame muuua, ki te'ta no'o ahjama siminariaio. Muuua aata yoomuameka tiamepua, yoomoka ihtoai pukamina ne'nepame, ahka aamo asimiachiche ne'netomitiapua ohso kaawe. Wa'a tiamea ki te'ta ne'netoamepua ahpo asimichioopua inatariachi. Muuua pichiwa no'o na'naritonariame enesaa, ki wekana erametemua aamo no'o ahjama simiao, wa'a erasaa muuua, aamo pukamina ne'nepameka tiamepua. Wa'a ikisaamua ka'chi iika no'o Noonochi teetomerimua, no'o Noonochi tehki yorakesikaopua.

10

Eesusia paika weerewa aampa oosa mariki uhjurani

¹ Neipa piirechi taawechio, Apoe Eesusi Paamiraa, pahcha pukeri simiyachi ajawakaipua uhjurawa, eenechi uurepua neipamio, wahjachi ti'tijoe uhjurapuameo. Puuua, paika weerewa aampa oosa mariki ti'tijoe enerepua. Puuua pu'kao, chaaneriaipua:

² —Ki ku'ichi i'ipapuachio, nape tekipanamea paikapipua. Utewa itanekepuapua, i'ipapuame Teekorao, aamo uhjuramichioopua, ahpo tehkichio.

Wa'a chaanesapaopua, o'okache uhjurepua yooma mochiwachiamio, ahpo asimiachiamio, nape aampachi chaanesapa pehjo:

³ —Kaawe aamo neesetoka naaju. Po'wachitia te'teretoame eemea, sapoorika te'teriamo ti'tjoerichio.

⁴ Kihta i'tomerie eemea naatio: mokewario, toomioi, kaakaoui. Ka'te tehpe weripamitia poeochioi, teepotakaio.

⁵ Wahka ta'pechi ajasisaai: "Kúíraaa, Riosichi paparame ti'tjoeri", chaachapaka teepotapuapua wa'ao.

⁶ Riosi ti'tjoeri enesaa, kaaweruma aamo teepoteka aamo asipumapua. Ki wa'a tiame enesaa, ki aamo nehjiamapua.

⁷ Aaata ta'pechi ajasetitai, wa'ache mochisa checherepasa uumatopua-pua wa'ao. Kooameoi, kihta chanika ko'kopuapua, ko'kosa ijiwa kiatiaio, ihchi iijipuapua. Tekipanaka oiyamea, ko'koteniamepua.

⁸ Wahka mochiwachi ajasisaa, ihta kooame kiatiaa ko'kopuapua.

⁹ Wa'a kokoriame mochisoo, sautesaapua, chaanepuapua: "Riosi ye'karia epeche waapi enetoamepua, Apoe Te'ta Yawichi aamo sautena."

¹⁰ Nape ahka mochiwachi ajasitioi ki nakitiaa, ma'chi puuyasapa uumatopuachio wa'asi, ahpo tarachi pechichisaopua kaakao, chaachapasa uumatopuapua:

¹¹ "Aamoo taamo wa'inekopao, we'e moorewaraoui taamo kaakachi chukipakame, taamo pechichisa uumatoma teemea. Nape nane'remitia eemea, taamo Riosi kaaweruma tuuyewario, amochi u'paria aamo nayewetioopua, Riosie newipameriko enerio eemea, ahpo yawichituwachi mochimeri enerioopua."

¹² I'kao, kajusaapa tuuyekao, chaanerepua ahpo uhjurapuameo tiame:

—Pu'ka taawechi Riosi katewiachio, pu'ka mochiwachio ki aamo nahkeriopao, Riosi kokosaria, epeche teeremiitopua pu'kawichioo, ki Sooroma mochiwari ikiriachitia.

Mo'mochiwari ki e'waka mochikame

(Maateo 11:20-24)

¹³ Waikao Eesusia, ki e'waka mochiwachi mochikame inatepakao, cheerepua pu'kao: "¡Áii muuu Korasini mochiwachi mochikame! ¡Áii muuu We'saira mochiwachi mochikame tiame! Yooma puuu amochi peenia tiame no'o iintoriao, Tiuro mochiwachi iintokame enesoopua Siironi mochiwachiopua tiame, ki ehpesi suuwe erapamii puuuu, napisochi yasi-pamii puuuu, sosotiamé wisasori wakirataka, ahpo tatakoriiriao, suuwe erapakapa.

¹⁴ Nape aamo wa'a noonoriawichioo ki ka'karumao, epeche weruma enemera Riosi kokosariopua, ki Tiuro mochiwachitia, ki Siironi mochiwachitia tiamea.

¹⁵ Muuu Kapenau mochikameai, ¿tewekachi uumpameri maaena eemea Riosieo? Ka'ii. Ohsotia ki wahjiamé ruhjiniachi ihpapapuame eemea, ki teesa aiwaniachi."

¹⁶ Eesusia eenechi naewaka pu'ka paika weerewa aampa oosa mariki ooka ahpo uhjurameri, chaanerepua:

—Aamo no'o uhjurari keepuamea, no'o keepuamepua; ki aamo nahkiekamea keepukao, ki no'o nahkiekamea keepukao; puuu ki no'o nahkiekamea keepunarekao, no'o Noono i'ka weechi no'o uhjuraria, ki nahkiekamepua keepunarekao.

Paika weerewa oosa mariki ooka ti'tijoe uhjuratiame no'rawa

¹⁷ Neipaopua eenechi e'ensaa puuu paika weerewa oosa mariki aampa ookaa uhjuratiame, tisiwa kaawe erakokaopua, chaachaparepua Eesusio:

—jPaamira, ki teesa peenia teerekapua tamochio, reemonioai aamo teewarachiche cheesochepe, taamo e'wekamepua puuyachaniaa ti'tijoechio!

¹⁸ —Eje'e —cheere Eesusia—, pichiwapua teware eemea Satanasi ku'kuyao, Satanasionia, tetewakamenia tewekachi o'inia ipatiameo, su'werichitia wichikameo. Puuu ku'waripua, i'wa weechi ohjoamea.

¹⁹ Neeea aamoo, utewari ki'yakamepua ki'yao, pukaeo, pu'ka seepurawa Satanasi utewari newitomichio; sayaweo aamo ki'kitioio, ka'chi aamo ikimichio, machirie ki'kitiaio, kihta saaemichio ko'koameo.

²⁰ Nape wa'a te'tiai no'o utewari yahcheriaieo, ka'te pukaekamera aamoo ojeramitiapua, ohso kaawekamera aamo kaawe erakopuapua tewekachi mochimerikapua Riosi ye'karichi, aamoo teewarao, Riosi iyotaperichi iyotetiamekapa wa'asi. Puuukamerapu, epeche nateyameraa, aamowichio.

*Eesusi ahpo Noono Riosichi teerewa nayewa
(Maateo 11:25-27; 13:16-17)*

²¹ Pu'ka wa'apichio Eesusia, tisia peenia erapaka Riosi Riosiwarioe, cheerepua ahpo Noono tewekachi kahtiamoe:

—Cheriwema No'nooo, yomatiamie itapiti iintuame teekora, yooma tewekachi iintuameopua, yoomatiame weechi iintuameopia tiameo, tisia kaawe iintoriopa aamoo, yooma aamo ye'karichi muiniamechi simiyameo, aamo noriwi teeweriopa aapoe ahpo pepeniwachichee pahtenariameopua; nape nu'nuntika te'tereriame amochi itaka, aamo ye'kariwachi simiyame pahtenarewao, kawiyame ma'chitakamemua pu'kawichio. Eje'e No'noo, wa'a iintokame muua, wa'a tiame inatakamekapa.

²² Ahpo Noono ahjama nayewasaapa, yooma ahpo keepuameo, chaanerepua:

—Yooma ihta itapiti iintuameo, yooma kiatiamenia no'o Noonoeo. No'o tiaa, aaataa ki no'o machiyamepua, no'o Noonoe te'pa kahtiamie. No'o Noono tiaoi tewekachi kahtiamoe, neeche nane'riamepua pu'kao, apoe te'ta Taanarache, ki aaata piirechi. Neeche puua tiameo, no'o Noono machinariameo, machitiameraa.

²³ Wa'a cheesaapa ahpo ajawariamechi ku'rikao, chaanerepua, aapochechewichio:

—Kaawechupena eemea, tetewani eemea ehpe no'o ihsiao.

²⁴ Muuwaeme ehkoriai Riosi nayewaturaa, i'ka aamo tetewa tetewisaa-pua, tisia kaawe erakomiipua, aapoe tetewapa i'kao, aapoe inamuapua tiame i'kao, nape wa'atia ki tetewarepua.

Kaaweruma tijoe Saamaria ohjoeme, wa'achitarichi nayewaniame

²⁵ Seenepi simikameo, piiripi Moise nuurari masitaria, oowera aati-atakaopua Eesusio, chaanerepua:

—Masitari, ¿ihtana yoratania ahsepanariaa, ki wahjiamie ahjaniameo?

²⁶ Eesusia nehjiarepua:

—¿Achini cheeka iyotetiamepu naaju, Moise nuurariaa? ¿Ihtana pahtena muua pu'kao?

²⁷ Moise nuurari masitaria, nehjiarepua:

—Wa'ao chaanipua: “Apoe Te'ta Paamirao, nakika tetewipuapua, yooma aamo iikae, yooma aamo utewaeopua, yooma aamo inatarie; aamo piirechiopua, aamo wa'api nakiyachitia, wa'achitia nakipuapua pu'kao.”

²⁸ —Wa'atepua, kaawe nehjiakamemua —chaanere Eesusia—. Pu'ka teresaamua, ki wahjiamie ahjamamua —chaanere Eesusia.

²⁹ Waikao, masitari tijoe pu'kao, wa'a ihsiamie e'rapuapua, kaawe inatukerepua Eesusio eenechi:

—Puuu no'o piirechia, ¿aatanajuarepua?

³⁰ —Keepusao naaju —chaanerepu Eesusia—. Nee. Aaata tijoea Eriko simiriataipua, Eerusareni pooechitu, nape pooechi ihtoaiopua, aaata nanaaramee wepiretiatapua, kiiya mukukame toaka. Wa'a yorasaapu, yooma ichikoneretiataipua, ahkasioi wisasori ahpo chuchatoaioi.

³¹ Ehjepamio, aaata neeserosiai pu'ka wa'apichi pooechi ihtoriataipua, nape wa'a po'yame tewakaiopua, ikicha u'matoriatapua, kiisi ku'ipasa.

³² Reewi tijoeai wa'ami u'matoaio, wa'achi iintoriatapua tiame ikicha u'matoka.

³³ Nape piirechi tijoe Saamaria eenamea, wa'ami u'matoaio, wa'a po'yame tewakapaopua, tesiwa e'repariatapua.

³⁴ Ihjia, apechunaka sowijiyoi chuhcheka i'yowesaapua, itapiti aakorieme chuhchekaopua tiameo, puureriatapua pu'kao na'ituriachio. Wa'a ikisaopua ahpo yaasetoachi tekitekao, mochiwachi i'toriatapua, che'cherepaniachio, wa'a che'repariatapua inatekao.

³⁵ Pu'ka meereo, ooka toomi ma'chipasao, wa'a che'repaniachi teekorao, ki'yariatapua cheekao: “Ía, epeche nateyame enesoo aamo inateriao i'ka tijoe, eenechi eenaiio aamo natetemane. Wa'a cheesaa, u'matoriatapua.”

³⁶ Wa'a tiame nayewesaapa Eesusia, pu'ka tijoe masitario, iinatukerepua: —¿Achini tiamera ihji paika uumatokamea, kaawe iintorepua ahpo piirechio?

³⁷ Waikao masitaria, cheeka nehjiarepua:

—Wee, neea tesiwa e'reka ku'ikamera maayamenia —cheerépua.

—Eje'é —chaanere Eesusia.

Wa'a cheesaopua:

—Wa'achi iintomitia muuuai —chaanerepua.

Eesusi Marata Maaria tiame pehterachi ihsiria

³⁸ Piie taawechi Eesusio, Eerusareni simiyoiopua ahpo ajawaria ahjamao, paikapi mochiwachi asisisoopua, aaata Marata tewaniamee tetewiretupua. Puuu oowitiamea, ahpo ta'pechi paajuterepua pu'kao, Eesusi ajawaria ahjama, ahpo ta'pechio ko'komichiopua.

³⁹ Marataa ahpo ta'pechio, ahpo piini ahjama ohjoeme eneriaipua, Maaria tewaniame. Puuu Maariaa, Eesusi chokichi yasiparepua, Eesusi nayewa keepunaria.

⁴⁰ Nape Marataa, tísia eerina ihsiapapua weeka itapiti yoorakao, chaacharepua Eesusio:

—¿Ka'chi e'ranimua no'o piinio ki no'o ku'ioio, piinero no'o tehki ihsioio kooame yorakao? ¿Ki no'o ku'inuretaremua no'o Paamira?

⁴¹ Nape Apoe Paamiraa, nehjiarepua:

—¡Aa Muuu Marataa! ¿Tahpitika e'ramemua itapitichio?

⁴² Piiripi wa'apipua, itapiti tísia tahpitika erapuamea. Maariaa, pu'kakamera uunarerepua pu'kao, pu'kao, aaatae ki u'yemetepua.

11

Eesusia Riosichi nayewaniame masitewa

(Maateo 6:9-15; 7:7-11)

¹ Seenepi simikame Eesusio, tewekachi kahtieme ahpo Noonoma nayeioio, i'ka kajusoopa nayewakao, ihji te'ta Eesusi masitiaa chaachaparepua Eesusio:

—Paamira, taamo masitemitia taamooi, Waanichitia ahpo masiterao masiteria, achini cheeka nayeweniamepua, te'pa kahtieme No'noo.

² Eesusia chaanerepua waikao:

—Aamo Noono nayewenariaa, eee chaachapapuapua:

Muuu te'pa kahtieme No'noo, aamo teewaa, te'ta tisia iyoriniame enemitiapua.

I'wa weechi enamitia muuua, aamo ye'kari yasipatemiao.

Aamo e'ra ikimitia weechioi, te'pa tewekachichitia.

³ Soparame taamo kiamitia kooame senepi taawechi.

⁴ Taamo tatakoriario cheriwepuapua, taamo cheriwiachitia taamo na'ara yoorameo.

Ka'te taamo tooa ki kaawerumachi taamo ruhjimichioo, taamo newipatemitiamua pukachio.

⁵ Wa'a cheesaapa Eesusia, cheerepua tiame Riosichi itaniameopua, i'ka wa'achitarichi aaata iintoriachitia nayewaka, eee cheere Eesusia:

—Aaataa, aaata ahpo piirechi ta'perachi enariataipua naasipa tukao-miahka. Puuua wa'a eenakao, chaaneriataipua pu'kao: "No'o reewemitia ookapioi paani.

⁶ No'o ta'pechi eenakapu aaata poorosimiamie, ko'kotemo o'rane pu'kao no'o ta'pechi che'repamiopa, nape kihta iinuekane no'o ko'kotemiao."

⁷ Ta'pechi reweniamiea, pichiwa nehjiatarepua nehjiao, nape eee cheeka: "Ka'i, ki werisime e'rani neeepa, yooma yeetepakame teemeapa wa'asi, kukuchiai, yooma kokochika pe'tiamepua wa'asi. Ki werisinare neeea, aamo kiamiaio."

⁸ Nape reweka itayameo utewa chiipao, ki kichiwa cheemichioopua, rewemapua ohso kaawe, ki suuwe e'raka e'rarioipua, tisia tukao eenakao.

⁹ Nape Riosia ki aaata nahsinepameapapua, a'chitia keenakooi aamo apochi eenakoiopua itapiti itanemiaopua, naasipa tukaokooipua, aamo kaawe e'reka kiamapua. I'yamitiapua, teimapua waikao. Yeetarachi chochoka sisinamupuapua, wahjonepuamemua waikao.

¹⁰ Yooma wa'a teeka ihta keenakooi itayamea Riosichio, uutepuamepua. Riosichi itasaa, kiapuamemua. Riosichi i'yasaa, teimamua. Riosi yeetarachi aamo sisinamusoo, aamo yeetapumapua.

¹¹ '¿Naakona aaata noonoraa ahpo taana paani itasoo, tehtena kiamapua? ¿so'chioi itasoopua ahpo taana, siinoioi kiamanapua?

¹² ¿ka'waoi itasoo ahpo taana, machirioi kiamanapua?

¹³ Weeh, aamoo tatakoriamekoi kaaweruma ki'yame enesoopua aamo tatanao, ¿ki kehkisa epeche kaawe e'raka amochi enanaretare Riosia, amochi yasipamiaopua Riosiwarie? Wa'a iintomeri aamo Noono tewekachi kahtiamea, yooma aaataoi apochi yasipamichio ahpo Riosiwarie, apochi enapaka itaniamechio.

Eesusia reemoniochi uuyame tewaniapua utewario
(Maateo 12:22-30; Marako 3:19-27)

¹⁴ Senepi simikame Eesusia, tijoe yachapate puuua, reemonie ni'opakame. Ihji reemonieme ni'opakamea yachapasaapa, ma'chipasetiaopua reemoniwario, nayewasirepua. I'ka wa'a iikame tetewakame ti'tijoeria, tisia peenia eraparepua Eesusichio, wa'a iintokopa.

¹⁵ Nape ookapi puuu tetewikamea, chaachaparepua:

—Áaa, Weseu yahchamekapa apochi, wa'a ihsiamepua, pu'ka wa'api reemo noonora utewarie.

¹⁶ Nape wahjachi ti'tijoe tiamea, ki pichiwa utewarieme maayameopua Eesusio, pu'ka ahpo iintoriaopua reemo ma'chipaka, itapiti ki maaenari itarepua iintomichioo, te'pa eekachi teteipua tiame.

17 Nape Eesusia, nane'riapao, Weseu utewarie ihsiame maaeniao, chaanerepua:

—¿Achini teeka nasiwata Satanasia ahpo wa'api? Aaata ahpo ijinuwa ahjama nasiwasaa, ¿ki yooma ahpo wa'api soopatarepua? Aaata ta'pechioi, ahpo tatanachi wa'api nasiwasaa, ¿ki ahpo wa'api ta'pechio, yooma ahpo ko itarepua?

18 Satanasiai, ahpo wa'api ahjama ijinuwa nasiwasaa, wa'achitia ahpo wa'api soopamapua.

19 Eeme wa'api, ti'tjoeri puuyacho tuusaa reemonio, ¿ihtana utewarie puuyachame eemea? Riosi utewarie chaachapasaa, ki pichiwanamea no'o chaachapao.

20 Nape no'oo, Riosi utewarie puuyachame enesoopua Satanasi reemoniwariao, Riosi utewarirakamera ihsiamepua. Wa'atiao neeea, Riosi utewarie Riosi ye'kari iintapame neeea, pukae inisikao, Satanasio newitopakaopua.

21 'Satanasia, aaata weeechi ohjoemekatepua, ahpo karichio ki ookapi aataeka tisia utewaeme, ahpo iinueka kahtiao kaawe neesetoka. Wa'a tiapa puuu aaata tijoea, ka'chi iika ichikoneme tiamepua, tisia kaawe neesetoka yasitoamekopa.

22 Nape piirechi tijoe epeche utewaeme enasoopua ki ookapi aataekao, pu'ka ta'perachi iinueka u'yemiao, newitoka yooma u'yemapua pu'kao. Wa'a iintosaapa puuu pu'ka newitoka u'yeriao, ahpo iintonaria iintomapua pukao. Weeh, nee Riosie Tijoe Tijoetutetiamea, pu'ka Riosi te'ta utewarie eenakamenia, Satanasi ye'kari utewarira puipamia.

23 'Yomatiam e aaataa ki noochi ahjama te'teriam e, no'o seepurawapua. Ki no'o ku'ika Riosimina upapameapua ti'tjoerio, no'o mamajochakiam e puuu, ki noochi enepamichio, pu'kao ki no'oeo chi'ripamichio.

*Ki kaawerumari tijoeturi eenechi aaatachi eename
(Maateo 12:43-45)*

24 'Aamo inateka mochtomitia eemea, pu'ka Satanasi reemoniwachio. Ihi Satanasi reemoniwaraa, tijoecho machenasaapua, oowera wahka ooruchi oiyaipua aaatachi ahpo pakimiachi i'yakao; ki ahka tewisaapua pakipuachio, erapamapua: "No'o yasariachio kakupakaipua, ohso kaawe wa'akamera siimania eenechio."

25 Wa'ao wa'apitia kakupa tiio tewisaapua, ki wa'a Riosi Riosiarie eina teeresoopua ahpowichio wa'ao,

26 ehpeche oowisani epeche ki ahpochitia nanaarame Satanasi re'remoniwa paajutesapua, eenechi wa'a pakimapua. Waikao puuu tijoea oowitiameoiopua, epeche ki kaaweruma enepameripua, ki ke'chu ahpo teereriachitia.

Te'ta pichiwari peenia eraniame

27 I'ka wa'a tiame nayeio Eesusio, piiripi oowitiame wa'achi ihsiameai keepukao, sinanarepua cheeka:

—¡Aamo naawatekamea, tisia kaawe e'ramejuarepua, puuu aamo chiiteka weripatekamea!

28 Eesusia chaanerepua pu'kao:

—¡Te'ta kaawe erakoamea, naati puuúa, Riosikamera e'weka mochi-toamera, pu'ka chiikamera keepuamera!

*Ki ka'karuma ti'tjoeria ki maaenari naaniatiwa itaya
(Maateo 12:38-42; Marako 8:12)*

²⁹ Wa'a ihsioi Eesusio masitekaopua pehjo, ti'tijoeria epeche epecheche enetorepua napawikao, tisia muuwepakaopua Eesusi norikameo. Wa'a ikopa wa'ao, Eesusia, o'inerepua masitekao. Puuaa chaanerepua:

—Ehpe taawechiami ti'tijoeria, te'ta no'o peenia ihsiwae itayamepua no'o naaniatiwao. Nape ki tetewitepuamepua wa'asio no'o naaniatiwaoopua no'o peeniasiwao, naatiche enemeripua no'o naaniatiwaa, Oonasi ikiri-aka tiame, enemeripua pu'kawichioo, no'o naaniatiwaria.

³⁰ Wa'achitiao ehkoriami Oonasi ikiraa, ehkoriami Niniwe taawechi-amiwichio eneriamepua naaniatiwario, Riosie wa'api uhjuria aho ma'chitameopua, wa'achitia ehpiami taawechiami neeeai apoe wa'api Riosie uhjurakamepua aho ma'chitario, ehpiamiwichio no'oo ti'tijoeri nayewemichioopua. Puu enemeripua naaniatiwaria, aatanakoo te'ta no'o ma'chitamea, no'o Noonoo no'o mukukoio, eenechi no'o ahjaterioio.

³¹ Wahka ihtoriachi Riosi ti'tijoeria te'ta katewichio, puu yawichi oowitiam Tetuyachi o'inia eenakamea, Saromoni te'ta peenewari machi-wari ne'nemia eenakamea, te'ta wenejimeripua aamoo, ehpe taawechiami mochiriameoo. Wa'a iintomeri puuaa, kai waapi o'inia eenakamekapa Saromoni tisia peenewari keepumiao, eemeo ki aho iintoriachitia te'teriopua, no'oo epeche weruma tiariemekoio ki Saromonichitiao, no'oo tisia aamo chokichi oioiopua, kiisi no'o ewakoamekopua no'o aamo masitiao, kiisikioio, no'o keepunarekao.

³² Wa'achitia Niniwe ohjoekameai, aamo wenejimapua tiameo, Riosi te'te ti'tijoeri katewechio. Wa'a noonoiapua aamoo, tisia pichikeriapa Oonasi cheeriaopua, aamoo, kiisi no'o pichikeriamekopa no'o masitiao, no'o epeche tisia weruma tiariemekoipua, ki Oonasichitia.

Tahjera taamo weerewachi tiia
(Maateo 5:15; 6:22-23)

³³ Waikao Oonasi ikiria teereria nayewasaopua, taamo weerewarachi tiia nayewakapua i'ka wa'achitarichio, eee cheekao:

—Tahjeraa, ki noriwi weraniamepua itapiti teereo, te'pa weraniame ohso kaawe, weeresi uutapamichioopua, wa'a enapameopua uutapemichioopua.

³⁴ Puusia, tahjeraka tiamepua taamo weerewachio, pukae tetewini-amepua te'ta kaawerumara pahtewario. Kaawerumache aamo inatame enesoo, puu tahjewaa amochi tajimeripua, kaawerumachiche aamo oiteka. Nape ki i'ka masitewa kaaweruma pahtewari uusaamua, ki kakupachi oimamua, tukapachikamera.

³⁵ Wa'a teesoo, kakupachi mochitonariaa, ki toipuapua choipamichioo, pu'ka kaaweruma pahteriaopua, amochi uuriao. Ki wa'a teeresaamua, tukapari enemamua amochio.

³⁶ Yomachi amochi uutapame enesaamua, kihta ki'tiameomua noriwi ihsitiameo, kaawerumache enemamua waikao amochio, yooreminao, aamo itapiti tahjerae, uutapaniamechitia.

Eesusia wiwisituame teewanipua pa'pariseroo, Moise nuurari ma'masitariopua tiame
(Maateo 23:1-36; Marako 12:38-40; Ruuka 20:45-47)

³⁷ Eesusia kajusooopua wa'a naewakao, aaata parisero tijoe aho ta'pechi paajuterepua, aho ta'pechi ko'komichioopua. Eesusia, pu'ka parisero ta'perachi asisaapapua, chitokae poiparepua ko'komiao, wahjachi ahjama ko'komiao.

³⁸ Nape pariseroa, ki paanikoriamekopua Eesusio ko'komia, Moise nuurari nokiwachitiao, iinatukerepua: "Achina tiachipa ki paanikokamua ko'komiao?"

³⁹ Wa'a chiopa pu'kao Eesusia chaanerepua:

—Eeme parisero ti'tijoea, aampache kaawe pakoyamepua pehtorio, nape yooreminao wa'atia toayai, ki papakotiamē. Wa'ache te'tiame eemea yooreminao, ki papakotiamechitia, aamo yooreminao eemea, pochikame kahtiame eemea, ki kaawe noonoitiamē ichikoka, yooma ihta ki ka'karuma tiame.

⁴⁰ ¡Ki ijinatame eemea! ¿Ki nane'riame eemea, ma'chi weerewa netekameo, yooremina tiame neteriamekopua? ¿Ki nane'riamekosa eemea, ma'chi ahpo weerewachi papakoamea, ahpo yooremina tiame papakomerikopua?

⁴¹ Pukaepa eemea, tiopachiwichio toomio nehjaio, iikachi kaaweruma e'raka kiapuapua, ki ti'tijoyerikamera, aamo kaawe e'remichiopua. Wa'a nokisao eemea, yooma piipateka enemii eemea, yooreminao, ma'chio tiameo.

⁴² '¡Áii eeme parisero ti'tijoea! Eeme oosa mariki simiyame poanatakiamē Riosiwichioo, yooma ihta aamo echaria i'ipaopua, meenta saawaraopua tiame, ruura i'yowiopua tiame, yooma ihta rahtatiame koi'wameopua tiame, nape wa'a nokakai eemea, ki tesiwe e'riame eemea ti'tijoei ichikoekao. Wa'a te'tiapa eemea, ma'chiamē tiame eemea, ki pichiwa nakiyamekopua Riosio. Ki ichikoka mochtomete eemea ti'tijoeio, pu'ka Riosiwichio poanatakia ki'yariwaoi, ki toaka kiatoka.

⁴³ '¡Áii eeme parisero ti'tijoea! Eemea napawikarichio, te'ta weruma teerewame mochipachi moomochikonariame, ahpo yooreka teteipuwichioopua ti'tijoeio. Pooechi ohjoiopua eemea, yooreka teepotejeranipua.

⁴⁴ '¡Áii eeme wahjpame toaniachika te'tiame, wa'ami uumatoame ti'tijoeia, tisia eiwepuatiachi tekeyame ki wa'a tiame maaekaopua teereo.

⁴⁵ Wa'a chiopa Eesusio, piiripi puuu Moise nuurari masitaria, chaanerepua Eesusio:

—Masitari, parisero ti'tijoe wa'a cheekaomua, taamo nekamutenamua tiame.

⁴⁶ Nape pu'kao tiame Eesusia, chaanerepua:

—¡Áii eeme iyoteri ti'tijoeai! U'matoka pehtiame iyoriwa yorapumeopua ti'tijoeio, Moisetaru nuurari chiia na'roakao, aamo wa'apioi, kiisi kajume tiaopua iyorikao.

⁴⁷ '¡Ai eeme!, ehkoriaami Riosi nayewatura wahjipakame toatiachi tosawiamē, te'ta nakiriamechitiapua pu'kao. Nape pu'ka Riosi nayewaturao aamo wa'api ehkoriaami mochiriamē ko'yakamekoipua pu'kao.

⁴⁸ Wa'a te'terekao eemea, kaawe e'riameka nooka eemea pu'kao, pu'ka ko'yariopua, ehkoriaami Riosi nayewatukameopua, pu'ka wahjipakame toatiachioopua, senepi paaumparichi tosawesikaopua.

⁴⁹ 'Pukaepa Te'pa Kahtiame No'noa, nane'riapa puuu ehkoriaamio, cheerepua: "Wa'a uhjurenane no'o nayewatura, neipa no'o ajawariaopua tiame, tuuyetumeri. Puuu, ko'ipumeopua ookapio, wahjachio na'ara yoramia, naanaripume."

⁵⁰ Wa'a nokayamekapa eemea, wa'achitia ki kaawe noonokame eemeai, aamo ehkoriaami noonowiriachitia. Yooma ehkoriaamisi o'inia Riosi nayewatura ko'itiameopua,

⁵¹ Aaweri yasaria taaweichi o'inia, ahkasi Sakaria ooka Riosi iyoriwa tepawetiachiami u'matoi meritachisi ko'itiameo, yooma eeme i'ka ikitiamewichioo, te'ta Riosi kokosariraa, amochi wichimeripua.

⁵² 'jÁii eeme Moise nuurari ma'masitari! Tísia kaawe nane'riai eemea, achini teeka kaawe mochtipuame Riosichio, ki wa'a te'tereka mochtioamepua. Wa'a te'terimeai eemea, ki toani eeme wahjachioi, kaawe te'tereka mochtiomichioepua pu'kao, Riosichio.

⁵³ Waikao o'inia, parisero ti'tijoea, Moise nuurari ma'masitaria tiame, nekaweka tetewarepua Eesusio. Waikao o'inia wa'anao, ki ta'iria yahcharepua Eesusio, muuwaeme itapiti iinatukeka,

⁵⁴ ki kaawe chaachasoopua pu'kao, chapisa wenejimiipua te'ta isaeri pa'pamirachioepua.

12

Eesusie, ki pichiwaka chaachapame teriwa

¹ Piie taawechio ki ookapi napawioiopua, ahkasi apochi momotochikao, Eesusia wa'a e'nakameo, o'inerepua masitekao. Pahchao o'inerepua cheekao:

—Eemea aamo inateka mochtipuapua, pu'ka parisero ti'tijoe masitiao, ka'karuma masitiameka chaachapameopua ki ka'karuma erakoka masitiao. Puuu masitiao, rewaruraka ikiyamepua, ti'tijoechi mu'ipakao.

² Pu'ka ahpo masitiao ki yooreka mochtioaa, noriwi noonowiriaopua tiame, te'ta Riosi katewiachi taawechiopua, yooma ma'chitapuaitemeripua. Kihta wa'atia itipipuaitepua, ki nane'rekao Riosieo.

³ Wa'achita eemeai wa'achi te'terime enesaa, yooma noriwi aamo nayewariaa, yooma noriwi aamo noonowiriaopua tiameo, ma'chiachi toapapuamepua puuu ma'chitakao, taajenachi. Wa'achitia puuu, yooremina yeetaeka lhchi naewatiameai, karijampa weripaka, ma'chitaka sisinamuniameka teeremapua.

Aatanapu seeweme tiamea *(Maateo 10:28-31)*

⁴ 'Pukaepa neeea aamoo, no'o kaawe e'riao, aamo chaanenane, ka'te seeweka tetewamua ihta ti'tijoeio, aamoo na'ara yoorioepua, aamoo ahkasi merinariioepua, aamo wa'a chaachapaiopua, ka'chi yorameripua aamo iikao.

⁵ Nape neeea aamo chaanenapua aatanakamera seewemerio: puuu Riosipua, Apoe taamo Noonokamera tewekachi kahtieme. Pu'kakamera seewemeri ki kaawe noonokamea, pu'kao Apoe kokosariao, taamo iikachikamera kokosamekopua pu'kao, te'ta kokosarichi ihpapamaopua, ki wahjiamesi tajayachioepua na'i, wa'a ki wahjiamesi aiwaniameteeremichi. Pukaepa Riosichikamera iyorika mochtipuapua, ki wa'a tiame Riosi kokosari ikimichioepua amochio.

⁶ '¿Tuchikina kehki nateyame eemea? ¿Ki ooka toomichi wa'api nehjiwamepu mariki tuchiki? Nape ku'ita kehki nateyoi Riosia, ki natakepamepua pu'kao. Ki ku'ita epeche nateyame eemea Riosiwichio.

⁷ Eemea ki teesa nakiwamepua Riosieo, ahkasi aamo kuupaioi kehkitaka ne'neka.

Riosie weratiamechi te'terio tuuwai ki suuwe erapame *(Maateo 10:32-33; 12:32; 10:19-20)*

⁸ 'Ka'te suuwe erapa noochio, aaata ti'tijoeerichioi. Aaata noomina ahpo ma'chitame ti'tijoeerichio, neeeai Tijoe Tijoeetukamea, noomina te'terio ma'chitamania pu'kao, no'o Noonochi tewekachi kahtiametochioepua, yooma no'o Noono tewekachi ku'iware, tetewachioepua tiame.

⁹ Nape ahpo wa'iname ti'tijoerio, ki noomina te'terio tuukao, wa'achitia neeeai, no'o wa'inemapua pukachio no'o ahjama teerewao, yooma no'o Noono tewekachi ku'iwari tetewachio.

¹⁰ 'No'o chiia na'arekamea, Riosieo cheriweme tiamepua pehjo, nape aaata Riosi Riosiwari ahpo nayewenia ki e'wiame enesaa, kiisi cheriwepuame puuua Riosieo, kiisi e'wekapa ahpo nayewia Riosiwario.

¹¹ 'Nape no'o ahjama te'tiamea, wahka i'totiaipua isaeri napawikarichi wenejikao, ka'chi eramitia eemea, aamo nehpuapaka nehjiamiao,

¹² puuu wa'api Riosi Riosiwari amochi yasitoame, ihsimeripua aamo ku'ika nehjiatekao, aamo wenejiwa iinatukewao.

Ahpo paarasatiaeo maaporichi wichime tiari

¹³ Eesusi masitioio, piiripi wa'achi keepuamea, senawato chaacharepua Eesusio peyachi, eee cheeka:

—Masitari, no'o ku'ika chaanemitia no'o pa'chio, taamo noono tooeria mukukao, naachutamichio.

¹⁴ Nape Eesusia pu'kao, nehjiarepua:

—¿Aaataekona weratiamenia pu'kawichio aaata nayewemichioo?

¹⁵ Wa'a cheeriopua pu'kao, Eesusia cheerepua yoomao:

—Aamo inateka mochtitopuapua, te'ta ikotuwachi simiyameo; ta'iria mochiniamea, ki itapiti te'ta iinueniamepua.

¹⁶ Waikao Eesusia, i'ka wa'achitarichi nayewerepua. Waikao o'inerepua cheeka:

—Aaata tijoe ahpo echariachio, ki ookapi paarasatiamea, ki ookapi apechunamiaa i'ipario,

¹⁷ e'rariatapua: “¿Akatia katewetane i'kao? Ki iinuene ahkao.”

¹⁸ Ehjepao erapariatapua: “¿Aa! Na'sonamane naaju no'o i'ipari toaniachio, epeche weruma ajawamane ihsisao, pu'ka no'o i'ipamiao, yooma ojomimichiopua wa'ao.

¹⁹ Wa'a iintosapaonia, chaanemania no'oo: Nee, tisiwá paarasatiame muuua, ki ku'itapisiwichio. Resipusa ehpeo, ta'iria ko'kósa, ta'iria iijísa, pahkoteka pu'séresa.” Wa'asa chaniriatapua.

²⁰ Nape wa'a e'rariopua pu'kao, Apoe Riosia chaaneriataapua pu'kao: “Kiisi inatame muuua. Wa'a e'rakamekapa muuua, ehpe tukao mukima muuua. Puuu aamo paarasatiaa, piirechi aaataoi, kiapuame puuua”, chaaneriata Riosia.

²¹ Waika ahpo keepuameo, chaanere Eesusia:

—Wa'a ikiyame pu'ka tijoечи oowitiamечи tiame ahpochwichio erakoamechio, ki nakika mochtioamechiopua, Riosichikamera paarasario.

Riosia, ahpo tatana inatena (Maateo 6:25-34)

²² 'Pukaepa aamo chaanena neeea, ka'te epeche erako eemea, aamo ko'kometiowichioo, aamo chuchamiao wisasorio.

²³ Te'ta pichiwa ahjaniamia, ki kooamee ahjaniamepua, wisasoriai, chuchaniamio.

²⁴ Tetewame eemea kaarachio, ki echayameaipua, ki i'ipameoipua, ki nuutiameaipua ko'kopuameo, tewiteniamepua Riosieo ko'kopuameo. Riosiwichioo eemea, epeche nateyamepua, ki ihta tuchikichitia.

²⁵ ¿Aatana eemea tahpitika e'rai iintonaria, aamoe waminatamua aamo ahjario, piire taaweoi ehpecheo?

²⁶ Ka'chi iika waminame teeresaamua aamo ahjario piie taaweoi, ¿achini iika pu'ka aamo tahpitika e'rario, kiamamua ihta aamo ahjariwachi

nakisimiaopua, ihtoriachisi taawewichio? Ohso kaawe Riosichi papara-puapua pu'kao, aamo nakika yasitoao.

²⁷ 'Ne'nemitia to'iwe seewarao, tisia peeniatiamekopua pu'kao, kihta tekipanameaipua, kihta ikutamekoiopua ahpo peeniatiameteerepuawichioopua. Wa'a tiameepua. Saromoniai yawichikaipua, ki epeche peeniatiamete wakiratakameepua, ki pu'ka seewa tisia peeniatiamechitia.

²⁸ Riosio, to'iwekoiopua pu'kao, tisia peenia tiame teewiame enesoopua pu'kao, ¿kehkisa epeche aamo wakiratetarepua, yooma kiatarepua itapiti aamo nakiwiaoi?

²⁹ Pukaepa ki te'ta erakomete eemea, aamo ko'komiawichioo, aamo iijimiawichiooi.

³⁰ Pu'ka wa'a tiameo, ki Riosichi te'teriamete wa'a erakoameepua. Nape aamoo, Riosi taamo Noono tewekachi kahtiamete nane'riameepua aamo itapiti nakiwaka mochtioo, apoe aamo ihsiamepua aamo ku'ikao.

³¹ Wa'a teeso eemea, Riosi neesetowachi mochtionarepuapua, pu'kakamera nakika yooraka mochtitoka, apoe ihsiamekopua yooma ihta aamo nakiwia ki'yakao.

Tewekachi paarasatewa (Maateo 6:19-21)

³² 'Aamoo noochi paparaka mochtioameo, tisia nakika yasitoamenia, no'o pupuku yo'wachitia neesetoka tetewamekopao, ka'te seeweka mochtio-omitia eemea Satanasio, ihtaao ki kaaweruma aamo na'ara yoranarewao. Aamo Noono tewekachi kahtiamete, tisia kaawe aamo neesetonariamepua ahpo ye'karichi mochipuawichioo, tisia pu'sereka wa'a tiame e'rariapa.

³³ Nehjitiamete maaemitiamua yooma aamo iinuekaopapua. Riosi toemitia pu'kao, ahjae ihsimichioopua pu'kao, aata kiamichioopua ahpo kianariao, ku'ipuame nakiyameo. Wa'atiaomua, tewekachi nuutepanimua, kakupa, ka'chi ikiyachi, ki yemipachi, ki'tiachioipua ichikoameo.

³⁴ Aamo maayachi aamowichio nateyame iinuwa, wa'a yasima muupu aamo inatario, wa'a kahtiachitia aamo iikaopua.

Kaawe ahpo katewame yasipuame

³⁵ 'Ka'te kochika mochimitia eemea, ohso kaawe pusakame mochipua-pua,

³⁶ aata ahpo teeko neewiwachi enameri puuyamechitia te'terepuapua, enasoche yeetapukepuawichioopua pakimichioo.

³⁷ Tisia peenia erakotariare ahpo teeko yorakiamea, wa'a te'teriamete witiapua ahpo teekoo. Teekoraai tisia kaawe eratarepua tewisaa, teekoraai tisia kaawe e'reka ajawemeripua kooameo, ko'kopuawichioo.

³⁸ Ahpo teeko naasipa tukaomi ahka eenakoio, tisia kaawe erakotarepu ahpo teeko yorakiamea, pa'a marikarowa ahka eenakoio.

³⁹ Eesusia i'ka wa'achitari masitewari chaanerepua tiameo: "Aata petechi teekora nane'riame enesaa, achini keenako ahpo ichikuepuameo, pu'ka keenako ki kochika yasimiipua, ki ahpo ichikuepuawichioo."

⁴⁰ Wa'achitia eemeai, pu'pusame mochtipuapua ohso kaawe, senawato enamaoi neea, a'chitia keenakooi.

⁴¹ Waikao Peeroa iinatukerepua Eesusio:

—Masitari, ¿taamochewichio ohjoarepu, puuu wa'achitari aamo cheeria, ki wahjachiwichioopua tiame?

⁴² Eesusia chaanerepua waikao:

—Aa, ¿ki pahtekakosa inamukame eemea, ahpo teeko kaarira inatiamete no'o aamo nayeweriai? ¿Ki yooma aatachitiapua amochitia noochi

paparameopua, itapiti yoramichio no'o toowewa nuurewaopua, ahkasi tewekachi no'o no'rasoopua eenechi no'o eenachisiopua? Wa'achitia aaata paamira i'wa weeechi ahpo ta'pechi mochikame kianieme ahpo seekaere kaawe neesetomichioo, mehka weeechi simisoo, wa'achitia neeeai tewekachi no'rasaa, yooma aaata noochi paparameo, yooma napati ahpo inateka mochitomichio toimania pu'kao, no'o kariwao.

⁴³ Pu'ka ahpo teeko kaarira kaawe neesetoka mochiriamea, tisia kaawe erakomeripua ahpo teeko enasoopua, pu'ka ahpo teekoeo tisia kaawe e'reretiapaopua, ahpo tisia kaawe neesetoriaopua, ahpo teeko ta'perao.

⁴⁴ Pichiwa chaaninia pu'ka teekoroa, tisia kaawe iintomerikopua pu'kawichioo, epeche weruma neesetori kiameripua pu'kao, ahkasi yooma ahpo iinuwaai. Neeei wa'achitia iintomeripua eenechi enasaa, tisia kaawe noonoikameopua no'owichioo, no'o neesetokeriaopua tisia kaawe yooraka inateriopao.

⁴⁵ Nape aaata ahpo teeko seekaerewao, ki enameri maaeka ahpo teeko ki kaawe noonoikameo, ki ihkokekaopua ahpo wahjachio, ahpoche kaawe ko'komia inatakameopua, nawajikache yasaka pu'serekameopua,

⁴⁶ apoe teekora senawato enasopua, wa'a nokayame tewisaopua, kiisi cheriweka tisia kokosameripua pu'kao, yooma ahpo seekaerewa ahjamaopua, ki ahpo e'waka mochiriameopua.

⁴⁷ 'Aaataai ahpo teeko seekarewachitia tiameo, nane'riameai tisia iyoripua ahpo teeko iyorikameo, oowera yasakameopua kihta yooraka ahpo nuureretiao, epeche weruma kokosari nakiyamepua.

⁴⁸ Nape kihta nane'riapa ki yoorakamea ahpo teekora nuurariao, ki te'ta kokosapa nakiyamepua. Epeche machiyame ahpo nuurewao, epeche iyorimete puua ahpo nuurewao. Epeche kianieme neesetomichioo, epeche iyoriri itaneniamepua ahpo neesetopuaichio tooweretiao.

Eesusichi paparapawichio aaata ahpo poanatuniname (Maateo 10:34-36)

⁴⁹ Eesusia, simiteka masitekao cheerepua:

—Neeea, noochi kaaweruma paparawa tajenatemia eenakamenia amochio. Tisia pu'seriami neeea, amochi ti'tijoechi ooweruochiopua tiameo, tajenakame enesoo noochi paparario.

⁵⁰ Neeea, ki nu'uti aiwarichi u'matomeripua, ti'tijoeo ooweruopua tiameo, te'ta piipakame itipimichio tatakoriariao. Ahkasi kajuyachisi iintosaapua tatakori natetekao, tisia aiwamerimua noochio, ki ahjame eraniameo, ahkasi kujuyachisi yoranariapa aamo tatakoriariao natetekao.

⁵¹ ¿Ta'iria yoomahka mochitemia no'o eenakame maayame eemea, napati inatakaopua noochio? Ka'i ki wa'a teeremeripua. Neeea ti'tijoeo ooweruopua tiameo, napati yoomahka paajutemia eenakamenia noochio, noochi paparaka mochitomichio. Nape ti'tijoeeria, ki yoomahka napati paparaka mochitomeripua noochio, ki yoomahka napati no'o chiia pichikemeirikapapua. Wa'a te'tiapa ti'tijoeeria, ki napati ahpo kaawe e'reka mochitomeripua, ahkasioi tisia nekakomeripua apochio. Apochi nekakoapa puua, ahkasioi poanatureripua apochio.

⁵² Wa'a iikaopua, mariki mochikachio piiripi ta'pechio, ooka wa'api no'o nakitarepu wa'ao, wahjachi paikaa ka'ikoio. Wa'a tiapao, ahpo poanatumapua ahpo poponiemea pipiniemeopua tiameo.

⁵³ Yayawaraa, ahpo tatanachitiaoi, ki napati noochi paparapapua; tatanaraai, ahpo yayawachitiaoi, ki napati noochi paparameripua; waasiraai, ahpo moniawachioi oowitiameo ki kaawe nakika tetewimapua pu'kao

noochi paparamekopapua pu'kao; moniawaraa, ahpo waasichio, wa'achi teeremeripua pukachio, ki noochi paparemekopua pu'kao.

Kajuyachi taawechemio, naania teetomiachi
(Maateo 16:1-4; Marako 8:11-13)

⁵⁴ Eesusia muuwari simiteka naewakaopua pehjiio, cheerepu ti'tijoeerio: —Eemea, ariyachi toomaritame tetewapao, yukimio tuusoo, yuyukuamepua pichiwa.

⁵⁵ I'ka weee tekianatikia eejesoopua, tataremeri asimeriko aamo tuusoo, pichiwa wa'a teeremeripua.

⁵⁶ Yooma pu'kao machiyame enesaa eemea, ¿achini iikai ki pahteka tetewame eemea ehpe taawechemi amochi ikiyau, yooma no'o yooraka inisiao, amoe pusie tetewaiio? Wa'a teesoo, ki pichiwa nane'riai chaachapame eemea itapiti ikimiao. Wa'a tiiapao eemea, oowera wihkuaka chaachapame eemea, aamoe wa'apiio.

Ta'ria te'terewa i'yaniam e ahpo seepurawachi
(Maateo 5:25-26)

⁵⁷ Wa'a cheesaa Eesusia, cheerepu tiameo: —¿Achini iikai ki aamoe wa'api ahpo katewena eemea, ahpo kaawe teerepuawichioopua ki kaawe ahpo nokariao, te'ta Riosi nakiyachitia?

⁵⁸ Aaata peereichi aamo i'tonaresoo, ohso kaawe ke'chu peereichi aamo i'tonioi, katewepuapua aamo wenejiam ahjamao.

⁵⁹ Wa'a i'totiame enesaapamua, ki machenama muuua wa'ao, ahkasi aamo ki kaawe iintoria yooma natetesapa. Pukaapa neea aamoo, chaaniamepua: Ke'chu asioi kajuyachi Riosi te'ta peereio, Riosi ahjama aamo katewepuapua yooma aamo ki kaawe iintoriopua natetepuameo, kihta kokosari amochi teerepuawichioopua Riosi peereirachio.

13

Riosichi enepianiam te'ta nateyamera

¹ Pu'ka taawechemi tiameo, Eesusichi e'enarepua kooria Eerusareni o'inia, Eesusio ahka kahtiachiami. Puuua chaachaparepua Eesusio, Piirato ahpo soontaroeo, Arirea e'enakame ko'yakapua, Riosiwichio manan-ioiopua animari ko'itiame, i'isaeri tioparachiopua.

² Wa'a tiame tuuyetiapa Eesusia, cheeka iinatukerepua ahpo masiteka ihsiapua:

—¿Aatia tiiachipa ko'iretiarepua? ¿Epeche tatakoriirapa, ki wahjachi Arirea mochikamechitia? ¿Riosi kokosari iintokame maaena eemea Piirato?

³ Ka'i puuua. Riosia te'ta kokosamepua nape wa'atia, yooma ki apochi e'enakameopua, wahjipakameka teewiamepua pu'kao apochiopua poana, ki seenampasi wa'asi.

⁴ ¿Ihtana erakona eemea, pu'ka oosa mariki osanao mesuka wahjipakameopua Siroe chupakarichio, epeche tatakoriirapa ki Eerusareni mochikamechitia, wa'a iikame maaena eemea?

⁵ Ka'i puuua. Ki wa'a te'tereriapa wa'a iikamepua. Nape aaata eemea, ahjame ohjoaiopua pehjiio, ki Riosichi paparaka aamo tatakoriwa toinaresaa, wahjipakameka tiame eemeapa Riosiwichioo.

Eechichuna ki taakiam e wa'achitarichi nayeweniam e

⁶ Eesusia waikao, ti'tijoeo ooweruopua tiameo, eechichuna echiwamechitiaka nayewerepua:

—Aaata tijoea, piiripi eechichuna echiwa echariataipua, taaketaoipu e'raka. Tehpe neipamio, taakerio o'raka simiriataipua ne'nemia. Nape ne'nioio, piiripioi ki taakeriatapua.

⁷ Wa'a tiioopa pu'kao, chaaneriataipua ahpo moromatua: "Paika paaupari i'tonanepa ejenakao, ki tewaka piiripioi i'ka wauri taakeriao. Po'tanapuapua ohso kaawe, kihtawichio eina teeremichioipua wa'ao."

⁸ Nape pu'ka echiwa inatiamea, chaaneriataipua echakameo: "Toimitiao pehji. Itapitioi yahcheka kaawe yoramane wejikekao, taaketaoipu wa'yoratiaa.

⁹ Taakesoo eenechi paauparichio, wa'atia toipuapu. Ki taakesoopua waikamio, po'tanapuapu."

Eesusia tuumurame oowitiame yachapatena resipuniame taawechi

¹⁰ Piie taawe resipuniame taawechio, Eesusia napawikarichi ihsiriaipua masiteka,

¹¹ wa'achi yasariaipua piiripi oowitiame, tuumuware kokoriam. Wa'a ikiteriaipu na'arari tijoeturia, oosa mariki aampa osanao paaupari i'toriaipua, ki werisika riisakao.

¹² Eesusia wa'a kahtiame tetewapao, apochi enanuresaopua, chaanerepua:

—Oowitiame, saukame itipiamemua, aamo kokoriao.

¹³ Wa'a cheeka ahjachi seekarepasoopua, yachapakame itipire ooitamea, kaawe oisirepua waikao, riisasipakao. Wa'a ikikapa oowitiamea saukao, tisia kaawe e'reka nayewerepua, cheriwema Riosio.

¹⁴ Nape wa'a napawikarichi paamiratuamea, tisia nekarepua, Eesusi iintoriawichioopua resipuniachi taawechio, pu'ka oowitiame sautekao. Wa'a iikapa puuuu, chaanerepua wa'ao yooma ti'tjoerio:

—Tekipananiamea, puhsani taawecheepua, pu'kache taawechemi e'ename te eemea, aamo sautemiawichioo, ki resipuniame taawechi.

¹⁵ Eesusia waikao chaanerepua:

—¡Wisikuame eemea! ¿Ki nerojimia i'toamekosa eemea animari ko'rerachi ma'chipasaopua, aamo oisiwao, aamo uuruoikosaoiopuá, resipuniame taawechnikooopua?

¹⁶ Wa'a nokiwachi enesoo, ¿aatia ki sautepuame ohjoare ihji ooitamea, resipuniame taawechnikooopua, i'ka ooitameo ehkoriami Aurani tejetimarichi eenamekoopua, ki ehpesi kokoretetiameopua Satanasieo?

¹⁷ Wa'a chiiopa Eesusio, puuu a'chi chaachapamea, ahpo newitotio eraparepua, nape wahjachi ti'tjoeria, ohsotia peenia erakorepua, yooma wa'a, itapiti peeniatame iintoriawichioopua.

Wacherai pahchira wa'achitarichi nayewaniame

(Maateo 13:31-32; Marako 4:30-32)

¹⁸ Eesusia simitekaopua masitekao, cheerepua:

—¿Ihtanaka tiameatatane Riosi ye'karichi simiyameo? ¿Aatia chanika naewatane pu'kao?

¹⁹ Puuu ye'karia, wacherai kuuu pahchiraka tiamepua. Núú'utikoipua pahchirao, echitaoopua ki nu'uti weripame, ahkasi tuchikioi ahjachi ta'sotachi. Wa'a tiame Riosi ye'karia, ki weruma o'inetiaipua, ki ku'wichisi enepame, ki ookapi ti'tjoeri ohjorepuachi.

Rewarura wa'achitarichi nayewaniame

(Maateo 13:33)

²⁰ Eesusia cheerepua tiameo:

—¿Ihtanaka tiameko tuutania tiameo, Riosi ye'kario?

21 Ihjia, rewaruraka tiamepua, ooweru paanitameo, paatusi yahchia a'pomichioepua, muuenati mu'ika. Wa'a iika weruma mehtamepua, Riosi ye'karia.

Ku'wichikachi maira
(Maateo 7:13-14, 21-23)

22 Eerusareni simiyai Eesusia, muuwaeme mochiwachiami masitesirepua, o'okapi mochiwachiami tiame.

23 Wa'ami simika masitioiopua, aaataa iinatukerepua:
—¿Paamira, páikapijoarepu, tatakoriichi newipameria?

24 Eesusia chaanerepua:

—Riosi ye'karichi muirachia, ki weeresi puuuu. Wa'a muiniamea ki oowera aaata pakime tiichipua ki Riosi reesiseri iinuesaa, wa'a tiichipa wa'ao muuwaeme muinariaiopua, ka'chi iika muiyamepua.

25 Nape taamo Noono tewekachi kahtiame yeetepasaapua wa'ao, aaatao ki reesimapua muimichioopua wa'asi. Pu'ka taawechemio muuwaeme enapoiopua chaachapakao: “¿Paamira, taamo yeetapukesaaa!” Wa'a chaachapoipua paamiraa, chaanemapua: “Ka'i, kiisi aamo macheyamenia aamoo, ahka e'nameo.”

26 Nape aapoea, chaachapamapua: “¿Nape Paamira, ki pirena ko'kakame teeme, aamo pooechi ihtoai taamo masiterioio?”

27 Nape nee Paamiraa pu'ka taawechio chaanemania pu'kao: “Ka'i, kiisi aamo maachinia, seesenu eemea noochio. Yaapi se'wisa eemea noochio, ki ka'karuma iintosiame ti'tijoeri.”

28 Wa'a teeremera kajuyachioepua, no'o eenechi enasoo. Waika taawechio eemea, ki sewina erapakamea iikachio tatakori toakao, naarakoma eemea, pu'ka aamo ehkoriai Riosi nayewatura tetewapaopua, wa'a mochikame yooremia, Auraniopua, Ihsaopua, Aakowoopua tiame, ka'chi ikime e'rapa eemea, pu'ka mochikachi muinariaio.

29 Wa'ao waika taawechio wa'ao, yomatiamie i'ka weechi ti'tijoe ooweru tiame e'enameripua, i'ka weechi kapoyachikia, tetuyachitikia, cherayachitepa, ariyachitikia.

30 Pu'ka taawechio, muuwaeme te'ta ahpo muime te'terekai, ki muimappua, ki tatakori papakotiame enesaa; nape, ki muime te'terekameai, nape papakotiamea ahpo tatakoriwa toakao, muimeriai teeremapua.

Eesusia Eerusareniwichio naaranipua
(Maateo 23:37-39)

31 Pu'ka wa'apichioi, wa'achi e'enaka ookapi parisero Eesusichi parapakameai, chaanerepua Eesusio:

—¿Masitári! Yaapiti machenamitia i'wao, aamo merinariapu Eerore.

32 Nape Eesusia chaanerepua pu'kao:

—Nonorakao chaanemitia eemea pu'ka keeochi tisia wihkuameo: “Nee, ehpeo meere tiameo, iiweta pehji i'wa no'o ihsimio” —tuuyemitiapua—, “ti'tijoeri na'arari pakitekame puuyachekaopua, ti'tijoeri kokoriamie sautekaopua tiame. Meerekachioepua kajusaapa, wa'a no'o enamio” —tuuyemitiapua pu'kao—.

33 Ooka taawe toitena neeepa, no'o asiyachio wa'a Eerusareni. Wa'a asinariame neeaa, aaata Riosi nayewaturao, ki ma'chi Eerusareni mukimerikopua.

34 Waikao Eesusia Eerusareni inatakao, chaanerepua pu'ka muuwaro:

—¿Áii muuu Eerusarenia! Muuu Riosi na'nayewatura ko'yamera, papaka ko'yame amochi nayewatureri uhjureretiaopua. Kehkinasa aamo

na'poakame neeea noochi pirenatumichioo, totori yeeyerachitia ahpo masatere toapanariamechitia, nape kiisi nakikame eemea.

³⁵ Ehpeo muuu Eerusarenia, ooruchi itipimerimua aamo ta'perao, wa'a teeka itipimerimua, ahkasi no'o eenachisi eenechi, waikao chaacha-papuameo: "Kaawechupena eenakame muuua, te'ta Amoe Paamira Riosichi eename."

14

Eesusia a'popari kokoriame sautena

¹ Piie taawechio, Eesusio ko'komia yeetotioiopua, aaata parisero paamiratuame ta'perachio, wa'achi mochiriaipua tiame wahjachi pa'parisero. Puuu wahjachi pa'pariseroa, inateriai puuua Eesusio, aatia iintotarepu erakoka.

² Wa'achi yasariai piirechi tijoeai, a'popari kokoriame.

³ Eesusia Moise nuurari ma'masitario, parisero ti'tijoeopua tiame, iinatukerepu:

—¿Reesiseniamejuarepu resipuniame taawechio, kokoriame saute-wao? ¿Eje'é, ka'ikosaoi?

⁴ Nape aapoeo, kiisi chaachaparepu. Waikao ki chaachapakopa pu'kao, apochi uukaopua kokoriameo, sauterepu. Wa'a ikisaopua, uhjarepu no'ramichio.

⁵ Pu'ka tijoe sautesaapa Eesusia, chaanerepu yooma wahjao:

—¿Aatana eemea ki ma'chipata aamo oisio, aamo taanaoioopua tekorichi whisioopua neeropairachi, pe'yachi resipuniame taawechikoio?

⁶ Nape aapoeo, kihta nehjianarere puuua.

Nenewiwa pahkochi paajutetiame

⁷ Eesusia, ko'komia mochipuapuachio, epeche weruma te'teriame mochipamiachi uuyopua pu'kao, i'ka wa'achitaka nayewarepu:

⁸ —Wahka nenewiwachi paajutetiaa ko'komichioo, ka'te te'ta iyoriwachi yasipamitiamua, seenekachi epeche weruma tiame paajutetiame enasoo,

⁹ ki aamo werisipuka, sewina yachapamichioopua. Wa'a yoratiamaa, tisia suuwe e'raka, sewina yasipamamua.

¹⁰ Ohso kaawe muuua wahka paajutetiaa, mehka iyoriwa mochipamiachi yasipapuapua. Wa'a tiaoopu aamo paajutekame enasaa, ahpo chokichi yasipatemaopua, epeche iyoriwa mochikachio. Wa'a aamo yoratioopua wahjachi aamo ahjama napawikamea, te'ta iyorika aamo tetewimapua.

¹¹ Apoe wa'api ahpo weruma iintamia, suuwe erapatepuamepu; nape ki ahpo weruma uuyamea, weruma teewepuamepu Riosieo, ahpo te'ta kawiachi taawechio.

¹² Ahpo paajutekameo chaanerepu tiame:

—Itapiti kooame pahkotasaa, ka'te tomiwaemeche paajutemitiama, aamo tetejimacheoi, aamo wa'achi yorame te'tiameopua.

¹³ Ohso kaawe ihtaoi kooame pahkotasaa, naatikamera paajutepapua, ki tomiwaemera ti'tijoe ooweru tiame, a'chi iika kahpokame ti'tijoe ooweru tiame, rojowi ti'tijoe ooweru tiame, ki mamachiriame tiame.

¹⁴ Pu'kakamera paajutepuapua, ka'chi iika nateteme tiopa pu'kao, aamo no'rarewa paajutewao. Nape aapoeo ki aamo no'raweme teererioipua paajutewao, aamo Noono tewekachi kahtiamea, ki teesa aamo kaawe ikitema puuua, ka'karuma ti'tijoe ooweru tiame oijenatiaio.

Aari te'ta koi'wa wa'achitaka nayewatiame

15 Piiripi wa'a kahtiamea meesa chokichio, wa'a chiropa Eesusio, chaacharepua:

—Wa'a teeresoo waika taawechio, ¿ki teesa ta'iria ko'komerijoarepua wa'a, Riosi ahjamao?

16 Nape Eesusia, chaanerepua pu'kao:

—Wa'atepua tiiao, nape siimerichemua, Riosie paajutetiachio. Wa'a cheesaapua o'inere cheekao:

—Piie taawechio piiripi tijoea, weruma kooame yoorariataipua paa-jutewa. Wa'a ikisaopua, muuwaeme paajuteriataipua wa'ao.

17 Yooma wasipatesaapua, uhjurariataipua waikao yooma paajutemi-chiopua, ko'komia e'enamichioopua.

18 Nape puuua, a'chikoi chaachaparepu ki e'nanariapa. Piiripia cheeriatapua: “Ka'chi eranurepuapua ki no'o siinkoi, we'e no'o tararia ne'nemia simiyo tuupuapua”, cheeriatapua.

19 Piirechia cheeriatapua: “Mariki maakurawa oisi no'o tarario tuupuapua, ka'chi no'o e'repo tuupuapua ki no'o simikoi, pu'ka oisi ne'nemia no'o simiyo tuupuapua.”

20 Ehpeche piirechia cheeriatapua: “Ka'i, pukeri neewikame neeea, ki siima neeea. No'o cheriwenurepuapua pu'kao, ki no'o simikoi”, cheeriatapua.

21 Ehjepao, uhjuratiame enasaapa: “Ki e'enanarekapu”, chaaneriataipua ahpo teekoo. Wa'a chaanetiapa teekora, tisia nekariataipua. Wa'a ikisaopua eenechio, cheeriatapua: “Ehpeo yaapi siinka, yooma paa-jutemitiapua, kihta paarasatiameoi, poechemi aamo tewaya, yooma sihkochiami aamo tewaya tiame. Te'ta tesiwa te'tiamera paajutemitia: rojowika ohjoame, panaka ohjoniamie ki ma'chiriapa, wa'a mahka ruhjika kahpokame.”

22 “Paamira, yooma yoorakameniapa aamo cheeriao, nape itipina pehji mochipuapuachio, ko'komia”, cheeriata uhjuratiamea.

23 Waikao teekora chaaneriataipua: “Wahka epeche mehka poechemi i'yasaopua, utewa yorasaopua e'enamichioo, mochiwapuapua wa'ao. Yooma ko're chokichiami, aamo tewariaoi, muiurepuapua no'o ta'pechi, pochimichioopua i'wa.

24 Aaataai ki nakikamea no'oe paajutetiaio, kiisi ko'komeripua no'o kooameo.” Wa'a teeremeri Riosia, ti'tijoerichio.

¿Ihtana aiwaniamie Eesusi na'naritoniamieo?

25 Piirechi taawechio, seenepi simikame Eesusia, muuwaeme noki-sioiopua ahpo ahjamao, ku'rikao chaacharepua:

26 —No'o pichiwa na'naritonariamea, epeche no'o nakimeripua ki ahpo yayawachitia, epeche ki ahpo pponichitia, ahpo pipinioi, epeche ki ahpo uupichitia, epeche ki ahpo ahjarichitia. Ki wa'a teeka no'o nakiyame enesaa, ka'chi iika no'o na'naritomermiuma.

27 Ki ahpo maaporichi teetonariamea no'owichioo, ka'chi iika no'o na'naritome enemeripua. Kaawe ahpo inataniamepua ke'chu no'o na'naritoaio.

28 Ke'chu no'o na'naritoaio, kaawe aamo ne'nepuapua amochio, ihtanakamera ehpeche nateyamerakoopua, aamo iintomiaio. ¿Ki aata karitameai, pahcha ne'nesapa ahpo wekatemiaopua toomio, o'ichamepua?

29 Ki wa'a iintokame enesoo, ahpo kaari o'inekai ki kajusoo, suuwe erapori chaanepuamepua waikao, wa'ami u'matopamee, a'acheka pu'kao.

30 Waikao ti'tjoeria, pu'ka ki kajukame ne'nekao, chaachapamapua: “Nee, ¿kiisi kajurepu tiame?”

³¹ Yawichiai, ki nasiwameripua aaata piirechi yawichichio, ki newitomeri enesaa, ahpo oosa mariki miiri soontaroeopua, piirechi yawichichi, piire weerewa miiri iinuemechiopua soontaroo.

³² Ki newitomeri teeresaaupua, uhjuramapua waikao katewemichio, kehkiói kiamio tuuka, ki nasiwapuawichio.

³³ Pukaepa muuuu, kaawe inatapuapua pahchao, noochi enanariaa. Aamo iinúeka kahtia, epeche nateyamera maaesaamua ki noochi enaniamechitia, ka'chi iika enamerimua noominao, noochi te'teretomiaó.

Oonaai wekatiamé ahpo onachari

(Maateo 5:13; Marako 9:50)

³⁴ Wa'a cheesapa Eesusia, oonachi simiyame naewarepua wa'achitarichio. Puuuu cheerepua ti'tijoerio:

—Eemea, oonachitiapua. Oonaa, tísia nakiwamepua, onachariesaapua pehjó. Nape ahpo onachari wekatesaapua, ¿achini iika eenechi onata-paretapua?

³⁵ Ki kaawe ihsiamepua to'iwe wasachi wakipatewawichiooi, itapiti kasaraói echipuamewichio onawepuaói, ipapuamepua wa'asi. Pahteka inamumitia i'ka no'o cheeriao, ki wa'a ikipuaichio aamoo.

15

Piiripi po'wa wekatetiame, wa'achitarichi nayewaniame

(Maateo 18:10-14)

¹ Yooma yawichiwichio koparoamea, wahjachi ti'tijoeria tiame tatakori-waeme, Eesusi waapi e'enarepua keepumia.

² Parisero ti'tijoea wa'a noonokopa pu'kao, ahpo chaachaparepua Eesusio, pa'parisero ti'tijoea:

—Nee, achini ihsiamepua. Ihji tijoea, yooma tatakoriameoi, toayamepua ahpo naepamichioo, ahjama koayamepua tiameo.

³ Wa'a chaachapopa i'kao, Eesusia i'ka wa'achitarichi nayewerepua:

⁴ —¿Aatana eemea piie sientó puhkuemea po'wa, piiripi wekatesaa, ki simiyamepua i'yamiao, piiripi toiyameopua sientó?

⁵ Ihjia i'yai tewesaapa, mooketoka no'rasaapa ahpo ta'pechio, kaawe e'raka chanimapua waapi ohjoemo:

⁶ “¡U'masio ne'nemia! Tewakasai neeepa no'o wekateria po'wao. Pahkotamane pu'ka no'o tewariawichioo.”

⁷ I'ka wa'achi tiame, epeche kaawe erapuame te'pa tewekachi mochikame Riosi ku'iwarieeopua wa'asi, aaataoi we'wemerakamera ahpo tatakoria toimo tuukameopua Riosio, ki wahjachitia ti'tijoeo ooweru tiamechitia, ahpo tatakoria ki toinareriachitiaopua wa'asi.

Oowitiame ahpo tomiwao tewakame

⁸ Waikao tepuyame nayewasaopua Eesusia, toomi wekatetiame nayewarepua waikao wa'achitarichio. Puuuu cheerepua:

—¿Aatana oowitiame, oosa mariki toomi oosa mariki taawechei yowi-wame iinuekai piiripi wekatesaapua, ki chichika i'yatarepua ahkasi ahpo tewayachisio, tukapachi enesoo tahjekaoioopua?

⁹ Tewisapaopua i'kao, ¿ki yooma ahpo kaawe e'ria tuuyetarepua, ahpo tísia kaawe e'raopua, ahpo wekateria tewariapao? I'ka oowitiame kaawe e'reka tetewamea chaachapamiipua: “¡Kaawe chupena muuuu tewakamepua! ¡Teemeai aamo tewariopao, amochitia tísia kaawe erakoamepua!”

10 Wa'achitia Riosiai, tísia kaawe eramapua ahpo tewekachi ku'kuiwara ahjamao, aaata tísia tatakoriichi wekakameoio, apochikamera eenariopao paparamiao, tatakoriiria chewipuwawichioo, aaataoi apochi paparamia eenariopao, ahpo tatakoriiria cheriwepuwawichioo.

Aaata ahpo taana cheriwekame, wa'achitarichi nayewaniame

11 Eesusia naewarepua tiameo, cheeka:

—Aaata tijoea ooka tatanaeriataipua.

12 Piie taawechi neipa weeriamea, chaaneriataipua ahpo noonoo: “No'noo, no'o kiajeraninia aamo mukusa tooemio.” Wa'achioa ahpo taanao noonoraa, yooma ahpo tatana naachuterepua iyosichi iyopusapua, yooma pipiripi weewara iinueka itipiniameopua.

13 Waikao ehjepamio pooniraa, yooma ahpo weewa nehjisaopua, wahka akipariatapua waikao, méhka pirenachi weechi. Wa'a asisaopua, o'ineriatapua ahpo toomi na'ataka, itapiti suwepori ihsiwachi.

14 Ahpo tomiwa sopasoopua, ki nu'uti toorewi eenariatapua wa'a weechio. Waikao puuua tísia toore aiwapao,

15 tehki i'yasiriatapua pu'ka weechio. Ehjepamio tewisaapa tehki, o'ineriatapua tekipanakao, koowi inateka, wa'api ohjoeme tijoe, puhkura.

16 Waikao ihjia tekipanaio, tísia chorowapaopua, koowi koi'teniameoi ko'konareriataipua, nape ki kiatiapaopua pu'kaoi, wa'atia itipiriatapua.

17 Waikao tísia aiwapa tooreo, e'riariatapua: “No'o noono kahtiachio ki aiwaniachi tooreo, paarasaniipua wa'ao. Muuwaeme no'o noono ahjama tekipanamea, ki aiwanipua tooreo. Nape neeea i'wao, amori mukuyame kahtinia toore.

18 No'ramane ohso kaawe, no'o noono kahtiachi. Wa'a asisaa chaanemane: No'no, iinya iintokame neeea. Taamo Noonokame te'pa kahtiamechio, tatakoriikame neeea noochio, amochiopua tiame.

19 Kiisi aamo taana enemetekoinia ehpeo, nape wa'atíoi, aamo no'o cheriwesoo, oowera tekipanamechitia, uupuapua. Wa'a chaanemane no'o noonoo, asisaa.”

20 Waikao wa'a erasaopua, no'ariatapua ahpo noonochio.

'Noonoraa i'ka asiopua ta'pechio, wa'a ihtoame tetewapaopua mehka o'inia ihtoipua pehjo, tísia tesiwa teetopa ahpo taanao, u'asiriatapua natepamiao. Natepasaapa noonoraa, koorepaka chuchuriatapua pu'kao.

21 Waikao taanaraa, chaaneriatapua ahpo noonoo: “No'noo, tísia tatakoriikame neeea, te'pa kahtiame Noonochiopua, amochiopua tiame. Kiisi aamo taana enemete neeea.”

22 Wa'a chiipaa ahpo taanao noonoraa, yaapiti sisinamuriatapua ahpo ta'pechi mochikameopua chaaneka: “Yaapiti. U'yepake wisasori, epeche ka'karumara, chuhchepuapu. Aanio tiame u'yepamítia, sutuchi chuhchepuame, wa'a ikisa kaaka we'wemera.

23 Wa'a ikisaopua tiameo, weesero i'noramitiapua, epeche wiiyamera. Pahkotapuapu merisa, ta'iria ko'kopuwawichio, tísia kaawe erakoka.

24 Pahkotemane i'ka no'o taanao, mukukameka teereriopua pu'kao, eenariopa. Ihjia eenakao, eenechi oijenakamekatapua. I'ka no'o noorao, wekatekai neeea, eenechi tewakamepua.” Waikao o'ineriata pahkoa, yoomahka pu'sereka.

25 'Nape pahcha naawakamea pa'chira, wasachi ihsiriatapua tekipanakao. Ihjia eenaiopua, ke'chu asiyaiopua ahpo ta'pechio, weeru chiame inamuriatapua, sooni cheeteniame yawika.

26 Waikaopua asisaapa ahpo ta'pechio, aaata ahpo ta'pechi mochikame inatukeriatapua cheeka: “¿Ihtana pahkotania i'wao?”

²⁷ Wa'a tekipanamea, nehjiariatapua: "Aamo pooni pahkoteniapua. Aamo noonoa, aamo pooni pahkotiapua eenechi eenariopa wahka oiyai, pu'kawichioopua, weesero me'yeriapua epeche sowiyamera, eenario tuukaopua kaaweruma."

²⁸ Waikao pa'chiraa tísia nekakao, kiisi pakinareriataipua wa'ao. Nape noonoraa kahtiachi eenakao, cheriweka nayewekaopua, pakinureriataipua.

²⁹ Nape taanara pa'chiraa, chaaneriataipua ahpo noonoo: "Nape muuuu, ki ehpesi no'o tekipanaoiopua aamo e'weka, seenepioi ki e'wekao, seenepioi ki no'o pahkotiamemua, no'o taaenarichio, no'o kaawe e'ria ahjama ko'komichioopua, pu'sereka.

³⁰ Nape muuuu i'ka aamo taana enasoopua, oowera suweporichi oika na'atakameoiopua toomio, ikanati me'yamemua epeche wiyame weeseroo, no'owichioo ki wa'a iintokameai."

³¹ Waikao noonoraa chaaneriataipua: "Nape no'o nooláá, muuuu senepi taawechi no'o ahjama kahtiamepua, yooma no'o iinueka kahtiaopua, yooma aamo iinuwapua tiame.

³² Nape i'ka aamo poonio, mukukameka teereriopua pu'kao, eenechi eenakaopua, oijenameka ikiriopa pu'kao; wekakameka teereriopua tiameo, eenechi tewitiameka ikiriopa pu'kao. Pukaepa kaawepua, kaawe e'raka pahkoteniamepua."

Waikao Eesusia, kajusapa pu'ka noonora ahpo taana cheriwetiameo nayewakao, chaanerepua yooma ahpo masitia keepuameo:

—Wa'achi teeka cheriwiami te'pa kahtiami taamo Noonoa, ahpo tatakoriwa tuuka enapameo apochiopua, ahpo tatanachitia uuka.

16

Aaata teeko neesetokiame, kiisi kaawe iintokame

¹ Eesusia ahpo masitiachi keepuameo, i'ka piirechi wa'achitarichi nayewerepua:

—Aaata tijoe tísia paarastiami weeechio, ahpo paarasatia neesetokiame, yooma ahpo paarasatia, na'atame inamuriataipua.

² Teekoraa wa'a tiame inamukapaopua pu'kao, paaesa iinatukeriatapua pu'kao: "¿Achini iikai no'o ichikuame muuuu? Yooma nane'riamenia aamoé no'o ichikokenioo. Yooma ihtetaripapua no'o tomiwa aamo ma'chipariaopua, yooma kehkisasaapua, no'o iyotaperichi toapuapua, no'o nane'remichioopua. Ki tekipanamerimua wa'asio noochio."

³ Waikao ahpo teeko tehkiwa neesetoamea, e'riariatapua: "¿Ihtana yoratarene ehpeo?, no'o teeko u'yesoopua tehkio. Ki utewaemenia wa'asi wasachi tekipanamiao, ihkorewa itakaio, tísia suuwe e'ramenia.

⁴ Aa, inatepane no'o iintomio, aachin teeka no'o ku'ipuaichioopua, ki tehkiekio."

⁵ Waikao yooma ahpo teeko wikirieme paaesapao, iinatukeriatapua. Pahcha simiyameo, chaaneriataipua: "¿Ihkina wikiriemua taamo teekoo?", chaaneriataipua.

⁶ Puuu tekipanamea, cheeriatapua pu'kao: "Neeea, piie sienta piire weerewa aampa oosa mariki weeweruma sikori, waariri tewaniame, ooriwo nerosowi koi'wame wikiriemia. Puuu waariria, piire weerewa aampa mariki ri'ritoro to'wame enerepua pipiripio." Waikao tehki paamiratuamea, chaaneriataipua pu'kao: "Nee, tamochiche nane'rewa itipimeri ihjia. Aamo wikiria, naasipasi cho'wemane, ooka weerewa oosa mariki waariri wa'api, wikirieka itipimerimua."

7 Piirechi tekipanameo iinatukeriataipua tiameo: “¿Kehkinapu aamo wikiriiaa?” “Neeea, piie siento aaneka wikiriemenia tiirikoo”, cheeriatapu wikiriemea. Waikao tehki paamiratuamea, chaaneriataipua pu'kaoi: “Nee, ka'te tuumitia naaju aaataoi, neea, naao weerewa aaneka, wikiriika itipitemania aamoo”, chaaneriataipua.

8 Teekoraa nane'resaapa i'ka iintorioa, e'rariatapua: “¿Ki teesa inatame puuua?”, e'rariatapua.

Pu'ka wa'achitari kajusapa Eesusia, chaanerepua ahpo keepuameo:

—Tísia pichiwa ihjia: Tukapachi ohjoamea, te'ta a'chikoi nokaka pepeniamepua ahpo ihmimiao, ki Riosichi paparaka mochitoamerakamerachitia, ki Riosi taajenarichi ohjoamechitia.

9 'Pukaepa aamo chaanenania, ka'te wa'achi noonoimitia eemea, pu'ka tehki paamiratuameo, ki kaawe iintoriachitia. Ohso kaawe eemea, paikapioi iinuekaio, ookapieoi ku'ika mochitopuapua aaata tísia tooremu ka mochikameo. Wa'a nokayame enesaa eemea, tewekachikamera ohjorewachi te'ta paarasarikamera iinuemeripua.

10 'Kaawe iintokame enesaamua paikaoi aamo Riosie kianiao, kaawe iintomerimua, epeche kiatiai Riosieo neesetomichioo. Nape ki kaawe neesetsaamua, paikapioi Riosie aamo neesetotetiao, ¿ihtana aamo kiatare Riosia, ehpeche aamo itapiti neesetomichio?

11 Aamo iinueka paikapioi ki kaawe neesetoka yasitokame enesoo, ¿kiapua tiamejuarepua Riosieo, itapiti neesetokepuawichioo ahpo kehkiwachi?

12 Aaata kiisi peeniam e nesoo, ahpo wa'api iinuwaoui neesetokao, ¿kiatariamejuarepua aaataeo, ahpo iinueka neesetokemichioo?

13 Eesusi wa'a tiame masitesaapa, eee cheerepua:

—Aaataai ka'chi iika yorakemetepua ooka teekoo wa'api keenakoo, eee tiamekopa: piiripi ahpo teeko yorakioio, piire ahpo teekoai wa'apichi keenako ahpo yorakejemerikopua. Puuua waikao, piiripi teekokamera yorakiopaopua, piire teekoa nekamapua; piiripi teekokamera ahsieme yorakepuamepua, piie ahpo teekoo toaka. Wa'a tiachiopua aaataai, Riosikamera te'ta nakiyamea, ka'chi iika weemumetepua toomichio.

14 Pa'parisero ti'tijoea, pu'ka inamukapaopua, a'achere puuua, toomikamera pu'seriapapua.

15 Waikao Eesusia chaanerepua:

—Nape Riosia nane'riamepua aamoo, toomichikamera te'ta pa-paremekopua, ki ahpokamerachi. Eeme pa'pariseroa, te'ta aamo yoreka tetewijeranipua ti'tijoeerio, nape aamo iikachio eemea, aamo wahjachi ti'tijoeerichio, kiisi kaaweruma ijinatamepua. I'ka weeechi mochikame te'ta nateyamechitia tetewao, Riosiwichioo, tísia iinya tiame teerewa tetewamepua.

Riosi nuurari; Riosi ye'karichi simiyame tiame

16 Pu'ka nayewaka kajusaapa Eesusia, i'ka eetiame simiterepua masitekaio:

—Ke'chu eenoi Waani Paatorio, ti'tijoeeria, ehkoriaami nokiwa yooraka mochitoriaipua, ahpo ehkoriaami Riosi na'nayewatura masiteriachitia. Nape puu Waani Paatori enasaapua, weemera nokiwa masiterepua ti'tijoeerio, Riosi ye'karichi muimichioopua pu'kao. Pukaepa ki ookapi Riosi yawichituwachi mochirachi tísia muinarerepua wa'ao.

17 'Pu'ka Waani Paatorichi simiyame wa'a tiame te'ta pichiwa ikirepua, te'ta wa'a tiame ikimeriko tuutiamekopua Ehkoriaami Iyoterichio Riosieo. Yomatiam Riosi cheeria ikikache itipimerikai teererepua,

ahkasi nu'nuti naawesari chanitiameoipua, te'ta nateyame tetewaka, te'ta nu'nuntiraoipua iyoti. Ihji weeea, ihji tewekaai, pahcha ki naania ikitarepua, nape Riosi cheeriaa ka'i, wa'api teeremeripua.

*Eesusi masitia, aaata ahpo neewiria sa'runaniame
(Maateo 19:1-12; Marako 10:1-12)*

18 Kaawe inatamitia i'kao: Aaata ahpo uupi toisaa, piirechi ahjama neewikameka ikiyameopua, suwepori iintowa. Wa'achi teekao, aaata Riosichi chiia toisaa, piirechi masitewa pichikemichio, suweporika iintokame Riosimina. Aaata tijoe ooitame toitiame ahjama neewisaa, suwepori iintokamepua tiame Riosi ne'niachio. Wa'achi teekao, aaata piirechi masitewa pichikesaa ki Riosi taamo chiia, suwepori iintokamepua Riosichio, toakame puuupa Riosio.

Tijoe paarasatiame Rasaro tiame, wa'achitarichi nayewatiame

19 Eesusia tiameo, Riosi chiia Ehkoriامي Iyotetiame nateyarachi nayewakao, i'ka wa'achitarichi nayewerepua ti'tijoerio. Eesusia o'inekao cheerepua:

—Aaata tijoe eneriataipua, tísia tomiwaeme, tísia nateyame wisasori chuhchame eneriataipua, te'ta to'totomiwaeme koaya koayame, ihtaoi ki tooremuame eneriataipua ahpo ta'pechio.

20 Wa'achi ohjoeriataipua tiame, aaata Rasaro tewaniame. Ihji Rasaroa, pochikame ehchaeme weerewachio enerepua, pu'ka paarasatiame ta'perachi, yayasariataipua, muirachi.

21 Ihjia pu'ka paarasatiame ta'pera muirachi yayasariataipua, ko'kotiamе wehchi ruhjikameoi, ahpo ihkokepuaichio. Chuhchuriai wa'a kahtioio, wa'a enapaka saasaeriataipua ehcharao.

22 Pu'ka ihkoriame mukisoopua, Riosi ku'iwaria, Aurani kahtiachi i'toriataipua, Riosichi ka'karuma enekame mochikachi. Puuu tijoe paarasatiame mukisoopua, wetemajiretiatapua.

23 Wa'a ahpo upatiachi kahtiaipua, ki ka'karuma wahjipame mochikachiopua, ki teesa aiwapaopua wa'ao, Aurani Rasaro ahjama kahtiachi ne'nepariatapua, te'pa.

24 Waikaopu te'ta paarasatekamea, tísia aiwapa ahpo upatiachio, sisi namuriatapua Auranio, cheeka: “iNo'nó Auráni, no'o tesiwéee! Uhjura pu'ka Rasaroo, piiripi suhturaoi saampatesa, no'o yenichioi seipatemane teesa. Tahpitika e'ranine parae i'wa na'ichio.”

25 Nape Aurania chaaneriataipua: “Nape, ¿ki nane'rena muuu, weeechi kahtiaipua tísia tomiwaekao, tísia aamo ta'iria yasariopua ki Riosichi inataka? Nape Rasaroa tísia aiwaio weeechio, tísia kaaweruma enepakamepua Riosichio, pukaepa i'wa kahtiamеpua no'o ahjamao tísia ta'iria, muuu wa'a.”

26 I'waoipua taamo pejanao, káii waapisi akipame teeresi po'ipua waata, aaataai ka'chi iika u'matometepua wa'apoo, wa'aponaai aaataai ka'chi iika u'matometepua.”

27 Waikao paarasatekamea chaanerepua Auranio: “Wa'a teeresoo muuu no'no Aurania, pu'ka Rasaroo, no'o noono ta'pechi uhjuramitiapua, weeechi kahtiamе.”

28 Wa'ao mariki no'o poponiekao, tísia utewaeme chaanenurapuapua pu'kao, Riosi chiiakamera pichikenuraka, ki i'wa te'ta aiwaniachi upapuai-chiopua pu'kao.”

29 Nape Aurania, nehjariataipua pu'kao: “Nape aapoeo puuuu, iinueme puuupa Riosi cheeriao, ehkoriامي nayewatura iyoteria, ehkoriامي Moise iyoteria kiaretiaopua tiame. Pu'ka e'weka mochimeri puuuu. Ki

Moise e'wesaa tooweretiao nuurari, aaataoi wahjipakame oijenaka wa'a eenakoipua aamo chiia tuuyemiao, oijenakao, ki pichikemapua."

³⁰ Nape paarasatekamea nehjiariatapua: "Eje'e, wa'atepua tiiao, nape ki e'wekameai Riosi nayewatura iyoteriao, i'wa o'inia oijenakame wa'a enasoo, yooma nayewesoo achini tiio i'wao, pichikemapua pu'kao. Wa'a iikapa puuuu Riosio, yooma ahpo toimio tuumapua ahpo tatakoriwao."

³¹ Nape waikao Aurania, chaaneriataapua: "Ka'i. Ki e'wiame enesaa pu'ka Riosi Ehkoriame Iyoterichi chiiao, aaata wa'a eenakoipua i'wa o'inia oijenakameo, ka'chitia pichikemapua pu'kaoi."

17

Tatakoriichi wichiwame maapori teerewa (Maateo 18:6-7, 21-22; Marako 9:42)

¹ Eesusia, ahpo te'ta masitiao chaanerepua:

—Aaata tatakoriimichio ihsiamea, wa'api iintumeripua, na'ara yorapuai-chio ihsiamea; nape ¡wéii!, wa'a iintokamewichioo.

² Ohso kaawe eneriaipua pu'kao, moorino matasuraraa tehte, kutachi o'yesao, pa'wechi ipatiaa, kátisia teeresi akipamichio pa'wechi, ki tatakoriichi ruhjinamichioopua, i'ka nu'nuntichitia noochi paparakame o'iniameoopua. Pukaepa eemea wa'a aamo noonoimiao, tisiwá aamo neesetopuapua, aamo inateka eemea, pu'kao.

³ Wa'a cheesapa Eesusia cheerepua tiame:

—Kaawe keepusao. Aaata piire aamo na'aresoo, teripuapua pu'kao; nape ahpo cheriwenuresoo, cheriwepuapua pu'kao.

⁴ Oowisanisa simiyame aamo na'aresoo, wa'a iintokai ahpo cheriwenuresoopua pehjiio, wa'apichi kehki cheriwepuapua, oowisanisa.

Taamo Riosichi paparawa utewarira

⁵ Piie taawechi Eesusi ajawariaa chaanerepua Eesusio:

—Paamira, taamo ku'imitiapua tamochio, epeche taamo ahjachi erami-chiopua amochio.

⁶ Waikao Eesusia wa'achitarichi naewakao, chaanerepua ahpo te'ta masitiao:

—Weruma kehki no'o ahjachi erakowa ki nakiniamepua. Ku'ita kehkiioi no'o ahjachi erakoame enesaa eemea, wacherai kuuu pahchira nu'utikoichitiao, i'ka aoso aamoo chaanesoopua: "Po'taka wiitu weripa neeroi pa'wechi", wa'a weripamii puuuu. Noochiche ahjachi e'rakaimua, soparamepua noochio.

Aaata yorakekiamera teeremeri

⁷ Nape ka'te weruma aamo maayame eemea, no'owichio yoorakawichio itapiti noochi ahjachi e'arakao. Keepuka i'ka wa'achitari: Aaataai ahpo yorakiameteekoraa, ahpo yorakiao wahka oirioipua wasachi tekipanakao, resipakame eenakoipua tekipanakao, ki chaanemapua: "Koi'wachi yasi-pasa. Aamo weeremane kooame."

⁸ Ohsotia teekoraa chaanemapua: "No'o weere kooame, no'o neesetopuapua ahkasi no'o aiwaka koayachisi. No'o ko'kosopa ko'kopua muuuu."

⁹ Teekoraa, cheriwemaioi ki kiatarepua ahpo nuurewa yoorariawichioopua.

¹⁰ Wa'achitia eemeai, te'ta Riosi chiia yooraka mochitoaiopua, kihta aamo wikirieko eramete eemea Riosio. Ohsotia eemea amochio erakopuapua: "Teemea, taamo Riosi yorakemeriche yooraka mochitoamepua."

Eesusia, oosa mariki repera kokoriame yachapatena

¹¹ Piie taawechi Eerusareni simiyai Eesusia, Arirea weechiami Saamaria weechiami tiame u'matorepua.

¹² Wa'ami ihtoiopua pooechio, piiripi mochiwachi asiyoio, oosa mariki ti'tijoe machejenarepua, repera kokoriame. Ihji kokoriamea, mehka ajapaka

¹³ sisinamurepua:

—¡Eesúsi masitáarii! ¡Taamo tesiwe e'résaaa!

¹⁴ Eesusia wa'a chaachapameo tetewapao, chaanerepua:

—Ne'neseriosichi siimpamitia eemea, pu'ka napawikarichi neeseriosi mochikachi, aamo tetewimichio pu'kaopua, aamo yachapakamekopa wa'asi.

Wa'a siimpaiopua waikao, saukame itipirepua.

¹⁵ Wa'a iikapa piiripi puuua, saukame itipikapao, Eesusi ihtoachi no'arepu eenechi, cheriwema kiamia. No'raiopua, weweru cheesika cheriwema kiasirepua Riosio, kaaweruma naewaka pu'kao.

¹⁶ Eesusi natepasaapa, wehchisi koomorasipakao, cheriwema ki'yarepua Eesusio. Ihji tijoea, Saamaria tijoe enerepua.

¹⁷ Waikao Eesusia cheerepua ahpo ahjama nokisiameo:

—¿Ki oosa marikisakaipu saukamea? ¿Ki e'enakame wahja watania?

¹⁸ ¿Ihji seenu tijoeche eenarepua Riosi cheriwema kiamiao?

¹⁹ Eesusia waikao seenu tijoeo, chaanerepua:

—Werika no'rasa ehpeo, noochi paparakapa saukamemua.

Achini teeka asimeri Riosi ye'karia

(Maateo 24:23-28, 36-41)

²⁰ Piie taawechi Eesusi masitioio, pa'parisero ti'tijoea utewaeme iinatukeriaipua Eesusio, achinitio enamio Riosi ye'kariwao. Wa'a tiame iinatuke-tiaapa Eesusia, chaaneka nehjiarepua:

—Riosi ye'karia amochi tiiatepua wa'asi, ki pusie tetewiwame. Pu'ka ye'karichi eenepatiameo, amochio eenariamekopua wa'asi.

²¹ Pu'kao ki pusie tetewiniamekapao, ka'chi iika cheepuamepua: “Nee, i'wane weeri”, “wa'ane kahti”, yooremina aamo iikachi kahtiamekopaopua, puuua aamo kaawe te'ta tiamepua Riosichio.

²² Eesusia simiteka ahpo masitiao, chaanerepua ahpo masiteka ihsiao:

—Asimitepua piie taaweo, aamoo piie taaweo, no'o tisia tetewinaremi-achio, nape wa'a erakoai ka'chi iika no'o tetewimeri eemea.

²³ Pu'ka taawechiamio, ti'tijoea chaachapameripua: “U'masi ne'neo, i'wa kahti.” Wahjachia chaachapamapua: “Waami tetewika teemea pu'kao, ne'netaria.” Nape wa'a chaaneniái, ka'te siimpamitiapua ahjamao.

²⁴ Neeea, waika taawechio ki wa'a chaachapamechi enameripua. Nee Tijoe Tijoetukame eenaio, kuhjparichitia ma'chiamie enameri neea, yooma ma'chiamie tetewachi.

²⁵ Nape ehpe taawechiami pehjo, ki no'o nakiyame ti'tijoeio, weeka itapiti ikimeri neea, tisia kokosa tiame.

²⁶ Pu'ka yooma u'matoso eenechi no'o eenoio, naatika teeremeripua, Noo tewaniame tijoe taawechiami, te'tereka mochitiachitia.

²⁷ Ihji Nooea itapiti yooraka mochiriaipua, tekipanaka koakache, newikaoipua tiameo, ahkasi Nooeo pawekakerachi pakiriachisiopua, i'ka yomatiamie weechi si'ririnioopua, te'ta werumara si'riri, yu'kie.

28 Rooti tewaniame taawechiamioi, wa'achi te'tereriaipua, ahpo wahjipoiopua. I'ka ti'tijoerio wa'achi nokaka mochikoioopua Nooe taawechitia, oowera koakaopua, oowera tarakaopua tiame, itapiti nehjakaopua, echakaopua, karitakaopua tiame.

29 Rooti machenoioopua Sooroma mochiwachi muuwarichio, senawato ki ku'ita na'i yukurepua Sooroma mochiwachio, yooma wahjiparepua pukaao, choochoka.

30 Wa'achitia senawato enamania waika taawechio, nee Tijoe Tijoe-tukamea, eenechi i'ka weee eenaiopua.

31 'Pu'ka taawechio, karijampa ihsiamea itapiti yoorakaai, kihtawichio inatametepua ahpo tekimiao, yooremina ahpo karichi iinueka ma'chipamiao. Wahka ihsiameai kuhsitero, kihta inatameripua ahpo no'ramiaopua petechio, ahpo itapiti ma'chipasa i'tomiaio.

32 Nane'riame eemea, Rooti uupirao, itapiti ahpo toaria i'norania ukana ne'nepariopaopua, oona enepariopua.

33 Aaata i'wa weechi ohjoewache epeche nateyame maayamea, ki Riosi weemera ahjarichi ohjoewachitiaio, wekatemeripua te'ta ahjario, ki wahjiamesi ahjaniamero. Nape aaata i'wa weechi ohjoewa ki epeche nateyame maayamea, ki Riosi weemera ahjarichi mochiwao, puua teimeripua te'ta pichiware ahjario, ki wahjiamesi ahjaniamero.

34 'Pu'ka taawechi tukao no'o eenoio, aamoo chaanania, ooka pe'tiamea kokochikao, apechunapuamepua piiripio, piireo toaka.

35 Ooka ooweru nokayamea tusukao, i'topuamepua piiripio Riosio, piireo toaka.

36 Ooka tijoe nokayamea wasachio, piiripi wa'api i'topuamechepua Riosio, piireo toaka.

37 Waikao keepuameraa, iinatukerepua Eesusio:

—Nape ¿akana wa'a ikimeri puua?

Waikao Eesusia chaanerepua:

—Wa'achitia itapiti mukukame po'yachio, naania tiatachiatia oonori weeru nokiwao, no'o aamo ikipo tuuriaio, naania teeremeripua achinitio ikipuamekoopua pu'kao.

18

Kunamukukame peereichi ahpo katewejera, wa'achitarichi nayewaniame

1 Piie taawechio Eesusia, ti'tijoerio, ki toaka paparapuawichioopua Riosichio, eee cheeka nayewerepua wa'achitarichio:

2 —Wahka muuware mochiwachio, yasariataipua piiripi tijoe peereira, kiisi iyoriame eneriataipua Riosio, ti'tijoerio, ki tesiwa e'riame.

3 Wa'achi ohjoeriataipua tiame piiripi oowitiame kunamukukame, aaatae na'ara yoraniame eneriataipua. Wa'a yoraniapa ihji ootiamea, peerei kahtiachi simiriataipua ahpo katewepuaichio.

4 Weesa eenakame eneriaipua, pu'ka peerei tijoechio, nape ihjia ahpo wa'inariataipua, ki ikanati katewenareka. Nape puu tijoe peereira, ki toaniapa senepi ejenakao, erapariataipua pu'ka ootiameo: "Ka'chitia taawechi tesiwa e'riameaipua aaataopua Riosichioi,

5 ikanati katewekemanee i'ka ootiame, tisia kichiwa chiopua pu'kao, noochi ejenaka."

6 Wa'a cheesapa Eesusia, ahpo masiteka ihshio chaanerepua:

—Kaawe inatamitia i'ka peereira tijoe iintoriaio, ki pichikiamekaipua Riosi kaaweruma tuuyewari chiiao.

7 Ihji tijoe Riosi chiia ki pichikiameaipua, kaawe iintokame enesoo, ¿ki epeche kaawe iintomerijoare Riosia ahpowichio poanataripua ijinuwaopua, apochikamera paparameopua? ¿Ki ikanati nehpuataparepua te'ta ahpo ijinuwao?

8 Riosia, kiisi puuyeka cheriwemeri puua, aaata apochi enasooopua ahpo tatakori cheriwepuawichioo. Nape neea no'o iinatukiamepua, nee Tijoe Tijoetukame eenaio, ¿tewimerijoarenia pehjo, aaata noochi paparameopua?

Parisero tijoe, yawichiwichio koparowame tiame, wa'achitarichi nayewaniame

9 Eesusia i'ka wa'achitari nayewerepua, ahpoche kaawe nokayame maaeka Riosichio, wahjachio ki kaawe nokayame maaerepua:

10 —Ooka ti'tijoea i'isaeri tiopachi e'eneriataipua, Riosi ahjama nayewamia. Piiripia, parisero tijoe eneriataipua, tisia ahpo iyoriame maaetame Riosichi. Piirea, yawichi koparoari ichikoame eneriataipua.

11 Parisero tijoea, werisikaopua eee cheeka nayewariatapua Riosio: “No'no Riosi, cheriwema ki'yaninia ki wa'achitia tiamekapa wahjachi te'teriamechitiao: aaata ichikoame; ki kaaweruma yoorame wahjachiwichioo; suwepori ihsiwa yoorame; ki waami weeriamе aamo ahjama nayewame, yawichiwichio koparoame.

12 Neeea oosa iyoriame neea chorowario, oowisari taawechisiopua. Neeea no'o yowiyao, senepi oosa mariki toomi iinuekaionia, aamo poanatakiamenia piiripio.”

13 Nape puu yawichiwichio koparoamea, ahpo muripa sonikao, chiatapua mekapi werikao: “No'o tewekachi kahtiamе No'nóo, no'o tesiwe e'remitia muua, no'oo tatakoriamekopa.”

14 Pu'ka cheesaapa, Eesusia cheerepua:

—Neeea aamo chaanenapua, ihji yawichiwichio koparoamea, cheriwetiame no'rarepua ahpo ta'pechio, nape piirea ka'i. Riosia ki keepuamepua aaataoi, ahpo wa'api werumataka naewameopua. Nape tesiwa cheeka nayewameopua, cheriwiamе Riosia pu'kao, tatakoririao.

Eesusia kukuchio, ahpo kaawerumari yahchena

(Maateo 19:13-15; Marako 10:13-16)

15 Eesusi masiteka ihsoio, wa'a e'enariaipua ooweru kukuchi i'toka, Eesusi kahtiachisi upanariapa, Eesusio ahjachi seekarepaka ahpo kaawerumari yahchemichio. Nape Eesusi te'ta masitewaraa wa'a uparetioopua, wa'ineriaipua ooweruo, pu'ka kukuchi Eesusichi asitepuawichioo.

16 Nape Eesusia ki reesiseniopa pu'ka kukuchi, apochi asitepuawichioo, chaanerepua:

—Tooa pu'ka kukuchio noochi e'enamichio. ¿Ki nane'riame eemea pu'ka kukuchika te'tiamekopua Riosi ye'karichi muimeria? —cheere Eesusia. Simitekaopua cheekao, Eesusia cheerepua:

17 —Pichiwapua no'o chiia: Ki kukuchichitia uukamea Riosi paajutewao, ahpo ye'kari muimichioo, kiisi reesisepuamepua Riosieo, ahpo ye'karichi pakimichioo.

Temari te'ta paarasatiame, Eesusi ahjama nayewani

(Maateo 19:16-30; Marako 10:17-31)

18 Piiripi tijoe itapiti paamiratuamea, iinatukerepua Eesusio:

—Kaaweruma Masitari, ¿aachin iintotania ahsepanariaa, ki wahjiamе ahjaniamеo?

19 Eesusia chaanerepua:

—¿Achini no'o kaaweruma teewamemua? Te'ta Kaawerumaa, Riosichepua, ki aaata wa'asi.

²⁰ ¿Kikosa nane'riamemua Moise nuurari chiio? ¿Ki eekosa chiamepua?: “Ka'te suwepori nokimitia eemea, ka'te merimitiapua aaataoi, ka'te ichikoemitiapua aaataoi, ka'te wihtuka wenejimitia aaataoi, aamo yayawao muuuu, yoorekache tetewipuapua.”

²¹ —Wee Masitari, nape neeea pu'kao, yooma yooraka yasitokamenia pu'kao, temariai o'inia —chaanere iinatukeniamea.

²² Eesusia wa'a chiiopao, chaanerepua pu'kao:

—Nape toitiame muuuu aamo iintomiaopua pehjo. Nehjimitiapua naaju, yooma aamo paarasatia, wa'a iintosaapa muuuu, yooma ihkokemitiapua pu'kao yooma aaata tooremuka mochikameo. Wa'a iintosaamua, te'pa Riosi kahtiachi iinuemamua aamo paarasario. Yooma wa'a iintosaapama waikao, noochi enepuapua no'o ku'isimiao.

²³ I'ka inamukapa paamiratuame tijoea, iiyana eraparepua Eesusi wa'a chiiao, ki ookapi itapiti paarasatiamekapapua.

²⁴ Waikao Eesusia wa'a iikopa pu'kao, yooma wa'a keepuka ajakameo chaanerepua:

—¿Ki teesa tehki tiamepua, paarasatiamewichioo, Riosi ye'karichi pakipuameopua!

²⁵ Animari tumusaria epeche ki tehki enemiipua, i'kia puusirachiami u'matoteniapua, ki puuu tijoe paarasatiamechitiaopua, Riosi ye'karichi pakimichioo.

²⁶ Inamukamea chaachaparepua waikao:

—¿Aa! Wa'a teeresoo, jaatanakamera newipatapua waikao?

²⁷ Eesusia waikao chaanerepua:

—Ti'tijoeriwichioo, ka'chi iika iintome tiamekoio, nape Riosiwichioo, kihta tehki tiamekaitepua. Nape Riosia aaata ahpo te'ta paarasarichi weemuwa toisoo, apochikamera te'ta weemusoopua waikao, reesisemapa pu'kaoi, ahpo ye'karichi pakimichioopua.

²⁸ Waikao Peeroa muuwaenichio, chaacharepua:

—Wa'a teeresoo teemea, kaawe te'tiamepua aamo ajawariaa, aamo ahjama ohjomiaopua yooma toakamekapao, taamo iinueriapua itapiti.

²⁹ Eesusia chaanerepua:

—Pichiwa puuuu, yooma aaataa ahpo ta'pe toikamea, ahpo uupioi, ahpo pponioipua, ahpo tetejimaai, ahpo tatanaoipua, Riosi ye'kariwichio ikimiapa ahpo,

³⁰ ehpe o'inia i'ka weechio epeche nateyame tewimeripua Riosichio, Riosie ahpo kiapuameopua, wa'asi kajuyachi taawechio, weemera mochiwachioopua tiameo, weemera ahjari kiapuamepua tiameo, ki wahjame.

Eesusia paisachi simiyame tuunapua, ahpo mukimiao

(Maateo 20:17-19; Marako 10:32-34)

³¹ Eesusia poanachi i'toka ahpo ajawariao, chaanerepua:

—Ehpe Eerusareni mo'moenama teemea, wa'ao, yooma ikimiachipua wa'asio, pu'ka ehkoriami nayewatura iyoteriapua, no'o Tijoe Tijoe-tukamechi simiyameopua.

³² Wa'ao seesenu ti'tjoeria no'o Tijoe Tijoetukameo, na'ara yoraupamepua, na'ara chaanepuamepua tiameo, akachupepuamepua tiame;

³³ pu'ka nanaarame ti'tjoeo wepipuamepua, wa'a yorasaopua meripuamepua, nape neeea meritiaio, paika taawe simiyachio, ahjaka oijenamania.

³⁴ Nape Eesusie ajawatiamea, kihta pahterepua pu'kao, wa'a chiioio; ka'chi iika pahteme tiame enerepua.

*Eesusia ki ma'chiriame sautena, Eriko tewaniachi
(Maateo 20:29-34; Marako 10:46-52)*

³⁵ Eesusia amori asiyai Erikoo, aaata ki ma'chiriame pooechi kahtieme tetewarepua, ihko itaka kahtieme.

³⁶ Ihji ki ma'chiriamea, weeru cheetoame inamukapa pooechi nokisi-ameo, iinatukerepua:

—¿Ihtana yooramepu wa'a cheetoamea?

³⁷ Waikao neesetoamea chaanerepua:

—Aa, Eesusi Nasare ohjoemepua, i'wami u'matoame.

³⁸ Waikao ki ma'chiriamea, sisinamurepua Eesusio:

—¿Eesusi, ehkoriaami Raawi taanara! ¿No'o cheriwesa pahchúu!

³⁹ Pahcha nokisiamea chaaneriaipua pu'kao:

—¿Ihchi yasakáa!

Nape puuua ohsotia weeru sisinakao, chaanerepua:

—¿Muuúu! Raawi taanáraa! ¿No'o tesiwésaa!

⁴⁰ Waikao Eesusia weripakao, ki ma'chiriameo, ahpo weeriachi u'yepanurarepua. U'yepatiaapa pu'kao, Eesusia iinatukerepua:

⁴¹ —¿Ihtana aamo yorajeranimu no'óo?

Waikaopua ki ma'chiriamea nehjiarepua:

—No'o ma'chirepatejerani neeee.

⁴² Waikao Eesusia chaanerepua:

—Saukame itipinamua aamo ki ma'chiriao. Muuua saukamemua, noochi paparakapa.

⁴³ Waikao ki ma'chiriamea, ikanati ma'chireparepua puichio. Wa'a iikapa puuua, wa'api o'inia na'naritorepua Eesusio, tisiwa kaaweruma nayewasika Riosio. Waikao yooma ti'tjoeria wa'a tiame tetewikamea, ka'karuma nayewasirepua tiame Riosichio, tisia kaaweruma chaachapakaopua Riosio.

19

Eesusia Saakeo tewaniame nayewena

¹ Eesusia Eriko mochiwachi pakisao, riisaka u'matomo o'rariaipua,

² nape Saakeo tewaniame tewakapao, sewina eraparepua. Puuu Saakeoa, yawichiwichio koparoame, paamiratuame enerepua, tisia tomiwaame tijoe.

³ Ihji tijoea, tisia tetewinareriaipua Eesusio, nape wichipa weeriamekapao, ki ajasepapapua ti'tjoeri aampamiopua tetewinariaio,

⁴ pahcha u'masirepua Eesusi u'matomiachi, sikomoro tewaniame kuuuchi moenamia, te'pa werika tetewinaria.

⁵ Eesusia teeriami u'matomiaio, te'pa kahtieme tewakapao, chaanerepua:

—Saakeo, yaapi tekisa wa'ao, aamo ta'pechi no'o i'tojeraninia ko'komia.

⁶ Waikao Saakeoa, ikanati tekikao, ahpo ta'pechi i'torepua, kaawé e'raka.

⁷ Waikao ti'tjoeria, Eesusi Saakeo ahjama akipakame tetewikapao, ihchi ahpo chaachaparepua:

—¿Naakona! ¿Tatakoriaame ta'perachi siminapua?

⁸ Ehjepao ta'pechio, wa'a mochikai nayewakao, Saakeoa yooma inamuachi chaanerepua Eesusio:

—Tísia kaawe erapaka aamo chiiáeo, kaaweruma enepanariapa ehpeo, naasipasi kiamane no'o iinuekao, tooremuka mochikameopua ihta, yooma no'o ichikoneriao, naaosa epeche no'o ichikoneria kiamania pu'kao.

⁹ Waikao Eesusia chaanerepua yooma wahja wa'a mochikameo:

—Riosi newiparia, ehpe o'ínia o'iniamepua i'ka ta'pechio, ihji Saakeo Riosichi paparariopa, Aurani tetejimarisiwachi enepaka, Riosi te'ta ye'karichiopua.

¹⁰ Neeé Tijoe Tijoetukamea i'ka wehjoarichio, i'ka Saakeoka te'teriamo, i'yaka eenakamea, te'ta Riosichi paparamo, ti'tijoe ooweru tiameo, tatakoriameo, te'ta newipatemia kokosapuáio.

*Oosa mariki toomi wa'achitarichi nayewaniame
(Maateo 25:14-30)*

¹¹ Neipa Saakeo ta'perachi machenasaapa Eesusia, pooechi ihtoai Riosi ye'karichi simiyame nayewakao, ti'tijoeia waapikopa Eerusarenio, wa'a enemio maaere puúua, Riosi ye'kario. Eesusia wa'a erakopa pu'kao, i'ka wa'achitarichi nayewerepua waikao.

¹² Waikao Eesusia o'inerepua nayewakao eee cheeka:

—Wahka yasariataipua piiripi tijoe, yawichi enemeri, puúua wahka akipariataipua mehka pirenachi weeechi, ahpo yawichichitia werapuachi, yawichi weratiaapa enasaa, ahpo weeechi yawichitumichio.

¹³ Nape ke'chu simiyaopua, oosa mariki ahpo tekupame paaesaopua, watani sienta taawesi yowiwa ki'yariatapua pu'kao, pipiripi. Puúua chaaneriataipua pu'kao: “Íya, tekipanamitia eemea i'ka toomio, no'o eenachisiopua.”

¹⁴ I'kao simisooapao, tijoe ki nakiyamea, pukaminachi uhjurariatapua asimichio, chaachapaka: “Ki nahki teemea pu'ka tijoeo, taamo yawichi enemichio.”

¹⁵ Nape wa'a chaachaparioi pu'kao, yawichi weraretiatapua. Waikao eenechi enasaapapua ahpo weewachio, paaeriataipua waikao, ahpo toeriaopua toomio, kehkisa yowiteriarepua ahpo toomio, e'raka.

¹⁶ Pahcha eenakamea ahpo teeko tomiwarae tekipanakamea, cheeriatapua: “Paamira, i'wa maani aamo tomiwaa, oosa mariki toomi epeche muuwekamepua pipiripia.”

¹⁷ Waikao yawichia chaaneriataipua: “Kaawe iintoremua. Kaaweruma iintokame tekipanamemua”, chaaneriataipua. “Wa'a aamo iintoriawichio, kaawe iintorepua aamo tehkiwachio, oosa mariki muuwari mochiwari, aamo yachamane yawichitumichio.”

¹⁸ Piire wa'a eenakamea ahpo tehkiwaeo cheeriatapua: “Paamira, i'wa maani aamo tomiwaa, mariki toomi tiame, ehpeche muuwekame pipiripichi.”

¹⁹ Pu'kao, yawichia chaaneriataipua: “Mariki muuwari mochiwachi, aamo yawichitemane aamoo.”

²⁰ Ehpeche piirechi eenakamea, chaaneriataipua yawichio: “Paamira, i'wa maani aamo tomiwaa, wisasorichi to'waka kaawe kateweka neeaa.

²¹ Ki tekipanakania pukaeo aamo majawiapa, kihta to'wakameai toomio yowiyamekopua; aamoo, kihta echakaio, tiame, apechamekopua ipario.”

²² Waikao yawichia chaanerepua pu'kao: “Aamoo ki kaaweruma tekipanameo, aamo wa'api naawesarie chapimania aamoo.

²³ Wa'a tiame no'o e'rekame enesaa, ¿achinikai ki toomi tekipanateni-achi to'wakamua, paikapioi yowimichio no'o enoio? Oowera kihta iintoremua.”

²⁴ Puuua kajasapa chaanekao, ahpo waapi ajakameo chaaneriataputa: “U'yemitiapua pu'ka toomio, naatikamera kiamitiapua pu'kao, oosa mariki epeche yowitekamera.”

²⁵ Nape ki tekipanakamera u'yemeria, chaachapariatapua yawichio: “¡Pu'káá? ¿Ki oosa mariki ki'yakamemua pu'kaopa?”

²⁶ Nape yawichia chaaneriataputa waikao: “Iinuemea, iinuekai epeche kiapuamepua; nape ki iinuemea, ahkasi teesa iinuekaoi, u'yepuamepua.”

²⁷ Wa'a cheesaapa, yawichia cheerepua: “Yooma no'o seepurawao, ki no'o nahkiekamea no'o yawichi enemichioo, i'wa no'o u'yepamitia pu'kao. I'wa upasaapa pu'kao, yooma ko'imitiapua pu'kao, no'o tetewachi.”

Eesusi cheerepua tiameo i'ka wa'achitarichi ikipuame inatakaopua:
—Neeei eenechi tekisaapa i'ka weechio, wa'achi iintomeri neeei, i'ka weechi yawichi yasipamiaapa.

Eesusia Eerusareni pakina

(Maateo 21:1-11; Marako 11:1-11; Waani 12:12-19)

²⁸ Eesusia i'ka nayewasaopua, Eerusarenite u'matorepua.

²⁹ Eesusia Weetajeo waapi ihtoaiopua Wetania tiame, wa'ao Ooriwo kaawichio, ooka ahpo ajawaria uhjurarepua chaanesea:

³⁰ —Waami siimpamitia eemea mochiwachi, wa'a muirachio, wa'a teima eemea piiripi uuru o'yetieme, ki aaata oiwame pehji ahjachio. Na'sonasa no'o u'yepamitia pu'kao.

³¹ Aaatao aamo chaanesoo: “¿Achini iikai na'sochani eemea pu'ka uuruo? Apoe Paamiraa nakiyapua i'kao”, chaachapapuapua, pu'kao.

³² Waikao uhjuratiamea siimpakao, yooma wa'a tiame nateparepua pu'kao, Eesusi cheeriachitia.

³³ I'ka uuru na'sochaniaio, teekoraa iinatukerepua:

—¿Achini iikai na'sochani eemea, pu'ka no'o puhku uuruo? —cheerepua.

³⁴ Waikao puuua, chaachaparepua:

—Taamo Paamira Eesusia, ahpo rewenurekapu ku'itapi.

³⁵ Waikao Eesusia u'yepatiapa pu'ka uuruo, ahjachi ipetesapa wisasorio, yaasetorepua pu'kao.

³⁶ Waikao Eesusio, uuruichi yasitioipua pu'kao, yooma wa'a nokisiamea, ahpo wisasorie ipekesirepua simiyachio, pahcha.

³⁷ Asiaiopua Ooriwo roomosachi o'inia tekiwachio, yooma muuwaeme nokisiamea kaawe e'rakao, weeru chaachapasirepua siinakao, ka'karuma naawesari siinasika Riosio, ki teesa tiame ki maaenari yooramekopa, ahpoo peenia e'raka tetewaria.

³⁸ Puuua chaachapasirepua:

—¡Ée Yawichí! ¡Tewekachi eename yawichí! ¡Apoeo tisia te'ta kaawérumaraa! ¡Tewekáchio ta'iria mochiwáaa! ¡Pu'ka ki nu'uti teere-wame tewekachi o'inia eenameo, te'ta weruma iyoriwa pu'kawichioo!

³⁹ Ookapi parisero wa'achi nokisiamea, chaanerepua Eesusio:

—Masitáarii, te'ya pu'ka aamo na'naritoameo, ki wa'a chaachapamichiopua pu'kao.

⁴⁰ Nape Eesusia nehjiarepua:

—I'ka ti'tijoe ooweru tiame wa'a chaachapame no'o teewetekeoio, ahkasi ihji i'wa tehteewaapechi siinakomapua, no'o asiya kaawe e'rewa siinakowao.

⁴¹ Waapi enepasaapa muuwari mochiwachio, nanarare puuua mochiwachi ne'nekaopua cheeka:

42 —Yuuwesinania aamoo ki no'o machiriopa aatanakoopua no'oo, aaata aamo newipatemia eenakameo. Nape eemea aamo wa'inekamepua noochio.

43 Ehpeo ki teesa teeremeri aamo mochiwarichio, aamo seepurawaa norikame noorepaka ki ujumamichioo, ahjachi mooenapuame ajawasaa-pua norikameo. Kiisi kaawe teeremera eemea aamo ikiyao, aamo seepurawaa e'ensaa-pua, yooma we'ee i'morataka mo'moenasaapua norikameo,

44 aamo aampa e'enamapua ko'isikao, yooma aamo tatanama ko'isika wehchi wewekaopua. Yooma ohjorewao sa'mikoreopua tiameo, yooma ko'rinamapua, chi'rinaka. Yooma wa'a tiame ikimeri muuuu, ki machika tetewikapa muuu mochiwachia, aaata aamo newipatemia eenariaopua.

Eesusia i'isaeri napawikarichi tioparachio, nanaarame nehjame puuyania

(Maateo 21:12-17; Marako 11:15-19; Waani 2:13-22)

45 Neipa i'ka cheesaopua, napawikarichi eenakaopua, wa'a pakirepua yooremina tiopachi weeriamечи. Wa'ao, wa'a nehjameopua, tarayameopua tiame, yooma puuyanarepua pu'kao.

46 I'ka puuyachaiopua, chaanerepua:

—¿Ki Ehkoriamei Iyoterichio, eee chiamepua: “No'o kariwaa, no'оче naewapuachipua wa'ao?”, nape eemea ichikoame teesowara, iintapare eemea.

47 Wa'a iintosaapua, wa'a masitesirepua waikao tiopachi, senepi taawechi. Waikao o'inia neeserosi pa'pamiratuamea, iyoteri ti'tijoea tiamea, wahjachi ti'tijoe wa'a mochiwarichi pa'pamiratuamea tiameai, i'yasirepua waikao, aachin teeka ahpo merimiaopua Eesusio, wa'asi werapapuawichio-pua Eesusi masitiao.

48 Nape ka'chi yorame e'rarepua pu'kao, muuwaeme ti'tijoerio, pu'ka masitiachi chuchutopa pu'kao.

20

Eesusi ahpo iintomia reesiseri iinuwaa

(Maateo 21:23-27; Marako 11:27-33)

1 Piie taawechio Eesusio, ti'tijoeri masitioiopua tiopachio, pu'ka Riosi ka'karuma tuuyewari nayewioio, wa'a e'enare neeserosi pa'pamuratuamea, iyoteri ti'tijoea tiame, mochiwari pa'pamiratuamea tiame.

2 Ihjia Eesusi naaepakao, iinatukerepua:

—¿Aatana nuurena aamoo, i'ka yoramichioo? ¿Aatanachi utewaemua, i'ka aamo ihisiaopua masitekao?

3 Waikao Eesusia, chaanerepua pu'kao:

—Eemekamera no'o nehjiapapua pahchao:

4 ¿Aatana ihsire Waanio, paatopuame ki'yakao, Riosi iintoriarepua, ti'tijoekosaoi?

5 Waikao aapoeo ahpo chaachaparepua:

—Riosi iintorio taamo tuusoo, waikaopua taamo chaanemapua: “¿Achini iikai ki pichikeka eemea pu'kao?”

6 Ti'tijoeri reesiserio taamo chaachapasooi, ti'tijoeriai taamo ko'imapua waikao tehee pasipupaka, ti'tijoeria, Riosie reesisetiameko erakoapa puua.

7 Wa'a erakosaapua puuua, chaachaparepua:

—Ki nane'rena teemea —chaachaparepua.

8 Eesusia chaanerepua waikao:

—Neeei ki aamo nehjiamane waikao, aatana no'o reesisiaopua, i'ka no'o yoramichioopua.

Ki ka'karuma echayame neesetotiamē wa'achitarichi nayewaniame (Maateo 21:33-44; Marako 12:1-11)

⁹ Waikao Eesusia, i'ka wa'achitarichi nayewerepua ti'tijoerio:

—Aaata tijoea panijuwari ajawariataipua aho wasachi weweripamichioopua, wa'a iintosaapua, aaata naasipasi uupuachio taakesoo, yahchariatapua neesetomichioo. Wa'a iintosaapua, mehka simiriataipua pirenachi weeechi.

¹⁰ Asisooa taakemiachioopua, uhjurariatapua ne'nemiao aho inatetiao, aho ne'netepuaichioopua naasipasio, aho naachutawao. Nape echiwa inatiamea pu'ka uhjuratiameo, wewesa uhjurariatapua pe'kuo, wa'atia seekaekaopua kihta i'toka.

¹¹ Waikao eenechi uhjurariatapua, pu'kaoipua echitiachi inatiamea, na'ara chaaneka wepisaopua, wa'atia seekaeka uhjurariatapua eenechio, kihta i'toka.

¹² Waikao paisa simiyachio teekoraa, piirechi eenechi uhjurariatapua, nape i'kaoi eechi inatiamea, kiiya merika wepisaopua, ma'chi ipariatapua.

¹³ 'Neipao wa'asipao, teekoraa e'rariatapua: "¿Ihtana yoratane ehpeo?", e'rariatapua. "Aa, no'o taana uhjuramane naaju, no'o te'ta nakiya, yooremakeopua pu'kao, no'o taanakopa."

¹⁴ Nape eechi inatiamea, i'kao wa'a eenakopao, chaachapariatapua ahpo: "Nee, ihjipu tijoea, yooma aho noonō iinuekao, ahjama itipimeria. Meritariapua pu'kao, taamowichio itipimichioopua, taamo teeko iinuwarao."

¹⁵ Waikaopua pu'kao, ma'chipasaopua pu'kao, me'yariatapua pu'kao.

Waikao Eesusia wa'a cheesaopua, iinatukerepua ti'tijoerio:

—¿Ihtana iintomo erakona eemea, apoe echijuwari teekora enasaa? ¿Ki ko'itariarepua pu'kao?

¹⁶ Eje'e, yooma ko'imapua enasaa, wa'a iintosaapua pu'kao, piirechi inatetemapua wa'ao, tekipanamichioo.

Ti'tijoeria i'ka Eesusi aho nayeweria inamukapao, chaachaparepua:

—¡Naakona, kiisi wa'a noonoimii teemea!

¹⁷ Waikao Eesusia ne'nepakao chaanerepua:

—¿Wa'a erakona eemea? Nape ¿ihtana chanika chaanikosapu Ehkoriaami Iyoteria? Eee chiiamepua:

Puuu tehte karitamee,

ki nakika ipatiamea,

puuu tehte wa'apia,

epeche te'ta nateyame tehte enepamiitepua.

¹⁸ Pukachi tehte motochikamea, kaksimeripua chapakarao; pu'ka tehte mesukamea, pihtukame itipimeripua. Wa'a chiiame Ehkoriaami Iyoteria. ¿Ki no'okamera nayewaka chiiamejuarepua?

¹⁹ Ihji wa'achitaria, ahpowichio kopa pu'ka chaniwao, tiopa ne'nesero pa'pamuratuamea, iyoteri ti'tijoe tiamea, wa'api chapime erakoriaipua Eesusio, nape se'sewepakapaopua ti'tijoeria, ka'chi ikime e'rarepua, chapinari.

Te'ta yawichiwichio koparowa

(Maateo 21:45-46; 22:15-22; Marako 12:12-17)

²⁰ Waikaopu wa'a tiopa pa'pamiratuamea, aaata ajawarepua Eesusi na'naritomichio, aatia iintota inatemia, ihtaoi ki kaawe cheesoopua pu'kao, yawichichi i'toka wenejinariapa chapisá.

²¹ Ihjia waikao waika taawechio, ka'karuma ti'tijoe ahpo eratenareka Eesusio, chaachaparepua pu'kao:

—Masitari, aamo chiiiaa pichiwapua, nane'rena teemea aamoo, pichiwarichi teetoka masitiameko, Riosi nakiyachitia mochijeraka, yooma taamo aaataoi, nu'nuntio weewerumaoi wa'achitia.

²² Pukaepa aamo iinatukena teemea:

—¿Kaawe ohjoarepu Seresa yawichi kopariari nateteniao, ka'ikosa?

²³ Nape Eesusia nane'riapaopua ki kaaweruma erakoai wa'a chaachapopaopua, chaanerepua pu'kao:

²⁴ —No'o ne'neteo piiripi toomi. ¿Aatanapu wa'a toomichi netetiamea? ¿Aatanapu tiame wa'a teere iyotetiamea, teewara?

—Seresa puuuu —chaachaparepua.

²⁵ Waikao Eesusia chaanerepua:

—Puuu enesoo toomichi kahtiameo, pu'kawichio kiapuame enesoo, pu'ka kiapuapua; nape Riosiwichio iyoriwa kiapuame enesoo, Riosikamera iyoriapuapua.

²⁶ Waikaopu chapimeria, kitachi chiiia chapime e'rarepua Eesusio, ti'tijoeri tetewachio. Ohsotia puuuu, tisia peeneka nehjiopa Eesusio, ihchi itipirepua, tisia peenia erapakaopua tiameo, Eesusi chiiia.

*Eenechi ahjaniamechi simiyame iinatukewa
(Maateo 22:23-33; Marako 12:18-27)*

²⁷ Neipamio, Saruseopechi e'enariaipua Eesusichi iinatukemiao, itapiti ki kaawe chaachasoo chapinariapao. Puuu Saruseo ti'tijoea, ki pichikiame eneriaipua, mukukai eenechi ahjaniameo.

²⁸ Puuuu wa'a te'tiamekapaopua, chaachaparepua Eesusio:

—Masitari, ehkoriami Moisea taamo chaaneka tooeriaipua ahpo nurariwachioopua, aata pa'chira mukisoo ki tatanaeka ahpo uupichio, kaawe neewimio tuunapua wa'api pooniraopua, pukachi oowitiame tatanaremichioopua, ahpo pa'chi tatanarachitia enemichioopua.

²⁹ Nee, aataa oowisani ahpo poponieme eneriaipua. Yooma puuuu pipiripio, ahpo pa'chi uupira ahjama neewiriataipua. Pahcha neewikamea ahjamao, wa'atia ki tatanaeka mukuriatapua.

³⁰ Oosachi simiyamea,

³¹ paisachi simiyamea tiamea, yooma puuu oowisaniapua tiamea, wa'achitia neewika pu'ka ooitame ahjama, yooma wahjipariatapua tiameo, ki tatanaeka.

³² Neipao oowitiameai, wa'atia mukuriatapua tiame, ki tatanaeka.

³³ Weh, ¿achini tiamera puuu ti'tijoe, te'ta kuunara enetapua pu'ka oowitiameo, eenechi yooma ahjatiachioopua, pichiwa ahjaniame enesooopua eenechio?

³⁴ Waikao Eesusia chaanerepua:

—I'ka weeechi ahjarichio, nenewiniachipua wahjipaniachipua tiameo,

³⁵ nape Riosi weemera ahjari ki'yariachioopua ahpo ahjamao, ki nenewiwachi enemeripua wa'ao.

³⁶ Wa'ao, ki wahjipaniachi enemerapua tiameo, yooma Riosie eenechi ahjatetiachio, ti'tijoea ooweru tiamea, Riosi ku'iwarika te'teremeripua, ka'chitia taawechi wahjipame.

³⁷ Eenechi ahjapuamea pichiwa enemeripua, wa'atiame taamo tetewite-napua inatarichio, Moisetaru tuuriaepua Riosi ahpo chaaneriai, kuhsi tajenakamechi Riosio, ahpo chaanerio tuuriaeo. Pu'ka Riosio, Auranitaru Riosiwako tuurio cheerepua, Ihsa Riosiwara, Aakowoo Riosiwara tiame.

³⁸ Riosia wa'a cheekao, wahjipariamekoiopa ahjameko tuuriamepua pehjo, Riosia ahjakame Riosiwarakapa. Wa'a teesoo Riosia, eenechi oijenateripua yooma ahpo ijinuwao, ti'tijoeo ooweruopua tiameo, i'wa weechio wahjipakamekoiopua.

³⁹ Waikao ookapi iyoteri ti'tijoea, chaachaparepua:

—Wa'atepua. Ahjachi chaanimua masitari.

⁴⁰ Aapoea ki oosa aampa iinatukerepua waikao, naawesarichi wichipamichioopua, seewiapa Eesusi nehjiamiaopua, iinatukenariai.

¿Aatanachi o'inia eenamepu Riosie Weratiamea?

(Maateo 22:41-46; Marako 12:35-37)

⁴¹ Nape Eesusia, wa'a chaachapasoopua iinatukerepua pu'kao:

—¿Achini tiachipa ti'tijoea, Raawitaruchi eenameko tuuyamepua Riosie Weratiameo?

⁴² Ehkoriai Raawitaruai ahpo Wiikari Iyoterichio, eee cheerepua iyotekao:

Te'ta Riosi Paamiraa, chaanekapua no'o Paamira Meesiao:

“No'o ahjamina yasipamitiamua pehjo,

⁴³ ahkasi no'oo, yooma aamo seepurawao,

aamo taaratere toapachisi tekeka.”

⁴⁴ Eee cheekame enesoopua, ¿aatia tiachipa ehkoriai Raawitaruai ahpo paamira teewarepua Meesiao, ki ku'itapi neipami naawamerioipua pu'kao? Aaataai ki ahpo paamira teewamepua, ahpo neipa naawakameopua. Wa'a cheeriopa ehkoriai Raawiaipua, Meesiaa epeche paamirakai tiamepua Raawitaruchio. Wa'a teesoo Meesiaa, ki ehpesi o'inia wa'apitia paamira yasitoamepua, puuu Meesiaa, nee Riosie Weratiamepua.

Eesusia Moise nuurari ma'masitari wenejina

(Maateo 23:1-36; Marako 12:38-40; Ruuka 11:37-54)

⁴⁵ Waikao yooma inamuachio, Eesusia chaanerepu ahpo te'ta masitiao:

⁴⁶ —Naane e'reka eemea, Moise nuurari ma'masitari nokayaeo, puuua tepékuma wakiraeka ohjowa pu'seriamepua, ahpo te'ta ka'karumako maaetiameopua Riosichio; muuwaeka nehjiwachi ohjoaiopua, ahpo yooreka teepotejerameopua; napawikarichioioopua, epeche ka'karuma mochipaniachi momochipanariamee; pahkotianiachioioopua, epeche ahpo teteiwachi mochipanariame,

⁴⁷ ooweru kunamukukame kariwaraopua, u'yeka pu'seriamie; ki ku'itapisi ahpo Riosiwachi paparamechitia chaachapaka, oowera ahpo kaawe teteipuawichio nokaka. Nape puuu wa'a nokayamea, ki nu'unti kokosa aiwamiitepua Riosieo.

21

Kihta iinuemera toomi kunamukukame oowewari

(Marako 12:41-44)

¹ Eesusia wa'a ihsiaioopua ti'tijoei naewekao, tetewarepu wa'ao, aaata ti'tijoeo ooweruopua tiameo, weeka totomiwaemeopua, toomi na'poa toaniachio, weeka toomi to'wame.

² Aaata ooitiamie tetewarepua tiameo, wa'achi eenariame toomi na'poaniachioopua toamia, puuua kunamukukame eneriamepua. Eesusia pu'kao, ooka wa'api toomi, kiisi weeka nateyame to'wame tetewakamepua.

³ Wa'a iikopao Eesusia, ahpo norikame ajakame ti'tijoeo, chaanerepua:

—Nee, pichiwa chaanine i'ka oowitiameo, epeche nehjai tiamekopua pu'kao, Riosiwichio oowewao, ki wahjachtia ti'tijoeri tísia totomiwaameo.

⁴ Weeka totomiwaame ti'tjoeria, ahpo soparatiakamera oowewamepua Riosio, nape ihji oowitiamea, kihta itipitiai ahpo ko'komiawichio taripuaameo, yooma nehjarepua Riosiwichio oowewakao.

Eesusia i'isaeri tiopara, pihtunapo tuuria
(Maateo 24:1-2; Marako 13:1-2)

⁵ Wa'api i'isaeri tiopachi toomi toaniachi puuyapanioiopua, Eesusi te'ta masitewaraapua ookapia chaachapasiriaipua:

Nee ihji tiopaa, ¿ki tísia peenia te'tiame tehtee peeniatatiamepua? ¿Kikosa te'ta peeniatatiamepua itapitie ti'tijoeri oowewaríao?

Nape Eesusia wa'a chaachapopao, cheeka nehjiarepua:

⁶ —Nape yooma ihji tísia peeniatiamé aamo tetewao, enamitepua piie taawechio, piiripioi ihji tehtera to'weteka ahjae peeniatatiamea, piiripioi ki itipimeriutepua raampatao.

Ke'chu kajuyoi i'ka wehjoario, naania teetowa
(Maateo 24:3-28; Marako 13:3-23)

⁷ Waikao Eesusi te'ta masitiaa iinatukerepua Eesusio:

—Masitari, ¿achinitio enetapu wa'a ikimeri ihji tiopaa? ¿Ihtana naaniatiwachi nane'reta teemea wa'a ikimiao?

⁸ Eesusia cheeka nehjiarepua:

—Naane e'reka naaju, ki aamo wisikuepuawichioo, muuwaame enamitepu no'oko tuukao. Puuua chaachapamapu: “Nee puuua, Riosie Weratiamea; no'o eenaria asikamepua wa'asi.” Nape ka'te pichikemitia-pua pu'kao, wa'a chaachapoio.

⁹ Nasiwaniame inamuaioopua wahkao, weeru nokayo tuuoioopua ahpo ahjama nasiwaka ti'tjoerio, ahkai i'ka wehjoarichio, ki te'ta seewepuapua pu'kaopua pehjo. Yooma puuua, te'ta aiwari pukeri o'iniachi enemeripua. Puuua, ki kajuyachikai teeremapua pehjo.

¹⁰ Eesusia simitere puuupu cheekao:

—Pirenapi ti'tjoeritukamea, pirenachi ti'tjoeritukame ahjama nasiwasimeri puuua; pirenapi yawichiwachio, pirenachi yawichiwachi ahjama, ahpo chapisimeripua nasiwasikao;

¹¹ weeeai, ki muenati noonmeripua, yomatiamé wehjoarichio; toorewiai tisia aiwaniame ki nu'uti teeremeripua yomatiamé wehjoarichio; tísia majaniameai ki nu'uti teeremeripua ahkasi yomatiamé wehjoarichio; tewekachioi káátisia iinyatiame teteipuaamepua, itapiti ikiyameo.

¹² 'Nape ke'chu wa'a teetoiopua noochi paparamea, tísia na'ara yoramia naanaritopuaamepua. Waika taawechiamio aaata noochi paparameopua, napawikarichiami upapuaamepua wenejikao, napawikarichi te'ta pa'pamiratuamechio, karichi toapuaichio; waika taawechiamio tiame, ahkasioi te'ta weruma ya'yawichichi upapuaamepua tiame wenejikao, noochi paparaka mochitoapaopua.

¹³ Yooma puu noochi paparapa ya'yawichichiami i'topuaamea, noochi simiyame kaawe chaachapameri puuua, ya'yawichichi pe'peirachi i'totiapaopua.

¹⁴ Nape pu'ka taawechi no'o nehpuwawachi chanimiao, ka'chi eramete puuua ahpo ki kajumia chanimiao, ahpo no'o nehpuwaka nehjiamiaopua.

15 Nee wa'api ahjama ihsimeripua pukachio, ahpo no'o nehpuwachi ku'ikao, aaataoi ya'yawichioi, ka'chi iika newitome teeremichioopua, aaata no'o nehpuwaka nayewameopua.

16 Waikachiami taawechemio aaata ahpo wa'api ta'pechioi, ahpo wenejipuaamepua, ahpo noonoeioipua, ahpo papachieioipua, ahpo tetejimaeeioipua, ahkasi aaata ahpo kaawe uuyameeoi, ahkasi aaataeoi meripuameeioipua.

17 Pu'ka taawechio no'owichioo, yoomahka ahpo nekamumeripua neka-muao,

18 nape ahpo Riosichi te'ta weemera ahjarichio, te'ta newitoka puuyameripua, kihta wekateka piiripioi ahpo kuupaopua.

19 Yooma aaata ki toakamea noochi ahpo paparao, newitoka puuyameripua, Riosi weemera ahjarichi mochipuameopua, Riosi ye'karichio.

20 'Pu'ka taawechemio Eerusareni mochikameo, pochikame tetewapa norikame seesenu weechi e'enakame soontaroo, asikame enemapua Eerusareni mochiwario, wehchi yachapuameopua pihtunaka.

21 Waikao, yooma Urea weechiami mochikamea, kaawichi ujumapuapua, ka'chi ikipuaichio. Eerusareni mochikamea ma'chiami ahka ohjomea, ka'chi iika nonowameripua ahpo ta'pechio.

22 Wa'a teeremeripua wa'ao, tisia aiwaniachi taawechioopua, Riosia ki ahpokamera e'weka mochikopapua, tisia kokosamapua pu'kao. Wa'a teeremio tuuyame, Ehkoriaami Riosi Iyoterichioopua.

23 ¡Ai, puuu ooweru peteterepakame mochikameapua pu'ka taawechemio, kukuchi chiiiteka mochikameapua pehjo! Ki teesa tesiwa te'teremeri puua, ki teesa iinyatiame ikiniopa weechio, ti'tijoerio. Weeeai kokosa aiwameripua tiameo, wa'a tiamee ikiyopa.

24 Pu'ka taawechemio mochikamea, ki nu'uti teeremeripua ko'iniameo; chapitiamea, seenu weechi i'topuamepua, pirenachi; Eerusareni mochiwaria, ahkasioi teketiame itipimeripua, ki Riosi iyoriamee nanaarame. Wa'a teeremeripua waika taawechemio, ahkasi Riosio newitoka machenachisi, yomatiamae nanaarame ti'tijoerio.

*Eesusi Tijoe Tijoetukameo aachin teetoi eenechi enameri
(Maateo 24:29-35, 42-44; Marako 13:24-37)*

25 'Pu'ka ihtoria taawechio, taaachio tisia iinyatiame teetomeripua, meechemio tiame, so'porichioi wa'achi. I'ka weechioi, ki nu'uti siimapua wekana eraniamea. Ti'tijoeria, ka'chi ikime erameripua tiameo, pa'weo tahpitika chiopua, pe'kokao te'okaopua.

26 Ki nu'uti iinyatiame simiyopa weechio, tewekachioopua tiameo, mukipaka ruhjimapu ti'tijoeria, ki ahjame e'rapa ahpo iikachio, ki teesa majakaopua ahpo iikachio, tisiwa iinya tiamee ikimia i'ka weechio, chaachapamapua.

27 Waika wa'a teerenioo, tetewipuame nee Tijoe Tijoetukamea, eenameo, naasipa toomari weritoame, ki nu'unti utewarieme teetoka, tahpitika tiame teetoka.

28 Yooma wa'a tiamee tisia iinyatiame tetewiniopao, waika taawechemio ti'tijoeria, kaawe erakoka yooma ahpo katewemapua, kihta toiyame nane'riapa tewekachi ahpo apechunapuachio.

29 Waikao Eesusia simiteka naewakao, cheerepua tiameo i'ka eetiame wa'achitarichio:

—Naakoo, inataka ne'nemitaopua chuunao, ihta kuuuoi.

30 I'ka sewayoopa teemea, nane'remapua waapi teeto paamuniopa.

³¹ Wa'achitia ihjiai, yooma tetewapa i'ka aamo no'o chaaneriaio, amori asinapua ihjia, erakopuapua, pu'ka Riosi iintomiaopua i'ka weechio, yawichitukao.

³² Yooma i'ka iinyatiame tetewikamea, waika taawechiami ohjoekamea, ki wahjipama puuua, ki tetewaopua pehjo, yooma ikiyameopua ihta no'o cheeriaopua. Kiisi wehchi wichimapu no'o chiia.

³³ Yomatiamwe'ea tewekaa tiame, kajutarepua, nape no'o chiia wa'api teeremeripua, kiisi sewina iika ki wahjiamesi. Yooma no'o cheeriaa ikikache itipimeripua.

³⁴ 'Aamoo, kaawe aamo inateka mochimitia eemea. Ka'te te'ta weemuka moochi eemea. Aamowichio kaawe eratewa yooraiopua, ka'karumachi simiyame yorapuapua pu'kao, ki u'matoka nawajika wekaniachisiopua. Ka'te aamo iikachi peewanate pu'ka itapiti aamowichioche yoraniameoipua; ki yooresaa eemea no'o chiiao, senawato mesuma eemeapu, pu'ka iinyatiame taaweeopua, teeremerieopua, ihta kaari amochi ru'miamechitia, matachinaka.

³⁵ Kaawe aamo neesetopuapua naaju, ki aamo wichimichioapua itapiti wiitari ihsumarichio pu'ka taawechio, ki teesa iinya tiame ikiwame teeremerichio, yomatiamwe'ea i'ka wehjoarichi mochikamewichio.

³⁶ Aamo neesetoka mochimitia aamo iikachio, pu'ka taawechiwi-chioopua. Senepi nayewaka mochimitia aamo Noonoo te'pa kahtiamwe'ehjamaopua, ki se'wika, ahkasi no'o eenachisiopua, no'oo Tijoe Tijuetukameo, yooma katewemioipua, ti'tijoeri te'tereka mochiriaopua.

³⁷ Senepi taawechio, napawikarichi ijisire Eesusiapu masitekao, tukaopua, ooriwo kookochire puuupu teewi, kaawitiachi.

³⁸ Senepi piario, ti'tjoeria wa'a eejenaparepu keepumia.

22

I'isaeri pa'pamiratuame noriwi ahpoo katewia, Eesusi chapipua
(Maateo 26:1-5, 14-16; Marako 14:1-2, 10-11; Waani 11:45-53)

¹ Waika taawechiamio, amori asiaipua pahkoa, paani ki rewaruraeme koi'wameo, Semejenato pahko tewaniamea tiameo,

² napawikarichi ne'nesero pa'pamiraa, i'isaeri iyoteria tiamea, naapi i'yaioapua Eesusio, aachin teeka meripuameopua nape noriwi, kiisi aaata tetewachi, majayapa ti'tjoerio, ki ahpokamera chapisipuawichioopua puuua.

³ Piie taaweo, Uurasi Ihkariotea, piiripi puuu Eesusi ajawaria, oosa mariki aampa ooka ajawatiamea, Satanasi noonoterupua.

⁴ Ihjia noriwi simikao, isaeri napawikarichi ne'nesero pa'pamiratuameopua, yooma tuuyere puuupu akana teipuame Eesusio, noriwi tarichere puuupu pu'kao, pukamina naewaka.

⁵ Waikao aapoeo, tisia kaawe erakokaopua, natetemo tuurepu Uurasio.

⁶ Uurasia kaawe iintasaopu pu'kao, i'yasire puuupu aachin teekao ahpoo nehjimiaopua Eesusio, wahka noriwi, ki muuwaeme tetewachiami.

Taamo Paamira Ariwatopi Ko'karia
(Maateo 26:17-29; Marako 14:12-25; Waani 13:21-30; 1 Koorintio 11:23-26)

⁷ Asisoopa pahko paani ki rewaruraemeo, pu'ka po'wao te'ta meriwa-chioopua, Semejenato pahkowichioopua,

⁸ waikao Eesusia, Peeroo Waaniopua tiameo, chaanerepu pu'kao:

—Siimpamitiapa eemea, kooame yoramia, Semejenato pahko kooame, taamo ko'komiapua.

⁹ Uhjurapuamea iinatukerepu:

—¿Akana yorajeranimua pu'kao?

¹⁰ Eesusia chaanerepu pu'kao:

—Nee, muuwari mochiwachi muisaapao, wa'a teteima eeme piiripi tijoe, neropai sikori mahtotoame, pu'ka na'naritopuapua, ahkasi karichi pakiyachisi.

¹¹ Wa'ao, asika chaanepuapua kariwaemerao: “Masitaria iinatukiapu, akana yooreko enamerikopua, Semejenato pahko kooame yorakepuachio, ahpo masitari ahjama ko'komiachio.”

¹² Waikaopua, tepakarichi aamo ne'netema puuuapu, yooma katewetiame ajakachi, kooame ahjae yorapuameopua, yooreminao, weere enemapu wa'ao. Wa'a yorapuapua kooameo.

¹³ Waikao siimpasaopua wa'ao, yooma wa'a tiame teware puuuapu, ahpo chaaneretiachitia. Waikaopua, wa'a yoorarepu kooameo.

¹⁴ Ehjepamio wa'a e'natioopua, Eesusia waikao, yasiparepu ko'komiao meesa weeriachio, yooma ahpo ajawariopua ahjama.

¹⁵ Wa'aopua Eesusia cheerepu:

—¿Káátisia e'rainia i'ka Semejenato ko'i'niameopua aamo ahjamao, ke'chu no'o tisia aiwatenioiopia!

¹⁶ Pichiwa simiyame ihjia, ki seenampa no'o ko'komania i'kaopua, ahkasi Riosi ye'karichi mochikapa, yooma ihta ikimerio, ikikopa.

¹⁷ Waikao, iijipaso uusapao ahpo sekachio, cheriwema nehjisaopua ahpo Noonoo tewekameo, chaanerepu ahpo ajawatiameopua:

—Íya, iijio pu'kao, yoomahka pipiripio;

¹⁸ ki oosa aamo oowemania i'ka uuwa neerora iijiwariopua, ahkasi Riosi ye'karichi mochipachisi taamo ahjama.

¹⁹ Wa'a cheekaopua, paaniopua tiameo uusaopua, cheriwema kiasaopua ahpo Noonoo, pu'ka paanio, naasipasi chi'wanasaopua, te'ta ahpo masitia ki'yarepu chi'wapame ko'komichio. Wa'a iintosaapua chaanerepu:

—Ihji paania, no'o weerewapua aamo tatakoriwichio pejana natetemia. No'o ki'tioiopia, i'ka nokaka mochtomitiapua, ahkasi taaweichisi, no'o aamowichio mukuka iintoria inatapasika.

²⁰ Wa'a ikisaopua Eesusia, paanio ko'kotioopa, wa'achi iintoka apechunaka iijipasoo, pu'ka iijipaso ne'netekao chaanerepu:

—Ihji aamo iijimíaa, no'o eerapua, aamowichio wi'sumeri aamowichio mukukao. Pu'ka wa'a no'o mukuriaeo, Riosiea aamo tatakoriria cheriwepuame pichiwatame puuuu, yooma noochi paparakameo.

²¹ 'Aa, nape i'wa kahtipua apoea te'ta puuu no'oo, noriwi iintomeria. Taamo ahjama kahtipua koaka.

²² Neeea Tijoe Tijoetukamea, wa'a yooraka meripuamenia, wa'a tiame inatariopa apoe no'o Noonoo, tewekachi kahtiaméo. Nape ai puuu, no'o noriwi nehjikamea.

²³ Waikao Eesusi ajawaria, Aatanakamerajuarepu wa'a iintomeria, chaachaparepu ahpoo.

Aatanakamera epeche weruma teeremeria

²⁴ Ehjepao, Eesusi ajawaria, ahpo wa'ineriai puuuapu waikao, aatanakamera ahpo weruma paamiratuame enamerikopua.

²⁵ Nape Eesusia wa'a chaachapame inamukapaopua, chaanerepu:

—Yomatiamē ahkai wehjoarichio, mochikamepua ya'yawichio, tisia utewa yooraka tetewamekopua, ahpo yawichituwachi ye'karichi mochikameopua. Pu'ka ya'yawichi ti'tijoeia, tisia iyorika tetewamepua.

²⁶ Nape eemea amochio, ki wa'a te'tereka mochitopuapua. Ohso kaawe eemea amochio, napati aamo wa'achi te'tereka mochitomeripua. Aaata epeche weruma paamiratuame enenariamea, ki werumachitia teeremeripua amochio; aaata nuuriamera enenariamea, aaata puhku seekaerewachitia tiame enemeripua, ahpo wahjachiwichio.

²⁷ ¿Aatanakosa naaju, epeche teerewaemea, meesachio mochikamera koaka, meesachi ajawiamekosa kooameo? ¿Ki puuu ohjoarepu naaju, mesachi mochikame koaka? Nape neeea, aamo paamiratuameai, aamokamera yorakiamerania.

²⁸ 'Nane'renania aamo aiwariao no'o ahjamao, yooma ihta no'o aiwa teetoria ikyiachi.

²⁹ Pukaepa neeea, wa'achitia no'o Noono weerariachitia ahpo ye'karichi ye'kamichioo, wa'achitia aamo ajawame neeeai,

³⁰ no'o ye'karichi ye'kamichioopia no'o ahjamao. Aamo ya'yawichi ajawamania no'o ye'karichio, oosa mariki aampa ooka yawichituwachioopia, isaeri ti'tijoei tetejimarichioopia.

Eesusia Peeroe ahpo ka'itapo tuuna

(Maateo 26:31-35; Marako 14:27-31; Waani 13:36-38)

³¹ Nape ke'chu wahka ihtoriachi ahpo ajawariao ikimioio pehjo, ehpe taawechiami ikipuame nayewerepua ahpo ajawariao. Waikao Eesusia Siimoni Peeroo chaanerepua:

—Aa muu Siimoni Peero, utewaeme aamo chapipuapua, Satanasia tahpitiika aamo yoojoranariamekapu yuwesitekao, yooma aamoo no'o ajawariachioopia, tiiriko mooarachitia aamo eejepunariapu, wa'a aamo yooraka aamo u'yenariapa te'ta noochi paparao.

³² Nape neeea itakamenia no'o Noonochio, aamo ku'ipuaichioopia, kiisi sewina erapamichioopia aamo noochi paparao. Pu'ka wa'a tiame yooma ikisaopua Satanasia aatiatario, eenechi kaawerumachi enepasaopua, tisia ye'kame enemamua waikao, te'ta aamo kaawe cheeka tuuyemiaopua, no'o aamo wahjachi ajawariaopua, kiisi toaka mochinurekaopua pu'kao, te'ta noochi iyoriaopua.

³³ —Nape Paamira —chaanere Peeroa— Satanasia kiisi no'o yumpameripua no'o aatiatao. A'chitiameoi no'o yoraniaio pukaao, anachamania aamowichioo, karichi yachatiaopua, meripumeakaipua.

³⁴ Nape wa'a chiiio Peeroo, Eesusia chaanerepua pu'kao:

—Muu Peeroa, ka'te aamo oise e'remua, te'ta. Wa'a chiiaiomua, ke'chu kusuyoipua totorio, paisa simiyame no'o ka'itamapua, kiisi no'o machiyo tuuka.

Eesusi ajawaria Eesusichi paparawa aatiatawa

³⁵ Waikao Eesusia, chaanerepu ahpo ajawariao:

—Nane'riame eemeapa, no'o aamo wekanami mochiwachiami uhjuarioopua kihta i'toka uhjurarioipua, kihta toomi i'toka, kihta i'toka mokewario, kakajoyaoi weekao. ¿Ihta itapiti nakiwa aiwakamekosa eemea wa'ami ohjoaio?

Aapoe nehjiarepua:

—Ka'i. Kihta nakiwa aiwakame teemea.

³⁶ Eesusia chaanerepua waikao:

—Nape ehpe waanami ki aamo ahjama no'o kahtioio, nakimeri eemea aamo itapiti i'toka ohjomiao, toomio, wisasorioopia tiame; aaata eemea

ki peeturi maacheta iinuemea, tarimaopua piiripi ahpo ampawakiraoi nehjisa.

³⁷ Chaanerepua tiameo:

—Ehpe asirupua, pu'ka Ehkoriaami Iyoteri chiiāo noochi simiyameo, puuaa chiiā: “Nanaaramechi teteipuame puuaa, na'aramechitia.” Yooma puuu wa'a cheeka iyotetiame Ehkoriaami Iyoterichio, ikimachepua.

³⁸ Eesusi ajawariaa chaachaparepua:

—Aa, i'wa iinuēka teeme ooka nasimachetao, aamo nehpuapuaeo.

Nape Eesusi chaanerepua:

—Ka'te wa'a chaachapa eemea. Ki nasiwaka taamo nehpuameri teemea.

Eesusia, E'semanichi ahpo Noono tewekachi kahtiamē ahjama nayewani (Maateo 26:36-46; Marako 14:32-42)

³⁹ Eesusia wa'a cheesapa, Ooriwo kaawichite no'rarepu, yayasaniachi ahpo Noono nayewemia, ahpo ajawarewaoi yeetoka.

⁴⁰ Asisapao cheerepu:

—Nayewamita eemea Riosi ahjamao i'wa, ki aamo a'chi e'ra na'arachi, ruhjimichio.

⁴¹ Wa'a cheesaapapua, epeche wa'ami akiparepua, piie tehte pasipuniachi keenako, wa'aopua, ahpo Noono ahjama naewamia. Wa'ao chopokorieka weripakao cheerepua:

⁴² —No'noo, no'o cheriwepua muuaa i'ka tisia no'o aiwamiao, wa'a tiame erasaamua noochio; nape ki no'o chiiachitia iintojeraninia no'oo, aamo te'ta e'rachitia iintojeraninia no'oo.

⁴³ Waikao piiripi Riosi ku'iwaria, wa'achi machejenarepu chokichi, iika yachapatemichipua, ahpo tahpitika e'rao.

⁴⁴ Wa'aopua, ki nu'unti tahpitika e'raka apochiopua, epeche yuuweeme nayewere puuuapu ahpo Noono, taipochiraoipua, ki ku'ita wehchisi ichuparepu, eerachitia.

⁴⁵ Werisisaapa puuaa wa'a o'iniao, waami eenarepu ahpo ajawario, toariachi. Wa'a enasao, kokochiamē tewakapua pu'kao, kihta yorame e'ropa yuuwesikao,

⁴⁶ chaanerepu:

—Mochisisa, mochika nayewe eemea Riosio, aamoo, ki aamo ruhjimi-chiopua na'ara e'rachio.

Eesusia chapinia

(Maateo 26:47-56; Marako 14:43-50; Waani 18:2-11)

⁴⁷ Wa'a chiiopua pu'kao, wa'atika nokisirepua soontaroapa muuwaeme ti'tijoeri ahjama, pahcha weritorepu yeetoamea, piiripi puuu oosa mariki ooka Eesusie te'ta masiteniamea, ihji tijoea, Uurasi tewaniamera. Ihjia, Eesusi naaepakao chuchurepu.

⁴⁸ Nape Eesusia wa'a yoratiaopua, chaanerepua:

—Uurasi, ꞑpiiripi chuchuwachi nehjanimua, Tijoe Tijoetukameo?

⁴⁹ Waikao ahjama mochikamea, maapori tiame simiyopao, chaanerepua Eesusio:

—Paamiraaa, ꞑnasiwasitariare merimachetae?

⁵⁰ Waikao piiripi Eesusi na'naritoa, pu'ka napawikarichi ne'nesero paamiratuame seekaerewao, meteka tehpunarepu nahkaraopu piiripi, ahjamina weeriamera.

⁵¹ Eesusi cheerepua:

—ꞑKa'te wa'a iintomua! ꞑMooena yasaka!

Waikao Eesusia, nahkara tehपुरiachi chapikaopua, weemera enepa-terepu eenechi.

⁵² Wa'a ikisa Eesusia, ne'nesero pa'pamiratuameo, napawikarichi kapitaipua tiameo, mochiwari pa'pamiratuameopua tiameo, ahpoo i'tomia e'nakameo, chaanerepua:

—¿Merimacheta i'toka enapani eemea no'o chapimiao, kuuu makoka tiame, no'oo, ki nu'uti ichikoamechitia?

⁵³ Ki ehpesi aamo tetewachi no'o ihsioi napawikarichio, ¿kiisi no'o chapika eemea? Nape ehpe wa'a noonoimeri eemea, ehpe kiatiam Tukapari Noonoraai, wa'a iintomichioo.

Peeroa, ki machiyo tuuna Eesusio

(Maateo 26:57-58, 69-75; Marako 14:53-54, 66-72; Waani 18:12-18, 25-27)

⁵⁴ Waikao chapisao, ne'nesero paamiratuame ohjirachi i'toretupu waikao. Waikao, Peeroa na'naritore puuuu, mekapi.

⁵⁵ Eesusi i'toamea ajasisaapa, ta'pechio na'yarepua. Wa'a ikisaapa, wa'a mochiparepua tatapania. Peeroai wa'achi yasipariaipua tatapaniachio.

⁵⁶ Wa'a tekipaname piiripi oowitiamea, na'i tajayachio, kaawe ne'nepaka pu'kao, cheerepua:

—¿Ki pu'ka ahjama oiyame ihji?

⁵⁷ Peeroa chaanerepua:

—Ka'i, ki maachinia pu'kao.

⁵⁸ Neipatakiriopua, piirechia cheerepua:

—Puuuchi muuuai, ahjama oiriamea.

Nape Peeroa nehjiarepu:

—Ka'i, seenunia pu'kao.

⁵⁹ Epeche ehjepamio, piie keenakomi ahkao, cheerepu piirechi:

—Puuuchi ihjiai, ki aaata piirechi ihjia, Arirea tijoea ihjia.

⁶⁰ Nape Peeroa chaanerepu:

—Ka'i, kiisi maachinia aamo chiiao.

Pu'ka wa'apichi chiioi Peeroo, totoria kusurepu.

⁶¹ Waikao, Eesusio ku'rika ne'nepakooopua, Peeroa, inateparepu waikao, eee cheeria: “Ke'chu kusuyoi totorio ehpe o'iniao, paisa no'o ka'itamamu.”

⁶² Wa'a iikapa Peeroa, machenakaopua wa'ao, ki teesa yuuwesika nanararepu.

Eesusia na'arenia

(Maateo 26:67-68; Marako 14:65)

⁶³ Eesusio inatiamea, na'ara chaanerepu pu'kao, wepaka.

⁶⁴ Puichiami purisaopua ki ma'chiremichioo, wewesapa, chaanerepua Eesusio:

—Ehsoo, ¿aatana aamo weweru?

⁶⁵ Ki ookapi na'ara naawesari chaanerepua tiame.

Eesusia te'ta isaeri napawirachi katewewa

(Maateo 26:59-66; Marako 14:55-64; Waani 18:19-24)

⁶⁶ Ma'chirepasooopua, mochiwari ne'neseroa, napawikarichi ne'neserosi pa'pamiratuamea, iyoteri ti'tijoea tiame, napawire puuuapu. Waikao Eesusia, wa'a uparetupua, te'ta napawi napawitiachi. Wa'a upatiopaopua, iinatukeretupua:

⁶⁷ —Taamo chaanemitiakoo, ¿Riosie Weratiameko tuuyamemua, taamo yawichi enemichioo?

Nape Eesusia cheerepua:

—Eje'e no'o cheekoio, kiisi no'o pichikema eemea;

⁶⁸ itapiti aamo iinatukekooi, kihta pichiwaka no'o nehjiama eemea. No'oo pichiwaka aamo nane'retekoio te'ta aatanakoo, kiisi no'o toimapua.

⁶⁹ Nape ehpe o'inia nee Tijoe Tijoetukamea, ye'kamia yasipamerinia, no'o Noono tewekachi kahtieme yasirachi yawichitumia yasipamania, no'o Noono ahjaminaopua, tisia utewariekaopua.

⁷⁰ Waikao puuu pa'pamiratuamea, chaanerepua Eesusio:

—Wa'a teesoo, ¿Riosi Taanarakoti muuuu?

Eesusia nehjiarepua:

—Wa'atepua. Ki se'wipua aamo chaachapao.

⁷¹ Waikao pa'pamiratuamea, ahpo chaachaparepua:

—¿Ihtana nakita teeme epeche nane'reniameo? Soparame ahpo ma'chitari cheekamepua wa'asio, ahpo wa'api chuwa.

23

Eesusi Piiratoe iinatukeniachi

(Maateo 27:1-2, 11-14; Marako 15:1-5; Waani 18:28-38)

¹ Waikao, Te'ta Weruma Napawitiachi o'inia, yoomahka werisikao, Piirato peereirachi i'toretu Eesusia.

² Wa'a upasopua, Piiratochi wenejirepua waikao, chaachapaka:

—¿Yawichi! I'wa aamo u'yepaka teeme i'ka tijoeo, weeru chaachapatiapu taamo mochiwachio ki natetepo tuuyekaopua, te'ta Seresa yawichiwichio koparoiameopua, rooma yawichi kahtiemeopua. Apoeopua tiameo, Riosie Weratiame yawichiko tuuyapu puuuu.

³ Wa'a chaanetiapa Piiratoa, chaaneka iinatukerepua Eesusio:

—¿Pichiwa yawichiju muuuu, i'isaeri ti'tijoerio?

Eesusia nehjiarepu pu'kao:

—Wa'atepua, aamo chiiachitia.

⁴ Wa'a tiame inamukapa Piiratoa, napawikarichi neeserosi pa'pamuratuameo, yooma wa'a napawikame ti'tijoeripua tiameo, chaanerepua:

—Pu'ka aamo chaachapa i'ka tijoechio, kihta a'chi tiame iintoria tewakamenia pukachio. Wa'a tiachio ihjia, ki asiamepua te'ta kokosapuameo.

⁵ Nape aapoeo, epeche utewaeme chaachaparepua Piirato:

—Ahpo masitiaepu ti'tijoerio, weeru chaachapatiapua, yomachi taamo mochikachio. Ihjia, Arirea weeechi o'inesao wa'a tiame masitekao, wa'achi ihsinapua ahkasi i'wa Eerusarenioi.

Eesusia Eerore yawichi peereirachi ihsiu

⁶ Piiratoa Arirea o'inerio tuuopa Eesusio, iinatukerepua wa'a muuwaemeo, Eesusio Arirea tijoekoopua.

⁷ Pu'ka muuwaemeo, Arirea ohjoemeko tuukopa Eesusio, Eerore yawichie katewepo tuurepua waikao, Eerore ye'karichikopua wa'ao. Waikao Piiratoa, Eerorechi i'yetonurerepua Eesusio, pu'ka taawechiami Eeroreo, Eerusareni eenariamekopua.

⁸ Eerorea Eesusi tetewapao kaawe e'rarepua, tehpe o'inia tetewinareka yasitoriaipua, Eesusi tisia peenia ihsieme inamukapaopua, tisia tetewinarere puuuu achini ihsiao.

⁹ Ahpo kahtiachi upatiopao, Eerorea ki ookapi itapiti utewa chaaneka iinatukerepua, nape Eesusia kihta nehjiarepua.

¹⁰ Wa'achi mochirepua tiameo, neeserosi pa'pamiratuame, Moise nuurariwa ma'masitari tiame, tisia utewaeme wenejika.

11 Waikao Eerorea soontarowaraopua tiameo, na'arerepua waikao a'chikoi chaaneka Eerore tetewachi yooma ahjama wa'a mochikameopua tiame. Yawichi wisasorira chuhcherepua tiame na'arekao. Kajusaapa wa'ao na'arekao, eenechi Piiratochi i'yetorepua Eesusio.

12 Waika o'inia kaawe erapare Eerorea, Piiratochi ahpo nekumeka mochiriao.

Eesusi merinureretia

(Maateo 27:15-26; Marako 15:6-15; Waani 18:39-19:16)

13 Waikao Piiratoa Eesusi u'yepatiaopua, yooma napawinurerepua i'ka ti'tijoeo: i'isaeri neeserosi pa'pamiratuame, mochiwari pa'pamiratuameopua tiame, yooma wa'a Eerusareni mochiwarichi mochikameopua tiame.

14 Napawisooopua, Piiratoa chaanerepua:

—Ki nu'unti wenejika no'o u'yepariai eemea i'ka Eesusio, ti'tijoeeri weeru nokitio chaachapaka, nape i'kao neeea, aamo tetewachi te'ta iinatukekamenia, eeme wa'api tetewakamepua pu'kao, no'oo kihta na'ara iintokame tewakamekopua pukachio.

15 Eeroreai kihta na'ara iintoriame tewakapa, no'o uhjurekamepua i'ka Eesusio. Ma'chiamé tetewame eemeai, kihta iintoriamekopua pu'kao, meripuawichioo.

16 Waikaonia wa'a tiioopao pu'kao, wepisache toimania pu'kao.

17 Wa'a chaanere Piiratoa wa'a muuwari napawikameo, senepi paamuparichi Semejenato pahkochio, piiripi peereso toiwamekopua pu'kao, ti'tijoeeri kaawe erakomichioo.

18 Nape muuwaria Eesusikamera toinariopua Piiratoa, yoomahka weeru sisinaka chaachaparepua:

—¡Ka'i pu'káo! ¡Warawasikamera toipuapua ohso kaawe! — chaachaparepua.

19 Nape Warawasia tijoe ko'yame eneriaipua, nasiwari mehtachame eneriai puua.

20 Piiratoa eenechi chaaneriaipua ti'tijoeerio, Eesusikamera toinario tuuka.

21 Nape muuwari ti'tijoeeria, epeche utewaeme siinakokao, chaachaparepua:

—¡Kurusichi merisáaa, kurusichi merisáaa!

22 Paisa simiyachi wa'a chaachapoipua Piiratoa, chaanerepua:

—¿Nape aatia? ¿Ihtána iintokamepua naaju ki kaawerumao? Neeea ki tewakame pu'kao, ihta meripuame tiameo. I'kao neeea, wepisache toimania.

23 Nape muuwaria, wa'api chaachaparepua siinakokao:

—¡Kurusíchi merisáaa, kurusíchi merisáaa! —chaachapaka. Wa'a chaachapaka simiterepua, ahkasi Piiratoopua ahpo erakoa e'wachisi.

24 Waikao Piiratoa pu'ka muuwaeme chaachapao, e'wérepua.

25 Piiratoa waikao wa'a iintorepua waikao. Tijoe ko'yamekamera, puhjerepua waikao, Eesusiopua, nanaaramechi ki'yarepua, aapoeo ahpo e'ra nokimichioopua pu'kao.

Eesusi kurusichi meriwa

(Maateo 27:32-44; Marako 15:21-32; Waani 19:17-27)

26 Ehjepamio, pooechio i'tonioiopua Eesusio kurusichi merimiao, pooechi nateparetupua piiripi tijoe, Siireneo ohjoeme Siimoni tewaniame, tekipanaio eename. Waikao Eesusi mooketoaopua kurusio, pu'ka ku'ika mooketonureretupua, Eesusi pukamina weritoka.

²⁷ Wa'a pooechi Eesusi i'toniachio, ki ookapi nokisiriiai ti'tijoea ooweru tiame. Oowerua tesiwe e'rekaopua Eesusio, weeru chaachapasirepua naarakoka.

²⁸ Nape Eesusia ooweruchi ku'rika ne'nepakao, cheerepua pu'kao:

—Eerusereni Ooweru, ka'te naarako eemea no'owichioo. Aamowichiokamera naarakopuapua, aamo tatanawichio tiame.

²⁹ Enamiitepu taawe chaachapaniamea, Ehkoriaimi Iyoteriao eee chiiiao: “iTisia kaawe erakomeri ooweru ki tatanatamea, ka'chitia taawechi ki peteterepakamea, ka'chitia taawechi kohja chiitekamea!”

³⁰ Pu'ka kajuyachi taaweo chaachapama ti'tijoea tiame: “iTamochi ru'misa kaawiii! iTaamo wetemaka ichipupasa kaawiii!”

³¹ I'ka nokioiopua no'o siiyoname kuuu ki wakiyame kuuu pehjo, zachipu nokitarepua, no'o kuuuchitia wikipasoopua wa'asi? Ihji kuuu siiyoname weritoame chaniwamea, no'o weechi oioio ahjariamepua; ihji kuuu wakiyame chaniwamea, no'o i'wa kiteremio no'o cheeka chiiapua.

³² Wa'a chaanerepua Eesusia, soontaroe i'toio pu'kao, ahpo merimiachi. Wa'achi i'toretupua tiameo, wahjachi ooka ti'tijoe, ti'tijoe ko'yame, Eesusichitia ko'ipuame kurusichi.

³³ Ajasisaapua Mukukame Mo'ojoa tewaniachio, kurusichi chucharetu Eesusia mukimichioo. Wahjachi ooka ti'tijoeopua tiameo, wa'achi chokichi ku'kursichi chucharetupua, piiripia ahjamina, piirea owemina, ku'kursichi wahjipamichioopua tiameo.

³⁴ Wa'a kurusichi chuhkuaiio Eesusia, cheerepua ahpo Noono Tewekachi kahtiameopua:

—No'no, cheriwepuapua i'kao wa'a nokayoio, ki no'o te'ta machiyamekapa, wa'a nokayamepua.

Wa'a chuhkoi Eesusio wisasorirao, puuu inatiamea soontaro, ahpo newitowa te'erepua wisasorirao, aatanakamera, ahpo ahjama itipimerikopua pu'kao.

³⁵ Muuwari ti'tijoea ooweru tiamea, wa'a ajarepua ne'nekao. I'isaeri pa'pamuratuamea wa'achi ajarepua tiameo, Eesusi kurusichi chuchatiameo, na'areka, eee chaachapaka:

—Newipatio tuurepua wahjao, ehpeo ahpo wa'api newipatemetepua, Meesia enesaa Riosie Weratiame.

³⁶ Soontaroai Eesusio na'ara chaachaparepua, itapiti cho'koame nero, pi'piteka. Puuuu wa'a yoorakao, chaachaparepua:

³⁷ —Isaeri yawichi enesaamua, zachini ikai ki aamo soontarowa nuuriamemua, aamo tekipumichioo, aamo nehupuka?

³⁸ Te'pa kurusichi moomichinao, wa'a manirepua iyotetiamea, puuuu chiiame: “Ihja, isaeri ti'tijoei Te'ta Yawichirapua.”

³⁹ Piiripi tijoe ko'yame kurusichi chuchatiamea, na'arariaipua Eesusio chaaneka:

—iKi Meesiakosamu muuuu, Riosi taamo uhjureriao newipatemichioo? Yaapi aamo newipasa naaju, taamo newipatepuapua tiame.

⁴⁰ Nape piire kurusichi chuchatiameapua tiame, ta'omarepua pu'kao, wa'a chiiopao:

—iKiisi iyorina muuuu Riosikoipua pu'kao? iKi wa'achi teerenia muai?

⁴¹ Teemea na'ara noonokapa i'wa chuchatiamepua, nape puuu apoea, kihta yoorakai i'wa chuchatiamepua.

⁴² Wa'a cheesaapa, chaanerepua Eesusio:

—Aamo ye'karichi kahtiaiopa, no'o inatepajeraninia.

⁴³ Eesusia chaanerepua waikao:

—Ehpe o'inia no'o ahjama yasimeri muuua, te'ta peenia tiame paarasari-chiopua.

Eesusi mukuya

(Maateo 27:45-56; Marako 15:33-41; Waani 19:28-30)

⁴⁴ Wa'a te'terenioi wa'ao, oowetawe o'inia tukapasiparepua, ahkasi paika keenako simiyachioipua arikiri, yoomachi weeechi tukapasipaka.

⁴⁵ Taaaai, ahkasi wa'a keenakosi, choipakame yasarepua waikao. Eerusareni tiopachioipua waikao, Riosi iyoriwachi to'piameai wisasoria, te'pa o'inia teeresi si'parepua tiame.

⁴⁶ Eesusia arikiriopao, ki ku'ita sisinarepua cheeka:

—i'No'no, aamo neesetowachi toaninia no'o iika!

Wa'a cheesache, mukurepua.

⁴⁷ Waikao rooma kapitaia, yooma wa'a iikame tetewapaopua, kaaweruma nayewerepua Riosio, wa'a ikisaapa cheerepua:

—Pichiwa ihji tijoea, kihta iintokame eneriaipua, ki kaawerumao.

⁴⁸ Yooma wa'a e'enakamea ne'nemiao, yooma i'ka iikame tetewikamea, no'wapaipua, ahpo moripa chonisirepua, kiisi kaawe noonowiretio, erasikaopua.

⁴⁹ Yooma Eesusi tetejimaraa, Eesusi kaawe tetewikameapua tiamea, ooweru tiamea Arirea o'inia Eesusi na'naritokamea, wa'a itipirepua pehji, mehka ajaka ne'neka.

Eesusi mukukatewa

(Maateo 27:57-61; Marako 15:42-47; Waani 19:38-42)

⁵⁰ Eerusarenio, yasariaipua piiripi tijoe, Oose tewaniame. Puuua isaeri tijoe eneriaipua Arimatéa ohjoeme. Puuua, te'ta weruma napawirachi teerime eneriaipua, kaaweruma tijoe.

⁵¹ Puuua ki ahpo pirenaturi wa'achitia inatame eneriaipua, wa'a ikitiamechitiaopua Eesusichio. Ihjai tiameo. Ihjai ye'kari yasipapuame, inataka yasitoame eneriaipua.

⁵² Ihji Oosea Piiratochi simikao, itanerepua Eesusi weerewarao, katewemio tuuka.

⁵³ Reesisetiaapa puuua, Eesusi chuchatiachi eenaka tekipurepua. Teki-pusaapua Eesusi weerewarao, riino tewaniamechi wisasori tohsanamechi uusaopua, ahjachi ikapirepua. Ikapisaopua, wahjipame toaniachi i'torepua tekimia, weemera teesotatiame, ki aaata tekiwachi pehji.

⁵⁴ Wienechi enerepua pehji, sawarachi resipuniameo, amori o'ichachi.

⁵⁵ Arirea e'enakame oowerua, na'naritokaopua, kaawe tetewarepua Eesusi weerewarao, tekitiachio.

⁵⁶ Puuu ooweru Arirea e'enakamea, ahpo che'repachi nonowasaapa, peenijuri na'poarepua, itapiti chuhchepuameopua tiame. Wa'a ikisao oowerua sawarachi taawechio, resipurepua, wa'atia yachatiamekopapua, Moise nuurarieo.

24

Eesusi eenechi ahjani

(Maateo 28:1-10; Marako 16:1-8; Waani 20:1-10)

¹ Waikao oowerua, oowisari taawe o'wiharichioipua (toomikochi eneriaipua waika taawechiamio), pa'a piari siimparepua Eesusi tekitiachio, ahpo peenijuri na'poariao, i'toka.

² Wa'a ajasisaa ne'nioipua tekitiachioipua, wahjonatiame tewarepua wa'ao, puuu wa'a tehte yeeteraa, ikicha yasarepua.

³ Wa'a muirepua waikao ne'nemiao, nape Eesusi weerewaraa, kitererepua wa'ao.

⁴ Waikao oowerua, weeka inatarepua, ihtana ikiriaopua wa'ao. Ka'chi ikime e'roiopua pu'kao, senawato ahpo chokichi ajapakame tetewarepua, ooka tijoe tisia totosaname tajayame wakiraeme, tewekachi e'ename Riosi ku'iwari.

⁵ Pu'ka tewakapaopua ahpo chokichi ajakame, tisia majarepua pu'kao. Wa'a iikapa puuua seewepamaopua pu'kao, wehchisi koomorasiparepua, yoorewika. Waikao Riosichi e'enamea chaachaparepua:

—¿Achinikai wahjpame toaniachi i'yani eemea, aaata ahjameo?

⁶ Puuua aamo i'yaa, ki'tepua i'wao, ahjakamepua wa'asi eenechio. ¿Ki nane'renakosa eemea Arirea kahtiao

⁷ paika taawechi teotoio oijenamio tuurio, nanaaramechi nehjitiaopua kurusichi meritiao?

⁸ Waikao oowerua, inateparepua Eesusi cheeriamoepua.

⁹ Wa'a iikapa puuua nonorarepua, tuuyemia pu'ka oosa mariki aampa pi-iripi Eesusi te'ta masitiao, wahjachi wa'a mochikame Eesusichi paparame tiame.

¹⁰ Tuumia e'enakamea Eesusi ajawariao, naati enerepua: Maaria Maarena, Uhwana, Maaria Saantiao yeeyera tiame, wa'a ikisa wahjachi ooweru, ahjama ohjoame tiame.

¹¹ Nape Eesusi ajawariaa, kiisi pichikerepua pu'ka ahpo tu'tuyameo, kiisi maaeporikopa chaachapao.

¹² Nape wa'a tiioi Peeroa, u'masirepua ne'nemiaopua, tekitiachi. Asika yooremina ne'nioiopua, kiteerepua aaataai, ahjae ikapi tiameche wa'a yasarepua, riino wisasori. Waikao Peeroa no'rarepua tahpitika erasikaopua: “iNaakona wa'a ikirepua!”, erasika.

Emausi pooechi ikitiame (Marako 16:12-13)

¹³ Pu'ka wa'api taawechi Eesusia, ooka ahpo na'naritoame machijenerepua, Emausi mochiwachi simiyameopua pooechi, wa'ao Eerusareni piari machenasao, oowetawesi asiwame.

¹⁴ Puuu pooechi nokisiaio, Eerusareni ikitiame ahpo nayewesiriaipua.

¹⁵ Wa'a nokisinioiopua nayewasikao, senawato naaepaka ahjama weritore Eesusia.

¹⁶ Nape wa'a Eesusi ahjama siimpaioepua, aapoeo Eesusi tetewaio, kiisi machirepua.

¹⁷ Ku'itapi simiyaiopua ahjamao, iinatukere Eesusia:

—¿Ihtana naewasina eemea pooechi nokisikao?

¹⁸ Waikao yuuwesiame ajapakaopua Kereojá tewaniamea, chaanerepua: —¿Muuuchekosapua, ki nane'reka itipiameopua pehjio, ihpi taawechi-ami Eerusareni ikitiameo?

¹⁹ Eesusia wa'a cheeka nehjitiaapua, eenechi iinatukerepua:

—¿Ihtana ikiretupua naaju?

Waikao aapoeo, chaachaparepua:

—Wa'a Eerusarenio aaata meriretiapua, Nasare tijoe Eesusi tewaniame, Riosi nayewakame enekame. Puuua, ki ookapi itapiti kii maaepori iintokameaipua, tisia peenia ihsiwa. Weruma masitari Riosichi eename enekamepua, tisia kaawe tetewitiame ki ookapi ti'tijorieo.

²⁰ Nape taamo ne'neserosi pa'pamuratuamea, rooma ya'yawichichi nehjariapua kurusichi meripuawichio.

21 Pu'ka Eesusieo teemea, taamo mochiwa yawichiwa poanatuwa pu-yetoai teemea, na'sopuameopua wa'asi taamo rooma yawichi ye'karitere mochitoao, nape puuua mukukamepua wa'asi, paika taawe i'toamepua.

22 Pa'a piarioi ooweruai taamo ohjoekachi ohjoemeapua tiamea, tisia taamo majatekapua, ki teesa tiame taamo tuuyeriaeopua. Pa'a piari siimpakai Eesusi tekitiachiohua,

23 ki tewako tuukapua wa'ao, wa'a e'enakaiopua ne'nemiao. Wa'a nonorasaapua, ooka tijoe tewekachi e'ename tetewiko tuukapua, Riosi ku'iwari. Ihji Riosi ku'iwaria Eesusio, eenechi ahjario tuuriatapua.

24 Wa'a chaachapariopa ihji ooweruo, wahjachi taamo ahjama mochikame tiame, siimpariaipua tiame ne'nemiao, wa'achi chaachapakapua tiame ooweru taamo tuuyeriachitia, kitererio tuukapua tiameo, Eesusi mukukame tekitiachio.

25 Waikao Eesusia chaanerepua:

—¿Kiisi ijinatame eemea i'ka wa'a tiame ikitiameo, aamo pahtemiao? ¿Kiisi pahtekame eemea, ehkoriaami Riosi nayewaturao aamo chaanerieameopua ahpo iyoteriachio?

26 ¿Ki wa'a tiame aiwamerikosaaipu Meesiaa, apoe Riosie Weratiame tewaniamea, ke'chu tewekachi moenaipua, yawichi yasipamiaopua?

27 Wa'a chaanesaapua, o'inerepua waikao, kaawe tuuyekao, yooma ahpo nayewaka chaachapario tuurepua puuu Riosi nayewaturao, ahkasi Moise Iyoterichi o'iniaopua, ahkasi yooma wahja Riosi nayewatura chaachapariachisi, Riosie ahpo iyotetesiwao.

28 I'ka poeuchi nokisiamero, ahpo ta'pechi ajasimioio, Eesusio riisaka u'matomerikopua,

29 nape aapoeo utewa yoorarepua chaachapakao:

—Ariwanipa wa'asi, ohso kaawe taamo ta'pechi che'repasa u'matopuapua meere.

Waikao ahjama asirepua ta'perachio.

30 Ehjepao ko'kopuachioipua wa'ao, Eesusia, piiripi paani uusaopua, cheriwema ki'yarepua ahpo Noonoo. Wa'a iintosaapua pu'ka paanio, naasipa chi'wanasaopua, wa'a ko'komeri ki'yarepua.

31 Ahkasi wa'a iintokopa Eesusio, ahpo ta'pechi paajutekamea, machirepua Eesusio, ahpo ki'yoiopua paanio chi'wanoi. Waikao Eesusia wa'a iintoso, ahjama kahtiaopua tetewachi, senawato ki naania ikirepua.

32 Wa'a ikikoopa chaachaparepu:

—¿Kikosa tamochi eename saeka teeme iikachio, pu'ka taamo nayewioio, pu'ka Ehkoriaami Iyoterichi chiia taamo nayewioio tuuyekao, puuu apoe Eesusikopa, wa'a erekore teemea?

33 Waikaopua ikanati werisika siimparepua Eerusarenio, wa'a ajasitiopa, pu'ka oosa mariki aampa piiripi Eesusi ajawariaopua, napawikame tewarepua wa'ao, wahjachi ahpo ahjama ohjoame tiame.

Puuua pu'ka ajasikameo, chaachaparepua:

34 —¡Pichiwa Eesusi oijenariaa, Peero tiame machejeneriopa!

35 Waikaopu ooka wa'a ajasikamea, yooma tuurepua tiameo, poeuchi ahpo ijikiriaa, achini teeka ahpo machiriopua Eesusio, ahpo ko'komia paanio, naasipa chi'wanasa ki'yoiio.

Eesusia ahpo te'ta masitewara machejenena

(Maateo 28:16-20; Marako 16:14-18; Waani 20:19-23)

36 I'kao, wa'a chaachapaoipua tuukao, naasipa weripame tetewiretupu Eesusia. Wa'a weripasaapa, teepotarepua cheeka:

—Kúira, Riosie ta'iria mochikáaa.

³⁷ Senawato wa'a weeriamo tetewikapaopua, tísia majarepua, naayuri maayapa.

³⁸ Nape Eesusi chaanerepua:

—¿Achinikai tísia majawa eemea? ¿Tísia tehkikosamua no'oo aatanako pichikemiao?

³⁹⁻⁴⁰ ¿Ki neekosapua naaju? Ne'nesao naaju no'o sekachio, no'o tarachiopua tiame. Noochi ihchepaka, ne'neo. Tijoe neeea, ki naayuri. Naayuria, ki no'oka tiame weerewaeme puua.

⁴¹ I'kao ki te'ta ahpoko maaeka teteopao, chaanerepua:

—¿Iinue eeme ko'kopuame? No'o kiapuapua ko'komichioo, nane'retai neekopua.

⁴² Waikao so'chi wahsetiame kiaretupua.

⁴³ Waikao pu'ka kiatiapua, ko'karepua ahpo ajawaria tetewachi.

⁴⁴ Ko'kosepasaopua, chaanerepua:

—Yooma ihji no'o ikiríaa, yooma no'o aamo nayeweriapua, aamo ahjama oiyaiopua pehjo. Yooma ihji no'o ikiríaa, Ehkoriai Moisetaru Iyoteria chiapua, ahpo Iyoterichio, ehkoriai Riosi nayewatura, chaachaparia tiame, wa'a ikisao, yooma Ehkoriai Wiika Iyotaperichi chiiaopua tiame.

⁴⁵ Wa'a cheesaapa, yooma epeche kaawe tuuyerepua Ehkoriai Iyoterichio chiiao, kaawe ma'chiame, ki tehki eramichioo pahtekao.

⁴⁶ I'ka Iyoterichio, ma'chiame chiamepua Riosie Weratiameo, meripuamekopua, meritiaopua, paika taawechi oijenamiopua eenechio.

⁴⁷ Yomachi weeechi siimpameri eemea tuuyemiao, i'wa Eerusareni o'inekao, yooma i'ka no'o iintoriao. Riosichi paajutepuapua ti'tijoeriopua ooweruopua tiameo, ahpo tatakoriai cheriwepuwichioo, yooma aaata ahpowichio uukameopua no'o iintoriao, yooma ahpo toimo tuukameopua ahpo tatakoriniameo.

⁴⁸ Tuuyemitia i'kao eemea, yooma i'ka no'o iintoria tetewikamekapa eemea.

⁴⁹ Nape ehpeo pehjo, Eerusareniche nokimera eemea, ahkasi Riosi kiamo tuuria, kianiachisi. Ahkai ki se'wi ohjomeri eemea pehjo, ahkasi no'o Noonoo tewekachi kahtimeo, utewari aamo ki'yachisi.

Eesusia tewekachi moenani

(Marako 16:19-20)

⁵⁰ I'ka weeechi oika kajusaapa Eesusia, ahpo Noonoo tewekachi kahtimeo oijenatetiapa wa'asio, Wetania eenarepua waikao muuwaeme yeekao, ahpo na'naritoame. Wa'a asisaopua te'pa seekarepakao, kaawerumari yahcherepua wa'a ti'tijoerio.

⁵¹ Wa'a iintosaapa Eesusia, te'pa apechurepua tewekachi, ahpo ne'neka ajakameo weeechi toaka.

⁵² Waikao ahjama na'narito Wetania e'enakamea, Eesusi tewekachi moenoioopua: “iNee, te'ta pichiwa tewekachi o'inia eenakame enerepua.” Waikaopua kaaweruma nayewasacheopua, nonowarepua Eesusio, Eerusareni nonowarepua, tísia kaawe eratoka.

⁵³ Wa'a o'inia waanamio, aapoe wa'api ahpo Riosi tioparachi nana-pawirepua, senepi taawechi Riosichi paparamiao.

Wa'asi ihji no'no iyoteka chiiao. Cheriwema wa'asio, yooma i'ka no'o iyoteria iyonamerio. Neeea Riosieo, tísia kaaweruma teetojeramenia amochio.

Riosi Kaaweruma Tuuyewari

Waani Iyoteria

Riosi Naera tijoe tijoetukame

¹ Kúira, yomatiamé wehjoarichi mochikame ti'tijoe, ooweru kukuchi tiamé. Neeea Waani tewaniamepua, piiripi puuu Eesusi ajawaria, Riosie Weratiame weratiame. Ihji no'o iyoterichio, taamo te'pa kahtiamé Noonochi simiyame nayewamania, aachin teereriopua i'ka weechi eenariao. Paikapioi nayewama neeea, ihtana yooraka oikame Eesusio, i'ka wehjoarichi mochirachiopua.

Wee, i'wa o'inemania paikapioi taamo Noono te'pa kahtiamé, no'o pahteteria. Ihji no'o iyoteri chiiaa, ihjipua:

Pukeri o'iniaio ke'chukoipua i'ka wehjoarichio, Riosi tiariraa ahjaka yasariai puuuapa, puuu tiarirachi kahtiamé, Naera tewaniame enerepua. Puuu Naera tewaniame, Riosi te'ta tiarirachi teerewaeme enerepua; puuu te'ta tiari Naeraa, Apoe te'ta Riosikai teererepua.

² Puuu Tiiari Naeraa, wa'apitia kahtiamé enekamepua Riosichio, Riosi tiarirachi teereka.

³ Riosia pukae te'ta tiarirachi tiame Naerao, yooma ihtaoi iintuame enepaterepua; yooma ihtaoi iintuamea, piiripi ihtaoi ki'tiamé, ki pukae enepatetiamé, Naerae.

⁴ Pukachi Naera tiarirachio, te'ta ahjari teereniamé enerepua, ti'tjoerichi tahjiamé enerepua, puuu ti'tjoerichi Tahjewaria ti'tjoeri pahtepatiame puua; yooma ti'tijoe ooweru tiame i'ka wehjoarichi mochikameo, taamo Noono Riosichi simiyame pahtemichio.

⁵ Puuu Pahtewari Tajayamea, i'ka wehjoarichio, ti'tjoeri tukapachi mochitoamechi eenarepua. Puuu tukaparia ka'chi iika cho'wakamekopapua pu'ka wa'a eenakame Tahjewario, puuu Tahjewaria wa'api tiamepua ti'tjoerichi tahjewakao.

⁶ Pu'ka taawechemi pu'ka Pahtewari Tajayame tukapachi te'teriaméchi enoio, piirechi Waani tewaniame ki neee, yasariaipua, Riosie uhjuratiame.

⁷ Puuu Waani Riosie uhjuratiamea, pu'ka Pahtewari Tajayamechi simiyame nayewekamepua, aatanakoo puuu Pahtewari Tajayamea. Puuu Waania ti'tjoerio, pu'ka Pahtewari Tajayamechi paparanurekapua, keepuka pichikemichio pu'ka Pahtewari Tajayame chiiao.

⁸ Wa'a tiachio Waania, ki puukamerakai enerepua, Pahtewari Tajayamea. Puua ti'tjoerio, oowera Pahtewari Tajayamechi simiyame nayewemia eenakame enerepua, aatanakoo Puu Pahtewari Tajayamea.

⁹ Puuu te'ta Pahtewari Tajayamea, i'wa wehjoarichi eenakamepua yooma ti'tjoerichi tahjepamia, Riosichi simiyame pahtetemia.

¹⁰ Puuu Pahtewari Tajayame i'wa wehjoarichi eenakamea, Riosi Naera puua, Riosi inataka naewamia. Nape pu'ka taawechemi ti'tjoeria, pu'ka Riosi Naerao tewekachi o'inia eenakameoipua ahpo weee neteriachio, ki machika tetewarepua pu'kao, apoe iintokamekoipua, yooma ihta weechi iintuame netekaopua.

¹¹ Ihjia, ahpo weechi eenakame eneriaipua, apoe ahpo neteriachi, nape weechi mochikame ti'tjoeria, apoe iintokamekoipua yooma ihta itapiti iintuame netekao, kiisi nakika tetewarepua pu'kao.

¹² Nape muuwaeme ti'tijoeria ki wa'a erakoka tetewarepua pu'ka te'ta Pahtewari Tajayameo i'ka weechi eenakameo. Nape te'ta apoe i'wa wehjoarichi eenakamea, kaawe uuka ahpo tetewikameo, ahpo chiia pichikekameopua tiame, Riosia ahpo tatanara enepaterepua pu'kao.

¹³ Ihji Riosi tatanara enepatetiamea, ki ooweruchi naawamekapa Riosi tatanara tiamepua, Riosie uutiamekapa Riosi tatanara puuuu.

¹⁴ Puuu taamo Noono Riosi tiaria ahpo Naerao, tijoe iintapamo eraparepua pu'kao, i'ka weechi oimichiopua ahpo e'rari naewatukao. Pukaepa oowitiamechi naawaterepua pu'kao, i'ka wehjoari mochiwachiopua. Wa'a iika Riosi Naeraa, tijoetusaapa tamochi yaajatokamepua, te'ta apoeche Riosi Taanarachitia. I'kao teemea, Eesusi ajawariaa, ma'chiame tetewamepua, Riosi tisiwarichi o'inia eenakamekopua pu'kao, ki nu'unti Riosi utewari yachatoka. Puuuu i'ka weechi oiaio, i'ka weechi mochikameopua, tisia ahpo nakiya tetewiterepua, kihta wihtuki nayewaka, te'ta Riosi pichiwarichi simiyameche nayewasika.

¹⁵ Waika taawechemi Oorani akichiko oikame Waania, ti'tijoeri paa-tokao, pu'kachi naewaka cheekame puuuai cheekao:

—Ihji Eesusipua, puuu tapanara no'o nayewaka cheeriaa no'o neipa enamio tuukao, puuuu epeche weruma teerewi iinuemeko tuuriaa ki noochitiao, ihji tijoea ke'chu no'o ki'tioio, ki ehpesi o'inia yasariamepua wa'asi.

¹⁶ Ihji Eesusi Riosi Tijoetukamee, kiatiameteemea te'ta kaaweruma teerepuaamepua Riosichio, taamoo senepi taaweche piipatesipuaameopua, tatakoriwiwaopua taamoo.

¹⁷ Pu'ka ehkoriaami animari manaka kosotiamea, Moise nuurari yoorakao tatakori ahpo cheriwepuwichioo, kihta tatakori kokosarira natetekamepua. Nape Riosia tisia taamo nakiyapao, ahpo te'ta Taana mukirae nateterepua taamo tatakori kokosapuaameopua. Wa'a tiachipa tatakori cheriwewaa, Eesusi iintoriawichioe, kianiameteemea Riosieo.

¹⁸ Riosio, aataai ki tetewamepua pu'kao. Apoe Riosie Tijoe Tijoetukamecheche tetewiniamepua. Wa'a tiachio ihji Eesusia, apoe taamo Noono Riosi wa'apikaitepua, tijoe weerewaeme enepakame.

*Waani Paatoamera, Eesusi Riosie Weratiame nayewanipua
(Maateo 3:11-12; Marako 1:7-8; Ruuka 3:15-17)*

¹⁹ Waaniai paatoka oiaio, ma'chiame ahpo ka'itakame puuuu, ki apoeko tuuka Riosie uhjurapo tuutiameo. Wa'a cheekame Waania ahpo ka'itakao, piie taaweche i'isaeri ya'yawichioe iinatuketiao aatanakoopua ahpo.

²⁰ Waania pu'kao, ma'chiame cheeka nehjiakamepua cheekao:

—Ka'i, ki Riosie Weratiame neeea, Riosi apoe uhjuramo tuuriao, Meesia tewaniameo.

²¹ Waikao uhjuratiamea, eenechi iinatukekao, chaachapakapua:

—¿Aatanakamera muuuu naaju? ¿Ki Eeriatarukosamua naaju, puuu eenechi ahjakame?

—Ka'i, ki puuu neeea —cheeka nehjiaka Waania.

—¿Ki muuukosapua naaju Eeriaa, Riosi naewatura te'ta uhjurapo tuutiame?

—Ka'í, piirechi neeea ki puuu —cheeka nehjiakapu Waania.

²² —¿Aatanakosa muuuu naaju? ¿Aatanakoti muuuu? Taamo tu-uyepuapua, wa'a taamo chaachapamichio taamo uhjurario.

²³ —Neeea aatapua, wahka siinachaniame ihkepaka, puuuu wahka ooruchi cheechaniame: "Kaaweruma poome wahjonamitia eemea, aamo iikachio, pu'ka te'ta taamo Paamirao amochi eenaka pakimichiopua, aamo iikachio."

Wa'a cheeka nehjiaka Waania, ahpo iinatukeka uhjuratiameopua. Puuu wa'a cheeka nehjiatiamea, ehkoriami o'inia, wa'a cheepo tuutiamepua Isaiaeo, Ehkoriami ahpo Iyoterichiopua.

²⁴ Waikao pa'pariseroe uhjuratiamea,

²⁵ chaachapakapua Waanio:

—¿Achinikai paatona muuu wa'a teeresoo, ki Riosie Weratiame enesaa, Eeriaoi ki muuu enesaa, Riosie uhjuratiameopua, aaataoi Riosi nayewaturao?

²⁶ Waania waikao chaaneka nehjiakapua:

—Neeea ki aaata werumakaitenia, oowera neeroie paatoame neeea. Nape amochio oiyaitepua aaatao, pu'kao ki machiyame eemea pehjo, puuu ahpo Riosiwariie paatomeri puuuu, ki neeroiye.

²⁷ Pu'kaonia kakajoyaraoi ki nateyamenia no'o na'sonemiao, no'oo, neipa naawakamekoipua pu'kao.

²⁸ Yooma i'ka wa'atiame teerekame Wetania tewaniame mochiwachio, Waanio, Oorani akichi paonamina paatoka kahtioopua.

Eesusia, Riosie Po'wachitia teteiwame

²⁹ Pu'ka meerekachio Waani Paatoria, wa'ana ihtoame tetewapa Eesusio, cheekapua:

—Nee, wa'ana ihtoame puuuu, Riosieo po'wachitia tetewiniamea, taamo tatakoriwichio pejana oowewapuame. Puuupua, te'ta taamo pejana mukimeria, yooma taamo tatakorieka mochikao, natetekao.

³⁰ Ihji puuujupua, no'o tapanara cheeriao, no'o neipa naawakameoipua, ki nu'uti tiari iinuemekai tuuriaa, pu'kao ke'chu no'o naaoio, ki ku'itapisi yasariameko tuuria.

³¹ Nee wa'apiiai ki nane'riamekainia, aatanakoopua enemerio, nape wa'a tiiai neeea, neeroiye paatosiameainia i'isaerio, i'ka enameri eenachio.

³² 'Nape ehpeonia Riosi Riosiwario kooroka tiame ahjachi tekikopao Eesusichio, ma'chiamie machikamenia pu'kao, puuukoopua.

³³ Neeei ki nane'riamekainia aaata enemerio; nape apoe no'o uhjurakamea, neeroiye no'o paatonurekaipua ti'tijoerio, puuuu no'oo, eee no'o chaanekamekaipua tiameo: "Aaata Riosi Riosiwari ahjachi tekikameo, puuu enemerikopua apoeo, Riosi Riosiwariie paatomerikoopua, ti'tijoerio."

³⁴ Neeea pu'ka wa'a tiameo tetewikapao, puuuko tuuyamenia weeechi uhjuremo tuutiameo, puuuo pu'kaonia, Apoe Riosi Taanarakotinia, Apoe weeechi tijeo tijeotukame.

Pukeri simiyame Eesusi ma'masitewara

³⁵ Eenechi meereo wa'api wa'ao, Waania ooka ahjama weeriaiopua ahpo masitia,

³⁶ ahpo weeriachiami u'matoi Eesusio, cheekapua:

—¿Nee, waami ihtona Riosi Po'wa teewataniamea, taamo pejana mukimeria!

³⁷ Waikao masiteraa, na'pa Waani ahjama ajakamea, wa'a chiame inamukapaopua ahpo masitari Waanio, na'pahka na'naritokapua Eesusio, wa'amio.

³⁸ Eesusi ahpo pukamina nokisiopao, ku'rika ne'nepakao, iinatukekapua:

—¿Ihtana erakotona eemea noochio?

Waikao aapoeo chaachapakapua:

—Masitari, ¿akana checherepame muuuu?

³⁹ Waikao Eesusia chaanekapua pu'kao:

—¿Nane'renare eemea? Nahpeo naaju, nane'retai no'o checherepachio.

Ahjama siimpakapua waikao checherepachio. Nape tísia aarikopa wa'asio, wa'a che'repatiapua waikao Eesusi checherepachi.

⁴⁰ Piiripi puuu ooka Eesusi na'naritokamea, Anteresikapua, Siimoni Peeroo poonira, Waanio puuaa chiame inamukame, Riosi Po'wa teewataniameko tuuyame Eesusio.

⁴¹ Wa'a che'repasaopua pu'ka meereo, ke'chu ihta yooraiopua pehjo, ahpo pa'chi Siimoni Peero i'yamia akipakapua. Waikao Siimoni tewisaa-pua, chaanekapua:

—Tewakame teemea Riosie Weratiameo, puuu Riosi uhjuramo tuuriaa, puua Apoe Meesia.

⁴² Wa'a chaanesaapua, Eesusi kahtiachi upatiapua. Eesusia Siimonio, ahpo kahtiachi upatiame tetewapao:

—Kúíraa —cheeka teepotesaapapua, chaanekapua— Siimoni teewaeme muua te'ta teewarao, Waani taanara, nape neea Seeja aamo tewamania.

Ihji Seeja chaniwamea, Peero chaniwamepua rieko naewaniachio.

Eesusia ahpo ahjama ojomichio paajutenapua Eeripeo, Natanaériopua tiameo

⁴³ Eenechi meereo Eesusia, Arirea weechiami oinarepakapua. Wa'ami nokisinioi pooechio, Eeripeo natepatiapua. Wa'a tetewikapa Eeripeo, chaanekapua:

—Nahpe no'o ahjama, no'o ahjama oitai.

⁴⁴ Ihji Eeripea, We'saira mochiwachi ohjoeme eneriapua, Anteresi ohjoekachiopua Peero tiame.

⁴⁵ Waikao Eeripea Natanaéri i'yamia simikapua. Natanaéri tewisaapua, chaanekapua:

—Eesusi Nasare ohjoeme natepaka teemea Oose taanara. I'ka Eesusi nayewaka cheeriai Moiseai ahpo Iyoterichio, aaata naewakaoopua, ehkoriai Riosi nayewaturaa, wa'achi chaachapakamepua tiameo ahpo iyoterichio.

⁴⁶ Natanaéria wa'a tiame tuuyetiaapua, cheeka nehjiakapua:

—¡Aa Nasare? ¡Naakonakosa puua? ¡Aaata kaaweruma machenamii teerepua wa'a?

Eeripea chaanekapua:

—Nahpeo naajuo, amoe wa'api tetewitai.

⁴⁷ Waikao Eesusia, ahpo kahtiachiana tetewapa ihtoame Natanaério, chaanekapua pu'kao:

—Née, wa'ana ihtona isaeri tijoe, tísia kaaweruma, kihta a'chi tiame wihtuniameo.

⁴⁸ Wa'a chaanetiao Natanaéria, chaanekapua Eesusio:

—¿Achini ihsika no'o machikamemua?

Eesusia chaanekapua waikao:

—Neea ke'chu Eeripeo aamo noochi enanurioio, chuunatere kahtiame aamo tetewikame neea.

⁴⁹ Natanaéria, chaanekapua waikao:

—¡Aa muua, Apoe Paamirakaitemua wa'a teeso, Apoe Riosi Tijoe-tukame! ¡Muuua, isaeri yawichiwaramua, te'ta enameriko tuutiamera!

⁵⁰ Eesusia wa'a chaanetiapao, cheekapua:

—¿Muuua chuunatere aamo tetewario tuuriamekopa, wa'a e'ramemua noochio? Muua no'o ahjama oiyaame enesaa, epeche tiame tetewimamua, no'oo aamo tetewitemia.

⁵¹ Wa'a cheesaapa Eesusia, yooma ahpo paajuteriao, chaanekapua:

—Pichiwa chiiamenia i'kao, eemea tewekachio, wahjokame tetewimi-itepua, Riosi tewekachi ku'kuiwaro, no'o Riosi Tijoetukamechi tetekisika, eenechi tewekachi mooenapame.

2

Eesusi iintoria Kaanani mochiwari aaata nenewinioio

¹ Paika taawechi simiyachi Kaanani tewaniachio, nenewiwa enekapua wa'ao, ookapi mochiwachi Arirea ye'karirachi. Wa'a ihsiapu tiame, Eesusi yeeyeraai.

² Eesusia ahpo masitera ahjama, paajuteretiapua tiame wa'a nenewi-wachi.

³ Eesusi yeeyeraa, wahjipasooa wiinoo, ehpeche nakiniamekoopa wiinoo nenewiwachio, chaanekapua Eesusio:

—Sooparetupa wiinoapa.

⁴ Eesusia nehjiakapua waikao:

—Ye'ye, ¿ihtana no'o iintojeraka chiiamemua wa'a cheekao? ¿Eenechi iintujeraka chiiamemua wiinoo? Ki asiyame neeea pehjio, wa'a iintomia-chio.

⁵ Ihji yeeyeraa wa'a chiioio, chaanekapua wa'a nokayameo naachutakao: —Eemea oowera e'wemitiachepua pu'kao chiiao.

⁶ Wa'a ajariapua tiame puhsani sikori, tehte netetiame. Puuu neeroi ahjachi toaniame piipaniamewichio eneriapua, isaeri ti'tijoerio. Pipiripi puuu sikoria, piire siento ritiro ahka uuyame eneriapua.

⁷ Nape wa'a cheekai Eesusia, chaanekapua pu'ka naachutameo:

—Neeroiye pochiwamitia naaju pu'ka weeweruma tehte sikorio, eeme naachutamea.

Waikao puu naachutamea pochiwakapua pu'ka sikorio, poóchikame.

⁸ Wa'a noonowisooapua pu'kao, Eesusia chaanekapua pu'kao:

—Ehpeo ku'wita itusao, pahko paamiratuame i'yetomitiapua.

Waikao wa'a ikiretupua.

⁹ Waikao puu pahko paamiratuamea, ki nane'rekaopua achini teeriopua wiinoo, naachutameche nane'reriameopua, ye'nasaopua pu'kao, chaanekapua pu'ka wa'a neewiameo:

¹⁰ —Ahkai pahcha naachutaniame wiino epeche ta'yameraa, neipa tehe iijinioi nanachutaniame wiino ki te'ta ta'yameraa, nape muuu, neipawichio katewekamemua pu'kao.

¹¹ Wa'asa iintoka Eesusia Kaanani tewaniachio, Arirea weechiopua. Puu ki maenaria pukeri pahcha simiyame iintoriamekapua, puu iintoriaa ahpo aatanako ne'netiamekapua. Pukachipa masiteraa, epeche pichiwa tewekachi o'inia eenameko, erapakapua waikao.

¹² Neipao, nenewiwa u'matosooa wa'asi Eesusia, Kapenaumi siimpatia-pua waikao, Eesusi yeeyera ahjama, poponira tiame; wa'ao, ookapi taawe mochiatiapua.

Eesusie ujumaputiame tiopachio, ki ka'karuma ti'tijoeo

(Maateo 21:12-13; Marako 11:15-18; Ruuka 19:45-46)

¹³ Amori asiyachi Semejenato pahkoopa, Eesusia taamo ahjamao, Eerusarenite mo'moenatiapua.

¹⁴ Eerusarenioa tiopachio Eesusia, wa'a tiopachio ki ookapi tewakapao weeka itapiti nehjameo, oisi, po'wa, kooro, wa'a ikisa toomi naakuriwame tiaméo ti'tijoe.

¹⁵ Waikao Eesusia wepijoera netesapaopua, yooma weweka puuyanaka-pua, wa'a mochikameo nehjakaopua, pu'ka puhkura oisio po'waopua tiamé, yooma ma'chi uhjurakapua pu'kao, wi'wiyaka. Pu'ka wa'a toomi naakuriameo, yooma ru'minekapua meesao, toomiopua tiameo yooma wi'sunekapua wehchio, ru'rineka.

¹⁶ Pu'ka kooro nehjame naaepakao, chaanekapua:

—iYooma puuyanamitia i'ka i'wao! iKa'te weruma itapiti nehjiwachi iintamitia eemea, no'o Noono kariwarachio!

¹⁷ Waikao masiteraa, inatepare puuuapu pu'ka Ehkoriaami Iyoterio, chiia: “No'nóo, ki tisiwa nu'nuti wa'inaka tetewamenia kahtine, kariwao.”

¹⁸ Isaeri ya'yawichia, chaanekapua nekakoka:

—¿Aatana puuua, aamo wa'a ihsitiamea? Yorasao naaju, ihtaoi itapiti Riosichi eename, taamoo aamo tetewimichioo, pichiwa Riosichi eenamekoo.

¹⁹ Eesusia nehjiakapua pu'kao:

—Ru'misoo i'ka tiopao, neeea, paika taawechi weramania eenechio.

²⁰ Waikao Isaeri ti'tijoea chaachapakapua pu'kao:

—Ooka weerewa aampa puhsani paamupari ariwatiameoi i'ka tiopa weerakao, ¿muuua, paika taawechi wa'apiche werataremua eenechio?

²¹ Nape Eesusia, tiopa naewakao, ahpo wa'api weerewa naewaka cheeriapua.

²² Waikao teeme Eesusi masiteraa, inatepakapua ke'chu oijenaio wa'a cheeriaopua Eesusia; waikao teemea, pichiwapu puuu Ehkoriaami Iyoteri chiia, erapakapua; waikaopua tiameo, pichikeka teemea, Eesusi taamo masiteriao.

Eesusia yooma machiyamepua, aatia tiamekopua iikachio

²³ Eerusareniopa, Semejenato pahkochi Eesusio, muuwaeme pichikerepu pu'kao aatanako, apoe ki ookapi ki maaenari yooramekopua, itapiti.

²⁴ Nape Eesusia, ki pichiwako erapakapua pu'ka chiiao, machiyapa aachin erakoamekopua pu'kao.

²⁵ Puuua ki tuuyeniai nane'riamepua aatanakamera apochi pa-paramekopua, machiyamekapapua ihtana inatamekopua ahpo iikachio.

3

Eesusi Nikoremo tiame

¹ Wa'ao yasariaipua tiame piiripi tijoe, Nikoremo tewaniame, parisero tijoe enepakame.

² Ihjia, tukao eenakaopua Eesusi kahtiachio, chaanerepu:

—Masitari, nane'rena teemea, taamo masitemichio uhjuratiameko, Riosio. Ki'tepu aaataaio, aamo yooraria yooramea, ki ahjachi yasisoo Riosio.

³ Waikao chaanerepu Eesusia:

—Ki waapisi noochi eename e'raka, aamo chaanenania i'kao, pichiwa kiisi sewina tiame ihjia, ki eenechi naawakamea, ka'chitia muimapua Riosi ye'karichio.

⁴ Nikoremoa iinatukerepu waikao:

—Nape, ¿achini iika tijoetuta teeme eenechi, oochetiameapa? ¿Achini iika ahpo yeeyechi pakika, tijoetuta teeme eenechi?

⁵ Eesusia nehjiarepu pu'kao:

—Kiisi sewina tiamepua pu'kao. Ki oowitiame yeeyechi tijoetukao, Riosi Riosiwariichi tijoetukamea, ka'chi iika machimapua Riosi ye'kariwao.

⁶ Tijoечи tijoetuyamea, tijoepua; Riosi Riosiwariichi tijoetuyamea, Riosi Riosiwariichi ihchiamepua, ahpo naawariao.

⁷ Ka'te ka'chitiachitia tetewa muuuu i'ka no'o chiiao: "Weemera tijoetumerimua, eenechi."

⁸ Eekaka tiame puuuu, ahka kahtioio ki teteiwame; ahkaminaoi simiyoi ekayo, ki tetewamemua pu'kao, nape ki tetewaiopua eekao, amochi saayamepua ekayoo. Wa'achi teeka saaeniamepua tamochio, Riosio taamo eenechi naawatekame enesoopua, ahpo Riosiwarielopua.

⁹ Nikoremoa, chaaneriapua eenechi:

—Kiisi pahtenania pu'kao.

¹⁰ Eesusia chaanerepu waikao:

—Nee, muuuu isaeri masitarikai, ¿ki pahtiamemua?

¹¹ Kiisi se'wi no'o chiiiaa, pichiwarichi simiyamea. Neeea no'o Noono tewekachi ahjamao, teemea aamo i'ka weeechi mochikameo, tewekachi simiyame itapiti chaachapamepua, nane'riamekapa teemea, te'ta pichiwariichikamera simiyamekopua pu'kao. Nape eemea, kiisi pichikenariamepua pu'kao, taamo chiiao.

¹² Ki no'o pichikiame enesaamua, i'ka weeechi iintuame aamo nayewiao, ¿achini iika pichiketa muuuu, te'ta tewekachi iintuame aamo no'o nayewiao?

¹³ 'Aaataai te'ta tewekachio ki mooenamepua, naatiche puuuu, te'ta tewekachi o'inia eenakameche, te'ta tewekachi Riosichi teereka yasitoameche, ehpe taawechiamio puuuu, weeechi tekika tijoetukame.

¹⁴ Yepowechio, wa'achitia Moise apechunarichitia sinowe tetewipuwichioo, wa'achitia apechunaniame tetewipuame neeeai Tijoetukamea. Waikao yooma noochi paparakamea, saupukame itipimapua ahpo tatakoririao.

¹⁵ Wa'a iikoopua, yooma puuu noochi paparakamea, ki wahjiamesi ahjari te'teremeri puuuu, ki wahjipaka oosa simiyame wahjipariichio.

Riosi nakika kahtia yomatiamewehjoarichi

¹⁶ 'No'o Noono Riosia tisia nakikamepua weeechi mochikameo, ahkasi ahpo piiripikoi ahpo Taanao, pu'kawichio nehjakamepua, aaataoi weeechi mochikame ahpo Taanachi paparakameo, ki kokosari saemichioopua no'o Noonoo, ohso kaawe ki wahjiamewehjoarichi kiapuwichioopua.

¹⁷ Riosia ahpo Taanao, ki aaata ti'tijoeri kokosamichio uhjuratiamepua i'wa wehjoarichio, ohso kaawe puuuu, ti'tijoe ooweru tiame newipatemi-chiokamera, uhjuratiamepua.

¹⁸ 'Riosi Taanarachi pichikeka paparakamea, ki aiwatepuamepua Riosi kokosario; nape ki ahpo Taanachi paparakameo Riosia, ahpo kokosari aiwapuuchi teerepakamepua wa'asi, ki Riosi te'ta piiripi Taanarachi paparakopa.

¹⁹ Pukachipa aiwamerapua Riosieo, na'arachikamera mochinarekapua tukapachi, ki e'enanariapapua, Riosi Taanara tajayachio.

²⁰ Yooma ki kaaweruma nokaka mochikamea, ki uunariamepua Riosi te'ta kaaweruma chiiiaa, uutaparichi enepaniameopua, ki ahpo ma'chitapuaichio ahpo ki kaaweruma nokayao.

²¹ Nape ka'karuma nokiwame nokaka mochitonariamea, Riosi tahjewa kaaweruma uutaparichi enepamepua, ahpo Riosichi kaawe nokayao, ma'chiamewehjoarichi.

²² Neipa i'kaopua Eesusia, Uurea weewachi simikapua taamo ahjamaopua masiteramao, wa'ami nokisinioio paatosikapua, ti'tijoe ooweru tiame.

²³ Waania waikamio, Eenoni tewaniachi pa'paichi ihsirepua paa-tokaopua tiame, Saarimi tewaniachi waapio, weeru maaniopa neeroio.

²⁴ Yooma ihji wa'a tiame simikapua, ke'chu Waani pachanioiopua karichio.

²⁵ Piie taaweo, Waani na'naritoamea ookapi, piiripi isaeri tijoe ahjama chaachapakapua, tatakori piipaniamechi simiyame.

²⁶ Waikao wa'a chaachapasaopua, Waani na'naritoamea, Waani kahti-achi e'enakapua tuuyemia, pu'kao chaanekapua:

—Masitari, puuu waami yasakameopua taamo ahjamaopua Oorani akichi cherayachiminao, pu'kaopua epeche werumako tuuriaopua amo-chio, paatoatapua ehpeo, muuwaamea, yooma wa'a enapatapua ahpo paatotemio.

²⁷ Waikao Waania chaanerepua ahpo masiterao:

—Pe'yachipua, aawataai kihta yoratarepua, ki Riosie kiatiamie enesaa-pua ahpo ihsimio.

²⁸ Eeme wa'api inamukamepua no'o cheerioio, ki Riosie Weratiameko tuurio no'oo, aaata Riosie uhjurapo tuutiameo, neeea no'oo, pahcha uhjuratiameko tuurio, ke'chu pu'ka eenoio-pua.

²⁹ Nenewiwachio, moniawá ahjama neewimeria, mo'nera enemeripua. Mo'nera kaawe e'ria, nee puuu, kaawe e'raka yorakiamerapua ihtaoi ahpo yorajekeraopua. Wa'a tiachipa neeeai ki nu'uti kaawe e'raka tetewaninia pu'kao.

³⁰ Ehpeo puuukamera, epeche weruma enetoaopua, no'oo epeche nu'uti enetio-pua, pu'ka apoe te'ta tewekachi eenamekopapua, no'oo weechiche tijoe naawakamekopa.

Te'pa tewekachi o'inia eename

³¹ 'Apoe te'ta tewekachi eenameopua, yomarika aampa tiamepua. Teemea, weechi ohjoemea, weechiche simiyameche nayewamepua. Nape tewekachi ohjoemea, tewekachi tiame nayewamepua, yomachi aampa tiame itapitichio, ti'tijoechiopua tiame,

³² ahpo te'ta tetewaria nayewamepua, te'ta ahpo Noonno ahpo nayeweria inamuria tiame; nape wa'atioi pu'kao, ookapipupua, pu'ka chiiio uyuyame.

³³ Nape pu'ka chiiio uukamea, pichiwa chiiame nane'rekamepua pu'kao, pu'ka chiiio, te'ta tewekachi eenamekopua, te'ta tewekachi Noonora o'inia eename.

³⁴ Puuu Taanaraa naawesaa, ahpo Noonno chii chu'warachitia naewamepua, yooma apoe Noonora tiiaa, ahpo Taanachi yasitoamekapa, ahpo Riosiwari.

³⁵ Noonoraa, ki teesa nakiyamekapapua ahpo Taanao, ki nu'unti utewari ki'yarepua pu'kao, yomachi aampa tiame ihtao.

³⁶ Pukaepa pukachi paparakamea, tewayamepua pukachio, ki wahjimesi ahjaniame, nape ki pukachi paparakamea, kiisi tewayamepua pukachio, ki wahjiamie ahjaniameo, ohsotia puuu, Riosi kokosario, apochi petereka mochitoamepua.

1 Waika taawechemio pa'parisero ti'tijoea, Eesusio epeche muuwaeme paatoame inamurepua ki Waanichitiao,

2 ki apoe Eesusi paatoamerakamekoipua, teemekamera paatioipua masiterara.

3 Pukaepa Eesusia machenakapua wa'a Uurea weeechio, Arirea no'rakapua taamo ahjamao.

4 Saamaria weeechiami u'matosaapa,

5 wa'atumi nokisikaopua, Siikari tewaniachi ajasitiapua, ma'chi ke'chu muiwachi. Wa'a ke'chu asiwachio, ehkoriaami Aakowo weewarachi eneriapua, Oose ki'yariachi weeeopua ahpo taana, wa'ao, neropaira neteriachi tekoritaka.

6 Wa'ao, resipakamekapa Eesusia, paira tekoritatiachi yasipakapua resipumiao, oowetawe wa'asi.

7 Waikao teeme Eesusi ajawariaa, piineri toisa Eesusio, Siikari mochiwachi siimpatiapua kooame tarimia.

8 Wa'a piineri itipirioi Eesusio, wa'a eenaria aata oowitiame, neeroi paimia. Eesusia pu'kao chaaneriapua:

—No'o kiamitia ku'ita neeroi. Paramuna neee.

9 Nape Saamaria oowitiamea, chaaneriapua Eesusio:

—¿Achini iikame muuuu naaju, muuuu isaeri tijoekai no'o itanenamua neeroio, no'oo Saamaria ohjoemekooi?

10 Eesusia nehjiariapua pu'kao:

—Muuuu nane'riame enesaamua no'oo aatanako, ahka eenameoio, nane'riame enesaamua tiameo, Riosio aamo ihta kianareka kahtiamekoo, muuukamera no'o itanemiipua neeroio, nape neeroi ki wahjiame ahjaniame.

11 Puuu oowitiamea chaaneriapua waikao:

—Nape Paamira, muuuu ki iinuemepua aamo ahjae ma'chipapuameoipua neeroio, itapiti wiitarioiopua, kai waapisi teere maaniameopua neeroi ma'chipapuameopua ahjaeo. ¿Akana uuka no'o kiatamua pu'ka neeroi ki wahjiamesi ahjaniameo?

12 Ki ehpesi nerojiniachi ihji neeroia, taamo ehkoriaami Aakowoo, taamo tooweriachisiopua i'ka tekoritachi pairao. I'wa nerojikamepua Aakowoai apoe, wa'api tatanaraa tiame, yooma puhkura ahjama wakasi. Ki ehpesioi, ki teiwachi i'wao, neeroi ki wahjiame ahjaniameopua, aataaeoi. ¿Epechekosa iintotaremua naaju, ki te'ta taamo ehkoriaami Aakowo weruma tiamechitia?

13 Eesusia nehjiariapua waikao:

—Aamo pairachi ma'chipaka nerojiniamea, yooma paramumeripua eenechi,

14 nape no'o aamo ki'ya nerojitemiaa, ki oosa aampa paramumerimua. Ihji neeroia aamo no'o nerojitiaa, amochi wa'api pajenameka teeremeri puuuu, ahkasi ki wahjiamesi, aamo ki wahjiame ahjateka.

15 Puuu oowitiamea wa'a chiiopa Eesusio, chaaneriapua:

—Paamira, wa'a teeresoo no'o kiamitia naaju muuuu, pu'ka neeroi ki wahjiamesi ahjaniame, ki oosa paramumichiopua no'oo, ki oosa no'o enamichiopua i'wa neeroi paimiao.

16 Eesusia waikao chaaneriapua pu'kao:

—Kaawepua, nape paaemitia naaju aamo kuunaoi, wa'a ikisaomua, noochi e'enamitiapua na'pahka.

17 Nape oowitiamea nehjiariapua:

—Ki kuunaemekoi neee.

Eesusia chaaneriapua waikao:

—Pichiwa chaanimua, ki kuunaeko tuukao.

¹⁸ Mariki tijoe ahjama ohjoekame muuuapa, ihji ehpe aamo ahjama kahtiaoi, ki aamo kuunakopa. Wa'a tiiachipao aamo chiia, pichiwapua.

¹⁹ I'ka inamukapa oowitiamea, chaaneriapua:

—Naatiko erapaninia aamoo, Riosie ne'neteniamе.

²⁰ Taamo ehkoriame Saamaria ohjoekamea i'wa wa'api paparaweri-
aipua Riosio, i'ka wa'api kaawieka tiachi, nape eeme i'isaeri ti'tijoeria,
Eerusareni siimpapo tuunapua Riosichi paparamiaio.

²¹ Eesusia chaaneriamepua:

—Pichikemitiamua i'kao, akanache Riosichi paparaniamea, ki
nateyamepua Riosiwichioo, Riosichi paparaniameo ahkakoikopua.
Enamitepua meere ahka taaweopua, aamoo, ki i'wa kaawichiche aamo
Riosichi paparamericheopua, Eerusarenioicheo.

²² Eemea, ki machiyamepua aamo te'ta paparawiao. Teeme
i'isaerikamera nane'riamepua aatanakamera paparawiao, Apoe te'ta aamo
Newipatiameo, wa'akamera machenakamekopua te'ta taamo i'isaeri tete-
jimarichi.

²³ Nape asikamepua wa'asi, ki wihtuka te'ta paparapuameopua ahpo
iikachio, ahpo Noonoopua tewekachi kahtiamеo, wa'a teeka paparajeri-
amekopua apochio.

²⁴ Riosia, ki pusie tetewiniamekopao, iikachi eraniamee paparani-
amepua, pukachio.

²⁵ Waikao oowitiamea chaaneriapua:

—Wa'a teeremerioarepua tiiao, nape teemea, pu'ka enameriche pu-
uyamepua, Riosie Uutiame, apoeo enasaapua, ma'chiame taamo chanimi-
chiopua aachin teeremiao, yooma itapitichi simiyameo.

²⁶ —Neeekaite puuua —chaaneria Eesusia—. Pu'ka ahjama nayewaka
weriaitemua —chaaneriapua.

²⁷ Wa'a chiioio Eesusio, teeme masitewaraa e'enatiapua itipiriachio.
Masiteraa, a'chi erapakapua, pu'ka oowitiame ahjama nayewaniameo,
kihta iinatukeka teemea, pu'ka ahjama nayewao.

²⁸ Waikao, puuu oowitiamea, ahpo pairiachi toisapaopua ahpo siko-
rio, wa'atia u'masikapua mochiwachio. Wa'aopua yooma, paaekaopua
chaaneriapua:

²⁹ —U'masio pahchu. E'enasao, ne'nemia i'ka tijoe, yooma no'o
yoorario, tuuria. ¿Ki Riosie Weratiame ohjoarepu?

³⁰ Waikaopua, puuyaka mochiwachio, e'enariapua Eesusi kahtiachi.

³¹ Ke'chu asikoi pu'kao, teeme masitewaraa, ko'konurekai teemea
Eesusio.

³² Nape Eesusia taamo chaanekapua:

—Ko'kakame neeeapa.

³³ Teemea waikao taamo chaachapakapua:

—¿U'yeparetiarepua naaju, ko'kopuameo?

³⁴ Eesusia wa'a taamo chaachapopao, taamo chaanekapua:

—Neeea itapiti kooame ko'kakamepua, aamoo, ki machiya pehji. No'o
koayaa naatipua tiameo, No'nowichio tehki, kajumichio uhjuratiame.

³⁵ Eemea chaachapaniarepu, naao meeche toinapa i'ipapuachio, nape
neee aamo chaanenapua, i'ipapuamea asikame puuupa. Pukaepa
neee aamo chaaneriamepua, i'ipapuameo, ti'tijoeri Riosichi e'enapupuame
naewaka chiamepua.

³⁶ I'paniachi tekipanakamea yowimeripua; pu'ka Riosiwichio
i'ipamechitia tekipaname yowiraa, Riosichi upapania weemera ahjari

uumichio peenia eraniamepua; pu'ka weemera ahjari uupuawichio echakamea, i'ipakame ahjama kaawe erakoamepua, puuu yowiraa, ahpo kaawe erakowarapua.

³⁷ Wa'a tiachipao, ki ahpo echariachi i'ipaniapua.

³⁸ Wa'a aamo uhjurakame neea, ki aamo echariachi i'ipamichio, Riosi tehkirachio, wahjachi ohjoriachi pahchaopua tiameo, eemeai ehpeo i'ipamea, ku'ipanipua tiameo wahja ohjoriachiopua, tehkiwachio.

³⁹ Pu'ka oowitiameo cheeriopao: "Yooma no'o tuuyekapua no'o ihsiriao", Siikari ohjoemea waikao, ki ookapi ahjachi erakokapua Eesusichio.

⁴⁰ Siikari ohjoemea, wa'a iikapao, ajasisaapa Eesusi kahtiachio, itipinurekapua ahpo mochiwachi che'repamichio. Waikao Eesusia teeme tiame, wa'a itipitiapua ooka taawe.

⁴¹ Waikao wa'a itipitioio epeche weeka Eesusichi paparapakua pehjo, apoe inamukapapua Eesusio, apoe wa'api chiia.

⁴² Puuu Saamaria weemera paparakamea, chaanekapua waikao pu'ka oowitiame:

—Ki aamo cheeriwichioche pichikena teemea ehpeo, tamoe inamukapa tiame, te'ta pichikena teemea, pu'ka chiiao. Nane'rena teemea ehpeo, i'ka tijoe, nichywa te'ta Riosie Weratiamekopua, yooma wehjoarichi mochikameo newipatemia eenakamekopua.

Eesusia, yawichi seekaerewa taanara sautena

⁴³ Eesusia pu'ka ooka taawe i'toai Saamario, taamo ahjama u'matokapua Arireami.

⁴⁴ Eesusia ki Uurea weechiche itipinarekapua tekipanakao, Apoe wa'apio cheekapa: "Riosi naewatoamea ki peenia e'raka uuniamepua ahpo wa'api weewachio, te'ta ahpo machiwachio." "

⁴⁵ Arirea weechi asiyachiamio, kaawe e'raka tetewiretupu wa'ao, wa'achi nonorakamekapapua tiame, Eerusareni pahkochi, tetewakamekapapua tiameo, itapiti yooriaopua wa'ao.

⁴⁶ Wa'a o'iniiao Eesusia, Kaanani e'enatiapua eenechi, pukeri simiyachio ahpo machenariachi, Arirea weechi, neeroio ahpo wiino iintapariachi. Wa'a Kapenau yasariaipu piiripi tijoe yawichi seekaerewa, ahpo taana kokoriame iinueme.

⁴⁷ Waikao ihji tijoea, inamukapao Arirea eenario tuopa Eesusio, Eesusi kahtiachi eenakapua i'tomia. Wa'a enasaapua, utewa yoorakapua Eesusio, ahpo ta'pechi enamichio, ahpo taanao tisia kokorio tuukaopua, amori mukuyo tuuka wa'asi.

⁴⁸ Eesusia pu'kao chaanekapua:

—Eeme ti'tjoeri i'wa ohjoemea, ki noochi paparanariamepua, ki tetewaa pehjo no'o peenia ihsywaopua Riosieo.

⁴⁹ Nape yawichi seekaerewa tijoea simitekapua naaracheka utewa chaanekao Eesusio:

—Nape Paamira, no'o cheriwepuapua wa'atioi, nape yaapiti, amori mukuyamekapu no'o taanaa.

⁵⁰ Waikao Eesusia chaanekapua:

—Aamo taana ahjanipua pehjo, saukame kahtipua wa'asio, kaaweruma. Simika ne'nemitiao.

Waikao yawichi seekarewaa, Eesusi chiia paparakapapua, kaawe eratoka no'rakapua.

⁵¹ I'ka no'roiopua pooechio, ihji tijoe nuurewaraa amori ta'pechi asioi natepakao, chaaneriapua:

—iAhjame aamo taana, yachapakame kahtime puuupa!

⁵² Waikao apoeo iinatukeriapua, achini keenako o'ineriopua yachapakao, ahpo taanao. Puuu ku'kuyamea nehjiariapua:

—Tapanaa taaa kayeoi, toakapua che'eria —chaachaparepua.

⁵³ I'ka noonoraa waikao, inatepariapua Eesusio, achini keenako yachapakame kahtio tuurioopua, pu'ka kokoriame ahjakame kahtio tuurioopua. Wa'a iikapapu kokoriame noonoraa, tísia Eesusichi paparapakua. I'ka noonorao ta'pechi asisooopua, yooma pu'ka ta'perachi mochikamea tiame, Eesusichi papararepua.

⁵⁴ Ihji Eesusi ki maaepori iintoriaa, oosa simiyachi iintoniamekapua, Uurea o'inia enasapaopua, Arireao.

5

Eesusia tu'ikame yachapatena, We'seta ohjoeme

¹ Pu'ka neipachiami Eesusia, Eerusarenite moenatiapua isaeri ti'tijoeni pahkotachi siimpaka.

² Eerusarenio, waapi Po'wa Yeeta tewaniachioopua, wa'a tootoaretiaipua neeroi tekopatetiachio, eureo nayewaniachioopua We'seta tewaniachi. Wa'a neeroi maniteniachio, mariki arakokari ajarepua wa'a norikameo, neerochi pakiniachio.

³ Wa'ao, ki ookapi mochikame tetewitiapua kokoriame, puuua: ki mamachiriame, rojomi, chookopakame, tu'ikame, petika puuyamekapua wa'ao, neeroi maaniame noonoachisi.

⁴ Ti'tijoenia aaata Riosi tewekachi ku'iwari, eepi wa'a eejenaka noontieme maayame enerepua neeroio, pahcha pakikamea pu'ka neeroi noonosocheo, saukame machenaniamekopua ahpo kokoriao.

⁵ Piiripi puuu kokoriame wa'a po'yamea, piire weerewa oosa mariki aampa osanao paamuame eneriaipua kokorekao, uwanapakame.

⁶ Eesusia wa'a po'yame tetewaopua ki ku'itapisi kokorerioopua pu'kao tiame, iinatukekapua:

—¿Yachapanariame muuuai naaju?

⁷ Kokoriamea yaapiti nehjiakapua Eesusio:

—Eje'e, nape ki'tiapu no'o neerochi pachamerio, neeroi noonosoopua. Senepi no'o pakimio o'roio, piirechi paapakiaapu pahchao, i'wa neerochio.

⁸ Eesusia chaanekapua waikao:

—¡Werisiao naaju! ¡Apechunasa pu'ka aamo ipetao! ¡I'toka no'rasa naaju!

⁹ Pu'ka cheesochepea Eesusio saukame itipikapua tijoea. Waikao sautetiamea ahpo e'tapara apechunasaopua, mookeka no'rakapua. Nape resipuniachi taawechnikopa pu'ka taawechio,

¹⁰ yoorewa inatewa i'isaeria, chaachapariapua sautetiameo:

—Resipuniachi taawechnikoi ehpeo; ¿achinikai mooketonamua aamo ipetao, ki reesiseniachikoi itapiti tehki yoraniameo?

¹¹ Waikao sautetiamea chaaneriapua i'isaeri yoorewa inatiameo:

—No'o yachapatekamea, no'o e'taparawa apechunaka mookeka no'ranurekapua.

¹² Waikao yoorewa inatiamea i'isaeri iinatukeriapua sautetiameo:

—¿Aatanapu puuua, aamo e'tapara mookeka no'ranurekamea?

¹³ Nape puuu tijoe sautetiamea, ka'chi iika nehjiame e'rarepua pu'kao, ki nane'riapu puuua, aatana ihsiriopua ahpo sautekao, pu'ka Eesusio ki naania ikiriamekopua muuwaame ohjoachio.

¹⁴ Ehjepamio Eesusia, eenechi tiopachi natepasaopua sauteriao, chaanekapua:

—iNee, saukame muuuapa! Ehpeo ka'te oosa aampa tatakorimitia, ki eenechi ki kaaweruma aamo ikimichiopua, epeche tiameopua.

¹⁵ Waikao saukame tijoea ahpo iinatukekamechi iyoriwa inatiamechio, aatana ihsirio tuuka ahpo sautekao, Eesusiko tuuyere pu'kao ahpo sautekameo.

¹⁶ Pukaepa isaeri ya'yawichia, Eesusi i'yasirepua aachin teeka ahpo na'ara yoramiao, ki iyorioopapua pu'kao, resipuniame taawechio.

¹⁷ Eesusia, wa'a tiichipa piie resipuniame taawechio, i'isaeri pa'pamiratuaamee wa'a wa'ineniaipua aaata sautemichioo, chaanekapua pu'kao:

—No'o tewekachi Noonoo, a'chitia keenakooi tekipanamepua, pu'ka ihsia ihsiamе neeea, pu'ka tehkiwara yooraka. Yooma no'o ihsiaa itapitio, apoe Noonoo ihsiamepua no'oeo.

¹⁸ Pukaepa i'isaeri ya'yawichia, epeche nekamuchekapua Eesusio merinareka, ki resipuniame taawechiche tekeka tetewamekopua Eesusio ki iyorika. Ihji i'isaeria nenekarepua Eesusio tiameo, ahpo Noonoko tuuyopa Riosio, Riosichitia ahpo uuyamekopapua.

Riosi Taanara ahpo Noonoo utewari iinuewa, ihtaoi ahpo iintomiaopua weechio

¹⁹ Waikao Eesusia, ehpeche epeche kaawe ahpo tuuwikaopua, chaanekapua:

—Pichiwa chaani neeea Riosi Taanaraa, ki nooe e'rachi yooramekopua ihtaoi. No'o Noonoo ihsia, yorasiamе neeeai.

²⁰ Riosia, nakiyamepua no'oo, ahpo Taanao. Pukaepa apoe wa'api tetewitenapua yooma ihta no'o yoranariao. Pukaepa ahpo Taanachi ihkepateka ahpo inatao yorasitenapua ahpo Taanao, pukaepa pukachi ihcheka inisiamе Taanaraa ahpo Noonoo erasia yorasikaopua. Puuuu epeche tiame iintomiitepua pehjo, aamo i'isaerio, epeche peenia erakomeri tiame.

²¹ No'o Noonoo aaata tatakorichi wahjipakame ahjatenario, nee yooramepua pu'ka, weemera ahjari piipari ki'yakao. Wa'a tiichiopua no'o Noonoo ihsinariao, no'oe ihsiamepua.

²² Apoe Noonoraa, kihta apoe chiamepua aaataoi, aaata cheenaresaa, ahpo Taanachi chiamepua ihta ahpo chianariaopua.

²³ Noonoraa, yooma ahpo Taanae ihsiamepua, apochitia weruma tetewipuawichiopua. Wa'a tiichipao, Noonoo Taanara ki iyoriamea, apoe Noonora ki iyoriamekaitepua, apoe Noonora ahpo Taanachi yasitoamekai tiamekopua.

²⁴ 'Ki wihtuki aamo chaaniamenia, aaata yooreka keepuamea no'o chiiao, kaawe uuka tetewameopua no'o uhjurakameoi, kiamania pu'kao, weemera ahjario ki wahjiamesi; ihjia kihta seenampa iinuemeru puuu, Riosie ahpo kokosapuaopua wa'asio ahpo tatakoriawichioo, paonakamekopa pu'kao weemera ahjarichio, tatakorika wahjiparichio newitoripa.

²⁵ Ihjia te'ta pichiwapua, weeka tatakorichi wahjipakameka tiamea, ehpe wa'api taawechiami inamumeripua no'o Riosi Taanara chiiao, yooma no'o chiiao yooreka inamukamea, no'oe kiapuamepua pu'ka weemera ahjario, ki wahjiamesi ahjapuameopua wa'asi.

²⁶ Pu'ka ki wahjiamе ahjari no'o Noonoo tiameo, noochi teerepatiapa, no'o weechi tijoetutioio naawatetiaio. Pukaepa neeea, noochi tiamepua ki wahjiamе ahjario, apoe no'o Noonochitia.

²⁷ Neeepua no'o Noonoe utewari kiatamea, yooma weechi ti'tijoerio nee katewemichio pu'kao, pu'ka kiisi kaawe noonoriaopua. Nee puua aawata wa'a iintomeria, tijoe weerewaeme naawatetiamekapa.

²⁸ Ka'te tahpitika erakomitiapua, i'ka no'o aamo chaaneria, neea, epeche tiame iintomiitena pehjo, ahkasi yooma wehtere toatiameoipua wahjipakame, ahjakame werisipumiitena,

²⁹ no'оче chaachasocheopua ahjapukao. Puuu no'o ahjateriaa, i'ka weechi noochi paparaka kaaweruma iintokamea, no'o ahjama ohjoremichio kiamania, ahkasi ki wahjiamesi. Nape puuu no'o ahjateriaa, ki noochi paparapa ki kaaweruma iintokamea, ki teesa kokosapuame puua, ahkasi ki wahjiamesi.

Aatana nuurewachi Eesusi ihsiria

³⁰ Neeea, no'o tijoe weerewachi inataria, ki seenu inataripua no'o Noono inatario. Pukaepa neea, ka'chi iika iintomerinia itapiti ki no'o Noono inataria enesoo. Yooma ihta no'o ihsiaa, te'ta kaaweruma puua, no'o Noono inatari iintonariopua pu'kao, Apoe no'o Noono uhjurakame ahpo iintonaria ihsimichio puua weechio.

³¹ Eeme wa'api no'o chaachapachitia oowera tijoehitia chiia enesaane, kihta nateyame enemiiipua, no'o chiia aatanako tuuyaa, oowera tijoe oijeramechitia chiame enemiinia waikao.

³² Nape kahtiaitepuu piirechi aaata, noochi ihsika pichiwatame no'o aatanakoo, puuu noochi ihsiwa pichiwatamepuu no'o chiiao.

³³ Waani Paatori nehjariaa, pu'ka aamo uhjuria iinatukemichio aatanakoo, pichiwaka tuurepuu eee cheeka nehjiaako: "Ki neepua Riosie Weratiamea, puua no'oo neipa enameripua", cheekapua.

³⁴ Nape Waanio no'o aatanako ma'chitariao, ki aaata weechi tijoe pichiwataniame nakiyamenia no'o aatanakoo. Oowera wa'a chiiamenia Waani cheeriao, pu'ka no'o ma'chitatiamechi noochi paparakameo, tatakoriira cho'weka cheriwenariapa.

³⁵ Waania, tajayameka teerekamepuu no'o ma'chiamenayewakao, no'oo aatanakoo; eemea, ku'witapisi oowera kaawe erakokamepuu wa'a kahtiachi e'enapakaopua, keepumiao.

³⁶ Nape kahtiaitepuu piirechi no'o ma'chitamea, no'o Noono apoe puua, epeche weruma tiari tiiaeme, ki Waanichitia; Apoe no'o ihsitia, te'ta ma'chitamepuu no'o aatanakoo.

³⁷ No'o Noono no'o uhjuraapa, i'wa weechio apoe wa'api pichiwataka no'o nayewakamepuu, aamoo ki tetewaoipua pu'kao, ki inamuamekaipua pu'ka iiyenariao.

³⁸ Ki pichikere eemea pu'kao, apoe aamo chaanenariaopua, ki pichikekapa eemea pu'kao, noochi chu'wachie aamo nayewenareriaopua.

³⁹ Eemea kaawe iyonanipua pu'ka Ehkoriaami Iyoteriaopua i'yachikao, nape oowera iyonakache teimo orakokaopua ki wahjiamen ahjariopua. Nape eemea, puuu wa'api iyoterio noochi simiyame nayewamekoipu, ki pah'teka iyonakame eemea pu'kao.

⁴⁰ Pukaepa ki noochi e'enakame eemea, nooe aamo kiamichioopua, pu'ka ki wahjiamen ahjariopua.

⁴¹ 'Eeme ki uunariamea Ehkoriaami Iyoterichi noochi chiiao, aamo kaaweruma nayewamekoi no'oo, ki uuka tetewamenia.

⁴² Wa'a chaachapai eemea no'o kaaweruma naewakao, nane'riame neea aamoo, wihtuki chaachapamekopua aamoo, kiisi nakiyai wa'a chaachapame eemea Riosio.

⁴³ No'o Noono kaaweruma tuuyewari aamo i'yetoka eenakamenia, nape eemea, ki no'o kaawe e'raka tetewakamepua no'o eenariao. Nape aata piirechi ahka enasoopua, ki nane'riai ahka o'inia ahpo eenariachio, pu'seremii eemea puuukamera enasoo.

⁴⁴ Eemea ki no'o kaawe e'raka uuka tetewiniamea, aataai wa'a te'teremiipua ki no'o machiyapa no'o aatanakoo. Eemea wa'a te'tiapao, aataai amochi asiyame kaawe e'riamekapao, ki no'o kaawe e'reka uukamepua no'o asikoio, no'oo te'ta Riosikoi, ki no'o machikamekapapua.

⁴⁵ Nape wa'atiori ka'te aamo no'o wenejimeri maaemitiapua no'o Noonochio, kajuyachi taawechi katewerichio. Ki neee iintomeripua pu'kao, Moise wa'api aamo wenejimeripua ahpo nuurarieopua, Riosie ahpo kiaretiaeopua ehkoriaimio, puu wa'api Moise kiaretia nuurari nokisika mochtowa, aamo wa'api ahjachi erakoe.

⁴⁶ Moise chiia pichikesaa, noochi paparamera enemii eemea, Moiseo noochi simiyame nayewaka iyoteriopa.

⁴⁷ Nape ki pichikere eemea pu'kao. Waikao, ¿achini teeka pichiketa eemea i'ka no'o chiiao?

6

Eesusia mariki miiri muuwaeme ko'kotena
(Maateo 14:13-21; Marako 6:30-44; Ruuka 9:10-17)

¹ Neipa i'kao Eesusi ahjamao, paonatiapua Arirea pa'wechio, Tiiwerio pa'werachi tewaniamechiopua tiame.

² Muuwaeme ti'tijoe ooweru tiamea, pa'we suuwerachiko taamo na'naritokapua taamo tetewitoka, pu'ka Eesusio ki nu'nuti ki maenari yorasiamekopapua, ko'koame sautesikao.

³ Wa'a tetekitioopa Eesusia, teewi yasipakapua nahpuchi, teemea waikao, norikame mochipakapua Eesusio.

⁴ Wa'a taamo nokayoio, amori asiyachikapua Semejenato pahkoa. Pukaepa pu'ka pahkochi simiyame taamo nayewemio maaekai teemea.

⁵ Nape Eesusia ki ookapi ahpo na'naritorioapaopua, chaanekapua Eeripeo:

—¿Achini iika tewita teeme kooame, yooma i'ka muuwaemewichio?

⁶ Oowera wa'a cheekapua Eesusia Eeripeo, aatia cheetarepua e'raka, ahpochi paparaopua, nane'riai cheere Eesusia ahpo iintomiaio.

⁷ Nape Eeripea nehjiakapua:

—Ooka sienta taawe sotatiame taritaii kooame, ki ahsepatariaipua posaka ko'koniamieopua.

⁸ Waikao piiripi masitera Anteresi tewaniamea, Siimoni Peeroo pooniraa, chaanekapua Eesusio:

⁹ —Piiripi kuita temari nutukarache maanipua, nape mariki paani wa'api, seewara tewaniame tiiriko paani, ooka so'chi ahjama, nape ¿ihtanapua, ki ookapiwichio?

¹⁰ Eesusia taamo chaanekapua ahpo ma'masiterao:

—Mochipanuremitiapua pu'kao, yoomahka.

Waikao mochipakapua paasepochi, weeru paasepochikopa wa'ao, mariki miiri ahkakapua mochipakamea, ti'tijoeapua ooweruapua tiame.

¹¹ Eesusia kiatiapa pu'ka mariki paanio, pu'ka ooka so'chiopua tiameo, cheriwema ki'yakapua ahpo Noono te'pa tewekachi kahtiamio. Wa'a iintosaapa Eesusia, taamo ki'yakapua pu'kao yooma ti'tijoeri naachutemichioopua. Waikao teemea yooma naachutepakapua, yoomahka ko'kotiapua ahkasi posapaka aiwaniachisi.

12 Waikao Eesusia yoomahka aiwaka poposatioopa, taamo ahpo ajawarioa, chaanekapua:

—Yooma na'poamitiapua chi'wapame soparakameo, kihta wa'atia wekamichioopa.

13 Waikao teeme na'poanuraretamea, oosa mariki aampa ooka waari weeweruma na'poatiapua chi'wapame soparakameopua, pu'ka mariki paani tiiriko seewara tewaniamee, paanitatiame.

14 Waikao yooma puuu ti'tijoe ooweru tiamea, i'ka ki nu'uti ki maaenari Eesusi iintorioa, ki nu'uti peenia tiame chaachapakapua ahpo:

—i'Te'ta pichiwa Riosie tamochi ti'tjoerichi enamio tuutiamera ihjía!

15 Nape Eesusia nane'rekaopua ahpo, utewachi i'topuamekoopua yawichi weramiaopua, poanachi akipakapua ki naania iika wa'ao, epeche teewiami ooruchi.

Eesusia nerojampa ihtoria

(Maateo 14:22-27; Marako 6:45-52)

16 Tukaopua wa'asi, teeme masiteraa pa'wesuwe tetekisaapua,

17 pawekakerachi mo'moenatiapua. Pawekakerachi mo'moenasaapa, wa'a pa'wechipo nokisiniapua, Kapenau muuwari mochiwachipoopua. Teemea Eesusio ki eenopa tukaokopaopua wa'asio, teemeche piineroi uumatokapua, Kapenaukoo.

18 Wa'a keenako Tiiwerio pa'wechipo nokisinioio, ki muuenati eejekapua, ahkasi pa'weoi ki nu'unti pe'koteka, te'pasi wewerisiapua pe'konio.

19 Téhpé nokisinioio pa'wechipo, tehki nokisikaopua pawekakerao matakakesikao, taamo pukamina ihtoame tetewitia aatao, nerojampa weritoame. Teemea, wa'a ihtoame tetewapao tisia majaka teemea, ki machikapa Eesusikoioopua, tukaokopa.

20 Nape Eesusia taamo sisinachachapua cheeka:

—i'Ka'te majako eemea, neekaite puuu!

21 Waikao teemea majayaio kaawe erapakapua. Waikao tisia kaawe e'raka mooenaputiapua pawekakerachio, wa'a ikitioopua, ikanati Kapenau pawekakera chuchupachi ajasitiapua.

Ti'tjoeria Eesusi i'yani

22 Pu'ka meereopua, wanamina pa'wechi itipikamea, ki tetewakapa puuuche pawekakera wa'a pa'a piari chuhkuameo, nane'reriapua pu'ka masiterao piineroi uumatorioopua, ki Eesusi ahjama.

23 Waikatakirio, piirechi pawekakerachi Tiiweria eename, chuchupakame tetewariapua, Eesusi ko'koteriachimina muuwaeme ti'tjoeria.

24 Waikao ki tewakapa Eesusio pu'ka Tiiweria eename pawekakerachio, i'yamo oraparia puuu. Pukaepa pu'ka pawekakerachi mo'moenasa, Kapenau siimpariapua.

Eesusipua, kooame ahjatiamea

25 Paonasaapa pu'ka neerochio, wa'a tewisaapa Eesusio Kapenau, iinatukekapua Eesusio:

—Masitari, ¿achinitio asikamua i'wao?

26 Nape Eesusia cheeka nehjiakapua pu'kao:

—¿Eemea pahtekamekosa eemea no'o aatanakoo, ki maaepori iin-tokopao, wa'a tiachipa noochi paparanariame eemea? ¿Oowera aamo no'o ko'kotemichio e'nakamekosajuoiopua naaju, no'o i'yasikao?

27 Ka'te resipamita eemea aamo kooameche ki tehpe e'rameche i'yakao, ohso kaawe eemea tehpe e'ramera kooame i'yame enepuapua, pu'ka kooame ko'kosaa eeme, ki wahjiamesi ahjari eneniamé, pu'kao, nee

Tijoe Tijoetukamea, nooe inisia aamo ki'yakao. Wa'a iintomichio no'o uhjurakame no'o Noonoa i'ka weechio.

²⁸ Waikao aapoeo iinatukekapua:

—¿Ihtanakosapu taamo nokijera Riosi?

²⁹ Eesusia nehjiakapua pu'kao:

—Naati puuuu, no'o ahpo uhjuriachi pichikeniamie.

³⁰ Waikao aapoeo chaanekapua:

—¿Ihtatia ki maeepori tiame yoratamu, pu'kao tetewakapa, aamo pichikemichio? Yorasao naaju pu'kao. Árisa, eenechi ko'kotesao naaju.

³¹ Moisetaru wa'a iintokamepua, maana koi'ra ko'kotekao taamo ehkoriai mochiriameo, wakiwechiami nokisinioio. Wa'a chiiame Ehkoriai Iyoterchiopua, eee cheekao: “Apoee, tewekachi eename koi'wame, ko'kotekapua.”

³² Waikao Eesusia chaanekapua:

—Nape neeea, ki Moisetaru iintorio tuunania pu'kao, Apoe iintorio tuunania pu'kao no'o Noonó, tewekachi kahtiamie. Puuu Apoepua tiameo, pu'ka te'ta pichiware kooame ki'yameraa, tewekachi eenameo.

³³ Te'ta pichiware kooamea, tewekachi o'inia eenakamerapua, Apoepua tewekachi o'inia tekikame; puuu te'ta tewekachi kooamea, tewekachi tekemekapua ahjae te'ta weemera ahjari teerepuawichioopua.

³⁴ Aapoea waikao, wa'a chiiopa Eesusio, chaachapakapua Eesusio:

—¿Aa Paamiraa, naakonakosa wa'a tiamepua? ¿Pu'kakamera kooame taamo kiamitiapua ohso kaawe!

³⁵ Waikao wa'a chaachapakopa pu'kao Eesusia chaanekapua:

—Nape neeea, ki aamo kooame erakoa chiiamenia. No'o wa'api naewaka chiiaitenia, no'oo kooamechitia nayewakaopua. Neeekeite puuuu, puuu kooamea. Noochi paparaka e'enakamea ko'komiao, kiisi chorowameripua wa'asi, noochi paparakamea, ki oosa paramumerioipua.

³⁶ Nape no'o aamo cheeriachitia, eemea ki pichikenapua no'o chiiio no'oo aatanakoo, tetewaiopua.

³⁷ Yooma puuu no'o kiapuamea no'o Noonoeo, noomina e'enameripua; wa'a ikisoo pu'kao, neeea uumeripua.

³⁸ Neeea ki no'o e'ra yoramia eenakamenia tepoonaopua tewekatepao, naati e'ra yoramia eenakamenia, Apoe puuu no'oo uhjurakame.

³⁹ Apoe no'o uhjurakame e'raa, kaawe neesetopuamepua pu'ka no'o kiapuameo, neeea pu'kao, eenechi ahjaterminia pu'kao i'ka weechio mukukoi, pu'ka kajuyachi taawechi te'ta asisooopua wa'asi.

⁴⁰ No'o Noonoo nakiyaa, ki wahjiamesi ahjaniamepua, aaata pahteka tetewikame ahpo Taanaopua aatanakoo, ahpo Taanachikamera paparakaopua. Waikao yooma aaata noochi paparameo, wahjipakameoi i'ka weechio, waika kajuyachi taawechiopua, eenechi ahjatermania pu'kao.

⁴¹ Waikao puuu i'isaeri ti'tjoeria rumurakao, kiisi kaawe chaachapakapua Eesusio, Eesusio chiiopao: “Neeepua tewekachi o'inia tekikame koi'ra.”

⁴² Wa'a cheekopao ti'tjoeria, chaachapakapua:

—¿Ki ihjipu Eesusi, Oose tewaniame taanara? ¿Ki machiyame teemea pu'ka yeeyerao, pu'ka noonoraopua tiame? ¿Achinikai tewekachi o'inia tekikameko tuunapua?

⁴³ Waikao Eesusia chaanekapua pu'kao:

—Tooa pu'ka aamo rumurara chaachapao. Te'ta pichiwarekaite neeea no'o chiiio, te'ta tewekachi no'o eenamekoo, te'ta pichiware puuuu; neepua te'ta tewekachi kooamea, no'o ahjae te'ta ahjari aamo ki'yaa.

44 Nape aaataai ki keepukame no'o Noono chiiao, noochi e'enanurawa paajutetio, ka'chi iika enameripua noochio, pu'ka Riosi kooame uhjuraria ko'komiao. Nape no'o Noono paajutewa e'waka e'enakamea, ko'komeripua pu'ka kooameo. Waikao neea pu'kao, weemera ahjarichi te'terewa kiamania. Pu'kaonia wa'a iintoriaopua, kajuyachi taawechio, eenechi ahjatemia wahjipariameoipua.

45 Ehkoriama Isaia iyoteriachio chaanipua: "Yooma Riosi mochiwarichi mochimeria, Riosie masitiamo enameripua." Wa'a tiichipia, yooma no'o Noonoe pepenitiamema, yoorekamea tiame, noomina e'enamepua.

46 'Aawataai ki tetewai Riosi ahjae pepenipakamepua, Riosio ki aaata puusie tetewiniamekopua, naatiche tetewikamepua pu'kao Riosichi wa'api eenakame.

47 Wa'a tiiachio te'ta pichiwa ihjia: noochi paparakamea, weemera ahjari iinupakamepua, te'ta ahjari ki wahjiamesi.

48 Neeekaitepu puuu kooamea, ahjaetiamema pu'ka weemera ahjario.

49 Aamo ehkoriaamia maana koi'ra ko'kakaipua wakiwechi nokisiaio, wahjipakamepua.

50 Nape neea seenu kooame naewaninia, tewekachi o'inia tekikame, pu'ka ko'kakameo ki mukimapua seena aampa.

51 Neeju puuu kooame ahjatiamea, te'ta tewekachi o'inia eenakamea. Pu'ka kooame ko'kakamea, mukukai, ahjari teeremapua ki seena aampasi. Puuu kooame no'o weerewa puuuu, i'kao, i'wa wehjoarichi mochikame kiamania pu'kao, ki seena aampasi ahjamichio pu'kao.

52 I'isaeri ti'tijoea ki pahtiapa puuuu, ahpo chaachapakapua:

—¿Achini iintoka taamo kiatapua ahpo weerewa ko'kopuaopua?

53 Waikao Eesusia wa'a chaachapopao, chaanekapua:

—Neeea pichiwa aamo chaanenapua, ki aamo ko'kosoo no'o weerewao, iijisoo tiame no'o eeraraooi, ki iinuemi eemea amochio, te'ta pichiware ahjario.

54 Ko'kakamea no'o weerewao, iijikamea tiame no'o eerao, iinueme puuuapa, ki wahjiamesi ahjaniameo; pu'kao neea kajurachi taawechio, mukukoiopua pu'kao, eenechi ahjatema neea.

55 No'o weerewaa ki oowera kooamepua, no'o eeraa tiame ki oowera iijiwariipua.

56 No'o weerewa ko'kakamea, no'o eera iijikamea tiame, noochi ohjoeka kahtiamema puuuu, neeeai pukachi kahtiamepua.

57 No'o Noono ahjaria no'o ahjari puai, apoe no'o uhjurakame. Pukaepa, noochi koayamea, noochi uuka ahjamapua ahjario.

58 Puuupua te'ta kooame tepoona eenamea tewekachi, ki puuuka tiamepua maana koi'ra taamo ehkoriaamo ko'karia, pu'kao ko'kakaio wahjipatiame; nape i'ka kooame ko'kakamea, mukukai, ahjamapua, ki seena aampasi.

59 Pu'ka wa'atiame masiteka Eesusia Kapenau napawikarichio.

Ki wahjiamesi ahjaniame naawesari

60 Muuwaamea, yooma i'ka wa'a tiame inamukapao, ahpo ihchio chaachapariapua:

—Nape ihji pu'ka chiiaa, ki teesa tehki tiamepua. ¿Aaatatia pahteta pu'kao?

61 Nape Eesusia nane'riapa pu'ka ahpo masitia chaachapao, chaanekapua:

—¿Kiisi pahtena eemea no'o masitiao pehjo?

62 ¿Achipu erakotariamare eemea no'o aatanako pahtesaopa, no'oo Tijoe Tijoetukameo te'pa tewekachi tetewime teeresaapua no'o yasariachio, ke'chu i'ka weeechi no'o tekioiopia? Waikaope tisia pahtemerii eemea, i'ka aamo tuuyao.

63 Taamo iikarakamera ahjatiamepua taamo weerewao; ki iikaeme enesaa teeme taamo weerewachio, ki ahjamii teemea taamo weerewaraa, oowera weerewachea piineri, kihtawichio kaawekamepua. No'o aamo nayeweriaa te'ta iikachi simiyamepua, te'ta pachiwarikamera ahjari amochi teerepame, aamo kaawe e'reka u'wisoopua.

64 Nape iintuna eemea paikapi ki no'o pichikiam.

Wa'a cheere puuuapu Eesusia nane'riapa pukeri o'inia aatanako ahpo ki pichikemerio, wa'a ikisa aatanako tiame ahpo nehjimerio noriwi.

65 Eesusi aampachi cheekapua tiameo:

—Pukaepa aamo chaanekamene ki aaata enamio tuuka noochio, ki no'o Noonoe eratetiamene enesoo.

66 Waikao o'inia neipao, puuu muuwaeme Eesusi ahjama ohjoamea keepuka, toakapua Eesusio, ki ohjokapua ahjamao wa'asi.

67 Wa'a ijikikopapua pu'kao, Eesusia taamo iinatukekapua tiame, ahpo oosa mariki aampa ookao:

—¿No'o toitare eemeai?

68 Siimoni Peeroa nehjiakapua yooma taamowichioo:

—Paamira, ¿aatanachi uumpata teeme? ¿Ki muuuchekosamu, taamo ki wahjiam ahjari masitekamea?

69 Aamokamera pichikiam teemea, aamo nane'riamekapa teemea, te'ta pichiwa tewekachi o'inia eenamekopua, aamoo Riosie, Te'ta Wera-tiamekopua.

70 Eesusia waikao chaanekapua pu'kao:

—Nape Peeroo, ki yooma eeme wa'achi erakoamekopua. Piiripi eemea na'arame tijoepua, aamo oosa mariki aampa ookao, no'o poanataka uurioipua, no'o ahjama tekipanamichio.

71 Wa'a cheekao Eesusia, Uurasi nayewaka cheeriapua, Siimoni Ihkariôte taanara, puuu Uurasikamera enemeriopua te'ta na'aramerio, nanaaramechi ahpo nehjakaopua, noriwi. Eesusia nane'riame eneriapua wa'a iintomeriokopua, Uurasia wa'apikai oosa mariki aampa ooka uutiamea.

7

Eesusi poponiraa ki paparariaipua Eesusichio

1 Neipa i'kao Eesusi ahjama Arirea weeerachiami ohjotiapua. Eesusia ki oinarekapua Uurea weeechiopia, i'isaeri pa'pamiratuameepua merinareniaapao.

2 Ekapora Pahko asiyopaopua i'isaeri papakotao,

3 Eesusi poponiraa ki nakiyapaopua ahpo pa'chio, chaachapakapua Eesusio:

—¿Achini iikai ki Uurea siminamua wa'a mochikame aamo na'naritoameai, aamo tetewimichiohua pahkochi, aamo ki maenari tisia peenia tiame ihsiaopua tiame?

4 Aataaai ahpo weruma tetewijeramea ki itipiamepua noriwio, ohso kaawe ahpo tetewitiamepua, ahpo peenia ihsiao, ahpo weruma tiaopua, machipuawichiohua. Wa'a simika iintometiamua aamo peenia ihsiao, yooma wa'a pahkochi nokayameo, aamo pu'sereka tetewimichiohua.

⁵ Aapoe wa'api poponiraa, oowera wa'a chaachapamekapua, ki ahjachi paparapapua Eesusichio.

⁶ Nape Eesusia wa'a chaachapopao, chaanekapua pu'kao:

—Ka'i. Ki siimania pehji wa'ao, ki asiyame neea noochio pehji, no'o te'ta ma'chiamie oimiachioopua; nape wa'a tiainia noochio, amochio ka'chi tiamepua aamo siimpamiao.

⁷ Eemea ki seepurawaemepua wa'ao, nape neeeape, neea no'o seepurawao, ma'chitamekapapua pu'kao, ki kaawe nokayao.

⁸ Eemea siimpanariaa siimpapuapua. Neeea i'wa itipimapua pehji, ki asiyapa pehji, no'oo te'ta ma'chiamie oimichioopua pehji.

⁹ Wa'a cheeka itipika Eesusia Arireao, teeme ahjama ohjoameapua tiame.

Eesusia ekapora pahkotianiachi ihsiwa

¹⁰ Neipa ahpo poponi siimpasoopua, wa'achi siimpatiapua tiame, nape Eesusia noriwi teetoka.

¹¹ I'isaeri pa'pamiratuamea pahkochio, i'yaka ohjoriapua Eesusio, iinatukeka ti'tijoerio.

¹² Wa'a pahkochio, muuwaeme ti'tjoeri kaaweruma naewamekapua Eesusio, ooweru tiame, nape pu'kachepao noriwi teereka. Eesusi naewamea ookapi, kaawerumako tuuyamekapua Eesusio, nape wahjachia Eesusi na'araka naewamea, ki kaawerumako tuuyamekapua Eesusio, ti'tjoe wisikuiameko tuuyapua pu'kao.

¹³ Nape Eesusi kaaweruma chaachapamea, wichipa nayewaka kaawe chaachapaka nayewamekapua Eesusio, majayamekapa i'isaeri pa'pamiratuameo.

¹⁴ Naasipa simiyoipa ekapora pahkoo, Eesusia tiopachi pakikao, wa'a napawikame masitekapua, ti'tjoe ooweru tiame.

¹⁵ Waikao wa'a tiopachi i'isaeri wa'a e'enamea, peenia erakoka inamukapa Eesusi masitiao, chaachapakapua:

—¿Achini ihrika ki ookapi machiyame ihji tijoea, ki penitetiameaipua ma'masitarieo?

¹⁶ Eesusia inamukapa pu'ka chaachapao, chaanekapua:

—No'o masitiaa ki nooechi simiyamepua, apoe no'o uhjurakamee chanitiame ihjia.

¹⁷ Aaata te'ta Riosi e'ra e'weka mochikamea, machika inamumapua i'ka no'o chiao, nane'remapua tiameo no'oo Riosichi eename nayewamekoopua; machika inamumapua no'oo, no'o nayewao oowera noochi machename enesoopua.

¹⁸ Aaata piire ahka apochiche machename masitiame enesaa, ahpokamera kaawe e'repuawichio masitiame puuua; nape aaata ahpo uhjurakamekamera kaawe e'repuawichio i'yamea, te'ta pichiwiari nayewamapua ahpo uhjurario, kihta ahpowichiokamera kaawe e'repuawichioopua i'yakao.

¹⁹ ¿Ki pichiwakosapu Riosi Moisetaruo ki'yaria nuuraria? Pichiwa tiame enerepua, nape eemea kiisi yooriamepua pu'ka nuurario. Eemea pu'ka Riosi nuurari te'ta yooriame enesaa, kiisi no'o merinaremii eemea.

²⁰ Waikao pu'ti'joeria, chaachapakapua:

—Nawajikamepu muuua, teekupakame muuua chia. ¿Aatanapu aamo merinariamea?

²¹ Waikao Eesusia chaanekapua pu'kao:

—Nee, piiripi tijoe sautekainia, nape eemea ki nu'uti no'o nekaweka tete-wakapua, resipuniame taawechi no'o wa'a iintoriopa. ¿Achini tiachipa no'o nekawekame eemea?

²² Eemeai kiisi iyoriamepua, eemeai resipuniame taawechioi, aamo siichitepuwa nokayamekopapua, pu'ka nokiwaao te'ta iyorimichio ki-atiamekaipua, Moiseeo. (Nape ki Moisekammerae o'inetiamekoipua ihji siichitepuwa nokiwaopua, aamo wa'api ehkoriaami noonorikamera o'ineriamekoipua, i'ka siichitepuwa nokiwaameopua.)

²³ Waikao aamoo resipuniame taawechioi, aamo tijoe kohjakoi siichitepuameaipua, Moisetaru nuurari iyorikao, ¿achini iikai nekakona eemea no'oo aata sautesoo resipuniame taawechio?

²⁴ Kiisi oowera wa'a teeremeche tiamechiche ne'nekache chaachapamete eemea. Eemea aataoi ki kaawe iintorio chaachapanariaa, ke'chu aata te'yaioipua, te'ta kaawe teeremio ne'nesapa, teripuapua terinariaa.

Eesusia ahpo eenariachi nayewania

²⁵ Eerusareni ohjoemea, Eesusi kaawe nayewame inamukaopua, ahpo chaachapakapua:

—¿Ki ihji ohjoare i'yaninamea merinareka?

²⁶ Wa'a ihsinapua yooma inamuachi nayewaka, aataai ki a'chi chaanenapua pu'kao. ¿Wa'atia kaawe e'renakosapua i'isaeri yoorewa neesetoameai, pichiwa Riosie Weratiamekopua Riosichi eenameo, i'ka wehjoarichi mochikamechiwichio weratiamekoopua?

²⁷ Nape teemea i'ka tijoeo, ¿nane'riamekosa teemea, akana naawakamekoopua? Nape te'ta Meesia enoioipua, puuua Riosie Weratiame tewaniameo, aataai ki nane'remeripua, ahka i'ka weechi o'inia eenariachio, teemea tewekachi o'inia enameriko erakoapa.

²⁸ I'ka wa'a tiame inamukapao Eesusia, tiopachi masiteka weeru nayewakao, chaanekapua pu'kao:

—Eje'e no'o maachi eemea, maachi eemea no'o ohjirachioipua tiameo, nape eemea ki maachipua ki i'ka wehjoarichiche no'o ohjoemekoo. Neeea aata aamo ki machiyamee, uhjuratiamepua.

²⁹ Neeea maachipua pu'kao, pukae uhjuratiamekapa i'wa wehjoarichio.

³⁰ Wa'a chiioipa Eesusio, iyoriwa inatiamea, chapisa i'tomo orapakapua Eesusio, peereso yachamia. Nape wa'a erakokameai, ki chapikapua pu'kao, Riosieo wa'a tiame po'yopua pehjo.

³¹ Nape Eesusio muuwaeme ki nakiyoiopua, muuwaeme ahjachi erakoriapua tiame, wahjachia chaachapariapua:

—¿Aatana aata epeche tiame iintotamarepua ki ihjichitia, i'ka eee tiame ki maaenari yoorakao? ¿Ki ihjiuare Riosie Weratiamea?

Eesusi chapimia uhjuratiame

³² Iyoriwa neesetoria, ihchi kaawe naewaniopa Eesusio, ki anachapariapua waikao, ikanati uhjurariapua waikao, Eesusi chapimichio.

³³ Waikao Eesusia ahpo chapimia e'enakameo, chaanekapua:

—Ku'itapi yasimeri neee, aamo ahjamaopua pehjo. Wa'a ikisaapa neee, no'rainerinia, no'o uhjurakame kahtiachi.

³⁴ Wa'a no'o no'rasoopua, no'o i'yaio eemea, ki no'o teimeripua. No'o yasimiachio ka'chi iika e'enameri eemea wa'ao, no'o ahjamao.

³⁵⁻³⁶ I'isaeria ahpo chaachapakapua:

—¿Achini cheeka chaanipua naaju ki ahpo teipo tuukao? ¿Wahka simika chiarepua naaju seesenu weechi, wahkami ahka mochikame, ki isaeri ti'tjoerikamera masitemia? ¿Akahtia akipatapua ki teipua?

Aaki neeroi ahjame yeename

³⁷ Eesusia kajuyachio pahkoo, epeche iyoriwa taawechiopua pahkoo, werisika chaachanekapua:

—Aaata piire ahka paramuamea, noochi e'enaka nerojimeripua.

³⁸ Noochi eenaka nerojikamea, tísia kaawe erameripua ahpo iikachio, ki ku'ita neeroi u'mamechitia akichi. Wa'a chiiame Ehkoriaami Iyoterichio.

³⁹ I'ka wa'a tiame cheekao Eesusia, Riosi Riosiwari ku'iwa naewaka cheeripua pu'kao, Riosie Eesusichi paparakameo kiapuameopua pu'kao. Nape ihji Riosi Riosiwari ku'iwaa, ahkasi Eesusi eenechi tewekachi moenasopa, kiapuamepua Eesusichi paparameo.

Ahpo pi'pirena poanatuwari

⁴⁰ Wa'a cheekame inamukamea Eesusio, chaachapakapua:

—Pichiwa wa'a ikitiame ihjia, ehkoriaami enamo tuutiamea Riosi nayewaturao.

⁴¹ Nape wahjachia chaachapakapua:

—Apoe ihjia, Riosie te'ta uutiamera, Riosie Weratiame.

Epeche wahjachia tiame, chaachapakapua ookapi:

—¿Nape Arirea o'inia enatare puuua?

⁴² ¿Ki Weereni machenamerikai puuua, Raawitaru tetejimarichi, ehkoriaami yasakame Weerenichi wa'api? ¿Ki wa'akosa chaanipu Ehkoriaami Iyoteri?

⁴³ Wa'a chaachapakapua puuua Eesusio, ahpo poanatuwari.

⁴⁴ Ookapi puuu ki wa'achitia ahpo inatamea, chapinareriai puuua Eesusio, nape ka'chi yoorakapua pu'kao, wa'a e'erakoaiopua.

Yoorewa ya'yawichia ki Eesusichi paparame

⁴⁵ Waikao iyoriwa inatiamea wa'ao, wa'atia nonowakapua parisero mochikachio, wa'ao te'ta ne'neserosi pa'pamuratuamea, iinatukekapua pu'kao:

—¿Achinikai ki chapika eemea pu'kao?

⁴⁶ —Seewepaka teemeapu pu'kao, ki nu'uti peeneka nayewamekopa, kiisi aawatachitia —chaachapakapua nehjiariapua, iyoriwa inatiamea.

⁴⁷ Waikao te'ta ne'neserosi pa'pamuratuamea, chaachapariapua:

—¿Aa eemeai, sewina erapakapua naaju, ahjachi paparanarekao?

⁴⁸ ¿Akana inamuame eemea, aaata taamo pa'pamiratuameo, aaataai pa'pariseroai, pukachi paparanariamekoo?

⁴⁹ Ka'ii, wa'a nokayamepua, ki machiyamea taamo masitia. Wa'a te'teriapa puuua, kokosapuamepua Riosieo.

⁵⁰ Nape Nikoremoa, puuu piie tukao Eesusi nayewemia eenakamea, chaaneriapua ahpo napawiriachio:

⁵¹ —Taamo nuurari yooreka mochitoniamera, iinatuteka nane'renuriamepua pahcha, itapiti aaata a'chi iintoria katewenariaa.

⁵² Apoeo nehjiariapua:

—¿Ki muuuju tiame Arirea tijoe, puuuchitia? Ne'neo amoe, i'ka Ehkoriaami Iyoterichio ki wa'a chiio, aawataai puuu Riosi na'nayewaturao, ki Arirea puuyakamekopua.

⁵³ Napawikamea, yooma i'ka chaachapasaapa, nonowariapua tiame, ahpo ta'pechiami.

1 Nape Eesusia, teewi ajasitiapua roomosachite, Ooriwo tewaniachi.

2 Pu'ka meereo, piari yasisisaapa, eenechi wa'a e'enatiapua i'isaeri tiopachi. Wa'ao, muuwaeme ahsekapua pu'kao. Waikao Eesusia yasi-pakao, o'inekapua eenechi, masiteka.

3 Wa'a ihsioipa Eesusio masitekao, Moise nuurari ne'nesetoria, pa'pariseroa tiame wa'a e'enakapua, piiripi oowitiame i'toka, suwepori ihsioi chapitiame. Ihjia pu'kao, naasipa werapakao,

4 chaachapakapua Eesusio:

—Masitari, i'wa weeri ihji oowitiame, suwepori ihsioi chapitiame.

5 Moisetaru nuuraria, pasaka merinuramepua wa'a iintokameo. Nape muuua, ¿ihtana iintopuameko chiiamemua i'ka oowitiame wa'a iintokameo?

6 Oowera wa'a chaachapakame puuua, Eesusio ki kaawe chaachasoo, chapinariapa. Nape pu'kao wa'a chaachapoio, Eesusia chukipaka wehchi iyotekapua.

7 Waikao, simiteniapaopua iinatuokekao, riisasipakao Eesusia, chaanekapua pu'kao:

—Aata eemea ki tatakorieme enesaa, pasipupuapua, i'ka oowitiameo.

8 Wa'a cheesapa, eenechi chukipaka simitekapua iyotekao, wehchi.

9 Waikao wa'a chaanetiapa aata pasipumeria, aaataai ki pasipukapua, piiripi o'inekaopua ahpo tehte makoyao, wa'atia ki pasipusa yooma pipiripi ahka ihpapasa nonorakapua, o'ochetiame pahcha o'ineka, ahkasi yooma. Wa'a ikitoopua Eesusia, piineri toitiapua, oowitiameche ahpo chokichi weeriameche ahjama.

10 Waikao Eesusia oowitiameo, nanarichi ne'nepaka iinatuokekapua:

—¿Akana uumparupu aamo wenejiamea? ¿Piiripiai, ki aamo pasipuru-pua?

11 Ka'i —cheekapu oowitiamea— aaataai, Paamira.

Waikao Eesusia chaanekapua pu'ka oowitiameo:

—Neeei wa'atia aamo toiyamepua, kihta terika. Neeea aamo ki kaawe iintoriao, cheriwetiame aamo itipitiamenia. Kaawe erakoka no'rasa naaju. Ka'te oosa aampa, tatakorimitia naaju.

Eesusia yooma wehjoarichi tajayame

12 Waikao Eesusia, eenechi simitekaopua masitekao, ahpo masitiao, chaanekapua:

—Nee puuua, i'ka wehjoarichi mochikame tajayamenia, ki tukapachi ohjomichiopua. No'o na'naritoamea, ki tukapachi oimeri puuua, no'o tahjera uutapachi oiyapa. No'o tajaya pahtewari apochi uukamea, te'ta weemera ahjari iinuepamepua, ahkasi ki wahjiamesi.

13 Pa'parisero iyoriwa inatiamea, chaanekapua Eesusio:

—Amoe wa'api, nayewanimua, aamo wa'api. Ahpo wa'api nayewani-amea, kiisi pichiwapua chiiaa.

14 Eesusia nehjiakapua:

—Nape wa'atiao, no'o wa'api nayewainia, pichiwa chaaninia, nane'riapa no'oo, aatanako. Neeea nane'riamenia no'oo, akana o'inia no'o eenamekoo, akana no'o no'wamerikooipua tiameo; nape pu'kao eemea no'oo, ki nane'riamepua.

15 Eemea, ki no'o te'ta machiyamekai aatanakoo, ki pichikiam eemea no'o pichiwa chiiaa, no'o weeechiche ohjoeme maayamekapapua, oowera weechi mochikamechitia inatamepua. Nape aamoo wa'atia ki kaaweruma inatooipua noochio, kihta aamo iikachio i'yame neeea, kaawerumakoio ki kaawerumakoio, aaatchioipua amochio.

16 Nape amochi i'yame enesaania, ki ookapi teimiinia ki ka'karuma noochi inatao. Wa'a ikimeri neeea amochio, ki piinerikapa neeea te'ta pichiwatamea, ookakapa teemea amochi i'yameria, neeepua piiripia, no'o Noonopua piirea, Apoe no'o uhjurakamera, te'pa tewekachi kahtiame.

17 Aamo yoorewa iyoriwachio, ooka tijoe wa'achi chaachapakapa pichiwatameo, pichiwachitia uyuyame eemea.

18 Wa'a teeresoo aamo yoorewa iyoriwao, waikao ooka pichiwatamea iniwae neeeai: no'o Noonopua piiripia, apoe no'o uhjurakamera, neeepua piirea. Na'pa teemea, wa'achi chaachapakapa pichiwatamepua, no'o chiiao.

19 Waikao aapoeo chaachapakapua:

—¿Nape akana kahti aamo noonoa?, ki naaniatepua i'wao.

Eesusia nehjiakapua:

—¡Aa, wa'a chaachapakapa nayewame eemea, te'ta no'oo ki machiyapa, te'ta no'o Noonooi ki machiyapa! Te'ta no'o machiyame enesaa eemea, machiyame enemii eemea no'o Noonooi.

20 I'ka wa'atiame cheeka masiteka Eesusia isaeri tiopachio, waapi toomi ihkokewa toaniachiopua, tiopachiwichio ku'iwariopua. Wa'atiame masitioopua, ki aaata a'chi yoorare Eesusio, chapinariaiopua pu'kao. Puu Eesusi chapinariai ki chapitiamea, apoe wa'a teerere puuua, ki asiyapa pehji, Riosi nakiyachitia chapipuameo.

“No'o simiyachio ka'chi iika siimpamete eemea”

21 Eesusia eenechi chaanekapua:

—Siimerikaite neeepa. Waikao eemea, ahkaoui no'o i'yaio, ki no'o teimii eemea, wa'a no'o simiyachio. No'o simiyachio, ka'chi iika siimpameri eemea.

22 I'isaeri yoorewa inatiamea ahpo chaachapakapua waikao:

—¿Ahpo merimerijoarepua naaju, ka'chi iika siimpo tuukaopua ahpo simiyachio?

23 Nape apoeo simitekapua chaaneka:

—Eemea i'wa teere tijoetukamepua weeechi; neeea, te'pa tewekachi o'inia eenakamepua; no'o te'ta ahjaria, ki i'wa weeechi o'inekamepua.

24 Neeea aamo tatakoriichi wahjipamio tuukamenia, ki no'o machisaa no'oo, te'ta aatanakoo, aaata te'ta aamo tatakoriiria cheriwiameraopua. Wa'a tiachipao, ki noochi e'enaka aamo cheriwenuresoopua tatakoriiriao, aamo tatakorie wahjipameri eemea.

25 Aapoeo ki pahtekapao, chaachapakapua Eesusio:

—¿Aatana muuua naaju?

Eesusia chaanekapua:

—¿Aatia eenechi aamo chaanetania? Aamo chaanekame neeepa aatanakoo.

26 Neeea ki ookapi iinueme neeea, aamo wenejime tiiao, nape ki iintomania. Puu ki kaawe aamo noonowiria no'o wenejime tiiaa, aaata no'o uhjurakamechi o'inia eenamepua, apoe te'ta nane'riamerachi o'inia, pukaepa te'ta pichiwari tiamepua.

27 Nape aapoeo kiisi pahteriapua Eesusio, ahpo Noono tewekachi kahtiame nayewaka chiioiopua.

28 Pukaepa Eesusia kiisi pahteka inamuriopao, ehpeche tuuyekao chaanekapua:

—No'oo, Tijoe Tijoetukameo me'yakameo, te'pa apechunasapa kurusichi no'oo, nane'rema eemeapu no'oo, apoe tewekachi eenamekoopua, ki nooe ihsiameko tiameopua no'oo, no'o Noono naewasochi, chaachasiamekopua neeeai.

²⁹ No'o uhjurakamea, no'o ahjama yasitoamepua, ki piineri no'o toaka, no'oo ahpo e'ra yorasioapa, ahpo kaawe e'riakamera.

³⁰ I'ka wa'a chiiame inamukapao, muuwaeme ahjachi oowe erapakapua.

Riosi tatanara nayewaniame; tatakori teekoraeme nayewaniame tiame

³¹ Waikao Eesusia, pu'ka i'isaeri ahpo tuuya pichikekameo, chaanekapua:

—Wa'api te'teretosaa eemea, no'o masitewa penipakao, pichiwa no'o masitera enemapua waikao.

³² Wa'a te'teretoka epeche epecheche, no'o machipama eemea no'oo, aatanakoo, wa'api aamo te'teretosoo noochi paparakao, senepi aamo tatakoriario aamo piipatesima neeea tatakoriaio. Wa'a iintoka aamo, puhjesiame enema neeea puhkuchitia chapitiame iinueniameo.

³³ Nape wahjachi Eesusi chiia ki pichikiamea, chaachapakapua:

—Nape teemea, ehpe taawechi Aurani tetejimara teemea, ki aawata puhkurachitia chapika mochitiame teemea, seenepioi. ¿Achini tiachipa taamo puhjemio tuunamua, taamo puhku mochiniachitiao?

³⁴ Eesusia chaanekapua:

—Pichiwa pichiwapua no'o aamo chaaniaa, senepi tatakorika kahtiamea, puhkuchitia kahtipua chapitiame.

³⁵ Aaata puhkuchitia yasitoame piie ta'pechio, ki tejimarapua wa'a ta'pechio, nape te'ta tejimaraa piie ta'pechio, te'ta taanarakamera puuua.

³⁶ Nape nee Riosi Taanaroo, aamo puhjesoo tatakorio, pichiwa na'soame itipima eemea, pu'ka aamo chapitiamechitia mochikao, tatakori puhkurachitiao.

³⁷ Nane'riamenia aamoo, Aurani tetejimari ti'tijoetukamekoopua, nape wa'a te'teriamekai eemea, no'o merinarepua, ki pichikiapa eemea, no'oko aamo tuuyao, tewekachi o'inia enamekoo.

³⁸ No'o Noonochi simiyame tetewitenia nayewani neeea, nape aamo noonoa piirechipua, pu'ka aamo noono aamo chaanesia yorasina eemeai.

³⁹ Aapoeo nehjiakapua waikao:

—Ka'i, Auranikamera tetejimari teemea, pukachi puuyakamekopua.

Eesusi chaanekapua:

—Aurani tetejimari enesaa eemea, Auranichitia mochimii eemea, wa'achi nokaka, Riosi chiia pichikeka, ahjachi paparaka tiame.

⁴⁰ Nape eemea, sewina nookapua, no'o merinarepua, no'oo te'ta Riosi pichiwarikamera no'o nayeioi, te'ta apoe no'o Noonochi inamuriaopua. Apoe Aurania ki wa'a tiame iintomii puuua.

⁴¹ Eemea, aamo piirechi noono ihsia, yooro nokayame eemea.

Aapoeo nehjiakapua:

—Kiisi noonoeme teemea piirechio, piisi noonoo; piiripi wa'apikamera taamo paamiraa, apoe te'ta Riosiche.

⁴² Eesusia wa'a chaachapakopao, chaanekapua:

—Apoe paamira Riosio, pichiwa aamo paamira enesoo, no'o nakika uumii eemea waikao, ki sewina Riosichi no'o eenakameko tuuka, ki seenu neea pu'kao, apoe wa'apikaite neea.

⁴³ ¿Iiweta ki no'o pahtiamae eeme? Eemea ki pahtiamepua, oowera weechi tijoe no'o tetewapa, pukaepa ki pichikenariame eemea no'o aatanakoo chiia.

⁴⁴ Satanasipua, te'ta aamo paamiraa. Pukaepa pu'ka aamo paamirae nuurenia, nokisinare eemeapu, no'o merinare eemea, aamo paamirao wa'api wa'a e'ropapua, merijerario. Aamo paamiraa, kihta iinuepua pichiwarichi simiyameo, pukaepa ki nakika tetewanipua ihta pichiwario.

Ihji wistuaa, apoe wa'apichi ikika machenamepua, ihjia, wistuniamae apoe noonorapua.

⁴⁵ Pukaepa wa'achi te'te eemea, ki no'o pichikekao, no'o pichiwa chiiiao.

⁴⁶ ¿Aatana eeme no'o chaanetapua, akana no'o a'chi ihsiriao, na'ara iintorio? ¿Kiisi wistuaame enesoo, aatia ki no'o pichiketa eemea?

⁴⁷ Riosi ahpo paamiraemea, Riosi yoorenepua. Eemea, ki yoorenepua Riosio, seenukapa aamoo, paamirao.

Riosie Weratiamea ke'chu Auranikoi yasariame puuuapa

⁴⁸ Isaeri tijoea chaachapakapua:

—¿Ki Saamaria tijoe muuua, reemowari yahchame amochio?

⁴⁹ Eesusia chaanekapua:

—Ka'i, ki reemowari yahchame neeea, no'o Noonochi kaawerumari yachatoame neeea; eemea wa'a chaachapakao, ki no'o yooretiamae eemea.

⁵⁰ Nape neeea, ki nooe no'o weruma iintani neeea, piirechipua wa'a tiame no'o iintamea, apoepua, Riosi; apoepua chanimeria, aamo chaachapao pichiwakoo.

⁵¹ Ihji no'o chiiiaa, tisiwa pichiwaripua, pichiwachitia uukamea no'o chiiiao, ki tetewimapua apochio mukiwarario.

⁵² Isaeri ti'tijoea chaachapakapua waikao:

—Ehpeo pichiwa erakoame teemea, reemo na'arame yahchamekopua amochio, aamoo chiipao: “Aaata noochi paparakamea, kiisi mukumeripua.” Nape taamo ehkoriaami Aurania, yooma Riosi na'nayewaturaapua tiame, yooma wahjipakamepua wa'asi.

⁵³ ¿Naakonakosa muuua epeche tiame ohjoare muuua, ki mukimeriko tuumeriwichio? ¿Ihtanakoo aamo maayamemua?

⁵⁴ Eesusia nehjiakapua:

—Nooe wa'api no'o nayewasaane no'oo aatanakoo, kihtawichio natemii puuua no'owichio. Nape no'o Noonokamera wa'a chaanipua, no'oo aatanakoo, aamo wa'api aamo Riosiwa teewa.

⁵⁵ Nape pu'kao eemea, kiisioi ahjama te'teriai chaachapani eemea amochio. Neeekamera, ahjama teereka yasitoamepua. Ki no'o Noono ahjama no'o teerewaame tewasaania, wihtumii neeeai, amochitia. Nape neeea, ahjama teerewaamepua, pu'ka cheesia ikisiamae neeea.

⁵⁶ Aamo ehkoriaami Aurania, tisia kaawe e'rakapua no'o machiyapao. Pichiwa no'o machika puuua, peenia e'raka no'o tetewakapua waikao.

⁵⁷ Isaeri ya'yawichia chaachapakapua waikao:

—Ki weeka paamuamemua pehjo, ooka weerewa oosa marikioi paamupario, ¿achini tiachipa tetewako tuunamua Auranio?

⁵⁸ Eesusia chaanekapua:

—Te'ta pichiwapua no'o chiiia, ki ehpesi o'inia kahtiai tiame neeea; ke'chu Auranio ki tijoeturioi pehjo, ahjakame yasitoame neeea.

⁵⁹ Waikao wa'a cheesopa Eesusio ya'yawichia tehte uusa, papaka merimo erakoai. Nape Eesusia, ki tetewiniamae enepakaopua weerewarao, newikapua wa'ao, wa'a isaeri tiopachio machejenakaopua.

9

Eesusia ki ma'chiriame ma'chirepateria

¹ Eesusia isaeri topachi machenasaapa ti'tijoei mochikachi uumatonioio, aaata ki ma'chiriame tewitipua wa'ao. Ihjia, wa'api teeka naawakame eneriapua.

² Waikao aaata teeme Eesusi ajawariaa, chaanekapua:

—Masitari, ¿aatia tiichipua wa'a tiiare ihjia ki ma'chirekao, ahpo yayawa tatakoriropua wa'a tiamejuarepua, apoekosaoi tatakorikapua, wa'a tiiare puuua?

³ Eesusia taamo nehjiakapua cheeka:

—Ka'i. Kihta pu'ka wa'a tiichipua, ahpo yayawa tatakoriawichiooi; nape puuua, pukachi ikitiame ne'netepuawichio ikitiamepua Riosi utewarieo, kaawe ihsiamekopua ki ma'chiriame sautekao, Riosi ahpo utewarieopua.

⁴ I'ka kaaweruma yoorachitia nokisimeri teemea, no'o uhjuratiame te'ta nakiyachitia, i'ka weeechi ajatoapua pehjo. Ki wa'a nokisisaa teeme, ki Riosi tehkiwarakamera nokisima teemea.

⁵ Neeea, i'wa wehjoarichi kahtiaa pehjo, nee inisimapua tahjetosikaopua, kaawe pahtemichiopua Riosi kaaweruma tuuyewario.

⁶ Wa'a chiiaipua pehjo, wehchi akachupaka wesosaopua, pu'ka tijoe puichi chuhchepakapua.

⁷ Wa'a yorasaopua pu'kao, chaanekapua pu'ka ki ma'chiriameo:

—Ehpeo waami aamo i'tonurepuapua Siroe tewaniachi neeroi maaniachi pusitepuapua; wa'ao, Uhjuratiame cheeka chaniwame.

Waikaopu ki ma'chiriamea wa'a i'totiapa papakosaopua ahpo puichio, ma'chiriame eenarepua Eesusie ahpo uhjuratiachio.

⁸ Waikao pu'ka waapi ohjoemea, wahjachi tiameopua machiyamea, ki ma'chiriame tetewikamea, ahpo chaachaparepua pu'kao:

—¿Ki ihjipu tijoe, ahkaoi ihkoriwa itaka yayasame?

⁹ Wahjachi ookapia chaachapariapua:

—Eje'e, puupua.

Nape wahjachi pehja chaachapariapua:

—Ka'i, seenu puuua, nape wa'achi tiamepua tijoe.

Nape puu ki ma'chiriameai ma'chirepakamea, chaanerepua:

—Nee puukaitepua.

¹⁰ Aapoeo waikao, chaachaparepua:

—¿Achini iika ma'chiriamemua ehpeo?

¹¹ Waikao ki ma'chirekamea chaanerepua:

—Aaata Eesusi tewaniame iintokapua, no'o kawiyame ma'chirepatekao. Puuua, ahpo a'kae wesosapa we'eo, no'o puichio chuhchesaopua, Siroe neeroi maaniachi no'o uhjurakapua, no'o puichi papakomichioo. Wa'ao pusitesache kawiyame ma'chiriame itipikania.

¹² Waikao aapoeo chaachaparepua pu'kao:

—Ehpepe puuua, ¿akana kahtipua ihsisaa?

Sautetiamea nehjiarepua:

—Iná. Ki tetewakania ahka akipariachio.

Parisero tijoea, utewaeme iinatukenapua, ki ma'chiriai yachapatetiame

¹³⁻¹⁴ Waikao ookapi puuu iinatukiamea, resipuniame taawechikopa, Eesusi sautioiopua pu'ka ki ma'chirerimeo, kiisi kaawe erakoriapua Eesusichio. Waikaopu tijoea, parisero pa'pamuratuamechi u'pariapua, te'ta Moisetaru nurari ne'nesefoamechi.

¹⁵ Waikao wa'a u'pasaopua, iinatukeriapua tijoeo, achini iikapa ma'chiriamekoopua pu'kao. Waikao ki ma'chireriai sautetiamea, chaanerepua:

—Puuu Eesusi tewaniame no'o puichi wehsara chuhchesaopua, no'o pusitemichio no'o uhjurakapua Siroe neeroi maaniachi. Wa'a iintosache, kawiyame ma'chiriame oiyamenia.

¹⁶ Wa'a chiioopua, ookapi pariseroa ahpo chaachapariapua:

—Puuu tijoe wa'a iintokamea, kiisi Riosichi eenamepua wa'a teesoo, kiisi iyoriamepua respuniame taawechio.

Nape wahjachi puuuu chaachapariapua:

—Nape, ki Riosichi eenamea, ¿iintotariarepua wa'a tiameo, itapiti ki maepori tiameo?

Wa'a chaachapaapua ki napati wa'achitia inatame eneriapua, pa'pamuratuamea.

¹⁷ Waikao eenchi iinatukeriapua sauteriameo:

—¿Aachin chaani muuuu pu'ka tijoe aamo sauteriao?

Waikao sautetiamea, nehjiariapua pu'kao:

—Neeea, aaata Riosichi eenamekotinia pu'kao.

¹⁸ Waikaopu isaeri pa'pamuratuamea, ki pichikeriaipua pu'ka tijoeo ki ma'chirerio tuuyao, aaata sautetiameoi, ahkasi yayawara paesapa pichikeriapua.

¹⁹ Ihjia yayawara paesapua iinatukeriapua:

—¿Pichiwa ki ma'chiriame naawakame ihjipu aamo taanaa? Wa'a teerekame enesoo, ¿ihtana ikirepua?, ma'chiamepua ehpeo.

²⁰ Waikao yayawaraa nehjiariapua:

—Eje'e, te'ta nane'riame teemea, ki ma'chiriame naawakamekopua,

²¹ nape ki nane'rena teemea aaata sauterioo, aatia tiichipaoi ma'chiriamekopua pu'kao. Apoekamera iinatukepuapua, puichi sautetiamera, apoe nane'reme tiamepua wa'asi, ki temarikapa wa'asi. Apoe wa'api aamo kaawe nehjiapua, pu'ka aamo iinatukeriaio.

²² Yayawaraa wa'a cheeka nehjiare puuuu, parisero pa'pamuratuameo majayapa, nane'riamekapa pu'kao, Eesusi Riosichi eename sauterio tuusoo, ma'chipapuameko tuutiamekopua, napawikarichiopua wa'asi.

²³ Pukaepa yayawaraa, ahpo taanakamera iinatukenureriapua ohso kaawe.

²⁴ Waikao parisero pa'pamuratuamea, eenechi paesao sautetiameo, chaaneriapua:

—I'ka aamo ikiriaio, Riosikamera kiapuapua cheriwemao, ihji tijoe aamo sautekamea kiisi Riosi nuurari iyoriamekopua, ki nu'uti tatakoriame.

²⁵ Waikao sautekamea chaanerepua pu'kao:

—Pichiwa tatakoriame enesoo aamo chaachapachitia, neeea ki nane'riamepua pu'kao. Nape i'kache te'ta nane'riamenia, pukerio neeea, kiisi ma'chiriamekainia, ehpeo neeea kawiyame ma'chiriamenia.

²⁶ Aapoe eenechi iinatukeriapua pehji:

—Nape, ¿ihtana aamo yoorarupua? ¿Achini iintorupua aamo tete-witepuawichioo?

²⁷ Waikaopu sautetiamea, chaaneriapua pu'kao:

—Aamo chaanekasai neeepa. ¿Ki no'o inamukamekosa eeme? ¿Eenechi aamo chaanejerani eemea naaju? ¿Epeche kaawe nane'renariamea naaju, ahjachi paparanariapa eemeai naaju?

²⁸ Wa'a chiopao sautetiameo, pa'pamuratuamea waikao, te'yariapua chaachapakaa:

—Ihchiasamua pu'kao. Muuukamerapu ahjachi paparama. Teemea, Moisetarukamera chiia owe e'riamepua.

²⁹ Pu'kakamera nane'riame teemea, Riosie nayewetiamekopapua, nape i'ka tijoeo, kiisikoi kihta nane'riame teemea, ahka machenakameo.

³⁰ Waikao tijoe sautetiamea chaaneriapua pu'kao:

—¡Naakonakosa! ¡Ki pahtiam eemea akana o'inia eenamekoopua Eesusio, no'o puichio sautekame?

31 Aaataai tatakoriamea, ka'chi iika wa'a iintomeriipua, ki Riosi utewarieme enesaa. Wa'a teesoo puuu no'o sautekamea, kiisi ihta tatakoriamera puuuu. Apoekamera puuu Eesusia wa'a teesoo, Riosi utewarae no'o sautekamea, puuuu te'ta tewekachi No'no utewarira iinuempua, Riosio te'ta ahpo utewario, ki oowe aaata tijoe ki'yamekoopua.

32 Aaata oowera tijoea, i'ka weee yasipariachisi o'inia, seenepioi ki inamuamepua, aaata sautiameopua, ki ma'chiriameo.

33 Wa'a tiachipao, ihji tijoea ki Riosichi eenakame enesaa, ka'chi iika iintomii puuuapu, ihtaoti i'kaka tiame iintowao. Wa'a teesoo ma'chiamae apoepua, Riosichi eename.

34 Waikao chaachapariapua pa'pamuratuamea:

—¿Wa'a taamo chaaniame muuuu? ¿Taamo masitiame muuuu, tisia tatakorie pochikame naawakameai?

Waikao ki ma'chiriame sautetiamea, waika o'inia u'yeretupua reesiserio, i'isaeri napawikarichi pakiniameopua.

Ki apochi iinuekapa Riosi Riosiwario, ki ma'chiriameka te'terime

35 Waikao Eesusia, pu'ka ahpo sauteria wa'a napawikarichi wa'a i'isaeri napawikarichio, ki reesiseniame inamukapaopua pakimichioo, i'yasitiapua pu'kao. Tewisaopua iinatuketiapua Eesusio:

—¿Paparamae muuuapa, Riosi Tijoetukamechio?

36 Sautetiamea cheekapua:

—¿Pukachi paparatare neeea, ki machiyameaipua pehji? No'o tete-witepuapua pu'kao, no'o ahjachi paparamichioo.

37 Eesusia chaanekapua waikao:

—Tetewani muuuapa pu'kao, neee puuuu apoea aamo ahjama nayewame.

38 Waikao sautetiame ki ma'chiriamea, chaanekapua Eesusio:

—¿Naakona! ¿Muuupua? ¿Eje'e, wa'a teesoo, amochi paparamae neeea!

39 Eesusia waikao, yooma ahjama ajaka inamumichioo, cheeka nayewekapua pu'kao:

—Neeea i'ka wehjoarichi eenakamenia, ti'tijoe ooweru tiame ahpo iikachi pahtetemia, aachin te'tereka mochikamekopua ahpo iikachio, Riosichi ahpo te'terewa, pukachi kaawe te'terewao ki kaawe te'terewaoi. Puuu ki ka'karumachi nokayamea, ki ma'chiriameka te'terime puuuu, puuuu ki kaawe te'teriamepua Riosichio. Pu'kawichio eenakame neeea, ti'tijoe ooweru tiame ki ma'chiriameka te'terimeopua apochio, puhjemia pu'ka ki ma'chiriameka te'teriaio, noochi e'enasoo ahpo tatakoriaria, cheri-wejerakao. Nape puuu ki ma'chiriameka te'terimeopua apochio, ki tetewamekapa puuuu, ahpo ki kaawe te'teriaopua Riosichio, wa'api teeka itipimeriipua ahpo ki ma'chiriachitia.

40 Wa'a chiioapa Eesusio, ookapi pa'parisero wa'a waapi ajaka inamukamea, chaachapakapua Eesusio:

—¿Naakona, ki mamachiriamekosa teemea?

41 Eesusia wa'a chaachapopao, chaanekapua pu'kao:

—Pichiwa ki mamachiriame maaeria enesaa eemea, aamo Riosichi ki kaawe te'terewa erakokao, noochi e'enamiiipua aamo cheriwepuawichioo. Neeea waikao aamo cheriwemiiipua aamo tatakoriwao. Nape eeme aamo mamachiriame erakoamea ki ka'karumachi te'teriaai, wa'api teereka itipimeri eemea ki mamachiriamechitia, aamo kiisi kaawe noonowiriachitia Riosichio, apoe Riosi tetewachio.

10

Po'wa ko'rerachi ichikoamea

1 Wa'a cheeka kajusaapua Eesusia, ahpo simitewa masitewachiohua, i'ka masitekapua:

—Pichiwari chaaninia, ki yeetapuwachiami pakiyamea po'wa ko'rechio, ichikoameche puuuu;

2 nape yeetapuwachiami pakiyamea, apoe tepuyakamerapua po'wao.

3 I'ka tepuyameo, wahjonenapua yeetapukiamea waikao pakisaapao tepuyamea, nayewenapua po'wao ma'chi puuyanamia, yooma pipiripichi teewaka, po'waa i'ka iijenao, machika inamuamehua.

4 Yooma puuyanasapua ahpo tepuyao, pahcha weritoamehua ahpo na'naritopuawichioo, tepuyamea. Waikao po'waa, na'naritoamehua pu'kao, machika inamuamekapua ahpo yeetotoameopua.

5 Aaata seenu enesoo, ki na'naritomapua pu'kao, ohsotia ujumamapua pukachio, ki machiyapa pu'ka seenu tijoeopua, iijenao.

6 I'ka wa'a tiame nayewekai Eesusia pu'ka pa'parisero pa'pamiratuameo, nape puuu pa'pariseroa, kiisi pahteka inamukapua Eesusio, ahpo apochi paparapuame nayeweka chiioopua pu'kao.

Eesusi po'wa tepuyamechitiao, kaawerumara tepuyame

7 Waikao wa'a cheesapua Eesusia, simitekaopua pehio, cheekapua yooma inamuachio:

—Weruma inataka inamumitiamua i'kao. Neeepua yeetapuraa, po'wa ko'rerachi muiniachio.

8 Yooma no'o ke'chu enoi e'enakamea, ahpokamera na'naritomichio ti'tijoeri yeetokamea, wi'wisikuame puuuu, ichikoamehua tiame. Nape aaata no'o na'naritokamea, no'o puhku po'wakameka te'teriamepua, puuuu, ki e'waka inamukamehua pu'ka wi'wisikuame chaachapao.

9 Neeepua pu'ka ko'rerachi muiniamea, wa'a pakikamea no'oe tepupuame puuuu, tisia kaawe neesetopuamehua no'oeo, newipuatepuame puuuu tiaméo. Ahkaoi no'o ohjotioioopua tepuka, kihta toorenumeru puuuu.

10 'Ichikowaria, na'ara iintoka ichikoemia e'enamehua, merimia, kaju ka na'atamia; nape neeea, ahjamichio eenakamehua, no'o korewachi enepameopua, te'ta ahjario, paarasateka kiamania.

11 Neeea, kaaweruma tepuyamerania. Kaaweruma tepuyamea, ahpo mukiwachisi nehpuamehua ahpo po'wa tepuyao.

12 Oowera natetewachi tepuyamea, ki ahpo iinuwakopa po'wao, ki kaawe tepuyamehua pu'kao, itapiti oorie naeepatioopua ahpo tepuyao, piineri toisa u'mamehua po'wa tepuyao. Waikao ooria, wa'a eenaka ko'koniamepua po'wao, chi'chiripatiamehua pu'kao.

13 Oowera tekipanaka tepuyamea, toisa uujumamehua pu'ka po'wa ahpo tepuyao, ka'chi e'rapapua wewekatekai, ki ahpo puhkukopua pu'kao.

14 Neeea, kaaweruma tepuyamerakerania, no'o ijinuwakopa pu'kao, ahjama tiame neeea, aapoeai wa'achitia tiamehua noochio.

15 Neeea te'ta no'o Noonoo, wa'achitia no'o machiyao, neeeai wa'achitia machiyamehua. Neeea, no'o po'wa tepuyao, wa'achitia no'oe machiyachitia pu'kao, no'o po'wa tepuyaa wa'achitia no'o machiyamehua tiame.

16 Neeea pirenachiamio, iinuenia tiame po'wa no'o tepuyao, ki i'ka ko'rechi mochikame. I'noramierinia pu'kaoi, pirenapi ko'rechi iintapamiapa, piiripi wa'api enepuwachiohua tepuyameo. Aapoeopua no'o

e'wekao, no'o na'naritomapua teetoachio. Wa'atiao, piiripi wa'api enemapu tepuyameraa, neeche, ki aaata piirechi tepuyame.

¹⁷ 'Apoe no'o Noonoa no'o nakiyamepua. No'o Noonoa i'kawichio no'o nakiyamepua: no'o ahjario no'o po'wachitia tepuyawichio pejana nehjimichioepua, wa'a iintosaapua noochio, eenechi no'o ahjatemiapa.

¹⁸ No'o ahjario aaataai ki no'o u'yemepua, nooe wa'api no'o kaawe e'rachi ki'yamepua pu'kao. Neeea iinuemenia utewario noochio, no'o ahjario wahjiparichi uhjurakaio, eenechi noochi enatemia no'o ahjario. Wa'a tiameo, no'o Noonoe yahchetiamenia pu'kao.

¹⁹ Waikao eenechi ki napati wa'achitia erakoka inamukapa Eesusi chiiao, o'inekapua ahpo poanatumakao.

²⁰ Muuwaemea chaachapakapua:

—Rooroikamepu ihjia chiia, itapiti na'arari yahchamepua. Nape rooroikame enesaa ihjia, ¿aatia keepuna eemea pu'kao?

²¹ Wahjachia chaachapakapua:

—Nape ihjia, kiisi na'arari yahchameka chiamepua. ¿Naakonakosa na'arari yahchameai sautetapua ki ma'chiriameo?

I'isaeri pa'pamuratuamea, ki nakika tetewamepua Eesusio

²² Seenepi simikameo Eerusarenio tuuroi taawechiamio, i'isaeri ti'tijoeria pahkotakapua, ahpo weemera tiopawichio pahkotewa.

²³ Waikao Eesusio wa'a Saromoni Arakokari teeriami oiyoioepua,

²⁴ i'isaeri ti'tijoeri pa'pamuratuamea, taamo noorepakao Eesusi iinatukekapua:

—¿Achinatiosi wa'a taamo teeremamua, ki aamo aatanako taamo nane'retekao? Amoe enesaa Riosie Weratiameo, ma'chiamie taamo chaanepuapua.

²⁵ Eesusia nehjiakapua:

—Aamosa chaanekasai neeepa, ki pichikena eemea. Yooma puuu no'o Noono utewarie no'o yooro, no'o nayewanipua, aatanakoo;

²⁶ Nape eemea, ki no'o pichikenapua, wa'a te'te eemeapu, ki no'o tepuyakapa.

²⁷ No'o ijinuwa no'o puhku po'wachitiaa, no'o machika inamuame puua. Neeeaio, te'ta machiyamepua pu'kao, wa'a te'teriamekapaopua, aapoe kihta seeweka no'o na'naritoamepua.

²⁸ Neeea ki'yamepua pu'kao, ahjari ki wahjiamieo, ki seena aampasi wahjipaniameo, ki seenampasi wahjipameripua, puua te'ta wahjiparichio, kiisi wahjipameripua; aaataai no'o seepurawaa, kiisi no'o u'yemeripua pu'kao.

²⁹ No'o Noonoa, yooma no'o na'naritoame ki'yakamepua. Puuu apoeo, epeche weruma tiamepua ki aaatachitia. Pukaepa aaataai ka'chi iika u'yemetepua ahpo sekachio, no'o ki'yaopua pu'kao.

³⁰ No'o Noonoa, neeaa tiameo, piiripikaitepua.

³¹ Waikao, pa'pariseo pa'pamuratuamea, eenechi pasipumo o'rariaipua Eesusio,

³² nape Eesusia chaanekapua:

—Ki ookapi itapiti ka'karuma aamo tetewitekame neeaa, no'o Noonoepua. ¿Aachin tiamera pu'ka kaaweruma itapiti aamo teteweteriawichio, no'o pasipunariame eemea?

³³ Waikao i'isaeri pa'pamuratuamea, chaanekapua Eesusio:

—Ka'karuma yoratiamewichioopua ka'ii, aamoo, Riosie aamo tee-wamekopapua, taamochitia tijoekaio, pu'kawichio aamo pasipunariame teemea.

³⁴ Waikao pa'pamuratuame wa'a chaachapakopao, Eesusia chaanekapua pu'kao:

—iNaakonakosa! iNaakonakosa ki pahtieme eemea, wa'a chiamoekopua Riosio Ehkoriaami Iyoterichio? Puuua, eee cheeriaipua ahpo na'nayewatura nayewakao: "Eemea, riosipua, no'o Riosio, tatanarapakapa."

³⁵ Nane'riame teemea Ehkoriaami Iyoterichi Riosi cheeriaa, pichi-wakopua pu'kao, Riosio ahpo chiiao kiisi wihtuamekopa, teemea pu'kao kihta ka'ifame tiamekopua pu'kao. Pu'ka ahpo na'nayewaturao riosi teewariaopua Riosia, te'ta pichiwapua, pu'ka na'nayewaturao ahpo chiia chu'waremichiopua ti'tijoerichi tu'tuyesikao.

³⁶ Weh, Riosi iintorioo, no'o ahpo chiia ti'tioeri nayewatumichio weerakamekopua, zachini iikai nekakoame eemea noochio, no'oo Riosie Tijoe Tijoetukameko tuuyoo?

³⁷ No'o yoorao, ki Riosi ihsia yoorame enesoo, ki no'o pichikepuapua no'oo, no'o Riosichi eenameko tuuyao.

³⁸ Nape no'o yoorao, Riosiche yorame tiameche enesoo, pu'kakamera pichikepuapua, puuukopua no'o ma'chitameo, te'ta no'oo aatanakoo.

³⁹ Nape isaeri pa'pamuratuamea, ki wa'a teeka pahtekapa puuua, eenechi pasipumo orapakapua Eesusio, nape Eesusia newikapua wa'ao.

⁴⁰ Wa'a o'iniaopua waikao, paonamina Oorani akichi e'enatiapua, Waani Paatori yaajatoriachi, ti'tijoe paatoka ooweru tiame. Wa'a mochiatiapua waikao paikapi taawechei.

⁴¹ Wa'a mochinioio ki ookapi ti'tijoe ooweru tiame, no'o Paamira Eesusi machimia. Ihji wa'a e'enakamea, Eesusi masitia keepusaapua, ahpoo chaachapakapua:

—Aa, wa'a teeso Waani Paatori nayewariaa i'ka tijoechi simiyameo, Waa-nia kiisi yoorakaipua itapiti peenia ihsiwao, te'ta pichiwa cheeriamepua.

⁴² Wa'a erapakaopua, muuwaeme Eesusichi paparapakua, Eesusi ihsia-achi masiteka.

11

Rasaro mukuria nayewaniame

¹ Wa'a mochioiopia pehjiio, wa'a asikapua aaata kooria Wetania mochi-wachi o'inia eename. Puuua Eesusio chaanekapua Wetania mochiwa-chio, tisia kokorepariata aaata Rasaro tewaniame. Ihji Rasaroa, ooka pipiniemekapua, piiripia Maaria tewaniame, piirea Marata tewaniame.

² Ihji Maariaa, Eesusi tarachi sewajuya to'wepakamekapua, ahpo kupae pi'weka, wakipatekame.

³ Ihji ahpo pipiniemea, Eesusi paenurekapua, ahpo pa'chi Rasaroo kokoriopa. Puuua ahpo uhjurawao, chaanenuereriapua Eesusio:

—Paamira, aamo kaawe e'riia, kokoriapua.

⁴ Eesusia, wa'a tiame inamukapao, cheekapua:

—Ihji tijoe kokorewaa, kaawerumachi kajumiitepua. Ohso kaawe, Riosi ihsia tetewipuawichio iikamepua, aatanakoopu ahpo Tijoetuteriao, pukachi yasitoamekopua Riosia, apoeo.

⁵ Naatiopua, tisia nakiyame enerepua tiame, Maariao, Maratao, Rasa-roopua tiame.

⁶ Wa'a tiiooi Eesusia, ooka taawe itipikapua pehjiio, ahpo kahtiachio.

⁷ Neipa i'kaopua, ooka taawe puuyesaopua, chaanekapua taamoo ahpo masiterao:

—Ajasika. Siimpapuapu Uurea weechi eenechi.

8 Waikao teeme Eesusi masitewaraa, chaanekapua Eesusio:

—Nape isaeri ya'yawichieo, iiweta aamo merinarioi wa'ao, ¿wa'a siminaremua eenechi?

9 Nape Eesusia taamo nehjiakapua:

—Pe'yachi wa'a teeremapua noochio. Wa'atioi neeea tekipanamerichepua. ¿Tepekumanapu taawea? Neeea ti'tijoeri tukapachi ohjoameo, Riosi kaaweruma tuuyewarie, tahjepamerichenia. Pu'ka tahjewarichi oiyamea, kihtae motochimapua.

10 Nape ki apochi i'toamea Riosi kaaweruma tuuyewari tahjerao, tukapachi oiyamepua, pukaepa motochimapua.

11 Wa'a cheesapa Eesusia taamo chaanekapua:

—Taamo kaawe uuya tijoea, kohchiamepua, nape ehjepa wa'a aja-sitioopua, pusatemanía pu'kao.

12 Waikao teeme masiteraa, chaachapakapua Eesusio:

—Wa'a teesoo, kohchiameneesaa, apoe wa'api pusamiitepua.

13 Nape Eesusia Rasaroo, mukukameko tuuka cheeriapua, ki oowera kohchiamekopua respuka. Nape teemea ki pahtiamekapao, oowera kohchiamemaekapua.

14 Waikao Eesusia, eenechi taamo chaanekao, ma'chiamema taamo tu-uyekapua:

—Rasaroo mukukame puua.

15 Kaawechupena ki wa'a yasarenia wa'a ikinioio, pu'ka wa'a no'o iintomeri tetewakao, epeche kaawe teeremerikopua aamowichioo, aamo no'o te'ta pichiwataopua, no'oo te'ta aatanakoo. Nahpe naaju, siimpaka ne'netaria Rasaro ikiria.

16 Waikao Toomasia, taamo wahjachi masiterao, chaanekapua:

—Nahpesa naaju teemeai. Pe'yachi Eesusi ahjama ko'itaria teemeai.

Eesusi Rasaro tewaniame oijenatewa

17 Eesusi ahjama Wetania ajasitioiopua, Eesusia tuuyetiapua, naao taawe i'toamekopua Rasaro mukukame katewetiachio.

18 Wetaniao, waapikopa Eerusarenio, piie keenako ku'itapi simiwachi,

19 muuwaeme e'enariapua wa'ao, Maratao, Maariaopua tiameo, kaawe erapatemia yuuwesiao, ahpo pa'chi mukuria yuuwesiwaopua.

20 Marataa Eesusio, wahka ihto tuuwame inamukapao, machenariapua natepamia. Maaria ahpo kariwachi itipiriapua pehjiio.

21 Marataa natepasao, chaanekapua Eesusio:

—Paamira, i'wa aamo yasisoo, no'o pa'chia ki kiterepamiipua.

22 Nape wa'atioipua aamoo, nane'riamenia aamoo, ihtaao itaka aamo Noono Riosi nayewasoo, aamo inamumerikopua, ahkasioi ki maaepuame tiameoi.

23 Eesusi chaanekapua:

—Aamo pa'chia eenechio, ahjamitepua.

24 Marataa chaanekapua:

—Nane'renania ahjamioo, nape kiteremiachioopua wa'asi taaweo, yooma wahjipakame ahjapuniachioopua.

25 Eesusia chaanekapua waikao:

—Nee apoe puua, eenechi ahjaniamema ikitiamea. Neeepua tiameo, ahjari aaata yahchiameraa; noochi paparakamea, mukukaio, eenechi ahjamapua.

26 Noochi paparamea, ki mukuyai pehji no'o enoi kiteremiachi wa'asi taaweo, ki mukimapua seenepioi. ¿Wa'a tiame pichikiamemua Marata?

27 Marataa chaanekapua:

—Eje'e, wa'a tiame e'ramenia Paamira. Neeea aamoo, Riosie weratiameko e'riamenia aamoo, apoe Riosie Weratiame, apoe Riosi Taanarakopua tiame, ehkoriaami o'iniao, enameriko tuutiame.

Eesusia naarani, Rasaro mukukatewetiachi

²⁸ Wa'a cheesapa Marataa, pe'ku eenakapua ta'pechi, ahpo piini Maaria tuuyemia. Marataa, nakachi chukipakao chaaneriapua:

—Eenariapu Paamiraapa, aamo paayapu waami.

²⁹ I'ka inamukaopua, ikanati werisika eenariapua natepamia.

³⁰ Eesusia, ki pakiriai pehji mochiwachiopu. Ma'chi yasariai puuuapu Marata natepariachi.

³¹ Ahjama mochika kaawe eratiamea, wa'ami akipakopa na'naritoriapu, mukukatewetiachi simiyame maaeka, naarachemia.

³² Maariaa, Eesusi kahtiachi asisaopua, chopokorieka weripakao chaanekapua:

—Paamira, i'wa aamo yasisoo, ki kiterepamii no'o pa'chia.

³³ Eesusia, Maaria naarame tetewapaopua, ahjama e'enakametiamoo, Marata tiame, tahpitika erapaka puaipu, yuuwesipaka.

³⁴ Waikao cheekapua:

—¿Akana kateweka eeme?

Aapoeo chaachapakapua:

—Nahpeo Paamira, ne'nepuapu.

³⁵ Ajasitioopa Eesusia, nanarakapua.

³⁶ Waikao nanarakame tetewakapao, chaachapakapua:

—¡Ki teesa nakiyai teeriai, puuuai!

³⁷ Wahjachia chaachaparepu:

—Ihji ki ma'chiriame sautekamea, ¿ki itapiti iintome teeriamarepu, ki mukimichioo?

Rasaro eenechi ahjatewa

³⁸ Waikao Eesusia ajasitioopua Rasaro mukukatewetiachio, eenechi tahpitika erapakapua apochio. Rasaro tekiriatiachio, nu'uti teesotatiachikapua, tehte rahpename chihturamee to'petiame.

³⁹ Eesusia waikao aata cheekapua:

—Ikichanaopua pu'ka tehte, se'wi weerao.

Waikao Marata kiterepakame piiniraa, chaanekapua Eesusio:

—Nape Paamira, iyanakame ujuremapu puuuu, naao taawe i'toamekapa wa'asi, i'ka ikiriachioopua.

⁴⁰ Waikao Eesusia chaanekapua Maratao:

—¿Ki aamo chaanekosane, aamoo noochi ahjachi erasoo, Riosio ki nu'unti iintomerikopua, itapiti aamo tetewimerio?

⁴¹ Waikao, ikicha werapatiapu tehte. Wa'a ikitioopa Eesusia, te'pa tewekachi ne'nepakao chaachapakapua:

—Cheriwema No'noo, aamoo no'o inamuriawichioo.

⁴² Nane'riameai neeea aamoo, senepi aamo no'o nayewesoo no'o inamuamekoo. Nape ehpeo neeea aamoo, yooma inamumichioo, weeru nayewaka aamo chaaniamenia, pu'ka apoeopua tiameo, nane'remichioopa no'oo, te'ta amoo no'o uhjuratiamekopua.

⁴³ Wa'a cheesapa weeru sisinakaopua, cheeka te'ta Rasaro tekitiachi ne'nepakao:

—¡Rasaróoo, machenasa wa'áaa!

44 Waikao mukuriamea machenakapua, yooma weerewa wisasopuræ wipirika puritiame tarachisi o'inia na'pa toonorama, na'pa seekarama ahkasi moochisi nanarima. Eesusi chaanekapua waikao, wa'a ajakameo:

—¡Puhjeke wipipuriráo, oisimichioo!

Achini teeka i'yaniamé Eesusi chapipuumé
(Maateo 26:1-5; Marako 14:1-2; Ruuka 22:1-2)

45 Muuwaeme isaeri ti'tijoeri, Maaria ahjama e'enakamea, tetewakapua wa'a iintokopao, Eesusichi paparakapua.

46 Nape ookapi puuu i'isaeria ki Eesusichi paparakamea, pariserochi e'enakao, yooma tuuyeriapua pu'kao, Eesusi iintorioa.

47 Waikao neeserosi pa'pamiratuamea, yooma ahpo na'poasaopua parisero ahjamao, chaachapariapua:

—¿Achini yorata teeme i'ka tijoeo? Ki ookapi ihsina puuuapa, itapiti ki maaenari yoorakaopua,

48 wa'atia taamo toisooopua, yooma ti'tijoeria ahjachi pichikemerapua. Wa'a ijikisoo, tamochi e'enaka kajuka pihitunamerapua rooma tijoea, taamo iyoriachioi tiopao, wehchi yachamerapua, pihitunaka.

49 Nape piiripi wa'api puuuu, Kaija tewariamea pu'ka taawechemio, te'ta ne'neserosi paamiratuamea, cheeriapua:

50 —¿Kiisiki pahtena eemea? ¿Ki nane'renakosa eemea, ehpeche kaaweko, piiripi wa'api mukisaa yoomawichio, ki yooma mochiwari wahjipamichioopua?

51 Nape ki ahpo e'rachi wa'a cheekapua, Riosie eratetiapa wa'a cheekamepua, pu'ka paaumparichio te'ta neeserosi paamiratuao. Pukaepa wa'a tiame cheeriai Kaija. Riosia wa'a chaniteriapua Kaipao, taamoo pahtemichioopua, Eesusio, ti'tijoeri pejanaka mukimerikopua, pu'ka tatakoriria kokosapuamewichioo,

52 ki i'isaeriwichioche mukimerikopua, yooma wehjoarichiami mochikamewichioopua tiamé, yooma Riosi tatanarachitia te'teriamo, pirenapi wa'api pirenaturichi, pirenatupuaichio.

53 Nape ki wa'a tiame pahteriai puuu pa'pariseo napawikame wa'ao, pu'ka taawechi o'inia wa'ana, nanapawiriapua a'chi teeka ahpo merimiao, chaachapamia.

54 Pukaepa Eesusia, ki te'ta ma'chiamé oiyapua, isaeri mochikachi-amioopua, mehka wa'a o'inia siimpasao Raaini mochiwachi e'enatiapua, waapi wakiwechiamio. Wa'a itipika Eesusia waikaopua, taamo ahjamaopua masiterao.

55 Asiyachikapua isaeri pahkotaopua, Semejenato pahkoo, muuwaeme ti'tijoeri po'poanami mochikamea, e'enariamekaipua Eerusarenio, ke'chu pahkokoikopua, ahpo Riosichi piipatepuawichioopua, wa'a nokiwamechikopua wa'ao.

56 Waikao pahkochi e'enakamea, ahkachiami tiopachiami aajatoka chaachapariapua ahpo:

—Ihtana erakona eemea, ¿enameriare Eesusia i'wa pahkochio, ki enatarekosaoipua?

57 Wa'a nooka ahpo chaachaparia ti'tijoeria, te'ta neeserosi pa'pamiratuamea, parisero pa'pamiratuame tiamea, nuurarioipa puuuapu, ahpo tuutiamichio aaataeo Eesusio tetewisoo, chapimichioopua pu'kao.

12

Piiripi oowitiamea, Eesusi peenijuwari to'weria (Maateo 26:6-13; Marako 14:3-9)

¹ Puhsani taawechi toioio pahko asimioio, Eesusia Wetania eenakapua eenechi, Rasaro ohjirachi, ahpoo, ahjateria ta'perachi.

² Wa'ao kooame neteketiapua, aari ko'i'wame Eesusi kaawe e'rewawichioo. Marataa, oiyapua ajawaka kooame, Rasaroa kahtiapua koaka Eesusi ahjama meesachi.

³ Maariaa Eesusio, naasipa kiuro tisia nateyame uusapa peenijurao, apoche narato sewajuyamee netetiame, tarachi to'wekaopua, ahpo kupae pi'wekapua wakipateka. Ihji peeniakame e'oniraa, yoomachi karichi mu'ikapua.

⁴ Nape Uurasi Ihkariótea, piiripi Eesusi wa'api masiteraa, noriwi iintomeria pu'kao, cheekapua:

⁵ —¿Achini iikai ki nehjiretupua ohso kaawe, paika sienta taawechi yowiwamechi, ahjae ku'ipuaichioo, kihta iinuwaeme ko'kometiwichio?

⁶ Uurasia, ki tesiwa te'tiame cheriwiai cheeripuapu, ichikoapa cheeri-
apua toomi, ahpo neesetoapua, katewetenia.

⁷ Eesusia chiiapua:

—Ka'te a'chi chaane pu'kao. Tooa pu'kao, enemapu no'o kiterepamichio, kateweriai i'ka peenijurao.

⁸ Tesiwa erakoamea, wa'api iintumerapua, nape no'oo, ki yooma taawechi amochi iinuemera eemea.

Rasaro meripua ahpo katewewa

⁹ Isaeri ti'tijoeri muuwaamea, nane'rekapao Eesusio, Rasaro ta'perachi kahtiameko, muuwaeme e'enakapua wa'ao, nape ki Eesusiche ne'nemia, Rasaro ne'nemia tiame, Eesusio pu'kao, ahjateria eenechi.

¹⁰ Pu'ka ahjateretiawichio, neeseriosi pa'pamiratuamea, i'yasikapua tiame a'chi teeka ahpo merimiaopua Rasaroo,

¹¹ Rasaro ikitiamewichioopua, muuwaeme Eesusikamera na'naritokopa, ahpo neeseriosi pa'pamuratuame masitiaopua, toaka.

Eesusi Eerusareni pakiniame

(Maateo 21:1-11; Marako 11:1-11; Ruuka 19:28-40)

¹² Pu'ka meereo, Eesusi Rasaro oijenateria chaachapaniamea, ahkasi Eerusareni yooma mochiwachi nane'reretiapua, mehtakao. Pukaepa muuwaame Eerusareni pahkochi e'enakamea, Eesusi Eerusareni asiame inamukapaopua,

¹³ tahku saawara tehpunasaopua, kuhsi saawaeme tiame, ma'chi muirachi puuyeriapua Eesusi natepamia. Eesusi natepasaapua, ahjama nokisikaopua, weeru siinakosiapua chaachapakao:

—¡Taamo Riosiii! ¡Taamo Riosiii! ¡Taamo newipatesaaa! ¡Taamo newipatesaaa! ¡Kaawechupena Riosichi o'inia eenamemua! ¡Kaawechupena yawichi enemerimua i'isaerichio ti'tijochi!

¹⁴ Eesusia uuru taamo i'yakeriachi yasitooa, Ehkoriaami Iyoterichi chiia ikiriapua, pichiwa wa'a tiame ikipua, machenariapua. Ehkoriaami Riosi Iyoteria, eee cheeriaipua:

¹⁵ Ka'te majawemua, Siioni Riosi mochiwaria.

Nee, wa'a ihtonapa aamo te'ta yawichia, uuru taanarachi yasitoka.

16 I'ka wa'a tiame uuruchi ihtotiameo, pukeri simiyachio, ki pahteriai teemea, nape neipa taamo Paamira Eesusi no'rasoopua tewekachio, waikapa inatepatiapua, Ehkoriai Iyoterio pu'ka naewaka cheerioopua.

17 Puuu muuwaeme ti'tijoe ooweru tiamea, Eesusie Rasaro oijenatetiame tetewikamea, Eerusareni nonorasaapua, yooma tuuyeriaipua Eesusi iintoria aho tetewariapua, Rasaro oijenatekaopua.

18 Wa'a tiame inamukapaopua Eesusi iintoriao, pahteriaipua waikao Eesusio te'ta weruma tiamekopapua pu'kao. Pukaepa muuwaeme natepamia puuyakamepua.

19 Pa'parisero pa'pamiratuamea, wa'a Wetania nonorakame inamukaopua, Eesusi Rasaro oijenateriao, chaachapariapua ahpo:

—Nee, yoomahka ti'tijoea, ooweruapua tiameo, Eesusikamera pu'sereka tetewamepua. Kihta yorame te'teriname teemeapa, ti'tijoei teewetepuameopua, i'ka Eesusichi paparaniameo.

Eesusi i'yaniname nayewemia, ri'rieko ti'tijoe

20 Eerusareni pahkochi e'enakamechio, ri'rieko ti'tijoei tiame e'enariapua ookapi.

21 Ihjia, Eeripe piiripi Eesusi ajawaria naepariapua, We'saira ohjoeme Arirea weechi. Puuu ri'riekoa chaanekapua Eeripeo:

—Paamira, machinariai teemea, Eesusio.

22 Waikao Eeripea, Anteresi tuuyesaopua, pirena e'enaka tuuyekapua Eesusio.

23 Waikao Eesusia chaanekapua:

—Kaawepua, e'enanuremitiapua pu'kao, keepumichioopua no'o ti'tijoei nayewiao.

Waikao Eesusia yooma ti'tijoei nayewekao, o'inekapua cheekao:

—Asikame neeeapa, tetewipuawichioo no'o te'ta weruma iintomia. Pukaepa ehpe neee yooma aamoo, no'o ikimiachi simiyame nayewemania, yooma no'o ku'we ikimeria, no'o te'ta aatanakooko ma'chitameripua.

24 Ihji no'o ikimia chia, kiisi wehchi wichimeripua. Neeea no'o ikimiam, piiripi tiiriko pahchiraka teeremeripua. Ki mukusaa puuu tiiriko pahchiraa, piiripi wa'api teereka itipimeripua, ki muuweka; nape echitia mukisaapua wehtereo, ki ookapi muuwemeripua, taakekao.

25 Aaata i'ka weechi ahjari epeche te'ta nateyamechitia tetewamea, ki Riosikamera ahjari aho kianariachitia, wekatemeripua pu'ka te'ta ahjari Riosie aho kianarewaopua. Nape ki epeche nateyame tetewamea i'ka wehjoari ahjario, ki pu'ka ahjarichitia aho kianareniao Riosie, kiapuamepua pu'ka te'ta ahjario Riosie aho kianarewaopua, pu'ka te'ta ahjari ki wahjiamesi ahjaniamopua.

26 Aaata piire no'o yorakeka yasinariamea, noochi enamitiapua; ahkaoi no'o kahtioi no'o yorakeka yasitoameo, no'o Noonoo, kaawe no'o ihsikiame tetewimapua pu'kao.

Eesusia aho mukimia chaanipua

27 'Ehpe neee i'ka no'o ikimiao, ki nu'uti tahpitika erapaninia. Nape ihtana chanitania i'kao no'o ikimiao: "No'o Noonoo, no'o apechunamitia i'ka no'o ikimiao", cheetarenia naaju? Ka'inia pu'kao, pu'kawichio eenakamenia i'ka wehjoarichio, i'ka ti'tijoechio.

28 —Ohso kaawe no'o Noonoo, aamo iintonariakamera iintopuapua no'oeo —wa'a tiame inatamenia.

Waikao tepoona o'iniao cheechaniapua:

—Neeea no'o amoe iintonariao, o'inekame neeeapa amoe iintokao; iiweta simitiame neee pahjio, amochi iintokao.

²⁹ Waikao ki ookapi wa'ami ajakame ti'tijoe ooweru tiamea, te'teoko tu'tuikapua. Wahjachia, Riosi ku'iwari Eesusi nayewerio chaachapapua.

³⁰ Nape Eesusia chaanekapua wa'a chaachapameo:

—Aamo tewekachi inamuriaa, ki no'owichiokamera simiyamepua, aamowichiokamera simiyamepua, aamoo tetewimichio, Apoe no'o Noonoo, no'o ahjama nayewamekopua.

³¹ Tisia waapi teetoamepua naatia, puuu na'arari noonorao, newitopua-chiopua. Puuu na'arari nokinarepuawichio pa'pasuame ti'tijerio yomachi wehjoarichio, ma'chi ipapuameopua Riosi tetewachio.

³² Waikao yooma no'o Noono iintonareria iintosoopa noochio, no'o apechunatioopua no'o Noonoeo, yooma aaata te'ta pichiwa no'o ijinuwaa, yooma te'ta ahsieme natetetiame wa'asi, itipimeripua yooma ihta tatakoriamea.

³³ Pu'ka wa'a cheeka nayewaria Eesusia, ahpo a'chi teeka meripuame nayewaka cheerepua, ahpoo kurusichi chuchaka apechunaka meripuame.

³⁴ Waikao keepuameraa chaachapakapua Eesusio:

—Nee, ¿nape ki senepi wa'apitia ahjamerikaipua Riosie Weratiamea, Ehkoriai Iyoteri chiiachitia? ¿Achini wa'a chaanimua pu'kao, apechunaka meripuameko tuukao meripuaichio, pu'ka Tijoe Tijoe tukameopua? ¿Aatanakosapu puuu Tijoe Tijoe tukamea, ki muuu enesaa?

³⁵ Eesusia chaanekapua:

—Nee Apoe, nape i'wa no'o kahtioipua pehjo aamo tahjewachitia, ohso kaawe no'o chiiakamera pichikepuapua, ki aamo chapipuaichio tukaparieo. Puuu tukaparieo chapitiamea, ki ma'chiriame puuu Riosi tahjewachi teerepuameo.

³⁶ Tahjewarikamera pichikeka mochtitopuapua, iiweta amochi tiioipua pehji Riosi te'ta pichiwarei tahjewao. Wa'a tiame enepasaa eemea, Riosi tahjewarachi mochtitoame enemapua.

I'ka cheesapa Eesusia, wa'ami akipakapua noriwi, pu'ka ti'tijerio, toisa.

Aatia tiichipa ki Eesusichi paparakame ti'tijeria

³⁷ Puuu ti'tijeria Eesusio, ki ookapi ki maaenari yoorakameoipua ahpo tetewachio, wa'atia itipikapua, ki ahjachi paparaka.

³⁸ Ihji wa'a ikitiamea ki Eesusichi paparaka, pu'ka cheeka cheeriai Isaiatarua, Ehkoriai ahpo iyoterichio:

Paamira, ¿nape aatana pichikekamepua, amochi simiyame taamo nayewariao?

¿Aatana amochi eenakamepua, ahpo tatakoriai cheriwepuawichio?

³⁹ Wa'a te'tiapapua, ki machika Eesusio aatanakoo, ki eenarepua pu'kao ahjachi paparaka. Ehkoriai Isaiia pu'kao, wa'achi cheeramepua tiame ahpo iyoterichio, eee cheekao:

⁴⁰ Riosia ki apochi e'enanarekameopua ahpo tatakoriai cheriwepuawichio,

wa'apitia toare Riosia, ahpo ki mamachiriamechitia

peewaame te'teriamiachio iikachio;

i'ka iikarachiopua peewame enemichio.

Wa'a te'teriamiakapua puuu,

kiisi e'wakapa puuu,

Riosi apochi paewao,

kiisi machika tetewamepua apochi kiisi ka'karuma te'teria,

pukaepa ki noochi e'ename puuu,

no'o cheriwekemichio ahpo tatakoriai.

⁴¹ Ehkoriame Isaiiaa, waika o'inia tetewikaopua Riosio ki nu'uti tísia peenia tiame iintomiaopua ahpo Taanachi Eesusiopua, ti'tijoeri tatakoria te'ta cho'wepuwichio, wa'a cheeka iyotere puuua ahpo Ehkoriame Iyoterichio.

⁴² Nape wa'a te'tererioi i'kao, wahjachia, muuwaeme pichikeriapua wa'ao, wa'api wa'ao i'isaeri pa'pamurakaipua tiameo. Nape ki chaachariapua, seewiapaopua pariseroo, ahpo ma'chipapuameopua napawikarichio;

⁴³ Wa'atia ahpo iintare puuupu, ohso kaawe tijoekameraa ahpo kaawe e'rewa nakire puuupu, ki Riosl.

Eesusi naawesaria ti'tijoeri wenejiwa

⁴⁴ Eesusia weeru nayewakao cheekapua:

—Noochi paparamea, no'o uhjurakamechi paparamepua tiame, wa'apichi.

⁴⁵ No'o tetewamea, no'o Noono tetewamepua wa'api, apoe te'ta no'o uhjurakamera.

⁴⁶ Tahjewarichitia eenakame neea weechio, noochi pichikekameo ki tatakoria tukapachi oimichio, wa'asi.

⁴⁷ No'o keepukai ki yoorekameo, ka'chi yorania pu'kao; ki pu'kachi eenakame neea, newipatenia eenakamea ohso kaawe.

⁴⁸ No'o ehpeo ki nakika tetewikamea, no'o chiiioi tiameo, pu'ka wahjipachi taawechi wa'asi, enemera no'o chiiia aamo wenejiao, aamo te'tia kateweniachio.

⁴⁹ No'o nayewaa, ki nooe chiiia puuua, apoe no'o Noono no'o uhjurakame, no'o ki'yaria puuua, no'oo aamo chaanemichio.

⁵⁰ Nane'renania, pu'ka no'o Noono no'o ki'yaria aamo chaanemichio, aamo ki wahjiam ahjariwawichio, pu'kao. Pukaepa wa'atiame naawesari aamo, tuuyesina neea, te'ta wa'achi chiiame, no'oo kiasinia, no'o Noonoeo.

13

Eesusia ahpo ma'masitia tarachi papakona

¹ Ke'chu pahkokoi Semejenato pahkoo, nane'riame enere Eesusia, asiriamekopua ahpo Noonochi siimerikoopua, i'ka wee toakaopua. Eesusia taamo ahpo ajawariao, tísia taamo nakika yasitoamekaipua, ahkasi wa'a teereka mukukamepua.

² Ke'chu taamo koaka mochipanioio, Uurasi Ihkarióte Siimoni taanaraa, riaorésie usuwetiapa ahpo iikachio, noriwi nehjimo orapariapua Eesusio.

³ Eesusia, yooma nane'riamekapaopua, ahpo Noonoe yooma ihta ahpo iintomia kiatiamekoopua reesiseri, nane'riamekapua tiameo, ahpo Noonochi no'ramerikopaopua tiame, ahpo ma'masitia neesetorichi toemo eraparepua, yooma ahpo Noonoe weechi tehkiwaopua.

⁴ Wa'a erapakapaopua Eesusia, werisika koi'rachio, ahpo ampawakira pujsaopua,

⁵ neeroi neropetorichi toasaopua, wisasori ahjae wakipateniame kaichi chuchakapua. Wa'a ikisaopua yasipakaopua, taamo ahpo ajawaria ma'masitia tarachi taamo o'inekapua papakokao, yooma taamo pipiripio.

⁶ Nape Peerochi asitioopua ahpo tarachi papakopuameo, chaanekapua Eesusio:

—¿Neeekosa tiame, no'o Paamira?

⁷ Eesusi nehjiakapua:

—Eje'e. Ehpeo ki pahtieme eemea i'ka aamo no'o papakoa, nape ehjepa neipatakirio pahtemeru eemea.

⁸ Peeroa ahpo wa'inekaipua chaaneka:

—Ka'i neeea no'o Paamira, Kiisi no'o toima neeea no'o Paamira.

Nape Eesusi chaanekapua:

—Ki no'o aamo papakosoo, kihta teeremapua noochio.

⁹ Waikao Siimoni Peeroa, chaanekapua:

—Aa, wa'a teresoo Paamira, yooma no'o uupepapua sekachiami tiame, nanarisichiami tiame.

¹⁰ Wa'a chiiopa Peeroo, Eesusia chaanekapua:

—Pukeri uupakameapa, tarachiche papakonia nahkipua. Piipakame eemeapa wa'asi, nape ki yoomahka.

¹¹ Eesusia nane'riapa wa'a cheekapua, aatanakoopua ahpo noriwi na'ara yorameriopua.

¹² Neipa yooma kajusaapua papakokao, eenechi chuchasapa ahpo ampawakirao, eenechi yasipakapua ahpo yasariachi. Wa'a ikisaopua chaanekapua taamoo ahpo ma'masiterao:

—¿Pahtena eemea ihtanakoopua i'ka no'o iintoriao?

¹³ Eemea no'oo, aamo Masitariwa teewamepua, aamo Paamirawa tiame. Pichiwa chaachapame eemea pu'kao, pichiwa puuu neeea aamowichioo.

¹⁴ Weh, neeea te'ta aamo Masitarikaipua te'ta aamo Paamirawa, neeea ki weruma no'o uukaopua aamo tarachi papakokame enesoopua, eemea noochitia, wa'achitia aamo ki weruma uuniame te'terepuapua.

¹⁵ Neeea aamo tarachi papakokamepua, aamoo no'oo ki weruma no'o uuya, aamo tetewimichio, aamoo wa'achi te'teretomichio, ki weruma aamo uuka.

¹⁶ Eemea inataka inamumitiapua i'kao: aataai ki epeche weruma tiamepua ahpo teekochio; aata uhjuratiameai, ki epeche weruma tiamepua ahpo uhjurakamechioi.

¹⁷ I'ka pahtekame enesaa eemea, tisia ta'iria mochtomeru eemea, aamoo ki aamo weruma uuka mochtoma enesoo.

¹⁸ Neeea aamoo, ki yoomahka te'ta piipakameko tuuria, pichiwa wa'a tiamepua, tetewamekapa neeea no'o ajawaria iikachio. Nane'riamenia piiripi eeme no'o ajawaria, kiisi kaawe iintomerikopua noochio. Nape ihji wa'a tiame iintomeria, wa'a tiame tetewitiapa ehkoriai o'inia, wa'a tiame iintomeripua. Ehkoriai Riosi nayewaturao, wa'a tiame iintopuame tetewika chaachapariopua, Ehkoriai Iyoterichio, eee chaachapaka iyoteriaopua: "Piiripi puuu no'o ahjama oiamea, no'o pukamina na'ara iintokamepua."

¹⁹ I'ka wa'a tiame aamo chaanenania, ke'chu wa'a tiame no'o ikiyoiopua, aamo nane'remichio, yomatime no'o ikimiao, tetewamekopua. Neeea Apoepua te'ta neeea, te'ta ihtaai tetewameopua ke'chu ikiniameoipua pehji.

²⁰ Eemea i'ka pichiwari no'o cheemiao, inataka keepupuapua: No'o uhjurakame kaawe uuka tetewamea, no'o kaawe uuka tetewamepua tiame; no'o kaawe uuka tetewamea, no'o uhjurakame kaawe tetewamepua tiame.

Eesusia Uurasi ahpo noriwi ihsimio tuuna

(Maateo 26:20-25; Marako 14:17-21; Ruuka 22:21-23)

²¹ Wa'a cheesaopua Eesusia, iiyana erapaka apochio, taamo chaanekapua:

—Pichiwa simiyame ihjia, piiripi eemea, nanaaramechi no'o nehjimera-pua noriwi.

22 Waikao teemea, tahpitika erakokao, nenekuti taamo ne'nepakapua: "¿Aatanakamera ohjoare teemea?", taamo erakoka.

23 Waikao no'oo, Eesusie epeche nakiwa eraniameo, chokichi kahtimekopa pu'kao,

24 Siimoni Peero tewaniamea, sekae no'o naewakapua, ihchi no'o iinatukenurakapua pu'kao, aatanakamerakopua.

25 Waikaonia waapi chukipakao:

—¿Aatanakameraju no'o Paamira? —chaaneka iinatukekania.

26 Waikao Eesusia, ihchi no'o cheekapua:

—Ihji paani ichuka saampatesa no'oo ki'ya, puuu enemapua.

Wa'a cheesapa, Uurasi ki'yakapua paani ichuka saampatesa, Siimoni Ihkarióte taanarakapua.

27 Neipa pu'ka paani iintotioiopua, Uurasia apochi pakiteriapua Sanaanio, ahpo na'ara iintomichioopua. Wa'a iikopa Uurasio Eesusia chaanekapua:

—Uurasi, yaapi werisika siinka, iintomitiapua pu'ka aamo iintonareka kahtiao.

28 Nape piiripiai wahjachi teemea, Eesusi ahjama koayamea, kiisi pahtekapua aatia tiichipa Eesusio, wa'a chaaneriamekopua Uurasio. Neeche pahtekamepua pu'kao.

29 Puuu wahjachia, poanachi tarimia siinkameko erakoapua, itapiti taripua pahkowichioo, aaata tesiwewa te'tiamewichiooi, ihkokepuamekoiopua. Wa'a erakokamekapua Uurasio, puuu iintotoamekopapua, taamo toomi na'poasika kiasiriaopua.

30 Waikao Uurasi, ikanati ahpo paani chi'wanetiame ichuka ko'kosaapua, simikapua waikao wa'asi ahpo iintomia yoramiaopua. I'ka Uurasi simioiopua, tukaokapua wa'asio.

Weemera nuurari

31 Neipa Uurasi simisooopua Eesusia taamoo chaanekapua:

—Ehpe tetewipua neeea, te'ta peenia tiame no'o iintomerio; te'ta peeniatime tetewipuameopua tiame, te'ta no'o Noono inatariaopua no'o iintomiaopua.

32 Neeea no'o iintomiaeo, No'o Noono tisia peeniatime inataria tetewitesoo, Apoe no'o Noono tisia peeniatime inatariao, no'o iintoriae tetewitemapua pu'kao, ti'tijoe ooweru tiame tatakoririao, ahsieme natetetiame itipiniame tetewitekao. Ehpe wa'api tukawarichi iintopuamepua wa'asi.

33 Eeme no'o kukuchiwa, kihta itipina neeeapa aamo ahjama yasimiaopa. No'o i'yama eemea i'yao, nape ki no'o teimapua. No'o simiyachio eemea, ka'chi iika siimpamete eemea, isaeri ya'yawichioi wa'achi chaanekamenia no'o iinatukekoopua.

34 Ehpeo neeea, tisia aamo nakiyao, tisia kaawe aamo nakika mochito-jerania.

35 Wa'a te'teretoka aamo mochitosoo, yooma ti'tijoea ooweru tiamea, amochi tetewimeri eemea no'o masiteriao, no'o aamo kaawe nakika mochitoniamero.

Eesusia ahpo ka'itapoti Peeroe

(Maateo 26:31-35; Marako 14:27-31; Ruuka 22:31-34)

36 Siimoni Peero teewaemea, ka'chi iika ahjama siimpuame inatakaopua pehjo, chaaneka iinatukekapua Eesusio:

—¿Akana akipatamua Paamira, ka'chi aamo ahjama siimenia?

Eesusia chaaneka nehjiakapua:

—No'o simiyachio ehpeo, ka'chi iika no'o na'naritomerimua pehjo, nape piie taawechiope.

³⁷ Peeroa waikao utewa cheeka iinatukekapua eenechi:

—Nape Paamira, ¿aatia tiiachipa ki siimetenia? Nape Paamira, kiisi ka'chi e'ramenia ahkasi mukukainia, aamo nehpuwachio.

³⁸ Peero wa'a chiiopa chaaneka Eesusia:

—Wa'a chiiamemua chiiiao, nape neeea aamo chaanenapua, ke'chu kusuyoi totori oowirao pa'a piario, paisa simiyame no'o ka'itameri muua, kiisi no'o machiyo tuuka. ¿Pichiwa wa'a e'ramemua aamo chiiia?

14

Eesusia Noonochi pooe

¹ Eesusia wa'a chaanesa Peeroo, yooma taamo aho ma'masiterao chaanekapua:

—Ka'te yuuwesi, no'o siimo tuuyoio, noochi ahjachi e'rakache mochipua-pua ohso kaawe, Apoe no'o Noonoo Riosichi tiame.

² No'o Noonoo tewekachi kahtiachio, ki ookapi iintunapua ahka mochipuachio. Ki wa'a teeresoo, ki cheemiinia wa'a simika aamowichio katewemio tuuyao, yooma pipiripi ahka aamo mochimiachipua.

³ Ehepe ki tehpe simisao, ahkasi aamowichio katewesapa enamania eenechi, wa'a aamo i'tomaniapua no'o ahjama, no'o ahjama mochimiachipua waikao, ahka no'o te'ta kahtiachi;

⁴ Nane'riame eemeapa, achini teeka asipuameo wa'ao.

⁵ Toomasia chaanekapua waikao:

—Nape Paamira, ¿achini nokaka asita teemea wa'ao, kiisi nane'renaoi teemea wa'a pooeoi, ahka aamo simiyachipua?

⁶ Eesusia chaanekapua:

—Neeekamerapua puuu pooea, no'o yasimiachi asitemeria; neechepua te'ta pichiware aamo tuuyekamea; neechepua tiameo, te'ta ahjari ki'yameraa, ahkasi ki wahjamesio. Aawataai ki asima no'o No'nochio, ki no'oeo.

⁷ No'oo te'ta machiyame enesaa eemea, no'o Noonoo tiame, te'ta machimii eemea. Machikamekai eemeapa no'o Noonoo, noochi tetewaka ohjoamekai eemeapa no'o Noonoo.

⁸ Eeripea waikao chaanekapua:

—Nape Paamira, ahjama ohjoamekai teeresaa teeme, ¿achinikai ki tetewame teemea? Taamo tetewitesao naaju. Tetewisaa teemea pu'kao, tisiwa kaawe erakomii teemea waikao.

⁹ Eesusia waikao chaanekapua:

—¿Kiisikosa no'o machika tetewame muua Eeripe, ki ehpesi no'o aamo ahjama oiyo? ¿Aatia tiiachipa aamo tetewitejerata eemea no'o No'noo? Neeekamera puua, Apoe no'o Noonoo; no'o tetewamea, apoe no'o Noonoo tetewamepua.

¹⁰ ¿Ki pichikiamekosa eemea no'o tiario no'o Noonochi tiamekopua, apoe no'o Noonoo tiario noochi tiamekoopua? No'o nayewao ki nooe chiiamepua, weechi tijochitiao, no'o Noonoo noochi tiamekapao, apoekaitepua noochi chiiiao.

¹¹ Waikao Eesusia yooma taamoo, chaanekapua:

—No'o pichikepuapua no'o chiiiao, no'oo no'o Noonochi kahtiamekopua, apoe no'o Noonoo, noochi kahtiamekopua wa'achitia. Ki no'o chiiia pichikesaa, no'o ihsiaoi pichikepuapua, apoe no'o Noonoo noochi ihsia.

12 Pichiwa chaaninia, aaataai noochi paparamewa, no'o Noonoo tehkiwa no'o inisia teetomeripua, apoepечи no'o Noonochi paparamichio ti'tijoe paajuteka, ooweru wa'achitia. Nape puuu apoepечia, epeche muuwaeme paajutemeri ki noochitia no'o Noonochio, no'oo no'o no'ramerikopa no'o Noonochio.

13 Eemea aaata no'o Noonochi enatekamea aaata tatakoria cheriwepuawichio, ihtaai tatakoria no'o Noonoo cheriwepo tuuka masitemeripua, nape no'o ahpowichio no'o kurusichi mukuria natetewachitaka. No'o kurusichi mukuria ki ookapiwichio tatakoria natetekao, no'o Noonoo tisia peenia tiame inataria puuuu, yooma wehjoarichi mochikamewichio, tetewimichio.

14 Ihtaai ahpoo cheriwepuawichio noochi eenakameo, cheriwemachenia pu'kao, nape ahpowichio no'o iintoriae natetewachitia, noochi itasoopua.

Eesusia Riosi Riosiwari Te'ta Piipari uhjuramo tuuya

15 'No'o nakiyame enesaa eemea, no'o e'weka mochitopuapua, no'o aamo nuuria.

16 Wa'a aamo te'tereka mochitopao, no'o Noonoo nayewemania aamo uhjuremichioopua ahpoo Riosiwarioopua, aamo ahjama teetomichioopua ki wahjamesio, aamo ku'isimichioopua aamo teetowachio, yooma ihta aamo nakiyachisio, aamo oisa erapatesimichioopua tiame.

17 Puuu iintomeripua amochio, te'ta pichiwari tiamera pahetekao. I'wache weechi nokiwame pu'seriamea, ki kaawerumachiche mochitonariamea, ka'chi iika uumeripua pu'ka no'o Noonoo Riosiwari ku'iwarao, ki uuka tetewamekopa puuuu, no'o Noonoo ahpoo kiamiao. Eemekamera kiatiamepua pu'ka Riosiwario, puuuu epeche ku'wa yasitomeripua yooma pipiripichi amochio, ki wahjame aamo ku'isimeripua no'oo no'rasoopua.

18 Ka'chitia taawechi aamo piineri toayai neee neesetokao; eenechi enamerikaite neee, pu'ka wa'api Riosiwari amochi yahchamechi, noe amochi yasitomiaopua, ki wahjame amochi te'ta ku'isimia.

19 Ki mehka toiaitepua, i'ka weechi mochikame ki ka'karumao, ki oosa no'o tetewimichioopua i'ka weechio, nape eemea noochi te'teretokamea, eenechi no'o tetewimichioopua no'oo oijenasocheo pehjo. Neeea wahjipaniame newitosaopua, kajuyachi taawechio, aamoo wahjipakamekoipua, eenechi aamo ahjatemania.

20 Nape eenechi no'o ahjakame tetewapaopua ke'chu no'o no'roipua tewekachio, pahtemeri eemea waikao, pichiwa No'noochi eenamekopua, no'o Noonoo neeeopua tiameo, piiripi wa'apikai tiipua. Waika waanamio, eemea no'o ahjamao piiripi wa'apika teeremeripua, no'oo amochi teetamekopua no'o Riosiwario.

21 No'o nuuraria kaawe neesetoka i'toamea, pichiwa no'o nakiyame puuuu. Wa'a teeka no'o nakiyameo, no'o Noonoo tisia nakiyamepua pu'kao. Pu'ka wa'a te'terimechi, no'o Noonoo neee tiameo, pukachi taamo tetewitemapua, piiripichitia, Riosi Riosiwari.

22 Waikao Urasia, nape ki Ihkariote Urasia, iinatukekapua:

—Paamira, ¿aatia taamoche taamo tetewitetamua, ki aamo paparamepua ka'i?

23 Eesusia, nehjiakao chaanekapua:

—Aamoo noochi paparasoopua, no'o Noonoo neee tiameo, piiripichitia yasitomeripua amochio.

24 Nape ki no'o nakiyamechioopua kihta yasitomeri teeme pukachio, ki no'o e'weka yasitamekopua pu'kao, no'oo, no'o Noonoo chiiia nayewerioipua. Ihji no'o chiiia aamo inamuaa, apoe no'o Noonoo naawesa

puuua, apoe wa'api i'ka weeechi no'o uhjurakame, ahpo noochi nayewa inamupuawichiohua.

²⁵ 'Neeea iiweta aamo ahjama kahtiaapua pehjo, i'ka yooma aamo tuuyamehua.

²⁶ Nape no'o Noonochi no'rasoopua, no'o Riosiwarie ihsimania aamo ku'ikao, no'o Noonoo aamochi uhjuramia. No'o Riosiwari ihsimapura aamo tuuyekao, yooma itapiti aamo masitiachio, yooma no'o aamo masiteria, inatepatesika.

²⁷ 'Neeea te'ta kaawe erapari aamo ki'yamehua, ki weeechi mochikame kaawe erapari ki'yamechitia. No'o aamo kaawe erapari ki'yaa, no'o wa'api kaawe erapari iinuuekapua. Pukaepa no'o kaawe erapari iinuemea, kihta yuuwesipua no'o simiyawichio, itapiti seewekaoipua a'chi teeremiaopua, no'o ikimiaopua ku'we.

²⁸ Eemea, no'o inamukame eemeapa no'o siimio tuuriamekoo, nape eenechi amochio yasimia enameriko tuurioa. Noochi paparama, no'o te'ta nakiyame enesaa, kaawe erakomete puuua kihta yuuwesika no'owichio, no'o Noonochi simiyaa, amochi enamiapa eenechi wa'a no'o simiyopa, nape Riosi Riosiwari, yomachi amochi yasitome teerenamechi Riosiwari. No'o Noonoo Riosiwari yasipasaapa neeea, ahkaoi teeremeri neeea no'o Noonoo Riosiwari yasitaoe, ki weeechi no'o weerewae yasitoriachitia.

²⁹ Ke'chu ikiyoi i'ka, yooma aamoo chaanenania, i'ka wa'a tiame ikisoopua, pichiwa no'o cheerio erakomichiohua aamoo, wa'a erakoapa eemea, kihta seeweka noochi paparaka mochitomichiohua i'ka weechio, noochiche ahjachi erakoka.

³⁰ 'Ki tehpe toina neeepa ki no'o aamo nayeweka yasimiaopua wa'asi, waapi ihtona tukaparichi ye'kameapa, puu te'ta no'o na'ara yoramera, apoe te'ta Satanasi tewaniamea, puuua te'ta ki ka'karuma nokayakamera, noonora. Puuua kiisi iinuukaitehua apochio, no'ochi newitomiaopua,

³¹ nape yooma ti'tijoeri nane'remichio no'oo, tisia nakiyamekopua no'o Noonoo, pu'ka iintomo e'raria iintomania ehpeo, no'o Noonoo tisia e'weka. Werisisa, nahpe.

15

Eesusi te'ta pichiwari panijuwari

¹ Wa'a o'inia puuyatioopua, poechi nokisinioio Eesusia, eee cheesika taamo masitesikapua, ahjama nokisinioio:

—Neeea, uua echitiamepua, no'o echakamea, apoe no'o Noonopua.

² Yooma no'o paanira ki taakiamao, tehpuenapua pu'kao; nape kaawe taakiamao, katewekenapua pu'kao, charewa ki ka'karuma puhjeneka, epeche taakemichioopua.

³ Eemea, cheriwetiame eemeapa tatakorio, piipaka itipikame, amochi uukapa muuua no'o cheeriao, pichikeka.

⁴ Wa'a aamo te'teresoopua noochio, wa'achi teerema neeeai amochio, amochi yasimania. Yooma uua paanira, ki ihchiamao enesaa, kihta taakemapua. Wa'achi te'terena eemeai noochio, ki noochi ihcheka te'teriamo enesaa, kihta muuwemii eemeai, aamo taakiamechitiohua.

⁵ 'Neeepu uua echitiamao, eemea paanirapua. Noochi ihchiapa eemea, neeea amochi taakiamepua, nape ki no'oeo eemea, kihta muuwemiihua taakekao.

⁶ Ki noochi ihchiamao yasinariamea, ki uuka tetewipuaepua, paanira ikicha ipatiamechitia, wakipasoopua kosopuaichio.

7 'Eemea noochi ihcheka te'teretonariamea, no'o chiiiao, iyorika uuka yasionariamea, ihtaoi ahpo nakiya no'o itanemeri puuuu, aamo muuwewari taakemichioopua.

8 Aamo nokisiamechi ka'karuma taakesoo, no'o Noono amochi ihsiwarao, ahpo kaawerumari amochi teteiwa ihsimeripua. Pukachi naania teeremeri eemea, no'oe masitetiamekoopua.

9 Wa'achitia no'o Noono aamo nakika yasitoachitia, wa'achitia aamo nakika yasitoame neeeai. Wa'achitia mochitopuapua eemeai i'ka no'o aamo nakiyaopua, ka'te wa'atia wekate eemea.

10 Wa'api teetosaa eemea no'o masiteria teetokao, wa'api amochi tetewika uupuamepua, aamo no'o nakirao.

11 'Peenia erakosa naaju, ihji no'o aamo chaaniaa, pu'kawichioopua, ki teesa aamo peenia erakomichio, amochi yasioniamekoo inataka.

12 I'kache aamo nuurenania, aamo kaawe tetewaka mochipuame, ahpo nakika, no'o aamoo te'ta kaawe nakiriachitia.

13 Ki'te te'ta epeche nakiwamea, ki'te mukiwachisi nakiwamea aaatao, ahpo kaawe e'rawichioopua.

14 E'wakame eemeapa, i'ka aamo no'o nuureriao, pukaepa aamo, aamokamera kaawe e'riame neeeai.

15 Neeea aamoo, ki no'o tekipanatewa teewaninia wa'asi, tekipanamea ki yooma nane'reteka yasitoame puuuu ahpo teekochio, itaoi ahpo yoranareka kahtiaopua pu'kao. Nape neeeai aamoo, no'o kaawe e'rewachitia tetewamenia aamoo, yooma no'o Noono e'ra aamo nane'retesiapa.

16 Ki eemekamera no'o uukamepua, aamo ahjama oimichioopua; neekamerapua aamo uukamea, no'o masitia masitesimichioopua ti'tijoeo ooweruopua tiame, noochi paparamichioopua pu'kao. Aaata aamo ku'yao noochi paparariame enesoo, no'o iintoria ahpowichio kurusichi inatakao, no'o Noonochi cheriwewa itasoo, cheriwemeri no'o Noono te'pa tewekachi kahtiaamea, ihtaoi itapiti ahpo cheriwejera itakoiopua.

17 Nape ka'te ahpo newitome erakomitia eemea, Riosichi paparamichio e'enatewa nokayaioopua ti'tijoeo, ooweruopua tiame. Ohsotia aamo chaanenania wa'a aamo nokisiachi pu'ka yooraka: Kaawe aamo nakika mochitowa, masitepuapua, napati aamo wa'achitia uuka tetewika.

I'ka weeechi nanaarame ti'tijoeeri Eesusi na'areniam, ijinuwarama

18 Eesusia simiteka pehji taamo masitekao, eee cheekapu:

—Ki noochi paparameo aamo nekumesoo, nane'repuapua no'ooi wa'achi teeretiopua pahcha ki aamochitia, nekamuchekao.

19 Eemea, i'ka wehjoari ki ka'karuma yooraka nokisiame enesaa, kaawe e'raka tetewi puai eemea, ki ka'karuma yooramee. Nape eemea, no'o paajutekopa noochi e'enariopa, no'o ijinuwa iintapame neeeai, ki wa'achi nokaka mochitomichioopua, ki ka'karuma yooraka mochitoamechitiao. Ehepo aamoo noochi te'teriapakoo, nekamucheniam eemea pukaao.

20 Nane'repupuapua no'o cheeria: "Yoorewa naewakao, ki epeche yooreka tetewiniame tekipanameraa, ahpo teekorachitiaopua." Kaawe uuka tetewipuame enesaa no'o masiteriao, kaawe uuka tetewipuame aamo masitiaai, no'o nuurarikapa. No'o na'aretiame enesoo, na'arepuame eemeai.

21 Yooma aamo na'ara yoraniamea, noochi te'teriapa wa'a aamo yorapumeapua. Ki no'o Noono uhjurariachi ahjama te'teriapa, wa'a aamo yorameripua, nanaaramea.

22 'Ki no'o eenakame enasoo kihta teeremii puuuu ki no'o nakika mochikapa kokosapuameo, ki tetewikame enesaapua tísia peenia tiame no'o ihsiriao, ki aaata iintome tiaopua. Nape ehpeo no'o eenakoio ki no'o uuka tetewikamea ti'tijoe ooweru tiamea, no'o Noonoe kokosapuameterere mochtomeripua.

23 Aaata ki no'o uuka tetewamea, no'o Noonoi ki uuka tetewamepua.

24 No'oo, ki yooma tetewachi ki maaenari yoorakame enesoo, itapiti ki aaata yorame tiameo, kihta a'chi teeremii puuuu, ki no'o uuka tetewaiopua. Nape ehpeo yooma no'o ihsia tetewakaio, na'pa taamo ki nakika tetewikamepua, no'ooi no'o Noonoi.

25 Nape yooma ihji ikiniamea, ehkoriami Riosi nayewatura no'o ikimio chaachapatiamepua. Puuu ehkoriami nayewatuaa, ehpe taawechiami ki no'o nakiyo tuuwa, chaachapakame puuuu iyotekao: "Kihta iintokai ki nakiniane." "

26 'No'oo, no'o Noonochi no'rasoo eemea, kaaweruma nayewameri eemea no'o iintoriao, no'o Riosiwari aamo ku'imichio no'o uhjuriae. Puuu no'o Riosiwari yomatime ihta no'o iintoria aamo inatepatesikaopua, yooma no'o iintoriao, kaaweruma nayewesimichioopua ti'tijoe richio, pichiwa te'ta wa'a teeripua no'oo.

27 Eemea no'o ajawariaa, pukerisi o'inia no'o ahjama ohjokamekapao, wa'a chaachapameripua.

16

1 'Yooma i'ka aamo chaanesika yasitokame neea, aamoopua, ki no'o toaka mochtomichioopua, anachaka pu'ka ki teesa tiame aiwari enameripua.

2 Ma'chi ihpapapuame eemea napawikarichio, ahkasi aamo me'yakameai, ahpo kaawe e'repuame maaemerapua Riosieo ahpo wa'a iintoriawichioopua.

3 Wa'a nokimera puuuu, ki te'ta no'o Noonochi te'tereka mochtotapa, no'ochioi.

Riosi Riosiwarie taamo piipatewao

4 'Wa'a aamo chaanena neea, nane'reka mochimichioopua i'ka wa'a tiame ikiniopua, no'o aamo chaaneriao. Pukeri simiyachio, ki aamo chaanekania i'kao, aamo ahjama oiyapaopua pehjo, nape ehpe aamo chaaniamenia, simiyapa wa'asi.

5 Nape eemea, aaataai ki no'o iinatuketiamepua akana no'o simiyao, ma'chiame aamo no'o tuuyekamekopua, akana no'o simiyachio.

6 Oowera no'o simiyache, yuuwesina eemea.

7 Nape pichiwa chaani neea, kaaweruma simiyamekopua aamowichioo no'o simiyaa. Ki no'o simisoopua, ka'chi iika enameri amochio aamo Ku'itomeria, nape nooe simisaapania no'o Noono kahtiachio, nooe wa'api iintomania aamo Ku'itomeri uhjurekao, puuu aamo Ku'imeria, nooe wa'api Riosiwari enameri puuuu, amochi enameria.

8 Ihji no'o Riosiwari i'ka weeechi enasaapa, puuu iintomapua tetewitekao, yooma ti'tijoe ooweru tiameo ahpo iikachio, kiisi ka'karumakopua, tísia tatakoriamekapapua. Nape puuu Riosiwaria tiameo, pu'ka ki ka'karuma nokaka mochikameo, tetewitemapua tiameo aachin nokaka ahpo ka'karumachi enepamiaopua tiame. No'o Riosiwaria ihsimapua tiameo, yooma noochi paparakameo nane'retekaopua, pu'ka na'arari noonora, no'o Noono kokosaritere teereniakopua wa'asi, pu'kao te'ta kokosapuawichioopua te'ta kajuyachioopua taawechio.

⁹ Ihji kiisi kaawe nokiwamea tatakorika mochitoame tewaniame puuua, ki noochi paparaka mochitoamekopua pu'kao.

¹⁰ No'o Riosiwaria, apoe ihsimapua ki ookapi paajutekaopua aachin teeka kaawerumachi enepameriopu, no'o Noonochi e'enamichio paajutekao. I'wa weeechiche itipisaane, no'o chiia inamukameche e'enateiniinia no'o Noonochio. Nape simisaane no'o Noonochio, ahkaoi yomachi tiame enamania no'o yasitoo, no'o Riosiwari tiarirao aaatachio, no'o Noonochi paajutenariaopua.

¹¹ Te'ta na'arari Noonoraa, no'o Noonoe kokosaripuache chanitiamekopaopua, no'o Noonoe ki ka'karuma katewemiao, te'ta pichiwa enamerichepua, kiisi wa'atia itipimeripua pu'kao.

¹² 'Ki ookapi iinuenia pehji aamo chaanemiao, nape ehpeo eemea, ki pahtemapua pehjo.

¹³ Nape apoe Riosiwari te'ta pichiwaremea, amochi enasaapa, yooma aamo masitemapua, noochi simiyame pichiwarichio. Apoe Riosiwaria ki seenu Riosiwari ihsimeripua masitekao, apoe no'o Noonoe ahpo chaanesiwa masitesimapua. Puuu no'o Riosiwaria tiameo, puuu teetosimeripua aamo masitekao, ahkasi wahka ihtoriachisiopua, itapiti ikipuamechi simiyameopua.

¹⁴ No'oo, puuu ihsimapua no'o kaawe chaniwa tetewipakaopua, akatiia no'o soparamekoopua, no'o ihta aamo kiamiaopua ku'iwario, no'o iinuwachi uuyapapua aamo kiamiaopua.

¹⁵ Yooma no'o Noonoe iinuekao, no'o iinuwapua tiame. Pukaepa no'o iinuachi uumio tuuna neea, aamo kiamiwichioo.

Yuuwesiria kaawe erapari enepameripua

¹⁶ 'Ku'itapi toiyachio, kiteremania i'wao, nape eenechi ku'itapichio, no'o tetewimeri eemea.

¹⁷ Ookapi teeme Eesusi ajawariaa, taamo ahpo chaachapai teemea:

—¿Ihtana ku'itapi naewaka cheeriamare Eesusia, ki ahpo tetewipo tuukao, wa'a ikisao eenechi ku'itapi ahpo tetewipo tuuriao? ¿Ihtana chanika cheeriamarepua, neipao ahpo Noonochi simimio tuukaopua tiameo?

¹⁸ ¿Aatia wa'a cheeka nayewariare Eesusia, "ku'itapi", cheekao?

¹⁹ Eesusia nane'riapa ahpo iinatukepuameo, chaanekapua:

—No'o ku'itapi ki tetewisaa, eenechi tetewipo tuuriao, ¿pu'ka nane'renariame eemea?

²⁰ Kaawe keepumitia naaju i'kao: Aamo naarakoio yuuwesikao, ki nu'uti siimera kaawe erakoniamae, wahja tijeochio. Nape neipa yuuwesisaapa, kaawe erakomeri eemea eenechio.

²¹ Aaata oowitiame saumeria, iiyana e'rame puuua ahpo saumiachi asiyoopua, kokosa aiwamiapa puuua, nape pu'ka sauniame aiwari u'matosoopa, yooma natekepamepua pu'kao, wa'a ikisaapa kaawe ejeramepua eenechio.

²² Eemea, wa'achi te'teremapua ehpeo, ehpeo yuuwesina eemea, nape eenechi no'o amochi tetewitemia machejenesoopua, eenechi peenia erakomeri eemea aamo iikachio, nape te'ta peenia erakorie ki aaata u'yeme tiamee.

²³ 'Pu'ka taawechemi no'o Noonochi simikoio, eemea kihta no'okamera itanemeripua waikao, ihtaai aamo itayaopua Riosichi ta'iria mochitopuaopua. Pu'ka aamo kiapua, Apoe te'ta Noonokamera itanemeripua eemea pu'kao, Apoe iintomeripua yooma aamo itaya ki'yakao, yooma ihta apochi ta'iria mochitoniamaeopua. Wa'a iintomeri puuua aamoo, no'o ijinuwarakopa.

²⁴ Ahkasi ehpeo, kihta wa'a tiame itayame eemea no'o Noonochio, no'o ijinuwako tuukao. Nape no'o Noonochi simisoopua, no'o Noono itanepuapua, yooma ihta aamo nakiyaopua, no'o Noonochi ta'iria mochi-topuaopua. Wa'a te'teretosaa eemea no'o Noonochio, tísia ta'iria tiame mochtomeripua, tísia kaawe erapuame tíaame.

Riosie Weratiamea newitomeri i'ka wehjoarichi na'arameo

²⁵ 'Ahkasi ehpeo, itapiti wa'achitarichi aamo nayewekame neeea, nape asinapa no'oo, ki wa'achitarichi aamo nayewemiaopua, ma'chiame aamo ne'netemania waikao, no'o No'noo.

²⁶ No'oo no'o Noonochi no'rasoopa, aamoe wa'api itameripua no'o Noonoo, tewekachi kahtíameo. No'o Noonochi no'rasaapa, ki neee ihsimeripua, no'o Noonochi aamowichio itanekaopua. Wa'a te'terewa iinuemerí eemea no'o Noonochio, no'o ijinuwarakapa.

²⁷ Apoe no'o No'noa aamo inamumapua, tísia aamo nakiyamekapa. Wa'a tiame puua tísia aamo nakikao, aamoo tísia no'o nakika mochikamekopapua, aamoo no'o pichikeriopua tiameo, no'oo te'ta no'o Noonochi eenamekapa.

²⁸ Neeea no'o Noono tiarirachi machenakame neeéa, weeechi enama-iaapa, pukaepa neeea ehpeo, i'ka weeechi mochikame toisaopua, no'o Noonochi no'rameripua, no'o Noono Riosi tiarichi yasimia.

²⁹ Waikao teemea Eesusi ajawariaa, chaachapakapua:

—jAa, ehpeo ma'chiame nayewakame muua, kihta itapitichi wa'achitarichi naewaka!

³⁰ Wa'atiao, ehpeo nane'rekame teemea aamoo, yooma ihta yomatíame machikamekopua, ke'chu ihta aamo iinatukioio, yooma nane'riamekopua.

³¹ Eesusia nehjiakapua:

—¿Ehpeoe, pichiwa pichikíame eemea, no'oo aatanakotiao?

³² Nape wa'a erakoai eemea, ki tehpe simiyachi ujumáite eemea, piineri toakaopua no'oo —chaaneka Eesusia—. Nape aamo ujumakoi, ki piineri kahtíai teerema neeea, no'o Noonoo no'o ahjama kahtíai teeremapua, Apoe noochi yasitoamekapa Riosiwaríao.

³³ Yooma i'ka aamo chaanekame neeea, kihta a'chi e'raka aamo mochtomichíopua. I'ka weeechi mochikaopua pehjó, itapiti a'chi tiame na'arari aiwamerí eemea. Nape eeme noochi ahjachi erakoamea kaawe erakomítapua, no'oo newitoríopa i'ka wehjoarichi te'ta na'arari noonoraopua, i'ka weeechi ki ka'karuma yooraka mochiníameo ye'kaka yasitoameo.

17

Eesusia ahpo Noono, ahpo ajawariawichio itani neesetori

¹ Eesusia wa'a cheesika taamo masitekoíopua mochípatiapua ku'itapi. Eesusia waikao, te'pa ne'nepakao, eee cheeka nayewekapua ahpo Noonoo:

—No'o Noonoo, asíkame neeéapa aamo yahcharíachio, aamo te'ta inataríia iintomiachio yomatíame i'ka wehjoarichi mochikamewichioo. Kaawe no'o iintomia tetewíjeranínia pu'kawichioo, neeéai aamoo tísia kaawe aamo te'ta inataríiaopua kíisi ki ku'itapísi ehkóríami o'íniaopua, ehpe i'ka taaweche no'o iintomeríopua.

² Muua No'no, reesiseri no'o ki'yakamemua, ki wahjíame ahjari kiamichíopua, yooma aata amochi paparaka e'enakameo, i'ka weeechi mochíkameo. Yooma pu'kao amochi e'enakame ahpo tatakori cheri-wepuawichioo, no'o ki'yakame muua pu'ka piipatemichio. Wa'a iintokame muua, amoe no'o uhjurakamekopamua i'ka weeechio, no'oo,

pu'ka tatakoriameo, pejana natetemichiopua tatakoririao, amoe wa'api kokosapuameo, te'ta weemera ahjari kiapuawichiopua ki wahjiamesi.

³ Neeea pu'kao, weemera ahjari ki'yamepua, noochi paparaka amochi paparaka tiame e'enakamekopapua pu'kao, aamoo te'ta pichiware Riosikamerakopua. Neeea wa'a iintokamepua pu'kao, pu'ka iintomichio amoe uutiamekapa, pu'ka iintomichio weeechi no'o naawatekamekopua.

⁴ T'ka weeechio neeea, aamo te'ta kaaweruma tiiao yomatiam weeechi aamo nayewakamenia; neea tiameo, aamo no'o nuureria i'ka weeechi no'o iintomichio, yooma iintokamenia wa'asio.

⁵ Ehpeo, noochi aamo tetewitepuapua, pu'ka amochio pu'ka ki nu'uti tisiwari aamo tiaopua, ke'chu i'ka weeechi naayachisiopua, taamo pirena te'tereniamopua taamo tiarichio.

⁶ Neeea i'ka no'o ahjama ohjokameo, yooma aamo tiia ma'chitekame neeeapa pu'kao, aachin tiamekopua aamoo. Ihjia aamo ijinuwakapao, no'o ijinuwapua tiame, amoeo wa'a tiame noochi tetewiniamekopua. T'ka aapoeo, no'o e'wekapao, aamo e'wekamekopapua tiameo.

⁷ Ehpeo ihjia, nane'reka mochitoamepua, yomatiam no'o tiia, amochi o'inia eenamekopua.

⁸ Wa'a tiame pahtekamepua, yooma no'o masiteriaopua no'o chuwaao, amoe inatarichi e'rario noochi eenamekopua nayewamichioo. Wa'a tiame pahtekamekapaopua, amochi paparamepua.

⁹ Pu'ka wa'a teeremichio aamo uuriaopua, aamo itaniamenia pu'kawichioo, kaawe inateka neesetomichiopua pu'kao. Wahjachi ki aamo ijinuwaopua, kihta aamo itaniamenia pu'kawichioo, aamoche ijinuwawichio noochi iintapariawichio itaniamenia neesetojerakao.

¹⁰ Yooma no'o ijinuwaa, aamo ijinuwapua tiameo; yooma aamo ijinuwaa, no'o ijinuwapua tiame. Pu'ka wa'a teereniachi ijinuwakao, ma'chiam piiripi tiame teemea.

¹¹ Neeea ki itipimapua i'wao, nape aapoeo i'wa itipimerapua. Pukachipa muua te'ta kaaweruma Noonoo, kaawe neesetopuapua pu'kao, aamo mochiwarikopua, pu'kao, apochi kaawe erakoka mochitomichiopua, taamo pirena te'teriachitia.

¹² Neeea i'ka weeechi kahtiaopua pehjo, kaawe inatekame neea pu'kao, amochi eename inatewarie. Aamo no'o uukeria ajawariopua, yomarika noochi paparaka mochitoamepua, nape piiripia ka'i, Ehkoriame Iyoterichio chiiachitia.

¹³ Ehpeo aamo kahtiachi no'ramerinia. Nape no'o ahjama ohjokameopua, weeka itapiti kaawe e'rari tuuyekamenia pu'kao, kaawe erakomichiopua noochitia.

¹⁴ Tuuyekame neeapa pu'kao, yooma aamo iintomia inatarichi eenameopua. Puuu aamo inatarichi eename uukamekapua, amochi ijinuwa eenepakame puuapua. Wa'a iikapa puuua, ki i'ka wehjoarichi ahpo ohjorewa iinuekaite puuapua, noochitia wa'achitia ki i'wa wehjoarichi ohjoekai tiamepua. Pu'ka i'wa ohjoeraemea, kiisi taamo nakika tetewamepua.

¹⁵ Neeea no'o ahjariao, ki aamo puuyanamichio itaninia i'ka wehjoarichio, ohso kaawe aamo inatejeraninia, i'ka weeechi ki ka'karuma noonoraopua, ka'chi yoramichiopua pu'kao.

¹⁶ Neeea ki i'wa weeechi ohjoerewaemekapao, wa'achi te'tiame no'o ajawariai. Pukaepa aamo neesetojeraninia pu'kao, ki apochi panisumichiopua Satanasio, apochi erapatekao.

17 Ku'imitia pu'kao, ahpo piipakameche mochtitonaretekapua pu'kao, aamo te'ta kaaweruma e'rarie iikachi naawesika, amochiche paparaka ohjoremichiopua pu'kao, kiisi sewina erapaka.

18 Neeea aamoo, te'ta no'o uhjuraretiachitia weeechi ti'tijoeri nayewemichioo, wa'achitia uhjurakame neeeai pu'kao, yomachi mochiwachiami nayewemichioopua, amochi eename tuuyewario.

19 Neeea, yomatame no'o ihsiwachio, aamoche kaaweruma tuuyewari ti'tijoeri tuuyeka ihsikamenia, pu'ka ti'tijoerio te'ta aamo ijinuwara enemichiopua, aamo pichiwariwachi te'ta paparakamekopa.

20 'Ki i'kache ajawariawichioche aamo itanania, yoomawichioopua tiameo, wahjachi amochi paparameriopua pehjii. Puuuepechi nokisimeripua amochi paparatekao, aamo tuuyewari nayeweka tuuyesikao.

21 Neeea aamo itanapua tiame ku'imichioo, yooma amochi paparaka mochikameo, te'ta kaawe ahpo nakika mochtomichiopua, te'ta pirena te'tereka, te'ta taamoo, pirena te'teriachitia. Pu'kaonia te'ta tamochitia pirena te'tereka mochtoteraninia, pu'ka aaata ki taamochi te'teriameopua, pichiwako erapamichiopua no'oo, amoe no'o Noonoo uhjuratiamekoopua.

22 Neeea yooma noochi paparakameo, piiripi wa'api pirenaturi iintapakamenia, piiripi wa'api pirenaturi teereka ohjoremichiopua, no'oo aamo no'o Noonochiopua tiameo, piiripichitia pirena te'teriachitia.

23 Neeea pu'ka noochi paparamechio, yasitoamenia no'o Riosiwario; muuu no'o Noonoo, noochio yasitoamemua tiameo, piiripi wa'api Riosiwariaka teemea taamo te'terewachio. Wa'a teereka piiripi Riosiwariachi teemea, yooma aaata piiripi tamochi paparamechi, yasitoame teemea piiripi teeka taamo Riosiwariwao. Wa'a teekao, aaata ki tamochi paparamea, tamochi paparameo ka'kaweruma itapiti yoorame tetewapaopua, kaawe ahpo nakika mochtioameopua tiameo, nane'rema puuuu pu'ka tamochi paparama iikachio, itapiti tisia kaaweruma iinuemekoopua. Waikaopu ki tamochi paparama, noochi paparapa ka'karuma yoorameko erapampua, itapiti kaaweruma ijinuemekoopua iikachio. Wa'a erapakaopua, pichiwa no'o tewekachi amochi o'inia eenameko erapampua, ki oowera tijeoko maeaka. Apoeoipua waikao, nane'remapua tiameo, wa'achitia ahpo nakiwamekopua amoeo, muuu no'o No'noo, no'no nakiyamechitia.

24 'No'noo, yooma tamochi paparakameopua, no'o ahjama mochtejeraninia pu'kao, pu'ka aamo no'o ki'yariaopua newipatemichio. Neeea tetewijeraninia no'o kahtiachi mochikaapa, tetewimichiopua neea muuukopua, ki ehpesioi wa'apitia ahjaka yasitoame, piiripi tiarichi wa'api, ke'chu i'ka weee naayachikoipua pehjio.

25 Muuu no'o Noonoo, Te'ta Kaawerumara muuuu, nape i'ka weeechi ki amochi inataka mochtioamea, te'ta kiisi aamo machiyamepua, aamoo te'ta kaawerumarakoipua. Nape neea, te'ta aamo machiyamerapua, ahkasi aamo te'ta tiarirachi, aamo wa'api tiarichi machenakamekapa. Yooma noochi paparakamea, nane'riamepua no'oo, amochi o'inia eenakamekopua.

26 Pu'kao neea aamo tiiao, ma'chiam tuuyekamenia, wa'api teetomeri neea amochi simiyame masitekao, aamo kahtiachi no'rakaio. Wa'a yasaka ku'isimania no'o Riosiwario, kaawe ahpo pirena mochtomichiopua pu'kao, kaawe ahpo nakika wa'achitia, taamo ahpo nakiyachitia.

¹ Waikao Eesusi teewesoopua ahpo Noono ahjama nayewakao, ajasika uumatotiapua Seeroni kohjochioopua, paonamina. Pao ajasisaapua waikao, itapiti taakiame echitiachi yeepo muiťiapua.

² Uurasia Eesusi noriwi na'arekamea, machiyamekapua tiame wa'asi wa'ao, weesa eenakamekapua wa'ao, taamo Eesusi ahjamao.

³ Ihji Uurasia, ne'neserosi pa'pamiratuameo pa'parisero pa'pamiratuameopua tiameo, ahjama ahpo kateweriai puua, muuwaeme soontaro ahpo kiapuaichioopua Eesusi chapipuamewichio. Ehjepamio Uurasia, muuwaeme soontaro yeeka wa'atukia ihtoame tetewetiapua Eesusi chapisa i'tomia wa'asi. Puu soontaro, yoomahka tahjetoka nokisiamekapua, ahpo merimacheta makotoka tiame.

⁴ Waikao Eesusia nane'riamekapua ahpo ikimiao, pahcha weripaka pejanao, iinatukekapua, wa'a e'nakameo:

—¿Aatana i'yame eemea?

⁵ Aapoeo chaachapakua:

—Eesusi, Nasare tťjoe.

Eesusia waikao chaanekapua ahpo i'yasiameo:

—Neeju puua.

Puu Uurasi Eesusi noriwi nehjamea, wa'achi weeripua tiame, Eesusi i'yasiame ahjama.

⁶ Puu Eesusi i'tomia e'enakamea: “Neeepua”, cheekopa Eesusio, ukana ruhjikapua majaka.

⁷ Waikao Eesusia eenechi iinatukekapua:

—¿Aatana?

Aapoeo eenechi nehjiakapua:

—Eesusi, Nasare ohjoeme.

⁸ Eenechi chaaneka Eesusia:

—Neesakotine. No'o i'yame enesaa, toipuapua no'o ahjama nokisiao, nonoramichioopua.

⁹ Wa'a tiame ikitiamea wa'ao, Eesusi eee cheeria enerepua ahpo Noono ahjama nayewaio: “Aamoe no'o kiatiao, piiripioi ki wekatekamenia.”

¹⁰ Waikao Siimoni Peeroa, ahpo merimachetaeka ma'chipaka, nakachi meteka tehpuenekapua ahjamina, pu'ka Marakoo tewaniameopua, te'ta ne'neserosi weripateriaopua.

¹¹ Nape Eesusia chaanekapua Peeroo:

—Yaapi katewesamua pu'kao. ¿Ki iijimerikosa neea pu'ka tisia chihpuame iijipasochi, no'o iijimichio no'o Noonoe kiatiam, no'o Noonoe e'rariaeopua? ¿Ki kajuka simitemerine pu'ka, no'o Noonoopua yorajera?

Eesusi iinatukeretiapua Aanasi

(Maateo 26:57-58; Marako 14:53-54; Ruuka 22:54)

¹² Waikao isaeri ya'yawichi soontarowaraa kapitaiwaraa tiame, chapisa purakapua Eesusio.

¹³ Pahchao Aanasi i'yetotiapua, Kaija si'yarao, puua te'ta ne'neserosikopua pu'ka taawechiamio.

¹⁴ Puu Kaijakapua, piie taawechio cheekamekaa: “Epeche kaawe enema piiripi wa'api mukisaa, yoomawichioopua, ki muuwaeme wahji-michioopua.”

Peeroa ki machiyoti Eesusio

(Maateo 26:69-70; Marako 14:66-68; Ruuka 22:55-57)

¹⁵ Siimoni Peeroa, nee Waania tiame, mekapi ajatoka na'naritokapua Eesusi i'toniachio. Neeea, machiwamekapapua pu'ka te'ta neeserosi

paamiraeopua, neeea yooremina pakikapua Eesusi i'toniachio, te'ta neeseriosi kaarira ta'perachioopua.

¹⁶ Nape Peeroo, ma'chi itipikapua muiwachio. Ehjepamio neeea, eenechi machenakaonia, wa'a muirachi inatiame oowitiame nayewekania, Peero reesemichioopua pakimichioopua ta'pechio.

¹⁷ Waikaoopua puu oowitiame iinatukekapua Peeroo:

—¿Ki muuupu tiame, i'wa upatiame masitewara?

—Ka'i —nehjiakapua.

¹⁸ Tuuroikopao wa'a nu'nurewaa, ihsawi choatiame kosoriapua. Wa'a ikisaopua wa'a ajakapua tatapaka, Peeroai wa'achi kahtiapua waikao na'isue, tatapaka.

*Te'ta tiopa neesetoamea, utewaeme iinatukewa Eesusi
(Maateo 26:59-66; Marako 14:55-64; Ruuka 22:66-71)*

¹⁹ Te'ta neeserosia, iinatukiapua Eesusio ihtana masitia, masiterachi simiyameopua tiameo.

²⁰ Eesusia nehjiakapua pu'kao:

—Yooma tetewachi masitekame neeea ti'tioejo ooweruopua tiameo. Ki seenepiche simiyame masitekame neeea napawikarichiamioopua, i'isaeri ti'tiopachiamioopua tiame, yooma i'isaeri nanapawiriachiamioopua. Kihta masitekame neeea noriwio.

²¹ ¿Achinikai no'o iinatukenamua? Aapoe iinatukepuapua ohso kaawe, no'o masiteria. Puu nane'renapua no'o cheeriao.

²² Wa'a chiioa Eesusio, chokichi weeriameraa, wewekapua chaaneka:

—¿Wa'a cheeka nehjianimua te'ta neeserosi paamiratuameo?

²³ Waikao Eesusia chaanekapua:

—Ki kaawe no'o cheekame enesoo no'o chaanepapua ihtanachi ki kaawe no'o cheerio, nape kaawe no'o cheekame enesoo, ¿kihtanawichio no'o wewemetemua?

²⁴ Anasia waikao purinurasaopua, Kaija i'yetonurakapua, piirechi te'ta paamiratuame neeserosi.

*Peeroa eenechi ka'itani Eesusi
(Maateo 26:71-75; Marako 14:69-72; Ruuka 22:58-62)*

²⁵ Kaija ta'perachio Peeroo tatapoioopua wahjachi ahjamao, aataa iinatukekapua pu'kao:

—¿Ki muuupu tiame puu tijoe chapitiame masiterawa?

Peeroa ahpo noriwitakao, cheekapua:

—Ka'iii.

²⁶ Waikao piirechi tiame Kaija seekaerachi kahtiamea, Peero tehpuneria nahkara tejimaraa, chaanekapua tiame:

—¿Ki pa'a aamo tetewikane pu'ka chapitiame ahjama, teewi itapiti taakeri echichi?

²⁷ Peeroa, eenchi ka'itakapua ahpoo. I'ka ahpo ka'itioopua, pu'ka wa'apichi kusuchacha totori oowiraa.

*Eesusi Piiratochi iinatukewa
(Maateo 27:1-2, 11-14; Marako 15:1-5; Ruuka 23:1-5)*

²⁸ Kaija petechi o'inia, Rooma yawichi ta'perachi i'totiapua waikao, wa'ao peereitaniachi. Wa'a mochioio, ma'chirepapua wa'asi. Nape wenejiameraa i'isaeri ki muikapua wa'ao, ki na'arame teerenariapapua ahpo piipariwachio. Wa'a pakisaapua, ki ko'kome teeremerikapapua Semejenato pahko koi'niameo.

²⁹ I'isaerio ki muikopao, Piiratoa machenaka chaanekapua pu'ka Eesusi u'pakameo:

—Ti'tijoeee, ¿ihtana wenejina eeme i'ka tijoeo?

³⁰ Aapoeo chaachakapua:

—Kihta iintokame enesoo, ¿aamo u'yepatariamare teeme?

³¹ Piiratoa nehjiakapua:

—Aamoe i'topapua pu'kao, aamo yooreka mochikae katewepuapua pu'kao.

I'isaeri pa'pamiratuamea chaachapakapua waikao:

—Merinare teemea pu'kao, nape Rooma yoorewaa, ki taamo toayamepua merimichioo.

³² Wa'a chaachapariachio, ma'chiamе naania tiamekapua achini yooraka meripuameopua Eesusio, kurusichi chuhchaka.

³³ Piiratoa eenechi pakika peereiniachiopua, Eesusio paaesa iinatukeripua:

—¿Isaeri ti'tijoeri yawichijuarekosa muuua?

³⁴ Eesusia nehjiariapua:

—¿No'o yawichiko e'ranimua amoe, oowerakoi wa'a chaanikosamua, inamukapa?

³⁵ Piiratoa nehjiariapua:

—¿Isaeri tijeokosane nane'remetiao? Ki nane'riame neeea nane'riao, nape aamo tetejimari wa'api, i'wa no'o aamo u'yepakamepua. ¿Ihtana iintokamemu naaju wa'a yorapua?

³⁶ Eesusia cheerepua waikao:

—No'o yawichitumiaa, ki i'ka weeechi enemeri puuua. I'ka weeechi yawichi enesaane ye'kario, iinuemiinia no'o wa'inamerio, ki no'o chapisa kiapuaichioopua i'isaeri ti'tjoerichiopua; nape no'o yawichiwamiachio, ki i'wa weechipua.

³⁷ Waikao Piiratoa chaaneriapua:

—Wa'a teesoo, ¿pichiwa yawichimua?

Waikao Eesusi nehjiakapua:

—Eje'e wa'atepua, aamo chiiachitia. Pu'kawichio naawakamenia i'ka weeechi eenakao, yooma ti'tjoerio, te'ta pichiwarichi simiyameo, machitemia. Yooma puu te'ta pichiwarichi te'terenariamea, no'o te'ta pichiwari chii, e'wiamerapua.

³⁸ Piiratoa cheeriapua:

—¿Ihtanajuarepu pichiwaria?

Eesusi peerierae merinurawa

(Maateo 27:15-31; Marako 15:6-20; Ruuka 23:13-25)

Wa'a cheesaapua machenakapua eenechi, isaeri ti'tjoeri nayewemia. Chaanekapua pu'kao:

—Kihta ki kaaweruma iintokame ihji tijoea, kihta tewakekamenia pukachio ihta ki kaaweruma iintorioa.

³⁹ Nape eemea senepi Semejenato pahkoio, piiripi peereso maa-machipamekopaopua, ¿ki i'kakamera puhjesa toijerani eemea, i'isaeri Yawichikamera Eesusi tewaniame?

⁴⁰ Waikao aapoeo weeru chaachapakapua eenechio:

—¡Ka'ii! ¡Pu'kao ka'iii! ¡Warawasikamera puhjepuapuaaa! — chaachapakapua.

Nape puu Warawasia, ichikoamekapua.

19

¹ Waikao Piiratoa nuurakapua, Eesusi wepipuachio wepirae.

² Eesusi wepisapa soontarora, yawichi mo'kori netesaopua wehcha apoche, mosokiratekapua na'araka. Wa'a yorasaopua, yawichi wisasori chuhchekapua. Puuu wisasoria, sehtanamekapua teesa.

³ Waikao soontarora Eesusi naaepakao, chaaniapua:

—¡Née, ne'neopu, isaeri yawichia! —chaachapaka wepayapua sekae.

⁴ Wa'a noonowiretioopua Piiratoa, eenechi machenakaopua Eesusi i'tokao, chaanekapua muuwari napawikameo:

—Née, ma'chipakania pu'kao tetewimichio, kihta tewakapa pu'kachio, a'chi tiame iintoriaopua ki kaawerumao.

⁵ Eesusia wa'a weeriapa waikao, yawichi mo'kori apoche wehcha netetiamee mo'koritetiame. Puuu Eesusia, yawichi wakirata wakirate-tiamekapua tiame, tepekuma wakira sehtamurame. Waikao Piiratoa chaanekapua wa'a muuwaeme napawikameopua, ti'tijoeo ooweru tiame:

—Wa'a weerimepu tijoea. ¿Ihtana iintotaria pu'kao?

⁶ Waikao puuu te'ta ne'neseriosi pa'pamiratuamea, wahjachi tiameopua yoorewa inatiameapua, Eesusi ne'neka siinakokapua chaachapaka:

—¡Kurusichi me'yaaa! ¡Kurusichi me'yaaa!

Piiratoa chaanekapua waikao:

—Ka'i neeea, ki merinariamena pu'kao. Te'ta merinaresaa, aamoe wa'api i'toka meripuapua, kurusichi chuhchakao. Neeea utewaeme iinatukeka i'yekai ki kaawe iintorio, kihta tewakamenia pukachio.

⁷ Waikao i'isaeri pa'pamiratuamea chaachapakapua:

—Ihji tijoe meripumechepua, wa'a chiame taamo nuurari yoorewewa mochikaa. Wa'a yorapuamepu, ahpoo Riosichi eenameko tuuyopa, oowera tamochitia tijoeakai.

⁸ Piiratoa waikao, wa'a tiame inamukapao, tísia seewepakapua pu'kao.

⁹ Eenechi yooremina pakiaopua, eenechi iinatukeriapu Eesusio:

—¿Akana eename muuua naaju? ¿Ihtana tijoe muuua naaju?

Nape Eesusia ki nehjiariapua pu'kao.

¹⁰ Waikao Piiratoa chaaneriapua:

—¿Kiisi no'o nehjiamemua? ¿Ki nane'renamua no'oo, aamo merime tiariemeko kurusichi chuhchakao, no'ooio aamo toime tiameko?

¹¹ Eesusia chaanekapua:

—Kihta iintomii muuua, ki wa'a tiame teeketieme enesaapua no'o Noonoeo, tepoona o'iniaopua. Nape pukachipa, puuu no'o amochi u'pakameraa, epeche na'ara noonoikamepu.

¹² Wa'a tiame inamukapa Piiratoa, achini teeka toipuaichio i'yakao, Eesusi pejanao ta'omamo o'raipua ti'tijorio. Nape i'isaeri ti'tijoria, simitekapua sisinakao, chaachapakapua:

—Pu'ka tijoe toisaamua, ki kaawe teeka itipimamua aamo te'ta yawichi-chiopua Seresa. Aaataai yawichi enepakamea, Seresa seepurawarapua.

¹³ Wa'a chaachapopa pu'kao, Piiratoa ma'chipanurakapua Eesusio. Waikao peerei kateweniachi yasirachi yasipakapua, nuurari yasirachi tewaniamechi, Euroe naewaniachio, Kawata, Tehtewetiame Pooe, cheeka chaniwame.

¹⁴ I'ka nokioio, oowetaweapapua wa'asi, pu'ka meere enemiachikapua Semejenato pahkoo, yooma kateweniachikapua wa'asi, pahkowichio. Piiratoa chaanekapua i'isaerio:

—Née, wa'a weeri aamo yawichiwaa, tesiwa yoratiame.

¹⁵ Nape aapoeo sisinakokapua:

—¡Kurusichi me'yaaa! ¡Kurusichi me'yaaa!

Piirato chaanekapua:

—¿Kursi chuhchaka meritarene aamo yawichi wa'api?

Nape i'isaeri ne'neseriosiai chaachapakapua:

—Ki'tiame piirechi taamo yawichiwaa, apoe Seresa yawichichepua.

¹⁶ Waikao Piiratoa, ki'yakapua pu'kao, kurusichi chuhchaka meripuai-chioopua, i'toka.

Eesusi kurusichi meriwa

(Maateo 27:32-44; Marako 15:21-32; Ruuka 23:26-43)

¹⁷ Waikaopua i'totia Eesusia. Waikao wa'a o'inia machenasaopua Eesusia kurusi mahtokao, ahkasi Mukukame Mo'ora Wakiyame tewaniachisi mahtotokapua, Euroo nayewaniachioo, Ókota tewaniachi.

¹⁸ Waikao wa'a ajasitioopua, kurusichi chuchatiapua Eesusia, ooka kurusichi chuchatiame naasipa chuchatia Eesusia.

¹⁹ Wa'a ikitioopua Piiratoa, itapitichi iyotenurakapua Eesusi kurusiwachi chuhchepuame, pukachio chiamekapua: "Eesusi Nasare tijoe, uurio ti'tijoeri yawichira."

²⁰ Muuwaeme wa'a enapaka iyonapua pu'ka wa'a iyotetiameo, waapi muuwarichikopua wa'ao mochiwachio. Pu'ka Eesusi kurusichi chuchatiameo naati, riekoo naewachi iyotetiamekapua, raatini nayewaniachi, euroo nayewaniachi tiame.

²¹ Pukaepa isaeri ne'neseriosi pa'pamuratuamea, chaachapakapua Piiratoo:

—Ka'te iyotemitiamua wa'a kurusichio: "Uurio ti'tijoeri yawichi ihjia" —cheekao. Ohso kaawe iyotemitia muuua kurusichio, eee cheeka: "Uurio ti'tijoeri yawichiko tuukame ihjia."

²² Nape Piiratoa nehjiakapua:

—No'o iyoteriaa, wa'a chiame iyotetiame puuuapa.

²³ Kurusichi chuchasaopa Eesusio soontarao, ahpo naachutekapua wisasorirao, naaochi ahpo. Nape ampawakira tepekumao, yomatiamie ihchiamekopa soontarao, ki si'pananariapao,

²⁴ pu'ka ampawakirao, ka'chi iika naachutame tiamekopa pu'kao, ahpo newitowa te'eriapua pu'kawichioo. Puuu wa'a noonoitiamea, ehkoriaami o'inia wa'a teeremio tuutiamekapua, Ehkoriaami Riosi Iyoterichio.

Puuu Ehkoriaami Iyoteria eee chiamepua: "No'o wisasoriwao ahpo naachutekapua, pu'ka wisasori newitowawichioo, apochi newitowa te'eka."

²⁵ Eesusi kurusichi waapio, wa'a ajakamea naatikapua: Eesusi yeeyera, Eesusi ye'chira, Eesusi yeeyera ko'chira tiame, Maaria Kereojá tewaniame uupira, wa'a ikisa Maaria Maarena tewaniame tiame.

²⁶ Eesusia no'oo, ahpo yeeye ahjama weeriamie tetewapao, chaanekapua ahpo yeeyeo:

—Ye'yee, aamo chokichi weeriamie, aamo taanapua ehpeo.

²⁷ Waikao no'oo, te'ta ahpo nakiya weerariao, no'o chaanekapua:

—Nee, ehpe waanamio no'o yeeyea, aamo yeeye enemapua.

Waika o'inia Eesusi yeeyerao, no'o petechi ohjoetekania.

Eesusi kurusichi mukuria

(Maateo 27:45-56; Marako 15:33-41; Ruuka 23:44-49)

²⁸ Wa'a cheesapa Eesusia, nane'riapa ahpo na'ara yorapua, wa'a tiame ikimio tuuyo Ehkoriaami Iyoterichi chiiao, ahsieme ikimichioopua wa'a chiameo, cheekapua:

—Paramunane.

²⁹ Wa'aoi kurusitereo wa'a weratiamekapua, itapiti cho'koame to'wame. Waikao wa'a isapatesa itapiti a'potiameo, iisopo kuhsira kuachi chuchasa ki'yakapua wa'apote, Eesusi pi'pika rupitumichioopua.

³⁰ Eesusia pu'ka pi'pisaopua nerojika, chaachakapua:

—Kuuwepakamenia wa'asi.

Waikao Eesusia, koomorasipakao ahpo iikao, ahpo Noonochi no'rapukapua.

Maateo 27:57-61; Marako 15:42-47; Ruuka 23:50-56

³¹ Waikao isaeri pa'pamiratuamea, pu'ka meere o'ichachikopua, ahpo te'ta iyoriwa taawechiopua pahkoo, Piirato itariaipua Eesusi chapakara kahsinepuaichioo, ikanati mukimichioopua erawisuka. Wa'a tiame itariai Piiratoa, ki tehe chuchumichioopua wa'ao, amori asiyamekopa resipuniame taawechio, pu'ka kurusichi chuchukuameo ikanati tekipusa katewepuawichioopua waikao, wahjipakame toaniachioopua.

³² Waikao soontarao, wa'a e'naka kahsinakapua chapakarao, na'pa Eesusi chokichi kurusichi chuchatiameo, piiripio pahcha, piireo neipa.

³³ Nape Eesusi chapakara kahponemiao, mukuriopa pu'kaopa, wa'atia toitiapua waikao, ki kahponesa chapakarao.

³⁴ Nape piiripi soontarao, nasijicherae checheka yeewatakapua Eesusi wachikachio, wa'a yooratiapao, eera wi'sukapua neerompakame.

³⁵ Nee Waani te'ta i'ka wa'a tiame tetewikamea, te'ta pichiwa chiame neea. Te'ta pichikepuapua i'kao.

³⁶ Ihji wa'a tiame ikitiamea, Ehkoriai Iyoterichi chiiapua, puua eee chanitiame: "Piiripioi o'wara ki kahsinetiapua."

³⁷ Pirenachi Ehkoriai Iyoterichioi, eee chiamepua tiame: "Puua tetewipuumepua, chokichi ajakamea, checheka otowinakapua."

Eesusi mukukatewewa

(Maateo 27:57-61; Marako 15:42-47; Ruuka 23:50-56)

³⁸ Neipa Eesusi mukusoopua, Oose Arimatéa mochiwachi o'inia eenakamea, Piiratochi eenaka itarepua reesiseri, Eesusi weerewara tekupumio tuuka, wa'a ikisaopua katewenario tuuka wahjipakame toaniachi. Piiratoa waikao, reesiserepua pu'kao. Puua Oosea, Eesusichi paparame eneriaipua tiame, nape noriwi teereka, seewiapa puua isaeri ya yawichio. Waikao Oosea, tekipusapua Eesusi weerewarao, i'tokapua wahjipame toaniachi.

³⁹ Nikoremo tiame, Eesusi ahjama naewakame piie tukao, wa'achi eenakapua tiame, piire weerewa aampa oosa mariki pehtiame u'matoame petejitiame i'toka, sewajuya mirira tewaniame, ároe teewaeme sewajuya ahjama na'petiame.

⁴⁰ Waikao Oosea Nikoremo tiamea, riino wisasori peeniajurichi isapatesaopua, ahjae ikapisapa ahpo yoyorachitia isaeri ti'ti'joerio, katewemia i'tokapua wahjipame toaniachi.

⁴¹ Eesusi kurusichi mukukachio, waapikapua wa'ao itapiti taakewa echitiachi. Wa'ao, weemera yeewatatiachikapua, mukukame tekipuachi, ki aaata tekiwachioopua pehji.

⁴² Wa'a katewetiapua Eesusia, waapikopa wa'ao ahpo mukiriachio, resipuniame taawechioi asiyachikopua wa'asi, Semejenato pahkowichioo, yooma kateweniachikapua wa'asi.

1 Maaria Maarenaa, piiari tukapoi eenariaipua wa'a Eesusi katewetiachio, nape wahjonatiame tewakapa wa'ao, yeetera tehteo ikicha iintapatiame,

2 u'masiriapua waikao taamoo tuuyemiao, Peeroopua no'oopua tiame. Puuua tamochi eenakao chaanekapua:

—Ma'chipaka i'toretia taamo Paamiraa wahjipame toaniachio, wahka i'toretiare puuua, ki nane'rena teemea i'totiachio.

3 Wa'a chiiopa Maaria Maarenao, ujumasika teemea, neee Peero tiameo, wa'a wahjipakame toaniachio nane'nemia.

4 Pirena ujumasikai teemea, pahcha asikania wahjipame toaniachio, epeche uwatiame u'masikapaa.

5 Nape pahcha asikainia, ki pakikania. Pakirachi chukipaka yooremina no'o ne'nioipua, wisasorirache wa'a maaniapua sa'runatiame.

6 Peeroa no'o pukamina asika yooremina pakisao, pu'kachi tetewikapua tiame, riino wisasoriche ahjae ikapitiame wa'a maaniame.

7 Moochi ikapitiamea wisasori, poanachi yachatiamae, kaawe ikapitiame.

8 Waikao neee tiame wa'a pakisaopua wahjipame toaniachio, kaawe ne'nesaopua yooreminao, pichiwa oijenario erapakania waikao.

9 Ki inatepai teemea wa'a tiame ikimioipua, ki pahteriapa teemea pu'ka Iyoteri Ehkoriai chiiapua, oijenamio tuuyoioipua pu'kao.

10 Wa'a tiame tetewisaapua wa'a yooreminao, Peeroa neee tiameo, nonoraka teemea taamo petechio.

Eesusia Maaria Maarena machejenena
(Marako 16:9-11)

11 Maaria Maarenaa wa'a itipikapua pehji, wahjipame toaniachi ma'chio, naaraka. Maaria Maarenaa wa'a itipikaio eenechi taamo petechi enasaopua, eee tiame taamo tuuyekapua:

—Neeea ma'chi itipisaa naarakao, yooreminapo no'o ne'nioipua chukipakao,

12 wa'a mochikame tetewakane ooka Riosi ku'iwari, tisia totosaname wakiraame; piiripia Eesusi poiriachi moota kahtiapua, piiree tarachitu.

13 Puuua no'o iinatuokekapua: “¿Achinkai naaranimua?” Waikao nehjiakania pu'kao: “Neeea no'o Paamira ki tewakapa naaramenia, ki nane'riapa ahka i'totiachio.”

14 Wa'a cheesaania ku'rika no'o ne'nepasoo, waapi weeriamae tetewakania aata, pu'kao Eesusikoi kiisi machiriania.

15 Puuua no'o, iinatuokekapua: “¿Achinkai naarani muuuu? ¿Aatana i'yani muuuu?” Waikaonia, tisia o'kewaekapaopua ki ma'chiamae tetewapaopua Eesusikoio, wa'a echitiame inatiame maaekao, iinatuokekania: “No'o Paamira wekatekapa naaramenia, ki nane'riapa aata i'toriameo. Muuu i'tokame enesaa, no'o tuuyepuapua ahka aamo teekariachio, no'o wa'a siimichioipua i'noramiao.”

16 Waikao no'o chaanekapua: “Maaria.” Wa'a cheesoche machika inamukania pu'kao. Waikaonia, tisia kaawe erapakao, ku'rika ne'nepakao chaanekania: “¡Naakona muuukaitepua, Masitari!”, euroe naewakao, Raawoni chaniwamepua.

17 Waikaonia chapakachi koorepakainia, iyoriwa iyoreka Eesusio, nape apoeo no'o chaanekapua: “No'o tooamua pehji, no'oo ki mooenamekopua pehji, no'o Noonochioipua. Nape muuuu no'o ma'masiterao chaanemitiamua, no'oo, no'o Noono kahtiachi moenamio tuuyo, pu'kao yooma aamo Noonorachi tiame; puuua apoe no'o Noonoa, no'o Riosiwapua, yooma aamo Riosiwatiame.”

18 Wa'asa tiame taamo tuuyekapu Maaria Maarenaa, taamo petechi no'rasaapua taamo tuuyemiao.

Eesusi ahpō ajawaria machejeneria

(Maateo 28:16-20; Marako 16:14-18; Ruuka 24:36-49)

19 Pu'ka wa'api taawechio amori tukapasipoiō, taamo isaeri ya'yawichi majayapao, taamo kariwa yeetesa yooremina mochikai teemea. Nape wa'a te'terenioio yeetaekao, senawato wa'a weeriamē tetewika teemea Eesusio. Wa'a werikao taamo teepotekapua cheeka:

—¡Kúira, kaawe erakoka mochiwíi! ¡Ka'te majakóo!

20 Wa'a cheesapa puuuu, taamo ne'netekapua ahpō sekachi, ahpoopua wachikachi chechetiachi tiame. Waikao tisia kaawe erakoa teemea, taamo Paamirao eenechi tetewapa.

21 Waikao eenechi taamo chaanekapua:

—¡Kúira, iika yachapasa eemeapa amochío!

Wa'a cheesaopua taamo chaanekapua:

—Neeea no'o Noono no'o uhjurariachitia, wa'achitia aamo uhjurame neeeai, eemepechi simitemichioipua no'o i'wa weeechi o'ineria no'o Noono tehkiwao.

22 Pu'kawichioo, neeeaa aamo kiamapua ku'iwario, no'o Noono utewarira utewarieme Riosiwari.

Wa'a cheesapao, tamochi pupuchekapua cheeka:

—Ía, amochi u'wi eemea, Riosi utewario.

23 I'ka Riosi kaaweruma tuuyewari aamo teetoachio, no'o Noono utewarie aamo nayewatuachio, yooma aata uuka tetewikame aamo nayewatuaō, cheriwetiame itipimeripua ahpō tatakoriario, Apoe te'ta no'o Noonoo. Nape ki apochi uuka tetewikamea pu'ka aamo nayewatuaō, wa'atia itipimeripua ahpō tatakoriario, kiisi cheriwetiame no'o Noonoo.

Toomasia, Eesusi oijenakame tetewani

24 Toomasia, piiripi puuu oosa mariki aampa ooka Eesusi ajawariaa, puuuu tiameo Okasauti teewataniamea, ki'tiaipua taamo ahjamao, Eesusi pukeri pahcha taamo mochikachi machejenuipua.

25 Nape teemea neipamio, tuuyekapua chaachapaka:

—¡Tetewakasai teemea taamo Paamirao!

Nape Toomasia, ohsotia chiiapua:

—Oowera wa'a chaachapani eemea, kiisi pichiwakoi. Nooe tetewisaape, pichikemania pu'kao. Ahkasi nooe sutue tahchinesaape raositeretetiachio, ahkasi nooe sekae ne'nesaape wachikachi yeewatatiachioipua tiameo, pichikemania.

26 Nape osanao taawechi neipao, eenechi taamo napawikoio wa'api ta'pechio, wa'achi kahtiapua waikao Toomasiai, taamo yooremina yee-taeka mochikoio. Wa'a te'terioi taamoo, senawato wa'a weeriamē tetewika teemea Eesusio, wa'a yooreminaopua taamo chokichi. Waikao Eesusia, taamo teepotekapua cheeka:

—Kúiraa, kaawe erakósa.

27 Waikao Eesusia Toomasi wa'a tetewapao, chaanekapua:

—Ehsoko naaju. Yaapi no'o ne'nesa naaju. No'o sekachi raositaka yeewatatiachio. Yaapi no'o ne'nesa naaju, no'o wachikachi yeewatatiachioipua naaju. ¿Ki neekosapu naaju Eesusia? Ka'te oosa aampa ki maaemitiama naaju, pichikemitiachemua.

28 Waikao Toomasia chaachakapua:

—¡Nee, pichiwa no'o te'ta Paamirakamera muuuu, Apoe no'o Riosywa!

29 Eesusia chaanekapua:

—¿No'o tetewapa pichikenapua ehpeo? Ki no'o tetewai pichikiamea, te'ta kaawe erakowa kiapuamepua no'o Noonoeo.

Aatia tiiachipua ihji iyotapea

³⁰ Eesusia muuwaeme itapiti ki maaeniame yoorakapua pehji, nape puuua ki yooma iyotetiamepua i'ka no'o iyotiachio.

³¹ Nape ihji no'o iyoteriaa, pukachi aamo pichikemichio puuua, Riosi tiarie naawakamechi pichikemichio, Eesusi Riosie Weratiamechi; yooma aata pukachi paparakameo, weemera ahjari kiapuamepua pukao, ahkasi ki wahjamesi ahjari.

21

Eesusia oowisani ahpo ajawariachi machejenena

¹ Neipa i'kao, eenechi tetewitiapua Eesusia, Tiiweria Pa'wechi suuwerachi. Eee teerekapua wa'ao:

² Wa'a mochimioi Siimoni Peeroa, Toomasi (Okasauti teewataniame tiame), Natanaéri (Kaana ohjoeme Arirea weechi), Sewereo tatanara tiameo, wahjachi ooka no'o ahjama Eesusi masitewara tiame.

³ Waikao Siimoni Peeroa, taamo chaanekapua:

—So'chi chapimia siimania, no'o sochichaira i'toka.

Waikao teemea, chaanekapua tiame:

—Siimpama teemeai aamo ahjama.

Wa'a chaachapasao siimpakapua teemeai, so'chi chapimiaopua pawekakerachi. Nape pu'ka tukawarichio, yooma tukao nokakai, kihta chapika teemea.

⁴ Piari taaa cherayoio, pukeri asitoa teemea suuwerachio, wa'a weeriame tetewaka teemea aatao. Ki machikai teemea pukerio, nape Eesusikai teereriapua, puuu aataa.

⁵ Puuua wa'a werikao, taamo sisinamukapua cheeka:

—Tehtëmarii, ¿weeka chapitú so'chiii?

—¡Ka'iii, kihtáaa! —chaachapaka teemea.

⁶ Waikao Eesusia taamo chaanekapua:

—¡Aamo ahjamina pawekakerachi ipasesa pu'ka aamo sochichairáo, wa'aope chapima eeméaaa! Waikao wa'a ipasao teemea, kiisi chechewa teemea sochichairao, ki ookapi chuchatopa so'chio.

⁷ Waikao neee Waania, Eesusi ne'nepaka machikapao, chaanekania Peeroo:

—¡Nee naakona! ¿Ki Eesusikaitepu puuu, puuu aataa taamoo sisinamukamea? Apoe taamo Paamirakaite puuua.

Waikao Peeroa, nane'resache Eesusikoopua, yaapiti u'masikapua ahpo wisasoriwa chuchamia, pujakamekapa puuua neerochi tekipanamiapa. Waikao chuchasache wisasorio, ikanati asinariapa Eesusi weeriachi, ikanati neerochi niipaka ka'keka akipakapua.

⁸ Teeme pawekakerachi itipikamea, tesiwatia panisutoka pawekakerachi sochichairao, suuwerachisi e'enaka teemea; so'chi chapitiachi o'iniaio, kiya piie siento matokahka eneriapua suuwerachisio.

⁹ Wakiyachi puuyasaapa, na'itiame tewitiapua wa'ao, wa'a ihsawichio piiripi so'chi wahseniame po'yapua, paani tiame.

¹⁰ Waikao Eesusia, taamo chaanekapua:

—I'norame ookapi so'chi, pu'ka weemera aamo chapiria.

¹¹ Waikao Siimoni Peeroa, pawekakerachi moenaka na'sonasaopua sochichairao, suuwerachisi u'pakapua setechi. Póochikame chuchatome

eneriapua, so'chi apoche weeweruma, piire sientoo ooka weerewa aampa oosa mariki ahka, so'chi eneriapua. Ki ookapikoi so'chi, kiisi tehpuria sochichairaa.

¹² Eesusia taamo chaanekapua waikao:

—E'enasaa wa'ana ko'komia.

Aaataai teemea ki iinatukeme erakoapua aatanakoo, machikapa teemea wa'asi Eesusikoo.

¹³ Eesusia pu'ka paanio, chi'wanasa taamo naachutekapua. Wa'achi iintokapua so'chioi chi'wanasa.

¹⁴ Ihji Eesusia paisa simiyachikapua, senawato taamo machejenia-chiopua.

Eesusia Siimoni Peero ahjama nayewanipua

¹⁵ Neipa ko'kosepatioopa, Eesusia chaanekapua Siimoni Peeroo:

—Siimoni Waani taanara, ζepeche nahkimua no'oo ki i'ka no'o aamo ajawaria wahjachitia?

Peeroa nehjiakapua Eesusio:

—Eje'e Paamira, nane'riamemua no'oo aamoo, nakiyamekoo.

¹⁶ Oosa simiyachio, chaanekapua Peeroo:

—Siimoni Waani taanara, ζpichiwa no'o nakiyamemua?

Peeroa nehjiakapua eenechio:

—Eje'e, pichiwa aamo nakiyamenia.

Waikao Eesusia chaanekapua:

—Kaawe neesetomitia muuuu naaju, no'o ijinuwaopua po'wa.

¹⁷ Eesusia Peeroo, paisa simiyachi iinatukekao chaanekapua:

—Siimoni Waani taanara, ζtiisiwá no'o nakiyamemua?

Peeroa, paisa simiyachi ahpo iinatukioia Eesusio, tísia yuuwesipakao, chaanekapua:

—Yomatiam nane'riamemua no'oo; nane'riame muuuu no'oo, káaatisia aamo nakiyamekoo.

Eesusia waikao chaanekapua pu'kao:

—Kaawe neesetomitia naaju, no'o ijinuwaopua po'wa, noochi parakameo.

¹⁸ Pichiwa aamo chaanenania, temarikaio muuuu, amoe apechuka seekara wakiratariaipua, waikamio ahkai aamo siminariachi siisimiri-aimua; nape aamo oochetupasoopua, aaata aamo seekara apechuneka wakiratemapua, ki aamo siminariachi i'toka.

¹⁹ I'ka Eesusi wa'a cheeriaa, Peero mukimia naewaka cheeriapua, a'chi teeka mukimia pu'kao, Eesusichi simiyame nayewaturiamekapapua. Neipa i'ka cheesao Eesusia, chaanekapua Peeroo:

—Nahpesa naaju. No'o na'naritomitiamua.

Eesusi ahpo weeraria te'ta nakiya

²⁰ Waikao neee Waania, wahjachi Eesusi ajawaria ahjama ihtoania, Eesusi pukamina nokisiwachi. Neeekapu Eesusi chokichi kahtiamaa, pu'ka Eesusio aari koi'wame koayoio, aaatakamera iinatukekamea Eesusio, aatanakoopua ahpo noriwi nehjimerio.

²¹ Waikao Peeroa, no'o Eesusi pukamina ihtoame ne'nepakao, iinatukekapua Eesusio cheeka:

—Paamira, ζihjipe? ζIhtana ikimera puuuu?

²² Eesusia chaanekapua pu'kao:

—I'kao no'o tewekachi o'inia eenachisi no'o ahjatenariao, ζihtanawichio nane'renariamemua pu'kao? Muuuu oowera no'o na'naritopuapua.

²³ Wa'a chaaneriopa Eesusio Peeroo no'o naewaka, yooma Riosichi paparakamechio, no'oo ki no'o mukimeriko erakowa, mehtariapua. Nape ki no'o ki mukimio wa'a cheeka naewariaopua Eesusia. Pu'kao Eesusia oowera chiiapua: "No'o pu'kao, ahkasi tewekachi o'inia no'o eenachisi ahjatenaresoopua seenekachio, ¿ihtana tiamepua aamowichioo?"

²⁴ Nee Waania, yooma i'ka no'o iyoterichi chiia, pichiwa chiame puua, nooe wa'api Eesusi ahjama oika tetewamekapa. Yooma ehpiami mochitoamea, te'ta pichiwa no'o chiiameko i'ka no'o iyotiao.

²⁵ Eesusia ki ookapi itapiti yoorariopua pehjo, ki yooma iyotetiamepua i'ka iyotaperichio. Yomatiamie Eesusi cheeriaa iintotiamie tiameo, yomatiamie iyotetiamie enesaa, pochikame yasipamiipua yomatiamie i'ka wehjoarichio, yomatiamie i'ka iyotaperi iyotetiamie, kiisi oowika.

Ehpeonia i'wasioi iyotesa kaawe e'raka itipiamentia, yooma Eesusi inisiria no'o tetewaria iyoteriapua. Wa'asi kajunania no'o iyotiao. Ehpeo cheriwemapua yomatiamie i'ka wehjoarichi no'o iyoteria inamukameo. Wa'asipua wa'asi.

Eesusi Ajawariae Nokitiame

Riosi Riosiwara enamo tuuria

¹ Kúira Tiiojiroo, weruma iyoriwa tiame. Kaaweruma kahtiare muuuu. Kaaweruma yasisaamua tísia kaawe enemiihua. Nee aamo iyotepuamea, aamo no'o pahcha simiyame iyoterichi iyotepuriaa, Eesusi Riosie Weratiame iintoria iyotepukamenia, masiteria tiame.

² Pu'kaonia, pukeri o'iniachisi ahkasi tewekachi apechunatiachisi Eesusio, yooma iyotekania iintoriao. Ihji Eesusia ke'chu moenai tewekachio, ahpo ajawariao Riosi Riosiwarie nuurerehua pu'kao, ahpo nayewatumichiohua pu'kao, neipa ahpo tewekachi moenasoohua.

³ Neipa mukukai oijenasaahua, Eesusia ahpo ajawariao, apoe wa'api ahpo tetewiterehua eenechio, ahpo masitera mochikachi machejeneka, ahpo ajawariao, pichiwa ahpo oijenario erakomichiohua. Eesusia ahpo ajawariaoahua tiameo, ahpo te'ta Noono ye'karichi simiyame nayewerehua, Apoe tisiwa te'pa kahtiaame.

⁴ Nape neipa eenechi oijenasaohua tiameo, ahpo ajawaria ahjama koayaio, Eesusia ahpo ajawariao, ki ahka puuyanurerehua Eerusareniopua pehjo. Wa'a cheesaahua eee chaanerehua:

—Riosi iintomia puuyemitiapua pehjo, no'oo aamoo ki ehpesi aamo nayeweka yasitoria.

⁵ Eemea ehpe taawechemio, neroie paatotiaamehua Waani Paatorieo, nape ku'we eemea Riosia ahpo Riosiwarie aamo paatomeripua, ahpo utewarie aamo teetomichio apochi simiyame nayewatukaohua.

Eesusia tewekachi moenaria

⁶ Piiechi taawechemi neipao, Eesusi ahjama mochikaio, Eesusi ajawariaa, iinatukerehua Eesusio:

—¿Paamira, ehpe taawechemi enetarepu aamo yawichitumiaa, yooma i'ka i'isaerichi ikimiaohua?

⁷ Waikao pukachi simiyameo, chaanere Eesusia:

—Pu'kao ki aamo nane'reporipua pehjo, i'ka itapiti Riosi iintomiaohua, apoekamera Riosi nane'riamekapaohua pu'kao.

⁸ Nape ke'chu aamo nane'rioiohua pu'kao, i'ka aamo chaaninia aamoo: Eemea Eesusiawari amochi enasoohua, Riosi utewarie teetomeri eemea no'o nayewatukao, Eerusareni o'inesaohua ahkasi yomachi Uurea weechiami ohjomeripua, Saamaria weechiami tiamé, yomachi mochiwachiami, pu'ka noochi simiyame nayewatuwao; neipami eemechitia noochi paparakamea, noochi simiyame nayewatuka nokisimeripua, ahkasi yomatiaame i'ka wehjoarichi mochiwachiami, noochi paparamichio nayewatukao.

⁹ Neipa i'ka cheesaapa Eesusia, ne'neka ajanioipua pehjo Eesusia, tewekachi apechunaretupua, ahkasi toomarichi wekaka.

¹⁰ Pu'ka ne'neka ajakioipua pehjo, senawato Eesusi ajawaria chokichi ajakame tetewiretupua ooka ti'tijoe, totosáme wakiraame.

¹¹ Ihji ooka Riosi ku'iwaria chaachaparehua:

—Arirea ti'tijoeerii, ¿achini iika wa'a teeka ne'neka itipina eemea pu'ka tewekachi moenaka akipariachio? Puuu wa'api Eesusia, ahpo wa'achi

teeka tewekachi moenariachitia, wa'achi teeka eename tetewipuumepua, kii ookapi ti'tijoeri yeeka tekiyame tewekachi o'iniao.

Maatia weraniame Uurasi teetoriachi

¹² Waikao wa'a ijikisaapua wa'a kaawichi Ooriwo taakeri echitiachi tewaniachi o'iniao, yoomahka Eerusareni e'enarepua eenechi, sawarachi oiwa keenako reesiwewachi.

¹³ Puuu Eesusie ajawatiamea, Eerusareni nonowasaapua, raampakarichi mo'moenarepua wa'a naanapawika mochikachi, naatia: Peero, Aakowo, Waani, Anteresi tiame, Eeripe, Toomasi, Waatorome tiame, wa'a ikisa Maateo, Aakowo Arajeo taanara, Siimoni We'muame teewataniame, naati tiame, Uurasi Aakowo poonira.

¹⁴ Wa'ao yooma puuua, wa'a nanapawiamie eneriaipua Riosichi iyoriwa nayewamia, Maariala Eesusi yeeyera, Eesusi poponiraapua tiame, wah-jachi ooweru tiame.

¹⁵ Seenepi simikame Eerusareni wa'apiopua napawitioio, Peeroa werisika nayewepua napawikameo. Wa'a napawikamea, piire sienta aampa piire weerewahka napawiriaipua. Pu'ka napawikameo Peeroa, chaanerepua:

¹⁶ —Riosichi poponiwaa pipiniwa tiame, no'o keepumitiaopua ku'witapio. Ehkoriaami Raawitaru iyoteriaa Riosi Riosiwarioe, aaata wahka ihtoriachi na'ara iintomeriko tuuriaa, ikikache itipirupa puuua. Uurasi wa'a iintomia nayewaka cheeriamepua, Uurasia pichiwa wa'a iintokamekopapua, pichiwa muuwaeme yeeka eenakamepua Eesusi chapisa i'topuawichioopua.

¹⁷ Puuu Uurasia, Eesusi ahjama taamo ohjoio, wa'a iintokamepua Eesusi na'arekao.

¹⁸ Pu'ka na'ara iintoriao teemekamera tetewikamepua, ahpo Eesusi na'ara iintoria nateteretiaepua, weee tarariamekopua Uurasio. Wa'a iintosaopua neipao, tekoratatipo wichika, yooma ta'pariamepua topachio, ma'chi wichika siiwarao.

¹⁹ Uurasi ikiriaa, yooma Eerusareni ohjoeme ti'tijoeria, tisia nane'reka ohjoemepua pu'kao. Pukaepa pu'ka we'e tarariao, Akerama teewaretupua, riekoo nayewarichio, puuu weee wa'a teewaraa, Eraeme Weee cheeka chaniwamepua.

²⁰ Uurasi ikiriaa, te'ta Wiika Iyotaperichi chiiachitia ikirepua, Raawi iyoteriachitiaopua, ehkoriaamio. Wiika Iyoterichio eee cheeriamie puuua:

Uuruchi toipuapua ohjirao,
ki aaata ohjoepuapua wa'ao.
Puuua cheeriamepua tiameo:

Pu'ka tehkiwa teetoriachio, piirechi werapuapua.

²¹ 'Pukaepa Uurasi tehki towariachio, piirechi werapuamepua, nape Eesusiche ahjama oikame, iiweta Apoe Paamirao, taamo ahjama oiyo.

²² Nape puuua Eesusio, Waanie paatoniachisi o'inia, ahkasi tewekachi moenariachisi tetewikame enemeripua. Te'ta pu'ka tetewakame nakiwamepua, taamo ahjama pichiwatamichioopua Eesusio, pu'kao, te'ta pichiwa oijenakamekopua.

²³ Waikao wa'a cheesoopa Peeroo wa'a raampa karichi napawitiachio, Eesusi ajawariaa ooka ne'neparepua waikao werapuameo, Uurasi Eesusie weratiamechitia teetomichioopua, aaata pu'ka ooka uutiamoo, Riosie uutiamekoopua werapuawichioo. Piiripi puuua, Oose enerepua werapuamea, Warawasi teewataniame, Uhto teewataniameopua tiame. Piire, Maatia tewaniame enerepua.

²⁴ Waikao Riosichi nayewarepua, chaachapaka:

—Muuu No'no tewekachi kahtiameraa, muuu te'ta machiyamerakapa pu'ka ti'tijoeri iikara te'teriaio, taamo ne'netepuapua aatanakamerakopua taamo weramiao, i'ka ookao. Amoe uupuapua i'ka werapuameo,

²⁵ i'ka Uurasi teetoriachi tehki werapuawichioopua, Uurasio simikamekopua pu'kaopua wa'asio, ahpo te'ta kokosa aiwamiachioopua wa'asio, ahpo ki kaawe iintoriawichioo.

²⁶ Waikao puuu oosa mariki aampa piiripi Eesusi ajawariaa, aaata pu'ka ooka piiripi werapuame inatariao, itapiti ihpapakana nane'repuamechi iyoterepua teewarao, pu'ka ihpapaniamechio nane'repuawichioopua Riosio, aatanakamera e'rariopua werapuameo. Waikao Riosie nane'repuame ihpapatiametio, Maatiachikamera wichirepua werapuamea. Wa'a yooraka nane'retioopua Riosie eratiameo, Maatiakamera weraretupua, Uurasi tehkiwara teetoriamechioopua. Waika o'inia Maatiaa, Eesusi ajawaria ahjama oisirepua, Uurasi tehkiwaeria yorasika, pu'ka Eesusi oosa mariki aampa piiripi ajawari ahjamao.

2

Riosi Riosiwari eenari

¹ I'ipari pahko asisoopua, yooma puuu oosa mariki aampa ooka Eesusi ajawaria napawiriachioopua,

² senawato te'pa tewekachi o'inia inamuretupua, weruma eeka cheetoamechitia. Puuu cheetochaniamea Eesusi ajawaria mochikachi, pochikame yasiparepua.

³ Waikao weeka yeenika tiame puuyarepua, na'ika tiame tajenarieme. Puuu na'i yeenia yooma Eesusi ajawariachi moochi chachasoopua yomatime wa'a yooremina mochikamechio, pochikame yasipare Riosi Riosiwaria.

⁴ Wa'a iikaopua Eesusi ajawariaa, pochikame ahjachi muipaterepua Riosi Riosiwario, yooma ihtaoi seesenu naeraoi kajuteka, Riosi Riosiwarietia kiaretia iiyenawa.

⁵ Pu'ka wa'a ikinioio Eesusi ajawariao, puuuu yomachi weeechi Eerusareni e'enakamea, yooma Eerusareni mochikameapua tiameo, pu'ka weruma eeka ahpo inamuriachi, ujumasirepua ne'nemia.

⁶ Waikao Eesusi ajawariaa wa'a e'enakameopua, yooma aaata pipiripi naewarichi, iiyenaka nayewerepua. Waikao wa'a e'enakame seesenu ti'tijoeria, ahpo wa'api naewachi nayewetiaopua Eesusi ajawariaeo, tisia wekamuwa erakorepua.

⁷ Waikao ahpo nayewa nayewachaniopao, tahpitika erakokao, chaachaparepua ahpo:

—¿Ihtana ijikikame ohjoare naaju ihji ti'tioea? Naakona, ¿ki Arirea ohjoemekosapu ihji ti'tioea?

⁸ Nape Arirea ohjoeme enesaa, ¿achini iika taamo nayewa nayewachaniamepua, yooma pipiripi taamo seesenu nayewamechi?

⁹ Ihji ti'tijoeri ahpo seesenu naewachi inamukamea, wekanami weeechi o'inia e'enakamepua: Paratia weeechi e'enakame, Meeria weeechi e'enakame, Eerami e'enakame, Meesopotami e'enakame, Uurea e'enakame tiame, Kaparosia e'enakame wa'achi, Poonto e'enakame, Aasia e'enakame tiame,

¹⁰ wa'a ikisa Rijia e'enakame, Paanjiria e'enakame tiame, Eejito e'enakame tiame, Riivia weeechi e'enakame tiame, Siirene weeechi waapi. I'wa nookapua tiameo, Rooma muuwarichi e'enakame, Iitaria weeechi

o'inia; ookapi ihjia i'isaeri naawakame enerepua, epeche ookapi puua isaeri enepakamepua.

¹¹ I'wachi nookapu tiameo, Kereta e'enakame, Aarawia weechi e'enakame tiame. Yooma ahka ma'chiame pahteka inamuame teemea pu'ka Eesusi ajawariao, ma'chiame taamo nayewa nayewachaniamekoo, Riosio yooma ihta peenia iintoriamekoopua taamowichioo.

¹² Yooma ihji ti'tijoeria, ki nu'unti peenia erakorepua, ki teesá peenia tiame ikitiopua wa'ao. Wa'a erakoapaopua, chaachaparepua ahpoo:

—¿Ihtana ikiwame i'wao? ¿Ihtanapua?

¹³ Nape aaata wahjachia, na'arakao chaachaparepua:

—Aa puua, nawajikamepua.

Peero naewaria

¹⁴ Wa'a chaachapopa Peeroa, yooma pu'ka Eesusi ajawaria ahjama weripakao, pu'ka ti'tijoeri ahpoo nawajiam teewariao, weeru sisinaka chaanerepua:

—Yooma ti'tijoeri yomachi e'énakamea, yooma i'wa Eerusareni ohjoeme tiameá, kaawe no'o keepumitiapua pahchuo.

¹⁵ Teemea, kiisi nawajika chaachapamepua. ¿Aatana nawajita pi-
arikooiopua pehjo?

¹⁶ Ihji taamo ikiyaa, ehkoriaami chanitiamepua, Ooeri iyoteriachi, Riosi nayewatura. Ihjia cheeka iyoteriaipua:

¹⁷ Neipami taawechiamio, Riosi nayewatura kajumiachiopua wa'asio,
Riosia cheeriaipua:

Yooma weechi mochikawewichioo, no'o Riosiwari kiamania pu'kao;
yooma noochi paparameo, aamo tatana tehtemario, no'o kaaweruma
nayewamichioo,

aamo mamaraopua tiame, wa'achi chaachapamichio;

aamo tehtemario, ka'karuma yoorari inatatemichioo pu'kao;

o'ochetiamea yayawatiamea tiame, peenia tiame teemumichioo
kochirewachio,

ahpo peenia erakoa tewekachi mochipua.

¹⁸ Pu'ka taawechiamio, no'o seekarachitia mochikameo, ti'tijoeo ooweruo
tiameo,

no'o Riosiwari yahchemania pu'kao,

noochi simiyameo peeneka nayewamichioo, ki se'wi simiyame;

¹⁹ Neeea tewekachio, itapiti tetewitemania neipamio,

itapiti peeniatiwari uurapari tetewitemania neipami teetomeri wa'asi,

wehchioi itapiti era uurapari teetotomania waikamio,

itapiti na'i uurapari tiame, itapiti morowa tiame.

²⁰ Taaaai tukapamapua, meechaai eeraka tiame ikimapua sehtanasipaka,
ke'chu no'o aamo Paamirao Riosi Tijoetukame eenoio pehjo,

yooma wa'a tiame teetomeripua, nape no'o Taana eenaiopua Tijoe
Tijoetukameopua,

tahpitika teetoka enameripua, pu'ka taawechio.

²¹ Yooma pu'ka Riosi Tijoetukamechi paparakamea,

nepatepuamepua pukao, tatakoriwao.

²² 'Eeme i'isaeri ti'tijoeria, keepusa i'ka naawesari: Nane'rena eemea
Eesusi Nasare ohjoemo, Riosie weratiamekopua pu'kao, pu'ka weruma
itapiti, peenia tiame ihsiriapa, Eesusia pukae peenia ihsiauae ahpo
pichiwatarepua, pichiwa Riosie weratiamekopua ahpoo, pu'ka taamo
nane'reka mochitomichioo.

²³ Nape ihji Eesusichi ikitiamea, Riosi e'rariachitia teerekamepua, Apoe Riosi Taanarao, amochi kiatiamekopua meripuaichio. Eeme wa'api nokakamepua pu'kao, nanaaramechi ki'yakao. Pukaepa wa'a noonoire eemea, kurusichi meripuaichioo.

²⁴ Nape Riosia i'ka ahpo Taana Eesusio, eenechi ahjateru puuua, oijenatekao. Wa'a iintoka Riosia Eesusio, newitoterepua wahjipaniamemo; wahjipaniamemo ka'chi iika newitome tiamekopua Eesusio.

²⁵ Taamo yawichi ehkoriaami Raawitaru ikipo tuuriai, i'ka Eesusi ikiria cheeka cheekame puuui, eee cheeka iyotiaiopua:

Neeea no'o Noonoo, ki piineri no'o toaka tetewamepua,

pukaepa no'оче ahjama inisiametewamenia,

pukaepa ki majayamenia noochio, apoeo no'o ahjamakopua pu'kao.

²⁶ Pukaepa peenia e'raninia noochio, no'o iikachio, pukachi ahjachi e'rapa; pukaepa no'o yeenieoi, ta'iria nayewamenia wa'a e'rapa;

no'o weerewaai ahjachi e'ramepua, ahpo oijenatepua mukukai, amoepua No'noo.

²⁷ Muuua no'o iikaoi, ki toimapua wahjiparichio,

aamo Taana Te'ta Piipari weerewaraoi, kiisi toimamua pikamichioo.

²⁸ Muuua no'o tetewitekamemua aachin iintoka no'o mukukoio,

eenechi no'o ahjatemo; wa'a ikitiapao neea,

tisia ta'iria yasitomerikopua, aamo kahtiachi ahjamao.

²⁹ 'Ihji ehkoriaami Raawi wa'a cheeriao, ma'chiametewamenia ki ahpo weerewa nayewaka cheerepua, apoeai Raawitaruo, wetemajitiamekopua mukisoo, i'ka Raawitaruo tetewikame teemea wetemajitiachio.

³⁰ Ihji Raawitarua Riosie naewaniamekapa, ma'chiametewamenia enerepua, i'ka Riosi ahpo chaaneretiao, pichiwa ahpo tetejimarisiwachi machenamerikopua piiripi aata yawichi, ahpo tetejimariwachi yawichitumeri.

³¹ Wa'a tiame pahetekapa Raawitarua, ke'chu ehpiami simiyame ikiyoiopua pehjo; pukaepa, wa'a cheeka iyoterepua Eesusi oijenatepua, ka'chi iika pikamerikopua weerewarao, wa'a iikaopua, kiisi itipimerikopua wahjiparichio mukukaio.

³² Ihji Ehkoriaami Iyoteri no'o aamo tuuyeriaa, Eesusi naewaka cheetiamepua, i'ka Eesusio, Riosie oijenatetiame. I'ka wa'a ikitiameopua teemea, tetewakame teemea.

³³ Ehpeo Riosie Eesusia, tewekachi itoretupua, pu'kao ehpeo ahpo chokichi yasitenapua, te'ta ahpo weruma teerewaeka. Riosi ahpo ahjama yachapasaopua Eesusio, tamochi teerepanurarepua ahpo Riosiwari, ahpo utewarie teetopuawichio, ihtaai ahpowichio nokiwa. Puuupua ihjia, ehpe i'wa aamo tetewariaa, ehpe i'wa aamo inamuriaopua tiameo, yooma i'ka itapiti aamo naewachi taamo nayewariaopua.

³⁴ Waikao, ma'chiametewamenia pichiwa ki ahpo naewaka cheere Raawitarua, ki apokamera ki moenariopua tewekachio. Pukaepa Raawitarua, Eesusi ahpo Paamira naewakaopua, eee cheerepua:

Apoe no'o Noonoo Paamira Riosia, chaanerepua no'o Paamira weechi enamerio:

"T'wa yasipamitia no'o ahjamina,

³⁵ ahkasi no'o aamo seepurawao newitoachisi,

ahkasi aamo taarateru so'mipaka tesiwa te'tereka toapachisi."

36 'Yooma i'isaeri ti'tijoeria, te'ta weruma nane'rewa iintaka mochtitop-uapua, i'ka Eesusi aamo me'yariaopua kurusichio, ki nu'uti teerewa kiare-tiame eneriopua pu'kao, pu'kakamera te'ta Noonorao, ki nu'uti Paami-ratumichio uuriamekopua pu'kao, yomatiame wehjoarichi mochikame ti'tijoerichio, yooma ihta yomatiame i'ka weechi iintuameopua tiame.

37 Waikao i'isaeri ti'tijoea, aapoe me'yario tuuwapa Eesusio, ki teesa iiyana erakorepua apochio, ahpoo ki kaawe noonowirio tuuwapa. Wa'a erakoapa puuua, iinatukerepua pu'ka Peeroo, yooma wahja Eesusi ajawariaopua tiameo, chaachapaka:

—¿Ihtana noonoita teemea ehpeo, taamo ki kaawe nokaria kaawe itipipuawichio?

38 Peeroa waikao chaanerepua:

—Eemea, Riosichi aamo ma'chitapuapua ohso kaawe, pu'ka aamo ki kaawe noonowiria erakoao, Riosio eemea, aamo cheriwenurapuapua. Pu'ka ki kaawe aamo noonowiria erakoao, Riosichi aamo paatoka tete-witepuapua. Aamoo kaaweruma inatamekopua, Riosi e'rariopua amochi yasipariopua ahpo Riosiwariae.

39 Ihji Riosiwariae paatoninamea, Riosi ehkoriami o'iniao taamo kiamo tuuriaopua, aamowichio, aamo tatanawichio, seesenuwichio, tiame, yooma Riosichi paparameropua tiame, Riosichi e'enakame.

40 Peeroa tehpe weeka itapiti tuuyerepua pehjo, apoe Riosie Weratiameo, Eesusikopua pu'kao. Wa'a cheesaopua chaanerepua tiameo:

—Yooma ki ka'karuma nokiwameopua ti'tijoeo, poanatuapua pu'kao.

41 Waikao, yooma Riosichi simiyame Peero nayewaturia pichikekamea, ahpo paatonurerepua, yoomahka pipiripi Riosichi ma'chitaka, ahpo ki ka'karuma yoorariao. Waika taawechio, paika miiri ahka Riosichi eneparepua, te'ta Riosichi paparakao, yooma Eesusi ikiria pichikekameopua, iintoria.

42 Wa'a iika paatotinamea, yoomahka Riosi chiia na'naritorepua, pu'ka Eesusi ajawariae masiteriao. Puuu papatotinamea, waika o'inia ahpo nanapawirepua, wahjachi Eesusichi paparama ahjamao, kaawe erakoka teeto-miaopua, Riosichi nayewamiaopua, Eesusi Aari Ko'karia, yorasimiaopua.

Pukerio aachin te'tereria Eesusichi paparakameo

43 Waika o'inia yomatiame Eesusichi paparakamea, Riosie tisia peeniati-wari tetewiwa mochtorepua, Eesusi ajawaria nokisiwaeopua.

44 Yooma Riosichi paparaka mochikamea, yoomahka ahpo kipotiame eneparepua, ihtaohi ahpo kipoteka mochipuameo.

45 Ihjia, a'chitia ahpo nakisiachi, ahpo ku'isiam e'nereropua, ahpo iinueka itapiti nehjisa.

46 Tiopachioi ki toarepua napawikaopua, senepi taawechi. Ahpo ta'pechioi napawisaoi tiame, yooma ahpo kaawe uuka mochtorepua, pu'ka Paamira Aari Koi'wameopua, koayaio. Wahjachi kooameopua tiameo, ahpo kipoteka ko'karepua pu'kao, nape kaawé erakoka.

47 Ihji we'wemera Eesusichi paparama, tisia kaawe tetewiniame eneropua aataaeoi wahjachio. Puuu we'wemera Eesusichi paparasiamae, wahjachi paparakame ahjama enepasirepua, Riosie.

3

Chookopakame kokoriame yachapatewa

1 Piire taawechiamio, Peeroo Waani tiame tiopachi e'noiopua, arikiri Riosi ahjama nayewamia tiopachio.

² Wa'a tiopa muirachio, yasariai aaata chookopakame kokoriame. Wa'a tiopa muirachio, puuu rojomi kokoriamea, wa'a ujuparetiaipua senepi taawechio, ihko itamichiopua wa'ao, Peeniatiameteewaeriachi muirachio.

³ Puuuu, Peero Waani tiame tiopachi muiyame tetewapao, ihko itanerepu'kao.

⁴ Nape Peeroa Waani tiamea, chaanerepua:

—Ehsoo, taamo ne'nepao.

⁵ Waikao kokoriamea ne'neparepua, itapiti ahpo kiapuame maaeka.

⁶ Nape Peeroa cheerepua:

—Toomio ki iinuenia, nape aamo kokoriao aamo yachapatemia iinuenia: Eesusi Riosie Weratiameo, utewarie.

Wa'a cheesaopua chaanerepua:

—¡Werisísaa! ¡Kaaweruma oisísa saukame!

⁷ Waikao Peeroa ahjamina sekachi chapikao, werisipurepua. Waikaopu chookopakame sautetiamea, pu'ka wa'apichi werisipuniaio, tonochi utewarepakaopua, oisirepua.

⁸ Wa'a iika oisisaapua chookopakamea, tísia kaawe e'raka niinipakao, Riosichi papararepua; wa'a inisika pakirepua tiopachio.

⁹ Pu'ka chookopakame oisikameo, yooma ti'tjoeri tetewarepua pu'kao, Riosio ahpo iintoria pukachio, tísia cheriwema ki'yaopua pu'kao, tísia kaawéruma naewakaopua Riosichio.

¹⁰ Yooma machirepua chookopakame sautetiameo, puukopua chookopakame kokorekameo, tiopa muirachio yayasamekoopua pu'kao, i'isaeri tiopachi, Peeniatiameteuwaniachi yayasariameo, ihko itaká. Wa'a iikame tetewikame chookopakameo, yooma weruma peenia erakorepua chookopakameo, wa'a ikikame tetewapao.

Peero masiteria tiopachi

¹¹ Peeroo Waani tiame tiopachi ohjoio, pu'kao tiopateriami noki-sioiopua Saromoni tewaniachi, puuu yachapakamea, chokichi weritoriaipua tiameo. Waikao yooma ti'tjoeria, wa'a ihtoame tetewapa yachapakameo, wa'a ujumasirepua ne'nemia, tísia peenia erakokaopua yachapariopa.

¹² Peeroa wa'a noonoikopao, cheerepua pu'kao:

—Eeme ti'tjoeri, ¿achini iikai taamokamera weruma erakona eemea, taamoe utewarie yachapaterio erakoka i'ka tijoe?

¹³ Ka'ipua. Ki teemekamera iintokaitepua. Keepusao naaju. Ihji saute-tiame aamo tetewariaa, Riosikamera iintokamepua sautekao, ahpo te'ta utewarie, puuu wa'apia Aurani Riosiwara, Ihsa Riosiwara tiame, Aakowo Riosiwara wa'achi. Puuu Riosiwara iintokamepua, aamo ehkoriame o'inia Riosiwara. Puuu wa'api Riosi ihsikamepua, Eesusi werumatakaioipua, ahpo Seekaechitia yasimichioopua. Pu'ka eeme i'isaerio, Piiratochi nehjaria meripuaichio, Piirato ki merinarioio aamo utewa yooraria meripuaichio.

¹⁴ Eemea Piirato, Eesusi Te'ta Kaawerumara puhjenarioipua, tijoe ko'yakamera itaria, puhjepuawichio.

¹⁵ Wa'a nokaka me'yakame eemea Eesusio, pu'ka Eesusi te'ta ki wahjiamé ahjari taamo ki'yameopua. Eemea pu'ka me'yarepua me'yo, nape Riosia eenechi oijenaterepua pu'kao. Yooma i'kao, taamoe wa'api tetewakamepua, teeme Eesusie wa'api ajawátiamé.

16 Ihji tijoe aamo machiyachitia ikiria, Eesusi utewarira iintokamepua sautekao, tonochi utewatekao oitekao. Ihji wa'a ikitiamea i'ka tijoecho, Eesusichi paparakapa wa'a ikitiamepua, yoomá aamoo, tetewachi.

17 'Eeme no'o tetejimari wa'api, nane'renania aamoo, aamo pa'pamiratuameopua tiameo, ki nane'riamekopua aatanakoo, wa'a noonowiriopua Eesusi me'yakao.

18 Nape puuu wa'a aamo noonowiriana, wa'a teeremiapa wa'a noonowirepua, wa'a ikimio tuutiamekapa, ehkoriai Riosi nayewaturaeo, Aapoeo chaachapariapua, ihji Riosi Uutiamea, tisia aiwameri puuuu.

19 Wa'a teesoo pu'ka aamo noonowiriawichioo, Riosichi e'enamitia eemea, apoe aamo noonowiriawichioo, aamo cheriwemichioopua, pu'ka aamo noonowiria Eesusichio, ki peteremichioopua wa'asio.

20 Wa'a aamo noonoisoopua, eenechi uhjupueame eemea i'ka Riosie Weratiameopua, pu'ka aamo puuyetoka mochitoao weeechi yawichitumeriopua, apoe yasipamichioopua waikao, aamo yawichichitia. Ihji enapuame aamo puuyeka mochitoaa, ihji Eesusi puuuu, ehkoriai Riosi nayewatura chaachaparia.

21 Nape Eesusia pehjo, tewekachi yasimeripua pehji, ahkasi Riosi yahchariachisiopua ahpo eenechi enamiachio. Waika enasaapua Eesusia, te'ta kakupachi aamo iintapameripua i'wao, te'ta ehkoriai Riosi nayewatura chaachapariachitia.

22 Moisetaruai, ahpo Ehkoriai Iyoterichio, cheeriaipua: "Apoe taamo Paamiraa Riosi, aamo tetejimarichi ma'chipamapua, piiripi noochitia Riosi naewame. Yoorepuapua pu'kao, yooma ihtaoi aamo nuuria.

23 Aata ki e'wakamea pu'kao, kihta teeremeripua Riosichio, poanachi te'teremeripua Riosi ijinuwarachio, ki seená aampasi."

24 'Yooma puuu Riosi na'nayewakamea, wa'achi chaachapariamepua, yooma i'ka ikitiameopua, Saamueri taawechi o'inia ahkasi ehpesi.

25 Yooma Riosi aamo kiamo tuuriaa ahpo na'nayewaturachio, kajukame itipimeripua amochi enasoopua, pu'ka Nayewatura Riosi enamo tuuria. Nane'riame eemea tiameo, Aurani ahjama aho katewiaiopua Riosio, cheeripua Auranio: "Amochi machenameripua piiripi tijoe, yoomá weee mochikamewichioo, ki teesá kaawe iintomeri."

26 Pukaepa aamo i'isaeri ti'tijoerio, Riosia Eesusi naawatesao, amochikamera uhjureripua pahchao, amochi pahcha cheriwepuawichioopua tatakorio, aamo toinaresoopua aamo ki ka'karuma nokayao.

4

Peeroa Waania tiame, ya'yawichi iinatukewachi

1 Neipa taawechiamio, Peeroo Waanio tiame ti'tijoeri ahjama nayewioio Eerusareni tiopachi masitekao, wa'a e'enarepua ookapi tiopachi neesetori. Puuuu piiripi kapitai yeeka e'enarepua, tiopachi inatiame, naati yeeka tiame, saruseo ti'tijoe, puuuu Moise nuurarira neesetoame enerepua.

2 Puuuu nekamucherepua Peeroo Waaniopua tiame, Eesusio meritiai eenechi ahjariae, pichiwa iintapariopua tuuyopua, eenechi ahjaniamio.

3 Puuuu wa'a erakoapao, chapisa yeeteparepua pu'kao, nape tisia aarikopua wa'asio, meerewichio toarepua katewepuao.

4 Nape muuwaeme ti'tijoe ooweru tiamea, kaawe e'raa inamukamea pu'ka eenechi ahjapuame tuuyewario, pichikerepua. Pu'ka wa'a ikipuame pichikekamea, ahkasi mariki miiri enetorepua, ti'tijoeche ihtetakao.

⁵ Pu'ka meereo i'isaeri ya'yawichia ahpo napawirepua, Peero katewemia Eerusarenipua. Wa'a napawikamea tiameo, tuuyewari pa'pamuratuame enerepua, Moisetaru nuurari neesetoame.

⁶ Wa'a mochirepua tiameo, Aanasi te'ta tiopachi paamiratuamera, wa'a ikisa Kaija, Waani, Arejanto, wahjachi tiame te'ta tiopachi paamiratuameo, tetejimara.

⁷ Waikao wa'a napawisaapua, ahpo napawiriachi upanurarepua Peeroo Waani tiame. Pu'kao upatioopua, naasipa ajawaka iinatukerepua, chaachapaka:

—¿Aatanachi utewaeka peenia nokayame eemea, pu'ka ki maaepori aamo nokayao? ¿Aatana reesisewachi wa'a nokayame eemea?

⁸ Waikao Peeroo, Riosi Riosiwari ku'irae naewakao, cheerepua:

—Yooma eeme te'ta pa'pamiratuameopua ti'tijoeri,

⁹ i'ka rojomi taamo cheriweka sauteria katewenariao, pukachi simiyame taamo iinatukiao,

¹⁰ ma'chiamie chanimania pu'kao, yooma aamoopua, yooma aamo i'wa napawikameopua, yooma aaata i'isaeriopua tiame. Ihji tijoe i'wa weeriane aamo tetewachio, Eesusi ihsikamekaitepua yachapateka ahpo utewariego, Nasare tijoe enekame, Apoe puuu aamo merinureria, nape Riosio eenechi ahjateria.

¹¹ Ihji Eesusia, aamo wa'api ipaka tetewariapua, nape ehpeo tisia nateyame enepakame, yomatiamie ihta itapitichio. Ihji Eesusia, tehte te'ta nateyamechitia enepakamepua, itapiti tehte te'ta kaari naawarachi yachaniamechitia.

¹² Ki'tepua wa'asi i'ka weechio, aaataai taamo tatakorio, te'ta puhjiamea.

¹³ Waikaoopua ya'yawichia, Peeroo Waani tiameopua, kihta seeweka nayewiopua pu'kao oowera ti'tijoe kai, tisia pepeniamiekopua pu'kao, tahpitika eraparepua. Waikao nane'rerepua pu'kao, Eesusi ihsiriopua masitekao.

¹⁴ Waikao pu'ka pa'pamiratuamea, pu'ka yachapatiamiechi simiyameo, kihta chaachapame e'rarepua, pu'ka saukameo wa'achi weeriopua pu'kao tetewachi, yachapakame wa'asi.

¹⁵ Waikao Peeroo Waani tiameo, ma'chi puuyanasaopua ku'itapio, aapoeche ahpo nayeweka itipirepua waikao, ihtana ahpo noonowimiao.

¹⁶ Puuuu ahpo chaachaparepua:

—¿Achini yoorata teeme i'ka ti'tijoeo, i'ka nokariao i'wa Eerusarenio, yooma nane'reniamepua wa'asio, ihji oika yachapatetiamea, pichiwakooopua? Pu'kao teemea, ka'chi iika ka'itametepua.

¹⁷ Kihta yorametepua tiiao, nape a'chitiao teewetenia nakiyame puuuu, Eesusichi simiyame masitiao, ki weruma mehtamichioopua wa'asio. Mamajochatia kaawepua pu'kao, teewemichioopua wa'asio, pu'ka Eesusichi simiyame masitiao.

¹⁸ Wa'a erapasaapa puuuu, Peeroo Waani tiameo, eenechi ahpo mochikachi upanurerepua. Wa'a upasaapa pu'kao, utewaeme chaanerepua pu'kao, kiisi masitemichioopua wa'asi Eesusichi simiyameo.

¹⁹ Nape Peeroo Waani tiame wa'a chaanetiapao, chaachaparepua:

—Eemea, eeme wa'api ne'nepuapua aatakamera yoorepuameo, Riosioi, aamo chaachapaoi,

²⁰ nape teemea taamoo, kiisi teewemeriko erakoamepua taamo teterario taamo inamuriaopua tiame Eesusichio.

²¹ Waikao isaeri pa'pamiratuamea, oowera mamajochasa toarepua Peeroo, Waaniopua tiameo. Ki wepisa toarepua pu'kao, muuwaeme

ti'tijoe ooweru tiameo, Riosi peenia ihsiwa pu'sereka tetewiriopua pu'kao. Pukaepa ti'tijerio, majawekaopua tiame.

²² Ihji pa'pamuratuamea, kihta chaachapame erakorepua aapoeo, pu'ka sautetiameopua, apoe wa'api nayewame tiopua pu'kao, ooka weerewa paamuamekopua tijoeo wa'asi.

Eesusichi paparamea, ahpo nayewatumia oisa teetowa itaniame

²³ Waikaopua toitiapao, Peeroa Waania tiame, wahjachi Eesusichi paparame mochikachi nonowarepua. Pu'kao wa'a e'enasao, yooma tuuyerepua ahpo ikiriao, pu'ka pa'pamuratuaame noonowiriaopua apochi, yooma ihtaopua tiameo, ahpo mamajochatiame.

²⁴ Ihji Eesusichi paparame kaawe keepusaapua, yoomahka pirena kaawe erakoka nayewerepua Riosichi paparakaopua chaachapaka:

—Muuu te'ta yoomachi Paamiraa, Muuu amoe netekameraopua tewekao weeeopua tiameo, yooma ihtaopua pa'weoi, taamo anachari ki-amitiapua utewari, ki seeweka nayewatupaichiopua aaataoiopua, yooma ihta amochi simiyame naawesariopua.

²⁵ Muuuu aamo Riosiwario, aamo Raawi seekarewachi naewakao, cheeriainua:

¿Achini iikai ki no'o nakiyamea no'o puipameriko erakoame eemea, ka'chi iika no'o newitome tiiai eemea?

²⁶ Yooma ya'yawichi weechi mochikamea,

pu'kawichio noochi nasiwamia pirenatuamepua, no'o Uuria

Weerariamechi nasiwamiaopua tiamé.

²⁷ 'Puuu aamo Raawichi cheeriao, pichiwa ikikamechepua. Eerore yawichia, Poonso Piiratoa tiame, seesenu ti'tijerioopua tiameo, i'wa Eerusareni napawikamepua, aamo Uuriamerimiamia, Eesusi, pu'kao aamo seekarewachitia yasitoame.

²⁸ Puuuu, pichiwa wa'a noonowiretupua, te'ta aamo cheeriachitia.

²⁹ Ehpeomua Apoe taamo te'ta Paamiraa, taamo ku'imitiapua ki mamajochiopua taamo mamajochameo, taamoo, anachaka aamo nayewamichiopua.

³⁰ Tamochi teerepuapua aamo seekao, amoe sautepuawichiopua aaataoi ahpo sautejeresoo, aaata aamo Taanachi paparakameo. Tamochioi itapiti aamo peenia ihsiwa yorajerasaa, taamo ku'ipapuapua aamo tetewitepuai-chiopua utewarirao.

³¹ Kajutiopa Riosi nayewekao, wa'a mochikachio noonorepua, Riosio wa'a kahtiopa ahjama. Pu'ka noonosoopua yooremina mochikamea, ahpo iikachio peenia eraparepua, Riosi Riosiwari apochi eenariopa. Pukaepa wa'a puuyasaapa, oisa e'raka nayewasirepua eenechio, Riosi tuuyewario.

Yoomahka ahpo iinuwa, ki ahpochewichio erakowa

³² Eesusichi paparamea muuwaeme enerepua, yoomahka pirena, ahpo tetejimachitia mochikame. Pukaepa yooma ahpo iinuekao, ahpo kipotepuamewichio iinuerepua.

³³ Waikaopu yooma puuu Eesusi ajawariaa, utewaeme te'teretorepua ahpo Paamira Eesusi oijenaria naewatukao. Riosiai epeche teetorepua pukachio, ahpo ku'isika cheriwewaeo.

³⁴ Eesusichi paparamechio, kitererepua chorowaniamea. Weewaemeai, kariwaemeai ahpo ijinuwa nehjisaapua,

³⁵ Eesusi ajawaria kiasirepua, kehksa ahpo ku'inariaeopua. Waikaopu Eesusi ajawaria yooma Eesusichi paparakameche, kiasirepua naachutekao, ki cho'chorowamichiopua pu'kao.

³⁶ Weee nehjiwa naewaniachio, wa'achi yasariaipua piiripi tijoe Oose teewaeme, puuu Wenawe teewataniame eneriaipua Eesusi ajawariaeo. Puuu teewaraa, "Kaawe Erapatiane" chaniwame puuu. Puuu tijoea, tiopachi ku'yame eneriaipua, Chipire tewaniachi o'inia eenakame eneriaipua, pawenasipa weeechi.

³⁷ Ihjia ahpo weewa nejisaopua, Eesusi ajawaria uujuyeparepua toomio, naachutepuaichio kooame nakisiameo.

5

Ananiaa tatakoriwa, ahpo uupira Saajira tiame

¹ Nape piirechi tijoea, ki wa'achi iintorepua, Anania tewaniamea ahpo uupimaopua Saajira tewaniame. Puuu ahpo weewa nehjisaopua,

² paikapi toomi ahpowichio katewesaopua, ki ahsieme i'yetorepua Eesusi ajawariaopua, pu'ka nehjitiame toomio. Ihji Ananiaa, wa'a eenakaopua yooma Eesusi ajawaria ajakachio, wehchi to'weparepua toomio cheeka:

—I'wa maani weee taamo nehjaria toomia.

³ Waikao Peeroa chaanerepua:

—Anania, ¿achini iika aamo toakamua Satanasi wisikuepuawichio, Riosi Riosiwarikamera aamo wihkuenaremichio, ki ahsieme aamo wihkueka upamichio toomio?

⁴ Ke'chu nehjiwai weeea, ¿ki aamo weekosakaipua? ¿Achini iikai wihtumio o'raka nehjaka eemea weeeo, ki ahsieme upanariapa toomio ki wihkuamechitia, aamoo te'ta weeka nehjariachitia tetewipuwawichio? Puuu aamo iintoria, ki nu'unti wihkuatiamepua Riosiwichiokamera, ki ti'tjoeriwichiokamera.

⁵ I'ka inamusache Ananiaa, mukukame wichirepua. I'ka tetewikamea wa'a ikitiopao, ki nu'uti iyoripo eraparepua Riosio.

⁶ Waikao wa'a e'enaka aaata tehtemaria, wisasorie ikapisapao weerawarao, apechunasa i'torepua wetemajimia.

⁷ Paika keenako tepepio, puuu uupiraa wa'a eenarepua. Puuu uupiraa kihta nane'riame eneriaipua pehjo, ahpo kuuna ikiriao.

⁸ Pu'kao Peeroa chaanerepua:

—¿Eee kehkihi nehjaka eemea weeeo?

—Eje'e. Wa'a kehkihi nehjitiapua —cheerepua.

⁹ Waikao Peeroa chaanerepua:

—¿Achini iikai wa'a noonoimo o'raka eemea, aamo tisia kokosapuame tiame Riosie? Ka'chi ikimete muuuu ehpeo. Ne'neo wa'a ajakameopa, aamo kuuna i'tokame puuuapa, wetemajimiao; ehpeo aamopechi i'tomia e'enakamepua.

¹⁰ Wa'a chaanesoche Peeroo, mukukame wichirepua ikanati, puu-uai. Pu'ka tehtemari muioipa, mukukame poirepua wa'asi. Waikao ma'chipasapua, kuunara wetemajitiachi wetemajirepua tiame.

¹¹ Yooma ti'tiopachio, aaataa i'ka ikitiame inamukameopua tiameo, tisia majaka inamurepua, wa'a ikitiameopua wa'a.

Eesusi uhjurawaa muuwaeme ki maaenari yoorani

¹² Yooma puuu Eesusi ajawariaa, ki ookapi Riosi peenia ihsiwa tete-witerepua ti'tjoerioipua, Eesusi utewarieo. Eesusichi paparama, eepi nanapawiriaipua tiopatereo, Saromoni tewaniachio.

¹³ Wahjachi ti'tjoeria, kaawe tetewiriaipua pu'kao, nape ki nanapawiriaipua ahjama, tisia iyoriniame tetewapa wa'ao.

14 Nape wa'atioipua, Eesusichi paparama, epeche epecheche teetorepua muuwesikao, ti'tijoeopua, ooweru tiame.

15 Muuwaeme ti'tjoeriaio, e'taparachi puyanariaipua aho kokoriamewao poesuwe Peero u'matomiachi toamia, Peero ekawiraraa ahjachi u'matosaapua sautemapua, erakokao.

16 Ahkasi Eerusareni mochiwachiamioi wa'achi noonoirepua, Peero u'matomiachi puuyanekaopua kokoriamewao, poechi. Waikao yooma Eesusi ajawariaa, yooma kokoriamewao Eesusichi paparaka sautesirepua, wa'ami u'umatokao.

Eesusi ajawaria chapipua naanaritowa

17 Wa'a tiame inamukapa napawikarichi pa'pamiratuamea, wahjachi tiame saruseo ti'tijoe pirenaturiai, kiisi kaawe erakore puua ahoche tisia erakowae pochikapa, muuwaeme ti'tijoe ooweru tiame Eesusi ajawariakamera na'naritoamekopua.

18 Waikao, pu'ka Eesusi ajawario chapisaopua, yeeteparepua meeresi.

19 Nape tewekachi Riosi ku'iwaria, wa'a enaka tukaoo, wahjonerepua Eesusi ajawario, yeetaeka mochikachio. Puua yeetapuka puuanasaopua, chaanerepua:

20 —Eemea, simitepuapua tiopachio masitekaopua ti'tjoerio, pu'ka weemera ahjarichi simiyameopua.

21 Wa'a chaanetiamekapa Eesusi ajawariaa meere piario, simiterepua masitekao, wa'api tiopachio.

Waikao wa'a nokayoiopua masitekao, puu te'ta isaeri napawikarichi pa'pamuratuamea, eenechi napawirepua, aho yeetepariachi simiyame katewemiaopua. Wa'a napawisaopua, Eesusi ajawario, upanurerepua eenechio, pu'ka noonowiria katewepuawichioopua.

22 Nape wa'a yeetepatiachi e'enasapua i'noramia, ki aata tewarepua yeetepatiameo. Wa'a ikisaopua, wa'atia nonowarepua, aho pa'pamuratuamechi tuumiaopua.

23 Pukachi e'enakaopua chaachaparepua:

—Ki'tiapua wa'ao. Yooma yeetaeka weririapua weeriao, inatiameai wa'achi ajariapua ajario, nape taamo yeetapua ne'nioipua yooreminao, ki'tia wa'ao aataai.

24 Waikao yoorewa inatiame kapitairaa, tiopachi neesetori pa'pamuratuamea tiame, i'ka inamukapao, wekana erakokao chaachaparepua: “¿Ihtana ikiniamekosapua naaju i'wao?”

25 Wa'a erakoipua pehio, wa'a eenare aata tijoea chaanesikao:

—Aamo karichi mo'ariaa ti'tijoe, waami nokayamekapua tiopachi masiteka.

26 Waikao tiopachi inatiame kapitairaa, piirechi yeeka simirepua tiame, pu'ka Eesusi ajawaria aho yeetepariachi i'noramiaopua. Nape ki e'raka chapisa u'parepua, majawiapa pu'ka ti'tjoerioopua, aho pasipupuawichioo.

27 Waikao pa'pamiratuamea, aho mochikachi u'yepatiaapua pu'kao, naasipa ajawaka iinatukerepua pu'kao:

28 —¿Ki utewaeme wa'ineka teeme aamoo, ki masitemichioopua wa'asi Eesusichi simiyame utewario? ¿Ki wa'a noonoire eemea ohsotia? ¿Ki yomachi Eerusareni pochiware eemea aamo masitiaeo? Eemea pukao taamokamera sahtuchamepua, pu'ka Eesusio taamokamera me'yario tuuka.

29 Waikao Peeroa, wahjachi Eesusi ajawariaa tiamea, nehjiarepua:

—Wa'atepua tiiao, nape teemea, Riosikamera yooremepua, ki ti'tjoerikamera.

³⁰ Pu'ka Riosi taamo ehkoriami mochikame Riosiwarao, pu'ka Eesusi eenechi ahjatekame, pu'kao aamoo, kurusichi chuhchaka me'yarua.

³¹ Pu'ka wa'api Eesusio Riosia, eenechi ahjaterepua, wa'a iintosaapua, epeche te'ta weruma yasira ki'yarepua pu'kao, ahpo ahjamina yasimichiopua, te'ta ki nu'uti weruma Paamirachitia yasimichiopua. Riosia pu'ka Eesusio ahpo ahjamina yasakao, te'ta ki nu'uti Newipatiamera enepaterepua pu'kao, yooma isaeri ti'tijoe ooweru tiameo, cheriwepuawichiopua tatakoriao, yooma ahpo ki kaawe nokayao pichiwaka toinaresoopua.

³² I'ka Eesusi Riosi eenechi ahjateriao, tamoe wa'api tetewikamepua. Yooma wahjachi Eesusichi paparamea, ki tetewameai Eesusi oijeraniao, Riosi Riosiwariae ahpo nane'retia te'ta pichiwatame puuui.

³³ Waikaopua aapoe noonowirio tuuwapa Eesusi me'yakao, ki teesa nenekarepua, ahkasi ko'inareka Eesusi ajawariaopua.

³⁴ Nape piiripi parisero tijoea, Amarieri tewaniamea, werisika ma'chi uhjurarepua ku'itapi Eesusi ajawariao. Ihji Amarieria wa'a mochiwachio, tisia nakiwame eneriaipua, Moise nuurari masitiame.

³⁵ Waikao ihjia pa'pamurutameo, chaanerepua, yooma wa'a napawikameo:

—Eeme isaeri ti'tijoe, aamo chaanemane no'o e'rao. Ki te'ta yorajepo e'raninia i'ka ti'tijoeo, seenekachi ki kaawe teeremaoui eeme.

³⁶ Nane'riame eemea piie taawechiamio, Teurasi tewaniameo, muuwaeme ahjama werisiriopua, weruma ahpo maaeka. Pu'kao meriretiopua, yoomahka ahpo ahjama ohjoao, naao sientohka. Wa'a iikapa puuua, yoomahka chi'ripaka kajurio.

³⁷ Neipaoipua tiameo, aaata Uurasi tewaniameai, wa'achi iintoriai puai, muuwaeme pirenatusao. Nape meriretu puai, pu'ka na'naritoameai, yooma chi'ripaka.

³⁸ Pukaepa, ehpe tiachio, toitia kaawe eneriaipua ohso kaawe. Oowera ti'tjoerichi eename enesaa, wa'atia u'matomapua.

³⁹ Senawato seenekachi Riosichi eename enesoo, ka'chi iika saipatema eemea i'kao, Riosichi nasiwame enemeri eemea, Riosi puipanariame.

⁴⁰ Waikao Amarieri chiia kaawe e'resaapua, uhjurarepua waikao Eesusi ajawariao, upapuaichio. Upasaapua i'kao, ki oosa naewanuresaapua Eesusio, wepisache toarepua pu'kao.

⁴¹ Waikao wa'a weruma napawitiachi puuyaiopua, ka'chi erakorepua Eesusiwichio wepiretia aiwakaio, ohsotia kaawe erakorepua wa'a yoratiopua.

⁴² Wa'a yoratiai puuua, kaawe erakoka simiterepua Eesusichi simiyame masitekao, senepi taawechi wa'api isaeri tiopachio, yomachi wa'api mochiwachiami ta'pechiamio tiame.

6

Oowisani tijoe naachutari ajawatiame

1 Pu'ka taawechiamio Eesusichi paparamea, epeche teetorepua muuwaepakao. Wa'a teetopa i'isaeri ti'tjoeri riekoo naeraemea tiame, ki kaawe erakorepua, ahpo wahjachi i'isaeri eureo naewamechio, ahpo tetejima ki kukunaameo, ki ajasepo tuuka kooameo, senepi taawechi naachutaniameopua.

² Waikao puuu oosa mariki aampa ooka Eesusi ajawariaa, napawinurere puua, Eesusichi paparameo. Napawisoopua piiripi puuu Eesusie ajawatiamea, cheerepua wa'a napawikameo:

—No'o keepumitia yoomahka. Ki yekimeri teemea naachutakao, ki toime tiapa teemea masitekao, Riosi kaaweruma tuuyewari tuuyekao.

³ Pukaepa ajawatia kaawepua aata kooame naachutameri. Aamoe chaachapamitia eemea amochio, aatanakamera ajawapuame amochi uuka oowisani ti'tijoeo, nape ka'karuma ijinatamera ti'tijoe, ahsepari ahjachi oowe e'repua te'teriane naachutapuawichioo, apochi yahchaka ohjoamera Riosi Riosiwario, kaawe e'rariwa tiame.

⁴ Wa'atiaopua teeme Eesusie ajawatiamea, wa'apitia simitemapua masitekao, Riosichi itasikaopua tiame aamo kaawe te'feretopuawichioo.

⁵ Waikao chaanetiamea, yooma ahka ahpo pirena kaawe iintasaapua pu'kao, apochi i'yasaapua aatao, Teiwa uurepua piiripio, kaawerumakoopua pu'kao, soparame yahchamekopua apochio, Riosi Riosiwario. Wa'achi te'teriane uuretupua wahjachioi, Eeripeopua, Poorokoro, Nikanoriopua tiame, Tiimoni tewaniame, Paramena tewaniame tiame, Nikorasi Antiokia ohjoekame tiame. Ihji tijoea pukerio, isaeri tijoe enepakame, ehpeopua Eesusichi paparame.

⁶ Wa'a ikisaopua i'ka oowisanio Eesusi ajawaria u'yeparepua. Waikaopua Eesusi ajawariaa, ahjachi seekarepaka Riosichi naewakao, pu'kakamera uurepua naachutamichioo.

⁷ Waikao puuu Eesusi ajawaria nokisiachio, Riosi kaaweruma tuuyewari tuuyekao, epeche mehtasirepua Eerusarenio, wa'ao, yomatiam wa' weechiamiopua tiame. Wa'a ahkasio, ahkasi muuwaame isaeri tiopachi neeserosiai, Riosichi paparepua.

Teiwa chapisa i'toniame, te'ta weruma kateweri napawirachi

⁸ Teiwaa, piiripi puuu naachutamea, weeka itapiti peenia ihsiwa ihsikamepua tiameo Riosi ihsiwaeo, muuwaame ti'tijoei tetewachioopua, ti'tijoeia pu'sererepua Teiwa masitiao.

⁹ Nape Puhku Puhjetiam napawikari tewaniachi te'teriane Eerusareni o'inia e'enakamea, kiisi pu'sereka tetewarepua Teiwa masitiao. Pukaepa Teiwa masitiao, o'inerepua Teiwa chiia ka'itakao. Yooma puua Aasia weechiami o'inia e'enakame enerepua, Siirene tewaniame mochiwachi, Arejanti mochiwachi tiame, wa'a ikisa Seerisia mochiwachi.

¹⁰ Yooma ihji ti'tijoea Teiwa newitonariaipua, ka'chi iika newitome teererepua, Teiwao Riosi ihsiopa ahjama ku'isikao, ahpo Riosiwario.

¹¹ Waikao puuu ti'tijoea, ki newitome tiapa Teiwao, aata nateterepua Teiwa wenejimichioopua, Eerusareni ohjoemehioopua. Ihji natetetiamea waikao, ahkai oiyachio chaachaparepua wenejikao: "Na'ara chiame inamukame teemea, Moise masiteriao, wa'a cheekaopua, na'arinapua Riosio."

¹² Wa'a chaachapakaoopua, weeru noonowiterepua ti'tijoeio ki kaawe erakoteka, wa'achi chaachapakao ki kaawe erakoterepua tiameo, isaeri pa'pamuratuameoi, ahkasi tiopachi iyoteri ti'tijoeoi nenekaterepua. Wa'a iikapao, Teiwa chapisao, weruma kateweri napawirachi uparetupua.

¹³ Wa'a napawitiachi upasaopua, puuu wihtuka wenejiamea, chaachaparepua:

—Ihji tijoea, kiisi teewenarepu na'ara cheekaopua, i'ka taamo tiopao, Moisetaru nuurai taamo iyoria.

¹⁴ I'ka Teiwao chiame inamuka teemea, Eesusi Nasare tewaniameo, yooma ru'minamio tuuyamekapua i'ka tiopao, pu'ka Moise nuurari taamo

yooriaopua tiameo, yooma taamo toitemio tuuyapua tiameo, taamo ehkoriame o'inia taamo nokisiwaoi.

¹⁵ Nape Teiwaa wa'a chaachapaka wenejiniaioepua, sewina iikaopua nanarirao, Riosi ku'iwarika tiame eneparepua, tewekachi eename.

7

Teiwa ahpo nehupaka naewa

¹ Te'ta neeserosia, iinatukerepua Teiwao:

—¿Pichiwapu ihji aamo chaachapawaa?

² Waikaopua nehjiarepua:

—Ka'íi, ki wa'atepua. No'o keepumitiaopua ku'itapiooio, yooma eemea pa'pamuratuamea, yooma eeme keepuamea tiameo. Riosia, Auranitaruo tetewiterepua ahpo, taamo ehkoriame Meesopotami weechi kahtioipua pehji, ke'chu Aarani mochiwachi eenoioepua.

³ Riosia chaaneriaipua pu'kao: “Machenamitia aamo weewachio, aamo tetejimachio, wa'a ikisaomua, no'o aamo tuuyemiachi weechi siimitiapua.”

⁴ Waikao Aurania Riosie siminuretiapao, Kaareo weechi machenasaopua, Aarani weechi eenarepua mochiwachi. Neipao wa'ao, ahpo noono mukisoopua, Riosia i'wa u'parepua, ehpe aamo mōchikachi.

⁵ Aurania waikamio kihta weewaeka yasariaipua, ahkai i'wami ahpo ohjoekachio. Nape Riosia i'wami kiamo tuuriaipua weeeo, ahpo tatana tatanasiwachiopua tiame. Pu'ka ahpo wa'a chaanetiameo, ke'chu aaata tatanakoi eneriaipua.

⁶ Nape Riosia Auranio chaanekame eneriaipua tiameo, pu'ka tatanachi puuyakameo, seesenuchitia mochimerikopua wahka seenu weechiopua, puhkuchitia, naao sientō paamuparichisi.

⁷ Nape Riosia pu'ka puhkuchitia mochtinameo, cheerepua: “Neeea pu'ka aamo puhkuekachitia mochtinameo, ki teesa aiwatemania pu'kao. Nape neipa wa'a no'o puuyanasoopua pu'ka i'isaerio, noochi paparameripua, i'wa no'o upasoopua eenechi.”

⁸ Riosia wa'a cheesaapua ahpo kateweka Aurani ahjamao, pu'ka Auraniopua ahpo kateweri naaniatiwachitiaio, ahpo siichitepujewerepua, yooma ahpo tatanapua tiame tehemari. Neipamio Aurania, pahcha weeriame tatanasaopua, osanao taawe i'toi siichitepurepua, Ihsa tewaniameo. Ihsai, wa'achi iintorepua ahpo taanachi Aakowooi; puuu Aakowoi tatanatasikaopua, wa'achi inisirepua siichitepuwa inisikaopua tiameo, yooma ahpo oosa mariki aampa ooka tatanasiriao.

⁹ 'Hji Aakowo tatanaraa, epeche kaawe tetewiniopua ahpo pooni Ooseo, ki kaawe erakorepua papachiraa pu'kao. Wa'a tiame ki kaawe erakoapa puua ahpo pōnichio, ti'tijoe tarayamechi nehjarepua, Eejito siimpamechi. Nape Oosea wa'a yooratiaio, tisia kaawe teeremai teerepua Riosioe.

¹⁰ Riosia, yooma ihta a'chi ikiyoio, nehpuarepua pu'kao. Neipamio Eejito weechioo, Riosia Ooseo, ki teesa tiame machiwari ki'yarepua pu'kao. Pukaepa Eejito yawichia, Araoni teewataniameapua tiameo, tisia kaawe tetewapa pu'kao, weruma ye'kamechitia yahcharepua pu'kao, yooma ahpo kariwachi neesetoame, yomatiamē weechiopua tiame, Eejitoo.

¹¹ 'Wa'a weruma teereka kahtioipua Ooseo, wa'a pu'ka taawechemio, weruma toorewi eenarepua, yomachi Eejitoo weechiopua, wa'a ikisa

Kaanani weechi tiame. Pukaepa taamo ehkoriaami noonoria, ka'chi ikime erakorepua tooremuri.

¹² Waikaopu taamo noonori Aakowoa, Eejito ki tooremuniame inamukapa tiirikowichioo, wa'a uhjurarepua waikao, taamo ehkoriaami noonoriwa papachiopua, tiiriko tarijupamichiopua wa'ao. Ihjia pahcha simiyamechi enerepua pukeri.

¹³ Oosea, oosa simiyachi uhjuratioi ahpo papachio, ahpo ma'chiterepua ahpo papachio. Wa'a iika nane'reretu Eejito yawichieo, Oose tetejimaraa.

¹⁴ Ehjepamio Oosea, upanurarepua ahpo noonoo Aakowo tewaniameo, yooma ahpo ta'pechi tetejimaopua tiame. Puuu ta'pechi tetejimaraa, paika weerewa oosa mariki aampa mariki enerepua.

¹⁵ Waikao Aakowoa, wa'a iika Eejitoo, eenarepua. Wa'a ohjoekai mukurepua, taamo noonori tatanaraapua tiame, yooma wahjiparepua wa'a.

¹⁶ Ihji weerewaraa Kaanani weewarachi i'tosiretupua, Siikeni weechi toasimia, ehkoriaami Aurani tarariachi, wahjipame toapuachio. Puuu weeea, Aamori tewaniamechi tatanara, taritiame.

¹⁷ 'Amori asiyoi Riosi Aurani kiamo tuuriachi weeeo, ki ookapi muuwekame eneriai i'isaeriapa, Eejitoo.

¹⁸ Waika taawechiami Eejitoo, piirechi yawichi yasiparepua, Oose ki nakiyame.

¹⁹ Ihji yawichia, taamo ehkoriaami noonoriwao, ki nu'uti tesiwa yooraka tetewarepua. Puuuu taamo yayawaopua tiameo, ki nu'unti na'ara yoorarepua pu'kaoi, ahkasi pu'ka kohjawaraopua yooma ihpapanura, toore wahjipamichiopua pu'kao.

²⁰ Pu'kachi taawechiami naawariai Moiseai, puuu kohjaa tisia peeniatiam eeneriapua. Ihji kohjaa, paika meeche inateretupua, ahpo yawawaeopua petechio.

²¹ I'ka kohjao paika meeche i'toiopua, akisuwe neerochi toiretupua apoe yeeyeraeo, aaatae teipuaichiopua pu'kao. Waikao wa'a eenaka, yawichi maaaraa, neerochi po'yame tewakaopua itapitichi pohjachuka, apechunarepua pu'kao. Wa'a ikisaopua ahpo taanachitia weripatererepua.

²² Waikao Moisea, yooma masiteretupua, Eejito te'ta pepenipari machiwariopua. Ki teesa peeneka nayewame eneparepua, ahpo yooraoi, tisia inatame.

²³ 'Moisea, ooka weerewa paamuaiopua, ahpo tetejima tekipanachi ne'nemia, machenariaipua, i'isaeri ti'tjoeri.

²⁴ Wa'a oiyai tekipananiachio, aaata ahpo tejima wepayame tetewapao Eejito tijoeo, me'yarepua pu'kao ahpo tejima nehpuapakao.

²⁵ Ihji Moisea, ahpo pahtepo o'rariaipua, apoekopua ahpo tetejima, Eejito puuyanamerio, nape aapoe, kiisi pahterepua.

²⁶ Pu'ka meere eenechiopua, Moisea, eenechi nateparepua nasiwaniame, nape ooka isaeri wa'api ahpo. Puuuu pu'kao, ta'omakao chaaneriaipua: "Ka'te nasiwaa, ¿achinikai nasiwani eemea, eeme wa'apikai?"

²⁷ Waikao Moisea tejimariaa, chaanerepua: "¿Achinikai papakinamua tiame taamo nasiwachio? ¿Aatana aamo weerakame aamoo, taamo ta'omamichioo?"

²⁸ ¿No'okosa merinaremua tiameo, tapana aamo me'yariachitia, eejito tijoe?"

²⁹ Moisea wa'a tiame inamukapao, simirepua Eejitoo. Mehka u'marepua Mariani weechi, wa'ao, seenuchitia ohjoerepua. Wa'ao neewisaapua, ooka tatanaerepua.

³⁰ 'Wa'a Miriano, ooka weerewa paamupari ohjoekaio, wa'a wakiwechi, waapi Sinai kaawichiami oiyoi, wa'a nayewere Riosia, weeru kuhsichi tajenakaopua.

³¹ Moisea waikao, weruma ihtanakaitepu erapakao, ne'nemo orapare-pua waapi weripaka. Nape Riosia waapi weritoio, chaanerepua:

³² "Aamo ehkoriaami Riosiwara neeea, Aurani Riosiwara, Ihsa Riosiwara tiame." Waikao Moisea tisia majarepua. Oowera chachapia ihsirepua majakao, kiisi ne'neme e'rareoipua wa'a tajenarichio.

³³ Waikao Riosia cheerepua: "Pujisa mo'korio, aamo kaakaopua tiame, no'o tetewachi werika, yooresa.

³⁴ Ma'chiamete tetewaninia no'o mochiwaro, Eejito mochikameo, tisia aiwaka mochikopua pu'kao, tesiwa chaachapaka, pukaepa tekikamenia ku'imia pu'kao. Muuu enemeripua puuua, pu'ka ti'tjoeri ku'imeriopua no'ku'ika."

³⁵ 'Ihji kuhsichi nayewakamea, i'ka Moise wa'api weerarepua Eejito uhjurapuaichio, ahpo tetejima nehpumichioopua, Riosie paamiratuamechitia, i'ka Eejitoo kahtioio: "¿Aatana aamo weerakame aamoo taamo ta'omamichio?" chaanetiame.

³⁶ Wa'a ikire Moisea wa'ao. Waikao Riosia pu'kao, ki ookapi peenia ihsiwae yorateka, puuyanarepua Eejitoo, ahpo utewarie ku'ikao Moiseo. Ihji peenia ihsiraa, Eejito mochiko'i enerepua pukerio, neipao Pa'we Sethanamechi paatenioi, wa'a ikisa wakiwechiami nokisinioi, ooka weerewa paamuparisi.

³⁷ Moise wa'api enerepua, isaeri ti'tjoerio chaanekamea: "Riosi aamochi machenatemapua piiripi, noochitia Riosi nayewatura."

³⁸ Ihji Moise wa'api enerepua tiameo, isaeri ti'tjoeri, wakiwechi nokisioio paamiratuame. Puuua enerepu tiameo, Riosi ku'iwari ahjama nayewakamea, te'pa Sinai kaawichioopua. Puuuchi enerepua tiameo, taamo ehkoriaami noonori ahjama yasakamea, pu'ka Riosi nuurari taamo a'chi teeka mochitopuameo, tuuyeka.

³⁹ 'Nape pu'kao, taamo ehkoriaami mochiriamea, ki yoorerepua pu'kao, ohsotia ahpo iikachioopua, sewina erakorepua, Eejito nonowanarewa eenechi, Eejito ti'tjoechitia mochitonarewa.

⁴⁰ I'ka Moise sinai kaawichi ihsioiopua, Riosi nuurari kianioiopua, taamo ki'yami mochiriamea, chaachaparepua Aaronio: "Muuua, taamo netekemita itapiti taamo ahjachi paparamia, i'ka Moisea Eejito taamo ku'ika puuyanakameapa, ki naaniajupua puuupa wa'asi, itapiti ikireoipua."

⁴¹ Waikao Aaronia, wakasi taanara riosirewa netekerepua, yooma ti'tjoeri ku'iwae itapiti netetiamee o'roe, pu'kao pu'ka riosieka mochimichioopua. Wa'a ikisaapua pu'ka ahpo riosi neteriaopua tooro, wakasi me'resa manawerepua, kohseka. Waikao wa'a noonoisao, ahpo wa'api netetetiachi, ahpo riosiwaka paparawerepua, pahkotekaopua.

⁴² Waikao Riosia towarepua pu'kao, ahpo wa'api riosichi neteria, paparaweka mochimichioopua, itapiti so'soporichioopua tiame, paparawemichioopua tiame. Pu'ka wa'a tiame noonowitiame chaachapare Riosi ehkoriaami nayewaturaa taamo ehkoriaami mochiriamea, eee chaachapaka iyoteriaopua Riosieo:

¿No'o oowekamena eemea wakiwechi nokisiaio, no'onawichio kohsekamena eemea,

no'owichio kaaweruma erakokaopua aamo iikachio?

⁴³ Eemea no'o iyoriwa karitera mooketoriaipua mooketoo, nape ki ka'karuma iikaeka,

ohsotia eemea, aamo neteriakamerachi, inataka nokisirepua, Mooroki tewaniame aamo riosiwatiachi.

Wa'achitia tiameo, Reejani so'porichi paparare eemea tiame, wa'achi tiame so'pori netesa.

Pukaepa Wawironia aamo i'totemania, seesenuchitia mochimichiopua wa'ao, puhkuchitia.

⁴⁴ 'Puuu iyoriwachi Riosi karitera i'toniamea wakiwechi nokisinioio, Riosi te'ta cheeriachitia netetiame enerepua, ehkoriaami Moisetaruo, Riosi cheerio tuuyeriachitia, ahpo moochi tetewiteriachitia tiamé.

⁴⁵ Pu'kao Osuwetaru ahjama nokisinioio ahpo Riosie kiapuaopua weee, pu'kao wa'a mochikame u'yerioiopua weeeo, pu'kachi mookeka nokisiri-aiopua tiame, pu'kachi Riosi karitera iyoriwachi. Ihjia Riosi karitera i'tokao, wa'a nokisiretupua ahkasi Raawitaru taawechemisi.

⁴⁶ Raawitaru eneriaipua te'ta weranariamea, Riosi kaari tiopao, wa'a ohjoremichio Aakowo Riosiwarao, wa'a enapaka paparapuawichiopua Riosichi iyorikao, yoomá i'isaeri ti'tijoeriopua tiame.

⁴⁷ Nape pu'ka tiopao Saromonikamera iintorepua, te'ta weerakao,

⁴⁸ Riosio ki weechi karichi ohjoemekoipua, Riosio Ehkoriaami Iyoterichio, eee cheeriopa:

⁴⁹ No'o nuurari yasiraa tewekachi o'iniapua;

no'o ihteka kahtiachio weepua.

Wa'a kehchuma kahtiame enesoopua weechi ihtekao,
¿Kajutare eemea, no'o kariwa netekao, no'o kehchumawichioo?

⁵⁰ ¿Ki Nee iintokamepu tiameo, yooma itapiti netekao?

⁵¹ 'Eemeai i'wa napawikamea, wa'achitia tisia peewaeme kuhtaamepua, ki ku'rime tiame Riosie ku'richaniaiopua. Eemea wa'achi te'tiamepua aamo ehkoriaami noonoriwachitia, tisia peewaeme aamo iikachio, kiisi keepunariame eemea Riosio, aamo chaaneniameopua Riosiwario.

⁵² ¿Aatana ehkoriaami Riosi na'nayewatura, ki na'ara yoorakamepu, aamo ehkoriaami mochiriamea, aamo noonori? Yooma pu'ka Riosi na'nayewaturaopua, kiisi kaawe yoorakamepua pu'kao, pu'kao, Riosi Te'ta Kaawerumara enameriko tuuyoio, ohsotia ko'yakame puuuu pu'kao. Ahkasi ehpiami taawechioi eemea, wa'achi noonoikamepua, ahkasioi pu'ka Te'ta Kaaweruma Riosi enameri tuutiameopua tiame, me'yare eemeai.

⁵³ Eemea pu'ka Te'ta Kaaweruma Eesusi me'yakamekapao, kiisi iyorikame eemea Moise nuurario, pu'ka nuurario eee chiiame: "Ka'te aaata merimitia muuuu." Puuu wa'a chiiame nuurari Moise kiatamea, Riosi apoe iintokamepu ki'yakao, ahpo tewekachi nuurewarie ku'iwarié.

Teiwaa meriwame

⁵⁴ Ihji isaeri pa'pamiratuame wa'a napawiriamea, ahpo wa'a chaaneniapao, tisia nekamuparepua Teiwachio, ki'pupaka taameo.

⁵⁵ Nape Teiwaa, kihta seeweka Riosi Riosiwarioepua, te'pa ne'nepaio, Riosi tahpitira tiari tetewarepua, tewekachi wahjorachio, Riosi ahjama weeriamé tetewarepua Eesusio, Riosio ahjamina kahtiachi.

⁵⁶ Waikao chaacharepua:

—¡Nee! ¡Wahjore tewekachio! ¡Wa'a weeri Eesusi Tijoe Tijotukamea, Riosi ahjamina!

⁵⁷ Nape wa'a napawikame ti'tijoea, kiisi inamunariapa Teiwa chiiio, ahpo nahka to'pekao, yooma aampa e'enarepua Teiwao, weeru chaachapaka.

⁵⁸ Waikaopua chapisao, te'ta napawirachi ma'chipasao, ma'chi i'torepua mochiwachio, merimia. Wa'a ikisaopua, yoomahka pasipuka me'yarepua Teiwao. Wahjachi ne'neka ajakamea, ahpo kaawe iintamechitia wa'a nokiwao, ahpo wakira pujisaa, Sauro tewaniametera to'warepua, tarachi.

⁵⁹ Teiwaah ahpo papaniaio, Riosichi nayewerepua, cheeka:

—No'o Paamira Eesusi, no'o iikao, aamo kahtiachi no'o i'tomitiamua.

⁶⁰ Wa'a cheeka chopokorieka weripakao, weeru sisinarepua cheeka:

—jEesusi, wa'a nokayoioepua i'kao, cheriwemitiapua!

Wa'a cheesache, mukukame wichirepua.

8

Naata Sauro tewaniame Eesusichi paparama na'araria

¹ Pu'ka taawechi Teiwa meritioio, wa'achi ihsiriai Sauro tewaniameai, puuu eneriaipua tiame, Teiwa merinioi kaawe iintameapua meripuawichio. Ihji Sauroa, parisero eneriaipua isaeri tijoe.

Ihji Sauroa pu'ka taawechi o'inia o'inerepua, Eesusichi paparamaepua tesiwa yorasikao, kokosa yorasikao, Eerusareni mochiwachio. Eesusichi paparama muuwaeme eneriaipua, yooma Uurea weechiamio, chi'rika mochikame, Saamaria weechiami tiame, naatiche ki ujumakame eneriaipua, Eesusi ajawaria.

² Riosichi te'teretoame ti'tijoea, Teiwa apechunasa wetemajirepua. Wa'a ikitiameopua, tisia naaracherepua pu'kao, yuuwesika.

³ Nape Sauroa simiterepua pu'ka Eesusichi paparamaepua, tesiwa yorasika, yooma ta'pechi pakisika puuyachasika pu'kao, ti'tijoeoipua ooweru tiame chapisaopua, perekarichi toamia.

Riosi kaaweruma tuuyewari, Saamaria mochikame sisinamuwa

⁴ Nape ujumakamea wa'a Eerusarenio, ahkaoi nokisiai, simiterepua Eesusichi simiyame nayewakao, Eesusi iintoriaopua ahpowichioo.

⁵ Eeripea piiripi puuu oowisani kunamukukame naachutemichio weratiamea, Saamaria eenariaipua muuwari mochiwachi. Wa'a enasaapa puuaa, Riosie Weratiamechi simiyame nayewarepua wa'ao.

⁶ Eeripe nayewariao, yoomahka yooreka keepuretupua wa'ao, Eesusichi itakaopua, tisia peenia ihsiopa pu'kao, sautekao. Waikao ki ookapi puuaa, Eesusichi papararepua.

⁷ Ki ookapi yachapaterepua tiame, ki ka'karuma na'arari yahchameopua, puuu na'araria, ki ku'ita siinakoka puuyaparepua puuyachaniaio; muuwaeme tu'ikameoipua yachapaterepua, rojomiwa kokoriame tiame.

⁸ Wa'a inisia Eeripe wa'a muuwarichio, weruma kaawe erakoretupua wa'ao.

⁹ Wa'a ohjoeriaipua piiripi tijoe, Siimoni tewaniame. Ihji tijoea, puusi wihkueka machiyame eneriaipua. Puuaa, muuwaeme wihkuekame eneriaipua wa'asio, itapiti yooraka ahpo peenia ihsiwaepua, yomatiame wa'a weechi mochiwachiamiopua. Ihjia epeche machiyame ahpo tetewipuawichio ihsiamie eneriaipua ki aatachitia.

¹⁰ Wa'a ihsiopa Siimonio, yooma ti'tjoeria yooreka tetewiriaipua pu'kao, ahkasi ya'yawichiai peenia e'reriaipua pu'kao. Pukaepa chaachapame eneriaipua:

—Ihjiape, pichiwa Riosi utewara iinuemepua.

¹¹ I'ka yooreka tetewakao, ki ku'itapisi wa'a te'tereriaipua wa'ami ohjoemia.

12 Nape Siimoni na'naritoamea ti'tijoeri, Eeripe nayewa Riosi ye'karichi simiyamera tísia pu'sereka inamukapao, Eesusi Riosie Weratiameo ah-powichio iintoriamekopaopua tiameo, Eeripechikamera eeneparepua, Eeripe chiiakamera pichikiapa. Wa'a iika Eesusichikamera papararepua. Wa'a iikopaopua pu'kao Eeripea, yooma paatorepua pu'kao, ti'tijoeopua ooweruopua tiame.

13 Waikao ahkasi Siimoniai kaaweruma tiamekopua Eesusichi simiyameo, Eesusichi papararepua tiame. Wa'a iintokoopua pu'kao, paatoretupua tiame. Wa'a o'iniaio, Eeripe ahjama oisirepua. Eeripe ahjama oikao, tísia peenia e'rerepua, Eeripe peenia ihsiao.

14 Eesusi ajawaria Eerusareni mochikamea, Saamaria mochikameo, apochi uuka mochiko tuuopa Riosi tuuyewariopua tiameo, Peero uhju-repua wa'ao Waani tiame.

15 Waikao puuu uhjuratiamea Saamaria e'ensaoopua, yooma Eesusichi parakameo, Riosi Riosiwariichi simiyame kaawe ma'chiamie masitere-pua. Chaanerepua pu'kao aata Eesusichi paparanaresoo, Riosia pukachio, ahpo Riosiwari yahchemerikopua, aapoeo pukae ahpo ku'ika mochitomi-chiopua.

16 Aaataai ki nane'reka mochitoriaipua, Riosi iintoriaopua apoechio Eesusichi papariopao, pukachi yahcheriaopua ahpo Riosiwario. Puuuu oowera paatotiamie mochiame eneriaipua pehio, Eesusichi parakao.

17 Waikao, Saamaria ohjoeme Eesusichi parakameo pahteriopapua Riosi Riosiwario apochi uuriamekopapua Eesusichi paparaka, Peeroa Waa-niapua tiameo, ahjachi seekarepasoopua, pirena cheriwema ki'yarepua Riosio, Riosio ahpo Riosiwari ahjachi enepariopa.

18 Waikao Siimonia, Peeroo Waani tiameo, Saamaria mochikame Eesu-sichi parakamechi ahjachi seekarepakoopua Riosi Riosiwari kiaretiawichio, puuu Siimonia wa'a nokayopao puusi wihkueniamie maarepua. Pukaepa wa'a nokiniameo, toomie tarinareriaipua, wa'achi ihsinariapa.

19 Pukaepa eee chaaneriaipua Peeroopua Waaniopua tiame:

—Noochi nehjimitia pu'ka aamo pepenia nokaka, wa'achi ihsimichiopua no'ooi, aatachi no'o ihchepakoi seekarao, uutemichiopua Riosiwario.

20 Nape Peeroa chaanerepua:

—¡Teesana ki inatanimua aamo chiia? ¡Aamo toomichi pikapuapua ohso kaawe! Riosie kianiamea, ki toomichi kianiamepua; Apoe Riosi ahpo Riosiwari ki'yaa, kihta natekachi ki'yamepua.

21 Wa'a cheekamekapa muuuu, ehpe waanamio muuuu, kihta ih-simeripua Riosi tehkichio, kihta kaawerumakapa muuuu aamo iikachio.

22 Yaapiti Riosichi aamo cheriwepua itamitiapua, yooma tuuyeka aamo ki kaaweruma erapariao, nape te'ta pichiwaka Riosichi tuumitiapua naaju. Aamo te'ta pichiwaka cheesoo Riosia, aamo cheriwemapua.

23 Naaniaju noochio, tísia iinya tiamechi aamo kahtio. Aamo na'arariaa, aamo chapirepua wa'asi.

24 Waikao Siimonia nehjiarepua:

—No'owichio ka'chi ikimichio nayewamitiapua aamo Riosichio, kihta no'o a'chi ikimichio no'o aamoo, ki kaaweruma chaaneriawichio.

25 Ahpo uhjuratia kajusaapa wa'ao, pu'ka Riosi tuuyewari naewakaopua, ihji Peeroa Waani tiamea, nonowarepua waikao Eerusareni. Waikaopua ahpo uumatosiachiamio, yooma masitesirepua mochiwachiamio, Saa-maria weewachiamio.

²⁶ Neipatakirio i'ka Eeripeo, Riosi ku'iwari machejenerepua pu'kao. Ihjia Eeripeo chaanerepua:

—Werisika muuua teetu siimitiapua, Eerusareni o'iniao, Kaasa tewani-achi akipame pooechi.

²⁷ Waikao Eeripea werisika simirepua, pu'ka pooechituo. Pooechitu ihtoaiopua, wa'a nateparepua aaata tijoe, wa'achi pooechitu ihtoame, Etiopia weechi ohjoeme. Puuu tijoea, weruma teerewa iinueme enerepua, Etiopia yawichi tomiwara katewekiamе. Eerusareni o'inia no'rakame eneriaipua, ahpo Riosiwa iyoririaipua, kaawai kaaretachi yasitoriaipua. Puuu Etiopia yawichia, oowitiame eneriaipua waika taawechiamio, Kaantasi tewaniame oowitiame.

²⁸ Ihji tijoea, Isaia tewaniame iyoteria yionasiriaipua, ehkoriai Riosi nayewatura iyoteria.

²⁹ Waikao Riosi Riosiwaria chaanerepua Eeripeo:

—Kaareta chokichi weritomuа.

³⁰ Waikao Eeripea kaareta chokichi weritoaiopua, ehkoriai Isaia iyoteria, yonasiame inamurepua. Pu'ka yonasiame inamukaopua, iinatukerepua pu'kao:

—¿Pahtimejoaremua pu'ka aamo yonasiaó?

³¹ Waikao puuu tijoea, nehjiarepua:

—Ka'i, tehkipua pahteniaa ki aaatae masiteniaa. No'o ku'isaomua pahchu, pahtiamе enesaa.

Waikao utewa yoorarepua, ahpo ahjama kaaretachi moenamichioo.

³² Ihji tijoe yionasiriaa, eee chiiachi yionasiriaipua:

По'wachtia i'toretupua meriwachio, ihchi itipirepua, po'wa poasikira sikiniamechitia.

³³ Na'ara yooranioipua pu'kao, ki aawata eenarepua pejana naewameo. Kiterema puuua tatanaraa, aaata ahpo naewapuameo, pu'kao, ke'chu tatanaekoi u'yetiapa i'ka weechio.

³⁴ Waikao yionamea Tiopia tijoe, iinatukerepua Eeripeo:

—¿Aatana naewaka cheekame ihji Riosi naewaturaa? ¿Ahpo wa'api naewaka, aaata piirechikosai?

³⁵ Eeripea, pu'ka wa'api yonarichi nayewakao, kaawe tuuyerepua pu'kao, yooma a'chitiame ikitiame Eesusichio.

³⁶ Waikaopua yooma Eeripea cheeria pichikekapao, ahpo paatomo eraparepua. Neeroi maaniachi ajasitioopua tijoea, chaanerepua Eeripeo:

—Nee, i'wane maani neeroi; ¿ki kaawejoarene i'wa paatotia?

³⁷ Eeripea chaanerepua pu'kao:

—Eje'e. Kaawepua, nape pichiwa aamo pichikesoo.

Tijoea waikao nehjiarepua:

—Aamo pichikena neea, pu'ka Eesusi Riosie Weratiameo, pichiwa no'owichio mukuriopua, apoekopua tiameo, te'ta Riosi Tijoetukamekoo.

³⁸ Waikao tetekisaapua kaaretachio, neerochi muika paatoretupua Eeripeo.

³⁹ Neerochi puuyatiaopa, Eeripea ki naania ikirepua wa'ao, Riosi Riosiwarie apechunatiapa sewinachi i'toka. Waikaopu puuu tijoea, ki tewakapa Eeripeo u'matorepua, ki oosa tewarepua wa'asi. Nape wa'a ikisaopua, ihjia tisia peenia eratoka u'matorepua.

⁴⁰ Wa'a ikisaopua Eeripea, ikanati pu'ka wa'apichio, Aasoto mochiwachi, ahpo tewarepua. Wa'ata o'iniao, Sesarea mochiwachi akiparepua, yooma mochiwachiami nayewatusika, pu'ka Riosi ka'karuma tuuyewario, Eesu-sichi simiyameo.

9

Eesusichi paparaparia Sauro
(Nokitiame 22:6-16; 26:12-18)

¹ Sauroa, tisia nekamuka Eesusichi paparaka mochitoameo, pukaepa tisia nekamuchekaopua pu'kao, yooma ko'imo tuurepua pu'kao, tisia tahpitika cheeka oriiaipua ahkaoi oiyachio. Wa'a e'rapaopua, te'ta isaeri neeseriosi paamiratuamechi eenariaipua, wa'api Eerusarenio,

² pu'kao iyojura reesiseri itanémia, Raamahko ahpo i'tomiaopua. Wa'a Raamahko napawikarichi pa'pamuratuame asinariame eneriaipua, pu'ka reesiseri Eerusareni ahpo itariao, wa'a napawikarichi pa'pamuratuame iyonamichioopua pu'kao, puua iyonasaapa, piirechi reesisewa ahpo kiamichioopua. Pu'ka piirechi reesiseri iyoteria, yooma Raamahko mochikame Eesusichi paparameo, chapisa pe'pereso Eerusareni upameri enerepua.

³ Nape wa'a simika poeochi ihtoio Sauroo, senawato ki nu'uti uutapasi-
parepua tepoona o'iniao, nape ki teesa tisia utewaeme tajayame, Sauro norikameo tisiwa uutapasipaka.

⁴ Wa'a iikapa Sauroa tisia majakao, wehchi wichirepua. Sauroo wichikame po'yoioopua tewekachio, ahpo chaaniame inamurepua:

—Sauróo, Sauróo, ¿achini iikai noochi nasiwánimua?

⁵ Waikao Sauroa iinatukerepua:

—¿Aatanamua chiiaa?

Nayewachaniamea nehjiarepua:

—Neeea Eesusipua, aamo ahjachi nasiwa. Aamo wa'api na'atanimua wa'a ihsikao, itapiti animari, icherachi motayamechitia.

⁶ Sauroa waikao chachapia ihsikao, nehjiarepua:

—Paamira, ¿ihtana cheenariame no'oo?

Waikao tepoona o'inia Paamiraa, chaanerepua:

—¡Werisí! Waami siimitiamua Raamahko mochiwachi, wa'a chaanepuamemua, itapiti aamo yoramiao.

⁷ Puuu Sauro ahjama nokisiamea, tajinachukame ajarepua wa'ao, wa'a nayewachaniame inamurepua inamua, nape ki tetewarepua aaatao.

⁸ Wa'a chaanetiapa Sauroa, werisirepua, nape werisiaiopua tiisi ma'chirerepua. Wa'a iikopa Sauroo, puu ahjama nokisiamea, sekachi panitoka i'torepua Raamahko mochiwachisi.

⁹ Raamahkoo, paika taawe yasarepua ki ma'chirekao, ki koakaopua tiame, kiisi nerojikaoi.

¹⁰ Raamahkoo, wa'a yasariaipua aaata tijoe, Anania tewaniame. Ihji tijoea, Eesusichi paparame eneriaipua tiame. I'kao kochirewachio, Eesusi Paamiraa chaanerepua:

—¡Ananía! —chaanerepua.

Waikao Ananiaa teemurichio, nehjiarepua:

—¿Ihtana Paamíraa?

¹¹ Waikao chaanere Apoe Paamiraa:

—Werisika siimitiapua, wa'a Pooe Riisame tewaniachi. Wa'a asisaapa, Uurasi kariwara i'yapuapua, pu'ka kaari tewisaapa, aaata Sauro tewaniame iinatukepuapua wa'ao, Taraso o'inia eenakame. Ehpe wa'api wa'a ihsiamepua, noochi paparaka.

¹² Puuu Sauro tewaniameai tiameo, ehpe wa'api kochirewachio, aamo tetewanipua tiameo, aamoo, ahpo puichi seekarepaka sautiame.

¹³ Ananiaa nehjiarepua:

—Nape Paamira Eesusi, ki teesa na'ara ihsiamé inamukamenia pu'ka tijoeo, yooma Eerusareni mochikameopua, amochi paparame.

14 Puuu tijoea tiameo, i'wa wa'apioi reesiseri itamia enamerikaipua, i'wa pa'pamuratuameeoi, yooma amochi paparameopua, chapisa i'topuawichioipua Eerusareni katewepuawichioo.

15 Nape Eesusi Apoe Paamiraa, chaanerepua Ananiao:

—Nape wa'a ihsiamekoipua tuunioi Sauroo, siimitiapua muuua, pu'ka tijoeo noekamera uukamekopa. Neeea pu'kao, yomachi ki i'isaeri mochikachiamio, uhjuramerinia, wa'ami ya'yawichioipua tiame, aataoipua tiameo, i'isaerichi tijoe.

16 Nee wa'api ne'netemapua pu'kao, aachin teetomerikopua pu'kao, no'owichio aiwasikaopua.

17 Waikao Ananiaa, wa'a eenasaapua ahpo tuuyetiachio, wa'a tewarepua Sauroo. Waikao Ananiaa chaanerepua pu'kao:

—No'o Riosichi pooniwa Sauroo, Eesusi Paamiraa, i'wa no'o uhjurakapua aamo po'yachi, i'wa eenaka aamo sautemichioipua puichio, aamoo eenechi ma'chirepatepaka. Eesusieo amochi uhjuratiamenia tiameo, no'oo aamo weramichioipua Eesusio amochi yachamichioipua ahpo Riosiwario, aamo yorasiachi ku'imichioipua ahpo tehkiwachio.

18 Waikao wa'a chaanesaapua, Sauroo ahjachi seekarepasaopua, Riosichi itarepua sautemichioipua puichio. Wa'a cheeka itasoche Riosichi paparakao, ikanati sinapewaka tiame ruhjikapua puichi o'iniao. Wa'a ikisaopua ma'chiriame itipirepua, eenechi kawiyame tetewaka. Wa'a iintosaapua Sauroo wa'a ikisaopua, Eesusi weeraria enepaterepua. Waikao Sauroa werisisaapa, Eesusichi paparakaoipua, ahpo paatorepua.

19 Wa'a ikitiaopua ko'karepua waikao, utewaparepua eenechio. Wa'a tiaapua, Raamahko itipirepua ookapi taawe, Eesusichi papareme ahjama.

Sauroa Raamahko nayewatuna

20 Wa'a o'inia o'inere Sauroa, pu'ka Eesusi Riosi Taanarao, Riosi wa'apichi eenamekopua, Riosi tiarichi. Wa'a cheeka nayewasire puuua, ahkai mochiwachiamio, i'isaeri napawikarichio.

21 Yooma i'ka nayewatuame inamukamea, chaachaparepua:

—iNaakona! ¿Ki ihjipu na'ara iintokame Eesusichi paparame, Eerusareni kahtiaio? ¿Ki puuupu tiame i'wa eenakamea, Eesusichi paparameo chapisa Eerusareni i'tomo o'arakame, te'ta neeseriosi yawichichi katewepuaichio?

22 Sauroa, epeche yekatorepua ti'tijoeri oowe e'retekaopua Eesusichio, pu'kao Riosie Weratiameo, te'ta Riosi tiarirachi o'inia eenameo. Wa'a chiopua Sauroo, te'ta masitari isaeri ti'tijoea, ka'chi ijkime erakorepua, kihta tewakapa ahpo chaachapamiao.

Sauro ku'iwa u'mamichio

23 Neipa muuwaeme taawechiamio, i'isaeri te'ta pa'pamuratuamea, ahpo na'poasaapua Sauro ahpo merimia katewerepua.

24 Pukaepa puuua merinarekao, senepi taawechi tukao tiame puuyeri-aipua Raamahkoo, wa'a muirachio, nape Sauroa nane'rerepua pu'kao.

25 Pukaepa Sauro na'naritoamea, weruma waarichi tekipurepua wanam-inao, sa'mikore yeewachitipo ma'chipakaopua. Wa'a iika newipateretupua ahpo seepurawachio.

Eesusichi paparame utiame Sauro

26 Sauroa Raamahko machenasaapa, Eerusareni asisaapa puuua, wah-jachi Eesusi ajawaria ahjama enepamia teetoriaipua. Nape Eesusi ajawaria Eerusareni asisoo, majawerepua Sauroo, ki nane'riamekapa Eesusichi paparamekoo.

²⁷ Pukaepa Sauro natepasaapa Wenawea, Eesusi ajawariachi u'parepua, tetewipuawichioopua pu'kao. Waikao Wenawea yooma tuuyerepua pu'kao, yooma ihta Sauro ikikame Eesusieo, Raamahko pooechi ihtoia. Yooma tuuyerepua tiameo, Eesusie Sauro nuureratiaopua, achini teeka utewaeme teetoriopua Eesusichi simiyame nayewatukaopua Sauroo, yomachiami Raamahko mochiwachiamiopua.

²⁸ Wa'a ikisao Sauroa, wa'a Eerusarenichi Eesusi ajawaria ahjama teereparepua. Waikaopua wa'ao, ahkaoi Eesusichi simiyame nayewarepua ti'tjoerio.

²⁹ Nape ri'rieko nayewame nayewioio Eesusichi simiyameo, ki pu'sereka inamuretupua Paoro nayewao, newitoka nayewaniapa Sauroeo. Pukaepa merinaretupua pukaeo.

³⁰ Nape ookapi Eesusichi paparamea, merinarenioopao Sauroo, Sesarea i'torepua, pa'wesuwe mochiwachi, Sesarea o'iniao puuu i'tokamea, Taraso mochiwachi uhjurarepua waikao, pawekakerachi.

³¹ Waika o'iniao Paaroo, tisiwa te'ta Eesusichi paparame enepariopao, ta'iria mochirepua waikao, yooma Eesusichi paparame Uurea mochikamea, Arirea mochikamea tiame, Saamaria mochikamea wa'achi, Riosichio iyoriwa te'teriapao. Puuu ahjachi erakooa Eesusi Paamirachio, epeche epecheche peewapasika, epeche ta'iria mochisika Riosi ku'iraero. Wa'a iikao ki ookapi muuwepasirepua, Eesusi Paamirachio.

Eenea tewaniame yachapatetiame

³² Peeroa piiripi Eesusi ajawaria, ahkaoi oiyai masiteka Eesusichi simiyameo, piie taaweo Riira mochiwachi asirepua.

³³ Wa'a mochiwachio, aaata tu'i kokoriametwarepua, Eenea tewaniame. Ihji tijoe Eenea tewaniamea, osanao paamupari i'toame eneriaipua tu'ikameo.

³⁴ Peeroa, tisiwa tiame tetewapa Eeneao, sautekao chaanerepua pu'kao: —Aamo Eeneao, Eesusi Riosie Weratiamea, aamo sautekame itipitena-pua wa'asi. Werisisa, apechunasa katewemitiamua aamo ipetao.

Waikao Eenea tewaniamea, ikanati werisirepua, yachapatetiame wa'asi.

³⁵ Muuwaeme Riira mochikamea, Saaroni mochiwachia tiame tetewarepua saukame itipikameo. Pu'ka kokoriametwetiame tetewikapao, Eesusichi paparasirepua tiame, Apoe Paamirachi.

Taawita tewaniame oijenatewa

³⁶ Pirenachi mochiwachio Oope tewaniachio, wa'a tewarepua tiame aaata Eesusichi paparame, puuu, Taawita tewaniame enerepua oowetiame. Taawita teewaa rieko naewachio, Roroka teewarapua. Puuu oowitiamea, kaaweruma enerepua, yooma kaawe tetewika ku'yame.

³⁷ Pu'ka taawechiami Roroka tewaniamea, kokorepaka mukuriaipua. Pu'ka weerewara papakosaopua, te'pa rampakarichi kateweriaipua yooreko.

³⁸ Riira mochiwachio waapikopa Oope mochiwachio, Peeroa Oope oiyeme inamuretupua. Waikao ooka Eesusichi paparamea, wa'a uhjureretupua, yaapiti enanuremichio.

³⁹ Waikao Peeroa paaetiaapao, ahpo uhjureretia ahjama eenarepua. Enasooa Peeroo, te'pa karijampa i'toretupua mukukame po'yachi. Wa'ao Peeroo, ooweru kunamukukamea, naarakoka ne'neterepua Peeroo, itapiti pu'ka kiterepakame neteria, sipicha, wakira, pu'kao ahjaka kahtiai neteria.

⁴⁰ Peeroa yooma puuyanasa pu'kao, Riosichi paparaka nayewarepua. Waikao pu'ka weerewa ne'nepakao, cheerepua:

—i;Taawitaa, werisisaa!

Waikao mukuriame oowitiamea, ne'neparepua. Wa'a kahtiame teta-wapa Peeroo, yasisirepua.

⁴¹ Waikao Peeroa, sekachi chapika werisipurepua. Wa'a ikisaapua, paaesapa Eesusichi paparameo, kukunara wahjipakameopua tiameo, ahjakame ki'yarepua pu'kao.

⁴² Yooma Oope mochikameai, nane'rerepua i'ka ikitiameopua Riira mochiwachio. Pu'ka nane'rekapaopua, muuwaeme papararepua Eesusi-chio.

⁴³ Peeroa wa'ao, muuwaeme taawe itipirepua, Oope mochiwachio, Siimoni wi'chi yokiyame ta'perachio.

10

Peero Koonerio tiame

¹ Sesarea mochiwachio, wa'a ohjoeriaipua aaata tijoe Koonerio tewaniame, soontaro kapitaira eneriaipua, piie sienta soontaro pirenaturi, litaria tewaniamechi.

² Ihji tijoea yoomahka Riosi iyoriame eneriaipua ahpo ta'pechio, senepi Riosichi nayewame, ti'tijoerioi tisia ku'yame enerepua, koamechio tesiwa te'tiameopua.

³ Piie taawechi Koonerioo, ahpo ta'pechi kahtioiopua arikiri waanamio, ahpo kahtiachi eename tetewarepua aaata, tepoena eename Riosi ku'iwari. Ihji tewekachi eenakamea Koonerio kahtiachio, chaanerepua Koonerioo:

—iKúira Koonerio!

⁴ Koonerioa majakame ne'nepakao, nehjiarepua:

—Kúira. ¿Ihtana teetoamemua noochio paamira?

Waikao tewekachi eename Riosi ku'iwaria, chaanerepua Koonerio:

—Aamo Riosichi paparariaopa, kaawe e'retiame muua Riosieo, aamo tisia ku'ika yasitoaai aaata, peenia e'reka tetewitiameemua tiameo.

⁵ Muua Oope uhjuramitiapua aaata, wa'a mochiwachio Siimoni Peero teewataniame i'noramichioopua.

⁶ Wa'a ta'pechio, piirechi Siimoni ta'perachi kahtipua, wi'chi iyokame pa'we suuwerachi. Puuu Peero aamo tuuyemapua, apoe enasaa.

⁷ Koonerioa, wa'a cheesa no'rasoopua tewekachi eenakameo, ooka ahpo nuurewa paaerepua, piiripi soontaro tiame Riosichi iyoriame tiame, pukachio Koonerioo owe e'rewa tiame enerepua.

⁸ I'kao yooma tuuyesa uhjurarepua Oope mochiwarichio.

⁹ Pu'ka meereopua i'ka pooechi waapi nokisirioio, Peeroa oowetaweopua wa'asio, karijampa moenariaipua, Riosichi paparamia.

¹⁰ Wa'a ihsiaopua Riosi ahjama nayewakao, chorowapariaipua. Chorowapasopua, ahpo kooame yoranurariaipua. Waikaopua ahpo kooame yorakenioio, kochirewachi wichikameka ikirepua.

¹¹ Wa'a ahpo ikiwatereopua, te'pa tewekachio, wahjoame tetewarepua. Wa'a o'iniaio, weruma wisasori apochi waapi tekiyame tetewarepua, naomina o'yaeka ta'rame. Ihjia ahpo waapi tekikao, ta'raka ipeparepua wehchi.

¹² Pu'ka wisasorichio, kii ookapi chuchutorepua yooma ihta ahjakame, chuchuka ohjoame, wehchi petika ohjoame itapiti animari, ma'saeme eekachi ohjoame tiame.

¹³ Pu'ka tekisooopua, tewekachi o'inia inamurepua Peeroa, eee cheechaniame:

—Werisisa Peeroo. Yaapi merisa ko'kosa.

¹⁴ Waikao Peeroa nehjiarepua pu'kao:

—Ka'i, ki ko'komania pu'kao, no'o Noono Paamira Riosfi. Ka'chitia taaweche koayamenia, ki no'o aamo reesiseria ko'komichioo, ki aamo iyoriniameopua kooameo.

¹⁵ Nape Riosia eenechi chaanerepua:

—No'o aamo reesisia ko'kopuame ki'yaa, kiisi ki iyoriniame tewamete muua pu'kao.

¹⁶ Paisa simiyame wa'a chechaneretupua. Wa'a ikitioopua, eenechi apechuneretupua wisasorio, te'pa tewekachio.

¹⁷ Peeroo weeka inataka itipioiopua pehjo, ihtana cheerio e'rioioopua ahpo chaaneretiao. Peeroo wa'a tiame inataka kahtioipua karijampao, puuu Koonerio uhjuriaa, Siimoni wi'chi iyokame ta'perachi, muirachi ajarepua wa'asi, Peero akana kahtiame iinatukea.

¹⁸ Puuua sisinamukao chaachaparepua: “¿I'waju Siimoni Peero ohjira-chio?”

¹⁹ Peeroo wa'a kahtioio pehji ahpo chaaneretia inatakao, Riosia eenechi chaanerepua inatarichio:

—Peeroo, ne'nesao muua. Aamo ta'pe teereo paika tijoea aamo i'yachanipua.

²⁰ Ehpe wa'api werisika tekisaa, kihta seweka siimpupua ahjamao, nee uhjurakamekapu pu'kao.

²¹ Waikao Peeroa tekirepua teepotemiao, pu'ka Koonerio uhjuriao. Pu'kao teepotasaopua chaanerepua:

—Kúíra. Neeju aamo i'yaka te'teretoa. ¿Ihtana eratoka teetoame eeme noochio?

²² Aapoeo chaachaparepua:

—Kúíra. Teemea kapitai Koonerioe uhjuratiamekapua, kaaweruma tijoe Riosi iyoriamee, kaawe tetewiniameopua tiameo, i'isaeri ti'tijoeo. Ihji Koonerioa aamo paaenurekapua, Riosi ku'ira tewekachi eenamee, aamo paaenureretiapa, Koonerio ta'perachi enamichioopua aamoo, aamo keepupuawichio wa'a enasoo, Riosichi simiyame aamo nayewa.

²³ Waikao Peeroa muinurarepua yooreko, wa'a che'repamichioopua pu'kao. Pu'ka meereopua piari yasisisaapua, ahjama simirepua waikao, wahjachi yeeka tiame, wa'api mochikame Oope, Eesusichi paparama.

²⁴ Pu'ka meere ahpo puuyariachioopua, Sesarea ajasirepua Koonerio ohjirachi. Wa'a ta'pechi ajasioio, Koonerioa wa'a yasarepua, weeka ahpo tetejima paajutesa ahjama, wahjachi tiame ahjama, kaawe ahpo tetewame tiame, seenu yeeniemeopua ahpo nayewa.

²⁵ Koonerioa Peero asikame tetewapao, weruma yooreka teepoterepua pu'kao, chopokorieka weripaka.

²⁶ Nape Peeroa sekachi apechunakao, chaanerepua:

—Ka'te wa'a iinto no'ochio, werumachitia tijoe iyorikao. Oowera tijoeakaite neeeai amochitia.

²⁷ Pu'ka ahjama nayewasikao, yooremina pakirepua. Wa'a yooreminao, muuwaeme mochikame tewarepua napawikame.

²⁸ Waikao Peeroa cheerepua:

—Eemea nane'riamepua wa'asio taamo isaeri ti'tijoerio, ki reesise-niamekoopua taamoo, seesenu ahjama te'terepuawichioopua. Wa'a te'teriname teemea ki ehpesio. Nape Riosia no'o chaanekamepua pu'kao, aataoio ki chaanepuameo, kiisi piipariemekoo, seesenu ahjama te'tereniameo, ka'chi ikiwamekoopua taamo Riosichi iyoriwao.

²⁹ Wa'a chaanetiapania Riosieo, ikanati kihta chanika eenakania amoe paaetiapaonia. Ehpeo no'o chaanejeraninia aamoeo, itapiti e'raka aamo no'o paaeriaopua.

³⁰ Koonerioa waikao, yooma tuuyekaopua ahpo ikiriao, o'inerepua cheeka:

—No'o keepumitiao no'o tetewariao. Naao taawe i'tonapua ehpesio, i'ka wa'api keenakoio arikiri ahkao, no'o ta'pechi Riosichi naewaka kahtioio, no'o ne'neka kahtiachi eenakapua aaata tijoe, tohsaname wakiraeme, tatapara ihsiamie.

³¹ Puuuwa no'o chaanekapua: “Inamukame Riosia aamo nayeweriaio, tetewakamepua tiameo, aamoo tísia ki'yamekopua tiameo, wahjachi tijoeoi.

³² Pukaepa muuu Koonerioa, aaata uhjuramitiapua Siimoni Peero i'noramichioo, Oope mochiwachi kahtiame, piirechi Siimoni tewaniame ta'perachi. Puuu Siimonia, pa'we suuerachi ohjoemepua, wi'chi iyokame tijoe.”

³³ Wa'a chaanetiapa neea tewekachi eenameeo, ikanati aamo uhjurekana paaepuawichioo. Kaawechupena eenakame muuuu, no'o paaewa tesiwekao. Ehpeo i'wa mochikame teemea Riosi tetewachi aamo keepumia puuyekao, Apoe Paamira cheeria taamo tuuyepuawichioo.

Peero naewaria Koonerio ta'pechi

³⁴ Peeroa waikao Koonerio ta'pechio, o'inerepua cheekao:

—Ehpeo neea, pahtiamepua, Riosio taamoo napatí taamo nakika kahtiamekopua, ki aaatache piiripi, epeche kaawe e'reka tetewame.

³⁵ Aaata tijoeoi Riosi iyoriameo, ka'karuma yoranariameopua tiameo, kaawe uuka tetewamepua Riosia, ki isaeri ti'tijoeoipua.

³⁶ Wa'a tiamekapa Riosia, tísia nakiyamekapua yomatiamie wehjoarichi ti'tijoeoio, Riosia ahpo Taanao, pahchao, isaeri ti'tijoeoio uhjurarepua Eesusi Riosie Weratiameopua, pu'kao, te'ta yomatiamie ihta aampa tiamerao. Pukaepa puuuu yomachi oikamepua, te'ta Riosi chiia kaaweruma tuuyewari nayewatukao, yomachiami ti'tijoeo ooweru tiameo, ahpo tuuyewari chiiae Riosichi paparamichioo, ka'karuma erakoame enepamichioopua ahpo iikachio, Riosie cheriwetiaapua yooma ihta ahpo tatakoriario.

³⁷ Inamukame eemeapa, i'ka wa'a tiame naawesario, Arirea o'ineriopua i'kao, wa'a o'inia i'ka nayewatuwao, ahkasi yomachi mehtariopua, Uurea weechio. Ihji wa'a ikitiamea, neipa Waani Paatori nayewaturioi eneriamepua, Riosimina e'enamichioo sisinamurioi ti'tijoeoio, ahpo tatakoriwa toaka paatomichioopua.

³⁸ Nane'renachi eemea Eesusio, Riosie uutiamekopua ahpo Riosiwari yahchekao, ahpo Riosiwari weerarepua pu'kao, ahpo tehkiwa o'inemichioopua weechio, pukachi teetomerikapua ahpo utewarieo. Nane'rena eemea Eesusio, Riosi utewarieo, wa'a teetoriopua, yooma riaorósie na'itutiameopua sauteka.

³⁹ Pu'ka yooma teetoriario, taamowichio ikiriaopua tiame, taamoe tetewikamepua pu'kao, Eesusi ajawatiamea, yooma i'isaeri weechio iintoriaopua, yooma Eerusareni muuwarichio, ikiriaopua tiame. Ihji Eesusia, tísia na'araka meritiamepua, kurusichi chuhchaka,

⁴⁰ nape Eesusio Riosia, paika taawe i'toi mukukoio, eenechi ahjaterepu. Wa'a ikisaopua, eenechi ahjasaopua, tamochi eenaka tetewitekupua,

⁴¹ nape ki yooma ti'tijoeochi, taamochekamera ahpo ahjariachiche, ahpo pichiwatameriche. Puuuu pichiwa eenechi ahjakamepua, taamo wa'api

ko'kakamepua ahjama, teeme wa'api ahjama ohjokamepua tiame, eenechi ahjakoio.

⁴² Apoe Riosi ihsikamepua taamo uhjurakaopua tiame, yooma ti'tjoeri chaanemichioopua, Riosie weratiamekopua Eesusio, i'ka wehjoarichio yooma weeechi ti'tjoerio apoekopua te'ta katewemerikoopua pu'kao, wahka ihtoriachi i'ka weee kajuyachioopua, yooma wahjipakame ahpo oijenateria, ki wahjipakameoioopua tiame.

⁴³ Yooma ehkoriaami Riosi na'nayewaturaa chaachapariaipua, Riosio aata uhjuramio tuukao, te'ta tatakori choaniamewichio meripuameo. Puuu Riosie uhjurapo tuutiamea, ihjipua Eesusi, taamo tatakori natetewawichio meritiame. Pukaepa yooma Eesusi iintorioa ahpowichio iintorio erakoamea, cheriwepuamepua, tatakoririao, yooma aataai wa' erakokamea.

Riosia ki i'isaeri ti'tjoerioi, ahpo Riosiwari ki'ya

⁴⁴ Pu'ka wa' a tiame inamukapa ki isaeri ti'tjoeri Koonerio paajuteriaa, Riosi Riosiwari noonotetiaopua, tisia peenia eraparepua, Eesusi ahpowichio wa' a iintorioopao. Wa' a iikapa puuu, ahpo seesenu naerachi naewaka tisia kaawe erakoka cheriwema ki'yarepua Riosio.

⁴⁵ Waikao, puuu i'isaeri ti'tjoeri ookapi Eesusichi paparakamea, Peero ahjama e'enakamea, ke'chu Eesusichi paparai siichitepuwetiamapua, chaachaparepua: "iNaakonakosa puuuai cheriwetiamepua, ahpo tatakoririao tiame, kiisioi siichiteputiamekai puuu? i'Wa' a teesooopua, zaataai kaawe Eesusichi paparamcheoi, kihta siichiteputiamekai, ahpo tatakoriwa cheriwepuawichio? Wa' a teesoo Riosia, aataoi ahpo Taana Eesusichi paparakame enesoo, kaawe uuyamepua pu'kaoi, pukachi yasitaoopua, ahpo Riosiwarioe."

⁴⁶ Ihji siichitepuwetiamae Eesusichi paparakamea, wa' a chaachaparepua, pu'ka ki siichitepuwetiamae, ahpo wa'api seesenu naerachi kaawe erakochaniopua, Eesusichi paparakao.

⁴⁷ Waikao Peeroa yooma wa' a napawikameo, chaanerepua:
—Waikao Riosia, ma'chiamae tiamepua, pu'kao tamochitia tiameo, ma'chiamae ki'yariopua ahpo Riosiwario, oowera Eesusichi paparakopaopuache. Wa' a iintokame enesoo Apoe Riosio, zihana taamo wa' iniamae wa' a teesoo, i'ka Eesusichi paparakameo, papatopuawichio?

⁴⁸ Peeroa wa' a tiame kaawe iintatioopa, paatonurerepua waikao, Eesusi Riosie Weratiamechi paparakaa, pu'kao Eesusichi paparamae tetewipuawichioopua. Waikao yoomahka wa' a e'enakamea Koonerio ta'perachio, Peeroo, paikapi taaweoi utewa yoorarepua wa' a itipimichio, Koonerio ta'perachio. Waikao Peeroa, wa' a ikirepua.

11

Peero tuuiwa, Koonerio ta'perachi ikitiame

¹ Pu'ka taawechiamio, pu'ka Koonerio ta'pechi ikitioio, yooma ahkai Uurea weechiamio, i'isaeri ti'tjoeri Eesusichi paparakamea, nane'reka mochitiapapua, ki i'isaeri ti'tjoeriaio, Eesusichi paparamekopa, Riosi kaaweruma tuuyewari pichikekaopua.

² Nape puuu, ki nane'reriaipua pehjo, siichiteputiamae apochi nokiwameopua, ki nateyamechitia tetewarioi Riosio pu'kao. Pukaepa Peeroo Eerusareni enasooopua, Eesusi ajawaria napawiriachio, teriretupua Eesusi ajawariaeo, wahjachi wa' a mochikameeopua tiame, i'isaeri ti'tjoeri Eesusichi paparakamee.

³ Puuu te'yaka chaachaparepua Peeroo:

—¿Achini iikai wa'a no'raka muua, ki siichiteputiame mochikachio, ahjama ko'kakamua tiameo, kaawe e'riamechitia?

4 Waikao Peeroa wa'a chaachapopao, chaanerepua:

5 —No'o Riosichi poponiwaa, no'o keepumitia pahchuo, neeepchi aamo nehjiamakoo, aatia tiichipua wa'a no'o oiriao.

'Piie taawechi Oope mochiwachi no'o kahtioi no'o Riosi ahjama nayewakao, itapiti tetewitetiameia Riosieo, itapiti tewekachi o'inia eename, wisasorika tiame naomina o'yaeka. Puuu wisasoria no'o kahtiachisi tekika ta'rapakapua.

6 No'oo kaawe ne'nepasoopua pu'kao, pukachi yooreminao ki ookapi chuchukuapua itapiti ahjakame, yooma ihta animari ki koi'wame, ihjichitia: animari naao taaraame, animari sa'pa koayame mawiyachitia, topae ohjoame animari siinoichitia, te'pa eekachi ohjoameopua tiame tuchiki.

7 Pu'ka tetewaiopua Oope mochiwachio, no'o chaaneniame inamukania tewekachi o'inia: "Peeroo, werisisa. Werisika Merisa ko'kosa."

8 Neeea waikao pu'ka wa'a cheechaniameo, chaanekania: "Ka'i Paamira. Neeea no'o kutachitipoo, kiisi u'matotiamenia ki reesiseniameopua kooame."

9 Waikao tewekachi cheechaniamea, eenechi no'o chaanechaniapua: "Riosi apoe aamo ko'konuriao, kihta ka'itametemua pu'kao."

10 Waikaopu wisasoria, paisa simiyachi wa'a cheesoopao Riosio, yooma apechukapua eenechio te'pa tewekachi.

11 Waikaopua, pu'ka wa'apichio apechusocheopua pu'kao, wa'a e'enakapua paika ti'tijoe Sesarea ohjoeme, puuaa no'o i'yasika e'enakame eneriapua.

12 Waikaonia Riosi Riosiwarioe, ahjama siinurakapua pu'kao. Waikaonia kihta cheeka siimo erapakania ahjamao, ki i'isaeri ti'tijoeoipua uhjura-tiameo. Waikao neea, i'ka puhsani i'isaeri Eesusichi paparakameo, no'o ahjama siimpamichio uusaopua, pirena e'enaka teemea, Oope mochiwachi o'iniaopua Koonerio ta'perachio.

13 Sesarea ajasitioopua, Koonerioa, yooma taamo tuuyekapua ahpo ikiriao, yooma a'chitiame siinkameopua wa'ao. Puuaa wa'ao, aaata tetewako tuukapua tewekachi eename, puuaa apochi eenakao chaanetiopua pukaeo eee cheeka: "Oope tewaniachi uhjuramitia ti'tijoe, Siimoni i'noramichio, Peero tewataniame.

14 Apoe aamo chaanemapua enasaapa, aachin teeka aamo newipamerikopua aamo tatakoririao, yooma aamo ta'pechi ohjoemeopua tiame."

15 Waikao no'o Sesarea ihsoioopua Koonerio ta'perachi napawikame nayewekao, Riosia ki isaeri ti'tijoeo iikachi noonoteriapua. Tisia pu'serekapa Eesusi iintoriaopua ahpowichioo, Eesusichi papararepua waikao. Ahpo wa'apichi nayewa nayewakao, tisia pu'sereka nayewarepua ahpo Eesusichi paparao, ahpo tatakoririao cheriwetiame itipikapapua. Wa'a iikopaopua pu'kao, nane'rekania Riosi Riosiwario pukachi eenarioopua, tamochi eenariachitia, pukeri Eesusichi taamo papararioopua.

16 Waikao wa'a iikopua pu'kao, Eesusi cheeria inatepakania waikao, eee cheeria: "Pichiwa chiame neea, Waania neeroiye paatoriaipua paatoao, nape eemea Riosi Riosiwarioe, paatopuamekaitepua."

17 Waikao wa'a teerioopua i'kao ki i'isaerikoi, Riosi Riosiwarioe noonotetiamekopaopua pu'ka iikachio, wa'achitia taamo peenia erakoriachitia pukeri Eesusichi taamo paparioo, ¿ihtana ka'itatania, pu'ka Riosie ikitiameo? ¿Ki kaawe iintoriokosa tuutarenia Riosio?

18 Waikao Eerusareni ohjoeme isaeri ti'tijoeri Eesusichi paparakamea, yuueeme itipirepua, wa'a chaanetiapa Peeroe. Tahpitika tiame peenia erakorepua Riosichio, tisia kaawe iintoriopua ahpowichio. Waikao chaachaparepua tahpitika peenia tiame e'rakao:

—¡Naakonakosa cheriweretupua tiame Riosieo, kiisi i'isaeri ti'tjoerikaopua?

Antiokía tiopa

19 Ehpeo, Eesusichi paparama chi'ripakame nayewamania i'ka no'o iyoterichio. Neipao Teiwa meritioi ujumakamea, Eenisi mochiwachi-ami e'enarepua, wahjachi Eesusichi paparakamea Chipire tewaniachi e'enarepua, wahjachi puuu ujumakamea tiame, Antiokía tewaniachi e'enarepua, Eesusi Riosie Weratiamechi paparapa chapipuai uujumasapua. Waikao wa'ami ohjorepua pu'ka taawechiamio, Riosi ka'karuma tuuyewari nayewatukaopua, nape isaeri ti'tjoerichiche.

20 Nape wahjachi isaeri ti'tjoeria, Siirene ohjoemea Chipire ohjoemea tiame, pu'ka ujumakamechi pepenipakamea, Antiokíami ohjoparepua Eesusi ka'karuma tuuyewari naewatuka. Nape puua wa'a ajasisaapua tiameo, rieko ti'tjoeri masiterepua tiame, machimichioepua pu'kaoi, Eesusi Riosie Weratiamechi simiyameo.

21 I'kao wa'a ohjoi ri'rieko nayewekao, Riosia i'ka ri'rieko iikarachio, apochi paajutesirepua pu'kao, ahpoo Riosiwariopua. Pu'ka wa'a inisiaopua Riosi Riosiwario, apochi paajutesikao, muuwaeme Eesusichi papararepua. Wa'a iikaopua, Eesusichikamera paparaka mochitorepua waikao, ahpo ki kaaweruma te'tereriaopua toaka.

22 I'ka inamukapa Eesusi ajawatiamea, Eerusareni tiopachi mochikame pa'pamuratuamea, Wenawe uhjurerepua waikao, Antiokía mochiwachio.

23 Wenawea Antiokía asisaapa, Riosio tisia kaawe iintorio tetewika-paopua wa'ao, tisia kaawe erapare Wenawea. Wa'a te'teretoriopua wa'ao Wenawea, kaawe e'raka tuuyerepua wa'ao, yooma pu'kao, ki se'wika mochitonichioepua ahpo Eesusichi papararichio, pewatiame mochitonureka Eesusichio, Apoe te'ta Paamirachioepua.

24 Wenawe wa'a uhjuratiameo, kaawe e'rame tijoe eneriopaopua pu'kao, Riosi Riosiwariopua puua, ta'irepakamekopaopua tiameo, tisia paparamekopua Riosichio, pukaepa Antiokía uhjuratiame enere Wenawea. Puua yooma wa'a tiamekapua, muuwaeme Eesusichi paparaterepua, Eesusichi oowe erateka.

25 Neipao Wenawea wa'ao, ki ookapi enepariopua Eesusichi paparakameo, Taraso muuwarichi akiparepua waikao, Sauro i'yasikaopua ahpo ku'imichio.

26 Sauro tewisaopua, Antiokía i'torepua yeeka. Waikaopua Antiokíao, piie paaumpari mochirepua wa'ao masiteka, pu'ka weemera muuwekameopua, Eesusichi paparakameopua. Wa'a Antiokía enere, Eesusichi paparamo, Riosie Weratiamechi paparakame tewatiachio, pahcha pukeri wa'a teewaka o'inetiachiopua.

27 Pu'ka taawechiamio, wa'a Antiokía e'enariaipua ookapi ti'tijoe, Eerusareni o'inia e'enakame, Riosi na'nayewatura eneriapua tiame.

28 Piiripi puuu tijoe Akausi tewaniamea, chaanerepua Antiokía ohjoemeo, tisia toorewimio tuuyo tuurepua Riosio, yomachiami i'ka weechiamio. Puuu cheeriaa, pichiwa wa'a teerekapua, Kaurio tewaniame yawichikoipua, rooma weechiami mochiwachio.

²⁹ Tísia tooremuniopa yomachi Uurea weeechio, Antiokía mochikame Eesusichi paparama, itapiti ku'iwa uhjurenariapaopua pu'kawichioo, yooma a'chitia ahpo ahsepatia, ku'ipaka na'poarepua, yoomahka pipiripi.

³⁰ Wa'a noonoirepua waikao. Waikao yooma a'chitia ahpo ahsepatia na'poasaopua pu'ka ku'iwao, Wenawe uhjurarepua Sauro ahjama, i'tochekaopua pu'ka ku'iwao, yomachiami pipiripi mochiwachiami pa'pamuratuameopua, yooma tooremuame naachutemichiopua pu'kao.

12

Saantiao meriretia; Peeroo karichi yachaniame

¹ Pu'ka taawechiami Eerore yawichiai, paikapi Eesusichi paparama chapinurarepua, tísia na'arenareka.

² Saantiaoo merimachetae merinurarepua pu'kao, Waani pa'chirao.

³ Eerorea pu'ka isaeri napawikarichi ya'yawichio, kaawe uuka teteopua pu'kao, chapinurarepua Peeroo. Ihji wa'a nokitiamea, paani ki rewaru-raeme pahkotanioi nokiretupua.

⁴ I'ka chapisaopua perekarichi yahcharepua, naao na'nao soontaro inatetekaopua. Pu'kao, neipa ma'chipasa pahko u'matosoopua, katewemo o'rariaipua pu'kao, wa'a muuwarichi ohjoeme iinatukekaopua, aatia yorapuamekooopua pu'kao.

⁵ Nape Peeroo wa'a kahtioi perekarichi yeetepatiameo, Eesusichi paparama, ki toarepua Riosichi itakaopua, utewaeme chaachapakaopua, Peeroo ma'chipuawichioopua Riosieo.

Riosia Peero ma'chipani karichio pereso

⁶ Pu'ka tukao wa'api meereo, Eerore ma'chipamiachi Peero katewemiao, Peeroo, ooka soontaro inatewachi poiriaipua naasipa, kaarenae o'yaeka kochika. Wahjachi ooka soontaroa, yeetachi ajarepua inateka.

⁷ Wa'a teerenioiopua tukao, senawato wa'a eenare Riosi ku'iwaraa Peero po'yachi yooremina. I'ka wa'a eenakoopua, weeru uutapasiparepua wa'ao. Puuu Riosi ku'iwaria waikao, Peero wachikachi noonoteka pusaterepua. Pusatesaopua chaanerepua:

—Yaapiti Peeroo, werisisa.

Pu'ka wa'a chaanetiochepa na'sore kaarenaa, sekachi o'yaraa tiame.

⁸ Waikao Riosi ku'iwaria chaanerepua:

—Ikanati wakiratasa kaakatasa tiamé.

Wa'a iintosoopua Peeroo, Riosi ku'iwaria chaanerepua:

—Yaapi kematosa no'o na'narito.

⁹ Peeroa machenarepua waikao na'naritoka, oowera na'naritoka ki nane'riai ahpo ikiyao. Oowera teemuameka e'rarepua.

¹⁰ Pirenapi unatiame weeriachi uumatotioopa, pirenachi tiameo, sisioki yeetachi ajasirepua waikao, puuyaniachipua wa'asi wa'a perekarichio. Puuu wa'a yeetaraai apoe wa'api wahjorepua. Puuyatioopua ahpo ma'chiparia Riosichi eename ku'iwari ahjamao, piiripi pooe paonaka uumatotioopua, puuu Riosi ku'iwaria ki naania ikirepua piineri toaka.

¹¹ Waikao Peeroa pusakameka ikirepua. Wa'a ikisaopua e'rarepua:

—Pichiwa wa'a teesoo no'o ikiyao Riosieo. Ehpeo nane'renane, Apoe ihsirio Riosio no'o karichi ma'chipakao. Ahpo ku'iwari uhjurarepua, no'o Eerorechi nehpuakao, yooma isaeri pa'pamiratuameo, no'o na'ara yoranariaopua tiame.

12 Yooma pusasaapa Peeroo, Maaria ta'perachi siimo oraparepua, Waani Marako tewaniame yeeyera kahtiachi. Wa'a Peero asimo o'rachio, wa'a mochirepua muuwaeme, Riosichi paparaka Peerowichio.

13 Peeroo teepotasoopua kaari yeetarachio, puuu Rooru tewaniamea nuurewaraa, nehjiarepua.

14 Nape puuuu machikai Peero naewachaniao, ki wahjonesa wa'atia u'masirepua, tisia kaawe e'raka, wa'a werichanio tuumia Peeroo, yeetachi.

15 —;Wííhtuame! —chaachaparepua aapoeo.

Nape nuurewaraa, utewa chaanerepua —Pichiwáá.

Waikao aapoeo chaachaparepua:

—Ki puukoi chaanipua, iikarachichekoipua chiiaa.

16 Nape Peeroa simiterepua yeetapunurekao, kaari yeetarachio chonaka. Waikao aapoeo wahjonesaapa, tetewisaapa Peerokopaopua:

—Naakona muukaite —chaachaparepua waikao, kaawe erakoka. Sewina ijikirepua tetewapao, ki maaeriaiopaopua pu'kao.

17 Waikao Peeroa pakisaapua, sekae ihchitarepua pu'kao, ahpo keepuawichioipua ku'itapioi. Waikao Peeroa o'inerepua nayewakao, yooma a'chi tiame ahpo ikiria, a'chi teeka ahpo ma'chiparetiaopua perekarichio, ahpo Noono tewekachi kahtiameopua. Saantiao tuuyenurerepua tiame ahpo ikiria, wahjachi pichikiamie tiame poponiwari. Wa'a machenasaapa, pirenachi akiparepua.

18 Meere ma'chirepasooa, perekarichi soontarao, ki teesa wekana erakorepua, Peerochi simiyame aatiatiachi wa'a ikiriopua.

19 Eerorea, i'yanurerepua pu'kao, nape neipao, ki tewariopa Peeroo, ute-waeme iinatukesache soontaroo, ko'inurerepua pu'ka soontaroo. Neipao Eerorea, Uurea machenakaopua, Sesarea akiparepua ohjoremia.

Eerore mukuria

20 Eerore nekasooa Tiiro mochikame ahjamao, Siironi mochikameopua tiame, na'pa ihji ahjama nekatiamea, Rasito itanerepua Eerore itanemichio ahpo ahjama napawipuawichioo. Wa'a napawisaapua, Eerore ahjama ahpo katewepuawichio, wa'a noonoimo o'rarepua, ki ahpo u'yepuawichioipua, ahpo kooame tariwachi kianiamieopua.

21 Eerorea yahcharepua piie taaweo, pu'ka Tiiro mochikameo Siironi mochikameopua tiame ahpo kahtiachi napawipuachioopua. E'enasooa Eerorea, yawichi wakirataniame wakiratasaopua, yawichi yasirachi yasi-paka nayewerepua.

22 Waikao o'inesoopua nayewakao ti'tijoeria, o'inerepua chaachapakao, siinakoka:

—;Néé, keepusao eemea! ;Ihji nayewamea, Riosi apoe puuuu, ki tijoééé!

23 Waikao tewekachi eename Riosi ku'iwaria, pu'ka wa'apichi ahjachi eenakaopua, tisia kokorepaterepua Eeroreo, Riosichitia iyoriniame ahpo e'rariopa, ti'tjoerio wa'a chaachapopa. Wa'a iika mukure Eerorea ikuchupapakao, kiisi tehpe simiyachi.

24 Wa'a wa'a ikitiamieo yoomachi mochiwachiami nane'reretioapua, weruma mehtare Riosi ka'karuma tuuyewaria, muuwaeme ti'tjoe Eesu-sichi papararepua, ooweru tiame.

25 Nawaea Sauroa tiame, Eerusareni kajusaopua ahpo tehkiwao, Antiokía nonowarepua eenechi, Waani yeekaopua, pu'ka Waanio Marako teewaemeopua tiame.

13

Wenawea Sauroa tiame, o'inenapua ahpo ohjoa Riosi naawesari i'towa

¹ Pu'ka taawechiami Riosi na'ayewatuamea Antiokía tiopachi mochiri-aipua, masitari ti'tijoea tiame. Riosi chiia masitiamea, Ihji enerepua: Wenawe, Simeoni (Nijeri teewataniame), Ruusio tiame (Siirene eename tijoe), Manaeni (Eerore yawichichi weripakame), wa'a ikisa apoe Sauro.

² Piie taawechio Eesusichi paparameo, Riosichi paparaka nayewenoiopua kiisi koakao, Riosi Riosiwaria wa'a eenaka napawikameo, moochi nayewerepua inatarichio chaaneka:

—No'o poanatekemitia Wenaweo Sauroopua tiame, no'o paaeriakamerakopapua pu'kao, no'o tehkiwa teetomichio.

³ Waikao Riosichi paparaniame nayewai kajusaapua, kiisi koaka nokarioio, Wenawea Sauroa tiame, Riosi chiia nayewatunichio ajawaretupua; aampa seekarepaka ahjachio, Riosi ku'iwari yahcherepua, Riosi Riosiwari. Wa'a yorasaapua uhjuraretupua waikao, Riosi tehkiwa teetomichio.

Chipire weeechi pawenasipa nayewaturia Paaroo, Wenawe tiame

⁴ Uhjuratiapua Riosi Riosiwariopua, ahkasi Sereusia tewaniachi ajasirepua pa'wesuwe, wa'a o'inia pawekakerachi mo'moenasaopua, Chipire tewaniachisi e'enarepua, pawenasipa weeechi.

⁵ Chipire weeechi ajasisaapa pawenasipao, Saramina pawekakera chuchupachi, wa'a o'inerepua Riosi tuuyewari naewatukao, i'isaeri napawikarichiamipua. Puuu Waani, Eerusareni o'inia yeeka enatiameai, wa'achi ihtoame enerepua tiameo, Paoro Wenawe ahjamaopua tiame, Riosi tehkiwachi ku'isika.

⁶ Wa'a pawenasipa weeechi masitesikao, ahkasi Parajo tewaniachi e'enarepua. Wa'a tewarepua aaata tijoe Warajesu tewaniame, puuu isaeri tijoe enerepua. Ihji tijoea riaorósi tekipanakiame eneriaipua, ahpo masitiao wihtuka Riosichi eenameko tuuka.

⁷ Puuu tijoea Serejio Paoro tewaniame eneriaipua, ki te'ta yawichi ahjama oiyame, tísia inatame. Ihji ki te'ta yawichia, apochi upanurarepua Wenaweo Sauroopua tiame, keepunariapua pu'kao, Riosichi simiyame nayewatusiaopua.

⁸ Nape puuu Warajesua, Eerima teewataniamea (riaorósimina simiyame, masitiame cheeka chaniwamepua), puuu wa'inerepua Wenaweo Sauroopua tiame, pu'ka ki te'ta yawichio, nayewepuwichioo, ki pichikemichioopua pu'ka chaachapao.

⁹ Nape Sauroa (Paoro teewamea tiame), ki nu'uti yahchameapa utewari Riosi Riosiwario, puichi kaawe ne'nepaka itipisaapua ku'itapi,

¹⁰ te'yarepua cheeka:

—¿Muuu riaorósichi eename, muuu yooma ka'karuma seepurawaa, yooma na'arari wiskuari pochikame yahchame, ¿ahkasi achinitio wa'a teeretamua aamo na'ararie? ¿Kiisi toime e'ranimua pu'kao? Toipua-pua muuu pu'kao, wa'asi, ki eerina aamo ihsimichioopua Riosio, Riosi kaaweruma poee masitewachioopua.

¹¹ Ehpeopua muuuu, kokosapuame muuuapa wa'asi Riosieo. Ki ma'chiriame itipimeri muuuu wa'asi, pu'ka aamo tísia na'ara ihsiriawichio; wa'a teeremerimua meeriamesi. Muuwaeme taawechi ki ma'chiremamua; taaaoi teesa ta'wesameo, ki tetewimamua.

Ikanati tukapachi wichirepua chaanetiache. Waikao imasuka i'yarepua, aaata ahpo ku'imichioopua, panitoka.

12 Waikao ki te'ta yawichia, pu'ka Paoro masitia yooma inamuka-paopua, i'ka nokaya tetewikaopua tiameo, tisia iyoriwamekopua Riosio. Waikaopua yooreka yasitomo erapakapao Riosio, Eesusichi papararepua.

Paoroa Wenawea tiame Antiokía, Piisiria weeechi

13 Wa'a te'teresapa Parajo mochiwachio, Paoroa ahpo ahjama nokisiameo tiameo, pawekakerachi mo'moenasopua, Pereka mochiwachi uumparepua Paajiria weeechi; nape Wanimarakoa, wa'asi toisa no'arepua Eerusareni.

14 Pereka o'iniao Paoroche ahjama nokisikao, Antiokía e'enarepua eenechio, Piisiria weeechi. Wa'aopua resipuniame taawechio, napawikarichi e'enarepua keepumia, wa'a mochiparepua yooreko.

15 Neipa pa'pamiratuamea Ehkoriai Iyoteri yonasaopua, chaachaparepua Paaroo, ifapiti iinuesoo ahpo cheemia, ehpe chanimichio.

16 Waikao Paoroa werisikao, sekae nayeweka ihchiwasaopua yooma napawikame ne'nepakaopua, cheerepua:

—Yooma eeme isaeri ti'tijoe, wahjachi tiame Riosichi iyoriameapua ti'tijoe, no'o keepumitiaopua pahchuo.

17 Ihji taamo Riosiwaa, puuu wa'apipua i'ka taamo ehkoriai noonoriwa uuka tetewikamea, ihji wa'api iintokamepua muuwepatekaopua Eejito mochikoioopua. Ihji wa'api Riosi iintokamepua tiameo, taamo ehkoriai puhkuchitia Eejito mochikoio puuyanakaopua ahpo utewarioe, tisia aiwaka mochikoioopua.

18 Ihji wa'api Riosi enerepua tiameo, kiisi iyoriniameoipua taamo ehkoriai mochiameepua, tisia kaawe neesetokamepua pu'kao, ooka weerewa paamuparisi, nokisinioioopua wakiwechiamio.

19 Ihji Riosi wa'apichipu tiamea, Kaanani weee u'yesaa, taamo ehkoriai noonoriwa ki'yakamea, wa'a Kaananio oowisani ti'tijoeri mochiwari puipasaopua ki ka'karuma nokayameopua.

20 Wa'a iintosaapa Riosia weewara ki'yakao, naao sientoo aampa ooka weerewa mariki paampari yawichituterepua wa'ao, taamo noonoriwao, te'ta pa'pamuratumea tu'tuyewari ajawesikaopua, pe'pereira, ahkasi Saamueri taawechisi wa'a teererepua. Saamueri o'inia wa'anao, Saamueri wa'api Riosi nayewatura enerepua, pahcha púkeri Riosie nayewatura ajawaniioopua.

21 Waika taawechiami Riosi na'nayewatura ajawasioio, i'isaeri ti'tijoeria, yawichi itanerepua Riosio, ahpoo yawichitupuawichioopua. Waikao Riosia, Saauri tewaniame weerarepua yawichitumichioo, puuu Saauria, ooka weerewa paamupari yawichiturepua. Ihji Saauria, Kiiisi tewaniame tijoe taanara enerepua, Chaamini tetejimarisiwachi naawakame.

22 Neipamio Riosia, Saauri u'yesapa yawichiwao, Raawitaru weerarepua waikao, Riosio pukachi tewako tuuria, ahpo kaawe e'rewao, pu'kao, weemuamekopua pu'kao, ahpo yoratiao.

23 I'ka Raawi tetejimarisiwachi u'pakame Riosia, i'isaeri newipatemerioopua, ihji Eesusi tewaniame enerepua, ehkoriai o'iniao, Riosie enamio tuutiameopua.

24 Waani paatoamerao ke'chu i'ka Eesusi eenoio, ti'tijoeri tuuyeka ihsiriaipua, ahpo tatakoriai toinurekao wa'asi, ahpo paatonurerepua ohso kaaweo, apochi te'ta pichiwa tetewipuawichioopua, ahpo tatakoriai yasitoo, toinariamekopua wa'asi.

25 Puuu Waani Paatori wa'apii cheeriaipua tiameo: "Neeea, oowera paatoamepua neeroiyeo, ki neekapapua pehjio, aamo puuyeka mochi-toao, puuu no'o neipa ihtoaitepua, puuu apoe te'ta cheriwemeria, yooma

ihita ki kaaweruma nokitiameopua. Neeea, kihta nateyamenia pukachio, pu'ka kaakaraoi no'o na'sonemiao kakajoyarao."

26 'Poponii, Riosichi no'o poponiwarii, yooma eeme Aurani tetejimarisi-wachi e'ename, wahjachi tiame eeme Riosi iyorika mochitoame, ihji Eesusi ka'karuma tuuyewaria, yooma tamowichio uhjuratiamepua, Apoe Riosio, uhjuria.

27 Nape Eerusareni i'isaeri pa'pamiratuamea, kiisi machika tetewarepua pu'kao, apoe Eesusikoipua pu'kao, Riosi uhjuriaio, senepi resipuniame taawechi ahpo napawikarichio, pu'ka chiiia nayewame iyonaioipua. Pukaepa wa'a noonoirepua Eesusi me'yakao, puuu wa'a noonowiraa, Ehkoriaami Iyoterichi chiiachitiao, pichiwa machenakamepua.

28 Pu'ka Eesusio kihta a'chitiame tewakaipua meripuawichio, pa'pamiratuamea Piiratochi u'parepua, kurusichi chuhchaka meripuawichioipua.

29 Neipao yooma Eesusi kurusichi meriwame u'matsoopua Ehkoriaami Iyoterichi chiiachitiao, tekipuratupua kurusichio, wa'a ikisaopua, mukukatewechi tekiretupua.

30 Nape Riosia pu'ka mukukoiopua, eenechi ahjaterepua.

31 Eenechi oijenasaapa Eesusia, muuwaeme taawechi mamachenarepua, ahpo ahjama e'enakameopua Arirea o'iniaio Eerusareni. Ehpeo puuu nokayamepua Eesusi eenechi ahjaria pichiwatakaopua, ti'tijoerio.

32 'Wa'a tiachipa teemea, pu'ka wa'api Riosi taamo ehkoriaami mochiriame iintomio tuuyeria, pu'ka wa'api simiteka aamo nayewatuame teemea, ahkasi aamo mochikachiami u'yepasikaopua.

33 Wa'a tiachipao taamoo, taamo ehkoriaami o'inia tijoetusiwachi e'enameo, Riosia ehpe taawechemio pichiwa wa'a tiame iintorepua ahpo cheeria, Eesusi mukukioio, eenechi ahjatekao. Riosia ehkoriaami Wiika iyotaperichio, Eesusi naewakao chiiame Riosia: "Ehpeo muuuu no'o Taanapua; neea aamoo, aamo Noonoo enepakamepua, aamo tijoetutekao."

34 I'ka Eesusio Riosia ke'chu ikiyoiopua mukiwao, eenechi ahjatemo tuuriaipua Ehkoriaami Iyoterichio, ki pikamichioipua Eesusi weerewarao. Pichiwa iintaparepua ahpo cheeria, Raawitaru ahpo iintokemo tuuria-chitiaoipua kiisi wehchi wichika itipimerikopua, eee ahpo ikitemio tuukao: "Nee Riosia yooma no'o cheeria, te'ta pichiwache iintomerinia, Raawi no'o seekarewa no'o iintokemoche cheeriachitia."

35 Pirenachi iyoterichio Wiika tewaniame Iyoterichio, ihji wa'api Raawiai Riosichi paparaka nayewaiopua, eee cheekamepua ahpo iyoterichio: "Muuu no'o Riosia aamo Taana Te'ta Tisia Piipariemeoopua, mukukoiopua, kiisi toimamua pu'ka weerewara pikamichioo."

36 Ihji Raawitarua wa'a cheeka iyoteriaa, ki ahpokamera wa'a teeremia nayewaka cheeriamepua, pu'ka Raawitaruo, yooma ahpo Riosia tehkiwa kajusa mukisaopua, pikariamekopua weerewarao, puuuu, ahpo ehkoriaami noonori wahjipakame toatiachi, wetemajitiame puuuu.

37 Wa'a teesoo Raawia, ki ahpo naewaka cheeriamepua ahpo Ehkoriaami Iyoterichio, Eesusikamera naewaka cheeriamepua, pu'ka weerewarao Riosia, eenechi ahjaterioipua pu'kao, ki pikamichioipua. Wa'a tiachioipua puuu ehkoriaami Raawi iyoteriaa, Eesusi Riosie Weratiamekamera nayewaka cheeriamepua.

38 Puuuu taamo tatakoriawichio nateteka mukukamepua, puuuu mukiwameo newitokamepua, taamoo weemera ahjarichi iintapapuaichioipua, te'ta kaaweruma ahjari ki wahjiamechi. I'ka Eesusi te'ta aamowichio iintoria mukuka, pu'ka te'ta inataka mochitojerani neea.

39 Yooma aaata i'ka Eesusi iintoriao, ahpo pejanaka mukurio erakoamea, yooma ihta ahpo ki kaawe noonowiriaopua, yooma te'ta cho'wetiamie itipimeripua wa'asi; yooma puuu ehkoriaamisi Moise nuurari nokisitiamea, kihtawichio kaawe enekamepua, kihta te'ta cho'wiamie eneriopua puuuu tatakorio.

40 Wa'a tiiachipa eeme i'isaeri ti'tjoeria, kaawe inataka pahtepuapua, aamo ehkoriaami Riosi na'nayewatura Riosie chaachapariaopua. Pu'kao eee chaachapaka iyoteriao:

41 Nee, eeme no'o iintomo tuuya na'ariamea,
kihta nateyame tetewikameapua pu'kao;
eeme ki no'o pichikeka na'ariamea,
tahpitika erakosa no'o iintomia te'ta peenia iintosoopua,
ki pu'serekamea oowera ne'nepasa toisa nonorapuapua;
nape no'oo, pu'ka taawechi no'o iintomiaa,
ki teesa peenia tiame enemeru puuuu,
ki aaata ahsepari maaeme tiame,
aaataeo aachin teereri tuuyetiai.

42 Paaroo kajusoopa napawitiameo, ahpo ahjama ohjoame machenoio napawikarichio, ti'tjoeri ki i'isaeria, ki muika keepukamea Paoro cheeriao, eenechi e'enanurarepua pu'kao, eenechi resipuniame taawechiopua, pu'ka wa'apichi simiyame ahpo nayewepuawichiopua.

43 Muuwaeme i'isaeri ti'tjoeria, i'isaeri ti'tjoeri enepakameapua tiame, Paoroa ahjama nokisirepua. Paoroa Wenawea tiame pooechi nokisi-aiopua, chaachapasirepua ahpo ahjama nokisiao:

—Simitemitia eemea, pu'ka Riosie aamo nakirewa teetoachio, pewatiame te'teretokapua pukachio.

44 Eenechi sawarachi resipuniame taawechio, kiiya yooma wa'a mochiwari e'enarepua waikao, pu'ka Paoro nayewa keepumiaopua, Apoe Paamira Eesusichi simiyameo.

45 Nape wa'a napawikarichi i'isaeri pa'pamiratuamea, tisia muuwaepar- iopua wa'ao, nekamucherepua Paaroo. Wa'ina e'rerepua pu'kao, epeche keepuniopa pu'kao ki ahpochitia. Wa'a erakoapua puuuu, na'ara yoorarepua Paaroo, ka'itaka Paoro chiiao.

46 Waikao Paoroa Wenawe ahjamao, uwatiame nayewaka nehjiarepua pu'kao, chaaneka:

—Aamo isaeri ti'tjoerio, aamokamera pahcha tuuyepuamekai ihji Riosi tuuyewaria, nape aamoo, ki nakiyopa i'ka Riosi tuuyewari ki wahjiamie ahjaniameo, wahjachi ti'tjioechi nayewatuma teemea ohso kaawe, ki i'isaeri ti'tjioechi.

47 I'ka ki i'isaeri naewepuameopua tiameo, Ehkoriaami Iyoterichio, cheeriai Riosia:

Aamo i'isaeri ti'tjoerio tahjerichitia ajawakamenia,
yooma pu'ka ki i'isaeri mochiwarichiopua tiame,
eeme nayewemichiopua pu'kao tiame,
ahkasi yomatime i'ka wehjoarichisi.

48 Wa'atiame chaniwame inamukapa ki i'isaeri ti'tjoeria, tisia kaawe erakorepua, Riosi tuuyewario tisia kaawerumako tuuka. Waikao yooma nakikamea pu'ka weemera ahjari ki wahjiamieo, apochi uurepua pu'ka Riosi kaaweruma tuuyewario.

49 Wa'a iika Riosi tuuyewaria, yomachi mehtarepua wa'a wehjoarichi- amio, Riosichi pichikiamiee nayewaturae.

50 Nape i'isaeri napawikarichi pa'pamiratuamea, ookapi ooweru nayewarepua tisia kaawe te'tereka mochitoame wa'a napawikarichio,

ookapi ti'tijoeriopua tiame, tísia kaawe te'tereka mochitoameopua wa'a muuwarichio, weruma te'tewaka mochikameopua, pu'ka Paoroo Wenaweopua tiame, weeru chaachapaka ujumapumichiopua pu'kao, tísia na'arekao.

⁵¹ Waikao Paoroo Wenawea tiame, ahpo ki kaawe erakoa ahpo pechichisapa kaakao, uumatorepua wa'ao Iikonio mochiwachio.

⁵² Nape nu'uti Antiokia mochikame Eesusichi te'ta paparakamea, kaawe erakoré puuua, Paoro masiteriae pepenipakamekapa puuua, Riosi Riosiwario apochi yasipariopa, apochi ahjama oimia.

14

Paoroo Wenawea tiame, Iikonio nokiniame

¹ Iikonio ajasisaapa wa'asi, Paoroo Wenawe tiamea, pirena muirepua i'isaeri napawikarichio ti'tijoeri nayewemia. Wa'aopua, pu'ka nayeweriaopua Eesusichi simiyameo, ki ookapi oowe e'repaterepua i'isaeri ti'tjoeria ki i'isaeri ti'tjoeriopua tiame. Wa'a iikapa puuua, ki ookapi paparepua Eesusichio.

² Nape puu ki Eesusichi paparakamea i'isaeri pa'pamiratuame, kiisi kaawe erakoapa puuua Paoro masitiao, nekakomichio ki i'isaeri ti'tjooe noonoterepua pu'kao, ki aaata wa'asi pichikemichio Paoro Wenawe tiame masitiao, Eesusichi paparamo, ki epeche muuwepamichiopua. Wa'a noonowirepua, pu'ka Eesusichi paparakameo, ki nakipuawichiopua wa'asi ahpo mochiwachio.

³ Pukaepa Paoroo Wenawea tiame, tehpe eeneparepua wa'ao, utewaeme nayewekaopua Eesusichi simiyameo, kihta seeweka te'ta pichiwako tuurepua, ahpo masitiao. Apoe te'ta Riosiai ahjama inisirepua ahpo te'ta peenia ihsiwae ku'isikao, ahpo ki maaenari ihsiwaeopua tiame, pukae peenia ihsiwae pichiwasikaopua, Paoroo Wenawe tiame masitesiao.

⁴ Wa'a te'terepakaopua wa'a Iikonio mochiwachio, ooka poanaturi eneparepua: pirenaminao isaeri pa'pamiratuame ahjama, pirenaminao Paoro ahjama Wenawe tiame.

⁵ Wa'a ikisaapua i'isaeri pa'pamiratuamerachi enepakamea, te'ta i'isaeri ti'tjoeria, te'ta ki i'isaeri ti'tjoeria tiame, Iikonio ya'yawichichi ahpo katewewerepua, Paoroo Wenaweo tiame pasaka ko'ipuawichiopua.

⁶ Nape Paoroo Wenawe tiamea, wa'a noonoimia nane'rekapao, Rikaonia weechiami uumparepua, Risitira mochiwachi Erewe mochiwachi tiame e'enaka, wa'a iika newiparepua ahpo pasipupua.

⁷ Wa'a ikisaopua tiameo, wahjachi weechi ohjorepua tiame, yooma wahja weechiami tiame masitesika, pu'ka Riosi ka'karuma tuuyewario.

Risitira tewaniachi pasipunia Paoroo

⁸ Nape Risitira e'enakaio, wa'a tewarepua aaata, tu'irewa kokoriam, wa'a tiame naawakame eneriaipua kiisi oiyme.

⁹ I'ka tijoee keepuka kahtiopua Paoroo, kaawe ne'nepakaopua puichio, tísia Riosichi paparamo tetewarepua pu'kao, ahsepari tiame ahpo yachapatepuaichio.

¹⁰ Waikao Paoroo, utewaeme naewakao, chaanerepua:

—jWerisika weripa, utewarieme muuupa aamo tonochio!

Waikao tu'ikamea, niika werisirepua. Oisirepua waikao.

¹¹ Waikao wa'a iintokame tetewakapa Paoroo, weeru chaachaparepua, ahpo wa'api nayewachi naewaka, Riikoni nayewaniame:

—jNee, tamochi tetekire ri'riósii, tijoeka te'tiame enepakame!

12 Wenaweo, Seeusi riosi teewarepua, Paaroo Eremesi riosi teewarepua, te'ta nayewamekopapua pu'kao.

13 Puuu Seusi tioparachi neesetoamea, wa'achi muuwari ma'chi muirachi, iinueriaipua ahpo tiopawao; puuu Paorochi eenakaopua Wenawechi tiame, tooro u'yepariaipua, Paaroo Wenawepua tiameo ko'yeka oowewemia. Pukaepa sewateriaipua Paoro ihsiachio Wenawe tiameo, ri'riosichitia paparawemiaopua pu'kao, ahpo muuwari ohjoeme ahjama.

14 Nape Wenawea Paoroa tiame, nane'rekapa pu'ka noonowinariao, ahpo si'panarepua wakirao, tisia iiyana erapakapaopua ahpo yorakepuao. Waikao wa'a erapakaopua Paoroa, muuwarichi naasipa weripaka, ute-waeme sisinamurepua pu'kao, cheeka:

15 —iKa'téee, ka'te wa'a nooka taamóó! ¡Teemea aamóka te'tériamekaitepua tiaméé, oowera ti'tijoe! Ki aaata ri'riosikaite teemea. Teemea aaata Riosi naewamia e'enakamepua, nape te'ta pichiwarikamera Riosii, Apoe te'ta teweka netekamerachi nayewaniame, Apoe te'ta i'ka wee yahchakame, pa'weoipua Apoe netekamerachi simiyameopua tiame, yooma ihta i'ka paika Riosi neferiachi ahjakame iintuameopua tiame. Pu'ka te'ta Riosichi simiyame aamo nayewemia e'enakame teemea, pu'ka aamo ri'rosiwa ti'tijoe neteriameo, toaka mochtomichiopua pu'kao, kihta kaawewichioamekopua pu'kao, aamo ohso kaaweo te'ta Riosi pichiwarikamerachi, parakama mochtomichio.

16 Apoe Riosia, taamo ehkoriaami mochiriameo, a'chikoi erakoka ki ka'karuma yooraka mochiriopua, ki ahpo nakiyoopua pu'kao,

17 Riosia ki toaka tetewarepua pu'kao tisia kaawe yoorakao. Puuu tisia taamo nakiyapaopua, taamo yukitekerepua, yooma ihta taamo echariao tisia taamo taaketemichiopua, taamo ta'iria mochtomichiopua pu'ka koaká.

18 Nape yooma i'ka nayewetiaipua, tesiwatia ewaterepua pu'kao, ki ahpo oowewemichiopua pu'ka tooro me'yenekao.

19 Nape pukeri oowe erapatetioi wa'ao, wa'a e'enaka ookapi i'isaeri ti'tijoea Antiokía e'ename, wahjachi Iikonio e'enakamea tiame, puuu ikanati eenechi sewina erapateriamepua Risitira mochtikameo. Wa'a iikaopua, Paorochi aampa e'enariamepua pasipusikao. Ihjia pasipukepasaopua, ma'chi ipariamepua mochiwachio, panisutoka i'toka, mukukame maeka.

20 Waikao Eesusichi paparakamea, wa'a e'enariaipua mukukame apechunamiao, nape norikame ne'neka ajakoiopua pehjio, Paoroa noonoka werisirepua, tisia pasiputiaio; wa'a ikisaopua, eenechi wa'api mochiwachi pakirepua. Wa'a ikisaopua pu'ka meereo, Erewe mochiwachi akiparepua Wenawe ahjama.

21 Neipao Erewe mochiwachi mochinioipua Riosi ka'karuma tuuyewari nayewatukao, muuwaeme Eesusichi paparasoopua wa'a ti'tijoeo ooweruopua tiameo, Paoroa Wenawea tiameo, Risitira mochiwachi e'enarepua pe'kuu Erewe o'iniao, wa'a ikisaopua Iikonio tewaniachiami uumatokao, Antiokía nu'utirachi ajasirepua pe'kuo.

22 Yooma i'ka pipiripi mochiwachiamio, muuwaeme weemupaterepua pu'kao Riosi naawesarichio. Pu'ka wa'a ahpo te'teriaio, ki se'wika nokisinurerepua pu'kao, ahpo Eesusichi paparaopua. Anachanurerepua pu'kaopua pehjio, aiwaiopua Eesusiwichio.

23 Yooma pipiripi ti'tiopachi ahpo inisiachioipua tiame, pa'pamiratuame ajawasirepua tiameo, ti'tiopachi neesetomeroipua. Ahkaoi ti'tiopachi pu'ka ajawasiaopua, wa'atia kiisi koaka pu'ka ajawaiopua Riosichi itaka

aatanakamera ajawapuamekopua, yooma ahkaoi pipiripi ti'tiopachio, neesetomerio. Wa'a te'teretorepua ahkasi ahpo kuuwepachisio.

Paoroa Wenawea tiameo, eenechi e'enanipua Antiokía Siiria weeechi

²⁴ Risitira tewaniachi puuyasaapa, Piisiria weechiami nokisikao, Paajiria weeechi e'enarepua.

²⁵ Wa'a Paajiria weechiami nokisiaio, Pereje mochiwachi ajasirepua. Wa'a nayewaturepua pu'ka Riosi kaaweruma tuuyewariopua waikao, Pereje o'iniao, Aataria weeechi e'enarepua.

²⁶ Wa'a Aataria weeechio, pawekkerachi mo'moenasaopua, weruma Antiokía nonowarepua eenechi pe'ku, ahpo ajawasa uhjuratiachio, Riosi tehkiwa yoramichioopua. Pu'ka yooma tehki yorapuame kajusaapua, eenechi e'enakame enerepua.

²⁷ Wa'a weruma Antiokía ajasisaapa ahpo puuyariachio o'iniao, yooma napawinurerepua wa'ao Riosichi paparakameo. Wa'a tiopachi napawisooopua, yooma tuuyerepa napawikameo, aachin teerio Riosio ahpo ohjoriachio, yooma ihta teetoria Riosio, apochi paparapuawichioopua.

²⁸ Waikao Paoroa Wenawea tiame, ki ku'witapisi itipirepua wa'ao, Eesusichi paparama ahjamaopua.

15

Eerusareni napawiwa

¹ Waika taawechiami weruma Antiokía kahtioiopua Paoro, wa'a e'enariaipua ookapi i'isaeri ti'tijoe Eerusareni o'inia e'enaka, Eesusichi paparakameaipua, iiweta siichitepuwa yooraka mochitoame. Puuuu wa'a e'enasaapua, tiopachi o'ineriaipua masitekao, wa'a mochikame Eesusichi paparakame. Ihja ahpo masitewachio chaachapariaipua pu'kao:

—Eemea Eesusichi paparamepua papara, nape ki siichiteputiame enesaa eemea, Moisetaru nuurari chiiachitia, ki newipatepuame eemea Riosio, aamo tatakoririao.

² Pu'kao wa'a chaachapaka masitioopa, ki nu'uti ki kaawe erakoa simikapua wa'ao, Paoroee Wenaweopua tiameo, kiisi kaawe tiame tetewiriopa siichitepuwa masitewa teetoniameopua. Pukaepa wa'api Antiokía tiopachi pa'pamiratuamea, Paoro Wenaweopua tiame Eerusareni uhjurarepua, Eesusi ajawaria Eerusareni mochikamechioopua, aachin teeremio chaachapamichioopua siichitepuwachi simiyameopua, wahjachi wa'a tiopachi pa'pamiratuameopua tiameo, ihtana chaachapamerikoopua pu'kao.

³ Waikao Paoroa Wenawea tiame Eerusareni siimpaio, Eensia weewachiami uumatoaio Saamaria weechiami tiame, wa'ami tuuyesirepua ti'tiopachiamio, achini teeka ki i'isaeri ti'tijoeai, ka'karuma enepariopua Eesusichi paparakao, ahpo ehkoriame o'inia ki kaawe nokaka mochitoriao, toaka. I'ka wa'a tiame inamukapa tuuyetiamea, tisia kaawe erakoka itipirepua.

⁴ Eerusareni ajasisoopua Paoro Wenaweopua tiame, wa'a tiopachio Eesusi ajawatiamea, wa'a pa'pamiratuameeopua tiameo, kaawe e'raka uuretupua. Pu'kao, yooma tuuyerepua Riosi iintoriaopua, ahpo ohjoriachiamio.

⁵ Nape ookapi pa'parisero Eesusichi paparakamea, ajasika chaachaparepua:

—Puuu ki isaeri ti'tijoe Eesusichi paparakamea, siichitepuwa yachatometepua apochio, Moisetaru nuurari chiiachitia.

6 Waikao puuu Eesusi ajawaria, wa'a pa'pamiratuamea tiopachiopua tiame, ahpo na'poasa nayewarepua, i'ka pa'parisero chaachapariachi simiyameopua.

7 Tehpe nokioi pu'ka pa'parisero chaachapariachi simiyame ahpo katewekao, ahpo katewesaapa puuuu, eenechi napawitiachi e'enasoopua, Peeroa werisika chaanerepua yooma napawikameo:

—Eemea noochitia Riosichi poponiwa, no'oo nane'riame eemeapa, ki ehpesi o'inia no'o weratiamekopua Riosieo, ki isaeri ti'tijoerichi no'o nayewatumichiokoopua, i'ka Eesusichi simiyame kaaweruma tuuyewario, pu'ka ti'tijoerio, Eesusichi paparamichiopua tiameo.

8 Riosia, nane'riamekapa taamo iikachi e'rao, nane'rere puuuu i'ka ki i'isaeri ti'tijoeri ooweruopua tiameo, apochi paparanariamekopua pu'kaioi, ahpo kaaweruma tuuyewari keepusao. Riosia apochi paparakopa pu'kao, pukachi yasiparepua ahpo Riosiarieo, tamochitia yasiparichitia, pukeri Eesusichi taamo papararioiopua. Riosia wa'a iintorepua pukachio, kiisi i'isaeri ti'tijoekoioopua pu'kao, kiisioi siichitepuwa yoratiamekoioopua pu'kao.

9 Wa'a teesoo Riosia wa'a iintoriopao pukachio, ki seesenuchitia tete-wakamepua pu'kao, tamochio. Riosia pu'kao, oowera apochi paparari-ocheoi, tamochitia te'ta piipaterepua tiameo, pu'ka tatakoriario. Wa'asa iintokamekapu Riosi, kiisi ihta Moise nuurari ahsepari nokarioiopua pu'kao.

10 Riosi apoe wa'a tiame inatakame enesoo, zaatia ki kaawe iintorio erakota teemea Riosio, ki siichitepuwa yahchetiamekoi piipatetiamekoopua Riosieo? zaatia utewa yorata teemea pu'ka siichitepuniamero, tamochi wa'apioi, tisia pehtiamekoopua, pu'ka wa'a tiame nokiwao? zaatia utewa yorata teemea pu'kao, itapiti taamo ehkoriaami mochiriameai, kiisi ahsepari nokariaopua Moise nuurari iyorikao?

11 Riosia, ki i'isaeri ti'tijoe piipatiaopua tatakoriario, kihta nateyame tetewarepua siichitepuwa nokiwameo, naatikamera te'ta nateyame tetewarepua tatakori piipatiameo, Eesusichikamera te'ta paparaniamera. Wa'a tiachipao teemeai, kihta nateyame tetewimetepua tiameo, siichitepuwa nokiniameo.

12 Wa'a cheesoopua Peeroo, yooma wa'a napawikamea, yuuweeme itipirepua, pu'ka cheeria erakoka. Waikao Paoroa Wenawea tiame, o'inerepua tuukao, yooma Riosi iintoriaopua ahpo ohjoriachiamio, aachin teetoriopua Riosio, ahpo ki maanenari peenia ihsiwaeopua apochio, ki i'isaeri ti'tijoeri mochikachiami inisioiopua, Eesusichi paparatekao.

13 Paoro kajusopua ahpo ohjoria tuukao, Saantiaopechi werisirepua naewamiao; puuuu chaanerepua yooma wa'a napawikameo:

—Poponiraa, no'o keepumitia pahchuo.

14 Ihji Paoro taamo chaaneriaapua, achini iintoka Riosio ki i'isaeri ti'tijoerio taamo ahjama Riosichi pirenatariaa, Siimoni Peero taamo tuuyeriachitia ikitiamepua tapanaramio, Koonerio petechiopua ki i'isaeri ti'tijoerichio, aachin teeka Riosio pu'ka iikarachio ahpo Riosiwariie noonotioropua.

15 Ihji taamo wa'a ikitiamea ki i'isaeri ti'tijoeri ahjama taamo Riosichi pirenatutiamea, ehkoriaami Riosi nayewatura chaachapariachitia, ikitiamepua, Riosi nayewatura ehkoriaami ikipuameko chaachaparia, Riosia eee cheeka iyoteteriapua:

16 Wahka ihtoriachi enasaapa neea,
enechi apechunaka weramania no'o mochiwariopua no'o Raawi kaario;

eenechi ajasipumania ru'mikameka te'teriamo,

¹⁷ yooma pu'kao chi'ripariamo, noochi napawinamania eenechio,
pu'kao noochi mochitomichioopia yoomahka pirena,
yomatiamo ti'tijoeturiopia noochi paparamichioopia tiameo,
aaataoi ihta ti'tijoeturiopia,
ihta yeeniewa nayewameoioopia.

¹⁸ Wa'a cheekame Riosia, Apoe Paamiraa,
tísia ehkoriaimisi o'iniao.

¹⁹ 'Pukaepa wa'a tiioepao, toitia kaawepua wa'asio, kihta utewa yorania kaawepua wa'asio siichitepuwao, Eesusichi paparakame ki i'isaeri ti'tijoeopia.

²⁰ Wa'a tiichipao, oowera iyotesa uhjuritai soparame kaawepua wa'asi, pukachi iyoterichio chaanecheoioopia, ahpo utewaeme neesetonurekaoopia ahpo suwepori nokiwameoopia, kihta ko'konureka itapiti ri'riosi oowewatiameo, itapiti sa'paoi topepateka meritiamoopia, ihtaoni animari eerara ki ko'korureka.

²¹ Ihji iyorewa uhjuriaa, Moise nuurari chiiachitia nokiniamepua, ehkoriaimi o'inia wa'a teetojeretiamo, ehpe taawechiamioi senepi resipuniam taawechioi, wa'a tiame iyoneniamepua iyoriwao, ahkai i'isaeri napawikarichiamio.

Antiokía Eesusichi paparakamewichio iyotepari

²² Waikao Eesusi ajawariaa, Eerusareni tiopachi pa'pamiratuame ahjamaoopia tiameo, pu'ka siichitepuwachi simiyame katewesaapua, iyoteri uhjuramo oraparepua, weruma Antiokía tiopachio pa'pamiratuamewichio. Wa'a erakosaapua ke'chu neteyaiopia iyoteri iyojuraoopia pehjo, ooka tijoe ahpo tiopachi uurepua, Paoroo Wenawe ahjama siimpamichioopia, ahpo iyojura i'tomichioopia pu'kao. Puuu ooka utiamea ihji enerepua: Uurasi Wasawasi teewaeme piiripi, piirea, Siira tewaniame, na'pa puuuu kaawe tetewiniame enerepua Riosichi pononiwaeo.

²³ Waikaoopia iyojura netesao, Antiokía uhjurepua, pu'ka naao ti'tijoe i'tocheka. Pu'ka iyojurachi chiiia, eee chiiame enerepua:

"Teeme Eesusie ajawatiamea, Eerusareni tiopachi pa'pamiratuameopia ahjamao, yooma i'wa mochikame pononiwao pipiniwaoopia tiame ahjameopia, aamo teepotena teemea, yooma ki i'isaeri ti'tijoe ooweru tiame Eesusichi paparakameopia, yooma aamo Antiokiami mochikameopia, yooma Siiria weeechi mochikameopia tiame, yooma Siirsia weeechi mochikameopia tiameopia wa'achitia.

²⁴ Nane'rekame teemea wa'a e'enario ookapi ti'tijoeo, ki i'wa Eerusareni o'inia taamo uhjuria, wa'ao aamoo, wekana erapaterio tuuwame, ahpo sewina tiame masiteraeo.

²⁵ Wa'a tiachipa wa'a uhjuramo orapaka teemea, aaata ti'tijoeopia Paoro ahjamaopia, Wenawe tiame, tísia taamo nakiya pononiwa ahjama.

²⁶ Ihji Paoroo Wenawe tiame, tísia maapori tiiachi ohjokamepua Eesusi tehkiwachi nokisiaoopia, ahpo ahjario ahkasi wekateme teeka ahpo Paamira Eesuwichio tekipanapa.

²⁷ Puuu Paoro ahjama taamo uhjuraa, Uurasi puuuu, Siira tewaniame piirea, aapoe kaawe aamo tuuyemichioopia, i'ka iyoterichi aamo uhjuriao.

²⁸ Teemea Riosi Riosiwario aamo chaaneniamepua, pu'ka wahjachi aamo utewa chaachaparioopia, siichitepuwa yoramichioopia aamo newipariwichioo, pu'kao teemea ki aamo yorajeramepua wa'asio. Aamo

Riosie newipatepuamewichioo, Eesusichiche paparakaipua soparamepua. Nape i'kache aamo yoorajerani teemea:

²⁹ ki ko'komachepua eemea ri'riosi oowewatiameo; ki ko'komache eemea tiameo, itapiti sa'pa eerampakameopua; ki nokimache eemea tiameo, ihtaoi suwepori nokiwameo. Yooma i'kao, mehka te'teresaa eemea, kaawe enemapua. Wa'asi kajuna teeme i'ka taamo iyotiao. Kaawe e'raka mochitomitia naaju."

³⁰ Neipao, kaawe teetonureka uhjuratiapa, Paoroa Wenawea tiame Antiokía uumparepua, ooka uhjuratiame ahjama. Antiokía ajasisaapa puua, tiopachi napawinuresaapua, yooma Eesusichi paparameopua, pu'ka ahpo iyojura i'toao, pu'ka ki'yarepua.

³¹ Waikaopu Eesusichi paparame iyonasaapa chiia, tísia kaawe erakorepua waikao, wa'a chanika uhjuraretiapa.

³² Waikao Urasia, Siiraa tiame, yoorakamekapa pu'ka Riosi nayewaturao, pepeneka naewaka nokarepua wa'ao, pu'ka Eesusichi poponiwao, oisa erakoka paparamichiopua Eesusichio, pewatiame te'teretoka ahjachio.

³³ Tehpe wa'a mochikoioipua pu'kao, eenechi nonoramioio Uurasio Siiraopua tiame, Antiokía poponiwaa, itapitie ku'iparepua nonoramioio.

³⁴ Nape Siiraa, no'ramiaio wa'asi, epeche kaawe teeremio eraparepua wa'a ahpo itipimiao, pukaepa wa'a itipirepua.

³⁵ Paoroai Wenawea tiame, wa'achi itipirepua tiame pehgio Antiokía, Antiokía nayewatuka taamo Paamira Eesusichi simiyameo, pukeri paparasiamopua Eesusichio, epeche kaawe masitesirepua pu'kao, epeche kaawe teeretomichiopua Eesusichio.

Paoroa oosa simiwa o'ina

³⁶ Neipa ookapi taawechiamio Paoroa, chaaneriaipua Wenaweo:

—Siimpatia kaawepua eenechi yomachi weechiami nayewatumia, taamo masiteka ohjoriachi, pu'ka taamo Paamirachi simiyame nayewatukao. Ne'nepuapu wa'ami ti'tiopachiamio, aatia teetonarepua Riosichio.

³⁷ Wenawea, Wanimarako yeetopo o'rariaipua tiameo ahpo Paoro ahjama siimpamiachiopua,

³⁸ nape Paoroa kiisi yeetonarerepua Wanimarakoo, pukeri pahcha simiyachi Paajiria weechi nokisinioipua, ahpo na'pa toaka Eerusareni no'rariopa.

³⁹ Waikao Paoro, ki yeetonarekopua Wanimarakoo, tísia ahpo chaachapasapa, poanaturepua. Waikao Wenawea, apoe yeetoka simirepua Wanimarakoo, Chipire weechi pawenasipa akiparepua waikao, pu'ka ahjamao.

⁴⁰ Paoroa waikao, poanachi Siirache yeeka simirepua, ahpo Riosichi poponiwao, Apoe Eesusi Paamira kaawe neesetowachi uhjuratiapa.

⁴¹ Waikao Paoroa Siira ahjamao, naatichiami uumatorepua, Siiria weechiami, Siirisia weechiami tiame, epeche pewatiame mochitonuresikaopua wa'ami ti'tiopachi, Eesusi Riosie Weratiamechio, Riosichi poponiwaopua.

16

Paoroa Siira tiame, Timoteo yeetona

¹ Nape Rerewe u'matoka Risitira asisaapua, Paoroa wa'a tewarepua aata Timoteo tewaniame, Eesusichi paparame. Puuu yeeyeraa isaeri

oowitiame enerepua, Eesusichi paparame tiame. Ihji Timoteo noonoraa, rieko tijoe enerepua.

² Ihji Timoteoa Risitira mochikame Eesusichi poponiwaeo, Ikonio mochikame Eesusichi poponiwaeopua tiameo, kaaweruma nayewaniame enerepua pukaeo.

³ Wa'ao Paoroa ahpo ahjama simijereriaipua Timoteo, nape yeetomi-apapua pu'kao, siichiteputerepua Timoeo, ka'chi chaachapamichiopua i'isaeri ti'tijoeopua wa'amio, yomachiami ahkai nane'reniame eneriopa, Timoteo noonorao rieko tijoekopua, ki yooramekopapua siichitepuwao.

⁴ Wa'a machedasaapua Timoteo yeetokaopua yomachi weechiami ohjorepua, mochiwachiami eenechi oisa erapateka Eesusichi paparakameo, pewatiame mochtionurekaopua pu'kao Eesusichio. Wa'a inisiakaopua tiameo, yooma tuuyesirepua tiame, pu'ka Eerusareni mochikame iyoteriaopua tuuyenuraka, Eesusi ajawaria chaachapariopua pa'pamuratuameopua tiame.

⁵ Wa'a inisiriopua Paoro, ki ookapi pewatiame itipirepua Eesusichio, ahpo paparao, ki ookapiopua tiame epeche muuwekameopua, Eesusichi paparakamea.

Maseronia ohjoeme tijoe, Paoro tetewaria kochirewachi

⁶ Ihjia Aasia weechi siimpai Riosi kaaweruma tuuyewari nayewatumiiao, ki reesetiapa wa'amio Riosi Riosiwariopua, Riijira weechiami uumparepua, wa'a u'matokao, seene siimpaka Kaarasia weechiami Miisia weechi suuwerachisi e'enarepua.

⁷ Wa'ami nokisikao, Miisia weechiami suuwerachi uumatokao, Wiitinia weechi muimo o'rariaipua, nape Eesusi Riosiwariara, ki reesirepua pu'kao, wa'ami muimichio.

⁸ Waikao Miisia weechio semejenatoka uumatosaopua, pawekakera chuchupachisi tetekirepua waikao, Torowasi tewaniachioopua pa'we suuwe.

⁹ Wa'a mochinio Paoroa, Maseronia ohjoeme ahpo paeniame teemuriamepua, puuuo ahpo chaaniame: "Paoro, asimitia tiame i'wa Maseroniaoi, taamoo ku'imia."

¹⁰ Pu'ka ahpo chaanenia teemukapa Paoroa, yaapiti ihtakotiapua Maseronia siimpapuawichioopua, Paoro Maseronia Riosie paetiamekopapua, Riosi tuuyewari nayewatumichioopua wa'aopua tiame.

Paoroa Siira tiame, Iiripo tewaniachi

¹¹ Waikao Toroasi puuyasaapa, Samotasia tewaniachi ajasiapua neronasipa weechi, riisaka simika wa'apoopua neerochi; pu'ka meereopua, Neeapori mochiwachi paonatiapua.

¹² Wa'a o'inia, Maseronia weechiami e'enakao, Iiripo tewaniachi te'ta muuwarichi ajasiapua, wa'ao rooma ye'karichikapua. Wa'a itipitiapua waikao paikapi taawe.

¹³ Piie resipuniame taawechi wa'a Iiripo mochiwachio, ma'chi puuyatiaipua wa'ao akisuepa, wa'amahka ooruchi i'yakaopua Riosi ahjama nayewapuawichioopua. Wa'ami ohjoai teemea i'yakao, ooweru tewaka teemea ookapi, akichi e'enakame wa'a pu'seremia. Waikao wa'a mochipaka teemea, Eesusichi simiyame nayeweka, Riosi chiia ka'karuma tuuyewari.

¹⁴ Piiripi puu oowerua Riiria tewaniame eneriapua, Tiatira mochiwachi ohjoekai eenakame, sesetamuri wisasori nehjamekapua, te'ta nateyamera wisasori. Puuuo ootiameta, Riosichi paparame eneriapua, nape ki machiyame Eesusichi simiyameopua pehjo. Ihji oowitiamea, Paoro

masitia Eesusichi simiyame inamukapaopua, pu'ka iikachi noonoteria Riosia, ahpo Riosiwarielopua. Wa'a ikitiapua puuu oowitiamea Eesusichi pararakapua, pichikekapaopua Paoro masitia.

¹⁵ Yooma pu'ka oowitiame pehterachi ohjoemea tiameo, Eesusichi pararakapua tiame. Wa'a ikisoopua pu'kao, yooma pirena paatotiapua. Ahpo papatotioopua puuu Riria tewaniame oowitiamea, tisia utewa cheeka taamo paajutepakua ahpo petechio, eee cheeka:

—Ehpeo no'o aamo Riosichi piinichitia tetewame enesaa, no'o ta'pechi che'cherepapua.

¹⁶ Wa'a Iiripo mochikaio pehji, eenechi puuyatioipua Riosichi nayewemiao, naati natepatiapua waikao, aaata oowitiame na'arari yahchameopua apochio, ihta ikipuame tuuwichari eneriapua. Ihji oowitiame teekoraa, ki ookapi yowiyame eneriapua pu'ka ihsiaeo.

¹⁷ Puuu oowitiamea, ahkaoi naanaritoapua Paaroo, taamo ahkaoi nokisioiopua, wa'achi iijitoapua taamo pukamina siinasikao. Puua na'ara chachanesiaipua Paaroo:

—Nee. Ihji puuu wa'a nokisiamea, wihtuki chaachapamepua, te'ta Riosichi simiyame nayewatuo tuuyaopua, Riosichi newipari nayewatuo tuuyame puua. Ka'te pichikemitia pu'kao, aamo wisikuiamekopua pu'kao.

¹⁸ Puua muuwaeme taawe wa'a cheeka oikapua taamo pukaminao. Paoroa nahsinapakaopua kichiwa chiiiao, te'yekapua pu'kao, apochi yachaotoopua na'arari. Puua chaanekapua pu'kao:

—Eesusi utewarachi aamo te'yaninia, Apoe Riosie Weratiamechi. Yaapi machenamitiapua pu'ka oowitiamechio, ikanati.

Waikaopu oowitiamechi kahtime na'araria, ikanati tewekapua, oowitiamechi macheda.

¹⁹ Waikaopu pu'ka oowitiame na'arasiame tetekoraa, ki yowimerikapa wa'asi toomi pu'ka oowitiameo, Paaroo chapisika panisutokapua waikao Siira tiame, ahkasi rooma yoorewa inatiame ajakachisi, muuwari mochiarichi peereira karichi.

²⁰ Pu'ka yoorewa inatiameo chaanekapua:

—Ihji i'isaeri ti'tijoea, kiisi ta'iria mochitiapu i'wa mochiwachio.

²¹ Itapiti taamo te'terejerapu utewachi, ki taamo yorame tiia, rooma ti'tijoeakapa.

²² Puuu wa'a muuwepakameai, wa'achi chaachapakapua Paaroo Siiraopua tiame. Waikao puuu yoorewa inatiamea, kuhsie wepinurakapua wakirara puhjesa.

²³ Waikao tisia wepisaapao, perekarichi yeetepatiapua pu'kao, wa'a ikisapao, wa'a perekarichi inatiameo, inatenuresa toakapua pu'kao.

²⁴ Wa'a chaanetiapa wa'a perekarichi inatiamea, epeche yooremina yeetepakapua. Wa'a yooreminaopua, kuuu yeewamee tonochi ki'kichesatoiretupua.

²⁵ Naasipa tukaomio, Paaroo Siira tiame Riosia ahjama nayeoiopua wikataka tiame Riosiwichioo, wa'achi pe'pereso keepuka mochikioiopua tiameo,

²⁶ senawato ki muuenati noonore weeea wa'ao, mochikachio. Wa'a iintokopa weee noonoka wa'a perekarichi nawateraa, yohjaparepua, wa'a perekarichi yeetaraai, wahjorepua waikao tiame; waikao kaarenaai yooma na'sokaai, tonochi ki'kicheraai, wahjorepua tiame.

²⁷ Waikao wa'a perekarichi moromaa pusaasapa, yooma wahjonatiame tewakapaopua wa'ao, ahpo merimo o'raraiopua ahpo merimachetaeo, ahpo wa'a inatiao, yooma ujumario o'raka.

28 Nape Paoroa cheeka sisinamurepua pu'kao:

—Ka'te wa'a iinto muuuu paaché, yooma i'wa mochiwi teeme pe'pereso aamo inatiao.

29 Waikao perekarichi moromaa, tahjera itasaapa ahpo wahjachio, wa'a eenarepua u'masika, chachapia inisika majakameo. Waikao, chopokorieka weriparepua Paaroo, Siiraopua tiameo, yooma inamukapua pu'kao, ahpo ariwatopi chaachapariaopua.

30 Pukaepa puuyanasaapa Paaroo Siiraopua tiame, iinatukerepua pu'kao:

—Eeme Riosi ti'tijoera, ¿achini iintoka newipata neea Riosieo?

31 Aapoeo nehjiarepua waikao:

—Eesusichiche paparapuache muuuu, Apoe te'ta Paamirachiopua, Apoe aamo newipatemapua waikao; aamo ta'pechi mochikameo tiameo, Eesusichiche paparasoo pu'kao, newipatemapua tiameo.

32 Waikao wa'api tukaopua pehjio, Paoroa pu'ka ta'perachi yeetotiaopua Siira tiame, kaawe tuuyeriapua pu'kao Eesusichi simiyameo, yooma pu'ka ta'pewarachi inamuachiopua tiame.

33 Wa'a ikisaapua Paoroa, Siiraapua tiame, papakoriapua waikao eera-nariachiopua wepitiai. Waikao Paoroa, neeroi maaniachi i'toka paatorepua pu'kao, yooma pu'ka ta'perachi ohjoemeopua tiame, yoomahka paatorepua pu'ka, ahpo Eesusichi paparawao te'ta pukachi paparama ahpo tetewipuawichio.

34 Wa'a ikitiao perekarichi moromaa, eenechi ahpo ta'pechi i'tokao ko'koterepua. Apoeopua waikao, yooma i'ka ta'perachi ahjamaopua, tísia peenia erakorepua Riosichi, Riosio apochi u'pariopa Eesusichi paparanimeopua.

35 Piariopua ka'kateweri ti'tijoea, ahpo yoorewa inatiame uhjurarepua moromao, Paaroo Siiraopua tiame puuyanapuaichio.

36 Perekarichi moromaa, chaanerepua Paaroo:

—Aamo puhjenuretiame neea, ka'kateweri ti'tijoeo. Puuyasa naaju ehpeo, kaawe eratoka.

37 Nape Paoroa ahpo ma'chipanurawa uhjuratiameo, chaanerepua pu'kao:

—¿Achlinikai noriwi kateweri ti'tijoea, taamo noriwi puhjenarepua, ahpo ki kaawe noonowiria ichipunariapa? ¿Ki yooma tetewachi wepitiame teemea, rooma ti'tijoeakai, noriwi taamo puhjenureniameteeme, ke'chu taamo katewenioiopua pehji? Aapoe e'enanuremitiapua pu'kao, taamoo puuyanamia.

38 Waikao uhjuratiamea, wa'a chaachaparepua ka'katewerio. Pu'ka inamukapua ka'kateweria, rooma ti'tijoeakai te'tereriopua pu'kao, ki teesa majaka inamurepua.

39 Waikao ka'kateweria wa'a e'enakao, ahpo cheriwenurerepua Paaroo Siiraopua tiame, ahpo ki kaawe noonowiriawichioopua. Waikao puhjesapa pu'kao, wa'a muuwari mochiwachi puuyanuresache toarepua waikao.

40 Puuyanatiaapa perekarichiopua, Riiria ta'perachi e'enatiapua waikao. Neipao, wa'ao kaawe neesetonuresaapa Eesusichi paparama, uumatotiapua wa'a mochiwachiopua.

¹ Taamo siimpachi siimpaiopua, Aanjiporiame uumatotiapua Aporoniame tiame, Paoro ahjama Siira ahjamaopua tiame. Wa'a nokisikaopua Tesaronika ajasitiapua, i'isaeri napawikari weeriachi.

² Paoroa wa'api ihsiamekapaopua napawikarichi muiatiapua wa'ao. Wa'a napawikarichio, paika respuniame taawechi eejenatiapua wa'ao, oowe erapatekaopua wa'a ti'tijoeopua ooweru tiame, pu'ka Riosi Iyoterichi chiiaeopua.

³ Kaawe nayewetiapua wa'ao, i'ka weeechio Riosio, aaata uhjuramio tuuriopua pu'kao, aaata Riosie Uutiame. Ma'chiame chaanetiapua pu'kao pu'kachi simiyameo, puuu Riosie Uutiamea, tísia aiwamerikopua pu'kao, ahkasi mukiwachisi. Nape puuu eenechi oijenamerikopua paika taawe teetoachio; wa'a chanitiamekopua Riosieo, Ehkoriai Iyoterichio. Paoroa ma'chiame tuuyekapua tiameo:

—Ihji Riosie Uutiame no'o aamo nayewiaa, Eesusi tewaniamepua, puuupua Riosie Weratiamea.

⁴ Waikao ookapi isaeri ti'tijoea ooweru tiamea, Paoro chiia pichikekaopua, Eesusichi paparakapua; muuwaeme riekio ti'tijoeri tiame Riosichi paparamepa wa'asi, wa'a ikisa, muuwaeme ooweruo weruma te'tereka mochikame tiaméa, Paoro ahjama e'enepakapua, wa'a ikisa Siira tewaniamea tiame.

⁵ Nape wahjachi i'isaeri ki Eesusichi paparamea, wa'inaka tetewarepua, Paoro ahjama enepaniameo. Waikaopu i'isaeri nenekakamea, tahpitika na'ara nokaka pu'eriame, noonotekapua waikao, weeru chaachapamichio Paoro na'arekao. Puuu tahpitika chaachapasikao, ahkasi Aasoni ta'perachi ajasiriapua, wa'ao weeru noonowikapua, Paoro i'yakaopua Siira tiame. I'ka tewisaapua, ya'yawichichi upanuretiame eneriaipua panisutokao, yooma muuwaeme tetewachi.

⁶ Nape ki tewakapa Paoro Siiraopua tiameo, Aasonikamera chapisa i'tokapua, panisutoka ahkasi yoorewa yawichichio, muuwaeme tetewachi. Wa'ao chaachapakapua wenejikao:

—Puuu ooka ti'tijoe i'wa ohjoame Paoro tewaniamea Siira tewaniame tiamea, yoomachi weechi nokisiamekapu wewekapusikaopua ti'tjoerio, i'wa e'enakame puuu ehpeo.

⁷ Ihji Aasonia, ahpo ta'pechi che'repatiamekapapua pu'kao. Ihji ti'tijoea, Seresa yawichitua, puipaniamekapua pu'kao, piirechi yawichi kahtiameko tuuka, Eesusi tewaniame.

⁸ Nape wa'a yoorewa ya'yawichia ti'tjoeri tetewikamea tiame, kichiweka inamuriapua pu'ka panisutokame wenejika chaachapariao.

⁹ Waikao ya'yawichia Aasonio, Riosichi poponiwaopua tiameo, toomiche koparoasa toariapua pu'kao.

Paoroa Siiraa tiame, Weerea mochiwachi

¹⁰ Waikao Aasoni toitiopua aariopa, waikachu tukaoopa, Eesusichi paparama poponiwaeo, teemea Paoroa Siiraa tiameo, ikanati Weerea mochiwachi uhjuratiapua. Weerea ajasitioopua, i'isaeri napawikarichi e'enatiapua.

¹¹ Ihji i'isaeri Weerea ohjoemea, epeche kaaweruma iikaeme eneriapua, ki Tesaronika mochikamechitia. Ihji Weerea ti'tijoea oowerua tiame, kaawe e'raka uukapua Riosi kaaweruma tuuyewario. Senepi taawechi i'yawiame eneriapua Ehkoriai Iyoterichi chiiao, Paoro masitia, nane'renariapua pichiwa chiiao.

¹² Eesusichi simiyame Paoro masitia, muuwaeme isaeri ti'tijoe pichikekapua ooweru tiameo, ki ookapi ri'rieko tiame oowéruma; ookapi

puuu Paoro masitia pichikiamea, weruma tiame te'tereka mochikamekapua, ti'tijoea ooweru tiame.

13 Nape Tesaronika mochikame i'isaeria, Paaroo Weerea mochiwachi Eesusichi simiyame masiteka ihsiamе inamukapao, Weerea e'eneriapua tiameo, weeru chaachapatemiapua Paoro na'arekao, wa'a Weerea ohjoeme ti'tijoeripua.

14 Nape Weerea mochikame Riosichi poponiwaa, ikanati ke'chu weeru noonowinioipua, Paoroa pa'wechitu uhjuratiapua Aatenami; nape Siiraa Timoteoa tiame, Weerea itipikapua pehjo.

15 Paoro i'tosiamе ahjamao, Aatena muuwari mochiwachisi ajasiapua. Ehjepami taawechemi taamo i'tosiamе Weerea e'enasapa eenechio, Siirao Timoteopua tiameo, yaapiti Aatena e'enanureriapua Paoro kahtiachi.

Paaroo, Aatena te'ta muuwarichi ihsiria

16 Aatena mochinioio, Siira puuyekaopua Timoteopua tiame, Paoroa ki nu'uti tesiwa erepakapua wa'a muuwarichi ohjoemeo, wa'ao pochikame weeripua ri'riosi netetiameopua, yooma ihta ri'riosiopua.

17 Waikao ahpo i'toa Eesusichi simiyame nayewemiaopua wa'ao, i'isaeri napawikarichio o'inekapa, taamo i'toa Riosichi simiyameopua. Wa'a napawikarichio i'isaeri ti'tijoeria ki i'isaeria ti'tijoeria tiame, Riosichi paparamе eneriapua paparao, nape ki nane'riame eneriapua pehjo, Eesusichi simiyame ka'karuma tuuyewariopua. Wa'api wa'a muuwarichioipua naasipao, senepi eeenapamekaipua tiameo, ti'tijoeri wa'ami enapameopua, Eesusichi simiyame naewemiaopua.

18 Wa'a e'enakapua wahjachi ti'tijoeri, inatari pepenitame, aatia tiachipaopua taamo ahjao ahpo penitame; wahjachi ti'tijoea tiame, achini tiachipa i'ka weechi taamo mochiko, ahpo penitiame; yooma ihta itapiti wa'atiame simiyamechi, pu'seriamе nayewaka. Ookapi puuua Paoro chiiiao, chaachapakapua:

—¿Ihtana chanika chiiame ihji tijoea kiisi inatame chiiame, oowera kihta chiiiai oowera pu'seriamе nayewaka?

Nape aaata puuua chaachapakapua:

—Iina, nape seesenu ri'riosi nayewameka chiiamepua.

Wa'a chaachapakapua Eesusi nayewaniame inamukapao, aaata mukukaiopua, eenechi ahjakame.

19 Waikao puuua, Aareopako tewaniachi taamo i'tokapua, aapoe nana-pawirachi. Wa'a siimpanioio taamo chaachapasiapua:

—Taamo masitemitia eemea pu'kaoi, taamo masitejerani teemeai, pu'ka weemera simiyame aamo i'toa.

20 Sewina tiamekate puuua taamo machiyao, pukaepa te'ta kaawe taamo nane'retejerani teemea.

21 Yooma Aatena ti'tijoeria, seesenu wa'a mochikame tiamea, pu'kache weemera simiyameche itapiti i'yacheka pu'seriamе eneriapua.

22 Napawika nanayewaniachio Paoroa, naasipa weripaka nayewekapua:

—Eeme Aatena ti'tijoeri, kii ookapi itapitichi paparamepua, tetewikame neeaa aamoo, yooma itapitichi ri'riosi netetiamechi paparamekoopua, oowe e'riamekoopua. I'wa muuwarichi te'ta ohjoniachio, muuwaeme ajakame tetewikania ri'riosi netetiame, tepawetiachiami ajakame, ri'riosi tehte netetiame.

23 Nape piiripi tepawechi iyotetiachio, chiiamekapua: “Ihji Riosia, ki machiwamepua pehjo.”

Wéé, i'ka Riosi ki machiwamechi simiyameo, aamo nayewemania. Puuu Riosi aamo ki machiyaa pehjió, Aaata puuua ki nu'uti tisiwa ki ahsepame tiame utewarieme puuua, puuua eee iintókame:

²⁴ Puuua apoe iintokamepua i'ka wehjoari netekao, yooma ahjachi iintuameopua tiameo. Apoekamerapua yomatiamé wehjoari Te'ta Nuurari Tiimeraa, yomatiamé tewekaopua aampa tiamepua tiame tisia ahpo utewario; puuua, ki weechi tiopachiami ahka ohjoemepua, ti'tijoeri neteriachiopua.

²⁵ Apoe te'ta taamo Noono Paamiraa, ki aatae neesetoniamé, apoekamerapua taamo neesetoamea, apoekamerapua taamo ahjari ki'yamea, apoepua tiameo, taamo iwiya ki'yamea, ihtaoipua tiameo, taamo nakika mochikao.

²⁶ Ihji Riosia, apoe iintokame tijoe netekao, pukeri o'icharichio piiripi wa'api tijoe netekoio, ki ookapi ti'tijoeri mehtasirepua, ahkasi yomatiamé weechi pochiyachisi. Ihji wa'api Riosia pukeri yawichituwa yahchakao, piiripi yawichituwa o'inekaipua ahkasi yomatiamé wehjoarichio yawichituwa enepaterepua, ahkasi yomatiamé wehjoarichi yawichituwa mehtarepua, ahpo yawichituwa weerarioopua piirechi werasikaopua. Apoe iintokamepua tiameo, ahkasi yooma pipiripi yawichiwa asiyaichi suuweráo.

²⁷ Nape te'ta ihji Riosi inataka iintoriaa, yomatiamé i'ka wehjoarichi mochikame yawichituwa, apochi e'enamichio iintokame, apochi e'enaka paparamichio iintokamepua, ihta ti'tijoerikoipua. Riosia, a'chitiaoi teeka apochi e'enajerare puuua, imasukaoi ahpo i'yasikao ki mamachiriamechitia. Puuu Riosi teipuamea, kiisi tehki tiaitepua teipuawichio, tewinariamewichioopua pu'kao, Riosio tamochio, kiisi mehka kahtoi tiopa tamochio, aaatachioi.

²⁸ Riosio kiisi mehka kahtioti neea, ahkasi taamo wa'api iwiya, apoe wa'apikopapua taamo ahjao, apoe ihsiamekopapua pu'ka iwiwa taamo ahjari ki'yakao, ahkasi taamo iikachioi apoe ihsiamépuu taamo ahjatekao, yooma weerewachi taamo noononiamé ahjatewaoipua. Aaata aamo ehkoriai i'yoteriai, eee chaachapariaipua tiameo: "Teemea Riosi tetejimarikaitepua."

²⁹ Wa'a teeso teemea wa'a tiachipao, Riosie wa'api ti'tjoeritetetiamekapao, Riosio ka'te ki aata ki ahjamee tijoe enepatetiameko, erakomete teemea, ki i'ka itapitie ki ahjamee netetiamechitia, riosirewaeniaméchitia: o'roe netetiamechitia, sisiokio, tehteó, ihtaoie itapiti ri'riosirewa, ti'tjoerie neteniamé.

³⁰ Ihji wa'api Riosi ki aamo machiraa, aamo ti'tjoe ooweru tiame ki ahpochi paparaka mochikoipua ahkasi wahka ihtoriachisi ehpesiamio, kihta kokosari iintokamepua ti'tijoeri pehji, yomatiamé ti'tijoeri puuyetoka yasitopaopua, apochi paprapuawichioopua ki ka'karuma ahpo nokayao toaka, aapoe neteka ri'riosi ahjachi paprapuopua tiamé.

³¹ Nape ki ka'karuma yooraka mochinariameopua, yahchakame puuua aaataeo, ti'tjoerio, ihta taawechi katewepuameo. Puuu aaata ti'tjoeri katewemeri Riosi uriaa, mukukoi eenéchi oijenateka ma'chitarepua aanakoo.

³² Waikao ookapi puu keepuamea, pu'ka mukukai eenéchi ahjaniamé inamukapaopua, na'areka a'achekapua Paaroo. Nape wahjachi keepunariameapua chaachapakapua Paaroo:

—Pu'kao, meeriamahka keepunariame teemea.

³³ Wa'a chaachapasopua, puuyatiapua wa'ao.

³⁴ Nape wahjachi Paorochitia inatamea, pichikerepua pu'kao. Piiripi puuua Rionisio tewaniamekapua, Aareopako tewaniamechi pirenaturichi

tijoe, piirea oowitiamekapua, Ramarisi tewaniame, ookapi wahjachi aaata tiame.

18

Paoroa Koorintio mochiwachi ihsiria

¹ Neipa i'kao Paoroa, Aatena machenasaapua, Koorintio e'enatiapua waikao.

² Waikao wa'ao, wa'a natepatiapua aaata Aakira tewaniame isaeri tijoe, puuaa, Poonto weeechi eenakame eneriapua, pukeri eenakame. Puuu uupiraa, Pirisira tewaniamekapua, ahjama eenakame tiame. Ihjia Iitaria weeechi ohjoekaio e'enakame eneriapua, yooma i'isaeri puuyachanioipua wa'ao. Ihjia, Rooma muuwari mochiwarichio, puuyakame eneriapua wa'ao, Kaurio yawichie, puuyanuretiapa wa'ao. Paoroa piie taaweo, Aakira pehterachi siminarekapua ne'nemia.

³ Ihji Aakiraa, wisasokari neteka tekipanamekopaopua Paorochitiao, wa'a itipitiapua ookapi taawe.

⁴ Waikao wa'a mochikao, senepi sawarachi resipuniame taawechio, wa'a napawikarichi ejenapatiapua, wa'a masitemiaopua Riosi tuuyewario, i'isaeri ti'tijoerio ki i'isaeri ti'tijoerio tiame.

⁵ Siirao Timoteoopua tiame, Maseronia o'inia e'enasoopua Paoroa, masitekache teetotiapua waikao, i'isaeri ti'tijoerio, Eesusi te'tako tuukaopua, Riosie Weratiameo, aapoeo, puuyeka mochtoriaopua enamichio.

⁶ Nape oowe erapateniamea masitekao, Paoroa na'areka ki nahketiapa ahpo masitiao, ahpo wakirao pechichikaopua, chaanekapua pu'kao:

—Aamoe nane'renapua a'chi ikisaa, Riosie aamo kokosatiao, ka'chi teerema neeea. Ehpeo neeea ohso kaawe, seesenu ti'tijoechi siimania masitemiaopua, ki i'isaeri ti'tijoechi.

⁷ Wa'a cheesoopua Paoro, wa'a puuyasaapa napawikarichio, Tiisio Uhto tewaniame ta'perachi e'enatiapua, puuaa Eesusi Paamirachi paparame eneriapua tiame, wa'api napawikarichi chokichi ohjoeme.

⁸ Piirechi Eesusichi paparamea tiame, Kirihpo tewaniame wa'api napawikarichi paamiratuamea, yooma ahpo ta'pechi mochikame tiame, Eesusichi paparakapua tiameo. Muuwaeme wahjachi Koorintio ohjoemea tiame, Paoro Eesusichi simiyame chiia pichikekopao, papatotiapua pu'kaopua waikao.

⁹ Piie tukawarichio apoe Eesusi Paamiraa, chaaneriapua Paoro kochirewachio:

—Paoro, muuaa ka'te seeweka simitemitiapua no'o naewakao, ka'te teewemitiao aamo teetoao.

¹⁰ Aamo ahjama ihsiai teetomeri neeea, aamo na'ara yoranioopua, anachaka aamo teetomichio. I'wa muuwarichi no'o mochtiaa, ki ookapikaitepua noochi paparameripua pehjo.

¹¹ Pu'ka nane'rieriopa Paoro Koorintio, piie paamupari aampa naasi-pasi itipitiapua wa'ao, Riosi ka'karuma tuuyewari masitekaopua.

¹² Nape pu'ka taawechiami taamo mochikoio, Karioni yawichikoi Aakaya weeechio, puuu i'isaeri ti'tijoeri ki Eesusichi paparakamea, ahpo pirenatiapua Paoro nekamucheka wenejimichio. Waikao pukaao, Paoroa chapisa i'totiapua Karioni yawichichio, peereira karichi katewemia.

¹³ Karioni yawichio, chaachapakapua wenejikapua Paoro:

—Ihji tijoea, seenu nokiwame masitiamekapu puuaa, ki taamo Riosichi paparachitia nokaya.

¹⁴ Nape Karioni yawichia, Paorochi simiyame ahpo wa'a chaaneniapao, chaanekapua i'isaeri ti'tijoeo:

—Nee, tisiwa tiame enesoopua pu'ka Paoro wenejiaopua noochio, aaata meripuame tiame enesoo, aamo keepumii neeea.

¹⁵ Nape ki wa'a tiamekopua aamo chaachapao, nape oowera aamo nokiwa tiamekopua pu'kao, aamoe katewepuapua pu'kao, kihtawichio pakimetenia wa'ao.

¹⁶ Wa'a cheesaapua, ma'chi puuyanakupua pu'kao, wa'a peereira kari-chio.

¹⁷ Nape puuu wenejiamea, Sohtenikamera chapisikapua waikao, piiripi tijoe wa'api napawikarichi paamiratume, pu'kao Eesusichi paparopa tiameo. Waikaopua wa'api yawichi tetewachio, tisia wewepakapua pu'kao, pu'ka yawichio tisia nokitioo katewetaoipu, erakoka. Nape yawichi Karionia, wa'a noonoikoipua pu'kao ahpo tetewachi, oowera tetewikapua pu'kao.

Antiokía enasa Paoroa, eenechi o'inenapua ahpo paisa simiyame oira

¹⁸ Neipa i'ka wenejitiapua Paoroa, muuwaeme taawe itipitiapua Koor-intioo. Pu'ka neipami wa'a mochisaapua Paoroa, pu'ka Koorintio tiopachi poponiwao, u'matomio tuusaapua wa'asi, Siiria weeechi uumpatiapua waikao pawekakerachi, Pirisiria yeetoka, Aakira tiame. Nape Seenkera tewaniachi asisaapua pawekakera chuchupachi, ke'chu eenechi uumato-nioiopua pawekakerachio, ahpo kuupa sikitekapua waikao, pu'ka kuupao Riosio, ahkasi itapiti Riosiwichio iintosapa tehpunamio tuuriamekapua.

¹⁹ Seenkera puuyasa Eejasio asisaapua Paoroa, na'pa toisaapua waikao, Aakirao Pirisiriao wa'api uupiraopua tiame, wa'a napawikarichi e'natiapua waikao. Wa'a napawikarichi i'isaeri nanapawiachio, Paoroa wa'a nayewaka ku'itapio.

²⁰ Aapoeo taamo itipinuriaipua pehjo, nape Paoroa ka'chi iika itipimio tuukapua.

²¹ Nape u'matoaiopua wa'ao, cheekapua pu'kao:

—Riosi erasoo, eenechi enamane aamo ne'nemia.

Wa'a cheesoo Paoro, u'matotiapua waikao Eejasio, Sesarea paon-
amia siimpatiapua waikao, pawekakerachi.

²² Sesarea asisaapa pawekakera chuchupachio, wa'a tetekisaapa, Eerusarenite mo'moenatiapua waikao, Paoro ahjama. Wa'a Eerusareni e'enasapa, yooma teopotetiapua wa'ao Eesusichi paparameo. Eerusareni o'inia, eenechi Antiokía tetekitiapua waikao.

²³ Wa'a Antiokíao, ookapi taawe mochisaapa, eenechi puuyatiapua wa'ao, eenechi yomachi ohjomia taamo ohjoriachi, yooma pipiripi mochiwachiami wa'amio, Kaarasia weewachio, Rijia weechio tiame. Yooma wa'ao ohjokao, epeche ku'ipasitiapua masitekao, pewatiame te'teremichio Eesusichio, ahpo paparao.

Aaporoa Eejasio nayewatunapua

²⁴ Wa'a taamo teetoio, Paoro ahjamao, pu'ka taawechiamio, aaata eenariaipua Eejasio, Aaporo tewaniame, Arejantia muuwari mochiwachi tijoetukame, puuu isaeri tijoe enerepua. Puuu tijoea, tisia yekiyame enerepua nayewakao, ki teesa penipakame Riosi nayewaopua Ehkoriai Iyoterichio.

²⁵ Tisia machiyame eneriaipua Riosichi poe; tisia weemuame eneriaipua Eesusichi simiyame nayewakao, nape oowera neeroie paatoninameche machiyai, Waani Paatori yooraria, kihta nane'rekamekaipua Eesusie paatoniamio, Eesusie ahpo Riosiwari paatoniamio.

²⁶ Aaporoa Eejasioo, kihta seeweka nayewame enerepua wa'a napawikarichio. Nape Pirisiriaa Aakira tiamea, tapanarama Eejasio itipikame wa'a taamo u'matopoio, Aaporo keepusaapua nayewao, ahpo ta'pechi paajuterepua, epeche kaawe ma'chiamē tuuyepuawichio, ki ahpo nane'riaopua pehjo, Eesusie paatoniamēchi simiyameopua, ahpo Riosiwari tamochi yasipatekaopua, taamo ahjama inisimichioopua.

²⁷ Aaporoa Eejasio kajusaapa masitekao, Aakaya weechi siminarepa-soopua paonamina, wa'a Riosichi poponiwaa, kaawe iintarepua tiame. Waikaopua wa'a Aakaya Eesusichi poponiwaaopua, iyosi iyotesa uhjurerepua pu'kao, Aaporo, pu'kao kaawe uuka asipumichio, ahpo mochikachio. Waikao, Aaporoa Koorintio muuwari mochiwachi asisaapa Aakaya weechio, wa'a Eesusichi paparamē, tisia ku'iparepua pu'kao, epeche pepenipatekaopua Eesusichi simiyameo, yooma pu'ka Eesusichi oowe e'repakameopua, Riosi cheriwepuawichioopua pu'kao.

²⁸ Aaporoa, tisia utewaeme ihsikame eneriapua wa'ao, pu'ka Aakaya mochikame i'isaeri ti'tijoechoiopua, Eesusiko chaanesika te'ta Riosie Weratiameopua. Pu'ka wa'a chiameo, Ehkoriami Iyoterichi ne'netoka masitesirepua pu'kao, te'ta pichiwa chiamekoo pu'ka wa'a tiameo, yooma inamuachi. Wa'a inisika masitetiapa, ka'chi iika ka'itame erakorepua.

19

Paoroa Eejasio ihsiria

¹ Aaporoa Koorintio ihsioio, Paoro ahjama nokisinioio tepaniami kaawiekachiami uumatokao, Eejasio tetekitiapua. Wa'a ajasitioopua, wa'a mochiriapua ookapi Riosichi paparamē.

² Pu'kao Paoroa iinatukekapua:

—¿Nane'riamekai eemeapa amochi eenariopua Riosi Riosiwario, Riosichi aamo paparariachisi o'iniaopua?

Aapoeo chaachapakapua:

—Kiisioi inamuamekai teemea Riosi Riosiwari simiyameo.

³ Waikao Paoroa eenechi iinatukekapua:

—¿Aachin chaanetia eeme paatoaio?

Aapoeo chaachapakapua:

—Waani paatoachitia paatotiamekata teemea, aaata Waani Arirea weechi paatoriachitia.

⁴ Wa'a chaachapasoopua, Paoroa chaanekapua waikao:

—Nane'riamenia pu'kao, Waania neeroieche paatoriamekopua ti'tijoerio, nape Waania cheekamepua tiameo: "Neipa no'o eenamechi paparakamea, yooma ihta tatakori cheriwepuamepua Riosio." Puu neipa Waani eenakamea, apoe Eesusi puuua, Riosie Weratiame, ehpe taamo nane'reka mochitoapua. Puu Apoe Eesusia, puu wa'apikaitepua Waani aamo paatoio, aamo iikachi yasipakamepu Riosiwarira.

⁵ Waikaopu Paoro tuuyeniamea, chaachapakapua:

—¿Naakonakosa, wa'a tiame puuua naaju? Wa'a teeso, ¿Waanie taamo paatotioopua neerochio taamo ki ka'karuma nokiwa toinarekao, Riosia taamo iikachi yachapaterepua ahpo Riosiwario? —chaachapakapua waikao.

⁶ Waikao aapoeo, Paoro ahjamao Riosi cheriwema kianarepakopaopua ahpo weemera simiyame nane'rekapao, waikao Paoro ahjachi seekarepakao, Riosi cheriwema ki'yakapua pu'kawichio. Waikaopua Riosio apochi yahchariopa Riosi Riosiwario, tisia kaawe erakokaopua, ahpo naerachi kaawe e'rekapua Riosio.

7 Puuu ti'tijoe kaawe erakoka naewakamea, oosa mariki aampa ookahka ti'tijoe kapua.

8 Wa'a Eejasioo, paika meechea nokitiapua Paoro ahjamao, Paoro i'isaeri napawikarichi masitioio. Wa'a napawikarichio, kihta seeweka nayewatuka Paoroa, Riosi ye'kariwachi simiyameopua, utewaeme oowe erapatioiopua ti'tijoeo ooweruopua tiameo.

9 Nape Paoroa wahjachio, kiisi pichikenariopua ahpo masitiao, pu'ka Riosi Kaaweruma Pooerachi simiyameo, wa'atia toisa puuyatiapua wa'a napawikarichio. Nape Eesusichi paparakameo, pirenachi i'totiapua waikao, Tiirano tewaniame masitkarichi; wa'a simitetiapua waikao masitekao. Wa'a nokitiapua waikao, utewaeme masitekaopua senepi taawechi.

10 Wa'a Eejasio masitekao, ooka paamupari ahsieme nokitiapua wa'ao. Wa'a Paoro masiteriaa Eesusichi simiyamea, kai waapisi nane'reretiapua wa'amio, ahkasi yomachi Aasia weechiamisi; wa'ami mochikameai, muuwaeme wa'a e'enakapua Paoro keepumiaopua Eesusichi simiyame masitia. Puuu wa'a e'enakamea, i'isaeri ti'tijoeikapua, ri'rieko ti'tijoei tiamé.

11 Riosiai ki teesa teetoapua Paorochio, itapiti ki maaenari inisikaopua, tisia peenia tiame ki maaenari inisikaopua.

12 Tisia Riosi utewarieme e'repakaopua Paoro, ahkasi ti'tijoeia ahpo wisasoriwaoui upapakao, Paoro wisasoriwachi ihchepatesao, ahpo kokoriame iinueka sautemia i'topakapua, na'arari tijoeturi pakitekameoi, pukae ma'chípamia.

13 Ookapi i'isaeri seesenu wa'ami ohjoameai, ahpo puuyachame tee-wameopua na'arari tijoeturio, wa'achi noonoimo o'fariaipua, Eesusi teewarachi te'yaka puuyanamo o'rakaopua na'arario, eee chaachapaka te'yariaipua:

—Eesusi teewarachi aamo te'yaninia Paoro nayewamechi. Yaapiti machedasamua pu'ka tijoecho.

14 Puuu wa'a nokayamea oowisani ti'tijoe Eesewa tatanara eneriaipua, ne'neseriosio te'ta paamiratuumera.

15 Nape pu'kao wa'a noonoimo o'roiopua Eesusi teewarachio, puuu na'arari tijoecho kahtiamea, chaanerepua pu'kao:

—¿Aatanana eemea wa'a no'o chaanemiao? Eesusikamera machiyame-nia, Paoroopua tiame, nape eemeo, kiisi machiyamenia.

16 Wa'a cheeka puuu na'arari tijoecho ahjachi kahtiamea, nasiwasitere-pua pu'kao, oowisani ti'tijoechio. Waikao, puuu oowisani ti'tijoea yooma eeranatiame ujumarepua, ki wakiraeka poiyame.

17 I'ka wa'a tiame inamukapa yomachi Eejasio mochikamea, i'isaeria ri'rieko ti'tijoei tiamea, tisia majarepua. Wa'a iika Eesusi utewari iyoriwaa, ki ku'wichisi mehtarepua yomachi wa'amio.

18 Waikaopu muuwaeme tatakoriamea, Paorocho e'enakapua, Riosichi tuumia ahpo tatoririoa, wa'a iika Eesusichi paparakapua.

19 Waikaopu riaorósiwa nokayamea, yooma u'pariapua ahpo ki ka'karuma nokiwa iyotapeopua, pu'kao puuua, yooma na'ichi ihpapaka kosokapua, yooma taama tetewachi. Yooma wa'a iyotaperi kositiame natekaraa, ahkasi ooka weerewa aampa oosa mariki miiri taawechi yowiame eneriaipua.

20 Wa'a ikisika epeche weeresi teetoapu Eesusichi paparianiamea.

21 Neipa i'kao Paoroa, Maseronia weeechi siimpuapo erapakapua, Riosi Riosiwarié i'toniapa wa'ao, wa'a o'iniao Aakaya weeechi, Aakaya weeechi

o'iniao, ahkasi Eerusareni. Paoroo eepi chachaniaipua: "Eerusareni asisaania, siimachenia weruma Rooma mochiwachio."

²² Wa'a siimo erapasaapa Paoroo Maseronia weeechio, pahcha uhjurakapua ooka ahpo ku'yameopua, Timoteoopua, Eeraatoopua tiame. Nape teemea pehjo, wa'api Eejasio itipikapua ookapi taawe.

Weeru chaachapari Eejasio weruma mochiwachi

²³ Pu'ka taawechiamio Eejasio muuwarichio, ki teesa noonowikapua wa'ao, Riosichi Kaaweruma Poee, na'naritokamechiopua.

²⁴ Ihji weruma noonowitekamea, Reemetio tewaniamekapua, Atemisa riosiewareniamie tiopara tataparasio, nu'nunti tiopa neteka tekipanameo, teekora. Ki ookapi yowiyamekapua, Atemisaka tiame riosiewaeniameeo, ki ookapi netekao, tekipanakiameapua tiamé.

²⁵ Ihji Reemetioa, yooma na'poasapa ahpo tekipanatiameo, ahpo tekipanatiamechitia itapiti neteka nokayame na'poasaopua tiameo, chaanekapua ahpo tekipanatioo ahpo na'poariaopua tiame:

—Eeme ti'tijoe, yooma i'ka itapiti tehkichi tekipanamea, nane'reka mochiwi eemea, i'ka tehkieche yowika taamo ahjaka mochitoamekopua. I'ka tehki kiteresoopua, kiteremeri teemea taamo tisia paarasateka mochitoao.

²⁶ Ihji Paoroo cheeka oiyamepua, ihji ri'riosichi taamo paparao kihta nateyamekopa puuua, kiisi ahjame ri'riosi netetiamekapa puuua. Wa'a cheeka oika i'wao, ki ookapi toiterepua wa'asi taamo ri'riosiwa netetiachi paparameo, wa'a cheeka oikamepua ahkasi Aasia weeechiamioi, ahkasi yomatiamie wa'aoi.

²⁷ Wa'a inisiopa i'ka tijoeo, taamo tehkiwaa teere wichitoamepua, taamo nehjaka yowiyao. Wa'a cheeka oiwamea, ki teesa na'itu tiamepua taamo tehkiwachio. Simitesoopua i'ka wa'a cheesikao, taamo tehkiwao wekameripua wa'asio. Wa'a ikitioo, puuu Atemisa riosirewaa kiisi iyoripamepua wa'asio waikao; ihji Atemisa tiopara peenia tiiaai, wekameripua pu'sereniamiea tiame, aata wa'a Atemisa tiopachi muuwaeme enapaniameeo, Atemisa riosichitia paparaniameai wa'asi.

²⁸ Waikaopu i'ka inamukamea, tisia nekakoka Paorochio, weeru chaachapakapua:

—i'Atemisa Eejasio riosia, ki nu'uti riosi puuua!

²⁹ Waikao wa'a chaachapasikaopua ki kuita rooroikao, ooka Paoro ahjama ohjoame chapikapua, Maseronia e'enakame ti'tijoe: piiripia Aakayo tewaniame, piirea Arihtako tewaniame; pu'ka chapisaopua te'ta nanapawiniachisi panisutoka i'tokapua.

³⁰ Paoroo nane'resapao, pejana nayewamo o'rakaipua wa'a eenakao, nape Eesusichi paparame ahjana mochikamea ki toakapua siimichio.

³¹ Ookapi wa'a Eejasio yoorewa neesetoamea, Paoro kaawe e'riamea tiame, utewa chaanenureka uhjureriapua Paoroo, ki pakimichioopua wa'a napawitiachio.

³² Wa'a napawiniachio, yooma wewekaka nayewaka puuua. Ookapi puuua piiripi itapiti chaachapakapua, wahjachia, piirechi itapiti. Kiyya yoomarika wa'a e'enakamea, kiisi nane'rierai aatia tiiachipa, wa'a napawirioio wa'a e'enariapua tiame.

³³ Nape ookapi Eesusichi paparame i'isaeri ti'tijoea, Arejanto tewaniame kaawe tuuyewaopua, itaneriaipua Paoro ahjama ohjoameopua, nehpu-pamichioopua wa'a muuwari napawikamechiopua. Wa'a yoratiapa puuua, sekae teeweteriaipua muuwario nayewemiapa,

34 nape muuwaria, machika isaeri tijoekopa pu'kao, ki toitiapua nehpu-pamichioo. Waikao puuu wa'a napawikamea, ahkasi ooka keenako ahka siinakokapua, eee chaachapaka:

—iAtemisa Eejasio riosia, ki nu'uti riosi puuuuaa!

35 Waikao wa'api muuwari yawichi iyoteriraa, ahkasi teewetiai te'tewesoopua pu'ka muuwario, chaanekapua pu'kao:

—Ti'tijoeri Eejasio ohjoeme, ¿ki nane'reniamekosa eemea, teemekam-erakopua Atemisa riosi tiopara inatiamerakoo, pu'ka tewekachi o'inia wichikameopua Atemisaka tiameopua tehté?

36 Aaataai ki ka'itame tiopua i'kao, ihchi mochipuapua ohso kaawe, kihta noonopuapua kihta kaawe inatasaopua pehjo.

37 Wa'a tiachio, kihta iintokamewicho upatiame ihji ti'tijoea, kihta ichikokamepua Atemisa tioparachio, kihtaoti a'chitiame nayewakamepua Atemisa taamo riosirewaoi.

38 Puuu Reemetio tijoera, itapiti ki kaawe nokariame iinuesaapua aaatachiopua, peereichi u'paka katewemetete puuu.

39 Nape aaata tisia ki kaawe nokitiame katewenariamea, te'ta weruma kateweniachi, i'tomete puuu.

40 Ihji eee ikitiame tamochio, taamo maaporichi teerepamaoipua taamoo. Seenekachioi teemea teemekamera kokosapuamepua, te'ta rooma yawichio, kihta iinuekapa teemea taamo nehpuapaka chaachapamiao.

41 Wa'a chaanesapa ihji Eejasio yawichi iyoteria, nonorapukapua waikao.

20

Paoro Maseroniami oiwa, Reesia weeechi tiame

1 Neipa weeru noonoitiamete teewetioopua, Paoroa ahpo kahtiachi paae-sapaopua Eesusichi paparameo, kaawe tuuyesapa pu'kao, Maseroniami siimpiatiapua waikao.

2 Yooma ohjosaapa Maseronia weechiami mochiwachio, yooma wa'ami mochikame Eesusichi paparameo, oisa erapatetiapua Eesusichio. Wa'a ikisaapua, Keeresia weeechi e'enatiapua,

3 wa'ao, paika meechea mochitiapua wa'ao. Wa'a o'inia Siiria weeechi siimpapoio, pawekakerachi moenoio ahpo chapupuame aaata i'isaerie nane'rekapao, ki pawekakerachi siimpiatiapua wa'ao. Waikao Paoroa Maseronia weechiami nonorapo orapakapua, ohso kaawe.

4 Wa'amio taamo ahjama siimpakapua, Sopate tewaniame tije Piiru taanara, Werewe mochiwachi tije. Wahjachi taamo ahjama siimpamea, Tesaronika ohjoemekapua, piiripi puuu, Arihtako tewaniame, piirea Seeunto tewaniame. Wa'achi ihtoapua tiame, Kaayo tewaniame, puuu Rerewe mochiwachi tijoekapua; piirechi taamo ahjama ihtoapua tiame, Timoteo tewaniame. Wa'achi taamo ahjamao, naati ihtoapua tiameo: Tikiko tewaniame, Torojimo tewaniame tiame, puuu na'paa, Aasia weeechi ti'tijoekapua.

5 Yooma ihjia Iiripo ajasitioopua, pahcha uumatosaapua wehchio, Toroa tewaniachio taamo puuyeriapua.

6 Teemea Paoro ahjamao, Iiripo itipika teemea, Paani Ki Rewaru-raeme Koi'wa pahko u'matosaopa, uumatonariapa. Waikao pu'ka pahko u'matosaopa, pawekakerachi mo'moenasaapua, mariki taawechi paonatiapua, pahcha uumpakame mochikachiopua, Toroa tewaniachiopua; wa'ao, oowisani taawe mochitiapua.

Toroa tewaniachi ohjotiame

⁷ Ehjepamio, pahcha simiyachi oowisani taaweo, Apoe Paamira Eesusi Aari Ko'karia, yorania napawitiapua wa'ao. Paoroa pu'ka kooame ko'kotioiopua, wa'a poponiwa masitesikapua, Eesusichi paparama. Wa'a masitiai Paoroa, pu'ka meere u'matomiapa puuua, ki ku'itapisi masitesika Paoroa, ahkasi naasipa tukaomi teetoio, itapiti ikitiapua.

⁸ Wa'a taamo napawiriachio, kaaria paika raampachikapa wa'a yooreminao. Wa'a yooreminao, weeru uutapachikapa wa'ao, weeka ajakachi tahjera.

⁹ Piiripi temari Eutiko tewaniamea, kahtiapua kaari machinepora-chiopua, Paoroa keepuka. Paoroa ki ku'itapi ihsiopa wa'ao masitekao, ihji temaria, ki waapisi kochipakaopua wa'ao, tenawika wichikapua wehchisi, wa'a paika kaari raampachi o'iniaopua. Teere wichisooopua, aata yahchaka ne'niamea pu'kao, "mukukamepua wa'asi", chaachapakapua.

¹⁰ Waikao Paoroa tekikao, chukipaka koomipakao wichikameo, wa'a keepuame Riosichi paparakameo, chaanekapua:

—Ka'te majako eemea. Ahjaitepua pehjiio.

¹¹ Waikao Paoroa werisipusaopua pu'kao, eenechi moenasoopua, ko'kotiapua waikao. Wa'a ko'kosepatioopa Paoroa, eenechi simitekapua masitekao, ahkasi ma'chirepachisi. Ma'chirepasooa, puuyatiapua wa'ao.

¹² Puuu temari wichikame i'toamea ta'perachio, ki nu'uti kaawe erakosiapua eenechi ahjariopua pu'kao.

Toroa o'inia Miireto uumpatiame

¹³ Paoroa weechiami u'matomerikapa puuua, pahcha taamo uhjurakapua Aasoni mochiwachi, wa'a ahpo puuyenuresapa taamoo.

¹⁴ Aasoni mochiwachi taamo natepasaapa teemea Paoro ahjamao, Mitireneami siimpatiapua waikao, Paoro ahjama pawekacherachi mo'moenasao.

¹⁵ Mitirene o'inia uumatosaapa, pu'ka meereo, Kiio tewaniachi ma'chiachiami e'enaka teemea. Wa'ami u'matosaapa teemea, yooma tukawari pawesimika teemea pehji; ahkasi meere ma'chirepasooa teemea, Saamo tewaniachi ajasitiapua. Wa'a o'inia yooma taawe pawesimikao, Miireto ajasitiapua waikao.

¹⁶ Paoroa ki asinarekapua Eejasioo, ki tehpe eenepanariapua wa'ao Aasia weechio, yaapi asinariapa Eerusarenio, ke'chu Semejenato pahko asioio, ka'chi ikitioopua pooesiminiachio.

Paoro nayewaria, Eejasio pa'pamuratuamewichio

¹⁷ Miireto o'inia Paoroa, Eejasio tiopachi aata uhjurakapua, wa'a pa'pamuratuameo ahpo kahtiachi e'enamichiopua.

¹⁸ Pu'ka pa'pamuratuameo ahpo kahtiachi e'enasoopua, Paoroa o'inekapa chaanekaopua pu'kao:

—Nee, nane'riame eemea achini teerio no'oo amochio, no'oo pukeri eenariachisi Eejasio mochiwachioopua, Aasia weechio.

¹⁹ Neeea aamo tesiwe e'riapao, tisia o'kewaka yasitokamenia, ihtaoi a'chi no'o ikiyaopua, aataaeoi ki ka'karuma i'isaeri no'o merinarewaio.

²⁰ Nape neea merinareniaio, kiisi toaka simitekamenia aamowichio Riosichi kaawe enemiao, yooma tetewachi masitekaopua, yooma ti'tiopachiamio, ahkai aamo ta'pechiamioopua tiame.

²¹ Pu'ka i'isaeri ti'tjoerio, ki i'isaeri ti'tjoerioopua tiameo, yooma tuyekamenia aachin teeka e'enamichiopua Riosichio, ahpo tatakoriario toinarekao, Riosichi e'enaka ahpo tuumichioopua, yooma aataaiopua, Riosichi itamichiopua ahpo tatakoriwa cheriwepuawichioopua, Eesusichi paparaka.

22 Ehpeonia Riosi Riosiwarioe, Eerusareni simijereniamenia, ki nane'rieriamenia itapitiwichiojoarepua, aatiaoi no'o teeremerikopua wa'ao.

23 Neeea naatiche nane'riamepua, Riosi Riosiwarie nane'reteniapao, ahkaoi oiyaio tisia aiwamerikopua, karichi no'o yachatioipua.

24 Nape tisia aiwaio neeea, ka'chi tiamechitia tetewamenia pu'kao; no'o ahjarioi ki te'ta nateyame tetewamenia, noochio te'ta nateyameraa, naatiche puua: no'o Paamira Eesusi tehkiwachiche, no'o teetoo ahkasi no'o kajumiachisiopua, Eesusie no'o kiaretiaopua, yomachi nayewatumi-chiopua i'ka Riosi taamo te'ta nakiwarichi simiyame.

25 'Ehpeo eemea kaawe inamumitiapua i'kao: Aaatai no'o oiriachi tetewikamea, i'ka Riosichi simiyame ye'kari nayewatukao, ki oosa aampa no'o tetewimeripua wa'asi.

26 Neeea te'ta ma'chitanariamepua no'oo, ahkaoi yomachimi no'o oiriameopua Riosichi simiyame nayewatukao. Aaata ki Riosie newipatepuame itipikame enesopua, kihta no'o toiterio tuuyewari eramania noochio.

27 Yooma ti'tijoeri tuuyekame neeepa no'o oiriachiamio, yooma ihta Riosi no'o tuuyeriaopua tuuyepuaichioo, ahsepari no'oe chanitiame pu-uapa wa'asi.

28 Wa'a tiichipao, yooma eeme pa'pamiratuame neesetori ajawatiameo Riosiwarie, kaawe aamo neesetoka mochitojeraninia, yooma Riosichi te'tereka mochitoameopua, Eesusichi paparaka.

29 Neeea kaawe nane'riamepua eemechio, no'oo ki aamo ahjama kahtioopa, sapoorichitia amochi e'enerikopua aamo po'wachitia ko'konarekao, yooma aamo Eesusi te'terameopua, ahkaoi aamo napawitiamechiopua, tiopachioi ki tiopachioi, ahkasioi yomatiamioi aamo, kajuyachisi aamo toinaretepakaopua, Eesusichi paparao.

30 Eemechio, amochi wa'api puuyamitepua, aamo se'wi ikitenariameopua, Eesusichi simiyame masiteniamieopua, ahpo masitiakamera na'naritopuawichioopua.

31 Pukaepa eemea, kaawe aamo inateka mochitopuapua pu'kao; no'o masiteriakamera na'naritopuapua, no'o senepi taawechi masiteria, ahkasi paika paamuparisi simiyame, aamo tesiwa e'riapa masiteka, o'kewasika aiwai.

32 'Ehpeo no'o Riosichi poponiwao pipiniwaopua tiameo, Riosi neesetorachi aamo toaninia, pu'ka neesetorae epeche aamo teetomichioopua Riosichio, Riosio, ahpo katewiachi taawechio, aamo reesisemichioopua pu'kao, ahpo piipateria mochiwachi mochipuawichioopua.

33 Neeea Riosiwichio no'o ihsiriao, kihta toomichi ihsikamenia, kihta wisasorioi no'o kiapuaichioo.

34 Nane'riame eemea no'oo, no'o sekae tekipanaka tewisikamekopua, itapiti no'o nakiyawichioo, no'o ahjama nokisiamie ko'kotepuaichioopua tiame.

35 Senepi wa'api cheeka masitekamenia ti'tijoerio, tekipanaka ku'ipo tuuka, aaata tesiwa te'tereka mochikameo, itapiti nakiwewachioopua. Taamo Paamira Eesusia, wa'a tiame taamo tuuyamepua: "Epeche ta'iria itipiniamepua Riosichio, aaata kaawe e'raka kiasaa, ki aaatae ahpo kianichitia."

36 Neipa i'ka cheesaapa Paoroa, chopokorieka weripaka, Riosichi nayewekapua, yooma taamo ahjama.

37 Wa'a ikisaopua, yoomahka yuuwesikao, yoomahka naarakoka ahpo koorepatiapua.

³⁸ Paoro ki oosa tetewimiapao, itipikamea tísia yuuwesikapua wa'ao, wa'a ikisao, ahjama siimpatiapua pawekakera chuchukuachisi.

21

Eerusareni simiwa Paoro

¹ Wa'a poanatusapa pu'ka Riosichi poponiwa pa'pamurachio, pawekakerachi mo'moenaka teemea, wa'a o'inia waikao, seene siimpaka teemea Kooso mochiwachi pawenasipa. Wa'a o'inia pu'ka meereo, Roore tewaniachi ajasitiapua pawenasi weechi, wa'a Roore o'iniao waikao, Patara tewaniachi e'enaka teemea pawekakera chuchupachi.

² Wa'a Patara tewaniachio, tewaka teeme piiripi pawekakera, Eensia weechi simiyame, paonamina pa'wechi. Pukachi mo'moenasao, pukachi siimpaka teeme wa'apoo.

³ Wa'a pa'wechi nokisiaiopua, Chipire weechi pawenasipa, tetewisika u'matotiapua, Chipire weee pawenasipao, owemina toaka. Wa'a teetokao teemea, Siiria weechi ajasitiapua Tiuro mochiwachi, wa'ao pawekakera chuchupachi pa'wesuwe. Wa'a tetekipuapo tuuopa itapiti i'toniameo, wa'a tetekika teemea waikao.

⁴ Wa'a Tiuro tetekisisaapa teemea, wa'a tewaka teemea taamo i'yatosia Eesusichi paparameo. Waikao wa'a itipika teeme pu'ka ahjamao, oowisani taawe. Aapoeopua Paoroo, Riosiwarié ne'netetiapaopua, ki kaawe tiame siimerikopua Eerusarenio, ki taamo siminurakapua wa'ao.

⁵ Neipao, oowisani taawe u'matosoopa, poponiwa mochikachi puuyanioio, muuwaeme taamo ahjama e'nakapua pa'wesuwechio. Puuu pa'wechisi taamo ahjama e'enakamea, muuwaemekapua, ooweru, kukuchi tiame. Wa'a pa'wesuwe chokoporieka ajapakao, Riosichi papara-tiapua.

⁶ Waikao ahpo koorepaka kaawe teetonuretiapa teemea, teemeai wa'achi chaanesaopua, pawekakerachi mo'moenaka teemea. Waikaopua wa'a taamo toisao, nonorakapua ahpo pe'petechiamio.

⁷ Waikao Tiuro o'inia puuyasao Paoro ahjamao, Toremáira tewaniachi e'enatiapua waikao. Wa'a teepotesaapua poponiwao, piie taawe itipitiapua wa'ao.

⁸ Pu'ka meereo wa'a puuyasaapa, Sesarea ajasitiapua. Wa'a Sesareao Paoroa, Eeripe ta'perachi e'natiapua waikao. Puuu Eeripea, Riosi tuyewari nayewatoamekapua, piiripi puuu oowisani ajawatiamé, kooame naachutamichio. Wa'a mochitiapua waikao ahjama, ookapi taawe.

⁹ Ihji Eeripea, naao maaraeme eneriapua ki nenewiamé pehji. Yooma naao ihjia, Riosi nayewatuame eneriapua.

¹⁰ Wa'a taamo mochikoio, wa'a enaka piiripi tijoe, Uurea weechitepa eenakamekapua, Akausi tewaniame Riosi nayewatura.

¹¹ Puuuu tamochi eenakao, Paoro wahsipurara uusaopua, ahpo tonochi seeka ahjama purisaopua, cheekapua:

—Ihji wahsipura teekoraa, wa'a yooraka purisa chapipuumepua Eerusarenio, i'ísaeri ti'tijoeo, ki i'ísaeri ti'tijoechi kiapuumepua chapisao. Wa'a no'o chaanekame Riosi Riosiwaria.

¹² Wa'a tiame inamukapa teemea pu'ka Akausi chiiiao, i'wa Sesarea Eesusichi paparamea tiame, utewaeme yoorakai teemea Paoroo, ki siimpapuawichio Eerusareniteo.

¹³ Nape Paoroa ohsotia taamo chaanekapua:

—Ka'te no'o wa'ine eemea naarakokao, no'o wa'a siimichio. ¿Ki nane'riame eemea wa'a chaachapakao, epeche tísia no'o yuuwesitioo,

aamoo epeche tesiwa e'repakao? Neeea ka'chi e'raninia Apoe Eesusiwichioo, puritiao, ahkasi meritiaiopua wa'a Eerusarenio.

14 Ka'chi yoramekopa pu'kao, sewina erapamichio chaaneniaio, wa'atia toitiapua waikao chaanesa:

—Riosichi itama teemea aamowichioo, Apoe e'raria iintomichioopua amochio.

15 Wa'a chaachapasaapa, yooma ihtakosao, siimpatiapua waikao Eerusarenio.

16 Ookapi tijoe Eesusichi paparame taamo ahjama siimpakapua, Sesarea ohjoeme. Ihji ti'tijoea Eerusarenio, Naasoni ta'perachi taamo i'tokapua, wa'a taamo cheecherepamichioopua. Ihji Naasoni tewaniamea, ki ku'witapi i'toame eneriapua Eesusichi paparakao, puuaa Chipire ohjoekame tijoe.

Paaroo Saantiao ne'nemia eenaria

17 Pu'ka meereo Eerusareni mochikame Riosichi poponiwaa, tisia kaawe erakokapua taamo e'nariopa.

18 Pu'ka meereo Paaroo, taamo ahjama siinkapua Saantiao ne'nemia, wa'api Eerusarenioopua. Wa'a Saantiao kahtiachio, wa'a mochiriapua ookapi ti'tijoe, tiopachi pa'pamiratuame.

19 Neipao Paaroo teepotesaapa pu'kao, yooma ihta pipiripi tuuyekapua pu'kao, Riosi teetoriaopua apochio, yooma ahpo oiriachi ikitiameopua tiame, yooma Riosi fehkiwa ahpo iintoriaopua tiameo, ki i'isaeri ti'tijoechiopua.

20 Aapoea, yooma inamusaapa i'kao, Riosi iyorikapua, cheriwema ki'yakaopua, Riosio apochi iintoriawichioopua. Wa'a ikisaopua Saantiaoa, chaanekapua Paaroo:

—Eesusichi paparame i'isaeriaa, ki ookapi miiripua miiria, nape yooma ihjia pehjo, Eesusichi paparameai, Moisetaru nuurari nokisiwa na'naritoamepua.

21 Nape puuu mi'miria aamo inamukame puuuapa, wahka seesenu weechiami aamo masitiachio, aamo wa'inameko tuuo, pu'ka aamo masitia tatanarao, ki ahpo siichitepuwa nokaka mochitomichioopua. Wa'a cheekao muuaa, pu'ka Moisetaru nuurario, sewinatamekata muuaa, taamo ehkoriamisi o'inia yooraka mochitoao, wa'a ihsikao muuaa, kiisi iyoriamekatamua Moise nuurario.

22 ¿Ihtana noonoika aamo nehpuata teeme, i'wa aamo eenario nane'resoopua Eerusarenio?

23 I'ka aamo yorajerani teemea. I'wa mochikapu naao ti'tijoe itapiti ahpo iintomo tuuria tisia ku'itiame Riosieopua, wa'a i'isaeri tiopachio siimpamerikapu tiameo, Riosi tisia ahpo iintoriawichio itapiti oowewari i'yetomia.

24 Pu'ka naao yeetoka simipuapua, pu'ka aamo oowewari Riosi kaawe eratewa kiamiao, Moise nuurari chiiachitia. Wa'a iintosaapa muuaa, pu'ka naao ti'tijoe Riosi oowewariraoi amoe iintokepuapua tiameo, Riosiwichio ki'yakao wa'a neeserosio, pu'ka naao ti'tijoeiwichioopua, tisia kaawe iintoriopa Riosio. Wa'a aamo iintosoopua aamoo, Moisetaru nuurari yooramechitia aamo tetewimapua.

25 Nane'riame muuuapa taamoo, pu'ka ki i'isaeri ti'tijoe Eesusichi paparameo, kihta utewa chaachapakamekopua, siichitepuwa nokipuaoo. Nape i'kache ka'itari eee chiiame iyotesa uhjuriame teemea pu'ka i'isaeri

ti'tjoeri Eesusichi paparakameo: "Kihta suwepori nokaka mochtomitia-pua, ka'te ko'komitiapua ri'riosi oowewetiameoopua, ihtaoi sa'pa eerae-meopua, ihtaoi topepaka meritiamerei."

Paoro tiopachi chapiwa

²⁶ Waikao Paoroa pu'ka meereo, i'isaeri tioparachi siimparepua waikao, pu'ka naao ti'tijoe i'tokao. Nape ke'chu muiaiopua tiopachio, Paoroa yooma yoorarepua pukeri o'ichachi nokiwameopua, Moisetaru nuurari chiiaopua piipatepuameo, ahpo naao yeetoa ahjamao. Wa'a iintosaapa Paoroa yooremina pakirepua ahpo naao yeetoa ahjama, yooma wa'a tiopachi mochikame ahpo inamuameo chaanerepua: "Oowisani taawe toiyamepapua taamoo Riosi oowewari oowewapuawichioopua, taamo piipariwichio taamo cheriwema ki'yawa Riosio."

²⁷ Amori asiyo'i pu'ka oowisani taawe puuyepuameo, ookapi i'isaeri ti'tijoe Aasia e'nakamea, wa'a tetewakapa Paoroo i'isaeri tiopachio, weeru noonoiteriapua ti'tjoerio, Paoro chapipuawichioopua.

²⁸ Waikaopua ujumasikaopua Paorochio, weeru chaachapasiriapua siinakokao:

—i'isaeri ti'tjoe, taamo ku'isa eemea, chapipuapu ihji tijoe! Ihjkapu tijoe, yomachi oika sewina tiame masitiame, pu'ka Moisetaru nuurari chiiao, natepuka naewamekapua pu'kao, pu'ka ti'tijoe Moise nuurari yooreka mochikameo, ki yoorenuriapua pu'kao. Ehpeo ahkasi i'wa taamo napawikarichi eenakamepua, kiisi yooremia i'waoi, riekoo ti'tijoe u'pakao.

²⁹ Wa'a chaachapaka weeru noonoitekamea, pu'ka Paoroo riekoo ahjama oiyame tetewikapaopua wa'a Eerusarenio, Eejesio eename tijoe, Torojimo tewaniame.

³⁰ Wa'a chaachapakaopua, u'masika panisutoka ma'chipasapua Paoroo, yeeteparepua wa'a tiopachi ko'rera muirachi. Wa'a ikinioiopua, ki ookapi isaeri ti'tjoeri ujumasirepua wa'ao ne'nemia, yomachi Eerusareni ohjoeme.

³¹ Amori merinioi Paoroo, rooma kapitai tuuyeretiapua, yooma Eerusareni ti'tjoerio, tahpitika nokayo tuuka Paorochio.

³² Waikaopua kapitai, ikanati na'poasapa ahpo soontarowao, u'masika ne'neriapua wa'ao, piie sientoo soontaro yeeka. Waikaopu Paoro wepayamea, wa'a nokisime tetewikapa soontaroo, teewekapua wepakao.

³³ Waikaopu kapitai asisaapua, Paoroo u'yesapaopua pu'kao, ooka kaarenae o'yenuretiapua. Wa'a iintosaapua kapitai, iinatukekapua pu'ka ti'tijoe: "¿Aatanapu ihji tijoea naaju? ¿Ihtana iintokamepua naaju?"

³⁴ Ookapi ti'tjoeria, piiripi itapiti chaachapapua, wahjachi puuu ti'tjoeria sewina chaachapapua. Kapitai waikao, kihta nane'reporikopua wa'ao, ahpo soontarokarichi i'tonurekapua waikao.

³⁵ Pu'ka soontarokarichi ajasisaapa, wa'a mo'moenaio ihterachipo-teo, mookeka mo'moenaatiapua Paoroa, tahpitika nokayopa wepinareka ti'tjoerio, Paoro merinarekao.

³⁶ Puuu muuwari e'nakamea, pukamina nokisika siinakosiapua, chaachapasika:

—i'Merisaa, merisaa!

Paoroa ahpo nehpuka naewani

³⁷ Amori pachaniaipa soontaro karichio, Paoroa chaanekapua kapitai, —No'o toimitiao pu'ka ahjama nayewemichioo.

Kapitai waikao, iinatukekapua Paoroo:

—¿Riekoo nayewamekosamu naaju?

38 ¿Ki muuukosapu naaju Eejito tijoe, tapanaramio naao miiri uusaopua nasiwamerio, wakiwechi simikame nasiwamia?

39 Paoroa nehjiakapua pu'kao:

—Ka'i. Isaeri tijoe neeea, Taraso muuwari mochiwachi tijoetukame, puuu mochiwaria, ki nu'uti tiame, Siirisia weechi. Nape no'o cheriwamitia muuuu, pu'ka ahjama nayewemichioo, kú'witapioi.

40 Reesetiapa Paoroa, werisika sekae ihchi mochinurakapua ti'tjoerio. I'ka ti'tjoeri te'tewesopa Paoroa, o'inekapua waikao nayewekao, euro naerawachi, eee cheeka:

22

1 —Tehtëmari poponii, pa'pámira tiaméé, no'o keepumitiapua ku'itapio pahchu, i'ka no'o nehpuwaka chanimiaopua.

2 Euro naerachi nayewetiapa puuu muuwaria, epeche yúúweeme itipikapua waikao. Paoroa eee cheeka o'inekapua waikao:

3 —Neeea, Isaeri tijoepua, Taraso tijoetukame Siirisia weechi; nape neeea, i'wa enakamepua no'o penitapuawichioo, Amarieri tewaniame te'ta masitarie. Ki se'wika yasitokamekai neeeai, pu'ka taamo ehkoriaami yooraka mochitoriao. Ehpeoi Riosichio, tisia weemuamenia, eemechitia wa'achitia.

4 Neeea pukerio na'ariameai neeea, Weemera Riosichi Poe tewaniame na'naritoameo, ahkasioipua ko'inarekao. Pukaepa pe'pereso mo'wamekainia, ti'tjooe ooweruopua tiameo.

5 I'wa napawikarichi te'ta neeserosia, yooma i'wa pa'pamiratuameapua tiameo, pu'ka no'o ihsiriao, tisia nane'riamepua; aapoe wa'api noonoikame puuuu, pu'ka wa'a no'o iintomichio reesiseri ki'yakamekapa, Raamahko te'ta neeserosi i'yetomichioo, yooma pu'ka Riosi Weemera Poochi te'teriamo, i'wa Eerusareni upapuawichioopua chapisa. Nee wa'api Raamahko simika upapakamenia pu'kao, i'wa pe'pereso karichi moapuawichioopua pu'kao, kokosapuawichioopua.

Paoroa ahpo Eesusichi paparame eneparia (Nokitiame 9:1-19; 26:12-18)

6 'Nape wa'a simiaio neeea, amori asiyaipa Raamahkoo, kiiya oowetawe enetoiopi, senawato tisiwa utewaeme tajenakapua, te'pa tewekachio. Nape ihji tajayaa, epeche utewaeme tajayamekapua ki taachitia, puuuu, yooma no'o norikame tahjepakapua.

7 Neeea wa'a ikitiapao, wehchi wichikania. Waikao te'pa o'inia nayewachaniame inamukania, cheechaniame: "Sauroo, Sauroo, ¿achini iikai no'o na'ara yooraka oiyamemua?"

8 Neeea nehjiakapua waikao: "¿Aatanamua Paamira?" Puu ihkeparia, cheeka no'o nehjiakapua waikao: "Eesusi neeea Nasare tijoe, pukachi aamo nasiwa yasitoa."

9 No'o ahjama nokisiameai tetewakapua tajayameo, nape no'o nayeweniao, ki inamukapua.

10 Waikaonia, iinatukekania no'o nayewechaniameo: "¿Ihtana no'o yorajeranimua Paamira?" Apoe Paamiraa no'o chaanekapua waikao: "Yaapiti werisiasa, Raamahko siimitia muuuu. Wa'a chaanepuamemua ihtana aamo yoramiao."

11 Waikaonia ki ma'chiriame itipikapaopua pu'ka tajenakameo, panitotiania waikao, no'o ahjama nokisiameo, ahkasi Raamahko muuwari mochiwachisio.

12 'Wa'a Raamahkoo, Anania tewaniame yasariaipua tijoe. Puuua, tísia e'waka kahtiamé Moisetaru nuurariopua, yooma wa'a mochikame isaeri ti'tijoeo, tisia kaaweruma nayewaniameeo.

13 Puuua wa'a eenakao, no'o chaanekapua yachapatekao: "Sauro no'o Riosichi pooniwa, ma'chiria itipisa." Wa'ache cheesoche, ma'chirepakania puichio, kawiyame tetewipakania waikao Anania tewaniameopua.

14 Waikao Ananiaa no'o chaanekapua eee cheekao: "Puuu taamo ehkoriai Riosiwara, ahpowichio itapiti yorakemichio aamo uukamepua. Puuu Riosi aamo uukamea, Eesusi wa'api noonora puuua, aamoo ahpo Taana te'ta machimichio, Apoe Te'ta Kaaweruma tiameraopua, pu'ka ahpo Taana Eesusiopua, aamo chaanesia yorasimichio, te'ta e'wetoka Eesusiopua.

15 Muuua, yooma aamo tetewaria Eesusichio, aamo chaaneriaopua tiameo, nayewamerimua pu'kao, yomatiame aamo oiyachiamiopua, pichi-wataka.

16 Nape yaapiti naaju. Ihtana puuyenamua naaju Riosichi aamo tuumiao, yooma aamo Eesusichi na'ara ihisia toinarekao, Riosiopua aamoo, cheriwemichioo. Aamoo wa'a iintosoo aamo paatomania, aamoo Riosi cheeria pichi-wataka; aamo Riosi tehkiwa yoramichio weeraka tiame, pu'ka aamo Riosie nuureretiaopua, ehpe o'inia o'inemichio, weratiame itipimichio, wa'asi."

Paoroa tuunapua achini teeka ahpo uhjuritame ki i'isaeri ti'tijoechiopua

17 'Waikao ikanati wa'a iintokania. Pukaepa i'wa Eerusareni enasaania, tiopachi eenakainia Riosi ahjama nayewamiao. Wa'a tiopachi no'o ihsoio, noochi eenakapua aaata no'o nayewiame,

18 Eesusikapua ahpo no'o tetewitiame. Puuua no'o chaanekapua: "Paoro, ikanati machenamitiamua i'wa Eerusareni, i'wa Eerusareni mochikamea, kiisi aamo pichikemeripua noochi simiyame aamo nayewioio."

19 Waikao chaanekania pu'kao: "Paamira, yomachi nane'reniamenia napawikarichiamio, aachin iintorio no'oo amochi paparakameo. Neeea amochi paparakameo, yooma wepaka chapika oikamania pe'pereso toa-puachio, wepika.

20 Teiwa merinioio neeeai, wa'achitia kaawe iintakamania tiame meripuawichio, wa'achi werikame neeeai, Teiwa me'yame wakirara inatekaopua tiameo."

21 Nape Apoe Eesusi Paamiraa, no'o chaanekapua: "Pe'yachi wa'a iintokai, ka'chi erupuapua pu'kao, neeeai yooma aamo cheriwekamenia wa'asi pu'kao, aamo ahjama teeremeri neeeai, ehpe o'inia waanamio. Muuua ihtakomitia ohso kaawe, no'oo kai wa'api aamo uhjuramerikopua noochi simiyame nayewatumichio, seesenu ti'tijoechi ki i'isaeri ti'tijoeichi."

Paoroa soontaro nuuramechi

22 Waikao Paoro keepuame ti'tijoeia, ahkasi "seesenu ti'tijoeichi ki i'isaeri ti'tijoeichi" nayewatumio tuukopa Paoro, kiisi keepunarekapua wa'asio. Waikao ti'tijoeia weeru siinakokao, chaachapakapua:

—i'Merisa pu'kao! i'Merisaa! i'Pu'kao ki oosa tetewinariame teemea i'wao! i'Kiisi ahjame nakiyame puuua!

23 Pu'kao simitiopa siinakokao, ahpo wisasoriwao si'panarepua nekakokao, we'eo tiame te'pa eekachi ihpapapao,

²⁴ kapitaia waikao Paaroo, yooremina i'tonurekapua waikao karison-tarochio. Wa'ao, iinatukeka wepiretiapua, aatia tiachipa siinakorio ti'tijoeriopua merinareka.

²⁵ Nape Paoroa, puritiaiopa wa'asi ahpo wepipuawichioo, chaaneriapua ahpo waapi weeriameopua soontaro:

—¿Ki se'wi noonoimeri eeme, pu'ka rooma nuurari iyoriwa? ¿Wepipuamekosane rooma tjoekai, kihta kaawe ne'nesa no'o iintoria tuuwao?

²⁶ Waikao kapitaia, wa'a chiame inamukapa Paaroo, te'te soontaro nuuramechi eenakao, chaaneriapua pu'kao:

—Naane e'reka muuuu i'ka tjoeeo, rooma tjoekaitepua.

²⁷ Waikao soontaro te'ta nuuramea, ikanati werisika Paoro weeriachi eenakao, iinatukeriapua pu'kao:

—¿Pichiwa rooma tjoekaite muuuu?

Waikao Paoroa cheeriapua pu'kao:

—Eje'e, wa'atepua.

²⁸ Kapitaia chaaneriapua waikao:

—¿Naakona! Nape tisia nateyamepu rooma eneniamea. Neeea ki ookapi natetekamenia rooma enepaniamewichioo.

Paoroa chaaneriapua waikao:

—Nape neeea kihta natetekamepu pu'kawichoo, neeea rooma naawakamekapa.

²⁹ Pu'kache inamukapa Paoro wepimeria, ikicha ajapariapua. Ahkasi kapitaiai nane'rekapa rooma tjoekopao, ki teesa majaweriapua kiiya ahpo iintomiaio, te'ta ki kaawe ahpo iintokame e'rakaopua kaarenae o'yekamekapaopua.

Paoroa te'ta weruma napawiriachi, i'isaeri

³⁰ Waikao te'ta soontaro nuuramea, nane'renariapa pu'kao, aatia ti-iachipa i'isaeri ti'tijoe nekamucheniamoo, pu'ka meereopua, yooma i'isaeri neeseriosio, te'ta tuuyewariopua tiameo, napawinureriapua pu'kao. Waikao te'ta soontaro nuuramea, Paaroo kaarena o'yerara puhjesapaopua, wa'a i'tonureriapua te'ta weruma napawitiachi. Waikao te'ta soontaro nuuramea, yooma napawiriopao, wa'a naasipa werapaka Paaroo, iinatukekapua Paaroo yooma napawikame inamuachio, eee cheeka:

—¿Ihtana chiimemua aamo wenejiniameo?

23

¹ Waikao Paoroa yooma wa'a te'ta napawitiachio, kaawe ne'nepasaopua pu'kao, chaanekapua pu'kao:

—I'isaeri poponiwa, neeea Eesusichi no'o paparaso wa'anao, kihta ki kaawe no'o iintorio e'raka yaaatoamenia Riosichio, ahkasi ehpe taawechi-amisi.

² Waikao Anania apoe te'ta i'isaeri neeseriosio yawichia, wa'api Paoro chokichi ajakameo piiripio, chu'wachi wewenurekapua Paaroo, seeka matakae.

³ Waikao Paoroa chaanekapua te'ta neeseriosio yawichio:

—¿Wa'a no'o yoratenamua aamo yoorewa inatetiae no'o wewetekao, ki Riosikamera ki iyorika ihsiaitemua no'o nanarichi wewetekao? ¿Ki tisia wa'achi iintotarepu tisia aamo wewekao?

⁴ Waikao, waapi ajakamea, chaachapakapua Paaroo:

—¿Wa'a teeka te'yani muuuu, isaeri ne'neseriosio, te'ta paamiratuam-erao?

⁵ Paoroa wa'a chaanetiapao, chaanekapua pu'kao:

—iNaakonakosapua! No'o poponiwa, no'o cheriwejeraninia pu'ka no'o cheeriao, ki nane'rieriapa pu'kao, te'ta aamo neeserosi paamirakoopua. Nane'resaania, ki wa'a cheemiinia pu'kao, Moise Iyoteri chiio chiopa: "Ka'te na'ara chanimitiamua aamo yawichio, aataaoi."

⁶ Waikao Paoroa nane'rekapao Saruseo ti'tijoeoko paikapi pu'kao, wahjachio parisero ti'tijoeoopapua tiameo, utewaeme nayewaka chaanekapua pu'kao, wa'a napawitiachio:

—Isaeri no'o poponiwa, parisero neeea, parisero tetejimarachi eename neeeai. No'o i'wa upatiamea, mukukai eenechi oijenaniamechi simiyame no'o pichikia, kateweniawichio upatiameia.

⁷ Wa'a cheekopa Paoroo, aapoe wa'api ahpo nayewaka chapisikapua, parisero ti'tijoea saruseo ti'tijoeapua tiame, ki yooma napati pichikiamekapua eenechi oijenaniameo.

⁸ Saruseo ti'tijoea, ki pichikiame eneriapua mukukai oijenaniameo, Riosi ku'iwari iintuwaoui, Riosi Riosiwarioi, ihtaoui na'arari tijoeturioi. Nape pa'parisero ti'tijoea yooma pu'kao, iintuameko erakoamekapua pu'kao.

⁹ Wa'a tiichipao, yoomahka parisero ti'tijoea saruseo ti'tijoea tiamea, weeru ahpo chaachapakapua nekakokao. Waikao ookapi Moise nuurari ma'masitaria, parisero ti'tijoea chaachapachitia erakoamekapa puua, ajapakao eee chaachapakapua yooma wa'a napawikameo, Paoro chiia nehupakao:

—Ihji tijeoa kaawerumapua. Kihta ki kaaweruma chiame inamukame teemea pu'kao, i'wa napawitiachio. Puuu Riosie ahpo machejenetio tuuriaa, ka'chi tiame puua, pichiwakooi puua.

¹⁰ Waikao te'ta soontaro nuuramea, ki nu'uti simiyamekopa nekakoniameo wa'ao, ki na'atapuaichiapua Paoroo, ahpo soontarowao ahpo karisontarochi i'tonurekapua pu'kao.

¹¹ Wa'aoi pu'ka tukawarichioi, Apoe Paamiraa Eesusi, eenechi ahpo tetewiterepua Paoroo. Waikaoapua chaaneriapua Paoroo:

—Ka'te tesuia erapamua aamo ikiyao. I'wa Eerusereni aamo nayewariachitia no'oo, wa'achiche cheeka nayewapuapua, Rooma te'ta muuwari-chiopua.

Paoro merimia ahpo kateweniame

¹² Ma'chirepasoopua meereo i'isaeri ti'tijoe nanaaramea, Paoro merimia ahpo kateweriapua waikao, kiisi ko'komio tuukaopua pehjo, iiweta ki me'yaapua Paoroo.

¹³ Puuu wa'a chaachapakamea ti'tijoe, u'matoame ooka weerewa eneriapua.

¹⁴ Waikao wa'a chaachapasaapua, neeserosi pa'pamuratuamechi e'enariapua, o'ochetiame tewaniame tu'tuyewachi tiame, pu'kao chaachapariapua:

—Ki teesa pichiwaka chaachapakame teemea, ki ko'komio tuukaopua, iiweta ki me'yaapua Paoroo.

¹⁵ Pukaepa teemea kapitaio, wisikueka upajerani teemea Paoroo, epeche kaawe katewemio tuuka. Kapitaie upaninoipua Paoroo, wa'ami ahka puuyeka mochima teemea merimia, ke'chu asiyoipua.

¹⁶ Nape Paoro piinira taanaraa temari, pu'ka nane'rekapaopua, Paoro tuuyeriapua pu'ka noonowinariaopua, karisontarochi simika.

¹⁷ Waikao Paoroa, paesapa aata kapitaio, chaaneriapua pu'kao:

—I'ka temario, te'ta aamo paamiratuamechi i'tomitiapua, itapiti tuumerikapua puua pu'kao.

18 Waikao kapitaia pu'ka temariopua, te'ta soontaro nuurarichi u'pakaopua, chaaneriapua pu'kao:

—Puuu Paoro peereso kahtiaamea, i'ka temari aamo u'yepanurakapua, itapiti aamo tuuyemichiohua.

19 Waikao puuu te'ta nuuraria soontaro, sekachi chapika poanachi i'toka temario, iinatukeriapua pu'kao:

—¿Ihtana no'o chaanemo o'raimua?

20 Waikao temaria chaaneriapua pu'kao:

—Aaata isaeri ti'tijoea, eenechi aamo wisikueka itanemio tuukapua Paoroo, epeche kaawe katewemio tuukao, eenechi weruma napawitioopua.

21 Nape ka'te pichikemitiapua pu'kao, oowera wa'a chaachapamekapu puuua, ohsotia puuua pooechi puuemio tuuyapua, ke'chu asiyo merimia. Puuu wa'a chaachapakamea, u'matoame ooka weerewakapua, kiisi ko'komio tuukapua nerojimiaoi, ki me'yaapua pehji Paoroo. Aamo e'wesoo, wa'a noonoimerikapu puuua.

22 Waikao pu te'ta soontaro nuuraria, pu'ka ahpo tuuriao, ki aaata tuuyenureriapua.

Eeri te'ta yawichichi uhjuraniame Paoro

23 Waikao pu te'ta soontaro nuuraria, ooka kapitai paaesapaopua, pi'pie si'siento soontaro ye'kameopua pipiripi kapitaia, chaaneriapua pu'ka ka'kapitaio:

—Ooka siento soontaro wehchi nokisimeri na'poametiapua, paika weerewa aampa oosa mariki kawachi nokisimeri tiame, wa'a ikisa tiameo, ooka siento merijichera makoka nokisimeri. Pu'ka yooma na'poasao, Sesarea siimpapua, ehpe tukao tepetukao.

24 Paorooi kaawai kiasaopua ahjachi yasitomichioo, kaawe neesetopuapua pu'kao, aamo nokisiachi siimpachio, ahjakame asimichiohua Eeri yawichichio.

25 Puuua wa'a cheesaapua, iyosi iyotesa ki'yariapua kapitaio, eee chiame:

26 “Nee Kaurio Riisia kuchitewaamea, aamo soontaroa te'ta nuuram-
eraa, aamo te'ta yooreniamer yawichio, i'ka iyotesa uhjurenane aamoo,
aamo Eeri tewaniamehua yawichi. Ikachio, wa'a aamo uhjuriane tiameo,
no'o tisia kaawe e'rewa teepotario.

27 Ihji Paoro wa'a i'toniamea, i'isaeri ti'tijoea chapisitiamekapu i'wa Eerusarenio. Pu'kaonia, amori meriniopao, nehpu'pakanian pu'kao no'o nuuria soontaroeo, i'kao neea nane'rekapao, rooma tijoekopua.

28 Neeea, te'ta kaawe nane'renariapa ihtatia ohjoare wenejiniameo, napawinurekanian te'ta i'isaeri pa'pamiratuameo, te'ta napawiniachio, wa'a napawitiachi chaachapamichiohua ihtanakooopua Paoro iintoriao.

29 Nape Paoro wenejiniamea, ahpo wa'api i'isaeri nokiwa yoorewa eneriapua, ki rooma nuurewachitia; puuua, kihta meriwame asiyaame eneriapua, kihta karichi yachaniameo'opua.

30 Pukaepa neea, ookapi i'isaeri ti'tijoe meripuame inamukapanian pu'kao, wa'a aamo uhjurekanian i'kao. Pu'ka Paoro wenejikameo, amochi e'enanurekanian pu'kao, amochi e'enaka katewemichiohua, Paoroo te'ta itapiti ki kaawe iintokame enesoo. Pu'kache no'o aamo tuuya uhjuramenia.”

31 Waikao soontaroa, yooma ahpo nuuretiachitia neesetosiriapua Paoroo. Waikao pu Paoroa, pu'ka wa'api tukao i'toretiahua. Wa'a mochiwachi i'totiachio, Aantipati tewaniachi eneriapua.

³² Puuu wehchi nokisiamea Paoro neesetokao, tukaoche neesetosapao, Eerusareni e'enariapua eenechio pu'ka meereo. Ma'chirepasoopua, kawachi nokisiameache, Sesareami uumparepua, Paoro i'tokao.

³³ Sesarea ajasisaapua, Eeri yawichi kiasapaopua pu'ka iyoterio, wa'a towariapua Paoroo.

³⁴ Waikao Eeria, pu'ka iyojura iyonasaapa, iinatukeripua Paoroo, ihtana weechi tijoekopua Paoroo. Waikao Paoroa Siirisia weechi tijoeko tuusoopua,

³⁵ chaaneria Eeriaa:

—Ehjepa aamo wenejiam e'enasoopa, aamo keepumane aamo nehpuwao.

Waikao neesetoka yachanurariapua Paoroo, Eerore yayasariachio ahpo ya'yawichitewa ne'nemia enasaa.

24

Paoroa Eeri yawichichi ahpo nehpuvani

¹ Neipa mariki taawechio, Anania te'ta neeserosi paamiraa, Sesarea eenariapua, ookapi tuuyewari o'ochetiame tewaniame yeeka, naati u'pariapua tiame ahpo nehpuamerio, Teturo. Puuu Eeri yawichichi e'enariapua, Paoro wenejiwa chaachapamia.

² Waikao napawitiachi upatiopua Paoroo, Eeriaa wenejiam eo, naewanurekapua. Waikao Teturo tewaniamea, o'inekapua cheekao:

—Muuu te'ta kaaweruma yawichii, aamo iintowachi ta'iria mochikame teemea, aamokamera te'ta machiwachi epeche kaawe teetoame teemea, yooma taamo weechi ohjoemea.

³ Aamo Eeri te'ta weruma yoorewa tiamerao, yooma aamo kaawe ihsiao, kaawe uuka tetewame teemea ahkai mochiwachiamio.

⁴ Nape ki aamo tehpe eenepajerapao, aamo taamo kaawe e'rewesoo, taamo tesiwejerani teemea ku'witapi, taamo wenejia keepukaopua.

⁵ Ihji tijoea, tisia kichiwa ihsiamekapu, ahkai ahpo pakiyachiamio i'isaeri ti'tijoerichio. Yooma weechi i'isaeri ti'tijoerichio, tisia nasiwatiapu puuu. Ihjikamerakapu te'ta masitaria, Nasare pirenaturichi masitiamea.

⁶ Ki yooremo o'rariaipua taamo tiopachio, nape ke'chu ihta iintoiopua pu'kao, chapika teemea pu'kao. Teemea, taamo nuurarichitia katewemo o'riapua,

⁷ nape Eerusareni te'ta soontaro nuuraria, puuu Riisia tewaniamea, utewachi taamo u'yesapao, amochi taamo e'enanurakapua katewemiao. Pukaepa i'wa e'enakame teemea, amochi katewemia i'ka taamo wenejiao.

⁸ Amoe iinatukesapua muuu, amoe nane'rapua pu'kao, pichiwakopapua, taamo chaachapao.

⁹ Wahjachi i'isaeri wa'a ajakamea, wa'achi chaachapakapua tiameo, Teturo chiia pichiwataka.

¹⁰ Waikao Eeri yawichia, sekae nayewenurekapua Paoroo, nayewamichiopua. Waikao Paoroa, o'inekapua waikao, ahpo nehpuwakaopua cheekao:

—Tisia kaawe e'raka cheemania no'o nehpuwao, aamoo ki ehpesi yawichituamekopua i'ka weechio, yooma nane'reka yasitoamekopua aamoo, yooma i'ka weechi ikiwameo.

¹¹ Muuu iinatukesaa, nane'remamua no'oo, ki tehpe simiyamekopua no'o Eerusareni enariao, oosa mariki aampa ooka taawe i'toamekopua no'oo, Riosichi paparamia enarioiopua Eerusarenio.

12 Ki tetewitiamenia aaata nekawiameo wa'amahkao, aaataoi weeru nokiteniameoi i'isaeri tiopachio, napawikarichioi, Eerusarenioi wa'amahkaoui.

13 Ihji no'o wenejamea, ka'chi iika pichiawatamapua ahpo wenejiao, kiisi pichiwakopa chaachapao.

14 Nape no'o ehkoriame Riosowa yooreka yasitoaa, pichiwa puua. Pu'ka wa'api Riosi Tijoe Tijoetukame masiteka yasitoame neeea, i'ka Weemera Riosichi Pooe tewaniame, nape pu'kao no'o wenejamea, ki kaaweruma masitewa teewanipua. Neeea yooma Ehkoriame Iyotetiame pichikiamepua, Moisetaru iyoteria, Riosi na'nayewatura iyoteria tiame.

15 Neeea no'o wenejamechitia, nane'reka yasitoamenia, eenechi taamo oijenatesoopua Riosio, wa'achitia napati taamo katewemerikopua, ka'karumao ki ka'karumaoi tiame.

16 Pukaepa neeea, tisia iyorika yasitoamepua Riosichio, kihta a'chi teerenariapa Riosichio, ti'tijoerioi tisia kaawe e'raka no'o tetewijerapa.

17 'Neeea mehka oika, ookapi paamusapa eenechi eenakamenia, ku'iwa u'pakaopua Riosichi poponiwa tooremuamewichioopua, Riosiwichioo, itapiti oowewari u'yepaka tiame.

18 Pu'ka Riosi oowewa wa'a no'o toayoi tiopachio, wa'a no'o tewakapu ookapi i'isaeri ti'tijoeria Aasia weechiana e'enakame, no'o Riosi oowewari toemia simirioiopua, no'o Riosi ahjama kateweriwichioo, i'isaeri ti'tijoeri nokiwarichitiaopua. Nape neeea wa'a tiopachio kihta na'ara ihsikame tetewitiamenia, aaataoi no'o weeru nokiteriaoi, ti'tijoeriai wa'ao, kiteeriapua weekao.

19 Puukamera i'wa e'ename teeriaipua no'o wenejimiao, itapiti te'ta ki kaaweruma no'o iintokame enesoo.

20 Nape ki e'nariopua pu'kao, ihji Eerusareni ti'tijoe i'wa e'enakamera, no'o wenejimeripua, aapoekamera Eerusareni te'ta weruma napawitiachio, te'ta itapiti ki kaawe no'o iintokame enesoo, aapoekame inamukamekapapua wa'a napawitiachio.

21 Nape wa'a te'ta napawitiachio, kihta te'ta na'ara iintokame tewitiamenia, i'kache no'o cheekopa nenekamepua wa'ao: "Eemea mukukai eenechi ahjaname no'o pichikiopa, no'o wenejamepua."

22 Nape Eeria, kaawe nane'riamekapa pu'ka Weemera Pooe masiteniameo, wa'atia toimo orapariapua pehjiio. Pukaepa yooma wa'a napawikameo, chaaneriapua:

—Apoe yawichi Riisia enasopa, katewemania pu'ka aamo peereirao.

23 Waikao Eeriaa chaaneriapua ahpo kapitaio:

—I'toka i'kao waami yachaka iinuemiachi, kaawe neesetopuapua pu'kao. Yooma wa'a ne'nemia enapameo reesisepuapua pu'kao, itapitie ku'inariameopua wa'a enapakao.

24 Paikapi taawechi neipao, wa'a eenare Eeria ahpo uupi Ruusira tewaniame ahjama, isaeri oowitiame. Paoro kahtiachi e'nasaapua, ahpo mochipariachi paaeriapua Paaroo, keepunariapapua pu'kao, achini teeka paporaniame Eesusichio, Riosie Weratiamechio.

25 Waikao Paoroa chaaneriapua, te'ta kaawerumache yasitomerikopua, kiisi newitoteka ahpo ki kaawe yoranarewao, nape pu'ka aaata ki ka'karuma yoorakameo, kokosapunamekopua Riosieo, katewewa taawechio. Nape Eeria wa'a tiame inamukapao, seeweparepua. Wa'a erapakaopua, chaaneriapua Paaroo:

—Wa'asi, wa'asi, no'raka ehpeo aamo kahtiachio. Meeriamahka aamo keepumane eenechio.

²⁶ Eeria weesa paaeriaipua Paaroo, nape ki pichiwa keepunareka paaeriaipua, ohsokamera puua, Paoro toomiwarakamera inafariaipua, Paoro peereso kahtia, ma'chipawa nateteniame.

²⁷ Ooka paamupari u'matoiopua, piirechi yawichi weraretupua Eeri yawichituriachioopua, Poonsio Ehto tewaniame. Nape Eeria, ahpo yawichiwa toayaioopua, ki ma'chipasa toariaipua Paaroo, kaawe itipinari-apa i'isaeri ti'tijoechioopua, wenejiameo.

25

Paoroa Ehto peereirachi

¹ Ehtoa Sesarea mochiwachi enasaapua, wa'a ahpo yawichituwa yasi-pamiachio, paika taawe yasisaapa wa'ao, Eerusareni moenariapua.

² Wa'a asisoopua i'isaeri ti'tijoea te'ta neeserosi pa'pamiratuamea wa'a tiopachio, wahjachi i'isaeri pa'pamiratuameapua tiameo, Ehto yawichichi e'enariapua Paoro wenejiwa nayewemia.

³ Tesiwa chaachapaka itaneriaipua yawichio, Paaroo Eerusareni upa-jerakaopua eenechio, Ehtoo wa'a Eerusareni katewejerakaopua Paaroo. Nape aapoeo, oowera wa'a chaachariapua pooechi merinariapa.

⁴ Nape Ehto wa'a chaanetiapao, chaaneriapua:

—Ka'i neea pu'kao. Paaroo wa'api Sesarea peereso yasimeripua pehjo, neeaioopua tiameo, ku'we no'rameripua.

⁵ Aaata pu'ka katewenaria Paoroichi simiyameo, no'o ahjama siimpapua-pua, ookapi i'isaeri pa'pamiratuamea. Itapiti te'ta ki kaawe iintokame enesoo, Sesarea wenejiupua.

⁶ Ihji Ehto, osanao taawe oosa mariki ahka wa'a kahtiaio, no'rariapua eenechi Sesarea. Sesarea asisaapa pu'ka meereo, ahpo yawichituwachi yasipasaapua, ahpo kahtiachi upanurakapua Paaroo.

⁷ Paoro upatioopa yawichi kahtiachio, puuu i'isaeri pa'pamuratuame Eerusareni e'enakamea, Ehto kahtiachi norikame ajapakaopua, weeka itapiti na'ara tiame wenejikapua Paaroo. Nape aaataa kihta ahpo wenejia pichiwa chaachapakapua Paaroo.

⁸ Waikao Paoroa Ehto yawichichi ahpo nehpuwachio, cheekapua:

—Nee, Ehto yawichii. Yooma ihji ti'tijoe chaachapariaa, kiisi pichiwa-pua. Neeea kihta na'arakamepua pu'ka i'isaeri ti'tijoeerio, pu'ka iyori-wachioi, pu'ka i'isaeri tioparachi iyoriwachioi, te'ta Seresa yawichichioi, ihtaioi rooma yoorewarichioi.

⁹ Waikao Ehto, yooma neneku peereiniame inamusaapua, kihta weruma a'chi tiamekoipua Paaroo, nape kaawe itipinariapa i'isaeri pa'pamuratuamechio, oowera iinatukekapua Paaroo:

—¿Eerusareni aamo uhjurajeranimua, wa'a aamo katewepuwachioo?

¹⁰ Nape Paoroa wa'a chaanetiapaa, cheeka nehjiakapua:

—Ka'i. I'wa kahtiam eeneapa rooma peereirachi, te'ta yooma no'o katewepua tiachikamera. Te'ta nane'riame muuupa no'oo, kihta iintokamekonian aaataoi i'isaeri ti'tijoechio.

¹¹ Ki nu'unti na'ara iintokame enesaania, meripua nakiyame enesaoinia, kihta chanimiinia meripuaio. Nape kihta na'ara iintokame eenesaane, aaataa ki reesisemetepua no'oo, nanaarame i'isaeri ti'tijoeerio no'o i'tomichioo. Nape aamoo ka'chi iika kateweme teresoo, te'ta Seresa weruma yawichichikamera no'o i'tojeraninia, wa'akamera no'o katewekepuawachioo.

¹² Waikao Ehto, ahpo tu'tuyewari ahjama nayewasaapua poanachio, eenechi enasaapua chaanekapua Paaroo:

—Wa'a tiame aamo itayopao, wa'a rooma yawichichi i'topuame muuua, Seresa te'ta yawichi aamo katewemichiopua.

Ehto Aaripa nayewia, Paoro wenejiwachi simiyame

¹³ I'ka chaachapatioi ookapi taawe i'toiopua, Aaripa epeche yawichiai, wa'achi eenakapua Sesarea ahpo uupi Werenise tewaniame yeeka. Ihji Aaripa yawichia, Ehto yawichi yawichitumia kaawe e'remia e'enakame eneriaipua wa'ao.

¹⁴ Ehto ookapi taawe itipikopa wa'ao, Paorochi simiyame nayeweriaipua Aaripa yawichio. Ihjia chaaneriaipua pu'kao:

—I'wa kahtiapu piiripi tijoe Eeri toaria peereso.

¹⁵ Eerusareni no'o oiyoio, wa'a isaeri tiopachi neeserosi pa'pamiratuamea, o'ochetiame tewaniame pirenaturi tiamea, no'o itanekaipua Paaroo, ahpo kiapuaichiopua puuua, meripuawichioo.

¹⁶ Nape neeea rooma ti'tijoeiro, ki wa'a nokiwameko tuukania pu'kao, ki pirena ajawaka te'ta iintoria iinatukesaaapua, ki pahcha katewesaopua ahpo nehpuapua wenejiwao.

¹⁷ Pukaepa pu'ka taawechei noochi e'enasoopua Paoro wenejiamoo, ikanati pu'ka meereopua, no'o yawichi yasirachi yasipasaapa, i'noranurakania waikao, pu'ka peeresoo.

¹⁸ Nape puuu wenejiamoo, aaataai kihta te'ta tiame chaachapakapua Paaroo, no'oo te'ta weruma iintorio maerichitiao.

¹⁹ Puuu pu'ka wenejiamoo, aapoeche ahpo yooreka mochiwache eneriaipua. Naatiche wenejikapua Paaroo, aaatache Eesusi tewaniame, pu'kao mukukai eenechi ahjakameko tuuwame.

²⁰ Neeea ka'chi ikime e'rapania pu'ka katewemiao, iinatukekania Paaroo, Eerusareni ahpo i'tojeraopua, wa'a ahpo katewepuawichioopua.

²¹ Nape apoe Paaroo, ki Eerusareni ahpo katewenurekapua. Ohso kaawe te'ta yawichichi ahpo katewejerekapua puuua, Rooma kahtiamoo te'ta yawichichi. Pukaepa i'wa yachatoamekania pahjio, ahkasi Rooma no'o uhjurachisi, te'ta weruma Aukuhto Seresa yawichichi.

²² Waikao Aaripa yawichia, chaaneriaipua Ehtoo:

—Keepusa kaawe eramiinia pu'kao.

—Kaawepua —cheeriaipua Ehtoo—. Meere aamo keeputemane wa'a teesoo —cheeriaipua.

²³ Pu'ka meereo Aaripaa, napawiniachi eenariaipua ahpo uupima, Paoro keepumia. Te'ta weruma teetoka eenakapua ahpo so'sontarowa ahjama, te'ta weruma te'terewaame wa'api mochikameai, ahjama muikapua tiame weeresi yoorekoo. Yooma tisia nateyame wakiraemekapua. Waikao wa'a napawitiachio Ehtoo, upanurakapua Paaroo.

²⁴ Ehtoo waikao, cheeka nayewekapua napawitiachio:

—Aaripa yawichii, wahjachi tiame taamo ahjama napawikame, wa'a weerame eemea i'ka Paoro aamo tetewachio, Eerusareni e'ename pu'ka wenejiamoo, pu'ka iintoria chaachapamia aamo keepumiao. No'oo puuu i'isaeria, no'o merinuriaipua pu'kao,

²⁵ nape neeea, pu'ka wenejiwao ki meriwame asiopao, ki me'yakania. Nape apoe wa'api te'ta yawichichi ahpo katewenurakopao, wa'a tiichipa wa'a uhuramo o'rania, te'ta Rooma Aukuhto yawichichi.

²⁶ Nape kihta tewakapa neeea pu'kao, itapiti te'ta weruma na'ara iintoria, kihta iinuekane no'o te'ta yawichi chaanemiao, Rooma kahtiamoo. Pukaepa i'wa u'pakania napawitiachio, yoomahka iinatukepuai-chioopua, nape muuu te'takamera Aaripa yawichi. Wa'atiaoo itapiti aamo

tewikesoopua na'ara iintoriao, pu'ka iyotesa uhjuramania waikao, te'ta weruma Rooma yawichichiopua.

²⁷ Ki kaawe tiame maenania, aaata peresoo no'o uhjuraniao, kihta te'ta na'ara iintoria iyotesaopua.

26

Paoroa nayewena Aaripa yawichi ahpo nehpurawa

¹ Wa'a chaanetiapa Aaripaa Ehto yawichieo, chaanekapua Paaroo:
—Muupechi aamo nehpuo.

Waikao Paoroa, sekae ihchitasaopua wa'a napawikameo, eee cheeka o'inekapua:

² —Muuu te'ta Aaripa yawichiii, tisia nateyame e'ramenia, ehpe aamo tetewachi no'o nehpuamiaopua, yooma ihta i'ka i'isaeri nanaaramee no'o wenejiwao.

³ Neeea noochio epeche kaawe e'ramepua, aamo tetewachi no'o neh-pumiapao, epeche machiyamekopua i'isaerio, aachin tiamekopua pu'ka nokiwao, ihta taamo peereitaopua tiame i'isaerio. Pukaepa no'o anachaka keepusaa, tisia kaawe enemiimua.

Paoro ihsika yasitoria, ke'chu Eesusichi paparaio

⁴ 'Neeea i'isaeri ti'tijoeo, nu'utikai nane'reniamenia, achini teeka yasitoriaopua no'o weewachio, neipaoi no'o weripasoopua Eerusarenio, achini no'o teereriopua.

⁵ Aapoeo nane'rekamekopua no'oo, te'ta pariserokopao, pu'ka pariseroo te'ta Moise nuurari iyorika mochitao, no'oo pu'kao te'ta iyorika yasitokamekoopua, pu'ka no'o ma'chitanariaa ma'chitamapua.

⁶ Ehpeo i'wa no'o weraniamie peereichio, no'o ehkoriai noonoriwa Riosiwarachi paparapa i'wa weraniamenia, pu'ka Riosiwara iintomo tuuriachi pichikiapa. Puuu Riosi iintomo tuuriaa, weemera ahjari taamo kiapuamepua, ahpo ahjama mochipuame, ki wahjamesi, nape pahchao taamo oijenatemeripua mukisoo.

⁷ ¡Naakonakoo, yawichi Aaripa! Ihji no'o wenejiamea, ki Riosi iintomo tuuria puuyeka mochitoamepua, nape yooma taamo oosa mariki aampa ooka tefejimarituriaa, Riosi te'ta iintomo tuuriakamera puuyeka mochitoamepua. Pu'kawichio iyorika mochitoamepua, ehkoriaimisi o'inia, senepi taawechi kiisi toaka wa'api teetoka. Napé ihji no'o wenejiamea, kihta wa'a te'tiamepua.

⁸ Waikao eemea no'o wenejiamea:

—¿Achini iikai eemea kiisi pichikiamepua Riosio, eenechi ahjatiamekopua mukukoio? —cheekapu Paoroa, ahpo wenejia ne'nepakao.

Paoroa Eesusichi paparame na'arario tuuna

⁹ 'Nee, Aaripa yawichii, neeeai pukeri simiyachio, kiisi pichikiamekaipua Eesusio Riosichi eenamekoopua. Pukaepa neee Eesusi Nasarenichi pichikiamieo, na'ara yoramia naanariainia pu'kao, yooma ko'inareka.

¹⁰ Wa'a iintokamenia Eerusarenio. Neeea Eerusarenio, muuwaeme Eesusichi paparameo, karichi to'wakamenia, wa'a neeserosi pa'pamiratuame nuurarichio. I'ka Eesusichi paparame ko'iniameo, wa'achi e'rakamepua neeeai.

¹¹ Kiisi seenepi simikame yomachi napawikarichi oika, utewaeme na'ara yoorakamenia pu'kao, toimichiopua pu'kao, ahpo Eesusichi paparaio. Tisia

nekamuchiameai neeea pu'kao, wa'a tiipaonia pu'kao, ahkasi seesenu mochiwachiamioi naanaritokamenia pu'kao, kiisi ta'iria mochiteka.

Aachin teeka papararia Paaroo Eesusichi
(Nokitiame 9:1-19; 22:6-16)

¹² 'Pu'ka eratoka simikamenia Raamahkoo, pu'ka i'isaeri tiopachi pa'pamiratuamee uhjuratiaio.

¹³ Nape no'oo poeochi ihtoiopua, amori oowetawe enetoiopua, tewekachitepa o'inia no'o tahjepakame tetewakania, nape epeche utewaeme tajayame ki taaachitia, no'o norikamesio, yooma no'o ahjama nokisiamechio.

¹⁴ Wa'a iikapa teemea, yooma wehchi ruhjikapua. Waikao te'pa o'inia, cheechaniapua euroe naerachio: "Sauroo, Sauroo, ¿achinikai noochi nasiwanimua? ¿Ki aamo wa'api na'atanimua wa'a ihsikao, oisi ahpo ichera chejiwa temuyamechitia?"

¹⁵ Wa'a chaanetiapa neeea, iinatukekania: "Paamira, ¿aatana muuu chiia?" —chaanekania waikao. Waikao no'o chaanekapua: "Eesusi neeea aamo ahjama nasiwao.

¹⁶ Werisisaa. Neeea aamoo, no'o yorakeka yasitomichio aamo machejeniam neeea, aamoo no'o nayewatuamera enemichio, yooma i'ka no'o aamo tetewiteriao, yooma ihtaiopua tiameo, no'o aamo tetewitemiaopua pehjo.

¹⁷ Nee Eesusia, ahkaoi no'o aamo uhjurachi, aamo ahjama ihsimania, i'isaeri ti'tjoechio, ki i'isaeri ti'tjoechioioopua tiameo, aamo neesetoka.

¹⁸ Yooma i'ka nayewejerania ti'tjoerio, nane'reka mochtomichio, ahpo, ki kaawe nokaka mochtomekopua, pu'ka nane'resaapua, Riosia yooreka mochtomichio. Ehepua pehjiopua, ki ka'karuma nokaka mochtomepua tukaparichi nokiwame, ki mamachiriamechitia te'terewachi. Nape muuu Paoroa, muuu ihsimeripua puusira wahjonekaopua, ka'karuma nokiwachio. Wa'a iikame enesaapua waikao, ki Satanasikamera yooreka mochtomeripua, Riosikamera yooreka mochtomeripua waikao, ahjachi paparakao. Noochi paparama enepasoo, Riosia, cheriwemapua pu'ka tatakoriario. Waikao yooma ahpo piipateria tatakorio, ahpo Piipateria Mochitiachi, mochtemapua." Wa'asa no'o chaanekapua Eesusia.

Paoro tewekachi tetewitiame e'wari

¹⁹ 'Wa'asa iikameka neeea, Aaripa yawichi. Waikao o'inia, pu'ka Eesusi e'waka yasitoame neeea, yooma pu'ka no'o chaaneretia yorasika, tewekachi o'inia no'o nayewetioio.

²⁰ Pukeri simiyachio, Raamahko mochiwachi nayewatukania pahchao, neipao Eerusareni mochiwachi, wa'a ikisa yomatiam Uurea mochiwachiami. Yooma wa'ami oisaapa, ki i'isaeri ti'tjoechi oisikania, yooma wa'achi chaanekania tiameo, Riosichi e'enanurekapua pu'kao, ahpo cheriwewa itamichio tiameo, ahpo tatakoriwa cheriwepuawichio. Yooma toinurekania pu'kao, ki ka'karuma yooraka mochikao, ohso kaawe ka'karumakamera yoranurekaopua pu'kao. Wa'a te'teresaapua, pichiwa Riosichi paparamechitia ahpo te'terepo tuukania, ti'tjoeopua pu'kao, yooma tetewipuawichio pu'kao, ahpo Riosichi ka'karuma enepariopua.

²¹ Pukaepa neeea Eerusareni tiopachio, Eesusichi simiyame naewamekapa, chapitiamenia merinarekao.

²² Nape ahkasi ehpeoi Riosie no'o neesetotiamekapaopua, wa'apitia simitiamenia, Eesusichi simiyame nayewatukaopua, yooma ti'tjoewachiochio, te'ta weeweruma tiamewichio, ki weeweruma tiamewichioioopua. Kiisi

se'wika i'toame neeea, pu'ka ehkoriaami Riosi na'nayewatura chaachapariaopua, Moisetaru iyoteriaopua tiame, yooma pu'ka chaachapariaopua, ahka ihtoriachiopua pehjo, itapiti te'ta aiwameri ikipo tu'tuitiameopua Riosie Uutiameo, Meesia tewaniameopua. Puuu Meesiaa, Eesusi puuu, Nasare ohjoekame.

²³ Ihji Meesia Riosie Uutiamea, pu'ka ehkoriaami chaachaparia ikirepua mukukao. Ihji Eesusiai apoe cheekamepua tiameo, apoekopua tuuka ehkoriaami nayewatiameo, eenechi ahjamio tuutiameopua mukukaio, paika taawe simiyachiopua. Ehkoriaamio chaachapariaopua tiameo, ihji Eesusia itapiti tajayameka teeremerikopua, yooma ihta ti'tijoechiopua, yooma aaata tukapachi mochitoamewichioopua, yoomahka tatakoriria cheriweka newipatepuaichioopua Riosieo, ihta ti'tijoeioipua, i'isaeri ti'tijoeio, ki i'isaeri ti'tijoeioipua tiame.

Paoro Aaripa yawichi Eesusichi paparatendaria

²⁴ Wa'a cheeka ahpo nehpoiopa Paaroo, Ehto, sisinaka chaanekapua Paaroo:

—Paaroo, ¿ki rooroikamekosa muuu? Muuu, u'matoame aamo penitapao, rooroikamekoimua.

²⁵ Nape Paoroa nehjiakao chaanekapua:

—Ka'ii, te'ta yawichi Ehtoo. Kiisi rooroikamekaite neeea. Kihta a'chi tiame neeea. Te'ta pichiwa chiiamenia no'o chiiio.

²⁶ Ihji Aaripa yawichiaa, kaawe machiyamepua i'ka itapiti no'o nehpuka chiiio, pukaepa ahjachi e'raka nayewiamenia pu'kao. Ki wa'ami ahka noriwi ikikamepu no'o chiiiaa, pukaepa nane'riamecheko e'ramenia Aaripa yawichio.

²⁷ Aaripa yawichii, ¿pichikiamemua pu'ka ehkoriaami Riosi na'nayewatukame chaachaparia? Eje'e, nane'riamenia aamoo pichikiamekoo.

²⁸ Waikao Aaripa yawichia cheekapua Paaroo:

—Kiya no'o Eesusi Riosie Weratiamechi, paparame erapatiamemua.

²⁹ Paoroa chaanekapua waikao:

—Kiyaai ahseparioi, noochitia te'ta Eesusi paparame erajeraninia, nape ki no'ochitia i'ka kaarenae o'yaeka; ki aamoche wa'a e'riamenia, yooma i'wa napawikame no'o keepuamechiopua tiamé.

³⁰ Waikao Aaripa yawichia werisikaopua ahpo uupima Wereniseo, Ehto yawichi tiame, yooma na'pa ya'yawichi ahjama e'enakameopua tiame.

³¹ Yooma puuu ajasika ma'chi uumpakapua, Paoroichi simiyame ahpo katewemiaopua, achin teeremiaopua pu'kao. Wa'ao puuu, ahpo chaachapariaopua:

—Kihta iintokame ihji tijoea, meripuameoi ki ahsepamepua, karichi yachapuameoi ki ahsepamepua.

³² Waikao Aaripa yawichia chaaneriapua Ehtoo:

—Ihji tijoea toipuame eneriaipua, ki te'ta Seresa yawichichi itakame enesoo, ahpo katewepuameo.

27

Paoro te'ta Rooma weruma mochiwarichi uhjurawa

¹ Waikao wa'a napawitiachio, Ehto yawichia Aaripa yawichia tiame, yooma katewesaapa taamo uhjurapua, Rooma i'totia teemea waikao itaria weechi. Waikao Paoroa wa'a siinpaniachio, Uurio tewaniame kapitai soontarowae neesetotiapua, wahjachi pe'pereso i'toniame ahjama. Ihji Uurio tewaniamea, te'ta rooma yawichi kapitairakapua, piie sientio

soontaro pirenaturi ye'kamekapua, Te'ta Weruma Yawichi Soontarowara tewaniame, puuua teewaeriaipua tiameo, Aukuhto pirenaturi.

² Sesarea o'iniao, Aramiti upatia teemea, pawekakera chuchupachi. Wa'a o'iniao pawekakerachi mo'moenaka teemea, amori Aasia weeechi pawesimerichi, puuua simiyaio tetekiwachio chukipasimerichi. Taamo ahjamao simikapua tiameo, Arihtako Tesaronika ohjoeme, Maseronia weeechi.

³ Wa'a ikisaa pu'ka meereo, Siironi tewaniachi chukipapakua pawekakeraa. Wa'ao Uurio kapitaia, kaawe uuka tetewikapua Paaroo, reesisekapua wa'ao, Paoro kaawe e'ria ne'nemichioopua, Paoro ku'inariameopua itapitio, reesisetiapua tiame.

⁴ Siironi puuyasaapa teemea, Chipire pawenasipa weechiamina uumatokapua, Chipiree nehupasi eekao, tamomina ekayao.

⁵ Wa'a o'inia pa'we simikwi, Siirisia waapiami uumatotiapua Paajiria tiame, waikao Miira muuwari mochiwachi ajasitiapua, Riisia weeechi.

⁶ Wa'a Miira mochiwachio Uurio kapitaia, wa'a tewekapaopua piiripi pawekakera Arejantia o'inia eenameo, Iitaria simiyamekopua pu'kao, wa'a mo'moenaputia teemea. Waikao pukachi uumatotiapua pawesikao.

⁷ Pukachi pawesikaopua waikao, weeka taawe tehki nokisikaopua muuwenatio, Kiiniro ma'chiachimi e'enatiapua. Eekao tamomina puuuchioa pehjo, Saramoni ma'chiachimi e'enatiapua, ki ekayachiami. Wa'a nokisika Keretami e'enatiapua pawenasipa weeechi, pu'kao noorika ku'risikao.

⁸ Wa'a Kereta tetuyachi muuenati nokisikaopua, Kakupa Pawekakera Chuchupaniachi tewaniachi, ajasitiapua waikao, waapi Raasea tewaniachikapua wa'ao.

⁹ Wa'a nokisinioiopua tisia tehki nokisikaopua eekao, ki ku'itapi wekatetiamekapaapua, tuurawiai amori asiyachikopa wa'asio, tisia maapori teeremerkapa pa'wesimitiao. Waikao Paaroo, kaaweruma tuuyaipua pawekakera i'toameopua:

¹⁰ —Pa'pamiratuame, maapori teetomeri tetewamenia, i'ka taamo simipao. Maapori tiame tamochio, ki ahjapuameoi te'tiamepua, yooma taamo i'toaa'i pawekakerachio, wewekatepuamekopua tiame. Pukaepa i'wa itipitia kaawe eneriaipua pehjo, ahkasi tuurawi u'matoachisiopua.

¹¹ Nape soontaro kapitaia, pawekakera i'toamekamera e'wekapua, ki Paoro chiia.

¹² Ohso kaawe uumatopo erapakapua wa'ao, ki kakupakopa wa'a itipiuameo pawekakera chuchupachio, ki kaawe teeremioopa te'ta tuuroi wa'a itipiniamewichio, uumatotiapua wa'ao. Ihji kapitaia, Weenise ajasimo o'rakapua ohso kaawe, wa'a pawekakera chuchupachio epeche kakupakopua wa'ao tuurawi u'matoachisi itipiniaio, epeche kaawe neh-pupawichiokopua wa'ao, ahkaoui eenakoi weruma eekao. Wa'a Weenise pawekakera chuchupachio, Kereta weeechi pa'we naasipakaapua.

Weruma yu'ki pa'wechi

¹³ Waikao ke'chu puuyaniaio, tekiyana o'inia eejekoopua teesa, ikanati uumatiapua waikao Kereta chokichiami nokisika.

¹⁴ Nape wa'a nokisinioio, senawato cherayachi kawiyanakia ki nu'uti eejekao, ki muuenati taamo takiputokekapua pawekakerao.

¹⁵ Waikao teemea ka'chi iika ye'katoame tiapa pawekakerao, taamo toaka teemea taamo takiputomichioopua eekao.

16 Waikao teemea, Kaura tewaniachi pawenasipa, pukaminami uumataka teemea, wa'a pukaminamio ki te'ta ekayachikopua. Wa'ami nokisiaio, newikakera panitoniamio, tehki nokaka moenaputiapua, tisia ekayopa.

17 Moenapusaapa pu'kao, weruma pawekakerao, wiitarie wipirinaka puritiapua ki kahsimichioopua. Waikaoepua ekajitora wisasorio, yooma tekiputiapua tiameo, setechi chaipuameo pawekakerao, siintoka uwatiame panisutofiaapua eekao.

18 Pu'ka meere ma'chirepasoopua eekaa, epeche ki muuwenati taamo wewekopa pawekakerao, pa'weoi ki muuwenati noonotekopa pe'kokao, pawekakera mookecheraa, o'inetiapua waikao ihpapasikao.

19 Paika taawechi wa'a teetonioipua eekae i'towaeo, waikaoepua, aapoe ahpo ahjae tekipana ihpapakapua waikao, yooma pawekakerachi ahjae tekipananiameopua tiameo.

20 Wa'a neerochi nokisikao, muuwaeme taawe ki tetewitia taaa, so'poriai. Epeche tahpitika iintokopa eekao yu'kiopua tiame tamochi motakao, ki taamo ahjamio erakoai teemeapa.

21 Tehpe wa'a te'tetonioiopua tisia chorowakao, Paoroa taamo naasipa weripaka chaachakapua, yooma taamo inamuachio:

—Pa'pamira, no'okamera e'weme teeriai eemea ke'chu puuyanioi Kereta weechio. Ki puuyasaa teeme wa'ao, ki wa'a ikimiai teemea, i'ka tisia maapori ikiwao, itapiti wewekateniamioepua tiameo.

22 Nape tisia maapori tiame teetioipua tamochio, ka'te yuuwesimitia. I'ka pawekakerao yooma pihtukooipua, ki wahjipamerikaite teemea, aataai.

23 Pa'a tukaoo, Riosi ku'iwariae nayewetiame neeea, no'o Riosiwa iyorika kahtia.

24 Puuu Riosi ku'iwari no'o chokichi weripakao, no'o chaanekapua: “Ka'te mahjamua Paoroo, i'ka aamo maapori ikiyao, asimeriche muuuu, te'ta Seresa yawichichioopua. Wahjachi aamo ahjama nokisiaameai, aamo i'wa ihtopua ahjamao, newipameripua tiameo.”

25 Wa'a tiachipa eemea ehpeo, oisa erakomitiapua, neeea tisia ahjachi e'ramenia no'o Riosichio, wa'ache iintoka itipimerikopua.

26 Naatichepa wekamerapua, ihji pawekakera wahka weechi pawenasipa chaika.

27 Kereta puuyatiachi o'iniaio, oosa mariki aampa naao taawe nokisinioio ahkaoi i'toniai eekao, Aatiatiko pa'wechiami nokisia teemea. Naasipa tukaomi ahkaopua, pawekakerachi tekipanamea, waapi tetewiriapua itapiti we'eka tiame.

28 Waikao ihtetakapua neeroi weeruo. Wa'ao neeroia, piire weerewa oosa mariki aampa puhsani neneku matokasi, enekapua. Epeche waanami ihtetatiaapua eenechio, piire weerewa aampa oowisani nenekumi matokasi, eneriapua wa'ao.

29 Wa'a kehki ihtekakapa wa'ao, majawekapua waikao pu'ka pawekakerao, temosochiami ahka motochipuameo. Waikao, naao ihkonchura pawechaira ihpapatiapua waikao pukaminatipoo, neerotere chaimichioopua pu'kao. Waikao wa'a noonoisapua, Riosichi itakapua ku'we ma'chirepario.

30 Nape pu'ka pawekakera chaiputioiopua wa'asi, pawekakerachi ku'kuyamea, newikakerachi ujumamo o'rariaipua pehjo. Puuuu, pawekakera twamina ihpamerichitia pawechairao, newikakerakamera na'sochariaipua ahjachi puuyanariapua weechio.

31 Waikao Paoroa, wa'a noonoimeri erapakaopua, yooma inamuachio, chaanekapua kapitaio:

—Ki aamo wa'inesoo i'ka ti'tijoe ujumanario, eemeai ki newipamapua waikao.

³² Waikao soontaroa kapitaie nuuretiapao, tehpunekapua newikakera o'yarao, neerochi uumpamichiopua pa'wechio.

³³ Amori ma'chirepoiopua, Paoroa yoomahka ko'konurekapua pu'kao. Pu'kao chaanekapua:

—Oosa oowisani taawe i'tonapa teemea, ihtana taamo ikipuame pu-uyetokaopua, kiisi koaka.

³⁴ Aamo utewa chaaninia ko'komichioo, utewaremichiopua aamoo aamo newipawichioo, i'waopua, aaataai ki wekamerikopua, piiripi kuuparaai.

³⁵ Wa'a cheesaopua Paoroa, piiripi paani uusao, cheriwema kiasaopua Riosio, chi'wanasa ko'kakapua.

³⁶ Waikao yooma oisa erapakao, ko'kosikapua waikao tiame.

³⁷ Wa'a nokisiam pawekakerachio, ooka sientio paika weerewa oosa mariki aampa puhsanika teemea.

³⁸ Neipa ahpo aiwachisi ko'kosaapa, neerochi ihpapatiapu tiiriko i'toniamea, ki te'ta peteremichiopua pawekakerao.

Pawekakera piwitewitiame

³⁹ Ma'chirepasooa pawekakerachi ku'kuyamea, ki machikapua pu'ka weeeo. Nape sihkoraka tiichikopa wa'ao, wa'ami naasipao ki temosochika tiioa wa'ao, wa'asi i'toka chuchapamo orapakapua pawekakerao, wa'asi asitepo teeresoopua.

⁴⁰ Waikao pu'ka pawekakera nerochairao, wa'api tehpuhesa toitiapua. Waikao, pawekakera ka'ketora tetekiputiapua ahjae suuwenapuawichioopua wa'a sihkochio. Waikao tiameo, eenechi na'sonetiapu pawekakera ekajitoraa, oowepote panisuka sa'ranatiapua. Waikao eekaa wa'a ikitiopao, muuenati ku'ika takijipaka, suwenapakapua wa'a sihkochio.

⁴¹ Nape wa'ate ihtoiopua taweminao, seete roomosachi chaikapua neeroteereo, wa'asio ki noonokapua. Wa'a iikopa pu'ka pawekakerao, pa'we pe'koniraa ki muuenati wepakao, yooma kahsichapua pukaminarao.

⁴² Waikao soontaro kapitairaaa, wa'a ikiyopa pawekakerao, ki ka'keka ujumamichiopua pe'peresoo, ko'imo o'raipua pu'kao.

⁴³ Nape pawekakera kapitaia Paoro newipatenariapaopua, ki reesisekapua ko'imichio. Wa'a ikisaapa nuurakapua, yooma pepeniamera ka'kekao, pahcha puuyamichiopua weechio.

⁴⁴ Wahjachi ki pepeniamoopua ka'kekao, taparasichi chuchutoka puuyanuretiapua ka'kekao, pawekakera chi'wapame uusaopua. Wa'a nokaka puuyatiapua pawekakerachio, ka'karuma e'enatiapua weechio, wakiyachio.

28

Paoroa Marata weeechi pawenasipa

¹ Wa'a weeechi newipatiachio, Marata tewaniachiko tuuyetia teemea.

² Wa'a weeechi ti'tijoeeria, kaawe uuka taamo tetewikapua, kaawe yooraka. Wa'a e'enatioio, tisia tuuroa wa'ao yukuyopao, yooma muuwae-mewichio na'yeketia teemea, muuwaeme wekanami, taamo tatapamichiopua.

³ Paoroa, na'ichi toamia paikapi kuuu kairiaipua; nape pu'ka kuuu na'ichi toanioiopua, kuuuchi machenaka sayawea tataeo, Paoro sekachi ni'yepaka ki'kikapua.

⁴ Waikao wa'a ti'tijoeria, sekachi chuchapakame tetewapa sayaweo, chaachapakapua ahpo:

—Ihji tijoea tijoe ko'yamekoipu seenekachi. Newikameaipua pa'wechio, Riosia ki ta'iria yahchamepua kokosakao, ahpo tisia tatakoriamekokoioipua.

⁵ Nape Paoroa na'ichi sasaweakaopua sayaweo, na'ichi ipakapua. Paoroa ka'chi iikapua sayawe ki'kitiaio.

⁶ Puuu Paoro ki'kitiame tetewikamea, mukimeri puuyeka mochikaipua, tisia ahpo a'popakaopua. Nape tehpe puuyenioi ka'chi iikopa pu'kao, sewina erapakapua waikao, "aaata riosikoipu naaju", chaachapaka.

⁷ Wa'a waapi i'ka Paoro ikiriachio, wa'a maniriaipua ookapi waasa, wa'a te'ta weruma tiaame tijoe wasawara, Puurio tewaniame. Puuuu, epeche weruma tiame eneriaipua wa'ao, wa'a Marata weechiopua pawenasipao. Puuuu tisia kaawe yooraka taamo tetewikapua, paika taawe simiyame taamo ku'ipaka.

⁸ Puuu Puurio noonoraa, erawitari kokoreriaipua pu'ka taawechiamio, che'eka. Paoroa wa'a tiame inamukapa Puurio noonorao, wa'a siimpatiapua waikao pu'ka ne'nemiao. Paoroa wa'a ajasitioopua, pu'kao aampa seekarepakaopua, Riosichi itanekaopua pu'ka yachapario, yachapatekapua pu'kao.

⁹ Waikao yoomachi wa'a weechi ohjoemea, i'ka yachapateriame inamukapao, wahjachi kokoriameapua tiamea, wa'achi e'enariapua tiame, Paoro i'yasikaopua ahpo yachapatepuaichioo.

¹⁰ Waikao taamo mochikoio, wa'api mochikamea taamo kaawe e'rekao, taamo pochiwekapua ahpo kaawe yoorarie, yooma taamo wa'a mochika nakisiaopua. Wa'asi taamo u'matomiachioopua neipamio, taamo ku'ika mo'moenapukapua tiameo, yooma itapiti taamo nakimiaopua pawesiniachio.

Paoroa Rooma muuwarichi asina

¹¹ Uumatopuachi asisooopua, paika meechea i'tonioikapua wa'a Marata weechi pawenasipao, uumatoka teemea waikao, piirechi pawekakerachioopua. Puuu pawekakeraa, wa'achi puuyekame eneriaipua tiameo, turawi u'matooioopua pehji. Puuu pawekakeraa, Arejantia eenakamekapua tiiriko i'toame. Pu'ka pawekakera mootaminao, ooka wa'achi te'tiame ajawetiamekapua, ri'riosi netetiame. Puuu ooka ri'riosi netetiamea, ahpo pponiemeko tuuyetia teemea, piiripi puuuu Kahtori tewaniame, piirea Poorusi tewaniamekapua.

¹² Wa'a puuyasaa, Sirakusi ajasitiapua waikao, pawekakera chuchupachi. Wa'a mochitiapua waikao paika taawe.

¹³ Sirakusi puuyasaapua, Reejio tewaniachi e'enatiapua suwesika teetoka. Pu'ka meereo, tekiyana ejesoopua, Reejio puuyasaapua, eekae panisutotiaapua teemea pawekakerao, piie taawechi ajasitiapua ahkasi Pooteori tewaniachi, pawekakera chuchupachio.

¹⁴ Wa'a tewaka teemea ookapi Eesusichi paparame. Puuuu waikao, ahpo ta'pechi taamo paajutekapua, wa'a taamo checherepamichioopua oowisani taawe. Neipa Pooteori o'iniaio, wehchi pooesimika teemea, ahkasi te'ta weruma Rooma muuwarichisioopua.

¹⁵ Wa'a Rooma mochikame Riosichi pponiwa, waapi taamo nokisiamenane'rekapaoopua, waapi Aapio poeochiami itapiti noonoipua naewaniachi karichio, wa'a taamo natepakapua ookapia, Rooma o'inia taamo taamo natepameria; wahjachi Rooma neipa puuyakame taamo natepameria, pu'ka wa'api Aapio poeochiamio, Paikaná Nawajira tewaniachi waapi

taamo natepakapua. Paoroa wa'a ahpo natepatiamie tetewapao, oisa erapakapua. Waikao Paoroa kaawe e'rakao, cheriwema ki'yakapua taamo Noono Riosio.

¹⁶ Wa'a uumatosaaapa, ahkasi Rooma ajasitiapua waikao, te'ta muuwarichi. Wa'ao Paoroa, te'ta weruma Rooma muuwarichi ajasisaopua, piineri ohjoremichio reesisetia Paoroa, piiripi soontaro neesetoeka.

Paoroa i'isaeri ti'tijoe pa'pamiratuame nayewena Rooma muuwarichi

¹⁷ Paoroa paika taawe wa'a kahtiaio, i'isaeri pa'pamiratuame paaenurekapua, ahpo kahtiachi napawimichio. I'kao ahpo kahtiachi napawisoopa, eee cheeka chaanekapua pu'kao:

—Poponiwa, i'wa aamo paaenurekania, itapiti Eerusareni no'o ikiria naewanariapa, pu'kawichio i'wa upatiapa peeresoo. Neeea, i'ka nane'rejeraninia, neeea ahkai no'o oriachiamio, kihta ki kaawe ihsikamenia i'isaeri ti'tijoechio, ihtaai taamo ehkoriai o'inia nokaka mochtionameoi. Nape Eerusareni i'isaeri pa'pamiratuamea, rooma ya'yawichichi no'o nehjakapua wenejikao.

¹⁸ Puuu ya'yawichi rooma yawichituachi ihchiamea, utewaeme no'o iinatukekaio, kihta tewakapa noochio, mukiwame asiyame wenejiwao, no'oopua waikao, no'o toinariaipua.

¹⁹ Nape puuu no'o wenejima i'isaeri pa'pamiratuamea, ki nahkekapua pu'kao no'o toimichioo, ohsotia no'o merinurekapua. Pukaepa i'wa te'ta yawichichi itania no'o upapuaichioo, no'o katewepuawichioo, kihta iinuekainia no'o iintoria wenejipuawichioo. Nape wa'a chaachapatiainia merinarekao, kihta nekamuchiamenia pu'kao, aaataoi no'o tetejimari i'isaeriopua.

²⁰ Pu'kawichio i'wa aamo paaekamenia, aamo tuuyenariapa aatia tiichipa i'wa no'o kahtiaopua kaarenaekao. I'wa eee teeka no'o kahtiaa, naati tiichiwichopua: Riosi taamo uhjuremo tuuria taamo puuyeka mochtioawichioopua, aaata taamo tatakori cho'weka newipatemeriwichioo, Riosie Apoe uhjurepo tuutiameopua. I'wa kahtiamenia kaarenaekapua o'yetiamie tiame, pu'ka aaata taamo newipatemerii eenariame nayewatuka oiyamekapa.

²¹ Aapoeo chaachapakapua waikao:

—Teemea, Rooma mochikame i'isaeri pa'pamiratuamea, kihta wenejiwa i'tochetiamie u'yepaniamie teemea pehjiio, aaataeoi Eerusareni mochikame te'ta pa'pamiratuameeo. I'wa enapameai, aaataai ki aamo wenejiamepua, itapiti ki kaawe aamo iintorio tuukao.

²² Nape kaawe taamo naewejerani teemea, pu'ka weemera Eesusichi simiyame paparaniameopua, muuwaeme ti'tijoeerio ki kaawerumako tuuya.

²³ Waikao pu i'isaeri pa'pamiratuame napawikamea, piie taawe yahchakapua eenechi napawipuachio. Pu'ka napawipuuchi asisoo, muuwaeme napawikapua wa'ao, Paoro checherepachio. Paoroa napawikopao, piari o'inia ahkasi ariwachisi naewekapua pu'kao, weemera simiyamechiopua Riosi poeochiopua, Riosi ye'karichi tiameopua. Pu'kao aapoeo machiyamekopua Moisetaru Iyoteriopua, wahjachi Ehkoriai Riosi na'nayewatura Iyoteriaopua tiameo, pu'ka Iyoteri chiiie Paoroa, oowe eratemo o'rakapua pu'kao, pu'ka aapoe chaachapaopua aaata enamerikoo, Eesusiko tuukaopua pu'kao. Puuukopua tiameo, taamo kokosapuame newipatemeria, ki kaawe taamo nokariawichioopua.

²⁴ Waikao ookapi puuua, —i'Naakona! ?Puuukaitepua? — chaachapakapua—. i'Puuukaitepua wa'a teesoo Eesusi enamio tuutiamea? Nape wahjachia wa'a tiame inamukaio, ki wa'achi erapakapua.

25 Ki yooma wa'achi erakopa Paoroa, chaanekapua pu'kao, ke'chu no'rapoio:

—Pichiwa machenakame Riosi cheeriaa, Ehkoriaimi Isaia Iyoterichio, ahpo chiia taamo noonori chaanemichio uhjurarioiopua. Riosia Isaiao chaaneriaipua ahpo Riosiwarioe, eee tiame:

26 Wa'a siimitia pu'ka mochiwachi, pu'kao chaanemia:

Eemea keepuaio, ki nakiyamepua.

Eemea, ma'chiamē pichiwa tetewameaipua, ki wa'a eranariamepua.

27 Ihji ti'tijoeria wa'a te'tiamepua, peewame iikaemekapa;

ihji ti'tijoeri nahkaraa, peewamepua pichiwari ahpo inamumiao,

te'ta pichiwariwichio, kupiyamepua puusiraa;

ki pahteka tetewinariamepua, ahpo puusieo,

ki pahteka inamunariamepua, nahkaeo,

ki pahtenariamepua ahpo iikachio.

Wa'a te'tiapaopua, ki noochi e'enanariamepua ahpo sautepuawichiopua tatakorio.

28 Neeea aamo tuuyenarenia, i'ka Riosi kaaweruma tuuyewario, seesenu ti'tijoeri tuuyepuamekopua tiameo, ki i'isaeri ti'tijoerichi. Puuuape no'o keepumapua, i'ka Eesusichi simiyame ka'karuma tuuyewariopua, puuua wa'a ikisaapua Eesusichi paparamapua.

29 I'ka cheesaapa Paoroa, wa'asi kajukapua pu'ka napawitiameo. Waikao puuua wa'a napawikamea no'rapaio, Paoro nayewaria Eesusichi simiyame, ahpo chaachapasiriapua, pooechio.

30 Paoroa pu'ka napawitiachi u'matosoopua pehjio, ooka paamupari yasakapua wa'ao pehji, Rooma weruma muuwari mochiwachiopua. Wa'a yasakaopua, yooma ahpo kahtiachi enapameo, kaawe e'raka asipukapua pu'kao.

31 Yooma pu'ka ahpo kaawe e'raka asipua, ta'iria masitekapua pu'kao, Riosi ye'kariwachi simiyameopua naawesari, Eesusi Riosie Weratiamechiopua, apoe taamo Paamirachi simiyameopua tiame. Aaataai ti'tijoeai, kihta a'chi chaachapakapua ihtaai itapitio.

I'ka no'o iyotiao, wa'asi kajunania, Eesusi ajawaria nokariao. Cheriwema wa'asi.

Paoro Iyojura Rooma Mochikamewichio

Teepotari

¹ Kúira Rooma muuwarichi mochikame. Ka'karuma mochikame enesaa eemea, kaawe enemiipua, yooma eeme Riosichi poponiwao pipiniwaopua tiame. Teemea i'wao, ka'karuma mochikamepua. Nee Paoroa, Eesusi Riosie Weratiamechi tekipanamea i'wa yasakaoinia i'ka aamowichio iyotemo erapakania, itapiti Riosichi simiyame naawesari. Nee Paoroa Riosie Weratiamee poanataka uutiamenia, i'ka Riosichi simiyame yomatiami weechi nayewatumichiopua, i'ka ka'karuma tuuyewari Riosi kokarichi newipapuame.

² Ihji Riosi tuuyewaria, ehkoriaami Riosi na'nayewatura chaachapariapua, Ehkoriaami Iyoterichio, Riosi taamo newipamio tuuriapua.

³ Puuu Riosi ka'karuma tuuyewaria, Eesusi Riosie Weratiame nayewamepua Ehkoriaami Iyoterichio. Ihji Eesusia tijoechitiao, Raawitaru tejemarisiwachi naawakamepua.

⁴ Nape ihji Eesusi tiariraa, ahpo Noono Riosi tiarira naawakamepua, wa'a tiame ahpo ma'chitarepua ahpo Noono tiari Riosiwari mukukai oijenatetiapa, wa'a ikisao, ahpo Noono Taanachitia, ahpo Noono tiariwachi eenechi mooenakapa.

⁵ Puuu Eesusi oijenatetiamee ajawatiame teemea, ahpo wa'api nayewatumichiopua, yomachi weechiopua ahkaoi mochikameo, apochi e'enaka paparamichiopua.

⁶ Eemea Rooma mochikamea, muuwaeme wa'aopua uukame puuupa, taamo Noono te'pa kahtieme ka'karuma tuuyewario, Riosie paajutetiao, ahpo Taanachi paparaka mochtomichiopua, pu'ka Taanao apoe weerariamechio.

⁷ Pukaepa Riosia yooma ahpo kaaweruma tuuyewari uukameopua, ahpo mochiwari iintaparepua tisia ahpo nakiya. Apoe Riosionia, apoe Paamira Riosie Weratiameopua tiameo, aamo tisia kaaweruma cherirewa kiajeraninia, aamo iikachiopua tiameo, ta'iria aamo mochtomichiopua kihta a'chitiame eina erakoka.

Rooma weechi siminare Paoro

⁸ Neeea cheriwema ki'yamenia Riosio, ahpo ijinuwa mochiwari iintapariopa, ahpo Taana Eesusichi tisia ahjachi paparariopa, yomatiame weechiopua tiameo, tisia Eesusichi paparaniame inamuapa tiame.

⁹ Neeea ki teesa tiame weemupakamenia, i'ka Riosi Taanarachi simiyame nayewatukao. Apoe Riosia no'o tetewamepua inisiao, ki no'o naanatakepoupa senepi taawechi aamowichio itakao, Riosichi kaawe te'teretowaopua.

¹⁰ Riosio itaniamenia tiameo, a'chitia teekaoi no'o aamo tetewitemi-chiopua, aamo mochikachi eenakao, taamo Noono tewekachi kahtieme wa'a erasoo.

¹¹ Ki ahjame e'ranine wa'asi aamo tetewinariaa, pu'ka aamo Eesusi Riosie Weratiamechi paparao, epeche utewaeme ahjachi peewapariopua wa'asi.

12 Wa'achitia eemeai aamo mochikachi no'o enasoopua, napatika ahpo wa'achitia oisa erapatema teemea, wa'achitia Eesusichi paparamekapa.

13 No'o Riosichi poponiwa pipiniwa tiame, aamo nane'rejeraninia no'oo, ki ehpesi o'inia aamo ne'nemia siisiminarerioopua, nape ahkasi ehpesio ka'chi iika siime teeteriamenia. No'o wa'a Rooma muuwari siinarewaa, Riosiwichio echimia siminariamenia wa'ao, epeche i'ipari teerepuawichio Riosiwichio, epeche Eesusichi paparama, wahjachi weechiami no'o iintoriachitia.

14 Wikirieka e'ramenia noochio, ki yomachi naewamekapa pehjo, Riosi kaaweruma tuuyewariopua yooma ihta ti'tjoeriopua, weeweruma tiameoi ki weeweruma tiameoi, te'ta pepenipakameoi, ki te'ta pepenipakameoi.

15 Wa'a e'rapa neea, tisia siminariame neea, wa'a Rooma aamo mochikachio, nooe aamo naewatunariapa Riosi aamowichio ka'karuma tuuyewariopua.

Kaaweruma Riosi tuuyewari utewarira

16 Neea kiisi suuwe e'ramenia i'ka Riosi kaaweruma tuuyewari nayewatukao, Riosia i'ka ahpo tuuyewarieo yooma ahpo Taanachi paparakameo, ahpo kokosapuameo, newipatiamekopua, Riosio apoe wa'api inuekapaopua, aaataoi tatakoria cheriwepuaopua.

17 Riosia, ikachi kaaweruma tuuyewarichi taamo ne'netiamepua, ahni teeka taamo ka'karuma te'teremiaopua apochio, ahpo Taanachiche paparasache. Ihi Ehkoriai Iyoteria wa'achi chiiamepua eee cheekao: "Taamo te'pa kahtiame Noonoo, yooma aaata ahpo Taana iintoriachiche paparakameo, te'ta ki wahjame ahjarikamera kiamerapua."

Tisia tatakoriamewichio, Riosie kokosapuame

18 Nape yooma aaata ki'tio erakoamea Riosichi paparianameo, apoche ki ka'karuma yoranariamea, ki nu'uti kokosari enameriitopua pukachio, te'pa tewekachi kahtiameopua taamo Noonoo. Puuu ki ka'karumache yooraka mochitonariamea, ki Riosi pichiwarichi simiyame inataka mochiamepua.

19 Nape taamo Noonoo tewekachi kahtiamea, apoe yahchakame ti'tijoe inatarichioopua ooweru tiame, te'ta apochi tiame nane'retewao, te'ta pichiwarei apochi tiameopua, ahpo te'ta pichiwa yasitoamekoopua.

20 Taamo te'pa kahtiame Noonoo tiameo, pukeri naayachisi o'inia, aaataoi ki tetewiniameaipua pusieo, apoe iintokamepua yooma ihtaoi enepatekai, pukae chiiamepua ahpo, aaata kahtiamekoopua. Pukaepa aaataai teemea, nane'riameteopua ki ehpesi yasitoame, tisiwa ki teesa tiame utewarieka. Wa'a tiichipao, aaataai kihta chaachapamete Riosio, ki'tio tuukao.

21 Nape aaataa, nane'riamekaipua taamo Noonoo kahtiamekoo, ki nu'uti iintokamekoipua ahpowichio, kiisi iyorika tetewikamepua taamo Noonoo Riosio, kiisioi ihta cheriwema ki'yamepua pu'kao, te'ta kaawe iintokamekoipua ahpowichio. Ohsotia puuu, ahpo inatari tukaparichi itipikamepua, oowera ihtaoi itapitichi Riosiepaka, wa'a erakoapaopua.

22 Yooma wa'a tiame erakoamea, tisia te'ta ahpo machiwarieme maayameai, ohsotia puuu, te'ta ki ijinatamera puuu.

23 Pukaepa wa'a te'tiamekapa puuu, ihtaoi riositaka ahjachi paparare puuu, ki itapiti ahjamechi, tijoeka te'tiame netetiamechi, ihtaoi animarika tiame neteka, tuchikika tiamechioipua netesa, wa'a ikisaopua tiameo, yooma ihta wehchi rusuwaka ohjoameka tiame, aapoe wa'api ahpo neteriamechi ahpo Riosiwachitia paparaweka.

²⁴ Pukaepa Riosia wa'atia toarepua pu'kao, ahpo ki ka'karuma yooraka mochitoamechi, ahpo suwepori nokiwamechi tiame, ahpo weerewa kihta nateyamechitia tetewamechi.

²⁵ Riosia toarepua tiame pu'kao, pu'kao toaka tetewariopa ahpo pichi-wari chiiāo, wisturikamera pichikeriopa, Riosio ki'tiameko tuuwamekam-
era pichikeriopa, naatikamera iyoririopua, yooma ihta itapiti Riosie enepatetiameka tiamerachi paparakamekopuaa, ki Riosikamera apoe yooma ihta enepatekamechio.

²⁶ Pukaepa Riosia toarepua pu'kao tiameo, ahpo ki ka'karuma nokiwarichi weemupariopa, ahpo tisia suwepori nokiwamechi ruhjikamekopa, ahkasi ooweruai ahpo ahjama kuunachitia nokayamekopa.

²⁷ Wa'achi noonokame ti'tijoeai, toaka ahpo ujupio ahjama nokiwao, ahpochitia ti'tijoe ahjama uupichitia nokinariapaopua, aapoe wa'api ahpo ikotupakamekopapua. Aapoe wa'api suwepori nokakaopua, ahpo wa'api kokosarichi te'terepatemepua. Yooma puuua wa'a tiame tisia suwepori nokayapao, aapoe wa'api, Riosie tisia kokosapuame enepakamepua.

²⁸ Pukaepa Riosia ki ahpo nakika tetewinariopao, wa'atia toarepua pu'ka ahpo wewekakame nokiwachio, ahpo kajuka nokimichiopua, ahpo ki ijinata nokinariachio.

²⁹ Pochipakame puuuapa yooma ihta itapiti na'ararieo, ihtaohi ikotuwa-
chio, te'ta na'arari wewekamepua wa'asi, yokipakame puuuapa pukachio. Mu'ipakame puuuapa, piirechi ikotuwa uukamepua: aaata iinuekachitia yasitoo ikotuwa, aaata merinarewa, nasiwanarewa, wihkuenarewa iko-
tuwa, aaata ki kaaweruma nayewaniame ikotuwa.

³⁰ Ki kaawe chaachapamepua aaataoi; Riosioio, nekumeka mochikamepua; ahpoche machiyo erakoamepua; aapoeopua, ahpo oijeramepua; we'wemera ki ka'karuma na'arariche mehtachamepua; ki ahpo yayawa yooreniamechitia; ki inatamechitia inatamepua;

³¹ Ki saayamepua ahpo inatarichio, aachintiamerakoopua ka'karumao, ki ka'karumaoopua; ki ahjachi erapoa te'teriamepua; ki nakiyamepua aaataoi; ki tesiwa e'riameoipua aaataoi; ki eenechi kaawe erapamepua aaata ahjamao.

³² Ma'chiamē tetewaipua ki kaawe ahpo nokayao, ahpoo ki teesa kokosapuamekopua Riosieo, wa'api nokisirepua ki kaaweruma nokakao, puuua ahpo ki kaawe nokayakamera pu'sereka tetewarepua.

2

Riosia pichiwarichitia teeka taamo kokosa chaaniame puuua

¹ Pukaepa aaataai eemea wahjachi na'ara nokaya ma'majoamea, ki newimeripua Riosi kokosarichio, aamoe wa'api aamo ma'majoeka nokayamekopaopua, eeme wa'api ai na'ara nokayamekapaopua.

² Nape Riosia, ki wihtuka taamo ma'majoamepua, pichiwa ki kaawe taamo noonowiriopa, taamo ma'majoamepua.

³ Ehsoo aamoo, aaata na'ara ihsio tuusoo, wa'achi ihsiai muuuai, ¿ki aamo kokosamio maayamemua Riosio?

⁴ ¿Kikosa pahtiamē eemea Riosio, aamo ki nahsinepaka anachaka tetewamekopua pu'ka aamo puuyetokaopua, apochi kaaweruma enepami-
chioo aamo ki ka'karuma toaka?

⁵ Nape eemea peewamekapa iikachio, ki aamo tuunare eemea Riosio, aamo ki ka'karuma nokayao. Wa'a te'tiapa eemea, epeche epeche

chuurapame eemea amochio, Riosie aamo kokosapuameopua, te'ta Riosi nekamiachiopua, ti'tjoeri katewekaopua, kiisi kaawe nokariao.

⁶ Waika kateweri taawechio, Riosia yomatiamie ti'tjoe ooweru tiameo, yooma pipiripi a'chi tiame aho noonowiria yorapuamepua, Riosieo.

⁷ Yooma ki nahsinapakamea ka'karuma yoorakao, ki nahsinepaka puuyekamea, Riosie kiapuamepua reesiserio, aho tísia peeniatiachi ohjoremichiopua, ki wahjiamesi.

⁸ Nape yooma aaata ahpochewichio i'yakameo aho ki ka'karuma nokiwa, Riosia aho ki'tiameko maaekameopua pu'kao, ki nu'uti nekarewa teeremeripua pukachio, nape tahpitika tiame.

⁹ Yomatiamie ti'tjoeria ooweruria tiame, ki ka'karuma yooraka mochi-toamea, waika taawechio ki nu'uti aiwari saaemeripua, ki nu'uti yuuwesiri tiame. Ihji te'ta aiwaria, i'isaeri ti'tjoerikameraa te'ta, ahkasi ki i'isaeri ti'tjoerichioi.

¹⁰ Sewina tiachiopua, ka'karuma yooraka mochikameopua, Riosia kiamapua pu'kao, te'ta peeniatiamera mochira, te'ta nateyame teteiwam-era mochira, te'ta ta'iria mochira iikachiopua tiameo. Ihji ka'karuma enepakame kiapuamea, isaeri ti'tjoerichi o'inepuamepua, ahkasi ki i'isaeri ti'tjoerichisi tiamé.

¹¹ Wa'a iintomeri Riosia, aaataoi ki epeche weruma tiame, tete-wamekapa Riosia.

¹² Yooma ki ka'karuma yoorakamea, ki Riosi nuurari machikaio, Riosi nuurari chiiie kokosapuamepua. Yooma Riosi nuurari machikamekai tatakoriamea, pu'ka wa'api Riosi nuurari chiiie, kokosapuamepua tiame.

¹³ Riosi nuurari machiniamèchea, kihta nateyamepua, ki yooreka yasoniamie enesaa. Riosia kaawe tetewamepua aaatao, aho nuurariche e'weka mochitoame.

¹⁴ Nape aaata ki machiyai Riosi nuurario, nape kaawe iintokamea pu'ka nuurari chiiachitiao, aho iikachi teetoapa Riosi nuurario, wa'a teetokamepua.

¹⁵ Puuu tijoe ooweru tiame wa'a iintokamea, taamoe wa'api nane'reme tiameko ma'chitamepua, ihtanakoopua te'ta kaawerumao, ihtanakoopua ki kaawerumaoi.

¹⁶ Pukaepa iikachi i'toniamie nahkipu Riosi nuurari e'wewaa, yooma aaatao Eesusi Riosie Weratiame katewiachio, yooma aaata iikachi ne'neka ma'chitapuakopua. Neeea, wa'a tiame tuuyetuamepua.

I'isaeri ti'tjoeri, Moise nuurarirachi ahjachi erakoa

¹⁷ Aaata eeme i'isaeri ti'tjoeria, Riosio aamo pahcha ki'yariopa aho nuurario, aamocheuwichio weruma erakoamepua.

¹⁸ Eemea amochi iinuekapa Riosi nuurario, tísia aamo pepeniamie maayamepua Riosi nuurari chiiiao, nane'riapa eemea, aachin teeka ohjoremiaopua pu'ka nuurariopua yooreka, yooma ma'chiamie tetewika ka'karuma nokipuameopua, ki ka'karuma nokiwameoipua.

¹⁹ Wa'a te'tiamekapa eemea, kaawe masitemerika erakoamepua aaata tukapachi mochitoameopua, aaata ki ma'chiriamechitia ki tetewaka mochitoameopua Riosio, ki machiyapa pu'kao.

²⁰ Eemea Riosi nuurari iinuekapao, machiyamekapa Riosi pichiwa chiiiao, te'ta ma'masitari erakoamepua, pu'ka kihta machiyameopua Riosichi simiyameo, nu'unti kukuchichitia te'tiameo, ahpoo kaawe masitemeriko te'tiame.

²¹ Eemea yooma wa'a tiame te'ta masitari aamo erakoame enesaa, ¿achini iikai ki yoorame eeme wa'apia, pu'ka aamo wahjachi masitiao? ¿Achini iikai ki ichikopo tuuyai, ichikoame eemea?

²² Aamoe wa'api ki suwepori nokipo tuuyameai, ¿eemekamera wa'a nokayamepua? Nekumiameko tuuyai eemea ri'riosi netetiameo, ¿achini iikai ichikoame eemea naaju, ki Riosichi paparame ti'tiopachi ajawatiameopua ri'riosi?

²³ Eemea tísia oijeramepua, Riosi nuurari te'ta machiyapa, nape wa'a te'tiai eemea, kiisi iyoriamepua Riosi nuurario, ki Riosi nuurari yoorame enesa.

²⁴ Wa'apenatio wa'a chaanipu Ehkoriaami Iyoteria: "Yooma ki i'isaeri ti'tjoeria Riosi na'ariamepua, aamokamera ki kaawe nokayopa." Ehpe taawechioi wa'achi nooka eemeai, ehkoriaami nokariachitia.

²⁵ Ehpeo siichitepuwachi simiyame nayewamane. Aamo siichitepuniamea, nateyamepua Riosichi kaawe teetoawichioo, nape yoorame ahsepari yoorame enetiaa, yomatiamé pipiripi Riosi nuurario. Nape piiripioi ki nuurai chiia iintosaamua, yomatiamé nuurari ki iyorikame enemapua. Wa'a aamo iintoso, aamo siichiteputiamea kihta nateka itipimeripua. Wa'a tiachio muuuu, kihta siichiteputiameka ikiyamemua.

²⁶ Nape ki siichiteputiameai, yooreka mochitoamea Riosi nuurario, Riosia kaawe uuka tetewimeripua pu'kao, kihta apochi siichiteputiameoipua.

²⁷ Wa'a tiachioipua, aaata ki siichiteputiameaipua, nape e'waka mochitoameapua Riosi nuurario, puuukamera te'ta kaawe uuka tetewipuaamepua Riosieo, eemea, amochi iinuekaipua Riosi nuurario, kiisi yooreka mochitokamekapa apoe Riosi wa'api aamo ki'yariaopua nuurari.

²⁸ Wa'a teeresoo Riosiwichioo, te'ta isaeri tijoe eneniamea, ki isaeri tijoe naawakamechekaitepua, aamo weerewa siichiteputiameoipua,

²⁹ naatikamera puuuu, ahpo iikachiche teetoniamé Riosi iyoriwao. Wa'a tiachipa puuu te'ta siichitepuwa tiiaa, ki weerewachi ihsiniamepua, Riosikamera taamo iikachi ihsiamerapua, ahpo ijinuwa eenepatesaapua, apoe taamo iikachi yasitoka ahpo Riosiwario. Riosi ihsiwae taamo iikachi kaaweruma i'yamea, Riosichikamera te'terenariame puuuu, ki ti'tjoerichi.

3

¹ ¿Ihtanawichio kaawe tiamepu, isaeri ti'tjoeri eneniamewichioo? ¿Te'ta nateyamerakosajoarepu siichitepuniamea?

² Eje'e puuuu, isaeri tjoeri eneniamewichioo, tísia nateyamepua, Riosio, taamokamera i'isaeri ti'tjoeriwichioo, Riosia yomatiamé ahpo Ehkoriaami Iyoteterichi cheeriaa, taamokamera neesetopuawichio cheerimekapa, taamopua tiameo, pu'ka iyoterichi cheeria, wahjachitia neipami ti'tjoeturisiamewichio, kaawe neesetomichioipua pu'kao, tumita-perichi iyotesikao, katewesika.

³ ¿Ihtana iintotare Riosia, pu'ka muuwaeme i'isaeri ki ahpo iyoteteria yooraka mochitoriopaopua? Riosia pu'kao ki noonowiriawichioopua wahjachi nayewatukao, ¿ki iintomeriyoarepu wa'a tiachioipua, yomatiamé taamo i'isaeriwichioo iintomo tuuriao?

⁴ ¡Ka'i, ki wa'atia itipimeri puuuu kii iintokao! Riosia yomatiamé ti'tjoerio tísia wistuamekoipua, iintokache itipimeri puuuu ahpo cheeria, kiisi wistuamekapa puuuu. Ehkoriaami Iyoterichi Raawiaa, eee cheerepua Riosio:

Muuuu pichiwa ihsiamemua aamo chiiao;

ahkaoi peereitaniachi ki pichiwari aamo tewaniaiopua,
muuuu newitokache machenamepua.

⁵ Aaata wa'ami ahka chaachapaniarepua: "Riosia kaawe e'raka tetewiniamene esaa taamo tatakoriiria cheriwesaa, ¿achini iikai taamo kokosamepua?" ¿Ihtana chaachapatare teemea pu'ka wa'a tiameo? ¿Ki kaawe tiamekosajuarepua tiarepua taamo kokosapao?

⁶ ¡Ka'i, ki wa'atepua! Riosia, ki kokosame esaa tatakoriikameo, Riosia kihta katewemeru enemiipua, kajuyachi taawecheio, ki kokosamekapa puuaa, tatakoriikameo.

⁷ Nape iiweta aaata ahka iinueme enesaapua ahpo chaachapamiao, ¿achini iikai no'o kokosameri Riosia no'o tatakoriisoo, kaawe teeka itipiame teteiwameaipua, no'o ki kaaweruma iintoriao, ki kaawe iintotiameko tuuyoiopua?

⁸ Nape puuu wa'a chaachapamea, se'wi chaachapamepua. Pu'ka chaachapa taamo na'naritoame esaa, epeche epecheche tatakoriimia kaawe enemiipua, epeche epecheche kaawe teeremerikopua Riosio. Ihjia wa'a tiame chaachapao, ki teesa Riosi kokosarichi ruhjimeripua. In-tuamepua ti'tijoeri, pu'ka wa'a chaachapame ti'tijoeri inatachitia, no'o masitiameko tuuyamekoo.

Yooma ki kaawe noonowikame teeme

⁹ Teeme i'isaeri ti'tjoeria, Riosie iyotetiame taamokamera neesetowetiamekapao, ¿epeche ka'karumachitia tetewipuamekosa erakotare teemea? Ka'i puuuu. Yomatiamene ti'tjoe ooweru tiame tatakoriikame puuuu, i'isaeri ti'tjoerikaio, yooma ihta ki i'isaeri ti'tjoerikaio. Yomatiamene ti'tjoeri tatakoriikamepua, wa'a tiameko aamo tuuyekamenia wa'asi.

¹⁰ I'kao ahkasi Ehkoriaami Iyoteriai wa'achi chiamepua eee cheeko: Ki'te aaataai kaawerumaa, aaataai piiripioi;

¹¹ ki'te aaatai te'ta machiniamene Riosi; aaatai Riosiche na'naritoniamene iyamea.

¹² Yooma ki ka'karuma pooechi uumparepua, yooma wa'achitia wewekamepua;

ki'te aaata ka'karumache yooramea, piiripioi.

¹³ Yooma ki ka'karuma ti'tjoeri chu'waraa, wahjipame toaniachi wahjoramekatepua chaachapao;

Ihjia yeenieo tisiwa wistuamepua.

Puuua ahpo chu'wachio, sayawe yerowa pi'kara kimutuamepua.

¹⁴ Pu'ka chu'wachio, pochikame kahtiamepua na'arario; ihji chaachapaa,

chihpuame wichiamepua aaatachio.

¹⁵ Tísia ye'kamepua tarachio,

ikanatioi ahkaoi eenaka me'yamepua, eerasuteka;

¹⁶ ahkaoi ahpo u'matosiachi na'atakao, tesiwe erakori tosiamepua.

¹⁷ Puuu ti'tjoeria, ki machiyamepua ta'iria yasitoniamene pooeo.

¹⁸ Kiisi seewiamepua Riosio, ki iyoriaipua.

¹⁹ Kaawe inataka mochitojerani neee ikachio, Riosi iyoriwa nuurario yoomahka wehjoarichi ohjoemeo iyorimichio kiatiamekopua, aawataai ki ahpo tatakoriio chanimichio.

²⁰ Nape puuu nuurari yomatiamene taamo tatakoriikame chewipatiamea, ki ahsepame tiame puuuu, taamo tatakoriiria piipatewawichioo, aaataoi ki ahsepame tiapua pu'kao, ki ahsieme iyoriikamea. Puuu nuurari

yomatiamo taamo chewipatiamea, taamo ki kaawe nokario erakomichio yachatiamepu puuu nuuraria, taamo machika tetewimichio, aachin tiamerakopua kaawerumao, ki kaawerumaraooio.

Newiparia Riosichi papararie eenamepua

²¹ Nape ehpe taawechiami Eesusi taamowichio pejana nehpuapaka mukuriopao, Riosia, kihta itapiti oowewawichioo taamo kaawe teeretiamepua apochio. Riosia i'ka wa'a teerepuame weemera simiyamechi paparaniameo, ki ehpesi o'inia wa'a tiame nayewakamepua, ehkoriaimisi o'inia ahpo na'nayewatura wa'a chiame iyoteteka.

²² Ihi weemera teetoniamechio, Eesusi Riosie Weratiamechi paparaniamepua, yomatiamo ti'tijoewichio ooweruwichio tiameo, yooma aataai Riosichi kaawe teereka yasionariamewichioo tiameo, aataai Eesusichi paparaka yasionariamekooi, aataoi ihta ti'tijoeriwichokoikopua, i'isaerikoio ki i'isaerikoioopua.

²³ Riosia wa'a tiame iintokamepua, yomatiamo wehjoarichi mochikame tatakoriamekopapua, aataai yomatiamo i'ka wehjoarichio, ki ahsepari e'wewa teereriapapua Riosi nuurari yahchariao, tisia iyoriwa nuurario.

²⁴ Nape ehpeo Eesusichiche paparakapao, Riosia taamo tatakoriario, te'ta piipakame taamo tetewamepua, kihta oowewari kianiaipua, oowera kihta natekachi.

²⁵ Riosia apoe wa'api, ahpo Taanachi teerepakamepua, yomatiamo taamo tatakoriaria ahsieme ch'owepakamepua, pukachi paparakameo. Riosia, Eesusi tatakoriwichio mukumia ne'nepaka, cheriwekamepua tatakoriario ehkoriaimisi o'iniaopua, nape ki ahsieme cho'weka pehji, ahkasi ahpo Taana Eesusi eenachisi tatakoriwichio mukimiachisi, wa'a teeremichio. Pukaepa Riosia aataaeoi kihta wenejime tiamepua, Riosio ahpo ehkoriai iintorio tisia kaawe iintorio.

²⁶ Ehpe taawechiamioi wa'api tisia kaaweruma ihsiamepua, taamoo ahpo Taana mukuka iintoriachi ne'nepaka, taamo apochi te'ta kaawe te'ferepatemekopa, yooma aata Eesusichi paparapameopua.

²⁷ Waikao wa'a tiachio, ¿achini teeremeripua aata tatakoriaria cheriwepuawichio itapiti Riosi oweniamea? Puua ki'tiamepua wa'asi yorapumeo, kajukamepua wa'asi. Pukaepa teemea ehpeo, kihta taamo oijeramate teemea, itapiti te'ta kaawe taamo iintorio erakoniameo, Riosie taamo tatakoriaria cheriwepuawichioo, Eesusi Weratiamechiche paparakapa, piipatetiame itipitiamekapa Riosieo, taamo tatakoriario.

²⁸ Wa'a tiachiopua teemea, Eesusichi paparakache piipakame tetewiname teemea, Apoe te'ta taamo Noono tewekachi kahtimeo, kihta oowewari oowekaipua.

²⁹ ¿Riosia, i'isaeri ti'tijoeche Riosiwara ohjoarepua? ¿Kikosa Riosiwara ohjoarepua, ki i'isaeri ti'tijoerio? Eje'e, pu'ka Riosiwaraopua tiameo,

³⁰ piiripi wa'api Riosikapapua, yomatiamo wehjoarichi mochikamewichioo, ihta ti'tijoerioipua, seesenu nayewameoipua.

³¹ Wa'a teesoo, ¿Riosi nuuraria, kihta nateyamejoarepua? Ka'i, ki wa'a tiamepua. Ohsotia Riosi nuuraria, kaawe tiamepua tamochio, taamo ki kaawe iintoria tetewitekamepua, Riosi cheriwewao, Riosi itamichio.

4

Aurani teereria Riosichi paparaka

¹ Taamo ehkoriai Aurania, ¿ihtana iintoriare Aurania Riosichi ahpo kaawe teeremiaopua?

² ¿Itapiti ahpo iintoriawichio, Riosie kaawe ahpo tetewiniame maerierepua? Wa'a teereniame enesoo Auranitaruai, ahpo weruma tiame eramiihua, nape ki Riosie ahpo weruma tetewiwae.

³ Nape ¿ihtana chiiame Ehkoriaami Iyoteria? Ehkoriaami Iyoteria chaanipua: "Aurania Riosichi paparakapa, Riosieo kaaweruma tetewitiamehua, apoe Riosi wa'api piipateriapua pu'kao."

⁴ Aaata piire tekianasaa, ki oowera kianiamehua natetewao, yowikapa kianiamehua natetewao.

⁵ Nape taamo teterehua Riosichio, ki wa'atehua. Taamo kaawe teterehichio Riosichio, kihta tekianakekai, oowera Riosichi paparakaiohua.

⁶ Ehkoriaami Raawitaruai ahpo Iyoterichio cheeriahua, aaata tisia kaawe erakomio tuukamekopua Riosio, Riosichi paparakapa, te'ta ahpo piipakame tetewapa tatarorio.

⁷ Eee cheeriai Raawitarua:
Yooma aaata ki kaawe ahpo noonowiria cheriwetiamea,
tisia kaawe erakoame puuha, cho'wetiapa puuha tatakoriaio.

⁸ Riosio natakepariaopua aaata tatakoriaiohua,
ki teesa kaawe erakoame puuha.

⁹ Ihji Riosio tisia kaawe erapua iintorio, ¿i'isaeri siichiteputiamewichioche ohojarekosapua? ¿Ki yoomawichioke enere puuha? ¿Ehkoriaami Iyoterichi chii chiiamehua Aurani nayewakao, Auranio Riosichi paparakapa kaaweruma tetewitiamekopua Riosieo?

¹⁰ Nape ¿achinitio te'ta kaaweruma tetewikame Riosia Auranio, ke'chu Aurani ahpo siichitepuwanio, neipakosakooipua? Ka'i, pahcha enerehua, ke'chu siichitepuwaniohua.

¹¹ Ke'chu yahcheniai siichitepuwao, Aurania uutiameneerime wa'asio Riosieo, Riosichi paparakamekapua. Neipao Riosia, Auranio ahpo paparakapa kaawerumachitia uusaopua, siichitepuwa iintonurerehua Auranio, ahpo te'ta piipatetiameo, naania teeremichiohua. Ehpeo Aurania, waika o'inia yooma ki siichitepuwa nokayameoi, noonoraka tiame puuha, Riosichi paparameo.

¹² Aurania te'ta noonoraka tiamehua tiameo, ehpiami i'isaeri ti'tijoeri siichitepuwa nokayamekooipua, nape Riosichi paparameo, Aurani Riosichi paparianiachitiao, ke'chu ahpo siichitepuwa nuuretio.

Ahpo cheeria Riosia, ahjachi papariapa ikiyamehua

¹³ Riosia Aurani weemera wehjoari kiamo tuuriaa, yomatiamepochi paparakame naewaka cheerehua, yooma aaata te'ta Auranichi tetejimarichi tetejimarisiwakame, ki Aurani tetejimarichi, tetejimarisiwakame tiame, Riosichi paparakameo. Nape i'ka wa'a tiame nayewioopua Auranio, kihta nuurari e'wepuame Riosi yahchoi enerehua, oowera Riosichi paparianio enerehua pehjo.

¹⁴ Aaata Riosi nuurari e'weka Riosie ahpo kiapua uunariamea, nuurarikamera epeche nateyame tetewamehua ki Riosichi paparianiamekamera, ipaka tetewamehua pu'kao. Wa'a tiachio, kihta enemii Riosie kiapo tuutiamea, aaataai ki ahsieme e'wekame eneriopua Riosi nuurario.

¹⁵ Aaata ki ahsieme e'weka Riosi nuurario, kokosapumehua Riosieo, kihta kiapuame Riosieo, Riosie kiapo tuutiameo. Kiteresoo nuurario, ki'tiame kokosaniamea.

¹⁶ Pukaepa pu'ka nuurari e'wewao ka'chi iika uupamekopua Riosie kiapumeo, pukaepa Riosia, apochi paparianiachikamerae taamo ki'yamehua taamo kiamo tuuriao, kihta natekachi kihta itapiti yoorariwae. Wa'a

tiachipao, ki i'isaeriche Riosi oowewari nokiwamechiche, uumeripua pu'ka Riosie kiapo tuutiameopua, yomatiamе ti'tijoeri Riosichi paparamе kiapuamepua, ihtaоi yeenieme naera. Wa'a tiachipa Aurania, yomatiamе wehjoarichi Riosichi paparamеo, noonoraka tiamepua.

¹⁷ Ekhoriami Iyoteria eee chiamepua, Aurani naewakao: "Ehpe o'inia neea, ki ookapi tijoeturi aamo noonoepatenania." Wa'a cheeka naewarepu Riosia pu'ka ahjama nayewaiopua, pu'ka Aurani apochi paparakameopua Riosia. Puuu Aurani naewekamea, Riosi apoe enerepua, wahjipakameopua oijenatiame, kihta iintuameoipua, iintuame enepatiame.

¹⁸ Aurania, kihta maaepori tiiaipua, ki ookapi noonora enemiao, pichikerepua Riosio, eee ahpo chaaneretioa Riosieo: "Ne'nepao tewekachio, wa'a kehki enemerapu aamo tatanaa, aamo tatanasiwachi muuwekamea tetejimari."

¹⁹ Aurania piie siento paamuamekaipua wa'asio, Saaraoi ki tanayamekoipua pu'kao, ki sewina erapaka inamurepua Riosio, ahjachi ahpo paparaopua, amori mukuyaipa Aurania wa'asi oochetupakao.

²⁰ Aurania ahpo oowe e'riao, kiisi wekaterepua Riosichio, ohsotia epeche ahjachi eraparepua Riosichio; Riosichio, pukaepa epeche kaawerumache nayewaka ohjoerepua Riosio,

²¹ oowera kiisi se'wi e'raka Riosi cheeriaopua, yorameche tiamekopa Riosio, ahpo cheeriao.

²² Wa'a tiioa Riosia Auranio, te'ta piipakame tetewarepua pu'kao, kihta tatakorieme, oowera apochi papararioche.

²³ Nape puuu Aurani kaaweruma tetewitiame ehkoriaми iyotetiame chiiaa, ki Auraniche nayewaka cheeriamеpua;

²⁴ yooma taamo tiame teeremia naewaka cheeriamеpua. Wa'achitia teemeai, Riosichi paparakachepa, piipakame tetewiniame teemeai, taamo tatakoriario apoe Riosie, taamo Paamira Eesusio oijenatekame.

²⁵ Puuu Eesusipua, Apoe Riosio taamo pejana mukiwarichi nehjaria, taamo tatakoriwa cheriwetiame itipimichio. Riosia Eesusio, eenechi oijenateriaa, taamo apochi kaawe te'teremichio wa'a iintorepua.

5

Te'ta ta'iria yasitoniamе iikachi

¹ Teemea, Eesusi Riosie Weratiameo taamowichio iintoria pichikekapao, te'ta piipatetiame tetewiniame teemea Riosieo, pukaepa teemea taamo iikachio, ta'iria mochitoamepua.

² Riosia, Riosie Weratiamechi taamo paparariopao, apochi taamo enepatekamepua ahpo ijinuwa iintapaka. Pukaepa teemea, tisia kaawe erakoka puuyame teemea Riosio, kiisi se'wika taamo ahjachi e'rao, ahkasi Riosio ahpo tisia peeniatiachi mochipuachi, i'tomichio.

³ Aiwaka puuyai teemea kaawe erakoame teeme Riosichio, pu'ka taamo aiwao, apoe taamo ku'isiamеkopua, taamo anachaka machenasimichio puia ihta itapiti tiame aiwai.

⁴ Puuu anachaniamea taamo ku'yamepua, taamo epeche kaaweruma enepatekaopua Riosichio. Puuu kaaweruma te'terewa iinuekapa iikachio, tisia oowe e'reka puuyetoame teemea Riosio, ahkasi Riosio taamo ahsieme ki'yachisiopua taamo newipatewao.

⁵ Nane'rena teemea Riosi taamo kiamiao, tisia peenia erakopuame tiamekopua, kiisi sewina taamo erapatemioopua, itapiti ki ta'iria erakorio. Teemea ki wa'a erakomeripua, Riosio tisia taamo nakiyamekopua,

ahpo Riosiwarioe tamochi yasitokao, wa'a teeka tamochio, tisia pichi-watakaopua taamo ahpo nakiyao.

⁶ Riosie Weratiamea, te'ta taamo ka'chi ikime e'roi tatakorieo, taamowichio mukurepua, te'ta Riosi yahchariachitia taamo neh-pupamichioepua mukukao.

⁷ I'ka weechio aataai ki mukinariamepua aata neh-pupariwichioo; seenekachi wa'a iintotare aataa, nape ki teesa te'ta nakiyame enesaa; aata wa'achi iintotariamepua tiameo, nape aata tisia kaaweruma enesoopua apochio.

⁸ Nape Riosia, kiisi ka'karumakoi taamoopua, tisiwa taamo nakiyameka-paopua, ahpo Taana mukiwae taamo neh-puparepua apoe Eesusi Riosie Weratiamee, te'ta natetiatime itipimichioepua taamo tatakoriario, Riosie kokosapoioepua.

⁹ Waikao teemea, ahpo weratiame Eesusi mukuriae neh-pupatiamekapa tatakoriario, apoe eerara wi'suriopa Eesusi merinioio, newipakame itipikame teemeapa, Riosi nekarewachio.

¹⁰ Riosio ahpo Taana taamowichio mukiriae apochi kaawe te'terepakame enesaa, epeche ki nu'uti kaawe taamo nakika tetewimeripua taamo weamera ahjari kiasaopua, ahpo Taana eenechi oijenaka iintoriaeopua, ahpo ahjama mochipuachio ki wahjiamesi, Riosi kokosamiao puhjetiamepua wa'asi.

¹¹ Epeche kaawe erakoame teemea Riosichio, sa'rukapa teemea ki kaawe tiiao Riosichio, tisia ta'iria te'teretoapa Riosi ahjamao, yooma ihta taamowichioo kaawe iintoriaepua Riosio, Eesusie ahpo Weerariae iintoria, Apoe taamo Paamira.

Aarani tewaniame tijoe, Riosie Weratiamechitia tetewiniame

¹² Tatakoriichi simiyame nayewamane, aachin teeka mehtakame. Tatakoria ehkoriaamo, piiripi tijoechi o'ineriaipua i'ka weechio. Wa'a o'inia yomachi weechi mehtakame tatakoriinamea, yooma ti'tijoe ooweru tiame weechio tatakorisipakapa. Pu'ka tatakori noonoitiamée, pukeri naayachi o'inia, o'inekamepua weerewachi wahjipaniamea, Riosichi te'terewa poanatumiamepua tiameo, ahjakame oiyai, mukukameka teerenimechitia.

¹³ Tatakoria, ke'chu Riosi nuurari yahchoi iintupakamepua, nape ki aata wenejime teereriaipua pu'kao, kihta Riosie nuurari yachatiamekopua pehjo, yooreka mochtupuawichioo.

¹⁴ Nape ki'tioi aata nuurari iyori-pua, wahjipaniamea wa'api teerepua, Aaranichi o'inekaopua, ahkasi Moise yasariachisi. Puuu pu'ka taawechiami ti'tjoeria, tatakori-kapa wahjipatiame enerepua, kihta nuurari ki iyorikai. Nape Aaranja, Riosi ki e'wekapa mukukamepua, ki Riosi nuurari iyotiatime, ki e'wekapa. Ehpeo, nenuki simiyame ne'nepuapua, Aaranichi simiyame ikiria, Eesusi Riosie Weratiamechi simiyame ikiria tiame.

¹⁵ Riosi kihta natekachi cheriwewaa, tatakoriichi simiyamea tiameo, ki ahpo wa'achi te'tiamepua ikiniamea. Riosi kihta natekachi cheriwewaa, epeche utewaemepua ki tatakori-chitia, yooma ihta tatakorio choapamekopa, ahkasi ki wahjiamé tiachisi. Ihji Riosi kihta natekachi cheriwewaa, yooma tatakori natatekamepua, pahcha piiripi tijoe o'inia tatakori-siwachioepua ahkasi Eesusi eenasichi, yooma Riosichi itakameopua ahpo cheriwepuawichioo.

¹⁶ Riosi kihta natekachi cheriwewaa kihta wa'achi tiamepua tatakorio, tatakoria tatakori-tiaa Riosie taamo kokosatiamepua, nape Riosi kihta

natekachi cheriwewaa, taamo nehpupamepua Riosi kokosarichio, te'ta ka'karuma taamo enepateka.

¹⁷ Yooma Aarani o'inia tatakoriamea, tatakoriichi wahjipakame enerepua, piiripi tijoечи wa'api o'ineriachi tatakoriikao. Nape piiripi aata wa'api tijoечи iintoriaechio Riosia, apechunekamepua tatakoriichi wahjipaniameo, yooma aata apochi paparakameopua. Riosia wa'a iintokamepua ahpo Taanachi Eesusio, oowera kihta natekachi cho'wekaopua tatakoriameo, weemera ahjarikamera ki'yakaopua.

¹⁸ Wa'a teererepua, piiripi wa'api Aarani tatakori ihsiriae, o'inia o'inekame tatakoria. Wa'a o'inia wa'anao, yooma aata tatakoriamea, Riosi kokosaripumetere te'teriamepua. Nape seenepi wa'api Eesusi iintoriae, Riosia puhjerepua ahpo paparamo, pu'ka kokosapuame teeweriaopua, na'sokame itipifekaopua wa'asi.

¹⁹ Pukeri tijoечи ki Riosichi e'wekame o'iniaopua, yooma ahkasi neipami ti'tijoeri ki Riosi e'wakameapua tiameo, tatakoriame eneparepua, yooma ihta tatakoriiname nokisikaopua. Nape Eesusia Riosi Taanaraa, ahpo Noonoo e'wesoopua, ki ookapi te'ta ahpo piipatewachi toaparepua. Riosia wa'a iintoketiameo Eesusieo, ki tatakoriwaeme tetewamepua pu'kao, te'ta piipatetiame wa'asi Riosieo.

²⁰ Riosia ahpo nuurari iyoripuame ti'tijoeri ki'yariaa, ahpo tisia ki kaawe nokayo erakomichio ki'yariaipua. Nape tatakorio epeche teetoiopua, ti'tijoerio epeche teetoamekopua tatakoriikao, Riosiai aata apochi paparsiameo, epeche teetoniopua tiameo, cheriwesikao.

²¹ Taamo tatakoriiriao wahjiparichi taamo i'tomia utewarieroopua, epeche utewarieme enere Riosia, ahpo taamo tisia nakiyaeo, taamo weemera ahjarichi taamo teerepakaopua, ahpo te'ta utewarieopua. Wa'a iintokame Riosia, taamo Paamira Eesusie ahpo Weerariaeo.

6

Teeme Eesusichi paparakamea, wahjipakameka tiamepua tatakoriwichio

¹ ¿Ihtana inatata teemea Riosio te'ta taamo nakiyao? ¿Epeche nokisitariare naaju tatakoriikao, tisia taamo nakiyopao?

² ¡Ka'i! Wahjipakamechitia enesaa teeme tatakoriwichio, ¿achini iika enechi tatakoriita teeme?

³ ¿Ki nane'riame eeme aamo papatonioio Eesusichi paparakapao, Riosie Weratiame ahjama mukukame enepariopua, Eesusi mukurioio?

⁴ Teemea taamo paatotiachio neerochi moropiaio, Riosie Weratiame ahjama mukukameka ikikame teemea. Nape moropisa machenaio, Riosie Weratiame ahjama oijenakameka ikikame teemea, weemera ahjarichi enepakame teemea, Eesusichitia.

⁵ Riosie Weratiame ahjama wahjipakameka erasaa teemea, ahjamachi oijenakame eremete teemea. Riosia wa'a iikame taamo tetewamepua, Eesusi ahjamao.

⁶ Wa'a tiachipa taamo ochetiame teeriaio, mukukame tetewimete teemeapa pu'kao, ki tamochi teeremichioopua wa'asio, taamo ki kaaweruma iintonaretewaopua, wa'a teekaopu tatakorio, ki taamo teekochachitia teeremichioopua.

⁷ Aata mukukameapa, kihta tatakoriame puuupa.

⁸ Riosie Weratiame ahjama mukukameka erasaa, ahjama weemera ahjarichi mochimerikoche, erakomete teemea, taamoo, ahjama oijenakameka tiamekapa.

⁹ Pahteka tetewimete teemea, Riosie Weratiame mukukaio, ki oosa mukimia oijenariopua, mukiniamea ka'chi iika mukitemerikopua wa'asio.

¹⁰ Riosie Weratiamea, newitokamepua mukiwameo, taamo tatakoriario ahpo natetekao. Ehpeo eenechi oijenasaapa, ahpo Noonochi kahtiamepua, ahpo Noono tewekachi kahtiamete taamowichio iintomo e'aria yoratoka.

¹¹ Wa'achitia eemeai, Riosie Weratiame ahjama mukukameka e'ramea, wa'achitia mukukameka erakopuapua tatakoriwichio, Riosi Weratiame aamowichio iintoriaeopua, Apoe taamo Paamirao.

¹² Pukaepa eemea tatakorio mukukamekopa aamowichio, ka'te amochi reesemitiapua pakimichio, itapiti ki ka'karuma eraniameeopua, kiisi aamo newitomichio.

¹³ Yomatiamete eeme Riosichi aamo nehjipuapua, weemera ahjarichi oijenakamechitia. Ka'te chi'wapame nehja aamo weerewao, pukae aamo tatakoriwichio. Ohsokamera Riosikamera kiapuapua aamo weerewao, nape yomatiamete aamo weerewao, pukaeo Riosiwichio, ka'karumache nokiwa aamo yoramichio.

¹⁴ Eemea Eesusi paparakameapa, ka'te seeweka mochtomitia eemea Riosi nuurari yahchario kokosariopua, pu'ka nuurari kokosario yooma puhjetiamete eemeapa, Eesusie newitepatiapua. Eemea ehpeo, Riosi kaaweruma cherirewa nakiraterete mochtiamepua, Riosikamera tisia te'pa kahtiamera, yorakeka.

Riosi nakiyache yoratiamete

¹⁵ Wee ehpeo, zihitana erakotariare teeme i'ka wa'a tiamekopao? zSimitenaretariare tatakoriario, puhjetiamekai teemeapa, nuurari kokosario tatakoriwichio? Ka'i puua.

¹⁶ Eenechi ki kaawe noonowisaa eemea, aamo ki kaawe nokaya teekorepamapua eenechio. Aaata aamo teekorepakameo, pu'ka yooreka yasitomerimua. Pu'ka tatakori teekorepasaamua, pu'kakamera yorakeka yasitomeripua; muua waikao pu'ka tatakori aamo teekorepakamea, te'ta wahjipaniachi i'tomeripua, nape ki teesa se'wi Riosi kahtiachio, ki seenampasi. Nape Riosikamera teekorepasoo, te'ta kaawerumachi Riosi kaawe e'rewachi mochtomeripua, te'ta kaawerumachi.

¹⁷ Neeea aamowichio, cheriwema ki'yaninia Riosio, pukerio ki ka'karuma yoorao, ka'karuma enepariopa ehpeo, Eesusi iintoria te'ta pichikeriopa.

¹⁸ Wa'a aamo ijkiriachio, Te'ta Ka'karuma Teekorachi enepare eemea, ki tatakoriamera teekorepaka.

¹⁹ Teeko cheekao, tijoe chaachapachitia naewaka chaania, epeche kaawe aamo ku'inariapa pahtewachio. Eemea, pukeri simiyachi ki ka'karumachi mochikaio, yooma ihta ki ka'karuma yooraka mochtoriaipua, eiwepuame tiameche yooraka, wa'a nokayapao, kominache kominachite aamo ikiteka. Nape ehpeo, Riosi kaawerumachi te'terepakemekapao, Riosi kaaweruma piipari te'terewachiche nokisimeri eemea aamo weerewachio, epeche epeche aamo kaawe piipasiwekao.

²⁰ Eemea tatakorie chapitiamete mochikaio, pehjo, ka'chi iika ka'karuma mochtomete te'tereriapua.

²¹ Wa'a aamo tatakoriwa nokayaio, zihitanana kaaweruma tewikamena eemea wa'ao? Nape ehpeo eemea pu'ka tatakoriameo, suuwe e'riamepua. Yooma puua, te'ta wahjiparichi kajuniamepua, Riosi tisia poanachikamera.

22 Nape ehpeo eemea, na'sokamekapupua tatakoriniamechio, Riosikamera yorakeka mochitoamepua, te'ta Riosiekamera aamo kaawe yorapuumewichio; i'ka wehjoari kajusoopua eemea, Riosi ahjama mochimeripua, ahkasi ki wahjiamesi.

23 Tatakoriniame natetewaa, te'ta mukiwamepua, Riosichi te'ta poanatu-niame, ahkasi ki seena aampasi. Nape Riosi taamo ki'yaa, ki wahjiame ahjaripua kihta natetewachi, apoeche Eesusi Riosie Weratiameche, apoe iintokamepua tatakori natetekao, apoekapupua te'ta taamo Paamiraa.

7

Newikamechitia tiame te'terewa

1 Eemea Riosi nuurari yahchari yooraka mochitoamea, ¿ki pahtiam eemea aaata mukukameopa, puuu nuurario, kihta utewaemekopua wa'asio, ahpo yoorepuameo?

2 Nuurari yoorewaa aaata oowitiame neewikameo, pu'kache ahjama yasonurenepua, ahpo kuuna ahjaka yasitooopua pehjo, nape ahpo kuuna mukisooopua, sa'rukame itipio tuuyamepua, ahpo kuunachio.

3 Piirechi ahjama ihsisaapua ahpo kuunama kahtiaio, suwepori ihsi-ameko tuuyamepua pu'kao. Nape ihji kuunara mukisooopua, na'sokame itipio tuunapua ahpo neewiriao. Waikapa sa'rukame enesaapua ahpo kuuna neewiriao, ka'chi teeremeripua aaata ahjama neewikaio.

4 Wa'a tiachioopua eemea, Riosie Weratiame ahjama mukukameka-paopua, aamo oochetiame te'teretoriaopua, sa'rukame eemea Riosi nuurarie kokosapuaopua. Wa'a iikapa eemea kihta kokosari teeremeripua Riosieo, aamo tatakoririawichioo. Aamo tatakoririao, aaata neewikame kuunara mukukamechitia wa'asi, tatakorichi sa'rukame itipikame eemea pu'ka kuunara mukuriamechitiao, ehpeo, taamo Paamira Eesusikamera, taamo Paamirachi enepakamekapa, apoe taamo Noono Riosio eenechi ahjateriamechi. Ehpeo eemea, aamo oijenatekame ahjama mochipakapao, ka'karumache yooraka mochimeri eemea Riosiwichioo.

5 Taamo tatakorinareka mochikoio pehjo, puuu Riosi nuurari yahchariaa, epeche tatakori nokisinarewa mehtanakamepua. Pukaepa wa'a teeriopa nuurario, epeche epeche teetokame teemea, taamo kokosapuameopua tatakoriwichio.

6 Nape ehpeo teemeapa, sa'rukame teemea pu'ka nuurari kokosari-chiopa, taamoo chapika teeriamechitiaoopua te'ta wahjiparichio. Pu'ka sa'rukapaopua teemea, Riosi nookeka mochitoame teemea weamera ahjarichio, taamo iikachi teetokaopua Riosi Riosiwario, pu'ka Riosiwario, Riosi nakiya yorasika mochitoame teemea, ki pukerichifia Riosi yahcharia nuuraritere mochitoriachitia.

Paorochi kahtia tatakorinarewa

7 Waikao, ¿ihtana erakota teemea pu'ka Riosi nuurario? ¿Ki kaaweru-mako erakotariarepua pu'kao? Ka'i puuu. ¿Ki puu nuurari taamo masitekamekosapua, ihtanakoopua Riosio tatakoriko tuuyao? ¿Ki pu'ka nuurarie machikamekosa teemea ki kaawerumako Riosiwichioo, ikotu-niameo? Ki pu'ka nuurari cheeso: "Ka'te ikotumitia aaata iinuwarao", ¿machitamare teemea pu'kao, Riosiwichioo ki kaawerumakoo?

8 Wa'a chiame inamukapa nuurario, nane'rekamenia noochioi, ki ehpesi o'inia no'o tatakoriamekopua, weeka a'chi tiame ikotuwa e'rakamekooipua. Kiteresoo nuurario, ki'tiameka teeremiipu tatakoria, Riosiwichioo.

9 Pukeri ke'chu nuurari machiaio, ki nane'riainia tatakoriameo ki teesa kokosapuamekoopua Riosieo. Nape pu'ka wa'api nuurarichio, no'o wa'api ihsika tatakorika yasitoo, ahkasi te'ta mukiwachi no'o uhjurapuame nane'rekame neeea, oosa simiyame mukiwamechi, ki wahjiamesi Riosi poanachi teeremiachi.

10 Neeea pukerio, Riosi nuurari yahchariaeche yoorekai, taamo te'ta kaawe teeremio maayainia Riosichio, Riosiapua waikao wa'a tiioapa no'oo, no'o kiameriko maayainia weemera ahjario. Nape puu nuuraria ki no'o ahsepari e'wekopaopua pu'ka nuurario, ohsotia ki wahjiamesi mukiniachi no'o ikitekapua, no'o Riosiwachio poanachi.

11 No'o wa'api tatakorinarewae no'o wihkuekamenia, nooe wa'api iintonariapa pu'ka Riosi nuurari, ki yorajerao. Nooe wa'api Riosi nuurari ki yorajera no'o iintoo, no'oo ki wahjiamesi poanachi no'o uhjuramekapua, ki nu'uti poanachi ki Riosi kahtiachio.

12 Wa'a tiiachio Riosi nuuraria, ki nu'uti kaawerumakaitepua, no'o ki kaawerumachi wichimichio neesetoamepua.

13 Wa'a tiiachio, ¿Riosi te'ta kaaweruma nuurarikamerakosapu, no'o te'ta mukiwarichi uhjurakamea? Ka'ipua. Riosi nuuraria kihta iintokamepua taamo tatakoriwachi ipakao. No'okamera te'ta ki kaawe iintoriakamera, no'o te'ta mukiwarichi u'pakamepua. Ohso kaawe puu nuuraria, no'o tatakori iintoriao, kiisi kaaweruma no'o iintoriachitia, tetewiriopa.

14 Nuuraria kaawerumapua, no'o Riosichi kaawe yasitomia tuuyamekopua. Nape noochio, itapiti oochetiame no'o teeria nasiwamepua no'o weemera kaaweruma tiia ahjama, no'o newitonariameopua eenechio.

15 Neeea noochi ikiyao ki pahtiamenia, aatia tiiahipa wa'a no'o ikiyao. Seenekachio neeea, Riosichi kaawe teeretoamekainia ehpeo itapiti kaaweruma yoranariainia, ki yooramenia; seenekachioinia tiameo, itapiti ki kaawerumao, ki yoranariamekainia pu'kao, yoyoramenia.

16 Nape pu'ka ki kaaweruma ki no'o yoranaria yorasaania, machika tetewamenia Riosi nuurari noochi yachatiamie e'wepuameo, te'ta kaawerumakopua Riosi nuurari.

17 Wa'a teesoo ki no'o yoranariakamera ihsinarewaa, ki weemera neekamera puuua, no'o oochetiame teeriakamera puuua, no'o tatakorika oiioipua riaorósie pa'pasuwaeo.

18 Pukachi oochetiame neee tatakoriamechio, kihta iinuemenia kaaweruma ihsiawo. Kaawerumakamera yoranarenia yoranario, nape ki utewaemenia pu'ka kaaweruma yoranario.

19 Pukaepa ki utewaekapania noochio, ki yooramenia pu'ka ka'karuma no'o weemera tiiao yoranarewa, puu no'o oochetiame teeriaopua nakiya, yooramenia.

20 Wa'atiachio neeea, ki kaaweruma no'o yoorapua, ki no'o weemera nee ihsiamepua pu'kao; piire neekamera ihsiamepua, pukeri simiyachio no'o tatakorika yasitooaio eneria.

21 Wa'a tiipa neeea noochi, ooka no'o eratiame iinuemenia. No'o kaaweruma yoranarioopua, wa'achi mamachenamenia, no'o ki kaaweruma yoranarewaa.

22 Nee weemera yooreminao, Riosi e'rari ihsiwakamera, tisia pu'seriamenia,

23 nape no'o piirechi yooreminao, no'o weemera yooreminawa ahjama nasiwamepua. Puu piire yooremina kahtiamea, no'o kaaweruma yooremina e'rario chapisa, no'o tatakorichi panisunariamepua.

²⁴ ¡Ai neee! ¿Aatana no'o newipatetapua, i'ka ki kaaweruma e'rari noochi yasipakame ihsiao, te'ta mukiwarichi no'o i'tonariameopua?

²⁵ Neeea nane'riapa aaatakamera no'o newipatemerikoo, kaawe e'raka cheriwema ki'yamenia Riosio, Eesusi Riosie Weratiamerakamera iin-tomerikopua no'o newipatekao. Neeea, iiweta pehjo i'ka weerewa kahtiaio, wa'api teetomania i'ka ooka no'o yooremina, nasiwaniameo, nape no'o Paamira Eesusi ku'iwae, newitosika.

8

Riosiwari tamochi teetoe yasitoniam

¹ Yooma Riosie Weratiamechi paparakamea, ka'chitia taawechi kokosapuamepua Riosieopua wa'asi.

² Yooma aaata weemera ahjari iinuemea Riosie Weratiamechiopua paparaka, pukachi yasitoame Riosi Riosiwaria, tatakorio chapika panisunar-iopua, newipatesika, te'ta mukiwachi i'tonariopa.

³ Pukaepa Riosia, ka'chi iika teeweme tiopa tatakori nokinarewao, nurari yoorewaeoi ka'chi iika taamo newipateme tiopaopua pu'kao, ahpo Taanakamera uhjurakamepua weechio, taamo pejana mukimichio nehpuapakao. Riosia ahpo Taanao, tamochitia tijoe naawaterepua pu'kao, tijoe weerewaeka natetemichio, taamo tatakoririaopua wikiria, Riosie kokosapuame.

⁴ Wa'a yoorare Riosia yooma aaata ahpo Riosiwari enepakameo, ahpo Riosi e'rachitia nokisinariameopua, yooma toinareka ahpo ki ka'karuma nokayao.

⁵ Oowera tijoehitia mochitoamea, ahpo tjoehie kaawe wichiyameche inatamepua, nape Riosi Riosiwari mochitoamea, Riosi nakiyache ahpo yoramia inatamepua.

⁶ Weecheche nokiwa inataka mochitoniam, te'ta mukiwarichi i'topuamepua, Riosichio te'ta poanachi. Nape Riosi Riosiwari nakiya inataka mochitoamea, taamo ta'iria mochitoamepua, te'ta kaawerumachi te'teretoka.

⁷ Weecheche nokiwa inataka mochitoamea, ki nakiyapa Riosi chiiao, Riosi seepurawapua. Wa'a te'terime, ka'chi iika yorameripua Riosi e'rao.

⁸ Waikao, aaata ki kaawerumache ahpo e'rari e'weka mochitoamea, ka'chi iika kaawe eratemapua Riosio.

⁹ Nape eemea, pichiwa Riosi Riosiwari amochi yahchaka mochitoamea, ki i'ka weecheche nokiwa inatamepua. Nape aaata ki apochi yachatoamea, Riosie Weratiame Riosiwari, kiisi Riosie Weratiame ijinuwara-pua.

¹⁰ Nape Riosie Weratiameo, amochi kahtiam enesoopua, aamo weerewa yasitoachio, mukukamepua tatakorieo, nape aamo iikaa ahjamepua pehjo, yooma aamo weerewa tatakoririao, piipatetiamekopa.

¹¹ Puuu Riosie Weratiame oijenatekameo, amochi yasitoame enesoopua Riosiwari, puuu wa'api aamo oijenatemeripua eenechio, aamo weere-wao, weemera ki'yaka.

¹² Teemea i'ka taamo weerewa ihtaio ikotuwa, kihtawichio yooraka mochitomete teemea pu'kao, ki kaaweruma ikotuwa enesoo, aaatao taamo utewaeme yeetoio, ki kaaweruma ikotuwa yoramichio.

¹³ Aaata ahpo weerewa ikotuwa ki kaaweruma ihsiwa yooramea, te'ta wahjiparichi akipameripua. Nape Riosi Riosiwari toisa eemea pu'ka ki ka'karuma ikotuwa, Riosi ahjama ohjoemeri eemea, ahkasi ki wahjiam.

14 Yooma puuu Riosi Riosiwari ahpo neesetoniamemo, Riosia ahpo tatanachitia tetewamepua pu'kao.

15 Pukaepa Riosio, ki majaweme teeremete eemea, puhku ti'tijoerio ahpo teekoekao majawiachitia. Ohso kaawe Riosia taamoo, ahpo tatanachitia tetewamepua, apoeo tamochi yasitoapa Riosiwari, taamo Noonoo te'pa kahtiamema: "iNoonola!", cheeka ahpo nayewejeranipua, ahpo nayewetioo.

16 Puuu wa'api Riosi Riosiwari tamochi yahchariaa, taamo ku'ika pichiwatamepua, teemea Riosi tatanarakoo.

17 Waikao teemea, Riosi tatanarakapao, uumeri teemea, Riosi taamo nuutekiaio. Riosio, yomatiamema kiasoopua ahpo Taana kiamiao, taamo naachutemapua taamo Riosie taamo nuutekiaio. Nape pu'ka nuutewari puuyeka mochitoapua pehji, aiwaka mochitoiopua pu'ka Riosi iintomerichi inataka kaawe erakomete teemea.

18 Yooma ehpe taamo aiwaka mochitoaa, kihtakaitepua Riosie taamo kiapuamechiopua, te'ta tisia peeniatiachi mochipuachio, te'ta Riosi ahjamaopua.

19 Yomatiamema itapiti Riosi enepateriaa, tahpitika e'raka tetewinareka puuyewamepua, ihtatia iintopuamejoarepua Riosi tatanarawichioo, pu'ka ahpo nuutekia ki'yoiopua.

20 Riosia yooma ahpo enepateriao, aiwaritere teeriamepua pu'kao pehji, ka'chi ikime ahpo erakotere, wa'a teewiamepua pu'kao ahkasi ahpo aiwaniameo, u'yemiachisi.

21 Pu'ka taawechi asisoopua, yooma puuu Riosie enepatetiamema, wa'achitia puuuai Riosi tatanarachitia weemerachi enepatepuamepua, yooma ihta aiwaniameopua, apechuneka.

22 Nane'riame teemea yooma Riosi enepateriao, aiwaka naarakoamekopua pu'kao, oowitiamema sauyamechitia, ahkasi ehpe taawechiopua pehji.

23 Wa'achitia teemea kai waapisi aiwaka mochitoamepua, Riosi Riosiwari kiatiamema, puuyetoka mochitoame teemea, ahkasi ahsepari taamo kianiachisiopua, Riosie taamo kiapuameopua, teemea Riosi tatanarakapa.

24 Yooma Riosichi paparaka newipatetiamema, puuyeka mochitoame teemea, ki yomatiamema taamo kiania pehji. Yooma kiatiamema enesaa, ki puuyetoka mochitomii teemea.

25 Taamo kiapua puuyemeri enesaa teeme, moeena e'raka puuyemeri teemea, kiisi nahsinepaka.

26 Wa'achitia tamochi kahtiamema Riosi Riosiwari, ki nahsinepaka taamo ku'yachitia anachamichioo, itapiti taamo ki nu'uti aiwao Riosichi nayewarioio, ki kakajuame enesoo Riosichi nayewakao, puuu Riosiwari tamochi yasitoame, taamo ku'ipasiamepua. Puuu Riosiwari tamochi yasitoaa, taamo pejana Riosichi nayewamepua taamo Riosichi chaninariao, nape apoe wa'api Riosiwari pahteniamechi.

27 Riosi Riosiwaria kaawe wa'a iintosiame puuuu, taamo e'rariichi kahtiamekapa puuuu, nane'riamepua taamo saayao. Puuu Riosiwaria nane'riamekapa Riosi inatao, peeneka itayamepua Riosichio, ihtana yorariaopua taamowichioo.

Riosi e'raria taamo newitomichio, i'ka wehjoari naayachi o'inia

28 Nane'riame teemea Riosikamerakopua tamochi kaawe ihsiao, yooma taamo Riosi nakika mochikameo, yooma ahpo nakiyachitia mochimichio, paaekamepua.

²⁹ Pukeri naayachi o'inia Riosia, nane'riame enerepua aatanakamera ahpo Taanachi paparamerikoo, pu'ka ahpo Taanachi paparakameo, ahpo Taanachitia te'ta piipatemo e'rariapaopua. Riosia ahpo Taana Eesusio, yooma pa'chirachitia teeretemo e'rakamepua, ki ookapi poponiwa pipiniwa tiame enemichioepua.

³⁰ Waikao Riosia wa'a tiame iintomo e'rakamekapao, yooma o'inerepua apochi paajutesikao. Wa'a iintosaapua Riosia, yooma apochi paparakameopua, yooma pipiripi apochi enapameo, piipatesikamepua pu'kao; wa'a ikisaopua, pu'ka ahpo piipateria tatakoriarioepua, ahpo tisia peenia ohjoerachi, i'tomeripua.

³¹ Wa'a tiame inataria Riosia, ¿ki tisia peenia tiamekosapua? Riosio wa'a tiame inatakame enesoo taamowichioo, ¿iintunare aatatapua, ki taamo Riosie kiapo tuume tiamea?

³² Ka'ii. Riosia ahkasi ahpo Taanaoi taamowichio mukiwachi nehjakame enesoo, ¿ki pichiwa taamo kiatarepua, pu'ka yooma ahpo cheeriao, taamo kiamia tuuriao?

³³ ¿Aatana chaachapame taamo Riosi apochi uuriao, ki te'ta piipatetiamekoopua Riosio? Riosia ki wa'a taamo chaanemapua, apoe wa'api taamo piipatekamekapapua.

³⁴ ¿Aatana taamo Riosie kokosapuameko tuutapua kajuyachi taawechio, taamo tatakoriaria ki cheriwetiameko tuukao? Apoe Eesusi Riosie Weratiamea ki wa'a cheemapua, apoekamerakapapua, taamo tatakoriarioawichio mukukamea. Puuaa ehpeche epeche pehji iintokamepua taamowichioo, i'wa weechi eenechi oijenakaopua. Puuaa eenechi oijenasaapua, tewekachi kahtiamepua taamo Noono ahjama; wa'a o'iniaopua, simitiamepua pehji taamo nehpusikao, yooma ihta taamo aiwapuachi teeresipaniachio.

³⁵ ¿Ihtanakamera taamo toitetamarepua, taamo Riosie Weratiame taamo nakika mochitoao? ¿Tisia aiwaniame pu'kawichioo? ¿A'chi tiameoi kokosa ikiniame aiwaniameoi? ¿Taamo a'chi yoraniokosaoi wepakao? ¿Tooreoi amori mukuyapaai pu'kawichioo? ¿Ki wisasoriekapakosaoi taamo chuchamiao? ¿Maapori ikiyakosapaai? ¿Taamo meripo tuuniokosaoi? Ka'i puuaa.

³⁶ Teemea, Ehkoriai Iyoteri chiiachitia, aiwamepua. I'ka eee tiame chiiameopua:

Aamowichio tisia aiwame teemea.

Itapiti po'wa ko'ipuachi i'toniamechitia.

³⁷ Nape teemea yooma pu'kao, te'ta newitoka puuyakame teemeapa, Eesusi tisia taamo nakiya ku'iwae.

³⁸ Neeea noochio tisia oowe erapakamepua, Riosio taamo te'ta nakika yasitao, kiisi aaata ki taamo u'yeme tiamekopapua, ihtaai taamo eerina ikiwaoi, ihjichitiaopua: mukiwaoi, ihtaai taamo ahjatoka mochitoachi ikiwaoi; tewekachi ohjoemeai Riosi ku'iwari; aaataoi itapiti tewekachi na'arariai; ihtaai ehpiami seeweniameai; ihtaai, meeriamahkao ikipo eraniameai;

³⁹ kai waapisi te'pa taamo mochiniameai, kai waapisi teeresi mochiniameai, ihtaai itapiti, Riosi enepateriaai. Ihtaai yooma ihjia, kiisi taamo u'yemeri Riosi taamo te'ta nakika yasitao, apoe Riosi wa'api taamo tetewiteriao ahpo Taana Eesusi taamowichio mukuriaeo.

¹ Neeea te'ta Riosie Weratiamechi tiamekapao, kihta wistuame pu'ka Riosi Riosiwari noochi yahchapao, no'o iikachi kokosa e'raka yasitooa, te'ta pichiwa puuua.

² Neeea no'o iikachi ki nu'uti kokosa saayaa, no'o tetejimari i'isaerio, kiisi kaawe te'teriamiakopa Riosichio. Puuu no'o iikachi saayaa, ki nu'uti yuuwesiri puuua, kiisi no'o toaka iikachi kokoretiamie.

³ Neeea no'o e'rao, ahkasioi Riosie Weratiamee no'o ipatiaio poanatakao, ka'chi eramii neeeea, pukae wa'a iintotiamiee, no'o i'isaeri tetejimari ka'karuma enepameriwichio enesoo.

⁴ Riosia, pu'ka no'o i'isaeri tetejimariopua, ahpowichio tekipanawichio uukamepua. Riosia te'ta apochi paparakameopua ahpo tatana iintaparepua. Wa'a iintosapao Riosia, ahjama yaajatorepua, ahpo te'ta tisiwari peeniatiamie tetewiteka, ahpo ki nu'uti utewarie ihisia tetewiteka tiame. Riosia pu'kakamerao, ahpo ahjama katewari yahcharepua, pu'ka i'isaeri ti'tijoechiopua, itapiti tisia kaaweruma tiame iintokemo tuuka. Pu'kakameraopua tiameo, ahpo nuurari iyoriwa ki'yarepua tiameo. Riosia pu'kakamera ki'yarepua tiameo, ne'neseriosi ajawapuameo, itapiti Riosi ijinuwara katewaka neesetomichio. Pukaepa wa'a tiichipa, te'ta i'isaeri ti'tjoeria, Riosi iintokemo tuuria uumeripua.

⁵ Pukachi i'isaeri tetejimarichi tiame, puuyakamepu taamo ehkoriaami noonoriai, Auranichitia. Pukachi wa'api i'isaeri tetejimarichio, naawakame Riosie Weratiameai, te'ta apoe Riosi yooma aampa tiamea, pu'kawichio yooma teemea, te'ta iyoriwa te'terepuamepua, ahkasi ki seena aampasi tiame.

⁶ Ehpe taawechiamio Riosia Auranio, ahpo iintokemo ki ookapi muuwepari tuuria i'isaerio, ki ahsepari muuwepamekatepua pehjiio. Nape Riosia wa'a ahpo cheeria muuwepariao, ki isaeri ti'tjoeriche nayewaka cheekai cheekamepua, aaataai ki i'isaeri ti'tjoerio, Riosichi paparasacheopua, te'ta pichiwa i'isaeri enepamekopua pu'kao. Wa'a tiichio, te'ta isaeri ti'tjoeria, aaataai te'ta Riosi chiia pichikekame puuua.

⁷ Ehkoriaami Auranichi tatanaraai, ki yooma te'ta Aurani tatanarakaitepua, te'ta Aurani tatanaraa, te'ta Riosichi paparakamera puuua, te'ta Aurani paparariachitia, Riosio eee chaaneriopua Auranio: "Aamo te'ta tatana enemeria, te'ta noochi paparakamera enemeriopua, aamochitia noochi te'ta paparariachitia, Ihsa aamo taana naawamioipua."

⁸ Riosia wa'a cheeriachio, Riosi te'ta tatanaraa, te'ta Riosi chiia pichiki-amerapua, ki Auranichi ti'tjoetusiwachiche naawakame.

⁹ Riosia eee cheeriaipua pukeri Aurani taanaemeriko tuuyaio: "Piie paaumparichi eenechi no'o enoio, taanaeme enemeri Saaraapa, piiripi temari." Aurania pu'ka Riosi cheeriao, te'ta pichikeka inamukamepua.

¹⁰ Riosia Auranichi o'inesaapua tatanatesikao, Ihsa Aurani taanarachi wa'api simiterepua i'isaeri muuwetesiwao, Reeweka tewaniame Ihsa ahjama neewiriachio. Ihji Reewekaa, ooka pirena naawakame tatanarepua.

¹¹ Riosia i'ka ooka naawakameo, ke'chu saunioio, ke'chu noonowioipua kaawerumao ki kaawerumaoipua, piiripi pu'kao uukame eneriamie Riosia, i'isaeri ti'tjoeri simitemichioo, muuwepasiwao.

¹² Pu'ka wa'a teeremio nayewakao Riosia, eee teeremio chaanerioi Reewekao: "Ihji aamo tatanaa, pa'chiraa ahpo poonikamera itapiti yooreka yasitomeripua, i'isaeri te'ta paamirachitia tetewika." Riosia, Aakowokamera uurepua poonirakai, pa'chirachitia teeremichioopua i'isaeri paamirachitiaio.

¹³ Riosia wa'achi cheekamepua Ehkoriaami Iyoterichio, ahpo nayewaturachi eee chiame iyotetekamepua, eureo nayewaniachio: "Aakowookamera uukamenia, Esauo ki uukamenia." Wa'a cheekao Riosia, Aakowookamera uuko tuurepua, ki Esaukamera, i'isaeri paamira enemichioopia.

¹⁴ ¿Ihtana chaachapatara teemea, Riosi wa'a iintoriaopua, poonirakamera uukamekapao? ¿Kiisi kaawe iintokamejoarepua? Ka'i. Riosia, ahpo e'ra ihsiamekapa, wa'a iintokamepua.

¹⁵ Ihjia Riosi Moise cheeriachitia tiamepua, eee cheeria: "Neeea, aaata no'o kaawe yoranaria kaawe yoromania. Neeea aaata no'owichio yoratenaresaa, wa'a iintoamenia."

¹⁶ Wa'a tiiachio Riosia, ahpo e'ra ihsiamepua, ki aaata ahpo utewa yorawae, ihtaoi utewa chaachapakaka itaniameoi.

¹⁷ Pukaepa Ehkoriaami Iyoterichio, Riosia chaanerepua Araonio: "Nee ihikame aamo yawichi yahchakao, amochi tetewitenariapa no'o utewario, yomatiamе weechioopia, nane'remichioopia no'oo, aatanakoopia."

¹⁸ Wa'a teesoo Riosia, aaata ahpo weranaria itapitiwichioo, apoe wa'api wa'a erasaa weeramepua; aaata newitokache kiisi Riosi nakiya ihsinariameo, Riosia ahpo ki kaaweruma e'ra ihsinariachi toayamepua.

¹⁹ Aaataa no'o iinatuketarepua: "¿Achini iikai Riosia, ki no'o e'ratioi itapitiwichio no'o weerakamepua, ki kaawe no'o iintoopua, no'o te'yamepua pehjo?"

²⁰ Nape ¿aatanana muua, aamo wa'a chanimiaopua Riosio? Sikori netetiamekosaoipua, kaawe iinatuketarepua ahpo neteriaopua cheeka: "¿Achinikai eee tiame no'o netekamua?", cheeka.

²¹ ¿Naakonakosa sikoritamea, ki ahpo iintonaria iintotarepua? ¿Ki ihta ahpo e'ra iintonaria iintotarepua wehchorieo, itapiti sikori tisia peeniatiame iintonaresaopua, ki te'ta peeniatiameoi iintonaresakoiopua, piiripioopia, ahpo petechi ahjaepuameopua, piireo, te'ta pahkotanioi ahjaepuamewichioopia? Wa'a tiiachio Riosiai, apoe ahpo eramia iin-uekapaopua, Aakowookamera uukamepua i'isaeri paamiratumichioopia, ki Esaukamera.

²² Riosiai iinuemepua tiameo, ahpo ki nahsinepaka puuemiao, ki ka'karuma nokayame ti'tijoeo ooweruopua tiameo, ahkasi apochi e'enaka ka'karuma enepachisio, nape ki apochi paparamia e'enanarekameopua, Riosia pu'kao iinuemepua tiameo, kokosamiaoiopua.

²³ Riosia, ahpo ki nahsineka puuyeriaa, te'ta tisia ahpo tesiwewa e'ria tetewitenariapa wa'a teereriaipua. Puuu ki ka'karuma nokayame puuyetiamea, teeme puua tiameo, Riosia pukeri ahpo iintomia inatariachi o'inia, taamo ahpo tesiwewa uupuame inatakamepua, taamo ka'karuma enepatesaapa, ahpo ahjama mochipuachi i'tonariapa.

²⁴ Puuu kakupachi i'topuamea, teemepua te'ta i'isaeri ti'tijoeri, yooma ki i'isaeri ti'tjoeriai, Riosie paajutetiame.

²⁵ Oosea tewaniamea ehkoriaami ahpo iyotaperi chiao, Riosi nayewaria puua Iyoterichio. Riosia pu'kao Oosea tewaniame iyotaperichio, eee cheerepua:

Ki i'isaeri ti'tjoekoipua, no'o ti'tjoeriwa tewamania;
ki nakiwame ti'tjoerio, nakiwame tewamania pu'kao.

²⁶ Wa'api pu'kao Riosio eee cheeriachio:

"Eemea ki no'o ti'tjoeriwapua",

Riosi te'ta ahjamea,

ahpo tatana tewameripua.

²⁷ Isaeri ti'tjoeri nayewaniachio, Isaiaa weeru naewakao chaacharepua: Isaeri ti'tjoeria seete pa'wechi kehki muuwepakaipua,

Riosi te'ta kokosarichio,
ookapi wa'api newipameripua;

²⁸ muuwaeme puuu ki Riosichi paparakamea,
Riosi ka'karumara uuka katewiachiopua kajuyachi taawechiopua,
kokosapuamepua Riosieo,
poanachi ki wahjiamesi poanatakaopua ki ahpo kahtiachi.

²⁹ Isaiaa cheeriaipua tiameo ahpo iyoterichio:

Riosi yomatiamе te'ta tiameo, ki taamo tooweriame enesoo tetejimarisi-
wao,

Sooroma muuwarika ijikimeriai teemea, ooruchi itipiriamechitia ki
ti'tijoerie;

Oomora muuwari mochiriamechitia, ikiriamechitia.

Isaeri ti'tijoe ki nakiyame pu'ka Riosi kaaweruma tuuyewari

³⁰ ¿Ihtana erakotariе teemea Isaeri cheeriao? Ehpe taawechiamio,
seesenu ki isaeri ti'tijoeria, kiisi i'yaka mochikai ahpo kaawe
Riosichi te'terewao, tewakame puua aachin teeka ahpo te'ta
kaawe te'terepuaopua Riosichio. ¿Aachin nokaka tewariarepua te'ta
kaawe te'terepuao Riosichio? ¿Ki Riosichi te'ta paparakapa, wa'a
te'terepakamepua, ahpo tatakoria cheriwepuawichioopua?

³¹ Nape ehkoriaмisi i'isaeri ti'tijoeria, tisia Riosi oowewari mochi-
toamekaipua ahpo tatakoria cheriwepuawichioopua, ka'chitia kaawe
te'tereme teereriamepua Riosichio.

³² ¿Aatia wa'a teereriamepua? Puua kihta Riosichi paparakapa, wa'a
te'tereriamepua, oowera nuurari chia oowewarika nateteriamekapa.
Pukaepa motochikamepua, Riosi yahcharia tehtechiopua. Puu tehta,
Riosie Weratiamekai teererepua.

³³ Isaiaa eee cheeka iyoteriaipua Riosieo:

Neeea Siioni mochiwachio, Tehte yachamania wa'ao.

Pukachi tehtechio,
muuwaeme motochika ruhjimapua.

Nape pukachi paparakamea,
kiisi kitachi itipirio erakomapua
ahpo paparario.

10

¹ Pukaepa Riosichi poponi pipini tiame Rooma mochikameo, i'ka aamo
tuuyeka iyotiamenia, neea senepi taawechi no'o tetejima i'isaeriwichioo,
tisia Riosichi itayame neea, Riosio ku'imichioopua pu'kao, ki pu'ka tehtechi
motochimichioopua, apoe Eesusichio, ohso kaawe neea pukachio, tisia
ahjachi paparajeraninia, Eesusie newipatepuawichioopua pu'kao, Riosie
te'ta kokosapuameo.

² Nane'riamenia pu'kao, tisia Riosikamera yooreka mochitonariopua,
nape pu'kachepa, ki Riosi te'ta nakiyachitia nookapua.

³ Ki machiyapa pehjo aatana Riosi yahcharia, ahjachi pichikiachi
ahpo tatakoria cheriwepuameopua, aapoe ahpo i'yamepua aachin teeka
kaawe teerepuameopua Riosichio. Pukaepa ki paparamepua Riosie
Weratiamechio, ahpo newipatepuawichio weratiameo.

⁴ Pu'ka Riosie Weratiameopua, ehkoriaми Moise nuurari
nokisiniameopua wa'asi werapatiamepua, Eesusio yooma tatakoriame
natetika mukuriapa taamowichioo, yooma pukachi paparameo, ahsieme
cho'wetiamе itipimichioopua tatakoriao wa'asi.

⁵ Aaata Riosi nuurari e'wekache kaawe teerenariameopua Riosichio, Moisea chiiamepua pu'kao: "Aaata Riosi nuurari e'wewache kaawe teerenariamea Riosichio, senepi taaweichi ahsepari yooraka, yasitomeripua nuurari chiiiao."

⁶ Nape papararichi simiyame kaawe teereniame Riosichio, nee Paoroa eee yorajera e'ramenia aamoo: "Ka'te eramitiamua aamo ikachio: ¿Aatanana mooenamepua tewekachio mukusao? —wa'a eraniamea, Eesusio mukukaio ki tewekachi moenarioraniamepua—;

⁷ ka'te eramitiamua tiameo aamo iikachio: ¿Aatanana mukukatewechi tekitiaio machenatapua eenechio? —wa'a eraniamea Eesusi mukuri-oioopua, kiisiki oijenarioraniamepua. Nape Eesusia mukukai oijenasaapua, te'ta pichiwa tewekachi moenakamepua."

⁸ Moisea simiteka nayewaka ahpo Iyoterichio, eee cheeriamepua tiameo: "Riosichi aamo kaawe teerepuaa, kiisi tehki tiiáitepua. Aamoe chuwa'e wa'api itapuapua Riosichio, nape te'ta aamo iikachi machenamee Riosichi oowe e'rae, aamo tatakoriario cheriwepuwichioo. Wa'a e'raka Riosichi itasamua, kiisi tehkikai teereriopua Riosichi kaawe teereniameo, aamo chokichi wa'api kahtiamekai tiamekopua." Teemea wa'a tiame masitesiamepua, Moise cheeriachitia, aachin teeka Riosichi paparaniame.

⁹ Aamoe chuwa'e wa'api cheekame enesaamua, Eesusio apoe aamo Paamirako tuuyame enesaamua, te'ta aamowichio tatakoriaria cheriwepuwichio mukuriopa pu'kao, pu'kao Riosie oijenatetiamekopua aamo weemera ahjari kiapuwichioo, newipameri muua Riosie kokosapuamechio.

¹⁰ Teemea taamo iikachio, Eesusi taamowichio iintoria erakoniae, taamo kaawe te'teriane tetewame Riosia apochio; teemea tiameo, taamo chuwa'e chaachapame teemea, Riosie taamo cheriwepua uunarewao, Eesusi taamowichio iintoria nateyaraeo, taamowichio mukuriaeo.

¹¹ Ehkoriai Iyoterichio, chaanipua tiame: "Aataai Eesusi Riosie Weratiamechiche paparamea, kiisi sewina erapameripua ahpo Riosichi paparariao, kihtawichio kaawe enerio eraniameo."

¹² Riosia ki seenu tetewamepua aataoi, i'isaeri ti'tijoerioi, ki i'isaeri ti'tijoerioi; yooma pu'kao napatu wa'achitia Riosiwarakapaopua, ki nu'uti cheriwewa e'rarie cheriwamepua, yooma apochi e'enaka paparaka ahpo cheriwewa itayameopua.

¹³ Wa'achi chiiame ehkoriai Oeriai ahpo iyoterioipua, eee cheerioipua: "Yoomahka taamo Noono tewekachi kahtiamechi paparakamea, newipatemeripua, apochi enapameopua, ahpo tatakoriaria cheriwepuwichio itakao."

¹⁴ Nape ¿aatana paparatapua pukachio, ki nane'riame enesaapua aatanakoopua pu'kao? ¿Aachin teeka nane'retapua, ki aatae tuuyetiame enesaapua aatanakoo? ¿Aatana tuuyetapua pu'kao aatanakoo, kiteresoopua tuuyemerio?

¹⁵ ¿Aachin teeka simitapu aaata tuuyemeria, kiteresoopua aaata ahpo itapitie ku'ika uhjuramerio? Puuu ehkoriai Isaiaa ahpo Iyoterichio, i'ka nayewatupamechi simiyame, nayewaka cheeriamepua, eee cheeriaopua: "Tisia peenia tiame iintokame aataa, Riosi kaaweruma tuuyewari u'pakaopua."

¹⁶ Nape i'ka Riosi ka'karuma tuuyewario, ki yoomahka pichikerepua. Isaiaa, Ehkoriai Iyoterichio, wa'achi cheeriaipua cheeka: "Paamira, nape amochi simiyame nayewatuwao, ¿aatanana taamo pichikiamepua?"

¹⁷ Wa'a teesoo te'ta paparaniamea, Eesusi Riosie Weratiamechi simiyame pichikeka keepupaka, ikiniamepua.

¹⁸ Nape isaeri ti'tijoeria, ¿ki inamukamekosapua pehjo pu'kao? Eje'e, puuuapa pu'kao, inamukame puuuapa wa'asi, ahpo wa'api Ehkoriaami Iyoterichioi, eeeci chiiopa:

Riosi na'nayewatuame Riosi chiia tuuyesika mochtoriaa,
ahkasi yomachi weeeci nane'retiamepua,
ahkaopua sihkochiamioiopua.

¹⁹ Nape chaanine eeneci: ¿Ki pahdeka inamukamekosajuarepua pu'kao, puuu i'isaeri ti'tijoeria? Riosio Ehkoriaami Iyoterichio Moise iyotaperichio cheerioipua:

Aamo isaeri ti'tioerio, wa'ina erakotemania,
no'o ka'karuma naawesario seesenu ti'tioeri i'yetoretiopa,
aamoo ipaka tetewiria.

Aamoo nekumechetemania pukachio,
pu'ka aamo ki ijinatame teewarioiopua,
no'o ka'karuma tuuyewario,
kaawe e'raka uukamekopua apochio,
aamoo ki nakika uukamekopa.

²⁰ Riosia Isaiachio iyotetekao, wa'achi cheerepua, eee cheekao:

Ki no'o i'yamekameraa,
no'o tewakamepua;
ki no'o tetewai iinatukekameo,
no'o tetewitekamenia.

²¹ I'isaeri ti'tioeri nayewaniachio, Riosia cheekamepua Isaia iyoterichio:
Neeea senepi taawechi oowekamenia,
ahpo wa'inameoipua noochi e'enapua,
ki no'o e'weka mochtipuameo.

11

Isaeri ti'tioe te'ta uutiamera

¹ Waikao iinatukenania: ¿Aatia wa'a iintoriare Riosia i'isaerio? ¿Ihpa-pakamejoare naaju Riosia i'isaeri ti'tioerio? ¿Ki ahpowichio tekipanamichio uukamekosapua naaju? Ka'chitia wa'a tiame puua. Ohsotia puua, ki ehpesi o'inia uukamekopua pu'kao ahpowichio tekipanamichio. Neeea isaeri tjoekapao, ipatiame enemii neeeai waikao, ki ahpowichio tekipanamichioopua tiameo. Nape neeeai Riosiwichio tekipanamenia, isaeri tijoeria tiameo, Aurani tetejimari neeeai, Chaamini ti'tioeturi neeeai.

² Wa'a tiame tetewapa neeeai taamo i'isaerio, ki ihpatiamema maaena neeeai, Riosio i'isaerio, ki ehpesi o'inia ahpo tekipanemichioopua uuriamekopua. ¿Ki nane'riame eemea, Eeriaai wa'a chaanerio Riosi ahjama nayewaio, i'isaeri wenejikao? Puua chaaneriaipua Riosio:

³ "No'o Noono Paamiraa, yoomá ko'iretupa aamo na'nayewaturao, puuu aamo oonora oowewari kokoseretiachioi, yooma ru'minaretupua wa'asi, tepawetetiamea. Neeche itipiamepa ahjamea, neeeai wa'asio, merinareniamepua tiame."

⁴ Nape Riosia, Eeria wa'a chiioopao, ¿ihtana nehjiarepua? Riosia chaanerepua pu'kao: "Iiweta iinuenia oowisani miiri i'isaeri ti'tioeri ooweruri tiame, ki chopokorieka ajapameopua pehjo, Waaari riositawaopua. Pu'kaonia noochikamera paparaka mochtioopao, no'owichio poanatakamenia, noochi simiyame tehki yoramichioopua."

⁵ Riosia wa'achitia teetoamepua ehpe taawechiamioi, ki weeka ahpowichio poanatakaoi, ehkoriaami ko'itiochitia seesenuo, ahpo kaawe e'rachi nehpuwaka newiteriachitiao.

⁶ Wa'a tiiachi ahpo kaawe e'rachi enesoopua Riosio, ti'tjoeria kihta yoorakamepua ahpo newipapuawichioo. Itapiti yoorakame enesoopua ahpo newipatewawichioo, Riosia ki ahpo kaawe e'rachi iintokame enemiihua. Wa'a teerekame enesoo, ahpo kaawe e'rachi iintotiamea, ki ahpo kaawe e'rachi iintotiamea enemiihua.

⁷ ¿Aachin tiamepu i'isaerichi simiyamea naaju? Isaeri ti'tjoeria, ki tewakamepua ahpo i'yaoo, Riosichi kaawe te'terewao, nape Riosie uutiameta, Riosichi paparakapa tewakamepua pu'ka ahpo kaawe mochiwaopua Riosichio. Wahjachi ki Riosichi paparakamea, wa'apitia toiretupua, ahpo ki ka'karuma nokiawachi.

⁸ Puuu wahjachi toitiamea, Ehkoriaami Iyoteri chiiachitia te'teriamepua, eee cheeka chanitiamea:

Riosia ahpo kokochiwachi toarepua pu'kao,
wa'atia ahpo pusieo ki tetewimichioopua,
ahpo nahkaeoi ki inamumichioopua.

Ahkasi ehpe taawechemioi wa'a te'teriameta puua.

⁹ Ehkoriaami Raawiai, wa'achitia cheeriaipua tiameo, ki nakika mochikameopua Riosio, eee chanitiame eee cheekao:

Puuu ki ka'karuma nokaka mochinariamea,
oowera mochika pahkotaka pu'serenariamepua.

Ahpo nokayae wa'api ruhjisaa,
kaawe enemiihua.

Pu'ka ahpo ki ka'karuma nokayae,
motochitesaa kaawe enemiihua,
pu'kao kokosatiaa kaawe enemiihua.

¹⁰ Puua puichi tukapasipasoopua,
kaawe enemiihua,
ki ma'chiremichioopua pu'kao.

Puua koomorasitapatetiaa,
kaawe enemiihua.

Ki i'isaeri ti'tjoeri newipateniame

¹¹ Waikaonia noochio, e'raninia: “¿Ki oosa werisimeri ohjoarepua ahpo motochiria te'terewachioopua? ¿Ki oosa Riosi nookemeri ohjoarepua wa'asio? ¿Kíkosa ahpowichio nokimichio uukame Riosia pu'kao?” Eje'e. Pu'kawichio uukamepua. Nape ehpeo pehji Riosia, ahpo pukeri o'inia uuriao ahpowichio tekipanamichioo, ki kaawe te'tiopa apochi pu'kao, ki isaeri ti'tjoerichi ihsiamepua ku'ikao, ahpo tehkiwachioopua. Wa'a iintotioopua Riosio i'isaeri ti'tjoeria, seenekachi Riosichi e'enanaretareoipua eenechi.

¹² Riosia i'isaeri ti'tjoerio kihta yooraka mochitorioopua ahpo tehkiwachio, ki i'isaeri ti'tjoeri ajawarepua ahpo tehkiwachio, aapoekamera nakiriopa Riosi kaaweruma tuuyewari. Wa'a iika tisia muuwere Riosichi paparakame ki isaeri ti'tjoeri. Nape i'isaeria eenechi Riosichi e'enasoopua Riosichi paparaka ka'karuma enepakaopua, kaawe tekipanania enesoo pu'kawichioo, ¿kehkisa epeche muuwepatarepua Riosichi paparameta, tisia muuweeka Riosichi tekipanatoopua, pirena nokisika ki isaeri ti'tjoeri ahjamao?

¹³ I'ka aamo chaanenania ki i'isaeri ti'tjoerio, neea aamoo, uhjura tiamekapa amochi nayewatumichio Riosi tuuyewario, i'ka no'o tehkiwa amochioopua, tisia nateyame tetewaninia.

¹⁴ I'ka no'o inisia amochio, Riosie Weratiamechi naewatukao, no'o tetejima i'isaerio eenechi Riosiche e'enanarewa erapatesoo, tisia kaawe enemiihua, amochitia Riosie newipatetiame enemichioopua.

15 I'isaeri ti'tijoerio ki nakika tetewariopa te'ta kaaweruma tuuyewar-iopua Eesusichi simiyame Riosi Taanarachio, seesenu ki isaeri ti'tijoe ooweru tiame ajaware Riosia, kaaweruma ahpo tehkiwachi nokisimichioo. Nape pu'ka i'isaeri ti'tijoerio ki nakiriai ahpo tehkichio, eenechi Riosi tehkichi ajawatiame enesoopua Riosieo, ¿ki te'ta kaawe erakoame enetare i'isaeria, eenechi oijenatetiameka te'teriapa i'isaeria?

16 Riosio pukeri o'inia Aurani ahpo tehkiwachi ihsimia i'ka weeechi kaaweruma machenakame enesoopua, yomatiamae ahpo inataria neipami iintomeriai, ahpo inataria kuuwepakaoui, kaaweruma machenameripua eneriamepua tiameo. Puuu Riosi inataria i'ka weeechi ahpo iintomiaa, paatusika tiameepua. Paatusia pahcha takaritatiameo, ta'yame machenakame enesoo, yomatiamae kaaweruma paatusia. Puuu Riosi inataria i'ka weeechi ahpo iintomiaa, kuuuka tiameepua tiame. Itapiti kuuuai naawara ahjame enesaopua, yomatiamae ahjameepua, atowara, saawara tiame.

17 Riosia i'isaeri ti'tijoerio, ooriwo kuuuka tiame tetewanipua pu'kao, i'isaeri ahpowichio tekipanameo Riosia, pu'ka ooriwo kuuu atowarachitia tetewameepua. Ookapi i'ka atowa i'isaeri ti'tijoerio Riosia, ki apochi paparamekopaopua, tehpunarepua pu'ka atowao. Wa'a ikisaopua Riosia, seesenu kuuu atowara atowatere puuuu ahpo ooriwo kuuu, ahpo ooriwo naawae ahjaka mochtomichiopua; wa'a te'tereka mochtioame ahpo ooriwochio, ahpokamerawichio, yooraka mochtomichiopua. Puuu seesenu atowaa, eeme puuuu, ki isaeri ti'tijoeri Eesusichi paparakame.

18 Nape eemea pu'ka Riosi ooriwochio atowatetiamekapao, ki epeche erakometepua i'isaerichio, Riosi ooriwo te'ta atowarawachio. Wa'a e'rame enesaa eemea, pu'ka kuuu naawarao eemekamera ahjatio erakomiipua, nape ki eemekamerapua, Riosi ooriwo ahjatiameráa.

19 Ehpeo eemea chaachapaniarepua: “¿Ki epeche tiame ohjoare teemea naaju, pu'ka i'isaeri u'yesaopua taamokamera atowatetiameopua?”

20 Ka'i puuuu. I'isaeri ti'tijoeria tehpunatiameepua atowachitiao, ki Riosichi paparakapa; eemekamera atowachitia ajawatetiamea, Riosichi paparakapakamera eemea, ki epeche ka'karumakapa. Wa'a te'tiapa eemea, kihta weruma epeche erakometepua i'isaserichio, Riosie aamo kaawe yoraretiao. Ohso kaawe eemea, Riosichikamera aamo pewatiame te'terio erakopuapua.

21 Riosia i'isaerio ki nakiyapa ahpowichio tekipanamichioo, pu'kao tehpunakame enesoopua, ki apochi paparakopaopua, ¿ki wa'achi iintotarepua amochioi, ahpo oowarachi ihchiamekoipua, aamo toisoopua apochi paparao?

22 Riosia kaawerumapua kaawerumao, nape aaata apochi se'wika paparakameepua, ki teesa kokosameepua, ki ahpo tehkiwachi tekipanamichio. Riosia aamowichioo, tisia tesiwekameepua; ahpo tehkiwachi mochtomichiopua itapiti ahpowichio nokisikao. Wa'a tiiachipao eemea, iyorika mochtopuapua pu'kao, ki tehpunapuame eemea Riosi atowarachitiao.

23 Nape i'isaeri atowara tehpunatiameopua, ka'karuma enepasoopua Riosichio, Riosia iinuemepua utewari apochio, eenechi wa'api kuuuchi ahpo atowatemiaopua, i'isaeri ahpowichio nokisimichioopua eenechi.

24 Riosia aamo ki i'isaeri ti'tijoeri atowarao, seenu kuuu atowara tehpunatiame, ahpo ooriwo kuuuchi atowaterioo, ¿epeche ki tehkina eramerinapua, ahpo wa'api ooriwo kuuu atowara tehpunarioo, pu'ka wa'apichi ooriwo kuuuchi atowatekao?

²⁵ Eeme ki i'isaeri ti'tijoeria, ki aamoeche itipimeri te'ta atowarachi-tiao. I'ka aamo nane'reka mochitojeraninia, ki aamo te'ta oijerawa erakomichiopua, i'ka Riosiche apoche nane'riaopua: Puuu isaeri ti'tijoeri ehpe taawechiami ki nakikame Riosi tuuyewari ahpo Taana Eesusichi simiyameo, ki yooma taawechi wa'a teeremiite puuu, i'isaeri ti'tijoeria. Puuu i'isaeri wa'a te'teremeripua ahkasi yooma ahseparichisi Riosichi paparameriopua, ki isaeri ti'tijoeopua.

²⁶ Riosi nane'ria kehki ahsepassoopua ki i'isaeri Eesusichi paparakameeo, yomatiam te'ta i'isaeri Riosi kuuurachi atowatepuameepua tiame, yooma pirena Riosie te'ta newipatetiame itipimeripua wa'asi, Riosie newipate-tiame pirenatupakaopua. Pu'ka nayewaka cheere Riosia, Ehkoriamei Iyoterichio, eee cheekao:

Apoe Newipateriamer, Siioni tewaniachi o'inia enameripua,

Riosi kahtiachi o'inia, yooma Aakowo i'isaeri ti'tijoeri ki ka'karuma te'tiao,

yooma puhjenekemapua pu'kao.

²⁷ Wa'a tiachio yooma te'ta i'isaeri ti'tijoeri ahjama no'o katewerio, ki i'isaeri ti'tijoeri na'pepaka ahjamaopua, ahsieme kuuwepakame enamania pu'ka ahjama no'o kateweri yahchariao, pu'ka tatakoriario te'ta ahsieme cho'wekamekapaonia wa'asio.

²⁸ Nape iiweta i'isaeri ti'tijoeri ki Eesusi Riosi Taanarachi paparaka mochitoiopua pehjo, Riosia ahpo tuuyewari newipatiameo, seepurawachitia tetewameepua. Wa'a te'teriopua pu'kao Riosia, aamokamera ajawarepua pu'ka ahpo newipatiame tuuyewari tehkiwa nokisimichiopua. Aamokamera wa'a yoorakameepua, tisia ahpo Taana Eesusichi paparariopao, eemepechi simitemichiopua pu'ka ahpo Taana Eesusichi simiyame nayewatukao. Nape Riosia ahpo tehki ki'yaria u'yekameaiopua, ki toaka tetewamekaitepua pu'kao, ki natakepamekapao, i'isaeri noonoriwa ahjama ahpo kateweri yahchariaopua. Pukaepa Riosia wa'a tiameepua pukachio, nakiyamekapapua pu'kao.

²⁹ Riosia kiisi wa'atia itipiameepua ki iintokao, ahpo iintomo tuuriao, yooma aaataoi ahpo ijinuwa paajutiaopua.

³⁰ Eeme ki i'isaeri ti'tijoeria, aamo ehkoriamei noonoria pukerio, ki Riosie uutiame eneriaipua ahpo tehkiwa nokimichioopua, ki Riosichi paparaka mochitoriamekapapua pehjo; nape ehpe Eesusi taawechiamio, i'isaeri ti'tijoerio ki Riosi e'weka mochitonareriopao, eeme ki i'isaeri ti'tijoeri ajawatiameepua, ahpo Taana Eesusichi simiyame nayewatumichiopua.

³¹ Wa'achitia puuu i'isaeria ehpe taawechiamioi, ki pichikiamepua Riosi chiiao, Riosi weeraria Taanachi simiyameoi. Nape Riosia i'isaerio, aamochitia ahpo Taana Eesusichi e'enaka paparakameo, ahpo tehkiwachi enepatemapua eenechio, pu'ka yooraka nokisimichiopua.

³² Riosia yomatiam te'tijoe ooweru tiame wehjoarichi mochikameo, nepati wa'achitia tatakoriame tetewameepua, pukaepa Riosia, ahpo Taana Eesusichi paparaka e'enasoopua, ahpo tatakoriaria cheriwepuawichio itakao, napatika wa'achitia cheriwemeripua pu'kao.

³³ ¡Teesana tahpitika tiamepu Riosi inatariraa! ¡Ki nu'uti peeneka inatameepua, ki nu'utipua tiameo, pahteniamechiopua! Riosi iintonariaa aaataai ki nane'reporitepua, ihtaai peeneka inataopua.

³⁴ ¿Aatana ahsebaka inatata Apoe Paamiraopua, inatao? ¿Aatana tuuyeme tiarepua Riosi inatao?

³⁵ ¿Aatana itapiti rewetare Riosio, Riosio ahpo wikirieko tuupuai-chiopua?

³⁶ Aaataaiopua. Yooma ihta itapiti iintuameo, apoekamerache iin-uwarakopapua. Wa'a teesoo, apoe iinuwaraa, apoewichiopua. Teemea, kihta iinuekaitepua, itapiti kiapuaiopua Riosio, yooma itapitio Riosi iinuwarao, apoe enepateriamekopua. Yooma Riosi enepateriaa, apoe ahjaemichiopua. Pukaepa neeaa Riosiwichioo, te'ta weruma nayewajeraninia, ahkasi ki wahjiamе taawecheisi. Wa'a teeresaa kaawe enemapua.

12

Riosiwichioche yasitoniamе

¹ Pukaepa eeme no'o Riosichi tetejimao, Riosichi aamo oowewachitia te'terejaninia, Riosichio aamoo, kaawe eraniamechitia. Puuu wa'a teeka mochtioniamea, Riosi ki nu'uti iyoriniamekaitepua.

² Ka'te i'ka weechi mochikamechitia inatamitia eemea, ohso kaawe kaawerumara inataka mochtipuapua, Riosikamera kaaweche wichiya. Wa'a teeka mochtosaa eemea, Riosi e'rachitia mochtomapua. Wa'a teeka mochtosaa tiameo, te'ta kaaweruma enemeri aamo mochtowaa.

³ Riosio ahpo no'o tesiweka weerariopao, aamo kaawe e'raka chaaninia, ki aaata epeche erakoka mochtomichioopua. Napati aamo tetewika mochtipuapua, i'ka Riosi tehkiwa nokisikaopua, yooma eeme pipiripi ahkao.

⁴ Yooma eemea, piiripi weerewachitia te'tiamepua Riosichio, i'ka Riosi weerewachio muuwaeme teemea. Yooma pipiripi teemea Riosieo, itapiti ye'kari pepenewa kiatiamеpua, taamo ihta ye'kari kiatiamеopua pepenewa, pukaе taamo nokisimichioopua, ihtaoi Riosichi tehkiwao.

⁵ Muuwaemekai teemea, Riosie Weratiame weerewachio, piiripi wa'api weerewakaite teemea. Piiripi weerewakapa teemea, yooma apochi ihcheka mochtomekate teemea, teemea wa'atia, napati wa'achitia ahpo ku'wipuawichioopua.

⁶ Wa'a teesoo, yoomahka Riosie kiatiamekapaopua, yooma ihta ye'kari taamo nokisimichioo, pu'kakamera yooraka mochtotariapua naaju. Riosi tuuyewarichi simiyame ye'kame enesaamua, peeneka nayewapuamua Riosichi aamo paparae oowe e'raka, ahkai aamo masitiachio.

⁷ Wahjachi ku'iwa ye'kame enesaamua, kaawe e'raka ku'ipuapua pu'kao; masiteniamе ye'kame enesaamua, peeneka masitepuapua;

⁸ oowe erapatеwa ye'kame enesaamua, oowe erapatеwa tekipana-puapua. Ihkoeka pu'seriamе enesaamua, kaawe e'raka ihkoekеpuapua. Tesiwe e'reniamе ye'kame enesaamua, kaawe e'raka tesiwa e'raka ku'ipuapua.

Riosie Weratiamechi, te'teriamеchitia mochtioniame

⁹ Pichiwaka aamo nakimitia ahpoo. Na'arario, nekuchemitipua, kaawerumache chapitoka mochtipuapua.

¹⁰ Yooma aamo te'ta nakika mochtipuapua, Riosichi poponichitia, pipinichitia tiamе. Te'ta yoorewie teteipuapua ahpoo, epeche kaaweruma e'raka ahpo piirechio, napati ahpoo wa'achitia.

¹¹ Ihta aamo yoorachioi utewaeme tiame teetopuapua. Amochioi tiameo, amochi kahtiamе tetewitepuapua Riosi Riosiwari. Riosiche ihsiweka mochtipuapua, ki aaata wa'asi.

¹² Peenia erakoka mochtipuapua, piie taaweche ahkao, te'ta Paamira ahjama mochimiapa. Aiwaka mochikaio, ka'te yaapi erakomitiapua. Riosichi aamo paparaoi, senepi yooraka mochtipuapua pu'kao, ahjachi itaka.

13 Aaata Riosie piipatetiameo, tesiwa tiame enesoopua itapiti nakiwachio, ku'ipuapua pu'kao. Aamo ta'pechi asiyameoi, kaawe e'raka asipupuapua.

14 Aamo ki kaawe yoorameo, ka'chi chaanepuapua, kaawe yorapuapua ohso kaawe.

15 Aaata te'ta peenia erasoo, ahjama peenia erakopuapua; aaata yuuwesisoo, yuuwesipuapua tiame amochioi.

16 Eemea amochio, kaawe aamo ahpo erakoka uumitiapua. Ka'te weruma aamo uumitiapua aaatachioi, tesiwa te'tiameo kaawe uuka nayewepuapua, kihta epeche e'raka.

17 Na'aretiai muuua, ka'te wa'achitia na'are muuui. Itapiti yoorai, kaawe aamo neesetoka ihsipuapua, aamoo, kaawe ihsieme teteipuwichio.

18 Aamo wahjachi kaawe teerewao, kihta a'chi tiame ihsika yasitopua, aaataoi.

19 Ka'te aamo ki kaawe iintotiameo, wa'achi yooraka natetetemua, ohso kaawe Riosikamera toopuapua pu'kao, apoe Te'pa Kahtieme taamo Noono ihsimichio pu'kao, te'yakao. Wa'a teeremeri eemea, Ehkoriai Iyoterichi Riosio chiiamekopua: "Aaata aamo na'ara iintokameo, nee natetetemua iintorio; wa'a chaani Te'ta Paamiraa."

20 Pirenachi Iyoterichio chaanipua: "Aaata aamo seepurawaoi chorowasoo, ko'kotepuapua; aaataoi paramusoopua, nerojitepuapua. Wa'a aamo iintosoopua, suuwe erapatemamua pu'kao, ki nu'uti tataretamamua pukachio."

21 Ka'te aamo tooa na'arari aamo yuumpamichioo, ohso kaawe muukamera newitopuapua na'arario, aamo kaawerumachee ihsia.

13

1 Ihta ya'yawichituniameo, ihta pa'pamiratuniameopua tiameo, yooreka mochtioniameopua pu'kao, pu'ka yawichituniameo paamiratuniaopua tiameo, Riosie wa'a teewetiamekopua pu'kao. Yooma ya'yawichi ajawatiameo, pa'pamiratuameopua tiameo, Riosie reesisetiame puuuu, e'wewari teereniameopua tiameo.

2 Pukaepa pu'ka e'wawari ki yoorekamea, Riosikamera ki e'wekai noonoikamepua, wa'a tiame e'wewa yahcharia Riosia, pu'ka pa'pamiratuame e'wepuwachio e'raria puuuu. Wa'a tiachio pu'ka yooma aaata ki yoorekamea pu'ka pa'pamira e'wewario, pu'ka wa'api e'wewari kokosarira saaemeripua.

3 Aaata kihta ki kaaweruma nokaka mochikamea, kihta seewemetepua i'ka nuurari neesetoameopua, aaataoipua, pa'pamiratuameo, ya'yawichituameoipua. Nape ki kaawe nokaka mochikamea, seewemetepua i'ka e'wewa iinuemeo, pu'kaoi iinuemekopapua pu'ka nuurarie kokosamio. Pukaepa aaata ki majaka yasitonariamea i'ka pa'pamiratuame e'wewario, e'wekache yasitometepua i'ka e'wewari iinueme pa'pamiratuameo, kihta ki kaaweruma ihsikaopua. Wa'a teeka yasitosaaamua, kaawerumachitia tetewipuumemua, ya'yawichieopua.

4 Aaata yoorewi yachatiamea, aamo ta'iria yasimichio yachatiame puuuu, Riosi nakiyachitia yooreka. Aaata ki yooreka mochtioameopua pu'ka yoorewa neesetoameo, seeweka tetewimetepua pu'kao, pu'ka aaata yachatiameopua yoorepuawichioo, ki oowera kusiiamea yachatiamekopua pu'kao. Ihi aaata yoorepuawichio yachatiamea, Riosi seekerachitia ihsiemekopua, ki kaaweruma iintokameo, wepimichio yachatiamepua.

⁵ Pukaepa teemea pu'ka e'wewari neesetoao, yooreka mochtometepua, nape ki taamo kokosapuameche sewekao, taamoe wa'apioi nane'riapa Riosio, pu'ka e'wewari e'weka mochtiojeriopa.

⁶ Pukaepa teemea tiameo, yawichi koparoari nateteka mochtioamepua, pukaef natetepuaichioepua yoorewa inatiameo.

⁷ Yooma ihtawichio yawichi koparoawaa, natetepuamepua, te'ta ya'yawichiwichio, ki te'ta yawichiwichioi, nu'nunti teesa ya'yawichioepua tiame. Wa'achitia weruma yooreka tetewipuamepua tiameo, yooma pipiripi pu'kao.

⁸ Ka'te ihta aaata wikirieka yasitomitiamua, naaticheape, aaata aamo nakirewache. Wa'a teereka yasitoame enesaamua, yooma Riosi nuurari yorajera ihsiam e nemerimua.

⁹ Riosi nuurari nokipuamea, eee chiiamepua: "Ka'te suwepori nokimitiapua, ka'te merimitiapua, ka'te ichikomitia, ka'te ikotu." Iintusoo pehji ihta yoorepuameo, ihji no'o aamo chaanemiaa, yooma ahsepari iyoriwa iintoniamepua: "Aamo piirechio, aamochitia nakimitiapua."

¹⁰ Aaata ahpo piirechi kaaweruma nakika yasitoamea, kihta na'ara ihsiamepua aaataoi. Wa'a teeka yasitoniam e a, kaawe yooreka yasitoamepua Riosi nuurario.

¹¹ Yooma i'ka no'o cheeriaeo, taamo newipupuachiche inatapuapua, ehpe taawechiamioepua wa'asio, pu'ka taamo newipatepuao, epeche waapi teetoamekopua pu'kao, ki pukeri taamo paparariachitiaopua, Riosie Weratiamechio.

¹² I'ka weeechi tukaparia, u'matona puuupa, weemera taajenari asinapua. Pukaepa te'ta toaka mochtomete teemea, ki kaawe nokiwaio, yooma pu'ka tukapachi ki kaaweruma nokisiniameo. Ohso kaawe ka'karumachikamera mochtioniachi kaawe enemipua, Riosi uutaparichi, taamo Riosi neesetora e wakiraetoka.

¹³ I'ka Riosi taajenarichio eemea, ka'karumache yooraka mochtioepua, kihta na'arari, kihta nawajika, kihta pahkotawa nawajika, kihta suwepori nokaka, kihta nekumewa erakoka aaatachioi, kihta ikotuwa aaata iinueka.

¹⁴ Ohso kaawe eemea, Riosie Weratiame e'rache wakiraeka teetopuapua, ki aamo newitopuawichioepua na'arari ta'irewaeo.

14

Ka'te ki kaawe chaanemitia aamo Riosichi poponiwao, pipiniwao tiameo

¹ Aaata weemera Eesusichi paparakameo pehji, aamo ta'pechi asisoo, kaawe e'raka uuka tetewipuapua pu'kao. Ka'karuma Riosichi pu'serewa nayewepuapua pu'ka ahjamao, kihta nayewepuapua itapiti iyoriwachi simiyameo, Riosichi kaawe te'terepuawichio nokiwamechitia, itapiti kooame aaata Riosichi paparameo, ki ko'iniamechitia.

² Iintuame teemea Riosichi paparamea, sa'pa koayame ki sa'pa koayame tiame. Iintuamepua tiameo, yooma ihta kooame pu'seriam e koaka.

³ Yooma ihta kooame koayamea, kihta chaanemetepua ki sa'pa koayameo. Ki yooma ihta kooame koayameai, kihta chaanemetepua pu'ka yooma kooame koayameoi, Riosio pu'kao, wa'a te'tereoi pu'kao, napati uukamekopua.

⁴ Teeme Riosichi paparamea, kihta na'ara chaanemetepua aaata tamochitia Riosichi paparameo. Taamo Noono tewekachi te'ta Paamirakamera chanimetepua aaatao, kaawe ihsiam e nesoo, ki kaawe ihsiam e nesoooi.

⁵ Iintuame aaata Riosichi paparamea erakoame, iintuamekopua taawe, Riosiwichio iyoriupuachi yachatiam e. Iintuamepua tiame, ki yahchame

piiripioipua taawe Riosiwichio iyoripuachio, ihta taaweoi napati tete-wamepua wa'achi tiamekopua. Yooma pipiripi Riosichi paparamea, iinuemepua ahpo iintome tiiao, ihta taawechi Riosi iyoripuachi ahpo yachamiao.

⁶ Aaata piie taawe poanatakamea, Riosichi iyorinariapa wa'a iin-tokamepua; aaata ki ihta taawe poanatakameai, Riosichi iyoriva ihsiamе puuui. Wa'achitia aaata yooma kooame koayameai, Riosi cheriwema ki'yaka koayame enesaapua, Riosi iyoriva ihsiamе puuui. Piire Aaata ki sa'pa koayamea, Riosi iyoriva wa'a tiame enesaa, kaawe tiamepua puuui, Riosichio, senepi ko'komiaoi, Riosi cheriwema ki'yamekapapua.

⁷ Wa'a tiiachipao yooma teeme Riosichi paparamea, ki aaata a'chi chaaneka mochtometepua, ohso kaawe kaawe e'reka taamo ku'imete teemea, aaatawichio tiame inataka, ki taamohewichio. Wa'a te'teremeri teemea, i'wa weechi ahjaka mochikaio, wahjipakaioipua, te'pa taamo Noono tewekachi kahtiamе, te'ta ijinuwarakapa.

⁸ Pukaepa teemea, iiweta ahjaka mochikaapua pehjo, yooma taamo ihsiwaa, taamo Paamira Eesusiwichio enemeripua. Teemea wahjipakaio, Riosi ahjama mochimeripua. Wa'a tiiachipua, yooma teeme Riosichi te'teriamе, mukukaio, ahjaka mochitoaiopua pehjo, taamo Paamirakam-era ijinuwara teemea.

⁹ Apoe Eesusi Riosie Weratiame mukukai eenechi oijenakamekapapua, taamo tewekachi te'ta Paamirawa enepakamepua, yooma ahjaka mochi-toameopua pukachi paparaka, yooma wahjipakameopua tiameo, pukachi Paamira paparakameo.

¹⁰ Wa'a teeresoo taamo Paamirao, achini iikai te'yamemua aamo poponio aamo pipinioipua tiameo? Ki nane'riamekosa eemea, taamo nekakoka mochtisoo Apoe taamo Paamirakamerakopua taamo terimeri-opua, kajuyachi taawechio Riosi katewiachio, Eesusichi taamo ki kaawe noonowiria taamo iinatukenioipua?

¹¹ Ehkoriai Iyoterichio, Apoe taamo Paamiraa eee chiiamepua:

No'o te'ta ahjachitia pichiwaro chiiamenia,

yomatiamе ti'tijoea ooweru tiamea,

no'o chopokorieka ajapamerikopua,

yooma noochi tuukaopua, ahpoo kiisi kaawe nokariao.

Wa'a noonoikaopua ki nu'uti iyoriva noonoimapua Riosichio,

te'ta nane'rekapa aatanakoopua no'oo.

¹² Waika taawechio teemea, yooma taamo ki ka'karuma nokaka mochi-toriao, yooma tuumeripua pu'kao, taamo Paamira Riosio.

Ka'te ki ka'karumachi motochite aamo Riosichi poponio aamo Riosichi pipinioi

¹³ Wa'a tiiachipao, kihta chaachapamete teemea wa'asi taamo piirechio, ihta ki kaawe ihsio tuukaopua. Ohso kaawe aamokamera kaawe aamo neesetopuapua, ki aaata aamo Riosichi pooniwao piiniwaoi aamo sewina erapatemichioipua ki Riosichio. Ka'te sewina erapateme tiame iintomitia-mua, wa'achi iintonaremakoipua, wa'a ihsiamе aamo tetewapaopua.

¹⁴ Nane'riamenia noochio, ihta kooameoi ka'chi tiamekopua Riosi-wichio, puuu kooame Riosiwichio iyoriniamea, apoe wa'a erakoapa nokayamepua. Nape puuu Riosi iyorika, ki ko'kopuame e'rameopua ihta kooameo, apoeche ki ko'kome wa'a e'ramepua.

¹⁵ Aaata poponiwa ki sa'pa ki koayame ahjama yasipasaa ko'komia, ka'chi eramichioipua pu'kao, muuui ki ko'kometepua sa'pao. Ko'kosaamua sa'pao waikao, ki Riosi nakiwari iinuemapua. Ohso kaawe kihta yorapuapua wa'a tiameo, aaata Riosie Weratiamechi

paparario sa'rume tiameo, pu'ka wa'a tiame Riosichi pooni piinioi newipatepuawichio, mukukame Riosie Weratiamea.

¹⁶ Pukaepa kaawe aamo neesetomitiapua, ki aaata aamo Riosichi poponi pipinioi, ki kaawe aamo ihsio erakomichiopua, aamoopua seenekachio, kaawe ihsio e'roio.

¹⁷ Taamo Riosi ye'karichi mochipuamea, ki kooame iyoriwae puuua, ihtaoi iijiwaai. Teemea Riosi ye'karichi taamo mochimiaawichio, Riosi Riosiwarie te'ta piipari te'tereniamepua, taamo iikachio Riosie ta'iria yasitowa tiame, pukaepa tisia kaawe erakoame teemea.

¹⁸ Wa'a teeka ohjoresaa Eesusichio, kaawe tetewipuae teemea Riosieo, ti'tijoeopua tiame.

¹⁹ Wa'a teeresoo pirena nokisitariapua naaju, te'ta ta'iria mochtowa i'yasikache, epeche Eesusichi oowe erapasikaopua.

²⁰ Ki na'atameche teemea taamo kaawe uuka Riosichi pirenaturiao, oowera kooamechi simiyame, nekakome chaachapakao. Yooma kooamea kaawerumapua, naatiche ki kaawerumapua, aaata koaya kooame, pu'ka tetewachi koi'wame. Wa'a aamo ihsisoo, na'atamerikoimua aamo Riosichi pooniwa Riosichi teerewaopua, aamo pipiniwaoipua Riosichi kaawe teerewaopua tiame.

²¹ Ohso kaawe kihta koi'wa kaawepua, Eesusichi paparaniameo, sa'runame tiameo, ihtioipua itapiti iijiwaoi, itapiti ihsiwaoi, Riosichi kaawe teerewa einatameopua.

²² Aamo kaawe ihsio e'raopua Riosichio, aamo Riosimache nane'reka yasitometepua pu'kao. Kaawe teetoka ohjoemea, ahpo inatario kaawe yasito tuuyoo, ta'iria yasitomeripua.

²³ Nape ki kaawe ahpo ihsio e'raka koayamea, Riosi Riosiwari wa'a eratiamepua pu'kao, wa'a e'raka koayamea, ahpo e'rae tatakoriamepua. Yooma aaata ki e'wiamea, Riosi Riosiwarie ahpo inatarichi tuuyeniao, tatakoriniamepua.

15

Aamo piirechikamera kaawe eratemitiama, ki aamo wa'apikamera

¹ Teemea, pewatiame mochikameapa Riosichi paparakao, ki ikanati taamochitia tiame, enepatejeramete teemea, pu'ka weemera Eesusichi paparakameopua. Teesa tiame masitepuapua pu'kao muuenati, ki ikanati tamochi tiame enepatenareka.

² Yooma teemea taamo wahjachikamerao, achin teeka ku'imichio ahpo kaawe teerewa Riosichio, i'yameri teemea.

³ Riosie Weratiameai, ki ahpo ta'iria wichiya i'yakamepua, Ehkoriaami Iyoterichio wa'a chiiamekopa: "Yooma aamo na'aretiamero, noochikamera saetekamenia."

⁴ Yooma puuu Ehkoriaami chaachapatiamero Iyoterichio, taamowichio iyotetiamepua, pukachi ne'netoka teetopuawichio, pewatiame nokisika Riosichi. Pu'ka Ehkoriaami Iyoterichi chii, taamo kaawe erapasimichiopua, ahkasi asiychisi Riosie Weratiameo, taamo puuyeka mochtowa.

⁵ Aamoonia, pu'ka Riosie aamo utewa ki'yaeo, aamo weemuwaeopua tiameo, aamo ku'ijeraninia aamoo, kaawe ahpo nakika mochtomichiopua, piiripichitia mochtoka Riosie Weratiamechiopua, Eesusikamera na'naritokaopua.

⁶ Wa'atia piiripichitia mochtosaa eemea Riosichio, yoomahka piiripichitia, peenia tiame nayewame enema eemea Riosichio, taamo Paamira Eesusi Noonorachiopua.

Riosi kaaweruma tuuwewari ki i'isaeri ti'tijoechi nayewatunia

⁷ Pukaepa kaawe aamo uuka tetewipuapua, Riosie Weratiame aamo uuka tetewachitia. Wa'a teeka aamo mochitsoopua, tisia kaawe eratema eemea Riosio.

⁸ Eesusi Riosie Weratiamea, i'isaeri ti'tijoechi tuuyemia eenakamepua, Riosi iintomo tuuria pichiwatamia, Riosi i'isaeri ehkoriaami noonoriwara, iintokemo tuuria.

⁹ Ihji Riosie Weratiamea ki isaeri ti'tijoechi eenakamepua tiameo, nane'remichiopua pu'kaopua tiameo, ahpo tatakoriariao cho'wepuamekopua, Eesusichi paparaso. Wa'a iintoketiaapua Eesusie Riosi e'ariaeo ki i'isaeri ti'tijoechi, weruma kaawe e'rewa nayewamapua Riosio. Pukaepa Eesusia ki i'isaeri ti'tijoechi eenakamepua, ahpo tewekachi kahtiame Noonochi nayewemiapua, te'ta Ehkoriaami Iyoterichio, chiachitia:

Neeea aamo no'o Noonoo tewekachi kahtiameo,
 ki i'isaeri ti'tijoechi,
 tisia kaaweruma aamo nayewamania;
 weruma te'ta kaaweruma aamo wikatamania,
 ki i'isaeri ti'tijoechi.

¹⁰ Pirenachia Iyoterichio ki i'isaeri naewakaopua tiameo, chaanipua tiameo:

Eemea ki i'isaeri ti'tijoechi tiamea,
 i'isaeri te'ta Riosichi paparakame ahjamao, peenia erakomeripua.

¹¹ Pirenachi Iyoterichio tiameo, ki i'isaeri nayewakao, chaanipua tiameo:

Yomatiamie ti'tijoechi wehjoarichi mochikamea,
 kaawerumako tuuka nayewamitiapua Riosio;
 yoomachi weechi mochikameapua Riosio,
 te'ta weruma tiame nayewamitiapua pu'kao.

¹² Sewinachi ihji Ehkoriaami Iyoterichio tiameo, Isaiatarua wa'achi cheeriamepua, eee cheekao:

Isai naawaraa uuyameripua,
 Isai tewaniame tetejimarisiwachio,
 aaata naawameripua,
 yomatiamie wehjoarichio,
 te'ta weruma yawichichitia yasipameri.

Waikao yomatiamie weechi mochikamea,
 pukachi paparaka ahpo newipatepuame inatameripua,
 ahpo tatakoriaria cheriweka cho'wepuawichioopua.

¹³ Puu Riosi aamo puuyetoka mochitoame ki'yamisi, aamo peenia erateraninia iikachio, ta'iria yasimichioopua, aamo Eesusichi ahjachi paparaka mochitoopua. Riosi Riosiwaria i'wa weechi aamo mochikoioopua pehjo aamo ku'isiamepua, aamo ahjachi erakoka puuyetomichioopua ahkasi aamo Noono tewekachi kahtiame ahjama, aamo ohjoepachisiopua, ahkasi ki wahjamesi.

¹⁴ Nee Paoroa wa'a mochikame no'o poponiwaro pipiniwari tiameo, ahsieme amochi e'ramenia, ka'karumache erakoamekoopa, tisia machiyamekopua Riosichi simiyameo; eemea aamo wa'api pepeniame ahpo tuuyeka mochitopuameopua kaawe te'teretopuameopua Riosichio, te'ta Riosi nakiyachitia.

¹⁵ Nape neea aamoo, wa'a aamo te'teriameko e'raioopua wa'asio, nape ki natakepamichioopua aamoo, epeche ma'chiamie iyotekamenia i'ka iyojurachio.

16 Neeea aamo ki i'isaeri ti'tijowichio, Eesusie weratiamenia amochi u'yepamichiopua Riosie kaaweruma tuuyewari aamo tuuyemichiopua. Neeea pu'ka tuuyewari yooraka amochi yasitoamepua, pu'ka tuuyewarichi aamo pichikeriaopua, taamo Noono tewekachi kahtiamечи ma'chitasimichiopua, itapiti Riosiwichio kaawe e'rewa oowewarichitia, taamo Noono Riosiwariе wa'api piipatetiame.

17 Aamoo Riosie Weratiamechi aamo e'enariopao, tisia kaawe e'rame neeea, no'o tekipanaka ihsiriaopua amochio, tisia kaawe teereka itip-imerikopua Riosichio.

18 Ki no'o yoorariakamera oijerawanariamenia, ohso kaawe Riosie Weratiame iintoriakamera no'oe, oijerawamenia, yooma pu'ka ki i'isaeri ti'tijoechio no'o iintoriaopua, nayeweriaopua tiameo, Riosikamera e'wepuawichioo.

19 Neeea Eerusareni o'inia ahkasi Iiririko weechisi oikamepua, yooma ahsieme nayewesika Riosie Weratiamechi simiyameo, yooma wa'amio Riosi Riosiwariе Eesusichi oowe erapatekao, yooma Riosi chiiiao ki maenarie pichiwatakao, yooma ihta kokoriamе sautesiwae.

20 Wa'a siimo orapakania, ki aaata naewaturiachi, Eesusichi naewaniameopua pehjo. Neeea ki siminarekapua Eesusichi simiyame machitiachiopua wa'asio, ki piirechi tekipanariachi ihsinariapa, eenechi aampachio.

21 No'o wa'а nayewariaa, Ehkoriaми Iyoterichio, eee chiiapua: Pu'ka aaata ki nane'retiame pehjo, nayewapuamepua; Pu'kao, ka'chitia taawechi ahpo nayeweretia pukachi simiyameo, pahtepuamepua pukachi simiyame ahpo nayeweretio.

Paoroa Rooma muuwarichi siimo o'rani

22 Neeea pu'ka aaata Eesusi tewaniame ki machiwachi pehji oiyapa nayewatukao, ka'chi iika siime teerekamenia aamo ne'nemiao, ki ehpesi o'inia wa'a siimo e'raka weritoai.

23 Nape ehpeo yooma kajukapania no'o tehkiо, ki nakiwiamekapa wa'asi wahjachi ohjoriachi naewatupua, ehpeope siimo o'rane aamo ne'nemiao.

24 Wa'ami u'matosimo o'rane Ehpanya simiyaio. Wa'a aamo mochikachi no'o asisooopua, ta'iria naewapuawichiopua paikapi taaweo, wa'a ikisao Ehpanyami u'matomo e'ramenia, itapiti aamo ku'iwae.

25 Nape ehpeonia pehjo, Eerusareni simiyamenia, itapiti ku'iwa i'yetoka Eerusareni mochikame tisia tooremuame, Riosichi poponiwao, pipiniwaopua tiamé, no'o oiriachi Riosichi poponiwa, toomi na'poaria i'yetoka.

26 Ihji ku'iwa no'o i'toaa, yooma Eerusareni Eesusichi paparamewichiopua, poponiwa pipiniwaopua tiame, wa'a Maseroniami Aakayaami tiame mochikameo, ahpo kaawe e'rachi na'poasa uhjureria.

27 Puuua, ahpo kaawe e'rachi ihkokekamepua pu'kao, kaawe noonoikamekopua Eerusareni mochikameo, i'isaeri naewaturaеo, Riosi kaaweruma tuuyewari ahpo kipoteriopa, ahpo mochikachiami u'yepakao.

28 Neeea Eerusareni toowesapa i'ka no'o i'yetoa ku'iwao, wa'a o'iniao Ehpanyami siimania. Wa'ami simiyaio aamo ohjoekachi asisimania.

29 No'o wa'а Rooma aamo ohjoekachi asisooopua, tisia ahjachi e'ramenia Riosie Weratiamechio, no'o ku'imerikopua apoeo, aachin cheeka no'o nayewamichioopua Eerusareni Riosichi paparamео, aamo tisia kaawe erakoka cheriwema ki'yao, yooma tisia kaawe noonoikamewichioopua, ahpo ku'iwa uhjuretiao.

30 Riosichi poponiwao pipiniraopua tiameo, no'o neesetowa itajerenania Riosichio. Aamoo itanenania tiameo, no'o ahjama enepamichio Riosi

tehkiwachio, Riosie Weratiamechi mochtipuawichiopua, Riosi Riosiwari nakiwarie taamo ki'yae.

³¹ No'owichioo, Riosichi itapuapua tiame, pu'ka Uurea mochikame i'isaerio, ki Riosie Weratiame paparamoopua, ka'chi no'o yoramichiopua. Itapuapua Riosichio tiameo, pu'ka ku'iwa no'o i'toao kaawe e'raka uupuai-chiopua, Eerusareni mochikameeo, poponiwao pipiniwaopua tiameo, Eesusichi paparaka mochtioameo.

³² Itamitia tiame Riosio, kaawe e'raka no'o asimichio aamo mochikachioi, kaawe e'raka no'o resipumichiopua wa'ao, wa'a no'o enasoopua, kaawe erakoka pu'seriapuaichiopua wa'ao.

³³ Ta'iria mochiheraninia aamo iikachio, Riosichi kaawe erakokaopua aamo tatakoria cheriwekamekoopua. Wa'a teeresa naaju.

16

Pipiripi tuuwika teepoteniamie

¹ Aaata ootiamie Eewe tewaniamea, ku'we siminariamepua wa'a aamo mochikachio. Puuu oowitiamea, kaaweruma piinirapua Riosichio, tisia kaawe teeka tekipanakame, Senkeréa tiopachio.

² Kaawe uuka asitepuapua pu'kao, aamo mochikachi asisoo, te'ta Riosie Weratiamechi paparamechitia. Kaawe ku'ipuapua pu'kao yooma ihta nakiyae, ki ookapi ku'ikamekopua pu'kao, ahkasi no'ooiopua tiame.

³ No'o teepotekemitia wa'a mochikameo, Aakira, Pirihaopua tiame Aakira uupira wa'api, puuu na'paa, no'o ahjama tekipanakamepua, no'oo Eesusi Riosie Weratiamechi simiyame masitioio.

⁴ Puuu ookaa, tisia ahpo maaporichi te'teretokamepua no'owichioo. Pu'ka noonoria no'owichioo, cheriwema ki'yaninia pu'kao, yooma wa'ami ki i'isaeri ti'tiopachi mochikameopua tiame, cheriwema ki'yamenia tiame pu'kao.

⁵ No'o teepotekemitia tiame, Aakira, Piriha ta'perachi nanapawiamie, Eesusichi paparamie. Epeneto tewaniame teepotemitia tiame, Aasia weechi ohjoeme, puuupua pahchakamera paparakame Eesusichio.

⁶ Maaria teepotemitia tiame, aamowichioo tisia tekipanakame.

⁷ Teepotemitia tiame Aanroniko, Uunia tewaniame tiame, puuu na'pa no'o perekarichi kahtioio, no'o ahjama mochiriamie. Puuuu, weeweruma ti'tioepua Riosie Weratiamechio, ke'chu no'o Eesusichi paparoio, Eesusichi paparakame.

⁸ Naati teepotemitipua tiameo, Aampiasi tewaniame, no'o Paamira Eesusichio, ki teesa nakiwame.

⁹ Uruwano teepotemitia tiame, puuuu taamo ahjamao, Eesusi Riosie Weratiamechi tekipanakame. Ehtaki tewaniame teepotemitia tiamée, no'o aaata tisia kaawe e'ria.

¹⁰ Aapere teepotemitia tiame, tisia oowe e'riame tetewiniame Riosie Weratiamechio. Teepotepuapua tiameo, Arihtóuro ta'perachi mochikame.

¹¹ No'o teepotekemitia Erorioni tiame, no'o weewachi ohjoeme tijoe. Teepotepuapua tiameo, Naasiso ta'perachi tetejimara, Eesusi Paamirachi paparamie tiame.

¹² Naati teepotemitia tiame, Tirijena tewaniame, wa'a ikisa Tirijosa, na'pa puuuu, Riosie Weratiamechi tekipanakame. Teepotemitia tiame Peresira, piirechi ootiamie tisia tekipanakame Eesusi Riosie Weratiame Paamirachio.

¹³ Teepotemitia tiame Ruujo, weruma paparame Riosie Weratiamechi. Pu'ka Ruujo yeeyeraoi teepotemitia tiame, pu'kaonia no'o yeeyechitia tetewa.

¹⁴ Yooma i'ka teepotepuapua tiame: Asinkirito, Perekoni, Erema, Paratowa, Erema, yooma Eesusichi poponiwa tiame, wa'a ahjama mochikame.

¹⁵ Yooma i'ka teepotemitia tiame: Iiroroko, Uuria, Neereo tiame piinirama, wa'a ikisa Oorimpa, yooma wa'a mochikame tiame ahjama, Eesusichi paparakame.

¹⁶ Teepotaio, kaawe ahpo uuka teepotepuapua. Yoomahka i'wa tiopachi Eesusichi paparameai, yooma aamo teepotenapua tiame.

¹⁷ Kaawe aamo inatepuapua, ki aaata sewina aamo erapatemichiapua no'o aamo masiteriao. Ka'te keepumitia pu'kao, seesenu masitiamepua ki ka'karuma.

¹⁸ Puuua ahpoche ikotua nokayamepua, ki Riosie Weratiamechi nayewaniame. Ki te'ta pepeniameopua Eesusichi simiyameo, peenia chaachapaka masiteka wihkuiamepua.

¹⁹ Aamo Riosichi kaawe te'tereka mochitoao, ahkaoi yomachiami nane'reniame eemea. Wa'a aamo te'teriopa neeea tisia kaawe e'ramepua. Neeea aamoo, wa'api aamo te'teretojerame neeea, tisia aamo kaawe inatetoka ki aamo ruhjipuawichiapua ki ka'karumachio.

²⁰ Wa'a aamo te'teretosoopua Riosichio, Riosia Satanasio, aamo taarae tekeka weripateka, newitotemapua. Yooma aamoo, Apoe Riosie Weratiame aamo ku'ijeraninia, aamo ta'iria mochtomichiapua.

²¹ Wa'ami teepotenapua tiameo, Timoteo no'o ahjama tekipaname. Aamo teepotenapua tiameo, wahjachi no'o weewachi ti'tijoe: Ruusio, Aasoni, Sosipate tewaniame tiame.

²² Teresio tewaniameai, i'ka iyojura no'o iyoteteriaai, taamo Paamira Eesie aamo teepotenapua.

²³ Aamo teepotenachi Aakayoai, pu'ka ta'perachi kahtiamekane ehpeo, ahpo ta'perachi asikoame che'repatiamekapu puuua, aaata Riosichi paparame i'wa asipuameo. Aamo teepotena tiame Eerahto, i'wa mochiwachi toomi koparoari katewetoame. Aamo teepotenapua tiame Kuarató, Riosichiapua, taamo pooniwachitia tiiaime.

²⁴ Ehpeonia taamo Paamira Eesusi Riosie Weratiameo, ki nu'uti kaawerumari aamo teewejeraninia.

Riosi kaawerumataka nayeweniame

²⁵ Neeea taamo Noono tewekachi kahtiamemo, tisia kaawe e'riamepua, aamoo utewaeme aamo teetotiopua Eesusi Riosie Weratiamechi simiyame masiteniamechio; pu'ka Eesusichi simiyameo, ehkoriami mochiriameopua, ki tetewiriaopua pehjo,

²⁶ pu'ka ehkoriami mochiriame ki tetewiriao, taamoo ehpiami taawechi tetewika mochitoao, Riosie taamo tetewitetiapa. Ehpeo puuu Riosi ki wahjika kahtiamema, ahpo Taanachi paparamichio paajutenapua, yomatime wehjoarichi mochikameopua. Wa'a cheekame taamo Noono tewekachi kahtiamema ahpo ehkoriami na'nayewaturachi nayewaka iyotetekao ahpo Ehkoriami Iyotaperichio.

²⁷ Pu'ka taamo Noono tewekachi kahtiamemo, ahpoche te'ta peenewariameo, yomatime i'ka wa'a iintokamekopapua ahpo Taana Eesusi Riosie Weratiamechio, ki nu'uti iyoriwa teerepuamepua, ahkasi ki wahjamesi wa'a te'teretoka.

Wa'asi kajuyamenia i'ka iyotaperio. Cheriwema ehpeo no'o keepuriawichio.

Pahcha Simiyame Koorintio Iyojura

Teepotari

¹ Kúíraa, aamo Koorintio mochikame Riosichi poponiwa pipiniwa tiame. Paoro neea yooma aamo teepotiamea, wa'a Koorintio tiopachi te'teretoameopua. Ka'karuma mochikare eemea. Teemea yooma i'wa mochikamea, ka'karuma mochiwipua. Nee Paoroa, te'pa kahtiame No'no e'rarie, weratiame neea, Eesusi ahpo Taanachi simiyame nayewami-chiopua.

² Pukaepa neea, Sohtene iyoteraeo, i'ka iyotesa aamo uhjuramepua yooma aamo Koorintio mochikameopua wa'a tiopachio, te'ta Riosie Weratiame iintoriae piipakameo, Riosia aamo ahpo mochiwari iintapariao, ka'karuma apochi mochimichio paaekamepua, yooma aata wahjachi mochiwariopua tiame, ahpo Taana Eesusichi paparakameopua.

³ Neeea yooma amochio, taamo Noonoo tewekachi kahtiameo, Eesusi apoe Weerariaopua tiameo, tisia te'ta kaawerumari amochi teerejeraninia.

Ka'karuma te'terewa Riosichi

⁴ Neeea tisia cheriwema ki'yaka yasitoamenia Riosio, Apoe taamo Noonoo tisia kaawe iintoriopua amochio, aamoo tisia papariopua Riosi Taanachiopua, Riosie Weratiamechiopua.

⁵ Pukaepa taamo Noonoo tewekachi kahtiamea, tisia pahtewa ki'yakamepua amochio, ma'chiamie masitemichio ahpo tuuyewario, muuwaeme aamo aataopua, ye'kari aamo ki'yakamepua tiameo, aamoe wa'api ahjae pepenika ahpo ku'itopuawichio tiopachio, tiopachi te'teriamo.

⁶ Puuu Riosie aamo kiaretia no'o aamo masiteria Eesusichi simiyamea, amochi ikikamepua.

⁷ Wa'a te'teretosa eemea yooma ihta aamo ku'isiwaopua nakiwaeo, ahsieme teeretoma eemea aamo yekiyao, Eesusi enamia puuyeka mochi-tokaopua, apoe Riosie Weratiameopua.

⁸ Wa'a teetoka aamo mochitoipua Riosia, aamo piipateka neesetomeri puua, aamo ka'karuma piipakame mochitomichio, ki aata aamo ki kaawe iintorio tuumichio, Eesusi Riosie Weratiame enasoopua i'ka weechio.

⁹ Riosia pichiwa neesetomeri puua, Riosia kiisi wa'atia itipiamepua ahpo chiao, apoe iintokamekapaopua aamo paaekao, pirena mochitopuawichio ahpo Taanachio, Riosie Weratiame taamo Paamirachio.

Tiopachio poanatumiamie

¹⁰ Neeea aamo no'o Riosichi poponiwa pipiniwaopua tiameo, neea Riosie Weratiamee naewamea, pirena piiripichitia aamo inataka mochitojeraninia, kihta amochi nekakoka. Ohso kaawe pirena, Riosichiche kaawe inataka mochitopuapua, kaawe ahpo uuka, napati wa'achitia Eesusichi paparakapua. Ka'te aamo pirenatuka poanatumitiapua, ki napati aamo ahpo wa'achitia inatakoo.

¹¹ Neeea Kooe tewaniame ta'perachi mochikameeo, aamo nekakoka mochitoameko tuuyetiamenia, ki napati wa'achitia inataka mochitoamekoo.

12 Eemea poanaturario, chaachapatapua: “Neeea, Paoro na'naritoamenia”; ookapi wahjachia chaachapatapua: “Aaporokamera na'naritoamenia”; wahjachia chaachapatapua tiameo: “Seeja na'naritoamenia”; aaata wahjachia chaachapatapua tiame: “Neeea Eesusi Riosie Weratiamerakamera na'naritoamenia.”

13 ¿Te'ta Riosie Weratiame weerewaa, chi'wapamekonapua? ¿Paorokosanapu kurusichi mukukamea aamowichioo? ¿Paorochi paparakapa paatotiamekosa eemea naaju?

14 Kaawechupena neeea aamoo, ki aamo paatokamepua aaataoi. Neeea naatiche paatokamepua, Kirihpo tewaniameche, wa'a ikisa Kaayo tewaniameche tiame.

15 Pu'kache paatokame neeea, ki aaata noochi paparopa paatorio tuupuaichiopua.

16 Pichiwa paatokamenia tiameo, nape Ehtejana ta'perachiche. Wa'asi waanamio, ki aaata nane'renane no'o paatorio.

17 Apoe Riosie Weratiamea, ki no'o paatomichio uhjurakamepua. Neeea, Riosi ka'karumache nayewatumiache uhjuratiamenia, nape ma'chiame nayewaka ki te'ta peeniamechitia, ki te'ta machiwari iinuemechitiaopua tiame, ma'chiame pahtemichiopua ti'tijoerio, Riosie Weratiame kurusichi mukuriao, ahpo newipatepuawichio mukuriamekopua.

Riosi te'ta peenewari ahpo Taanachi tetewiteria

18 Eesusi kurusichi mukukame nayewatuwa ki pichikiamea, a'achepori tiame tetewamea pu'kao, kiisi kaawe te'teriamepua Riosichio. Wa'a te'tiamekapa puua, Riosi te'ta kokosarichi ruhjimeri puua. Nape teemea taamowichio Eesusi iintorio erakoameopua, Riosi utewarie newipatepuamepua, apoeche iinuekapapua ahpo utewari wa'a iinto-
miaopua.

19 Riosia Ehkoriaami Iyoterichio cheekamepua:

Pepeniwari ti'tijoerioopua,

kihta nateyame iintamania pu'kao, pu'ka pepeniwarirao.

Ti'tijoeri te'ta pahtewaopua,

kihtawichio kaawekame iintamania pu'kao,

ki ahjae noochi kaawe te'terepuawichioopua.

20 Wa'a teesoo ti'tijoeri te'ta pepeniwarirao, ¿ihtana nateka itipitanapua? Aaata te'ta pahtiamelai, ¿ihtanana nateka itipitanapua Riosiwichioo, ahpo te'ta pahtewarieopua? Riosia pu'ka ti'tijoeri te'ta pepenewario, pahtewariopua tiameo, ki ijinatarichitia tetewamepua pu'kao, pu'kao kihta nateyamekopua pukaoo, pu'ka ti'tijoeri tatakoriria cheriwepuawichioo.

21 Riosia te'ta inatamekapaopua, ki toarepua pu'ka ti'tijoeri apochi kaawe te'terepuawichioo, ahpo erakorieopua. Ohso kaawe ahpo kaaweruma tuuyewarie kaawe te'terejerakamepua ti'tijoerio, kihta natey-
achipua, apochiche pichikesochepua Riosichio. Nape ki ookapi ti'tijoeria, ki inatamechitia tetewarepua pu'ka Riosi e'rarioo, Riosi Taanarachi simiyameopua, Eesusichi.

22 Uurio ti'tjoeria, Riosi peenia ihsiwache tetewinariamepua, pukae ahpo pichiwatamichiopua Eesusio, pichiwa Riosichi eenakamekopua. Ri'rieko ti'tjoeria ahpo te'ta pepenewachi nane'renariamepua Eesusio, pichiwa Riosichi o'inia eenakamekoopua.

23 Nape teemea Eesusi Riosie Weratiameo, te'ta Riosichi eenameko tuuyamepua, pu'ka Eesusio taamo nehpuariwichio kurusichi mukukamekopapua pu'kao. Muuwaeme i'isaeri ti'tjoeria, ahpo tisia na'aretiachitia tetewamepua Eesusi kurusichi meritiamero, ki pahterimekapapua ehkoriaami iyoterio mukimio Riosie Weratiameo.

Muuwaame ri'rieko ti'tijoeria Eesusi iintoriao, itapiti ki inataka inataniamechitia tetewamepua pu'kao.

²⁴ Nape aaata isaeri ti'tijoeria, rieko ti'tijoeria tiameo, Riosi paajutewa apochi uukamea, Eesusi iintoriae aho tatakoria cheriwepuae, te'ta utewarieme tetewamepua Riosio, pu'kao tiameo, te'ta tisia peenewari iinukamekopua pu'kao.

²⁵ Ti'tijoeri ki inatarichitia tetewaniamea Riosi iintoriao, ohsotia epeche tisia peeneka iintotiamе machenakame puua, ki yomatiamе ti'tijoeri pepenewarichitia; Riosio ki maaewari e'reniame utewario, epeche tisia utewarikaitepua, ki ti'tijoeri utewarichitia.

²⁶ Wa'a tiachipao eemea, ka'chi erakomitiapua, kihta pepeni-amekaiopua, kihta te'ta machiwari iinuekaio, kihta weruma teerewae-mekaio, ki weruma te'tereka ti'tijoetukamekai. Riosi paaewachi enaniamea, kihta nakiyamepua yooma wa'a tiameo.

²⁷ Riosia taamo ahjachi pichikerioiopua, ki taamo weruma te'terewa ne'neka uukamepua, a'chi tiameoi taamo uukamepua, kihta machiyameoi. Riosia wa'a iintorepua taamo uukao, te'ta machiyame ti'tijoeripopua suuwe erapamichipopua, pu'ka aapoe aho inatarieo, kihtawichio kaawe eneriopua aho Riosie uupuameopua. Pu'ka te'ta weruma te'tiame suuwe erapamichipopua, ki weruma te'tiameraa uurepua, apochi ahjachi pichikekameopua, wa'a teekaopua weeweruma te'tiameopua, kihta nateyame aho nane'remichipopua aho Riosie uupuameo.

²⁸ Riosia ihpapaka tetewiniakamera apochi uukamepua, kihta nateyamechitia tetewiniame ti'tijoeri, pu'ka te'ta nateyamechitia ti'tijoerio, kihta nateyame enepamichio, apochi uupuameopua.

²⁹ Wa'a tiachio aaataai ki enamete Riosichio, aho kaaweruma tiiae kaawe eratemia Riosio, aho kaawe uupuawichipopua.

³⁰ Riosia aamoo, te'ta aho peenewae aho Taanachi iintapakamepua, aho Taana Weerariachi taamo te'teremichipopua, pukae taamoo, te'ta pipakame itipimichipopua tatakoriao, ahpowichio taamo poanatakapapua, taamo pejana natetekao.

³¹ Pukaepa: "Aata aho oijeranariamea, Riosichikamera aamo oijerapuapua, pu'ka Riosi iintoriauwichipopua aamowichioo", wa'a chiame Ehkoriai Iyoterichio.

2

Riosie Weratiame kurusichi meritiame nayewatuwa

¹ Pukeri amochi eenakai neeea, kihta te'ta machiyamechitia aamo nayeweka eenakamemia Riosi tuuyewario, ki aamo eerina erakomichipopua aamo no'o pahtemichioo, Riosio te'ta aho peenewae iintomia inatariaopua.

² Neeea ohso kaawe, tesiwa teeka aamo nayewekame neeea, kiisi tehki e'raka pahtemichipopua aamoo, i'ka Riosie Weratiamechi simiyameopua. Neeea i'ka Eesusiche aamo pejana meriretia kurusichi, nayewekame neeea, kihta seenu itapiti nayewakamemia pehjo.

³ Neeea ki nu'uti chachapia ihsika aamo nayewekamepua, majawia e'raka.

⁴ Aamo Riosichi e'enamichio nayewekaio, ki te'ta peeneka machiyamechitia aamo nayewekamemia, aamo oowe erapamichipopua, Riosichi e'enapua.

⁵ Wa'a iintokame neeea, pu'ka aamo Riosichi ahjachi erakoao, ki ti'tijoeri pepeniwari machiwarachi eenakame enemichiohua, pu'ka peenewario, ohso kaawe Riosi utewarichikamera eenakame enemichiohua.

Riosia Riosiwarié ahpó machitenapua

⁶ Nape epeche machiyameopua Riosichi simiyameo, wa'achitia epeche machiwamee, nayewiame teemea pu'kao, nape ki ti'tijoeri ma'machiwarichi eename, ki aata machiwari i'ka weeechi te'ta ya'yawichichi eenameoiopua, ki yooma taawechi yawichituka mochitoamechiopua.

⁷ Taamo te'ta pepenewa machiwari nayewaa, Riosichi eenamepua, apoe Riosikamera taamo masiteria, apoe taamo Noono. Puuu te'ta machiwaria, taamo Noono iintomo e'raria nayewame teemea, ahkasi ehpesiamopua noriwi teereria, taamowichio iintomiaopua tisiwá penia tiame.

⁸ Nape aataai ki pahterepua Riosi iintomiaio, waika taawechiami pa'pamiratuamea, pu'ka Riosi iintomia pahtekame enesaa, ki merimiipua taamo te'ta weruma tiame Paamirao, te'ta penia tiame teerewaameopua.

⁹ Ehkoriaami Iyoteria chiamepua:

Riosia yooma ahpokamera nakika mochikameopua,

aaataai ki nane'riamepua Riosio,

ihtanakoopua ahpowichio iintomia katewetiamé iinuekao,

aaataeoi ki inamuniaméhua,

Riosi iintomo e'rariao,

teesaoi ki inatamepua aataai,

Riosi iintomo e'rariao.

¹⁰ Pu'ka Riosi noriwi teereriachi simiyame, pu'ka taamo tetewiteme Riosia ahpó Riosiwarié, taamo aamo masitemichiohua. Puuu Riosi Riosiwarikamera nane'riamekapao, ahkasi yooma Riosi inatao.

¹¹ ¿Aatanakamera taamo nane'retapu inatao, ki teemeche wa'api? Wa'achi tiame Riosiai apochio, apoeche nane'riamepua apochio, apoeche ahpó Riosiwari.

¹² Teemea, Riosi Riosiwari kiatiaméhua, ki i'ka weeechi mochikame inatachitia. Riosia tamochi yahchakamepua ahpó Riosiwario, yooma pu'ka itapiti taamo ki'yariaopua pukae nane'remichiohua, kaawe taamo teetopua, apoe taamo e'rieriachitia.

¹³ Ki taamoé wa'api taamo inatae aamo nayewiame teemea, Riosi Riosiwari ku'iwa inatarie aamo nayewiame teemea, Riosichi simiyame masiteka, Riosi Riosiwariichi machename naera.

¹⁴ Nape ki Riosi Riosiwari apochi yahchamea, ki te'ta pahteka inamamepua ihtaoi Riosichi simiyameo, ki inataniame maayamekapapua pu'kao. Ki kajuyamepua Riosichi simiyame pahtekao, Riosi Riosiwari ku'iwa nakiyamekapapua, te'ta kaawe pahtemichioopua pu'kao.

¹⁵ Riosi Riosiwari iinuemea apochio, pukae iinuemehua apochio ahjae i'yemiaopua pahtewario, ahkasi tisia tehkitiaméoihua newitoka Riosichi simiyame; ¿aatanana ki kaawe tiio tuutarepua te'ta Riosi Riosiwario?

¹⁶ ¿"Aatanana ahsepari pahtetapua Riosi inatao? ¿Aatana masitetapua Riosio"?, wa'a cheeka iinatukiame Ehkoriaami Iyoterichio. Nape wa'a tiioi teemea, tamochi iinueme teemea, Riosi Riosiwari inatariopua, Riosie Weratiame inatao.

3

¹ Neeea poponi pipini tiame, wa'ami u'matoaionia, ki aamo Riosi Riosiwari iinuemechitia naewekamenia aamoo, aamoo oowera tijoechitia inatamekopua pehjo. Ohso kaawe nu'nuntichitia aamo masitekamenia Riosi Weratiamechi simiyame.

² Neeea aamo masitekao, kohja koaya koi'tekameka iintokamenia, aamoo ki ko'kome tiamekopaopua, pa'pamura koayao, we'wemerakapa pehjo eemea Riosichio.

³ Waika taawechio aamoo ikotuwa erakoka mochikoio, aamo ahpo nekumeka mochikoioopua tiameo, ki Riosi Riosiwarira iinuemekapa wa'a nokariame eemea, oowera ki Riosichi te'teriamiachitia te'tereriai eemea.

⁴ Iiweta aaata eemea, chaachapaka mochisaa: "Paorokamera na'naritoame neeea", piirea cheesaa: "Aaporo na'naritoame neeea", ¿ki oowera ti'tijoechitia chaachapanikosa eemea?

⁵ ¿Aatanana nee Paoroa? ¿Aatanana Aaporoaio? Teemea, oowera Riosie ajawatiamepua, pu'ka aaatae Eesusichi aamo paparariachie, Apoe Paamirachi.

⁶ Neeea Riosi naawesario, oowera echakamepua pu'kao; Aaporoa no'o echariao, neerotoekamepua pu'kao, nape weripatekao, Riosi iintokamepua pu'kao.

⁷ Wa'atiachio echayamea, nerotowiamea tiameo, ki te'ta ihsiamie puuuu, Riosikamera te'ta ihsiamepua yaupatekao, weripatekaopua tiameo.

⁸ Echayamea neerotoyamea tiame, ahpo wa'achitia nateyatamepua Riosichio, Riosi tehkiwachi tekipanamekapa. Yooma aaata tekipanamea, yooma pipiripi natetepuamepua Riosieo, ahpo kehkisa tekipanariao.

⁹ Teemea Riosi tekipanakiamepua, Riosi tehki yoorame; eeme Riosi keepuamea, waasapua, taamoo Riosi chiia echayachi.

Eeme Riosi chiia uukamea tiameo, Riosi kariwara enepakamepua, ki pusie teteiwame.

¹⁰ Neeea pu'ka kaario, Riosie uhjuratiamenia, pu'ka kaari nawatera o'inemichioopua. Aaata wahjachi tekipanamea, pu'ka Riosi kaari nawatera no'o o'ineriachi, nokayamepua werisipukao. Nape pu'kachepa, puuu no'o nawateriachi simitiamea Riosi karitekewachio, te'ta kaawe inataka simitemetepua, ki sewina tiame iintopuawichioopua, aachin tiame Riosi weranareriaopua.

¹¹ Puuu Riosi kaari nawaterachi no'o yahchariaopua, aaataa ki ko'rinametepua pu'kao, piirechi epeche kaaweruma nawatera o'inemiaopua wa'ao, ki'tiopa epeche kaaweruma nawateraopua wa'asio, ki Riosie Weratiamechitiaopua.

¹² Aaata pu'ka Riosi kaari nawaterachi karitakamea, naatieoi karitakamea, apoche o'roeo, apoche tataparasioeioopua, te'ta tehte tisia nateyameeioopua peenia tiame, yooma puuuu, anachameripua ahpo kosipuachi taawechio. Nape itapiti ki tehpe e'ramee Riosi kaarira karitekamea, itapiti ma'reeoi, tahku saawara chuhcheka mo'enekaoipua, oowera paaaoi chuhcheka mo'yejoyekaoi, kiisi kaawe siimeripua Riosie ahpo kateweniachioopua taawechio, yooma tajenamerikapa puuuu, Riosie katewerichio, na'ie tajenakamechitia.

¹³ Puuuu Riosi kateweri taawechio, yoomahka chaachapameripua, aachin noonowiria ahpo tekipanariaopua Riosi tioparachio, ihtanae teetoka werasiriaepua pu'kao. Puuu itae Riosi tiopara ahjae neteniamea, taamo Riosichi simiyame taamo masiteniamepua, ti'tijoeopua ooweroopua tiame. Yooma taamo masiteriaa, Riosi katewia na'ichi, u'matokameka ikimeripua, Riosio wa'a iintoka ne'nemerikopua, aachin tiamera tehpe e'ramekopua.

14 Wa'a na'ichi u'matoka ki tajakame ahpo Riosiwichio iintoriao, kaawe iintokame tewapuamepua Riosieo, te'ta yorapuame puuuu Riosieo.

15 Nape ki kaaweruma machenasoopua ahpo iintoriaopua Riosiwichioo, kiisi kaawe yorapuamepua Riosieo, yooma wekatemeri puuuu ahpo kaawe yorapuao. Nape puuuu kihta kiatiaio ahpo kiapo tuutiameopua, Riosi ahjama yasimeripua, nape ki yooma ahpo kiapo tuutiame teereweka.

16 ¿Ki nane'riame eemea aamoo, Riosi kariwaraka te'teriamekopua, amochi kahtiamekoopua Riosio, ahpo Riosiwarie?

17 Riosi kariwarachio, ki nu'uti iyoriniamepua. Pukaepa aaataoi Riosi kariwao, kiisi iyoriniame iintosoopua, tísia kokosa saaetemeri Riosia.

18 Ka'te aamo wisikuemua, noriwi aamo ki aaata tetewachi na'ara ihsikao, ki aamo na'ara ikimio e'rakaopua. Wa'a erakoame ti'tijoeria, ki Riosichi ahjama te'tiamepua, wa'a iintonaresaa aaataa, ahpo wa'api wisikuamepua. Te'ta peenewa machiyame enenariamea, toimetepua wa'a eraniameo.

19 Puuu wa'a eraniame machiwaria, ki inataniamepua Riosiwichioo. Wa'a teeka inataka naewaniameo, Ehkoriai Iyoterichio chaanipua: "Riosia te'ta ahpo pepenia erakoameo, noriwi ki kaawe nokaka Riosie ki ahpo kokosapuame erakoameo, ahpo wa'api wipicharichi ruhjitiai nokayamepua."

20 Pirenachi Iyoterichio, chaanipua tiameo: "Apoe te'ta Paamiraa, nane'riamepua yooma ti'tijoeri inatao, yooma pu'ka oowera ti'tijoerichitia inatao, ki ijinatari tetewamekopua pu'kao."

21 Pukachipa ki aaata ahpo oisa e'remetepua, aaata paikapi apochi poanataka i'tonarekaopua, wa'a tiame inafaniamea, ti'tioeche inata puuuu, ki Riosi. Yoomahka teeme Riosichi simiyame nayewatuamea, napati teeme wa'achitia kekechuma tiaremichio ajawatiamepua Riosieo, napati taamo ku'itomichioopua aamo masitekao, yooma Riosi chiiao, kaawe pahdeka inamumichioopua.

22 Yooma teemea no'ochitiao, Aaporochitiao, Peerochitiaopua tiameo, wa'achitia i'ka wa'a chiame, nayewiamepua: i'ka wehjoarichi simiyame ikiniameo, ahjarichi simiyame nayewaniameo, wahjipaniamechi simiyame nayewaniameo, ehpe taawechi teetoamechi simiyame nayewaniame, wahka ihtoriachi ikipuamechi simiyame nayewaniame tiame. Yooma ikachi simiyame taamo aamo nayewesiaa, aamowichio kaawe teeremichio puuuu.

23 Pu'ka wa'a teetoame neeea amochio, aamoo Riosie Weratiamechi enepariopa. Ehpeo eemea, Riosie Weratiame ijinuwarapua, Riosie Weratiamea, Riosichi eename.

4

Eesusie ajawatiame tehkiwara

1 Pukaepa eeme Koorintio mochikamea, oowera Riosie Weratiame ku'yamechitia, taamo tetewimete eemea, i'ka ehkoriai Riosi iintomo e'raria, taamo masiteka nokisiamero, pu'ka Riosi noriwi teereweriaopua pukeri o'iniaio i'ka weee yasipoio.

2 Aaata ihtaai neesetowetiamea, iyorika neesetometepua ahpo neesetoretiao, kiisi se'wi teetoka.

3 Nape aaata no'o tehkiwa ki kaawe no'o neesetoame teewasoo, kihta a'chi e'ramenia wa'a chaanetiaio. Nooeoi ki nooe wa'api no'o kaawetame tiipaopua, no'o tehki yoorariaopua Riosiwichioo.

4 Neeea no'o tehkiwa kaawe neesetoe e'raio, seenekachioi ki kaawe teetokameoinia itachioo. Nape Riosi cheemapua ki kaawe no'o iintorioo.

5 Pukaepa eemea ki ikanati na'ara chaachapamete aataaoio, puuyepuapua pehjoio ohso kaaweo, ahkasi Apoe Paamira Eesusi eenachioi-siopua, yooma aataa tijoe noriwi teereriaopua ma'chitapuachioo. Waika ihtori taawechi Eesusia, yooma ti'tijoeo ooweruopua tiameo, ma'chitamapua pu'kao, ka'karuma inatari yoorarioopua ki ka'karuma inatari yoorariooiopua. Waikao Riosia pu'ka ihta inataria taamo ne'nesapaopua, taamo pipiripichio, apoe chanimapua waikao taamoo, kaawe iintorioo ki kaawe taamo iintoriooiopua.

6 Pukaepa eemea no'o Riosichi poponiwao pipiniwaopua tiameo, pu'ka aamo no'o masitewakamera na'naritonareriao, Aaporo masite-waoi na'naritonareriao, kiisi kaaweko aamo tuuyamenia Riosiwichioo. Taamo Noono tewekachi kahtieme chiia na'naritopuapua ohso kaawe, pu'kakamera masitia pepenipasika, Apoe tewekachi taamo Noono cheeria, Ehkoriai Iyoterichio. Apoe taamo Noono tewekachi kahtieme, aataaoi ki ipaka tetewijeranipua, aataao te'ta kaawerumachitia tetewikao.

7 ¿Aatanana muuua ki aataae aamo masitetiame eramichioo? ¿Ihtanakosa te'ta penipakamemua ki aataa masitetiameeo? Aataae kiatiame enesaamua aamo penipario, ¿achini iikai aamo oisa e'ramemua, amoe wa'api ki aataae penipakamechitia?

8 Muuwaeme eeme Koorintioa, yooma aamo nakiyaeopua, pochipakame eemeapa wa'asio, paarasateka mochikame eemeapa wa'asio. Ehpeo eemea te'ta yawichika te'teriapao, kihta nakiyame eemea taamoeo, Riosichi simiyame nayewaniameopua. Puuu aamo te'ta yawichika te'terewao, ¿tisia kaawe enemiiopua, te'pa tewekachi Riosi ye'karichi enesoo, wa'achi mochimii teemeai waikao aamo ahjamao, Riosi ye'karichio!

9 Teeme Riosie ajawatiamea, te'ta aiwarichi taamo toatiame maaenania, wahjiparichi uhjuratiameka teeka, ki aamochitia ta'iria mochikamechitia. Teemea yooma ti'tijoeio, tamochi ne'niame saarena teemea, ahkasioi Riosi ku'iwarioopua tiame, tewekachio.

10 Teemea Riosie Weratiamechi simiyame nayewatuamekapao, ki jji-natamechitia tetewiniame Koorintio mochikame ki Riosichi paparameeo, nape aamoo ¿tisia paarasarichi inataka mochitoameo, ¿tisia peenewari machiyamechitia tetewiniamepua pukaao. Teemea kihta paarasariakapao, kihta pepeniamechitia tetewiniame teemea paarasari na'poamichioo, nape eemea ¿tisia pepeniamechitia tetewiniamepua pu'kawichioo. Teemea ipaka tetewiniamepua, aamoo ¿tisia iyorika tetewinioioopua.

11 Teemea ahkasi ehpeoi wa'api teetoame teemea ¿tisia aiwakao, toore aiwasikaopua, parae aiwasikaopua tiame, wa'wakiraioi ka'karama waki-raeka, taamo wepiwa aiwasikaopua tiame, kaarioi ki iinueme teemea.

12 Taamo ko'komiao, tamoe tekipanaka koayamepua tiameo. Na'aretiai teemea, ka'karuma nayewaka nehjiameteemea. Na'ara yoojoratioo, oowera anachame teemea, kihta iintoka.

13 Taamo aataa ki kaawe chaanesooio, kaaweruma nayeweka nehjiameteemea pu'kao, kaawe e'reka katewaka pu'ka ahjamao. Teemea, kasarachitia tetewiniamepua. Teemea, ti'tijoeio ohchorewachitia teeweniamepua, kihta kaawewichioamechitia. Wa'a teeka tetewiniame teemea, ahkasi ehpe taawechiamisio.

14 Neeea i'ka aamo cheeka iyotiao, ki no'o tesiwe e'repuawichio chaaninia, ohso kaawe aamo tuuyeka chaaninia, no'oo aamoo, no'o tatanachitia nakiyapa.

¹⁵ Eemea wa'a Koorintio mochikamea, ahkasioi piire miiri ma'masitari iinueme enetariareoipua, nape te'ta aamo noonoka e'rame masitaria, neecheepua. Neeea, aamo noonoka iintokamepua, Riosi newiparichi u'pakao, Riosie Weratiamechi simiyame amochi i'yetokaopua aamo masitemia, Eesusichi paparame enepamichioipua.

¹⁶ Pukaepa neeea aamoo, no'o teetoachitia mochijerania.

¹⁷ Pukaepa wa'ami aamo uhjurekania Timoteo, taamo Paamirachi te'terewachioipua pu'kao, no'o taanachitia tetewame, te'ta tisia nakiyamekapania pu'kao. Puuu ihsimapua eenechi aamo inatepatekaopua, no'oo aachin teetoamekopua Riosichio, Eesusichi te'ta paparapa neeea, yooma ti'tiopachiami masitesikaopua.

¹⁸ Aaata wa'a aamo mochikachi mochikamea, aapoeche te'ta masitari ahpo maayamekatapua, ahpokamera weruma erakokaopua Puuu wa'a erakoamea, ki wa'a no'o enamio maayamepua terimia,

¹⁹ nape neeea wa'a eranioio, ku'we wa'a enamitepua, no'o Noono te'pa kahtiame wa'a erasoo. Waika wa'a enasaonia, iinatukemania pu'kao, ahpo weruma erakoameopua, ihtana utewarichi wa'a nokayamekopua, pu'ka kiisi kaawe nokiwame masitekaopua.

²⁰ Nape aaata te'ta Riosi ye'karichi te'teretoamea, ka'chitia wa'a tiame masitemii puuuu, ohso kaawe Riosi te'ta nakiya aamo masitemii puuuu, aamo te'teretojeraopua Riosi ku'iwariopua utewarie.

²¹ ¿Aachin teeremia no'o enajerame eemea wa'ao, aamo kaawe e'reka no'o asiwa, aamokosa no'oo, te'ta utewaeme aamo terimia?

5

Suwepori nokiwa peereitari

¹ Wa'a eemeai pichiwa ki nu'uti suwepori ihsiamae aaata inamukame neeea, ahkasioi ahpo noono uupirao, uupiemekatapua. Pu'ka wa'a tiameo, aaataai Riosi ki iyoriameai, ki nu'unti suweporika tiame tetewamepua pu'kao, aaataoi aapoe wa'a tiameo, kiisi nokiwamekopua.

² Eemea wa'a nokiwameo, yuwesimetepua pu'kao, ma'chipamete eemea pu'kao, wa'a tiopachio.

³ Neeea, ki wa'a kahtiameainia, wa'a kahtiaitenia no'o inatarieo. Neeea wa'a kahtiamee no'o inatarieo, e'rakame neeepa ihtana yorapuameopua pu'ka tisia suwepori iintokameo. No'o wa'a e'rariaa, no'o Paamirae Eesusi wa'a e'rakamenia.

⁴ Neeea wa'a aamo napawiriachio, wa'a kahtiaitenia no'o inatarieo, wa'a kahtiaitepua tiameo, Eesusi Riosi utewariraa, pu'ka suwepori iintokame katewepuawichioopua.

⁵ Wa'a teesoo eemea, pu'ka suwepori iintokameo, yoomahka napawinasapa wa'a tiopachio, ma'chipapuapua pu'kao wa'a aamo tiopachio, saupuaichioopua wa'ao, wa'a tiopachi ki kaawe nokiwameopua. Satanasichi uhjurapuapua pu'kao, kokosa aiwamichioopua ahpo iintoriawichioo.

⁶ Eemea weruma aamo erakoio kiisi wa'a noonoimeriko chaachapaio, ¿achini iikai amochi reesiseka eemea pu'ka ki nu'uti suwepori noonoiwao? Puuu wa'a aamo noonowiraa, kiisi kaaweruma puuuu. ¿Kiisi nane'riamekosa eemea naaju: "Rewarurao, teesa yahchetiamekoipua paatusichio, yomatiaeme a'potiamekopua pu'kao"?

⁷ Wa'a teesoo pu'ka ki kaaweruma rewarurao, ma'chipapuapua pu'kao, ki nu'uti mehtaka amochi na'atamerikopua. Aamo ma'chipasoopua pu'kao, piipakame itipima eemea waikao, weemera paatusie ki rewarurae takaritaniamechitia, Semejenato pahkochi koi'wameopua. Eemea takari

ki rewaruraemekatepua, Riosie Weratiame aamo pejana mukuriopua aamo tatakoriira piipatekao. Puu Eesusi Riosie Weratiame meritiamea, po'wa enekamepua Semejenato pahkokoioipua, pu'ka iintoria inatepasiwa nokisiame teemea, ahkasi ehpe taawechemi ihtoriwa, teetoachioipua.

⁸ Pu'kao teemea Semejenato pahko ko'ioio, Eesusi iintoria taamowichio inataka nokimete teemea, Eesusio te'ta pichiwa taamo tatakoriira piipateria erakokaopua, po'wachitia taamo tatakoriira pejana meritiamekopua pu'kao. Teemea Eesusi iintoriaeao takari ki rewaruraeme itipikameka tiame teemea waikapao, yooma puhjetiapa teemea Eesusieo, ki kaaweruma rewaruraopua.

⁹ Piirechi iyojura aamo uhjureriachiopua chaania, ki pirena aamo te'teremichio, te'ta suwepori ki ka'karuma nokayame ahjamaopua.

¹⁰ Wa'a cheekaonia iyojurachio, ki aamo ki nayewemichio cheekamenia ki ka'karuma nokayameo, pukaeeo norikame mochiniamekapa teemea, naatichitia nokiwamepua: ki ka'karuma ikotuwa erakoniamechio, ichikoniamechio, ri'riosiwachi paparaniamechio. Yooma pu'ka ti'tijoerichio poanatumariame enesaa teemea, puuyameriai teemea i'ka wehjoarichio.

¹¹ Naatiche aamo poanatumichio chaanekamenia aamoo, aaata Riosichi poponiwako tuuyameoio pipiniwako tuuyameoioipua tiame, ki ka'karuma nokayamechi, i'kachitia: suwepori nokayame ti'tijoechi ooweru tiame, te'ta ahpoche erakoame ti'tijoechi, te'ta itapiti ri'riosiwa paparamechi, na'ara chaachaparichi, na'nawajiamechi, i'ichikoamechi tiame. Aataai ki ahjama te'terepuapua pu'ka wa'a nokayame ahjamaopua, kiisioi ahjama ko'kopuaopua.

¹² Nape ki Riosichi paparamepua pehjo, kihta chaania pu'kao, aamo napawiriachi enapoio. Pu'kao aamo nayewesopa Eesusichi simiyameo, Riosi apoe iikachi nayewemeripua pu'kao, kaawerumachi enepamichio pu'kao.

¹³ Aamo wa'api naanapawiachio, aaata ki kaawe iintosoopua wa'ao, eeme wa'api ma'chipapuapua pu'kao.

6

Riosichi paparama, aapoe wa'api ahpo nekakoria

¹ Aata eeme aamo Riosichi poponiwaa pipiniwaa tiame, itapiti ki kaawe iintotiamete katewenariaa, ¿achini iikai ki Riosichi paparaka mochitoame peereirachi uumpame eemea aamo katewemiao, aamoe Riosichi mochi-toame wa'api, kateweme tiiai pu'kao?

² ¿Ki nane'rena eemea wahka ihtoriachio, Riosie piipatetiameo, i'ka wehjoarichi mochikame katewemerikopua? Wa'a teeremeri enesaa eemea, ¿ki'tiarekosa eemea amochio, aaata aamoe wa'apio ahpo katewemiao, teesa ki kaawe nokitiameoipua?

³ ¿Ki nane'rena eemea taamo Riosichi paparama, ahkasi Riosi ku'iwarioi ki kaawe iintorioo, katewemerikopua? Wa'a teeresoo, ¿ki epeche tiame ohjoare eeme wa'api aamo katewemiaopua, i'ka weechi mochikaiopua pehjo?

⁴ Waikao, ¿aatia seesenuchi siimpata eeme aamo katewemiao, kihta katewepua iinuemeopua aamo tiopachio?

⁵ ¿Ki suuwe erakona eemea wa'a nokaka? ¿Ki'tekosa naaju amochio piiripioi, amochi ki kaawe nokakameopua katewemerii?

⁶ Nape eemea wa'a te'tiamekatepua, sewinachi i'topapua aamo katewepuawichioo.

⁷ Puuu aamo wa'api Riosichi poponiwa pipiniwaoiopua tiameo, ahpo wenejika mochiwamea, kiisi kaawe tiamepua Riosichio. Puuu ahpo wenejika mochikamea, te'ta ki kaawerumachi komina teetoamepua, kihtawichio kaawekamepua. ¿Achinikai ki anachame eemea ohso kaawe: aamo ki kaawe yoratioiopua, itapiti wisikueka ichikone tiaiiopua?

⁸ Ohstia eemea wa'achi iintoamepua na'ara yorakao, ichikuame eemeai pu'kao, wisikuekao, aamo poponikooipua wa'apio, aamo pipinioi.

⁹ ¿Ki nane'riame eemea, aaata ki toakamekoopua ahpo suwepori nokayao, kiisi Riosi ahjama mochimerikoopua pu'kao? Riosi ki nakiyaa nokipuaichioo, ihjipua: kuunara ahpo uupio, ki piirechi oowitiame ahjama suwepori nokawa, uupiraoui ahpo kuunao ki piirechi tijoe ahjama suwepori nokiwa; itapitichioipua ahpo riosietaniameoi; aaata oowitiame ahpochitia oowitiame suwepori nokiwameoi; aaataoi tijoeai, ahpochitia tijoe ahjama suwepori nokiwameoi;

¹⁰ aaata ichikoka pu'seriameoi; ahpoche iinuepua weemuameoi; aaata nawajika pu'seriameoi; tisia na'ara chaachapameoi aaatao; ki ahpo wenejipuaawichio nateteniameoi. Yooma i'ka wa'a tiame nokayamea, ki uupuamepua Riosieo, ahpo ye'karichi mochimichioopua.

¹¹ Aaata eemea, wa'achi nokayame eneriaipua pukerio, nape Riosie Weratiame aamo tatakoriawichio pejana mukuriopao, eemea papakotiame itipikamepua tatakoriario, piipakame wa'asi. Riosia aamoo, ahpowichio poanatakamepua. Puuu ki iyoriria amochi petereriamea, yooma cho'wetiamie itipiame eemea, Riosi Riosiwarioe.

Piipari eenepaniame weerewachi

¹² Aaata eemea chaachapamepua: "Neeea no'o iintonario, ahkasi no'o iintonaria iinueme neeea no'o iintomia iintonaresaa." Wa'a tiamepua tiiao, nape ki yooma taamo yoranarewa, kaawerumakaite puuu. Pukaepa kaawe taamo inateka ihsimete teemea itapiti taamo iintonario.

¹³ Taamo weerewaa, ihtaoui taamo itaniamepua, nape ki yooma taamo weerewa itaniae, nokisimetepua. Wa'a nokiniamea, ahpo weerewa e'rarie wa'api ye'kaniamepua, ki Riosi nakiyachitia teetoniamie.

¹⁴ Teemea mukukaio tewekachi taamo Noonoeo, Eesusi taamo Paamira ahjateriachitia, wa'achitia taamo ahjatemapua taamooi.

¹⁵ ¿Ki nane'riame eemea aamo weerewao, Riosie Weratiame weerewarakopapua tiameo? Wa'a tiame enesaania Riosie Weratiamechio, ¿iinuenenane no'o suwepori iintomia ooweru ahjamao? Ka'íi, ka'chitia.

¹⁶ ¿Ki nane'rena eemea, oowerua ahjama suwepori iintokamea, piiripi weerewa wa'api enepamekopua? Wa'a chiiame Ehkoriai iyoteria, eee cheeka: "Ooka weerewakaipua, piiripi weerewa wa'api enepamepua."

¹⁷ Wa'achitia taamo iikaai taamo Paamirachi enepakao, wa'achitia piiripi wa'api iikachi enepamepua, Riosi Riosiwarioe, Riosi Riosiwarioe wa'api.

¹⁸ Ikicha enepamitia eemea suwepori nokiwamechio. Ihta tatakoriamea aaataeo, ma'chi ahpo weerewachi iintoniamepua, nape suwepori iintokamea, ahpo wa'api weerewa na'atamepua, ki ahpo wa'api iyoriapapua, ahpo wa'api weerewao.

¹⁹ ¿Ki nane'riamemua aamo weerewao, Riosi Riosiwari ohjoerachioopua, Riosie aamo kiatiamie weerewachi? Aamo weerewaa, ki aamo piineriwichio weerewara puuu,

²⁰ natekachi taritiamekapa muua Riosi Taanaraeo. Pu'ka Riosi ahpo Taanara iintoriawichio aamowichioo, iyorika mochtomeri eemea Riosio, yomatiamie aamo weerewa ihsiwae.

7

Nenewiwachi simiyame tuuyewari

¹ Ehpeo eeme no'o inatukeria iyoteka, nehjiamane. Pu'ka aamo te'teria no'o inatukeriaio, ki nenewinia nahki eemea ohso kaawe.

² Nape tijoe ki anachame enesaa ooweruwichioo, ooweruoi ti'tijoeuwichiooi wa'achitia, ki suwepori nokipuaichioopua, ohso kaawe nenewiwa kaawepua. Epeche kaawepua tijoea, ahpo uupiche ahjama yasiwaa, ki piirechi oowitiame ahjama tiame; oowitiameai wa'achitiaio, piiripi wa'api kuunaeka yasimeripua.

³ Uupiraa, ki ahpo wa'inametepua ahpo kuunachio, wa'achitia kuunaraai ahpo kiametepua ahpo uupichio,

⁴ uupira weerewaraa kuunara iinuwarakapa, kuunaraai ahpo weere-wao, ahpo uupi iinuwarakopapua.

⁵ Itapiti weruma simiyame Riosi ahjama nayewameri enesaa, weeka taawe ihsimeri enesaa Riosi ahjama naewakao, toipuapua pehji aamo uupichi ihsiao kuunachitia. Neipa kajasapa aamo Riosichi nayewao, eenechi nokisipuapua pu'kao seenekachi riaorósia, ki aamo anachatekao, ki kaawe aamo iintotemaopua.

⁶ Ihji no'o cheemiaa, nooe e'rejerapua, ki Riosie yachatiame nuurari.

⁷ No'ochitia ki neewikame enesaa, kaawe enemii eemea, tisia aiwaniachi teetoniamekopapua taamoo, ehpe taawechimio. Nape Riosia ki yooma taamo wa'achi te'teremichio ki'yamepua. Aaata teemea neewimichio kiatiamepua, aaata piireo ka'i.

⁸ Ki neewikameo pehjiio, kunamukukameoipua tiameo, uupira mukukameoipua tiame, ki nenewisaapua epeche kaawe enemiiipua noochitia.

⁹ Nape ki anachame enesaa neewinariaio, neewinia nahkipua ohso kaawe, ki neewinarewae suwepori iintomichioopua.

¹⁰ Nenewikameo chaanenania, nape ki nooe e'rachi, Paamira e'rachi chaanenania pu'kao. Uupiraa ki toimetepua ahpo kuunao, kuunaraai ki toimetepua ahpo uupio.

¹¹ Ahpo kuuna toakamea, piineri yasimeripua; ki piineri yasinariaa, eenechi ahpo kuunama yasimeripua.

¹² Wahjachi nenewikameo no'o chiaa, ki taamo Paamirachi eenamepua. Aaata uupira ki Riosichi paparamo enesoopua, nape ta'iria kahtiamo enesoopua ahpo ahjamao, ki toimeri kuunaraa pu'kao.

¹³ Uupiraa ahpo kuuna ki Riosichi paparamo enesoo, nape ta'iria kahtiamo enesoopua ahpo kuuna ahjamao, ki toimetepua ahpo kuunaoi.

¹⁴ Aaata nenewikaio neipao, Eesusichi pichikesoopua kuunarao ooitameo ka'i, nape ooitameo ta'iria kahtiamo enesoopua ahpo kuunamao, ki toimete kuunaraa ahpo uupio. Wa'achitia ooitameai, ki Riosichi paparamo enesoopua ahpo kuunao, nape ta'iria kahtiamo enesoopua ahpo ahjamao, ki toimetepua tiameo ahpo kuunao.

¹⁵ Nape aaata neewikame ki Riosichi paparamo ahpo nenewiwao sa'runanaresoopua, Riosichi paparamo, reesisepuamepua sa'rupuawichioo ahpo nenewiretiaio. Aaata Riosichi paparamo ahpo reesisesoo poanatuwaichioo, kihta ki kaaweruma iintokame tetewipuamepua Riosieo. Pu'ka wa'a tiameo, Riosia reesisiamepua pu'kao, ki nasiwaka mochtitopuawichioopua.

¹⁶ Puuu uupira Riosichi paparamo, ki toimetepua ahpo kuunao ki paparamekopapua Riosichio, pu'kao seenekachio paparamerikooipua Riosichio, ahpo uupie ku'itiaopua. Wa'achitia kuunaraai Riosichi paparamo

enesaa, ki toimetepua ahpo uupio ki Riosichi paparopao, seenekachi kuunarae ku'itiaopua ootiaimea, paparamaopua Riosichio.

17 A'chi tiiachioi aamo nenewikame teerewachio, kaawe teetoka mochi-topuapua, Riosie ku'iwarieo, a'chi teeka kaaweruma aamo yasitoriaopua ke'chu aamo paenioi Riosieo, wa'api te'teretoka mochitopuapua Riosichio. Pu'ka masiteka teetoamenia yomachi ti'tiopachioapua.

18 Aaata siichitepuwetiamie enesaa Riosie paaetiaio, kihta ki kaawe tiame puuua Riosichio. Ki siichitepuwetiamie enesaa Riosie paaetiaio, wa'a tiaimua kaawepua, kii siichiteputiamekai.

19 Riosiwichioo, aaata siichitepuniamieo, ki siichitepuniamieo, kihta nateyamepua Riosi kaawe te'terepua, Riosiwichioo te'ta nateyameraa, ahpo nuurari chiiakamera e'weniamerapua.

20 Yooma aamo te'tereria ke'chu paeniai Riosieo, ka'chi tiamepua Riosiwichioo.

21 Tijoea ooweru tiamea, puhkuchitia mochikame enesaa Riosie aamo paaetiaio, ka'chi tiame puuua Riosiwichioo. Aaata puhkuchitia mochikamekoio ki puhkuchitia mochikoio, puhkuchitia yasinareesaa Riosichio, kaawepua, nape sa'rukame yasinareesaa ki puhkuchitia mochiwao, kaawechipua tiame.

22 Puu puhkuchitia Riosie paaetiapao, sa'runatiame itipiamepua tatakorio, puuua waikao, Riosie Weratiamekamera ihsika yasitomerikapapua, wa'apitia puhkuchitia yasitoaiopua. Puu ki puhkuchitia yasitoaiopua, Riosie paaetiapaopua, ki puhkuchitia oiiaiopua, Riosie Weratiamechi puhkuka tiamekaitepua, Riosi yooreka yasitomerikapapua wa'asi.

23 Apoe Paamirao taamo taripariopao, apoe Paamiratero mochitomeri teemea, pu'kachewichio yorakeka, ki tijoeekamera taritiamekapa.

24 Waikao poponiwa pipiniwaa tiame wa'a teeresoo, ta'iria mochitopuapua Riosichio, ki se'wika ahjachio, puu pukeri aamo teeriaio, ka'chi tiamepua Riosichio.

25 Ehpeo, ki nenewiamie pehjichi simiyame nayewamane. Ki nenewiamewichioopua pehjo, kihta eetiame tuuyeniamenia no'o Paamirae Eesusieo, nape no'o e'rachitiao chaniamania.

26 No'o e'rachitiao, yooma aaata oowerua ti'tijoeai, wa'apitia ki nenewika itipisaa kaawe enemiipua, ki teesa kokosa tiame simiyame teetoamekopa ehpe taawechiamio.

27 Pukaepao uupieme enesaa, ka'te toimitiapua. Ki uupieme enesaa, wa'atia itipiuapua.

28 Aaata ki neewiai neewisaa, ki tatakori puuua. Nape aaata neewikame mochikamea pu'ka aiwari eenoio, tisia kokosa teeremeripua. Pu'kao ki tisia aiwamichioo wa'a e'ramenia, ki nenewikame mochisaa epeche kaawe enemiopua.

29 Poponiwa pipiniwa tiame, kiisi mehka toio tuuka chaaninia tisia kokosa aiwapuameo. Ehpe waanamio uupiemea, ki uupiemechitia mochisaa kaawe enemiipua.

30 Puu tisia naarakomeria, ki naarakosaa kaawe enemiipua. Puu kaawe erakoamea ehpe taawechio, ki kaawe erakoamechitia te'teresaa kaawe enemiipua. Puu itapiti tarakamea, ki tarakamechitia teeresaa kaawe enemiipua.

31 Aaata i'ka weechi paarasarika yasitoamea, kihta ahpo paarasatiachitia, ahpo tetewisaa kaawe enemiipua. Wa'a erakoka mochitomete teemea, ehpe taawechiamio tisia aiwaniachikopaopua. Wa'a te'teretoka

ohjoemete teemea, yooma i'ka wehjoarichi paarasatetiameopua, kiisi mehka teetoamekoopua kihta itipimerikopua kajuka.

³² Wa'a aamo chaaniame neeea ka'chi teeremichioopua aamoo, wa'a ikiwame taawechiopua. Tijoe ki neewikamea, ahpoche inateka yasitomeripua, Riosikamera kaawe eratepuawichioopua.

³³ Tijoe neewikamea, ahpoche ahpo uupima neesetowa teetomeripua, itapiti nakiya i'yesika. Riosi kaawe eratewache teetomeri puuua, ahpo uupi tiame.

³⁴ Oowitiame ki neewikamea, Eesusi Paamirachiche simiyame neesetomeri puuua, Riosikamera kaawe erateka. Nape aaata ootiame neewisaapa, ki Eesusi Paamirache kaawe eratemeripua, ahpo kuuna tiame kaawe eratemeripua.

³⁵ Ihji no'o chiiiaa ki teesa kaawe teeremichioopua amochio, ki utewaeme aamo nuureka chiiamenia i'kao, ki te'ta tehki aamo teetomichio chiiamenia aamo Riosi tehkiwachi nokisiachioopua, ahkasi tisia aiwari taawechi asiyachisioopua.

³⁶ Aaata ki anachame ahpo neewimiao, aaataoi ahpo u'matoame erasaoipua ahpo neewimiao, neewimeripua neewinariaa, ka'chitepua neewikaio, ki tatakorikopa.

³⁷ Aaata ki neewika pu'seriame, piineriche ohjoenariamea, kaawepua wa'a e'rai.

³⁸ Wa'a teesoo taamo aiwamiachi teetoachio ehpe taawechiamio, aaata neewinaresaa kaawepua, nape ki neewinaresaa epeche kaawepua.

³⁹ Neninianiamechi tiameo i'ka chanimane. Uupira Riosichi paparamea, ahpo kuunachi ihcheka yasimetepua, ahkasi ahpo kuuna mukuyachisi. Ahpo kuuna mukisoo puuua, na'sokame itipiamepua ahpo kuunachio, kaawe neewimeripua piirechi ahjamao neewinaresaa, nape Riosichi paparame ahjamache tijoe.

⁴⁰ Nape noochio e'ramenia pu'kao, ki eenechi neewisaapua, epeche ta'iria yasimeripua, Riosioi wa'achi e'rameko e'ramenia noochitia.

8

Kooame ri'riosi oowetiame

¹ Ehpeo itapiti ri'riosiwati kohseka ooweniame nayewamane. Yomarika teeme te'ta machiwarieka mochitoamepua, pu'ka ri'riosi oowewewachi simiyameo. Nape aaata te'ta Riosi nakira machika yasitoamea, ki ahpo weruma e'raka yasitometepua, pu'ka oowewarichi simiyame ahpo machiyao. Pu'ka oowewarichi simiyame nayewiaio, kaawe aamo uuka, nayewapuapua pukachi simiyameo.

² Aaata ahpo te'ta siinto machiyame maayamea, seenekachioi kihta te'ta machiyamekoipu puuua.

³ Nape aaata ahpo kaawe e'reka katewiameopua itapitio, kaawe iintokame teteiwamepua, taamo Noono te'pa kahtiameeopua. Nape kaawe ahpo nakika mochitoamea, ka'karuma nokaka mochitoame teteiwamepua Riosieo.

⁴ Puuu ahpo riosiwachitia uuka manakeniamea, oowera wa'a nokiwame puuua kihtawichio. Nape teeme taamo Noono Riosichi paparamea, yoomahka nane'riame teemea, puuu ri'riosiwaa, kihta kaaweruma iintoamekopua taamowichioo, tisia manakeniaipua pu'kawichioo. Teemea taamowichioo, piiripi wa'api Riosipua, kihta muuwaemekamera ri'riosi.

⁵ Muuwaeme ti'tjoeria, ki ookapi iintuamekotipua ri'riosio i'wa weechio tewekachioopua tiameo, utewari iinuemea.

⁶ Nape teemea ki wa'a chaachapamepua, piiripi wa'apikotipua taamo Noonoo Riosio, puuu apoea, yooma ihta itapiti iintokamepua weeechi iintuameo, tewekachi iintuameopua tiame. Weeechioi, piiripi wa'api te'ta Paamiraeme teemea, Apoe Riosie Weratiame, Apoe Eesusikamera te'ta iyoriniamera.

⁷ Nape ki yooma Eesusichi paparame nane'riamepua, ri'riosi manaketiame sa'pa koi'wameo, ka'chi tiamekopua Riosiwichioo pu'ka sa'pa manaketiame ko'kotioiopua Riosichi paparameo. We'wemera Eesusichi paparakamea, pukerio ri'riosi manakeka mochitoriameta, kiisi konariamepua ri'riosi sa'pa manaketiameo, pu'ka koayaioopua, pu'ka ri'riosikamera iyoriameka erakoamekapa. Pukaepa ki ko'kome erakoamepua pu'kao, ki na'atapuawichioopua ahpo Riosichi iyoriwao.

⁸ Nape te'ta pichiwaa ihjipua, kihta kooame koi'wae taamo kaawe teeretiameta Riosia, apochio. Wa'a tiachioopua, ri'riosi manaketiame sa'pa koi'wamea, ki epeche kaawe taamo tetewiniame Riosieo, ohsooi ki kaawe taamo tetewiniame Riosieoi.

⁹ Nape pu'ka kooameo ka'chi aamo ikitio e'raipua Riosichio, ka'chi eramichioopua weemera Riosichi eenakameo, ki ko'kopuapua ri'riosi oowetiame, aaata pu'ka tetewachioopua, ki aaata aamo ki kaawe eramichioopua.

¹⁰ Aaata aamo ri'riosi oowetiame sa'pa koayame tetewisaa, pu'ka ri'riosi oowetiame ko'komo orapasaapa tiame, ko'komapua koayao, nape Riosieo nekamio e'raka.

¹¹ Wa'a iintosaamua, tatakoritemamua aamo Riosichi pooniwao piiniwaoio, apoe Riosie Weratiame pu'kawichio mukukameopua tiame.

¹² Wa'a teesoo wa'a iintokamea, na'atamepua ahpo poonio, kaaweruma inataopua Riosichio. Wa'a teekao muuui, kiisi kaawe itipiamemua Eesusichioi, Riosie Weratiamechio. Wa'a iintosaamua, te'ta tatakorieme muuuu.

¹³ Wa'a teeresoo pu'ka kooameo, tatakorichi wichiame enesoopua poonio, ohsoo kaawe neeeai kiisi ko'komapua pu'kao, ki seenampa.

9

Eesusie weratiameo ihtana ahpo iintomia reesiseri iinuewa

¹ No'o chaachapania nayewamania ehpeo, aaata wa'amahkao chaachapatapua, ki Eesusie weratiamekopua no'oo. Nape neeeaa chaanenapua pu'kao, pichiwa Apoe Eesusie no'o weratiamekopua, nooe tetewikapapua Eesusio, neipa meritioio, eenechi oijenakame mukukaio. Apoe wa'api no'o chaanekamekopapua, amochi upamichioopua ahpo no'o aamo tuuyenu-rario, puupua no'oe aamoe inamuriao, no'o nayewatusiao. ¿Ki pu'ka Eesusichi simiyame no'o aamo nayeweria pichikekamekosa eemea?

² Wahjachio ki no'o Eesusie weratiameko erakoiopua, eemea ki wa'achi erakometepua, wahjachitiao. Eeme wa'api no'o u'paria Eesusi chiia pichikekame enesaa, eeme wa'api no'o Eesusie weratiame uukamekai ikikamekapa. ¿Ki wa'akosa erakoame eemea?

³ Ihji no'o nehpuwaka chiiao, ki no'o Eesusie weratiameko erakoamer-wichioopua, no'o masitiao kihta nateyo tuuyamekopua.

⁴ Pu'kao chaaniamenia, apoe Eesusiko tuuyamenia wa'a tiame ma-sitekaopua kooamechi simiyameo. Apoe Eesusia cheekamepua, ihtaioi kooame enesaa, kihta ki iyoriwa tiamekopua Riosiwichioo, ihta iijiniameoi. Wa'a te'teriame enesaa teemea Eesusichio, iinue teemea taamo ku'ipuaio, ihtaioieo taamo nakisiao, kooameeoi, neeroioi taamo ooweniameta taamo paramoo.

5 Teemeai Eesusichi simiyame nayewatiamea, iinuemepua tiameo, taamo yeetoka ohjomiaopua taamo uupio uupiemeraa, Peerochitiaopua, wahjachi Eesusi ajawariaopua, Eesusi ahpo yeeyechi poponiwaopua tiame.

6 Neeea Wenawe tiameo, ki ujupiekapa teemea, ¿ki iinuemejuare teemea, taamo ihkokeniame ko'komiao?

7 ¿Aatana soontaro ahpo mochiwawichio nasiwaio, ki iinuetarepua ahpo ko'kotepuao? ¿Aatana itapiti echakai, ki ko'kotapua taakeriao? ¿Aatana chiiwa neesetoameaio, ki iijitarepua mu'ira ihpaketiameopua?

8 I'ka no'o chiiiao, ki nooechi eenameche maaepuapua. I'ka wa'a tiameo, wa'achi chiiame Moiseai Ehkoriai Iyoterichio.

9 Wa'a cheekame Moisea, eee cheekao: "Oisio ka'te to'pemitipua chu'wachio, tekeka okayaio, ko'komichioo." ¿Oisi nayewaka cheeriane-napu wa'a cheekao?

10 Ka'ii. Taamo nayewaka cheerepua Riosichi tekipaname. Aaata yoomoka echayamea, aaata okitiame ekasuamea tiame, na'pa puuuu, ahpo echaria taakeria, ahpo naachutemeri puuuu.

11 Teemea amochi echakameai tiamea, Riosi kaaweruma tuuyewario, ¿ki kaawe e'raka taamo ku'ipuame maaena eemea taamo ko'komiao?

12 Aaata ki Riosi tekipaname nateteniame enesoo, ¿ki epeche iinueme ohjoare teemea, taamo natetepuameopua, Riosichi tekipanamekapaopua?

Nape wa'a tiiai teemea, kihta koparowa inataka nokisiamie teemea i'ka Riosi tehkiwachio, ki aaata taamo koparomea tewamichiopua, Riosie Weratiame nayewatuwaopua.

13 ¿Ki nane'rena eemea wa'a tiopachi tekipanameo, wa'api tiopachi iintuame kianiamekopua kooameo? ¿Ki nane'renakoi eemea, puuu tiopachi paamiratuamea, wa'api Riosi tepaweterachi toatiame, koayamekopua?

14 Wa'achi chiiame Riosiai Iyoterichio, aaata Riosichi newipari nayewatuamea, kiapuamekopua ko'kometio.

15 Nape neeea, seenepioi ki itakamepua no'o kiapua teerewiao. Ki itaka chiiamenia aamoo, i'ka iyoterichi no'o chiiiao. Neeea wa'a iintonaresaa, mukimania ohso kaawe, ki wa'atia wekamichiopua no'o wa'atia kaawe e'rewaopua, no'o nooe i'yaka koi'sika tekipanakaopua.

16 Neeea, ki no'o weruma eratewawichio ihsiamie neeea, Riosi tehki yorakaopua tuuyesikao. Neeea, utewachi no'o yoramio e'raninia i'ka tehki, ki yorasaania ki nu'unti yuuwesimiinia.

17 Nape i'ka tehki, nooe no'o kaawe e'rachie ihsiamie enesaania, no'o natetepuame tiame neeea. Nape i'ka tehki no'o yoorao, ki nooe e'rachi ihsiamenia, Apoe Riosie Weratiame no'o nuurekamekopa i'kao.

18 Wa'a tiachipao neeea i'ka tehki, ¿ihtanakamerajoarepu no'o natetewaa? Puuu no'o natetewaa ihjipua: Tísia no'o pu'seriapua naewatukao, Eesusi no'o nuureria nayewatumichioopua pu'kao, i'ka tísia te'ta Riosi kaaweruma tuuyewarikopapua, nape pu'kao, kiisi kihta natekachi, aaataoi kihta itanesiakopua ku'iwaio, ihtaai no'o ku'iniameoipua, iinuekai neeéa, no'o natetepuawao, Riosichi tekipanamekapao.

19 Ki aaata puhkukainia, yoomawichio puhkuchitia tekipanamenia, epeche muuwaeme oowe erapatenariapa ti'tijoe oowerua tiameo, Eesu-sichi paparamichioo.

20 I'isaeri ti'tijoeriekachi enasaania, isaeri tijoechitia no'o uuyamenia wa'ao, epeche muuwaeme oowe erapatenariapa taamo Paamira Eesu-sichio, yooma napati ti'tijoe ooweru tiame. Moise nuurari nokiwachio enasaio, Moise nuurari nokiwatere iijisiamenia, epeche ti'tijoeri oowe

erapatenariapa no'o Paamira Eesusichioo. Neeea wa'a oiyao, ki Moise nokiwatere tiamekaitenia.

²¹ Seesenu nokiwachi eenakainia ki Moise nuurewa nokiwachio, pu'ka seesenu nokayachitia no'o uuyamenia, epeche tewinariapa pu'ka ti'tijoe richio, no'o Paamira Eesusichi paparamerio, ti'tijoe ooweruopua tiameo. Nape pu'ka ki Moise nuurarichi mochitoamechitia ihsiaio, Riosie Weratiame yasitoamenia, Riosi nuurariterechitia.

²² Neeea weemera te'terame Paamirachi eenakaio, pukeri o'iniamechitia nayewiamenia pu'kao, Riosichi simiyameo, epeche tewinariapua pukachio, Eesusi Riosie Weratiamechi paparamichioo, ti'tijoe ooweruopua tiameo. A'chikoitia no'o uuka ihsiamenia, a'chikoitia iintoka tewinariapa, Paamirawichioopua ti'tioeo.

²³ Yooma pu'ka ihsiamenia, epeche mehtamichioopua Riosi kaaweruma tuuyewario, epeche muuepari teerepuawichioopua Paamirachio, no'oo epeche tisia kaawe e'rewa eramichioopua tiameo.

²⁴ Nane'riame eemeapa, aaata u'masiwa te'ewa newitoniamero, piiripi wa'api newitoamepua ahpo natetepuawichioo. Ujumasa naaju, Riosichi newitoka kaawe teetokaopua, itapiti Riosi kaawe e'rewa aamo kiapuachioopua aamo.

²⁵ Yooma aaata newitoka te'yamea, kaawe ahpo neesetoamepua weerewachio, oowera raureri kuhsisawa mosokitewa yowitai, kiisioi tehpe e'rame; nape teemea Riosichi tekipanawao, kiisi wahjiame kiapuamewichio te'yameka nokayamepua.

²⁶ Neeea no'o teetoao Riosiwichio tehkiio tisia no'o kaawe neesetoamepua, ki no'o se'wi teetowichioopua ihta itapitieopua, ki no'o kajuteme tiaopua Riosichi tehkiwao. Neeea ki eekachi wepayamechitia ihsiamepua, aaatachi ahpo nasiwamiapa ahpo penitiamechitia. Neeea no'o Riosie kiapuamekamera, te'ta inatataka teetoame neeea, i'ka Riosichi tehkiwao.

²⁷ Pu'kawichiokamera neeea, tisia kaawe neesetoamenia no'o weerewao, kiisi no'o so'mipamichioopua ki kaawerumachi wichipua. Neeea wa'a tiame teetoamenia, Riosio kateweniachi taawechio, kihta no'o ki kiapua teerepuawichioopua Riosie nuutewa no'o kiapua, weechi kahtiaio tisia kaawe masitekamekaiopua.

10

Ri'riosichi paparaniamero wa'inewa

¹ Riosichi poponiwa pipiniwa tiame ki natakepajeraninia, yooma taamo ehkoriai mochiriamekoo, Riosio toomaritere neesetotiamekopua siimpachio; yooma pirena uumatokame Riosi wahjoneriachi pa'weo, Eejito soontarochi newipamichioo.

² Wa'a tiachioopua, Riosie toomaritere nokisitiamero wakiwechiami nokisiaopua, Pa'we Sehtanamechi wanamika paaterepua, pukae wa'a paatiamero paatotiameka tiame itipirepua Moise ahjamao, Riosi neesetowatere pirenatuka itipikaopua.

³ Yooma puuu ti'tijoea oowerua tiame, wakiwechiami nokisikamea, tewekachi eename kooame ko'kakamepua, Riosie ahpo kiaretia.

⁴ Ehkoriai wakiwechi nokisiamero tiameo, yoomahka e'pechi pajenakame nerojikamepua tiameo. Puuu e'pea ehpiamio, Apoe Riosie Weratiamekaitepua, pukachi nerojiame teemea, nape puuu neeroi taamo nerojiaa, ki wahjiamero ahjari teereniamero.

⁵ Nape Riosia, muuwaeme ki apochi paparaai nerojikameo pu'ka e'pechi pajenakame neeroio, kiisi kaawe e'reka tetewarepua pu'kao. Pukaepa yooma wahjiparepua, wakiwechiami nokisiniio.

⁶ Yooma puuu ehkoriaami ikitiameo, pu'ka ne'netoka seeweka, taamo Riosichi iyorika mochtomichio ikitiame puuaa, ki pu'ka te'tereria teerepuawichio.

⁷ Pukaepa eemea, ka'te ri'riosichi paparamitiapua ehkoriaami nokisiriame ookapio nokisiriachitiao. Pu'ka noonowiria naewaka chiame Ehkoriaami Iyoteria, eee cheekao: "Ti'tjoeria weesero netetiame, pahkoterepua ahpo riosichitiao, nawajika yaawekaopua tiameo."

⁸ Ka'te wa'a nokimitia eemea suwepori nokiawo. Wa'a nokisaa eemea yooma wahjipamaoi eemeai, pu'ka ehkoriaami piire weerewa paika miiri wahjipakamechitia, piie taawechi wa'apiopua.

⁹ Ka'te aatiatamua, te'ta aamo Paamiraopua, ehkoriaami mochiriamea wa'a nokaka wahjipakamepua, siinoie ki'kiretiao.

¹⁰ Ka'te Riosi we'sapapuame chanimitiamua, ehkoriaami mochiriamea wa'a chaachapaka Riosio, wahjipakamepua.

¹¹ Pu'ka taawechiami ikitiame seeweka nokisimete teemea, Riosi iyorikao. Pu'kawichio iyotetiame Ehkoriaami Iyoterichi chiiao, pu'ka wa'a ikitiame ne'neka pepenipamichioopua taamoo, Riosio iyoriniakopua pu'kao. Wa'a teetomeri teemea ehpe taawechiami Riosichi mochtioamea.

¹² Pukaepa aamo ahpo inateka mochtioapuapua, amochi pewatiame tiio e'roio ki tatakorihi wichteputameo, senawato wa'a e'rai tatakorihi wichimakoipua muuui.

¹³ Yooma ihta tatakori iintonarewaa, wa'api teerekamepua ehkoriaami o'niao. Nape piiripikoi puuaa, ki iinuemepua ki newitowao. Aaata pu'ka tatakori ahpo pa'panisusoopua, Riosi waapi kahtiamepua, aamo ku'ipaka newitopuawichioopua pu'ka tatakori aamo pa'panisuwao.

¹⁴ Wa'a teesoo, kaawe aamo neesetoka mochtioapuapua amochio, kihta tatakori aamo panisutomichioopua apochio, ri'riosiwachi paparamichioo.

¹⁵ Nane'riamenia aamoo, ahsepari ijinatamekopua, no'o aamo chaaniao, aamoe ne'nemichioopua te'ta kaawerumakoopua ki kaawerumakooioopua.

¹⁶ Teemea taamo Paamira Aari Koi'wa koayaio, iijipasochi iijiwa iijinioioopua, yoomahka pirena Riosichi cheriwema ki'yame teemea, Riosie Weratiame taamo pejanawaka wi'suriopua ahpo eerarao, kurusichi meritiaio. Pu'ka paani koi'wao, Riosie Weratiame taamo pejana mukuria inatepaka, nokayame teemea. Pu'ka Eesusi Aari Koi'wame paani ko'kosaa, yoomahka piiripi inatari enepame teemea, Eesusi Riosie Weratiame weerewachio.

¹⁷ Muuwaemekai teemea, piiripi wa'api enepame teemea, piiripi paanichi wa'api koayamekapa.

¹⁸ Wa'achi piiripi enepaniame erakoka nokariaipua tiameo, ehkoriaami i'isaeriai ahpo Riosi manaweria sa'pa koayaioopua.

¹⁹ Puuu ki Riosichi pichikiameai wa'achi piiripi enepaniame erakoka koayaipua tiame, pu'ka ahpo ri'riosiwa manakeriaopua. Nape wa'achi nokayaioopua kihta nateyame enerepua tatakori puhjepuao, kihtaaoi, itapitiwichio yorataiao. Pukaepa Eesusi Aari Koi'wa piiripichitia enepaniame ko'kakamea, toimete puuaa ahpo ri'riosiwa manakiao.

²⁰ Pu'ka ri'riosi netetiame manakiamea, Satanasi ku'iwariamera iyoriamepua, ki Riosikamera. Pukaepa neea pu'ka ahjama, kihta ahjama te'terejerania.

²¹ Ka'chi iika iyoriniame ooka teekoo, Satanasi iyorisikao taamo Paamira Eesusi iyorisikaopua tiame.

²² ¿Ihtana erakoame eemea wa'a nokayapao? ¿Nekatetariame eemea naaju taamo Paamira Eesusio? ¿Ki ehkoriaami mochiriamechitia i'isaeri nokayamekosa eemea, wa'a nokakaopua nekamuchepatekamepua Riosio? ¿Newitomerikosa erakoame eemea Riosio?

Ahpo nakika ki o'yaeka, te'terewa mochiwa Riosie Weratiamechi

²³ Riosia yooma ihta taamo nokimiao, taamo toanipua toayao, nape ki yooma taamo nokaya kaawe tiame, aaatachioi taamo piirechioi ki kaawe wichiamepua, taamoo, kaawe te'tepuao aaata ahjamao taamo piirechichio.

²⁴ Aaataai ka'te aamo kaawe teerewache i'ypuapua, ohso kaawe wichiame nokipuapua aamo wahjachioi.

²⁵ Muuua sa'pa tarayaio kihta ahka eename iinatukeka taripuapua. Aaata aamochitia Riosichi paparame inamusaa, pu'ka sa'pao ri'riosi manaketiamekoopua, ki kaawe tiio erapamaoipua amochio weemera paparame enesaa Riosichio, puuu inamukamea ki koi'wameko e'rapa ri'riosi manetiameo.

²⁶ Ohso kaawe pu'ka sa'pa tarayaio, ka'te iinatukemitiamua ahka eenameo, ki aaata a'chi e'remichioipua aamoo, aaataai weemera Riosichi paparamea.

²⁷ Aaata ki Paamirachi paparamee paajutetiaapua ko'komichioo, siminariaa siimpuapua. Ihta itapiti kooame weeretiaa, kihta iinatukeka ko'kopuapua pu'ka sa'pao, ahka eenamekoopua. Aaata aamochitia Riosichi paparakame inamukamea, ri'riosi manaketiamekoopua pu'ka sa'pao aamo ko'komiao, ki kaawe aamo ihsio erapamapua, ki koayamekapa puuu pu'ka sa'pa ri'riosi manetiameo, aamoopua te'ta Riosichi paparame nane'riame enesaa.

²⁸ Nape aaata ri'riosi manawetiame tuusoopua, ohso kaawe ki ko'kopuapua pu'kao, ki aaata aamo ki kaawe erakomichioopua.

²⁹ Muuua nane'riamekai ka'chi tiamekopua Riosiwichioo ko'kotioio, ohso kaawe ki ko'kopuapua pu'kao, ka'chi eratepuawichioopua aamo piirechio.

Aaata ahka no'o iinatuketariareoipua: “¿Aatia a'chi chaanetariaania no'oo aaataeo ki noochitia e'rameeopua?”

³⁰ No'oo ihta kooame ko'komiaio, Riosi cheriwema ki'yaka koayame no'o enesoo, ¿aatia ki kaawe ihsio tuutarepua aaataa pu'ka no'o koayao, ki wa'a no'o chaaneme tiiaio?” Wa'atepua tiiao, nape teemea iwapakamea Riosichi simiyameo, taamo inatemetepua ohso kaaweo, ki aaata ki kaawe erakomichioopua tamochio.

³¹ Ohso kaawe yooma taamo nokayao, Riosikamera kaawe eratewa nokisinia kaawepua, apoeopua, taamo tetewamekopua, ihtaai taamo nokayaopua, koi'wamechi simiyameo, itapiti taamo iijjiaoipua.

³² Ka'te nokimitia eemea, aaata tatakorichi wichipuatepua tiameo, isaeri ti'tijoerioi, ki isaeri ti'tijoerioi, aaataoipua Riosichi paparameoio, Riosi tioparachi ki pusie teteiwamechi mochitoameo.

³³ Neeea wa'a teetoamepua, yooma aaatachioi kaawe teetokaopua. Wa'a teetoame neeea, ki no'owichioche inisiamekapa inatatokao; wahjachi aaataoichi inataka wa'a inisiame neeea, pu'kao, newipari ahsepami-chioopua tiameo, taamo Noono te'pa kahtiamechioopua.

11

¹ No'o teetoachitia teetopuapua, no'oo no'o Paamira Eesusi teetoriachitia teetoao.

Aachin te'teremia oowerua napawitiachio

² Kaawechupena kaawe noonoire eemea, ki no'o natakepaka no'o aamo masiteriaopua, yooma kaawe teetokaopua, te'ta no'o aamo masiteriachiaopua.

³ Ehpeo mo'oratuamechi simiyame aamo nayewemane, ehpe taawechiami te'teretopuame. Aaata ahpo uupi mo'oratuamea, kuunarapua. Aaata kuunara mo'oratuamea, Riosie Weratiamepua. Taamo Paamira Riosie Weratiame mo'oratuamea, Apoe taamo Noono Riosipua, tewekachi kahtiamae.

⁴ Aaata tijoe Riosichi nayewamea, aaata ti'tijoeeri Riosie tuuyewa ma-siteka ihsiamea, mo'kori pujisa ihsimetepua. Ki mo'kori pujisa ihsiamea, ki iyoriamepua Riosie Weratiameo, ahpo mo'orachitia teeretoameo.

⁵ Aaata oowitiamea, mokoraeka ihsimeripua Riosichi nayewaiio, aaatao Riosichi simiyame nayewiaio. Ki mokoraeka ihsisaapua, ki ahpo mo'oechitia yooriame enemapua ahpo kuunao. Ki mokoraeka ihsisaapua oowitiamea, sikika tehpunatiameka tiamepua kuuparao, ahpo kuunachitia mo'oratuame.

⁶ Ki yoorenariameopua mokoraeka ihsiwao, sikinia nahkipua kuuparao. Nape suuwe e'rame enesaapua ahpo kuupara sikiwao, mokoratamapua Riosi nayewiaio.

⁷ Tijoea, pujisa ihsimetepua mo'korio, Riosi mo'oratuwa tetewitekappua i'ka weechi ti'tijoeeri. Oowerua, ti'tijoe mo'oratuwa tetewitame puuuu.

⁸ Wa'ate ihjia, pukeri o'icharichio tijoea, ki oowitiamechi enepatiamekapa puuuu, oowitiamekamera tijoechi ma'chipaka netetiamekappua.

⁹ Ki tijoeamera, oowitiamewichio enepatiamepua, oowitiamekamera, tijoewichio enepatiamepua.

¹⁰ Pukaepa oowerua, mokoraeka nokimeripua Riosi paparaka nayewamia napawitiachiopua. Puuu ooweru mokoraraa, ahpo kuunae neesetoniamae ne'netiamepua, Riosi ku'iwari te'terichitia tewekachi Riosichio.

¹¹ Nape Riosichi te'tereniamea, napati ahpo tetewiniamepua kuunaraai uupiraai tiame, nenekutia ahpo nakirewaemekapapua. Wa'a tiapa puuuu, aaataai ki ohjoemepua, ki ahpo nenekuti ku'iwao, pe'yachi ooweru ku'iwaoi ti'tijoeo, ti'tijoeoi ku'iwaoi ooweruo, napati ahpo ku'iniamepua.

¹² Pukeri o'inia oowitiameo, tijoechi o'inia enepatiamekappao, wa'a o'inia ti'tijoea, ahpo oowitiame yeeyechi naawamepua.

¹³ Pu'ka ooweru mo'o mo'porawachi simiyameo, ¿ihtana inatame eemea pu'kao, Riosichi nayewamia napawitiachio?

¹⁴ Wee, i'ka no'o aamo chaaniao kaawe inatamitiamua: ti'tijoea ehpe taawechiamio, sikitiame ohjoamepua kuupao,

¹⁵ oowerua tepekuma kuupaeka ohjoamepua ehpe taawechiamio; wa'atiame kiatiamekapa oowitiame enepatiachisi o'inia, pu'ka kuuparao ahpo mokoraeka teeremichio.

¹⁶ Wa'a tiachio neee, te'ta iyoriwa Riosi ahjama nayewamiaopua napawitiachio, ihtaoi Riosie ahpo nane'retetiame napawitiachi mochikame nayewenariaoi, aaata oowitiame mokoraerjaninia itapitie pahchao. Aaata i'ka no'o nokiawajera ki wa'a e'ramea, nane'remeri aaataai teeme i'wa mochiwachi napawiniachio, wa'ami ahka napawiniachioi, piirechi nokiwa iinueme.

Eesusi Aari Ko'karia inatepari, ki kaawe nokisiwa

17 I'ka ehpe aamo no'o nayewemiachio, ki peenia tiame aamo nayewamania, aamo Koorintio mochitoameopua tiopachi. Eemea wa'a tiopachi aamo nanapawichio, epeche epecheche ki kaawerumachi tee-tamekatepua.

18 Pahcha simiyamechio i'ka cheemane, ki napati yooma eeme, aamo wa'achitia inatakamekatapua. Pichikiamenia pu'ka wa'a tiio tuuwameo, nape ki yooma.

19 Neeea pu'ka ki amochitia Eesusichi te'ta paparameo, poanatapupua pu'kao amochio, kaawe aamo nokisipuawichioopua waikao pu'ka Eesusi Aari Ko'karia inatepariopua.

20 Eemea pu'ka poanatakameo, amochi itipisooopua Eesusi Aari Ko'karia inateparia, ki Eesusi Aari Ko'kari enemii puuua, ki kaawe nokimekapapua wa'ao.

21 Puuu amochi poanamiaa, pahcha koayamekatapua ke'chu yoomahka mochipanioopua ko'komiaa, kihta tooeka neipa e'enameri ko'komiaopua. Wahjachi puuua tiameo, tisia nawajamekatapua wa'ao.

22 Puuua wa'a nokayamea, ahpo petechi ko'kosa e'enameteopua. Puuu ki ko'kosa e'enakamea wa'ao, suuwe erapo nokayameopua wa'ao, pu'ka wa'a nokayopa wa'ao, ma'chi ki Riosichi paparamea, na'areka tetewimapua wa'a tiopachi te'ta Riosichi paparameopua. Puuu neipa e'enakameaipua, te'ta Eesusichi paparameaipua, kiisi kaawe erakomaai puuua, kihta kitereriopua ko'kometio. ¿Kaawekosa no'o eramio maayame eemea, pu'ka wa'a aamo nokayao? Ka'iii. Ka'chitia.

Paamira Eesusi Aari Ko'kari

(Maateo 26:26-29; Marako 14:22-25; Ruuka 22:14-20)

23 Neeea eenechi aamo chaanemania, taamo Paamira Eesusi Aari Ko'karichi simiyameo. Taamo Paamira Eesusia, kooame yoranurariaipua Semejenato pahkokoi ko'kopuameo, ahpo ajawaria ahjama ko'kopuameopua ariwatopio, pu'ka wa'api tukawarichi, noriwi nehjiretiamae Eesusi Uurási tewaniameo,

24 ko'kosepatioopao Semejenato pahkokoi koi'wameo, Eesusia waikao, piiripi paani uusa chi'wanasaopua, cheriwema kiasapapua Riosio, yooma ahpo ajawaria naachuterepua cheekao: "Thji paania no'o weerewapua, no'o aamowichio pejanaka kiamia. Ko'komitiapua i'kao. I'ka no'o iintoao, yooraka mochitopuapua, i'ka yoorao no'o inatepaka mochitopuawichioo, ihjia, ehpe wa'api aamo tatakoriawichioo, aamo pejanaka no'o iinto-miaopua."

25 Wa'a cheesaopua tiameo, iijipasoo to'wame uusaopua cheerepua: "Thji paasochi iijiwaa, no'o eerapua wi'sumeri, no'o weemera kateweri yomatiamae ti'tijoeriwichio ooweruriwichioopua tiame, pichiwatakaopua. I'ka no'o iintoaaiopua tiameo, yooraka mochitopuapua. Senepi i'ka yoorao eemea, no'o aamowichio iintoria inatepaka mochitopuapua."

26 Pukaepa pu'ka taawechei o'inia, senepi yooraiopua i'ka Paamira ko'kariaopua paani, iijiriaopua tiame, Paamira iintoria inatepaka nokayame teemea. Ahkasi Eesusi Riosie Weratiame eenachisi, wa'a teetoka nokisimeri teemea.

Achini e'raka uupuame, i'ka Paamira Aari Ko'kari inatepasiwa

27 Puuu ki paparamea Eesusichio, ki ko'komeripua i'ka Paamira paanio, paasochi iijiwaoiopua, ka'i. Aaata ki Eesusichi papari iijisaapua, ki iyoriaamepua Eesusi iintoriaopua, ahpo weerewaeo.

28 Puuua, ke'chu koayaiopua iijiaopua pu'kao, ahpo ne'nesa iintomepua ahpo iikachio, kaawe ohjoarepua ki kaawe ohjoarekoi.

²⁹ Taamo Paamira Aari Ko'kari ihsiaio koaka, ki Eesusi taamowichio iintoria inataka ko'kakamea, kokosapuame puuua Riosieo.

³⁰ Pukaepa ki Eesusi ahpowichio iintorio inataka ko'kakamea pu'kao, a'chikoi ikikamepua kokorepakao, aataa ahkasioi wahjipakamepua.

³¹ Nape teemea kaawe taamo ne'nekameo yooreminao, kihta seewemetepua Riosi kokosario, kihta a'chi tiamekapapua tamochio.

³² Nape Riosie itapiti iintoriawichio taamo teritiaa, ahpo iyoripua pepenipamichio ihsiamepua, nape taamo ki te'ta kokosarie, kii ki Riosichi pichikiamechitia.

³³ Poponiwa pipiniwa tiame, Eesusi Paamira aari koi'ra inatepari ko'koma napawisaa, pu'ka piiripi paani chi'wanasa naachutetiaio, puuyepuapua pu'ka naachutakame ko'komioio, yoomahka pirena ko'kopuawichio.

³⁴ Yooma aata wa'a napawiniachi e'enameria, ahpo petechi ko'kosa e'enapuapua, ki chorowapuawichio wa'a napawitiachio. Wahjachi itapiti katewepuameo, wa'a enasa katewemania pu'kao.

12

Riosi Riosiwari aachin teeka taamo ki'ya

¹ Ehpeo no'o Riosichi poponiwa pipiniwaopua tiame, Riosi Riosiwari ku'warichi simiyame aamo nayewemane, ki wa'atia itipimichio puua aamo, ki pahtekao, Riosi Riosiwari ku'yao.

² Nane'riame eemea aamo, ke'chu taamo Noono Riosichi papario Eesusieo, Satanasia ki mamachiriamechitia aamo panisutorio, ri'riosi netetiamekamera paparatekaopua, pu'ka ri'riosi netetiameo, kiisioi nayewamechio.

³ Puu wa'a iintokamea, ki Riosi Riosiwari yahchamepua, aata Riosi Riosiwari yahchamea, ki wa'a iintomiipua Eesusi na'arekao. Ki Riosi Riosiwari yahchamea, ka'chitia pichiwa paparamepua Eesusio ahpo te'ta Paamirawako tuukao.

⁴ Teemea weeka a'chitiame taamo ye'kari iinuekao, piiripi Riosi Riosiwari wa'api kiatiamepua.

⁵ Teemea tiameo, weeka ka'karuma a'chitiame yoramichio ajawatiamepua, puu yooma ajawatiamea, apoe Paamirawichio nookemichio ajawatiamepua.

⁶ Teeme taamo ti'tiopachio, weeka tiame tehki iinuemepua, yooma puu tehkia, Riosiwichio taamo kaawe teerepuawichio.

⁷ Riosia yooma apochi paparamemo, yooma nane'retiamepua ahpo Riosiwari simiyameopua, pukachi yasitoamekapapua Riosiwari iikachi, Riosiwichio kaaweruma yoranarewa erateka.

⁸ Piiripi puu muuwari ye'kari taamo ki'yaa ihjipua: te'ta peeneka naewaniame Riosichi simiyameo; piire, tisia peeneka kaaweruma tuuyeniame, yooma pu'kao, te'ta Riosi Riosiwari ihsiamepua, pu'ka wa'a tiame taamo yoratekao.

⁹ Aataopua tiameo, Riosichi te'pa kahtiamechi paparatemichio, kiatiamepua; aata wahjachi Riosichi paparamemo Riosi Riosiwari kianiamea, kokoriame yachapatewa ihsimichio kiatiamepua;

¹⁰ aaata epeche wahjachiopua tiameo, Riosi peenia ihsiwa nokimichio kiatiamepua; wahjachi pehjiopua tiameo, Riosi chiia aaata chaachapamichio kiatiamepua; wahjachia, itapiti se'wi masitia machika tetewimichio kiatiamepua; wahjachia, seesenu nayewa pepenipamichio kiatiamepua; wahjachiopua tiameo, aaata seesenu nayewa, taamo nayewachi ma'chitamichio, kiatiamepua.

¹¹ Yooma i'ka ye'kario, piiripi wa'api Riosi ihsikamepua, ahpo Riosiwariie ki'yakao, yoomahka pipiripio, ahpo e'raria nokisimichio.

Riosichi paparamea, yoomahka piiripi weerewachitia te'tereniame teemea

¹² Teemea Riosieo weeka itapiti chuhchetiamekaipua taamo weerewachio, piiripi wa'api weerewakaite teemea. Wa'achitia teemea ki ookapikai Riosie Weratiamechi paparamea, yooma teeme Riosie Weratiamechi ihchiamepua, piiripi weerewachitia.

¹³ Wa'a tiipa teemea, yooma Riosi Riosiwari yachatoameapua tamochio, Riosie Weratiamechio, piiripi weerewa wa'api enepakamechitia, pe'yachi isaeri ti'tijokai, aaataai Riosichi paparameopua, seesenu ti'tijokai, pe'yachi puhku ti'tijokai ki puhku ti'tijokai, aaata tekipanameai, ki tekipanameai.

¹⁴ Taamo weerewaa, ki ookapi itapitie netetiamepua, ki piiripie.

¹⁵ Pukaepa taamo taaraai cheesaa: "Ki seekarakapa neea ki weerewachi ihchiamepua", nape wa'a chiiapua, ¿ki ihchiamenakosapua weerewachio?

¹⁶ Nahkaai cheesaapua: "Ki puusikapa neea, ki weerewachi ihchiamenia", nape wa'a chiiapua, ¿ki ihchiamekosapua weerewachio?

¹⁷ Weerewaa puusiemeche enesaapua ki nahkaeme, ¿achini iika inamutamarepua puuuu? Weerewaoi, nahkache iinueme enesaa ki yahkaeme, ¿ihtanae saetamariame teeme?

¹⁸ Pukaepa Riosia taamo weerewao, muuwaeme itapitieme neterepua, nane'riapa Riosia, yooma pu'ka taamo nakiriameekopua.

¹⁹ Piiripi wa'api itapitie netetiame enesaa teemea, ki weerewa ahsepari enemiiipua.

²⁰ Teemea ki ookapi itapitie netetiamekaipua, piiripi wa'api weerewakaitepua.

²¹ Wa'a tiipa taamo puusia, kihta chaanemetepua seekao: "Neeche piineriai soparamepua", chaachapaniameo. Taamo mo'oi ki cheemetepua taamo taaraai: "Neeche piineriai soparamepua chaniwameo."

²² Ohsotia ki te'ta ahjaepuameka tiiaio, epeche tisia ahjaeniamekaitepua.

²³ Teemea taamo weerewachi yooremina noriwi tiamea, ki te'ta natewameka tiiaipua, epeche tisia nateyai tiamepua. Teemea kihtawichio teteipuchi teetopuameo, mo'poraka ohjoamepua wisasorieo,

²⁴ ki wahjachia taamo weerewachi i'toachitiaopua, yooma teteiwachio. Taamo tetewiniachi i'toaa, naatipua: taamo nanari, taamo taaraa, taamo seekaopua tiame. Riosia taamo weerewachi iintoriaa, itapiti ki nateyameka tiamekoio, te'ta tisia nateyame iintoriakaitepua taamo weerewachio, tisia tehkiemekopua pu'kao, taamo weerewachio.

²⁵ Wa'a tiamekapa teemea taamo weerewachio, yooma taamo itapitiwa taamo weerewachio yooma pirena ahpo tisia ku'isika teetoamekaitepua teemea, taamo weerewachio.

²⁶ Wa'a tiachipa ihtaoi taamo weerewachi kokosa ikisoo, yooma taamo weerewachi itapitiraa, kokosa ikiwame saayamepua. Ahkaai taamo

weerewachi kokosa ikiria sautetiaa, yooma taamo weerewa itapitira ta'iria itipiamepua.

²⁷ Wée, yooma teeme Riosie Weratiamechi te'terinamea, Riosie Weratiame weerewarachi ki teteiwamechi itapitira teemea, yooma pipiripi ahka.

²⁸ Riosia Riosie Weratiame weerewara ki teteiwame itapitirao, yooma ihta ye'kari ki'yakamepua, yoomahka pipiripi ooweru tiame. Puuu yoomahka pipiripio, yomatiamé wehjoarichi tiopachi ku'imichio kiatiamepua, i'ka eee tiame nokisipuame: paikapio Eesusie ajawatiame enemichio kiatiamepua, wahjachi puuu ki teteiwame weerewachi itapitirao, Riosi kaaweruma tuuyewari tuuyemichio kiatiamepua ye'kari, wahjachi tiameopua, masiteri ye'kaniame kiatiamepua; aaata puuu tiameo, itapiti peenia ihsiwa ki maaepori yoramichio kiatiamepua; wahjachi aaata puuu tiameo, kokoriame sautemichio kiatiamepua; wahjachi puuu tiameo, aaata peeneka ku'imichio kiatiamepua; wahjachi puuu tiameo, peeneka nuuremichio kiatiamepua; wahjachi tiameopua, seesenu naera penipamichio, kiatiamepua.

²⁹ ¿Naakonakosa yoomahka Eesusi ajawatiame enemichio kiatiamepua? ¿Naakonakosa yoomahka, Riosi tuuyewari enemichio kiatiamepua? ¿Naakonakosa yoomahka Riosichi simiyame masitemichio, kiatiamepua? ¿Naakonakosa yoomahka Riosi ki maaepori peenia ihsimichio, kiatiamepua?

³⁰ ¿Naakonakosa yoomahka, kokoriame sautemichio kiatiamepua? ¿Naakonakosa seesenu naera penipamichio kiatiamepua? ¿Naakonakosa yoomahka aaata pejana seesenu naera ma'chitamichio, kiatiamepua? Ka'ipua, kiisi wa'a teeremeripua.

³¹ Eemea ohso kaawe enemiipua, aachin teeka aamo nokisipuame i'yame enesaa, itapiti Riosi ye'kari aamo ki'yariaopua.

Ehpeo aamo ne'netemania aachin teeka epeche ta'iria amochi mochtóp-
uameopua.

13

Nakiwarichi simiyame nayewaniame

¹ Neeea weeka seesenu naera nayewaka machiaio, ahkasi Riosi ku'iwari naera nayewamekaipua, kihta tisia nakirewaka nayewiame enesaania, kihta nateyame enemiinia no'o chiiao, oowera te'ochaniameka teeremiipua, oote ka'rame choniwamechitia.

² Yooma peeniamekainia Riosichi simiyame nayewakao, yooma ye'kainia tisia tehki tiame pahtekao, ki nu'uti paparainia Riosichio, ahkasi kaawioi noonoteme tiiao, wa'a tiame enesaania, aaata kihta nakiyame enesaoinia, kihta nateyame enemiinia, Riosichi te'ta paparainia.

³ No'o iinuekaoi yooma aaata tesiwa tiame ihko nehjakainia, no'o weere-
waoi Riosiwichio kosoka manarikainia, kihtawichio nateyame enemii no'o iintoriaa, kiisi iinueme enesaania aaata nakirewaopua noochio.

⁴ Pichiwa nakiwari tiamea, eee tiamepua: ki yaapi e'riamepua aaatao; kaawe e'rewaka ihsiame aaataoi; ka'chi e'rame aaata epeche tiamekoipua ki ahpochitia; ki ikotuwa e'ramepua aaata epeche itapiti iinukoio; ki ahpo oijeraka yasitoamepua; ki ahpo weruma tiameko e'rameoipua;

⁵ ki iinya chaaniame aaatao; ki iinya ihsiame aaataoi; apoche peeneka yasionariamepua; ki nekatuame aaatachio; ki nekumeka itipiame;

⁶ ki peenia e'riame aaata wenejitiameeopua, nape wenejiwa wihtuki machenasoopua, peenia erapame.

⁷ Aaata pichiwa nakiwari iinuemea Riosiwichioo, eee tiamepua: kiisi we'sapamepua ahpo Riosichi paparao; Riosi iintomo tuuria ahpowichioo, iintokache itipimeriko e'ramepua; ihtaoui aiwaka yasitoaio, wa'api teeka yasitoamepua ahpo Riosichi oowe e'raio.

⁸ Nakiwaria wa'api teeremeri puuaa, kiisi wahjiamesi. Piie taawechi wahka ihtoriachio, Riosichi simiyame nayewatuwaa kajumeriitepua wa'asi. Riosichi simiyame seesenu naewarichi nayewatuniamelai, kajumeriitepua. Kiisi nakipuamepua wa'asio, yooma Riosi iintomo tuuriao, yomatiamete wamekapa pu'kao, Riosi iintomo tuuriao.

⁹ Ehpiami yooma Riosi iintomo e'rariao, teesa ta'wesame nane'reka mochitoame teemea, pukaepa teemea ki te'ta ahsieme machiyaiopua taamo kajuyachisi pahtekao, aamo masitesiameteemea aamo tuuyewao.

¹⁰ Nape pu'ka teesa ta'wesame nane'reka taamo mochitoao, u'matosoopa wahka ihtoriachi kajuyachio, yooma te'ta ahsieme nane'repuaitepua, ma'chiame.

¹¹ Neeea nu'utikaio, nu'utichitia nayewakamenia, nu'utichitia inatakamenia, nu'utichitia e'rakamenia tiameo. Nape weripasaapa neeaa, pu'ka no'o nu'utichitia teereriao, yooma u'matokamenia noochio.

¹² Ehpe taawechiamioepua pehjo Riosichi simiyameo, teesa ta'wesame tetewame teemea pu'kaopua pehjo, itapiti nanarichari ki ma'chiame ta'wesame taamo tetewitamechitia. Nape yooma kawiyame nane'repori asisoopua, yooma ma'chiame tetewipuaitepua, waapi taamo nanarichi ne'niamechitia. Ehpe taawechiamio, paikapi wa'api nane'reka mochitoniamepua pehjo, nape waika taawechio, yooma ahsepari nane'repuaitepua, yooma Riosi taamo nane'rejeriaopua.

¹³ I'wa wehjoarichi taamo mochikoioepua pehjo, paika itapiti yooraka mochitomeri teemea, puuu paikaa ihjipua: taamo Eesusichi paparuamepua; piireaa, Riosiche taamowichio iintomo tuuria, oowe e'reka mochitopuamepua; piireaa tiameo, taamo te'ta nakiwari iinuwepua ahpo, Riosichi tiame. Nape te'ta nateyamera i'ka paikachi simiyameaa, taamo te'ta ahpo nakiwarikamerapua, taamo Noonoo tewekachi kahtiamenakiniamepua tiame.

14

Seesenu naewari nayewaniame

¹ Wa'a teeresoo, Riosichi ahpo kaawe te'terewa tetewitenariaa, kaawe aamo neesetoka ihsiwamepua kaawe nakika nayewaniame aatao. I'yaka mochitopuapua amochio, aachin teeka nokisipuameopua, pu'ka Riosie aamo kiaretia ye'kario; nape te'ta Riosichi simiyamekamera tetewiteka, ahpo kaawe e'reka kipoteka Riosichi simiyameo nayewaniamepu napawitiamete mochikachio, pu'ka napawitiachi mochikameo, wa'api naerachi nayeweka.

² Nape aaata wa'a eenakame enesoo, ki wa'api naerachi nayewasisoo, aataaai wa'a napawikamea kihta pahtemapua pu'kao seenukopa ahpo nayewao. Apoeche nane'remapua ahpo inatarichio, ahpo chiiapua, nape napawikamea ka'i.

³ Nape aaata wa'a napawitiachi naerachi nayewamea, ma'chiame nayewiamepua napawikameo, te'ta Riosi chaanenariaopua pu'kao, ihtaowichioepua kaawe erapatepuawichiooi, oisa erapatepuameoipua Riosichi te'ta te'teretoopua.

⁴ Aaata ahpo seenu naerachi nayewiamepua wahka napawitiachio, apoeche ahpo te'ta teerepamepua Riosichio, nape puuaa napawikame naerachi nayewesaapua, itapiti Riosichi simiyame kaawerumaopua,

yooma ahpo keepuria tiame Riosichi te'ta te'teriamo enepatiamepua, ki ahpoche piineri.

⁵ Yooma eeme Koorintio tiopachi mochikamea, kaawe enemii seesenu mochiwachiami naera pepenipakame enesaa, pu'ka seesenu nayewameo, seesenu naewachi kipotepuawichio itapiti Riosi ka'karuma tuuyewario. Nape epeche kaawe e'riamenia aamo wa'api mochikachikamera aamo te'ta naerachi te'ta ye'kaka nayewaniameopua, aamo ahpo kipotekaopua, itapiti te'ta Riosie ka'karuma tuuyewari aamo tetewiteriaopua aamo pahterichioopua, wa'atiao yoomahka aamo napawiriachio, te'ta ma'chiam pahtemichioopua. Nape aaata seenu nayewame asisoopua wa'a aamo napawiriachio, aaata wa'a aamo napawiriachi nayewaniame machiyame uusaa, pukachi nayewama puua ahpo seenu naerao. Wa'atiao yoomahka pahtemeripua wa'a napawitiachio, pu'ka seenu eenakame u'paria chaanariaopua.

⁶ Wa'a tiachipa tiameo, No'ooi piirechi mochiwachi seenu naewaniame amochi eenaka nayewesoo, kiisi no'o pahtemiipua. Nape no'o aamo wa'api naerachi nayewesooopua aamo napawiriachio, ihtaai te'ta nane'repori masitemichio Riosie no'o kiaretia amochi upamichioopua, tisia ma'chiam no'o pahtemerii eemea.

⁷ Te'ta kawiya nayewaniame simiyame nayewakao, i'ka aamo chaaniamenia. Ihta itapiti cheeteniamelai, machika inamupuawichio netetiamepua tiameo, ahpo iiyena ihkeparioopua. Itapiti cheeteniamepakapuchera a'rapaoioopua, ki machipume ihkepame netetiame enesaopua ahpo iiyenao, ki aaata pahteme teeremiipua cheeteniao.

⁸ So'sontaroai nasiwpuachio, ki ma'chiam turupuchatioopua nasiwpuame o'inepuawichio, ki nane'remiipua nasiwari o'inepuachio.

⁹ Wa'achitia teemeai aaatao, ki machipori tiame taamo ihkepasooopua aaataoi ahpo naerachio, taamo pahtemanapu aaataa? iOowera nayewatiame enemiiipua eekachi!

¹⁰ I'ka wehjoarichio, ki ookapi naera yeenieniamepua, yooma puua pahtewari tiiaemepua.

¹¹ Nape ki pahtiam enesania no'o aaatae nayeweniamemo, seenu enemiiina pu'ka aaata nayewao, puu aaataai seenu enemiiipua no'o nayewaoi.

¹² Eeme tisia ku'inariamea aamo Riosichi te'teretoachio, aamo Riosie kiaretia ye'karie ku'ipuapua, aaata ku'iwa nakiyameo. Nape te'ta Riosi ye'kari aamo kiaretiae teetopuapua, epeche Riosichi paparame enepamichioopua.

¹³ Aaata aamo napawiniachi seenu mochiwachi eename enesoo, ki aamo napawiriachi naera naewame enesooopua pu'kao, wa'a ohjoepaka enesooopua, wa'api napawiniachi nayewaniame penipanurepuapua pu'kao, Riosichi ahpo ku'iwa itakao. Teesaoi penipasaopua aamo napawiniachi naerao, teesaoi ma'chiam iyyenanariaopua ahpo chaninaria aamo naerachio, kaawe enemapua.

¹⁴ Aaata wa'a aamo napawiriachio, ahpo naerachi paparaka nayewesooopua Riosio, apoe wa'api ahpo pahtewachichewichio nayewame enemiiipua Riosichio, ki wa'a napawikame pahtewachiwichio.

¹⁵ Wa'a tiachio, ihtana noonowita teemea? Aaata taamo napawitiachi Riosichi nayewesaaopua, ahpo naerachi e'raka nayewametepua Riosichio, nape wa'api napawikame naerachi paparaka Riosichio, yoomahka wa'a napawikameo, ma'chiam pahtemichioopua. Taamo nanapawiiachi wikatiamea tiameo, taamo iikachi o'inia pajename e'rarie, wikatamete teemea,

yooma pirena Riosichi wikataio, nape wa'api napawikame naerachi, yoomahka ma'chiame pahtepuawichiohua.

16 Wa'a aamo nanapawiachio, aaata ahpo naerachiche pahitia Riosichi nayewasoo, zaachin teeka pu'ka ahjama Riosichi paparatapu napawikamea, ki ahpo naerachi nayewetiame enesooapua, Riosichio? Puuu napawikamea kiisi pahtemiipua pu'ka aaata chiiio, ihtaio pu'kao, Riosichi cheeriao.

17 Puuu aaata Riosichi paparariaa, tisia kaaweruma enetarepua eneyao, nape aaata ahjama Riosichi paparama, kihta kaawe teeremiipua Riosichi kaawe te'tereniameopua.

18 Cheriwema ki'yaninia Riosio, epeche seesenu mochiwachiami naerao, epeche ye'kamekapa nayewakaopua ki aamochitia.

19 Nape wa'atia neea ti'tiopachiamio, ohso kaawe marikioi wa'api napawitiachi pahteniame nayewanariamenia, ma'chiame pahtemichiohua napawikameo, ki oosa mariki miiri ahka no'o seesenu naerachi nayewaniameopua, kihta pahteme tiamekoopua.

20 Eeme Riosichi poponiwaa pipiniwaa tiamea, aamo nanapawiachiohua, aamo ahjaewa i'ka seesenu mochiwachiami nayewaniameo, pa'pamura inatachitia kaawe inatapuapua, ki kukuchi nu'nunti inatari inatachitia. Nape aamo Riosichi te'ferewachiope, kukuchi nu'nuntichitia teeremete eemea, ki itapiti tatakorihi inatame tiamechitia pehji.

21 Puuu seesenu mochiwachi nayewaniame ahjaeniamechi simiyameo, taamo Paamira Riosia ehkoriaamio, i'ka cheeka cheekame eneriaipua i'ka Iyoterichio: "Neeea i'ka ti'tijoerio, seesenu ti'tijoeri naerachie nayewemania, aaata piirechi ku'iwae, nape aaatae ahpo naerachi nayewetiaio, kiisi no'o e'wemeripua."

22 Wa'a teesoo seesenu naera pepeniamea kaawe tiamepua, ahkaioi seesenu nayewaniachi eenakaiohua, ki Riosichi paparaniachiohua pehji, wa'api mochiwachi naerachi masitepuawichiohua, itapiti Riosichi simiyameo. Neipao wa'api nanapawiniachi mochiwachi ohjoemea, te'ta Eesusichi paparama enepasapua, aapoe wa'api ahpo naerachi nokisimeripua masitekao, Riosie apochi enatesiaopua masitepuao.

23 Nape wa'a aamo Koorintio tiopachio, ki ookapi Riosichi paparama seesenu nayewame aamo tiopachi enasoo, pu'kao ahpo seesenu naerachi Riosichi simiyame naewasoo, aaata wa'a aamo tiopachi eenakame Riosichi simiyame penipaniamea, pu'kao ahpo seesenu naerachi naewachaniame inamukapaopua, rooroikame maaepamapua pu'kao.

24 Nape wa'a napawitiachio ahpo naerachi yoomahka pu'serenioipua Riosichi paparaniameo, aaata wa'a eenakamea ahpo naerachi naewaniame inamukamea, ki Riosichi paparamekaihua pehji, tisia kaawe ihsiame nayewaniame inamukapaopua Riosio, Riosichi paparamo erapamaoipua tiameo, ahpo ki kaawe ihasio, yooma toinarepakaopua.

25 Wa'a erapasaapua ahpo iikachio, chopokorieka weripaka ahpo ma'chitamapua Riosichio, yooma ihta ahpo noriwi iintoriaopua. Waikaopua, wa'a tiopachio, Eesusichi paparamichio paaetiai tiamekapaopua Riosieo, chanimapua: "Pichiwa Riosia i'wa tiopachi ihsiamepua, aamo tiopachi napawiniachiohua."

Aachin te'terepuame ti'tiopachio

26 Eeme Riosichi poponiwaa pipiniwaa tiame aamo ti'tiopachiamio, eee te'terejeramenia. Ahkaioi aamo tiopachiami napawiniachi enapameo, kaawe e'raka teepotaka asitejeraninia pu'kao. Wa'a napawitioopua, Riosichi simiyame nayewajerania wa'ao, i'ka eee tiamechitia: wikataka pepeniamea, Riosiwichio chaniwame wikatamapua, yoomahka pirena,

o'okaio Riosiwichio wikataka; aatao wa'a napawitiachio, itapiti Riosi ahpo pahtewari tetewiteria, masitemapua; aaafa seenu mochiwachiami nayewaniamae nayewanaresaa, aata wa'api naeraeme uusaa, pukae nayewamapua. Wa'atiao yoomahka pirena pahtemapua pu'ka wa'a asikame cheeriao, ma'chiamae nayewatiopua ahpo naerachi.

²⁷ Nape seesenu naewamea wa'a napawitiachio e'enasoo, ookaio paikaoiche wa'asi muika nayewajeraninia pu'kao, nape aata wa'api napawitiachi naera nayewame uusa, wa'a tiiao yooma wa'a napawikame ma'chiamae pahtepuawichioo.

²⁸ Nape ki iinuemea ahpo nayewa ma'chitamero, wa'atia itipimeripua kihta naewaka wa'a napawitiachio. Ohso kaawe teesaio pahtiamae enesaopua wa'a napawiniachi nayewaniameo, apochiche inataka keepumapua Riosichi simiyame.

²⁹ Wa'a mochiwachitia naeraemea, ookapiio ti'tijoeri Riosichi simiyame nayewamia werisika nayewakooi, kaawe enemapua. Wahjachi wa'a napawitiachi keepuamea, oowera ahpo inatarichiche kaawetame enemapua, pu'ka muikame chaachapariaopua, kaawe tiame enesooapua apochio.

³⁰ Aata keepuameai, itapiti Riosie ahpo ku'itiamae ahpo inateparia nayewanaresoo pu'kao, reesisepuapua, nape nayewaka ihsiamae teewemapua pahchuo.

³¹ Wa'atiao aataai iinuemapua itapiti ahpo chanimiao, wa'a napawitiachio. Wa'atiao yoomahka ahpo pirena nokisimapua Riosichi simiyame penipachiopua, yoomahka ahpo weemuteka.

³² Yooma aata wa'a aamo napawitiachio nayewanariamea, ku'witapi wa'api nayewametepua, ahsepamichiopua piirechiwichioo nayewamichioo, itapiti ahpo cheenariao.

³³ Wa'a aamo te'teretosoo kaawe te'teretoma eemea aamo napawitiachio, ki wekapuwa te'teretoka aamo napawiwachio.

Ehpe taawechemi taamo te'terewaa taamo Riosichi te'teretoame nana-pawiachio,

³⁴ ki reesiseniamae oowerua napawitiachi naewamichioo. Oowerua ahpo kuunache neesetotere mochtomeri puua, ehkoriai Riosi nuurario, wa'a chiamekopa.

³⁵ Oowitiamea itapiti epeche nane'renaresaa wa'a napawitiachi masite-tiamae, petechi enasa iinatukemapua ahpo kuunao. Wa'a nokisijerania, taamo Riosichi te'tereka mochtomitiameopua napawiniachio, ki kaawe tiamekopa, napawitiachi ooweru werisika nayewaniameo.

³⁶ Eemea kaawe neesetoka mochtomitiapua, i'ka Riosi ka'karuma tuuyewari Eesusichi simiyameopua no'oe aamo masiteriao. Ihji Riosi kaaweruma tuuyewario, ki aata aamoe mehtanakamekopua, ki aamoche u'yepatiamekopua amochi uumichioo.

³⁷ Aata piire wa'a aamo napawitiachio, yooma Riosichi simiyame ahpo penipakame maayamea, ahpo te'ta Riosi ahjama yasito e'rameioopua, ma'chiamae nane'remete puua, i'ka no'o aamowichio iyoteka chiiao, Apoe Paamira te'ta eenamekopua pu'kao.

³⁸ Puuu ki uuka tetewisaa i'ka Eesusichi eename no'o masitiao, ka'te reesisemitia pu'kao, wa'a aamo nanapawiachio, masitemichioo.

³⁹ Ehpeo neea, i'ka te'ta aamo chaaneka kajunarenia. Wa'a aamo napawiniachio, aamo wa'api naerachiche nayeweka masitepuapua, ihtaio itapiti Riosie aamo penipatetiao. Ka'te wa'inemitia aata ahpo naerachi nayewamichioopua, wa'a aamo napawiriachio,

⁴⁰ no'oeche aamo tuuyeriatiachiche te'teretopuapua, ki wekapuri teeretomichioopua wa'a aamo nanapawiachio.

15

Riosie Weratiame eenechi ahjaria

¹ Ehpeo neeea, Riosichi simiyame eenechi aamo inatepatenarene, Riosi ka'karuma tuuyewari no'o aamo nayeweria, pu'kao aamo uuka mochitoameopua wa'asi.

² Pu'ka Riosi tuuyewarichi ki se'wika mochitokamea, pukae newipakame eemea aamo tatakoririao, nape ki oosa aampa Riosichi paparamia toisaapua ahpo Riosichi paparao, kihtachi itipima puuua waikao, ahpo Riosichi paparario.

³ Pu'ka tísia nateyamera tuuyewari aamo masitekamenia, pu'kao Eesusie wa'api no'o masiteretia. Neeea Eesusi Riosie Weratiameo taamowichio pejana mukukamekopua, aamo masitekamenia, te'ta Ehkoriaimi Iyoterichi chanitiamechitia.

⁴ Ehkoriaimi Iyoteria cheeriaipua tiameo, Eesusi Riosie Weratiameo, mukukai katewetiaopua, paika taawechi ahjamerikopua eenechio.

⁵ Puuu Eesusi eenechi oijenasaapua neipao, Peero machejenerepua pahchao, Seeja teewataniameopua tiameo. Pu'ka meeriamio waikao, ahpo ajawaria machejenerepua tiameo, ahpo oosa mariki piiripi ajawaria.

⁶ Epeche meeriamio, u'matoame mariki siento mochikame machejenerepua tiame, ahpo Riosichio poponiwa pipiniwaopua tiame. Puuu Riosichi poponiwaa pipiniwaa tiame, u'matoame naasipasi mochitoamepua pehjiio, wahjachia wahjipakamepua puuupa.

⁷ Pu'ka meeriami neipao, Saantiao machejenerepua waikao, epeche neipao, eenechi pu'ka ajawaria machejenerepua waikao, yooma pu'ka oosa mariki aampa piiripi ahpo ajawaria.

⁸ Wa'asi weeka taawechi neipamiopua, no'okamera machejenakapua waikao, wa'asi kuwachi ahpo weeraria enemichiopua, aaata kuita ahpo naawamiachi, u'matotekamechitia.

⁹ Neeea Eesusie no'o weratiameo, ki te'ta no'o weruma tiiamerako e'ramenia, kiisikoi, Eesusie weratiame no'o tewapuame maayamenia, pukeri o'iniaopua neeea, na'ara yoramia naanarika oikamekapa Eesusichi paparamio, ahkaoi ti'tiopachiamio.

¹⁰ Nape wa'a teerekameai neeepa pu'kao, Riosieo cheriwetiameniapa pu'kao. Riosie no'o cheriweriaa, ki wa'atia kihtachi itipikamepua, Riosi no'o tesiweria ku'iriao, no'oo epeche tehki yoorakamekopua, ki wahja Eesusi ajawatiame pahcha yoorariachitia.

¹¹ Riosie Weratiamechi aamo nayewetiamia, aaata enekoipua aamo nayewekameo, ka'chitepua, Eesusi ajawatiame enerioio, no'oeoi. Yooma teeme Eesusie ajawatiamea, pu'ka Eesusi chaachapame teemea, nayewatukao.

Wahjipakameopua eenechi kiapuamepua ahjaria

¹² Taamoo pu'ka Eesusio ma'chiame oijenako chaachapoio, nape eemea aaatao, ki taamo pichikiamepua. ¿Achini iikai ki taamo pichikiamepua, teemea Eesusio ahjakame tetewikamekopua? ¿Achini iikai wa'a tiioio, ki'tio tuuna eemea, eenechi ahjaniameo?

¹³ Kiteresoopua eenechi ahjaniameo, waikao Eesusiai, ki oijenakame enemiipua.

¹⁴ Eesusio ki oijenakame enesoopua, kihtawichio enemii taamo nokariaa, Eesusi oijenaria nayewatutiamea. Wa'a teeresoo, aamo Eesusichi paparario, kihtachi itipimiipua.

¹⁵ Waikao wahjipakameo, kiteresoopua oijenaniameo, teemeai waikao wihtuki chaachapariame enemiipua, Riosi ahpo Taana Eesusio, Apoe

oijenaterio tuutiameo. Wa'a teeresoopua, Riosio ki oijenaterioopua ahpo Taanao, pichiwa ki'tiame enemii oijenaniamea.

¹⁶ Eenechi chaaninia, eenechi ahjaniameo kiteresoo, waikao Eesusiai, kiisi oijenakamepua wa'a teesoo.

¹⁷ Riosie Weratiameo ki oijenakame enesoo, taamo ahjachi paparariaai, kihtawichio kaawe ikitiame enemiiipua; taamo tatakoriaai tiame, kihta cheriwetiame itipikame enemiiipua; teemeai tamochio, ki iinuemii teemea, weemera ahjario.

¹⁸ Ki teemeche ki weemera ahjari iinueka itipimiipua, waikao wahji-pakameai Riosi Taanarachi paparakao, wa'achitia itipimiipua tamochitia, kihta weemera ahjari iinueka.

¹⁹ Taamo Riosie Weratiamechi paparariaa, i'wa wehjoarichiche nateyame enesoo, ki nu'uti wihtuki aiwameri teemea tesiwa iikao.

²⁰ Nape Eesusi Riosie Weratiamea, te'ta pichiwa oijenakamepua, ke'chu aaata oijenaai, ki wahjiamechi ahjarichio. Eesusi oijenasoo tewekachi apechunatiamea ahpo Noonoe, pukeri pahcha simiyame i'ipari, apechunatiameka tiamepua weemera ki wahjiame ahjarichio.

²¹ Wahjipaniamea, piiripi tijoe wa'api ki iyoririopa, o'inesikamepua. Wa'achitia eenechi ahjaniameai weemera ahjarichi ki wahjiniameo, piiripi tijoe wa'apichi o'inesikamepua tiame.

²² Yooma Aaranichitia tatakorikamea, wahjipameripua, ki iyorika mo-chitoriapapua Riosichio. Nape yooma Eesusichi paparakamea, eenechi ahjatepuamepua Riosieo, weemera ahjarichio.

²³ Nape pu'kachepa puuu weemera ahjarichi ahjatepuamea, eee teereka-pua: pahchao, Riosie Weratiame ahjatepuamepua ahpo tewekachi Noonoeopua tewekachi kahtiamee apechunatiapa, puuu itapiti pukeri i'ipari apechunakameka iintokamepua; neipao teeme yooma Eesusi ijinuwaraa, weemera ahjarichi oijenatepuamepua tiameo, Eesusi te'ta enasoopua, i'ka wehjoari kajuyachio pua wa'asi.

²⁴ Waika kajuyachi taawechio, Eesusi Riosie Weratiamea, wa'a yomatiame newitosaapa ahpo seepurawaopua wa'asio, yooma itapiti ahpo newitoriaopua, ahpo Noonochi upamapua, Apoe Te'ta taamo Noonochi, tewekachi kahtiamechi.

²⁵ Nape ke'chu ahpo Noonochi upatioiopua ahpo newitoriao, Eesusia yawichitumeripua pehio, ahkasi ahpo Noonoo ahpo taaratere toapachio-pua, yooma ahpo seepurawaopua. Wa'a teeremeri Riosie Weratiamea, wa'a chiopa Ehkoriaami Iyoterichio.

²⁶ Wa'a ikitioopa wa'asio, mukiwarioopua ahpo seepurawao, kiterepatekame enemapua wa'asio, taamoo ki wahjipame enemichio pua wa'asio, ki seena aampasi ki wahjiamesi.

²⁷ Eesusio, ihji Ehkoriaami Iyoterichi yomatiame ahpo taaratere toapapume chanitiamea, ki Apoe Noonorakamera taaratere toapuameko tuutiamepua. Apoe Noonorakamera iintomerikopua ahpo Taana taaratere toapakao, yomatiame ahpo Taana seepurawao.

²⁸ Waikao Riosi Taanaraa wa'apio ahpo Noonoo, neipa yooma ihtaai ahpo taaratere eenepatesoopua newitotekao, yooma ahpo newitoriaopua ahpo Noonoo kiameripua, ahpo Nono Riosioopua, yomatiame aampa teereka yasitomichio pua.

²⁹ Ki'tiame enesoo eenechi ahjaniameo, zachinikai aaata tijoea, aatia ahpo paatoamepua aaata mukukamewichio pu'ka mukukameo newipatepuawichio? Kiteresoopua oijenaniameo, zachinikai wa'a nokayamepua erakokao? Ki teeresoo eenechi ahjatepuameo, zwa'ana nokimii puuu?

³⁰ Kiteresoo oijenaniameo, ¿no'o maaporichina teeretotamarena senepi taawechio, yooma taamo Eesusi ajawariaa?

³¹ Kiisi wa'a e'ramenia noochio, senepi taawechi mukime tee-toamekaipua, Riosie Weratiame nayewatoapaopua, Riosie Weratiameopua eenечи ahjario tuuyapao. Neeea oijenaniameo, pichiwa te'ta wa'a teeremio e'rame neea. Neeea noochio kaawe e'ramepua aamoo tiameo wa'achi erakoamekopa. Aamoo noochitia erakoamekoopua, Riosie Weratiamea amochi inisiamepua aamo kaaweruma teetotesikao.

³² Kiteresoo oijenario no'o puuu oorichi no'o nasiwaria Eejesioo, ¿ihtana yowika machenatania, pu'ka wa'a no'o iintoriao? Kihta kiteresoo eenечи weemera ahjario, ¿ohso kaawe a'chikoi nokitariarepua naaju, kihta inatakache koakao, oowera itapiti tisia taamo pu'serewaoiopua nokaka, ahkasi wa'a nokakaopua wahjipakao?

³³ ¡Ka'í! Ka'te aamo wisikuete eemea. Ka'te wa'a erako eemea, ki'tio erakokaopua eenечи ahjaniameo, pukae wa'a erakotetiame enesaa, yooma eemea wa'achi erakotepuamepua pukaeo.

³⁴ Aamo wa'a tiame Koorintio tiopachi masitiame, aamoo chaaniame-nia: "Teewemitia eemeapa wa'a tiame tatakorikao, wa'a tiame masiteniameopua. Wa'a aamo chaaniame neea, aamoo suuwe erapamichiopua. Aaata eeme wa'a tiame masitiamea, teesaoi kihta machiyamepua Riosichi simiyame."

Achini teeka ahjameri eenечи wahjipakameo

³⁵ Aaata eemea chaachapaniarepua: "¿Achini iika ahjatariapua een- chio, wahjipakamea? ¿Aachin tiame enetapu weerewaraa?"

³⁶ Puuu wa'atiame inataniamea, ki inatame inatarirapua. Itapiti iimoria yaupamiaa, mukuyamekatepua pahchao, esorapaka aaperao.

³⁷ Pukeri echiwaa, pahchirachepua. Yaupasaopua, sewina tiame yau-pamepua, ihta pahchirakai, tiirikooi, suunuooi.

³⁸ Wa'a ikiyame puuu, Riosi ihsiamekopua weerewa ki'yakao, aachin tiame enemerikopua oowarao, yooma ihta echitiameopua.

³⁹ Yooma ihta weerewaa, ki ahpo wa'achi te'tiamepua. Weerewaa iintunapua: tijoe weerewa, animari weerewara, tuchiki weerewara, so'chi weerewara tiame.

⁴⁰ Yooma tewekachi iintuameai, seesenu tiame weerewaemepua, yooma itapitia, ki i'wa weeechio te'tiamechitia.

⁴¹ Taaa piiripi tiiamepua, meechaai piirechi tiiamepua, so'poriai piirechi tiiamepua; so'poriai, ahpo wa'apio seesenu te'tiamekaitepua tiame.

⁴² Wa'achitia teemeai, eenечи oijenasaa, seenu weerewa te'teremeripua. I'wa weeechi weerewa taamo mukiso wetemajiniamea, ki tehpe e'ramepua, pikayamepua esoratupakao; nape eenечи ahjaniame weerewaa, ki wahjiamesi enemeri puuu, kiisi esoratukao.

⁴³ Taamo weerewa wetemajisa itipiniamea, yooma ihta itapiti iiny-atiame taamo ikiriao, pujaka toiniamepua. Taamo eenечи ahjatiame weerewaa, kihta itapiti iiny tiame iinuemeri puuu. Taamo weerewa mukusa wetepasa toitiamea, i'ka weeechi echisa toitiamekate puuu, weemera ahjarichi tewekachi naawamiapa, weemera weerewakamera uuka, yooma teeme, ooweruai. Puuu weerewa wehtere toitiamea, o'ochetupaka esoratupamepua. Nape taamo weemera weerewa eenечи taamo ahjatetiamea, kihta ka'chi ikiwame enemeripua, kokorepaniameo o'ochetupaniameoi, ya'watupaniameoi.

44 I'ka weeechi weerewao echiwamechitepua, tewekachi weerewa enepamiaapapua. Wa'a teesoo teemea, ki i'kache weerewa teeremeriakaite teemea. Piiripi weerewaa, weeechiwichio taamo ohjoremichio weeretatiamepua; piire taamo weerewaa, tewekachi taamo ohjoremichio weerewatepuamepua.

45 Ehkoriaami Iyoterichio chiiamepua: "Pukeri pahchi Aaranio Riosia, i'wa weeechi ohjoremichio ahjari yahcherepua." Neipa Aarani Eesusi tewaniamea, Apoe taamo Paamira Eesusi puuua. Puuu Eesusia, Riosi tiarie tijoetutetiamekapopua i'wa wehjoarichio, tewekachi ahjari tiiame puuua. Wa'a tiipa puuua, tewekachi tiame ahjari taamo ki'yame puuua, ahpo Eesusi ahjama ohjorepuaihiopua.

46 Nape pahchao weeechi ahjaniame kiatiname teemea, neipao tewekachi ahjaniame.

47 Pukeri naayachi Aarani tijoe, we'ee netetiamepua, i'ka wehjoarichi ohjoemichio. Neipa simiyame Aarania Eesusi, tewekachi o'inia eenaka naawakamepua, tijoe enepaka, nape Riosi tiari yahchame.

48 Yooma weeechi tijoetukamea, naayachi o'inia netetiame weerewa iinuemepua, i'wa weeechiche ohjoepuame. Yooma weemera ahjari kiatiname, tewekachi ohjorepuame ahjari kiatinamepua.

49 Yooma i'wa weeechi ohjoemea, pukeri Aaranichitia weerewaemepua. Yooma tewekachi ohjoemia, Riosie Weratiameka tiame weerewameripua.

50 No'o Riosichi poponiwa pipiniwaa tiame, tisia kaawe inataka no'o keepumitia i'kao, i'ka aamo chaanemiao: Iiweta i'ka weerewa eeraemechi ahjaapua pehji, ka'chi iika ohjoremeri teemea tewekachio, Riosi ohjoekachiopua. Taamo weerewa esoratupamea, ka'chi iika tewekachi i'topuamepua, ki tehpesi e'ramekapapua.

51 Ehepeo, kaawe keepumitia i'kao. Itapiti ki yoomae nane'reniame pehji, aamo tuuyemane. Riosichi paparakamea, ki yoomahka wahjipamerikaite puuua. Wa'atia puuua ki mukukaio, sewina ijikimeripua weerewao.

52 Puuu wa'a ikiniamea, seenepi kupipari ikiwachi ikimeripua, turupuchari kajuyachi chaachamiachiopua. Pu'ka wa'api turuwari chaachachio wahjipakamea, ki wahjipakameaiopua pehji, weemera weerewameripua.

53 Puuu weerewa na'ituamea, ki na'ituame weerewachi enepatepuamepua. Mukiwame weerewaa, ki mukiwame weerewachi enepatepuamepua.

54 Puuu weerewa na'ituamea, ki na'ituame weerewachi enepatetiopua, pu'ka weerewa mukiwameo, ki mukiwame weerewachi enepatetiopua, kiteremeri wa'asi wahjipaniamea, ehkoriaami iyoterio te'ta chiiachitia, Riosio ehkoriaamio eee cheeriopa:

Mukiwamea, newitowae ko'kotiamepua wa'asi,
kitereparepua wa'asi.

55 Aa muuu wahjipaniamea,
¿achini iikamemua aamo newitoriraa?

Ai muuu wahjipame toaniachio,
¿akana akiparu muuua tisia kokosa yoorameai?

56 Mukiwari taamo ikitiamea, tatakori puuua. Tatakoria taamo poanatemepua Riosichio te'ta mukukamechitia Riosiwichio, Riosi nuurario wa'a tiame ma'chitamekopapua.

57 Nape Riosia, taamo newitori ki'yariopaopua tatakorichio, taamo cheriwemeripua yooma ihta taamo tatakoririao, ahpo Taana Eesusi

iintoriaeopua, pu'ka Apoe taamo Eesusi Paamirao, apoe Riosi weerakamekapua pu'kao.

⁵⁸ Pukaepa tisia no'o nakiya poponiwaa; pipiniwaa tiame, pewatiame mochtupuapua Riosichio, ki ikicha paparaka taamo Eesusi Paamirachio, taamo Paamira Eesusi tehkirachiche yorasika, epeche epecheche nokisika Riosi tehkiwachio. Nane'riame eemea aamoo, Eesusi Paamirawichio aamo nokariao, kiisi wa'atia kichtachi itipimerikopua pu'kao.

16

Riosichi paparamewichio ku'ipua na'poatiame

¹ Ehpeo neea aamo no'o Riosichi poponiwao pipiniwaopua tiame, toomi na'poaniamechi simiyame aamo nayewamane, wahjachi Riosichi paparame ku'iwa nakiyamewichio, te'ta Kaarasia tiopachi mochtikame no'o masiteriachitia.

² I'kao eemea, senepi pahcha weeriamae oowisari taawechio, yooma pipiripi eeme na'poasipuapua toomio, wa'a no'o eenoio ki pukeri na'poaka nokipuawichio.

³ Wa'a asisaapa neea, aamoe uutiamae uhjuramania Eerusarenio, iyojura i'tochekaopua, yooma eeme pirena uhjuro tuuka, pu'ka toomi na'poatiameo.

⁴ No'o simiwa nakiwame enesoo wa'a Eerusarenio, pirena siimpama teemea waikao.

Paoro asisimo e'rachiami nayewari

⁵ Maseronia weechiami u'matoaio, aamo mochiwachi enamania, Maseronia weechiami oisimo o'ranepu pahchao.

⁶ Seenekachi aamo ahjama itipimane ku'itapi, seenekachi ahkasi tuurawio u'matoachisi. Wa'atia eemea no'o ku'inaresao, no'o ku'ipamapua ahka no'o simiyachiwichio.

⁷ Ki ikanati u'matonarenia wa'ao, nape pu'ka no'o wa'a e'rao, Apoe no'o Paamira cheemapua, tewekachi kahtiamae. Itapiti no'o yoramia iinuesoopua wa'ao, tepipi itipimania waikao.

⁸ Nape i'wa Ejesio muuwari mochiwachio, i'ipari pahko u'matoachisi itipimania i'wao, Peentekote pahko tewaniamechi.

⁹ I'wa itipimane pehjo, Riosio ki ookapi tehki no'o wahjoneriopa, i'wa ti'tijoerio pu'sereme tiame, wahjachi muuwaeme i'wao, ki no'o nakioipua no'o masitewao, eerina chaachapakao.

¹⁰ Timoteo wa'amahka oiaio aamo mochtikachi asisoo, kaawe uuka teteipuapua pu'kao, kaaweruma tehki yooramekopapua, taamo Paamira Eesuwichioopua no'owichioopua tiame.

¹¹ Pukaepa Timoteo wa'a asisoo, aataai wa'a aamo mochtikachio, ki ipaka tetewipuapua pu'kao. Wa'a asisooopua pu'kao, kaawe ku'ipuapua, no'o kahtiachi enamerieopua, i'wao neea no'o ahjama mochtikameapua tiameo, puuyeka mochtikamepua.

¹² Taamo pooniwa Aaporo, utewa yoorakainia siimichio, wahjachi poponiwa ahjamaopua aamo ne'nemia, nape puua ki siinarekapua pehjo, itapiti yoramierikapua pehjo. Neipa siimotiapua wa'ao, ahpo yekiwa iinuesapua.

Kajuwachi wa'asi teepotari

¹³ Aamo Riosichi paparaka mochtioo, kaawe aamo neesetoka mochtipuapua, pewatiame mochtioa aamo te'ta Eesusichi paparao. Oisa te'teretopua pukachio, ki ikanati aamoo, sewina erapatepuaichio.

¹⁴ Aatawichio yooraka ihisiaioo, kaawe e'raka ihshipuapua pu'kao.

¹⁵ Ehpeo eeme no'o poponiwa tiiaa pipiniwa tiame, nane'riame eemea yooma Ehtejana ta'pechio mochikameo Aakaya weeechio, puuukopua wa'ao o'inekameo, pahcha Eesusichi paparakao. Puuukopua tiameo, pahcha o'inekamekopua ku'isikao yooma wa'a mochikame Riosie Piipate-tiameopua, yooma ihta itapiti ku'iwa nakisiwaeopua.

¹⁶ Aamoo neeea, yooreka tetewijerani neeea pu'kao, pu'ka ti'tijoeri wa'a teeka ku'yameo, yooma pu'kachitia, Riosi tehkiwa nokisiameo.

¹⁷ Neeea tisia kaawe erapakamepua, i'wa eenakopa Ehtejanasiopua Otunato yeekao, Aakaikoopua tiame. Puuuu i'wa e'enakao, tisia no'o ku'ikamepua, aamoo, ka'chi iika no'o ku'imia teereriaio, ki no'o ahjama mochikamekapa eemea.

¹⁸ Aapoe nokakapua no'o oisa erapatekaopua Riosichio, aamo oisa erapateriachitiaopua, aamochi Koorintio e'enariaiopua. Wa'a nokayame tijoeopua, kaawe e'raka tetewiniamepua.

¹⁹ Aasia weeechi ti'tiopachi mochikamea, aamo uhjurenapua teepotari, ehpeo i'wa no'o ahjama mochikamea. Aakiraa, Pirusiriaapua tiamea, ahpo ta'pechi nanapawitiamea, aamo teepotenapuapua tiame, te'ta tisia Paamirachi tiame teepotarie.

²⁰ Yooma Eesusichi poponiwa pipiniwa tiame no'o ahjama mochikamea, aamo teepotenachipua tiame. Aamoo eemea, aamo napawimiachi asikoaopua, kaawe e'raka aamo teepotepuapua, Riosichi te'terimechitia.

²¹ I'ka teepotario, nooe Paoro sekae iyotesa aamo uhjuriamepua.

²² Yooma aaata ki nakika tetewikame taamo Eesusi Paamirao, Riosi kokosarichi ruhjimeripua.

“Aa muuu taamo Paamira Eesusi, aamo eenakame tetewinare neeepa tamochio.”

²³ Yooma aamo Koorintio mochikame Eesusichi paparamo, yooma Eesusi kaaweruma cherirewao, amochi teerepajeraninia pu'kao.

²⁴ Neeea yooma aamo Koorintio mochikameo, te'ta Eesusi Riosie Weratiamechi paparamo, ki nu'uti no'o iikae aamo nakiyao, i'ka iyosichi iyotesa, aamo uhjurenania. I'kao neeea i'ka iyojurachio, i'wasi kajuyamenia iyotekao. Cheriwema wa'asi.

Paoroe Ooka Simiyame Koorintio Paoro Iyojurewa

Teepotari

¹ Kúira. Paoro neeea, Riosi e'rarie Eesusie weratiame, Apoe Riosie Weratiamee. Neeea Timoteo iyotetekao, i'ka iyojura iyotesa uhjurenania, Koorintio mochikameopua tiopachi, yooma Aakaya weewarachiame mochikameopua tiameo, yooma wa'ami mochikameopua, Riosie piipatetiameo.

² Neeea taamo Noono Riosio, Apoe Eesusi Riosie Weratiameopua tiameo, aamo iikachio, ta'iria mochijera kiajerenania.

Paoro kokosa tiame aiwaka yasitoo

³ Apoe Eesusi Noonora Riosio, taamo Paamira Weerakameopua, kaawe e'rewa chaachapapuamepua pu'kao, apoekopua taamoo, taamo tesiwe e'reka kaawe erapatesiameo.

⁴ Riosia, taamo kaawe erapatesiamepua, itapiti taamo a'chitiame aiwasiamopua. Wa'a tiachipa teemeai, wa'achitia kaawe erapatesimeripua tiame, aata itapiti aiwaka mochitoameopua.

⁵ Teemea, Riosie Weratiamechi paparapa, aiwame teemea. Taamoo, Riosie Weratiame aiwaria tamochi pochiwisusiamechitia, wa'achitia Eesusichi machedamepua taamo kaawe erapatesiwaai, puuu wa'api Eesusi kaawe erapatesiwaa, wahjachi Eesusichi paparamechi inisiamopua tiameo, yooma ihta kokosa aiwaniamechiopua.

⁶ Wa'a teesoo puuu a'chitiame taamo aiwariaa, aamo kaawe erapatesipuaichio puuuu, pu'ka aamo Eesusiwichio aamo aiwaopua, aamo iika yachapasimichiopua amochio. Pukaechi tiameo, pukaee kaawe erapasiwae anachasimeri eemea, ihtaai aamo kokosa tiame aiwasiao, wa'achitia taamooi, kokosa tiame aiwasiaachitia.

⁷ Aamo oowe erakona teemea, ki sewina erapamerikopua Eesusichio, tísia aiwaiopua pu'kawichioo, tamochitia aiwaiopua pu'kawichioo, pu'ka wa'api taamo kaawe erapatesiwae, kaawe erapatesipuaame eemeai, Eesusi taamo ki'yae.

⁸ Riosichi poponiwa pipiniwa tiameo, ki wa'atia aamo itipijerani teemea ki nane'rekao, pu'ka itapiti tísia taamo aiwariaopua, Aasia weeechi ohjoaiopua. Tahpitika iikame teeme wa'ao, itapiti maapori tiame, oowera mukime iikame teemea wa'ao, teemea taamoo, ahkasi ki ahjameri maayaipua, kiisi anachai teemeapa wa'asio.

⁹ Wa'asa iika teemea wa'ao, mukiwachi uhjurawatiameka erakoai teemeapa. Wa'a taamo ahjakame puuyariaa, Riosi apoe iintokamepua, ki teeme. Wa'a pepenipakame teemea, Riosiche taamo newipatemiao, ki taamo wa'api u'warie, Riosikamera ihsiamopua, ahkasi wahjipakameoi oijenatiamepua.

¹⁰ Apoe iintokamepua taamo newipatekaopua, pu'ka taamo wahjipania teeriachio. Puuuu, ki nu'uti taamo eeyowachi ma'chipakamepua. Teemea pukachio, te'ta oowe e'rewa enepakamepua, yooma taamo maapori teeretoachio, Apoe Eesusi taamo ma'chipasimerikopao.

11 Aamoo aamo napawitiachio, senepi Riosichi aamo papasoopua taamowichio, epeche enema eeme cheriwema ki'yameopua Riosichio, Riosio taamoo, tisia kaawe iintorio tuuopua.

Paoro aatia tiichipa ki simiyopa Koorintio muuwari

12 Teemea tamochio kaawe erakoamepua, taamoo kihta a'chi tiame taamo nokario erakoamekapa, kihtaioipua ki ka'karumao, ki kaawe tiame inataniameo, epeche wa'a aamo mochikachi ohjoaio, tisia suwepori nokiwachio. Nape yooma puuu wa'a taamo kaawe te'teretoriaa, apoe Riosichi eenakame puua, ki taamoechi wa'api.

13 Taamo iyotiaa, ki wihtuki puua taamo nokisiao. Kaawe enemii eemea taamo pichikesaa.

14 Aaata wa'a ki owe e'riame enesaapua pehjo, tamochi owe e'repaka ahjachi erapasaapua, kaawe enemiiipua. Wa'a ikisaa eemea, ki nu'uti kaawe e'remeripua taamoo, i'ka taamo amochi nokayaopua. Teemeai, tisia kaawe erakomapua, Eesusi eenechi eenoiopua ahka taaweichio, aamoopua tiameo, Eesusichi paparariopa.

15 Wa'a tiame taamo nokaya owe e'repameri erapakaopua, oosa wa'a u'matosimo o'raninia, wa'a aamo mochikachi, wa'atiaopua oosa epeche pepenipamichioipua no'o masitia. Maseronia siinyaio, eenechi no'raionia, eenechi asisimo o'rainia aamo mochikachi, wa'atiaopua, oosa enemichioipua no'oo, wa'ami no'o u'matoachioipua masiteka, neipaopua waikao, no'o ku'imichioipua aamoo, Urea weeechi simiwachiwichioopua.

16 Wa'a tiame inataka neea, Maseronia simiyaio, aamo mochikachi asisika tetewisinariapa. Maseronia no'rasaapua, eenechi wa'ami u'matoka tetewinariapa. Aamo mochikachi o'inia, Urea weeechi siminarekame-nia, aamo no'o ku'iwaepua ku'inariae.

17 Ihji aamo no'o ne'nemia inatariaa, kaawe inatasa eratiamepua. Ki aaata chaachapameka tiame ihjia, itapiti cheesaopua, ikanati sewina cheesiamechitiaopua eenechio.

18 Taamo aamo masiteniameoi Eesusichi simiyameo, ki sewina chaachapasiame teemea, piiripi tiame cheesaa piiripi tiame puua, ki eenechi sewina cheesiamepua, pu'ka Riosichi simiyame taamo masitia, taamo masitia Riosichi enamekopua. Taamo Noono Riosia ahpo chiiiao, kiisiki eenechi sewina chiiamepua.

19 No'o Timoteo ahjama nayewaturiaa Siriwano ahjamaopua tiameo, yooma taamo masiteria Riosi Taanarachi simiyameopua, Riosie Weratiame Eesusi tewaniamechio, ki teesa pichiware puua. Ki taamo ehpe masiteriao, meereo eenechi sewina chaachapasikame teemea.

20 Riosi yooma ihta taamowichio iintomo tuuyaa, Eesusichi iintoamepua ahpo Taanachi. Pukaepa teemea, Apoe Riosi ihsiamekopua Eesusichio, Eesusichi taamo papara, ahjachi erakoame teemea, kihta seeweka. Wa'a erakoka, cheriwema ki'yame teemea Riosio.

21 Riosia, apoe ihsiamepua taamoo, apochi kaawe teeretekao, ahpo Taana Eesusichi paparameopua. Apoeopua tiameo, taamoo, ahpo ijinuwa uuyameo ahpowichio.

22 Apoe ihsiamepua tiameo, taamo iikachi yahchakao ahpo iinuwatario, tamochi erateka ahpo Riosiwarioepua, ahpokamera ijinuwarakopua taamoo. Ihji wa'a taamo eratewaa, Riosi Riosiwariopua, taamo nuutekia Riosioopua, o'ichari ki'ya.

23 Eenechi inatepaka eenechi aamo mochikachi enamia, Riosi nane'renapua no'oo, ki te'ta aamo terinariapa, ki eenechi eenariopua wa'ao.

²⁴ Ki aamo paamiratuamechitia eratoame neeea. Ohso kaawe aamochitia, Riosichi tekipaname e'rame neeea, oowera wa'a eenakamenia aamo mochikachio, epeche kaawe erakomichio Eesusichio.

2

¹ Pukachipa ki siimo orapakania wa'a aamo mochikachio, ki taamo iiyana erapuapuawichio iikachio.

² Wa'a mahka eenaka iiyana eratesaania aamoo, ki aaata no'o kaawe erapatemerikopua no'oo, eemechekopua no'o kaawe erapatiaamea, no'oo iiyana erapasoopua.

³ Pukaepa wa'a cheeka iyotekamenia pukachi iyojurachio, wa'a asisaapa, ki iiyana erapanariapa eenechio yuwesika, eemeo, ohso kaawe no'o kaawe eratemerioipua. Neeea aamoo, oowe e'rakania, kaawe e'raka aamo ahpo katewemiaopua, aamo a'chi tiame iiyana erapori tiaopua, wa'a ikitioopua, neeei kaawe erapanariapa.

⁴ Ki nu'uti iiyana e'rapa wa'a tiame aamo iyotekania pu'ka oosa iyoterichio, ahkasi naarakaoi iyotekamenia pu'kao. Ki aamo iiyana erakomichio aamo iyotekania pu'kao, ohso kaawe pukachi iyoterichio, no'o te'ta aamo nakiyakamera, tetewimichio iyotekamenia wa'ao, no'o chiiao.

Paaroo ahpo na'arekame cheriweria

⁵ Aaata puuu iiyana iintokamea, ki no'ochi iiyana eratekamepua, yooma aamo iiyana erapatekamepua tiameo. Neeea teesa tiame chaaninia pu'kao, ki tahpitika tiame aamo erapuapuawichio pu'kao.

⁶ Puuu yomarika aaata ki kaawe iintorio wenejiriaopua, soparani puuupa, aamo aiwateka yahchao.

⁷ Epeche kaawepua cheriwetiaa, kaawe erapatetiaopua tiameo, ki te'ta pehtiaame yuwesimichio pu'kao. Kaawe enemiipua pu'ka pehtiao, puhjetiaopua cheriwekiao, ohso kaawe naewetia kaawepua kaawe e'reka, kaawe erapamichio pu'kao, ki a'chi ikimichio ahpo iikachio, yuwesikaopua te'ta.

⁸ Pu'kao, ki kaawe iintorio pu'kao, nakiwameko tuuyejeraninia pu'kao.

⁹ Pu'ka wa'a tiame aamo iyotekameainia, aamoo no'o cheeriachitia katewetariarepua e'rakaopua, wa'a aamo a'chi te'tereriaopua.

¹⁰ Aamo cheriwesoopua pu'kao, no'oeoi cheriwetiame itipiamepua. Aaatao aamo cheriwesiao, cheriwetiame itipitemeripua no'oeoi, Eesusi Riosie Weratiame tetewachio. Wa'a iintosima neeea, kaawe te'tereka mochtomichio Eesusichio, ta'iria mochtowa.

¹¹ Wa'a taamo te'teresoopua riaorósia, ka'chi iika na'ara ihsimeripua tamochio.

Paoro Torowa tewaniachi ki ta'iria yasaria

¹² Torowa muuwarichi no'o asisoopua, kihta eina teeriapua wa'ao, Riosie Weratiamechi simiyame no'o masitiachio.

¹³ Naatiche yuwesika yasakania wa'ao, ki tewakapa Tiitoo, no'o Riosichi pooniwao. Wa'ao neeea: "U'matona neeepa", cheesache u'matokania wa'a o'inia, Maseronia weechiamio.

Riosie Weratiamee newitowa

¹⁴ Wa'a e'raka kahtiaichenia wa'ao yuwesikao, ki tewakapa wa'a Tiitoo, ki piineri no'o kahtio erapakaopua wa'ao, Riosi no'o ahjama kahtiaame erapakania, itapiti seewajuyame eejekayamechitia noochi. Riosia, ihta

taamo aioioopua, taamo newitoka ma'chipasiamepua taamoo, tamochi enatesika ahpo peeniajuyao, yomachi ti'tijoechiopua ahpo peeniajuyao, yomachi yasipasimichiopua tiameo ti'tijoerichio, ahkai taamo ohjoloopua.

¹⁵ Teemepua, pu'ka Riosie Weratiame seewachitia peeniajuwa i'toamea, aatachi e'wamekopua pu'kao, Riosichi e'enatekaopua. Pu'ka peeniajuwae Eesusichi e'enatetiameo, Riosie cheriweka piipatesiamepua pu'kao, tatakoriario. Ki peenia e'raka saayamea pu'ka Riosie Weratiame peeniajuwao, wa'api itipiamepua ahpo tatakoriwachio, ki piipatetiapa puuuu Riosieo.

¹⁶ Aata Riosie Weratiame peeniakame pu'serekamea, Riosie piipatetiameapua, puuuu mukukaipua i'ka ahjarichio, piirechi weemera ahjarichi ahjameripua. Nape puuu ki pu'serekamea Riosie Weratiame peeniajuwao, ki Riosie piipatetiamea, i'ka weechi ahjari mukusaapua, ki oosa ahjameripua enechio, piirechi weemera ahjarichiopua. Puuuu poanachi mochimeripua ki Riosi ahjama, wahjipakameka teeremeripua Riosichio. Nape i'ka Riosichi tehkichio, zaatanakamera ohjoarepua, i'ka Riosichi tehki te'ta kiapuame tiameraa, tisiwa iyoriwaemeopua?

¹⁷ Ki'tepua aataai wahjachia, ki iyorika tetewamekapua i'ka Riosichi tehki, kiisi kaaweruma inataka nokisiamepua, toomichiche inataka masitiame, ahpo se'wi masitiao toomichi nehjapa. Nape teemea kaaweruma inataka nokisiamepua i'ka Riosi tuuyewario, iyorika teetoka i'ka kaaweruma tuuyewario, te'ta Riosie taamo nuurenichitia, te'ta Eesusi Riosie Weratiame, seekarewarachitia.

3

Weemera katewewari tuuyetowa

¹ Nape teemea Riosie uhjuratiameko taamo chaachapaa, ki taamokamera epeche weruma tiame tetewipuawichio, chaachapamepua. Taamo chaachapaa ki weechi ti'tijoe nuuretiamepua. Pukaepa ki nakiyeme teemea ihta iyosi iyotetiameo, ahkai taamo asiyaichio kaawe e'raka asipupuawichioo, wa'aoi aamo mochikachioi; aamoe taamo kiapuameoi, sewinachi taamo siimpamiawichioo.

² Taamo ahkai kaawe uuka tetewimeria, eeme wa'apipua Koorintio mochikame, yoomachi nane'reniamekopa, Riosi amochi iintoriaopua aamo Eesusichi papararioopua.

³ Aamo Eesusichi papararioopaa, taamo Eesusichi simiyame aachin teeka pichikeria, Riosie Weratiame wa'api aamo i'karachi iyotekapua ahpo kaaweruma ihsiao. Puuu aamochi kaaweruma iintoriaa, itapiti iyosichi iyotetiamechitia tiamepua. Pukaepa teemea pukae ahkai taamo ajasiachiamio, pukae nayewatusimapua, aachin teeka aamo Riosie Weratiamechi paparariamekoopua. Wa'a tiame taamo nayewatuka nokisiamekopao, kaawe tetewisipume teeme ti'tjoerioe.

⁴ Wa'a tiamepua tiaao nape te'ta tamochi iintokamea, te'ta te'pa kahtiamera puuuu, te'ta Apoe Riosi. Pukaepa teeme Eesusie ajawatiamea, Riosichi paparamepua, Apoe Riosi iintoriopua amochio, ahpo Taanaeo, yooma taamowichioo kaawe iintokaopua.

⁵ Teeme Eesusie ajawatiamea, kihta nokayame teemea te'ta Riosichitiao, teemea oowera Riosi tehkiwache nokisiamepua. Ki Riosi ihsiwa tamochi teetosoopua ku'ikao, ki te'ta kaawe teetomii teemea, i'ka Riosi kaaweruma tuuyewario, ti'tijoeekachiami i'tokao.

⁶ Apoe iintokamepua tiameo, i'ka Riosi tuuyewari yahchakaopua, weemera te'terewa yorakeka mochtipuawichioopua, apochikamera kaawe te'teretokao, ki ahpo ehkoriai te'teretopume, yahchariachitia. Ihji weemera teerewaa, Riosi Riosiwari yasipaniamepua tamochio,

Riosi Taanarachi pichiketioopa tuuyewarirao. Piire oochetiame nuurari te'terepua teereriaa, taamo wahjiparichi ihpapaniame teereriaipua, ki ahsepari iyoritiaapua, pu'ka nuurario ka'chi iika yorame tiamekopa ahsepario. Nape ihji weemera Riosichi te'terewaa, weemera ahjari taamo kianiamepua ahkasi ki wahjiamesi, Riosi Taanarachi taamo paparatioopa. Apoe Riosia ahpo Taanachi paparatioopua, tamochi yahchamepua ahpo Riosiwario.

⁷ Moiseo Sinai kaawichi ihshai o'inia tekikioopua, Riosi nuurari u'pakaopua ti'tijoeriwichioo, ti'tjoeria pu'kao, kiisi ne'neme erakorepua nanarichio, tisia utewaeme tajitopa nanarichio. Nape Moisea wa'a teetoka tekiaioopua, puuu nanarichi tisia tajitooa, saipatorepua. Puuu Riosi nuurari Moise kiaretiaa tisia majapori tiame cheeka kiaretiamepua, tisia Riosi utewarieme tiame, ki nu'nunti ki ku'kuita te'teoka chiiame, ki e'wetaiapua pu'ka ahpo tisiwa iyoriwa nuurario, wahjipaniamee kokosamerikoopua.

⁸ Nape puuu nuuraria tisia eeyowa tiame kiatimekaioopa Riosieo, kihtakaitepua taamo Riosi Riosiwari taamo tisia kaaweruma tuuyewari taamo iikachi nayewiao, pu'kao pirenataka ne'neniaoopua, epeche ki nu'uti tisiwa peenia tiame Riosiwari taamo iikachi nayewiaa.

⁹ Puuu ehkoriai Riosi nuurari taamo ki e'wetaiapua taamo Riosi kokosarichi ihpamea, tahpitika cheeka tisia maapori tiame kiatiamepua; nape ehpiami Riosi kaaweruma tuuyewari nayewiaa, epeche tisiwa tahpitika tiame peenia tiamepua, ki ehkoriai nuurari Riosie tisia eeyowaeme chanitiamechitiaopua, i'ka ehpiami Riosi kaaweruma tuuyewario, taamo nehpuamekopua taamo Riosi kokosarichi wichipumeo, taamo Riosi Taanara papasoopua, pu'ka tuuyewari tamochi uusoopua.

¹⁰ Pu'ka oochetiame nuurari tisia eeyowa tiiame ne'newachio, kihtakaite puuu eeyowaa, Riosi te'ta kaaweruma tuuyewari te'ta tisia tahpitika peenia tiariwa ne'nepatiao.

¹¹ Puuu ehkoriai nuurari Moise Riosie kiatiameta, ki tehpewichio eratiame eneriamepua Riosieo, pukaepa ki tehpesi natyamechitia teerepua. Nape ihji weemera ahjari Riosi taamo ki'ya ahpo Taana Eesusichi papararichio, ki wahjiamesi e'ramerapua.

¹² Pukaepa teemea pu'ka weemera ahjari ki wahjiamesi enemerikoopua, yomatiamé ahjachi e'rarie nayewatiamepua, te'ta ma'chiame nayewatuka, ti'tjioepua ooweruopua tiamé, ahkaoi taamo asiachiamio.

¹³ Teemea, ki Moiseka te'teretoamepua, Moiseo ahpo to'pekamechitiaopua nanarichio, ki tetewipuawichioopua apochio, Riosi tisiwarirao ahpo nanarichi teteiwameo, saipachisi. Teemea i'ka tisia tisiwari Riosi ka'kaweruma tuuyewario, kihta tamochi to'penaka nayewatusiamepua ti'tjoerio, pu'ka ti'tjoerio teemea, weemera ki wahjiamesi ahjari inuejeramekapapua pu'kao, pu'kao Riosichi itanesoopua.

¹⁴ Ti'tjoeria ki pahteka tetewirepua Moisechi tetewitiameopua Riosi iyoriwa tisiwariopua, pu'ka saipao, ihtana ikiwamekoopua. Riosi nuurari Moise kiaretiaa, oowera ti'tjoeri na'ara iintotiameta tetewipuawichio enerepua. Aataoi ki cheriwiameta Riosia tatakoririao, Riosi nuurari e'wekache mochtioniameeo. Ahkasi ehpe taawechemioi wa'api erakoka mochtioamepua, pu'ka oochetiame nuurari e'weka mochtioamea. Wa'a tiame inataka mochtioapa puuuu, Riosi nuurari simiyameo, itapitie to'peniamekatepua inatarichio. Pu'ka inatarichi eina tiame puhjeniameta, te'ta Riosie Weratiame iintoria ahpowichio, te'ta pahtetiache wichima puuuu.

¹⁵ Ahkasi ehpiamioi wa'api te'teriamepua, ki pahtekao, pu'ka Riosi nuurarichi simiyameo.

¹⁶ Nape aaata te'ta ne'nepasaapua Riosi chiia ahpo Taanachi simiyameo, te'ta pahteka tetewikamepua, ihtanawichio ki'yariopua Riosia, ahpo nuurario.

¹⁷ Puuu taamo Noono tewekachi kahtiamea, Apoe Riosiwari ihsiamepua, taamo inatarichi pahtemichioopua. Pukaepa aaatachioi apochi pakimichio reesisetiaapua, puuu Riosi Riosiwari ihsiamepua, taamo inatarichi to'piao, puhjekao.

¹⁸ Pukae puhjetiapa teemea taamo inatarichi to'piao, epeche ma'chiameteerepame teemea ti'tijoerichio, te'ta kaaweruma ihsiaopua Riosioopua, pu'kawichio. Wa'a te'terepakamea Riosi Riosiwario, enepatesikaopua, epeche epecheche Eesusika te'teriameteemea, enepame teemea. Puuu wa'a tiame taamo enepatiamea, Apoe te'ta te'pa kahtiame taamo Noono ihsiamepua, Apokamera te'ta Riosiwari.

4

¹ Pukaepa Apoe te'ta Riosiwari tamochi yasitopao, ki nahsinapame teemea i'ka tehkichio, apoe taamo teetotiamekopapua i'ka tehkichio.

² Itapiti aaata wihkuepuao, toakame teemea pu'kaopua, yooma ihta Riosichi simiyame ki noriwi nokisiamekapapua pu'kao, kihta e'rakaopua, noriwi yoranarewao. Teemea Riosi chiia pichiwarior, ma'chiameteemea apoe cheerichitia teetoame teemea, tuuyepasika Riosi ne'niachiopua, ti'tijoerichio tiame tetewachio.

³ Aaata tukapame tetewame enesoo i'ka Riosi tuuyewari taamo nayewatuao, wahjiparichi uumpameri puuu, te'ta kominarichi te'teretoamekapa puuu wekaparichi.

⁴ Puuu ti'tjoeria kiisi pichikenariapa Eesusichi simiyame taamo nayewatuao, i'wa weechi riosirewa Satanasia, ki ma'chiretiamepua inatarichio, kiisi pahteka tetewimichioopua Eesusichi simiyame taamo nayewatuao, Eesusio, Riosi wa'api nanarirakoioo. Wa'a teereniapapua puichio, kiisi Eesusichi tetewame puuu, Riosi nanarirao.

⁵ Teemea ki taamo weruma e'repuawichio nayewatuamepua, oowera Riosichewichio yooraka mochitoame teemea, aamoo te'ta taamo pahtemichioopua, te'ta taamo Paamira Riosie Weratiameo, apokopua te'ta Riosio, apoe te'ta Riosi, te'pa tewekachi kahtiame taamo Noono.

⁶ Puuu wa'api Riosi naayachioopua cheekame: "Uutapasa tukapachio", puuu wa'api wa'a cheekame tamochi tajayamepua pahtewario, taamooopua Riosia, Eesusichi tetewitekaopua ahpo nanarirao, ahpo aachin tiamekopua.

Eesusichiche paparaka mochitoniameteemea

⁷ Pu'ka tisia natayame Eesusichi simiyame pahtewariopua, tamochi i'toame teemea, i'ka weerewa sikori kahsimerika tiamechi. Teemea i'ka weerewa kahsime tiamechior, tisia aiwaka nokisiameteemea Eesusichi simiyame nayewatukao. Nape teemea pu'ka aiwarichio, ma'chiameteewame teemea, Riosi ihsiamekopua tamochi utewatekao, te'ta anachaka nokisimichioopua.

⁸ Nape a'chi tiame aiwari anachaka mochitoaipua, ki yuumpianiameteemea kahsinakao, Riosie ku'iniapa utewarirao. Seenekachio, ka'chi ikime erakoai teemea, kiisi so'mipamepua, Riosie ku'isiwapa taamo erakoao, nape kiisi sewina erapame teemea, taamoo, kaawe teeka puuyamiaopua.

⁹ Tísia na'ara yorasiwaaipua, ki taamo ooyepiko erakosiamе teemea, nane'riamekapa teemea Riosio, taamo ahjama inisiamekopua. Teemea ahkasi puipatiaai nanaarameeo, Riosi ahpo utewarie taamo werisitesi-amepua, senepi taamo wa'a ikitiioipua.

¹⁰ Teemea Eesusi inatakaopua, ahkasi mukiwachisi aiwarioopua taamowichioo, ka'chi erakoka nokisiamе teemea taamo aiwao, tísia teetonariapa teemea, pu'ka weemera ahjari tamochi tiiao, wahjachi tuuyenarewaopua tiameo, apoe Eesusi taamo ki'yariao.

¹¹ Teemea, pe'yachi Eesusiwichioo eepi meripuame ikisiamеaipua, kihta ka'chi erasiamе teeme pu'kao, wa'a teeka tamochi tetewitetiapapua wahjachio, apoe Eesusi weemera ahjario, tamochi yasitoamekopua pu'kao, ahkasi ki wahjiamеsiopua, taamo mukukoiopua i'wa weechio.

¹² Wa'a tiiachio, taamo eepi wahjipame teetowachi teetoiopua, Eesusichi simiyame aamo nayewatukao, eeme Eesusichi paparasiamea, Riosie kiasiniamepua weemera ahjario, ki seenampasi ahjapuameopua.

¹³ Ehkoriai аатаа cheerepua: “Ahjachi paparapa, naewakania.” Wa'achitia teemeai, Eesusichi chaniwame pichikekapa, pu'ka nayewatu-siamе teemea taamo asiyachio.

¹⁴ Pu'ka nokisiamе teemea, pichiwa eenechi taamo ahjamerikopua, erakoapa, wa'achitia Eesusichitia, eenechi oijenatiachitia, Riosieo. Eenechi taamo ahjatesaopua, yooma taamo aamo ahjamapua tiameo, Riosi tetewachi ajapuatepuaiichio.

¹⁵ Yooma Riosi ihsiaa, yooma taamo nokisiaapua tiameo, aamowichio kaawe teerewawichioopua, yooma wahjachiwichioopua tiame Eesusichi paparasiameo, Riosichio, epeche epecheche weeka enemichioopua, Riosichi cheriwema ki'yameopua, ki nu'uti kaaweruma iintorioopua ahpowichioo.

¹⁶ Pukachi wa'a tiachipa teemea, anachaka nokisiamе teemea, i'ka tehkichio. Teemea, epeche epecheche oochetupai aampamio, yooreminao teemea taamo iikachio, epeche epecheche weemera enepasiamepua.

¹⁷ Pukaepa ehpe taamo aiwaka te'teretoao, kihtakaitepua, pu'ka epeche natеyame weemera ahjarichio, taamo mochtomerichioopua ki wahjiamеsi.

¹⁸ Wa'a teeremerichioopua teemea, i'ka weechi taamo pusie tewaopua, ki tehpe e'ramekopua pu'kao, kihtachitia tetewame teemea pu'kao, te'ta Riosi taamo kiamerichioopua, pu'ka taamo kiamiao, ki tamoe tetewamekopua pehjo.

5

¹ I'ka weechi weerewaa, weechi taamo kariwaka tiame puuuu, kiisi tehpe e'rame. I'ka karichi mukisaapa teemea, weemera weerewachi akipamepua teemea, tewekachi weerewachi. Puuu weerewaa, taamo kariwa weerewa emeripua, apoe te'ta Riosi taamo kiameri, ki weechi weerewachitia. Ihji weerewa kaaria, ki ku'witapisi e'rame enemeri puuuu, ki wahjiamеsi.

² Teemea i'ka weechi mochikaipua pehjo, ki ahjame e'raka mochi-toame teemea pehjo, te'ta taamo kariwachi mochinariapaopua teweka-chio, te'ta tehpe e'rame weerewachioopua, tewekachi weerewaeniameopua.

³ Teemea, tewekachi weerewao, tisiwa iinuenariame teemea. I'wa weechi mukisaapa teemea, taamo iikara apechusaapa teemea, kihta weerewaeka apechumeri teemea. Wa'a ikisaapa teemea iikaraa, poi-yame itipimeri teemea pehjo ki weerewaeme, kihta wisatori chuhchamechitia tamochio, ahkasi taamoo, weemera weerewa uuyachisi.

⁴ Pu'ka weerewa weemerachi inatakaopua, tahpitika erakoame teemea pu'ka puuyekao pehji, kái waapisi iwikao chaachapaka: “Ai puuuu,

yaapiti enesaa kaawe enemiipua.” Wa'a erakoame teemea, i'ka karichi weeechi weerewaeniamечи puuyeka mochtokao, yaapi erakoka pu'ka weemera weerewa karichi mochtionariapa. Puuu yaapi eraniameo, ki ikanati taamo mukinario chaachapame teemea, i'ka weerewa oochetiame toakao, nape teemea tisia weemera weerewa mochinariamepua. Taamo weemera weerewachi mochipatioopa, taamo weerewa wahjipaniameo, ki wahjipaniame enepamepua.

⁵ Riosia naayachi o'iniao, pukeri enepatiaipua tijoeo, ahjari ki wahjiamе kiamerikopua, ki wahjiamе ahjari teeremichioepua ti'tijoeo. Riosia ahpo Riosiwario, pukachi inataka taamochi yahchamepua pu'kao. Puuu Riosiwaria, Riosi pichiwatamepua, taamo weemera ahjari kiamiaopua, ki wahjiamеsi.

⁶ Pukaepa teemea Riosichi paparamepua, pichiwa taamo kiamerikopua, pu'ka ki wahjiamе ahjariopua, tamochi inatariaopua. Nape i'ka weerewachi mochikaapa pehji, pu'ka puuyeka te'tereniamеpua, yooma Riosichi pichikeka paparamеa.

⁷ Teeme Riosichi te'teretoamea, itapiti ki ikiya puuyeka mochtioame teemea pehji, pu'ka iintomeri puuyetoka Riosichi paparamе teemea. Pu'kaopua teemea, mehka ihtoriachi, ne'netoka mochtioapapua, ki ehpechi simiyame.

⁸ Riosi iintomia puuyekao, i'ka weerewachi mochtioaio pehji, kaawe erakona teeme erakoao, nape epeche kaawe eneriaipua toitia i'ka weerewao, te'ta Paamira kahtiachi mochipuawichioepua wa'asi.

⁹ Nape teemea pehjo, utewaeme kaawe teerenareka mochtomeripua, kaawe erateka Eesusiopua Apoe Paamirao, ahkaoi ohjoaio, mehka taamo ta'pechi ohjoaio, ki mehka ohjoaio, taamo petechio.

¹⁰ Wa'a te'teremeri teemea, kaawe eratekao Eesusio, taamoo, Riosie Weratiamechi e'namerikapa, apoe ne'niachi ajapamia, pu'ka Eesusio, itapiti taamo kiamerikopua, yooma ihta taamo noonowiriawichioo, ka'karumaioi, ki ka'karumaioi.

Ta'iria mochtioepua tuuyewari

¹¹ Nane'riame teemea, taamo Paamira Eesusio, ki nu'unti iyoriniamekopapua pu'kao, pukaepa teemea Eesusichi simiyameo, te'ta iyoriwa masitiamepua ti'tijoeo ooweruopua tiame, Eesusichi oowe erapatekaopua. Riosia nane'renapua taamoo, i'ka taamo oowe erapatewa nokayao, kaaweruma taamo erakoka nokayo, ki taamo weruma erakoka, Riosi tehkiwachi nokayapao. Pu'ka erakosaa eemea, kaawe enemiipua.

¹² Ki taamo wa'api kaawe nayewaka chaachapani teemea pu'kao, aamoe aamokamera, kaaweruma taamo tetewachi, chaachapajerani teemea. Wa'a te'teresaa eeme, kaawe taamo nehpuapua nayewama eemea, ki kaaweruma e'raka taamo nokayame chaachapamioopua.

¹³ Nape pe'yachi wa'a chaachapamapua, taamo rooroikame teewakao, ki rooroikameoi, te'ta taamo nokisiaa, Riosi tehkiwarapua, Riosiwichio nokiwa, eemewichioo, kaawe teeremeripua.

¹⁴ Teemea tisia kaawe e'raka nokisiamе i'ka tehkichio, Riosie Weratiameo, ki nu'unti iintoriakopua taamowichioo, taamoo ki teesa nakiriopua tiameo. I'ka Riosie Weratiameo, taamo mukimia mukukame enesoo, pu'ka ahjama mukukamekate teemeai.

¹⁵ Yooma teeme ahjachi wahjipakameka teeresaa, ki taamoechewichio piineri nokisimeri teemea, taamowichio mukukamerachiwichio te'teremeri teemeai, apoeopua tiameo, taamowichio kiamiapa weemera ahjario, oijenakamepua.

16 Pukaepa teemea ehpeo, nane'riapa teeme iintuameko weemera ah-janiameo, aaataoi ti'tijoeopua nateyame tetewame teemea, Riosiwichio, ki aaata piirechi wahjachtiao, taamo wahjipasao, kihta iintumeriko erakoamechitapua. Pukerio teemeai, ke'chu ojienoi Eesusio, wa'a erakoameai teemeai, pu'ka mukisoo ki eenechi ahjameri maaewao. Nape ehpeo nane'riame teemea pu'kao, iintuamekopua eenechi ahjaniameo, Eesusio eenechi ahjakopa.

17 Pukaepa aaata Riosie Weratiamechi enepakamea, weemera ahjari kiapuame puua Riosieo. Puuu oochetiame ahjaria, u'matokamepua wa'asi; weemera ahjarikamera, yasitoamepua ehpeo.

18 Yooma i'ka ikiniameo, Apoe Riosikamera ihsiamepua, yooma aaata ahpo Taanachi paparameopua Eesusichio, ta'iria mochtomichioopua apochio, kihta kokosapuame Riosieo. Taamoo Riosia pu'kawichio taamo ajawakamepua, ti'tijoeri ku'ipuawichioopua apochi ta'iria mochtomichioopua, puhjepuawichioopua pu'kao, Riosie kokosapua tiiao.

19 Waikao Riosia, ahpo Taanachi paparakameo, cheriwesiamepua, tatakoriira puhjekao, wa'a inisika puipakame Riosia, ahpo apochi eina teereriaopua. Taamoo, pu'kawichio ki'yamepua tehkiio.

20 Teemea, Riosie Weratiame utewaame chiia aamo u'yepakame teemea. Pukaepa teemea Eesusi cheeriachitia, utewa chaachapame teemea, apoe Eesusie eee chiiname aamo uhjurekapua: Toimitapua pu'ka ki kaawe aamo nokayao, ohso kaawe aamo cheriwepua itanemetiapua Riosio, aamo puhjemichioopua aamo kokosapua, ta'iria mochtomuawichio Riosichio, kihta kokosapuame te'tereka Riosieo.

21 Apoe Riosie Weratiamea, kihta iintokamepua ki kaawerumao, nape Riosia pukachi, taamo piipatekamepua tatakoriira, pu'ka taamo tatakori-wao, Eesusikamera te'ta tatakoriamechitia. Riosia, wa'a iintokamepua Eesusichio, taamoo, te'ta piipakame tetewinariapa, Eesusichitiao, te'ta piiparieme.

6

1 Pu'ka Riosi wa'a iintoria nayewatuame teemea. Pukaepa teemea, Riosi chiia ku'ika chaachapakao, utewaame aamo chaachapani teemea, ki wehchi ipanurakaopua, i'ka Riosi chiiao.

2 Riosia ehkoriaami Isaia iyoteriachio, cheeriaipua:

Aamo cheriwewa itayoio, aamo inamukamenia;

aamo inamukamenia.

Ehpeoi Riosia, pu'ka newipari aamo kianariamepua, yooma aamo tatakori-riawichio kokosapuameo, newipateka. Pu'ka newipari inatapuapua Riosichio.

3 Teemea pu'ka tehki taamo teetoao, kaaweruma te'teretoka nokisiame teemea, ka'karuma inatapuawichioopua Riosichi taamo nokayao, kihta eerina teewetoka ti'tijoechiopua, Eesusichi paparapuameo.

4 Wa'a te'teretoame teemea, ahkaoi taamo asiyachio. Teemea taamo asiyachiamio, ka'karuma Riosi ku'iwarichitia te'teretonariamepua. Teemea wa'a teetokao, tisia taamo na'arewa anachatoka te'teretoamepua; tisia taamo a'chi ikiya anachatoka; tisia taamo ka'chi ikime e'ra, aiwatoka; yooma ihta tisia maaporichi tiameo, anachatoka;

5 naatichitia tiame anachaka, taamo wepiwa; taamo karichi yeetepawa anachasika; muuwaeme tamochi nasioio anachatoka; tisia resipaka tekipanaio, anachasika; kiisi kochika ma'chirepasiniame, anachatoka; tisia toore aiwari, anachasika. Wa'a tiame aiwasiamie teemea, senepi

taawechio; pu'ka yooma taamo aiwariae te'ta utewaeme taamo nokisiwa Riosi tetewifeka.

⁶ Yooma pu'ka wa'a tiame aiwarieo taamo ka'karuma taamo tetewi-watiame teemea, Riosi te'ta seekaerewachitia nokiwa. Pu'ka taamo Riosi seekaerewachitiaeo, i'ka eetiame taamo tetewitiame teeméa: kihta ki piipariwa ikotuwa nokisika; ki yaapi e'rewae aaatao, aaata ki te'ta machiyame pehjo, i'ka Riosi kaaweruma tuuyewarichio; kaawe yorani-ame aaata; Riosi Riosiwari tamochi yahchamechitia taamo tetewitewa; kaaweruma nakiwaeme ti'tjoeri;

⁷ naatichitia tiame, pichiwa tiiae taamo nayewae; Riosi utewari tamochi kahtiane tetewitewae; taamo utewaeme nehpusiwaepua, taamo Riosichi paparao;

⁸ naatie tiame, kaawe nayewaniaio, ki kaawe nayewaniaio, wa'api te'teretowae teemea, kaawe e'rewaeo; aaataoi ki kaaweruma taamo wene-jiioepua, kaawerumaoi taamo chaachapaoio, wa'api te'teretoka kaawe e'raka tetewiniamée; taamo ki pichiwa chaachapame tewaniaio, tisia aiwasiaio;

⁹ wa'a ikisao tiameo, ki taamo machiyamechitia teteiwa aiwaniamée; amori mukuyamesi toitiai, werisisiwa; mukiwachisi kokosatai, oijenasika;

¹⁰ teemea tiameo tisia yuuwesiaio, Riosie kaawe erapatesiniame teemea; teemea i'wa weeechi ti'tjoerio, kihta paarasatiamekaio, teemea Riosieo ki ookapi tisia paarasatiamepua; teemea kihta iinuekaio i'wa weeechio, teemea Riosichio tisia paarasatiamekaitepua.

¹¹ Teemea aamoo, taamo iikachi machenamée kaawe e'reka nayewekamepua.

¹² Taamoo yomatiamée taamo kaawe e'rarié aamo chaanekoio, eemea tamochio, ki wa'achi erakoamepua.

¹³ Aamo wa'a te'tiopao, no'o tatana tuuyemechitia, chaaninia aamoo, aamoo teemea, aamo iikachi machenamée, taamo tisia kaawe e'riameko tuusoo, tisia kaawe erakomii teemea.

Riosi ahjame tiopara teemea

¹⁴ Neeea ehpeo poponiwa pipiniwa tiameo, Riosichi te'terepua aamo nayewemania, ihtana te'terepuamekoopua. Ka'te pirená te'tere eemea ki Riosichi paparamé ahjamaopua, kiisi kaawe te'teriaméopua, Riosichio. Wa'a te'teresaa eemea, ooka animari yoomuwame ki wa'achi ahpo te'teriaméka te'teremapua. Aaata Riosi te'ta teeretonariamea, ¿aatia ahpo pirenatutapua, ki Riosi te'teretonariame ahjamao? Uutapachi oiyamea, ¿aachin teeka ta'iria yasitotaria, tukapachi oiyame ahjamao?

¹⁵ ¿Wa'achi erakotarekosa ahpo kaawe erakowaopua, Riosie Werati-amea, Satanasi ahpo seepurawa ahjamao, Weeriari tewaniáme? ¿Ih-tanachi ahpo wa'achi te'tiamépuá, Eesusichi paparaméa, ki Eesusichi paparaméchitia?

¹⁶ ¿Ihtatia kaawe teereta ri'riosi netetiamea, Riosi tiopachio? ¿Ki nane'reka mochikame eemea aamoo, te'ta Riosi ahjamekamera tioparakoo?

¹⁷ Riosia cheerepua tiameo:
Puuyasa eemea wa'ao; poanatusa eeme pukachio;
ka'te noonote eemea wa'ao,
ihtaai aamoo, ki kaaweruma iintapamechio,

¹⁸ pu'ka no'o tuuya ikisoo,
kaawe uuka aamo tetewimania waikao.
Aamo Noonochitia teeremania waikao,

eemea, no'o tatanachitia te'teremapua,
wa'a chiiame apoe Paamiraa,
yooma ihta itapitichi utewaemea.

7

¹ Wa'a taamo iintomo tuuyopa Riosio, pu'kakamera inatakao, toitia kaawepua yooma ihta ki ka'karuma nokiwameo, yomatiame epeche epecheche taamo piipasika, taamo weerewachio yooreminao ma'chiopua tiame, yooma tamochio ki kaaweruma tiia. Taamo Noono iyoriwao kaawe neesetoka mochitotia kaawepua, weruma iyoriupapua naaju, taamo Noonochi tewekachi kahtiameopua.

Koorintio mochikame Riosichi enepaniame

² Eemea taamo nokisiao, kaaweruma taamo tetewijeranipua, taamoo kihta na'ara nokisikamekopua, aaataoi. Aataoi ki wisikuame teemea, taamo masitiaepua. Aataoi kihta u'yekame teemea wisikuekao.

³ I'ka no'o chiiiao neeea, kihta nekaka aamo chaaniame neeea, ohsotia neeea, tisia aamo nakiyapa aamo kaaweruma tuuyeka chiiame-nia. Teemea aamowichioo, ahkasi mukiwachisi maapori tiiachioi nokisikamepua.

⁴ Neeea, oisa e'riamepua amochio, aamo kaawe te'teretopa Riosichio. Neeea wa'a e'rapao, weeka itapiti ki kaawe tiame simiyoopua i'wao, tahpitika e'ramenia aamo kaawe e'rakao, aamo kaawe te'teretoame inamukapao, Riosichio.

⁵ Pukeri ajasisaapua teeme i'wa Maseroniao, tisia taamo na'araniame natepakame teemea i'wao, yomachi i'wa Maseroniao, ahkasioi, kiisi ta'iria taamo resiputiapua, na'arakao. Ma'chi tamochiopua na'araai aiwatiapua, yooreminao, majawi seewewa.

⁶ Nape Riosia, yuuesirichi wichikame kaawe erapatiamekapao, taamo kaawe erapatekapua Tiito asiraeo.

⁷ Nape ki Tiito asiraeche te'ta kaawe erapakamenia, epeche tisia kaawe erapakamenia, Tiito aamo erakoa no'o u'yepariawichio, tisia no'o tetewinario chaachaparia, aamoopua no'owichioo, tisia yuuesirio tuuyopua no'oo, weeka itapiti no'o aiwaka yasitooapua i'wao.

⁸ Ehpeo neeea, pu'ka tapanarami aamo uhjureria iyojurao, aamo ki kaawe eratekainia ku'itapio, kaawe no'o iintorio e'raninia pu'kao.

⁹ Ehpeonia kaawe e'raninia noochio, pu'ka uhjureriae, aamo yuuesiteriai ku'itapio, kaaweruma machenariopa aamo ki kaaweruma te'tereriaa. Puuu aamo yuuesiteriaopua ku'itapio, kaawechupena no'o kaawe erakonapua, pu'ka aamo ki kaawe nokariaoipua, toinarepaka, iiyana e'repakaopua ki kaawe nokiwao. Wa'a tiame nakiyame Riosia.

¹⁰ Riosie ikiwa yuuesiwaa, taamo ki kaawe ihsika yasario eraniamepua, Riosie taamo cheriwejera eraniamepua, kiisi ta'iria kahtiapa ahpoo, ki kaawe iintorio. Riosia wa'a e'rameopua, cheriwamepua pu'kao, ahkasi ki wahjamesi piipatekaopua pu'ka tatakorirao. Nape aataa aata ihtaoi ki kaaweruma yoorakapua pu'kao, ahpo ki kaaweruma iintoria nane'retiamechi yuuesiamea, Riosichi cheriwema itakaiopua, kiisi cheriwepuamepua Riosieo, nane'riamekapapua Riosieo, wistuka ahpo cheriwepua itayamekopua Riosichio. Puuu aata wa'a tiamea, kiisi Riosie ahjama yasimeripua, seena ampasio, mukukame tiapa Riosiwichioo.

¹¹ Ai, ¿tetewaru eemea aamoo e'wesoopua Riosio, tisia kaawe iintoriopua amochio? Puuu wa'a aamo ikiriaa, Riosie e'wekapa aamo toinareka ki kaaweruma, kaawe ikitiamepua Riosieo, puuu tisia aamo yaapi e'rariaa.

¿Ki tísia iinyatiame tetewikapa ki kaawe nokiwa wa'a ikitiamepua Riosieo?
 ¿Ki Riosichi tísia iyorinariapa toitiamewichio ki kaawe nokiwao, Riosia tísia kaawe iintorepua amochio? Wa'a tiame aamo inatakopa Riosia, aamo cheriwerepua, yooma aamo ki kaawe iintoriao, puhjeka.

¹² Neeea pukeri simiyame aamowichio iyotepariaa, ki pu'ka te'ta iinyatiame suwepori iintotiamekaipua aamo eenechi inatepamichioopua wa'a aamo tiopawachio, ohso kaawe puuua, taamo tesiwa e'eria inat-
 apamichioakakai puuua, taamo aamo katewewa iyoteri uhjurerioiopua iyojurachio.

¹³ Pukaepa wa'a te'tereka mochitoriopa tamochio, tisiwa kaawe erakoame teemea amochio.

Teemea tiameo, tísia kaawe erakonapua, Tiitooopua tiame wa'achitia amochio, tísia kaawe e'reka kahtiamekopa i'wao, tísia kaawe e'reka inatepamepua, aamo tísia kaawe yooraka yasiteriopa aamo mochikachi ahjama kahtioio.

¹⁴ Ke'chu wa'a te'terenioio, tísia aamo kaawe nayewakamekainia Tiitoo, ehpeonia pichiwa wa'a tiame machinariopao, ki nu'uti kaawe e'ramenia noochio, kihta suuwe erapariamekapa no'o wa'a cheeriao.

¹⁵ Tiitoo, tísia kaawe e'ranipua tiameo, pu'ka no'o aamo chaaneka iyoteka uhjureriaopua, kaawe e'raka aamo uuriopua pu'kao, ahpoo, weruma kaawe yooraka tetewitiapapua wa'ao, wa'a aamo mochikachi asikoiopua.

¹⁶ Neeei tísia kaawe e'ranipua amochio, aamo kaawe te'teretopa wa'asio, aamoe wa'api te'teretomio.

8

Tesiwatia ijinuekai weeka ihkoretiamé

¹ Ehpeo aamo Koorintio tiopachi mochikameo, aamo tuuyenarenia, achini teetoriokamekopua Riosio, Maseronia weechiami mochikamechioopua ti'tiopachio.

² Apoeo tísia aiwaka mochitoamekaipua, kiisi weeka tomiwaeka mochikaio, pu'ka Eerusareni Riosie Weratiamechi paparaméo, tísia kaawe e'raka ku'inarekamekopua, ihtawichiooipua nakiwiamewichiooipua toomi.

³ Nane'riamenia Maseronia Riosichi poponiwao pipiniwaopua tiameo, ahkasi ahpo ku'imetiachisi, ku'iriamekoopua ahpo kaawe erakoariachisi.

⁴ Apoeo, apoe wa'api yaapi no'o chaachapakamepua ahpooi reesisepuaichioopua ku'inareka ku'ipuawichioopua, pu'ka Eerusareni mochikame ahpochitia Eesusichi paparamewichioo.

⁵ Nape Maseronia ti'tiopachiami mochikamea, ehpe noonokamepua ki maaeriachitia taamoo; puuu apoea Riosichi paparamé eenepasaapapua, tísia taamo ku'ikame puuua, te'ta Riosi Riosiwari ahpo erateriachitiaio.

⁶ Waikaa aamo Koorintio mochikameo, wa'a uhjuramo o'ra teeme Tiitoo, i'noramichioopua aamo ku'iriao, Tiitoo wa'a kahtioi o'inetiameopua na'poakao.

⁷ Eemea, Riosie Weratiamechio, kaawe te'teretoamepua wa'asio, aamo wahjachi nayewiaopua tiameo, pepeneka nayewiamepua pu'kao, Eesusichi simiyame aamo nane'reka mochikaopua, taamooipua kaawe uuka tetewamepua. Wa'a te'tiapa eemea, kaaweruma erakoka kajupuapua pu'ka ku'iwa aamo na'poao.

⁸ Ki aamo nuureka chiiamenia chiiiao, nape kaawe erakoka aamo ku-uwepame tetewinarenia, aamo ku'inarioa, aamo o'ineriachitia wa'achitia.

⁹ Nane'riame teemea pu'kao, tewekachio tísia paarasatiaio, kihta iinuemechitia i'wa weechi eenakamekopua, taamoo, ahpo paarasarichi te'teretamia, taamoo weemera ahjari ki'yakaopua, ahpo ahjama mochipuameopua, ki wahjamesi.

¹⁰ Ihpi ki'yao, eemekamerakaipua pahcha ku'imio erapakamea Eerusareni mochikameo, tísia tooremuka mochikamekopa Eesusichi paparameo.

¹¹ Ehpeopua pu'ka ku'i'wao, aamo ajasepa ku'yae, kaawe e'raka kajupua-wa'asi, pu'ka aamoo, pukeri aamo o'ineriachitia.

¹² Riosiwichioo, te'ta kianarewakamera nateyamepua, kihta iinuekaio, paarasatiaio.

¹³ Ihji taamo wahjachi ku'yaa, ki taamo tooremuka itipipuawichio pu-ua, ohso kaawe napati taamo Eesusichi mochitoame, teerepuawichio-pua.

¹⁴ Ehpeo eemea, iinuekapa ku'yamepua aamo wahjachio, nape meeriami ahkao, aamo wa'achi te'teresoopua tooremukao, aapoekamera aamo ku'imeripua tiameo. Wa'a te'teriame enesaa eeme, napati ahpo ku'yame enemapua,

¹⁵ Ehkoriame Iyoterichi chiiachitia: "Weeka i'ipakamea, ki u'matoame soparatiaitepua; ki weeka i'ipakameai, ki toorewika itipimerikaitepua."

Tiito ahpo ahjama nokisiamé tiame

¹⁶ Cheriwema ki'yaninia Riosio, no'ochitia erateriopua Tiitoo, pu'ka ku'iwa aamo na'poakemerio-pua, kaaweruma neesetoteka.

¹⁷ Tiitoo, apoe wa'api siinarekapua wa'ao, pu'ka ku'iwa na'poaniameo, wa'achitia yaapi e'rapapua pu'kao tamochitia.

¹⁸ Tiito ahjamao, wa'achi uhjurená teemea piirechi Riosichi pooni, tísia machiwame ti'tiopachio, puua tísia kaawe masitiame Riosio tuuyewario.

¹⁹ Puuu wa'api uutiamepua tiameo, yooma ti'tiopachi mochikameea, taamo ahjama siimichio-pua Eerusareni uhjurare-pua, pu'ka ku'iwa i'yetokao, taamo siimpolio-pua. Puuu Eerusareni taamo i'toa ku'i'wao, taamo Noono Riosio kaawe ihsiamé tetewipuawichio-pua, taamoo-pua tiameo, kaawe e'raka na'poariopua, taamo wa'api kaawe e'rachi.

²⁰ Ihji yooma ti'tiopae utiamea, taamo ahjama siimerikapua Eerusare-nio, ki aata taamo a'chi chaanemichio-pua, i'ka ki ookapi toomi taamo i'tomerio-pua, kaawe neesetokao.

²¹ Wa'a teeka inatesimeri teemea, pu'ka ku'iwa neesetokao, wa'a teekao yooma ti'tioeria taamoo, Riosio tetewachio-pua tiameo, te'ta iyoriamechitia tetewimichio-pua.

²² Aamo Koorintio mochikameo, Tiito ahjamao piirechi uhjuraninia tiameo, taamoo pu'kao, tísia pu'sereka tekipaname no'o tetewiria Riosio tehkiwachio, ehpeo epeche pu'serepakame-pua Riosio tehkiwao, aamoo-pua, tísia kaaweruma teetoame inamukapa Riosichio.

²³ Aaata Tiito oowe e'repuame iinatukesoo, oowe e'repuameko tu-puapua pu'kao, no'o ahjama tekipanamekopua aamowichioo. Wah-jachi Riosichio poponiwa wa'a Tiito ahjama siimpameo, yoomahka ka'karumapua, Riosio Weratiame nayewatuame, ahkaoi tiopachiamiopua.

²⁴ Wa'a ajasisoopua pu'kao, pu'ka wa'a weruma ku'iwa na'poaniameopua, kuuwepapuapua pu'kao, i'ka Maseronia ti'tiopachiami e'enakameo, aamo tetewimichio-pua pu'ka ku'i'wao, pichiwa na'poatiamekopua pu'kao, yooma Eerusareni mochikame poponiwa pipiniwa tiameo, ku'ipuawichio-wichio-pua. Wa'a aamo

noonowiriaopua tiameo, taamo aamo kaawe chaachapariaopua tiameo, pichiwa enemichiopua.

9

Riosichi poponiwakame pipiniwakame tiamewichio, toomi na'poaniame

¹ Pu'ka toomi ku'iwa na'poapuamechi simiyameo, ki nakiyame eemeapa aamo tuuyepuameo,

² nane'riamenia aamoo, weekaeoi aamo tisia ku'inariamekopua. Neeea Maseroniami ohjoemeo, eepi chiiamenia, eeme Aakaya weechi mochikameo, ki'ya o'inia tisia aaata ku'inareka mochikamekopua, aamo wahjachi Riosichi paparameropua. Wa'a aamo erakoamekopua aamoo tisia ku'inarekao, wa'achi erapakamepua tiameo, wa'a Maseronia weechiami mochikameai.

³ Ki wa'a siinariapa pehgio, pu'ka uhjuria wa'ao, pu'ka aamo ku'iwa na'poaopua, kajumichiopua wa'asi, pu'ka aamo ku'iwa, i'wa Maseronia mochikameo, no'o nayeweriaopua wa'asi.

⁴ Ki siminarekamenia pehgio, ki suuwe erapuawichioopua aamoo, pu'ka ku'iwa na'poaniameopua, ki aamo kuuwepakame tewisoo. Wa'a tiame no'o tewisooopua aamoo, tisia suuwe erapamii eemea. Puu i'wa Maseronia o'inia no'o yeetoaai, wa'achi ijikimiipua, tisia suuwe erapakao, pu'ka aamo ku'iwa na'poao, kajukame tewipo tuuriopa.

⁵ Pukaepa pu'ka poponiwa pahcha uhjuramo orapakane, aamo ku'ika kajutepuaichioopua, aamo ku'iwa na'poao, pu'ka weruma ku'iwa ihkokewao, kajutiame manimichiopua wa'asi no'o asioio. Wa'a noonoisaa ke'chu no'o asiyoio, aamo kaawe e'rachi noonowitiame enemapua, ki no'o aamo nuurewachi.

⁶ Nane'reka mochimitia i'kao: Aaata ku'ichi echakamea, paikapi i'ipamerikatepua; weere echakamea, weeka i'ipamerika tiamepua.

⁷ Aaata ku'iwa ihkokiamea, echayamekatepua. Paikapie ku'ikame enesaa, paikapi tooremuamewichio ahsepamapua ku'iraa, weeka ku'iwa ihkokekamea, weeka tooremuamewichio ahsepameripua ku'iwa. Yooma aaata ku'iwa ihkokenariamea, kehkisa aho ihkokenaria e'raia, ihkokepuapua; Riosia aamo ku'iwa, kaawe e'raka ihkokejeranipua.

⁸ Apoe Riosia aaata tesiwa tiame ku'yameo, ki nu'uti ku'imeripua pu'kao yooma ihta nakiwiaopua, epeche ku'yamepua tiameo, ahjae iinuapuawichioopua aaata tooremuame ku'ipuawichioopua, yooma ihta nakiwia tesiwa te'tereka mochitoao.

⁹ Ehkoriai Iyoterichio chiiachitia:

Taamo Noonoo, yomachi echakamepua aho tesiwewao,

aaata ki apochi paparameropua pehgio,

pukae ku'ipuawichioopua,

aaata pu'ka tesiwewa nakiyameopua,

apochi papapuawichioo,

aaata pu'ka Riosi tesiwewa uukameo,

ki wahjamesi ahjameripua.

¹⁰ Riosia, aaata echimichioo, Riosi ihsiamepua iimori ki'yakao, pu'ka echisaopua tisia paarasatemichiopua taakeriao, u'matoame soparame aamo iinuemichiopua ko'kometio. Waikao puu soparame u'matoame iinuemea, soparame iinuemichiopua ahjae ku'ipua, aaata aho wahjachi tisia tooremuameo.

¹¹ Puu Riosie aamo nokisiriawichio ku'inarekao, Riosia amochio, epeche epeche aamo ku'itenaremapua, aaataoipua, wa'a erapakapua

aamoo, Riosia aamo wa'a tiioapao, epeche epecheche aamo kaawe teerepamapua apochio. Wa'a tiiaopua eemea, i'ka aamo ku'iwa i'toapua Eerusarenio, ki ookapi enemeripua, cheriwema Riosi kiameria.

¹² Wa'a teekao, pu'ka ku'iwa i'topuameo, ki koameche i'toai teerepuawi-chiopua.

¹³ Puuu aamo ku'iriaopua wahjawichioo, ma'chiamē aamo tetewipamepua, te'ta Riosie Weratiamechi paparamekopua, aamooopua, Riosichikamera iyorika mochitoamekopua. Puuu Eerusareni pichikiameo wahjachiopua tiameo, aamo weruma ku'irae ku'itiamea, muuwaeme weruma cheriwema kiameripua Riosio, aamo Riosichi ka'karuma paparameo, aamo tisia kaawe noonowiriaopa.

¹⁴ Puuu yooma aamo ku'iwa kiatiamē tiameo, Riosi ahjama nae-waiopua, tisia aamo kaawe e'reka nayewemapua Riosichio, Riosio tisia kaawe iintorioopua aamoeo.

¹⁵ Taamo Noono Riosio, cheriwema kiataria naaju, yooma ihta taamowichio iintorioopua, yooma aachin teeka eenariawichioopua i'ka weechiopua, Riosikai tamochi ti'tijoechi tijoetuka. Pu'ka iintorioa teemea, ahkasi kiisi ahsepari iinueme teemea, aachin teeka taamo te'ta tisia cheriwema kiamiao, ahkasi ki nu'unti tiame iintorioapaopua Riosio, taamowichioo.

10

Paoro Riosie weratiamekapa ahpo iintomia

¹ Ehpeo neeea, no'o nayewaniame chanimane. Aaata wa'a mochikamea, no'oo suuwe e'raka nayewame teewameopua, wa'a aamo mochikachi kahtiaiopua tiopachio, nape no'o iyoteka nayewachio, kiisi suuwe e'raka nayewamekata neeea, tisia utewaeme nayewamekata neeea. Nape ehpeo neeea, Riosie Weratiamechitia aamo nayewemania, tesiwa aamo e'reka nayewaka, kihta utewa yoojorawa cheeka.

² Puuu no'o wa'a chaachapamea, kaawe enemiiopua wa'a no'o asisoo, ki no'o nekame tiame no'o chaanesaa, seenekachio wa'a tiame chaanetiaania, tahpitika yoojoramoinia chaanewaeo, pu'ka wa'a tiame nakiyame puua.

³ Nape teemea, ki wa'a chaachapaka katewiamēpua, ki i'ka weeechi eenamekopua taamo eratiaa.

⁴ Teemea riaorosi utewarirao, Riosi Riosiwariē nehpuwaka taamo newipume teemea, Riosi pichiwarie nayewaka, ki i'ka weeechi katewēniachitia.

⁵ Teemea pu'ka Riosi pichiware te'ta kaawe teeremerie, puipame teemea taamo seepurawaopua, oowera ahpo ki waapisi inatame maayameopua, oowera maaewachioopua, yooma ihta Riosichi simiyameo, inatasaapua. Yooma taamo ahjae nehpuwasiwaa, Riosie Weratiame taamo masitiamechee, taamo nehpuwanare teemea.

⁶ Neeea wa'a asisaa, yooma kiatiamēkapa na'poatiameo, aamo Riosi e'weka noonowiriao, yooma katewemania waikao, yooma ihta a'chi teereniameopua Riosichio, ki e'wewa.

⁷ Aaata eemea, itapiti aampache tetewaka maayame eemea aaata tiarao, ki aaata ahpo yooremina tiia tetewai. Aaatai te'ta ahpo Riosie Weratiamechi kaawe te'terio erakoamea, wa'achi taamo te'tereko erakoame enemeriipua.

⁸ Neeea taamoo, te'ta Riosie Weratiamee ajawatiameko tuuyaio, kihta suuwe erapame neeea pu'ka cheekao, taamoo, aamo kaawe yoramikamera ajawatiamekapa teemea, kihta Riosichi aamo eerina teeremichio uhjuratiame teemea, wepira makotoka aamo wewemerichitiaopua.

⁹ Neeea no'o iyoterichio, ki aaata ahpo mamajochaniame, e'rejerania.

¹⁰ Aaata wa'a chaachapamea, tisia no'o pehtiamе nayewameko tuuyamea no'o iyoterichio, nape wa'a kahtiapao aamo ahjamao, kihta tahpitika chiiname tuuwamekoio, no'o nayewiaio kihta nateyameko tuuwaio,

¹¹ nape wa'a enasaa neeea, amochitia teerema neeeai, tahpitika yoojorawa naewakao, ki maaeniai neeea. Puuu aaata wa'a chaachapamea nane'remetepua, no'o iyoterichi cheeriachitia, wa'api no'o teeremerikopua pu'ka ahjamao, no'o ahjama wa'a e'enakameo, wa'achi te'teremerikopua puai.

¹² Teemea ki wa'achi te'tiamepua, puuu ahpo wa'api kaawe nayewamechitiakoo. Puuu, epeche weruma enenariamepua ki piirechi te'teriachitia; puuu wa'a eraniamea, ki ijinatame nokayapua.

¹³ Teemea ki wa'achi erakoamepua, aaata epeche weruma eraniameo, i'ka Riosiwichio tehkiwachiopua, Apoe Riosi ihsiriamekopua i'ka tehki taamo ki'yakaopua, ahkaoi taamo teetotekaopua, ahkasi aamo Koorintio mochikachiami i'yetokaopua, i'ka te'ta kaaweruma Riosi tuuyewariopua.

¹⁴ Teemea taamo amochi e'enariaa, ki se'wi e'enakame teemea Riosi taamo teetojerachio, Riosikamera iintokamepua eenechi wa'a u'pakao, pukeri o'inia pahcha simiyachi, wa'ami taamo u'poiopua, i'ka te'ta Riosi kaaweruma tuuyewari Eesusichi simiyame, nayewatuniameopua.

¹⁵ Teemea piirechi tekipanariao, ki teeme nokario chaachapanariamepua. Ohso kaawe teemea, aamo muuwepakame enesoo Eesusichi paparamo, aamo ku'inariame teemea aamo waapiami sewinachiami waminakaopua, i'ka Riosie taamo teetoa Riosi te'ta kaaweruma tuuyewario, Eesusichi simiyame nayewatuniameopua, nape oowera ku'ikache.

¹⁶ Wa'a aamo wa'a tiame ku'isacheopua, epeche waanami siimpanariame teemea, i'ka Eesusichi simiyameopua newipatewa, nape sewinachi ki piirechi nayewaturiachi, ki raampata teeremichioopua aaata nayewaturiachiopua pahcha.

¹⁷ Aaata werumatanariamea, Riosikamera werumatametepua, Riosio tisia iintoriopua ahpowichioo, ahpo Taana Eesusieo.

¹⁸ Taamoe wa'api kaawe iintorio tuuniamea, Riosiwichioo, kiisi nateyamepua; nape apoe Riosikamera taamo kaawe iintorio tuusoo, ki teesa nateyamekaitepua.

11

Eesusichi simiyame ki pichiwaka na'nayewatuame

¹ Ehpeo, ehpeche ku'itapi no'o anachasaa kaawe enemii eemea, i'ka ki inatachitia iiweta no'o nayeioopua. Nane'renania nane'riao, no'o anachaka keepuamekoo, nape ehpeche ku'itapi, no'o anachaka keepuapua.

² Neeea aamo wa'ina e'ramenia, aamo wa'api kaawerumawichio, aaata noonora ahpo maara ki aaata tijoe ahjama neewijerachitia pehji wa'inamechitia. Neeea aamoo, ka'karuma ne'netenariamenia Riosie Weratiameo, kihta a'chitiame ki kaawe te'teriami.

³ Neeea aamoo wa'inamepua, aamo Eesusi Riosie Weratiamechi iyoriao, aamo sewina erapatepuame seewiapa. Neeea aamoo majawenania wiskueniameo, ehkoriaami Satanasio, siinoiye wisikueriachitia ehkoriaami

Eewa tewaniameopua oowitiame; neeea aaata wa'ao, Eesusichi simiyame masitiameo, se'wi teeka aamo masitio e'ramenia, kiisi pichiwaka chaachapame.

⁴ Eemea wisikueeka mochitoniamepua, aaata wa'amahka enasoopua peenia cheeka masitekao, sewina tiame masitioiopua ki no'o aamo masiteriachitia Eesusichi simiyameo, ikanati pichikiamekopua aaataoi peenia cheeka masitiopao. Eemea ikanati uuyamepua tiameo, se'wi masiteniameoipua, ki Riosi Riosiwariichi simiyame. Eemea wa'achitia tiame ikanati uuyamepua, sewina teeka ahpo newipuapuameopua tatakorichio, ki taamo te'ta aamo masiteriachitia.

⁵ Neeea pu'ka se'wi ma'masitiamechio, ki no'o epeche nu'utiko e'ramenia, ohsotia neeea epeche no'o e'ramenia ki pu'ka te'te ahpo peenewarieme erakoachitia, te'ta Riosichi simiyameopua.

⁶ Neeea, ki te'ta ye'kamejuarenia nayewakao, nape no'o Riosichi simiyame machiyao, te'ta penipakamenia. Eemea ma'chiame nane'riamepua pu'kao, taamoo a'chitiaoi machenasiriopua, ma'chiame aamo nayewesikao.

⁷ ¿Ki kaawe iintokamekosa neeea, ki uunarekapa aamo no'o ihkokiao, Riosie newitoniamечи simiyame aamo mochikachi nayewatuaio? ¿Ki kaawe iintokamekosa neeea, aamokamera epeche kaawe tetewika masitekao yooma itapiti Eesusichi simiyameo, aamoo, epeche kaawe teetopamichioiopua Riosichio?

⁸ Neeea pirenachi ti'tiopachiami ko'kometikamerae, no'o ku'itiae aamo masitekamenia.

⁹ Wa'a Koorintio ihsiainia masitekao, itapiti nakiyainia Riosichi tehkiwa teetopuawichio, kihta aaata itanekamenia, Maseronia o'inia e'enakame poponiwa, ahpo kaawe e'rachi no'o ku'ikamepua, yooma ihta no'o nakiyapua, i'ka tehkichi no'o teetoachio. Neeea, nooe no'o neesetokamepua, kihta itanariapa amochio, neeea no'o tiiao, wa'api teetomeripua.

¹⁰ Neeea, puuu no'o wa'a teetomia yomachi Aakaya weeechi kihta itakao, te'ta pichiwapua, no'oo te'ta pichiwa Riosie Weratiamechi teetoachitia.

¹¹ ¿Aatia wa'a teeretotarenia, kihta ku'iwa itanesikao? ¿Ki aamo nakiyapa ki no'o ku'ijeramenia? Ki puuupua. Nane'riame Riosia no'oo, tisia aamo nakiyamekopua.

¹² Neeea no'o teetoo, wa'api teetonariame neeea, pu'ka taamochitia nokisiamerakoameopua Riosichio, ki ihta iinuemichioopua taamoo, ki kaawe nokayo tuukao, i'ka Riosichi masitiao, taamo toomitunario nokayo tuukao.

¹³ Wa'a nokayame ti'tijoea, ki pichiwari Riosiwichio tekipanamepua, wiskuamepua, ki pichiwa chaachapame. Puuu ti'tijoea, Riosie Weratiamee ahpo ajawatiameko erakoowiamepua.

¹⁴ Puuu wa'a te'tiaa, ki sewina nokayamepua Satanasi ihshiao, Satanasio, wa'a ihshiamekopua, tamochi enasaapua, kaawerumaka chiamepua.

¹⁵ Satanasiwichio tekipanameai, ki sewinatiame nokayamepua Satanasi chitia. Puuu, Riosi ka'karuma chiia, masitiameka chaachapamepua. Nape kajuyachi taawechioopua, ahpo i'ya tewimapua, Riosi kokosarioe.

Paoro aiwa Apoe Eesusie weratiamechitia

¹⁶ Neeea, Riosie Weratiamee weratiamepua, kiisi aaata ki inatame neeea. Nape no'o ki inatame erakonioipua, anachaka no'o keepupuapua ku'witapioi, ki inatameka cheeka nayewachio.

17 Ihji no'o naewamiamaa, oowera ki inatamechitia nayewamane pu'kao, Apoe no'o Paamiraa, ki wa'a cheemiipua.

18 Muuwaame ahpo wa'api aiwamechitia, wa'achitia no'o aiwiameka cheema neeeai, nape oowera ki inatamechitia.

19 Eemea, tísia machiyamekapao, aaataoi ki ijinatame pichikeka keepuame eemea!,

20 ahkasioi tísia ki kaaweruma aamo masitioiopua pu'kao, ahkasioi tiameo tísia yooreka keepuamepua pu'kao. Puuu wa'a nokayamea, ahpokamera utewachi natetepuawichio, tekipanamepua. Puuuahkasii aamooiopua, weweka ichikokiamepua itapiti aamo iinuekao. Wa'a nokakaopua tiameo, tísia ujuwatiamu nuuramepua, aamoo ahpo ijinuwarachitia, tísia utewaame nayewaka aamo nuuriamepua.

21 ¿Teemeai, wa'akosa te'teremepua, epeche kaawekosajoarepua naaju, pu'ka te'ta na'ara nokayamechitia? Ka'ipua.

Pu'ka wa'a nokayameo, ki suuwe e'rame enesoopua ahpo oisa e'rekao, wa'achi ki suuwe e'ramechitia nayewama neeeai, oowera ki inatamechitia.

22 Euroo ti'tijoeke chaachapasoo, ¿ki euroo neeeai? Isaeri ti'tijoeeriko chaachapasoo, ¿ki isaeri neeeai? Aurani o'inia ti'tijoesirio chaachapasoo, ¿ki Aurani eeneakame neeeai, tijeetusiwachio?

23 Puuu Riosie Weratiamu nookiameko tuusoo, ¿ki epeche iintokamekosania Riosie Weratiamewichioo, no'o oijerameka chiiamekai? Nape ki no'o aiwiamenia, wa'a tiiaio. Neeea, epeche tekipanamenia Eesusichio; karichioi, epeche yachatiamenia; wewiwaoi, epeche wewitiamenia; ki ookapisa amori meritiai, ahjakamenia.

24 Isaeri ti'tijoeo, marikisa simiyame wewitiamenia, ooka weerewachi wewepuameo, piiripi toiteka.

25 Paisa simikameo, weruma kuhsie wewitiamenia; seenepi simikameopua tiameo, tehte papaka tísia aiwatetiamenia; paisa maapori tiachi no'o tetewikamenia pa'wechioi, pawekakera motasooopua, piwiteme ikitiameneo, wa'a ikitioio, piie taawe piie tukawari anachamenia nerochio, pa'wechi;

26 Neeea, epi ahkai oikamenia, ki ookapi maapori tiame aiwaka, i'ka eee tiamechitia: aakichi paatewa maaporichi; ichikoamee maaporichi; no'o tetejimarichi maapori ikiwame; seesenu ti'tijoechioi maapori ikiniame; muuwari mochiwachi, maapori; ooruchiami oiwa maapori; pa'wechiami oiwa maapori; ki pichiwari pponiwachi maapori.

27 Tísia utewaame tekipanakamenia, seenekachioopua, kiisi kochika maapori tiipa; neee tísia toorewioi, machikamenia, paramuniao tísia aiwakamenia; epi chorowaio, ki teeweka tekipanakamenia; tuurawioi tísia aiwakamenia; ki wisasoriekapao, tísia aiwakamenia.

28 Wa'a ikiyainia tiameo, ti'tiopachiami Riosichi paparakameopua, tísia utewa e'rakamenia aachin, no'o neesetomiaopua pu'kao.

29 ¿Aatanakosa epeche aiwakamepua, ki kajume tiameoipua tehki, ki neeche? ¿Aatanakamerapu epeche na'aretiamaa, aatanakamerapu epeche nekamutetiamepua ki nee?

30 Yooma ihji no'o nayewariaa, aaata ki inatamechitia nayewarioo, kii ki inatamechitia tetewipuawichio cheekamenia, ki no'okamera epeche ye'kamechitia tetewipuawichioo, e'raka nayewakamenia. No'okamera kaawe nayewaniachio nooeo, ki noekamera epeche kaawe ye'kameko tuukamenia. Ohso kaawe neee, Riosi noochi inisiameko e'ramania, noochi ye'katesikaopua no'o masitesiao.

³¹ I'ka no'o chiiao, yooma no'o tetewakame Riosia, te'ta pichiwakopua pu'kao. Apoe Eesusi taamo Paamirakamera Noonoraa, apoekamerapua, te'ta kaawe nayewapuamea, ahkasi ki kajuyame taawechechi.

³² Seenepi simikameo neeea, chapipuai newikamenia, nape ki no'o ye'karie. No'o Raamahko ihsioio, wa'a muuwarichi yawichia, Aareta tewaniame te'ta yawichie weratiamea, ahpo soontaroe no'o inatiaiupua wa'a mochiwachi puuyaniachio, no'o chapisa karichi yachamichioopua.

³³ Nape aaata wa'a ko're sa'michi kariwaamea, weruma waarichi no'o yahchaka ma'chipakapua, sa'mi yeewachipo ma'chisio, wa'a iintoa wanamina no'o tekipukapua ma'chi. Wa'asa yooraka newipatetiania wa'ao. Puuu wa'a mochiwachi no'o ikitiamea, Riosikamera iintokamepua, ki nooe ye'karichikamera.

12

Itapiti teteitewa ne'netetiam

¹ Simatekaonia, no'o kaawe nayewaniachio, kihta kaawekoi no'o wa'api kaawe nayewaniameo, itapiti Riosie no'o tetewiteretia kochirewachi, nayewamane.

² Neeea ki'yamio, oosa mariki aampa naao paaumpari i'toachiopa, ahkasi paika tiachi tewekachi i'totiamekania, no'o weerewama i'totiameo ki nane'riamenia, ki no'o weerewama i'totiameoi, pu'kao apoche Riosikamera nane'riamepua pu'kao.

³ Nape pichiwa wa'a i'totiamenia, weerewamao ki weerewamaoi, ki nane'riamenia. Pu'kao, Riosiche nane'renapua.

⁴ Wa'a no'o i'totiachio, Riosi taamowichio kateweriachikapua, ki teesa peeniatiameo tiachi, wa'ao inamukane itapiti naawesari, nape pu'ka naawesario ki aaata chaninuretiane.

⁵ Neeea, pu'ka kochirewachi no'o tetewario, kaawe nayewamania, no'oo ki aatakoio, Riosio wa'a ahpo tisia peeniatiwachi no'o i'toriopua; nape neeea, ki no'o kochirewachio, no'o ki ye'kameche uuka nayewamania.

⁶ Nape no'o wa'api kaaweruma nayewakainia, ki aaata ki inatamechitia nayewame eneminia, no'o nayewaopua pichiwakopa. Nape ki no'o weruma uuka nayewamania, ki aaata no'o werumachitia tetewijerapa.

⁷ Pukaepa neeea, ki weruma no'o uumichioopua, pu'ka no'o kochirewachi tetewitetiameo, Satanasi reesisetiamenia, itapiti ki kaawe yorapuai-chiopua no'oo, weerewachio.

⁸ Neeea no'o Paamirao, paisa simiyame itaniame neeeapa, i'ka no'o weerewachi aiwaka yasitao, no'o puhjemichioopua,

⁹ nape Apoe Eesusia senepi no'o itanioio, chaachaniamepua: "Neeea amochio soparame tewiamenia aamo ku'imiao, kihta eerina teeremichioopua, aamo noochi tekipanao; wa'a teekao amochi no'o tetewipuawichioopua, no'o te'ta utewario, a'chitiaoi ki eerina teetoka simitiamekopua no'o tehkiwao."

¹⁰ Wa'a teetoame enesoo no'o Paamirao noochi, kaawe e'raka teetoamenia, yooma ihta a'chi tiame tesiba ikiyao, naatichitia, no'o na'ara chaanewa, ka'chi ikime eraniame, yooma ihta a'chikoi yoraniame tisia aiwatekao, yooma ihta no'o tehki tiame ikiwame. Yooma pu'ka aiwari no'o ikiyoiopua, te'ta Apoe Paamira utewariraa, noochi enesiamepua ku'ipasika.

Paoro ki Eesusie weratiameko chaachapawa

11 Neeea, ki inatameka chaaninia chiiao, nape eemepua ki no'o kaawe chaachapaka wa'a no'o chanitiamepua. Nape neeea ki nooe no'o kaawe nayewametepua, eemekamera puuua, no'o kaawe nayewame te'teriamema. No'o kihtakio, neea ki epeche nu'utikaitenia pu'ka te'ta ahpo Eesusie ajawatiamekoo, chaachapameo.

12 Neeea eepi naaniatiame inisikamenia noochio, no'oo pichiwa Riosie weratiamekoo, naati no'o iintoriachitiaopua: ki ku'itapisi no'o tekipanaka ihsia Eesusichio, amochiopua kaawe te'teremichiopua, Eesusie no'o kiasi-waopua, kokoriame yachapatesika ki maenari peenia ihsiwa.

13 Wahjachi tiopachiamio Riosichi paparakamea, aapoe ahpo wa'api kaawe erakowachi no'o ku'ikamepua, nape neeea aamoo, no'o ku'inarioio ki no'o ku'ijerakamenia, ki amochi petenariapa itapiti no'o tesiwatia ki no'o iinuekao. Neeea ki no'o ku'ijerariawichioo, no'o cheriwejeraninia. Neeea aamo tiopachi mochikameo, ki epeche wichipa tetewamenia aamoo, wahjachi ti'tiopachi mochikamechio.

14 Ehpe aamo tuuyamenia, no'oo wa'a siimeri kahtiamekopua wa'asi, amori yooma katewesa. Ihji no'o wa'a simiyaa, paisa enemeripua wa'asi, neeea ki peterenariapa amochio, ki uunariamenia no'o ku'iwao, nooekamera aamo ku'inariamepua, itapiti Riosichi simiyameepua. Aaata tatanaraa, ki aapoekamera i'yamepu ko'kometi, ahpo noonowichioo; noonorakamera ihsiamepua ahpo tatanawichioo, ko'kometi i'yanekao.

15 Pukaepa neeea aamo noonochitiao, neekamera resipanariamepua aamowichioo, ahkasioi mukiwachisio, kihta no'o ku'ijerapao. Nape epeche no'o ihasioo aamowichioo, ¿epeche no'o nakiyame enetare eemea?

16 Nape a'chitioi no'o eranioipua, kihta ku'iwa petereka yasitokamenia amochio. ¡Naakonakosaoi, ki no'o nakiriopa aamo ku'iwao, no'o aamo wiskuiame maaena eemea?

17 Ka'íí, ki wa'atepua. ¡Naakonakosa no'o uhjurariaa wa'a, aamo wisikuaka itanekamepua itapitikosa?

18 Tiitooi piirechi ahjama no'o uhjurariaa, ¿wisikuekosa aamo itanekamepua ku'iwa?

19 ¿Taamo aamo wihkuekame maaenakosa eemea, neipa epeche weeka itanariapa? Kiisi wa'a e'rame teemea. Yooma taamo nokariaopua, chaachapariaopua tiameo, yooma Apoe Riosi ne'niachi ikitiamepua, te'ta Riosie Weratiamechi, te'terimechitia. Yooma taamo yoorariaa, aamokamera epeche aamo Riosichi utewarepamichio, noonowitiame puuua.

20 Nape seewenania wa'a no'o eenoio, seenekachioi ki yoomahka kaawe te'tereniaopua, no'o aamo te'terejeriachitiaopua. Seewiame neea aamoo, tisia no'o aamo yoojoramia amochi eenameko, erakomio. Seenekachio eemea wa'a erakomapua, weeka itapiti ahpo wenejiniamema te'teriapa, i'kachitia: ahpo aamo nekamucheniamema aaata itapiti epeche tiopua wa'achi teerenarewa, ahpo nekakoniame, ahpochiche inataniame, ki kaaweruma naeweniamema aaatachio, ki kaawe iintorio tuuwame, ahpo weruma uuyame, wa'a tiopachio ki Riosi nakiyachitia tahpitika nokiwame.

21 Seewenania tiame aamoo, pu'ka ki'yami o'inia kiisi kaawe aamo nokaka mochitoriao, ki yoomahka aamo katewetiame teimiaopua Riosichio. Wa'a te'teriamema aamo tewisaania, tisia suuwe aamo erapamania Riosichio, neea tisia kaawe aamo nayewakamekapa no'o oiriachiamio. Soparame tehpe iinueme eemeapa aamo ka'karuma enepamiaopua, yooma iinya aamo nokayaopua toaká, ki ka'karuma pahkotaka nawaji-waopua, ihtaoi suwepori nokiwameoioopua tiame.

13

Paoro kajuyachi tuuyewa teepotari tiame

¹ Ihji wa'a no'o enamiachio, paisa simiyamechipua. Peerei katewiamechitia, paika nakiyame pichiwatameo, wa'achitia teeremerikate neeeai, wa'a asisaa.

² Wa'a aamo cheekame neeeapa, oosa oiyaipua wa'ao, eenechi wa'a eenai, ki teesa utewaeme terimeriko. Ehpeoi, eenechi wa'a chiiaenia, yooma pu'ka pukeri o'inia iinya noonoikame tatakoriakao, yooma pu'ka neipa tatakoriakameoi tiameo, ki nu'uti terimania pu'kao.

³ Waikapa noochi tetewimeri eemea, no'oo te'ta Eesusi Riosie Weratiamee weratiamekopua, wa'a tiapa neeeai, Riosie Weratiamechitia, aamo utewaeme terimania, pu'ka Riosie Weratiame aho terimiao, noochi kahtiamekopa.

⁴ Eesusia wiroriameka teerekameaipua meriniaio, te'ta ki nu'uti utewariemeai wa'a teerekamepua. Pukaepa pukae te'ta utewarie eenechi ahjakame Eesusia, aho wa'api te'ta Riosi utewarie. Wa'achitia teeme Eesusie ajawatiamea, weeka itapiti aiwaka nokisiameai, te'ta Riosi utewarie ku'isiniam teemea, anachaka nokisimichioopua Riosi Taanarachi simiyame aamo masitekao.

⁵ Kaawe ne'nepuapua amochio, aatia tiarepua amochio, pichiwa Eesusichi paparamekoopua aamoo. ¿Ki nane'riame eemea Riosie Weratiameo, amochi yasitoamekopua, te'ta pichiwa Eesusichi paparama enetioopua?

⁶ Taamooi eemea ka'karuma taamo tetewisaa, kaawe enemiipua, te'ta pichiwa Eesusichi paparamekoopua.

⁷ Teemea eepi aamowichio itayamepua Riosichio, ki tatakoriachio ruhjimichioopua aamoo. Teemea kiisi taamokamera ka'karuma te'ta tetewijeramepua, Riosi kaaweruma tuuyewari Eesusichi simiyame taamo aamo masitekamekapao, ohso kaawe aamokamera, te'ta ka'karuma tetewijerame teemea Riosichi te'teretowao, pe'yachi aata wahjachio taamoo, taamo wiskuameko teewamekoi.

⁸ Wa'a chaachapamea ki pichiwai wa'a chaachapamepua, taamoo, te'ta Riosi pichiwarichi chiia, mochtioamekopapua. Wa'a te'tiame teemea, ka'chitia aata wihkueme te'tiame teemea, ki teesa Riosichi iyoriamekapa.

⁹ Wa'a te'tiapa teemea kaawe erakoame tamochio, aata wahjachio no'o nanarichi tiiao, tesiwe e'reka no'o tetewamekoi, teeme aamo masiteriao epeche pewatiame enepariopua Riosichio, tisia pukachi aamo paparaopua. Wa'a aamo te'terepamichioopua teemea, senepi taawechi epeche epeche Riosichi itakame teemea Riosichio.

¹⁰ Pukaepa ki wa'a kahtiaonia pehjo, utewaeme cheeka aamowichio iyotenania, wa'atiaonia, wa'a no'o enasoopua, kihta no'o cheemichioopua itapiti utewaameo. Neeea no'o Paamira Eesusieo, aamo Riosichi te'terewakamera te'ta pepenitemichio, weratiamea, ki aata aamo pihunamichioopua, itapitiahka amochi eina teeretekao, aamo Eesusichi kaawe te'terepuao.

¹¹ No'o Riosichi poponiwa pipiniwa tiame, i'ka no'o kajuyachioopua iyotiao, kaawe eratojerania aamoo, ahkasi ahsepari ka'karuma enepachioopua Riosichio, epeche epeche pewatiame enepaka. No'o aamo tuuyeriachiche inatatuapua, kaawe aamo, aho nakika mochtioa, napatika tiame. Ta'iria mochtioomia eemea, kihta a'chi erakoka iikachio. Wa'a teeka mochtiosaa eemea, Riosi nakiyachitia, amochi teetomeri eemea, ta'iria yasiwa iikachioopua tiame.

¹² Ahkaoi aamo teepotiao Riosichi te'terimeamea, aamo koorepaka teepotepuapua ti'tijoea, ooweru enesaa aho chuchukaoi.

¹³ Yooma Riosichi piipakame no'o ahjama mochikamea, aamo teepotena-pua tiame, yooma aamoopua, Riosichi poponiwaopua pipiniwaopua tiame. Wa'a te'terepuapua naaju.

¹⁴ Neeea amochio, Eesusi Riosie Weratiameo, ahpo te'ta kaawerumari teerejerenania amochio. Eemeopua tiame taamo Noono Riosi nakira, amochi teetoka, ohjoejeraninia, amochi teeretokapua tiameo, Riosi Riosiwario. Wa'a te'teretosa eemea, tisia kaawe enema eemea.

Wa'asi kajuyamenia i'ka no'o iyotiao. Weruma cheriwema naaju wa'asio.

Paoro Karata Iyotepawa

Teepotari

¹ Kúira ti'tijoe ooweru tiame, Karata ti'tiopachiami mochikame. Nee Paoroa, weratiame neea weratio, nape ki' aaata ti'tijoe, aaataei ki uhjuriamenia ti'tijoeo; aaata no'o weerakao Apoe Riosie Weratiame iintokamepua, Apoe Eesusi Noonora tiame, Apoe Eesusi oijenatekame.

² Neeea yooma no'o ahjama Riosichi poponichitia mochikameo, pipinichitia tiame, i'ka iyosi iyotesa aamo uhjuriamenia, yooma Kaarasia weechiami mochikameopua ti'tiopachi.

³ Neeea taamo Noonora Riosio, Apoe Riosie Weratiameopua tiameo, ta'iria aamo erakoa mochitejeraninia iikachio.

⁴ Apoe Riosie Weratiamea, taamowichio pejana mukukame puua, taamo tatakoriario natetetiame itipimichio, yooma i'ka weechi ki ka'karuma nokiwachio, newipapuawichio; wa'a e'arakame taamo Noonora Riosia, yooma taamowichio.

⁵ Riosio wa'a e'rariopa taamowichio, te'ta ki nu'uti iyoriwa te'teremete teemea, kiisi ki wahjamesi ki nu'uti tiamee. Taamo Noonochi wa'a te'teresaa teemea, tisia kaawe enemapua.

Ki'tiame piirechi tuuyewaria, taamo newipateme tiamea

⁶ ¡Ai eeme! Kiisi pichikeme e'ramenia pu'ka aamo te'teria. ¿Kiisi tehpekosa toayame eemea, pu'ka Riosie aamo paajutetiao, aamoo Riosie Weratiamechi paparamichio? ¿Kiisi tehpe toakamekosa eemea, te'ta aamowichio kaawe iintokameo? ¿Eemea ki tehpe sewina iikamepua, aamo kaaweruma tuuyewarikamera na'naritoaio?

⁷ Piirechi tuuyewari newipaniamea, ki'tiamepua. Puu sewina tiame aamo masitiamea, oowera pichiwareka chaachapamepua, eina nokaka Riosie Weratiame tuuyewario, sewina aamo iikimichio pukachio.

⁸ Nape aaataoi sewina tiame masitesoopua ki taamo aamo masiteri-achitia, taamooio enesoo, Riosi ku'iwarikooi tewekachi eenakamekooipua, pu'ka se'wi masitiamechio neea, te'ta Riosi kokosari ahjachi wichisaa, tisia kaawe enemiipua.

⁹ Wa'a cheekamekai eenechi wa'a aamo tuuyamenia, aaata se'wi masitiame enesoo, ohso kaawe Riosie kokosatiaa, kaawe enemiipua.

¹⁰ ¿Aatana kaawe eramichio no'o ihsiamae maaena eemea, ti'tioeriwichio, Riosikamerawichio? Ti'tioeri kaawe eramichio ihsiamae enesania, ki Riosie Weratiamewichio ihsiamae enemiinia.

Aatia tiachipa weratiame Paoro

¹¹ No'o nayewatuaa, Riosi inatarichi o'iniakamera ihsiamenia, ki aaata ti'tioeri inatarichi eenamekamera, Riosie newipaniamechi simiyamekameera.

¹² Thji no'o nayewatuaa, Apoe Eesusi Riosie Weratiame kiatiamenia, kiisi aaata tijoe, puu Riosie Weratiame i'ka wa'a tiame no'o inatapatekao, kihta aaata ti'tijoe, masitetiamenia.

¹³ Eemea nane'rekamepa no'oo, pukeri simiyachio achini ihsika no'o yasitoripua i'isaerichio, neea pariserokaio pehjó. Neeea i'isaeri ti'tioerichio, tisia i'isaeri nokiwa yoorewa, iyoriamekainia. Pu'ka

taawechiamio neeea, naanariamekai neeea Riosichi paparaka mochi-toameo, sa'runanareka ahpo Riosichi paparao.

¹⁴ No'o wa'api isaerichio, epeche tiamekai neeea, no'o noonorie ehkoriai iyoriwa nokariame neesetowachio, epeche ki no'o kekechuma tehtemarichitia.

¹⁵ Nape neeea wa'a tiamekaio, ke'chu naawai Riosie uutiamie eneriamepua. Riosia no'o weripasoo, ahpo Taanae no'o paaekamepua, apochi paparamichio.

¹⁶ Waikao Riosia apoe wa'api no'o weerakamepua, ki isaeri ti'tjoerichi no'o nayewatumichio, ahpo kaaweruma tuuyewariopua, ahpo Taanachi simiyame nayewatumichio tiame, taamo tatakoriai newipatewa iintoriaopua. I'ka wa'a tiame no'o wa'a iintotiameo, ki aata tuuyekamenia.

¹⁷ Wa'a o'iniao neeea seenepi Aarawia weeechi simikania, ki aata tuuyesaopua pehio Eerusareni simikao Eesusi ajawariachio, ke'chu Eesusi no'o weeroi Eesusie ajawatiame. Aarawia o'iniao waikao, Raamahko eenakania eenechio, no'o o'inia simiriachio.

¹⁸ Paika paamuparichi neipao, Eerusareni moenakania waikao Peero machimia Seepa tewaniameopua tiame, wa'a yasakania waikao oosa mariki aampa mariki taawe, ahjama nayewaka Eesusichi simiyameo aachin te'tewa.

¹⁹ Wahjachi Eesusi ajawatiameo, ki tetewikania pu'kao; Saantiaoche machikania wa'ao, pu'kao Aakowo teewaameopua tiame, Apoe Eesusi Paamira poonira.

²⁰ Ihji no'o aamowichio iyotiaa, Riosi tetewachio, te'ta pichiwa puuuu.

²¹ Eerusareni o'iniao, Siiria weeechi simikania waikao, wa'a o'inia u'matosao, Siirisia weeechiami eenaka, wa'ami oikania waikao.

²² Wa'a no'o oioio Uurea weeechiami mochikamea, ki no'o machiyamea weemera enepakame Eesusichi paparamao,

²³ oowera eee chaachapaniame no'o inamuka mochitoriaipua: "Nee, puu pukeri taamo Eesusichi paparamao ko'inariameaio, apoepechi o'ineriatapua ehpeo, Eesusichi simiyame paparaniame masitekao, pu'ka Eesusichi paparaniameo pukerio, sa'runanariaio."

²⁴ Wa'a tiame no'o inamukapaopua, tisia kaawe erakoka Riosichio, ki nu'uti cheriwema ki'yarepua, Riosi iintoriawichioopua noochio.

2

Wahjachi Eesusi ajawaria Paoro uuna

¹ Neipamionia, osa mariki aampa naao paamupari u'matosoopua, wa'ami mehka weeechiami masiteka yaajatoaio, eenechi Eerusareni eenakania, wa'a eenaiopa neeea, Wenawe yeeka oiyamekania, Tiito tiame.

² Wa'a Eerusareni no'o simiriao, Riosie wa'a erapatetiapa wa'a simikania. Wa'a Eerusareni asisapaonia, wa'a tiopachi pa'pamiratoame ne'nemia simikania, no'o ki i'isaeri ti'tjoerichi no'o nayewaturia tuuyemia. Pu'ka pa'pamiratoameo yeetaeka mochiwaka tuuyekania wa'ao, aachin teeka masiterio no'oo, Eesusichi paparateka, pu'ka tatakoriai, Riosie cheriwepuwichioopua newipateka. Wa'a tiame tuuyekania pu'ka pa'pamiratoameo, nane'renariapa neeea aatia chaachapamerikoopua, ki kaawe e'retiaapa, ki kihtawichio itipimichioopua ookapi ahka pu'ka pa'pamiratoameowichio, no'o nayewaturiao.

³ Wa'ao neeea, utewa taamo yorapuame maaeyainia siichitepuwachi simiyame taamo masitemichio, taamo Riosichi kaawe teerepuawichio.

Nape pu'ka wa'a tiameo, kihta no'o chaachapakapua. Tiitoai, Rieko tijoekaiopua ki isaeri, kihta noonotetiapua pu'kao, siichitepupuwichioo.

⁴ Naatiche utewa chaachapakaipua Tiito siichitepupuwichioo, wahjachi ki paaetiai wa'achi muikame no'o pa'pamiratume ahjama nayeoio. Puuua, taamo chaachapamia keepumia e'nakamekaiopua, no'oo Eesusi Riosie Weratiamechi simiyame nayewamia. Puuukamera siichitepuwa simiyamekamera taamo masitemichio utewa chaachapaipua, taamo eenechi Moise nuurari nokiwaetere nokisimichioopua.

⁵ Nape neeea no'o ahjama e'enakame tiamea, kiisi e'rakapua siichitepuwachi simiyameo, pu'ka Riosi tuuyewari aamo masitetiameo, wa'apitia itipimichioopua aamo masiteretiachitia, kihta sewinatatiame, Riosichi simiyame te'ta pichiwariraopua.

⁶ Nape puu Eesusichi ajawaria epeche yoorewachitia tetewiniameaipua, kihta aampachi sewina chaachapakapua no'o nayewaturiao. Noochio, puu epeche yoorewa tetewiniameo, ki epeche weruma tiame tetewikania noochio, taamoo Riosio, wa'achitia napati taamo te'terio tuuyopa.

⁷ Ohsotia puuua wa'atia kaawetakapua no'o naewaturiao, aapoeo nare'rekapa Riosi wa'api iintoriopua taamo na'pa ajawakao, no'oo ki i'isaeri ti'tijoerichi simitemichio uhjurakapua naewatumichioo, Peeroo, siichiteputiame ti'tijoerichi uhjurakapua nayewatumichioo.

⁸ Wa'a tiachipa puu wa'api Riosi ihsiriopua taamo na'pa ajawakao, Peeroo, siichitepuwa nokiwamechi uhjurakapua pu'kao, no'oo, ki siichitepuwa nokiwamechi ti'tijoerichi uhjuratania.

⁹ Wa'a e'erakosaapa, puu te'ta pa'pamuratumea tiopachio, Saantiaoa, Peeroa, Waania tiame, taamo ahjamina sekachi chapika no'oo Wenaweo tiameo, taamoo ki i'isaerichi uhjurakapua wa'ami nayewatumichioo, wa'a ikisaopua, taamo kaawe teetonurekapua. Aapoe puu pa'pamiratumea, wa'api itipikapua waikao, i'isaeri ti'tijoerichi nayewatumia tiame.

¹⁰ Naatiche taamo te'ta ki natekepamichio chaanekapua, tisia tooremuame ti'tijoeri ku'ipua, nape neeea pu'ka ku'inarewachi simiyameo, tisia wa'api tiamekania ku'inarekao.

Paoroe Peero teriwa

¹¹ Neipami Antiokia mochikaiopua, Peeroo wa'achi enasoopua, ki kaawe iintoriopua pu'kao, te'yakania pu'kao.

¹² Ithji Peeroa, ki i'isaeri ti'tijoeri nokayame ahjama koayamekai pukeri eenao, toakamepua pu'kao, pu'ka Saantiao na'naritoame wa'a e'enakame seewiapapua pu'kao, pu'ka ti'tijoeopua, tisia weemuamekopua pu'kao, siichitepuwa nokiwameo.

¹³ Wa'a iintokopa Peeroo, wa'achi noonowisire wahjachiai, ookapi i'isaeri Eesusichi paparameai, ahkasi Wenawei wa'achi iintosiriapua tiame, ki ahpo Eesusichi teerewakamera iintoka.

¹⁴ Wa'a noonoikaopua pu'kao, se'wi ikikapua Riosi ka'karuma tuuyewarichio, neeea wa'a noonoikopua pu'kao, yooma wa'a inamuachio, chaanekania Peeroo: "Nee, muuua, uurio tijoekaiomua, ki uurio tijoechitia aamo uyamepua, pu'ka aamo siichitepuwa nokiwameo, kihta natayamechitia tetewapao. ¿Achinikai muuua ki nateyame tetewaimua siichitepuwao, ki uurio ti'tijoe amochitia Eesusichi paparakameo, siichitepunuranimua uurio ti'tijoe nokayachitia ohjoremichioopua?"

I'isaeri ti'tjoeria yoomahka wa'achitia, newipatetiame ahpo Eesusichi paparae

15 'Muuua neee tiamea, isaeri ti'tijoe na'nawakamepua, pukaepa teemea isaeri ti'tijoeupua. Pukaepa te'ta nane'reka mochifoame teemea, aachin teeka taamo Riosie cheriweniameo taamo tatakoririao, ki seesenu ti'tijoeichitia, ki i'isaeri ti'tijoei.

16 Teemeai wa'a ahkasi ehpe taawechiami nane'rekamepua, pu'ka Moise nuurario, ki piipatiamekopua tatakorio, pu'ka nuurari yooraka mochitoniameo. Ehpeo nane'riame teemea, Eesusichikamera taamo paparakopa, piipatiamekopua taamo tatakoririao, kihta puuu ehkoriaami Moise nuurari nokiwae. Puuu ehkoriaami nokitiamea, aataoi ki te'ta piipatekamepua tatakoririao.

17 Nape teemea Riosie Weratiamekamerachi paparawae i'yamekapa taamo tatakoriria te'ta piipatetiame, ¿te'ta piipakame itipiame ohjoare teemea taamo tatakoririao, ki siichitepuwa tiamekapa pehjo? Wa'a tiame enesoo, ¿ki kaawejoare wa'a teesoo Eesusichi taamo paparaa? Ka'ii, kiisi wa'a tiame puua.

18 Neeea toakamekai oochetiame nokiwao Riosichi kaaweruma te'terewachi enepakao, wa'a iintokamekai eenechi oochetiame nokiwamechi oowe erapasaonia, neekamera ki kaawe iintokame enemiinia.

19 Neeea Riosie Weratiamechi paparaeo, me'yakamenia oochetiame nokiwame noochi teereria. Puuu wa'api Riosi nuurari chiiaa, kiisi no'o ahsepari e'wewa teerekopao apochio, no'o mukukamechitia ikiteka, Riosichi no'o poanatakamepua. Nape ehpeo neea Riosie Weratiamechi paparapao, pu'ka oochetiame nuurari ki no'o ahsepari e'weriawichioo, kihta kokosapuame neea Riosieo, Riosie Weratiame ahjama mukukameka tiipapao. Wa'a tiachio neea, Eesusi ahjama mukukame enesaa, Eesusi ahjama oijenakamenia tiame, weemera ahjari iinuupakaopua, Riosikamera yorakeka yasitomiapaopua.

20 Ehpeo neea Eesusi ahjama mukukaio Eesusichi oijenakapao, no'o weemera ahjari Eesusichi ahjariaa, Eesusie teetoamenia, apoe Eesusikamera noochi yasitoamekopua. Wa'a tiachipa no'o weerewao ki noe teetoamepua, Riosie Weratiamekamera no'o teetoamepua, apoeo tisia no'o nakiyapa, no'owichio mukuriopa.

21 Wa'a iintokao neea, kiisi wehchi ipaka tetewikamenia, Riosi no'owichio iintoriao; aata Riosi nuurari e'weka newipaniame enesoo, kihtawichio mukukame enemii, Riosie Weratiamea."

3

Riosichi kaawe te'terewa nayewaniame

1 ¿Ai eeme Karata ti'tijoei, kiisi ijinatame eemea! ¿Aatana ihsikame aamoo wa'a ikitekao? ¿Ki ma'chiamekosa aamo chaachapakame teemea, Eesusi Riosie Weratiameo kurusichi meritiamekopua pu'kao, yooma tetewachi meritiamekoo, aamokamera kaawewichio meritiamekoo?

2 Ehsoo aamo iinatuketaone: ¿Achini teeka amochi uukame eemea Riosi Riosiwario, ehkoriaami Riosi nuurari nokiwarichio, naatichikosaoipua, weemera Riosi kaaweruma tuuyewarichi paparakopakosa?

3 ¿Rooroikamekosa eemea naaju? ¿Eemea ehkoriaami nuurari nokiwa na'pepakosa epeche aamo kaawe teeremio maayame eemea Riosichio? ¿Ki Riosi Riosiwariakamera o'inekame eemea, Riosichikamera aamo kaawe aamo te'terepuawichio? Wa'a teesoo, Riosi Riosiwari aamo o'ineriaekamera te'teretomeriaipua, ohso kaawe.

⁴ Ihtanawichio kaawe enekamepu, yooma ki ookapi itapitia, Riosi Riosiarie aamo ku'iretiaa, ¿kihtawichiokosa kaawe enekamepua, seenekachio pu'kao, kihtawichio kaawe eneka itipikame enesoo?

⁵ ¿Naakonakosa Riosia, aamo ehkoriaami yoorariokopa, aamo ki'yakamepua ahpo Riosiwario? ¿Ki Riosi tuuyewarichikosa pichikekopa, aamo ki'yakamepua, ahpo Riosiwario?

⁶ Wa'achitia Aurani ehkoriaimiai, Riosi paparakapa, kaawerumachitia tetewitiamepua Riosieo.

⁷ Wa'a teesoo, te'ta Riosichi paparaka mochikamerapua, te'ta Aurani tatanarachitia tiamera, ma'chiamé wa'a tiame puuaa.

⁸ Ehkoriaamio Riosia cheeriaipua Ehkoriaami Iyoterichio ki i'isaeri ti'tjoerioiopua tiameo, apochiche paparakopa, piipakame tetewimo tuurepua tatakoriiriao. Riosia Ehkoriaami Iyoterichio eee cheeka nayewerepua Auranio: "Neeea aamo tetejimarisiwachi aaata iintomiaeo, yomatiamé wehjoarichi ti'tjoerioopua ooweruopua tiameo, amochitia te'ta noochi paparakameopua, cheriwemania tatakoriiriao."

⁹ Wa'a teeresoo yooma puu Riosichi paparamé, Auranichitia papiarioopua, kaawe yorapuame puuaa Riosieo, tatakori cheriwekao.

¹⁰ Yooma puu Riosie Moise kiaretia nuurari ahsieme e'weka ahsepariameapua Riosi cheriwewao, Riosi kokosaritere itipimerapua, ki yooma ahsepakapa yooraka Riosi nuurario. Wa'atiame iyotetiamepua Ehkoriaami Iyoterichio, eee cheeka naewakaopua: "Yooma ki ahsepakapa yoorakame Riosi nuurariopua, Riosi kokosaritere itipimeriche puuaa."

¹¹ Ma'chiamé taamo chaaneniamépu, nuurari chiia yoorarichio, aaataa ki piipakame tetewipuakopua Riosieo. Wa'achi chiioa Ehkoriaami Iyoterichio tiameo, eee cheekao: "Aaata Riosie kaaweruma enepatetiamea, te'ta piipatetiamea ahpo tatakoriiriao, weemera ahjari kiapuamepua ki wahjiamési, Riosichicheo, paparakache."

¹² Nuurari chiia nokiwamea, kihta tiamepua Riosi papararichioopua; puu nuurari chiiaa, oowera ahseparika e'wepuameche nayewamepua, eee chiipapua: "Riosi nuuraritere yasitonariamea pu'ka e'weka nokiwa yasitokao, wa'api teetomeripua piiripioi ki se'wiche yorasika, Riosi nuurario."

¹³ Riosie Weratiamea, ahpo taamowichio kurusichi mukuriae taamo newipatekamepua, pu'ka nuurari chiia taamo Riosie kokosapuameo, cho'wepaka; i'ka eee tiame Eesusi ikimiao, Ehkoriaami Iyoterichio, eee chiamiékopa: "Kurusichi meriwamea, tísia na'aramechitia meritiamépu."

¹⁴ Ihji Riosie Weratiame iintoriaa, Riosi Aurani tísia kaawe iintokemo tuuria puuaa, Aurani tetejimarisiwachi naawakamee. Eesusi Riosie Weratiamea kurusichi taamowichio mukuriaa, Riosi Aurani iintokemo tuuria puuaa, yomatiamé weeechi mochikamewichioopua, ki i'isaeri ti'tjoerichewichio. Ehpeo yooma aaata Eesusi iintoria ahpo pejanawachitia uukamea, Riosi Riosiwarira apochi yasitoamepua, te'ta Riosi cheerichitia ehkoriaami o'iniao, iintomo tuukao.

Riosi nuurari ki Riosi Aurani iintokemo tuuriachitia tiame

¹⁵ Ehpeo neea wa'achitarichi aamo nayewemania, itapiti aaata toowenarewa mukusao: Wee, aaata tijoea oowitiameai, aaata toonariame mukisaa ihtoi ahpo iinuekao, iyosichi iyotesa tooweniamépu. Pu'ka iyoterichi tooeka tootiamé, aaataeoi, kiisi sewinatapuamepua, epechetakaoi ki epechetakaoi.

¹⁶ Wa'a iintokame Riosia, ehkoriaami taawechio, ti'tjoeri tatakoriira ahsieme cho'wepuo tuukao, ooka aaata iintokemo tuuriao. Piiripi puuaa Aurani enerepua, piireaa aaata Aurani tetejimarisiwachi naawameri,

neipa wahka ihtoriachio. Aurani iintokemo tuuriaeopua, aaata Aurani tetejimarasiwachi, naawameri nayewaka cheerepua. Ki muuwaeme Aurani tetejimarisiachi naewaka cheerepua, aaata weeka maaepoiopua, piiripi wa'apiche naewaka cheerepua pu'kao. Puuu piiripi aaata Riosi cheeriaa, Riosie Weratiame puuuu, apoe enameri eenakamepa.

¹⁷ Pukachi simiyame no'o ma'chitanariaa, ihjipua: Riosia Aurani ahjama katewiao, ahpo iintokemo tuuriao, te'ta pichiwa wa'a iintomo tuurepua, kiisi wehchi wichiteka. Pukaepa Riosi Aurani cheeriaa, ka'chitia taawechei sewinatatiamepua Riosi nuurarieoi, naao siento piire weerewa aampa oosa mariki paaumpari neipami, eenakameaipua nuurari, Moise Riosie kiaretiaa.

¹⁸ Wa'a tiiachio, Riosi nuurari Moise kiaretiae yooreka, cho'wepuame enesoo taamo tatakoriario, kihtawichio nateriame enemii, Riosi Aurani apochiche paparariae, tatakoriaria cheriwio tuuriaa, kihta itapiti yoorari natekachiopua.

¹⁹ Wa'a teesoo, ¿ihtanawichio yachatiame enerepu Moise kiatiamenuraria? Puuu Riosi nuurari Moise ki'yaribia, Riosie ahjame wenenejimichio enerepua, ki kaawe noonoitiamen ti'tijoerieo. Nape Riosie kiatiamenurari, animari kosoka ahpo cheriwepuwawichio tatakoriario, aaata Aurani tetejimarisi teetowachi eenachisi wa'a teeremeri eneriamepua. Puuu wa'a tiame teeretoniamea, ahkasi Aurani tetejimarisiwachi naawachisi wa'a teeremeri eneriamepua, pu'kao Aurani tetejimarisiwachi enamerichio Riosia pu'kao, tisia kaawe iintomeriko tuuriamepua, yooma pukachi paparario, tatakoriaria cho'weneka. Riosia pukeri ahpo nuurari ki'yaio pu'a ti'tijoerieo, pahchao Moise ki'yakamepua pu'kao ahpo tewekachi ku'kuiwaeo, neipao Moisea, ti'tijoeri u'yeparepua pu'kao nuurario, yooreka mochitomichio pu'a.

²⁰ Nape Riosia ahpo iintomo tuuyaio, aaata Aurani tetejimarisiwachi naawamerichio, ki aaata piirechie chaanepua nakiriamepua. Riosia pu'kao aaata cheeka nayewariao, ahpo Taana i'ka weechi tije tijeotumerio, apoko tuuka cheeriaepua; ka'chitia ooka tiamekapa Riosia.

Aatia tiachipa Riosi nuurari yachatiame

²¹ ¿Riosi nuurari e'weniamea, Riosi iintomo tuuriachitia tiame, wa'achi tiame ohjoarepua, Riosichi kaawe te'terepuamewichio? Ka'i kiisi wa'achi ahpo te'tiamepua. Wa'achi tiame enesoo, Moise nuurari e'weka mochitoio Riosia, taamo weemera ahjari kiamiipua, taamo apochi kaawe te'tereka mochitopao.

²² Nape Riosia Ehkoriaami Iyoterichio, yooma taamo tatakorieme teewamepua, ki ahsepari taamo e'wiamekopao, ahpo nuurario. Wa'a tiachipa Riosia, ahpo Taana taamo uhjurerepua, pukachi paparaka taamo piipamichio pu'a taamo tatakoriario, pukachi paparaka tiameo, taamo teimichio pu'a weemera ahjari, te'ta apoe Riosio wa'a iintokemo tuuriao.

²³ Ke'chu enoi Riosie Weratiameo taamo ahjachi paramerio, Moise nuurari chiiaa, taamo chapika yasitoame eneriapua pehjo, ahkasi Eesusi Riosie Weratiame eenachisi, pu'kao nuurarie taamo kokosapuameo, ahpo mukiwae taamo pejana cho'wepuachisi.

²⁴ Puuu oosa mariki aampa ooka nuurari chiiaa, puuu animari ko'yaka Riosichi oowewaa, ahpo tatakoriaria cheriwepuwawichio, ahpo masitewatere taamo teeretokamepua, kukuchi nu'nunti masitiamechitia, taamo ki kaawe iintosoo pu'kao nuurari ki e'wesoo, Riosi taamo kokosamerikopua. Wa'a teetokame teemea pu'kao Riosi nuurari Moise kiatiamen teetoka mochitokame teemea, ahkasi Riosie Weratiameo tamochi eenariachisi. Ehpeo Riosia weechi tekisaopa tijeochitia tijeotukao, ahpo

Taana Eesusi weerewachi enepakaopua, pukachi iintokamepua yomatiame ti'tjoeri apochi paparameo, ahsieme ti'tjoe tatakoria cho'wewaopua ooweruopua tiame. Puuuu, ahpo kurusichi mukiwae natetekamepua pu'kao, ehkoriai animari Riosi oowewarichitia ko'yéka.

²⁵ Ehpeo teemea wa'asio, taamo Noono ahpo Taana Eesusichi wa'a tiame taamowichio iintoriopao, ki Moise nuurari masitewatere mochitoamepua, Riosi masitewatere mochitoamepua, apoe te'ta inisiamepua taamo neesetokao, apoe tewekachi kahtiame taamo Noono.

²⁶ Eesusi Riosie Weratiamechi paparapao, Riosi taamo Noono tewekachi kahtiame ahpo tatana taamo enepatekamepua.

²⁷ Eemea Riosie Weratiamechi paparapao, Riosie Weratiame ahjama pirenatukamepua, Eesusi Riosi Riosiwarié paatotiamekapa, pu'ka Riosi-wari wakiraeka aamo neesetoame eemea.

²⁸ Wa'a taamo iintokapa Riosia, ahpo te'ta tatanachitia taamo tete-wamepua, yooma taamo apochi paparameo, wa'achitia napati tetewaka, pe'yachi isaeri ti'tjoetukamekoipua, riekoo ti'tjoeturikooipua, teekoe-mekooi, ki teekoemekooipua, tijeokooipua, oowitiamekooi. Yooma wa'a te'tiapaopua teemea, Riosie Weratiamechi pirenatupakamekapao, piiripi wa'api enepakame teemea, Riosichio.

²⁹ Yooma Riosie Weratiamechi te'tiamea, Aurani tetejimarika tiame enepakame teemea, Aurani tetejimari enepakapao, yoomahka iinueme teemea kiapuao, Aurani Riosie kiapo tuutiameo.

4

¹ Nape neeea, pu'ka nuutewachi simiyameo, kaawe aamo ma'chitanarenia neeea. Aataai pukeri weweripao, ki sewina te'tiame eneriai teemea, aataoi ta'pechi tekipanameopua, yooma ahpo iinuwakoi, ahpo noono tooeriaopua.

² Ihjia, aataa neesetorichi yasitoamepua pehjio, ahkasi ahpo noono cheeriachisiopua, kiapuameopua ahpo iinuwa tooeretiao.

³ Wa'a te'tereriai teeme i'isaeri ti'tjoeria, Moise taawechisi wa'ano, kukuchi nu'nuntika te'tereriai teemea, pu'ka oochetiame nuuraritere nokiwao, ti'tjoeri tatakoriaio cheriwewa teewesiwachio, ki nateteniameopua pehjio.

⁴ Wa'a te'tereniame teemea ahkasi Riosi e'raria taawechisi, waika asisoopua, apoe wa'api oowitiamechi naawarepua weechi tjoerichitia, wa'a iintosaapua ahpo wa'apio, apoe wa'apikaioopua, ahpo Taana teewarepua; wa'a ikisaopua pu'ka ahpo Taana teewario, ti'tjoekachimi uhjurarepua, ahpo tisia kaaweruma tuuyewari nayewatumichioo. Riosia pu'ka taawechiami ahpo Taana ti'tjoeekachiami uhjuroio, teemea Moise nuurari nokaka mochitoriaipua pehjio.

⁵ Nape Riosia ahpo Taanachitia eenakaopua, wa'asi weraparepua, Moise nuuraritere nokiwameo. Riosia pu'ka Moise nuuraritere nokiwa wa'asi werapasaapua, ahpo mukiwae yooma taamo tatakoria ahsieme natetsaopua, ahpo tatana iintapakamepua taamoo.

⁶ Ehpeo Riosia, aamoo ki i'isaeri ti'tjoerikoio, te'ta ahpo tatana iintapakapao ahpo Taana Riosiwari, aamo iikachi yasipaterepua. Wa'a te'terepatiaapa eemea Riosieo, aamo Noono nayewiaio, Riosi kukuchiwarachitia: "iNo'no, no'o No'nola!", chaachapamepua Riosio.

⁷ Wa'a ikitiapa muuua ki seenu muuua Riosi tetejimarichio. Muuua te'ta Riosi taanarakapao, Riosi aamo Noonoe kiapuamepua, yooma ihta ahpo taana kianameopua, yooma ihta Riosie aamo kiapuame nuutekiao.

Paoroe Eesusichi paparame inataniame

⁸ Eemea, pukeri ke'chu Riosi machiyaiopua pehjo, itapiti aamo ri'riosiwatae, chapitiame mochitoriaipua, pu'kakamera aamo riositewa e'weka.

⁹ Nape ehpeo eemea, Riosichi mochikai eemea, ohsotiao Riosikamera amochi kahtioiopua, ¿achini iikai eenechi pu'ka aamo chapitiametere mochitonare eemea, pu'kao kihta aamo ki'yamekoipua aamo Riosichi kaawe te'terepuao?

¹⁰ Eemea pehjo, aamo kaawe te'teremichio Riosichio, ihtaotaa wechioi iyoriweka pahkotamepua, ihtaotaa umpari paamuniachioipua, ihta mechachioi iyoriweka pahkotiamepua, ihta taawe chioi iyoriweka pahkotamepua.

¹¹ Tisia seewenania amochio, no'o tehki amochio, kihtawichio kaawe eneriameko e'rakao.

¹² No'o Riosichi poponiwa pipiniwa tiameo, neea aamo utewaeme aamo chaanania, eenechi noochitia utewaeme paparaka mochitomi-chiopua Eesusi Riosie Weratiamechio. Neea amochitiao toakamenia no'o pukeri o'inia teereria, Moise nuuraritere nokiwameopua. Eemea aamo no'o masitia toayaio, ki no'okamera ki kaawe ikitiamepua, eemekamera ki kaawe ikiyamepua wa'a nokakao.

¹³ Nane'riame eemea, pukeri wa'a aamo no'o nayewaturioiopua Riosi tuuyewario, no'o kokoriame oriopua, waika taawechiamio.

¹⁴ Wa'a tiapa neea, tisia tehki teeretoka aamo masitekamepua wa'ao, nape neea amochio kaawe e'ramenia, kiisi no'o nahsineka tetewikamekopua, kihta no'o ipaka. Ohsokamera kaawe no'o uuka tetewikame eemea, no'oo Riosie aamo tuuyemichio uhjuratiamechitia, no'oo Eesusichitia tetewika, apoe Riosie Weratiamechitia uuka.

¹⁵ ¿Ihtana ijikikame eemea pu'ka no'o aamo masiteria pu'sereria, no'o Riosichi simiyame kaaweruma aamo masiteria? Wa'a no'o ihsioio no'o masitekao, tisiwa kaawe erakoameai eemea, ahkasioi aamo puusioi ma'chipasa, no'o yahcheme erakokameai no'o tisia aiwame tetewapa no'o kokoriopao. ¿Ihtana ijikikame eemea naaju? ¿Achini iikai wa'a noonokame eemea?

¹⁶ Neea aamo, aamo toayame inamukame neea, aamo ka'karuma tuuyewari Eesusichi simiyame nooe aamo masiteria. ¿Kikosa eemea no'o aamo masiteria ipaka tetewapao, aamo seepurawachitia no'o tetewamepua, no'oo, te'ta pichiwarei Eesusichi simiyame aamo masitekamekaiopua?

¹⁷ Puuu wihkueka aamo masitiamea, tisia kaawe aamo yorakio chaachapamepua chaachapao, nape ahpo iikachio, kiisi kaaweruma erakoai chaachapamepua. Puuu oowera wa'a aamo chaachapamepua, taamo poanatu puawichioipua, apochikamera te'terepuawichioipua.

¹⁸ Wahjachi kaawe nayeweniamea, kaawerumapua kaawerumao, nape kaaweruma inataka chaachapatiame enesoo. Neea mehka kahtiaio, senepi taawe chioi wa'a tiame kaawe e'raka aamo nayewenariamenia nayewiaio, nape ka'chi ikime wa'a e'rio, tisia iikachi kokoreka inamekapa pu'ka aamo nokayao.

¹⁹ Eeme no'o noonolawaka te'terame Riosichio, tisia kokorenania wa'a aamo nokayopao, ahkasioi saumerichitia kokosa tiame saayamenia noochio. Ahkasi wa'a teeremeri neea iikachi kokorewa aiwakaio, ahkasi eenechi Riosichi aamo kaawe te'erepachioipua.

²⁰ Ehpe wa'api aamo mochikachi yasisaa tisia kaawe eramiinia, tisia kaawe e'raka no'o aamo nayewemioopua; nape mehka kahtiapa neea,

ka'chi ikime e'raninia wa'a e'raio.

Aachin teereria Aurani ooka tatanarachi

²¹ Eeme wisikuari masitiamechi uumpanariamea, ¿nane'riamena eemea Ehkoriaami Iyoteri chiiao pu'ka masitia Moise nuuraritere mochi-toniameo?

²² Wee, Aurani ooka tatanarachi teerekame, pu'ka wa'achitarichi aamo kaawe tuuyemania aachin teereriae pukachio. Ihjia eee teereriaipua: Pi-iripi puuu Aurani taanaraa, Aakari tewaniame oowitiamechi taanatatiame eneriaipua, puuu oowitiamea Aurani ta'perachi puhkuchitia yasakame. Piire Aurani taanaraa, Aurani te'ta uupirachi naawakame puuua, ki puhku oowitiamechi.

²³ Puuu puhkuchitia kahtiamечи naawakamea, aataaoi taanataniamechitia, tanatiamepua. Nape ki oowitiame puhkuchitia yasitoamechi naawakamea, Riosie taanaepo tuutiapa, taanaetiamepua.

²⁴ Ihji ooka Aurani tatanara te'teriaa, ooka Riosi kateweri iintotiamepua, Riosie ti'tijoerichi katewetiamechi simiyameo. Piiripi ihji ooka kateweria, Riosie sinai kaawichi Moise kiatiamepua. Puuu kateweria, Aakari oowitiamekaitepua, Aurani ta'perachi puhkuchitia yasakame. Yooma pu'ka Moise kiaritia yooraka mochiotoamea, Aakari tatanarachitia te'tereniamepua, pu'ka e'wewatere mochiotoapa, pukae chapitiame.

²⁵ Ehpe taawechei Eerusareni mochiwaria, Sinai kaawika tiamepua Aarawia weeechi weeriamе. Ihji i'ka weeechi Eerusareni i'isaeri mochikamea, iiweta simitiamepua pehjiо, Riosie Moise kiaritia nokaka mochiopuame, pu'ka nokiwame puhkurachitia te'teriamiеpua pehjiо, pukae chapitiame te'teriapua pehjiо ehkoriaami Aakarichitia. Yooma ihji i'isaeri pu'ka nokiwa masitiamea, yooma puuua aata masitiao, pu'ka Moisee nokisitewa puhkuchitia enepatiamepua, apochitia te'teria.

²⁶ Nape Aurani uupira Saara teawaeriamеa, tewekachi Eerusarenikaite puuua, te'ta weemera Eerusareni, ki pusie tetewiniame pehjii. Puuu Saara Riosie tuutiame taanaremioo, taamo yeeyekaitepua Riosichio. Yooma pu'ka Saara Riosichi tatanaraka te'teriamеa, tewekachi Eerusareni taamo mochiwaripua. Wa'a tiachio yooma teemea, pu'ka Saara tatanaraka te'tiame teemea, Riosie iintomo tuuria pichikekapa ahpo Taana Eesusichi iintomo tuuriao.

²⁷ Ehkoriaami iyoterio pu'ka Saara ootiame nayewakao, eee chaanekamepua pu'kao:

Peenia erapa muuua, muuu ki taanatamea,
kaawe e'raka sisinamitiama,
muuu ki sauka kokosa aiwakamea.

Muuua ki tatanatameai,
epeche tatanaemeri muuua,
ki aata oowitiame tatanatamechitiapa.

²⁸ Ehpeo no'o Riosichi poponiwaka te'tiamea pipiniwaka te'tiamekaapua tiame, Ihsa teereriaka te'teriamе teemea, Ihsaa, Riosi iintomio tu-urewachi naawakamekapa. Ehpeo teemea Ihsa Riosi iintomo tuurewachi naawakamechitiao, Saara tatanara teemea, Riosi taamo iintokemo tuuri-achi paparakapa mochiotoamekapapua, Auranichitia.

²⁹ Puuu Aakari taanara Ihmaéri tewaniamea, oowera tijoe naawa-chitia naawakamepua, nape Ihsaa Riosi Riosiwari taanaretewachi naawakamepua, Riosia Auranio, Saara iintokemo tuuriachitia. Wa'achitia waika taawechiamio, Ihmaéria na'arerio Ihsao, wa'achitia teemea Riosi Riosiwariе naawakamea, na'areniamе teemea, ki apochi ijinuemeepua Riosi Riosiwario.

³⁰ Ne'nemitiapua EHKoriami Iyoterichio, aachin tiamekopua i'ka ooka tatanareniachio: "Saaraa chaanerepua Auranio: U'mapumitia muuuu, i'ka oowitiame puhkuchitia taamo ta'pechi ohjoemeo, taanara tiame. Puuu oowitiame taanaraa, kihta kipotepuamepua aamo taana tooemiameopua aamo iinuwarior."

³¹ Wa'a teeresoo teemea, ki pu'ka oowitiame puhkuchitia yasakame tatanaraka te'teriami teemea, Saarakamera tatanarakameka te'teriami teemea, Riosi Riosiwarie weemera naawakamekapua, Riosichio.

5

Puhjetiami mochiwa oochetiami nokiwao

¹ Teemea Riosie Weratiameeo, puhjetiami teemeapa oochetiami nokiwameo, pu'ka Riosie Moise nuuretiao, utewachi ki ookapi taamo e'wepua nuurewaopua. Ehpeo kaawe aamo inateka mochtitopuapua, ka'te eenechi pu'ka oochetiami nokiwatere mochtitomia eemea, aamoo itapiti utewachi nokitiameopua, itapiti oisi yoomuame kutamochi puritiame tekitoamechitia.

² Kaawe keepumitia eemea i'ka aamo chaaneniaio. Nee Paoroa, aamo tuuyeka chaaniami neea, eenechi pu'ka siichitepuwa nokisisaa eemea, Riosie Weratiame iintoriaa, kihta nateyame enemapua aamowichioo. Riosie Weratiame aamowichio pejana iintoriaa, kitachi kaawewichio itipimapua tiameo.

³ Pichiwa aamo chaanania i'kachi simiyameo, aata siichitepuwa ihinariamea ahpo tatakoriira cheriwepuawichioo, yooma ahsepari e'wewa yorametepua Moise nuurari nokiwaopua.

⁴ Eemea pu'ka Moise nokiwatere mochtitonaesaa Riosichi kaawe te'terepuawichioo, poanatakame eemea, Riosie Weratiamechio, wa'a te'teriapao eemea, kiisi uuka mochimeri eemea Riosie aamo te'ta nakiwao.

⁵ Nape teemea uukamekaopua Riosi taamo nakiyao, Riosi Riosiwarioe kaawe e'raka mochtitoame teemea, yooma Riosie taamowichio iintomo tuuriao, ahjachi erakokaopua Riosie taamo kiapuamekoo.

⁶ Riosie Weratiamechi ahjana enepatioopua taamoo, puuu siichitepuwa nokiwamea, kihtawichio nateyamepua taamowichioo, pe'yachi ki siichitepuwa nokiwaio. Riosie Weratiamechio, paparaniakamera, te'ta nateyamepua, Apoekamera te'ta taamo nakika pejana mukukamekopa, teemea Eesusio ahpo taamo nakiyachitia, wa'achitia taamo nakika mochtimichioopua i'ka weechio.

⁷ ¿Achini ijikiru eemea, aamo kaawe te'teretoaio? ¿Aatana aamo sewina erapatekame aamoo, ki e'waka mochtimichioopua, te'ta pichiwari chiiameo?

⁸ Ihji sewina aamo ijikiriaa, ki Riosichi eenamepua, Riosio ahpo Taanachiche paparamichio aamo paaekamekopua.

⁹ Nane'reka mochtitopuapua, pu'ka aamo se'wi erapatiamechioopua, puuu ki kaaweruma aamo erapateniamea, rewaruraka ihsiamepua amochi muipakao, ti'tjoerio eee chaachapawachitia: "Ku'ita rewarurakao, yomatiame paatusichi mu'ipamepua." Pukaepa tisia kaawe aamo neesetomia eemea pu'ka ti'tjoerichio, ki rewarurachitia amochi ikimichioopua, pu'ka ki kaaweruma masitiao ki amochi mu'ipamichioopua mehtapakao.

¹⁰ Nape neea Riosichio ahjachi e'ramenia, ki amochi mehtamichioopua pu'kao, aamo sewina erapatekao; puuu aamo sewina erapatiamea aataai, ki wa'atia itipimeripua Riosi kokosarioe, pe'yachi aataai enema.

¹¹ No'oo siichitepuwachi simiyame no'o masitiame enesooopua pukeri no'o o'ineriachi o'inia, ti'tjoeri Riosie kaawe tetewipuawichioo, ki no'o

nekamuchemii i'isaeri ti'tjoeria; pu'ka siichitepuwachi simiyame no'o masitiame enesoo, puuu Riosie Weratiame taamowichio mukuriamechi simiyame no'o masitiaa, ki eina teeremiipua i'isaeri siichitepuwachi simiyame masitiamewichio.

¹² Puuu aamo sewina erapatiameopua Riosichio, aamo siichitepuwa nokiwa nokijeramea, jte'ta yomatiame ahpo tehpunasaapua, kaawe enemiiipua ohso kaawe!

¹³ Eeme Riosi ijinuwa enemichio paaetiamea, poanatuapua pu'ka ehkoriaami nokariamechiopua, Moise nuurarichio. Poanatuapua tiameo yooma ihta ki ka'karuma erakowaopua, ka'karumakamera erakoka mo-chitopuapua ohso kaawe, kaawe aamo nakika tetewipuapua, te'ta aamo nakirae.

¹⁴ Puuu Riosi nuurari chiiiaa, piiripi naawesarichi ahsieme chiiamepua nokipua, puuu ihjipua: yomatiame Riosi yooreniamea, piiripi naawesarichi ahsieme nuurari puuu, eee chiiame: "Aamo wa'api aamo nakirewachitia, wa'achitia nakipuapua aamo piirechioio."

¹⁵ Pukaepa kaawe aamo inateka mochtopuapua, aamoe wa'api aamo na'ara nokaka mochtosaa eemea, aamoe wa'api aamo soopameripua.

Taamo ki kaaweruma ikotuwa

¹⁶ Pukaepa eemea, ohso kaawe Riosi Riosiwari nakiyachitia mochtopuapua, ki aamo a'chi tiame erakoa nokaka.

¹⁷ Ki kaaweruma ikotuwaa, tjoeripua oowitiamechiopua tiameo, Riosiwari kaaweruma e'rawachi nasiwamepua; Riosiwari kaaweruma e'raria, ti'tjoe ooweru tiame ki ka'karuma erakowa ikotuachi, nasiwamepua. Puuu ki kaaweruma ikotuwaa, kaaweruma ikotuwachiche nasiwakache yasitoamepua. Pukaepa aamo inatarichio, tehki e'rame eemea, aamo kaaweruma uumia yorapua.

¹⁸ Eemea Riosi itanemetepua ku'iwao, Riosi Riosiwari aamo ma'chiamete tetewimichio, ki kaawerumakopua pu'ka ki ka'karuma masitia na'naritoniamoo, Moise nuuraritere mochiniamoo ehkoriaamisi noki-wameopua.

¹⁹ Puuu ti'tjoeri ki kaaweruma ikotuwaa, ma'chiamete tetewiniamoo ihsiamekoo, ihjichitia: suwepori nokinarewa, ewipuame nokinarewa, ki kaawe nokinarewa siintoka,

²⁰ itapiti netetiamechi riosienaretewa, siporewa nokinarewa, nekumekache mochtinarewa, ki kaawe erakoa mehtakache mochinarewa, wa'inakache mochinarewa, nekakokache mochinarewa, ki ihkoeka mochinarewa, seepurewatekache mochinarewa, naasipasi poanaturarewa, pirenachi pirenaturichi enepanarewa,

²¹ piirechi iinuekachitia ikotuka yasinarewa, nawajinarewa, siinto pahkochi oinarewa, yooma ihtaopua wa'a te'tiameo. Aamo inateka mochinurakai pu'ka wa'a tiame ikotuwao, eenechi aamo chaaniamenia, kaawe aamo inatepuapua. Yooma wa'a tiame nokayamea ki reesisepuamepua, Riosi ye'karichi mochipuawichio.

²² Riosi Riosiwari, iikachikamera taamo ku'yamepua taakekao: nakiwari, peenia erakori, ta'iria yasira e'rari, moenea tiioi kaawe e'rewa, kaawe e'raka ku'iwao, kaaweruma eneniame ti'tjoe ooweru tiame, ahpo iyorimiache ihsiame,

²³ tesiwe e'raka tetewiniamoo, ahpo na'ara ihsinarewao wa'iname. Yooma i'ka iyorika yasitoamea, kihta tiamepua ahpo ki kaawe iintorio chaaniamoo, ihta nuurarioi iyorioapua.

²⁴ Riosie Weratiame ijinuwaraa, me'yakamepua ahpo ki kaaweruma eratiao, te'ta ikotuwa eratiameao.

²⁵ Teemea taamo weemera ahjarichio, Riosi Riosiwariie ku'iwae mochi-toame enesaa, Riosi Riosiwariie taamo neesetoka panitotomete teemea.

²⁶ Kiteremete teemea tamochio, epeche weruma ahpo erakoniamero, ihtaoti ki iintomete teemea taamo ahpochi nenekaniameo; aaataoti ki ahpo ikotukemete teemea wa'achi teerenarekao, ihtaoti itapiti wa'achitia iinuenarekao.

6

Ahpo ku'ika mochitopuame

¹ Eeme Riosichi poponiwaa pipiniwaa tiamea, aaata pooniwa piiniwaoi eenechi ki kaawerumachi wichikame enesoo, muuu kaawe oiyaamepa Riosichio, kaawe e'reka ku'ipuapua pu'kao, sosopatiame nayeweka, eenechi kaaweruma poeche inepatepuapua. Nape pu'ka tuuyeka ihnaio muuu, kaawe aamo inateka ihsipuapua, seenekachi wa'achi iintotare muuai, se'wi wichikaopua ki kaawerumachio.

² Pukaepa eemea, kaawe aamo neesetoka mochitopuapua, ki itapiti ki kaawerumachi aamo ruhjipuawichioopua. Kaawe aamo neesetoka mochitosaa eemea, Riosie Weratiame nakiya yoorame enemapua, aaata ku'ipuawichioopua.

³ Aaata te'ta ki ahpo ki kaawerumachi wichimio e'ramea, wa'a e'ramea, ahpo wa'api wisikuamepua. Aaata kihta ahpo tuuyepo maayamea, iinuekaitepua aaatae ahpo tuuyeka chaanepuao, wa'a e'raka ahpo wa'api wihkuamekapao.

⁴ Aaata ahpo piirechi ku'inariame enesaa, ahpo wa'api Riosichi kaawe tiakamera ne'nemetepua pahchao, aaata piirechi ku'ipuawichioopua. Kaawe ahpo teeresoopua Riosichio, kaawe erametepua aaata piirechi ku'ime tiapao. Nape puua aaata ku'ikaioopua, ki ahpokamera epeche werumako erametepua aaatachio.

⁵ Yooma aaata pipiripi teeme, ahpo Riosichi kaawe teereme tiia, yorameripua, ki aaata piirechi ku'iwa iintoria wa'achi iintonareka.

⁶ Ehpeo te'ta aamo inatepajeraninia i'ka: Yooma aaata Riosi kaaweruma tuuyewari masitiameraa, ahpo masiterae ku'ipuamepua, ihta kooameeo, ihta nakiwaeoi.

⁷ Piirechi tuuyewari aamo kiamania tiameo, puua ihjipua: Ka'te wihkuenaremitia eemea Riosio. Riosi wihkuenariamea, ahpo wa'apikamera wihkuiaamepua. Eemea ihta aamo echaria, pu'ka echitiame i'ipameripua.

⁸ Ahpoche ki kaaweruma ikotuwa teerewa echakamea, ahpo ki kaaweruma ikotuwa taakeriache i'ipamapua. Puu echakame waikao, te'ta poanatakame enemeripua Riosichio, mukukamechitia Riosiwichioo. Nape Riosi Riosiwari pu'seria echakamea, kaaweruma ahpo iintoria i'ipamapua, Riosikamera pu'seria. Puu Riosi pu'seriakamera echakamea, ki wahjiamera ahjari i'ipameripua.

⁹ Wa'a teeresoo, ki nahsinapamete teemea, aaata taamo kaawe yoorao. Wa'a taamo te'teretosoopua, i'ipapuame asisooopua, taamoo uumerikopua Riosie taamo kiapuameopua, Riosie taamowichio nuuteniameo.

¹⁰ Wa'a teesoo waikao, senepi aaata ku'ime teeresaa, ku'ipuapua, aaataoti, nape te'ta Riosichi paparameo.

Kajuyachi wa'asi tuuyewari

¹¹ Nee, no'o cheriwepuapua no'o weeweruma iyoterioipua, no'o wa'api sekao.

¹² Puuu aamo eina nokayamea, aamo siichitepuwaka mochijeramea, oowera i'isaeri ti'tijoeriwachi kaawe itipinaria nokayamepua puuu, oowera Moise nuurarichi aamo kaawe te'teretomichio chaachapamepua, ki ahpo wepipuawichipua i'isaeri ahpo siichitepuwa nokayameopua. Puuu ki masitenariamepua Eesusi Riosie Weratiamechi simiyamepua, ki ahpo kokosa tiame aiwatepuawichipua.

¹³ Nape yooma puuu ahpo siichitepuwa nokayameai, ki ahsieme yooreka mochikamekaipua, Moise nuurario. Apoea oowera aamo utewa yoorame puuu, aamoo siichitepuwa nokisisoopua, ahpo aiwenariapa aamoo utewachi ahpo nokiwa nokayame, enepateriapa.

¹⁴ Nape neeea noochi wa'apio, kihta oisa e'ramenia ihtoiopua, Riosie Weratiame iintoriakamera oisa e'ramenia, no'owichio kurusichi mukukamekopa. Yooma i'ka wehjoarichi ki ka'karuma nokinarewaa, mukukame puuupa noochio; i'ka weeechi ki ka'karuma nokiwameonia, ki pu'seriamenia, mukukamepua wa'asi no'o pu'serepuawichioo.

¹⁵ Teemea Riosie Weratiamechi kaawe te'teramea, siichitepuwa nokiwamea ki siichitepuwa nokiwameopua tiameo, kihta nateyamepua wa'asio, taamowichioo; taamowichio te'ta nateyameraa, weemera ah-jarikamera puuu, te'ta ka'karumakamera taamo eneparia Riosichio.

¹⁶ Ehpeo neeea yooma no'o tiachitia te'terameopua Riosichio, taamo Noono tewekachi kahtimeo amochi tewejeramenia, yooma amochi ta'iria mochiwa, tisia kaawe aamo yoorawa iintowa. Wa'a aamoo yorajeriamenia Riosio, te'ta pichiwa Riosi mochiwarirakopa.

¹⁷ Neeea ehpe waanamio, ki aatae a'chi chaaneme tiamenia, se'wi no'o masitio tuuwaopua, Riosie Weratiamechi simiyameo, neeea no'o weerewachio, naania tiamekopapua no'o wepiretiachio, pu'ka wepiretia no'o kokosa saaeria. Puuu te'ta saaeria te'ta no'o ma'chitamepua, no'oo te'ta Eesusichi simiyame pichiwari masitiamekoo.

¹⁸ Yooma eeme no'o Riosichi poponiwao pipiniwaopua tiameo, Apoe Eesusi Riosie Weratiame Paamiraopua, amochi yahchejerani neeea, ahpo kaaweruma tesiwewaopua amochio, yooma aamo pipiripi iikachipua. Wa'a ikisaa tisia kaawe enemapua. Cheriwema ehpeo, yooma i'ka no'o iyoteria keepuameo.

Paoro Eejesio Iyotepawa

Teepotari

¹ Kúira Eejesio tiopachi mochikame. Nee Paoroa Riosie Weratiame Eesusie weratiamepua, Riosi e'rarieo. Neeea i'ka iyojura aamo uhjuriaa, Eejesio mochikame ti'tijowichioepua ooweru tiame, Riosie piipatetiamechitia mochikamewichio, aamo Eesusi Riosie Weratiamechio, ki se'wika paparaka mochitoamewichio.

² Neeea, Apoe taamo Noonoo, Apoe Eesusi Riosie Weratiameopua tiameo, wa'apí teotojeraninia aamo kiasikaopua ahpo cherirewao, aamo iikachioepua ta'iria mochtomichioepua pukao.

Riosi Riosiwarioe kaawe ikiwame

³ Teemea taamo Noonoo tewekachi kahtiameo, kaaweruma nayewataria naaju, Apoe Eesusi Riosie Weratiame taamo Paamiraopua, Noonora. Teemea tewekachi kahtiame taamo Noonoo, kaaweruma nayewemepua, taamowichio ki teesa kaaweruma tiame iintoriopua, taamoo ahpo Taana Eesusichi paparariopa. Puuu Eesusi Noonora, ahpo ye'karichi tewekachi o'inia, tisia kaawe ihsiamepua, yooma ihta itapiti tisia kaawe taamo ikiwa kiasikaopua, i'ka wehjoarichi apochi paparakeopua.

⁴ Ihji Noonora, ahpo Taana Eesusichi tisia paparama taamo tetewikapa naayachisi o'inia, taamo ahpowichio poanatakame, kihta tatakorieme enepamichioepua apochio, ahpo tetewachio.

⁵ Tewekachi taamo Noonoo, tisia taamo nakiyapa puuu, ke'chu naayachioepua pehjo, paa puuupa taamoo, ahpo tatanachitia tetewiriamepua, ahpo Taana Eesusichi paparamerikoo. Wa'a tiame inatakame taamo Noonoo, tewekachi kahtiamea. Ke'chu Riosi yooma ihta itapiti neteyoepua naatichitia: taaao, meechnao, yomatiamu muuwari so'porioio, wehjoarioepua, Riosiapa taamo tetewame eneriamepua, aatanakamera apochi paparamerio.

⁶ Pukachipa wa'a tiachipa kaaweruma naewame teemea Riosio, ahpo tisia peeniatiwari kaawerumari tamochi iintoriopa, taamoo ahpo Taana, tisia nakiyamerachi iintapariopa.

⁷ Ahpo Taanachi iintokame puuu, yooma taamo tatakoriiria nateteniameo, ahpo Taana eerara wi'suwarie, pu'ka mukiwaeo. Puuu wa'a iintokao, ki nu'uti taamo tesiwewa iintokamepua.

⁸ Puuu wa'a iintokaopua, ahpo ki nu'uti nakirewa taamo ne'netekamepua, taamoo ki'yakaopua tiameo, yooma ihta peenewariopua, yooma ihta pahtewariopua tiame, pu'ka naayachisi o'inia taamowichio inatariaopua,

⁹ yooma ihta ahpo noriwi teereriaopua pehjo, ehpiami wahka ihtoriachi ahpo iintomiaopua.

¹⁰ Riosia i'ka ihta taawechi asisoopa ahpo ikitemiachio, yooma ihta iintuameo pirenatureripua, Riosie Weratiame ye'karitereopua, tewekachi iintuameopua, weechi iintuameopua tiame.

¹¹ Apoe Riosia ahpo Taana Eesusichi taamo paparamio ne'netokao, pukachi inataka ahpo ijinuwa iintaparepua, waika o'inia. Pukaepa wa'a

iintokame Riosia, wa'a iintonareriamekapa, puuua, ahpo iintonariaa ki wa'atia itipiamepua ahpo iintonareriao.

¹² Pu'ka ahpo iintonareriaa Riosia, tamochi iintokamepua pahchao, i'isaerichio, teeme pukeri pahcha Riosie Weratiamechi paparakameopua, Riosi te'ta weruma nakirewara tamochi te'tereka mochtomichio.

¹³ Ehpeo eemea ki i'isaeri ti'tijoea oowerua tiame, Riosie newipatewa pichikekamekapao, ahpo Taana Weeraria ahjama enepatekamepua, tamochitia. Wa'a iintokaopua Riosia, te'ta ahpo ijinuwa iintapakamepua, ahpo Riosiwari ahjachi yasipateka, apoe Riosia, iintomo cheerichitia.

¹⁴ Ihji Riosi Riosiwari te'ta kaawerumariaa, puuua te'ta Riosie taamo nuutewa kiapua, pichiwatamepua, wahka ihtoriachi Eesusi ahpo Taana tamochi enasoopua, iintopuame. I'ka Riosie Weratiameo taamo apechunamia enasoopua, i'ka weechi nanaarame mochikameo, taamo puhjekaopua wa'asi, tewekachi ahpo kahtiachi apechunakao. Teemea waikao, wa'a iintoriokamepua pu'kao, ki nu'unti tisia kaaweruma nayewame teemea, taamo tewekachi kahtiamé Noonóo, ki nu'uti cheriwema ki'yaka.

Paoroa peenewari itianiame Riosio, Eesusichi paparakamewichio

¹⁵ Pukaepa neeea, Apoe Paamira Eesusichi aamo ahjachi erakoame inamukapao, aamoo yooma Riosichi piipakameo, kaawe ahpo nakika mochiko tuuopao,

¹⁶ senepi Riosichi nayewaio, tisia cheriwema ki'yamenia pu'kao, amochi kaawe teetoachiopua, amochi yasitoamekopua Riosio.

¹⁷ Neeea tewekachi taamo Noonoo tisia tisiwariameopua, taamo Paamira Eesusi Noonoraoo, pu'ka peenewari tisia pahtewari tiame itianiame, pu'ka ahpo Taanachi simiyame aamo ma'chiteria, tisia kaawe peeneka pahtemichio.

¹⁸ Neeea Riosio itianiamepua tiameo, ma'chiamé aamo pahtetemichio, ihtanakoopua Riosichi aamo puuyetoka mochitoao, pu'ka nané'remichio aamo paajuteria, yooma ahpo ijinuwa iintapariao.

¹⁹ Riosio itianiame tiameo, aamo ku'imichio pahtetekao, aachin tiame ki nu'utikopua ahpo utewario, pu'ka ahpo utewari ahjae taamo newipaterio, yooma taamoo, Riosichi paparakameo.

²⁰ Riosia pukae wa'api tisia weruma utewarie, oijenatekamepua ahpo Taana Eesusioopua, wa'a iintosaopua tewekachio, te'ta weruma tiamera yasira ki'yakamepua Eesusio, pu'kao ahpo ahjamina yasimichioopua.

²¹ Ihji Eesusi yawichituniaméa, yomatiamé wehjoarichi ya'yawichi aampa tiamepua, yooma ihta te'ta tiame utewari yoorewiniameeopua, yomatiamé aampa tiameopua, ahkaoi weechio, ahkaoi tewekachioopua tiameo, ihta taawechioi ehpe taawechiamioopua tiameo, ahkasi wahka ihtoriachi taawechioopua tiame.

²² Riosia yooma ihta iintuameopua, yooma ahpo Taana Weerariatere iintapakamepua, puuua ahpo Taana Weerario, mo'orawa iintapakamepua yomatiamé ihta iintuameopua. Riosia ahpo pirenatura ijinuwaopua, ahpo Taana weerarepua mo'oratumichio, yomatiamé ahpo tiopa ki pusie teteiwameoipua.

²³ Puuu Riosi tiopawa ki pusie teteiwamea, Eesusi Riosie Weratiame weerewarakaitepua, Eesusi Riosie Weratiame Riosiwario, pukachi pochikame kahtiamékopua. Puuu Riosie Weratiame Riosiwari tisiwa tiariraeopua, yomatiamé ihta itapitichioopua, pochikame kahtiaitepua.

2

Riosi nakiwae newipateniame taamo tatakoriario

1 Pukerio eemea mukukameka te'tereriaipua, tatakorika mochi-toamekapa pehjo,

2 ki ka'karuma nokiwame na'naritoamekapa, i'ka weeechi nokiwame, na'arari noonora e'rárirá, eekachi oiyame Satanasi tewaniame, kiisi pusie tetewiniame. Puuua ti'tijoe iikarachio ooweru iikarachiopua tiameo, ahpo e'rakamera nokitiame, kiisi Riosichi paparanariameopua.

3 Yooma teemeai pukeri ki Riosichi paparariaiopua pehjo, wa'achi nokaka mochtokamepua, taamo wa'api eraniamera nokaka, ki Riosikamera e'rarira nokaka. Wa'a te'teriapa teemea, Riosi kokosarichikamera uhjurapo teereriai teemea, yooma aaataai, ti'tijoeo ooweruopua tiameo, kiisi Riosi e'weka mochtotonariameo.

4 Nape Riosia pu'kao, ki ahpo ahjama mochime te'tereriaiopua, pu'kao tisia tatakorikamekoiopua, ki nu'uti nakiwari iinuemekapapua taamo ti'tijoe richio, ki nu'uti taamo tesiwa e'rekamepua, ti'tijoeo ooweruopua tiameo.

5 Riosia, wa'a tiame ki nu'uti taamo nakiyamekapao, taamo apochi uukamepua, Eesusi Riosie Weratiame taamowichio iintoria pichikeriopua. Tatakorichi ohjoapa teemea pehjo, mukukamekate teemea, nape taamoo cheriwesoopua Riosio, eenechi ahjakameka enepame teemea, Riosio weemera ahjari taamo ki'yamekopa, Apoe Riosie Weratiameo taamo tewiteria, eenechi oijenaka. Wa'a teesoo Riosi cherirewachiche newipateniame eemea aamo tatakoriario.

6 Riosia taamoo ahpo Taanachi paparakame enepakopao, pu'ka ahjama mukuka oijenakame taamo tetewame puuua, Eesusi oijenateriaiopua. Waika o'inia Riosia, Riosie Weratiame ahjama taamo mochikame tetewamepua, te'pa tewekáchio.

7 Riosia wa'a tiame tetewimeripua tiameo, yooma aaata ti'tijoe ooweru tiameo, ahpo Taana Eesusichi paparasiameopua, ahpo tisia nakiya nane'repatesinariapapua, ahpo kaaweruma tuuyewari pichikesiameopua, pu'ka ti'tijoei tatakoriaria cheriwesiwachio.

8 Wa'a tiachipa yooma tamochitia Riosie cherirewachiche newipatiamepua, yooma aaata ahpo Taana Eesusichiche paparariaecheopua, kihta natekachi, kihta yoorariawichioi.

9 Wa'a tiame inatakame Riosia, kihta taamo iintoriae newipatekáo, ki aaata ahpo oisa eramichio, ahpo iintoriae newipatetiameko e'rakao.

10 Riosia enepatiame teemea, itapiti tisia nateyame netetiamechitia. Wa'a tiame taamo netekamepua, taamoo ahpo tisia nateyame ka'karuma yoratoka ohjoretomichio, taamo wahjachio, Riosichi eename tisia ka'karumari tetewitemichio, ahpoo pukeri naayachi o'inia ahpo inatária.

Riosie Weratiamechi paparapa, ta'iria mochiwame iikachi

11 Nane'riame eemea ke'chu Riosie Weratiamechi paparaio, kihta eneriai eemea Riosichio, oowera seesenuchitia te'tereriaipua Riosichio, kihta machiyamekapa Riosi tiaao. Eemea ki i'isaeria eneriaimepua, pukaepa i'isaeria aamo seesenuchitia tetewariaipua. Aamoo i'isaeria ki aamo siichitepuwaka ohjoekopao, ki siichitepuwatiame aamo teewariaipua.

12 Eemea pu'ka taawechemio, kihta te'tereriaiopua tiameo, Riosie Weratiamechio, i'isaeri ti'tijoechio, kihta te'tereriai eemea. Wa'a te'teriapa eemea, kihta machika ohjoeriaipua Riosichi simiyameo, Riosi kateweria i'isaeri ti'tijoei ahjamaopua, Riosioi i'isaeri iintokemo tuuriao. Pukaepa

eemea, kihta puuyetoka mochitoriaipua Riosio, yomatiamo wehjoarichi ti'tjoeri iintokemo tuuriao.

¹³ Nape ehpeo eemea, Riosi ahpo Taanachi aamowichio iintoria pichikekapao, Riosichi kaawe te'teriamoepua; eemea pukerio, mehka mochikameka teereriaopua Riosichio, Riosichi te'terepatetiamoepua, Riosie Weratiame iintoria, pichikekapa.

¹⁴ Apoe Riosie Weratiamea, apoe iintokamepua puhjekao, aamo seesenuchitia mochtowa tetewiwao, yooma ihta aamo pejana teereriaopua, i'isaeri ti'tjoechiopua ki i'isaeri ti'tjoechiopua, yooma aamo ihta, Riosichi kaawe te'terepua, eerina teereriaopua. Wa'a iintoka Riosia, i'isaerio eeme ki i'isaeriopua tiameo, piipiri wa'api ahpo mochiwari iintapakamepua, na'pa eeme aamo seesenu mochiwari, ahpo Taanachi paparariopa.

¹⁵ Wa'a iintoka Riosia ahpo Taana mukiwaeo, wa'asi werapakamepua, ehkoriai o'inia Moise nuurari, Riosie kiaretiatere mochtioniamo, ki ookapi e'wewa ki ahsepame tiametere mochtioniamo, ahpo tatakoria cheriwepuawichio; nape pu'ka Moise nokiwao ki ahsieme nateteniamo ahpo Riosie kokosapuame wikiriao. Nape Riosie Weratiamea, ahpo mukiwae te'ta ahsieme natetekopa taamo tatakoria Riosie kokosapuameo, i'isaeri ki i'isaeri wa'achitia, aaataai ti'tjoeri tatakoria, ahsieme cho'weniamoepua Riosieo, ahpo Taanarache paparasoche. Wa'a tiachipao Riosia, apoe wa'api iintokamepua ahpo Taanao, pu'ka ooka ti'tjoeturi mochtowao, piiripi wa'api weamera Riosi mochiwari iintapakao.

¹⁶ Riosie Weratiamea apoe mukuka wa'asi weraparepua, na'pa mochiwari ahpo seesenu eneniamoepua, Riosichikamera kaawe te'terepuawichio. Wa'a tiachipao Eesusia, isaeri ti'tjoerio ki isaeri ti'tjoerikooopua tiameo, ahpo iintoriaepua kurusichi mukukao, kaaweruma te'terewari enepaterepua Riosichi pirenatakao, piiripi wa'api ahpo weerewachi pirenatakame enepatekao, ahpo weerewa ki pusie tetiwamechiopua.

¹⁷ Riosie Weratiamea eenakao, amochi nayewaturepua Riosi kaaweruma tuuyewario, aamo kaaweruma te'teremichioepua Riosichio, ki isaeri ti'tjoerioepua, aamooopua, mehka te'teriamoepua Riosichio pehji, i'isaeri ti'tjoerio ki Riosichi mehka te'teriamoepua tiame.

¹⁸ Ehpeo tamochi iinuekapa teemea pu'ka Riosi kaaweruma tuuyewario, yooma teeme i'isaeria ki i'isaeria tiameo, kaawe te'teriamo teemea pu'ka Riosi kaaweruma tuuyewarichi taamo paparasoopua, Riosi ahpo Riosiwari tamochi yasitioniamoepua.

¹⁹ Wa'a tiachioepua ehpeo eemea, ki seesenu eemea Riosi ijinuwara mochiwarichio, eemea ehpeo Riosi ohjirachikamera ohjoemepua.

²⁰ Ehpeo eemea tiameo, Riosi ahjae karitaniamepua, Riosio ahpo kariwa ahjae karita, itapitichi tisia pewatiame nawateka. Puu tisia pewatiame nawateka karitaniamea, Riosie Weratiame ajawariapua, ehkoriai Riosi na'nayewatura tiame, waika o'inia masitesiria Riosichi simiyameo, ahkasi ehpesiami tiame, Eesusi ajawaria masitesia. Nape Apoe Riosie Weratiamea, te'ta nateyamera tehtepua, kaari te'ta pewatiame nawaterachi yachatiamo, pukeri kaari nawatera o'icharichi te'ta yachatiamo.

²¹ Pukachi te'ta nateyamera tehtechio Riosia, ahpo kariwa werisipuamepua, taamoo yoomahkae pu'ka Riosi kaari ki tetiwame, sa'mitewarachi to'wesiamechitia, ahkasi ahsepari kajuyachisi Riosi kaarira weraniameo, yooma taamo Riosiwichio piipatetiamoo.

²² Eeme ki i'isaeri ti'tjoea ooweruaioepua tiame, Riosi kaarira enepakame eemea, amochi yasitoamekopa Riosi Riosiwario.

3

Paoro weraretia, Riosi kaaweruma tuuyewari, ki i'isaeri mochikachiami nayewatumichio

¹ Neee Paoro Riosie weratiamea, i'wa perekarichi no'o kahtiaa, Eesusi Riosie Weratiame kaaweruma nayewari, nayewatuapa i'wa yachatiamenia, yooma aamo ki i'isaerio, Riosichi kaawe te'teremichio. pua.

² Nane'riame eemeapa Riosio, aachin teeka no'o tesiweriopua weerakao, aamo ahpo kaaweruma tuuyewari nayewatumichioo, yooma aamo ki i'isaeri ti'tijoeo, ooweru tiame.

³ Puuu Riosi kaaweruma tuuyewario, ahkasi ehpiamisio noriwi teereri-aipua pehjo, puuupua apoe Riosia, noochi ma'chitaka, pahteteriao, pu'ka teesa ma'chiteka aamowichio iyotiamenia.

⁴ I'ka aamowichio no'o iyotia aamo uhjurewesoopua, nane'remapua eemea no'o aamowichio iyoteria iyonasaapa, Eesusi Riosie Weratiamechi simiyameo, aachin tiame no'o pahteria Riosio.

⁵ Ihji Eesusichi simiyamea noriwi Riosie teereretiaopua pehjo, pukeri ehkoriai Riosi na'nayewaturachisi o'inia, Riosia Eesusi ajawaria ma'chitekamepua no'o, yooma Eesusichi simiyame na'nayewaturaopua tiameo, Riosi Riosiwari pukachi yasitoka ku'isikaopua.

⁶ Puuu ehkoriai mochiriame ki pahteteka mochitetiamea, ahkasi ehpiamisio ihji puua: Riosia ahpo Taana Eesusichi iintoriaeo, Eesusichi piiripi pirenaturi iintaparepua, yooma ihta ti'tijoeriopua, pukachi paparakameo, i'isaeri ti'tijoerio ki i'isaeriopua tiame. Na'pa puu ooka ti'tijoeturi Eesusichi Riosie piiripi pirenaturi iintapatiamea, Riosie Weratiame ki pusie tetewiniame weerewarachi te'tereniamepua, wa'a te'teriame enepakapaopua, kiapuamepua Riosie nuutewa kiamo tuuriao, yomatiamahpo Taana Eesusichi paparakameo.

⁷ Neeea, kihta kaaweruma enekamekaio, Riosia no'o tesiwekamepua, ahpo kaaweruma tuuyewari nayewatumichio weerakao, no'oo ahpo te'ta utewarie noochi yahchaka, no'o ku'itomichioopua.

⁸ Neeea Riosichi te'ta te'teriamechio, ki epeche no'o tiameko e'ramenia, ohsotia neea noochio no'oo, epeche nu'utirako no'o e'ramenia pukachio; nape wa'a no'o e'roipua noochio, Riosia no'okamera uukamepua, ki i'isaeri mochikachiami nayewatumichioo, i'ka ki nu'uti nateyame ahpo kaaweruma tuuyewari nayewatumichio, ahpo Taana Eesusichi simiyameopua.

⁹ Riosie weratiamenia tiameo, yooma ti'tijoe ooweru tiame ma'chitemichioopua, i'ka Riosi iintomo e'rariaopua, ahkasi naayachi o'iniaopua, ahpo noriwi iinueriaopua pehjo ki ma'chitaka. Wa'asa iintomo e'rariaopua, yooma ihta itapiti enepatekamea i'ka wehjoarichio.

¹⁰ Yooma Riosie iintomo e'rariaa, tewekachi ahpo te'ta peenewari tetewipuawichio iintokamepua, tewekachio yooma ihta yawichituwa te'terewachioopua. Puuu tewekachi ohjoemea, aapoe tetewamepua Riosio, achini ihsiamepua i'ka wehjoarichio, ahpo te'ta peenewarieopua, ahpo ki ookapi iintomo e'rariaopua. Piiripi tisia peenewari Riosi iintoriaa, ooka i'ka wehjoarichi ti'tijoeturi pirenatutiam puua, i'isaeri ti'tjoeri ki i'isaeri ti'tjoeri, pu'kao Riosia, na'pa ti'tijoeturi mochtowario, ahpo tiopa ki pusie tetewame netetiam.

¹¹ Yooma i'ka Riosi iintomo e'rariaa, naayachisi o'inia inatariamepua, iintonarewaa, taamo Paamira Riosie Weratiamechi, Eesusi ahpo Taanachi.

¹² Pukaepa teemea ehpeo, taamoe wa'api iinueme teemea Riosi ahjama taamo nayewamiao, ahjachi oowe erakoka, kihta seeweka tiame,

Riosi ahpo Taanarachi iintoriopa, Riosi Taanarao ki nu'uti taamowichio iintoriopua pu'kao, taamowichio mukuriopa taamo tatakoriia ahsieme cho'wepuawichioo, taamo apochi paparasoopua.

13 Wa'a tiachipa itaniame neeea aamoo, ka'chi erakomichioopua, aamo mochikachi Eesusichi simiyame nayewatukapa, no'o peereso yachtiamekoopua. Ohso kaawe eemea kaawe erakopuapua, Riosie no'o wa'a uhjuratiamekopua, ahpo kaaweruma tuuyewari aamo nayewemichio, ahpo Taana Eesusichi simiyame.

Riosie Weratiame, yomatiame ti'tijoeturi nakiya

14 Pukaepa neeea, yooma Riosi ahpo te'ta machiwarie iintomo e'raria inatapasaapa, chopokorieka weweripamenia Riosie Weratiame Noonora te'ta iyoriwa ki'yakao,

15 apoepua yooma ahpo Taanachi paparama enepakopao, taamo ahpo tatana iintapariopua, i'ka wehjoari taamo mochikameopua pehjo, te'pa tewekachi ahpo i'toriaopua tiameo, pu'ka wahjipakameopua wa'asi.

16 Neeea Riosio, ahpo tisia peeniatiamе paarasarichi uuka, utewari anachaniame aamo kjaieraninia, aamo iikachi teeretomichioopua ahpo Riosiwariе ku'ikao.

17 Neeea Riosio itaniamenia tiameo, Riosie Weratiameopua epeche epecheche amochi aamo ahjama teeretomichioopua, aamo Riosie Weratiamechio, te'ta aamo oowe erapachisi pukachio. Neeea aamo Riosi nakirawachio, ki e'nekuma teeresi nawatajeramenia,

18 aamo kajume eramichioopua pahtekao, yooma wahjachi Riosie piipate-tiame ahjama, Riosie Weratiame nakirao, ki nu'uti tiamekopua aamochio: ahkasi tewekachi keenako nakirao, ahkasi kawiyanao ki wahjiamesi, ahkasi tetuyanasio ki wahjiamesi, ahkasi cherayachisi ki wahjiamesi, ahkasi ariyachisiopua tiame ki wahjiamesi tiame.

19 Ki nu'uti pichiwa amochi teerejeraninia, pu'ka Riosie Weratiameo, ki nu'uti tiamekopua amochi nakirao, kiisi ahsepame tiamekopua chanikao, kiisi ahsepame tiame pahtekaoi; wa'a teerejeraninia amochio, wahjachi aamo tetewameo, Riosie amochi pochikame yasitoame tetewimichioopua.

20 Ehpeo neeea Riosio, tisiwa peenia tiame chaachapajeraninia pu'kao, pu'ka Riosio ahpo utewarieo, epeche iintome tiamekopua, ahkasi epeche ki nu'uti taamo itayachitia, ahkasioi taamoo ki ahsepame tiame inatakao.

21 Ehpeo teemea, taamo tewekachi Noono ki pusie teteiwame tioparachi mochitoamea, te'ta pichiwari Eesusi Riosie Weratiamechi paparakamea, ahkasi tewekachi asiyame ki nu'uti iyoriwa ki'yame teemea, ahkasi ki wahjiamesi teetowame.

4

Riosi Riosiwariе pirena nokisiniame

1 Nee Riosie Weratiamechi simiyame nayewatuapao, karichi yachtiamenia, aamoo neeea, Riosi te'ta mochiwarichitia mochitojerapa, Riosio aamoo, ahpo ijinuwa teewariopa.

2 Eemea aamoo, ka'te weruma aamo uuka mochitomitiapua; ohso kaawe kaawe aamo uuka ku'ika mochitopuapua. Ka'te ikanati ki kaawe chaachanimitiapua aataaoi; ohso kaawe eemea, kaawe aamo nakika ku'ipapuapua.

3 Kaawe aamo neesetoka mochitopuapua, ki a'chi tiame teeremichioopua aamo apochio, aamoo Riosi Riosiwariе, aamo pirenatutiameo.

4 Teemea piiripi wa'api weerewachi pirenatutiamepua; teemeai tamochio, piiripi wa'api Riosiwari iinuemepua; teemea tiameo, piiripi wa'api

paajutetiamepua, itapiti tísia peenia tiame uumichiopua, taamo Noono tewekachi kahtiaame, taamo nuutekeniameo.

⁵ Teeme piiripi wa'api Paamira iinuemepua, tewekachi o'inia taamo ne'neka yasitoame; teemea piiripi wa'apichi paparamepua, apoe Paamira Riosie Weratiamechi; teemea piiripi wa'api paatoniname iinuemepua, Riosi Riosiwariiche taamo iikachi paatoninameche, Riosi Taanara Eesusichi taamo parasoo.

⁶ Teemea piiripi wa'api Riosiemepua, puuupua apoe te'ta taamo Noonoa, yooma taamo Riosi Taanarachi paparakameo. Puuupua tamochi tiameo, yooma tamochi neesetowao. Puuua apoepua tamochi noonosiamea, ahpo erasia iintonariaa, taamo weerewachi yasitoamekapa puuua.

⁷ Taamo Noono tewekachi kahtiaamea tiameo, taamoo muuwaeme itapiti ye'kari taamo ki'yakamepua pipiripichio, yoomahka teeme pipiripio, ahjae taamo nokisimichiopua pu'ka ahpo ijinuwachio, yooma ihta itapiti Riosie Weratiame yorajerasichiopua.

⁸ Riosia ahpo Taana Riosie Weratiamechi simiyame nayewakao, ehkori-ami Raawi ahpo nayewatura iyotetiaio, eee cheerepua:

Puuu Riosie Weratiamea,

muuwaeme tatakorie chapitiame,

na'sonatiame i'toka eenechi tewekachi moenasaopua;

yooma weeechi mochikame pehji ahpo ijinuwa piipateriao,

muuwaeme ye'kari ihkokewa ki'yakamepua,

ahpo ijinuwa ti'tijoe ooweruopua tiameo,

ahpo weerewa tiopachi ki pusie teteiwamechi te'teriamiemo,

pukea ku'isimichiopua wahjachi apochitia piipatetiameo.

⁹ "Eenechi tewekachi moenasaopua", chanitiamea, "tewekachi o'inia tekisa eenechi moenario", tuuniamea, i'ka wehjoari kiisi weruma tiariemechi.

¹⁰ Puuu tewekachi o'inia tekikamea, puuu wa'api eenechi moe-nakamepua tewekachio, wa'a moenasaopua wa'a yasipakamepua yawichitumiao, yomatiame ahpo enepateria yawichitumia, pusie teteiwame ahkasi yomatiame ki wahjamesi ki puusie teteiwamesi, yooma ihta ahpo enepateriachisi pochikame yasaka.

¹¹ Ihji wa'api Eesusi moenakame iintokamepua weeechi mochikame ki'yakao, aachin teeka ahpo ku'ika mochitomichiopua apochi paparakameo, i'ka pepeniwari ye'kaniamechitia: Riosie Weratiame aaata ajawariachitia; wahjachi pepeniwarichitia, Riosi tuuyewari ma'masitari; wahjachi pepeniwari kiatinamea, ahkai mochiwachiami Riosi kaaweruma tuuyewari tuusimichio; wahjachi pepenewari kiatinamea, ti'tiopachi paamiratumichio; wahjachi tiameo pepenewari kiatinamea, nanapawiniame kaawe ma'chiamie tuuyeka masitemeri, Riosichi simiyame tuuyewario.

¹² Riosie Weratiamea, wa'a teeka katewekamepua ahpo ijinuwao, ihta ahpo tehkiwao, kaawe pepeneka yooraka mochitopuawichiopua, wa'a teekao, epeche epeche kaawe te'teretopuawichiopua taamo Noono Riosichio, Riosie Weratiame weerewarachio, yoomahka teeme pirena nokisika.

¹³ Wa'a te'teretomete teemea, taamo pirena wa'achitia erakowa teeremichiopua, taamo Noono Riosi Taanarachi paparaniamiemo. Wa'achi erakoame te'terepasaapa teemea Eesusichi paparaniamiemo, iwapakame enema teemeapa, Riosie Weratiame tiarichi simiyameo.

¹⁴ Riosie Weratiame tiarichi iwapakame enesaapua teemea, ka'chi iika ikanati sewina erapatapuame teemea, ihtaio sewina weemera tiame masitewarieopua, aaata taamo wihkuemia enakameeopua. Teemea Riosie Weratiame tiarichi iwapakamekapao, ki kukuchi nu'nuntichitia

ikanati pichiketepuamepua, aatae itapiti aho chaanetiaeo; ki aatae i'ka wehjoarichi ohjoeme taamo apochi eejepume tiame teemeapa.

¹⁵ Pu'ka wa'a nokayame taamo wihkuenarioo, ohso kaawe Riosi pichiware inatakache itipipuapua, kihta nekamuwa chaaneka. Epeche epechehe penipaka mochtomete teemea Riosie Weratiamechi te'teretowaopua, Riosie Weratiame weerewarachi itapitirachitiaopua, Eesusio taamo mo'orachitia te'teretoeka.

¹⁶ Riosie Weratiame taamo mo'orachitia te'teretoame enesaa teeme, kaawe te'teretoame enema teemea Eesusichio, Eesusi weerewarachi itapitirachitia te'teretokao, yooma pipiripi teeme aho yoramia kaawe teeretowa yorasika. Yooma teeme pipiripi Eesusi weerewarachi itapitira kaawe nokisiamе enesaa, kaawe aho wa'achitia ku'itoka nokisiamе enema teemea, kaawe aho wa'achitia nakitoka.

Weemera te'tereka ohjoeniame Riosie Weratiamechi

¹⁷ Pukaepa i'ka aamo chaaniamenia Eesusi Apoe Paamirae weratiamechitia, ka'te ki Riosichi paparamechitia nokimitia eemea, aapoe wa'api aho erakoa nokayamechitia, pu'kao kihtawichio kaawekame.

¹⁸ Puuu aho wa'api erakoakamera nokayamea, tukapachi te'teriemepua aho inatario, ki Riosi uutapari inatarichi. Puuu, kiisi unareka mochtomepua, Riosi weemera ahjario aho kianarewao, peewamekapapua aho iikachio, kiisi sewina erapanariamepua ka'karumachio, kiisi toinariapa aho ki ka'karuma nokiawo.

¹⁹ Puuu kihta suuwe erakoamepua aho ki ka'karuma nokiawo yokipakamekapapua, yooma ihta eiwepua tiame, pu'serewa nokiawo.

²⁰ Eemea Eesusi Riosie Weratiame tuuyewari penipapua, pu'ka wa'a nokiawo, kiisi kaaweko tiame penipakamepua.

²¹ Wa'a tiachiopua eemea, Riosie Weratiamechi penipakapa, kiisi kaawe tiamekopua wa'a nokiawo,

²² yomatiamе pu'ka ki kaawe nokiawo, toipuapua wa'asi. Puuu ke'chu Riosie Weratiamechi paparai nokariaa, ahsieme ki ka'karuma nokiawomechi wekaniamepua, aamo iinya tiame yooraka mochtonareriaa.

²³ Eemea ehpeo yomatiamе aamo weemera te'terewachi enemetepua, ahsieme kaawerumachiche inatatoame, kihta inatapuawichio wa'asi aamo ki kaawe nokinarewao.

²⁴ Eemea, aamo weemera ahjariwa tiia tetewitepuapua, weemera Riosi tiariwa enepatiamеkapua Riosieo, aamo weemera Riosi tiariwa te'teriamе tetewimichioapua wahjachio, te'ta Riosi ka'karumari aamo nokayame tetewiteka, kihta suwepori ihsiwa tetewitiamе.

²⁵ Wa'a te'tiamеkapua eemea, kihta wistume enemitiapua; ohso kaawekamera aamo ahpoo te'ta pichiwaka nayewepuapua, yoomahka teeme pirenao, piiripikai tiamekapua, Riosie Weratiame weerewachio, ki pusie tetewitiamе weerewachio.

²⁶ Ka'te aamo newitote nekarewao, aata aamo na'ra iintokoio, itapiti aamo nekame tiame chaanekoio, nekarewae aamo newitotesaamu, tatakori iintoame muuu. Aata ahjama nekasaamu, ikanati aamo katewepuapua pu'ka ahjamao, pu'ka wa'api taawechioio,

²⁷ riaorósio ki amochi iintomichio nasiwatekao.

²⁸ Pukerio ichikoame enekaio, kihta inatepuapua aamo ichikomiao; ohso kaawe tekpanaka yowipuapua aamo nakiwiao, soparame iinuemichioapua aamo ko'komiao, ahkasi aamo aata ihkokemiaoi, tesiwa te'tiamеkoopua kihta ko'kometieo.

²⁹ Eemea aamo chu'wachio, ka'te chiiame enemitiapua, itapiti nekame tiameo, ihtaohi ki kaaweruma chaniwao; ohso kaawe kaawe e'reka nayewiame enepuapua aamo wahjachio, kaawe wichiyame inamuniame teerewaeme.

³⁰ Ka'te yuuwesitemitia eemea Riosi Riosiwario, ki kaaweruma aamo noonowisoo tisia yuuwesiamepua, tewekachi taamo Noonoa, ahpo Riosiwari amochi yasitopatekamepua, aamo tuuyesimichiopua aamo eeyowa teeresoopua ki kaawerumachi aamo wichipua. Riosia ahpo Riosiwario, ahpo ijinuwa iintapariache ki'yamepua, pukae kakupachiche aamo teetomichiopua, ahkasi wahjiame taawechisi Eesusi Riosie Weratiameo, eenechi tekiyachisi tamochio, ahsepari taamo newipatemiaopua.

³¹ Eemea ihpapamitia wa'asio, pu'ka aamo chipurewa tiameo, aaata aamo nekamuchewa erakoao, aaata ahjama nekakoniameo, siinto e'raka chaniwame nayewakao, aaata na'arewa nokiwame, wa'a ikisa yooma ihta kiisi kaawe nokiwameo.

³² Kaaweruma enemitia muuua naaju amochio, tesiwe e'reka nayewiame enepuapua aaatao, tesiwe e'riame enepuapua aaatao. Eemea aamo ahpo wa'achitia cheriwame enepuapua, aamo ki kaawe yooraretiaio, Riosi iintoriachitia aamo cheriwekao, aamoo, Riosie Weratiamechi aamo paparariopa.

5

Achini teeka ohjoeme tiia Riosi tatanaraa

¹ Wa'apenatio Riosi nakiya tatanarakapa eemea, kaawe aamo nakika ohjoepuapua, Riosi aamo nakika yasitoachitia.

² Wa'a teeka ohjoremitia eemea, Riosie Weratiame taamo te'ta nakiriachitia, Apoeopua taamo te'ta nakiyapao, ahpokamera ki'yariopua meripuawichioo, ahpo pejana po'wachitia Riosi oowepakao, taamo tatakoriria Riosie piipatepuawichioo, Riosia ahpo Taana meritiameo, peeniakame saaekamepua.

³ Riosi tatanara enepatetiamekapa eemea, kihta suwepori nokiwame amochi tetewitemeripua, a'chi tiamekoiopua, suwepori nokiwameo, ihtaohi ki kaaweruma simiyame aamo weemuwario.

⁴ Ka'te nayewamitia eemea, iinya tiame chaachapaniameopua, itapiti kiisi inatari nayewaniameo. Ka'te tamojeramitia eemea, aaata iinya tiame chaaneakao. Kiisi kihta nayewamete eemea wa'a tiameo. Ohso kaawe eemea, cheriwema kiapuapua Riosio, apoe iintokamekopua, kaaweruma aamo iintapakao, aamoo ki iinya tiame nayewamichiopua.

⁵ I'ka no'o cheemiao, inataka inamumitiapua: Aawataai ki ahpo uupimache uupitaniame nokiwamea, ooweruai ki ahpo kuunamache kuunaniameaio, ki reesisepuamepua Riosie Weratiame ye'karichi mochipuawichioopua, Riosi wa'api ye'kariwachio; aawataai puua, ahpo weerewa ikotuwache i'yamea, eiwepua tiameche nokayamepua. Aaata tahpitika e'ramea toomichioio, ihtaohi itapitichi ki kaawerumachi weemuameo, ki reesisermeri Riosia ahpo ahjama ohjoemichiopua pu'kao ahpo ye'karichio, pu'kao, ahpo toomichiche riosiwakamekopua.

⁶ Ka'te aamo tooa aaata aamo wihkuemichio ahpo wistukieo, puuu aamo wihkueniamea, oowera aamo wistukiamepua. Puuu wa'a tiame nokayamea, apochi wihitemitepua, Riosi kokosari nekarewao, ki Riosi chiiayekamera, ma'masitiamekopua pu'kao.

⁷ Wa'a tiachipa eemea pu'kao, ka'te pichikemitia pu'kao. Pu'ka masitia pichikesaa eemea, ahjama te'teriate enema eemea; wa'a aamo te'teresoo Riosia, aamo kokosamapua.

8 Pukerio eemea tukapachi ohjoereriaipua, ki machiyapa Riosichi te'tereniameo, nape ehpeo eemea Apoe Riosie Weratiamechi te'terepakamekapao, Riosi uutaparichi ohjoemepua, Riosi te'ta kaaweruma tuuyewari taajenarichi. Eemea te'ta Riosi uutaparichi mochtomechitia, aamo tetewitepuapua.

9 Pu'ka Riosi kaaweruma taajenarichi ohjoetoamea, kaaweruma e'rarie ihsiame enemapua ahpo piirechio, ki se'wika Riosi nakiyachitia, puuuu pichiwakache nayewamapua.

10 Eemea te'ta Riosi pu'seriachitia, mochtomareka ohjoepuapua.

11 Eemea tukapachi simiyameo, ka'te wa'achi nokisimitiapua, puuu tukapachi nokiwamea, kihta kaaweruma machenamepua; ohso kaawe eemea pu'kao, terika tuuyepuapua pu'kao, ahpo tukapachi nokayao, kiisi kaaweruma nokiwameko tuukaopua pu'kao.

12 Utewaeme teripuapua pu'kao, pu'ka noriwi nokayao, ki nu'uti suwepori nokayameko tuuyeka, kiisi chanime tiame iinya tiame.

13 Nape yooma itapiti taamo nokiwao, Riosi tuuyewari taajenarichi ma'chiba tiiaapa, ma'chiametewipumeapua, kaawerumakoo ki kaawerumakooiopia.

14 Pukaepa chaachapaniamepua: Pusasa muuuapa, kochika tiamea. Werisisa muuuapa, wahjiparichi tiamea, Riosie Weratiameo, aamo tahjepamichiopua.

15 Eemea amochio, kaawe amochi ne'nemitiamua aamo nokayao. Aamo pusakame yasitopuapua inatarichio. Ka'te kihta peenewari machiyame enemitiamua; ohso kaawe eemea, te'ta peenewari tiame enemitiapua, Riosi nakiyamera kaaweruma teetowara.

16 Senepi taawechi aamo teetoachio, kaaweruma poee ne'neteka mochtopuapua aamo wahjachio, tisia tehki tiame teetoamekopua ehpe taawechiamio, i'ka wehjoarichio tisia muuwaemekopa nanaarameo.

17 Ka'te natekepaka mochtomitiapua, Riosikamera kaawe eratepua nokipuameo.

18 Aamo kaaweruma Riosichi tetewipuawichio, ka'te nawajimitia ihtaoi paatarieo, puuu paatario taamo ki inatepame enepatiamekopao, ihtaoi a'chi tiame ikiniameo; ohso kaawe ihtaoi itapiti a'chi tiame amochi ikisaa, aamo Noono tewekachi kahtiametewipumeapua, itanepuapua aamo ku'ika katewepuawichio, waikao apoeopua, aamo ku'ika katewemapua ahpo Riosiwario.

19 Eeme Riosie Weratiamerachi paparamea, wa'amahka ta'pechi napwisaa, a'chitiao aamo peeniachitia nayewepuapua tewekachi Noonoo, Apoe Eesusiopua tiameo, ihtaoi Riosi iyotaperichi chiia iyonaio tiameo, ihtaoi Riosiwichio kaawe e'rewa wikatapuapua, nape te'ta aamo iikachi machename e'rewae.

20 Te'nepe Riosichi nayewaio, ihtaoi itapiti nayewiaio, ka'te natekepamitia eemea, cheriwema kiamiao, Eesusi Riosie Weratiameo, pu'ka aamowichio iintoriopa.

Aachin teeka mochiniame newewikameo

21 Eeme newewikamea, nenekuti ahpo yoorewatere te'tereka mochtopuapua, wa'a tiame yachatiamekopua Riosie Weratiameo.

22 Eeme ujupiraa aamo kuunao, mo'orachitia teetoame tetewimitiapua, aamo kuuna neesetowatere mochtitoka,

23 taamo Paamira Eesusio, yooma ahpo weerewa ki pusie teteiwamechi taamo te'teretoameo, apoe mo'orachitia teetoamekopua tamochio. Puuu Eesusi weerewa ki pusie teteiwamea, Riosi tioparakaitepua tiameo, pu'ka

tiopa ki pusie teteiwamechi mochikamewichioo, Riosie Weratiamea ahpo ahjari nehjakamepua, pu'ka newipamichio, pu'ka tatakoriia ahsieme cho'wepuawichioo.

²⁴ Wa'achitia teemeai Riosie Weratiame ki pusie teteiwame tioparachi enepakamea, taamo Paamira Eesusio taamo mo'oratuamechitia tetewachitia, wa'achitia eeme uupiraa aamo kuunao, wa'achitia aamo mo'oratuamechitia tetewimetepua, yooma itachioi, yooretoka.

²⁵ Eeme kuunaraai, tisia kaawe nakika mochtomitia aamo uupio, Riosie Weratiamechitia yooma ahpo tiopa ki pusie teteiwameo, nakika yasitoamechitia, pu'kao te'ta taamo nakiyapao, taamowichio ahpo mukiarichi ki'yariopa.

²⁶ Wa'a iintokame puua ahpo mukiwachisi ki'yakao, taamo te'ta papakotiamie itipimichio aamo tatakoriia, te'ta ahsieme piipakame, ahpowichio taamo poanatakamekapua. Wa'a iintokame Eesusi Riosie Weratiamea, taamo tatakoriia cheriwepuawichio itanetiapao, taamoo neeroie paantonioiopia.

²⁷ Wa'a tiame iintokame Eesusi Riosie Weratiamea tamochio, te'ta ahsieme piipakame ne'netenariapua, ahpo wa'apiopua. Puu te'ta taamo piipateriaapua, ki teesa tiame tatapara tiamepua piipario, teesa ki ohchoparieme, teesa kihta chu'ruame.

²⁸ Eeme aamo uupi kuunaraa, aamo tisia weerewa nakiyachitia, wa'achitia nakipuapua aamo uupioi. Aataai ahpo uupi te'ta tisia nakiyamea, ahpo wa'api nakiyamekai teereniamepua,

²⁹ aataai ahpo weerewao, ki'tiamekopua ahpo weerewa wa'api nekamuchiameo, wa'a tiamekapa puua ahpo weerewao, tisia kaawe ahpo neesetoamepua, tisia kaawe koi'teka. Riosie Weratiamea wa'achi ihsika taamo neesetoamepua ahpo tiopawao, puu tiopa ki pusie teteiwamea, apoe wa'api weerewakapua, weerewa ki pusie teteiwame.

³⁰ Teemea pu'ka weerewa ki pusie tetewiniamechi te'teriamepua, pu'ka weerewachi piiripikame teemea, piiripi wa'api pirenaturichi.

³¹ Wa'achitia Riosiai nenewikameo, piiripi weerewachitia pirenaturukame tetewamepua, Ehkoriai Iyoterio, te'ta eee chiachitia: "Aata tijoea toimeripua ahpo noonoo yeeyeopua tiame, ahpo uupimao piiripichitia enepamiapa pirenaturukao."

³² Ihji pirenatuniamie piiripi weerewachitia, tisia tehki tiamepua pahtepuawichioo, puu piiripi weerewachitia pirenaturi enepaniameo, ki pusie teteiwamekapa. Wa'a te'teriamie teemea, piiripi pirenaturi enepakamekapa, Eesusi Riosie Weratiamechio, ki pusie tetewiniamechi.

³³ I'kao cheeriamekainia wa'asio, eenechi aamo chaaniamenia: Eeme kuunaraa, aamo wa'api aamo nakiyachitia, nakika yasitopuapua aamo uupio; eeme uupiraa, yooreka yasitopuapua aamo kuunao.

6

Tatanara nayewaniame, yayawara tiame

¹ Eeme kukuchia, yooreka mochtomitia aamo yayawao. Puu aamo yayawa yookunia, kaawerumapua, wa'a tiame nakiyame taamo Noonoo tewekachi kahtiamea.

² Iintuame piiripi nurari Moisetaru Riosie kiatiamie, ti'tijoeo ooweruopua tiameo, e'weka mochtomichio. Riosia ahpo nurari Moise ki'yaiopua tiameo, pu'ka nurari yooreka yasitokameo, tisia kaawe ikitemo tuukamepua. Puu nuraria eee chiamepua: "Yooremia aamo noonoo, aamo yeeyeopua tiame."

³ Puuu Riosie iintomo tuuriaa, eee cheeriopao: “Aamo noonoo aamo yeeyeo tiame yooreka yasitosaa, tehpe weritomerimua ahjatokao.”

⁴ Eeme noonoraa, ka'te nekaka tuuyemitia aamo tatanao; ohso kaawe kaawe e'reka tuuyepuapua masitekao, kaaweruma weripamichiopua pu'kao, yooreka yasitoame. Ki aamo e'wenaresoopua aamo tatanao, utewachi yooretetuapua pu'kao, a'chitiaoi aamo ye'kachitia masiteka, nape tisia nakika, kiisi nekaka; wa'a tiame nakiyame taamo Noono tewekachi kahtiamea.

⁵ Eeme aaata aamo teeko tekipanakiamea, yooreka tekipanapuapua aamo teekochio, iyorika yorapuapua aamo tehkio, kihta inasoame enepuapua, tijoeai oowitiameai, aamoo Riosie Weratiame tekipanakiamechitia iyorika.

⁶ Aamo teekoe ki tetewiniachi ihisiaio, wa'api tiame enepuapua, ki aamo teekoche kaawe aamo itipinarewaeoi, Riosie Weratiamechiopua tiamé, wa'a tiame kaawe e'riame Riosia.

⁷ Wa'a tiiachio aamo teekochi tekipanaio, Riosie Weratiamewichio, tekipanameka erapuapua, ki aaata ti'tijoe teekowichio, ooweruoi teekowichioi.

⁸ Nane'remitia eemea, puhku tekipanameo ki puhkuchitia tekipanameopua tiameo, wa'achitia kaawe yorapuamekopua Riosieo, yooma aaata ahkasi kaawe ahpo tekipanariachitiaio.

⁹ Eeme tekipaname teekoraai, aamo tekipanamechitia te'terepuapua, aamo yooreka tekipanakiamechitia, ka'te e'raka yooraka tetewimitiapua pu'kao, kaawe nane'riamekapa eemeapa, tewekachi kahtiamekopua te'ta aamo Teekorao, aamooopua aamo tekipanateka iintuamea. Puuu aamo te'ta Teekoa, apoe Eesusi Riosie Weratiame puuuu. Puuu Eesusi Riosie Weratiame aamo Teekoa, ki epeche weruma tiame tetewamepua aamoo, aamo tekipanakiamechio.

Ihtanae taamo nehpuameriko riaorósi na'ararichio

¹⁰ Ehpeo neeea, no'o iyotewachi kajuyachiopua, aamo riaorósichio, ihtanae aamo nehpuamia, nayewemane. Eemea, riaorósi wihkuarichi aamo nehpuapuawichioo, Riosie Weratiame itanepuapua aamo te'ta ahpo utewarie ku'imichioo.

¹¹ Eemea Riosie aawewiame enepuapua, ahjae aamo neesepuame riaorósi wihkuario.

¹² Apoe Riosi enemeri taamo ahjae nehpuameria, ki aaata ti'tijoechi nasiwaniamekopua, apoe te'ta Satanasikoopua taamo seepurawao, kihta sa'paeme ki eeraemeoipua tiame. Taamo ahjachi nasiwaa, eekachi ohjoame ahjaripua, Satanasia ku'yamera ahjari, tisia nanaarame ti'tijoechichio. Puuu Satanasia ku'yamea, i'ka wehjoari tukaparichi tekipanamepua, te'ta Satanasie kiatime, te'ta utewari kiatime i'ka wehjoarichi nokisimichioo.

¹³ Pukachipa Satanasia ki pusie teteiwamechi nasiwaniamekopao, yomatime Riosie aamo nehpuari amochi teeretopuapua, ahjae aamo aawemichiopua, Satanasia aamo wihkuewarichio. Wa'atiaomua kiisi yuumpatiame enesaamua Satanasia wihkuarie nanaarameeopua, ma'chiametei puame enemamua Riosie Weratiamechi te'ta tiamekopua aamo papara.

¹⁴ Pukaepa eemea, pusakame mochtipuapua, kaawe aamo inateka. Satanasia aamo wihkuenaresoo, te'ta pichiwarei Riosi chiiae, nehjiaka aamo nehpuapuapua, pukae aamo nehpuamichio ki'yakame Riosia. Satanasia aamo chaanenaesoo: “Kiisi kaawe tiame muuuu Riosichio, tisia wihtuka

chiame muua”, chaanepuapua pu'kao, “no'oo tísia kaawe tiamekopua Riosichio, no'o Riosichi paparakopa no'o cheriwekopa.”

¹⁵ Kaawe katewetiamo mochipuapua, aamo wahjachi nayewemia Riosi kaaweruma tuuyewario, Riosie aamo iikachi ta'iria yasitowa eraniameo, Riosie taamo kianiamopua.

¹⁶ Riaorósio aamo sewina erapatenarioo, ki aamo ahjama tiopa Riosio aamo ku'ikao, aamo Riosichi paparae aamo nehpuapupapua, pukae aamo pejanaweka, choipatepuapua riaorósi ataporirao, taamo ki kaaweruma iintojeraopua, tajenarieme.

¹⁷ Pu'ka Riaorósio aamo sewina erapatenarioo: “Ki Riosie aamo newipatetiameko”, chaanesoo, peeneka aamo nehpuapupapua, tísia wih-tuameko tuuka pu'kao. Puu tísia peeneka aamo inatawae nehpuawaa, soontaro kajewa mo'koritoniameka tiamepua. Riaorósi wa'a mahka amochi enaka itapiti ki kaaweruma Riosiwichio, aamo weemupanaresoo iintojerakao, Riosí Iyoterichi chiiae aamo nehpuapupapua, Riosi Riosiwari-ku'iwao.

¹⁸ Senepi kukuwe Riosichi itaka mochitopuapua aamo ku'iwao, apoe aamo chaanesimichio, pukae aachin teeka aamo nehpuasimichio, Satanasi na'ararichio. Wa'achi cheeka nehpuapupapua yooma aamo wahjachiwichio itakao, Riosi Riosiwari.

¹⁹ No'owichioopua tiame itapuapua Riosio, ma'chiamie ki seeweka no'o masitemichio, ahpo Taana Eesusi simiyameo, yooma pu'ka kaaweruma Riosi tuuyewario, ki ma'chitaniamie pehji, ehpe taawechiamio noriwi teereniamie pehji.

²⁰ Neeea pu'ka tuuyewari nayewatuapa, i'wa yachatiamenia peereso, Riosi no'o chaanesiwa nayewatuamekapa. Te'ta itaka mochitomiapua no'owichio ehpe i'wa no'o kahtioopua peereso, Riosio no'o ku'imichio, no'o oisatia nayewamichio, te'ta kaawe no'o teetomichio, Riosi nakiyachitia.

Kajuyachi teepotari

²¹ Ehpeo nee Paoroa wa'a Ejesio tiopachi mochikameo, wa'a aamo uhjurenane Tikikoo, taamoo Riosichio pooniwaka tiame, puua tísia yokipakame puuupa Riosie Weratiamechio, puua tísia kaawe no'o ku'ikamepua tiameo, Riosi tehkiwa nokiwichio. Tikikoeo neeaa, wa'a aamo i'tochenania, yooma aachin teetoa tamochio i'wa, puua aamo mochikachi asisaapa, puu ihsimapua yooma aamo tuuyekao, aachin teeka taamo mochikaopua i'wa,

²² aamoo kaawe erakomichio, taamo kaawe te'terio tuuyetiopa Tikikoeo.

²³ Yooma eeme Riosichi poponiwa pipiniwaopua tiame, Riosi ihsi-jerania amochio, ta'iria mochitekaopua aamo iikachio, Riosio amochi teerejerania tiameo, te'ta aamo ahpo nakika mochitoniamie; aamo ku'imichio tiameo, ki se'wika aamo teetowetekao, aamo te'ta papawaopua, ahpo Taana Eesusichio.

²⁴ Yooma aamo taamo Paamira Eesusichi tísia ki wahjiamesi nakika ahjachi paparaka mochitoameo, Riosio neeaa, te'ta kaaweruma ikiwame amochi teewejerania, ahkasi ki wahjiamesi.

Wa'asi kajuyamenia i'ka no'o aamo uhjuriaa, i'ka tuuyewari aamowichio iyotiao. Kaawe erakosa naajúu, cheriwema wa'asi.

Paoro Eeripo Iyotepawa

Teepotari

¹ Kúíra Iiripo tiopachi mochikame, Riosichi poponiwa pipiniwa tiame. Nee Paoro Timoteo ahjamao, Eesusi Riosie Weratiame yorakeka mochitoamea, i'ka iyotesa aamo uhjurena teemea, yooma pu'ka Iiripo mochikameopua, Eesusi Riosie Weratiamechi te'teriatameo, yooma wa'a tiopachi pa'pamuratuameopua tiameo, wa'a ikisa wa'a pa'pamuratuame ku'kuyameopua tiamé.

² Teemea aamoo, Taamo Noono Riosiopua, Apoe Eesusi Riosie Weratiameopua tiameo, aamo tísia kaawe iintojerani teemea, aamo iikachiopua, tísia ta'iria mochitekao.

Paoro Eesusichi pichikiamewichio, Riosichi itanewa

³ Neeea senepi amochi inatepaio, cheriwema ki'yamenia te'pa tewekachi kahtiaméopua Riosio,

⁴ tísia kaawe e'rapa noochio,

⁵ pu'ka aamo no'o tísia ku'ika mochitoriawichioo, yooma i'ka ka'karuma Riosie tuuyewari no'o nayewa tuuoioopua, pukeri o'inia i'ka ka'karuma naawesari aamo inamuriachisio, ahkasi ehpe taawechemisi.

⁶ Neeea i'ka Riosie iintomia amochio, tísia ahjachi e'rame neeea: Puuu tísia kaaweruma itapiti iintokame aamo iikachio, puuu wa'api amochi o'inekame, amochi simitemeripua wa'apitia tísia kaaweruma inisikao, ahkasi Riosie Weratiameo, eenechi eenachisio.

⁷ Neeea Riosie amochio, tísia kaawe iintomeriko e'ramenia, wa'a e'ramenia aamo tísia nakiyamekapao, aamoopua tiameo, tísia no'o ku'ika mochitoriopapua, i'ka Riosie no'o ki'yarua yoramichio tehkichio, aamoopua tiameo noochi kiatiamekopua Riosie kaaweruma teetowao, pe'yachi no'o peereso yachatiao, pe'yachi yawichichi no'o weranioi Riosie kaaweruma tuuyewari nehpuapakao, te'ta pichiwako tuukaopua pu'kao.

⁸ No'o Noono tewekachi kahtiaméa, nane'riamepua achini e'raka no'o kahtiaméopua iikachio, aachin teeka no'o tísia aamo tetewinareka yasitoo, ki nu'unti aamo kuchichewaka nakiyapa Apoe Riosie Weratiameo aamo kuchicheka tetewachitia.

⁹ Neeea Riosie, napatika aamo nakika mochitomichio itaniamenia, epeche machika mochitomichioopua Riosiechi tiameo, epeche kaawe nokisikao Riosichio,

¹⁰ aamo peeneka uumichioopua epeche te'ta kaawerumara ne'nekao. Wa'a te'tereka mochitosaa eemea, kihta a'chi tiame te'tereka mochitomeripua i'wa wehjoarichio, ahkasi Apoe Riosie Weratiame eenechi eenachisi, aamo tewekachi apechunamiao.

¹¹ Wa'atiaa aamo kaaweruma teerewa nokariao, kaaweruma i'ipari enemeripua Riosie Weratiamee ku'itiame, wa'a ikitiapa eemea, kaaweruma nayewaka cheriwema kiama eemea Riosie, Riosie Weratiame Noono-raopua.

No'owichioo te'ta nateyamea, Riosie Weratiamechiche teetoniamépa

12 Riosichi poponiwa pipiniwa tiamée, aamo nane'rejerania i'wa peereso yachatiaméo, ohso kaawe teetomichio eneriopua Riosi kaaweruma tuuyewario, epeche muuwaeme machimichiopua i'ka tuuyewari tuuyesiwaopua.

13 Yooma i'wa yawichikarichi so'sontaroa, ki so'sontaroapua tiame, nane'riamepua i'wa no'o peereso kahtiaoopua, Riosie Weratiame naewatupa i'wa yachatiamekoopua.

14 Wa'achitia ki ookapi Riosichi poponiraai pipiniraai ma'chi mochi-toamea, i'wa peereso kahtio tuuopa no'oo, aapoepечи tisia oisa erapaka, tisia oowe erapaka taamo Paamira Riosie Weratiamechiopua tiameo, tisia nayewatunareka mochiamepua, i'ka tuuyewari Eesusichi simiyame tisia ka'karumaopua.

15 Aaata ti'tijperia Riosie Weratiameo, naewatuamepua naewao, nape ahpokamera kaawe e'repuawichio, ki aaatae ahpó iimepuawichiokamera; nape aaata wahjachia Riosie Weratiameo, kaaweruma erakoka nayewatuamepua pu'kao.

16 Ihji ki ka'karuma naewatuamea Eesusi Riosie Weratiameo, no'o kokosa eratenariapa wa'a nokayamepua ki pichiwarikamera aamo nayewatuka Eesusichi simiyameopua.

17 Puuu pichiwaka nayewatuame Eesusichi simiyame Riosi ka'karuma tuuyewario, no'o nakika mochiamepua. Puuu nane'riamepua tiameo, Riosi chiia nehpuapa i'wa peereso no'o yachatiamekopa, no'o Riosi kaaweruma tuuyewari nayewatuapa.

18 Nape pe'yachi ki kaaweruma iikaeka kaaweruma iikaeka nokayoio ka'chi no'o yoramepua, a'chitiao puuu, Riosie Weratiamechi simiyame nayewatuamepua. Wa'a teerewachio, kaawe e'ramenia. Wa'apitia epeche kaawe eratomania,

19 Riosie neesetoniamekapa i'wao, ku'we no'o ma'chipapuameko e'rapa i'wa perekarichio, aamo Riosichi no'owichio itarewae ku'iwa, Riosie Weratiame Riosiwari ku'iniapa tiameo.

20 Neeea ahkai oiyaio, tisia kaawe nayewanariamenia Eesusichi simiyame, kihta suuwe e'reka aataoi. Neeea no'o nayewaturaeo, Riosie Weratiameo ki nu'uti tiameko nane'rejeramenia, pu'ka wa'a tiameo noochi epeche, epeche tetewitoka, ahkasi no'o ahjaka yasitoachisi, ahkasi no'o mukuyachisi.

21 No'owichioo ahjaka yasitoniaméa, Riosie Weratiamewichio yorakeka yasitoniamé puuu, nape mukisaooinia, tisia kaawe enemiripua noochio.

22 Pu'ka na'pa kaawe tiame no'o uumia, ki tewayamenia aachin tiamekamera no'o uumiao. Ahjaka yasitosaania, Riosikamera yorakeka yasitomania, Riosiwichio epeche taakiamechitia itipipuawichio.

23 Mukisaania, Riosie Weratiamechi ahjama yasimerinia, pu'kakamera uusania kaawe enemiiina.

24 Nape wa'a tiame no'o inatoio, amochi inataniachio, aamo ahjama itipiniakameraa, epeche kaawepua.

25 Wa'a teesoo Riosichi paparapa no'o ahjamaopua pehjo, aamo ku'ika yasitonariamenia ohso kaawe, pu'ka aamo Riosichi paparawao, aamo waminasinariapa, epeche kaawe aamo teetomichiopua Eesusichio, ta'iria mochtoka Riosie Weratiamechio.

26 Wa'atiaio enechi amochi no'o iinuetare eeméa, peereso no'o kahtioio, ma'chipatioiopua, wa'a aamo ahjama no'o kahtioopua, tisia kaaweruma nayewapuawichiopua Riosie Weratiamechi simiyameo.

²⁷ Neeea aamoo, i'kache aamo te'tereka mochtiojeramepua: kaawe aamo e'reka mochtitowa, kaawe aamo nakika mochtitowa, yooma aamoo Eesusi Riosie Weratiameo, taamo mochtijerachitia. Wa'a te'tereka mochtitopuapua, wa'a aamo mochtikachi no'o eenachisioio, ki no'o wa'a eenakooio, eemea wa'api te'teretopuapua. Nape ki wa'a simikaionia, kaawe aamo nayewaniame inamunariamenia, kaawe aamo uuka mochtitowa tuuwame, ki se'wika nokisio tuuwame, Riosi tehkiwachi nokisiwao, wa'a tiiao, muuwaeme ni'tijoe ooweru tiameo, Eesusichi paparamichiopua.

²⁸ Ka'te seewemitia eemea aamo seepurawao, a'chikoi aamo yoramio tuuka mamajochoio; ohsotia oisa te'teretopuapua, kiisi suuwe erapaka nayewasikao, Riosi kaaweruma tuuyewario. Puuu aamo seepurawaa aamo momojochamea, aapoekamera kokosapuai wa'a chaachapamepua, ki uukamekapa puuaa Riosi chiiiao, Riosie Weratiamechi simiyame aamo nayewatua. Nape eemea Riosi kaaweruma tuuyewari uukamekapao, newipameripua Riosi kokosarichio.

²⁹ Eemea Riosie newipatepuamekapaopua, kaawe e'raka nokisipuapua yooma a'chi tiame aiwasiaioepua Eesusiwichio nokisiwachio.

³⁰ Wa'a tiachiopua teemea, Riosi soontarora teemea, Riosi ahjama Satanasi puipanareka nasiwaniachio. Eemea tetewikamepapua no'oo, aachin teeka no'o tisia utewaame tekipanamekopua Riosi tehkiwachio, ehpeoi wa'apitia no'o utewaame teetome, inamuamepua, neea no'oo i'wa peereso kahtiaioepua, kiisi toaka simitekaopua, Eesusichi simiyame masitekao.

2

Eesusi ahpo wa'api tesiwataria; wa'a ikisa te'ta weruma teeremichio weratiame

¹ ¿Ihtana erakoame eemea Riosie Weratiameeo, oisa erapame eemea pukaao? ¿Aamo Riosie Weratiame aamo nakiyao, kaawe aamo erapatiameko erakoame eemea iikachio itapiti ihta aiwaio? ¿Amochi ku'ika yasitoameko erakoame eemea Riosie Weratiame Riosiarirao? ¿Pichiwari tisia nakika tesiwewa erakoame eemea, aaataoi aamo piirechio?

² Wa'a te'teriami enesaa eemea, no'o ahsieme kaawe eratepuapua, yooma pu'ka yooraka, yooma pu'ka wa'a tiame erakoka mochtitoka, kaawe aamo ahpo nakika mochtitoka, piiripi wa'api erakowari nokisika, Riosie Weratiameche yorakesikache.

³ Eemea ka'te yoramitiapua ihtaioio, aamo epeche weruma tiame eraniameo, aamochewichio yorapua eraniameo; ohso kaawe eemea aamo piirechio, epeche weruma tiamechitia teteipuapua, ki amochitia.

⁴ Aaataai eemea ki aamoche kaawe e'rewa i'yapuapua, ohso kaawe aamo piirechioepua, kaawe e'rewa yasitowa i'yepuapua, kaaweche yorakewa teetoka.

⁵ Eemea, Eesusi Riosie Weratiame te'ta inatariachitia, inataka mochtitopuapua.

⁶ Puuu Eesusia, ke'chu tijoe tijoetuaio, ki ahpochewichio inatariamepua, ohsotia puuaa, taamowichioamera inatariamepua tiame.

⁷ Pukaepa ki ahpo wa'inarepua ahpo tisiwari Riosiarichi itipimiao, ohsotiakamera puuaa ahpo tisiwarichi ku'itapi poanatuakao, tijoekamera tijoetumio eraparepua, i'wa weechio tijoe weerewaraeme enepaka, tomochtitiao puuaa, tijoe naawaka.

⁸ Neipao tijoetusaapa puuua, epeche nu'uti tiame ahpo iintaparepua pehjo, ahkasi ahpo mukiwachisi tesiwatakao, tisia suwepori tiame ahpo yorapuawichio ikitewakao.

⁹ Wa'a iintoriawichio ahpo Taanao, apoe Eesusi Noonora tewekachi kahtiane te'ta Riosia, yoama te'ta weruma iyoriwa teerepaka weerarepua, yomatiane tatakoriniame newipaterachitia weeraka, pu'kao Newipateri teewaka, puuua Eesusi cheeka chaniwame.

¹⁰ Pukaepa ihji teewaraa ki nu'uti iyoriwa tiamepua, yomatiane ahjakamea te'ta yoorewa teerepuame tiarieme, ahkasi yomatiane tewekachi ahjario, ahkasi yomatiane weechi ohjoeme ahjariopua tiame, wa'a ikisaopua tiameo, wehtere ohjoeme ahjariopua tiame.

¹¹ Wa'a iintokame Riosia Eesusichio, yomatiane Riosio ahjakame enepaeria, Eesusikamera te'ta weruma iyorimichio, te'ta ahpo ki nu'uti Paamirachitia tetewaka. Wa'a tiachio puu Eesusi te'ta iyoriniameo, te'ta taamo Noonos Riosi, iyoriniame enemichio, tiame.

Riosie Weratiamechi papamea, tajayamechitia mochitoamepua

¹² Wa'a teetoachipa aamo tisia no'o nakika yasitooa, e'waka mochitoameraa Riosi tuuyewario, wa'api teetoka mochitopuapua, aamo ahjama no'o kahtioio, ki aamo ahjama no'o kahtioio; nape ki aamo ahjama no'o kahtioo, epeche iyorika mochitopuapua no'o e'wejerao. Eemea ka'te weruma aamo erakoka mochitomitiapua, eemea eeyowa e'reka aamo mochitopuapua aamo ki ka'karumachi ruhjipua, Riosia aamoo, wa'a teeka aamo neesetomichio newipatekamepua.

¹³ Riosio, amochi teetoamekopa ahpo Riosiwari ku'isikao, puuua a'chitiaoi ahpo yorajera aamo yomachioopua.

¹⁴ Ka'te nekamuchiameche enemitiapua, ihtaai aamo yoorao; ka'teoi aamoche kaawe tiameche eramitiapua.

¹⁵ Wa'a te'tiame enesaa eemea, kaaweruma aamo te'teretowame tetewitamua aamo wahjachio, wa'a te'teriame aamo enesoo, ki aata aamo ki kaawe te'terio chaachapamapua. Eemea so'pori tajayamechitia mochitomeripua, ki ka'karuma mochikachi tukaparichio, aamo te'ta ka'karuma te'teriaeo.

¹⁶ Riosi kaaweruma tuuyewari weemera ahjari naewae, uutapasi-patepapua pu'ka ki ka'karuma ti'tijoerichio, tukaparichi te'tereka ohjoemeopua pehjo, ma'chiane tetewimichio, weemera ahjarichi pooeo. Wa'a aamo te'teresoo, Riosie Weratiame eenoio, kihtawichio no'o tehkiwa amochi iintorio eramania.

¹⁷ Nape i'ka amochio kaaweruma Riosi tuuyewariwichio meripuaio i'wao, Riosi oowewarichitia meritia, kaawe e'ramenia pu'kawichio meritia, nane'riapa aamo no'o nayewaturiao, kaaweruma machenariopa Riosichio, aamoopua ka'karuma tekpaname eneriopa tiame Riosichio. Wa'a aamo te'tereriopa aamoo, tisia kaawe e'ramiinia amochio, pu'ka amochi no'o kaawe e'ra, noonowiriopa.

¹⁸ Wa'achitia no'oo amochi kaawe e'riachitiao, wa'achitia eemeai, kaawe erakoka te'teretoka mochitopuapua Riosi tehkiwachio, ka'karuma aamo tekpaname erakoka amochio.

Timoteo, Eepajorito tiame nayewaniame

¹⁹ Ahjachi e'raninia no'o Paamira Eesusichio ku'we no'o aamo mochikachi uhjuremiaopua Timoteo. Timoteo wa'a no'rasa eenechi enasoo, tisia kaawe eramania aamo nane'riapa, aachin te'tereka aamo mochikoo.

²⁰ Ki aaata piirechi iinuemenia piiripioi, te'ta noochitia inatameo, aaatae aamo aachin teeka mochika nane'retemiao.

²¹ Aaataai wahjachia, ahpoche kaawe teerewawichio i'yamepua, ki Riosie Weratiamechitia erakoamepua, Eesusi Riosi Taanarachitiaio.

²² Nape Timoteoo nane'riame eemeapa no'oo, tisia no'o ku'ika yasitoriamekopua, pu'kao neeea no'o taanachitia tetewamepua, puuua te'ta kaawerumache yooraka yasitoamekopapua.

²³ Wa'a tiiachipa Timoteoo neeea, aamo uhjuremo orapakania, nape neeea pehjo, puuyemania aachin teeremio no'o peereso kahtiao, no'o ku'we ma'chipapuamekooio, tehpesi no'o teerepuamekooipua peereso.

²⁴ A'chitiaoi neeea, ahjachi e'ramenia Riosichio, ku'we no'o ma'chipapuamekopua i'wa no'o peereso kahtiao, wa'a tiiachionia, ma'chipatiaapa neeea i'wa peereso kahtiao, nooe wa'a siimania aamo ne'nemiao.

²⁵ Nape wa'atoui, Eepajoritoo ku'we wa'a aamo uhjurekemo o'rania, aamo mochikachio eenechi no'rapuka. Puuua te'ta ihsikamepua no'o tehkiwachi ku'ikao, pu'kao no'o seekarewachitia yasitomichiopua no'o ku'ikao, yooma ihta no'o nakiya ihsikao, pu'kao aamoe wa'api no'o uhjureria no'o ku'ika yasitomichiopua i'wao.

²⁶ Apoe puuu Eepajoritoo ki ahjame e'ramepua aamo tetewinariao, yooma aamoo pu'ka tisia kokorio tuuwa inamukapao, tisia yuuwesiriopa weka inataka.

²⁷ Pichiwa tisia kokorekamepua kokoriao ahkasi kiiya mukiwachisi, nape ehpeo yachapakamepua Riosieo, Riosie tesiwa e'repariopa pu'kao. Wa'a iintokao Riosia, ahkasi no'ooi yuuwesiao, kaawe no'o erapatekamepua tesiwekoo, kihta no'o epeche no'o yuuwesimichiopua wa'asi, i'wa no'o peereso aiwaka kahtioio.

²⁸ Pukaepa yaapiti aamo uhjuremo o'rania Eepajoritoo, aamoo eenechi tetewapao, kaawe erakomichiopua wa'asi. Aamoo kaawe erakoka mochikopa saukame eenariopa Eepajoritoo, neeeai kihta yuuwesimapua waikao, aamo tisia yuuwesia e'rakaopua, Eepajoritoo kokoreriaio.

²⁹ Wa'a aamo mochikachi enasopa, kaawe e'reka asipupuapua pu'kao, taamo poonichitia tetewika, kaaweruma Riosichi tekipanamekopua. Pu'ka wa'a te'tiameo, aaataai ti'tijooe ooweruoi tiameo, kaawe e'raka uuka tetewipuapua;

³⁰ Ihji Eepajoritoo ahpo kokorewaeo, kiiya mukukamekopapua, Riosie Weratiamewichio tekipanakao. Ihjia no'owichio ihsikao, tisia tesiwa ihsikamepua no'o ku'isikao, ahpo ahjario tisia maaporichi teeretokao, eemeo ka'chi iika ki aamoe no'o ku'imia teereriaopua, iikka mochikamekapa eemea.

3

Kehkisa ki nu'uti nateyame Eesusichi paparaniameo

¹ Ehpeo Eesusichi simiyame aamo nayewemania, aachin teeka ki nu'uti nateyamekopua Eesusichi paparaniameo. Eeme no'o Riosichi poponiwaa pipiniwaa tiame, te'ta taamo Teekora Eesusichio, peenia erakoka mochitomitiapua. No'owichioo ka'chi tiio e'ramenia eenechi wa'api aamo chaaneka aamo iyotepainia, no'oo wa'api cheeka iyoteriaopua wa'asio; ohsotiaonia i'kao, kaawe teeremeriko e'raninia amochio, ki natakepa mochitomichiopua no'o aamo chaaneriaopa wa'asi, i'kao tisia kaawe tiamekopua amochio.

² Kaawe aamo neesetoka mochtomitia eemea, pu'ka saoorika erakoamekoopua aamo ko'konario, puuu nanaarame se'wi aamo masitamea, aamo tahpitika erakoamepua aamo ko'konario, ahpo ki ka'karuma se'wi masitiaeo. Puuu utewa aamo yooramepua aamo siichitepuwa nokimichioo, aamoo Riosichio, kaawe te'teriane tetewipuawichio tuukao.

³ Puuu weerewachi siichitepuwa ahpo nokiwamea, ehpiamio kihta nateyamepua Riosichi kaawe te'terepuawichioo. Teemea ki taamo weerewachi siichitepuwaio, teemekamera te'ta pichiware siichitepuwa-tiameraka tiamepua, puuu siichitepuwao te'ta Riosi Riosiwarikamera taamo iikachi tehpuhaniamekamerapua taamo tatakoriario, ahpo Taana Eesusichiche taamo paparatioiche. Teemea kiisi ahjachi erakoamepua ihtaoi itapitichio, taamo tewekachi kahtiamé Noonochi kaawe te'terepuawichioo, ki pu'ka Taanarachi paparaniameo, Riosie Weratiamechiche.

⁴ Aaata isaeri tijoekapao, te'ta ahpokamera epeche kaawe tetewiniame e'rame enesoopua Riosieo, neeea epeche tiamekaitenia wa'a tiachio;

⁵ neeea te'ta isaerikaitenia, osanao taawe i'toai no'o naawariachio, siichiteputiamekapapua; neeea tiamekoo, Chaamini ojochiwarachi naawakamekapao, te'ta isaeri tijoekaitenia tiame, isaerikopua no'o yayawao euroo nayewame. Neeei Moise nuurari nokiwa yooreniawachio, tisia iyoriwa tiame enekame neeea, ahkasi no'oo parisero masitari enepachisi.

⁶ Pariserochitia enepasaapa neeea, tisia weemuka yasitokamenia noe wa'apioi, Eesusichi paparamé tisia na'arewa ihsiwachio, ki kaaweruma maaeka Eesusichi simiyame masiteniameo, ki iyoriameko e'rapaopua Moise nuurario. Waika taawechiamio neeea, Moise nuurari e'wewa nokiwachio, aaataa kihta no'o terime tiamekainia.

⁷ Nape ehpeo neeea Riosie Weratiamechi paparamekapao, pu'ka Riosie Weratiameo no'o tatakoriaria piipamichio mukuriopua pu'kao, pu'kakamera kaawerumako e'ramenia ehpeo. Pukaepa ehpeo neeea, yooma pu'ka pukeri no'o ihsirario, Moise nuurari nokiwachi simiyameo, pu'ka yoorae yoraka no'o kaawe teeremo e'rariao Riosichio, pu'kao neeea ehpeo, ipaka tetewamenia pu'kao, kihta nateyamekopa pu'kao.

⁸ Ehpeo neeea no'o te'ta Eesusi Paamirachio, ihtaoi ki epeche nateyame tetewamenia, ki Eesusichi paparaniamechio. Pukaepa neeea, yomatiamé pu'ka te'ta nateyamechitia no'o tetewaria pukerio, yomatiamé ipakame neeepa pu'kao wa'asi, kasarachitia, te'ta Riosie Weratiamechikamera paparamiapa.

⁹ Ehpeo neeea, Riosie Weratiamechikamera enepakapao, tewekachi kahtiamé Riosi no'o Noonoe, kaaweruma tetewiniamenia, ki pukerichitia no'o maeria, Moise nuurari nokiwa iyoriniame yoorariwae. Wa'a teeresoo, taamo te'ta kaaweruma tetewiniame Riosieo, Riosie Weratiamechikamera paparaniamekamera puuu, kihta itapiti taamo wa'api kaawe ihsiwaepua.

¹⁰ Pukaepa neeea ehpeo, te'ta pewatiame no'o naawaemeko eranariamenia, no'o Eesusichi te'ta paparawao, pu'ka Riosie Weratiameo no'owichio iintorio, te'ta pichiwa wa'a iintorio eranariamenia noochio, pu'kao kurusichi mukuria no'o piipamichioo, mukukai eenechi oijenario. Neeea Riosie Weratiamechio, ahjama mukukameka eranariamenia, pu'kao te'ta kokosa aiwariao mukukao, te'ta no'owichio aiwariao inatakache yasitonariamenia noochio.

¹¹ Wa'a no'o e'raepua, ahkasi Riosi wahjipakame oijenatemiachisi

puuyeka yasonariame neeea, waika oijenatewachio, no'oo eenechi ahjatemichipua tiameo.

Ahkasi Riosie kiapuame puuyetoka mochtowa

¹² Wa'a cheeka nayewaionia, ki no'o sewina erapateniameko cheeka chiiamenia, ki no'o seenekachi itapiti ki kaawe tiameko yoorameko cheeka chiiamenia. Nape wa'a tiiai neeea, utewaeme teetoame neeea, yooma Eesusi Riosie Weratiamee, kiatiamе yoramichioo, ahkasi ahsieme no'o ahsepatiachisi.

¹³ Neeea no'o Riosichi poponiwa pipiniwa tiamée, ki no'o sewina erapameko chiiamenia no'o Eesusichi paparaniamechio; nape yomatiamе te'ta natakepakache yasitoaonia, no'o pukeri o'iniao ki kaaweruma ih-siriao, utewaeme teetoka yasitoamenia yorasikao,

¹⁴ Riosie Weratiamee ki'yaria yoramichioo, ahkasi no'o ahsepatchisi no'o Riosie kiapuao, no'o kiamiawichio nuuteka kahtiao, yomatiamе taamo ahpo Taana Eesusichi paparaka mochtotoame kiapuaemewichioo.

¹⁵ Yomatiamе teeme iwapakamea Riosie Weratiamechi paparawachio, wa'a tiame erakoka mochtomete teemea. Nape aaata eemea seenekachio, noochitia se'wi erapaka yasitoame enesaa Eesusichi aamo paparao, Riosi wa'api ahpo Riosiwariе amochi ma'chiamе erapatemapua, aachin teeka aamo peewanamerikopua, aamo Riosie Weratiamechi paparao, eenechi aamo kaawe teetomichipua Riosichio.

¹⁶ Pukaepa i'wa weechi mochikaapa pehjio, Riosi Riosiwari taamo tuuyesiachiche, taamo se'wi wichiyamе tuuyesoo, taamo Eesusichi pewatiame te'tereto paparao.

¹⁷ No'o Riosichi poponiwa pipiniwa tiamée, no'ochitia teetoka yasitoa-chitiao, wa'achitia teetoka mochtoteraninia, wahjachi no'ochitia teetoka mochtotoameo, ne'netokaopua tiame.

¹⁸ Neeea weesa aamo chaaniamenia wa'asiopua aamoo, wa'a aamo mochikachio muuwaeme wa'a mochikamea, ki ahpowichio mukukame erakoamepua Eesusio, ahpowichio ihsiwa, kurusichi mukukamekoipua pu'kao. Pukaepania ehpeo, o'kewataka aamo chaaniamenia eenechio, Eesusi Riosie Weratiamee, ki ookapi seepurawa iinuemekopua ahkaoi.

¹⁹ Neeea Eesusi seepurawaka te'teriamo, tesiwa e'riamenia pu'kao, Riosieo ki teesa kokosa yorapuamekopua pu'kao. Pukaepa naaraka yasitome e'ramenia pu'ka wa'a ikimiopao. Puuu Riosie kokosapuamea, wa'a yorapuamepua, ahpo suwepori nokiwarichikamera ahpo riosiepari-opaopua, pu'ka ahpo suwepori nokayaeopua, tisia ahpo oijeramepua, tisia ahpo te'ta suuwe eramitioopua. Puuu pu'kache ki kaaweruma inataka mochtotonariamepua, i'wa wehjoarichi nokiwameche pu'sereka.

²⁰ Teemea ki pu'ka ti'tijoechitia inataka mochtotoamepua, i'wa weechiche pu'sereniamo, ohsokamera teemea, tewekachi taamo ohjoremiakamera inataka mochtotoamepua, wa'a o'inia enameri puuyeka mochtotoapua, Apoe taamo Paamiraopua, Eesusi Riosie Weratiamee.

²¹ Puuu Eesusia enasaapa, Apoe iintomeripua sewinatakao, i'ka ehpe taamo weerewa mukuka pikayameopua, ahpo weerewaka tiamekamera iintapaka, weerewa ka'chitia taawechi mukuyamera. Wa'a taamo iintomeripua te'ta ahpo utewarieo, yomatiamе ahpo utewarie ahpo ye'katere teerapateniameopua, Apoeo te'ta enasaa.

1 Wa'a taamo iintomerikopua Eesusi Riosie Weratiameo. Eeme no'o tísia nakiya Riosichi poponiwao pipiniwaopua tiameo, ka'te se'wika mochtomitia eemea aamo Eesusichi paparao, Apoe te'ta taamo Paamirachio. I'ka aamo chaaniame neeea, tísia aamo tetewinariapa, eemekamerakopua no'oo, no'o te'ta kaawe erapatiaméchi, pu'ka no'o amochi masiteriao, kaawe e'raka amochi uukamekopua.

2 Neeea i'wa o'iniáo, aamo Euoríao, Siintike tewaniameopua tiameopua wa'a tiopachi mochtikameopua ooka ooweruo, Riosichi kaawe erapajerani neeea, Eesusi Riosie Weratiamechi, ahpo pipiniemechitia mochtitomi-chiopua.

3 Muuu wa'a tiopachi paamiratuamea, i'ka Riosi tehkiwachi no'o ahjama anachatokameopua, aamo ku'ijerania i'ka ooka ooweruo, puuu Keremete ahjamao, yooma wahjachi Riosichi tekipaname ahjamaopua tiameo, tísia kaawe no'o ku'ikamekopaopua pu'kao, Eesusichi simiyame tuuyewari tuuyetokao; puuu yoomahkao, Riosi iyotaperichi iyopuka toatiame puuupa teewarao, Riosi Ahjari Iyotaperichiopua.

4 Yooma eeme wa'a Iiripo tiopachi mochtitoamea, peenia erakomitiapua eemea, taamo Paamirachio, wa'apiche te'teretoka eeméa. Eenechi wa'api aamo chaaniamenia, taamo Paamira Eesusichío, peenia erakokache mochtitopuapua pukachio.

5 Eemea aamo wahjachi kaawe e'reka tetewao, aamo tesiweka tetewameko tetewitepuapua pu'kao, aamo wahjachioo, Apoe taamo Paamira tewekachi kahtiameo, ma'chiame aamo tetewamekopapua pu'ka aamo wahjachi kaawe ihsiao, pu'ka Apoe Eesusi Riosie Weratiameo tewekameo, waapi teetoamekoopua ahpo enamiao, epeche epecheche.

6 Ka'te weeka inataka mochtomitia eemea, itapiti ka'chi ikime tiachi, ka'chi iika machename tiaiao, pu'kawichio kahtiame taamo tewekachi Noonoa, aamo ku'ika machenatemichioopua, pu'ka tewekachi kahtiame taamo Noono, itanepuapua aamo ku'ipapuawichioo, pu'kao yooma ihta aamo tesiweka ku'iriopao, cheriwema kiapuapua pu'kao.

7 Wa'a aamo te'teretosoo Riosia, ta'iria aamo mochtitowa aamo kiana Riosia iikachio, puuu ta'iria aamo mochtitowaa, ki nu'uti tiame pu-uua, epeche tiame ki taamo maayachitia. Puuu taamo iikachi ta'iria mochtioniame Riosie taamo kianiamea, puuu tamochi ihsiamepua, ki taamo toitenaretakaopua Riosie Weratiameo, Apoe Eesusio. Pukae kaawe erakoame teemea taamo iikachio, Riosie Weratiamechi taamo te'teretoopua, pirena kaawe eratoka pukachio.

Ka'karumache inataka mochtioniame

8 Kajuyachiopa i'ka no'o naewao, yooma aamo neeea, chaaniamepua: Eemea pichiwarichiche inataka mochtitopuapua; ihtaoui yoorewa naki-wiameo yoorekache mochtitopuapua; te'ta ki ikicha tiamerache, kaawerumache inataka mochtitopuapua; ka'te suwepori tiame inataka mochtitomiapua; te'ta peenia tiameche inataka mochtitopuapua; eemea tiameo, kaawe wichiamechiche inatapuapua; aata kaawe iintokameo, kaaweruma iintorioche chaachapapuapua.

9 Eemea no'o aamo masiteriache, nokisipuapua, yooma aamo no'o ihsia tetewariache yooraka, yooma aamoo no'o cheeria inamuria. Wa'a aamo te'teriane enesoo, Apoe Riosi aamo te'ta ta'iria yasiwa ki'yameraa, aamo ahjama yasitomeripua.

Paoro Iiripo tiopachi mochtikame ku'iria

10 Neeea no'o Paamirachio tísia peenia e'ramenia, aamoo eenechi noochi inatepariopa. Neeea ki no'o natakepatiaméko cheeka chiiamenia,

kaawechupena eemea noochi inatepariopa, no'oo, ku'iwa uhjurekaopua, ki ehpesi o'inia wa'a e'raka mochitoaiopua, nape ka'chi iika no'o ku'ime tiipao, ki no'o ku'iriameo.

¹¹ Nape eemea, ka'chi erakopuapua ahkasi ehpe no'o ku'ikaio, nane'riame neeea aamoo, ka'chi ikime e'rapa wa'a te'tererioo.

¹² Neeea penipakamepua, kihta iinueka yasitowao, paarasateka yasioawaaiopua. Yooma a'chitiaoi no'o ye'kakamenia ohjoewao: posakame yasiwao, chorowaka yasiwaoi, u'matoame soparame iinueka yasitowaoi, tesiwa teereka yasitowameoi, itapiti no'o nakiwiaio.

¹³ Ihtaoi kaawe anachamenia Riosie Weratiame utewarioe, puupua yooma ihta no'o nakiwia kiasiao, no'o ahjaka weritomichioo.

¹⁴ Nape wa'a no'o tiioio, tisia kaawe noonowikame eemea no'o ku'ikao, no'oo te'ta kihta no'o iinuekoio, no'o uhjurakaopua aamo no'o tesiwiao.

¹⁵ Neeea aamo Iiripo mochikameo, nane'riamenia eemeche no'o ku'iriamekopua, Maseronia o'inia no'o machenoiopua, wahjachi mochiwachiami no'o nayewatumia simirioio, i'ka Riosichi simiyame kaaweruma tuuyewario. Waikami taawechio ki'tiainia aaata tiopae ku'iniameo.

¹⁶ Tesaronika no'o kahtioio tiameo, kiisi no'o toakame eemea no'oo ku'ipakao, weesa no'o u'yepakame eemea no'o ku'iwao, ihtaoieo no'o nakiya.

¹⁷ Neeea ki no'okamera te'ta kaawe ku'ijeramepua, neeea Riosieo, ohso kaawe aamokamera te'ta kaawe ku'ijeramepua, i'ka no'owichio tisia kaawe noonowiriaopua.

¹⁸ Ehpe aamo no'o uhjureriaeo, soparame iinuemenia no'o Riosi tehkiwachi teetomio. Puuu eemea no'o uhjureriaa Riosiwichioo, tisia peenia tiame puua, itapiti peenijua e'onichitia.

¹⁹ Puuu wa'api Riosi no'o neesetoamea, ahpo te'ta paarasarichi ma'chipaka aamo ku'isimeripua, yooma ihtaoi aamo nakiwiasichioopua, napati taamoo, Eesusi Riosie Weratiamechi paparaka mochitoameo.

²⁰ Pukaepa teemea yoomahka, te'ta kaawe nayewametepua Riosio, te'pa taamo Noono tewekachi kahtameo, ahkasi ki wahjamesi tiameo.

Iyojura kajuyachi teepotari

²¹ Teepotemitia eemea, yooma pu'ka Riosie Weratiame Eesusichi, paparaka mochitoame. I'wa no'o Riosichi poponiwachitia pipiniwachitia mochitoameapua tiamea, aamo teepotenapua tiameo.

²² Wa'achitia aamo teepotenapua tiameo, wahjachi i'wa Rooma mochiwachi mochikame, wa'achitia Eesusi Riosie Weratiamechi paparame, ookapi puua, i'wa Rooma yawichikarichi tekipanamea, aamo teepotenapua tiame.

²³ Neeea nooeo, Apoe taamo Paamira Eesusi Riosie Weratiameo, te'ta kaaweruma amochi teerejeraninia. I'wasi ihji no'o naawesari iyotiaa. Kaawe erakoka mochitomia.

Paoro Koorosa Iyotepawa

Teepotari

¹ Kúira Koorosa tiopachi mochikame. Nee Paoroa, Riosi e'rarichi Eesusi Riosie Weratiamee weratiameepua, Eesusi wa'api taamowichio iintoria nayewamichio. Pukaepa i'ka iyojura iyotesa aamo uhjurenania, no'o Riosichi pooniwa Timoteo ahjama,

² yooma aamo Koorosa mochikameo, Riosie Weratiamechi te'te iyorika mochikameo, yooma wa'a Riosichi piipakameopua poponiwa pipiniwaoopua tiame. Teemea yooma aamooopua tiameo, Riosi taamo Noonoopua, tisia kaawe teeretojeranipua amochio, iika yachapari kiamichiopua, ta'iria aamo mochiwari kiamichiopua tiame.

Paoro Riosichi nayewa, Eesusichi paparamewichio cheriwema ki'yaka

³ Senepi aamo kaawerumawichio itayaiopua Riosichio, cheriwema ki'yame teemea taamo Riosio, Riosie Weratiame Noonoroa,

⁴ aamo wa'a Koorosa mochikameo, tisia aamo paparame inamuamekapa, Riosie Weratiamechi Eesusichio. Teemea tiameo cheriwema ki'yamepua Riosio, aamoo tisia nakika mochitoamekopao, Riosichi ahpo ijinuwaka mochitoameopua wa'ao.

⁵ Wa'a te'teretoame eemea, te'pa tewekachi nuutewa inataka mochitoamekapa, aamowichio enemerikopua, Riosie aamo kiapuameopua nuutewao. Eemea pu'ka nuutewa puuyeka mochitoamepua, pukeri aamo o'ineriachisi Riosi pichiwari tuuyewarichi paparakapao, i'ka Riosi Taanarachi simiyame, aamo tatakoria newipari aamo nayewaretiachi.

⁶ Ihji wa'api pichiwari kaaweruma tuuyewari amochi tuuyetiamea, ahkasi yomatiam wehjoarichi mehtakamepua, epeche epecheche muuwepari teetoka, Eesusi Riosie Weratiamechi paparasiam eo. Wa'achitia ikiyame eemeai wa'a aamo mochikachio, Riosi pichiwari tuuyewarichi inamukapao, epeche epecheche muuwepaka Eesusichi paparasiam eo, nane'rekapa eemea Riosio, ki nu'uti aamo nakiyai teereriopa, aamo tatakoria cheriwemio erapariopa tiameo.

⁷ I'ka tuuyewari aamo u'yetokamea, Epajarasi iintokamepua, puuu taamo ahjama tekipanakame, taamoe tisia nakiya. Puuaa aamo mochikachi kahtiaio, kiisi se'wika aamo masitekamepua, Riosie Weratiamechi simiyameo.

⁸ Apoe i'wa enasaopua, yooma taamo tuuyekamepua, aachin teeka aamo mochikao, tisia kaawe aamo nakika mochika.

⁹ Pu'ka taamo nane'retewa u'yepatiachisi wa'anao, ki toayame teemea Riosichi itaka aamowichio, Riosio ahpo Riosiwario, ahpo e'ra aamo nane'retemichiopua, yooma ihta pahfewari machiwari aamo kiamichiopua, apochi simiyameo.

¹⁰ Wa'a tiame amochi iintosoopua Riosio, Riosi nakiyachitia mochitoame enemapua; wa'a nokisikame eemea tiameo, kaaweruma taakeri noonowikame enemapua, Riosi kaawe eratewakamera, yooma ihta machipakamekapua Riosichi simiyameo.

11 Teemea Riosio itaniamepua tiameo, ahpo te'ta peenia tiame ute-warioe, aamo utewatesimichiopua, aamoo pu'sereka te'teretomichiopua, anachasika aamo a'chikoi tiame ikiyaiopua.

12 Teemea taamo Noonoo tewekachi kahtiamero, cheriwema ki'yamepua pu'kao, pu'ka itapiti aamowichio katewiamekopua tiame itapiti nuutewao, ahpo ahjama te'ta kaaweruma mochiwarichi mochipuame, te'ta tajayame piiparichi mochiwarichi.

13 Riosia taamo tukapachi mochikoi tatakorikao, taamo puuyanakamepua, ahpo Taana te'ta nakiya ye'karirachi enepatekamepua,

14 ahpo Taanao taamo pejana mukuriopa taamo tatakoriria cheri-wepuawichio, Riosia te'ta ahsieme taamo piipatekamepua.

Ihtanako Riosie Weratiamea, Riosi tiarichi

15 Riosie Weratiamea, tewekachi taamo Noonokaitepua ki pusie tetei-wame. Puuu tewekachi taamo Noonoo, i'ka wehjoarichi eenakamepua, ahpo Taanachitia naawaka. Pukaepa Riosie Weratiamea, ke'chu naay-achisi o'inia ahjaka yasitoame tuuyamepua.

16 Wa'a tiachiopa yooma ihta tewekachi iintuameopua weechi iin-tuameopua tiameo, apoe Riosie Weratiame iintoriakaitepua enepatekao, Riosie Weratiameo apoe taamo Noonoo tewekachi kahtiamekai tiamekapa, apoe taamo Noonoo ki pusie teteiwame. Apoe wa'api iintokamekaitepua tiameo, yooma ihta teteiwame, yooma ihta ki teteiwame tiameo, yooma ihta ye'kariwaoi, yooma ihta ya'yawichiwaoi, yooma ihta pa'pamiratuwaoio, yooma pu'kao ahpowichio enejameo.

17 Ihji Riosi Taanara Eesusi tewaniamea, ke'chu kihta ki'tioi ki tetewiti-ame ahpo Noonochi yasitoniamekaitepua, Apoe ihsikamepua yooma ihta itapiti iintuame enepatekao, puuu tiameo yooma ahpo enepateriao, kiisi ikicha iintokamepua kaawerumachio, yooma ahpo enepateriao te'ta kaawerumachiche teretomichiopua.

18 Puuu Eesusi wa'apiapua, yooma apochi paparaka pirenatukameo, ahpo kiisi pusie weerewa tetewiniameka, tiame te'teriane tetewamepua, Apoeo pukachio, mo'oraka teetowachitia tetewiniam. Puuu Eesusi ki pusie weerewarachi pirenatutiam, Riosi tioparakaitepua, ki pusie tetewiniamera. Apoe Eesusia tiameo, apoekamera ihsiamepua mukukai eenechi ahjaniameo, ki'tiamepua aaataai wa'asi wa'a tiamea, pukaepa puuu Eesusia, yomatiam ihtaioi ahpo enepateria, te'ta aampa tiamepua.

19 Riosia ahpo te'ta kaawe e'rachi, yomatiam ahpo Riosichitia tiiao, ahpo Taana Eesusichi yasipakamepua.

20 Riosia tiameo yomatiam ahpo tewekachi iinuekaopua, weechi iinuekaopua tiame, ahpo Taanachi taamo ahsieme piipatenarekamepua, taamo ahsieme cho'wekaopua taamo tatakoririao, taamoo te'ta kaawe te'teremichiopua apochio. Wa'a tiame iintore Riosia ahpo Taana taamowichio iintoriaeo, taamo tatakoria Riosie kokosapuame, pejanaka kurusichi mukuriaeo.

21 Eemea pukerio, seesenuka te'tereriaipua Riosichio seepurawarachitia, itapiti ki ka'karuma yooraka ohjoekapao.

22 Nape ehpeo Riosia, ahpo Taanara aamowichio ahpo weerewachi aiwariaeo, aamoo kaawe te'terepaterepua Riosichio. Wa'a iintokame Riosi Taanaraa amochio, ka'karuma aamo ne'netenariapapua ahpo Noonochio, kihta a'chi tiameopua ohchopario, te'ta piipakame, aaataeoi kihta aamo chaanepo tiameopua.

23 Nape ahpo Noonochio, wa'a tiame aamo tetewitepuamewichioopua Eesusieo, kiisi se'wika Eesusichi paparaniame nakiyamepua, kiisi toaka

yasitomeripua Riosi ka'karuma aamo tuuyewari nayewetiameopua, itapiti Riosie aamo kiapo tuuriache inataka yasitomerimua. Puuu wa'a tiame Riosi cheeriaa, yomatiamé wehjoarichi nayewatupo tuutiamepua, Riosi Taanara Eesusieo. Nee Paoroa tiameo, pu'ka nayewatuka ku'ika yasitoamenia.

Paoroe Riosi tioparawichio tekipanawa, ki pusie teteiwame

²⁴ Nee Paoroa, ahkaoi aamo mochiwachiami Eesusichi simiyame nayewatuka aiwakamekaio, a'chitiao aiwaka yasitoainia, ta'iria itipiame neea, puuu Eesusi i'wa weeechi oiyame enesaapua pehjo nayewatukao, i'ka no'o aiwa nayewatuka aiwamii puuu, pu'ka aiwari aiwameri teereria, aiwatoka aiwame neea, Eesusichi simiyameo. Pu'ka yooraka aiwaka yasitoame neea, Riosi tioparawichio tekipanaka, pu'kao ki pusie teteiwame, Eesusi weerewara tewaniame.

²⁵ Nee pu'ka Eesusi weerewarachi te'teriamo, te'ta ma'chiamé simiyame masitemichio weratiamenia, Eesusichi simiyameo.

²⁶ I'ka Eesusichi simiyame Riosia, ehkoriami o'inia noriwi teeweriaipua pehjo, nape ehpe waanamio Riosia ahpo ijinuwa enepatesiao, ma'chiame tuuyesiamé pu'kao.

²⁷ Riosia wa'a iintoamepua yooma ahpo piipateria ijinuwachio, te'ta nane'reka mochtomichio pu'ka te'ta peenia tiame yooma ihta Eesusichi tiameopua, pu'ka taamo Noono Riosio yomatiamé ti'tijoeriwichioopua ahpo tiia ma'chitameo, isaeri ti'tijoeripua ki isaeri ti'tijoeripua tiame. Puuu Riosi ma'chitaa ihjipua: Eesusi Riosie Weratiame amochi yasitoamepua ahpo Riosiwarioe, pu'ka tisia peeniatiamé ahpo mochiwarichi mochipuame, aamo inatapatesiamé pu'ka. Ihjipua te'ta taamo Noonoo, te'ta ahpo pichiwataa.

²⁸ Teemea, yooma Riosi na'nayewaturaa, i'ka Riosie Weratiamechi simiyame nayewatusiamé pu'ka ti'tjoerio, ahkaoi mochiwachiami tuuyesikao, kiisi wehchi ipaka tetewimichio pu'ka tewekachi kahtiamé taamo Noono taamo masitiao. Teemea i'kao, te'ta peenewari machiwarichi teetoka masitiamé teemea, pu'ka taamo masitiao tisia kaawe pahtepuwichio pu'ka, yooma ihta Eesusichi simiyameo. Teeme pu'ka wa'a tiame masitekao, tisia kaawe te'teremichio Riosie Weratiamechio.

²⁹ Pu'kawichio neea utewaeme tekipanamenia Riosie Weratiamechio, yomatiamé te'ta utewarie no'o teeretioa.

2

¹ Nee no'oo aamo nane'reka mochtoteraninia, aachin teeka tisia utewaeme tekpanakamekopua wa'a kahtiao, aamo Koorosa mochikamewichio, yooma wa'a Raoriséa mochikamewichio pu'ka tiameo, yooma wahjachi no'o oiyachiamio ki no'o tetewamewichio pu'ka tiameo.

² Wa'a tiame tekpaname neea, yooma aamowichio, aamo iikachi oisa erapamichio pu'ka, napati eeme aamo kaawe nakika mochtoka. Wa'a teetoamenia tiameo, epeche ahsieme aamo pahtiamé enepamichio pu'ka, pu'ka Riosi ki ehpesi o'inia noriwi teerieriamé pu'ka pehjo, pu'kao yooma Apoe Riosie Weratiamechi simiyameo.

³ Ikachi simiyame te'ta nane'reka mochtosaa eeme, te'ta pahtewari paarasatiamé enemeripua, te'ta peenewari machiwarie nokisika.

⁴ Nee i'ka aamo chaaniamenia, i'ka wa'a aamo teeresoo, aataai peenia cheeka aamo wiwkuenarioio, ka'chi iika aamo wiwkuepuawichio pu'ka.

⁵ Nee, ki nooe wa'a kahtiania, aamo ahjama wa'a kahtiatenia no'o inatarieo. Peenia e'rame neea Riosi nakiyachitia te'tereto tuopa, te'ta

pewatiame mochito tuuopa Riosie Weratiamechio, pukachi ahjachi te'ta paparameko tuuopa.

Weemera teerewa mochipuame Riosie Weratiamechi

6 Wa'apitia pukeri o'inia aamo Riosie Weratiamechi paparariachitia, Apoe Eesusi aamo Paamira uuriachitia, pu'kache e'weka mochitopuapua, pukachiche ahjachi aparatoka.

7 Pukachio eemea teeresi naawaeka mochitopuapua, pewatiame naawaeka Eesusichi aamo paparario, Apoe Eesusi te'ta aamo masitere-tiachitia. Eemea aamo Noono tewekachi Riosio, cheriwema ki'yakache mochitopuapua, apoe iintoriopua aamowichio tísia kaawe iintokao, ahpo Taana Eesusichi iintokaopua.

8 Ka'te aamo toimitia aaata aamo ko'komichioo, aaata aamo ki pichi-waka nayewesoopua Eesusichi simiyameeo, aamo wihkueka nayewenare-soopua. Puuuu oowera i'ka weechi ti'tijoeri nokiwameche inatamepua, ki ehpesi o'inia wa'a nokiwame. Puuu chaachapaa rooroikame masitewa puuu, kiisi Riosie Weratiame masitia, uuka chaachapame.

9 Puuu aaata wa'a chaachapaka aamo wihkuenariamea, ki nane'rekamepua ihji Riosie Weratiame weechi oikameo, pukachi weerewachi yasitoriamekopua, te'ta tisiwari Riosi tiarirao.

10 Eemea te'ta Riosie Weratiamechi te'terriapao, amochi teerepuame eemea Riosie nehpuari ku'iwario, ka'chi iika aamo wihkuepuawichioopua. Puuu Apoe Riosie Weratiamea, puuu wa'api tisiwarikai tiiaepua, yomatiamé ihta ki ka'karuma tiariopua, aampa te'ta utewari tíaamepua, yomatiamé ki ka'karuma nokiwari noonoraopua, ahpotere tiamepua pu'kao, yomatiamé aampa tiamepua yomatiamé pu'ka utewarira tiarirao.

11 Eemea Riosie Weratiameeo, iikachikamera tehpuatiamepua, yooma ihta amochi ki ka'karuma te'tereriaio, ki ma'chikamera weerewachi siichitepuwekoo.

12 Eemea paatoniao, Riosie Weratiame ahjama mukukameka ijkikamepua, ahjama wetemajitiamechitia; wa'a tiachio, neerochi o'inia puuyapao, eenechi ahjakameka ijkikamepua weemera ahjarichi, Eesusi ahjameo. Wa'a ijkikame aamo tetewame Riosia, Riosi te'ta utewarirachi paparakamekapa, ahpo Taana oijenateriae, te'ta ahpo utewarirae.

13 Eemea pukerio, poanachi te'tereriaipua Riosichio, aaata wahjipakamechitia Riosie tetewiwachio, aamo iikachio pehjo eemea, ki Riosie tehpu-niaopua pehjo aamo tatakoririao. Nape ehpeo eemea, yooma tehpu-niamekapaopua ki kaawe aamo te'tereriaio, weemera ahjari kiatiamepua, yomatiamé aamo cheriwekekaopua aamo ki kaawe noonowiriao.

14 Riosia yooma ihta ahpo nuurari taamo wenejiao, yooma wa'asi werapakamepua pu'kao, taamo tatakoriria wenejiwa wikireriaopua, kurusichi raositopakapua pu'kao, ahpo Taana Eesusi mukiwarieo, ahsieme kajuka netetepakao.

15 Riosie Weratiamea yomatiamé tamochi ki ka'karuma chaachapaka wenejitiameo, ahsieme kihta nateyame enepaterepua pu'kao, yooma ti'tijoeri tetewachi kurusichi meritiameo. Wa'a iintoka Apoe Riosi Taanaraa, pu'ka Satanasi ku'kuiwari taamo na'areka Riosichi wenejika mochitokameopua, tisia suuwe erapatemekapua pu'kao, te'ta newitoka chapisa pe'pereso i'tokaopua, yooma ti'tijoeri tetewáchi suuwe erapateka newitokamechitia.

Ki i'ka wehjoarichi inataka mochitoamechitia inataniame

¹⁶ Pukaepa eemea i'ka wehjoarichi mochikaiopua pehjo, ka'te aamo toa wenejimichio, aaata i'ka wehjoarichi iyoriniame nokayameeo, i'ka eee tiame iyoriniamechitia: ihta kooame iyoriniameoi, ihta itapiti iijirewa iyoriniame, ihta yoorewa teeweniameoipua pahkochio, meecha weemerachi simiyame iyoriniameoi, Riosi resipuniame taawechi iyoriniameoi.

¹⁷ Yooma puuu itapiti iyoriniamea, kihta nateyamepua Riosichi ka'karuma te'terepuawichio, se'wi iyoriwakapapua. Te'ta Riosiwichio iyoriniame nateyameraa, ihjipua: Riosi ahpo Taana Weerariakamera iyoriniame.

¹⁸ Ka'te aamo toa aamo wenejimichio, Riosi tewekachi ku'kuiwari tisia yoorewari te'terewameepua, aaata ahpo tisia tesiwa te'terame, e'retiameeopua. Pu'ka wa'a tiame nokiwa inatamea, apoe wa'api ahpo oisataka chaachapamepua, ahpokamera tisia machiyameko erakoka. Yooma puuu wa'a ahpo oisataka masitiamea, kihta Riosi pichiwari tiamepua, teesaoui ki Riosi inatá, oowera weeechi ti'tijerichitia inatamepua.

¹⁹ Puuu ki nakiyamepua Riosie Weratiameo, ahpo mo'orachitia teetomichioopua, puuu kihta Eesusi weerewara itapitira enepanariamekapua, te'ta taamo Noono tewekachi kahtiam e'rariachitiaopua, ahpo Taanakamera mo'orachitia teetomichioopua, ahpo Taana weerewachi ki pusie teteiwamechiopu.

²⁰ Nape eemea, Riosie Weratiame ahjama mukukameka ijikamepua, ki i'ka wehjoarichi mochikamechitia inatamiapapua wa'asi. Nape wa'a ijikamekaai eemea, ¿achini iikai eemea wa'api te'teretoamepua eenechio, ke'chu aamo Eesusichi paparoi te'tereriachitia, aamo ki ka'karuma yooraria yooraka mochitoo? ¿Achini iikai i'ka wehjoarichi nokiwame yoorewatere mochitonariame eemea, i'ka eee tiame nuurari yachatiamechitia:

²¹ "Ka'te ihchepa pukachio, ka'te ko'ka pu'kao, ka'te ahjae ihsi pu'kao?"

²² Yooma puuu nuurari ka'tetaniamea, i'ka wehjoarichi mochikameche nuurari iyoriniame puuu, puuu Riosichi kaawe te'terepuawichio, kihta nateyame puuu. Puuu i'ka wehjoarichi nuurari yachatiame wa'inewa iyoriniamea, kajumiite puuu wa'asi, taamo tewekachi Riosi ahjama mochapatetiopaopua.

²³ Puuu i'ka wehjoarichi itapiti iyoriwa nokayamea, tisia Riosichi iyoriameka nokayamepua, tisia ahpo weerewachi kokosa yooramekapapua, te'ta Riosichi iyoriame ahpo eratekaopua ti'tijerio. Nape puuu weerewachi ahpo kokosaniamea, kiisi taamo ku'yamepua ki ka'karuma nokipuawichio, itapiti ki ka'karuma nokiwa weemuniameeopua.

3

¹ Eemea Riosie Weratiamechi paparakapaopua, weemera ahjarichi oijenakameka ikamepua Eesusi Riosie Weratiame ahjamao, Eesusi mukukoi eenechi oijenatetioiopua. Pukaepa eemea wa'a ijikamekapao, aamo tewekachi mochikameka erakópuapua wa'asi, Riosie Weratiame yawichituchi ahjama mochikameka erakoka, Eesusi ahpo Noono yawichiturachi kahtiachi, ahjamina ahjama ya'yawichituka.

² Pu'kache epeche te'ta nateyamechi inataka mochitopuapua, tewekachi mochipuameche, ki i'ka weeechi aamo mochikamechitia erakoka.

³ Eemea ehpeo, i'ka wehjoarichi iintuame aamo ki ka'karuma weemuka mochitoriao, mukukameka ikikame puuuapa amochio, weemera ahjarikamera uukamekapa eemea, Riosie aamo kiatiamekamera, Riosie Weratiamechi paparakamekapua.

⁴ Riosie Weratiamea pu'ka weemera ahjari taamo ki'yakamepua, pukae taamo ahpo tísia peeniatiame mochiwarichi mochime te'teriatime enemichio, eenechi enasaopua taamo apechunamiao, ahpo ahjama mochiwamiachio.

Ke'chu Eesusichi paparai te'teretiatime; Eesusichi paparaka te'teretoniatime tiame

⁵ Pukaepa eemea i'wa wehjoarichi mochikaio, yooma toipua-pua wa'asio, mukukamechitia tetewipua-pua pu'kao, yooma pu'ka ki Eesusichi paparaniame nokiameopua, i'ka eee tiaméchitia: ihtaoti suwepori nokiame, ki ka'karuma ikotuwa nokiame, aaata iinuekopao wa'achi teerenarewa, ihtaoti itapitichi riosiwataniameoi.

⁶ Yooma aaata i'kaka tiame ki kaawe nokayamea, Riosie nekarewae kokosapuamepua, kiisi e'weka mochitoamekapapua, tewekachi kahtiamopua Riosio.

⁷ Eemeai wa'achi nokaka mochiariaipua, ke'chu taamo Paamira Eesusichi paparaio.

⁸ Nape ehpeo eemea, ki oosa wa'a nokaka mochiopua, i'ka eee nokiamechitia: aaata tísia nekakapa merinarewa, aaata na'ara yorapuaichio na'ara ihsiwa, na'ara chaachapawa aaata na'arepuawichio, iinyatiame suwepori nayewaniame.

⁹ Ehpeo eemea ka'te aamo ahpo wistuka mochiomitiapua, yooma toakamekapa eemeapao, aamo ki ka'karuma nokariaopa, ke'chu Riosie Weratiamechi aamo paparai nokariameo.

¹⁰ Ehpeo eemea Riosio, weemera ti'tijoe enepakamepua, ooweru tiameo, wa'achitia. Amochio eemea senepi epecheche teetopamepua yooma ihta Riosichi simiyame machiwari, Riosie tiameka teerepakamekapua amochio, weemera te'terewachio.

¹¹ Wa'a tiame iintokame Riosia aaataoti tamochio, yooma Eesusichi paparamechio, pe'yachi ki i'isaeri ti'tijoeikoio, pe'yachio siichitepuwatiamekooi ki siichitepuwatiamekooipua, pe'yachio aaata Siintiani weechi ti'tijoeikooi, pe'yachi simaroni ti'tijoeikooipua, pe'yachi teekoemekooi ki teekoemekooipua. Te'ta nateyameraa, Eesusi Riosie Weratiame yomatime wehjoarichi mochiame iintoriakamerawichio puuuu; puuuu yooma aaata ti'tijoeichi apochi paparakamechio, pukachi yasitonariame eneriame puuuu, ahpo Riosiwario.

¹² Riosia aaata ahpo Taana Eesusichi paparakameo, ahpo ijinuwa iintapakamepua, tísia nakiamekapapua aamoo. Pukaepa eemea amochio, ka'karumache tiame tetewitopua, eee tiamechitia: aamo ahpo tesiwe erakoniame, kaawe e'ra ihkokeniame, kihta aamo weruma uuniame teerewa, ki e'raka cheeka nayewaniame, ki aaata nahsinepaniame.

¹³ Aamo ahpo anachiame enepuapua; aaatae aamo wenejitiaeo, cheriwepuapua pu'kao. Eemea taamo Paamira Eesusi aamo cheriwariachitia, wa'achitia aamo ahpo cheriweka mochiopua.

¹⁴ Te'ta nateyameraa amochio, te'ta kaawe aamo nakika mochiomierapua. Te'ta aamo nakika mochiomiasa eemea, te'ta kaawe nokaka mochiomeri eemea amochio, taamo nakika mochiomiamekopapua, taamo piiripi pirenaturi iintapakamepua, Riosie Weratiame weerewarachiopua, Riosie Weratiame weerewara ki pusie teteiwamechio.

¹⁵ Ta'iria mochiopua aamo iikachio, kaawe aamo te'terio erakokaopua, taamo Noono tewekachi kahtiamechio, pu'kawichio apochi aamo paajutekame Riosia, piiripichitia enepamichio, ahpo Taana

Eesusi weerewachio, ahpo Taana Eesusi weerewara ki pusie teteiwamechio. Riosi amochi iintorio, kaawe e'rekache mochtitopuapua, eepi cheriwema ki'yakache, aamo ahpooiopua tiameo, cheriwema kiapuapua aaataei aamo kaawe yoratio.

¹⁶ Eemea amochio, amochi pochikameche te'terepuapua Riosie Weratiamee aamo masiteretiao. Aamo nanapawiachi napawisaapua Riosi iyorimiao, Riosie Weratiame te'ta machiwari masiteriachiche teetowa masitepuapua. Ahkaoi aamo nanapawichiamio, ihtaai Riosi nayewame wikatapuapua, yoomahka pirena kaawe chaachapaniame Riosio, pirena aamo iikachi kaawe erakoka, cheriwema ki'yaka Riosio.

¹⁷ Ihtaai aamo chaachapaopua, ihtaai aamo nokayaoipua tiameo, aamo Paamira Eesusichi te'ta aamo te'teria inataka nokisipuapua, ahkaoi aamo nokisichiamio. Ka'te natakepamitia eemea tiameo, aamo cheriwema kiamia Riosichio, Eesusi te'ta kaawe iintoriawichio aamowichio.

Ta'pechi mochikamewichio tuuyewari

¹⁸ Eeme kukunara ujupiraa, aamo kukunawa neesetowatere te'teretopuapua. Wa'a te'tereka mochtiojereniame Eesusi Apoe Paamiraa, ooweru apochi paparamoopua.

¹⁹ Eeme ujupira kukunaraai, kaawe nakika mochtitopuapua aamo uupio. Ka'te e'raka ihsiwa ihsimitiapua aamo uupichio.

²⁰ Eeme kukuchiwaraa, ka'te toaka mochimitiapua aamo yayawa e'wewao, wa'a aamo te'terejeramekopua Apoe aamo Paamira Eesusia.

²¹ Eeme yayawaai, ka'te ki taisa erapatemitiapua aamo tatanao, tisia nekaweka tuuyewaeopua pu'kao, utewaeme e'raka yoorawa chaanewaeo.

²² Eeme ahpo teeko seekaraka teeka mochtioameai, kaawe e'waka mochtitopuapua aamo teekoo. Nape pichiwari e'waka mochtitopuapua pu'kao, taamo Paamira Eesusio aamo kaawe nokayame e'remichio aamo wa'a te'teretopaopua. Eemea wa'a te'teremeriopua, ki aamo teekoe tetewiniapua.

²³ Yooma eeme Eesusichi paparamea, yooma ihta aamo yoorapua tiameo, kaawe e'raka kaawe yorapuapua, aamo Paamira Eesusiwichio, kaawe e'raka yorakiamechitia.

²⁴ Wa'a erakoka mochtitomete eemea, aamoo Riosio itapiti aamowichio nuutia kiamerikopapua. Pukaepa yooma ihta aaatawichio aamo yooraiopua, Eesusi Riosie Weratiamewichio yoraniameko erakopuapua, puu Eesusikamerakopua te'ta aamo Teekora.

²⁵ Nape aaata ki kaawe nokakamea, ahpo ki kaawe nokariawichio, kokosari aiwatepuamepua Riosieo, ki aaata epeche weruma tiame tete-wamekopua.

4

¹ Eeme tetekoraai, kaawe uuka mochtitopuapua aamo seekarewachitia mochtitiao. Ka'karuma eenepuapua pu'ka ahjamao, kaawe e'erakoka kiau-puapua pu'kao, yooma itapitio ihtaai nakiyao, nane'reka mochtioamekapa eemea, te'ta aamo Teekoo, te'pa tewekachi kahtiamekoopua.

² Eeme Eesusichi paparamea, senepitia Riosi nayeweka mochtitopuapua. Ihtawichioi nayewiaopua Riosio, aamo e'ra nayewepuapua pu'kao, ki ni'oka nayewepuapua Riosio. Riosio eemea, ka'te natakepamitia aamo cheriwema kiamiao.

³ Riosio itanepuapua taamowichio, kaaweruma tiame tamochi teetomichio, wahjachi mochiwachiami taamo masitemichio, ahpo kaaweruma tuuyewari taamo ki'yaria taamo nayewatumichio. Ihji

Riosi Taanarachi simiyame no'o nayewatuaa, Riosi noriwi teereriapua, ehpiamio taamoo, yomachiami mochiwachiami ma'chitapuawichiapua. Neea pukachi simiyame nayewatuamekapao, i'wa peereso yachatiamenia.

⁴ Riosichio no'o ku'iwa itaka mochtupupua tiameo, no'o ahpo kaaweruma tuuyewario, ma'chiamie no'o masitemichiapua, ahkai mochiwachiami no'o masitesichio, yooma ihta Riosie Weratiamechi simiyame no'o nayewatuachiapua, te'ta Riosi no'o yorajerachitapua.

⁵ Eemea Riosie Weratiamechi simiyame masitaiopua, aaata ki Eesusichi paparakepua pehio, kaawe peeneka nayewepuapua pu'kao, kaawe e'reweka teeka masiteka, kihta kokosa erapuaichiapua aaatachio, aaata masiteme tiioo, ka'te wa'atia u'matotemitiapua.

⁶ Muua aaata nayewiaio, kaawe e'raka nayewepuapua pu'kao, kaawe e'raka itipimichiapua pu'kao; itapiti aamo iinatukesoo, peeneka nehjiapua pu'kao.

Kajurachi teepotari

⁷ Wa'a aamo uhjurenane aaata tijoe Tikiko tewaniame, apoe aamo tuuyemichiapua te'ta achini teeka taamo mochika i'wao, aachin teeka taamo simitia Riosichi tehkio. Puua Riosi tehkiwachio, tisia kaawe taamo ku'ikamepua, pukaepa teemea pu'kao Riosichio, taamo poonichitia tewamepua.

⁸ I'ka Tikiko wa'a aamo uhjurekania aamo tuuyemichioo, aachin teereka taamo mochikao, aamo taamo nane'resaapa wa'ao, kaawe erakomichiapua.

⁹ Wa'a uhjuramenia tiame Tikiko ahjamao, Oonesimo tewaniame. Puua, wa'a aamo mochiwachi ohjoemepua, taamoo pu'kao, Riosichi poonichitia tetewa, puu ooka chaachapamapua aachin teeka taamo mochikaopua i'wao.

¹⁰ Arihtako tewaniameai no'o ahjama peereso kahtiamie, aamo teepotenapua tiame. Marako tewaniame tiameai, aamo teepotenapua, puua Wenawe pa'chira taanara. Nane'riame eemeapa aachin teeka no'o tetewamekopua Marakoo; wa'amahka aamo mochikachi enasoopua piie taawechiami ahkai, kaawe uuka tetewipuapua pu'kao.

¹¹ Eesui Uhto teewataniameai, aamo teepotenapua tiame. Ihjichepua paika i'isaeri Eesusichi paparakepua, no'o ahjama tekipanamea Riosiwichioo, ti'tijoeri paajutekao Riosi ye'karichi e'enamichioo. Ihji paikaa, no'o tisia yuuwesioio, no'o kaawe erapateka mochtokamepua.

¹² Aamo teepotena tiame Epajarasi tewaniame, aamo ohjoekachi o'inia eenakame tiame. Ihjai Eesui Riosie Weratiamewichioo, tisia tekipanaka yasitoamepua. Ihja aamowichioo, tisia itaka yasitoamepua Riosichio, aamopua Riosichio, epeche kaawe te'teretoka mochtomichiapua, yooma ihta Riosi te'ta nakiyachitia, yooma wahjachi aamo yorakeka mochtowachio.

¹³ Epajarasio nooe wa'api tetewakamepua pu'kao, tisia utewaeme tekipanaka yasitokamekopua aamowichioo, Raoriséa mochikamewichioopua tiameo, Eerapori mochikamewichioopua wa'achi.

¹⁴ Ruuka merikoai tisia kaawe nakiwamea, piirechi tijoe Reema tewaniameapua tiame, na'pahka aamo teepotenapua wa'achi, yooma aamoo.

¹⁵ Eemea no'o teepotekemitiapua, Riosichi poponiwa pipiniwa tiame Raoriséa tiopachi nanapwame. Niinja tewaniame oowitiameopua, no'o teepotekepuapua tiame wa'achitia, yooma Riosichi paparame, ahpo ta'perachi naanapawitiame.

¹⁶ Eemea yooma i'ka iyojura chiia iyonaka nane'resaopua, Raoriséa tiopachi mochikame i'yetopuapua i'kao, Raoriséa tiopachi mochikame iyonamichiopua tiameo, i'ka no'o iyojuraa. Wa'a i'yetosapa i'ka no'o iyojuraa, Raoriséa no'o uhjureria iyojura Koorosa tiopachi upapuapua, wa'a Koorosa tiopachi iyonapuawichiopua tiameo.

¹⁷ Aakipo tewaniameo chaanepuapua eee chanikao: “Ahseparika kaawe teetopuapua, aamo Paamira Eesusi ki'yaria tehkichio, ahpowichio aamo yoramichio ki'yariachio.”

¹⁸ Nee Paoroa, nooe sekae iyoteka chiiamenia i'ka no'o aamo chaaniao: Ka'te no'o natakepamitia eemea Riosichi itamiao, no'o i'wa peereso kahtioio, kaawe no'o neesetoka yasitomichioo. Neeea i'ka aamowichio iyotewachiopua wa'asio, taamo Noono tewekachi kahtiameo, aamo tisia kaawe ikiniame ikijeraninia. Wa'a ikisaa kaawe enemapua. Cheriwema wa'asi.

Paoroe Seenepi Simiyame Tesaronika Iyojurewa

Teepotari

1 Kúira Tesaronika tiopachi mochikame Riosichi poponiwaa, pipiniwa tiame. Ka'karuma mochikare eemea, teemea i'wao ka'karuma mochikamepua. Ka'karuma mochisaa eemea teemechitia, tísia kaawe enemiihua. Wee, i'wa aamo uhjurenane itapiti aamo no'o nayewiao. Nee Paoroa, Siriwano ahjamao Timoteo tiameo, yooma wa'a Tesaronika tiopachi mochikameo, taamo Noonochi te'tereka mochitoameo, i'ka iyosi iyotesa aamo uhjurenania, yooma wa'a tiopachio, Eesusi Riosie Weratiamechi paparaka mochitoameo. Yooma wa'a Riosi tuuyewarichi te'teretoameo, aamo iikachio neea, ta'iria mochitojeraninia, amochiopua tiameo, taamo Noonoo tewekachi kahtiameo, taamo Paamira Eesusi Riosie Weratiameopua tiameo, tísia ta'iria mochitojeraninia, aamo tísia ka'karuma neesetori, teewetokeka.

Tesaronika tiopachi mochikame, tísia Riosichi paparama

2 Teemea aamowichioo, senepi taawechi Riosi ahjama nayewaio, tísia cheriwema ki'yamepua Riosio.

3 Teemea Riosichi nayewaio ki natakame teemea, aamo tísia kaawe te'teretoapua, Eesusi Riosie Weratiame tehkiwachio, aamo iikachio tísia kaawe erakoamekapua, tísia paparamekapa eemea Eesusichio, tísia puuyetoka mochitoamekopua tiame, Eesusi tewekachi o'inia eenechi enamiaopua weechio.

4 Aamo taamo Riosichi poponiwao, taamo pipiniwaopua tiameo, nane'rena teemea Riosio, tísia aamo nakiyamekopua, aamoo tísia apochi paparariopa. Nane'riame teemea aamoo wa'a te'teritopao, ahpo ijinuwa iintapariopua Riosio.

5 Teemea aamoo, Riosi ka'karuma chiia aamo neyewiaio, te'ta pichiware Riosi chiia aamo nayewiamepua, Riosi Riosiwario tamochi yasitopa, puua ki taamoe wa'api inatariaepua. Eemea amochi e'enarioiopua, nane'riame eemeapa aachin teeka taamo amochi kaawe te'tereka mochiriopua, kaawe teeremichiopua amochio.

6 Kaawe chupena eemea taamo Riosi kaaweruma tuuyewari chaachaparia, peenia erakoka ahjachi pichikerepua, tísia aiwaka mochitoaiopua, Riosie Weratiamechi paparapao. Puuu aamo aiwaka mochitoaa, Eesusi aiwariaka tiame puua i'wa weechi oiyai nayewatukao, teemeai wa'achitia aiwaka nokisiamepua, Riosie Weratiame nayewatuaio. Nape Riosia yooma amochi aiwatoachio, wa'achi ihtoame Riosiai amochi yasitoaite ahpo Riosiwariame amochi yasitoko, yooma amochi pipiripichio.

7 Eemea wa'a te'teretoaa aiwaka anachakao, yomachiami Riosichi paparamea nane'rekamepua wa'asi, yooma Maseronia weechiami mochikame, Aakaya weechiami mochikame tiame.

8 Eemea i'ka Riosie Weratiame naawesario, eeme wa'api amochi uuriaa, yomachi i'toriame eemeapa, Maseronia weechiamio, Aakaya weechiamio, eemea, ki wa'amisiche i'tokame eemea Riosi tuuyewario, ahkasi epeche waanamisi i'tokamepua pu'kao. Pukaepa

teemea, ki nayewatumeri teemea wa'a aamo ohjoriachiopua, aamooopua wa'amioopua wa'asio, nayewaturioa wa'asi.

⁹ Puuua aamo ahpo mehkamisi i'yetoriopua i'ka Eesusi ka'karuma tuuyewario, aapoeo wa'api tisia kaawe erakoa aamo nayewamepua Tesaronika mochikameo. Puuu mehkami tuuyewari aamo i'yetoriaa, aamoo kaawe nayewamepua tiameo, taamo aamo Eesusichi simiyame i'yetoriao, tisia kaawe aamo noonowiriopua ahjachi tisia paparakao, tisia aamo Eesusichi paparapao, ahkasioi aamo itapiti ri'riosiwa ri'riosiereria ki ahjameo towariopua pu'kao, te'ta Riosi ahjamerachi paparamiapa, pu'kakamera yorakeka mochitonariapa, ki waapisi i'toka Riosi kaaweruma tuuyewario.

¹⁰ Aapoeopua tiameo amochitiao, tisia puuyeka mochitoamepua Eesusi Riosie Weratiame eenechi enamerio, wa'a tiame tuuyetiameia pukaeo. Puuu eenechi enameria, apoe Eesusi puuua apoe Riosikamera Taanara i'wa weeechi tijoetukame, Riosio pu'kao, mukukoi eenechi oijenateria, puuupua te'ta apoeo, taamo newipatiamea, Riosie tisia iinya tiame kokosariepuachio.

2

Paoro Tesaronika mochiwachi tekipanaria

¹ Eeme wa'api no'o Riosichi poponiwa pipiniwa tiamea, nane'riamepapua taamo amochi tekipanariao, ki oowera kihtachi itipiriopua.

² Eemea nane'riamechi taamoo, Iiripo mochiwachi ajasirioiopua pehjo, tisia taamo na'aretiamekopua wa'ao, ke'chu aamo mochiwachi e'enoipua. Nape teemea tisia wa'ineka na'aretiai Iiripo mochiwachio, Riosia taamo ku'ikamepua kihta seeweka amochi e'enamichioopua, wa'a Tesaronika mochiwachio. Wa'a aamo mochiwachio, tisia tehkikoi Eesusichi simiyame nayewatupuawichio pukeri taamo ajasirioio, kaawe nayewatukame teemea wa'ao, Riosie ku'ipatiapa wa'ao, oisa erapatekao.

³ Teemea waikao oisa erakoka nayewatukamepua wa'ao, taamo Eesusichi simiyame nayewatuaao, te'ta pichiware chaachapamekapapua. Teemea ki aaata wisikuiamekapaopua, te'ta Riosi pichiware chiia pichiwaka masitekamepua aamoo.

⁴ Ihji Riosi newipari tuuyewaria, Riosie e'retiame teemea amochi upamichioopua, amochi nayewamichioopua. Teemea i'ka taamo nayewatuaao, ki ti'tijoeri ahpo pu'seriakamera kaawe erakomichioopua, Riosi pu'seriakamera taamo erakomichioopua, Apoeopua taamo tewekachi kahtieme Noonoo, taamo inata tetewaka ne'niamea. Pukaepa puuua nane'riamepua, taamo masitia ti'tijoerikamera pu'serewawichio enesoo, apoeamera pu'serewawichiooio.

⁵ Teemea aaataoi ki peenia chaaneka u'yekamepua toomioi; ihtaoi taamo ku'ipuawichiooi, kiamo itanekame teemea, Apoe Riosiai, nane'riamepua pu'kao, pichiwa no'o chiamekoo.

⁶ Teemea amochio aaatachioio, ki taamokamera iyoripuawichio i'yakamepua,

⁷ iinukai teemea wa'a tiame taamo noonoimiao, Riosie Weratiamee ajawatiamekapa. Ohsotia teemea, kaawe e'reka aamo neesetokamepua, kukuchi yeeyerachitia ahpo tatana inatiamechitia.

⁸ Teemea ki nu'uti aamo nakika mochitoamepua, Pukaepa teemea aamo mochikachi ohjoaio, ki i'ka Riosi kaaweruma tuuyewariche aamo

kianarekamepua, epeche tiame aamo kianarekamepua pehjo, ahkasi aamowichio mukiwameoiopua, wa'a tiame nakiwewiame enesoo.

⁹ Nane'riame eemea wa'a taamo mochikoio, i'ka Riosi kaaweruma tuuyewari aamo nayewiaio, te'ta utewaeme tekipanaka i'yariamekopua taamo ko'komiao, kihta peterenariapa teemea amochio.

¹⁰ Teemea wa'a aamo mochikachi mochikaio, ka'karuma enekame teemea amochio, taamo te'ta piipakame ti'tijochitia tetewitekaopua wa'a aamo mochikachio, kihta a'chi tiame taamo nayewapuawichio, aataaeoi. Pu'kao eemea aamoe wa'api tetewikamepua.

¹¹ Nane'riame eemea tiameo, taamoo Riosichi tatanachitia aamo uuka tetewiriopua, aamo itapitiwichio yuuwesiriopua, kaawe e'raka aamo kaawe erapatesiriopua, aamoopua Riosichio, te'ta oisa erapatesika.

¹² Teemea aamoo tiameo, kaawe e'reka aamo tuuyekamepua, te'ta Riosi tatanarachitia aamo mochijerawao, Apoe Riosi wa'api aamo paajuteriopa, ahpo ahjama mochipuawichio, ahpo te'ta tisia peenia tiame ye'karichio.

¹³ Eemea Riosi aamo paajuteria nakikamekapa, ahpo tisia peenia tiame mochiwarichi mochimeripua, Riosi te'ta ye'karichi. Riosio aamo ku'iriopa pahtekao taamo amochi nayewatuaao apochi eenamekoopua ki taamochi wa'api, cheriwema ki'yamepua Riosio, senepi taawechi. Pukaepa ihji Riosi kaaweruma tuuyewari pichiwa Riosichi eenamekapaopua, aamo iikachio yooma itapiti kaaweruma inisiamepua, yooma aamo pipiripichio, Eesusichi paparakamechio.

¹⁴ Eeme Tesaronika mochikame Eesusichi paparama, Uurea weechi tiopachi mochikamechitia ikitiamepua. Puuu Uurea tiopachi mochikamea, ahpo wa'api weechi mochikame i'isaerie, tisia aiwetetiame puua, wa'achitia eemeai aamo wa'api weechi mochikameeo, tisia aiwatetiamepua.

¹⁵ Ihji ehpiami i'isaeri pa'pamuratuamea, Eesusi Riosie Weratiame me'yakamepua, te'ta ahpo ehkoriai mochiriamechitia noonowirachitia, Riosi na'nayewatura ko'yakamechitia. Ihji pa'pamiratuame Riosie Weratiame me'yakamea, kiisi kaawe e'retiamepua Riosieo, taamo wa'ineriamekopua pu'kao, ti'tijoeri ki taamo nayewemichioopua Eesusichi simiyameo. Pukaepa, wa'a nokaka wa'inamekapao, ahkasi ahkaii taamo muiioipua Eesusichi simiyame nayewatumiao, taamo ma'chi uhjurakame puua, ki taamo nahkeka nayewatumichio ahpo mochiwachio.

¹⁶ Puua wa'a nokaka taamo wa'inarewaeo, kiisi taamo toakapua, i'isaeri ti'tijoerichi taamo nayewetumichioopua, Riosie ahpo newipatepuawichio. Wa'a nokakaopua ahpo, epeche epeche tatakoriamepua. Pukaepa Riosia tisia nekakaopua pukachio, ki nu'uti kokosameripua pu'kao.

Paoro eenechi, Tesaronika tiopachi siminarewa

¹⁷ Aamo taamo Riosichi poponiwao pipiniwaopua tiameo, neipami aamo mochikachi puuyasaapa teemea, aamo eenechi tetewinareka mochitokamepua, aamo ijinatepaka mochitoamekapa.

¹⁸ Teemea weesa wa'a siimpanarekamepua aamo ne'nemiao, nape nee Paoro epeche, nape Satanasia senepi wa'a taamo siisimpanarioopua, eepi taamo pejana weeweripakamepua, ki siimpapuawichioopua wa'ao.

¹⁹ Ehpe taawechiamioi teemea tisia aamo tetewinareka mochitoamepua, eemekamerakopapua taamo te'ta peenia erakotiameo, ki aata ki'tiamekopua wa'asi te'ta taamo kaawe eratemeriopua. Eemea tiameo

tísia taamo kaawe eratemeripua, Eesusi eenechi enasoioipua pu'ka ahjama mochikoio.

²⁰ Eje'e amochio, wa'a erakoame teemea, te'ta pichikekamekopapua, taamo aamo nayewaturiao, Eesusi Riosie Weratiamechi simiyameo.

3

¹ Pukaepa wa'a tiichipa tísia aamo tetewinariapa teemea, tísia aamo nane'renariapa tiameo, achini aamo te'teretoaopua Eesusichi aamo paparao, ki anachapakaopua wa'asio, Timoteo aamo uhjurekame teemea tapanaramio, teemea Aatena mochiwachi itipikapua waikao, pu'kao wa'a no'ramioio.

² Timoteo aamo uhjurekame teemea, pukachi aamo nane'renariapa aachin teetoamekopua aamoo, Eesusi Riosie Weratiamechi aamo paparao. Ihji Timoteoa, kaaweruma tijoe puuua, taamo ahjama tekipanakame Riosichio, Eesusichi simiyame tuuyewatukao. Timoteoo amochi uhjurekame teemea, aamo pewatiame mochitonureka ku'imichiopua Eesusichi aamo paparao, aamo oisa erapatemichiopua Riosichio,

³ kiisi nahsinepaka, anachaka mochitomichiopua ihtaoi Riosiwichio aamo aiwaka mochitoaio. Eeme wa'apiai nane'riamepua wa'a tiame aiwaniamekopua, Eesusichi papameo.

⁴ Aamo ahjama mochikaio, wa'a tiame aamo nayewakame teemea, aamo kokosa tiame aiwamiaopua, yooma teeme Eesusichi papameo. Wa'a tiame taamo ikisipo tuuriaa, kiisi wehchi wichikamepua, pichiwa wa'a teetoniamepua amochio.

⁵ Pu'kawichio aamo uhjurekamekai teemea Timoteoo, nane'renariapa neeea, achini aamo te'teretoaopua, Eesusichi aamo paparao. Neeea ke'chu wa'a uhjurai Timoteoo, majawiameai neeea Satanasi, aamo sewina erapatepuameopua, aamo wa'a Tesaronika tiopachi mochikameo, Eesusichi papameo.

⁶ Nape ehpe wa'a no'rariopa Timoteoo, kaawe erapakame neeea, kaawe aamo te'tereto tuuyopa Eesusichio, kaawe aamo ahpo nakika mochito tuuopaopua tiameo. Aamoo tísia taamo ijinatepaka mochito tuuopao taamo tetewinarekao, wa'achi erakoame teemeai aamo tetewinariario.

⁷ Teemea i'wao tísia aiwaio, tísia kaawe erapakamepua, wa'a aamo mochikachio tísia aiwaka mochitoaio, pewatiame aamo mochito tuuyetiapa Riosie Weratiamechio, ahjachi paparakao.

⁸ Wa'a tiame inamukapa teemea aamochio, tísia oisa erapakame teemea, Riosi tehkiwarachi taamo mochitomiao, eenechi oijenakamechitia.

⁹ Teemea soparamena cheriwema kiamerina teemea Riosio, aamoo tísia kaawe yoratiamewichioo, tísia kaawe erakowa taamo eraterioopua tiameo, aamoo taamo nayewaturiachi paparakamekopao?

¹⁰ Teemea Riosichi nayewaio, senepi itianiamepua pu'kao, taamo ku'imichiopua eenechi ahpo tetewimichioo, aamo toitia masitepuawichio pehjo, aamo ahsepari nane'reka mochitomichiopua, Eesusichi simiyameo.

¹¹ Pukaepa teemea, Apoe taamo Noono Riosio, Apoe Eesusi Paamiraopua tiameo, taamo ku'ijeraninia wa'a siimpaka aamo tetewipuawichioo.

¹² Apoe Paamirao aamo ku'ijerani teemea, epeche aamo nakika mochitomichiopua ahpoo, aamo wa'achi te'teremichiopua wahjachioi, te'ta taamo aamo nakiyachitia.

¹³ Neeea taamo Paamira Eesusio itaniamepua, aamo ku'ika Riosichi pewatiame mochtotemichiopua, kiisi se'wimichiopua aamo Riosichi paparao, no'oo aamo te'ta piipakame tetewitemichiopua no'o Noono tewekachio, no'o Noono te'ta katewiachi taawechio, no'o eenechi i'ka wehjoarichi tekinioioipa.

4

Aachin nokaka kaawe eratepuame Riosi

¹ Ehpeo utewaeme aamo chaaniame teemea, Riosi kaawe eratewache aamo nokisimichio, te'ta taamo aamo masiteriachitia, nape utewaeme taamo te'ta Paamira Eesusi ijinuwarachitia.

² Machiyame eemeapa no'o aamo tuuyeriaao, aachin teeka aamo mochinuraria taamo Paamira Eesusichio, Apoe no'o weerakamechiopua, Apochi simiyame no'o nayewatumichiopua.

³ Riosi nakiyaa ihjipua: Riosiche nakiya yooraka mochtopuame; kiisi suwepori nokipuame,

⁴ yoomahka eeme nenewikameaio, yoomahka pipiripi ahpo yooreka mochtomeripua; kuunaraa ahpo uupi yooremeripua, uupiraa wa'achitia ahpo kuunachio,

⁵ ki aaata ki Riosi machiyamechitia te'teretoka, ki aaataoi uupiraoi kuunaraoi ikotukeka.

⁶ Aaataai eemea, ki wa'a nokaka mochtometepua, yooma i'ka wa'a tiame suwepori nokiwao, piiripioiopua wisikueniameo. Suwepori nokaka mochtomeopua Riosia, ki teesa kokosamapua pu'kao. Yooma pu'kao, aamo tuuyekame neeepa, amochi masitiaio.

⁷ Riosia ki iinya tiame taamo nokimichio taamo paajutekamepua, ohso kaawe Riosia, kaawerumarache taamo nokimichio apochi paaekamepua, ahpoche peenia e'ria nokisimichiopua.

⁸ Wa'a tiachipao aaata ki e'wiamea i'ka no'o chiiao, ki tijoekamera ki e'wiaitepua, Riosikamera ki e'wiai tiamepua, Apoekamera ahpo Riosiwari taamo ki'yaa, taamo neesetomichio kiatiamepua, ki itapiti suwepori tiamechi, taamo ruhjimichiopua.

⁹ Neeea, ahpo nakika mochipuamechi simiyameo, kihta chanimetenia wa'asi pu'kao, apoe Riosi wa'api iintokamepua pu'kao, ahpo Riosiwari wa'api wa'a erapateka.

¹⁰ Kaawe nane'reniamenia aamoo, Riosichi poponiwao pipiniwao tiameopua, Maseronia weechi mochikameo, taamo te'pa kahtiamie Noono nakiyachitia mochtomekopua, yooma aamo ahpo kaawe e'reka mochtomekopua. Nape teemea i'ka aamo nakika mochtoniameo, epeche aamo epeche epechechi teetojeramepua.

¹¹ Eemea kaawe aamo neesetoka mochtopuapua, ki aaata aamo eina chaachapamichiopua aamo ku'ipuawichioo; ohso kaawe, aamoe tekipanaka i'yapuapua aamo ko'komiao, te'ta aamo no'o tuuyeriachitaiopua aamo masitekaao.

¹² Eemea wa'a te'tereka mochtometepua, ki Riosichi paparameo, kihta aamo chaanemichiopua. Aamoe wa'api i'yaka ku'yame enesaa, kihta toorenumeri eemea.

Eesusi Apoe Paamira eenechi enameri

¹³ Ehpeo neeeaa, aamo Eesusichi paparame poponiwao pipiniwaopua tiame, aaata eeme mukisoo ihtana aamo ikimio nayewamane. Ma'chiame aamo tuuyenarenia pukachi simiyameo, ki te'ta aamo yuuwesimichiopua aaata Riosichi paparame mukukoio, kiisi eenechi ahpo tetewipuameko

maaeka. Ihji no'o nayewamiasa, mukukai eenechi ahjaniamepua, ki Riosichi paparamesa ki pichikiamepua i'kao, wa'a te'tiapa puua i'kao, kihta inataka mochitoamepua, i'ka mukukai eenechi ahjaniamesa.

¹⁴ Teemea Apoe Eesusio pichiwa mukukai eenechi oijenario erakoapao, teemeai mukukaio, pichiwa eenechi taamo ahjamio erakoamepua. Wa'achitia Riosio, Eesusi oijenateriachitia, wa'achitia taamo oijenatemio erakoamepua, yooma taamo Eesusichi paparamepua.

¹⁵ Wa'a tiachiapua Eesusia, yooma taamo ahpo ijinuwa, apechunamia enasaapua, wahjipakame pahcha oijenatesa apechunameripua taamoo, yoomatiame ti'tijoe ooweru tiame apochi paparakameo.

¹⁶ Pu'ka taaweichi ikipuamea, tewekachi o'inia ki ku'ita sisiname inamupuame Eesusia, te'ta Riosi ku'iwariai, ki ku'ita turuwachameri puuui, ahpo turupuchaeo. Pu'ka turupucharie sisinamutioopua, tewekachi o'inia toomarichi weritoka, enameri tekika, Eesusi Riosie Weratiamea. Puua te'pa toomarichi werikao, yooma apochi paparaka wahjipakameo, wa'a o'inia apechunamapua pu'ka pahcha.

¹⁷ Pu'ka yooma mo'moenapusaopua toomarichi ahpo weeriachio, taamopechi apochi apechunameripua waikao, yooma taamo Eesusichi paparameso, ahjaka mochikameo. Kajusaapa taamo ahjakame weechi mochikame apechunakao, ahpo oijenateria ahjama taamo enepatemeripua, pahcha ahpo apechunaria ahjama. Wa'a o'inia teemea, Eesusi ahjama mochipuachi i'topuamepua, wa'ao teemea, ahkasi ki wahjiamesi mochipuamepua.

¹⁸ Wa'a ikipuamekopa taamoo, kaawe erakopuapua, aamo ahpo wa'achi teerenarewa erapateka, Riosi ye'karichi mochipuameo.

5

¹ No'o Riosichi tetejima, te'ta taaweichi Eesusi enamiachio, ka'chi iika iyotepuamepua achini keenakoo, aaataa kiisi nane'riamekopua pu'kao.

² Nane'riame eemeapa Eesusi enamioio, ichikoamechitia enamerikopua, tukaomi ahka senawato, wa'a tiame te'ta aamo masitekame teemea.

³ Pu'ka taawechiamio ti'tijoerio, natakia ta'iria mochikoioopua, senawato enameripua, ti'tijoerio chaachapioopua: "Ehpiamio kihta a'chi tiame naanewa tiamepua, yuuweeme po'yamepua i'wao." Nape wa'a chaachapaka mochikoioopua, pukachio Riosi kokosaria senawato ahjachi enamitepua, oowitiame saumerichitia senawato kokorepamechitia.

⁴ Nape eeme ki tukapachi mochitoamea, pu'ka taaweichi Eesusi enamiachio, ki senawato natakia mochikame chapipuamepua,

⁵ eemea uutapachi mochitoamekapapua, Riosi uutaparichi ohjoamekapapua, ki tukapachi. Pukaepa ma'chiamesa tetewika mochitoame eemea, itapiti ikiniameopua enamerikopua.

⁶ Riosi taajenarichi mochitoamekapao teemea, ki kochika mochitomepua, ki natakia mochikame, tewimichio Eesusio, eenechi enaiopua.

⁷ Aata Eesusi enamia natakia mochikamea, tukao natakia kokochiamekatepua, aata nawajika mukipakamechitia.

⁸ Nape teemea senawato enamioapa Eesusio, ki kochika mochitoamepua, taamo Eesusie apechunapuame puuyeka mochitoamekapa. Teemea tiameo, taamo Eesusichi paparae taamo neesetoamepua, weruma nakirawieopua tiame, Eesusichi taamo iinuekaeopua. Teemea pukae papariario Eesusichi nakirawieopua tiameo, kajewakiraemeka te'teriamepua muripao, soontaro nasiwamerika tiamechitia. Eesusi taamo newipatemia enamio inatatoka mochitoao, taamo nehupari kajemokorikachitia teetoame teemea tamochio.

⁹ Wa'a te'teretoka taamo neesetoame teemea, Riosio taamoo, ki taamo kokosapuawichiopua ahpo kokosarioe, apochi iintapariopa, ohso kaawe taamo newipamichiopua, ahpo Taana Eesusichiopua, pukachi te'ta parakapa.

¹⁰ Apoe Eesusia, taamowichio mukukamepua, ahpo ahjama mochipuawichiopua, taamo apechunamia enasoopua wa'asi, taamoo ahjakame mochikameo, taamo wahjipariameoiopua wa'asi.

¹¹ Wa'a tiiachipa eemea, utewaeme te'teretopuapua, kiisi nahsinepaka puuyekaopua, ahkasi Eesusi eenachisi anachaka. Ka'te kochika mochtomitia, ohso kaawe, aamo ku'ika oisa erapatapuapua, aamo utewaeme te'teretoachitiapa wa'asi.

Paoroe tuuyewa Riosichi te'tereniame

¹² No'o Riosichi tetejima, yooreka mochtomitia eemea, aaata Riosi tuuyewari masitario, aaata aamo ki kaawerumachi weritosoopua, aamo kakupachi iintapasiameopua, puuu aaataa aamoo, kaawe aamo neesetoka mochtiojeriameopua, ki aamo tatakorichi ruhjimichiopua.

¹³ Eemea kaawe e'reka tetewipuapua pu'kao, Riosi tehkiwachi yooramekopua aamowichioo, Riosichi aamo kaawe teeremichiopua. Neeea aamoo amochio ta'iria aamo mochtiojeramepua, kihta amochio nasiwaka.

¹⁴ Aamo no'o Riosichi tetejimario, aamo terijeraninia aaata nanasi-nameo, ki i'yaka mochtioame, itapiti ahpo ta'pechi nakiwiao. Aaata ki Riosie ahpo nakiwameko e'raka yuuwesiameo, kaawe erapatapuapua pu'kao, Riosieo, tísia nakiniameko tiio, tuuyeka. Aaata ki te'ta utewaeme tiameopua Eesusichi ahpo paparao, kaawe e'reka ku'ipuapua pu'kao, kihta nahsinapa aamo pu'ka ku'imiao, oisa erapaka utewapamichiopua Eesusichi ahpo paparao.

¹⁵ Kaawe aamo neesetopuapua, aaata aamo na'araka ki kaawe iintoso, ki wa'achitia na'ara yooraka natetepuapua. Ohso kaawe kaaweruma nayewaka katewepuapua pu'ka ahjamao. Wa'a te'teremete eemea amochio, Riosichi paparaka mochtioamea, aaatchioipua, ki Riosichi papamechio.

¹⁶ Eeme Eesusichi papamea, ka'te yuuwesika mochtomitia, ohso kaawe kaawe erakoka mochtopuapua aamo iikachio.

¹⁷ Ihta itapiti ki kaawe ikiwame aamo teetosoopua aamo pipiripichio, Riosi itapuapua aamo ku'ipuawichioo, a'chitia keenakooi ki kaawe ikiyao.

¹⁸ Ihta a'chi tiame ikiwachioi, cheriwema kiapuapua Riosio, kaaweruma ikiyao ki kaaweruma ikiyao. Itapiti ki kaaweruma aamo ikiwame enesaa, cheriwema kiapuapua aamo tewekachi kahtiame Noonoo, aamo chokichi kahtiamekopua pu'kao, aamo ku'ipuamewichioo. Wa'a tiame aamo te'teretojerame Riosia, yooma ahpo Taana Weerariamechi paparaka mochtioameo.

¹⁹ Ka'te choipamitia eemea Riosi aamo tuuyenariao, ihtaao aamo tuuyenariao, ahpo Riosiwarioe.

²⁰ Ka'te ke'chu aamo kaawe ne'niai Riosi tuuyewari iyotetiameo, ipaka tetewimitiapa, aaataoi Riosie eratetiame masitiame tuuyoio.

²¹ Yooma aamo masitaka tuuyao, kaawe wa'achitaka ne'nesa Riosi Iyoterichi chiiio, kaawerumarache uusa amochi teetopuapua.

²² Yooma aaata se'wi masitiame enesoo, poanatuapuapua pukachio.

²³ Neeea Riosio, aamo te'ta cheriweka piipatekameo, wa'api te'tiame piipatetiame aamo te'teretojeraninia Riosio, ahkasi Riosie Weratiame

eenachisiopua, kihta ki kaaweruma aamo te'teretomichiopua aamo iikachio, yomatiamе aamo weerewachioi, yomatiamе aamo inatarichiopua tiame.

²⁴ Nееа Riosio, yooma aamowichio no'o itaneriaio, yoorakache itipiamekopua pu'kao, тisia ikikache itipimeriko e'ramenia pu'kao, pu'kawichio aamoo, ahpo tatana iintapakamekopua pu'kao, pu'kawichio aamo apochi paaekamepua.

Kajuyachi teepotari

²⁵ I'wasi ihji no'o aamowichio iyotiaa. Taamochevichio itajeraninia Riosichio, taamo kaawe teetomichiopua Riosichio.

²⁶ Teepotemitiachepua wa'ao, yooma taamo Riosichi tetejimaо, kaaweruma aamo e'rewakaopua.

²⁷ Nееа Riosie Weratiamee weratiamea, тisia aamo iyonajeraninia i'ka aamowichio iyoteriaio, yooma wa'ao, wa'a Tesaronika tiopachi mochikameo, yooma wa'a mochikame Riosichi tetejimaо, poponiwao pipiniwaopua tiameo.

²⁸ Apoe taamo Paamira Riosie Weratiameo, yooma ihta Riosi kaawerumario, amochi yachajeraninia. Wa'a no'o aamo e'ria ikisaa, тisia kaawe enema Riosia.

Cheriwema, kajurunia wa'asi.

Paoroe Ooka Simiyame Tesaronika Iyojurewa

Teepotari

¹ Kúira, Tesaronika tiopachi mochikame. Ka'karuma mochisaa eemea kaawe enemiihua. Teemea i'wao, ka'karuma mochikamehua. Nee Paoroe Siriwano ahjamao Timoteo tiameo, i'ka aamowichio iyoteria uhjuriamehua, yooma aamo Tesaronika tiopachi mochikame, taamo Noono Riosichi te'teriamo, Apoe taamo Paamira Riosie Weratiamechi te'teriamo.

² Neeea yooma aamo taamo Noono te'pa kahtiame Riosio, taamo Paamira Eesusio tiameo, te'ta kaawerumari amochi teerejeraninia, te'ta ta'iria mochiwa amochi teeretetoka.

Paoro kaaweruma te'terewata Tesaronika Eesusichi paparama

³ Teemea senepi taamo Noonochi naewaio, tísia kaawe tiio erakoamehua cheriwema kiapua, tísia kaawe aamo teetopa taamo Noonochio, te'ta utewaeme teetoka Eesusichi aamo paparao, amochi nakiraopua tiameo, tísia kaawe te'teretopa.

⁴ Teemea ahkaoi ti'tiopachi asiyaio, kaaweruma aamo nayewame teemea, aamo Eesusichi paparaopua, kiisi se'wika teetoamekopua aamooopua pukachio, ki ookapi a'chi tiame na'rari yoraniame aiwaio, anachaka nokisiaio.

⁵ Nape Riosia yooma aamo ehpiami Eesusiwichio aiwaka mochitoao, kajuyachi taawechi ahpo katewiachiopua wa'asio, tísia kaawe aamo erapateripua, tísia kaawe iintoka aamowichio, ahpo ye'karichi mochipatekao. Wa'a iintoka Riosia, tísia kaawe ahpo iintuameko, tetewitemapua.

⁶ Nape aamo na'areka aiwatekameo, ki ahpo ye'karichi reesisemapua ohjoremichio, ohsotia puua, tísia kokosarichi aiwaniachikamera uhjureripua pu'kao. Wa'a iintokao Riosia, te'ta ahpo kaaweruma tiia tetewitemeripua, wa'a yoraniame nakiriamekopua nanaarameo.

⁷ Wa'a iintosoopua Riosie waanamio, kiteremeri eemea ihtaoi aamo aiwaniameo, wa'achitia tiame taamooi. Wa'a teeremeripua, te'ta Riosie Weratiame enasoopua, ahpo tewekachi ku'kuiwa ahjama enoioopua, Apoe te'ta ahpo utewari teetoka enoioopua.

⁸ Pu'ka taawechi eenaio Eesusia, tahpitika teetoka enameripua na'ietoka, pukae na'ie ma'chitamiaopua kiisi kaawe nokitiameopua. Wa'a iintosaa-pua kiisi kaawe noonoikameopua, yooma ki Riosichi paparanarekameo, taamo Paamira Eesusichi simiyame tuuyewari ki nakiriameoioopua, ki nu'uti kokosameripua pu'kao.

⁹ Ihji kokosaria, ki nu'uti teeremeripua, ahkasi ki seenampasi tiame. Puua, kai waapi mehka ihpapuamehua Riosichio, ki Riosie te'ta peenia tiachikamera, Riosie utewarioi kihta teewewiachi. Puuu ki ka'karumaa wa'a itipimeripua wa'asi, ahkasi ki wahjimesi seenampa.

¹⁰ Nape eemea pu'ka taawechi Eesusi enasoopua, yooma wahjachi tiame Eesusichi paparakame ahjamao, tísia kaawe erakowa wiikemapua Eesusio. Wa'a noonoimeri eemea wiikeka, yooma eeme Eesusichi paparakamea, taamo Eesusichi simiyame aamo nayewaturia pichikeka inamukamea.

¹¹ Pukaepa teemea, ehpe taawechemio, Riosichi itasiame teemea aamo ku'ipuaichioo, Riosichi te'ta aamo kaawe te'teretopuawichio, pu'kawichio apochi aamo paaekamekopapua. Teemea Riosichio itaniamepua tiameo, aamo ku'isimichioo aho pu'kawichioo, ki nu'uti kaawe aamo iintomeripua. Wa'a iintokaopua Riosia Riosie Weratiamea tiamea, ki nu'uti aamo nakiya tetewitemapua.

¹² Pu'ka wa'a aamo nokisisoo, yooma aaata aamo Eesusichi simiyame aamo masiteria pichikekamea, pu'ka aamo noonowiriae, ki nu'uti iyoriwa chaachapameripua Eesusichio. Aamoo kaawe noonowiriopa tiameo, Eesia pu'kawichioo, ki nu'uti kaawe aamo iintomeripua. Wa'a iintokaopua Riosia Riosie Weratiamea tiamea, ki nu'uti aamo nakiya tetewitemapua.

2

Ki pichiwa masitiame eenechi enaniame Eesusichi simiyameo

¹ Ehpeo aamo no'o Riosichi tetejimaio, Eesusi enamerichi simiyame aamo nayewemania, aachin teeremerikopua wahka ihtoriachiopua, Eesusi ahjama taamo mochipamioopua, Eesusi enasooopua, aho ye'karichi i'tomiaio.

² Nee, ka'te ikanati aamo sewina erapamitia aaataeoiopua, taamo Paamira Eesusi enamiachio asikameko wa'asi, aamo chaachapanioopua, pe'yachi aho masitiaio, Riosi Riosiwari aho masitiameko tuuyoio, pe'yachi taamo masitia iyojurachi uhjureria masitiameko tuuyoioopua. Kiisi pichikepuapua wa'a chaachapoio.

³ A'chikoitia yoraniao ka'te aamo toimitia eemea aamo wisikuepawichioo. Yooma wa'a aamo chaachapamea, aamo wihkuame enemeripua. Ke'chu Apoe Eesusi enoio i'ka weechi yawichitumiaio, aaata Te'ta Tatakori Ihsiamera machenameripua ti'tijoechio, ki teesa tiame na'arari iintomia.

⁴ Puuu Na'araria machenasacheopua i'wa weechio, ki nu'nuti mehtanameripua ti'tijoechio, yooma ihta eerina teereniame Riosichi simiyameo, Riosichi paparaniamoopua. Puuu yooma u'yemapua ihtaio Riosichi iyoriniameo, ahkasioi Eerusarenio, Riosi te'ta tioparachioi yasi-pamapua, apoekamerako tuuka te'ta Riosio.

⁵ Neeea i'ka wa'a tiame ikipuameo, aamo tuuyekame neeepa aamo mochikachi ihsiriaio. Pukaepa nane'riame eemeapa wahka ihtoriachi wa'a ikipuameopua.

⁶ Pukaepa nane'riame eemeapa tiameo, ihtana eerina tiopua pehjo, pu'ka na'arari tijoe ki machenamichioo, pu'ka aamo nayewekame neea, Eesusichi paparakame apechunapuame aamo nayewiaio. Puuu te'ta na'arari tijoe ki machenameri puuu ke'chu reesiseri kianioopua Riosieo.

⁷ Puuu na'arari tijoea ki machenaioopua pehjo, o'inekame puuupa aho na'arari ihsiaepua i'ka wehjoarichio, ahkasi yooma apechunaniachisi i'ka wehjoarichi aho Riosie eina teereweniaio.

⁸ Pu'ka aho eina teerewa apechunatiaapapua, waika machenameripua te'ta na'arari tijoeuria, ti'tijoeerichi na'ara iintomiaio. Nape Eesusi Riosie Weratiamea tepepi neipamioopua, apoe ki nu'uti utewari teetoka enasaopua, kiisi tehki e'raka newitomapua pu'ka tisia na'arameo, itapiti puupuchekamechitia. Wa'a iintokaopua, yooma u'yemapua pu'ka tisia utewarirao.

⁹ Nape ke'chu Eesusie newitoniaioopua na'araria, ihji machejenasaopua ti'tijoeerichio, yooma ihta utewari peenia ihsia inisimapua, Satanasio aho kiatia, pukae wihkuesimapua ti'tijoeo ooweruopua tiame, ki Riosi te'ta pichiware tuuyewarikamera, pichikemichioopua.

¹⁰ Yomatiamē ti'tijoerio, pu'ka peenia ihsiwa wihkuæeopua, apochikamera paparatemapua, apochikamera iyoritekaopua pu'kao. Nape Riosia, pu'ka Satanasiē wihkuetiameopua, tisia kokosamapua pu'kao, kai waapi uhjurakaopua ki apochii, ki ahpokamera pichikeriopa ahpo pichiwarichiaao, ahpo Taana Eesusichi simiyameopua ahpo ahjæ newipatepuaao.

¹¹ Riosia ki ahpo Taanachi simiyame pichikenareriopao, na'ararichi toimeripua, wihkuarichi.

¹² Riosia ki ahpo pichiwarikamera pichikeriopao, pu'ka na'arari wih-tukikamera pichikeriopao, ki reesisemeripua pu'kao, ahpo Taana Eesusi ye'karichi mochimichioopua, pu'kao tisia pu'sereriopaoopua kiisi kaawe ahpo nokiwaao.

Riosie newipamichio paaeniamē

¹³ Teemea senepi Riosichi nayewaio, aamowichio cheriwema ki'yame teemea Riosio, eemekamerakopua pahcha Eesusichi paparakameopua wa'ao, taamo aamo mochikachi nokayoioopua Eesusichi simiyame nayewatukao, Riosio ahpo Riosiwario, apochi aamo paajutioopua newipatemiao. Riosia ahpo ijinuwa iintapakamepua, ki aamo aiwamichioopua ahpo kokosario.

¹⁴ Riosia ahpo kaaweruma tuuyewari taamoe aamo nayewioopua, ahpo Taana Eesusi tisia peeniatiamē ye'karichi, mochimichio aamo paaekamepua.

¹⁵ Wa'a tiiachipa eemea, wa'api te'teretopuapua aamo Riosichi paparaka nokisiao, kaawe inatatoka wa'a taamo masiteriaopua, neipami taamo aamo masiteriaopua tiame iyojurae.

¹⁶ Ehepo taamo Riosichi tetejimaao, aamo inatepajerani neea, taamo Noono tewekachi kahtiamē, tisia taamo nakika yasitoamekopua pu'kao, Apoe Eesusi tiameopua, taamo Noonoe Weratiamea. Wa'a tiame ya-sitoamekapa puua tamochio, ki wahjiamesi taamo ki'yakamepua kaawe erapario, ki nu'uti kaawe e'raka taamo puuyeka mochitomichioopua, ahpo ki teesa peenia tiamechi taamo mochipuame, Riosi taamo mochiwamio tuuriachi.

¹⁷ Neea taamo Noono Riosio, taamo Paamira Eesusi tewekamepua tiameo, aamo utewaeme ku'imichio itaniamenia pu'kao, aamo pewatiame mochitomichioopua Riosichi paparao, kiisi se'wi nokaka ki kaawerumachio, ihtaoi se'wi ki kaaweruma nayewaniamechio.

3

Taamowichio itamitia Riosichio

¹ I'ka iyojura kuwatewachio, no'o Riosichi tetejimaao, taamowichio Riosichi itajerani teemea, taamo ku'isimichioopua pu'kao, ikanati yomachiami i'topuawichioopua, i'ka Eesusichi simiyame ka'karuma tuuyewario. Riosichi itamitiapua tiameo, yomachiami ti'tijoe ooweru tiameo, i'ka Riosi tuuyewari inamukameo, kaawe e'raka apochi uumichioopua pu'kao, amochitia pu'sereka uuriachitia.

² Taamo Noono te'pa kahtiamēchio, taamo neesetowa itapuapua tiameo, taamo kaawe inatemichio tisia nanaarame ti'tijoechio, kiisi taamo keep-unariameopua i'ka ka'karuma tuuyewari Eesusichi simiyameo, taamo nayewesiao.

³ Nape wa'atiaoi ki ookapi nanaarameo ki Eesusichi paparanari-amekoipua, ahjachi erakoame teemea taamo Noonochio, Apoe inisimerikopua, aamo Riosichi paparakame inatetokao, aamo Eesusichi paparakameo pewatiame mochtomichioipua.

⁴ Riosichio teemea kaawe erakoamepua, aamoo kaawe teetoamekopua taamo masiteria nokisikao, ahjachi erakoame teemea Riosio, aamo ku'isimerikopua pu'ka aamo nokisiwachi masitekao.

⁵ Nee Paoroa taamo Noonoo, aamo ku'ijeraninia pahtemichioo, ihtana keenakosi tisia aamo nakiyamekoopua, tewekachi taamo Noonoo. Neeea taamo Noonoo aamo ku'ijeramenia tiameo, Riosie Weratiamee aamo anachasimichioipua, yooma ihta aiwari aamo ikisiaopua.

Ki nanasiname enepuame

⁶ Ehpeo taamo te'pa Noonochi poponiwao pipiniwaopua tiameo, neeea Eesusie weratiamechitiao, i'ka aamo utewa chaaniamepua. Poanatumitia eemea wa'a mochikame nanasinamechio, kiisi tekipanaka mochinariamechio, kiisi i'yaka mochikamechioipua ahpo ko'kometio. Puuu wa'a nokayamea, kihta yooraka mochtomamepua Riosi nuurario, Riosioio, kiisi iyoriamepua.

⁷ Eemea nane'riamepua taamoo, te'ta taamo teeretomechitia teetoriopua, kihta nanasinaka taamo nokisiriopua wa'ao, taamo ihtaoi nakiwiao tekipanaka i'yasiriopua.

⁸ Teemea wa'a mochikaio, tekipanakache i'yakamepua taamo ko'komiao. Teemea aaataoi ki ko'konekamepua ki tarakao, ohsotia teemea tarakache ko'kakamepua, ki peterenariapa amochio, tekipanakache koaka.

⁹ Aamo ihkorewa itaka koaka mochtokame enesaio teemea, ka'chi teeremii teemea, Eesusie ajawatiamekapa teemea, ahpo tehkiwachio. Nape ki wa'a teerekame teemea aamoekamera taamo ko'kotepuaoi, aamoo taamo ki nanasiname tetewapa, tamochitia ki nanasiname enemichioopua.

¹⁰ Wa'a mochikaio teemea, utewaeme eee aamo chaanekamenia: "Aaata ki tekipanariamiemo, kiisi kianurekamenia koameo."

¹¹ Wa'a aamo chaaniamenia i'kao, wa'a aamo mochikachio aaata ti'tijoe ooweruopua tiame, oowera ki tekipanaka ko'konariameko tuuwamekopa, oowera ta'pechimiache ohjokache ihkorikache konariamekopua.

¹² Pu'ka nanasiname ti'tijoeo ooweruoiopua tiameo, utewaeme chaaneka tekipanariamiemo, Riosie Weratiame tuuyachitia pu'kao, tekipanaka yowika ko'konuriachitia pu'kao, ki aaata kichiwa nokaka wa'ami ahkao, aaata ta'pechiamio.

¹³ Eeme wahjachi no'o Riosichi tetejimaio, ki nanasinapaka mochtoteraninia, ihtaoi te'ta ka'karuma aamo aaata yorasikiaopua.

¹⁴ Wa'a aamo tiopachio, kaawe ne'nepuapua wa'ao, aatanakamerakopua, ki yooreka mochtotonariamiemo i'ka iyojurachi no'o chaaniao. Ka'te ahjama teeremitiapua pu'kao, ohso kaawe ipaka teteipuapua pu'kao, suuwe erapamichioopua pu'kao, ahpo ki kaawe nokayao.

¹⁵ Nape wa'a te'tioi pu'ka nanasinameo, ka'te aamo seepurawachitia tetewimitiapua, ohso kaawe aamo Riosichi tetejimachitia uupuapua, kaawe e'raka utewaeme tuuyeka, pu'ka ahpo ki kaawe nokayao, kiisi kaawe e'raka tetewamekopua Riosio.

¹⁶ Ehpeonia Apoe taamo Paamiraonia, yooma ihta aamo ta'iria yasitia, amochi teerepajeraninia pu'kao, ahkasi aamo weritoachi taawechisi, aamo ahjama oijeraninia taamo Paamirao.

¹⁷ Kajukamenia neeeapa no'o chanimiao. I'wa iyopumane no'o teewa, aamo nane'remichiopua i'ka iyojurao, noochi o'inia eenamekopua. Wa'a teeka no'o teewa iyopusa uhjurationia, yooma no'o iyojura uhjurasiopua.

¹⁸ Ehpeo Apoe Paamira Eesusi Apoe Riosie Weratiameo, yooma amochi Tesaronika tiopachi mochikamechio, te'ta ta'iria mochiniame teewejeraninia amochio.

Wa'asi ihjia. Wa'a aamo teewesaa Riosia, tisia kaawe enemapua.

Paoro Timoteo Seenepi Iyotepawa

Paoroe Timoteowichio iyotepawa

¹ Kúíraa Timoteo. Nee Paoro Riosie e'rariaeo, Riosie Weratiamee weratiamea, i'ka iyojura aamo uhjurenania. Pu'ka Eesusi Riosie Weratiame enamio puuyeka mochtioame teemea, puuu iintomichiopua taamo ki'yakao, itapiti Riosie taamo kiapo tuutiameo.

² Neeea aamo Timoteo Riosichi no'o taanachitia tetewao, Apoe taamo Noono tewekachi kahtiameo, Apoe Eesusi Riosie Weratiameopua tiameo, aamo ta'iria yasira kijaieraninia pu'kao aamo iikachio, te'ta kaawerumari amochi teeréwari.

Paoroe inatenura ki pichiwaka masitiamechi

³ Neeea aamo Timoteo, Maseronia simiyaonia, wa'a Eejesio aamo itipinurakamenia, ki ka'karuma ma'masitariopua terimíchio, pu'kao kiisi pichiwaka masitiamekopa wa'ao.

⁴ Pu'kao teripuapua, kiisi masitenuraka ihtaoi ehkoriami ki pichiwarichi simiyame naawesario, ki mehkasi mehtanamichiopua pu'kao, oowera pu'serepuawichio nayewaniameo. Ka'te tehpe wekatenuremitiapua tiameo, ehkoriami o'inia ahpo tijoetusiriachi nayewaniame nayewakao, puuu pu'kakamera aamo nane'rejerekao, sewinatamepua te'ta nateyamera Riosichi simiyameo. Puuu wa'a tiamea, itapiti nekakoniameche mehtachamepua, kihta taamo ku'yame Riosichi taamo paparamiaopua, taamo Riosi nakiyachitiaopua.

⁵ I'ka no'o aamo terinuriaa wa'a Eejesio mochikameo, aamoo neea, te'ta Riosichi e'enaniame aamo masitenuramichio cheekamenia, pu'ka Riosichi e'enaniame pu'sereka keepukekameo, kaawe e'raka Riosichi e'enamichiopua. Wa'a tiiao Riosi nakirewa uukamea, pu'ka nakirewae wa'achitia ahpo kaawe nakika mochtomichiopua, te'ta pichiwa Riosie ahpo piipatetiameko erakoka, te'ta ahpo Noono tewekachi kahtiamechi paparakamekapa.

⁶ Ookapi wa'a mochikame ma'masitaria, kihta pichiwari te'teriamiopua Riosichi simiyame ahpo masitia, tisiwa se'wi wewekamepua, Riosikamera te'ta ahpo nokijeratowaopua.

⁷ Puuu Riosi nuurarichi simiyame masitari enenariamepua enenariaa, nape oowera ahpo pichiwariko erakoa, maaewache masitiamepua, kiisi nane'riamepua Riosi pichiwarirachi simiyameo, te'ta Riosi pichiwari masitio tuuyai.

⁸ Riosi nuurari ehkoriami Moise kiaretiaa kaawerumapua kaawerumao, nape ki aampachi pelji epeche nuurarieme yahchetiamea taamo Noono tewekachi kahtiameche yahcharia, nuurarira na'naritoniameme enesaa.

⁹ Ihtaoi yoorewa nuuraria, ki aaata ka'karuma nokayamerawichio kokosapuawichio yachatiamepua, ki ka'karuma nokayamechewichio yachatiamepua. Wa'achitia Riosi nuurari yahchariai, ki Riosi nuurari yooreka mochtokamera, kokosamichio yachatiamepua, i'ka noonokamechitia: tewekachi taamo Noono ki iyorikamechitia; aaatao tewekachi taamo Noonochi paparamo kiisi yooreka tetewekamechitia; ti'tijoeri ko'yamechitia; aaata ahkasi ahpo yayawaoi ko'yamechitia;

10 yooma aaata suwepori nokayamechitia, ti'tijoe ooweruchitia ahpo uyamechitia, ooweru ti'tijoechitia ahpo uyamechitia; aaata ti'tijoeeri ichikoka chapisa toomichi nehjame; wistuka mochitoniname pu'serewa tiamechitia; kihta iintokoi wenejiamechitia; wistuki te'ta ahpo pichiwarichitia tuuyamechitia. Yooma ihta wa'a tiame nokiwamea, ki Riosi nuurarikamera e'weniamepua, ihtaohi kaawerumachi simiyame masitewachio.

11 Ihji kaaweruma no'o masitiaa, Riosi kaaweruma masiterachi o'inia eenamepua, Riosi kaaweruma tuuyewari no'o ki'yaria, yomatiamet i'tijoeerichi no'o masitemichipua. Ihji te'ta tisia nateyame tuuyewaria, Riosi kokosarichi simiyame newipapuaamepua.

Paoro cheriwema ki'ya, Riosie ahpo tesiwetiamewichio

12 Neeea Riosie Weratiame no'o Paamirao, tisia kaawe e'raka cheriwema ki'yamenia pu'kao, no'oo ki no'okamera werame tiioio, no'oo oowe e'reka weerariopua pu'kao, apochi simiyame no'o nayewatumichioopua.

13 Riosia wa'a iintoriopua noochio, no'oo pukerio kiisi kaaweruma inatakamekoipua Riosie Weratiamechio, tisia a'chikoi chaanekamekoipua ki kaawerumao, no'oo Eesusichi paparameo tisia na'ara yoorakamekoipua ko'inareka naanarikáo, wa'a no'o iintokamepua. Riosia tisia kaaweruma iintokamepua noochio, tisia no'o cheriwekaopua no'o pukerio kiisi kaawe no'o iintoriao, no'oo pukerio ki nane'riapa, wa'a iintokamekopua, Eesusi Riosi Taanarao aatanakoopua.

14 Pukaepa neeea, ki nu'uti noochi kaawe iintowa tetewamenia, i'ka tehki apochi simiyame kaaweruma nayewamichio no'o weerariopua, yomatiamet i'tijoeeri Eesusichi paparamichioopua, te'ta Riosi Taanarakamera nakika mochitomichioopua, Eesusi tewaniameopua.

15 Eesusi Riosie Weratiamea, te'ta tatakoriame newipatemiawichio naawariaa, te'ta tisia pichiwa puuaa, pu'kawichio naawakameo, yomatiamet i'tijoeeri, te'ta pichikemetepua pu'kao, ti'tijoea, ooweru tiame. Yoomahka Eesusie newipatetiamea, neeepua te'ta tisia tatakoriio e'ramea.

16 Nape Riosia tisia no'o na'ara ihsioio pukerio, wa'a no'o teewetorepua ahkasi ahpo Taana Eesusichi no'o paparasichi, ki nu'uti no'o tatakoriario, ki nu'uti cheriweniame tetewitenariapua noochio, pu'ka wa'atiame noochi tetewikameo, ki nu'uti tatakoriameoioopua, cheriweniamekopua Riosieo, wa'a iintosaapua, ki wahjiamesi ahjari kiamiapa.

17 Pukaepa wa'a iintoriopa Riosio, ahpo Taana Eesusieo, ki nu'uti te'ta iyoriwa teewemetete teemea, Te'ta Yawichi ki wahjiamesi yasitoamekopua pu'kao, apoehkopua ki wahjiamesi ahjamekopua Riosio, apoekai Riosikai tiopa pu'kao, ki pusie tetewiniame, kiisi teteipua tiamekopapua, puu Apoehpua, te'ta peenewari tiameraa. Wa'a teeresa naaju.

18 Pukaepa neeea aamo Timoteo no'o taanachitia tetewao, i'ka aamo chaaniamenia: Utewaame aamo teetomitiamua Riosi tehkiwachio, te'ta ahjachi erasika Riosichio, Riosi Riosiwari amochi chiiat e'wekache teetoka, te'ta aamoo nuureretiachitia, i'ka tehki yoramichio weratioo.

19 Aaata ki apochi teetokamea Riosi Riosiwari chiiat, ahpo na'ituamepua, Riosichi ahpo kaawe te'teriaa, ipakame puuaa ahpo Riosichi paparario.

20 Ihji Iimeneo tewaniamea, Arejanto tewaniamea tiamea, wa'a noonoiika ipakamepua ahpo Riosichi paparario. Wa'a noonoiikopania pu'kao, Satanas aiwarichi toakamenia, wa'a ahpo inatapamichioopua Riosi na'areriaa, wa'a inatapasaopua, Riosichikamera eenepamichioopua eenechio.

2

Aachin teeka nayewapuame Riosichi paparaka

¹ Neeea aamo Timoteo, i'ka aamo chaanejeramenia wa'a Ejesio mochikameo, Riosichi iyorimia nanapawiameopua, pu'kaonia Riosichi ku'iwa itanejeraninia, yomatiamе weeechi mochikame ti'tjoeriwichioo, Riosichi e'enamichiopua paparamiao. Pu'ka wa'a Ejesio nanapawiameopua tiameo, aamoo chaanenuriamenia pu'kao, aaataoi ahkaoi Riosichi paparakameo, Riosichi ku'iwa itanemichiopua pu'kaoi, ihtaoi ahpo tesiwa te'teria nakiweka mochitao, iinuemichiopua. Ka'te natekepanuremitiapua pu'kaoi, ahpo cheriwema kiamiaopua Riosio, itapiti ahpo tesiweretiaiwichioopua.

² Wa'achitia yooma ya'yawichiwichiooi, kaaweruma yawichituniamе itanenurapuapua Riosichio, ahkaoi yawichitutere mochitoameo, ta'iria mochitomichiopua pu'kao, kihta eeyowa erakoka. Wa'a te'tereka mochitosaapua, ta'iria yooreka mochitomapua Riosio, wa'achitia ahpo wa'apioi puuaa, kaawe erakoka ahpo yooreka mochitomapua.

³ Wa'a tiame Riosichi itayamea, kaawe e'reka tetewipuumepua tewekachi kahtiamе Riosieo, Apoe te'ta taamo Newipatiameeo.

⁴ Puuu Riosio Apoe Newipatiameraa, yooma aaataoi ahpo pichiware tuuyewari pichikekameo, yoomahka apochi e'enaka newipajeramepua.

⁵ Yomatiamе te'ta utewari Noonoraa, piiripi wa'apiche puuaa. Aaata pukachi kaawe taamo teerepatiamеai, piiripiche puuui, puuaa, Riosio tiari i'ka wehjoarichi eenaka tijoetukamepua, Apoe te'ta Eesusi Riosie Weratiame.

⁶ Puuu Eesusia, taamo pejana ahpo ahjari mukiwachi nehjakamepua, kurusichi mukuka taamo tatakoriria wikiria natetekao. Wa'a iintokame Eesusia, te'ta Riosio yahcharia taawechi iintopuawichioo.

⁷ Nee Paoroa Apoe Eesusi wa'apie weratiamepua, apoe wa'api iintoria pichiwataka tuuyepamichiopua, yomachiami oika, ki i'isaeri ti'tjoerichio. Ihji no'o tuuyesika oiyaa, te'ta pichiware puuaa, kiisi wihtuki.

⁸ Eeme ehpe taawechiami Riosichi paparamеa, kaawe erakoka ahpo nayewejeraninia, kihta siinto weeru chaachapaka ahpo nayeweka, kihta nekakome chaachapaniamе. Ohso kaawe eeme Riosichi te'teriamеchitia te'terepuapua, itapiti ki kaawe tiame amochi teeresoo, Riosichi itapuapua ku'iwao, kaawe teerepamichiopua amochio.

⁹ Eeme ooweru Riosichi paparamеa, ehpe taawechiamio pehjo, Riosichi te'teriamеchitia sipichatajeriamenia, ki siintoka peeniatatiame, ki aaatae ikotupua teerepuawichiopua; itapiti o'roe netetiamе tisia nateyameo, ki siintoka chuchatuapua pu'kao, aamo peeniataniachitia; aamo kuupaoi ki siintoka peeniatatiame itichitiame tetewiteréjaninia.

¹⁰ Ohso kaawe eeme oowerua, aamo Riosiwawichio peenia te'terewaa, aamo ka'karuma nokiwakamera puuaa, aamo wahjachi tetewachio; wa'a te'teremete oowerua, te'ta Riosichikamera te'te iyorika mochitoamea.

¹¹ Eeme oowerua tiameo, tiopachi Riosichi simiyame masitioi tijoee, ihchi mochika kaawe keepupuapua pu'kao, te'ta iyorika Riosichi simiyame aamo keepuao.

¹² Neeea ooweruo ehpe taawechimio tiameo, ki masitemeriko e'ramenia tiopachio, ti'tjoechioi ki aaata paamiratuame enejeramenia, tijoekamera ahpo paamiratuamechitia tetewijeramenia.

¹³ Wa'a tiame e'ramenia ooweruchio, Riosio, tijoekamera neteripahchao, Aarani tewaniame, ki oowitiamekamera pahcha, Eewa tewaniame.

14 Aarania tiameo, ki puukamera wihkuetiamepua Satanasio, Eewakamerapua Satanasio wihkuetiamepua, wa'a iika tatakorikamepua pukeri o'iniachiopua naayachio.

15 Nape pahcha netetiame ootiame tisia tatakorikamekaipua Riosichio, yooma oowitiame Eewa tewaniame Riosi neteriachisi wa'anao, Riosie cheriwepuamepua tatakoririao, kokosapuamechi newipatekao, Riosi Taanarachi paparasoo, oowitiamechi naawakameo. Puuu oowitiame Riosi Taanarachi paparamea, eee tiame enepamapua: kaawerumachi ihsiwa inatame; ki siintoka ahpo tisia peeniatapua e'rame.

3

Riosichi paparame pa'pamiratuame, aachin te'teretomeri

1 Aaata Riosichi paparame paamiratuame enenariamea, tisia kaawe wa'a tiame inataniamea.

2 Nape puua i'kache tisia kaawe teeremerichepua: Kihta ahpo teripuame teerewaame; ahpo uupiche ahjama ohjoeka yasitomeripua; kaaweruma teetoameche enemeripua tijoe; tisia kaawe inatasa iin-toame; ki a'chikoi ihsiame ki inataniameo; kaawerumache nayewaniame aaataeo; ahpo ta'pechi enapameoiopua, kaawe uuka tetewame; masitenimechio, kaawe peeneka masitiame enemeripua;

3 ki nawajiamе enemeripua; tesiwe e'reka tetewame enemeripua aaataoi, ki e'raka ihsiwa yoorame; sosopatiame ihsiwaame enemeripua, aaatachio; ki nasiwame enemeripua, naawesarichio; toomichio, ki weemuame enemeripua.

4 Aaata Riosichi paparame paamiratuamea, ahpo ta'pechio, kaaweruma yooretewa masitiame enemeripua ahpo tatanao;

5 puuu ki peeneka yoorewatiamеopua ahpo ta'pechio, ka'chi iika paamiratumeripua, ka'chi iika neesetomerikapa Riosichi paparameo.

6 Puuu paamiratumeria, ki pukeri weemera Riosichi paparakame enemeri puua, weemera paparakamea, riaorosi wichichairachi wichitepuamekoi puua, riaorosa pu'kao, weruma ahpo erakotemakoipua.

7 Puua tiameo, kaawe teteiwame enemeripua ki Riosichi paparameopua, kihta ki kaawe tiame ahpo nayewapuawichio. Ki kaawe teeretoame enesoopua ki Riosichi paparameo, riaorosa ti'tijoerio, na'ara chaanetemapua pu'ka paamiratuameo.

Tiopachi neesetoka ti'tijoe ku'kuyameopua, ooweru ku'kuyameopua tiame, aachin teeretopuame

8 Tiopachi ku'kuyame ti'tijoe ooweruopua tiameo, kihta ahpo teripua tiame enemeri puua; piiripi tiame cheesaa, ki eenechi sewina cheesiamе enemeripua; nawajikaoi ki pu'seriamе enemeripua; toomichio ki tahpitiika siinto e'rame enemeripua.

9 Puua yooma pu'ka Riosie Weratiamechi simiyameo, te'ta pichikiamе enemeripua, pu'kao taamoo, te'ta nateyamechitia taamo neesetoa. Kihta itapiti a'chitiame apochi noriwi tiame inatame enemeripua; puua, itapiti ki ahpo Riosichi tuuka katewiaopua pehjo, ahpo katewekame enemeripua; ahpo inatarichio, itapiti ki kaawe ahpo iintoriopua aaatachio, ahpo katewekame enemeripua Riosichio.

10 Ke'chu weraniaopua, aatiatatiame enemeripua; ti'tijoeo, kaawe tiame tetewiniame enemeripua. Yooma ahpo aatiatawachio, kihta ki kaaweruma tiame machenakame enesoo, oowe e'reka werapuamepua pu'kao.

¹¹ Ooweruai tiopachi ku'kuyameai, wa'achitia yooreka tetewipuame enemeri puuuai; kaawe inataka ihsiaime ihtaai ahpo yoorao aaatawichioo; ki tísia na'arari naawesarieme enemeripua; yoorakache itipiame ahpo iintomo tuuriao; oowe e'repua tiame enemeripua apochio.

¹² Puuu ti'tijoe tiopachi ku'kuyameai, ahpoche uupiche ahjama mochi-toame enemeri puuuai; ahpo ta'pechio, kaaweruma yooretewa masitiame enemeripua ahpo tatanao, ki ahpo tatanaoipua tiamé.

¹³ Puuu ku'kuyame wa'a te'terimeaa ahpo ta'pechio, puuukamera kaawe neesetoame enemeripua tiopachio. Pu'kao wahjachia, te'ta ka'kaweruma te'terime tetewapa pu'kao wa'a tiopachio, puuaa tísia oowe e'remapua pu'ka wa'a tiopachi ku'kuyameo, puuaa wa'a iikao epeche ahjachi erapamapua, Riosie Weratiamechi ahpo paparao, Eesusi tewaniamechio.

Taamo Eesusichi paparawa pichiwarí

¹⁴ Ku'we wa'a enamo o'rane aamo kahtiachi, nape ke'chu wa'a no'o enoio, i'ka tuuyewari aamo uhjuremo erapakane pahchao.

¹⁵ Ihji aamo no'o uhjuriaa, aachin teeka aamo mochitojerapua wa'a tiopachio, seenekachi no'o tehpe enepamio e'rapa. Eeme Riosichi paparama wa'a tiopachi nanapawiamea, Riosi tioparachi ki pusie teteiwamechi te'terimeapua, pu'ka tiopa ki pusie teteiwame tewekachio, Apoe Riosi wa'a kahtiamapua neesetokao, ahpo te'ta pichiwarie nehpuakao.

¹⁶ Ihji Riosi pichiwarira taamo pichikeka mochitoaa, ki nu'uti tísia te'ta kaawe tiame iintatiamepua, taamo Noono tewekachi kahtiameeopua. Puuu tísia pichiwarí taamo pichikeka mochitoaa, ihjipua:

Apoe taamo Noono,

apoe tijoetuka tamochi eenakamepua;

puuu Riosi Riosiwariira tamochio,

te'ta tísia Kaawerumako taamo tuuyamepua Riosio;

Apoe Riosi Tijoetumioio,

ki ookapí Riosi tewekachi ku'iwarié tetewitiamepua,

aapoe chaachapakamepua akana naawario Eesusio kohjakoio.

Yomatiamé wehjoarichi ahjachi pichiketiamapua,

Apoe wa'api Riosichi simiyame aachin tiameko apochio Eesusi nayewatuka oirioio;

Puuaa weechi oisooapua,

ahpo te'ta Noonoé apechunatiamepua tewekachio,

ahpo Noono te'ta Riosi kahtiachiopua.

4

Eesusichi ahpo papara toimeri wahka ihtoriachio

¹ Riosi Riosiwaria ma'chiamé no'o tetewitiamepua, i'ka weee kajuyachi teetowachi ikimeriopua, muuwaame ti'tijoeri Riosichi ahpo paparao, toaka mochitomerikopua. Puuu ti'tijoea oowerua tiame, ohsokamera reemoni na'ararichikamera uumpamapua Satanasi riaorósi, tisiwa wihtuka masiti-amerakachi, na'naritoka.

² Puuu ahpo Riosichi paparawa toakamea, wihkuame ma'masitarikamera na'naritomapua, ma'masitari kiisi suuwe erapamechi wistuki masitai, puuu ma'masitaria ahpo inatarichio na'ie tajaka choochokamekapua, puuu inatarichio wewekamekapao. Puuaa, pichiwaka chaachapakameka nayewamepua Riosichi simiyameo, nape kiisi pahtiaopua ahpo inatarichio.

³ Puuu ti'tjoeri wistuki masitiamea, nenewiwao kiisi kaawe tiameko chaachapamepua, nape Riosia ki wa'a chiamepua. Puuu wa'a chaachapamea tiameo, ihta kooameoi taamo wa'inamepua ko'kopuawichioo iyoriupua tuukao. Nape teeme Riosi chiia machiyamea, nane'riame teemea kihta iyoriupamekopua ihta kooamekoio, yooma kooameo Riosi apoe iintoriopua taamo ki'yakao, yooma kaaweruma kooame, yooma ihta kooame pukeri naayachi enepatiaio. Pukaepa teemea, ihta kooame Riosie kiatiameo, kihta iyorika koayamepua, cheriwema kiasache Rioso, kaawe ko'kopuamepua.

⁴ Riosia yooma ihta ahpo enepateriao, kaawe tiameko tetewikamepua. Pukaepa Riosi iintoria kooame taamo ko'komiawichioo, kaaweruma puuuu, aaataai ki ahpo wa'inametepua ko'kopuao. Pukaepa Riosi taamo ki'yaria kooameo, ta'iria ko'kometepua pu'kao, cheriwema ki'yakache Rioso.

⁵ Riosi cheriwema kiasaa teeme, ihta kooame ko'komiaio, Riosi apoe kaawerutamepua aamo ko'komiao.

Paoro Timoteo kaawe tuuyewa, Riosie Weratiame tehkiwachi kaawe teetowa

⁶ Yooma wa'a tiame aamo masitesoo wa'a tiopachi Riosichi paparameo, kaaweruma ihsiame enemamua Eesusi Riosie Weratiamewichioo. Muuuu tiameo piirechi masiteka ihisiaio, aamo wa'api penitamamua, aamo Riosie Weratiamechi paparariachitia, aaatae aamo masitetiaio Eesusi Riosie Weratiamechi simiyameo.

⁷ Nape Riosie Weratiamechi simiyame masitiaio, ka'te na'roemitiapua kihta nateyame ehkoriai nayewaniame pu'serewaeo; ohso kaawe muuuu, te'ta aamo Riosichi kaawe teeretoniameche, pewatiame teetopuachepua masitekao. Muuuu tiameo, te'ta aamo Riosichi simiyame penipawa i'yasiupua.

⁸ Taamo weerewa wi'rochaniamea, kaawe wichiamepua weerewawichioo, nape Riosichi epeche kaawe teerepuawichioo i'yasiamea, pu'ka aaatawichio epeche nateyamepua, ki ehpechewichio natemerikapa, ahkasi wahka ihtoriachisi natemerikapapua, te'ta Riosi taamo ahjama mochikoioopua.

⁹ Yooma ihjia tuuyewari no'o aamo chaaniaa, te'ta pichiware puuuu, i'kao yomatime ti'tjoeri pichikémetepua, ti'tjoe ooweru tiame wa'achitia.

¹⁰ Pu'kakamera Eesusi pichiwarirakachi simiyame, pichikémichioopua taamo keepuameo, utewaeme tekpanakame teemea, tisia taamo na'ara chaanewa aiwatoriaopua. Wa'a te'teretoame teemea masitekao, taamo tatakoria newipatewa oowe e'riapa, pu'ka Riosi Ahjamechiopua, puuu Riosi ahjamea yooma newipatiamepua, nape ahpo Taana Eesusichi pararakameo.

¹¹ Muuu Timoteoa, yooma i'ka aamo no'o masitenuriaio, yooma wa'a tiame masitemitiamua aamo masitiaio, kaawe pepenipanurekapua pu'kao, ahkaio aamo oiyachiamio.

¹² Aamoo temarikapa a'chi chaaneniaio, ka'te a'chi eramitiamua; ohso kaawe muuuu, aamo Riosichiche kaawe teetoame enepuapua, pu'ka aamo kaawe teetowao amochi tetewiteka, aamo wahjachi Riosichi poponiwao pipiniwaopua tiame, aamo ihsiwa na'naritoka wa'achi nokisimichioopua, yooma i'káchitia: kaawe e'reka nayeweniame; kaaweruma ihsiwa teereniame; kaawe e'raka yorakeniame aaatawichioo; te'ta paparawa tetewitewa Riosichio; ti'tjoe ooweruchio, yooreka ahpo tetewitewa, kihta suwepori ahpo nokiwa; ooweruai ti'tjoechio, yooreka ahpo tetewitewa, ihtaio suwepori ki kaawe nokiwa.

¹³ Nape ke'chu ki wa'a no'o simioio pehjo, iiweta simitepuapua iyonakao, Riosi Iyotaperichi chiia, yooma inamuachi wa'a tiopachio, pu'ka chiia masiteka. Pu'kao kaawe tuuyepuapua kiisi nahsinepaka teetowaopua Riosi chiia.

¹⁴ Muuu Timoteoa, ka'te natakepamitiama amochi seekarepaka weraretiao, wa'a tiopachi pa'pamiratuameeo, Riosi Riosiwarie erapateretia aamo werapuawichio. Muuua paikapieoi Riosi ye'kari aamo kiatiameeo, ku'ika yasitopuapua wa'a Ejesio tiopachi mochikameo, ihtaoi ku'iwa yorakeaopua pu'kao, ihtaoi Riosichi simiyame kaawe masitekaopua pu'kao.

¹⁵ Kaawe teeremio iintasa inisipuapua aamo tehkiwa, kaaweruma epechetoame tetewipuawichioopua amochio, aamo paamiratuachi yooaopua.

¹⁶ Kaawe aamo neesetomitiapua pewatiame yasitoka, wa'a tiopachi aamo masiteka ihsiachioopua. Wa'a teetosaamua Timoteoa, wa'achitia Riosie aamo tatakoriria cheriweka newipateretiachitia, wa'a tiiao ki ookapi aamo keepunariamea tiame, Riosie newipatemapua pu'kao, ahpo Taana Eesusichi paparasoo.

5

Paoro tuuyerewa Timoteo, Riosichi paparamechi simiyameo

¹ Nee Paoroa aamo Timoteo, aamo chaanenania, yooreka aamo tuuyenurenaniania o'ochetiameo, kihta te'ya cheeka, kaawe e'reka tuuyepuapua ohso kaawe, aamo noono itapiti nane'remichio tuuyamechitia.

² Ooweru pa'pamiraopua, aamo yeeye yooreka nayewiamechitia, tuuyepuapua pu'kao. Ooweru kuteweopua pehjo, aamo pipinichitia yooreka tuuyepuapua pu'kao, kihta ahjama kochiwa erakoka.

³ Aaata ooweru ahpo kuuna mukipatekameopua, kaawe e'raka ku'ipuapua pu'kao, itapitichi tisia tesiwa teeresoopua pu'kao.

⁴ Nape tatanaesoopua ahpo ku'ime te'teriane, pu'ka tatanarao, kaawe ku'inurepuapua ahpo yeeyeo. Iinuesoopua susuwarao, kakawarao tiameo, kaawe ku'inurepuapua pu'kaohi ahpo su'suo ahpo ka'kaohi. Riosia wa'a te'tereka mochitoniamero, tisia kaawe e'reka tetewamepua, neeeai wa'achi e'raka tetewamepua.

⁵ Aaata kunamukukamea, te'ta Riosichi paparameneesaa, Riosichiche paparaka yasitoamepua ahpo ku'ipuao, senepi taawechi Riosichi paparaka itaka, ihtaoi itapiti ahpo nakiwiao.

⁶ Nape aaata kunamukukamea ki Riosichi paparaka yasitoamea, oowera ahpochewichio ta'irewa yooraka yasitoamepua. Puuu kunamukukamea, mukukamekatepua Riosiwichio, ahjaka yasitoamekai.

⁷ I'ka aamo kaaweruma teerenurewa, masitepuapua tiame wa'a tiopachi mochikameo, kihta ki kaawe ihsio tuupuachioopua, aaataeo.

⁸ Aaata ka'chi erakoamea ahpo tetejima tisia tesiwa te'tereka mochikoio, ihtaoi itapiti nakiwekoo, ahpo ta'pechioi epeche te'ta tesiwa teewenioio kiisi ku'yamea, kiisi Riosichi teerepuame inataka yasitoamepua; wa'a tiamea, ohso kiisi kaawe tiamepua Riosichio, ki aaatachitia ki Riosichi paparamechitia.

⁹ Puuu ooweru kunamukukamea, ahpo ku'ipua teerepuawichio tiopachi mochitoameo, eee tiame enemetepua: paika weerewa oosa mariki u'matoame paamuame; piiripi wa'api kuunaeka yasitokame, ahpo kuuna ahjaka yasitoopua.

10 Puuua tiameo, ahpo yooraka yasitoriao, ka'karuma yooraka yasitokame, tetewitiame enemeripua; ahpo tatanaopua tiameo, ka'karumache tuuyewa tuuyeka yasitokame; ahpo ta'pechi asikoameoiopua, kaawe uuka asipukame; aaata Riosichi paparameo, ki weruma ahpo uuka yorakekame enemeripua; aaata itapiti aiwaka mochitoameo, ku'ikache yasitokame enemeripua; ihta itapitioi, kaaweruma ihsika yasitokame.

11 Puuu ooweruo ki ahsepame paamuameopua paika weerewa oosa mariki paaumpario, ki iyopupuapua pu'kao ku'iwa kiapuawichoo, seenekachioi neewinaremerikopua pehjo.

12 Neewisaapua, ka'chi iika tekipanamaopua tiopachio, ahpo yooraka yasitomia chaachapatiaameopua.

13 Puuua tiameo ku'iwa kiatiaopua, nanasiname enepamaopua, oowera wa'ami ahka ohjonaremapua ta'pechiamikoio, ki ka'karuma i'topakaopua naawesari, itapiti naawesaniachioopua peyachi papakika, itapiti kichiweme tiame chanika, pu'ka wa'a tiameche nokaka mochitomapua, kihta yooraka wekateka.

14 Pukaepania pu'kao, nenewijerania oho kaawe, tatanatasaopua moena yasimichioopua, ahpo tatanakamera inateka. Pu'ka wa'a teeka yasitosoopua pu'kao, Na'arari Noonora, ka'chi iika aaata na'aretemapua pu'kao.

15 Nape ookapi ooweru kunamukukame ki te'ta paamuame ki newineameopua, seewiamenia pu'kao, se'wikamekopua Riosi kaaweruma poerachio, Satanasikamera ahpo eratiakamera nokisikamepua, ahkaoi ta'pechiami ta'ratoka, kiisi kaawe te'tereniame nokisika.

16 Aaata Riosichi paparame kunamukukame tetejimaeme enesaa, pu'ka tetejimarao, ku'inurepuapua pu'kao, kihta pehtiame teeremichioopua tiopachi mochikamewichioo, pu'ka kunamukukame ku'ipuao. Pu'ka ahpo tejima kunamukukame ku'ika yasitosoopua, yooma tiopachi ku'iwaa, ahsepamapua waikao, tiopachi kunamukukame mochikame ku'iwaa, te'ta tesiwa te'tiamerawichioo.

17 Ehpeo neea aamo Timoteo, tiopachi pa'pamiratuame ajawaniame aamo nayewemane. Yooma tiopachi pa'pamiratuame kaawe yoorameopua ahpo tekipanao, epeche kaawe e'reka teteipuamepua pu'kao, Riosi tuuyewa masitiame enesoo osopena, tuumika ki'yaka itapiti kianiame ku'iwao.

18 Wa'a tiame aamo chaaniamenia, Rosia Ehkoriai Iyoterichio, eee cheeka iyoteriamekopua: "Ka'te yakajipuremitiamua oisio, aamo tiri'koia tezejokitaka oitioiopua." Sewinachi Iyoterichioiopia tiameo, eee chiamepua: "Tekipanamea nateténiamepua."

19 Aaata tiopachi paamiratuame aamo weerariao, aaata ki kaawe ihsiameko tuusoopua pu'kao, nape ki u'pakame enesoo aaata tetewikame ookao paikaoiopia, ka'te pichikemitiamua pu'kao, apoe piineri chiiao, kihta nateyamekopua.

20 Aaata tiopachi paamiratuame ki kaawe iintokame tewitiameopua, ooka paikaoi tetewikame enesoopua pichiwatame, yooma tetewachi weeraka tisia teripuapua pu'kao, wa'a yoratioopua pu'kao, yooma tetewikameo seewepakaopua, ki wa'achi nokinaremichioopua.

21 I'ka no'o aamo pa'pamiratuame ajawanureria, neea Riosi tetewachio, Riosie Weratiame tetewachio, Riosi tewekachi ku'iwari tetewachio, tisia kaawe aamo neesetjerania pu'kao, napati aamo tetewikapua aataoi, ki aaata epeche teereweka.

²² Ka'te aaata ajawamitiapua, ki ne'nesaopua pahchao, ihtana tiameopua pu'kao, ki aaata aamo ki kaawe iintorio tuumichiopua, ki kaaweruma machenasoopua aamo weerario.

²³ Ihji no'o chiiaa, aaata ti'tijoeri chaachapamechitia tiamepua: "Ka'te neeroiche nerojimitiamua, aamo eepi topachi kokoresaa, wiino iijipuapua ku'ita." Pukaepa muuuu, ke'chu aaata weeraiomua wa'a tiopachio, kaawe ne'nesa ihtana kaawe ihsiameko tijoe, werapuapua.

²⁴ Aaata ki ka'karuma nokiwaa, ma'chiame tetewiniamepua ke'chu ahjachi i'yaiohua itapiti ki kaawe iintorio, nape iintuamepua tiameo, itapiti ki kaawe iintotiameo ki ikanati ma'chiame tetewiniameo, ahkasi te'ta i'yawesaape ahjachio. Pukaepa te'ta kaawe tiia ahjachi i'yewesa werapuapua, aaata tiopachi paamiratumerio, seenekachi neipa ki kaawe ihsiamera enemaiohua weratiameo.

²⁵ Seenekachioiohua aaata kaawe ihsiwaa, ki ikanati tetewiniamepua, puuyeniame nakiyamepua aaata ku'we nane'repua kaawe ihsiamekoo, pu'kao kaaweruma tiiao.

6

¹ Ehpeo aaata ahpo teekorachi te'tereniame nayewamane. Aaata teekoemea Riosichi paparama enesaa, yooreka tetewame enepuapua ahpo teekoo, kihta ki iyoriwa masitio tuupuachiohua Riosio ahpo paparawiao, aaataeo wahjachi ti'tioerieopua, ki na'arepuawichiohua tiameo, taamoo aamo teekoeka mochikameo, Riosichi paparaniame aamo masitiao.

² Aaata Riosichi paparama teekoemea, wa'apitia teekochitia yooreka tetewimetepua pu'kao, Riosichi paparamekoipua pu'kao ahpochitia. Riosichi paparamekopua ahpo teekoo, epeche te'ta yooreka tetewimeripua pu'kao, pu'kao Riosichio, ahpo pa'chichitia tiamekoopua pu'kao. Pu'kawichio epeche kaawe yorakeka yorametepua pu'ka tekipanakiao, na'pa Riosichi te'teriamiakapaopua. Yooma i'ka no'o aamo masitenuriao, utewaeme wa'a tiame masitepuapua, yooma wa'ami ahkaoi aamo asiachio.

Te'ta pichiwari paarasari

³ Aaata seenu te'terewa masitiamea, i'ka Eesusi Riosie Weratiamechi simiyame ka'karumara tuuyewario, pu'ka tuuyewarichi taamo paparaka mochitoao,

⁴ ahpokamera tisia weruma uukao, ahpokamera tisia machiyame maaekoamepua. Puuuu ahpo Riosichi simiyame seesenu te'terepuame masitiamechio, tisia ahpo weruma erakoniamie tiamechipua wa'ao, tisia ahpo machiyamera erakoniamiechi, tisia nekakoniamie mehtachianiachi, tisia nasiwaniame mehtachianiachi, tisia aaata na'arewachi, tisia neka-muchenianiachi aaata, tisia aaata ikotukewachi.

⁵ Senepi taawechi wa'apitia nekakoka ma'chirepaniachipua wa'ao, ki ijinatarichi wewekaniachikapapua wa'ao, kiisi machiniamekapa wa'ao, Riosichi eename pichiwario. Puuuu, kihta machiyamepua, te'ta Riosie pichiwariraopua, te'ta Riosie iintoriaopua ahpo Taanaeo. Puuuu oowera seenu Riosichi simiyame masiteka, tomiwaremio erakoamepua. Nape muuu Timoteoa, ka'te pu'ka te'teria ahjama, teeremitiama.

⁶ Teemea Riosichi te'ta paparama, paarasatiamepua paarasatiao, nape taamo Riosichi paarasatiaa ki toomipua. Ihji paarasaria, te'ta Riosie te'ta taamo ta'iria mochitowa puuuu, Apoe te'ta taamo Riosie kiasiaeo, ihtaoi taamo nakiwiao.

⁷ I'wa weechi naawaio, kihta iinueka naawakame teemea; wa'achitia mukisaoi, kihta i'tomeripua.

⁸ Wa'a teeremeri enesoo mukiniamechio, kihta te'ta weemumete teemea i'ka wehjoarichi iintuameo, kooameche wisasoriche iinuekaio, kaawe erakomete teemea.

⁹ Yooma u'matoka ohso e'rameopua paarasarichio, pu'ka ki kaaweruma tisia weemuwa paarasari ihsumarachi, wichiyamepua. Puuu ki ka'karuma weemuniamea, taamo ki ka'karuma nokiwa ihstiamepua, kiisi ijinata nokiwame, na'ara nokiwame aaata tiame. Yooma ihji ki ka'karuma nokiwamea, kominarichi simiwamepua, ahkasi yooma si'riwachi ki ka'karumachi wichiwachi, ahpoo pihituka kajuyachisi.

¹⁰ Siintoka weemuniame toomichio, yooma ihta ki ka'karuma naawarapua. Muuwaeme siintoka u'matoka toomichi weemupakamea, poanatumamepua Riosichio, Riosichi ahpo paparao; wa'a iikapa puuu, tisia yuuwesi mochitoamepua, epeche tisia tomiwaereka mochinarewae aiwaka.

Aachin teeka ahpo inateniame Riosichi paparaniamewichio

¹¹ Nape muuu Timoteo Riosiwichio tekipanamekapao, yooma wa'a tiame weemuwachio, ikicha enepapuapua, kaawe aamo neesetoka, ki wa'a tiamechi aamo wichipuawichio. Ohso kaawe muuu, kaawerumache ihsiame enepuapua, pewatiame yasioame Riosichio, aamo Riosichi paparawa yasifoao, aamo tesiwa tiame uyuyame iikachio, kihta nahsinepaka tetewame aamo Riosichi poponiwao, pipiniwa tiaméo.

¹² Utewaeme teetopuapua aamo Riosichi paparaniame nehpuwarichio; pewatiame chapika yasitomitiama, aamo ki wahjiame ahjari Riosie aamo kiaretiao, Riosie aamo uumichio paajutetiao. Muuu pu'ka ki wahjiame ahjari aamo Riosie kiaretiao, ki ookapi tuuyekame muuu, Eesusi Riosi Taanarachi paparakapa kiatiameko tuuka.

¹³ I'ka no'o aamo tisia neesetotiao, kiisi toaka aamo teetojeraninia pu'kao, kaawe teetokache kihta se'wikao, Riosi yooma ihta ahjari ki'yamera tetewachio, Eesusi Riosie Weratiame tetewachio tiame, puuu Poonsio Piiratochio, ahpo ma'chitakame aatanakoo, Piiratochio ahpo iinatukenio.

¹⁴ Neeea i'ka no'o aamo neesetotiao, tisia aamo neesetojeraninia, ahkasi Eesusi Riosi Weratiame taamo Paamira eenachisi, kihta aamo ki kaawe chaachapapuaichio, aaataeo.

¹⁵ Ihji Eesusi enameria, Riosi te'ta yomari aampa tiamera e'rariapua, ihta taawechi yachatiamedio, tekitepuame; ihji Eesusi Riosie tekimichio eratiamea, te'ta weeweruma ya'yawichio, te'ta yomatiame aampa werumara tiamepua, te'ta pa'pamiratumeopua, te'ta aampa Paamiratumeopua tiameo.

¹⁶ Puuu Eesusi Noonoraa, apoe eenechi tekitemeria Eesusio ka'chitia taawechi mukuyamepua; puuu te'ta ki teesa taajenachi kahtiamerapua; aaataai pu'kao, kiisi ahseme tiachi kahtiachio; pu'kao aaataeo ki tetewamepua ahpo pusieo, ka'chi iika tetewime tiameopua pu'kao.

iPu'kakamera te'ta weruma iyoriwa kiapumeopua taamoo, te'ta weruma utewari iinuewa e'rewa tiame! Wa'a tiame e'rejeremitiapua naaju.

¹⁷ Pu'ka ti'tijoe ooweru tiame tisia paarasateka mochitoameo, chaanepuapua pu'kao, pu'ka ahpo iinueka mochikao, Riosi wa'a tiame teewewiopa, wa'a te'terio tuuyepuapua pu'kao, pukao wa'a tiame ta'iria mochtomichio, nape kihta weruma ahpo erakoka, tisia paarasatiapao. Pu'kao chaanepuapua tiameo, pu'ka weechi iintuame ahpo paarasatio, kihtawichio kaaweko tuuyepuapua, Riosichi kaawe te'terepua, pu'ka paarasario kihta tehpe e'ramekopapua. Wa'a tiachipao, ohso kaawe

Riosichikamera paparaka mochitonurepuapua pu'kao, apoe te'ta Riosi ahjamerakamerachi, pukachikamera te'ta oowe erakoka, taamoo chuurame wi'suame taamo nakiwia ki'yamechi.

¹⁸ Pu'ka paarasatiameo chaanepuapua tiameo, pu'ka paarasario, ahpo iinuekaeopua paarasatio, ihkokewa erakoka mochitojerepuapua pu'kao, tísia tesiwa te'tereka tooremuachiopua. Wa'a nokaka mochitosoopua ihkokekao, te'ta pichiware paarasari iinuemio tuuyepuapua pu'kao, Riosi ahjama mochiwachiopua, Riosi ye'karichi.

¹⁹ Puuu wa'a te'tereka mochitosaapua ahpo paarasari tooremuame ihkokeka mochtokamea, te'pa tewekachikamera paarasari muuwepatiame enemapua waikao, te'ta Riosi ahjama ahpo mochimiachiopua tewekachio, ahkasi ki wahjamesio.

Paoro kajuyachi Timoteo neesetotewa

²⁰ Muuu Timoteoa no'o aamo uhjurario, yoorakache itipipuapua wa'a ti'tiopachiamio. Ka'te e'waka keepumitia ki ijinatame nayewao. Puuu ti'tijoea tamochio, ki ookapi itapiti, tísia Riosichi simiyame peenewari machiware teewaka masitiamepua, nape oowera wa'a chaachapaka nayewamepua, kihta machiyai Riosichi simiyameo.

²¹ Ookapi Riosichi paparama ti'tijoea ooweru tiamea, pu'ka ti'tijoe wihkuari masitiakamera na'naritoamepua wa'asi, ikicha simiyamera ki Riosichi paparaniamera, ipaka tetewamepua Eesusichi ahpo paparao, Riosie Weratiameo. Yooma aamo kahtiachi mochikamewichioo, Riosichi itayamenia pu'kao, ahpo te'ta kaawerumari kiasimichioo.

I'wasi ihjia, kaawe erakoka ehpeo. Wa'a ikisaa tísia kaawe enemapua.

Paoro Timoteo Oosa Iyotepawa

Teepotari

¹ Nee Paoro Riosie Weratiame weratiamea, i'ka weemera ahjarichi simiyame nayewemichio Riosi e'rarie uhjuratiamenia, yomatiamae ahkaoi ti'tijoeri no'o nayewemichio, i'ka weemera ahjario aaataoi aho Taanachi Eesusi paparasoo kiamo tuuyame.

² I'ka iyojura iyotiamenia aamowichio Timoteo, no'o taanachitia Riosichi tiameo. Aamoo neea, taamo Noono tewekachi kahtiamae, Apoe Eesusi Riosie Weratiameopua tiameo, aho aamo tesiwa e'rewaeo, aamo iikachio ta'iria yasirewa kiajeraninia.

Riosie Weratiame chiia pichiwataniame

³ Nee Paoro, senepi taawechi aamowichio nayewiainia Riosio, cheriwema ki'yamenia pu'kao, aamoo kaawe teetotiamekopua, aamo Riosichi teetowa fehkiwachio. Nee Riosie ahsieme cheriwetiameko no'o tatakoriario e'raka yorakiamenia, no'o ehkoriai noonoriwa te'ta Riosi yoririachitia inisitoka.

⁴ Senepi aamo iijinatepaio, aamo nanararia iijinatepamenia aamo mochikachi o'inia machedario. Wa'a tiame iijinatepakaopua, enechi tisia aamo tetewinariapame neea, enechi aamo ahjama tisia kaawe eranarekaopua.

⁵ Nee aamo tetewinareka yasitoamepua tiameo, tisia aamo iijinatepaopua, Eesusi Riosie Weratiamechi aamo paparamekoo, ki'yami Rora tewaniame aamo su'su Eesusichi papariachitiaopua, aamo yeeye Eunise tewaniame Eesusichi papariachitiaopua tiame. Ehpeo neea aamooi, wa'achitia tetewamepua, tisia Eesusi Riosie Weratiamechi paparae.

⁶ Pukaepa neea, amochi oijenatejeraninia tahjewachitia amochi teetomichio, Riosi ye'kari amochi yahchariaopua, no'o amochi seekarepaka uhjuriopua Riosi kaaweruma tuuyewari kihta seeweka nayewatumichio,

⁷ Riosio taamoo, kihta majawewa ki'yakamekopapua, aaataoi kihta seewewa. Riosia apoeekamera taamo utewataniame erakotiamepua. Riosia tamochi yahchakamepua tiameo, taamo aho nakika mochtupua erakoniame, pu'ka nakiwari taamo nokisimichio aaatachio, kihta ki kaawe teerepuame aamo teerepuawichio aaata aamo masitachio.

⁸ Wa'a teeka ku'itoniamekapamua Riosieo, ka'te suuwe e'raka nayewamitamua aaataiomua, i'ka Eesusi taamo Paamirachi simiyame nayewaiopua; peereso aamo yachapo tuuwai, noochitia Eesusi taamo Paamirachi simiyame nayewatuapaopua. Ohsotiamua, tisia wa'a chaaneniapua, tisia aiwatoaimua taamo Paamira Eesusichi simiyame nayewatuapao, erasika anachatopuapua pu'kao, no'oo te'ta teetoriachitia.

⁹ Riosia kihta yoorarie natetewachi taamo newipatekamepua, taamo apochiche teetoka taamo ahjatomichio, Riosia wa'a tiame inatakamekapua, naayachisi o'inia, aho tisia taamo nakiwari, taamo ne'netenariapua, yooma ihta Eesusi taamowichio iintoriaeopua. Wa'a iintokame Riosia tamochio, yooma aho Taana Eesusichi

paparakamewichio inatakao. Wa'a tiame inatakame Riosia, ke'chu kihta i'ka wehjoarikoio.

¹⁰ Pu'ka ke'chu naayachi ahpo e'raria taamo tetewitiamepua ehpe taawechiamio, ahpo Taana Eesusi naawateriachi tetewitekamepua. Puuu ahpo naawateria iintokamekopua taamo newipatekao, wahjipari utewarira newitosapapua. Puuu Riosi naawateria iintokamepua tiameo, taamo ma'chiame paheteteokaopua, ahpo kaaweruma tuuyewarichi simiyameo, aachin teeka taamo teimeri weemera ahjariopua, ahkasi ki wahjiamesi ahjaniameo.

¹¹ Riosia no'oo, apoe wa'api weerakamepua ki i'isaeri nayewatumichioopua, ahpo naawateria Eesusi tewaniame taamowichio iintoria nayewemichioopua, yooma ti'tijoeopua ooweruioipua tiame.

¹² Pu'ka yoorapa i'wa kahtiamenia peereso aiwakao. Nape wa'a teereniainia i'wao, kiisi tesiwa erapame neeea, ki teesa ahjachi oowe e'riamekapaopua, aatanachi no'o paparario, pukachi te'ta ahjachi erapame neeea. Pukaepa kiisiki se'wi erapamenia, apoeopua tisia ahpo utewarie no'o ku'isiamekopaopua, i'ka tehki ki teeweka no'o simitemichio no'o ki'yariachiopua, te'ta utewaeme kaawe neesetokaopua, ahkasi yomatiane no'o yoorachisi i'ka tehki no'o nuurriaopua, ahkasi Eesusi eenechi eenachisi teeretopuameo.

¹³ Wa'a tiachio muuu Timoteoa, te'ta no'o masiteria inamuriachitia masitepuapua, aataoi aamo masitiaopua, pu'ka te'ta kaaweruma Eesusie tuuyewario, kiisi se'wi ikika masiteka. Muuaa tiameo, kiisi se'wi teetopuapua Riosie Weratiamechi aamo paparaopua, Riosie Weratiame nakirewarachi yasitokaopua.

¹⁴ Te'ta Kaaweruma Riosiwari ku'iwarie tamochi yasitoameopua, te'ta kaawe neesetopuapua, i'ka pichiwarichi simiyameo, Riosio aamo te'ta masitemichio ki'yariao.

¹⁵ Nane'riame muuuapa, yooma Asia weechiami no'o kahtiachi e'enakameopua, yooma eenechi nonowakamekopapua; ooka puua wa'asi Asia nonowakamea, Iijero tewaniame, piirea Eremojene tewaniame enekamepua.

¹⁶ Onesijoro tewaniame ta'perachio, Riosio te'ta kaawe teewejerania pu'kao, pu'ka Onesijorokamera tisia kaawe iintoriopua weesa no'o ku'iwa u'yepakao, i'wa peereso no'o yachatiachio, kihta suuwe erapaka, no'o peereso yachatioopua.

¹⁷ Ohsotia puua i'wa Rooma weruma muuwarichi asisaopua, no'o yaapi e'raka i'yariapua ahkasi no'o tewayachisi.

¹⁸ Tisia kaawe enemipua pu'kao, Apoe taamo Paamira Eesusi eenechi enasaa, itapiti tisia kaaweruma tiame ikitesaa. Muuu Timoteoa nane'riame muuuapa, Eejasio aamo ahjama taamo mochikoio, tisia kaawe taamo ku'iriopua Onesijoroa.

2

Riosie Weratiame kaaweruma soontarowara eneniame

¹ Pukaepa muuu Timoteo no'o Riosichi taanachitia yasitoamea, ka'te wirorepamitiamua aamo Riosichi teetowao; ohsotia utewaeme teetopuapua aamo Riosi tehkiwachio, yooma Riosie Weratiame utewari aamo kiasiaeo.

² Muuaa no'oo muuwaeme ti'tjoeri no'o masiteria tetewiriachitia inamuriachitia tiame, pu'ka masitenurapuapua aamo ajawasiao, ahkai mochiwachiami enapaio.

³ Pu'ka aamo tehkiwachi ahkaoi aamo ihtoachio, te'ta Riosie Weratiame soontarowachitia teeretopuapua, ihtaoi aamo aiwasiaio muuuu, anachatopuapua.

⁴ Muuu Timoteoa ka'te papakimitiamua itapiti ki Eesusi Riosie Weratiamee aamo nuuretiachio, aaataai kaaweruma soontarochitia enenariaa, kiisi se'wi ihsiamepua ahpo te'ta kapitai nuureretiao, seesenu nokiwachi papakikaopua, ahpoche nuureretia iyorika teeretoamechepua.

⁵ Wa'achitia newitowa te'ewa nokayameai, te'ta kaawe te'epua yachatiameche na'naritomerichepua; ki pu'ka kaawe te'epua ki na'naritosaa, kiisi newitomeripua. Pukaepa muuui Timoteoa, tisia kaawe teetoka i'tomerichemua, Riosichi aamo tehkiwao; wa'a aamo teetoame enesoopua Riosia, tisia kaawe aamo iintorio tuumapua.

⁶ Aaata ahpo echaria tisia kaawe neesetokamea, tisia paarasatemeripua ahpo echariao. Wa'achitia muuu Timoteoai, tisia paarasatemeru muuuu Riosiwichio aamo ihsika teeretorioa.

⁷ Naakoo, kaawe ne'nemitiakoomua i'ka no'o aamo chiiao, Apoe tewekachi kahtieme taamo Noonoo, ihsisimeripua aamo te'ta pahtetekao, aachin tiamekoopua no'o aamo chiiao.

⁸ Ka'te natakepamitiamua aamo masitia tuuyemiao, yooma Eesusichi simiyame eee teereriame: Eesusia ehkoriai Raawitaru tetejimarisiwachi o'inia tijoetutetiamepua Riosieo, Riosi Taanarachitia naawakao; neipami taamo tatakoriai cho'weka mukisaapua, eenechi oijenasaapua, tewekachi mooenakamepua ahpo Noonoo kahtiachi. Puuupua no'o te'ta kaaweruma tuuyetooa, aachin teeka taamo tatakoriai rekia mochtowachi newipatetiamea.

⁹ Pu'ka Riosie Weratiame tuuyewarira tuuyesika yasitoapao, kaátisia aiwari anachaka yositoamenia, ahkasi kaarenaoi o'oyaekaopua i'wao, kaátisia aaata ko'yamechitia. Nape neea kaarenae o'yaeka yachanioio, Riosi kaaweruma tuuyewaria, kihta o'yetiamepua, aaataai kaawe ahjachi pichikeme tiamepua.

¹⁰ Neeea wa'a tiiachipao, kiisi toaka simitiamenia Riosi kaaweruma tuuyewario nayewatukao, tisia aiwaka yasitoai i'wao. Neeea ihtaoi kokosa yoraniaio anachaka yasonariamenia, Riosio yomatame ahpo Taanachi paparakameopua, ahpowichio uumichioopua, ahpo tatanachitia iintapaka, pu'kao ahpo tatakoriai newipateriaopua, ki wahjiamesi ahjari kiamichioopua.

¹¹ Ihji no'o chanimia Riosie Weratiamechi simiyamea, pichiware puuuu: Teeme Riosie Weratiame ahjama mukukameka erakoame enesaa, pu'ka ahjamakamera mochimia eenechi oijenakameko erakometepua, tewekachi Riosie Weratiame ye'karichi.

¹² Eesusiwichio kokosari anachaka mochtokamekai teemea i'wa weechio, Riosie Weratiamee apochi uupuamepua, ahpo ahjamakamera mochipuawichioopua, ahpo tewekachi ye'karichio.

Taamo Eesusi ahjama te'terewa ka'itasoo, Apoe Eesusia tiameo, wa'achitia taamo ka'itamapua, ahpo taamo ahjama teerewao, wahka ihtoriachi te'ta kateweri taawechio.

¹³ Teemea Eesusichi paparai ki kaawe noonokoio, Apoe kiisi taamo toayamepua ahpo nakiraeo;

ka'achitia wa'a iintomeri tiamekapaopua, ahpo Riosi nakiwariwae tisiwa taamo nakiyamekapaopua.

Piiripi Eesuwichio tekipaname kaawe iintoria nayewaniame

14 Muuu Timoteoa, pu'ka aamo ajawaria masitemichioo, yooma i'ka aamo no'o iyoteparia, inatepateka masitenurapuapua pu'kao. Pu'ka aamo ajawaria masitemia keepumeriopua tiameo, Riosi fetewachi chaanenurapuapua, kihta naawesari chaachapanurepuapua pu'kao, kihtawichio kaawekameopua, nekakome chaachapaniame nayewaniameoi, kihtawichio kaawekameopua; wa'a tiame naawesaria, kaawe erakoka keepuamekaiopua Riosi kaaweruma tuuyewario, nahsinapatemeripua keepuameoi.

15 Muuu Timoteoa Riosi tetewachio, utewaeme tekipaname enepuapua Riosi tehkiwachio, tisia kaawe teetoame Riosi kaaweruma tuuyewari masiteniamechio. Wa'a teetoka masitiame enesaamua, kihta suuwe erapamerimua itachioi itapitichi aamo yoorao. Kihta nekakome cheeka masitiame enesaamua, kihta Riosie teripua teeremerimua aamo masitewachio, te'ta kaawe tiame teetoka masitiamekapaomua, te'ta pichiwarichi simiyameopua, Riosi naera.

16 Itapiti Riosichi simiyame aamo nayeioopua aatao, ka'te aatae aamo se'wi ikimitiamua, aata peyachi ki Riosichi simiyame nayewanariameopua; wa'a tiame peyachi papakiwachio'pua nayewamiao, oowera se'wi ikiniame ikitiamepua.

17 Puuu wa'a te'tiame naawesari kihtawichio kaawekamea, taamo wa'api soopamapua, ko'koame ka'chi iika yachapaniame ikiniamechitia ikiwamepua. Wa'a ikikameka te'teriane iimeneoa, iireto tewaniameopua tiameo,

18 Riosi pichiware masitewaopua, se'wi masitiamekapa wa'a ijkikame puua. Puuu wa'a iikame ti'tijoea, pu'ka ti'tijoeri mukukoi eenechi oijenaniameo, ikikamekopa chaachapaka masitiamekapa. Puuu aapoea pu'ka eenechi oijenaniameo, taamo iikachiche wa'a erakoniameko tuuyamepua, Riosio ki taamo oijenatamerikopua, eenechi weemera weerewa taamo ki'yakaopua. Yooma i'ka inamukamea, wekamupakamepua ookapiopa, Riosichi paparameo.

19 Nape Riosia, se'wi masitiameopua ahpo pichiwarichi simiyame tuuyewario, tetewaka yasitoamepua aatanakamerakoopua ki ahpo ijinuwao. Riosi pichiwariraa, kaari nawateraka tiamepua, pukachi nawaterachi eee cheeka iyotetiame: "Apoe taamo tewekachi kahtiame Noonoo, te'ta machika tetewamerapua ahpo ijinuwao." Piirechi Riosi pichiware wa'achi nawaterachi iyoteriaapua tiameo, eee chiiamepua: "Yooma Riosie Wera-tiamechi te'teriane, te'ta Riosi pichiwarira masitiamepua, puua te'ta pichiwa poanatukame enemetepua, ihtaoi ki ka'karuma nokiwamechio."

20 Aata tisia paarasatiame ta'perawachio, ki ookapi itapiti iinuemepua tisia nateyame, itapiti pehtori o'roe netetiame, tataparasi meetarieoi netetiame, puuu oropetoria, tataparasi pehtoria tiame te'ta pahkotaniachiche ahjachi ko'i'wamepua. Nape wa'achi ta'pechio iinueniamepua tiameo, senepi ko'koma ahjachi ko'i'wame, puua wehchorie pehtoritatiamepua, kuuu oowarae netetiamekoio.

21 Muuu Timoteoa, o'ro pehtorika tiame enemitia muua, Riosi ahjae tekipanania enenariaa ahpo tehkiwachio. Wa'a tiame ahjaera enenaria Riosiwichioo, yomatiaame aamo se'wimetechemua ki ka'karuma nokiwameopua. Wa'a teeresaamua, yooma ihta Riosiwichio yoraniamewichio, ahsepari kaawe tiame enemerimua.

22 Ikicha enepamitiamua pu'ka tehtemari ki kaaweruma erakoka mochi-toopua, ihtaoi ki kaaweruma ikotuwaio, Riosichiche paparame ahjama

teeremitiamua, kaawerumache inatatoka, i'ka eee tiamechitia: Riosichi paparaniamue teetowa, nakirewa teetowa, ta'iria yasirewa teetoka tiame.

²³ Ka'te nehjiamitiamua, ki inatari tiame inatukewao. Puuu ki inatari inatukewaa, oowera nekaowa chaachapaniemehe mehtachamepua, ahkasioi nasiwaniame.

²⁴ Aaata Riosi yorakiamea, kiisi papakimetepua nekaowa chaachapaniachio; ohso kaawe muuuu, kaawerumakamera enemitiamua aaatachioi, ki ikanati nekayame; ye'kame enemitiamua aamo masitichio; kaawe e'reka nayewepuapua aaataoi, kihta yaapi e'raka nahsinepaka.

²⁵ Aaata aamo masitia na'ara chaachapasoo, ka'te nekamitiapua puka-chio, ohso kaawe te'ta kaawe erapua tiame nayewepuapua, tisia ma'chiamue tuuyeka aamo masitiao, ihtana achini tiamekopua aamo masitiao. Wa'a tiame aamo masitesoopua pu'kao, seenekachioi puuuu, aamo chiiiao oowe erapamapua, aamo masitiao tisia pichiwariko nane'rekapa.

²⁶ Wa'a iikapaopua te'ta aamo kaawe chiiame pahtepaopua, riaorosi wisikuewachi ahpo ruhjikameko erapamapua, riaorosikamera masitia pichikeka mochitoriamekopua.

3

Achini teeremeri ti'tijoeri, kajuyachi taawechi

¹ Wa'a tiichipao muuu Timoteoo, aamo nane'rejeraninia ehpiami kiisi kaawe nokiwamea, tisia epeche epecheche teetomerikopua, ahkasi kajuyachi taawechiopua, eee te'tereniamue:

² waika taawechiamio ti'tijoeria, ahpochewichio erakoame enemeripua; toomichiche weemuame; ahpo oijerame ihta ahpo iinuekae; ahpo tiiao ki nu'nuntiko erakoame; ihtaio Riosichi simiyameo tisia na'ariame; kiisi ewakoame ahpo yayawao; kihta kaawe e'reka itipiamue, itapiti tisia kaawe ikitetiaipua; puuuu kiisi ka'karuma ti'tijoeri enemeripua;

³ kihta ahpo katewenariame apochio aaataoi ahjamao, kiisi aaata tesiwa e'riame enemapua; ti'tijoea ooweruapua tiameo, ka'chi iika ahpo teeweteme erakoame, ahpo ki kaaweruma nokiwa ikotuwao; tisia na'ara chaachapame aaataoi; tisia na'ra yoorame ahpo na'ara chaachapae; aaataoi oorichitia ni'epanarewa erakoame; yooma ihta kaaweruma nokiwameo, seepurawame;

⁴ aaataoi ahpo kaawe uuyameo, pukamina na'ara nokayame; aaataoi eeyowachi werapame; ki nu'uti ahpo erakoame; ahpo pu'serewache i'yaka mochitoamea, Riosikamera pu'serewa i'yaka mochitometepua;

⁵ Riosi iyoriameka nokayamea kiisi wa'a erakoaiopua, Riosi utewari ka'karuma enepatiameo, wehchi ipaka tetewamepua pu'kao.

Yooma pu'ka wa'a te'teriamue ahjamao, kiisi ahjama teeremitiamua.

⁶ Puuu wa'a te'teriamue ti'tijoea, ahpo wihkuari na'ararieopua ta'pechiami asikokaopua ooweru piineri mochikachio, suwepori nokayamepua pu'ka ahjamao, kiisi ahpo wa'inameopua wa'a nokiwao, wa'a pu'seriamekapa. Puuu wa'a nokiwame pu'seriamue oowerua, Riosi pichiware eepi keepuka yasitoamekaio, kiisi iyorika inamuamepua,

⁷ ahpo ki ka'karuma ikotuwa pu'serewae, panisutoniamekapa.

⁸ Puuu wihkuari ti'tijoea, ehkoriaami Aanesika te'teriamuepua Amperesi tewaniamekoopua tiame, puuu ookaa ehkoriaamio, Moiseo ahpo kaaweruma Riosichi simiyame masitenarioiopua, ahpo wa'inekame. Puuu ti'tijoe aamo masitia na'arekamea, te'ta wewekamepua ahpo kaaweruma inatariwao, pukaepa kiisikoi inatamepua Riosi kaaweruma

pichiwari chiiao. Puuua ahsieme na'arachi wewekakamepua, Riosichi paparawachi simiyameo.

⁹ Nape puuua, kiisi mehkasi mehtamitepua ahpo wistuki masitiaeo, yooma ti'tjoerie nane'riamekopua pu'kao, kiisi ijinatamekopua. Wa'achi te'terierame puuu ookaai ehkoriamio, Moisee ahpo wa'inekameopua ahpo masitepuawichioo.

Paoro Timoteo tuuyewari ki'ya

¹⁰ Muuu Timoteoa, kaawe machikamepua no'o masitewao, no'o aachin teeka yasitoriaopua tiameo, ihtana ne'netoka no'o teetoamekopua no'o masitewao. Nane'riame muuupa tiameo, no'oo Riosichi te'ta oowe e'reka yasitoamekopua, aachin teeka ki yaapi e'raka itapiti aiwaka anachao, aachin teeka no'o nakika teetoriopua Riosichio, yooma ihta ti'tjoerichiopua tiame, kiisi toaka masiteka yasitokaopua, Riosi tehkiwachio.

¹¹ Nane'riamemua aachin teeka no'o na'ara yoraretioopua tiameo, aachin teeka no'o aiwariopua Antiokia kahtiaiopua weruma mochiwachio, Ikonio muuwari mochiwachio tiame, wa'a ikisa Rihirira tewaniachi weruma muuwari mochiwachio tiame, aachin teeka no'o anachaka yasitorio, tisia no'o na'ara yoraniopua ti'tjoeri nanaarameo. Nape te'ta taamo Paamira tewekachi kahtiaemea, yooma i'ka no'o na'ara yoraniio, no'o newipatekamepua wa'a na'ara no'o yoraniachio.

¹² Wa'atepua, aaata Riosi nakiyachitia yasionariamea, Riosie Weratiamechi te'teriamewichioo, wa'a ahpo yoraniame na'ara yoraniame aiwameripua, nanaarameo.

¹³ Wa'a teerenioipua, puuu ki ka'karumaa, epeche epecheche teetomeripua ahpo na'ara nokiawao, puuu wistuki ma'masitiamea tiamea, epeche epechechi teetomeripua ahpo wisikueka masitiaeo, epeche muuwepateka ahpo wihkuariego.

¹⁴ Nape aamo Timoteoo neeea, aamo penipariakamera te'ta yoraraninia, aamo te'ta kaawe ti'o e'riamera, kiisi se'wika teetoka nane'riamekapa muua, aatanakamera iintoriopua aamo masitekao,

¹⁵ pukeri o'inia aamo nu'utikoi masitenioio. Aamo su'suwa aamo yeeyewa tiame masitekamepua Ehkoriami Iyoterichi chiiao. Pu'ka Ehkoriami Iyoterichi nane'rekame Eesusichi simiyame, wa'a iika Eesusichi paparakamemua Eesusichi newipamiapa, yooma ihta aamo tatakoriario.

¹⁶ Yomatame Tumipirichi Iyoteriaa, taamo Noono tewekachi kahtiaeme eratesiwae iyotetiamepua, ehkoriami Riosi na'nayewaturaeo. Pukaepa tisia kaaweruma tiame puuua, taamo ahjae masitepuawichioo; taamo kaawe iintoso, pukae Iyoterichi Riosi chiiae, kaawe taamo iintorio tuupuame teemea; ki kaawe taamo iintoso, pukae ahpo Iyotaperichi chiiae, taamo terimapua; tisia kaawe ihsiamepua tiameo, te'ta kaaweruma teeretoka taamo ohjoremichioopua, yooma ihta Riosie kaawerumachi simiyameo,

¹⁷ ahsepari taamo ye'kari penipatiamepua enepatiamepua, yooma ihtaioi kaawerumachi simiyame yorapua mewichioo.

4

¹ Pukaepa neeea aamo Timoteo, taamo Noono tewekachi kahtiaeme tetewachi, taamo Paamira Eesusi tetewachio tiameo, ahsieme Riosi kaaweruma tuuyewari aamo nayewatumichio weeramenia. Muua aamo tuuyewarichio, Yooma aaata ti'tjoeri tuuyepuapua i'ka Eesusi ihta wahka ihtoriachi taawechio, eenechi enamerikopua yomatame ti'tjoe

ooweruopua tiame katewemia, yomatiame ihta ahpo ki kaawe nokariao, ahjaka mochitoameopua pehjiio, wahjipakameopua tiameo eenechi oijenatesaopua. Neipa ti'tijoeri katewesaapapua, yawichi yasipameripua, ahpo ye'karichio yasipamiaopua yawichitumia.

² Muuu Timoteoa utewaame aamo nayewatujeraninia i'ka Riosi kaaweruma tuuyewario, nape a'chitia keenako aamo nayewatumia tiioio, ki tiioioi. Aaata ki oowe e'riameopua pehjiio Riosi kaaweruma tuuyewarichio, oowe erapatepuapua pu'kao. Aaata ki kaawe tiame iintoso, terika tuuyepuapua pu'kao. Aaata ki ikanati pepenipame masitiaomua, ka'te nahsinepamitiamua, ohso kaawe kaawe tuuyeka pahetepuapua pu'kao.

³ Wa'a yooraka aamo masitejeraninia, ehpe waanami taawechiopua, epeche epecheche kihta inamunareka mochtomerikopua ti'tijoerio, Riosichi simiyameo. Oowera ahpo inamunariache keepumapua, ahpoche pu'seria keepuka mochtionaremapua. Wa'a te'teriapapua, ahpo pu'seria masitiame ma'masitarikamera, i'yaka mochtionaremapua.

⁴ Wa'a te'teriapaopua, ipaka tetewaka mochitoame enemeripua, pu'ka te'ta Riosi kaaweruma tuuyewario ahpo keepuka mochtioriao. Naatikamera inamunareka mochtionapua, oowera maewarichi simiyame ehkori-ami ahka nayewatiame, pu'kao kihtawichio kaawekame.

⁵ Nape wa'a teeremioi muuu Timoteoa, pewatiame teetomitiapua amochio, kiisi sewina erapakaopua, pe'yachi wa'a teeremeriokoio, ka'te sewina erapamitiamua. Wa'api teetoka masitepuapua, Riosichi eename newipatewaopua, ahkasi aamo ahsepatiachisi aamo yoramichio weratiao.

⁶ No'o Riosiwichio tehkiwa i'wa weechio, amori kajuyamenia, ki tehpe no'o yasitomeriko e'rame neeepa; no'o ahjario neea Riosiwichioo, no'o Noono tewekachi kahtiamewichio, no'o oowewariameko e'ramenia.

⁷ Neeea Riosiwichio kaaweruma nasiwari iintokameka e'ramenia, no'oo ahsepari no'o iintokamekoopua pu'kao. Neeea u'masiwa te'etiame newitokameka e'ramenia. Neeea Eesusichi no'o paparariasichi wa'anaopua, kiisi toaka yasitoamenia Eesusichi no'o paparao.

⁸ Pukaepa pu'ka te'ta kateweri taawechi enasoopua, Apoe te'ta Paamira Eesusia te'ta kaawe katewiamekapaopua peereichitiao, no'oo te'ta kaaweruma tetewikapapua no'o kaaweruma iintoriawichio, no'o te'ta kaaweruma tiari mo'koritemapua, yawichi o'ro mo'kori no'o mo'koritiamechitia, o'roe cheenkeritetiame, no'oo te'ta Paamirachio, kiisi se'wika no'o ahjachi te'ta paparaka yasitioriopa. Nape Eesusia ki no'ochekamera wa'a yorameripua, yomatiame aaata apochi tisia inataka puuyetoka mochtionameopua tiaméo, ahkasi ahpo eenechi eenariachiopua, wa'a iintomeripua.

Paoro Timoteo nuurewa iintojerawa wa'asi

⁹ Timoteo, kú'we enapuapua no'o ne'nemiao, amori neeche itipiame i'waopua wa'asio, amori ki'tiamepua aaata no'o ku'imeri i'wao.

¹⁰ Reema tewaniamea, no'o toaka Tesaronika muuwarichi akipakamepua, epeche pu'serekamekapua i'ka wehjoarichi iintuameo. Keresente tewaniamea, Kaarasia weechi akiparupua, Tiitoa Raamasia weerachi akipakapua.

¹¹ Ruukache itipiamepua i'wao, no'o ahjamao. Muuua wa'ana enamiao, Marako i'yasa no'o u'yepapuapua, pu'kao no'o ku'imichio, tisia nakiyamekane i'wao.

¹² Tikikoo neea, Eejasio uhjurakamenia pu'kao weruma muuwarichi, itapiti no'owichio yoramichio pu'kao.

13 Muuua wa'ana eenaio, no'o kemajipora u'yepamitiapua, Karapo tewaniame ta'perachi no'o towaria. Wa'a no'o toakamenia tiame ookapi iyoteri pi'pirinatiamē, ookapi iyosi iyotetiame ahjama, paapiroe iyosi netetiamechi; pu'kakamera epeche ki natakepaka no'o u'yepamitiapua, pu'kao tisia no'o nakiyamekopapua.

14 Arejanto tewaniamea, sisioki tahtame chonaka tekipanamea, kiisi kaaweruma iintokamepua i'wa noochio. Nape pu'kao, Apoe taamo Paamirakamera nane'riamepua pu'kao, aachin teeka ahpo katewemiaopua pu'kao.

15 Enasaapa muuua, kaawe aamo inatepuapua pu'kao, ki nu'uti no'o wa'inekamekapu puuua, i'ka Eesusichi simiyame taamo i'toa nayawatukao.

16 Pukeri peereichi no'o i'totioi no'o nehpuapaka ihsioio, aaataai Riosichi paparame, ki no'o ku'ika nehpuapakapua. Nape wa'a te'terekoi pu'kao, kihta nekajeraninia Riosio pukachio.

17 Nape Apoe Eesusi no'o Paamirache no'o ahjama ihsikapua wa'a peereirachio, noochi yasitoamekapapua, no'o ku'ika simitetotekapua pu'ka Riosi newiparichi simiyame tuuyewario, ahkasi yomatiamē ki isaeri ti'tjoeri no'o nayewatumichioopua. Apoe Eesusi iintokapua no'o ku'ika newitotekáo, pu'ka tahpitika erakoamechi no'o wenejikao, ma'mawiyachitia no'o konariamechio.

18 Pukaepa tisia te'ta no'o Paamirachi paparamepua, tisia oowe e'riamenia pu'kao, no'o newipatesimerikopua ihtaai kiisi kaawe tiame no'o natepasiachio, Apoeo ahpo tewekachi ye'karichi ahpo ahjama yasimichio neesetomeriko tisia ahjachi e'ramenia. Pukaepa ki wahjiamesi cheriwema ki'yaka yasitoamenia. Wa'a ikijeraninia Eesusio, tewekachi kahtiamēopua.

Kajuyachi teepotari; kaawe ikijera tiame

19 Neeea yooma Riosichi te'teriamē no'ochitiao, teepotari uhjurenania: Pirihekawichioo, Aakirawichioo, yooma Onesijoro ohjoerachi mochikamewichioopua tiame.

20 Erahto teepotepuapua tiame tetewisaa, puuua Koorintio muuwarichi itipikameo, wa'ami taamo u'matoioopua. Tójimo tewaniameoi no'o teepotio tuuyepuapua pu'kaoi, tetewisaa, Meerito muuwari mochiwachi no'o toariaopua, kokoriopao.

21 Muu Timoteoa, ke'chu tuuroi i'yapuapua aamo enamiao. Yooma ihjia aamo teepotiamēpua tiame: Euwuro tewaniame, Puurentē, Riino, Kauria, yooma wahjachi Riosichi poponiwachitia mochitoame pipiniwachitia tiamé.

22 I'wasi kajunane i'ka iyojurachi nayewakaopua. Aamo ahjama yasitojera e'riamenia, Apoe taamo Paamira Eesusio. Yooma Riosichi poponiwa pipiniwa tiameo, amochi tisia kaawe teewejeraninia Riosio.

Wa'asi ihjia. Kaawe ikisa naaju.

Paoro Tiito Iyotepawa

Teepotari

¹ Kúíra Tiitoo. Nee Paoroa Riosi yorakiamenia, apoe Eesusi Riosie Weratiamee weratiame. Neeea i'ka iyojurachio, papararichi simiyame aamo nayewemania, yooma Riosi ahpó ijinuwa enemichio uuriao, pu'kao ahpó Taanachi Eesusichi paparakameo. Ihji ikachi iyojurachi no'o aamo iyotepaa, epeche ma'chiame chiame aamo iyotepamania, Riosi te'ta pichiwarichi simiyameo, yooma aata Eesusi Riosie Weratiamechi paparamewichioo, epeche kaawe te'teretomichio Riosichio, wa'ami ti'tiopachiami mochikameo, pu'kao epeche kaawe tetewipuwachio Riosieo.

² Aamo iyotepaninia tiameo, pu'ka Eesusi Riosie Weratiamechi paparamo nane'remichio tiameo, pichiwa enemerikopua ahpó puuyeka mochitoa ki wahjiamesi ahjapuameo, pu'kao Riosia, ke'chu weee yasipoi o'iniao aamo kiamo e'raria. Riosia wa'a ahpó e'rariaa, kiisi wistukupua, Riosia te'ta pichiwa wa'a iintomeripua, kiisi wistuamekapa.

³ Ihji Riosi ke'chu naayachi o'inia iintomo e'rariaa, ehpe taawechiami ma'chitaniamepua ahpó nayewatuameo. Neeei apoe taamo Newipatiame Riosie uhjuratiameo, ahpó e'raria ma'chitamichio ehpé taawechiamio.

⁴ Aamo Tiitoo, no'o poonichitia tetewameoopua Riosichio, wa'achitia te'tiamekapa teemea Riosichi paparawao, i'ka iyojura aamo iyotiameo aamowichioo, Riosichi taamo oowe e'ria. Neeea taamo Noono tewekachi kahtiamé, Eesusi taamo Newipatiameopua tiameo, amochi teerepajeraninia aamo iikachi tisia ta'iria yasirao, aamo kaaweruma tesiwewaopua.

Tiito tekipanaria Kereta, neronasipa weeechi ohjoewachi

⁵ No'oo aamo Kereta pawenasipa weeechi toakoioo, itapiti katewemichio wa'a aamo toakamenia, wa'a ikisa aata pa'pamiratumeri ajawamichio, yooma pipiripi ti'tiopachiamio ahpó mochiwachiamio, te'ta no'oo aamo chaaneriachitia.

⁶ Puuu pa'pamiratuame aamo ajawamiaa, ka'karuma tiaame enemeripua, kihta a'chi tiame apochio, ihta itapiti a'chitiame ki kaawerumaopua; piiripi wa'api uupieme enemeri puuu; tatanaraai, Riosichi paparamo enemeripua, kihta a'chitiame iintowa wenejitiamé, kihta iinueme enemeripua, newitokache itapiti ki kaaweruma iintonarewao.

⁷ Tiopachi te'ta paamiratumeria, te'ta Riosi iyoriwa tetewiniame enemeripua, puuu Riosi itapitiwara te'ta neesetoamerakapua; ki e'raka ihsiamé enemeripua ahpó ku'kuiwachio; ki utewachi newitoka iintomeripua ahpó e'rarikameraopua; kiisi nawajiamé enemeripua tiameo; kiisi nasiwame enemerikoipua; itapiti yooraka yowiwameoi, kihta na'ara ihsika yowinariame enemeripua.

⁸ Ohso kaawe puuu, te'ta kaaweruma tijoe enemeripua, te'ta kaaweruma inatame; aata ki ahka che'repame tiameo, ki'yame enemeri puuu ahpó ta'pechi che'repamichio; puuu kaaweruma e'rari iinueme enemeripua Riosichio, tisia ahpó kaawe neesetoame, ki kaawerumachi

ahpo wichipuameo; ki nahsiname enemerioipua, ahpo Riosiwichio ihsiwao.

⁹ Puuu pa'pamiratuamea, kihta se'wi ikiyame kaawerumachi enemeripua; puuu Riosichewichio ihsiwache, ahpo teerewaeme; kaaweruma inataniame peenewarieme, enemeripua. Ahpo masitiaopua, kaawe machiyame enemeripua ahpo masiteretiao, peeneka pu'seretiaame aatao ahpo wahjachio, pu'ka ahpo kaaweruma masitiaeo kipoteka. Wa'atiaopua, kaawe ahpo nehpuamichioopua, itapiti ahpo ki kaaweruma chaanefiao,

¹⁰ muuwaeme mochikamekopua ti'tjoeri, kiisi kaawe erakoame taamo masitiao. Puuu ti'tjoeria wahjachio, epeche utewa erakoame siichitepuwa nokiwameo, pu'ka ki ijinatari ahpo masitewaeo, pukae se'wichamepuwa Riosie kaawerumara masitewao.

¹¹ Nape pu'kao muu Tiitoa, to'pepuapua chu'waraopua pu'kao, utewaeme terikaopua pu'kao, wa'ineka pu'ka chaachapao, wa'asi aamo werapamichioopua pu'kao, pu'ka wihkuariwarao. Puuu ta'pechiami enapaka wihkuekao, yooma petechiami mochikame se'wichamepuwa ki Riosikamera pichiwarichi masitewachio, toomi koparoaka masitekaopua. Wa'a nokaka yowiyamepuwa, ki pichiwari chaachaparíe.

¹² Piie taaweche wa'a Kereta no'o kahtioiopua pehjo, aata Kereta wa'api ohjoemea, wa'a mochikameo machikamekapapua ihtana nokaka mochikamekopua pu'kao, no'o tuuyekapua eee cheekao: "T'wa Kereta mochikamea, kiya yoomahka wihkuiaamepuwa, oorika te'teriamo puuu, tisia nanasiname, oowera u'matoka koaka pu'seriamo posakamekaipua."

¹³ Ihji tijoe wa'a tiame no'o tuuyekamea, pichiwa cheekamepuwa wa'a te'teriao. Pukaepa muuu Eesusichi paparameo, utewaeme tuuyepuapua pu'kao, ki wa'achi nokimichioopua pu'kao, ohso kaawe pewatiamo mochtionurepuapua pu'kao, ki se'wi nuureka ahpo Eesusichi paparae.

¹⁴ Wa'a aamo chaanesoopua pu'kao, kaawe chiame aamo inamukamea, ki e'weka mochtiomapua waikao, siichitepuwa nokiwameo, pukae ahpo wihkueniamapua, ki Riosi pichiwarichi simiyameo, ukana ajatoameopua Riosi pichiwarío.

¹⁵ Aata kaaweruma inatariemea, kihta inatanariamepuwa ki kaawerumao kihtawichio kaawekameo, oowera pu'serewapuawichio nayewaniameo. Nape aata kihtawichio ki ka'karumache inatamea, puuu ahpo iikachio, pochikame kahtiamepua na'arario, ki nakika mochtioamekapapua Riosi te'ta pichiwarirao, te'ta kaaweruma tuuyewario.

¹⁶ Puuu wihkuari ma'masitaripua, Riosi te'ta ma'masitariko tuyaiopua, ahpo wa'api wihkuari nokayaeo, ahpo wa'api wihkuchame tetewitamepuwa. Puuu ti'tjoeria, kichiwa nokayamepuwa, kiisi e'weka mochtioamekapapua Rioso, newitokache ki ka'karumara nokisiamepua, kihta noonome tiamepuwa, ihtaoi kaawerumao.

2

Kaaweruma masitewa ki se'wi simiyame

¹ Muu Tiitoa, kaawerumache nokiwame masitepuapua.

² O'ochetiamero, apochi neesetoka mochtionurepuapua ki kaaweruma yoraniameo, se'wi ahpo nokimiaopua ki kaawerumachio, ahpo puuu, yooreka tetewipuawichioopua. Iwapakame enenurapuapua pu'kao, ahpo Noonoo tewekachi kahtiamechio, te'pa tewekachi kahtiamero Noonoo, pichiwa nakiyameko tetewitaka, ahpo wahjachioopua tiameo, pichiwa nakika tetewameko tetewitaka, ahpo wahjachioi ki kaawe nokayoio, ki ikanati nahsinenurapuapua.

³ Ooweru yayawatiameopua tiameo, tuuyepuapua, taamo Noono tewekachi kahtiamekamera pichiwa te'ta nakika mochitoamechitia, ahpo tetewiteka mochitonurepuapua. Ki aaata na'araka tisia naawesarieme enenurepuapua; paatarioi kiisi nawajame enenurepuapua, ihtaoui wiino iijiwa nawajiwaopua. Ohso kaawe puuua wahjachi ooweru kuteweopua pehji, te'ta kaawerumache ahpo nokiwa tetewitenurapuapua.

⁴ Wa'a tiame enesaapu ooweru yayawatiamea, wahjachi ooweruo ki yayawatiameopua pehji, kaaweruma tiame masitemapua pu'kao, kaawe nakika yasitomichiopua ahpo kuunao, ahpo kukuchiwa nakiwaopua tiame.

⁵ Pu'ka yayawatiameo masitenurapuapua tiameo, pu'ka ki yayawatiame pehji, kaawe ahpo neesetomichio ki kaawe ahpo nokimiao, itapiti yoranariaa, kaawe inatasa iintonurepuapua. Pu'ka yayawatiameo chaanenurapuapua tiameo, pu'ka ooweru nenewikameopua wa'asio, ki ikotuwachitia mochitonurewa, ihtaoui ahpo peeniatawaeo; kaawe ahpo neesetoka mochitonurenurepuapua aaata ta'pechi mochikameo; ohso kaawe itapiti ka'karuma te'feriamekamera, yooraka mochitonurenurepuapua; ahpo kukunaopua tiameo, yooreka mochitonurenurepuapua. Pu'ka yayawatiameo, wa'a tiame tuuyenurepuapua pu'ka nenewikameo, ki aaata na'ara chaachapapuaichiopua pu'kao, taamo Riosichi simiyame masiteriao.

⁶ Muuu Tiitoai wa'achi tiame tuuyepuapua tehtemarioi, kaawe ahpo neesetonurapuapua ahpo ikotuka eraniameo, kihta iintomichiopua wa'a tiameo.

⁷ Muuu Tiitoa yomatiamae aamo wahjachio, amochi tetewitiame enemitiamua, aamo kaawerumache ihsiao, aamo kaaweruma ihsiwachitia nokisimichiopua tiame; nape te'ta pichiwa wa'a tiame e'raka, aaataeoi ki aamo wistuame mae puawichio.

⁸ Muuua kaawe neesetoka masitemerimua aamo chiiao, ka'chi aamo chaachapapuaichiopua, apochi ki kaawe erakoameopua Riosi chiia aamo nayewao. Wa'a tiame masitepuapua, aaata ki kaawe erakoaipua taamo Noono tewekachi kahtiamae chiia aamo masitiao, suuwe erapamichiopua pu'kao, te'ta pichiwa kaaweruma tiame aamo nayewamekoopua.

⁹ Pu'ka ahpo teeko seekarachitia tekipanakiameopua, e'weka mochitoniame teteiwa masitepuapua pu'kao, yooma ihta ahpo teeko nuurewachio, kihta nahsinepawa nehjiakaopua.

¹⁰ Ka'karuma teerewa masitepuapua pu'kao, kihta noriwi ki kaawe ihsiwa ahpo teekoo, wa'a tiaopua ahpo teekoeo, ahpo oowe e'repuu tiame tetewipuawichioo. Wa'a tiame enesooopua wahjachi ti'tijoeriaiopua tiameo, pu'ka tisia peenia tiame taamo Newipatiame Riosichi eename masitewae, tisia kaawe teeka ohjoemeko erakomapua.

¹¹ Taamo Noono tewekachi kahtiamae, tesiwewa oowepakamepua taamoo, apoe wa'api ahpo Taana enepakaopua, apoe wa'api taamo mochikachi masitenariapa puuua, yomatiamae i'ka wehjoarichi ahpo newipatemiaopua,

¹² yomatiamae i'ka wehjoarichi ohjoemee, kaaweruma inataka mochitomichiopua, pu'kao yomatiamae ahpo tatakoriameo, ipaka mochitomichiopua, ihtaoui ki kaaweruma ikotuwa tiameo, te'ta taamo Noono tewekachi kahtiakamera, iyorika mochitomichiopua.

¹³ Wa'a te'tereka mochitomeri teemea i'ka wehjoarichi mochikaapua pehji, ahkasi tisia peenia tiame tisiwari taawechisi, taamo Noono Newipateri Eesusi Riosie Weratiamechitia tewekachi mooenakameo, eenechi weechi tekiyachisi, pu'kao taamo puuyeka mochitoo.

¹⁴ Puuu apoe enameria, apoe kaawe e'rachi iintokamepua, ahpo mukiwarichi taamo pejana nehjakaopua, yooma taamo tatakoriawichio Riosie kokosapuameo, taamo newipamichioepua, yomatiamie taamo tatakoriaria piipatekaopua, ahpo ijinuwakamera enepamichioepua, te'ta kaawerumarakamera tisia nokinariame enepamichioepua.

¹⁵ Yooma i'ka eee tiame no'o aamo nayeweria nayewemitiapua, ahkaoi aamo oiyachiamio. Ahkaoi kahtiaiomua, kaawe e'raka paajutesimitiamua taamo Noonoo tewekachi kahtiamiechio, pukachi paparaka mochtitomi-chioepua aamo masitesiao. Nape wistuka taamo Noonochi paparameko tuyameo, ki taamo Noonoo chiia yooraka mochtioameo, teripuapua pu'kao, kiisi e'waka mochtionariamekopa pu'kao. Aaata utewaeme ferisaamua, taamo Noonoo tewekachi kahtiamie utewarirae teripuapua pu'kao, aaataoi kihta suuwe erapakaopua, na'arenaiomua temarikopao.

3

Riosichi paparaka mochikamea, ihtana yooraka mochtimeri

¹ Muuu Tiitoa wa'a ti'tiopachi naanapawiameo, e'waka mochtionurepuapua pu'kao, aaataoi wa'a yawichichitia te'teriamiopua, aaataoi te'ta weruma te'teriamiemi. E'waka mochtionurepuapua pu'kao, ihta kaaweruma itapiti ahpo yorakejerasoopua, ahpo wa'api mochiwariwichio tekipanaturesoo.

² Pu'ka tiopachi te'teretoameopua, aaataoi kihta na'arenurepuapua. Ohso kaawe ta'iria mochinurepuapua pu'kao, kihta nasiwaniame mehtachaka, kaawe ahpo e'reka tetewika, aaataai kihta ahpo weruma uuká.

³ Teemea pukerio tiameo, wa'achitia ki ijinatamechitia nokayamekaipua, ki e'weka mochtioamekapa Riosio. Teemea wihkuarie chapitiame eneriaipua, ki ka'karuma ti'tijoerie wihkuarieo, pu'ka ki ka'karuma yoranarewae chapitiame eneriai teemea, ki ka'karuma ikotuwa pu'serewa. Teemea pukerio ki kaawerumachi te'tereka ohjoeriaipua; piirechi iinueka ikotuchewachio, tahpitika erakoamekai teemea. Nekumeka tetewamekai teemea wahjachio, epeche iinuwaemekopaopua ki tamochitia.

⁴ Nape taamo Noonoo te'pa tewekachi kahtiamie, wa'a taamo te'terioiopua, tisia taamo nakiyamekapaopua, tisia taamo tesiwa e'repakamepua, pu'ka taamo ki ka'karuma nokiwachioepua puuyanakao.

⁵ Riosia wa'a iintokaopua tamochio, ki nu'uti kaawe iintokamepua tamochio, taamo tisia tatakoriario, apoe wa'apie taamo kokosapuame newipatekao. Puuu wa'a iintoriaa, kihta taamo iintowa natekachi iintokamepua, oowera tisia ki nu'uti taamo nakiyamekapapua, pukaepa ahpo Riosiwarioepua, yomatiamie ahsieme taamo piipatekamepua, weemera ahjarikamera tamochi enepateka.

⁶ Taamo Noonoo tewekachi kahtiamie, ahpo Taana Eesusichi iintoriaeopua, tamochi yahchepakamepua ahpo Riosiwario, ahkasi pochikame wi'suamesi.

⁷ Ehpeo teemea weemera ahjari iinuekapaopua, ahpo taamo ki nu'uti tesiwewae taamo cheriwarioepua, puuyeka mochtioamepua, ki wahjamesi Riosi ahjama mochipuameo.

⁸ Yooma ihji aamo no'o tuuyeriaa, tisiwa ahjachi owe e'repuame tiamepua, pichiwa simiyame. I'ka no'o cheeriachi simiyameo, eepi utewaeme chaanesipuapua pu'kao, yooma taamo te'pa kahtiamie Noonochi paparameopua, pukae ahpo ne'nesetoka mochtitomi-chioepua pu'kao,

ka'karumache yoorakao. Ihji no'o chiiia, tísia kaaweruma tiamepua, yoomawichioopua, tísia nateyame.

⁹ Ka'te tehpe eenepamitiama, ki inatame iinatukewa nehjiakaopua, kihta kaawewichio iinatukeme tiameopua. Ka'te ehkoriaami ahpo noonorichi o'inia e'enawa nayewaka, tehpe eenepamitiama, pukachi simiyame chaachapakao, kihtawichio kaawe tiameopua. Ka'te nekakowa mehtanamitiama, Moise nuurari yoratewachi simiyame nayewakao, puua kihta nateyame puuupa. Yooma pukachi simiyamea, kihtawichio chaachapapuamepua wa'asio, puua, kihta kaawerumachi taamo i'toamekopao.

¹⁰ Aaata wahka taamo Noono ti'tioparachiami ahka napawitiachio, se'wika masiteka ahpo nasiwatiame enesoopua, seenepioi oosaoi ute-waeme terika tuuyepuapua pu'kao. Ki aamo e'wesoopua tísia tuuyetiaio, ka'te uuka tetewimitiapua pu'kao wa'ási.

¹¹ Puu aaata aamo kaaweruma tuuyewari tísia utewaeme tuuyetiaio ipaka tetewikamea, ahsieme wekakameko tetewimamua pu'ka wa'api ahpo nokayaeo, ahpo wa'api ki kaawe nokayaeo, ahpo wa'api Riosi kokosarichi ahpo ihpapakamepua, taamo Noono te'pa kahtiameeo, ahpo kokosapuamechi.

Paoro Tiito tuuyewa yoramichio

¹² Wee muuu Tiitoa, no'oo Atemasi tewaniame aamo uhjuresoo, Tikikooi no'o aamo uhjuresooio, a'chitiaoi Niikopori no'o tetewijerania, wa'a yasimo o'ranepu tuuroi u'matoachisio.

¹³ Nehpupari tekipaname Seenasio, Aaporo tewaniameoi tiameopua, a'chitia aamo ku'imetiae ku'ipuapua pu'kao, iinuetomichioopua itapiti ahpo nakiwiao, wahka ahpo siimpachioopua.

¹⁴ Wa'a aamo iintosoopua, pu'ka aamo iintoriaeo, wa'achi nokipua pepenitemamua wahjachioi, ahpo ku'ika mochitopuameopua, ahpo fesiwewa nokiwame ku'iniameo, taamoo ti'tijoeri masitiaeo. Wa'a te'teriami enesaapua ahpo ahjaka ajatowachio, nateyamerakamera nokayame enemeripua, taamo Noono tewekamechi te'teretokaopua.

Kajuyachi teepotari; Paoroe kaaweruma e'rewari tiame

¹⁵ I'ka aamowichio no'o iyotewa kajuyachio, eee chiiame aamo uhjuriaenia: Yooma i'wa no'o ahjama mochikaa, yooma aamo teepotiamepua wa'a aamo kahtiachi mochikameo. Yooma wahja tamochitia Eesusichi paparameopua tiamé, teepotemitiapua tiame.

I'wasi kajuyamenia i'ka iyojura. Kaaweruma e'rewa e'riamenia wa'a aamo kahtiachi mochikámeo, taamo Noono tewekachi kahtiame e'rewaeo. Cheriwema i'wasio.

Paoro Iremoni Iyotepawa

Paoroe teepotewa Iremoni

¹ Kúíraa Iremoni. Paoro neeea, Eesusi Riosie Weratiamechi simiyame nayewatuamekapao, i'wao peeresoehitia yachatiame. Neeea Timoteo ku'irao, i'ka iyoteri aamo uhjurenane. Aamo Iremonio teemea, tísia aamo nakika mochitoamepua, aamoo tamochitia Riosichi tekipanaka yasitoamekopa.

² Ihji iyoteri taamo uhjuriaapua tiameo, yooma aamo ta'pechi nanapawiamewichioapua tiame, Riosichi paparame ti'tjoewichio ooweruwichioapua tiame. I'ka iyojuraopua tiameo, Aapia tewaniamewichioapua tiame, pu'kao taamoo Riosichi piinichitia tetewa. Arakipo tewaniamewichioapua tiameo, teepotari uhjuriame teemea, tamochitia Riosiwichio utewaeme tekipanaka weritoamekopa.

³ Taamo Noono Riosio, apoe Eesusi Riosie Weratiameopua tiameo, yooma amochio kaawerumari yahchejeraninia, aamoo ta'iria mochitomi-chiopua, kihta a'chi erakoka aamo iikachio.

Iremoni Eesusi Riosie Weratiamechi nakirewa, pukachi paparawa tiame

⁴ Neeea aamowichioo Iremonio, senepi Riosi ahjama nayewaionia, aamowichio cheriwema ki'yamenia Riosio,

⁵ aamoopua inamukapao, tísia nakiweka paparamekopua taamo Paamira Eesusichio, aamoopua tiameo, yooma Riosie piipatetiameopua, yooma tísia nakika yasitoameko tuuwame.

⁶ Nane'riame neeea aamoo Riosie Weratiamechio, tísia oowe e'raka yasitoamekoopua, tamochitia. Simitiamenia Riosichi itakao, epeche machika aamo yasitomichioapua, Riosie aamo kaawerumari kiasiwaopua, yooma Riosichi aamo ahjama te'teriamiopua tiame, tamochitia Riosie Weratiamechi paparakameopua.

⁷ Tísia kaawe e'raka yasitoamenia amochio, tísia nakika yasitoamekopua aamoo, yooma wahjachi aamo ta'pechi nanapawiamewichio Eesusichi paparamiao, ahpo iika yachapateriopua iikachio, itapiti ahpo a'chi erakoa.

Paoraa tesiwe e'rewa itanipua Oonesimowichioo

⁸ Ehpeo aamo Iremoni itanemania, itapiti no'owichio yorajerawa. Muuuu, ki se'wika na'naritoamekopa Eesusi Riosie Weratiamechio, wa'a tiioapa aamoo, itapiti no'o yorakemichio aamo itanesoo, tísia oowe e'riamenia amochio, yoramerichekopua.

⁹ Neeea aamo utewa yorame tiiaipua no'o yorajekewao, ki wa'a iintonariapaopua, ohso kaawe aamo kaawe e'rachi yorajeraninia, teemea ahpo, tísia kaawe e'raka tetewamekopa.

¹⁰ Wa'a taamo te'teriopao, no'o kaawe iintojeraninia Oonesimochio, pu'kao neeea Riosichio no'o taanachitia enepateriopapua, pu'kao noochitia, tísia Eesusichi paparamepakamekopapua, i'wa no'o ahjama kahtiaiopua perekarichio.

¹¹ Ihji Oonesimoa amochi kahtiaiopua puhkuchitia, ki kaawe ihsiameneriaipua waikamio, nape ehpeo puuuu, kaaweruma enepakamepua,

Eesusi Riosie Weratiamechi paparakapao. Pukaepa kaawe ihsiamekapua ehpeo, kaawe ihsiame enemeripua amochio, noochitiaopua tiame.

¹² I'kao neeea ehpeo, kaaweruma enepakame no'rapuamenia amochio, naarame e'rainia noochio, ki no'o ahjama yasimerikopua wa'asio. Pukaepa neeea pu'kao, kaawe e'raka asipujerania aamo ta'pechio, kaawe e'raka uuká.

¹³ Pu'kao neeea tísia kaawe eramiipua, i'wa no'o ahjama itipisoo, i'wa karichi no'o kahtioopua pehjo, no'o ku'ika yasitomeriaipua, Riosi kaaweruma tuuyewariwichioo.

¹⁴ Nape aamo iinatukenare neeea i'ka Oonesimo amochi uhjurementio, ki nooe aamo uhjurenariapa ki aamo reesiserieo, ohso kaawe aamo reesewachikamera amochi uhjurenariamenia.

¹⁵ Seenekachi Oonesimo ku'itapi amochi poanaturiaa, Riosichi kaaweruma enepamichiokoi enerepua, no'oopua amochio, kaaweruma enepakame no'rapumichioopua, eenechi aamo ahjama yasimichioopua wa'asi.

¹⁶ Eenechi aamo kaawe uusoopua Oonesimoo, epeche kaawe ihsika yasitomapua amochio, nape ki puhkuchitia, puuua amochio Riosichi poonika teeremerikopua. Neeea pu'kao, tísia kaawe nakika yasitokamenia, nape muuua ehpeo epeche kaawe nakimakoi, Riosichi aamo poonika teeremerikapua, ki aaata puhkuchitia.

¹⁷ Muuua Riosichio, no'oo aamo poonichitia tetewame enesaa, wa'achitia Riosichi poonichitia teteipuapua pu'kaoi, kaawe uuka.

¹⁸ I'ka Oonesimo ki kaawe iintokame enesooopua amochio, itapiti aamo wikirieme enesooio, no'okamera koparoapuapua wikiriarao.

¹⁹ Nee Paoroa no'o aamo natetemo tuukao, nooe iyoteka aamo chaaniamenia, kiisi wa'atia itipimerinia pu'kao, ki natetekao.

²⁰ Eje'e, pichiwa wa'a iintomania pu'kao. Pu'ka Oonesimoo, kaawe uuka aamo tetewisoo, tísia kaawe e'raka yasitomania, iika yachapakame noochio waikao. Wa'atia teemea, nenekuti tísia kaawe itipimeri teemea Riosichio, Eesusi Riosie Weratiamechiopua tiame.

²¹ Nee, neeea aamo Iremonio, amochi tísia oowe e'reka itanekamenia iyotekao, i'ka no'o aamo itaniao, yoramerichekoopua i'kao, epeche tísia kaawe iintomio oowe e'riamenia Oonesimochio, ki no'o aamo te'ta itaneriachitia.

²² No'oopua tiameo, katewetiamie iinuejeraninia no'o che'repamiachioi, ookapi taaweoi yasimo o'rachi wa'a enesaa. Wa'a ikimania i'wa no'o prekarichi ma'chিপatiaapua, aamo no'owichio Riosichi itaya inamutioopua.

Kajuyachi teepotari

²³ Yooma i'wao, Riosie Weratiamechi simiyame no'o ku'ika mochitoamea, aamo teepotenapua puuua ihjipua: Epajarasi tewaniamepua piiripia, puuua i'wa no'o ahjama prekarichi yachatiamea, Eesusichi simiyame nayewatuamekapaopua tiame;

²⁴ wahjachi aamo teepotiameapua tiameo, Marako tewaniamepua, Arihtako tewaniame tiame, Reemasi tewaniame, Ruuka tewaniame tiame.

²⁵ No'o chiiapua wa'asio, puuchepua. Taamo Paamira Eesusi Riosie Weratiamecheo, tísia kaawe iintojeraninia amochi.

Wa'a ikisaapua, tísia kaawe enemapua. Cheriwema wa'asi Iremoni.

Eureo Ti'tijoeriwichio Iyojura

Riosia ahpo Taanachi nayewakamepua, ahpo Tijoe Tijoetukame

¹ Kúíra, yomatiamé i'ka wehjoarichi mochikame. Neeea no'o cheri-wejaraninia, ki no'o teewara tuuka aamo nayewiaopua. I'ka no'o iyotiachio aamo nayewemania, Apoe taamo Noonoo tewekachi kahtiaméchi simiyameo, achini teereriopua pu'kao, i'ka wehjoarichi mochikamechio. Wee, i'wa o'inemane pu'ka wa'a teeretiamé naewakao.

Kai waapisi ehkoriaami o'inia taamo Noonoo Riosia, ki ookapisa a'chi teeka nayeweriaipua, taamo ehkoriaami noonorio, ahpo ehkoriaamisi o'inia ahpo na'nayewatura ajawasiriachio. Pu'ka na'nayewaturachi nayewao, taamowichio iyotenuurasikamepua pu'kao;

² nape ehpe taawechemi wa'asichio pua Riosia, Apoe kamera taamo nayewenariapaopua, apoe wa'api ahpo Taanachitia tijoetukamepua, i'ka wehjoarichi naawakao. Ihji Riosi Tijoetukamea, yooma Riosi wa'api tiariwa iinuekapaopua, yooma Riosi iinuekao, ahpo Taanawichio nuuteka yasitokamepua. Ihji Riosi Taanaraa, apoe Noonorakai tiapaopua, apoe iintokamepua yooma ihta iintuame enepateka weechio, ahkasi yooma ihta tewekachi iintuameopua tiameo, wa'asa tiame inatakamekapua.

³ Ihji Riosi Taanaraa, yomatiamé ahpo Noonoo tiariwa, enepakamepua. Ihji Riosi wa'api Taanara nanariraa, apoe Riosi tiia nanarira puuuu. I'ka Riosi Taanachi simiyame nayewaniachio, yomatiamé Riosi ahpo utewari teerepakamepua pukachio, ahpo Riosiwariopua, yomatiamé ahpo enepateria ahpo utewari naerae te'ta teerewiamé pua teetotewachio.

Puuu wa'api Riosi Taanarachitiaopua, yooma taamo tatakoria pa-pakosaapua, eenechi moenarepua tewekachi kurusichi mukusao, ahpo te'ta yawichitumia yasitomiachio pua, ahpo Noonoo ahjama ahjaminao.

Riosi Taanaraa, epeche tiamepua ki tewekachi mochikame Riosi ku'iwarichitia

⁴ Ihji apoe wa'api Riosi Taanarachitia tiiaio, Riosia tewekachi ohjoeme ahpo tewekachi ohjoeme ku'kuiwario, epeche tisia weruma tiamepua pukachio. Riosia ahpo Taana Tijoetukameo, yooma ahpo iinuwa kiam-erapua pu'kao, ahpo Taanakamera tooepaka.

⁵ ¿Aatana chaanekame Riosia ahpo tewekachi ku'iwario:

Muuua no'o Taanapua?

¿Aatana pu'kao chaanekame:

Ehpiamio neeea, aamo tijoetukamepua?

¿Achinitio wa'a chaanekamepua, aata ahpo tewekachi ku'iwario? Riosi tewekachi kahtiaméa, ka'chitia taaweche cheekamekoipua, aata ahpo tewekachi ahpo ku'iwario:

Nee enema aamo Noonoraa, cheekao,
muuuu no'o Taanara enemapua,
cheekaoi.

⁶ Ohsotia Riosia, ahpo wa'api weechi tijoetutesaapua, ahpo Taana teewarepua, ahpo piiripi wa'api Taanao. Wa'a iintosaapua chaanerepua ahpo tewekachi ku'kuiwario:

Yoomahka eemea,
i'ka no'o Taanachi paparamitiapua.

⁷ Nape Riosia, ahpo tewekachi ku'kuiwarichi simiyame nayewakao, eee cheerepua:

Eeme no'o tewekachi ku'kuiwaa,
eekaka te'teriamepua,
ki teteiwame.

Eeme no'o uhjurawa tu'tuiwaa tiameo,
na'i tajenariraka te'teriamepua.

⁸ Nape Riosia Ekhoriامي Iyoterichio, ahpo Taana nayewekao, chi-iamepua:

Aa muuu te'ta Riosia,
aamo ye'kari yasiraa,
ki wahjiamesi teeremeri puuu;
muuuu aamo yawichituwachio, pua,
tisia kaawerumache teetomerimua.

⁹ Muuuu kaawerumache nakiyamekapao,
nekumiamemua ki kaawerumao.

Pukaepa neee Riosia aamo Riosiwaa,
aamokamera uukamepua,
epeche kaawe kaaweruma e'rari amochi yahchepakaopua,
ki aaataoipua wahjachio, wa'achitia.

¹⁰ Pirenachi iyoterichio, tiameo, piiripi Riosi nayewatura aaataa, cheeriopua Riosiwichio nayewaka, mehka ihtoriachi Riosi ikipuame ne'nekao, cheeriaipua ahpo Taana tijoetutemiao:

Aa muuu te'ta Paamiraa,
muuu iintokamepua i'ka wehjoari enepatekao,
muuuu iintokamepua tiameo,
yooma te'pa tewekachi tetewiniameo iintuametio.

¹¹ Yooma aamo i'ka wehjoarichi enepateriaa,
yooma wehjoari tewekachi tiameo,
yooma kihta itipimeripua,
nape Muuuu wa'api teeremeri pua enetokao.

Yooma puuu oochetupameripua, itapiti wisasorichitia ka'rapaka.

¹² Yooma pu'kao itapiti aamo iintoria netekao,
wisasori tuuminaka iintomerimua, muuu no'o tijoetutertiaa.

Yooma pu'kao sewina ikitemeri muuuu,
aaata weemera wakiratetekamechitia;
nape Muuuu wa'api teeremeri pua,
kiisi sewina iika.

Aamo ahjaa, wa'api teetomerimua,
ki seena aampasi.

¹³ ¿Aatana seenepi ahka Riosia,
cheekamepua ahpo ku'iwario:

“No'o ahjamina yasipamitia muuuu,
ahkasi no'o aamo seepurawao,
aamo tarachisi koomorepatiachisi”?

¿Ki ahpo Taanache wa'a cheekamepua, ahpo ahjamina yasipamio tuuka?

¹⁴ Wa'a tiiachio Riosi Taanaraa, epeche kai nu'uti puuuu, ki Riosi tewekachi ku'iwariachitia. Riosi tewekachi ku'iwariaa, oowera Riosi ku'iwari pua, oowera nuurewariche. Puuu Riosi tewekachi ku'iwariaa, Riosi ahpo newipateria ti'tijoeri ku'imichio nuurewariemechepua, i'ka weeechi taamo mochitoachiopua pehjiio, ahkasi ahsieme taamo kiamia-chitia Riosie newipatewao.

2

Ki sewina ne'nepa i'ka Riosi newipariopua

¹ Wa'a tiachipa teemea tisia e'waka mochitomete teemea, Riosi Taa-narachi simiyameopua, yooma pu'ka ka'karuma tuuyewari taamo inamuriaopua tiame, kiisi taamo neipumichiopua pu'kao. Ki wa'a teeretosaa teemea, mekake enetoma teemea Riosichio.

² Taamo ehkoriaami yayawa Riosie kokosatiamepua, ki e'wekamekapa puuua, Riosi tewekachi ku'kuiwarie, uhjuratiame Riosie tuuyewariopua.

³ Pu'kao ki e'wekapa kokosariopao, ¿kehkisa epeche taamo kokosatapua ki iyorisoopua taamo Paamira Eesusi chiiao, tisia taamo newipatenareka chiiao, taamo tatakoria cheriwenareka chiiao? Ihji Riosi Tijoe-tukamea i'wa weeechi kahtiaopua pehjo, yoomatiame tuuyekamepua ti'tijoeo ooweruopua tiameo, ahpo newipatewachi simiyameo; neipao, puuu Eesusi chiia inamukamea, puuu nokakamepua tamochi tuuyepakao, Eesusi cheeriao, te'ta pichiwako tuuka.

⁴ Riosiai apoe ku'ipakamepua tiameo pichiwatakao, pu'ka Eesusi cheeriaopua, itapiti peenia ihsiwaeopua, itapiti ki maaenarieopua tiame, yooma ti'tijoeri tetewachi wa'a iintokamepua, yooma ihta kokoriaameopua yachapateka. Yooma apochi pichikekameopua Riosia, yooma pukachi yasipaterepua ahpo Riosiwario, ahpo te'ta e'rariachitiaopua.

Eesusi Riosie Weratiame, weeechi tijoechoitia tijoetutetiame

⁵ Riosia ahpo tewekachi ku'kuiwario, ki ki'yakamepua pu'kao, aapoe yawichitumichioo, weemera wehjoarichi taamo nayewa, taamo mochimi-achioopua.

⁶ Ehkoriaami Iyoterichi aaataa iinatukeriaipua Riosio:

¿Ihtana tiachipa tisia nateyamepu weeechi ti'tijoeria aamowichioo,
pukachio aamoo,
tisia inataka yasitoamekoopua?

¿Ihtana tiame weeechi ti'tijoeria,
tisia nateyamechitia tetewarioopua,
tisia neesetokao?

⁷ Muuua ku'itapio ti'tijoerio,
ki aamo ku'kuiwarichitia weruma tetewikamekaimua pu'kao,
epeche kai nu'uti tiame tetewikamemua pu'kao;
wa'a iintokaomua yooma aamo tisia weruma tiariwa ki'yakamemua
pu'kao,
yooma ki nu'uti aamo iyoripuame tiame;
muuua pu'kao, yomatiamie ki'yakamemua pu'kao,
yomatiamie ihtaai aamo enepateria,
ahpo ye'karitere teeremichioopua.

⁸ Yoomatiame pu'ka aamo enepateria wehjoarichio,
pu'katerie teerepakamemua.

Wa'a tiachioopua Riosia, kiisi kihta toaka yasitoamekaitepua ahpo inatariaopua ti'tijoerioopua ahpo ye'karitere teerepuao. Nape wa'a teeremeri yooma ihta ahpotere te'ta e'weka mochitoniamie, ahkasi ehpiamioio ti'tijoerioe, ki tetewiniamepua pehjo.

⁹ Nape teemea Eesusi Riosie Weratiameo tetewakamepa teemea, pu'ka Eesusio Riosia, weeechi weerewaame tijoetutekamepua pu'kao, ki tewekachi ahpo ku'kuiwa weerewaamechitia. Riosia weeechi tijoe weerewaame tijoetutekamepua ku'itapiwichioo, pu'ka Eesusio weeechi weerewaekapa mukuyame enemichioopua, pu'kao taamowichio mukuka,

taamo natetekemichiopua tatakoriario, Riosie taamo kokosapua neh-pupamichiopua. Wa'a iintokame Riosia ahpo Taanachio, tisia taamo nakiyámekapa. Riosia ahpo Taana Eesusio, taamo tatakoriaria pejanaka mukuriopao, tisia kaawe e'reka tetewamepua pu'káo. Wa'a iintokopa pu'kao, ki nu'uti iyoriwa ki'yakamepua pu'káo.

¹⁰ Yomatiame i'ka wehjoarichi iintuamea, Riosie enepatetiamepua ahpo iinuwa enemichio. Yooma Riosi ahpo Taanachi iintoriaopua taamowichiooi, taamo ahpo tatana iintapanariapa wa'a iintokamepua, wa'atiao, yooma taamoo ahpo ahjama ahpo tisiwa peeniatiwachi, mochimichiopua, apokamerakapapua te'ta apoe teekoraa. Nape wa'a iintonariapa Riosia, tisia kokosa tiame aiwari saaketamepua ahpo Taanao, ahkasi mukiwachisio, taamo tatakoriaria Riosie kokosapuame newipatekao.

¹¹ Teeme te'ta piipatetiamea Eesusieo, Eesusi wa'api Noonora noonoeme teemeai, te'ta taamo piipatekamechi. Pukaepa Eesusia, kihta suuwe e'ramepua taamoo, ahpo poponiwa pipinioi teewakao.

¹² Ehkoriaami Iyoterichio Riosia, ahpo wa'api tijoe tijoetuteria ne'neka, cheekamepua:

Nee Tijoe Tijoetutetiamea,
 amochi simiyame nayewamapua No'no,
 yooma no'o poponiwaopua,
 yooma no'o poponi pipini tiame,
 ahkai nanapawiachiami asikaopua,
 kaaweruma amochi nayewaniame, wikatamania.

¹³ Pirenachi Ehkoriaami Iyoterichio, chiamepua tiame:

Neeaa no'o oowe e'riao,
 no'o Noono Riosichikamera teeremapua.
 Pirenachi Iyoterichio, tiameo, Riosi ahpo Taanachitia tijoe tjoetusaapa, chaanipua:
 I'wa kahti neeaa,
 no'o Noono Riosi tatanara ahjama,
 no'o poponiwa pipiniwa tiame enepateriachi.
 Pirenachia Iyoterichio, chaanichipua tiameo:
 I'wa kahtinia no'o poponichi,
 pipinichi Riosi tatanara ahjama,
 apoe no'o No'noo,
 no'o ki'yariachi poponi pipini tiame.

¹⁴ Aaata ta'pechio, ahpo wa'achi te'teriamiamepua weerewao. Pukaepa Eesusia weechi tijoe weerewaame tjoetutetiamepua, Eesusio tijoe weerewaekapa mukimichiopua taamowichio. Wa'a iintoka Eesusia u'yekamepua riaorósio, te'ta utewari iinuekaopua ahpo mukitemiao, pukachi mukitewachio Riosichi poanataopua.

¹⁵ Wa'a iintokaopua sa'runakamepua, pu'ka mukiwame tisia majaniame ti'tijoeopua, ahkasi ahjaniachi o'inia, majaka mochiniaopua.

¹⁶ Eesusia, taamo weerewachitia weerewapakamepua, ki tewekachi Riosi ku'kuiwarichitia weerewa, taamochitiakamera weerewaame ku'imerikapa tamochi weechi eenakao, yooma aaataoipua, Auranichitia Riosichi paparakameo.

¹⁷ Ihji Eesusia, yomatiame weechi ti'tijoeeri mochikamewichio, te'ta tesiwe e'riame neeserosi enenariapaopua, tjoechitia te'ta naawanariame eneriamepua; tijoe enepasaapa, ahpo weerewao Riosiwichio kurusichi mukukao, oowewarichitia kianariapa Riosio, yomatiame ti'tijoe ooweru tiame tatakoriaria wikiriatariao, natetepaka.

¹⁸ Riosia, tijeochitiakapaopua Eesusichio, kokosa aiwame eneparepua, tijeochitia kokosa saayame, wa'achitia tijeochitia tísia na'ara yoraniame aiwakamepua tiame, wa'a ikisa riaorósie aatiatawa, tísia na'arari aiwatetiame tiame. Wa'a tiame enepakapaopua, kaawe taamo ku'imerikapaopua, ihtaai taamo na'arewa anachasiwachiopua, yooma taamo riaorósie na'arari aiwaniachio, riaorósie taamo pa'pasuniamechio.

3

Eesusi epeche werumachitia tetewipuame ki Moisechitia

¹ Pukaepa eeme no'o poponiwa pipiniwa piipatetiameapa, kaawe keepuka no'o inamumitiapua i'ka no'o aamo chaanemia Eesusichi simiyameo, yooma eeme Riosichi paaewa uukamea, Riosiwichioo ahpo ijinuwa enemichio. Ihji Eesusia, Riosie te'ta weratiamepua, Riosichi simiyame taamo masitemichio, Apoepua tiame taamowichio, te'ta neeserosia Riosichio.

² Eesusia ahpo weerariao, tísia iyorika yasitokamepua pu'kao, Moisechitia tísia iyorika yasitoriachitia Riosichio, yooma ihta yorakeka Riosi ijinuea mochiwarichio, Riosio ahpo kariwarachitia te'teriamiemo.

³ Nape nenekuti wa'achi te'terioipua pu'kao, Moiseo Eesusiopua tiameo, Eesusikamera te'ta yoorepuamepua, ki Moisechitia, aata te'ta Riosi kariwarakamera netekamechi, te'ta kaaweruma nayewapuawichio, ki kaarikamera netetiame.

⁴ Ihta kaario, aatae neteniamepua, nape itapiti ahjae karitaniameo, Riosie enepatetiamepua, yooma ihta itapiti ahjae netetiamea, Riosio yomatiane iintuame iintokamekopapua, enepatekoe.

⁵ Moisea, Riosi ta'perachio yorakiameche enerepua, itapiti Riosi cheesia tuusikamera, wahka ihtoriachi epeche ma'chiamé nayewapuame.

⁶ Eesusia Riosi Taanakapaopua, epeche te'ta iyorika tetewipuame puua, te'ta Riosi ta'pera karitamerakapa. Teemea itapiti puua, Eesusi ahjae karita, ki wahjiamé Eesusichi paparamé enesaa, ahkasi taamo ahjachisio.

Riosie piipatetiamewichio resipuniame

⁷ Pukaepa neea aamo chaaniamepua, e'weka mochtipuapua Riosi Riosiwari aamo nayewesoo, Riosia eee cheerichitia ehkoriaimio: No'o Riosiwarié chíame inamusaa,

⁸ ka'te peewame enemitia eemea aamo iikachio,
aamo resipuwa iinuemichio aamo iikachi.

Ka'te aamo ehkoriaimi mochiriamechitia,
erapamitiapua,
wahka wakiwechi nokisinioio,
ki no'o e'weriachitia.

⁹ Ihji aamo ehkoriaimi noonoriwaa,
ooka weerewa paamupari no'o peenia ihsiawa tetewikameaipua,
ki noochi paparakamepua.

Nape wa'a te'tiai puua,
oowera ahpo neesetojeraipua.

¹⁰ Pukaepa neea nekaka pu'ka ehkoriaimi ti'tijoerichio,
erapakania:
"Ihji ti'tijoeria wekakache mochtionarepua ahpo iikachio,
ki no'o e'wenareka,
kaaweruma poeochi mochtipua."

¹¹ Waikao nekakao erapakania:
"Ka'chitia ajasitemania i'kao,

no'o i'towa resipupua weeechi chaaneriachio."

¹² Eeme no'o Riosichi poponiwa pipiniwa tiamea, kaawe aamo inateka mochtopuapua, ki ka'karuma nokiwamechi ruhjipua kiisi kaawe tiame tetewamechiopua Riosio, aamo Riosichi paparáo, toaka.

¹³ Ohso kaawe eemea kaawe aamo neesetoka mochtopuapua, senepi taawechi wa'api te'teretoka Riosichi paparakao, kihta peewanapaka iikachio, kihta aamo wisikuepuawichio, tatakorieo.

¹⁴ Teemea pewatiame mochtosaapua Riosie Weratiamechi paparakao, ahkasi taamo o'ineriachi o'iniopua, kiapuame teemea yomatiamie Riosi kianareka yasitao, Eesusio taamowichio iintoriopaopua.

¹⁵ Pukaepa ki wehchi ipaka keepupuapua Riosi Riosiwari aamo nayewesoo, pu'ka Ehkoriaami Iyoterichi cheeriachitia Raawitaruo, eee cheeka nayewaio:

Ehpiamio eemea, no'o aamo nayewesooopua Riosiwario,
ka'te peewame enemitiapua aamo iikachio,
aamo ehkoriaami mochiriamechitia
wahka wakiwechi nokisinioio,
ki noochi erakoka paparakameopua,
oowera ahpo neesetojerakameo.

¹⁶ ¿Aatana eneriarepua, wa'a chiame inamukamea Riosi Riosiwario? ¿Kikosa Moise Eejito puuanaria, chaanerepua?

¹⁷ ¿Aatanakosa ahjama nekakame Riosia, ooka weerewa paaumpari nokisinioi wakiwechio, kiisi e'weniapa pukaeo? ¿Ki puukosapu tatakorika wahjipakame wakiwechio?

¹⁸ ¿Aatanakamerakosa ki asitemo tuukame Riosia, ahpo i'toachi resipuwa weeechio? ¿Kikosa ki e'wekamera enerepua?

¹⁹ Wa'a teesoo, ¿ki paparaniamerapu te'ta nateyamerapua, kii ki paparapa ki asikamepua ahpo resipumia i'toniachio?

4

¹ Pukaepa teemea, pu'ka Riosi cheeria taamo iikachi nayewekao, iiweta pehji taamo ooweniamie enesooopua taamo iikachi resipuniameo, e'waka uupuapua, seenekachi eeme aaafa ki e'weka uukamea, wa'atia ki resipuwa iinueka itipimapua ahpo iikachio.

² Ehpe taawechiamio, puuua wa'api Riosi tuuyewari taamo tuuyeniapua, puu ehkoriaami chaaneretiaa, nape pu'kao ki pichikeria ahpo chaanetiao, wa'a tiachipa ki ajasirepua Riosie resipuwachio. Puuua ki pichikekapa ahpo Riosie chaanetiaopua Moisechi, kitachi itipire ahpo inamuriaa.

³ Nape teemea ki wa'a noonowikamepua taamo ehkoriaamechitiao. Teemea, Riosi chiiao, pichiwa pichikekamepua pu'kao, pukaepa uukame teemea Riosie resipuwao, ta'iria mochtioniameopua iikachio. Pukaepa ki wa'achi te'teriamie teemea, Riosio ki mitemio tuuriopaopua ahpo kiamio tuuriachioopua Kaanani weeechio. Wa'a teesoo Riosi cheeriaoi muipuwachio, iintuaitepua waikao piirechi resipupuachio. Puu Riosi resipuwaa, Riosi yahchariapua ehkoriaami taamowichio, i'ka weee yahchariapua kajusa.

⁴ Nane'riame teemea Riosio taawe resipuniachi yahchariamekoo, pirenapi Iyoterichio eee chiamekopapua: Riosia yooma ihta netesaopua, oowisani taawechi resipurepua.

⁵ Nane'riame teemea iintumerikoo, piirechi resipupuachi mochiwachi taamowichio tiameo, pirenachi Ehkoriaami Riosi Iyoterichio, Riosio, ahpo ki e'wiame ti'tijoeri naewakao, eee cheeriamekopua: Kiisi mitemiania no'o ahjama te'ta resipuwachio.

Pu'ka "piirechi resupupuachi" cheeriao, wahka ihtoriachi enemeri tuuka, cheeriamepua.

⁶ Wa'a teesoo iiweta toiyoopua resipupuachio, iintuamepua pehjo muipumeo. Puu ehkoriami ki e'wakamea Riosi tuuyewario, ki muimeripua.

⁷ Wa'a teesoo, Riosi resipupuachi muipuaa, ahpo Riosie paajutetiaa, inamusache ehpe wa'api enaniamepua Riosichio. Ihji "ehpe wa'api" Riosie chanitiamepua ehkoriami o'iniaio, eee cheeka:

Ehpe wa'api no'o Riosiwari inamusaa,
ka'te peewanamitia aamo iikachio,
cheeka chanitiamepua.

Wa'achi cheeriame taamo ehkoriami Raawiai ahpo Iyoterichio, ki ku'itapi neipa, Kaanani muitioio, Osuwee.

⁸ Wa'a teesoo, Kaanani muiatamea Riosie i'toniaio Eejito o'iniaio, puu resipuwaa, ki wahka ihtoriachi resipupua enerepua, te'ta resipupuachio puu wa'asio, Riosi ahjamaopua tewekachio. Puu Osuwe i'toteka Kaanani resiputamea, te'ta resipupuachi enesoo, ki piirechi resipuwaa nayewamii Raawia, neipami taawechiamopua, wahka ihtoriachio.

⁹ Wa'a teesoo te'ta Riosichi paparakamewichioo, iinuemeppua pehjo ihta resipuwaa taawechi, yooma pu'kawichioo ahpo iikachi resipuwaa uukamekoopua, Riosi Riosiwari ahpo paajutetioio.

¹⁰ Pu'ka mochipuachi taamo asisoo puu tewekachi resipupuachio, kajumeripua wa'asio, taamo Riosiwichioo tekapanakiaa. Wa'a mochipasaa teemea, pu'ka ahjama resipumiachio, resipumeri teemea wa'asi, Riosi yooma kajusaapa yooma ihta enepatekao, resipuriachitia.

¹¹ Pukaepa teeme Riosichi paparamea, utewame taamo kaawe neesetoka mochitoameppua, ki taamo ehkoriami mochiriamechitia, ki e'weka Riosio, ki taamo ka'itepuawichio puu resipuwachi muipua, Riosi ahjama resipupuachio.

¹² Riosia wa'a taamo resipupuachi ajasipuawichioo, ahpo tuuyesiwae taamo ku'ipameppua ka'karuma asipuawichio puu wa'a ahpo kahtiachio, ahjama resipupuachio. Riosia te'ta ahjame taamo ku'ipaeo, ahpo Riosiwari muipua, pukaepa taamo iikachi nayewiaeo. Riosia tiameo, ahpo nayewaturae iyotetariae taamo nayewesiamepua, ku'ipasikaopua taamo nokisiwachio. Puu Riosi naeraa ahjamekaiteppua, tamochi yasitoka neesetome, a'chitia keenakooi kakupachi panitoka. Puu Riosi naeraa, te'ta nane'riameppua taamo ki kaawe nokisoo. Puu Riosi naeraa, ahkasi tisia noriwi taamo tiachisi pakiyameppua, taamo erakoopua tetewipaka, taamo inataopua tiame, puuua, itapiti nasimachetaka ihsiamepua, neneku tisia yoorame chupatetiame, puuua ahkasioi owachisioi pakime tiame, ma'chiam tetewipaka aataoi noriwi tiiao. Puu Riosi naeraa tamochi yasipakao, ahkasioi taamo inataoi taamo ma'chitameppua Riosichio, ihtaio taamo iintonariaopua.

¹³ Kihta ki'tiame Riosiwichioo, itapiti ki tetewipua tiamea. Yooma teemea Riosi tetewachi te'teriamekaitepua, kihta ichipume tiame teemea, Riosi tetewachio, yooma kawiyame ma'chiamepua. Pukaepa ka'chi iika wihtume tiame teemea, Riosi te'ta katewachi taawechio kajuyachio puu wa'asi.

Eesusia Apoe te'ta neeseriosipua

¹⁴ Wa'a teeremiopa waika kajuyachi taawechio, Riosia taamo neeseriosi weerereppua, aata Riosichi taamo pejana nayewesimeri, ihtaio taamo tatakoria cheriwepuawichioo. Puu te'ta neeseriosi Riosi weratiamea,

apoe Eesusi puuua, te'ta Riosie Tijoetutetiame, Riosio ahpo Taana tee-waria. Pukaepa utewaeme pukachichi te'teretomete teemea, utewaeme pukachiche paparataka.

¹⁵ Puuu Eesusi taamo te'ta neeserosia, tamochi oikamekapaopua tamochitia aiwasikaopua, yooma ihta taamo kokosa ikiyachitia saakapaopua, machikamepua taamo tesiwa erakoao. Pukaepa kaawe taamo pejanameri tiame enepakamepua, puuukamera taamowichio ahpo Noonochi tuuyesimeri tiame, taamo tesiwa chaachapaopua, taamo te'ta aiwasiaopua. Puuu Eesusi neeserosi tiameo, weesa pa'pasutiamepua tiame riaorósieo, taamochitia tatakoriijerakaopua, nape Eesusia kiisi e'wepua, wa'a chiioi tatakoriijerakao.

¹⁶ Wa'a teesoo teemea, kihta seeweka itanemetepua, ihtaohi itapiti taamo cheriwepuaopua, ahseka te'ta kahtiachi, apoeo, taamo puuyeka kahtiamepua wa'asi, tísia tesiwenareka taamoo, a'chitia keenakooi a'chitia taawechioi apochi enapameopua ihtaohi itanemiao.

5

¹ Yooma weeechi te'ta neeserosia, ti'tijoerichi uutiamepua, ti'tijoeri animari Riosiwichio meritame, eerarao Riosichi oowesimichioopua, ti'tijoe tatakoriia cheriwepuawichio oowewawichioopua, ooweruwichioopua tiame; naatiopua tiame, itapiti ti'tijoeri Riosiwichio ihkorewara, oowesimichioopua Riosiwichio kaawe e'rewao.

² Puuu te'ta neeserosi weratiameai, tatakoriichi wichipuame eeyowa tiamekapaopua ti'tijoerichitia, machiyame puuua aaata tesiwe e'repuao.

³ Puuu te'ta neeserosiai, wa'achitia tatakoriamekapapua tiameo, animari merisa eerara, Riosi oowemeripua ahpo tatakoriia cheriwepuawichio, wa'a iintosaopua ahpowichioo, animari me'yaria Riosiwichio, pu'ka animari eerara Riosichi oowemeripua, ti'tijoe ooweru tiame tatakoriia cheriwepuawichioo.

⁴ Puuu te'ta neeserosi enepariao, ki apoe ahpo e'rachi, te'ta neeserosi enepakameko erametepua. Riosikamera ihsikamekopua pu'ka weerakao, ehkoriai Aaroni weerariachitiaopua, pukeri simiyachioopua.

⁵ Apoe Riosie Weratiameai, ki apoe wa'api te'ta neeserosi enepakamepua. Pu'ka weerakao, Apoe Riosi iintokamekopua, eee cheekao:

Nee aamo tijoe tijoetutekamepua,
pukaepa no'o Taana muuua.

⁶ Sewinachi Ehkoriai Iyoterichio chaanipua tiame:
Muuupua weeechi mochikame te'ta neeserosia,
ki wahjiamesi teeremeripua,
i'ka weee kajuyachisio,
Merekiserechitia teereria.

⁷ I'wa weeechi kahtiai Riosie Weratiamea, weesa tísia tesiwa cheeka nayewakamepua ahpo Noonochio, ki ahpo neesetopuawichioopua pehjiio ahpo meripua, ahpo Noonochioopua te'te ahpo newipateme tiamechioopua. Pu'kao apoe Nooraraa, wa'a teerekamepua keepukapao, te'ta iyoriamekopua ahpo Noonoo.

⁸ Apoe Eesusia, Riosi Tijoekai, ahpo Noonoo e'wawatere yasitorepua, tijoe aiwachitia saaka.

⁹ Yooma ahsepari iintokapaopua tatakoriia natetekaopua, ti'tijowichioopua ooweruopua tiame, taamo ki wahjiame ahjaniam newipatiame eneparepua, yooma aaatawichioopua, apochi paparakameopua.

10 Pu'ka wa'apichi tiameo, apoe Noonoraa, te'ta neeseriosichitia yasi-patekamepua pu'kao, Merekisere neeseriosi teereriachitia, ki wahjiamesi i'ka weeechio.

Ahpo Riosichi paparao, eeyowa tiame ahpo toimia

11 Ehpeche nayewamiinia i'kao, nape eemea pehjo, ki te'ta pu'sereka inamunariamepua no'o masitiao, tísia tehki tiamekopua i'kao, kaawe pahtepuameo.

12 Aamo tehpesi masiteniameopua wa'asio, masitari eneme teeriai eemeapa, nape eemea ohsotia eenechi masiteniame nakiyamepua, kukuchi masiteniamechitia, yooma ahkasi ki eerina tiamekoiopua. Kohjaka te'teriamе eemea iiwetao, ka'chi iika ko'kome tiame, pa'pamira koayao.

13 Eeme kohja koaya koayameapua pehjo, kihta inatamepua ihtanakamera kaawerumakoo, ki kaawerumarakooiopua.

14 Weeweruma koaya koayamekamera inatamepua, puuukamera nane'riamepua aachintiamera kaawerumakoo, aachintiamera ki kaawerumakooi.

6

1 Nape eemea weweripakameapa wa'asi Riosichio, toitia kaawe pukeri simiyachi aamo masiteretiaopua, ohso kaawe ki aamo masiteniakamera pehji, pepenipapuapua. Ki wa'api chaachapamete teemea eenechio, taamo kaawe masiteretiaopua wa'asio, ihji eee tiame masitetiamechitiaopua: ki kaaweruma nokiwa toinarewa, Riosichi mochitoamekapa; itapiti yoorewa kihtawichio teerepuame, Riosichi kaawe teerepuameo; naatioipua itapiti iintoka Riosichi paparaniameoi;

2 paatoniamеchi simiyame nayewaniameoipua; aatachi seekarepaka weraniameoipua, aata itapiti yoramichioopua; eenechi ahjaniamеchi simiyameoipua; Riosi kajuyachi katewepuameooipua. Yooma ihjia masite-tiamepua wa'asio, ki masitenia nakiyamepua wa'asio.

3 Riosi wa'a erasoo, wa'a noonoima teemea, pu'ka pahcha masiteriao toaka, piirechi itapitichi simitema teemea masitekao.

4 Aata puu pahteka inamukaipua, Riosi ahpo taana enemichio paaewao, Riosi Riosiwari ahpo iikachi ta'irekaipua,

5 Riosi kaaweruma tuuyewari tísia penipakapa pu'serekamekaipua, aachin ihsika ohjoemeripua weemera ahjarichi te'teretopua,

6 wehchi ipaka tetewikamea yooma ahpo Riosie masitetiao, kihta ki'tiamepua wa'asio, epeche ahpo masitepuao, ahpo kaaweruma enepami-aechi simiyameo. Puuua Riosi Taanarao, eenechi ahpowichio mukijer-akameka noonoikame puuua, eenechi ahpo tatakoriwa cheriwejerachitia. Puuu wa'a tiame iintokamea, tísia na'arari iintokamepua Riosi Taanarachio, ki unariamekapapua, Riosi ahpowichio kaawe iintoriao.

7 Puuu wa'a te'terekamea, wasaka te'teriamеpua, kaawe yukisoo kaawe taakemeriai, kiisi taakekamechitia kaawerumachio, Riosieopua apochio, ahpo kaawerumari teerepuawichioopua.

8 Puuu Riosi masiteria wehchi ipaka tetewikamea, waasa apoche tahjichuri taakekameka tiamepua. Puuu wa'a teerekamea, tehpunasa kosipuamepua, kihtawichio kaawekamekapaopua.

Taamo Riosi iintomo tuuriaa, pewatiame inataka mochitotewa

9 Nape neea wa'a tiame nayewaio, ki wa'a aamo noonowirio tuuka chiiamenia. Ohsotia neea aamoo Riosio, iyorika mochikameko e'ramenia, wa'a te'tiapao eemea, newipatepuamepua Riosieo.

¹⁰ Riosia ki se'wi e'ramepua kaawerumachio, Apoeo ki natakepamepua ahpo ku'iretiao, aamo wahjachi ku'iriaopua kaawe erakokao, aamo wahjachio, aamochitia apochi paparameo, yooma pu'kawichio aamo nokisiaoiopua pehjo.

¹¹ Teema pu'kao, wa'api teetojeramepua yooma pipiripi eemea, aamo wahjachi poponiwachio, pipiniwachio, tiame. Nape utewaeme aamo teetopuapua pukachio, ahkasi aamo weritoachisi, yooma aataoi aamo tetewimichio, aamo utewaeme te'teretoame Riosiwichio, te'ta ahjachi erakokao. Wa'a te'teretosaa eemea, aamo Riosiwichio nokinareria tetewima eemea, ahsieme noonowitiamekopua aamo inatariao.

¹² Wa'a te'teretoame enesaa eemea, ki nanasiname enemeri eemea, wahjachi Riosichi paparamechitia te'teretoamekapa, Riosie aamo kiapo tuutia puuyetoka, Riosiwichio tekipanaio, aamo pehjo.

¹³ Riosia, Aurani pukeri iintokemo Aurani nayewiaio, apochi wa'api pichiwatata nayewakamepua, ki'tiopa aata ahpo epeche weruma tiariemeopua.

¹⁴ Riosia eee cheeriapua Aurani iintomo tuuyaio: "Te'ta aamo pichiwa chiiame neeea, ihji aamo kaawe iintokemo tuuyao, tisiwa kaawe iintomerinia amochio; neeea, aamo tetejimarisiwao, ki ookapi aamo muuwetekemania."

¹⁵ Waikao Aurania, moena teereka, oowe e'reka puuyerepua ahkasi ahpo iintokiachisio, Riosio, pukeri pahcha simiyameopua ahpo taana taanatariachisi, o'iniachisi ahpo tetejimarisiwa muuwemeriopua. Wa'a iintoka o'inere Riosia, Aurani iintokemo tuuriaopua, ahpo muuwetewao.

¹⁶ Ti'tjoeria ihta itapiti pichiwatanariaa, aata ahpo epeche pa'pamira ajawaka pichiwatame puua, wa'a teekao ki aatae ahpo a'chi chaanepuawichio, ki pichiwako tuukao.

¹⁷ Waikao Riosia ahpo iintomo tuuriao, ahjachi erakomichio, ti'tjoerio, ki nu'uti apochi pichiwatariamepua, apochi wa'api.

¹⁸ I'ka Riosi iintomo tuuriaopua, ooka itapiti kiisi sewina ikiwamechi ahpo pichiwatakamepua. Puua ooka naatipua: puu piiripia, te'ta ahpo iintomo tuuriaopua, piireka, ahpo wa'apie pichiwatatiamepua, piiripio i'ka ookao, ka'chitia wihtukipua, apoeo te'ta Riosikapa. Pukaepa ahjachi paparaka mochitoame teemea, oowe e'reka taamo iintomerichio, kaawe erakoka puuyetoka.

¹⁹ I'ka Riosi taamo iintokemo tuuria puuyetoka mochitoamea, puupua taamo Riosichi paparawa pewatiame te'teretiao, pewatiame naawaemechitia kiisi wichipame teereka. Ihji taamo pewatiame naawaerewaa, tewekachi te'ta Riosi iyoriwachi naawaerewaeme teemea, wisasori te'ta iyoriwachi to'peraekachi yooreminaopua, pu'ka Riosi tioparachi ki pusie tetewiniamechio.

²⁰ Wa'a te'ta tewekachi Riosi iyoriwachio, Eesusia, wa'a yasimia akipakamepua. Wa'ao puua taamo te'ta neeseriosichitia pakikamepua, wa'a o'iniaopua weechi mochikame ti'tjoeriwichio, te'ta neeseriosiwaraa, Merekisere neeseriosichitia tiamepua, ki ku'itapisi neeseriosika yasitokamekapa.

7

Eesusia, Merekiserechitia neeseriosi

¹ ¿Aatanajuare ihji Merekiserea? Ihji Merekiserea, Saaremi muuwari yawichira eneriaipua, te'ta Riosi neeseriosi enekame tiameo, Aurani taawechiamio. Ihjia Saaremi yawichituaio, Aurani nasiwarichi o'inia

eenoiopua, machenaka natepakame puua, kaawerumari yahchemia Auranichio.

² Aurania wa'a ikitiaapua Merekisere neeseriosieo, piie si'sientochio, yooma ahpo yowiriaopua nasiwarichioopua, o'osa ma'mariki uuyesa ki'yarepua Merekisereo. Merekisere teewaraa, Kaawerumari Yawichi, chaniwamepua. Saaremi tewaniachi yawichituwaa, Ta'iria Mochiniam Yawichituwa, chaniwame puua.

³ Ihji noonoraa kihta nane'reniamepua, yeeyeraa, aata pu'ka ehkoriami mochiriamea. Ihjia naawariachioi ki nane'reniamepua, ahkaoi mukuriachioopua. Wa'a tiichipa puua, Riosi Tijoetukameka tiamepua, ki wahjiam neeseriosichitia tetewiniam.

⁴ Ne'nemitiao i'kao, achipu tiame yooreniameme eneriaipua, Merekiserea. Aurania i'isaeri paamiratuamekaipua, Merekisere ki'yarepua o'osa ma'mariki u'yesa pipiripi si'sientochioopua, yooma nasiwariachi newitosa u'yeriaopua.

⁵ Neipami Moise taawechiamio, puuu Reewi ne'neseriosia reesetiame eneriaipua, yooma ti'tijoeri koparoamichioopua Moise nuurario, o'osa ma'mariki u'yeka pipiripi si'sientochioopua yooma a'chi ahpo iinuekao. Wa'a yoorarepua pu'kao ahpo Aurani tetejimarisiwachi ti'tijokoioopua, Reewitaa tiame tetejimarikai, Auranichi o'inia.

⁶ Nape ihji Merekiserea, seenukaioopua Reewi tetejimarior, Aurani koparoarepua, pu'ka o'osa ma'mariki u'yekaopua, pipiripi si'sientochioopua ahpo nasiwarichi o'inia u'pariaopua. Merekiserea tiame Auranio, Riosie muuwetetiameko tuutiamekoipua Aurani o'inia tetejimarisiwao, Riosi kaaweruwari yahcherepua pu'kao.

⁷ Yooma aatae nane'reniamepua, kaawerumari yahcheniam eo aata weruma teereniam eo yahcheniam ekopua ki weruma teerewaameopua.

⁸ Moise ajawaria ne'neseriosia, pu'ka o'osa ma'mariki si'sientochio u'yeka koparoakamea, wahjipasikame puua. Nape ihji Merekiserea, ki mukukamekoopua, iiweta ahjame kahtiamekatia tiamekotipu Ehkoriami Iyoteria.

⁹ Neeea kaawe chanimeteoipua, ahkasi Reewi ti'tijoe neeseriosiai, ki aapoe wa'api ki'yakamekaipua pu'ka o'osa ma'marikiwa ahpo oowewao, Merekisere koparoario, Aurani iintoria noonoikameka tiame puuai, Auranikamera wa'a iintokamekooipua pu'kao.

¹⁰ Wa'a erakoame teemea, Reewi ne'neseriosio Aurani weerewachi te'tereriopua pehji ki na'nawakame pehji, iiweta Merekisereo, Aurani natepoioopua poochio.

Weemera te'ta neeseriosi nakiretiame

¹¹ I'isaeri ti'tjoeria ahpo Moise nuurewarichi nokisimichioo, Reewi ne'neseriosie uukamepua, waika o'inia oowewari nokisimichio yoorakao, ti'tijoe ooweru tiame tatakoria cheriweniamewichioopua. Puuu Reewi ne'neseriosia Aaroni tijoehi o'inia tetejimarisiwame puua. Reewi ne'neseriosi nokariao, te'ta piipatiame enekame enesoopua tatakorio, zaatia tiachipa seenu neeseriosi nakiretupua, ki Aaroni neeseriosi tiachitia tiameo, aatakamera weeraka Merekiserechitia tiameo?

¹² Weemera neeseriosi weraniam nakiretupua ki mukuyame, puua, weemera Riosichi te'terewa mochitoniam kateweri yachamerikopua pu'kao.

¹³ Ihji weemera neeseriosi taamo weereketiamea, Eesusi Apoe puua, weechi Tijoe Tijoetukame Riosi; ihjiai seenu tetejimarisiwachi eenariamepua, ki Reewi tetejimarisiwachi eenakame; pu'ka seenu tetejimarichi eenariameo, aataa ki neeseriosi machenariamekaipua wa'ao.

14 Ihji weemera Eesusi neeserosia, ma'chiamē tetewame teemea, ki Reewi tetejimarisiwachi o'inia eenakamekopua, ihji weemera neeserosio Uura tetejimarisiwachikamera eenamekopua pu'kao, pu'ka Uura tetejimarisichio Moisea, ka'chitia taawechi neeserosi, machenakameko tuuyamepua, aaataai pukachio.

Eesusia Merekiserechitia tetewiniame

15 Wa'a tiachipao ihji Eesusi neeserosia, epeche ma'chiamē taamo nane'retiamepua ki Reewi ti'tijoechi o'inia eenamekopua, seenukopua pu'kao, Merekiserekameraka tiamekopua pu'kao.

16 Ihji Eesusi neeserosiwa, ki aaata ti'tijoeckamera neeserosi weratiame puuua, aaata tetejimarichi uukaopua, ohsotia ihji Eesusi neeserosi teereniamea Apoe tewekachi Noonoraē weratiame puuua, Apoe te'ta Riosie. Weeēchi ne'neserosia, naapi weemera ajawasiniame nakiyame eneriai puuua, aaata neeserosi mukisoo. Nape ihji weemera Eesusi neeserosia, ki'tiamepua piirechi neeserosi weraniameo, ka'chitia taawechi mukimerikopua pu'kao, pu'kao mukiwario, newitokamekopua wa'asi. Pukaepa Eesusi neeserosiwa ki wahjiamesi teeremeripua ahkasi ki wahjiamesi i'ka weeēchi kajuyachisio, Merekisere ki wahjiamesi neeserosi tetewitiamechitia i'ka weeēchio.

17 Ehkoriai Iyoterichio, Riosia Eesusi inataka cheerepua eee cheekao: Aamo neeserosiwa,
wa'api teetomeripua ki wahjiamesi,
Merekiserechitia, ahkasi i'ka weeēchi kajuyachisi.

18 I'ka weemera Eesusi neeserosi yasipakopao, Moise ne'neserosi ajawasika o'ineriaa, ikicha ipatiame puuupa wa'asi, ka'chi iika ahsieme cho'wakamekopapua tatakoriameo.

19 Puuu Moise animari me'yaka te'teretoria tatakoriamewichioo, kihta natetiame enerepua, te'ta piipateniamewichioo, naatikamera natetekamepua, weemera te'ta neeserosi Riosie weratiame, Apoe Eesusi. Pukae teemea iinuemepua tamochio, Riosichi e'enaka taamo itamiaopua cheriwepuao, ihtaōi taamo tatakori iintoriao, pu'ka taamo tatakoriaria kokosapuameopua Riosieo, ahsieme natetiatime itipiriopua Eesusieo, apoe taamo tatakoriaria nateteka mukuriopa.

20 Ihji Eesusi weemera neeserosia, Riosie apoe wa'api apochi pichi-wataka weratiamepua.

21 Wahjachi ehkoriai neeserosia, oowera ti'tijoechi uuka ajawatiamepua, kihta ki aaatachi pichiwataka. Nape ihji Eesusi neeserosi wachi simiyame, Riosia, te'ta apochi pichiwataka weerakamepua pu'kao, eee cheeka:

Muuua, ki wahjiamesi no'o neeserosiwa enemeripua,
ahkasi i'ka weeēchi kajuyachisi,
Merekisere tetewiretiachitia.

22 Wa'a tiachipao Eesusia, epeche ma'chiamē pichiwatamepua, Riosie weemera kateweria, weeēchi mochikame ti'tijoeeri ahjamaopua, aachin teeka te'ta cho'wetiame itipimerikopua taamoo, taamo tatakoriariao.

23 Ehkoriai ne'neserosia, ki ookapi ne'neserosi eneriaipua, wahjipa-siopa ajawasitiamekapaopua.

24 Nape i'ka Eesusio ki mukuyamekopao, ihji neeserosiwa ka'chitia taawechi piirechi neeserosi, werasiwa nakimeripua, ahkasi i'ka weeē kajuyachisiopua.

25 Wa'a tiachipao, ihji Eesusia yooma aaata ahpo Noonochi e'enakameopua, ahpo tatakoriaria cheriwepuawichio itakao, newipateka yasitomeripua pu'kao, ahkasi i'ka wehjoari kajuyachisi. Wa'a inisimeripua

pu'kawichioo, senepi taawechi ahpo Noonochi utewaeme itasikao, wa'apitia yasitomerikapupua neeserosichitia, ka'chitia taawechi ki mukuyamekapa.

²⁶ Wa'a tiamekasa te'ta neeserosi nakiyamekaisa teemea, i'ka Eesusika tiame: kihta a'chi tiame ki kaawerumao, kihta iintokame ki kaawerumao, i'ka weechi tatakoriniachio poanatukao, tewekachisi apechunatiame, ahkasi kai waapisi te'pa.

²⁷ Ihji taamo te'ta neeserosi Eesusia, ki ehkoriaami te'ta ne'neserosi nokaka mochitoriachitia ihsiamepua, senepi taawechi animari ko'yaka Riosi oowewari nokariachitia, ahpo tatakoriria cheriweka piipatepuawichioopua, ti'tjoeri ooweruriwichioopua tiameo. Ihji Eesusi taamo te'ta neeserosia ahpo Noonochio, seenepe wa'api ahpo oowepakamepua ahpo weerewa merifiameo, yomatiame i'ka wehjoarichi mochikameo, ahsieme natetatiame itipimichioopua tatakoririao, ahsieme cho'wetiamе.

²⁸ Moise taawechemi o'inia ahkasi ehpesiamio, yooma te'ta ne'neserosi ajawatiamea, tatakoririame enerepua, aaataai ti'tjoechitia. Riosia pu'ka ehkoriaami o'inia te'ta ne'neserosi nokisiriaopua kajumichioopua, yooma pu'ka ehkoriaami pukeri o'inia ne'neserosio, yooma aaataoichitia tatakoriamekopua pu'kao, wa'asi teewetekamepua wa'a te'teretotiameo, ahpo Taanakamera te'ta neeserosi weerakamepua, ahpo wa'apichie pichi-watakao. Ihji Riosi Taanaraa, kiisi iintokamepua ihtaoi tatakoriniameo, puupua ehpeo, taamo te'ta neeserosia ahkasi ki wahjiamеsio, ahkasi wahka ihtoriachisi i'ka wehjoari kajuyachisio.

8

Eesusi Te'ta Pichiwa Neeserosi

¹ Te'ta nateyame nooe aamo nayeweriaa, ihjipua: Te'ta Pichiwa Neeserosi iinueme teemea, te'pa kahtiame Riosi ahjamina, epeche te'ta yooraniamera te'ta iyoriwachi tewekachio. Ihji te'ta neeserosia, Eesusi Apoe taamo Paamira puua.

² Puua wa'a yasaka tewekachio, te'ta iyoriwachi neesetonapua, apoe Riosi weeraria iyoriwachi, puu wa'a te'ta iyoriwao, ki aaata ti'tjoeri neteriachipua.

³ Yooma weechi neeserosi ajawatiamea, ti'tjoewichio Riosi oowemeripua itapitio, itapiti Riosi ihkorewa, naati tiame, itapiti animari kokoniame tiame. Pukaepa ihji weemera neeserosiai, nakiyamepua tiameo, itapiti Riosi ahpo oowemiao.

⁴ Ihji Eesusi taamo weemera tewekachi neeserosia, i'wa weechi yasisaapua pehji, ki te'ta neeserosi enemiipua wa'ao, ahpo tewekachi neeserosiwao ki weechi ne'neserosi nokiwa ihsiamekapupua. I'wa weechio iinuemepua pehjo aaata neeserosi, Moisee ajawatiamechitia nuurari nokayame.

⁵ I'wa weechi neeserosi nokariaa, Eesusi tewekachi ihsiwia ekawira puua. Wa'a tiame nane'riame teemea, Moise Riosi te'ta iyoriwachi netemioio, eee chaaneriopua Moiseo: "Te'ta te'pa kaawichi no'o aamo cheeriachitia netepuapua."

Weemera kateweri ti'tjoeri ahjama

⁶ Ehpeo ihji Eesusi weemera neeserosia, te'ta weruma iyoriwachi ihsiamepua tewekachio, te'ta kaawerumara neeserosiwa teetoka. Ihji Eesusia wa'a tewekachioopua tiameo, apoepchi yasipakamepua Riosi weemera kateweri weechi ti'tjoeriwichio inisiwaopua. Puu weemera kateweri yooraa, tisia epeche kaaweruma tiamepua taamowichioo,

epeche kaaweruma Riosi taamowichio iintomo tuuriokopa. Puuu Riosi taamowichio iintomo tuuriaa, ihji eee cheeripua: “Aaataai no'o Taana Eesusichi paparakamea, nooe cheriwetiame itipitiameripua tatakoriiraa, te'ta ahsieme cho'wetiamepua wa'asi.”

7 Pahcha simiyame Riosi katewerio, ahsepari tiame enesoopua ki sewinapuameo, ki nakimii puuuu, weemera kateweri yachaniameo.

8 Nape Riosia pu'ka ti'tijoerio, pu'ka katewerio kiisi ahsepame tiopa iyorikao, pukaepa weemera kateweri yahcharepua. Riosia ehkoriaamio, eee cheeriaipua Eremia iyoterichio:

Enamiitapua no'oo piie taawechio,
weemera kateweri no'o yachamiachiopua,
yooma i'isaeri ti'tijoerichiopua,
Uura mochikame ti'tijoerichiopua tiame.

9 Nape ihji weemera kateweri no'o yachamiasa ti'tijoerichio,
ki aamo ehkoriaami mochiriame no'o kateweri
yahcheriachitia, teeremeripua,
pu'kao Eejito no'o puuyanarioiopua panitokao.

Pu'ka kateweri nuurario,
ki yooreka mochitopua ti'tijoerio,
ki no'o tatanachitia uukania pu'kao.

10 Nape neipami pu'ka weemera kateweri no'o yahchariachio,
yooma noochi e'enaka paparakameopua no'o tatana iintapasaopua,
eee iintomiaa, cheere Riosia:
yomachiami i'isaeri noochi paparakamechio, yomatiamie noochi pa-
paraka te'ta i'isaeri enepakamechiopua tiameo,
no'o nuurari iyoripuameo,
pu'ka inatarichi teerepamania,
i'ka ti'tijoeri iikarachiopua tiameo,
wa'a iyotepa tiame iintapamania no'o nuurariopua tiame.

Pu'kao neeea, Riosiwaraa enemapua, aapoeo no'o mochiwaria enemapua.

11 Puuu wa'a no'o mochiwarichi mochikamea,
aaataai kihta aaata masitemapua noochi simiyameo,
ahpo poonioi, aaata ahpo ahjama oiyameoi,
yoomahka pu'kao,
te'ta no'o machika mochikamekopaopua wa'asi,
nu'nuntiraai ahkasi weewerumaa.

12 Wa'a teeremeri puuuu,
no'oo pu'ka weeechi mochikoioopua pehjo,
yooma no'o cheriweriopua na'ara nokariao,
kiisi inatepauawichioopua wa'asio,
pu'ka tatakoriirao.

13 Riosi weemera kateweri nayewasaopua, pahcha kateweri yachati-
ameopua oochetupario tuukapua wa'asi, pu'kao kihta itipimio tuukapua
wa'asio.

9

Weeechi Riosi iyoriwachi; tewekachi Riosi iyoriwachi tiame

1 Ehpeo pu'ka ooka Riosi kateweri aamo nayewemane. Pukeri Riosi ti'tijoeri ahjama ahpo kateweri yahchariaio, aachin teeremeri eneriaipua Riosichi iyoripua; puuu pukeri simiyamechi Riosichi iyoripuaa, i'wa weeechiche mochikamewichio iyoripuawichio enerepua. Puuu Riosi iyoriniamea, Riosi kariterachi yooremina eneriaipua.

² Ihji Riosi karitera wakiwechiami i'toka siimpatiaamea senepi resipumia werasitiamea, eee teereriaipua yooreminao: pahcha yooreminao teesa iyoriwachi eneriaipua, wisasori to'pera chuhkuachioopua; wa'ao, piiripi kanterero weririaipua; wa'ao werirepua tiame piiripi tepatetiame, paani to'wame neeseriosiche koaya.

³ Epeche yooreminaopua, piirechi wisasorie to'perachio, te'ta iyoriwachi enerepua wa'ao;

⁴ wa'ao, tepawetiachio, moorera cho'i sewajuyame yahchame werirepua, puua ahjae kokosa mooriniame enerepua, yooma puuu tepawea mooreraapua tiame, yomatiam puua, o'ro tahpeteka netetiame enerepua. Wa'achi yooreminaopua tiameo, kaaja poirepua piiripi. Puua Riosi kateweri yahchame enerepua, ehkoriaami ti'tijoeri ahjama katewetiame. Puuu kaaja kateweri yahchamea, yomatiam o'ro apoche tahpeteka chuhchetiame enerepua tiame. Pu'ka kaajachi yooreminaopua, wa'a werirepua piiripi sikorijari apoche o'roe netetiame, pukachi yooreminao Riosi maanara to'wame enerepua. Pukachi kaajachi yooreminaopua tiameo, Aaroni teesorara poirepua tiame, puua seenepi simikameo uuyakame. Wa'achi kaajachio manirepua tiameo, ooka tehte rarapenama, pukachi iyotetiame manirepua Riosi nuurari chiiapua, Riosi ti'tijoeri ahjama katewetiameo.

⁵ Pu'ka kaajachi neneku kuachio aampao, ooka itapiti aanaeme ajarepua, o'roe chuhcheka netetiame. Puua, Riosi ku'iwatika te'tiame enerepua, Keruwine tewaniame. Ihji na'pa ahpo aanaraeo, mo'poraka teeka ajarepua wa'a Riosi te'ta iyoriwachi yooreminariwachio, Riosi kaaja to'perachi aampao, wa'ao, te'ta piipateniachi eneriamepua Riosieo, ti'tijoe ooweru tiame tatakoriameo. Nape ehpeonia, ki yooma cheemania, Riosi kariterachi simiyameopua pehjo.

⁶ Yooma weratiachio Riosi kariterao, wa'a pahcha iyoriniachi yooreminao, ne'neseriosiche muiwachi enerepua wa'ao, ahpo ne'neseriosi ihsiwa yoramia.

⁷ Nape te'ta tisia iyoriwachio ookachi simiyame epeche yooreminao, piiripi wa'api te'ta neeseriosi pakiyachi enerepua wa'ao, te'ta neeseriosiche. Puuu piiripi te'ta neeseriosia, piie paaumparichio, seenepi wa'api pakiyachi eneriamepua wa'ao, nape animari eerara oowatokaopua, ahpo tatakori Riosie cheriwepuawichioopua, ti'tijoe tatakori cheriwepuawichioopua tiame, ooweru tiame, ihtaoi tatakori ikitiameopua, ahkasi ki nane'reka tatakori tiameioopua.

⁸ Waikao yooma wa'a nokitiame ne'nekaopua, Riosi Riosiwaria, i'ka taamo inatatenapua, iiweta pahcha weririamera nokiwachi weerioio, aataai ki ahsieme natetekame eneriaipua tatakori, ahpo oowewari i'yetoaieopua Riosichio. Aataoi ki tetewitetiame eneriaipua aachin teeka muipumeopua, te'ta Riosi iyoriwachio, ihtanaeioopua, te'ta ahjae natetepumeopua tatakori, epeche te'ta nateyamera Riosi oowewari, nakiwame eneriopua.

⁹ Yooma puuu ehkoriaami Riosiwichio oowewaka nokitiamea, itapiti Riosiwichio oowetiamea, animarioopua Riosiwichio meritiameapua tiame, kihta tatakori piipatiame enerepua, ahkasi taamo tatakori inatariaopua. Yooma puuu nokitiamea, oowera ekawirara enerepua, Riosi te'ta iintomiaopua neipao.

¹⁰ Puuu muuwaeme itapiti nokaka mochitiamea, koamechi simiyameopua, itapiti iijiniameopua tiameo, itapiti ahpo papakoniamopua tiameoi, ahpo weerewachiche aampa papakoniam enerepua, ahkasi Riosi sewina tiame teerepachisi, ahpo weemera kateweri

te'teretowa ki'yachisiopua.

11 Nape ehpeo apoe Eesusi Riosie Weratiamea, taamo te'ta neeseriosi weratiamekapapua Riosie, Riosi weemera katewerichi, ihsika ya-sitoamepua, ahpo Noono Riosichiopua taamowichioo. Pukaepa Riosia ahpo Tijoetuteria te'ta neeseriosi werasaopua tewekachio, ahpo weemera katewerichi yorasimichio weerakamepua. Puuu Eesusi te'ta neeseriosi weratiamea, tewekachio ahpo Noono te'ta iyoriwachi pakikamepua, ahpo mukuria oowewarichitia i'toka, ahpo te'ta nateyamera eerachitia, ahpo Noonochio oowepamia, pukaao, yooma taamo tatakoriopia, ahsieme te'ta natetiamie itipimichioopua wa'asi.

12 Ihji Eesusi apoe neeseriosia, ki itapiti animari eerara i'toka pakikamepua wa'ao, naatichitiaopua, weesero eerara, chiwajowira eeraraopua, ihjia ahpo kurusichi meritiamekamera i'toka pakirepua wa'ao, pukaao taamo taripakamepua ki wahjiamesi mochipua.

13 Puuu ehkoriai mochiriamea, ahpo tatakoriia cheriwepuawichioo, chiwajowira eerarae wakajowira eerarae nokariaipua pu'kawichioo, aaata ahpo tatakoriia cheriwejara itasoo, pu'ka eera ahjachi chi'poneka, wakasi taanara ye'ira kosisaopua tiameo, pu'ka napisoraao wa'achi yooraka ah-jachi ipaserepua pukachio. Pu'ka wa'a nokitiamie tatakoriia cheriwekao, inasokache nokitiamie enesoopua tatakoriame natetewao,

14 Eesusia epeche tisia ki nu'uti nateyame iintokamepua, pu'kao ahsieme taamo cho'wekamekopapua taamo tatakoriario. Ihji Eesusi Riosie Weratiame te'ta neeseriosi enepatiamea, Riosi Riosiwarichitia ahkasi ki wahjiamesi ahjamekapapua, te'pa tewekachi te'ta Riosi iyoriwachi eenakaopua, ahpo wa'api oowewarichitia ooweparepua ahpo Noonochio, puuu oowewaria, taamo tatakoriia nehpuari enemichioopua, ahkasi yooma taawechisi. Ihji Eesusia, ahpo taamowichio mukuriae, ahsieme taamo iikachi piipatiamepua, taamo te'ta ahjame Riosi, yorakeka mochitomichioopua.

15 Wa'a iintoka Riosie Weratiamea, ahpo mukiwaeo taamo pejana teerepakamepua Riosi kokosario, ki taamo kokosapuawichioopua. Wa'a iintokaopua Riosichio, taamo pejanawa enepakamepua weemera Riosi katewerichio. Ihji Eesusi mukuriae weemera Riosi katewerichio, ahkasioi pu'ka ti'tijoeri oochetiamie kateweritere nokitiamieopua, ahpo tatakori cheriwepua itatiameopua Riosichio, ahkasi pu'kawichiooi ahsieme natatekamepua tatakoriario. Wa'a iintore Riosie Weratiamea, yooma uukame Riosie paaetiao, kiapuaichioopua tiameo, pu'ka kiapuame nuutewa ki wahjiamesi ahpo iinuepua.

16 Nape i'wa weechio, aaataai mukisa ahpo iinueka aaata toemo tuukamea, ahkasi pu'ka aaata tooemeri, pichiwa mukisopa naachutaniamepua.

17 Ke'chu mukuyoio pu'ka tooewari iinuemeo, kiisi naachutaniamepua pehjo, kihta natemerikopua puuuu, pu'ka tooemio tuuka katewetiamieo.

18 Pukaepa ehkoriai kateweriopua tiameo, meritiamie eerara nakiriamepua, pu'ka ehkoriai kateweri chiia nokisipuawichioopua.

19 Pukaepa Moise Sinai kaawichi tekisaiopua, Riosi yahcharia nuurari yooma ti'tijoeri tuuyaiopua, chiiwa me'yarepua weesero tiame, pu'ka eerara uunariapa. Waikaopua, pu'ka eerao neeroi na'pesaopua, poasiki saampatesa ahjae chi'ponerepua Riosi nuurario, tehte rarapenamechi iyotetimeo. Wa'a iintosaopua, iisopo kuhsiwawa uusa eerachi saampatesaopua tiameo, ahjae chi'ponerepua ti'tijoehioopua chaaneka:

20 "Ihji eeraa, Riosi aamo ahjama kateweria pichiwatamepua, aamoo pu'ka kateweri chiia, yooraka mochitomichioopua."

²¹ Wa'achitia eera chi'ponerepua tiameo, yomatiamе itapiti wa'a pahcha yooreminari Riosi iyoriwachio, yomatiamе pu'ka itapiti ne'neserosi ahjae yoorao.

²² Ehkoriaami Moise nokitiamea, ahkasi kiiya yooma itapiti Riosi ahjae yooreniamea, eerae piipatetiameopua, aataaopua tiameo, ki cheriwetiamepua ahpo tatakoriario, ki animari eerarae chi'ponekao, Riosio ki cheriwiamekopa tatakoriario, ki aata eerarae chi'ponekamechitia iintosoopua aatachio.

Riosie Weratiamea, ahpo mukuria cho'wakamepua tatakoriario

²³ Pukaepa Riosia weechi mochikameo, ahpo iyorikarichioopua, animari eerarae yooma piipatenurarepua, tewekachi Riosi te'ta iyoriwachio ekawirakopapua pu'kao. Nape yooma tewekachi iintuame Riosi iyoriwachio piipatemichioo, epeche kaaweruma tiame oowewari eerae nakiriamepua, ki pu'ka weechi eerae iyoriwachitia, nape te'ta Eesusi eerarae, te'ta tisiwa kaawerumarae.

²⁴ Pukaepa Apoe Eesusi Riosie Weratiame tewekachi moenasaaopua, te'ta iyoriwachio pakisaapua, ahpo wa'api mukuria eerara oowerewachitia ahpo Noono ne'netekamepua, wa'a yasakaopua, pukae ahpo mukuria eerae Noono ne'neteriae taamo nehpuwaka yasitomichioopua wa'ao.

²⁵ Nape ihji Eesusia ahpo mukuria eerae, seenepi wa'api wa'a iintomia eenakame puuua, taamo tatakoriario cheriweka ahsieme cho'wepuawichioopua, ki weechi te'ta neeserosi seenepi wa'api pakirichitia te'ta Riosi iyoriwachio, senepi paaumparichioopua, nape animari eerarakameraepua, ki ahpo eerarae.

²⁶ Riosie Weratiamea weechi mochikamechitia ihsiamе enesaaopua, senepi paaumpari tatakoriatiame cheriwepuame asisoopua senepi mukimeri eneriaipua ahpo mukiwa eerara oowepuawichioopua, yomatiamе Riosi mochiwari tatakoriario cheriwepuawichioopua, ahkasi i'ka wehjoari naayasichisi o'inia. Nape Eesusia i'ka oochetiame kateweri kajumiachioopua, seenepi wa'api mukimia eenakamepua, yomatiamе i'ka wehjoarichi ti'tijoeri tatakoriario, cheriwaka ahsieme cho'wepuawichioopua.

²⁷ Ti'tijoeria, seenepi wa'api mukiwamechitia, neipao ahpo katewepuamechitia Riosie,

²⁸ wa'achitia Riosie Weratiameai seenepi wa'api taamowichio mukukame puuua. Neipao ihji Eesusia wahka ihtoriachio, oosa simiyachi enamerikapapua, nape ki taamo tatakoriario natetemia, ohso kaawe puuua, taamo apechunamiamera enameripua wa'asio, taamo tewekachi mochimichioopua wa'asio, ahpo ahjamaopua wa'asi. Wa'a teeremeripua, yooma aata wa'a tiame puuyetoka mochikamechio.

10

¹ Yooma puuu pahcha oochetiame katewerichi nokitiamea, tewekachi weemera teeremia ekawira nokaka te'tererepua. Pukaepa senepi taawechi animari me'yeka mochitotiamea, ahpo tatakoriario cheriwepuawichioo. Yooma puuu wa'a tiame nokitiamea, tewekachi teeremia taamo tete-witetiame puuua, achini teeremia wa'a tewekachi te'ta Riosi iyoriwachio. Puuu animari meritiamе ka'chitia taawechi ahsieme cho'wakamepua tatakoriatiameo.

² Puuu senepi paaumpari animari meritiamе nokitiameo, te'ta pichiwa ahsieme cho'wiame enerioopua tatakoriatiame Riosie kokosapuameo, ¿wa'ana nokimiipua simitekao? Ka'i, ki wa'a nokimiipua. Pu'ka ahpo

tatakoriria cheriwetiameo, te'ta cho'wetiame enesoopua, natakepasimi-ipua ahpo tatakoririao, kihta apochi petereka pehji ahpo cheriwetia tatakoririao.

³ Puuu te'ta neeserosi te'ta Riosi iyoriwachi seenepi wa'api pakini-ameopua senepi paaumparichi, animari eerara owatokaopua ti'tijoeri tatakoriria cheriwepuwichio, naatiopua tiame inatepatepuawichioopua, yooma paaumpari ahpo tatakoriria.

⁴ Puuu tooro eeraa, chiiwa eeraraaiopua tiame, kihta ahsieme cho'weme teerekamepua tatakoriameo, pu'ka tatakori te'ta cho'weniameo, tijoe eerarakamera nakiriamekopua.

⁵ Pukaepa Eesusi Riosie Weratiame i'wa weeechi naawakamea, chaanerepua ahpo Noono tewekachi kahtiameo:

No'noo, muuua ki nakikamepua animari aamowichio eepi me'yeniamero, ihta itapitioi aamo ooweniameoipua, tatakoriame nateteniamewichioo.

Pu'kawichioo, no'okamera tijoetutekamemua, no'o weerewa aamo oowewari enemichioopua.

⁶ Yooma itapiti aamo me'yeniamero, ihtaai aaatae aamo ooweniameoi, kihta ihsiame tetewame muuua tatakori cho'weniameo.

⁷ Waikao neeaa no'o Noonoo, chaanekania: "Née No'nóo, i'wa weeriamero neeepa wa'asi, yooma iintomiapa aamo ehkoriai iintomo e'rarua, te'ta Ehkoriai Pi'rinatiame Iyoterichi aamo cheeriáchitia."

⁸ Pahchao Eesusia chaanekamepua ahpo Noonoo: "Ki nakiyamemua ihta oowewario animari me'yeniameroi, tatakoriame cho'wepuamewichioo", pukeri o'inia Riosia, wa'a tiame nuurakameai.

⁹ Neipao Eesusia cheekamepua ahpo Noonoo: "I'wa eenakameria aamo e'rarua iintomia."

Ihji ooka chanitiame Eesusieo, oochetiame te'teretoka animari me'yaka oowetiameo, wa'asi teweteniamepua Riosieo, piirechi tiame oowewarichitia yachapamia, ahpo wa'api Taanara weerewarakamera oowewarichitia.

¹⁰ Riosia ahsieme taamo tatakoriria nateteka cho'warepua, ahpo Taanaopua, ahpo weerewa ooweriopua, nape seenepi wa'api oowewaka taamo pejanao. Wa'a tiame inatakame Riosia, pukeri naayachi o'iniao.

¹¹ Yooma uurio ne'neserosia, senepi taawechi ahpo neeserosiwa yooramepua, weesa wa'api nokaka, animari ko'yewa eerarae Riosiwichio oowepuwichio, tatakoriame cheriwepuwichio, wa'a nokiwameo kihatwichio kaawekoipua, tatakoriame te'ta cho'wewao.

¹² Nape ihji Eesusia ahpo weerewakamera, seenepi wa'api ooweparepua Riosiwichio, tatakoriameo ahsieme cho'wemichio. Wa'a iintosaapa puuua, ahpo Noonomina ahjamina yasiparepua, te'ta iyoriwa yasirachioopua, ahpo Noono yawichituwa apoepechi yawichitumia.

¹³ Wa'ao yasaka puuyemeri Eesusia, ahkasi ahpo Noonoo, ahpo taaratere toapachisi ahpo seepurawao.

¹⁴ Puuu Eesusi Riosie Weratiamea, piiripi wa'api oowewarie, ahpo wa'api weerewa eerarae, te'ta ahsepari cho'wepupua taamo tatakoririao, yooma aaata ahpo Noonowichio piipatesikame.

¹⁵ Eremiaa, Riosi Riosiwario, Riosi pichiwatarepua, i'ka weemera katewerichi simiyameopua, eee cheeka iyotekaopua:

¹⁶ Waika taawechemio, neipa i'ka no'o weemera kateweri uutiamero weeechi mochikamechio, eee tiame iintomania pukachio, cheekame Riosia:

No'o nuurario ti'tjoerichio,
iikachi yahchemania pu'kao,
i'ka inatarichi moochiopua,
pukachi iyotemania tiameo,
no'o nuurario.

17 Wa'a iintosaapua,
ki oosa inatepamania aamo tatakoriao,
kihtaai aamoo, ki kaawe nokariaoi.

18 Wa'a iintosoopua Riosia, te'ta ahsepari cho'wetioopua tatakoriao, ki nakimapua waikao wa'asio, itapiti ahpo tatakoria cheriwewawichio Riosi ooweniameo, ihtaai itapiti animari me'yeniameo.

Riosio, naaepaniame nahkipua

19 Pukaepa ehpeo poponiwa pipiniwa tiame, i'wa weeechi mochikaapua teemea pehjo, kihta seeweka ahsemetepua Riosio, te'ta iyoriwachi kahtiachiopua, ihtaai itanemiaopua taamoe nayewekao.

20 Puuu Eesusi Riosie Weratiamepua, ahpo wa'api weerewa mukiwa eerarae, ahpo Noonochi ne'neteka taamo reesiseparetiopua, ahpo Noono te'ta iyoriwachi ahseka itanepuawichioopua, taamo tatakoria cheriwepuawichio; wa'a taamo iintoso, weemera ahjari taamo kiapuawichio.

21 Ehpeo teemea Riosie Weratiameo, tewekachi kahtiamekopao te'ta Riosi iyoriwachio, wa'a kahtiametamowichio ihsikaopua.

22 Pukaepa teemea yooma taamo weerewachi ki kaawe te'teria papakotiamekapaopua, kihta tamochi na'ara tiame tamochi pehtiamekopao, kihta seeweka ahjachi erakoka e'enamete teemea Riosichio, ihtaai itanemiaopua epeche kaawe yorakepuawichioopua Riosio, wa'achitia tamochitia wahjachi Riosichi poponiwaai pipiniwaai tiame.

23 Pukaepa teemea pukachi taamo paparao, pewatiame mochtomete teemea, Riosio ki wa'atia itipiamekopua ahpo cheeriao.

24 Teemea kaawe ahpo ku'ika mochtometepua, ka'karuma nokaka taamo piirechio, ka'karuma naewekaopua pu'kao, kaawe ahpo nakikaopua tiame.

25 Teemea ka'te toaka mochtotaria naaju, pu'ka taamo napawika mochtotoo, aaata pu'ka napawiniame toaka mochtotoachitiao. Teemea ohso kaawe taamo oowe erapatesika, epeche weeka napawisimetepua, epeche epeche waapi teetoamekopua, i'ka wehjoari kajumiachioopua wa'asi, Apoe taamo Paamira Eesusi enamiachioopua eenechi.

26 Aaata Riosi kaaweruma chiia pahtekaio, ki kaaweruma ihsiwa simitesaapua, kiteremeripua wa'asi ahpo newipamiao, ki'tiopa wa'asi sewina tiameo newipapuaameo, ki'tiopa wa'asi piirechi aaataoi, ahpo pejana mukimeripua, ahpo tatakoria nateteka cho'wepuawichio.

27 Aaata ki nakikamea Riosie Weratiame iintoriaoopua ahpowichio, ki nu'uti kokosari saaemeripua yooma Riosi seepurawara ahjama, Riosi tahpitika yooraka kokosoopua na'ieo.

28 Aaata pu'ka Moise nuurario ki iyorikamea, meriwame eneriaipua, ookaai paikaoi tetewachioopua pichiwatameo.

29 Wa'a yoratiame enesoo, ki epeche kokosa iintotare Riosia, tekesetiaapua ahpo Taana iintoriao, ti'tjoewichio nateteriaopua tatakoriao? Riosia ki e'wakameo ahpo Riosiwari paewao, wa'a yoramapua kokosakao.

30 Nane'rena teemea eee cheeriao Riosio:

Nee iintoma puua,
aaata tatakoriaawichio,
kokosakao.

Nane'riamechi teemea cheeriao tiame:

Nee Apoe Paamiraa nooe ihsimapua,
no'o mochiwari katewekao.

³¹ ;Riosi ahjame kokosarichi wichiniamea, tísia majapori tiamepua,
tísia iinya tiamekopua pu'kao!

³² Inatepamitia eemea, aamo pukeri o'inerioiopua Riosi kaaweruma
tuuyewarichi pichikekao, tísia kokosa tiame aamo aiwariokopua, itapiti
a'chikoi tiamechi motasiamekapua.

³³ Aaata eemea seenekachioepua, yooma tetewachi na'reka wepiti-
amepua, seenekachioepua tiameo, aaatawichio aamo ta'omoi wepitiame.
Wa'a ikisaopua, yooma itapiti kokosa ikitiameopua tiame, Riosie Werati-
amechi paparakamekapa.

³⁴ Eemea, tesiwa e'reka tetewikamepua karichi pe'pereso
mochikameopua. Eemea tiameo, yooma aamo iinueka u'yetaipua,
ka'chi chaachapakamepua pu'kao, ohsotia eemea kaawe e'raka
anachakamepua, nane'riapa eemea aamoo, te'pa tewekachio, epeche
nateyame iinuemerikapa. Puuu itapiti Riosio aamo kiamiaa, ki aaata
aamo u'yeme tiamepua.

³⁵ Pukaepa eemea Riosi aamo paparao, ka'te ipaka tetewimitiapua,
pukachi aamo ahjachi paparao, Riosieo, ki teesa tiame aamo ki-
amerikopua.

³⁶ Eemea Riosie aamo kiapuamewichioo, tísia anachaniame nahkipua,
te'ta Riosi nakiyachitia teetowa.

³⁷ Riosia Ehkoriai Iyoterichio, cheeriaipua:

Puuu aaata enameria,
tísia ku'we enamíitepua,
kiisi mehka teetoachipa.

³⁸ Aaata no'o kaawerumachitia uuriao,
te'ta ahjarikamera kiamania pu'kao,
pu'kao, aaata te'ta enamerichi paparamekopapua.

Nape pu'ka aaata enamerichi paparai toisoo pu'kao,
kiisi kaawe eramania pukachio.

³⁹ Nape teemea ki wa'achi te'tiamepua, Riosichi paparakai toiniameo,
Riosi kokosarikamera aiwapuawichioo. Ohsotia teemea, ahkasi taamo
newipamiachisi Riosichi te'feretomeripua, taamo iikachio kaawe neese-
toka.

11

¿Ihtanawichio kaawekamepu paparaniamea?

¹ Ehpeo, te'ta paparaniamechi simiyame aamo nayewemane. Te'ta
paparaniamea ihjipua: Pichiwa ikimache puuuu eraniamepua, itapiti ki
ikiyameopua pehji, ikikameche tetewiniame puuuu.

² Taamo ehkoriai mochiriame noonoria, te'ta paparakamepua Riosi-
chio, pukaepa kaawe tetewitiamepua, te'pa tewekachi kahtimeepua
taamo Noonoo.

³ Taamo pichiwa ahjachi oowe e'rarioepua, Riosi iintorio erakoame
teemea, i'ka wehjoari yahchakaopua. Taamo Noonoo oowera chaachache,
ihtaoi ki tetewiniameopua, tetewiniame iintapakamepua, yooma ihta
ahjachi iintuame enepatekaopua, yooma ihta taamo pusie teteiwame.

⁴ Naayachi pukeri pahcha tijoe Aarani tewaniame neterioiopua, Aarani
taanara Aaweritaru tewaniamea, ahpo Riosichi te'ta ahjachi paparakao,

epeche kaaweruma oowewari ooweriamepua Riosiwichioo, ki Kaainikamerachitia aho pooni. Pukaepa Riosia, Aawerikamera kaawe e'reka tetewarepua, kihta a'chi tiamekopua aho iikachio. Aaweria mukurepua mukuyao, nape Aaweri Riosichi paparariaa, tamochi naewaka teere-toamepua pehjo, ahkasi ehpesiamio, aachin teeka Riosichi papara-puameo.

5 Ehkoriaami Eenoko tewaniameai Riosichi te'ta paparamekapapua tiame, puua Riosieo, ahjakame apechunatiamepua tewekachio. I'yaretupua I'yao, nape ki tewiretupua ahkaoi, apoe Riosie i'toretupua pu'kao. Ihji Eenoko tewaniamea, ke'chu apechunaiapua Riosie tewekachio, kaawe e'raeka tetewiniame eneriaipua Riosieo.

6 Aaataa ki kaawe e'reniame Riosieo, ki te'ta paparamepua Riosichio. Aaata Riosi ahjama teerenariamea, Riosio, pichiwa kahtiameko erame- tepua pahchao; wa'a erasa Riosichi enamiapa, kaawe e'raka aho nehjiapo erametepua; wa'a teereka enakamea Riosichio, kaawe aho teeremerpua Riosichio, Riosieopua tiame wa'achitia.

7 Ehkoriaami Nooeai, tisia oowe e'rakamekapapua Riosichio, yooma yoorere puua, Riosie aho nuureretiao, itapiti ki nu'uti ikimeriko tuuyetiapa, te'ta weruma si'ripuame, te'ta wawasora yu'kie. Wa'a tiachipa Nooea, Riosi chiia te'ta pichikekapaopua, ki nu'uti pawekakera neterepua, yooma aho ta'pechi ohjoemeo, newipamichio. Nape Nooea, wahjachi ki pichikekameopua Riosi chaaneria ki nu'uti ikipo tuuyeria, toarepua wa'asi pu'ka ti'tjoerio, Riosie kokosapuawichio. Wa'asi. Wa'a tiachipa Riosia, kaaweruma apochi tiame tetewarepua Nooeo.

8 Wa'achitia ehkoriaami Auraniai, Riosichi te'ta oowe e'rekapa, machenakamepua aho ohjoekachio, Riosikamera e'wekaopua, te'ta itapiti kaaweruma kiapo tuutiaopua Riosieo. Waikao Aurania, ki nane'riaipua aho i'toniachio, oowera e'weka simirepua, kihta yuwesika aho toayao.

9 Riosichi ahjachi e'rapa aho i'toniachi asisaapua, seenuchitia ohjoere- pua wa'a weechio. Oowera teesa kaarichi netesa yaajatorepua ohjoekao. Wa'achitia ohjoere neipamio, Aurani ti'tjoetukameai, Ihsa tewaniameai, Aakowo tewaniameaipua, puua tiameo Aurani Riosie kiapo tuutiamie kiapuamepua tiame.

10 Aurania, ki weechi simiyame tetewitoka yasitoai teetorepua, te'ta Riosi ahjama mochipuamera tetewitoka yasitokamepua, tewekachi Riosi ahjame mochipuame.

11 Aurania Riosi te'ta ahjachi e'reriai, Saaraai kiaretupua tiame Riosieo, peteteremichio, kiisi tanayamekoipua Saara tewaniameopua, u'matoka werakamekoipua pu'kao, Aurani tisia oochetiame. Wa'a te'teriamekai puua tisia oowe e'rekapa Riosi iintomio, taanaere Aurani uupiraa.

12 Wa'a tiachipao Aurania, ki tatanaamerika tiamekaipua, ki ookapi tatanaremiai teererepua, kiisi ahsepame tiame ihtetakao, so'porichitia, ahkasi pa'we seeterachitia kehki.

13 Yooma puua, Riosi iintomia te'ta ahjachi erakoka, wahjipakame pu- uua, ke'chu aho uuyoiopua pehjo, i'ka Riosi ahpowichio iintomo tuuriao. Ihjia i'ka weechi mochikaipua pehjo, pooesimiachitia mochiriamepua i'wao, nane'riapa puua, ki i'wa weechikopua te'ta Riosi ahjama aho mochitemiachio, te'pakamerakopua pu'kao, te'ta tewekachi. Yooma ehko- riam mochiame Riosichi paparakamea, mehka tetewamekaipua pu'ka wa'a teeremerio, pukachi Riosi wa'a teeremeriche, mochitoriamepua. Puua ki i'ka weechi aho ohjoepuameo, kaawe e'raka tetewarepua.

14 Wa'a erakoamea, ma'chiam e ahpō tetewamepua, iiweta i'wa weechi nokisiniame, ahpō te'ta Riosi ahjama mochipamiachi, siimpaniamekopua.

15 Puuu ehkoriai ti'tijoeri mochtokamea, ki tewekachi mochipuame inatakame enesoopua, ahpō noonori puuyariachi nane'rekame enesaapua, wa'a nonoramikoipua eenechio.

16 Nape puuu poorosiniwaa, ehpe taawechemisi teetoniamepua pehjo, pu'ka tewekachi mochipuamechi inatatoka, te'ta Riosi kahtiachioipua, te'ta kaaweruma mochirachi. Pukaepa Riosa, ki suuwe e'ramepua pu'ka ti'tijoerio, pu'ka Riosiwara tewaniai. Pukaepa Riosa katewiamepua pu'kawichioo, te'ta ahpō ahjama mochimiachioipua.

17 Aurania Riosie ahpō aatiatiaopua, ahpō taanakamera itanetiaopua merisa ahpowichio oowepuawichioo, yoramoche e'rariaipua. Waikao Aurania weeka inataka ahpō katewepua, ahpō taana Ihsa meripua, Riosio eee ahpō chaanerioipua:

18 "Aurani, neea aamo taana Ihsa tewaniamechio, tisia muuwepatemia aamo tetejimarisiwachio."

19 Wa'a cheeriopa Riosio, Aurania ahpō taana me'yakoio, eenechi oijenatemio e'rarepua, Riosichio Aurania, ki nu'uti paparamekapapua. Nape Riosie ta'omatiaipua ahpō taana Ihsa meripuameo, Aurania eenechi ahjatetiam e kiatiameka iikamepua ahpō taanao.

20 Puuu wa'api ehkoriai Ihsa iintokamepua, te'ta ki nu'uti Riosichi paparaka, Riosi kaawerumari ahpō tatana yahchekamepua, Aakowoo, Esauopua tiame. Ihsaa, pu'ka Riosi kaawerumari yahchiaopua ahpō tatanachio, tisia Riosichi oowe e'reka cheekamepua, Riosio, te'ta iintomerichekopua pu'kao.

21 Aakowoai Eejito ohjoekai mukimiaopua, wa'achitia Riosichi te'ta oowe e'raka iintokamepua, ahpō ojochiwa Oose tatanarachi Riosi kaawerumari yahchiaopua. Wa'a iintosapua Riosi ahjama nayewarepua iyorikao, ahpō teesorae iiweta werisisaapua.

22 Ooseai tisia Riosichi paparapa i'isaeri Eejito weechi puuyanamo tuurioi, ahpō weerewa mukuria o'wara i'tonurerepua.

23 Moise yayawaraai, Riosichi ki nu'uti paparakapa, paika meecha inasorepua Moiseo kohjakoio, yooma kukuchi tehtemari ko'inurerioipua te'ta Araoni yawichio, Eejito te'ta yawichikoipua. Puuu yayawaraa Araonio ki seewerepua, Riosichi te'ta paparakamekapua, ahpō taana tisia peeniatiam eo, Riosi ihsimerikopua te'ta neesetokao.

24 Puuu wa'api Moiseai weripasaapa, Riosichi paparamekapapua ahpō wa'inarepua, Araoni maarara ahpō yeeyetewaopua.

25 Puuu Moisea ohso kaawe ahpō tetejimarichikamera yasimo o'rarepua aiwaka, Riosichikamera paparaka mochitoamechi. Araoni ta'perachio, na'ara nokiwa tatakori pu'seriopua wa'ao, kiisi yasinarepua wa'ao ehpeche ku'itapioi.

26 Moisea ohso kaawe ahpō i'isaeri tetejimeri ahjama aiwamio e'rarepua, iiweta pehji puuyeka mochtionioipua paata Riosie enameri tuutiame Meesiao, ki Eejito weechi te'ta ahpō paarasateniamekamera uumo erapakamepua, Araoni Eejito te'ta yawichi, maarara taanarachitiaopua. Moisea ahpō inatarichio, Riosikamerachi te'ta ahpō kaawe teeremia inatakamepua.

27 Ihji Moisea tiame, Riosichi ki nu'uti paparamekapa, kihta seeweka Araoni nekarewa, machenakameepua Eejitoo, wa'a o'inia Riosimina teetorepua, Riosio, ki ahpō pusie tetewamekaipua.

28 Moisea tiameo, Riosichi ki nu'uti paparamekapa, Ejito mochikai pehjo, animari eerara chuhchenurerepua yooma kaari yeetarachiopua Riosichi paparamepua. Wa'a tiame nuurekamepua yooma Riosichi te'teriamiopua, ki wa'a pakika ko'inekemichopua Riosi ku'iwario, tehtemari pahcha naawakameopua. Waikao puuu Riosi ku'uiwaria, yeetarachi chuhchetiame tetewakaopua eerarao, semejenatorepua ki ko'yesika wa'ao. Wa'a o'inia o'inetiame Semejenato pahkotawaa.

29 Waikamiopua tiameo, Ejito puuyasaiopua i'isaeria, Riosichi oowe e'reka paparakapa, wakiyachi uumatore i'isaeria pa'we sehtanachi paon-akaopua. Waikao wa'a u'matopoi i'isaerio, Ejito soontarao na'narika paatioopua, yooma si'rika wahjiparepua, pa'wee mo'porepatiapaopua.

30 Neipamioipua tiameo, Kaanani weechi muipuaioipua wa'asio, Eriko mochiwarichi noriyameai sa'mi ko'rea, ti'tijoeri Riosichi paparariae, ru'mikamepua wehchi yasipakao, te'ta oowisanisa norikame nokisika ku'ritioipua, te'ta Riosi cheerichitiaopua.

31 Raaja tewaniame oowitiame pukerio suwepori tekipanameai, Riosichi te'ta paparakamekapa, ku'ikamepua ahpo mochiwarichi ihpuemia e'enakameo, i'isaeri ti'tijoerio. Riosichi paparameka ki meritiamepua yooma ahpo mochiwachi ko'itioipua, yooma puuu ki Riosichi paranarekameopua.

32 ¿Kehkisa epeche chanimerikoinia Riosichi ahjachi paparaniamiopua? Nape ki iinuenia tehpesio, Kereoni tewaniame no'o nayewamiaopua, Waarakioi, Saansonioi, aaata Ejete tewaniameoipua, Raawioi, Saamuerioi, yooma Riosi na'nayewaturaoipua.

33 Yooma puuu, Riosichi te'ta ahjachi paparapa ku'itiameopua Riosio, yooma i'kaeo: Riosie ahpo kiapo tuutiame weee utiame, weruma nasiwarichi newitoniam; oorai ki oojasipamepua ko'komiao;

34 weeresi tajenakamekooi kajuteme tiamepua cho'wetekao; nasiwari machetae ko'ipoai newipatiame; ki u'wamekai, newitotiame ahpo seepurawao; nasiwarichioipua, ki nu'uti utewarieme te'teretiame; ahpo seepurawa soontarao, newitoka ujumaputiame.

35 Ooweruai te'ta Riosichi paparamekapao, ahpo tetejima wahjipakameoio, eenechi ahjatetiame.

Nape wahjachia, ti'tijoea oowerua tiame, ki e'wakamea, ahpo Riosichi te'ta papara toinurenaiopua, ohso kaawe ahpo meripuakamera e'rakamepua, nane'riapa puuu epeche kaawe enemioa ahpowichioo, Riosio apochi paparakame oijenatioio, eenechi ahpo ahjatepuamekopua.

36 Wahjachia ahpo Riosichi ahjachi paparama, na'araretupua wepiretupua tiame, wahjachia tiame ahkasi kaarenaeoi o'yeretupua peresorarichi yahchaka.

37 Epeche wahjachia tiameo, pasipuka ko'iretupua tiame; wahjachia, seeruchoe naasipa tehpunaka ko'iretupua; wahjachia ki toinariamea ahpo Riosiwachi te'ta paparao, merimachetae ko'iretupua; wahjachi tiameopua ki wisasori chuhchaka ohjoerepua, oowera po'wa wi'chira ahpo wakiraekachitia chuhchaka ohjorepua, chiiwa wi'chiraoi. Puuu oowera ohjorepua tiameo, ihpapatiamechitia tisia aiwaka, na'ara yooraka tetewiniapa.

38 Yooma puuu wa'a tiame yoratiamea, tisia ka'karumakapaopua, epeche kaaweruma te'tereniachi mochimetepua, ki i'ka wehjoarichi na'araniachi. Yooma puuu, ooruchi weechiami ohjokamepua, kaawichi-ami ohjoeka, teesochiamiopua tiame, ahkasioi weee yeewachiamioi.

³⁹ Yooma pu'ka Riosichi te'ta paparaka mo'mochitokameo, ahkasi ehkoria misisi o'iniao, Riosia pu'kao tísia kaawe e'raka tetewamepua, pu'kao ki uukamekoipua pehjo, Riosie ahpo kiapo tuutiao.

⁴⁰ Ki uyamepua Riosie kiapuameopua pehjo, Riosio pukeri Aurani ahjama nayewakaio, taamo wahka ihtoriachi teeremeri inatariopua Riosio, taamo kiatioi kiapuawichio pua tiameo, taamo ahjama.

12

Eesusichi ne'nepatariapua naaju

¹ Teemea taamo nokikameo, ki ookapi taamo tetewame iinuemepua, taamo tetewaka mochitoame aachin teeka taamo ohjoemekopua Riosichi paparakao, ehkoria misisi o'inia mochitoriamie, i'wa weechi taamo norikame mochikame tiame. Pukaepa se'wi toimete teemea yooma pu'ka taamo eerina tiameopua, yooma taamoo, te'ta taamo ki kaawerumachi wichipateme tiameopua. Mochitomete teemea, pewatiame teetoka tamochiopua taamo kaaweruma teetowao.

² Teemea Eesusio, kurusichi mukuka taamo tatakoriaria nateteria taamo inatarichi tetewitoka mochitometepua. Eesusia ki suuwe e'rakamepua tísia suuwe erapori teeka kurusichi mukuyaipua taamo tatakoriaria natetekao, tísia kaawe eramiapa neipao, ahpo tísia kaaweruma iintorio e'rapaopua. Ehpeopua tewekachio, Riosi ahjama kahtiamepua, Riosi ahjamina seekarachitia ihsika, ahpo Noono yawichituwachio.

³ Nahsina erasaapua amochio, toinarekaopua Riosichi inisiao, Eesusi iintoria inatapuapua ohso kaawe, te'ta aiwariaopua aamowichioo, tísia na'ara yoraretia ti'tijoerieopua, yooma wa'a yoratiameopua tísia aiwaka anachariachi.

⁴ Eemea ki anachamepua pehji ahkasi mukiwachisio, aamo ki tatakoriachi ruhjipua.

⁵ ¿Natakepapakamekosa eemea, Riosie aamo tuuyeretiao pukeri simiyachio? Riosia eee chiamepua Ehkoria mi Iyoterichio:

No'o kuitawa,

ka'te ipaka tetewimitiamua,

Riosi aamo tuuyao;

ka'te nehkamua,

Riosi aamo te'yoipua ki kaawe iintoriao.

Ka'te ki oowe erapaoimua Riosichi aamo teetoao.

⁶ Apoe Paamiraa,

ikicha teetosoopua ahpo nakiyao,

kakupa teerewachi iintapasiamepua;

Riosia, yooma ahpo tatanachitia uuriaopua,

te'yamepua pu'kao.

⁷ Riosi aamo te'yaa, aamo ahpo taanachitia tetewapa te'yamepua.

¿Aaatana kaaweruma noonoa, ki terika tuuyamepua ahpo taana ki kaawe iintoso?

⁸ Taamo Noono tewekachi kahtiamema, wa'a tiame puuuu. Ki teriwame enesaa eemea pukaeo, ki Riosi tatanaraka te'teriamepua, oowera seesenu tatanaraka te'teriamepua, ki Riosichi paparama.

⁹ Taamo weechi noonoa taamo nu'utikoio, taamo ki kaawe noonoiso te'yoio, yooreka e'wekame teemea. Taamo Noono tewekachi kahtiamema, ¿ki nu'uti yooriniamepua, ki epeche yooreka tetewitariarepua, ki kaawe taamo iintoso terisoo? Wa'a teereniamepua pukachio, apoe tewekachi

taamo Noonoo, ki wahjiamē taamo neesetoamekopua, ki wahjiamera ahjari taamo uumichioopua.

¹⁰ Taamo noonowa weeechio, ahpo peeniachitia teetorepua taamo tu-yesikao, ka'karuma taamo enemichioopua; nape taamo Noonoo tewekachi kahtiamē, taamo te'ta peenēka tuuyepasiamepua, te'ta taamo piipatiamepua ahkasi yooreminasiopua iikachio, te'ta yomatiamē taamo enepamichioopua, taamoo kiisi kihtaōi a'chi tiiame enepamichioopua, ahpōchitia.

¹¹ Teemea ki kaawe noonowisa teritiaa, pukerio ki pu'sereka inamuame teemea, ko'koamekopua terika tuuyewao; nape pahtesaapa teemea taamo terika tuuyetiao, kaawerumakopaopua pu'kao, kaawe e'raka kaaweruma enepamepua, wa'a ikisao tisia ta'iria ohjoeniamepua.

Riosi chiia ki e'wewa maapori teerewa

¹² Pukaepa utewa teetopua eemea, aamo te'ta kaawerumachi teetopua-pua,

¹³ ki se'wi ihtesikaopua rojowi oiyamechitia.

¹⁴ Kaawe ahpo uuka mochitopuapua, te'ta kaaweruma teereka mochitoka. Ki te'ta ka'karuma te'terepakamea, aaataai ki ahpo tetewimeripua, ahpo Riosi kahtiachi kahtiamēopua.

¹⁵ Kaawe aamo neesetopuapua Riosie aamo cheriweretiao, kihta a'chitiame ihsika ki kaawe teeremeri tiiao, Riosi te'ta kaaweruma amochi iintoriaopua; ka'te itapiti chihpuameka teeremua aamo aatachioi, Riosichi mochitoameo.

¹⁶ Kaawe aamo inateka mochitopuapua, Riosichi aamo iyorika mochitoapua, ki aamo wekatemichioopua Riosichi aamo iyorika yasitoao, ki aaata kuunachitia aamo teeremichioopua ki iyorikamechitia ahpo uupiewao, puuaa tisia suwepori nokiwamepua. Ka'te Esauchitia iintomia muua, ahpo pa'chirachitia teereria iinuekao, itapiti kooame ahpo ko'konariawichioo, nehjakamechitia. Aamo Eesusichi papara toisaamua, Esauka iintokameka teeremamua, pukae paparie iinuemerikapamua ki wahjiamesi ahjario.

¹⁷ Nane'riame eemea, Esau tisia naaracherioipua ahpo noonoo, Aakowochi yahcheria ahpo kaawerumari apochi no'rapumichioo, ka'chi iika no'rapume teereriopua Esauchio.

¹⁸ Nape ki aamo wa'a noonoikameko e'raka chaania, ki aamo Riosichi kaawe te'terewa wehchi ipaniamechitia. Eemea ki aamo ehkoriai noonori ahjama mochiriameopua, pu'ka Riosi Sinai kaawichi tekiriaoiopua na'i tajenarichio, wa'ao tisia tukapachi eneriaipua, oorosi weeriachi tukawari, tisia yukiterechioopua.

¹⁹ Ki inamukame eemea wa'ao tiame, ki nu'uti Riosi turupuchatiameopua. Ki inamukame eemea tiame, ki ku'ita ki anachame tiame Riosi nayewachaniameopua, ahkasi ti'tijoerio Riosio, ki ahpo nayewajerarioopua wa'asi.

²⁰ Puu wa'a mochikamea ki inamunarerepua Riosio, kiisi anachame tiopua Riosi chiia iyoripumeo, eee chiioa Riosio: "Aaata i'ka kaawi kajenariemechi ihtepakamea, tetee pasaka meripumeopua, merijicheraeoi checheka; ihta animari wa'a moenameopua, wa'achi yorapumeopua."

²¹ Ki teesa tahpitika tiame maapori teerepua wa'ao, ahkasi Moiseai cheerepua: "Ki teesa majaya e'rani neeeai, neeeai chachapi ihsinapua majakao", cheerepua.

²² Nape Riosia pu'ka ehkoriai nokiwa teewekamekapapua wa'asio, piirechi kaawichi e'enameri eemea tewekachi weeriamē, puuaa Siioni

tewaniamechi. Puuu tewekachi Siioni kaawia, Riosi tewekachi te'ta muuwari mochirachi puuu, puuu wa'a Riosi mochiwaria, Weemera Eerusareni tewaniachipua, nape te'pa tewekachi ki i'wa weechi. Wa'a tewekachi Siioni mochiwarichio, kii ookapi Riosi ku'iwari mochikachipua, mi'miri miiri.

²³ Wa'a Siioni Riosi mochirachio, wa'a mochiwipu Riosi ahpo iyotaperichi iyoputiamea tiamea, Riosie ahpo tatana enepatetiamea, Riosie kiapo tuutia kiatiameaapa wa'asi. Wa'achi kahtiamie tiame Eesusia, te'ta Apoe Peereiraa, te'ta yooma ti'tijoewichio katewiameraa. Wa'achi mochiwipua tiameo, yooma ti'tijoe ooweruai tiame iikara, Riosie te'ta cheriwetiamea tatakoriiriao.

²⁴ Wa'achi kahti Eesusiai, weemera katewerichi taamo nehpuameai, ahpo eerae iintokameapua taamo piipatekao, te'ta kaawerumara ahpo eera nehjakamea, ki Aaweri eerarachitia, ahpo Riosichi wenejiamie ahpo pa'chi, Kaaini tewaniame.

²⁵ Wa'a tiachipa i'ka weemera Riosichi teerewa taamo yachatiamechio, aamo seeweka mochitopuapua, ipaka tetewiniameopua Riosi aamo tuuyeka chiiiao, apoe Riosi Riosiwari chiiia aamo nayewekapua. Ka'te aamo ehkoriaami nokariamechitia te'teremitia, ki Moise e'wepame Riosi ahpo nayewiao. Yooma puuu, Riosi ki yooreka ipaka tetewikameopua, yooma ko'iretupua Riosieo. Riosio wa'a te'terekameo, ki teesa kokosaka ko'yakame enesoopua pu'kao, ki epeche kokosatarepua apoe Riosi Riosiwari taamo iikachi nayewioi ki e'wetioopua?

²⁶ Riosia wa'a Sinai kaawichi o'inia ti'tijoeri nayewerioio, ahkasi weeeai noonorepua, nape ehpeopua Riosia chaanipua: "Enechi wahka ihtoriachi no'o noonotesoopua weeeo, ki weeeche noonotemania, ahkasi tewekachi iintuameoi, sasaweka noonotemania."

²⁷ "Ki weeechiche noonotemania" cheeriaa Riosi, yomatiamie ahpo enepateriao, sewinatamio tuuka chanitiamepua, yooma sewinatapua, naatice itipimeripua, ki sewinatame tiamerache.

²⁸ Puuu ki sewinatame tiamea, taamo Riosichi paparaniamepua, taamo kiamo tuuria, te'ta Riosi ahjama mochipuamepua, ahpo ye'karichi mochipua, ki seena aampasi. Pukaepa wa'a iintomerikopua Riosio, ki nu'uti tahpitika tiame, kaawe erakomete teemea pukachio, ki nu'uti iyoriwae nayeweka.

²⁹ Wa'a teeremete teemea taamo Noono Tewekachi kahtiamechio, tisiwa ki nu'uti iyoriwa tiamekopua pu'kao, ki nu'uti utewarieme, ki nu'uti na'ika tiame puuu, yooma ihta ahpo seepurawao, saipatiameopua wa'a erasacheo.

13

Achini teeka kaawe eratewa Riosio

¹ Ka'te toaka mochito eemea, aamo ahpo kaawe e'reka nakika mochitoao.

² Aamo ta'pechi asikameoi ahpo che'repamiachi i'yakao, reesisepua-pua aamo ta'pechi che'repamichio, seenekachi aaata Riosi ku'iwari, che'repateka ihsimaomua, tewekachi o'inia eename.

³ Ka'te natakepaka mochitomiapua pe'pereso iinueniameoi, pu'ka wa'a karichi mochika aiwari saayao, wa'achitia amochi saaeka mochitopuapua tiameo. Tesiwa e'reka tetewipuapua, aaataoi tesiwa tereka aiwameopua, eemeai wa'achitia saayamekopua ihtaai kokosa ikisaa.

⁴ Aamo kaawe neesetoka yasipuapua aamo neewiriao, ki suwepori ihsika wa'amahka piirechi ooitiamie ahjamao; uupirai wa'achitia yooreka

yasitometepua ahpo neewiriao. Aaata nenewikai suwepori nokaka mochitoameo, Riosia, kokosa yoramapua pu'kao.

5 Ka'te yooma ihta itapiti weemuame enemitiama, toomichioi ka'te u'matoka tahpitika e'rame, itapiti epeche aamo iinueka yasinario. Soparame kaawe e'raka yasitopuapua aamo iinuekae, aamo Noono tewekachi kahtiameo, eee cheeriopa: "Kiisi toima neeea aamo neesetokao, piinerioi kiisi aamo toimania."

6 Pukaepa kaawe chaachapamete teemea, taamo ehkoriaami Raawi cheeriachitia ahpo Ehkoriaami Iyoterichio:

No'o ku'yamea,

no'o Paamira Riosipua;

kihta seewiame neeea,

aaatae no'o na'ara yorapua.

7 Aamo Riosi naera aamo masiteriachitia nokisipuapua. Pu'ka Riosichi oowe erakoriachitia, wa'achi nokisipuapua eemeai.

8 Riosie Weratiamechi simiyame masiteniamea, ka'chitia taawechei sewina ikiyamepua, tapanamioi, ehpiamioi, meremiamioi, wa'api teeremipua.

9 Pukaepa eemea kaawe inataka keepupuapua aaata ma'masitiao, seenekachioi seesenu masitiamekoipu. Ka'te aamo toimitiapua, aamo oowe erapatemichioopua pukaeo, ki pichiwa Eesusichi simiyame masite-wae. Taamo Riosichi ka'karuma te'terepuaa, Riosie ahpo te'ta nakirarachi eenamepua taamowichioo eenamepua, ki ihta itapiti kooame iyoriwa nokiwa'e Riosichi kaawe te'terepuao. Yooma pu'ka kooame iyoriwae, kaawe te'terepo tuuyameopua Riosichio, ka'te pichikemitia pu'kao, puuua, kihta nateyamepua Riosichi kaawe te'terepuao.

10 Ehkoriaami i'isaeri ne'neseriosia, animari merisa Riosiwichioo, wah-seka oowewariaipua, ti'tijoe ooweru tiame tatakoria cheriwepuawichioo. Wa'a noonosaa puuu ne'neseriosia, pu'ka Riosiwichio oowetiameopua sa'pa wahsetiameo, aapoe wa'api kokowariaipua. Nape puuu ehkoriaami ne'neseriosia, ka'chi iika ko'komeripua taamo tatakoriaiwichio pejana oowewariopua, pukae taamo tatakoria cheriwepuawichio itayao, apoe taamo Paamira weerewa puuua, apoe wa'api ahpo Noono ooweparia tewekachio, kihta ihta animari ko'kopua tiame.

11 Puuu ehkoriaami te'ta neeseriosia, ne'neseriosi nokariaa, senepi paamuparichi piiripi chiiwa meriniameo, wa'a ikisaopua, eerara puhjesao te'ta Riosi iyoriwachi i'toka oojoweriaipua, ti'tijoeri tatakoria cheri-wepuawichioo. Nape puuu animari ko'ika eerara u'yeniamea, ma'chi mochiwachi ko'isa uujupaniame enerepua.

12 Puuu animari ma'chi mochiwachi ko'iniamea, Eesusi ma'chi mochi-wachi i'toka meripuame tetewipua eneriamepua. Pukaepa wa'achitia apoe Riosi Tijoetukame Eesusiai, ma'chi mochiwachi i'toka meritiamepua tiameo, ahpo wa'api mukiwa eerarae, ahsieme cho'wetiamie itipimi-chiopua taamo tatakoriao.

13 Wa'a teesoo tisia aiwariopua taamowichioo, puuyataria teemeai naaju, ma'chiami aiwasimia, Eesusi taamowichio iintoria nayewatuwa-chio, a'chikoitiame suuwe erapari tiame aiwasimia, taamo Paamira Eesusi na'areretiachitia.

14 Teemea i'wa weechio, ki yooma taawechei mochimerikapaopua, pooechi nokisiameka te'teretoame teemea, piirechi ta'pechi inataka taamo ohjoemiachio. Ihji taamo ohjoemiachio, te'pa tewekachi puuua.

15 Wa'a iintoriopua Riosio taamowichio Eesusichio, te'ta kaaweruma nayewamete teemea Riosio, senepi taawechi cheriwema ki'yakaopua pu'kao, itapiti tisia kaaweruma oowewari ki'yamechitia.

16 Eemea kaaweruma yooraka mochitoio, ka'te natakepamitiapua, aamo piirechi ku'imiao, kipoteka nokisikapua pu'kao aamo teesa iin-uwaekaiopua, tesiwa te'tiameopua kihta iinueka. Riosia, wa'a te'tereka mochitoniamoo, kaawe e'reka tetewamepua, kaaweruma ahpo ooweniamechitia tetewika.

17 Pu'ka aamo neesetoka masiteka tuuyameo, kaawe e'raka keep-upuapua pu'kao, pu'ka chiiiao kaawerumakopua aamowichioo. Puuua ahpo masitiao, kaawe neesotoamepua, nane'riamekapa puuua, Riosi tetewachi ahpo nokisiamekopua. Ka'te aamo itapitie ki kaawe tiamee eerina teewemitiapua pu'ka ka'karuma aamo masitario. Wa'a te'teresaa eemea yuwesipatemaoui eemea pu'kao, aamo wa'a teeresoo, kihta kaawe teeremapua aamowichioo.

18 I'wa taamo mochikawichioo, kaaweruma itapuapua Riosichio. Teemea, a'chikoi chaaneniapua, kihta ki kaaweruma taamo iintorio erakoamepua, te'ta kaawerumache nokisiamekapa.

19 Eemea Riosi ahjama nayewaio, utewaeme itapuapua Riosichio, ku'we no'o aamo mochikachi tetewipuawichio.

Kaaweruma e'rewa; kajurachi teepotewa tiame

20 Ehpeo itaniamenia taamo Noono Riosio, aamochi yasitomichioopua pu'kao, yooma aamo pipiripichio, puuukopua taamo iikachio, taamo ta'iria yasira ki'yamea. Puuua apoe iintokamepua Eesusio, mukukoi eenechi oijenatekamea. Ihji Eesusia, taamo te'ta Inatiame puuua, po'wa tepuyamechitia, yooma taamoo, ki se'wi te'teretomichioopua Riosichio. Ihji Eesusia tiameo, ahpo mukuriae eerarae pichiawatamepua, Riosi weemera katewerichio, taamo tatakoriae cheriwepuawichioopua, te'ta ahsieme choatiame itipimichioopua, ahkasi ki wahjiamesi.

21 Itanenania tiame taamo Noono Riosio, aamo ku'imichioopua pu'kao, yooma ahpo e'rachitia teetopuamichio, ahpowichio kaawe wichiyaeh nokisika. Yooma no'o itayaa, Eesusi Riosie Weratiame iintoriae itayamenia, pu'kawichioopua, te'ta weruma iyoriwa e'reka, ahkasi ki wahjiamesi.

22 No'o Riosichi poponii pipiniwa tiame, kaawe e'raka inamujerania i'ka paikapioi aamowichio iyoteria, aamo iikachio yachapari, kaawe erapari tiame.

23 Aamo nane'rejeranine tiameo, taamo Riosichi pooniwa Timoteoo, ma'chiparetiopua perekarichioopua wa'asi; ku'we enasooopua no'o kahtia-chio, yeetoma neea aamo ne'nemia simiyaiopua aamo mochikachio.

24 Yooma pu'ka aamo masiteka mochitoameo, teepotemitiapua, yooma wa'a taamo Riosichi poponiwao, pipiniwaoopua tiame. Aamo teepotenapua tiame, itaria o'inia e'enakame.

25 I'kache cheeka kajuyamenia amochi uhjuraopua iyojura. Riosio, amochi yahchejerania ahpo kaaweruma cheriwewao. Wa'a ikisaa tisia kaawe enemapua.

Saantiao Iyojura

Saantiao iyojura, i'isaeri chi'rika mochikamewichio

¹ Kúíraaa, yomachiami i'isaeri mochikame. Ka'karuma mochisaa eemea, kaawe enemiihua. Teemea i'wao, ka'karuma mochikamehua. Nee Saantiaoa Riosiwichio tekipanamehua, Eesusi Riosie Weratiamewichio tiame. Yooma aamo oosa mariki aampa ooka i'isaeri tetejimario, wekanami chi'rika mochikamewichioo, i'ka iyojura teepotari aamo uhjurenania.

Riosichi o'inia eename machiwari

² Aamo no'o Riosichi poponiwao pipiniwao tiame, i'ka no'o iyotiachio, itapiti aamo tuuyewa chaanemania, achini teeka taamo mochitomerikopua Riosichio. No'o poponiwa no'o pipiniwa tiamée, ka'chi erakomitia eemea ihta itapiti a'chitiame aiwao, ohso kaawe kaawe erakomitihua pu'kao, epeche pewatiame aamo enepamichioo puuuu, aamo Riosichi paparawao.

³ Wa'a te'teresa eemea, Riosi ku'iraeo, ihtaio te'ta aiwaiopua, epeche kaawe anachaka mochitomahua.

⁴ Puuu aamo aiwari anachaka te'teretoaa, epeche epeche aamo utewaame enepatemichio puuuu, te'ta aamo oowe e'rewachiohua Riosichio. Wa'a iikao eemea, soparame u'matoame iinuemapua utewari, ihtaio aiwari aamo ahjae anachapumeo.

⁵ Nape ka'chi ikime erasaamua itapiti a'chitiame aamo aiwaka ikiyao, Riosi itanepuhua aamo ku'ipuaichioo, apoe tisia kaawe e'raka aamo ku'ipamahua kiisi kihta aamo nahsineka, soparame u'matoame aamo ku'iwae, aamoo iikachio, iika yachapamichiohua, pu'ka ihtaio aamo aiwaka yasitoo.

⁶ Nape te'ta ahjachi paparaka te'ta ahjachi oowe e'reka tiame, itanepuhua Riosio, kiisi sewina e'raka, ki pukeri ahjachi paparasikaopua, ki eenechi pukachi paparasikaopua Riosichio. Puu wa'a nokaka paparamea Riosichio, pa'we eekae pe'koteniamaka nokayamehua, seenekachi eejesoopua pe'koame, ki eejesoopua ki pe'koame.

⁷ Puu aaata wa'a nokayamea, kiisi inatametehua Riosie ahpo ku'ipua itanewao.

⁸ Ooka e'rarichi naasipa yasitomea, Riosichi paparaiopua piirechi inatarichi erapasiamehua tiameo, ka'chitia piiripi tiame inatamete puuuu.

⁹ Aaata tesiwa teerewaame Riosichi paparamea, tisia kaawe erametehua Riosichio, Riosio ahpo, tisia nateyamechitia tetewiriopua, ahkasioopua Riosio, ahpo taanachitia uuka tetewiriopua.

¹⁰ Aaata tisia paarastiam Riosichi paparamea, wa'achitia tisia kaawe erametehua Riosichio, Riosio apochi paparariopua ahpo tatakoriira cheriwariopua, ki ahpo te'ta paarasari iinuekamekopua. Ihta paarasario kihtawichio nateyamekopua Riosichi kaawe teerepumeo, pu'ka paarasario kiisi tehpe e'ramekopa, pu'ka paarasario to'iwe seewarachitia, ikanati waaropaka wakipamekopa.

¹¹ Oowera puu to'iwe seewaraa, taaa machenasoche, ki teesa taipasochehua wakipaka wehchi wichiamekopua, ahpo tisia peenia tiiao wekateka. Wa'achitia tisia paarasatiameai, ahpo paarasarichikamera

paparamea, ahpo paarasarichi saipameripua, ki Riosie cheriwetiaopua ahpo tatakoriario.

Riosichi taamo paparawa taamo toitetewa

¹² Riosia ki nu'uti kaawe e'raka tetewamepua, aata apochi iyoriwao, kiisi toayameo, weeka ihta aiwari aiwaka yasitaoiopua. Wa'a teereka yasitokamea, yooma ahpo aiwatoa newitoka machenakameo, Riosia pu'kao, ki wahjiamesi ahjari kiameripua, itapiti u'masiwa te'eri newitotiame, yowitiamechitia. Wa'a iintomeri Riosia, yooma ahpo te'ta nakiyao, aapoeo wa'a iintokemo tuukamekapa pu'kawichioo.

¹³ Aata itapiti ki kaaweruma ahka, tisia ki ka'karuma yoramichio pa'pasuniamie enesaa, ka'te Riosi aamo aatiatawa maaemitiapua, Riosia ka'chitia taawechi wa'a tiame aamo eratemeripua, Riosio, ka'chitia taawechi wa'a tiame inatamekopua, tatakorinarewao.

¹⁴ Puuu ki ka'karuma taamo yoranarewaa, taamo wa'api ki kaaweruma ikotuwa eratewae taamo panisuniamepua, taamoo ki kaaweruma iintomichioo.

¹⁵ Pu'ka ikotuwa ki kaaweruma eratewa panisuwae newipatotiapa muua, tatakoriameua. Pu'ka tatakoriichi yasitosisaamua, Riosi kokosapuamemua, Riosie poanatuniachi ki wahjiamesi seenampa, mukukamechita Riosiwichioo.

¹⁶ Pukaepa ka'te aamo wa'api wihkuemua, tatakorio kihta aamo a'chi ikiyame maaekaopua.

¹⁷ Yooma kaawerumachi mochipuawichio ku'iwaa, te'pa taamo Noonochi o'inia eenamerapua, tamochi eenaka ku'yamepua, ki tatakoriichi taamo wichimichio. Puuu tewekachi taamo Noonoo, puuu wa'api iintokamepua yooma tewekachi tajayame netetiamepua, i'wa wehjoarichio taamo tahjemichio. Puuu tewekachi tajayame ekawiraa, sewina ikiyamepua, nape Riosi ku'iwa ki taamo tatakoriwachi wichipuawichioo, ka'chitia taawechi sewina ikiyamepua.

¹⁸ Riosia epeche te'ta nateyame taamo tetewinariapao ki yooma ihta itapiti ahpo neteriachitia, tisia taamo cheriwenariame puua, yooma taamo tatakoriario, taamo weemera ahjari ki wahjiamie kianariapua, yooma taamoo, te'ta ahpo pichiwarichi simiyamechi paparariopa.

Te'ta Riosi pichiwarichi te'terewa

¹⁹ Waikao Riosio ahpo tatanachitia tetewame enesoo, no'o kaawe e'rewa poponia, kaawe ahpo uuka mochitopuapua, kaawe ahpo nakika tiame. Aata piirechi aamo ki kaawe nayewioio, kaawe uuka keepusapa nehjapuapua pu'kao, ki ikanati nekaya chaachaka.

²⁰ Taamo piirechichi nekaka mochitoame enesaa teeme, ki Riosi kaawe e'rachitia mochitoame teeme.

²¹ Pukaepa eeme ki uuyamea pehjo pu'ka i'ka Riosi pichiwa chiao, yooma toipuapua ki ka'karuma nokiwameo, ihtaai suwepori ki ka'karumaopua tiameo, pu'kao yomachi wehjoarichi pochikame kahtiameo. Ohs'o kaawe eemea, pu'ka Riosi kaaweruma tuuyewari amochi teewia, teewetopuapua, wa'a aamo ohjoekachiami tuuyeka nayewatutiameopua. Puuu naawesarikamera aamo newipatemeripua, itapiti ki ka'karuma nokiwamechiopua, aamoo Riosieo, weemera ahjari kiapuawichio.

²² Nape pu'ka Riosi tuuyewari amochi tuuyesiwao, yorakache mochitopuapua pu'kao, ki oowera keepukache. Oowera keepukache soparaniame maaesaa eemea, aamoe wa'api wihkuiaepua.

²³ Puuu ki yooramea ahpo kaaweruma tuuyeniameo, ahpo nanari neerochi tetewitekameka tiamepua,

²⁴ wa'a neerochi se'wi akipasaapua, ahpo neerochi nanariraa ki naania ikiyamepua. Wa'achitia ki naania ikiyame Riosi kaaweruma tuuyewari keepukai toakamea natakepakao, ki yooraka yasitoakamekapapua pu'kao.

²⁵ Nape Riosi te'ta kaawerumara tuuyewari ahpo keepuria yooraka yasitoamea, yooma toinarepakaopua ahpo ki kaaweruma ihsiwao, yooma cheriwepuamepua Riosieo, ihtaoi ahpo ki kaawe ihsiriaopua. Wa'a iintosaapa Riosia, ahpo Taana Eesusichi paparariopao, tisia kaawe yorameripua pu'kao, ahsieme piipakame enepatekaopua.

²⁶ Aaata Riosichi te'ta paparameka e'ramekai, nape wa'a e'rameaio a'chikoi ki kaawe tiame chiame enesaapua ahpo yeenieo, wistuamepua ahpo te'te Riosichi papara e'raopua. Kiisi te'ta paparai chiamepua.

²⁷ Te'ta pichiwa Riosichi paparameka, eee te'tiamepua: kaawe uuka tetewamepua aaataoi; aaata kunamukukameo, kaawe e'raka ku'yamepua tiameo, ihtaoi itapiti nakiwawachio; kukuchi ki yayawaemeoipua, tesiwe e'reka ku'yamepua pu'kao, ihkokekao. Te'ta pichiwa Riosichi chiia teetoamea, tisia kaawe ahpo neesetoamepua, i'ka weeechi ki ka'karuma nokiwao, ki ahpo chuhkemichio.

2

Ki epeche nateyame tetewiniame aaataoi

¹ No'o Riosichi poponiwaa pipiniwaa tiame, eeme te'ta iyoriwame enepakame Eesusi Riosie Weratiamechio, te'ta kaawe aamo neesetopua-pua eemea, ki aaata epeche nateyame aamo tetewimia aaatachiopua.

² Oowera naewakao chanimakosao neeea: Wa'amahka aamo napawiri-achi enatarekoipua aaatao, aaata tisia tomiwaeme tisia nateyame wiki-rameoipua, sutuchiopua tiameo, o'ro sutuchuari chuchatoameoipua, pu'kaomua epeche nateyame uuka eee chaanesaomua: "I'wa yasipamua te'ta kaaweruma yasirachi",

³ nape piirechi wa'a asisooipua tisia ka'rame wakiraameo, pu'kaomua kihta neteyamechitia tetewakaopua eee chaanesaomua: "Waami werimiamua ikicha, i'waoui yasimitiamua nape wehchi",

⁴ ¿ki aaata epeche ki nateyame uuyamemua? Wa'a iintosaomua ¿napatinakona uuyamemua aaatao?

⁵ No'o poponiwa pipiniwa tiamea, no'o keepumitiaomua i'kao: Nape Riosia ki amochitia inatamepua. Riosia te'ta ki paarasatiameopua, te'ta paarasatiamechitia tetewamepua, apochi papararie te'ta paarasatiame enepatamerikapapua, ahpo tatanachitia ahpo te'ta ye'kariwachi mochipatesaapapua. Wa'a iintomo tuukame Riosia, yooma aaata ah-pokamera te'ta nakika mochitoameo.

⁶ Nape eemea te'ta paarasatiamera ehpe nateyamechitia tetewakao, tesiwa yoramepua tesiwa te'tiameopua ki paarasariekao. ¿Ki puuukam-erapu ki Riosichi paparamera te'ta paarasatiame, a'chikoitia wisikuaka aamo wenejika, peereirachi aamo panisutoka aamo iijitoamea?

⁷ ¿Ki puuupu tiame Eesusi na'ariamea, pu'ka Eesusi aamo tisia iyorika mochitopao, aamo Eesusi teewarachi Riosichi aamo itapiti itayopao?

⁸ Eemea te'ta nane'riamepua, Riosi te'ta iyoriwa nuurario, eee chi-iamekopua pu'kao: "Aamo wa'api nakiyachitia nakipuapua aamo piirechio." Wa'a te'tereka mochitosaa eemea, kaawe nokayamepua.

⁹ Nape eemea, aamo wa'api nakiyachitia ki napati uuyame enesaamua aamo wahjachio, tatakoriameemua, kiisi kaawe iintoamemua Riosi nuurariwao. Puuu wa'a iintoniamea, Riosi kokosapuachi wichiniamepua.

¹⁰ Muuua yooma yooramekai Riosi iyoriwa nuurarirao, piipiri wa'apichioi se'wi ikisaomua, yomatiamie Riosi nuurari ki e'wekamekaitemua.

¹¹ Puuu wa'api Riosi nuurari: "Ka'te suwepori ihsi", chiamea: "Ka'te me'ya", chiameapua tiame, Riosi nuurari wa'apikaitepua tiame. Pukaepa ki suwepori iintokaomua, nape aaata merisaamua, yomatiamie Riosi nuurarichi na'itutiamemua, ki ahsieme e'wekamekapapua Riosi nuurario.

¹² Pukaepa taamo neesetoka mochtomete teemea, ki ahsepari e'weka mochtioniame Riosi nuurario, Riosi kokosarichi wichiniamekopapua. Puuu Riosi oosa nuuraria, taamo ku'ika ki se'witomeri enerepua, taamo ka'karumara e'wewa teetomichioepua Riosi pooerachio.

¹³ Ki aaata tesiwe e'reka mochtokamea ahpo piirechio, wa'achitia ki tesiwe e'reka kokosapuamepua Riosieo, ahpo nuurari chiiae. Nape aaata tesiwe e'reka mochtokamea ahpo piirechio, newitoka puuyameripua pu'ka Riosi kokosarichio, te'ta Riosi wa'asi, ti'tijoeri katewiachioepua.

Riosia ahpo nuurario yorajeramechepua, ki oowera yoramo tuuniameche

¹⁴ Nee, eeme poponiwaa pipiniwaa tiamee, ¿ihtatia kaawe enetariapua, te'ta iyoriameko tuuyaipua Riosichio, kiisi yooraka yasitoamekaipua Riosi chiiao? ¿Nehpupapuame ohjoarepua Riosi kokosarichio, wa'a ahpo tiameko tuuyamekocheeo?

¹⁵ Oowera wa'ame teeretakao cheemania. Aaataoiopua aamo piirechio, itapiti wisasoriwichio tesiwa tiamekoiopua, kooamechioiopua tiameo,

¹⁶ pu'kaomua oowera wa'atia: "E'esa kaawe teetoka naaju, kaawe aamo neesetoka tuurawio, kaawe ko'komitia aamo ta'pechi asisaa." Nape kihta wisasori ki'yakai wa'a cheesaamua, wisasorioi kooameoi, keemaioi ahjae kemitopuao, ¿ihtatianaa kaaweruma enetapu, aamo kaawe chaaneka no'rapuriaa? Kihta.

¹⁷ Wa'achi tiame aamo Riosichi paparariai. Kihta nateyame aamo Riosichi tisia paparameko tuuyaa, ki amochi tetewitiame enesaamua, aaata tisia itapitichi tesiwa tiame tisia kaawe e'raka ku'ikao.

¹⁸ Muuua no'o chaanemakoiomua: "Neeea tisia paparameko tuumanekoipua Riosichio, muuua tisia aaataoi ku'ika yasitoameko tuumaopua aaatao." Wee, wa'a teesoo no'o ne'netemitiamua, aamo Riosichi paparao, nape kihta ku'yai aamo piirechio. Neeea aaata ku'ika aamo ne'netemania no'o te'ta Riosichi paparao. Wa'a teesoo ki noochitia aaata ku'isaamua, ka'chi iika aamo ne'netemania Riosichi paparao.

¹⁹ Muuua piiripi Riosi wa'api iintuameko erasaamua, pichiwa wa'a tiio e'ramemua; riaorosi re'remoniai nane'riamepua tiame, piiripi wa'apikoopua Riosio, Riosio tisia utewaeme kokosamekopapua pu'kao, chachapia nokayamepua majakoamepua Riosio, tisia kokosapuamekapapua ahpo.

²⁰ Ka'te kii ijinatame enemitia eemea, se'wi erakokao. ¿Kiisi pahtiamie eemea, kihta yooraka mochtiosa eemea Riosiwichioo, kihta Riosichi paparari aamo tetewitiamekoopua?

²¹ Ne'nepamitiao eemea, aamo ehkoriai Aurani iintorio. ¿Ki ahpo Riosichi paparari ma'chitariarepua Auraniai, ahpo taana Riosiwichio oowemo o'rarioiopua, Riosie ahpo chaaneretiachio? Eje'e, wa'a iintokaopua, Riosichi paparari ahpo tetewiterepua. Riosia Auranio, apochi

paparapa wa'a iintomerikoopua, ka'teparepua ahpo merimioiopua ahpowichio oowepakao. Pukaepa Riosia Auranio, te'ta apochi paparamekopa uukamepua, te'ta tisia kaawerumachitia tijoe, ahsieme piipakame tiamechitia.

²² Aaí, Aurania ahpo iintoriae te'ta ahpo paparari tetewitirepua Riosichio. Wa'a chiiame Ehkoriaami Iyoteria, Auranichi simiyame nayewakao.

²³ Wa'a teesoo Ehkoriaami Iyoteri chiiaa, tisia pichiwa chiiamepua, eee chiiachio: "Aurania ki nu'uti pichiwa oowe e'rekamepua Riosio, pukaepa te'ta tisia kaawerumachitia uutiamepua Riosieo. Wa'a iintowachi Aurania, ahsieme piipakame tetewitiamepua, Riosieo. Waika o'inia Riosia Auranio, tisia kaawe ahpo e'riameko tuukamepua."

²⁴ Aaí, wa'a tiichipua, Aurani wa'a iintoriae ma'chiame nane'reniameteemea, ki oowera taamo Riosichi paparariche te'ta tamochi kaawerumatewiniamekopua, taamo Riosiwichio yoorakache tiame.

²⁵ Ehkoriaami Iyoterichio tiame, Raaja tewaniame oowitiame nayewamepua tiameo, suwepori tehkiwa toakame oowitiame. Puuaaiopua, ahpo iintoriae tetewitekamepua, Riosichi ahpo paparario. Pu'kao Riosia kaawerumachitia tetewikamepua, Erikoo, isaeri ti'tijoe ihpuemia e'enakameo, ahpo ta'pechio, ichipupaka nehpuateriopa, sewinachi poechiami newiteka.

²⁶ Wa'a tiichio, aaata Riosichi ahpo paparameko tuuyamea, ki itapiti kaawe iintoka ahpo paparari tetewitiamea, puua Riosichi ahpo paparao ki'tiamepua, aaata weerewa mukukameo, ki iikaamechitia.

3

Ahpo yeeni na'ara cheemia inatewa

¹ Eeme no'o Riosichi poponiwaa pipiniwaa tiame, ki yooma tu'tuyewari enemeripua, ahpo kaawe mochtitopuawichio tuuyemeria, pu'ka yooraka mochtitamea tu'tuyewari, teesa sewina iikaipua ahpo tuuyewarichio, na'arepuamekopua, kiisi kaawe cheerio tuukaa.

² Yooma teeme se'wi chaachapamaoipua seenekachio, nape aaata kaawe ahpo neesetoka ahpo nayewamea, peeniamepua ye'kaka ahpo yeenio, iwapakamekapa puua ahpo yeeni chanimia ye'kakao, puu wa'a tiamea, ahkasi yomatiameteeme ahpo weerewaoi, ye'kamepua ki na'ara iintomichioo.

³ Teemea kaawaoi chu'wachi yakajipurekacheoi, yooma weerewama cheewame teemea ye'kakao.

⁴ Pawekakeraai ki nu'utikoipua tiameo, kiisi werumakoipua ahjae ye'kaniameo, kiisi pehtiameteeme ku'richianiamepua ki muenati ekayoio, ahka ahpo i'tonariachiamopua.

⁵ Wa'achitia taamo yeeniai, kiisi werumakaipua taamo weerewachio, pukae yeenieo, ki nu'uti oijerari chaachapame teemea. Na'iai teesa tajenakaio, ki ku'ichisi kosoyamepua tajenakao.

⁶ Taamo weerewachio taamo yeenia, na'ika ihsiamepua, taamo nayewasoo, ki nu'uti nekarewa tajenatiame taamo aaatichio. Taamo ki kaaweruma nayewaa, taamo na'itutiamepua, taamo wahjachichi kaawe te'teriaio. Wa'a te'teriameteeme enesaa teemea, Satanasi e'rarikamera nokayamepua, ki Riosi e'rarikamera.

⁷ Yooma ihta animaria kaawe kajuniamepua e'wetekao, tuchikichitia, siinoioi, ihta pa'wechi ohjoemeoi,

⁸ nape aaataai ahpo yeeni na'ara chiiao, ka'chi iika teeweteme e'ramepua. Puu yeeni na'ariraa, yerowaka ihsiamepua, taamo kaawe

te'terewa Riosichio, taamo aaatachi kaawe te'terewa tiame, aaatachi taamo kaawe te'terewao, na'itutiamekapa.

⁹ Teemea taamo yeenie wa'api, kaawe chaachapamepua tewekachi taamo Paamirao, pu'ka taamo yeenieo wa'api tiameo, na'ariame teemea aaatao, napatika ti'tijoeo ooweruopua tiame, teeme ti'tijoreria. Riosi e'rachitia erakoamekapapua.

¹⁰ Wa'api taamo yeenieo tiameo, ka'karuma nayewame teemea, ki ka'karuma tiame. Nape teeme Riosichi poponiwaa pipiniwaa tiame, ki na'arari chanimetepua taamo yeeniewao, ohso kaawe taamo yeenieo teemea, kaawe taamo neesetometepua, taamo na'ara chanimiao, taamoo ki itapiti ki kaawerumachi wichipuawichioo.

¹¹ Naakooko eemea, wahka paichio inataka ne'nemitiao: ¿Naakonakosa ookasa tiame pajename wa'ao, ki onachari neeroi pajenamekai, onacharieme neeroi pajenatarepua?

¹² Ka'i, ka'chitiapua. Nee, naakoo no'o poponiwa pipiniwaopua tiame, chuunaai ki ooriwo taakewa taakiamepua; panijuwari ai ki chuuna taakiamepua. Pukaepa ihta onachari pajename paichiai, ka'chitia pajenamapua neeroi ta'yameo.

Te'ta pichiwari peenewari

¹³ Aaata aamo mochikachio, te'ta peenewari ahpo penipakame erasaa, iintoka ahpo ne'netemapua, kaaweruma inisika ti'tijorerichio, kaawe e'raka aaatachiopua tiameo, kiisi weruma ahpo e'raka.

¹⁴ Nape aaata ikotuwa e pochikapa ahpo iikachio, aaata chipuweka neku-miame enesaa, kihta te'ta peenewari, ahpo machiyame ne'netiamepua. Aaata wa'a e'ramea, kihta e'ramepua Riosi nakiyao, aaata wa'a tiamea, ki nu'uti ahpo wa'api wihkuiamepua.

¹⁵ Puuu wa'a tiame peenewaria, ki te'pa taamo Noonochi o'inia eenamepua, i'wache weeechi peenewari inataniamepua, Satanasikamera inatarira.

¹⁶ Ikotuwa iintoniamea, ahpo nekamucheniamapua tiameo, yooma ihta na'arari mehtachame puuuu, a'chikoi nokiwame kiisi ka'karuma.

¹⁷ Nape taamo Noonochi peenewari eename iinuemea, eee teeka mochitoamepua: pahka simiyameo, te'ta piipakame puuuu ahpo inatari-chio, ahpo nayewaopua tiame; wa'a tiamea, ki aaata nasiwateniame mehtachamepua; kaawe e'raka ihkokeniame aaatao; ki e'raka ihsiamepua aaatachioi; puuuu tesiwa e'riamepua aaataoi; aaataoi puuuu, napati tetewamepua wa'achitia; puuuu ahpo e'rao, pichiwa chaniwamepua; ki wihtuwa chiiame; kaawe ihsiwa nokiwame.

¹⁸ Yooma i'ka ta'ireka te'teretoamea, ta'iria mochipuame echayamepua, ta'irewa taakerewa teetoamepua, ti'tijorerichio.

4

Ki Riosichi te'tereniame nokiwa

¹ ¿Akana machenamepu aamo ahpo aaatachi nekakoniamea, nasiwaniamea tiame? ¿Ki aamo ki kaaweruma ikotuwachi machenamepua, itapiti tisia aamo pu'seria iinuwenariapa?

² Eemea itapiti tisia iinuenariamepua, wa'a erakoamekapa eemea, ahkasioi nasiwamepua iinuenariapao, ahkasioi aaata me'yakao. Nape wa'a nokaka iinuenaniamea, kiisi kaaweruma puuuu, ohso kaawe eemea Riosikamera itanepuapua, itapiti iinuenariaa.

³ Nape ki kaaweruma inataka itanesaamua Riosio, ki kiapuamemua, ki kaaweruma ihsinariapao, aamoo, ki kaaweruma pu'serewachi na'ataka soopanariopao.

⁴ ¡Ai eeme kiisi iyoriame Riosichio! ¿Kiisi inatapame eemea, aaata ahpocheewichio ihsiwa i'yamea i'wa wehjoarichi yasitoaio, Riosi seepurawa enepamekoo? Aaata ki Riosichi paparaka yasonariamea, Riosi seepurawa puuupa.

⁵ Pukaepa eee chiiame Riosia, Ehkoriaami Iyoterichio: "No'o Riosiwari amochi yahchario, ki i'tojeramenia ki kaawerumachio. Ki nu'uti yuuwesimerinia, wa'a aamo i'tosoopua."

⁶ Nape aaata Riosiwari apochi yahchatiamekai, ki kaawerumachi wichisoo, wa'a iikaio eenechi Riosichi enanaresoopua, Riosia, cheriweka tetewimapua pu'kao, Ehkoriaami Iyoterichio eee chiiachitia: "Riosia, aaata ahpo aiweka ki toinareka yasonariameopua, ki ka'karuma yooraka ahpo yasitoao, wa'iniamepua pu'kao, ki yooraka yasitomichioepua ki ka'karumao; nape aaata tesiwa erapaka toakameopua ahpo ki kaaweruma ihsiao, Riosia kaawe e'raka uuyamepua pu'kao."

⁷ Pukaepa eemea, kaawe te'tereka mochtouapua Riosichio. Satanasio, aamo ki kaawerumachi wichitenarioopua, aamo wa'inepuapua pu'kao, aamo tisia utewari e'rae wa'inesoopua pu'kao, aamo toimapua.

⁸ Satanasio ki kaaweruma aamo eratenaresoo, Riosi chokichikamera enepapuapua aamo iikachio, Riosi amochi enamichio aamo ku'ipamiao, Satanasio ki aamo newitomichioepua, ahpokamera ihsia, ki kaaweruma yorasimichioo. Eeme Riosichi mochtioai, Satanasi aamo ki kaawerumachi eratewachi wichisaa, Riosi nayewepuapua waikao, apoe taamo Noono Riosio, aamo cheriwemichioepua aamo ki kaawerumachi wichiriaopua.

⁹ Eemea, naaracheka itanepuapua aamo Noono Riosio, nape pichiwa amochi e'raka: "Kiisi kaawe iintokame neeaa", chaaneka. Nape pichiwa amochi yuuwesiri e'rapa, chaanepuapua, aamo pukerio, aamo kaawe e'rachi ki kaawe iintoriaa.

¹⁰ Tesiwa cheeka itanepuapua Riosio, aamo kiisi kaawe iintoriaopua cheriwemichio, waikaopua apoeo, aamo ki kaawe iintoriao, puhjesa kakupachi iintapamapua.

Ki na'ara chaniwame ahpo piirechio

¹¹ No'o poponiwaa pipiniwaa tiame, ka'te na'ara chaanemitiapua aamo aaatao. Aaata ki kaaweruma iintosoo, Riosikamera katewemeripua pu'kao, ki muuu. Aaata ki kaawe iintokame amoe katewenaresaamua pu'kao, kiisi kaawe iintomerimua Riosi nuurarichio. Wa'a iintosaamua, amoe wa'api ki kaawe iintomerimua Riosi nuurarichio, amoekamera nuurario, e'wemeriaipua.

¹² Muuua kihta iintomerimua Riosi nuurario, aaatachi ki kaawe iintokamechio, te'ta Riosichekopua ahpo nuurari taamo yoramichio yahchakamea, wa'a tiiachioepua, apoechepua, ahpo nuurarie katewemeria. Wa'a tiachio muuua, ¿aatanakana muuua, Riosi nuurarie aamo aaata ki kaawe iintoria aamo katewemerioopua?

Ki pichiwataniame ahpo iintomia, ki nane'riamekai meeriamahka ikipuao

¹³ Ehpeo eemea kaawe keepumitiaopua i'kao. Eemea chaachapamepua: "Meereo ihta mochiwachi siimpama teemea. Wa'a mochika tekipanakao piie paaunpari, weeka yowimeri teemea toomi."

¹⁴ Nape ¿aachin teeka wa'a chaachapata eemea, kiisi nane'riai meeriamahka aamo ikimiao? ¿Ki nane'riamekosa eemea aamo ahjario

paawika ikiyamekoopua, ahjaniamea ku'witapi ahjasaopua, ikanati ki naania ikiwamekoopua?

¹⁵ Pukaepa eemea ohso kaaweo, eee chaachapamete eemea: "Taamo Noono tewekachi kahtiameo, no'o ahjari e'reso, yoromania waikao no'o iintonario."

¹⁶ Nape eemea kihta apochi Riosi e'rewa itakao, amochiche machename e'rakao, chaachapamepua: "Siimache neeea no'o siinariachio." Yooma wa'a tiame chaachapaniamea, ahpo aiweniamepua, puuu wa'a chaachapaniamea, kiisi kaawe tiamepua Riosiwichioo.

¹⁷ Aaata Riosi nakiya nane'riamekai ki yoraniamea, tatakoriniamepua Riosiwichioo.

5

Tisia totomiwaeme naane e'reka mochtionurawa

¹ Eeme paarasatiamea toomichio, no'o keepumitiapua pahchuo. Eeme totomiwaeme ki Riosi e'weka mochtioamea, naarakomete eemeapa, aamoo tisia kokosapuamekopapua, aamo ki kaawe noonowiriawichioo.

² Ne'nemitiao eemea aamo paarasario, wahka ihtoriachioopia ihtana ikiyamekopua. Aamo paarasariaa, yooma esoratupakame maaniamepua wahka ihtoriachio; aamo te'ta nateyame wisasoriaa, yooma ka'rapakame puuu wahka ihtoriachio, wehtapachie ko'kotiname puuu.

³ Aamo paarasatia o'ro toomia, tataparasi toomia tiameo, yooma nanaepakame maaniamepua wahka ihtoriachio. Yooma puuu toomi nanaepariraa, aamo i'ka wehjoarichi ki kaawe noonowiria puuu, te'ta aamo wenejimeripua, wahka kajuyachi taawechio, Riosieo tisia aamo kokosapuawichioopia. Yooma ihta aamo paarasatiaa, na'ie kosipuaitepua, yooma i'ka wehjoarichi paarasari na'poatiameopia.

⁴ ¡Inamukao eemea! Puuu aamo ki nateteka tekipanatiamea, aamo echaria i'ipaka tekipanaria ki natetiatamea tiame, Riosichi sisanatiame puuuapa tekipanakameeo, Riosi yomatiame te'ta aampa utewariemea keepukame puuuapa pu'kao.

⁵ Eemea i'ka wehjoarichio, ta'iria koaka wiipakamepua, wakasi wiipate-niamechitia, tisia peenia te'tiame itapiti iinueka mochtokame eemeapa. Nape eemea wa'a te'tiaio, amori asiyamekaite eemeapa wiipakame ko'ipuachio wakasi wiiyachatiamechitia, ko'kopuawichioopia.

⁶ Wa'a yorapuame eemea, pu'ka ti'tijoeri kihta na'ara aamo yoorakameo, tesiwa yooraka ko'yakapa.

Ki yaapi eraniame; Riosichi paparaka nayeweniame tiame

⁷ Eeme no'o pponiwachitia pipiniwachitia mochtioamea tiame, ka'te nahsinapa eemea aamo puuyeka mochtioao, ahkasi taamo Paamira Eesusi eenachisio, epeche epecheche wapiche teetoame. Eemea, aaata echayamechitia te'terepuapua, pu'ka echitamechi yukuyoipua kiisi yaapi e'raa momochiachitia, ahkasi i'ipaniame asiyachisi.

⁸ Wa'achi te'teremete eemea, ahkasi taamo Paamira Eesusi eenachisi, kiisi nahsinepaka puuyeka, puuu Riosie Weratiame enamiachio, epeche epechechi waapi teetoaitepua.

⁹ Eemea Riosichi mochtioamea, ka'te aamo apochi nasiwaka mochtomitia, apoe Riosi Riosie Weratiamechi eenaiopua, kihta na'ara aamo nokayame teimichioopia, pu'ka enamerio, aamo petechi muirachi weeriameka, tiamekopua wa'asi.

¹⁰ Eeme Riosichi no'o poponiwaa pipiniwaa tiame, ehkoriaami Riosi nayewaturachitia mochtitopuapua, aiwaka mochtitoaio, ki nahsinepaka Riosie ahpo chaanesiwaopua, nayewatukao.

¹¹ Teemea pu'ka ehkoriaami na'nayewatura, anachaka mochtoriaopua ahpo aiwao, yooreka tetewame teemea pu'kao. Nane'riame eemea, pu'ka Oou tewaniameopua ehkoriaamio ki teesa aiwaiopua puuuu, tisia anachariamekoo puuuu, pu'kao Riosia tisia anachariopao, aachin iintoka ki nu'unti tesiwieriopua pu'kao, tisia kaawe yoorakaopua neipamio. Riosia wa'a iintokamepua Oou tewaniameo, tisia tesiwa e'rewa ihsiamekapapua aaataoi, apochi te'ta paparaka yasitoamekoo, tisiwa iyorikaopua apochio.

¹² Nape neeea te'ta aamo chaanenariao, ihjipua: Ka'te aamo pichiwata muuuu cheekao: "Ki no'o iintosoo, no'o meripuapua." Ihta itapitichioi, ka'te aamo pichiwata muuuu, itapiti tewekachi iintuamechioi, ihta weeechi iintuameeoi. Muuuu: "Eje'e" cheesaa, eje'e enepuapua; "Ka'i" aamo cheesoo, ka'i enepuapua. Wa'a tiame enepuapua, ki aamo kokosamichiopua Riosio, wistuamekoopua.

¹³ Aaata itapiti kiisi taisa e'rame enesaa, Riosichi itapuapua kaawe erapario. Aaata Riosichi tisia peenia e'ramea, Riosiwichio kaawe e'rari wikatapuapua.

¹⁴ Aaata ka'chi ikime e'rame enesaa, tisia yuuwesiri aiwame enesaa-pua ahpo tatakoriariao, tiopachi pa'pamiratuame paaepuapua, pirena Riosichi paparaka itanepuawichiopua Riosio, pu'ka iikachi aiwamewichioo, yachapatepuawichiopua. Ahpo pirena Riosichi paparanioiopua, itapiti nerosowiei pechichipuapua, Riosie yachapateniame tetewipuawichiopua pu'kao.

¹⁵ Te'ta Riosichi paparaka itatiao, pu'ka tisia yuuwesiri aiwameo, yachapatemapua pu'kao, pu'ka tisia tatakoriariao, cheriweka.

¹⁶ Eeme tiame Riosichi paparakameapa, aaata ki kaawe aamo yoorario, aamo na'ara yooraria aamo cheriwepua itaka katewepuapua, pirena Riosichi itaka ahpoo, kaawe te'terepuawichiopua. Riosichio te'ta pichiwa e'raka itatiamea, kaawerumache ikiwamechepua te'ta Riosi utewario.

¹⁷ Wa'achi iintokame ehkoriaamio Eeriataruai, ki yukijera Riosi itaneriopua, ahkasi Eeria eenechi yukijereriopua Riosi itanekao. Waikao wa'a teerekamepua ahkasi paika paamuparichisi u'matoame.

¹⁸ Neipamio ahkasi Eeria eenechi Riosi itaneriachi yukijerakao, eenechi yukurepua, yooma ihta echitiamekoo, taaketeka.

¹⁹ I'ka no'o aamo iyotepa kajuyachiopua, i'ka no'o aamo chaanemio, tisia kaawe inataka keepujeraninia. Aaata Riosi paparama sewina erapaka se'wikame Riosi pooerachio, eenechi Riosichi e'enamichio oowe erapatekamea,

²⁰ ka'te natakepamitia eemea, Riosie kokosapuameoi newipatekamekopua, yooma tatakoriariaopua cheriweteka, ki ookapikoipua tatakoriariao.

I'wasi ku'yamenia wa'asi i'ka no'o aamo iyotepao. Cheriwema wa'asi.

Pahcha Simiyame Peero Iyojura

Teepotewa

¹ Kúira, yooma aamoo seesenu weechiami mochikame, aamo taamo tewekachi kahtieme Noonoeo, ahpowichio iintapatiamé. Nee Peero Eesusi Riosie Weratiamee weratiamea, i'ka iyojura iyotesa aamo uhjurenania, yooma aamo seesenuchitia ohjoemeopua: Poono weechiami, Kaarasia weechiami, Kaparasia weechiami, Áasia weechiami, Wiitinia weechiami tiame.

² Eeme Riosie ahpo ijinuwa u'uwitiamea, ahpo ehkoria misí o'inia wa'a tiame ahpo iintomia inataria puuuu. Riosia aataoi waika o'inia ahsieme piipatemo e'rakamepua tatakoririameo, ahpo Weeraria Eesusichi te'ta paparakameopua, Eesusi ahpo Taana meripua eerara ne'netokaopua, taamowichio mukimerikopua pu'kao. Riosia ahpo e'rarichio e'rariaipua tiameo, tamochi yasitomerikopua ahpo Riosiwarié taamo ku'isinariapapua, ahpo nuuresiachitia nokisimichio. Nee Riosio amochio, ahpo te'ta kaawerumari teetotejeraninia, yooma pipiripichi amochio, te'ta ta'iria aamo mochtomichio iikachio.

Ki wahjiamesi ahjaniame Riosichi erakoa

³ Teemea kaaweruma nayewataria naaju Riosio, te'ta weruma iyoriwa teeweka taamo Paamira Eesusi Riosiwariachio, Apoe Eesusi Noonórawachi. Wa'a tiame ki nu'uti iyoriwa kiajeraninia te'ta Eesusi Noonorao, taamoopua pu'kao, ki nu'uti taamo tesiweriopa, pu'kaopua taamoo, weemera ahjariwa taamo ki'yamekopapua, ahpo Taana taamowichio mukukameoio, eenechi ahjateriaeopua, taamo ahjachi paparariopáopua. Ehpeo teemea weemera ahjari ijinuekapaopua, kaawe erakoka puuyetoka mochtioame teemea,

⁴ itapiti Riosí taamo nuutekeka kahtiaopua tewekachio, wahka ihtorichi taawechi taamo kiamiaopua. Puuu itapiti nuutewa taamo kiapuamea, ka'chitia taawechi esoratupamepua, kiisioi nanaepamepua kiisioi ka'rapamepua, puuu ohsotiao, ki wahjiamesi e'ramepua.

⁵ Teemea te'ta iyorika paparamekopua Eesusichio, Riosia taamo neesetoka yasitoamepua, ahkasi taamo ki'yachisi ahpo taamo nuutekiaopua, i'ka weechi tatakoriniameo, taamo newipatekaopua te'ta kajuyachi taawechiopua.

⁶ Wa'a tiachipa eemea pu'ka newipari kiapuamekapaopua, kaawe erakoka mochtioamepua i'ka wehjoarichio, yooma ihta a'chi tiame aiwaka mochtioaio, ehpiamiopua pehjo.

⁷ Aamo Eesusichi paparaka mochtioa, epeche nateyamepua ki o'rochitia. Aamo Eesusichi paparaka mochtioa, aamo aiwarie aatiataka ne'neniamepua te'ta paparari pichiwarirao, o'roo na'ie kosoka, kaawerutaniamechitia. Wa'achitia eemea, yooma ihta aiwarichi newitoka kaawerupakamea pu'ka na'iechitiao, kiapuame eemea Riosieo, Riosí aamowichio nuuteka kahtiao, te'ta kajuyachi Riosí katewiachi taawechiopua, Eesusi eenechi enasopua i'ka wehjoarichio. Waikao yooma tewekachi mochikameaipua tiame, aamo kaawe e'raka uuka tetewimeripua.

8 Eemea ki aamo puusie tetewikameai Eesusio, tísia aamo nakika uukamepua. Ki tetewikai eemea, tísia oowe e'reka ahjachi parakamepua, ki nu'unti kaawe erakoka, kiisi ahsepame tiame chanikao.

9 Ehpeo eemea tísia kaawe erakoka mochitoamepua, nane'reka mochi-toapa Riosie kokosapua, Eesusichi paparaka newipaniamekopua.

10 Yooma ehkoriai Riosi nayewaturaa, i'yeka kiisi pahtekai-pua, Riosie ahpo chaanetiache iyoterepua, i'ka tatakoriwachi simiyame, Riosie newipaniameopua. Puu ehkoriai Riosi na'nayewatura ahpo taawechiami ti'tijoeturi nayewaturiaa, ehpe aamo taawechiami ikipuame chaachapariamepua. Riosia ehkoriai o'iniaio ki nu'uti amochi iintomo inatakamepua aamo taawechiamio.

11 Ihji Riosie Weratiame Riosiwariaa, ke'chu i'ka weeechi naawaiopua pehjo, apoe iintokamekaitepua ehkoriai Riosi na'nayewatura tu-uyekaopua, aata Riosie uupuame enameriko tuukao; pu'kao ehkoriai Riosi na'nayewaturaa, aiwatepuameko tuukamepua, nape neipa te'ta ahpo aiwasoopua, tísia peenia tiame teeremerikopua, pu'ka aata tísia aiwariaeo, ahsieme natetetiame itipiriopa, tatakoriatiameo. Pukaepa ehkoriai Riosi na'nayewaturaa, te'ta kaawe ne'neka i'yeriaipua pu'ka aatao, aatanakamera enamerikopua Riosi Riosiwari ahpo chaaneriaio, achinitio wahka ihtoriachi enamerikopua tiameo.

12 Nape Riosi Riosiwaria, ehkoriai na'nayewatura ahpo iyotete-riao, ki ahpo taawechiami enameriko erapaterepua pu'kao, ahpo Riosie iyotenureteriao, taamokamera wahka ihtoriachi taawechiwichio, enamerikopua pu'kao. Yooma ihji ehkoriai Riosi na'nayewatura chaachapatiamea, ihji Eesusi ikiriamepua taamo taawechiamio, Eesusie tísia peeniatime iintotiamie tiame. Pu'ka Eesusichi simiyame ehko-riami Riosi na'nayewaturae iyotetiamea, puuupua, ehpe taawechiami aamo mochikachiami nayewatuniamia, Riosie newipaniame tatakoriaio, tepoona eename Riosi Riosiwariae ku'iwariae, nokisiniame. I'ka Eesusi ikitiame ke'chu ikiniioipua pehjo, ahkasi Riosi ku'iwari tewekachi mochikameai, tísia tetewinareka mochitoriaioipua tiame, i'ka Eesusichi ikitiameopua.

Riosi ka'karumache yorajera

13 Pukaepa eeme tewekachi Noono kahtiachi ahjama ohjoemerika-paopua, kaawe neesetoka aamo mochitopuapua, aamo ki ka'karuma nokiwameopua, ka'karumache yooraka mochitoka. Riosie aamo kaawe yorapumeche puuyeka mochitopuapua, Apoe Eesusi Riosie Weratiame enechi eenachisisopua.

14 Eemea Riosi te'ta tatanarachitia tísia e'weka mochitopuapua, kihta nokisika ki ka'karumao, ke'chu Eesusichi aamo te'tererioio, nokaka mochitoriachiaopua tatakoriaeo.

15 Toipuapua tatakoriatiameo ohso kaawe, ohso kaawe te'ta piipakame mochitopuapua, ka'karumache nokiwa te'teretoka, Apoe taamo Noono tewekachi kahtiameo, wa'a tiamekopua pu'kao.

16 Wa'a te'teretoka mochitomeri eemea, Ehkoriai Iyoterichio Riosia, wa'a taamo chaaneka, iyoteriachia:

Neeea te'ta aamo Noono tewekachi kahtiamea,

aamo chaaniamea:

“Ka'te tatakorika mochitomia eemea;

ohso kaawe noochitia,

kaawe piipakame enemiapua,

no'oo tísia piipariamekopua.”

17 Wa'a teeresoo, Riosio aamo Noono teewame enesaa, te'ta tisia iyorika mochtopuapua pu'kao, te'ta e'weka tiame. Wa'a te'teremeri eemea, iiweta i'ka wehjoarichi mochikaiopua pehjo, Riosi katewiachi taawechisiopua, pu'ka katewiachi taawechio, ki aamo kokosapuawichioopua Riosieo, napati aamo wa'achitia katewiachioopua.

18 Ka'te natakepamitia eemea, aamo te'ta ki ka'karuma nokiwachi puuya-natiamekoo, kihtawichio kaawekamechi, aamoo, ehkoriaami noonoriwa nokaka mochtoriachitia. Nane'riame eemea tiameo, aamo kihtawichio nokiwachi puuyanaretiaa, tisia natekachi natetetiamekopaopua, epeche ki o'rochitia nateyamee natetetiamekopapua, epeche ki tataparasi toomi nateyachitiaoi, puuu meetari toomia, i'ka wehjoariche nateyamepua.

19 Eemea aamo tatakoriawichio natetetiamea, te'ta Eesusi mukiwarie natetetiamepua, te'ta ki nu'uti nateyameraae, Apoe te'ta Riosie Weratiame eerarae. Ihji Riosie Weratiame Eesusia, te'ta Riosi oowewa enekamepua, po'wa meritame Riosi oowewachitia, nape taamo tatakoriario ahsieme natetepuawichioopua, ki ehkoriaami nokiwa oowewachitia, animari merisa ooweniame Riosio, ahpo tatakoriario oowera cheriwepuawichioopua pehjo. Puuu animari eeraraa ki natetiame enerepua tatakoriatiameo, kihta ahsieme cho'wiamekapapua tatakoriatiameo. Ihji Eesusi mukiwae oowewaria, te'ta kaawerumara piiparieme enekamepua, kiisi ihta a'chi tiaeme, kiisi ehkoriaami Riosiwichio animari meriwa Riosi ooweniamechitia, te'ta kaawerumara animari uusa Riosiwichio me'retiaio.

20 Ihji Eesusia, ke'chu i'ka weee yasipoio pehji, taamo tatakoriario natetemichio inatatiame enerepua Riosieo, Riosia i'kao, ki ma'chiamie tetewipukame eneriaipua pehjo, ahkasi taamo taawechiami tetewipuwichioopua. Yooma ihji Riosie inatatiamea, yooma aamo kaawe teremichio enekamepua, apoe Riosi Eesusichi iintoriae, yooma aamo newipatepuawichioopua tatakoriario.

21 Ehpeo eemea Riosi wa'a iintoriopa Eesusichio, Riosichi oowe e'reka mochtioamepua, Riosio Eesusio mukukoio apoe wa'api eenechi oijenateriopua. Wa'a tiiachipa eeme Eesusichi paparaka mochtioamea, pukachi puuyetoka mochtioame eemea, itapiti tisia peeniatiamie kiapuameopua aamowichioo, Eesusi eenechi wehjoarichi enasooopua tepoona o'iniao.

22 Pu'ka Eesusichi simiyame kaaweruma tuuyewari e'waka mochikamekapao, piipatetiame eemeapa, kaawe aamo nakika mochtopuawichioopua. Wa'a teeso wa'a te'teretopuapua, nape te'ta aamo iikachi utewaeme aamo erakowae.

23 Eemea wa'a erakoka aamo nakika mochtioamepua, weemera enepakamekapa aamo iikachio, eenechi naawakamechitia aamo yoremia. Ihji weemera naawaniamea, ki weechi noonorewachi naawaniamepua; ihjia tewekachi kahtiamie Noonorepaka, eenechi tijoetuka naawakameka ikiniamepua, te'ta Riosi Riosiwariarae, puuu weemera ahjaria, wahjiamesi ahjaniamepua.

24 I'wa wehjoarichi ahjaniamea, wahjipaniamepua, Riosi cheeriachitia Ehkoriaami Iyoterichio. Puuuu cheeriaipua:

Yooma i'ka wehjoarichi mochikamea,
to'iwe seewaraka te'teriami pua,
ki tehpe e'rame;

Ihta ti'tjoeria,

yooma itapiti tisia peeniatiamie noonowiriaopua,
yooma kiisi naania ikiyamepua,
itapiti to'iwe seewarachitiaoi,
waki paka wichiame.

To'iwe seewaraa,

wichika wakipamepua,
kiisi tehpe e'raka;

²⁵ nape Riosi chiaa wa'api teeremeripua,
ka'chitia taawechei sewina ikika.

Puuu Riosi kaaweruma tuuyewari aamo nayewetiamea, Riosi chiaa puuua, kiisi sewina ikiyamera.

2

¹ Wa'a tiiachiopua eemea, yooma ihta itapiti ki ka'karuma noki-wameopua, yooma toaka mochtomitiapua pu'kao, i'kachitia: wihkue-niamechitia, wistuai pichiwameka chaachapaniame, ikotuchewa, noriwi na'ara chaniwame aaata.

² Eemea Riosichi simiyame te'ta kaawerumakamera masitewario, kohjachitia erakometepua, ahpo yeeye mu'ira paramuamechitia, tísia paramuka eepi i'iyame. Wa'a te'teriami enesaa eemea, kaawe te'teretoame enema eemea Riosichio, aamo Riosichi weweripatokao, aamo Riosi newipate-merichio.

³ Pu'ka ta'irepasaa eemea, tísia kaawe erakoma eemea taamo Noono tewekachi kahtiamechio, tísia kaawerumakoo, pu'kao.

Eesusia tehte ahjamechitia nayewaniame

⁴ Ehpeo eemea wa'a erakokamea, tehte ahjameka te'teriami, Riosi ahpo tiopa ahjae weraniame, nape tiopa ki pusie teteiwame. Eesusia te'ta Riosi tioparachi nawatewachi yachaniamepua, aamoo pukachi tehtechi toasika sa'miteka weraniame Riosi tioparao. Yooma aaata ti'tijoeturi ki Eesusi paparakamea, ipaka tetewikamepua Eesusio, ki kaaweruma tehtechitia ahjae karitapuameo. Nape Riosia ki ipaka tetewikamepua Eesusio, ohso kaawepua pu'kao, ki nu'uti nateyame tetewikamepua pu'kao.

⁵ Aamoo, tiameo ahpo ahjae neteyameopua pu'ka tiopa ki pusie tetewiniamechio, ne'neseriosichitia tetewamepua wa'ao, wa'a yooremiano Riosi yorakeka mochtioame. Eeme Eesusichi paparakamea, aamo kaawerumache yooraka mochtioaa, Riosi oowewarikai tiiamepua ki pusie tetewiwame, apoe taamo Noono tewekachi kahtiameo, tísia kaawe e'raka uuniame.

⁶ I'ka Tehte Ahjame taamo chaachapaa, Ehkoriaami Riosi eee cheeripua Iyoterichio:

¡Nee! Nee Riosia no'o mochiwarichi Siioni tewaniachio,
te'ta nateyamera Tehte yahcheka o'inemania,
wa'a ohjorepasimichio, pu'ka piipatesiao.

I'ka Tehte Ahjame tísia nateyamechi paparamea,
ka'chitia taawechei suuwe erapamapua.

⁷ Aamo tísia paparame pu'ka Tehte Ahjamechio, puuu Tehte Ahjamea, tísia nateyamechitia tetewamepua; nape ki pu'ka Tehte Ahjamechi paparamea, tísia ipaka tetewamepua pu'kao, Ehkoriaami Iyoterichio eee cheerichitia: Riosia pu'ka Tehte Ahjameo, aaata ahpo ahjae karitama ipaka tetewiriao, Riosia te'ta tísia nateyame iintaparepua, ahpo tiopachi nawatewachi yachaniamechitia.

⁸ Sewinachi Ehkoriaami Iyoterichio, Riosie Weratiame naewakaopua, eee cheekamepua tiameo:

Wahka ihtoriachi i'ka wehjoarichio,
iintumeri aaata ahjachi motochipuachi,
puuua tehteka teeremeripua aaata ti'tijoeturi nanaarame,

motochika ruhjiniachi.

Yooma puuu ki Riosi Taanarachi paparaka nakika tetewikamea, ki pichikekamea tiame Riosi chiiao, pukachi Riosi Taanara Tehtechi, motochika ruhjimeripua Riosi kokosarichio, ahpo tatakoriwachi itipikaopua.

Aaata Riosi ijinuwara

⁹ Nape eemeapao ki wa'achi kokosarichi ruhjimeripua, eemeapa weemera ka'karuma mochiwarikapapua, Riosiekamera uutiamekapa Riosichi tetejimari. Eemea ehpeo, weemera Riosi ye'karichi mochi-toamepua. Eemea tiameo, we'wemera Riosi ne'neseriosi enepakamepua, weemera Riosi tioparachi ki pusie teteiwamechi. Eemea wa'a weemera mochiwarichi mochikamepapua, apoche te'ta piipakame, Riosikamera ijinuwara. Wa'a iikapa eemea, yooma napatika siimpaka tuuyetomeri eemea, ahkai mochiwachiamio, pu'ka peenia tiame Riosi iintoria amochio, aamo tukaparichi oiyaemoi ma'chiparia, aamoo kaaweruma uutapachi iintapaka, te'ta kakupachi.

¹⁰ Ke'chu aamo tukapachi puuyachaniaio, kihta mochiwari eneriai eemea Riosichio, nape ehpeo eemea, Riosi te'ta mochiwari enepakamepua; Riosia ke'chu apochi paparoio, aaataai ki aamo cheriweka tetewiri-aipua, aamo ki ka'karumachi tesiwa te'terioio, nape ehpeo Riosia aamo te'ta tesiwa e'rekapaopua, aamo cheriweka puuyanakamepua aamo ki ka'karuma tukapachi mochitoriachio.

Ahpo kaawerumache mochtowa tetewitewa

¹¹ Aamo Riosichi poponiwao pipiniwaopua tiame tisia no'o nakiyao, wa' wa weechiami seesenuka te'tereka mochikameo, aamo inateka mochitojeraninia ki ka'karumachi ruhjipua; itapiti ikotuawa ki kaawe ikitiame iikachi.

¹² Kaawerumache aamo yoorame tetewitepuapua, ki Riosi machika mochitoameopua pehjo. Puuu ehpiamio aamo na'areka tetewameaipua, wa'a te'tiai puuu Eesusichi paparapasaapa, Riosi katewiachi asisoopua taawechio, ka'karuma nayewamiitopua Riosio, yooma ahpo ki kaawe nokaria tatakorio, Riosie cheriwetiamekapua.

¹³ Ahkai seesenu yawichituwachi mochikaio, yooreka mochitopuapua ya'yawichituameo, weruma yawichikoi ki weruma yawichikoio, aaataoi ti'tijoeri ajawatiameo. Wa'a aamo te'terejerani Eesusi taamo Paamiratu-amea.

¹⁴ Yooma mochiwari ya'yawichia, mochiwari kaawe teeretomichio ajawatiame puuu, ahkai mochiwachiamio yoorewa neesetomichio, ki kaawe nokayameo kokosomichio, kaawe nokayameo ku'imichio pu'kao, kaawe te'teremichio.

¹⁵ Riosia kaawe aamo nokayame tetewitejerame puuu; wa'a aamo te'teresoo, puuu ki iijnatame aamo na'ariamea, ki machiyapa Riosichi simiyameo, ki iinuemichio aamo ki kaawe chaachapamiao, ihchi mochimichio pu'kao.

¹⁶ Eemea riaorosi puhkurachitia tekipanaio, puhjetiame eemeapa Riosieo, ki pu'kakamera e'weka mochitomichio wa'asi. Nape puuu riaorosisichi aamo puhjetiamea, ki aamo na'ara nokimichio puhjetiamepua, ihtaoi ki kaaweruma aamo yoranarewao; ohso kaawe eemea, Riosikamera tekipanakewa yoramichio puhjetiamepua, Riosi nakiyache yoraka nokisiwa. Wa'a aamo te'teretosoo, yoorewa ne'nesetoamea, kihta aamo terimapua waikao.

¹⁷ Aaataoi yoorepuameo, yooreka teteipuaupua, nape epeche aamo Riosichi poponiwao pipiniwaopua tiameo, te'ta kaawe e'reka tetewipua-pua. Te'ta taamo Noono Riosio, te'ta ki nu'uti iyoriwa teewepuapua pu'kao. Aamo te'ta weruma weechi yawichituameo, yooreka yasitopua-pua pu'kao.

Aaata teekoraemea, aachin teereka Riosie Weratiame nakiyachitia mochitopuame

¹⁸ Aaata ahpo teeko tekipanakiamea, yooreka mochitopuapua pu'kao, e'weka tiame, kaawe e'reka aamo nayewiameoi, e'raka cheeka aamo nayewiameoi.

¹⁹ Aamoo Riosia, apochi kaawe te'teriapa na'arewa aiwamekoo, anachamekoopua pu'kao, Riosia aamo kaawe te'teretoame tetewamepua.

²⁰ Nape ahpo na'ara iintoriawichio na'ara yoorariao, Riosia kiisi kaawe iintokame tetewamepua pu'kao. Nape kaaweruma yooraka aiwameopua, Riosia pu'kao, tisia kaawe e'raka tetewamepua pu'kao.

²¹ Riosia apochi aamo paajutiaiopua, nane'riame enere puuua, wa'a tiame aamo aiwamerikoopua, ahpo Taana Eesusichi te'teriapaopua. Teemea Eesusio taamowichio te'ta aiwariopao, ka'chi eramete teemea Eesusichi taamo te'teriapa aiwaniameo.

²² Isaiaa ahpo Ehkoriai Iyoterichio, i'ka Eesusi iintomeri taamowichio naewakao, cheerimepua, eee cheekao: "Puuua kihta tatakoriamepua, kihta wihkuakamepua aaataoi.

²³ Te'ta na'areniaipua, kihta nekaweka na'areka nehjiakamepua. Tisia aiwateniaipua ahpo, kihta wa'achi iintomo tuukamepua, ohsotia ahpo na'ara yoraniameo, Riosikamera toowekapua pu'kao katewemichio.

²⁴ Puuua tiameo, ahpo weerewachi i'toka mukurepua kurusichio, yooma taamo ki kaawe nokaka tatakoria, natetetiame itipimichio. Wa'a tiachioepua teemea, taamo weerewa tatakoriameopua, pu'ka ahjama mukuyamechitia, taamo ikiyameko tuuyamepua, weemerā weerewachi enepakamechitia, ka'karumache yooraka mochtopuame. Wa'a tiame enepateka sautetiame teemea, taamo tatakoria mochtonarewao."

²⁵ Eemea pukerio tatakoria mochtioaio, po'wa wewekameka te'tereriaipua. Nape ehpeo eemea wewekakaio, tewitiameka ijkamepua Eesusichi paparakamekapa, Eesusi poakorechi upatiamechitia, Eesusi neesetotere mochtioamekapapua. Ehpeo eemea Eesusieo, po'wa tepuniameka te'teriamepua.

3

Achini teeka ohjorepuame newewikamea

¹ Ehpeo newewikamewichio nayewemane aamoo, aachin teeka ohjorepuame ahpo ta'pechio. Wa'achitia taamo Eesusi neesetotere te'tetoachitia, wa'achitia eemeai ujupiraa, aamo kuuna neesetotere te'teremeripua, aamo kukunao aamo ta'pechio, mo'orachitia tetewika, wa'a tiame yachatiamekopua Riosieo, aamo ta'pechi te'teretopuameo. Muuu uupiraa, Riosi nakiyachitia aamo neesetoka yasitomeripua, pu'ka aamo kuunao ki Riosichi paparemekoiopua, aamo Riosichi kaaweruma teetowa tetewitepapua aamo kuunao, amochitia Riosichi paparama, enepanaremichioopua pu'kaoi.

² Wa'a ikisaa aamo kuunaa, aamo ihsitoo ne'netoka Riosichi paranarepakame enemapua; oowera aamo Riosichi iyoriwa tetewaka, kihta masiteka nayewetiaipua Riosichi simiyameo, paparakame enemapua.

³ Eeme ujujiraa, aamo te'ta peenia tiame enenariamea, ki aamo ma'chi iintoame te'ta peenia tiamee enemeripua, itapiti naatichitiaepua: o'roe chuhchaka aamo peeniataniameepua, siintoka peeniataka itichinarewaoi, wisasorioi siintoka te'ta nateyame chuchanarewaoi.

⁴ Eemea aamo iikachi yooreminakamera peenia tiame enemeripua ki ma'chi aamo weerewachikamera, ki itapiti o'ro peenia tiame chuchaniamee, kiisi tehpe e'ramee. Eemea amochi peenia te'tereniameaa, aamo wahjachi kaawe e'reka nayeweniamera puua, aamo ta'iria yasitoame tetewiniame, wa'a te'teriame ooweruo Riosia, peenia e'reka tetewamepua pu'kao.

⁵ Wa'a te'tereka ohjoeme eneriai oowerua, ehkoriaami Riosichi paparaka mochtoriamea, ahpo iikachi yooremina kaaweruma te'teriae, peenia te'tiame enerepua Riosie tetewachio. Puua Riosi oowe e'reka, ahpo kuuna neesetowatere, mochtitoame eneriaipua tiameo.

⁶ Piiripi puuu oowitiame te'ta wa'a teereka yasitokame Riosichio, ahpo kuunachiopua tiame, Saara tewaniame enerepua, ehkoriaami Aurani uupira. Puua ahpo kuuna Auranio, ahpo petechio mo'orachitia tetewame eneriaipua, ahpo kuunao yooreka tetewame. Eemea Saarachitia te'tereka mochtosaa, kihta aaata aamo a'chi chaanewa seewemeripua, kaaweruma aamo nokisiwa te'teriamekapa, aamo wahjachi ooweruo tetewakao, wa'achi nokisimichipua.

⁷ Eemea oowitiame kukunaraa, kaawe uuka teteipuaupua aamo uupio, kaawe e'raka keepupuapua aamo uupio, itapiti aamo tuuyenarioo. Ka'te natakepamitia aamo uupio, ki amochitia utewaemekoo, ki Riosichi paparamekoiopua pehjio, nape Riosia ahpo Taana Eesusichi paparasoopua, amochitia wa'achitia kiapuamepua ki wahjiamesi weemera ahjario, Riosia tísia tesiwa e'riamekapa pu'kao. Wa'a te'teretosaa eemea aamo nenewiria mochtioniamechio, kihta a'chi tiame teerema eemea, Riosi ahjama aamo nayewamiao.

Kaaweruma yoorapa aiwaniame

⁸ Ehpeonia yooma aamo Riosichi paparameo, i'ka aamo chaanemania: Aamo tesiwaka e'reka mochtitopuapua, aamo Riosichi poponiwaopua pipiniwaopua tiame, yoomahka aamo, yooma aamo ahpo napati nakika, kiisi weruma aamo erakoka.

⁹ Aaatae na'aretiaeo, ka'te wa'achi iintonaremitia muua, na'arekao. Ohso kaawe ka'karuma nehjiapuapua pu'kao, kihta nekaweka. Wa'a aamo te'teresoo, kaawe e'reka aamo tetewimapu Riosia, aamo itaeoi kaawe yooraka.

¹⁰ Ehkoriaami Iyoterichio eee cheeka nayewamepua:

Tehpe ta'iria ohjoenariamea,
 ahpo inateka yasimachepua yeeniwao,
 ki na'somichipua itapiti ki kaawe tiame nayewakao;
 kihta aamo chu'wachi machenamichipua wistukio.

¹¹ Poanatuapua aamo ki kaawe nokiwao,
 ukana weripakapua pu'kao.

Ta'iria yasitowa i'yapuapua aamo wahjachioipua,
 kihta ki kaawe teerepuawichio aaatachio.

¹² Apoe taamo Paamiraa,
 taamo tetewaka yasitoamepua taamo nokaka mochtitoao,
 ahpo nahkaeopua tiame inamuka,
 taamo inamumia teereka kahtiamepua,
 ihtaoui itapiti taamoe ahpo itanetioopua,
 ikanati taamo keepunariapao.

Nape na'ara nokayameopua,

kiisi kaawe e'reka ukana weripamepua pu'kao.

13 Aamoo utewaame kaawerumache yooraka yasitonariame enesoo, ɔaatana aamo uumpatapua aamo itapiti ki kaaweruma yoranarewa erapatekao?

14 Nape kaawerumache yoranariame enesoo, a'chikoi aamo chaanenia aiwaiopua ki kaaweruma enepamichioo, newitoka machenamerimua, waikao ta'iria yasitomamua. Yooma pu'ka a'chikoi aamo chaaneniaio, kiisi majawemamua.

15 Pukaepa yooma eeme Riosie Weratiamechi paparaka mochitoamea, kaawerumache te'tereka mochitopuapua, Apoe Eesusi aamo te'ta Paamira nakiyachitia. Aaata aamo utewa yooroo ki kaaweruma iintomichioo, ohso kaawe kaawe e'reka tuuyepuapua pu'kao, achini tiachipa ki na'ara ihsinariamekopua aamoo, itapiti Riosi aamo kiamia puuyeka yasitoapa, Riosi Eesusichi iintomo tuuria.

16 Nape sosopatiame nayeweka chaanepuapua, kaaweruma inataka, kihta aamo weruma uuka. Eemea, ka'karumache yooraka mochitopuapua, te'ta Riosie Weratiame ijinuwarachitia, aaata aamo na'ara chaachapameo, suuwe erakomichioopua aamo na'arenariaio.

17 Epeche kaawe kaawerumawichio aiwaniamea, Riosio wa'a tiame reesiserioipua, ki taamo ki kaawe nokayapa aiwaniamechitiaio.

18 Eesusia taamo kaawe teerepuawichio aiwaka mukukamepua, kihta ki kaaweruma iintokameai. Apoe wa'api ahpo kaawe e'rachi ahpo mukiwachi nehjakamepua, taamo tatakoriario, seenepi mukuka ahsieme taamo cho'wepuawichioopua. Puuuu wa'a iintokamepua taamowichioo, ahpo Noonochi mochipuawichio i'tomiapa. Eesusia meriretupua me'yoa nape weerewarache, nape Riosiwariara ka'i, ahjamepua pehji; Eesusia ahpo Noonoe oijenatetiapa, tewekachi weerewaeme enepakamepua.

19 Eesusia meritiai mukisao, ehkoriai naayachi mochiriame, wahji-pakame mochikachi nayewemia tekikamepua ahpo Riosiwario.

20 Yooma puuu wahjipakamea, ehkoriai Nooe taawechiami, kiisi e'weka mochitokamepua Riosio. Riosia pu'ka taawechiami ti'tijoeri wahji-pakameo, ki ku'itapisi puuyekame eneriaipua, apochi e'enaka paparamichioopua, teewekaopua kiisi ka'karuma ahpo nokayao, Nooeo, pawekakera o'ineriachisi netekao, ahkasi kajuyachisi pu'kao. Nape Riosia ki wa'a noonowiriopao, osanao wa'api newipaterepua pu'ka Nooe pawekakera neteriachioopua, pu'kao te'ta tisiwa Riosichikamera paparakamekopapua.

21 Puuu neeroichi newipatiamea Riosichi paparakapao, ehpe taawechiami taamo tatakoriaria toinareka neerochi paatoniamekaitepua, Eesusi taamowichio iintorio erakoapa, cheriweniame teemea taamo tatakoriario. Puuu neerochi paatoniameta, ki taamo aampa weerewachikamera piipatiamera puuuu, taamo yooreminakamera piipatiamepua, te'ta taamo iikachi eraniamee, Eesusi te'ta taamowichio mukuka eenechi oijenakamekopua.

22 Wa'a ikisao Eesusia, tewekachi moenarepua ahpo Noono Riosi kahtiachi, wa'aopua ahpo Noono kahtiachi yasirachi yasiparepua ahjamina, ahpo Noono seekarewachitia, i'wa wehjoarichi ya'yawichio, seekarewachitia. Wa'a yasakao Eesusia, yooma ahpo Noono utewarioe, yooma ihtaio aaata te'ta ku'kuiwari tewekachio, ihtaio tewekachi te'ta utewariopua tiameo, ahpo teeretera te'tere tiamepua, ahpo tisiwari te'ta utewarioepua.

1 Eemea aamo tatakoriwichio mukuriopua Eesusio, ahjama mukukamechitia erakomete eemea, ki simitenareka aamo tatakorinarewaopua wa'asi, aaata wahjipakameopua wa'asi, ki tatakoriamekopua wa'asi.

2 Aaata Eesusi ahjama mukukameka e'ramea, kihta tatakorinareka yasitomeri puuu, ahpo ahjaka weritoachiopua pehjo, ka'karumache yooraka yasitomapua, te'ta taamo Noono nakiyachitia, te'pa tewekachi kahtiameo.

3 Aamo ki ka'karuma yooraka mochitoriao, pu'ka ti'tjoeri ki Riosichi paparama pu'sereka nokayao, kiisi wa'a nokaka mochtitopua eemea pu'kao, ka'chitia taawechi, i'ka eee tiameo: ki teesa suwepori ihsiwame; ki ka'karuma e'rari ikotuwao; nawajiwa nokiwameopua; weeru chaachapaniame pahkotakaopua; itapiti ri'riosi neteniamechi paparaniameoi, ki taamo Noono Riosichikamera paparaniame.

4 Puuu ki Riosichi paparamekapaopua, u'matoka ki ka'karuma enepakamepua wa'asi, ahkasioi aamo iinsa te'tiameko e'riamepua, ki ahpochitia nokisinariopao ahjama.

5 Nape puuu wa'a nokayaopua, Riosi te'ta katewiachiopua taawechio, iinatuketiao ahpo noonowiriao, yooma tuumii nookapua Riosio, ahpo ki ka'karuma nokaria i'ka wehjoarichio. Wa'a teeremiitopua yooma ahjaka mochikamewichio, yooma wahjipakamewichioopua tiame.

6 Pukaepa Eesusia i'ka weechi oiyaopua, Riosi ka'karuma tuuyewari tuuyepua, yooma aaata tatakorichi wahjipakameka te'teriameo, ahpo Noonochi e'enamichio, pu'ka ki kaawe noonowiriao, cheriwepuawichioopua, ahpo weemera ahjari kipuawichioopua tiame, Riosi Riosiwariichi te'tereka mochtomichio, i'ka wehjoarichi mochikaopua pehjo.

7 Epeche epecheche waapi teetoamekopa Riosi te'ta katewemiachiopua taawechio, kaawe aamo inateka mochtitopuapua aamo ki ka'karumachi ruhjiniameopua, Riosichiche itaka mochtitopuapua aamo ku'ipua, ki wa'a aamo ruhjipuawichioopua, nape te'ta pichiwa Riosichi paparaka.

8 Aamo nakika mochtioniameo, epeche teeremiitapua pukachio, puuu aamo nakika mochtioniamea, ki ookapi ki kaawe teereniame, katewiamepua amochio, ahpo kaawe erapatekaopua amochio.

9 Kaawe aamo e'reka tetewame enepuapua ahpo, aaata aamo ta'pechi che'repaniame nakiwame enesoo, kaawe e'raka reesisepuapua, chorowame enesoo, ihkoepuapua kooameoi, kihta kichiwewa erakoka.

10 Yooma aaata iinuekaitepua Riosi ye'kario, Riosichi eename ku'iwao, ahjae a'chitiaoi ku'ipumeopua aaatao. Pukae ihsiuapua ahkaoi aamo kahtichio, Riosie kaawe ikipumeopua ahkaoi, amochie asimichioopua aamo wahjichio.

11 Peeneka naewame enesaamua, peeneka ma'chiamie tuuyemerimua aaatao, Riosichi simiyameo. Peeneka ku'yame enesaamua, peeneka ku'ipuapua aaatao, Riosie aamo ye'kari ki'yariachitiaopua. Aamo aaata ku'inarewaa, Riosichi eenamepua Eesusi Riosie Weratiamechi paparaka, pu'kao te'ta utewari tiameopua, pu'kao teemea, te'ta iyoriwa kiameripua, ahkasi ki seena aampasi. Pu'kawichio, wa'a teerewaopua naaju.

Riosie Weratiamechi paparapa aiwaniame

12 No'o te'ta nakika tetewa poponia pipinia tiame, ka'te amoche tisia aiwameko erakomitiapua. Yooma aaata teeme Eesusichi paparama, yooma wa'a tiame aiwamekaite teemea, taamo toiteme tiame Eesusichi paparaniameo.

13 Pu'ka aiwaniameo, ohsotia kaawe e'raka aiwapuapua, pu'ka Riosie Weratiameo, wa'a tiame aiwakamekopua aamowichio. Wa'a te'tiame

enesaa eemea, apoe enasoopua Riosie Weratiameo, epeche tísia kaawe erakomeri eemea, ki aamo aiwariachitia.

¹⁴ Riosie Weratiamechi te'teriapa na'aretiaa, ohso kaawe tísia kaawe erakopuapua, Riosi Riosiwari aamo ku'yamekapa wa'a aamo eratekaopua, aamo aiwaopua anachateka.

¹⁵ Aaata Eesusi Riosie Weratiamechi paparapa aiwamea, ka'chitia aaata meritiamewichio enemeripua, ichikoniamewichiooi, ihtaói einasika ikitiamewichiooi. Wa'a noonoikameo na'araka, kiisi kaawe e'raka tetewame Riosia.

¹⁶ Riosie Weratiamechi mochitoapa na'arewaa, kihta suuwe erapoa tiame puua. Pukaepa eemea ohsotia tísia kaawe erakomete eemea, te'ta Eesusichikamera te'teriamekapa eemea, Riosieoiopua tísia kaawe e'raka aamo tetewiniamekopapua.

¹⁷ Ehpe taawechiami te'ta aiwaniamechio, tísia kaawe tamochi yooremina ne'nepamete teemea, te'ta pichiwa taamo Riosichi te'ta iyorika mochikao. Teemea taamoe wa'api taamo katewia tísia taamo suuwe e'riame enesoopua, ¿kehkinasa epeche te'ta kokosa tiame enetapu te'ta kajuyachi taawechiopua, te'ta Riosi ti'tijoeri katewiachiopua taawechio, kiisi Riosi Taanarachi paparakamewichio?

¹⁸ Ehkoriaami Saromonia cheeriaipua Ehkoriaami Riosie Iyoteriachio: Riosie cheriwetiameo, tísia tehki e'rario enesoopua Riosichi ahpo paparamia enanarewaopua, ¿epeche kehkisa tísia tehkisa ohjorepua, kihta iinuemekopaopua Riosichi ahpo e'enanarewaopua paparamia, puua tísia pu'seriamekapaopua, te'ta tatakorikao?

¹⁹ Wa'a tiachipa eemea, Eesusichi paparakamekapaopua, itapiti aiwasaapua Eesusichi te'teretowawichio, ka'te aamo einawa tetewimitiapua pu'kao, ohso kaawe pu'ka aamo eerina tiiao, Riosikamera tooepuapua pu'kao aamo katewekemichio; ohso kaawe eemea, kaawe erakokache simitepuapua aamo kaawerumache nokisiao.

5

Eesusichi paparama, kaawe nokipuame tuuyewa

¹ Ehpeo neeea, wa'a aamo mochikachiami napawiniachi pa'pamiratuameo, aamo chaanemania aamoo. Neeea eemechitia paamiratoamekapao, neeea yooma tetewikamekapa Eesusi meritoio kususichio, neeeapua tiameo, wa'achitia kiapuamekapa Riosie taamo kiapua ki taamo tetewiteniameopua pehjo, i'ka aamo tuuyenarenia:

² Kaawe neesetomitia eemea, wa'a Riosichi paparaka mochitoameo, aaata po'wa tepuyameka te'teriamo, nape aamoe kaawe e'rawae, ki aaata nuurewachi, kihta erakoka aamo toomi natetewao.

³ Pu'ka aamo neesetoka mochitoao, ka'te e'raka yoramitiapua pu'kao, aaata teeko ahpo puhkuchitia tetewameopua, ahpo tekipanatio; ohso kaawe eemea pu'ka aamo neesetoo, ka'karuma aamo te'terewa nokayame, tetewitepuapua pu'ka aamo neesetoka teetoao.

⁴ Wa'a aamo te'teretosoopua, aamoo po'wa tepuyamechitia neesetokao, aamo Te'ta Neesetoame enasaapua Apoe Eesusia, tísia kaawe aamo yoramapua, itapiti tísia peenia tiame aamo ki'yakaopua, ki wahjiamesi e'rame.

⁵ Ehpeo neeea aamo tehtemario, aamo chaanenanania. Eeme tehtemaria, yooreka tetewipuapua aaata te'ta paamuriemeopua, pe'yachi tijoe enema, pe'yachi ooweruoi. Eemea amochioi, ka'te weruma erakoka mochtomiti-apua apochioi.

Yooma ahpo weruma tetewameopua Riosia,
kiisi kaawe e'raka tetewamepua pu'kao,
nape tesiwa teeka ahpo uuyameo,
tísia kaawe e'raka tetewamepua pu'kao,
tesiwa e'reweka.

Wa'a chiiame ehkoriame Saromonía pu'ka iyoteriachio.

⁶ Pukaepa eemea, Riosi neesetotereche mochtopuapua tesiwa te'teretoka, Riosio ahpo te'ta utewarie aamo neesetomichiopua, Riosio te'ta aamowichio iintomiachi asisooopua, te'ta weruma kaawe e'rari aamo teeremichiopua, ahpo ahjama mochipuachi aamo ki'yoiopua, te'ta tísia peenia tiiachi mochiwarichiopua.

⁷ Yooma ihta aamo a'chi erakoao, Riosichi paparapuapua pu'kao, aamo katewekepuawichioopua, Apoe aamo Noono tewekachi kahtiaméo, wa'ache tiame aamo e'rika yasitoamekopaopua, aamo ku'inarewakao.

⁸ Che'maka mochtopuapua eemea riaorósichio, puuu riaorósi aamo seepurawao, mawiyáchtia ma'uchaka oiyamekopapua, aaata konarekao.

⁹ Pu'ka riaorósi amochi enasooopua ki kaaweruma ihsimichio eratekao, utewaeme aamo wa'inepuapua pu'kao: "Ka'i, kiisi wa'a iintomanía", chaaneka, aamo Riosichi paparakaopua. Amochio inatepapuapua, ki muuuche wa'a tiame ikiyamekopua, yomachi weeechi aamo poponia pipiniai, wa'achi tiame ikiyamekopua pu'kao, riaorosióo.

¹⁰ Nape Riosia neipao, ku'itapi aamo wa'a te'terioiopua aamo riaorósi ahjama nasiwakao aamo wa'ineka, Riosia amochi enamiitepua te'ta na'sonemiao, aamo riaorósichi o'yaekachitia te'teriaio. Nape i'wa we-hjoarichi aamo aiwaka mochtioopua pehjio, aamo utewari kiamapua, aamo anachaka mochtomichiopua riaorósi aamo na'areka yasitao, pu'ka utewari aamo ku'iwaé newitomichiopua riaorósio. Wa'a iintomeri Riosia, apoe aamo paaekamea, tísia peenia tiiachi ahpo ye'karichi mochimichioo, yooma ahpo Taanachi paparakameopua, Eesusichio.

¹¹ Wa'a iintomerikopua Riosio, tísia cheriwema ki'yamenia pu'kao, te'ta ki nu'uti utewari tiameraopua, ahkasi ki wahjiamesi simiyame wa'a teerejeraka.

Kajuyachi teepotari

¹² I'ka iyojura no'o aamo uhjuriaa, paikapiói naawesaripua, no'o ku'iwa Siriwano ahjama iyotetiamepua, pu'kao no'oo poonichitia tetewa. I'ka iyoterichi no'o chiiáa, Riosi te'ta taamo tesiwéria nayewamepua, te'ta pichiwarichi simiyame, aamoo Riosichio, te'ta pewatiame mochtiojerawa, Riosichi aamo paparawao.

¹³ I'wa Wawironia tiopachi mochkamea, puuuu Riosie ahpowichio uutiaméa amochitia, aamo teepotewa uhjurenápua. Marakoai no'o taanachitia tetewao, aamo teepotenápua tiame.

¹⁴ Eemea Riosichi te'teríamea, ahkai aamo natepaio, yoorewae koomorepaka teepotepuapua.

Yooma aamo Riosie Weratiamechi paparameo, ta'iria mochtiojerame neeea. Wa'a aamo te'teresoo tísia kaawe eramania. Cheriwema wa'asi.

Ooka Simiyame Peero Iyojura

Teepotewa

¹ Kúira, yomatiamé tamochitia Eesusichi paparamé. Neeea Siimoni Peeropua, piiripi Eesusi Riosie Weratiamé ajawaria, ti'tijoeekachiami uhjuratiame, Riosi ka'karuma tuuyewari tuuyemichioopua. Aamoo pu'ka tuuyewari pichikeka Eesusichi paparakamewichio i'ka iyotesa uhjuriame-
nia, aamo tatakoriario Eesusi iintoriae piipatetiameopua, puuuu Apoe te'ta taamo Riosiwara, Apoe te'ta taamo Newipatekame.

² Neeea Riosieo, tísia kaaweruma amochi teetojeraninia, aamo Riosichi simiyameo epeche epecheche pahteniameo, aamo te'ta Paamira Eesusichi simiyameo, epeche epecheche nane'rerewae.

Riosi Weratiamechi aachin teeka mochtopuame

³ Riosia epeche kaawe taamo pahtesoopua Eesusichi simiyameo, ahpo tísia utewarie taamo kaawe mochtotesimapua, ahpo te'ta nakiyachitia. Riosia apoe taamo Noonoo, ahpo Taanachi iintoka taamo ta'iria mochiwa iintapakamepua.

⁴ Riosia ahpo Taana Eesusi iintoriae taamowichioo, ahpo tísia peenia tiame iintomo tuuria taamowichio iintokamepua, taamo i'ka wehjoarichi kiisi kaaweruma nokiwachi puuyanakao, apochi newipatekao. Wa'a tiamechi taamo puuyanakapaopua, ahpo kihta a'chi tiame Riosiwariichi taamo kipotepamepua.

⁵ Pukaepa neeea aamo chaanenapua, aamo Riosichi paparaka mochi-
toaio, i'ka naati itapiti yorapuapua tiameo: te'ta kaaweruma eneniamé; epeche epecheche Riosichi simiyame pepenipaka mochtoka;

⁶ pu'ka aamo ki ka'karumachi wichiniameo, kaawe aamo neesetopua-
pua; aamo pewatiame te'terewaopua Riosichio wa'api pewatiame teeremi-
tiamua, kiisi toaka pu'kao; aamo Riosichi iyoriwao epeche epecheche teerepuapua;

⁷ amochitia Riosichi paparamé, te'ta kaawe e'raka tetewipuapua pu'kao; wa'a ikisa tiameo, aamo ahpo nakika mochtowao, epeche epecheche teetopuapua.

⁸ Yooma i'ka yooraka mochtosaa eemea, te'ta Riosie Weratiame nakiy-
achitia mochtomapua, itapiti kaaweruma yoorame enemapua, aamo mochiwachi taaketiamé.

⁹ Nape yooma i'ka teereniamé toinariamea, ki tetewamepua Riosie ahpo kaawe yorapuameopua meere taawechio, puuuu ahpo tesiweka tatakoriwa piipatetiameo, natakepakame puuuu pu'kao.

¹⁰ Pukaepa eeme Riosichi poponiwaa pipiniwaa tiame, Riosie paae-
tiamekapa ahpo tatanachitia enemichioopua ahpo ta'pechio, pewatiame amochi chapika mochtopuapua Riosichi aamo paparawao. Yooma i'ka yooraka mochtioame enesaa, kiisi so'mimeri eemea ki kaawerumachio.

¹¹ Wa'a te'tereka aamo mochtosoopua Riosia, kaawe e'raka aamo uuma-
pua weemera wehjoarichio, ahpo Taana aamo newipatekame ye'kaka yasimiachioopua, ki wahjiamési.

Pichiwarikamera masitewa e'wewa

¹² Wa'a tiiachipa neeea, kiisi toimania i'ka aamo tuuyesiaopua, kiisi natakepaka mochtomichiopua aamoo, i'ka no'o aamo masitia, aamoo nane'reka mochtioamekoiopua pu'kao, pichiwarikoopua.

¹³ Neeea ahjaka kahtiaapua pehjo, kaawe no'o ihsiami maayamenia i'ka aamo no'o iyotepao, i'ka aamo pusatewa inatepasiwaopua, yooma aamo no'o chaaneriaopua masitekao.

¹⁴ Nane'riame neeea i'ka no'o weerewaeka kahtiao, amori kiteremerikopapua, wa'a tiame ne'netetiame neeea no'o Paamirao, apoe Weratiameeopua Eesusi.

¹⁵ Nape iiweta ahjaka yasitoaone pehjo, yooma a'chikoi iintoma neeea, i'ka no'o aamo masiteriaopua, no'o ki'tioiopua masitekao, wa'api teetomiopua no'o masiteriao.

Eesusi ajawaria Eesusichi simiyame pichiwararia

¹⁶ Teeme Eesusi ajawaria masitia, ki taamoe erakoa chaachapakameopua teemea aamo masiteriao, yooma ihta Eesusi Weratiame utewarira taamo aamo nayeweriaopua, pu'kao wahka taawechi enameriche simiyame taamo aamo nayeweriaopua tiame. Yooma puua te'ta pichiwaripua, teeme wa'api tetewikamepua Eesusio, ki nu'uti tiame utewariemekopua pu'kao.

¹⁷ Pu'kao tiame teemea, nane'riame teemea ki teesa tiame werumakopua, pu'ka Eesusi te'ta Noonorao, Eesusichi simiyame inamukamekapapua, eee cheekamekoopua ki nu'uti tahpitika tiame nayewakao: "Ihja no'o Taanapua, te'ta ki nu'uti nakika yasitoamerao, tisiwa ki nu'uti kaawe e'riamenia pu'kao."

¹⁸ Pu'ka wa'a chiame taamo inamoio Noonorao, kaawichi taamo yeetokoikapua, sewina tiame enepariamekoi.

¹⁹ Ihji wa'a taamo inamuria sewina ikiriachio, te'ta pichiwa puua. Yooma ehkoriami Riosi na'nayewatura Eesusichi simiyame iyotekaopua, te'ta pichiwa puuui tiameo. Pukaepa eemea te'ta pichiwa chaachapario tetewika mochtipuapua, yooma pu'ka Ehkoriami o'inia Riosi na'nayewatura Iyoterichi chaachapario, yooma puua pichiwa machenametikopua. Yooma i'ka chaachapatiame ikisiwa tetewachio, amochi tahjeraka teeretoniamepua, aamo te'ta pahtepuamechio ku'isimichio, ahkasi aamo ma'chirepachisiopua te'ta aamo pehterepachisio, aatanakamera nayewaka chaachapariamekopua Eesusichi simiyame iyoteriaopua.

²⁰ I'ka ehkoriami Riosi na'nayewatura chaachapario, aataa ki sewina tiame chaachapametepua aho masitachio, apoeche wa'api machename kaawe chaachapaniameo. Apoe ehkoriami Riosi na'nayewatura, ki apoe aho inatarichi e'ra chaachapatiame puua,

²¹ Riosi apoekamera aho Riosiwarie wa'a cheeka iyoteteriopa, ki apoe Riosi na'nayewatura erakoachi iyoteriapa. Pukaepa ihji Riosi na'nayewatura chaachapaka iyoteriaa, ki nu'uti iyoriwa tiaitepua.

2

Ma'masitari wistuki masitiame (Uurasi 4-13)

¹ Ehkoriami isaeri ti'tjoeturichio, iinturiaipua tiame ti'tjoeri, Riosichi simiyameo tisia wistuka nayewame; wa'achitia ehpe taawechiamio amochio, iintumeripua tiame aata wistuka naewameopua Riosichi simiyameo. Puua ki maaeteka nayewaka aataoi wihkuemeripua, ihta aamo sewina ikimichio aho masitewaeo, pukachi ki nane'retoka

wichimichiopua, ahkasioi Eesusi aamowichio mukuria aamo tatakoria natetekao, ki pichiwako chaachapamama.

² Muuwaeme ti'tjoeria, pu'ka ki pichiwa chaachapaniamera nokisimeripua, pu'ka yooma ihta suwepori tiame nokisika, itapiti ki ka'karuma. Wa'a te'teretopua pu'kao Riosi pooechi nokisiameai, kiisi kaawe chaachapapuamepua.

³ Ihji ki ka'karuma masitaria, tahpitika e'ramekapapua toomichio, wihkueka toomitumapua ti'tjoerichio. Nape pu'ka wa'a nokayamewichio Riosa, ki ehpesi o'inia, ki nu'uti kokosamo e'ramepua, ka'chitia taawechi puuyame tiamechi kokosari.

⁴ Riosia tewekachi ahpo ku'iwaoui, kiisi cheriwerepua pu'kaoio tatakoriameo, yooma ahpo seepurawachikamera enepakameo, pu'kao Riosia pehjiu puuyeka mochtenapua pehjiu wahka oorosi tukapachio kaarenae o'yaekao, ahkasi wahka ihtoriachio ahpo te'ta katewemiachi taawechio.

⁵ Riosia ehkoriai Noe taawechiamioi ki ka'karuma ti'tjoerio, ki ahpo iyorika mochitoripua pu'kao, yomatiamie si'ripuka kokosariamepua pu'kao, kiisi cheriweka tatakoriapua pu'kao, kiisi ahpo cheriwejereripua. Riosia wa'a iintoaio, Nooeche newipateriamepua, oowisani ahpo ta'pechi ohjoemeche ahjama, Nooeche waika taawechiami ti'tjoerio, Riosi kaaweruma tuuyewari nayeweka yasitoripua.

⁶ Riosia ehkoriai Aurani taawechiamioi, Sooroma tewaniachio Oomora tewaniachiopua tiameo, tisia tatakorika mochiripua pu'kao, na'ie tisia kokosarepua pu'kao, napiso yachapateka.

⁷ Riosia wa'a Sooroma, Rooti tewaniameche newipateriamepua pu'kao, kaawerumakoopua pu'kao, i'kao tisia aiwaka kahtiamekopua wa'ao, wahjachi wa'a ohjoeme tisia na'ara yoraniaeo.

⁸ Ihji Rooti tewaniamea, tisia aiwaka yasariaipua wa'ao, yooma ihta kiisi kaawe tiame nokiopa wa'ao, yooma a'chi tiame ki kaaweruma inamukaopua, kiisi kaawe nokiwame tetewapaopua tiameo, kiisi wahjame senepi taawechi.

⁹ I'ka Riosi wa'a iintoria tetewitoka teemea, te'ta ki ka'karuma yooraka mochitoameopua, ki teesa kokosari aiwatemeru Riosia pu'kao. Nape te'ta ka'karumache yooraka mochitoameo, kaawe e'raka tetewamepua pu'kao, kaawe e'raka ma'chipasiamepua, ihta itapiti a'chi tiame aiwasiachipua. Puuu te'ta ki kaawe noonoikame te'ta kokosapuachio, Riosi ki nu'uti kokosamiachio, Riosi te'ta katewemiachi taawechi enemeripua.

¹⁰ Ihji nuuteniamie kokosaria, naatiwichiopua: te'ta suwepori nokayamewichio, Riosi kaaweruma tuuyepuwichio wa'iname, kiisi yooreka yasitoame aata tisia yoorepua tiariameoi. Ihjia, te'ta iyoriniameoi kiisi suuwe erapaka na'ara chaachapame, ahkasioi te'pa kahtiamie Riosi ku'iwa na'arekaopua, kiisi suuwe erapame.

¹¹ Nape puuu Riosi tewekachi ku'kuiwaria, epeche tisia utewari iinuekaipua tewekachi taamo Noonoeo, kihta teriwa chaachapamepua pu'kao, Riosi tetewachio.

¹² Ihji ma'masitara kiisi ka'karuma masitiamea, oowera animarika te'tiamepua chapisa ko'iniame. Ihjia kiisi ijinatamepua, ahpoche erasia nokisiamepua; ihji ti'tjoeria, kiisi ihta kaawe pahtiaopua, aata na'ariamepua.

¹³ Yooma ihji aiwateka nokisiame Riosichi te'teriamieo, ki teesa kokosapuaite puuu Riosieo, yooma pu'ka aata tetewachioi suwepori nokayameopua, pahkotaka, a'chitia keenakooi. Ihjia, aamo koayachi koaka mochikaoipua tiameo, tisia iinya nokayamepua amochio, aamo

ka'karuma tiia ohchopatekao.

14 Ihji ti'tijoea aaata oowitiame ne'naiiopua ahpo puichio, ki nu'uti ikotuka tetewamepua, tahpitika e'raka ki aiwaniamesi; ihjia tiameo kiisi teeweka tatakoriamepua. Ihjia tiameo, tahpitika e'ramepua ahpo ikotuwachio, tisia pepeniamekapa aaataoi oowe erapatekaopua, ihjia aaataoi oowe erapatiamepua, ki pepeniameopua ahpo wa'inakao. Nape pu'ka wa'a nokayameo, kiisi wa'afia itipimeri puuua Riosi kokosarioe.

15 Puuua, toakamekapa puuua kaaweruma pooeo, ki teesa wewekakame puuua na'ararichio. Ihji ti'tioeria, Waarami fewaniame tijoehitia nokisiamepua, ehkoriai yasakame. Ihji Waaramia Weeori taanara eneriaipua, toomi ikotuwawichio, sewina iintokame ahpo Riosichi iyoriao, ahpo ki kaawe iintomiawichioopua, toomi uunarekame.

16 Nape ihjia, i'ka ki kaawe iintomia simiaio, teriretupua ahpo uuruwa yaasetoaeo, ka'chitiame taawechei nayewameoi, i'ka uuruchi ihtoio, ki u'matonarerioi. Uuruwa wa'a iintoka ki iintoterepua Waaramio, ahpo ki kaaweruma iintomia erasio.

17 Puuu wistuki ma'masitiamea tiameai, neeroi kaaweruma pajename wakipakameka te'teriamiopua, pukachio kihta ka'karuma pajenamekopua wa'asi. Ihji ti'tioeri ki ka'karuma masitiamea, pa'wichurichitia i'toniamepua eekaeo, ku'witapiche nokisa toomitusa sewinachiami uumatosiame. Ihjia wa'a nokayaio na'arakao, ki teesa tiame Riosi kokosamiachi i'topuaitepua, ki teesa iinya tiame tukapachi ahpo uhjurachi, ahkasi ki wahjiamesi ki teesa tiame aiwamiachi.

18 Ihjia tisia peenia tiame nayeweka oowe orapatiamepua, wa'a chaachapakaopua aaata ki pewatiame te'teriamiopua Riosichio, sewina erapatekaopua pu'kao, ahpo'chitia nokisimichio ki ka'karumachio, kihta nateyamechi, aamo ka'karuma enepanariapao, ki ka'karuma yooraka mochitoai puuyariachi.

19 Puuu aamo se'wi tiame ma'masitiamea, ahpo ahjamao nokisisoopua, sa'rumio tuuyamepua itapiti nuurari iyorika mochitoniameopua aamo o'yaeka te'teretiao. Pu'ka nuurari aamo o'yaeka te'teriachi na'sosaapua, ihtaio aamo nakiya yoranariachiopua, kihta eerina teeremio tuuyamepua. Nape puuua aapoekamera o'yaeka mochitoai chaachapamepua, ahpo tisia tatakoriwachi chapitiamekapa, yooma ahpo ihta ki ka'karuma ikotuwachi.

20 Aaata taamo Apoe Paamira Eesusichi paparakapa i'ka weeechi ki kaaweruma nokiwa newipatetiameaipua, ki wa'achi nokisimichio, eenechi ki ka'karuma yooraka yasitosapua, epeche ki kaaweruma teerewa tiame, enepamepua Riosichio, ki pukeri ahpo teereriachitiaopua.

21 Aaata wa'a iintokame enesaa, epeche kaawe eneriaipua ki machisaa Riosi kaaweruma pooeo, ki epeche ikimichioopua pu'kao, ahpo ki kaaweruma teereriachitiaopua pukeri o'icharichio, i'ka Riosi kaaweruma machikaiopua.

22 Waikaopua puuu wa'a iintokamea, eee chaachapaniameka iin-toamepua: "Chuhchuria, eenechi ahpo yo'yoria ko'komia eenakamepua"; piirechi chaniwamea, eee chaniwamechitia tiamepua tiameo: "Koowia kaawe papakoka uupetiaioo, eenechi wehsarachi eneka wehsara-pamepua."

3

Taamo Paamira Eesusia eenechi enameri

1 Aamo no'o te'ta nakiya poponiwa pipiniwa tiame, ihji no'o aamo iyotepaapa, oosa simiyamepua. Neeea i'ka oosa simiyame iyojurachio,

te'ta aamo inatajeramenia, kai waapisi tiame inataka Riosichi simiyame, yooma te'ta tisia ka'karuma Riosi tuuyewarichioepua.

² Ki natakepajerani neeea, pu'ka ehkoriai Riosi nayewatura iyoteka chaachapariaopua, Riosie piiparieme. Yooma pu'ka chaachapariache yooraka mochtoteraninia, yooma Eesusi ajawaria aamo masiteriaopua tiame, Eesusie taamo Paamirae Apoe taamo newipatekameopua tiame, nayewatumichio uhjuraria.

³ Ke'chu ihta chiainia aamoo, i'ka pahcha aamo nane'rejeraninia: kajuyachi taawechiamio, e'enameripua aaata ti'tijoeri, ahpochewichio erakoa inatame.

⁴ Puuuu aamoo na'ara erakokao, iinatukemeripua chaachapaka: "Nee, ¿enameriioarepua, ki ku'itapisikoipua Eesusi ahpo ku'we enamio tuurioio? Ihji weeeai wa'api teetoamepua naayachi o'inia enepatetiao, kihta sewina ikiyamepua ahkasi ehpiami taawechisio. Taamo ehkoriai noonoriai wahjipakameai, wa'achi chaachapaniame puuyetoka mochtoriaipua Eesusi enamerio, nape ahkasi ehpesioi, kiisi eenamepua. ¿Achinitio enamerio naaju?"

⁵ Wa'a chaachapamea, kiisi pichikiamepua Riosi iintomo tuuyaa kiisi wehchi wichiameopua ahkasi ahsieme ikiyachisi. Ki pichikiame puuuu i'ka weeeo, ke'chu i'ka yachanioiopua pehjo, Riosio chaachakache wakiyachi iintapariopua i'ka weeeo, pa'wetere tiioipua i'ka weeeo, pa'weo norikame manipateka.

⁶ Ihji nanaarame masitaria, kiisioi nane'riamepua tiame ehkoriaio, Riosi cheeriachichee yomatiamie si'ripurioopua weeeo, yomatiamie nanaarame wehjoarichi si'ripuka.

⁷ Nape i'ka weee kajuyachio Riosia, te'ta ahpo utewariego, chaachasache tajenatemeripua yomatiamie i'ka weeeo, ahkasi tewekaopua tiame. Wa'a iintomeri Riosia, te'ta ahpo katewiachi taawechioepua, yooma nanaarame katewesa kokosaiopua.

⁸ Pukaepa eeme no'o Riosichi poponiwaa pipiniwaa tiame, ka'te wa'a yaapi erakoka mochtomitipua, nanaaraka chaachapamechitia, taamowichio piie miiri paamupario, Riosia piie taawechitia tetewamekopa; Riosio piie taawechitia tetewao, taamowichio piie miiri paaumparipua.

⁹ Wa'a teeka tetewiniachioepua, taamo Paamira Eesusia waikao, kiisi ariwapaitepua ahpo te'ta enamiachio, aaata wa'ami ahka tisia ariwapamekoo Eesusio chaachapanioio; nape ihji taamo Eesusi Paamiraa, ki aaata epeche tatakoriichi wewekamichioepua puuyeka tiamepua pehjo, tehpe teewepamepua ahpo enamiao, epeche weeka apochi e'napuawichioopua, ahpo tatakoriniameopua wa'asio, toakaopua wa'asi.

¹⁰ Nape taamo Paamiraa enamachepua, ihji enaiopua senawato asimitepua ichikoamechitia. Pu'ka taawechio, ihji tewekaa, kiterepamitepua waikao, ki nu'uti tiame te'teoka. Yooma aaata taamo itapiti ahjae neteniameai, yooma saipameri puuuai na'ieo, kihta enepaka wa'asi. Weechioi, yooma ihta netetiameai, wa'achitia saipameripua tiameo, weee tajenarieo.

¹¹ Yooma i'ka weeeo saipaka kajupuamekoopua, i'ka weee tewekara tiameo, ¿ki te'ta ka'karumachi yooraka mochtomeriioare eemea te'ta aamo iyoriwa te'terekaopua Riosichio,

¹² yaapi erakoka Apoe Eesusi tekimichioopua, aamo newipatemiao, i'ka weee kajuyachi tajenamerichio?

¹³ Teemea, yooma wa'a i'ka weeeo tajenaka kajumerikioopua, yooma tewekaoipua ki naania ikimerikioopua tiame, yooma ahjachi iintu-

ameopua ki naania ikimerikopua tiameo, weemera wehjoari taamo mochimiachi, puuyeka mochitoame teemea, weemera teweka iinueme, Apoe taamo Paamira Riosio, iintomo tuuriachitia. Wa'a weemera taamo mochikachio, kiteremeripua ki ka'karumao, apoche ka'karumache ohjorepuachi wa'ao.

¹⁴ Pukachipa eeme no'o tisia nakiwaa, ka'karumache yooraka mochi-topuapua pewatiame mochitoka Riosichio, wa'a aamo te'teresoo Eesusi eenaiō aamo katewemiao, ka'karuma te'teriamo aamo tewimichio, kihta a'chitiame tatakorieme.

¹⁵ Puuu tepepi teeweniamea Eesusieo, epeche weeka muuwepamichio, apochi newipamerio; wa'a teeka tetewimete teemea, pu'ka Eesusi tehpe puuyewa teewiao. Taamoo Paoroa taamo pa'chichitia tetewaa, wa'achi cheeka aamo iyotepekame puai i'ka tehpe eenepaniame Eesusieo, i'ka Riosie ahpo kiaretia ti'tjoeri tuuyewarichio.

¹⁶ Yooma ahkaoi ahpo iyotepariachio, wa'achi cheeka iyoteparepua i'ka tehpe eenepaniame Eesusieo. I'ka Paoro iyoteparichi tisia tehki tiame masitiamekopao, ki kaawe pahtekameapua, se'wikamepua pu'kao, te'ta Paoro masiteriachitia masitepuao. Pukaepa, ki te'ta machiyame Riosichi simiyameo, se'wichi ruhjiamepua ki kaawerumachi. Ihji ma'masitari ki ahsieme pepenipakame Paoro masiteriao, se'wi chaachapakama masitiamepua, wahjachi Riosi iyotaperichi chiiao. Puuu se'wi masitiamea, kiisi kaawe nokayamepua Riosi te'ta pichiware chiiao, wa'a te'tiapa puuua, ahpo wa'api na'atamepua.

¹⁷ Pukaepa eeme no'o poponichitia kaawe e'riaa, pu'ka se'wi masitiamechio, kaawe aamo inateka mochitopuapua, ki aamo apochi panisutomichio, ahpo tisia wihkuewae, aamo kaawe Riosichi te'terewao, ruhjipateka.

¹⁸ Pukaepa eemea, kaawe machipakame mochitopuapua Eesusi masitiao, te'ta taamo Paamira Eesusi nakiyachitia, Apoe Eesusi Riosie Weratiameo, taamo te'ta newipatemichio weratiame. Pukaepania i'ka iyotepe kajuyachio, i'ka Eesusi Riosie Weratiamewichio, weruma iyoriwa teerejeraninia pu'kawichio, ahkasi ki wahjiamesi.

Wa'a te'teresaa kaawe enemiipua. Cheriwema wa'asi.

Seenepichi Waani Iyoteria

Riosi Naera

¹ Kúira yomatiamé i'ka wehjoarichi mochikáme. I'ka no'o iyotewachio, aaatachi simiyame itapiti aamo nayewemane, kihta ki'tioi i'ka wehjoario, ahjaka yasitokameopua wa'asi, ke'chu naayachisi o'inia. Puuu aaataa ihji aaatapua: taamo wa'api pusie tetewaria, taamoo pu'kao keepuka ohjoria; taamoo pu'kao, taamo sekae ahjachi ihcheparia. Ihji te'ta aaataa, Eesusi Riosie Weratiame puuu; puuu, Apoe te'ta Riosi Naera puuu, Riosia pukae ahpo Naeraeo, te'ta kaaweruma ahjarikamera taamo ki'yamepua, weemerakamera ahjari.

² Ihji wa'api Riosi Naeraa, i'wa wehjoarichi eenaka tijoetukamepua, taamoo taamo pusie tetewiriamepua; pukachi wa'a tiachipa teemea, pichiwako tuuyámepua, i'wa wehjoarichi eenário. Pu'ka Naera Tijoe-tukamechi simiyame, aamo nayewatuna teemea. Puuu Naera Tijoe-tukamea ki wahjiamesi ahjari tiiamepua, puuu taamo Noono Riosi tiarichi o'inia tekikamepua, pu'ka tiarichi o'inia tekika weechi eenaka, taamo ahpo tetewitekame.

³ Pu'ka te'ta taamo tetewaria, pu'ka te'ta taamo inamuria tiame, aamo nayewatuame teemea, aamóo, wa'achitia tamochitia taamo Noono tewekachi kahtiamечи te'tereka mochtomichio, wa'achitia Riosi Taa-narachi taamo te'tereka mochtioachitia, wa'achi te'tereka mochtomi-chio, Eesusi Riosie te'ta Weratiamechio.

⁴ Wa'a tiame aamo tuuyepame teemea i'ka iyotewachio, pu'ka aamo Riosichi peenia erakoa, epeche ahsepari teerepuawichio.

Riosia piipari tahjewari puuu

⁵ Eesusi Riosie Weratiame taamo aamo masitenureraa, ihji kaaweruma weemera tuuyewari puuu: Riosia piipari tahjewari, ki'tiameoipua tiameo, ihtaoi ki kaaweruma tiameo, kiisi oiyameoipua tiameo, tuka-parichio; ihjia te'ta kaawerumache ihsiwa tiamepua.

⁶ Pu'ka Riosi ahjama kaawe te'tio tuusaa teeme, nape wa'a chaachapao ki ka'karuma yooraka ohjosaa teeme, wistuame teeme taamo chaachapario, ki taamo chaachapariachitia ohjoekapa teeme.

⁷ Nape uutapachi ohjoresaa teeme kaawe ahpo uukao, Riosichitia uutapachi te'tereka mochtioame teemea, kaawe erakoka mochtioa taamo wahjachi ahjamaoi, Riosi Taanara Eesusio taamo tatakoriaria te'ta taamo piipateriopa, tisia kokosa aiwaka, ahkasi kurusichi mukukao.

⁸ Ki tatakoriwaeme taamo teewasaa teeme, taamo wa'api taamo wihkuiamepua, kihta ki'tiame teemea waikao, taamo pichiwariao.

⁹ Nape teemea Riosio taamo tatakoriario tuusaa, tisia kaawe erakome-tepua taamo tatakoriaria taamo cheriwemeriopua, pu'kao tamochio, te'ta kaawerumache ihsiamekopapua, yomatiamé taamo kiisi kaawe nokariaopua, piipáteka.

¹⁰ Nape ki tatakoriwaeme taamo tewasaa teeme, Riosikamera wih-tuchame teeme waikáo, ki pichiwaka uuyamekapa teeme pu'ka cheeriao, Apoe Riosio cheeriopa taamoo, yomatiamé teeme tatakoriameko tuuka.

2

Eesusi Riosie Weratiame taamo nehupari

¹ No'o Riosichi kukuchiwa, i'ka itapiti aamowichio iyotiamenia, kaawe aamo inateka mochitomichio itapiti ki ka'karumachi wichipuameo. Nape seenekachi aawata piire tatakorichi wichisoo, ijinueme teeme aaata taamo nehupamerio, riaorósi taamo wenejia taamo Noono tewekachi kahtiamechio. Puuu Eesusi Riosie Weratiamea, wa'a iintomeripua taamo nehupakao, puuu Apoea, te'ta tísia kaawerumakapa puuuu, taamowichio kaaweruma wichiyameche, ihsiamekapapua.

² Pu'ka Eesusio taamowichio mukiwarichi ahpo nehjariopaopua, yooma taamo tatakorika wikiriataria natetetiame itipikamepua, ki ehpe taawechiami taamochewichio, ahkasi yomatiamie i'ka wehjoarichi mochikamewichio, Eesusichi paparakameo.

³ E'waka mochisaapu teeme pu'ka Riosi nuurario, pukachi nane'repuame teemea, pichiwa kaawe te'tereka mochitoamekopua Riosichio.

⁴ Nape aaata ahka cheesoo: "Tísia kaawe teereka yasitoamenia Riosichio", nape wa'a chiiiao, ki yorame enesaapua Riosi nuurario, kihta Riosichi kaawe teereka yasitoamepua, oowera tísia wistuamepua, kihta pichiware tiamepua apochio.

⁵ Sewina chaniwachio, aaata e'waka yoorameapua Riosi nuurario, pukae e'wewa ihsiwae tetewitiame Riosio, tísia ahpo nakiyaopua Riosio. Pukachi wa'a taamo tiachi, taamo nane'riame teemea, taamo kaawe tiamekopua Riosichio.

⁶ Aaata ahpo Riosichi kaawe teereka yasitoameko tuuyamea, Riosi Taanara Eesusi i'wa weechi yasariachitia, yasitómetepua.

Weemera nuurari

⁷ No'o Riosichi nakiwaa, ihji nuurari aamo no'o iyotepiaa, ki weemera simiyame puuuu, puuu wa'apikai tiapaopua ehkoriaami o'inia simiyame, puuu wa'api puuuu, ehpiami taamo nayewatuaa, pu'kaopa aamoo inamuriapa wa'ási.

⁸ Nape wa'a tiaipua, Riosie Weratiameo ahsieme e'wewa iintoriopa, yomatiamie Riosi nuurari e'wepakaopua i'wa weechi oirioio, weemera tiame Riosi nuurari e'wewa, enepakamepua. Ehpeo eemeai Riosieo, yomatiamie ahpo Taana Eesusichi paparameo, ahsepari e'wekame taamo tetewamepua ahpo nuurario. Pukaepa ehkoriaami tukapari Riosi nuurari nokiisitiamea, puuuu saipatoamepua, ehpeo taamoo Riosi Taanara tahjewarachi mochitoamekopa, Eesusichi paparakao. Ehpeo eemea Eesusi tahjewarachi mochitoamea, kaawe ahpo nakika mochitoamepua.

⁹ Aaata piire ahka Eesusi tahjewarachi yasitoame teewasoo, wa'achiaipua nekumesaa ahpo piirechio, tukapachi yasitoamekai chiamepua pehjiio.

¹⁰ Nape puuu ahpo piire nakika yasitoamea, Eesusi tahjerawachi kaawe teeretoka yasitoame puuuu, aaataai kihta tatakorichi wichiteme tiamepua.

¹¹ Nape aaata ahpo piirechi nekumeka yasitoamea, wa'a ahpo ma'chitamepua tukaparichi yasitoamekoo, ki ma'chiriameka tiamepua, tukapachi oiyamechitia kiisi ma'chiriachi.

¹² Neeea Riosichi kukuchiwala, i'ka no'o iyoterichio eee chiame ka'karuma tuuyewa iyotiamenia aamowichio, Riosichi aamo

te'terepariopa aamoo, Riosio aamoo cheriwieriopa tatakoriario, Eesusi Riosie Weratiameo aamowichio iintóriae.

¹³ Eeme kukuchi yayawaraa, i'ka aamo iyotiamene aamowichio, tísia nane'reka mochitoamekopa Riosie Weratiamechi simiyameo, pu'kao ke'chu naayachisi o'iniasi ahjaka yasitoame.

Aamo tehtemario, i'ka kaawe e'rewa aamowichio iyotiamenia, tísia aiwaio anachaka newitoriopua riaorósio, tísia na'ara aamo yoranareriameo.

Aamo kukuchio, i'ka kaawe e'rewa aamowichio iyotiamenia tiameo, aamoo tísia nu'nuntikiopua pehjó, aamo Riosichi paparamekopua.

¹⁴ Eeme yayawaraa, kaawechupena tísia paparakame eemea Riosie Weratiamechio, ke'chu naayachi o'inia ahjaka yasitoamechio.

Eeme tehtemariaio, kaawechupena eemeai newitokamepua riaorósio, tísia anachatoaipua riaorósi na'arario, amochi tísia na'ara yoranarewa, Riosi kaaweruma tuuyewarichikamera enepakaopua, tísia utewaeme enepakaopua amochio, riaorósi aamo tísia na'arewa nehpuariwichioo.

¹⁵ Wa'a tiachipao neeea yooma aamoo, chaaniamenia, ka'te pu'sereka mochitomitia eemea, itapiti ki ka'karuma nokiwame i'ka wehjoarichio, ikotukaói ihtaói itapiti i'ka wehjoarichi iintuameo. Aata i'ka wehjoarichi iintuame ikotuka yásitoamea, kiisi nakika yasitoamepua tewekachi taamo Noonoo.

¹⁶ Wa'a tiamepua, yooma ki ka'karumaa i'ka wehjoarichie taamo ooweniamea, ki taamo tewekachi Noonoe ooweniamepua, ihjichitia weechi iintuameaa: yooma ihta taamo tetewao, ki ka'karuma yoranarewa; yooma taamo erakoa ki ka'karuma yoranarewa; tísia paarasarieka yasonarewa.

¹⁷ Ihji weeea ahpo kajumite puuua, yooma apochi mochikame ti'tjoeri kiisi ki ka'karuma ikotuame ahjama; nape sewina tiachio, puuu Riosi nakiyachitia mochitoamea, ki wahjiamesi ahjameripua Riosi ahjamao.

Napapuka ne'newa, aachintiamera te'ta pichiwarikoo ki pichiwarikooio

¹⁸ No'o Riosichi kukuchiwala, waapi teetoamekaitepua epeche epecheche, Riosi ihsiwa kajumiachiopua i'ka wehjoarichio. Inamukame ohjoare eemeapa, aata iintumio tuuwao, aata Riosie Weratiame te'ta weruma Seepurawaraa. Wee, weeka puuyapamepua wa'asio Riosie Weratiame seepurawao, te'ta Riosie Weratiame Seepurawa ijinuwarao. Wa'a tiachipa epeche epecheche, waapi teetoameko erakoame teemea, Riosi i'ka wehjoarichi ihisia, kajumiachiopua.

¹⁹ Puuu Riosie Weratiame seepurawaa, ahkasioi taamo ti'tiopachiamioi e'enariameaipua ookapio, ki pichiwa taamo Paamira Eesusichi paparama. Puuua ki taamo ijinuwara eneriamepua taamo Riosichi poponiwachio pipiniwachio pua tiameo, poanatukamekapapua, tamochitia pichiwa Riosichi paparama enesaapua, taamo ahjama itipimeriaipua. Nape wa'a noonoiamea, taamo ma'chiamete tetewimichio iintuamekopua taamo ti'tiopachioi Eesusi seepurawa, nape ki yoomahka.

²⁰ Nape eemea ki poanatuamepua taamo Riosichi paparamechio, eemea amochi uukamekapa te'ta Kaaweruma tiiamera Riosi Riosiwario, Riosi aamo ki'yariao, pukaepa machika mochitoame eemea, taamo Paamira Eesusi pichiwaritiao.

²¹ Pukaepa aamo iyotepamenia, aamo machiyamekopa Eesusichi simiyame pichiwarirao, ki ki aamo machiyamekopa. Eeme wa'api nane'riamepu, wistukio ka'chitia pichiwarichi eenamekopua.

²² ¿Aatana ohjoarepu te'ta wistuamea? Naati puuua, ki Riosie Weratiameko tuuyame Eesusio, ki Riosi tiarichi eenameko tuuyame. Puuupua,

te'ta Riosie Weratiame seepurawaraa, ki uuka tetewamekamera Eesusi Riosi Taanarao, apoe te'ta Eesusi Noonoraoi.

²³ Aawataai ki Riosichi eenameko tuuyamea Eesusio, ki apochi iniwaeka yasioamepua te'ta Eesusi Noonoraoi; nape, Riosichi eenameko tuuyamea Eesusio, apochi iinueka yasioamepua te'ta Eesusi Noonorao.

²⁴ Pukaepa kaawe neesetomitiamua, pu'ka Riosichi simiyame tuuyewario, pukeri o'inetiachisi aamo inamuriao. Wa'a te'teretoka neesetosaa eeme, pukachi Riosi Taanarachiche te'tereriame enemapu eemea, Eesusi Noonorachi te'teretokameche tiame.

²⁵ Teemea wa'a te'teretokamea, kiapuame teemea waikao, Riosie Weratiame taamo kiapo tuutiameopua, kiisi wahjiamesi ahjaniamopua weemera ahjari.

²⁶ Pu'ka wa'a tiame aamo iyotepamenia, kaawe aamo neesetoka mochitomihiopua aamo wihkuenariameo.

²⁷ Eemea tisia machika mochitoamekapaopua Eesusi Riosie Weratiame pichiwarirao, ki aataae aamo epeche masitepuamepua, Riosi Riosiwarikamera aamo masitiamekopua, amochi yasitokao. Puuu Riosi Riosiwarikamera inisiamepua aamo te'ta masitekao, ihtáoi Riosichi simiyameo. Puuu Riosiwari masitia, te'ta pichiwarikamera puuuu, kiisi wistúki. Wa'a tiachipa eemea, pu'ka Riosiwari amochi yasitoo masitia, e'weka mochitopuapua, pu'ka Eesusi Riosie Weratiamechiche, Riosiwariichi teetoka.

²⁸ Ehpeo no'o Riosichi kukuchiwala, peewatiame mochitomitia eemea Riosie Weratiamechio, ki aamo suuwe erapatepuaichio aamo te'teretoriao, pu'ka Riosie Weratiame enasoopua te'ta taawechio; epeche kaawe ahjachi erakoa mochitoniaméa, pu'ka taawechi te'ta enameriwichio.

²⁹ Eemea nane'riame enesaa Riosie Weratiameo, kaawerumache ihsiamekoopua pu'kao, nane'remete eemea tiameo, yooma aata kaawerumache nokayameo, Riosi tatanarachitia te'teriamiakopua, Riosi Taanara Eesusichi enepakamekopua.

3

Riosi te'ta tatanara

¹ Eemea i'ka no'o chiiao, inataka ne'nemitiapua: Nee, taamo Noono Riosia, ki teesa taamo nakiyamepua, ahkasioi puuuu taamoo, ahpo tatana taamo teewamepuá; pichiwa wa'a te'tiamekate teeméa. Nape wahjachia, ki Riosichi paparaka mochitoamekapaopua, ki taamo Riosi tatanarachitia tetewamepua, kihta tewekachi kahtiamé Noonochi te'teriapa.

² No'o Riosichi poponiwa pipiniwaa tiame, ¡Riosi tatanarapa teeméa! Teemea ki te'ta kaawe nane'riamepua taamo weerewa te'teremio, nape wahka ihtoriachio Eesusi eenechi tewekachi o'inia tekisoo, Eesusi weerewaeka eenaria tetewapao, pu'ka weerewa taamo weerewaemeriko erakoame teemea.

³ Yooma pu'ka puuyetoka mochikamea, Eesusi ye'karichi ahjama mochipuameo, tisia piipari tiame ahpo neesetoka mochimetepua, iiweta i'wa wehjoarichi mochitoaiopua pehjío, te'ta Eesusi piipari tiachitia.

⁴ Ki ahpo piipari neesetoka mochitoamea, ki iyorika mochitoamepua Riosi nuurario, puuu ki iyorika mochikamea pu'ka nuurario, tatakoriame puuuu.

⁵ Eemea nane'riamepua Eesusi Riosie Weratiameo, apoeopua kiisi ihta tatakoriameo, i'wa wehjoarichi eenariopua taamo tatakoriria kokosapume, ahsieme cho'wemio.

⁶ Aaata te'ta Riosie Weratiamechi kaawe teeretoamea, kiisi oiyaamepua tatakoriwachio; tatakoriwachi oika pu'seramea, kihta Riosie Weratiamechi teeretoamepua, puuua Riosie Weratiameo, kiisi machiyameka teeretoka yasitoamepua.

⁷ No'o Riosichi kukuchiwaa, ka'te aamo toimitia wihkuemichioo aaataoi; aaata kaawerumache yooramea, kaaweruma puuua, Riosie Weratiameka tiamepua, ahpo kaaweruma tiiao.

⁸ Nape tatakorika pu'seramea, riaorósikamerachi tiame puuua, riaorósi iinuware. Riaorósia, tatakorika pu'seramepua, Riosichio, ahpo poanaturiachisi wa'ana, ki nane'reniachi wahkasi ehkoriaami o'iniao. Nape Eesusi Riosi Taanaraa, riaorósi taamo ahpo ijinuwa eenepatenariopa, wa'inemia eenakamepua, riaorósio, ki taamo Riosi tatanara enejeriopa.

⁹ Aaataai te'ta Riosi taanarachitia yasitoamea, kiisi tatakorika yasitonariamepua, weemera ahjari iinuekapapua Riosichio Riosie ahpo kiatiame. Pukaepa ki itipiamepua tatakorika simitewachio, eenechi naawakameka tiame enepatetiapaopua, Riosieo. Puuua ahpo yooreminaopua iikachio, Riosi taanara enepakame puuupa.

¹⁰ Nane'repori tiame teemea, Riosi tatanara aatanakoo, riaorósi ijinuwarao aatanakoiopua, ahpo nokiwamechi ma'chiametewiniamepua, aatanakamerakoo. Aawataai ki kaaweruma yooraka yasitoamea, kisioi nakika yasitoame enesaa ahpo piirechio, ki Riosichi tatanarachitia te'teramepua, riaorósikamera ijinuwarapua.

Napatika ahpo nakika mochtotaria naaju, aaatachioipua

¹¹ Ki'yamisi o'inia taamo tuuyesiwa inamutiamepua, puuu wa'api ihjia: taamo ahpo nakika mochtopuamepua.

¹² Teemea ki Kaainitaru ohjoériachitia ohjoétometepua, ehkoriaami naayachikoio pehjo, ohjoeriachitia. Puuu Kaainia, riaorósi iinuware enekamepuáa, ahpo pooni me'yakamekapa. ¿Ihtatia tiachipa wa'a iintoriarepua ahpo pooni me'yakao? Wee, puuu Kaainia, na'arari inataka yasitoriamekapa wa'a iintokamepua, pu'ka poonira Aaweri tewaniamea, kaawerumache yooraka yasitoamekopa, wa'a yoratiamepua.

¹³ Wa'a tiachipa eeme no'o Riosichi kukuchiwaa, aamo nekumeka teteiwai i'ka wehjoarichi mochikameeo, ka'te iinsa tiameko erakoka mochtomitiapua. Puuu aamo ku'kume e'raka tetewamea, ehkoriaami naayachi Kaaini teereriachitia, te'tereka mochtitoamepua.

¹⁴ Nape teemea Eesusichi paparamea, taamo kaawe nakika mochi-toamepua, aaataoi kaawe e'raka nayeweka. Wa'a te'teriapa teemea, nane'riamepua taamoo, ki aiwamerikopua oosa simiyamechi mukiwario, teemea weemera ahjarichi teetoapa, taamo Noonoo tewekachi kahtiametewiniamepua. Aaataai ki ahpo piirechi nakika yasitoamea, ahjaka oiapiopua mukukameka tiamepua. Puuua wa'apitia itipisaa, puuua eeyowa tiamepua oosa mukiwachi wichipuameo.

¹⁵ Aaataai ahpo piirechi nekumeka yasitoamea, tijoe ko'yameka tiamepua; eeme wa'apiiai nane'riamepua pu'kao, aaataai tijoe ko'yameo, kiisi kiapuamekopua, ki wahjiamesi ahjario.

¹⁶ Teemea Eesusi Riosie Weratiame iintoriaeo, te'ta pichiwarikamera nakiwari machiyamepua, ki teesa taamo nakiyapao, kurusichi mukuriopa, ki nu'uti kokosa tiame aiwaka taamowichioo, apoe ahpo kaawe e'rachi wa'api. Wa'achitia teemeai taamo poponi pipiniwa Riosichi paparamewichioo, ihtaoi aiwari aiwaiopua pu'kawichioo, kaawe erakometepua, wa'a teeka tetewiniamepua tamochio, te'ta kaaweruma Riosichi eename nakiniameo.

17 Aaata ahka soparame iinuekai yasitoameapua ahpowichioo, wa'a ttiiaopua ahpo piirechio, itapitichi tísia tooremuka yasitoame tetewaiopua kihta ihkorewae ku'isaopua pu'kao, ¿ihtatiana, te'ta kaaweruma nakiwari Riosichi eename iinueta'pua?

18 No'o kukuchiwaa, taamo aaata nakiwaria, tamoe iintokache tetewite-niamepua, ki oowera chanikache.

Pichiwa cheriwetiameko tatakoriiriao

19 Wa'a teeresoo taamo iintowachi tetewima teemea, taamo te'ta Riosi pichiwarichi te'teriamekopua. Wa'a te'teriapa teemea, te'ta pichiwa ki kokosapo erakoame teemea, Riosi te'ta taawechi ti'tijoeri katewiachio.

20 Tahpitika e'roiopua taamoo, ki nu'utiko taamo tatakoriiriao, te'ta taamo pichiwari e'raka cheriwejeraka itasoo Riosichio, cheriwepuameche teemea Riosieo, apoeo ma'chiame tetewamekapa taamo iikachio, tahpitika e'raka taamo itaya cheriwejerao. Wa'a iintomeri Riosia, yomatiamete tiamekapa nane'rewao.

21 Nape kihta weruma tatakori tamochi pehtiamekoio Riosia, taamo cheriwemeripua tiameo,

22 ahkasioi tísia nu'utikoi taamo tatakoriiriao. Wa'a iintoame taamo Noono Riosia, ahpo mochijerachitia mochitoameo, ahpo nuurariwa e'weka.

23 Taamo Noono Riosi nuuraria ihjipua: ahpo Taana Eesusichiche paparaka mochitoniamete, te'ta pichiwari taamowichio iintorio erakoniamete Eesúsio, te'ta kaawe taamo ahpo nakika mochitoniamete, te'ta apoeo, taamo nuureriachitia.

24 Yooma aaata pu'ka tewekachi taamo Noono nuurarira e'weka mochitoamea, taamo Noono tewekachi kahtiamechi te'tereka mochitoamepua; Apoe taamo Noono tewekachi kahtiamelai pukachi. Teemea tamochi kahtiameko nane'riamepua Riosio, tamochi yasitoamekopua Riosiwariirao.

4

Riosi Riosiwarira nayewaniame; riaorósi riaorósiwarira tiame

1 Aamo tísia no'o nakiyaa, ka'te yooma Riosichi simiyame masitio tuuyame pichikemitia. Nane'reka uumitia pu'kao, kaawe inataka, seenekachi ki Riosichi eenamekoi enema puuuu; i'ka weeechio ki ookapi ohjoamepua ma'masiteri, puuuu ki pichiwaka masitiame.

2 Aaata ma'masitari Riosi Riosiwari apochi yachatoamea, eee cheeka ahpo masitewachi ma'chitamapua: "Riosi tijeo tijeotukameo, Eesusi Riosie Weratiameko", tuumapua.

3 Ki Riosiko tuuyamea Eesusi Riosie Weratiameo, wa'a chiiachi nane'rema teemea ki pichiwa chiiamekoo, pu'kao teesaioi ki apochi tiamekoo Riosi Riosiwario; puuuu, riaorósi riaorósiwarikamera yachatoamepua, Riosie Weratiame te'ta seepurawa. Inamuriare eemeapa, aaata enamerikoo, Riosie Weratiame te'ta seepurawa. Weh, neea pu'kaopao, eenariameko tuuyamenia, puuu Riosie Weratiame seepurawa riaorósiwarirao, i'wa wehjoarichi tetewiniamekopa ihsiaopua wa'ási.

4 Eeme no'o Riosichi poponiwaa pipiniwaa tiame, Riosi tatanarakamera eemeapa, pukaepa eemeapa newitokamepua, pu'ka ma'masitari wihtuka masitiameo. Eemea ki yuumpatiamepua pukaepo, pu'ka Riosi Riosiwario amochi yasitoameo, tísia utewaemekopa, ki pu'ka riaorósi riaorósiwarichitia i'ka wehjoarichio, ihsitoameo.

⁵ Puuu ma'masitari wistukia, riaorósi riaorósiwarirae ahpo eratewakamera masitiamepua, ki Riosichi tiiakamera. Pukaepa ki Riosichi paparanariamea, pu'ka riaorósi riaorósiwarie erate tiamee masitiamekamera tisia pu'sereka keepuamepua.

⁶ Sewina te'terewachio, teemea Riosi ijinuwarapua. Puuu Riosi nakiyamea, taamo ahjama nayewaka pu'seriami epua Riosichi simiyameo; nape ki nakika mochitoamea Riosio, kiisi pu'seriami epua taamo ahjama nayewakao. Wa'a teeka nane'remeri teemea, aatanakamera pichi-waka nakiyamekopua Riosio, aatanakamerakopua tiameo, ki pichi-waka nakiyamekopua Riosio, oowera wihkuaka nayewamekopua.

Ahpo nakika mochitopua

⁷ Eeme no'o poponiwa pipiniwa tiamea, tisia no'oe nakika mochitoamea, teeme Riosichi poponiwaa pipiniwaa tiame taamo kaawe nakika mochitometepua, ahkasi taamo wahjachioi, pu'ka nakiwario Riosichi eenamekopao. Aata nakika uuyamea aatao, kaawe tiamepua Riosichio, Riosi taanarachitia.

⁸ Aata ki nakika tetewamea ahpo wahjachio, kihta iinuemepua Riosi nakiwariopua apochio, Riosia apoe te'ta pichiware nakiwarikapapua, yomatiamae aataoi nakiyame.

⁹ Riosia tisia taamo ahpo nakiya tetewitenariapaopua, ahpo Taana tijoetutesa uhjurekamepua i'ka wehjoarichio, taamo weemera ahjari kiapuawichioopua, pu'ka ahpo piiripi wa'api Taana iintóriiae.

¹⁰ Te'ta ki nu'uti nakiwaria, Riosie taamo tetewitetiamepua, ki ta-moekamera Riosio, apoe Riosio ahpo Taanakamera uhjurakamekopua, ahpo Taanakamera iintoriawichio, taamo cheriweriopa taamo tatakoriario, yomatiamae ahsieme natetekaopua.

¹¹ Wa'a teeso eeme no'o Riosichi poponiwaa pipiniwaa tiamé, Riosio ki teesa taamo nakiyame enesoo, wa'achitia teemeai tisia kaawe taamo ahpo nakika mochitometepua.

¹² Riosia seenepioi, ki aatae tetewiniamepua; nape ahpo kaawe nakika mochitoniachi, tetewiniamepua pukachio, te'ta kaaweruma Riosichi eename nakiwariaa, puuu Riosi nakirewaa, kaawe ahpo nakika mochitoamerakachi, epeche epecheche tamochi teetopasiamepua.

¹³ Teemea taamoo, ki taamo ahpo nakiwariche nane'riame teemea, taamoo Riosichio kaawe te'teriami ekoo, apoekamerakopua Riosio, ahpo Riosiwarietamochi yasitoamekopua, ahpo Riosiwarietopua taamo inatari-chio chaanesika, taamo tisia kaawe tiamekopua apochio.

¹⁴ Teemea tiameo, Riosi Taanarao, tamoe wa'api pusie tetewikamepua pu'kao, pukaepa teemea Eesusi Noonorao, apoe wa'api tamochi uhjuriario pichiwatamepua, yooma taamo i'ka wehjoarichi mochikameo, newipatemichioopua.

¹⁵ Riosia aaatachioi Eesusio Riosi wa'apichi eenameko tuusoo, Riosie wa'api tijoetutetiameko tuusoo, Riosia pukachi pakiyamepua iikarachio, pukachi ohjoretomiaopua; puuu wa'a ikitiamea Riosieo tijoeta oowitiameaio, tisia kaaweruma te'teretoamepua Riosichio, Riosia tiameo pukachio.

¹⁶ Naakona wa'a tiiaitepua, ma'chiamae pahtiamae teemea ehpeo, achini tiameko Riosi nakiwariopua tamochio; eje'e pichiwa wa'a tiame puua, pukaepa wa'a tiiachia pukachio, te'ta pichiwariko erakoame teemea pu'kao. Riosio te'ta nakiwarikopaopua pu'kao, aata ahpo wahjachi tiame nakika yasitoamea, Riosichi ahpo teereka yasitoamepua; Riosiai pukachi teereka kahtiamepua.

¹⁷ Wa'a te'teretosaa teemea taamo wahjachi kaawe nakika mochitoniaméo, kihta taamo seeweka mochitomete teemea, wahka ihtoriachi ti'tijoeri ki kaawe noonoikame, te'ta Riosi katewemerichio, te'ta Riosie Weratiamea nakika yasitoriachitia, mochitoamekapa.

¹⁸ Aaataai te'ta Riosi nakiyachitia aho nakika mochitoniachio, ki'tiamepua Riosi kokosari majaniamea, wahka ihtori taawechiopua ti'tijoeri te'ta katewemiachio. Ohsotia puuu majaniamea, aho pu-jayamepua tamochio, Riosi nakiyachitia taamo te'ta aho nakika mochitoso. Nape Riosi kokosari majaka yasitoamea, ki Riosi nakika yasitojerachitia, yasitoamekapa, wa'a e'ramepua.

¹⁹ Teemea aho nakika mochitoniaméo, Riosie pepenipakamepua, aho Taana Eesusichi taamo tetewiterie, kurusichi taamowichio mukiwarie.

²⁰ Aaata piire ahka cheesaa: "Nakiyamenia Riosio", nape wa'a chiaiopua, nekumesaa aho piirechio, wistuame puuú. Aaata ki nakiyamea aho piirechio pusie teteiwameoipua pu'kao, ¿osopenana nakitarepua Riosio ki aho pusie tetewao? Nakiniamea ki naawesarieche tetewiteniamepua, yoorakache tetewiteniamepua.

²¹ I'ka nuurari taamo ki'yarepu Eesusi Riosie Weratiamea: ki Riosiche nakika mochitomete teemea, teemea ohso kaawe taamo piirechio, nakika mochitometepua tiaméo.

5

Ki kaaweruma weemuwao, newitoniamé

¹ Aaata piire Eesusiko e'rame Riosie Weratiameo, pu'kao Riosi tiarachi o'inia eenamekoopua, puuu Riosi taanaraka tiame puuupa. Aaata tewekachi kahtiamé Noonora nakiyamea, wa'achitia nakiyamepua tiameo, pu'ka tatanarao.

² Riosi nakiyame enesaa teemea, e'waka mochisaa tiame pu'ka nuurariwaoio, pukachi nane'reka mochitoma teemea, Riosi tatanarao, nakika mochitopuameo.

³ Teemea Riosiwichio te'ta pichiwari nakiwaria, Riosi nuurariwa e'weka yasitoniamepua; puuu e'weniamea kihta pehtiamekaitepua, ewanarewawichio.

⁴ Taamo Eesusichi paparaniamechi o'inia, eename taamo Riosi nuurariwa e'waka yasinarewaa; pukae newitoame teemea ki ka'karuma yoranarewa weemuwao.

⁵ Newitoka machenasiamea pu'ka ki ka'karuma yoranarewao, Eesusi utewarira apochi yachatoamekapa wa'a tiamepua, Riosi tiarichi eenameko e'ramakopua Riosie Weratiameo, Riosi Taanarakopua naawakameo.

Eesusi Riosie Weratiame naania tiame aatanakoo

⁶ Teemea nane'riamepua Eesusi Riosie Weratiameo, Riosi Taanarakoopua, neerochi paatotioi machenoio, tewekachi kahtiamé taamo Noono tewekachi kahtiamé ma'chitatiamekopua pu'kao, aho Taana teewakao. Piirechi akana o'inia eenameko taamo nane'riaa, kurusichi mukuyai tewekachi kahtiamé taamo Noono nayeweriapua, aho Noono teewakao. Taamo nane'riaa tiameo, Riosi Riosiwari puuu, tamochi iikachi yasitoka, pichiwa Riosi Taanarako taamo tuuyamekopua pu'kao, te'ta Riosi tiarichi o'inia naawakame.

⁷ Wa'a tiachipa paikapua tewekachio, te'ta Eesusi pichiwatamea aatanakoo: piiripia, taamo Noono Riosi tewekachi kahtiamé, piire

Apoe Riosi Naerapua, piirechia tiameo, Apoe taamo Noonoo Riosiwariapua, tewekachi kahtiamе; ihji paikaa piiripikaitepua.

⁸ I'wa wehjoarichi taamowichioo, te'ta Eesusi Riosie Weratiame aatanataa, ihji paikapua: piiripia Riosi Riosiwariapua, taamo iikachi tuuyame; piirea, Eesusi paatotioi neerochi machenoipua, ahpo Noonoo tewekachi kahtiamеe nayewetiame, ahpo Taana teewakao; piirea, Eesusi kurusichi mukuyai taamowichio erawisukao, ahpo Noonoo nayewariapua tewekachi kahtiamеo, ahpo Noonoo teewakao.

⁹ Weh, pichikiame enesaa teeme ti'tijoeri chaachapao, epeche pichikemetepu teeme Riosi chiiiao, epeche ki teesa nateyakamera. Pukaepa te'ta pichikemetete teemea Riosi chiiiao, yomatiamе Riosi Taanarachi simiyameo.

¹⁰ Riosi Taanarachi paparakamea, ahpo wa'apichi i'toamepua Riosi Riosiwari chiiiao. Ki pichikiamea Riosi chiiiao, wistuchamepua Riosi chiiiao, ki pichikiamekapapua Riosi Taanarachi simiyameo, apoe Riosi cheeriao.

¹¹ Riosi taamowichio te'ta ma'chitaa, ihji iintoriapua: ki wahjiamеsi ahjari taamo ki'yaria, yooma aaata taamoo, ahpo Taanachi paparakameo, pu'ka Eesusi iintorioa, taamowichio iintorio erakoamekoo.

¹² Aaata ahpo nehpuwarichitia iniwaemea pu'ka Riosi Taanarao, pu'kakamera ki'yakame Riosia, ki wahjiamеsi weemera ahjario. Nape ki ahpo nehpuwarichitia apochi teetoameo, Riosi Taanarao, kiisi kiatiamеpua Riosieo, pu'ka weemera ahjari ki wahjiamеo.

Kajuyachi kuwateka tuuyewari

¹³ Nee Waania i'ka aamo iyojurachio, te'ta pichiwako nane'remichio iyotiamenia pukachio, amochi iinuemekoopua wa'asi, pu'ka weemera ahjario, te'ta Riosi Taanarachi paparakamekapao.

¹⁴ Pukaepa tisia ahjachi erakoame teemea, yooma ihtaaoi taamo tatakoriaria cheriwepua inatetioo, taamo inamumerikopua puuua, wa'a e'raka kahtiamеkapapua wa'asi.

¹⁵ Wa'a teesoo Riosia, ki wa'atia itipimeripua, ki taamo inamukaopua. Nane'riame enesaa teeme taamoo keeputamekoopua pu'kao, nane'riame enemeriai teeme waikao, taamo tatakoriaria cheriwemichio itanesoo, taamo cheriwemerikochepua.

¹⁶ Aaata na'ara ihsiamе tetewisaapua ahpo Riosichi pooniwao piiniwaoiopua, pu'ka wa'a ihsiwamewichioo Riosichi itamete muuua ku'iwao, pu'kao ahpo katewemichioopua, weemera te'teremichioopua. Nape taamo Riosichi Taanarachi paparamеo, itapiti ki kaawe tiame tatakoriisoo, pu'ka tatakoriariawichio Riosia taamoo, ki taamo ipaka tetewimapua ki apochio, oosa simiyame mukiwachiopua. Nape ki ahpo Taanachi paparamеopua Riosia, pu'ka tatakoriariawichio Riosia, ki nakika teteimapua apochio, ipaka tetewimapua pu'kao, ki wahjiamеsi ki ahpo ahjama mochimichioopua, puu wa'a tiame Riosie ipaniamea, oosa mukiwa tiamera puuua. Pu'ka ki Riosichi te'teriamе tatakoriariawichioo, ki aamo itapo tuuyamenia Riosie cheriwepuao; aapoe wa'api Riosi itanemerikopua pu'kao, ahpo tatakoriaria cheriwepuawichioo.

¹⁷ Yooma ihta ki kaawe nokiwamea tatakoriipua; nape iintuaitepua tiame ki kaawe iintotiamea, pu'kawichioo ki oosa simiyame mukiwarichi taamo i'toamea, Riosi ijinuwarakamera enepatetiamеkapa.

¹⁸ Nane'reka mochitoame teemea, aaata Riosi Noonoea yasitoame, ki tatakoriaria yasonariamekopua, ahpo neesetoka yasitoamekopua pu'kao tatakoriiniameo; Riosi Taanara Eesusieopua apochi inateka yasoniamekapa, apoe Riosiwario. Pukaepa Satanasia ka'chi iika yuumpame tiamepua pu'kao, ahpokamera tatakoriiname na'naritomichioo.

¹⁹ Teemea Riosi ijinuwarakai, nane'riame teemea i'wa taamo ohjoekachio, Satanasi ye'karitere taamo mochikamekoopua; pukaepa taamo kaawe neesetoka mochtometepua.

²⁰ Nane'riame teemea tiameo, Riosio ahpo Taanachi i'ka wehjoarichi tekikamekoopua taamo mochikachio, apoe taamo machitanariapa, aatanakoopua te'ta pichiware Riosio. Wa'a tiiachipa teemea pukachi te'ta pichiwa Riosichi, pirena mochtioamepua, pu'ka Riosi Taanarachi te'téretoka, pu'ka Eesusi Riosie Weratiamechi. Wa'a teeso ihji Eesusi Riosie Weratiamea, Apoepua te'ta Riosi pichiwarea, te'ta ki wahjiamesi ahjamea. Wa'a tiiachipao apoepua taamoo, te'ta ki'yameraa ki wahjiamesi ahjario.

²¹ No'o Riosichi kukuchiwaa, ka'te paparamitia eemea itapiti riositaniamechio.

Wee, wa'asi ihji no'o aamo tuuyeka iyotiaa. Wa'a te'teremitiapua naaju.

Oosachi Waani Iyoteria

Pichiwarirwa nayewaniame, nakiwarirwa tiame

¹ Nee i'wa te'ta tiopachi paamiratuamea, Oochetiame tewaniamea, i'ka iyoyura iyotiamenia, yomatiamie pu'ka Riosi taanarachi paparameopua, yomatiamie ti'tiopachi mochitoameopua, Oowitiame Riosie uutiamie tewaniamechiopua, yooma pipiripi pu'ka Oowitiame tiopa tatanarawichioopua tiame. Pu'kao neea tisia kaawe e'reka yasitoamepua, tisia kaawe e'raka mochitoamekopa Riosi tisia kaaweruma tuuyewarichioopua, ki neechepua, yooma wahja i'wa mochikame tiamépuu.

² Teemea tisia aamo nakika mochitoame, tisia papaka mochitoamekapa te'ta pichiwarirwa Riosi tuuyewario, puuuu, ki wahjiamesi yasitomeripua tamochio.

³ Pukaepa neea taamo Noono tewekachi kahtiamiechi o'inia eenameopua kaawerumario, amochi te'ta teeretojerani neea, amochi tisia tesiwewa e'rewaopua, aamo tisia ta'iria mochiwa iikachiopua tiame, yooma pu'kaopua tiamé, Riosi Taanarachi o'inia eenamekoopua, apoe taamo Paamira Eesusichi o'iniaopua. Wa'a tiame itayamenia Riosichio, yooma aamowichio Riosi te'ta pichiwarirwa uukameo, pu'ka te'ta nakiwarirwa uukameopua tiameo.

⁴ Nee tisia kaawe erapakamepua, aaata ookapi aamo tatana tetewika-paopua, pu'kao tisia kaawe te'teretoamekopaopua, Riosi te'ta pichiwarirachi paparaniamieopua, te'ta taamo Noono tewekachi kahtiamie nuurariachitia.

⁵ Ehpeopu aamo Riosi tiopa Oowitiame tewaniameo, aamo utewaame nokisijeraninia, ahpo nakika mochitoniamieopua. Ki weemera nuurari simiyamechitia tetewijeraninia, i'ka no'o aamowichio iyotiao, ohsotiaonia pu'kao, ehkoriaami o'inia wa'a teetoniamieko tetewijeraninia.

⁶ Ihji Riosi nakiwarirwa aamo iyotekiaa, Riosi nuurari uuka, yooraka yasitoniamieopua. Ihji nuuraria ahpo nakika mochiwamepua, kiisi ehpesi o'inia aamo inamuriachitia.

Wihkuame ti'tjoeri

⁷ Ki ookapi ohjoamepu i'ka wehjoarichio, wihkuaka masitiame, puuu wa'a nokayamea, kiisi uukamepua te'ta Riosi nakiwarirao; puuuu ki pichiwarirachitia tetewamekoipua, Eesusi Riosie Weratiameo, Riosi tiarichi o'inia weechi tijoe tijoetukamekoo. Puuu wa'a erakoamea, tisia se'wi te'teriamiepuu te'ta pichiwarirwa Eesusichi simiyameo; wa'a te'teriapa puuuu Riosie Weratiameo, seepurawara puuuu, Pukaepa te'ta Eesusichi simiyameo, wihkuaka masitiamepuu.

⁸ Wa'a tiachipa pukachio eemea, tisia aamo neesetoka mochitopuapua, ki wa'atia wekatapuawichioopua, pu'ka taamo aamo masiteriaopua, Riosie Weratiame taamo aatatariaopua amochio, aamoo ahsieme uumichioopua taamo nokariaeo, Riosie aamo ihkokepuaopua, weemera ahjari ki wahjiameo.

⁹ Aaata se'wi masitiame na'naritoamea, ki Eesusi Riosie Weratiamekamera masiteriao, te'ta ahpo aatanakoopua chaanekao, kihta Riosichi teereka yachatoamepuu. Nape aaata te'ta Eesusi masitiakamera teetoamea, apochi

iinuepua tewekachi kahtiamé taamo Noonoo, pu'ka Taanaraoiopua tiamé, Eesusio.

¹⁰ Pukaepa aaata wa'ami ahka aamo nanapawiachi enasoo, aamo itapiti masitenarioopua, pu'kao ki i'tosoo i'ka Eesusichi simiyame pichi-wari masitiao, ka'te kaawe uuka reesiseitiapua aamo napawiriachio; pu'kaoio ka'te kaawe cheeka paajutemitiamua aamo petechio, pu'ka ki kaaweruma masitiaomua, kaawe iintákaio; ka'te Riosi kaawerurae teepotemitiakoiopua pu'kao, wahka poeochiamiahka natepakaioopua.

¹¹ Wa'a nokisaa eeme, pu'kachi yoorame enemapu eemeaipua waikao, pu'ka ki ka'karuma masiteniamé nehpuwaka.

Kuatera naawesari

¹² Weeka iinuene pehji aamo no'o chaanemia, nape ki yoranarene iyojurachio, siimo o'rapa wa'a aamo ti'tiopachiami ne'nemiao, nooe aamo nayewemia pu'kao. Epeche kaawe eneriai no'o wa'a ikisooopua, epeche kaawe erakopuawichio nenekuti.

¹³ I'wa no'o kahtiachio, aamo ko'chi tiopa tatanaraa, yooma aamo teepotenapua tiame. Puuua Riosie uutiamépuua aamochitia, ahpo ijinuwa enemichioopua.

Wa'asi ihjia ehpeo.

Paisachi Waani Iyoteria

Kaayo tewaniame kaaweruma nayewaniame

¹ Nee e i'wa tiopachi Riosichi paparamewichioo, Te'ta Oochetiame tewaniame paamiratuamea, i'ka iyoteri iyotiamenia Kaayowichioo, pu'kao Riosi te'ta pichiwarichio, tísia no'o nakiya.

² Aamoo, tísia no'o kaawe e'riaopua Riosichi poonio, tísia kaaweruma yasitowa aamo kiajeraninia Riosio, yooma ihta aamo yoorao kaawe tiame machenasiwa, ta'iria yasitoniamie kihta kokoreka, nane'riamenia aamoo, tísia kaawe teetoamekopua Riosichi simiyameo.

³ Tísia kaawe erapakane aamo kaawe tiio tuuyetiaapa, ookapi wa'a o'inia e'enakamee poponiwaeo, puuua aamoo, ki se'wika teeto no'o tuuyekopa, pu'ka aamo Riosi pichiwarichi teetoa tehkiwachio.

⁴ Kihta epeche kaawe erapamenia noochio, ki i'kachitiao: yooma Riosichi kukuchiwao, Riosie Weratiamechi kaawe ohjoameko tuutiameo, Eesusichi simiyame te'ta pichiwarichio.

⁵ Muuu no'o tísia kaawe e'ria Riosichi poonia, muuuu tísia kaawe teetoamepua wa'a Riosi tiopachio, poponiwachio pipiniwaopua tiameo, senepi ku'ika yasitoamekapaomua, wa'a Eesusichi paparameo, epeche pehjiomua, ahkaoi o'inia enapameo, Eesusichi simiyame ma'masitiameo.

⁶ Puuu ahkaoi ohjoka nayewatukamea, wa'a chaachapakamepua i'wa tiopachi e'ensaoopua yooma inamuachio, kehkisi aamoo ki nu'uti nakika ahpo ku'itiamekopua. Muuuu wa'a aamo tiopachi mochikamee ku'yame enesaamua wa'ami u'matopame Eesusichi simiyame masitiameo, ihtaewi oowewiame enesaamua pu'kao pooechi nakipuameo, no'o kaawe itipiwa ihsimeri muuuu, Riosio te'ta pu'ka yorajera ihsiamie enemerimua.

⁷ Pu'kao, aamochiche Riosichi paparamechiche uumeripua ku'iwao, pu'ka Eesusi Riosie Weratiame tehkiwachi ahpo nokisimiaopua, kihta aaata ki Riosichi paparame ku'iwa uusika nokisiamekopapua.

⁸ Pukaepa teemekamera Riosichi paparamea ku'itomeripua pu'kao, iinuemichioopua pu'kao, ihta ahpo ahjae nokisipuameopua, pu'ka te'ta Riosichi simiyame pichiwarei nayewatusiwachioopua.

Riiteje kiisi kaawe ihsiamie

⁹ Neeea iyotepakamepa seenepio, pu'ka Riiteje tioparachi nanapawiamechioopua, nape Riitejea kiisi taamo nahkekapua wa'ao, taamo Riosichi eename tuuyewario, wa'ami u'matopameopua ku'inarekao, Riosichi simiyame masitiameo, apoeche e'ramekapapua te'ta ahpo paamiratuameo.

¹⁰ Pukaepa neea wa'a Riiteje tioparachi simisaopania, yooma tuyemenia wa'a tiopachi nanapawiamieopua, aachin cheeka tísia taamo na'ariamekopua Riitejeopua, yooma ihta wihtuki cheeka oiyaopua tamochio. Puuua ki soparachitia ahpo cheeka oiyaewo, wa'inamepua wa'a ahpo tiopachi asipuawichioo, Eesusichi simiyame masitiameopua Riosichi poponio; wa'api ahpo tiopachi nanapawiamieoi tísia wa'iniamepua aspumichioo pu'ka Riosichi simiyame ma'masitario. Yooma aaata wa'a tiopachi mochikameo, ahpo ta'pechi asipunariameopua Eesusichi simiyame nayewatameo, ujumapuamepua wa'ao, ahpo tiopachio, ki ahpo tiopachi mochitomichioopua.

¹¹ Muuu no'o te'ta nakiya poonia, ka'te wa'achi ihsimitia muuua, ihtaoi aaata ki ka'karuma nokayao; te'ta kaawerumarache ihsipuapua ohso kaaweo. Kaaweruma ihsiamea, kaawe tiamepua Riosichio, nape ki kaawe ihsiamea, kiisi kaawe tiamepua Riosichio.

Reemetio nayewaniame

¹² Nape Reemetio tewaniamea, tisia kaawe tiame nayewaniamepua. Yooma pu'ka te'ta machiyamea, te'ta pichiwako tuuyamepua, Reemetio wa'a chaachapaniameo. Teemeai wa'achi chaachapamepua, te'ta pichiwako tuukao, Reemetio wa'a chaachapaniameo; muuu wa'apai te'ta nane'riamepua pu'kao, te'ta pichiwakopua taamo chaachapao.

Kujuyachi chaniwa wa'asi

¹³ Ki ookapi iinuenia aamo chaanemiao, nape ki iyoterichi aamo cheenariamenia pu'kao.

¹⁴ Ku'we wa'a siimo o'rapa, nooe aamo nayewenariapa wa'a enasapao.

¹⁵ Wa'asi ihjiapa no'o aamo tuuyaa. Kaawe e'raka yasitojeramechenia aamo iikachio. I'wa no'o ahjama mochikamea aamo kaawe e'riame, aamo teepotenapua. Muuua tiameo, teepotaka kiamitiapua, yooma pu'ka taamo kaawe e'reka mochikameopua wa'ao. Wa'a ikisa naaju.

Uurasi Iyojura

Uurasi teepotewari

¹ ¡Kúíraa yomatíame Riosie Weratiamechiwikame, yomatíame pukachi paparamé! Neeea Uurasi tewaniamenia, Riosie Weratiamechi tekípaname, Saantíao yeeyerachi naawakame tíame. I'ka iyojura iyotesa uhjurenania, yooma aamoo tewekachi kahtíame Noonoe paajutetiameo, ahpo ijinuwa enemichio, yooma aamo taamo Noonoe tísia neesetoníame ahpo ijinuwa enepateriopaopua, ahpo Taana Eesusíchi tísia paparakopaopua.

² Yooma aamoo neeea pukaeo, ki nu'uti kaaweruma tíame teere-
jeraninia amochio, tísia ta'íría erakoka mochtomíchiopua aamo íikachio. Aamo ku'íjeraninia tíameo, aamo tísia nakika mochtionemíchiopua aamo wahjáchioi.

Wístuki ma'masítíame

(2 Peero 2:1-17)

³ No'o Riosíchi poponiwa pípiuíwa tíamée, taamo newiparíchi simiyame tísia aamo nayewemo o'rainia, nape ohso kaawe papariaríchi simiyamekamera aamo nayewemania, pu'kakamera tísia nakiwíamekopua nehpuapuapuo. Pu'kakamera aamo utewaeme chaaníame-
nia, aamo pu'kakamera utewaeme teetomíchiopua pu'ka nehpuakao, Riosí te'ta kaaweruma tuuyewari píchiwaríkámara. Riosía i'ka píchiwari kí seenampa sewína ikíyame, kí'yakamepua ahpo ijinuwa.

⁴ I'ka aamo chaaníame neeea, muuwaeme weeechi síikuaríchítia amochi muipariopao, Riosí te'ta píchiwaríchi simiyame se'wíka masítíameo. Puúua, ka'chí ikíníameko tuuyamepua íhtaói kí kaaweruma íintotíao, Riosíeopua taamo cheríweníamekopao, íhta tatakóri íintotíao. Puúua kí masítíamepua Riosíe te'ta newipaníameo, Riosíchi te'ta paparáníameoi. Puúua tísia íinya tííame nokakao, ukana ajatoamepua taamo te'ta Paamírákamera taamo Teekoo, apoe te'ta taamo Paamíra Eesusío, Riosíe Weratíameo. Nape pu'ka wa'a nokayameo, kí ehpesi ehkóriami o'ínia Riosía Iyoteríchio, kí nu'uti kokosamío tuuyamepua.

⁵ Aamo nane'reka mochíkoiopua i'kao, aamo chaanemania eene-
chío. Taamo Noonoo tewekachi kahtíameo, ehkóriami taamo noonori Eejíto mochíkame puuyanakoío, yomatíame apochi paparakamekooío, neípamíopua yooma pu'kao, toakamekopua pu'kao apochi paparao, wahjí-
paterepua pu'kao.

⁶ Riosía ahkasi ahpo tewekachi mochíkame kí kaawe noonokame ahpo ku'íwarioi, ahpo kí iyoríkameopua, tukapachí kaarenae purísa íinúe-
mepua pehjó, ahkasi asiyachísí pu'ka ahpo te'ta kokosamía taaweéchío.

⁷ Naatí ma'masítári Riosí te'ta píchiwaríchi simiyame sewínatamea, puúua wa'a nokayaío Riosíe tísia kokosapuaítepua, ehkóriami Soorama mochíwari kokosaretíachítia, Oomora mochíwari kokosaretíachítia tíame, wahjáchí yooma noríkame mochíwari mochíkamechítia ahjamachítia tíamé, ítapítí tísia íinyatíame yooraka mochíríamekopaopua, kíísíoi nokíme tííame nokaka mochítíopa. Pukaepa wa'a noonóikapa puúua, kí nu'uti kokosarí na'íe aíwatetíamepua Riosíe. Puúu wa'a íintoka kokosatíame Riosíe, Ehkóriami Iyoteríchi iyotetíamea, taamo Riosíchi

iyoriwa te'ta neesetoka mochitomichio ikitiamepua, ki wa'achitia na'ie taamo kosoka kokosapuawichio, ki wahjame kokosarichio.

⁸ Puuu ma'masitari Riosi te'ta pichiwarichi simiyame se'wika masitiamea, nane'riamekai na'ie kokosatiameopua kiisi iyoriameopua Riosichio, wa'api teetoamepua aho pewerewachi tisia iinya tiame aho na'ataka nokisikao, itapiti iinyatiamee suweporitiamoi yorasika. Puuu kiisi aata yooreka mochitoamepua, ihtaoi te'ta iyoriwa yoorewaopua, ahkasi te'ta Riosi iyoriwaoiopua na'areka tetewamepua, ahkasi Riosie tewekachi ku'kuiwari utewariraoiopua tisia na'areka kiisi iyoriamepua, ahkasioi Satanasioi na'areka.

⁹ Nape Apoe Mihkeai, Riosi te'ta ku'iwarikaipua, ki te'yarepua Satanasio, ki reesiseriemekapaopua Riosieo, Moise weerewa iintoriarekooichi simiyame chaachapanioio, wahka ihtoriachi ehkoriamio, Mihkea oowera eee chaanerechepua pu'kao: "Aamoo Riosikamera apoe aamo terimeripua, neea ka'i."

¹⁰ Ihji ma'masitari te'ta Riosi pichiwari se'witaka mochitoamea, ihtaoi itapiti ki pahtiaio, na'areka naewamepua, kihta machiaipua pu'kao. Nape puuu aho tisia weerewachi ikotuwaee erakoawaeopua, animarichitia nokayamechitia nokayamepua, a'chikoi nokaka suwepori, aho weerewa na'atamepua, ahpochitia tijoehi kunapakao uuwasari chewipakao, ooweruchioi uupitaka uuwasari chewipakao.

¹¹ Nape ai puuu wa'a iintokameapua, tisia iinya tiame ko'koame yekika wahjipameripua. Puuu tisia na'ara nokayamepua aho piirechio, ehkoriami Kaaini aho pooni me'yariamechitia. Puuu ehkoriami Waarami iintoriachitia nokayapua tiameo, puuu tahpitika erakoamekapapua toomichio, noriwi ku'ipamo e'arakame i'isaeri sepu rawakamera newitomichio. Puuu ma'masitari Riosi te'ta pichiwarira se'wichamea, ehkoriami Koorea ikiriachitia ijikimeripua, Riosieo, puuu Moise paamiratuwa wa'inekamekapapua wenejikao, weee wahjoraerupitutiameopua, Riosieo.

¹² Ihji ma'masitaria, iinya nokayamepua aamo Eesusichi iyoriwa ko'kopoi napawiriachi e'énapakao, tahpitika erakoka eeenapamekopapua, tisia posakache ko'konarekaopua. Puuu ki ka'karuma ma'masitaria, ki ka'karuma tepuyameka te'teriamepua, puuu sapoori aho tepuya ko'konaresoopua, aho tepuyao toisa uujumapamepua, ahpochekamerache kaawe neesetopaka. Puuu toomarika te'teriamepua tiameo, kihta neeroi iinueme eekae i'toniame. Puuu tiameo, itapiti oowara taakiam ki taakiameka te'teriamepua. Puuuapa, itapiti oowara wakipaka oosa wahjipakameka te'teriamepua, yomatiam nawapuka ko'rinatiame.

¹³ Puuu tiameo, pa'weka nokayamepua, aho tahpitika ihsika pe'konieo, aho toonewatae aho tisia maapori ihsiwa tetewitiame. Ihji so'pori wewekakamepua, ki nu'uti tukaparichi uumpakame. Puuu ki kaawe wa'a nokayamea, ahkasi ki wahjimesi tukaparichi mochimichio, kokosatiamepua aiwamichio.

¹⁴ Eenoko ehkoriamiai, Aarani oowisani neipa tijoeturichi naawakameai, i'ka na'ara nokayame ti'tjoerio, cheeka nayewariaipua: "No'o Riosi Paamirao tetewakania, kii ookapi mi'miri ti'tjoeri piipakame yeetoka eename,

¹⁵ Apoe Paamirao yooma ti'tjoeri katewemia eename, yooma pu'ka ti'tjoeri ki kaawe noonokame, yooma na'ara nokaka tatakoriame, yooma pu'ka ti'tjoeri weechi ohjoriameo, taamo Paamira Eesusi na'arekameo."

16 Ihji ti'tjoeriai ehpe taawechemioi, wa'achi chaachapamepua, yooma ihtaoi Riosichi simiyame ki kaawe chaachapakao, tísia na'arekaopua tiame. Yooma ihtaoi ki ta'iria mochiko tuuyamepua; ahpoche erakoa ikotuka i'yamepua; ahpo oisa e'reka, weeru nayewame; peenia chaachapepua aaatao, oowera ahpo yoramichio ahpo nakiyao.

Kaaweruma tuuyewari

17 Pukaepa eeme tísia no'o nakiyaa, ka'te natakepamitia eemea, pu'ka Eesusi ajawariae aamo masiteretiao. Puuu ajawaria aamo masiterepua, itapiti simiyameo ikimeripua, ke'chu ikimiachiopua.

18 Aapoeo aamo chaaneka nayeweriaipua, kajuyachi taawechemiopua, e'enamio tuuka, Riosi nanaarameopua, ahpoche weemua, na'ara nokayame.

19 Ihjipu ti'tjoea oowerua tiame, aamo poanatumichio nokayamea, oowera i'ka weeechi iintuame pu'serewache inatamepua, kihta yasitoamepua apochio, Riosichi eenameopua Riosiwario.

20 Nape eeme tísia no'o nakiyaa, utewaeme Riosichi mochitomitia-pua, epeche epecheche ahjachi erakoka, Riosichiopua. Eemea Riosichi nayewiaipua, Riosi Riosiwari amochi e'raka, nayewepuapua.

21 Nape eeme Riosi Riosiwari amochi yachatoamea, Riosi nakiwarichiche teetoka mochitopuapua, puuyetoka ahkasi pu'ka Eesusi Riosie Weratiame eenechi eenachisio, aamo ki wahjiame ahjari aamo kiamiachisio, pu'kao Riosio, aamo tesiwa e'riamekapa aamo kiamiao.

22 Aaata i'ka weemera ahjari ki apochi tiame erakoameopua, oowera erapuatepuapua pu'kaho, pichiwa Eesusichi paparame enesoo ahpo tatakoria cheriwepuawichio, pichiwa iinuemeriko tuuyepuapua, Riosie ahpo kiapuameopua weemera ahjario.

23 Aaata eeyowati mochikameopua Riosie ahpo kokosapuameo, tesiwa e'reka ku'ipuapua pu'kao, Riosi kokosari na'irachi puuyanamechitiaopua, tísia kaawe tuuyeka pu'kao, te'ta Eesusichi paparasache newipatepuamekopua Riosi kokosapuachio. Wahjachi tísia iinyatiame tatakorichi nokayameoi, tesiwa e'reka ku'ipuapua pu'kaoi, nape aamo inateka naaju ki wa'achi nokiwamechi wичitarekoi muuuai. Eiweka tetewipuapua pu'ka tísia iinya tiame nokayao, aamo kaawe inateka ki amochi chuhkepamichio pu'kao.

Kaawe e'reka kaaweruma nayewaniame Riosiwichio

24 Ehpeo kajuyachionia, Riosi ahjama nayewamania: "Muuu te'pa kahtiane taamo Noono Riosia, muuuchepua. Muuuchepua tiameo, te'ta taamo neesetoamea, taamoo muuuu, ki ruhjimichioopua tatakorichio. Muuuchepua tiameo, taamo ki nohpieme i'tomeri tiamea, te'ta aamo kahtiachiopua tewekachio, aamo kahtiachiopua tísia peenia tiachiopua, wa'a ajasisaopua tísia peenia erapuachio.

25 Muuuche puuuu, te'ta machiwari machiyamea. Muuuche puuuu tiameo, te'ta taamo newipatiamea, Eesusie taamo Paamiraeo, muuuu apoe amoe Weerariaeo. Pukachipa teemea, pu'ka yooma ki nu'uti aamo iintoriowichioopua taamowichio, wa'api tiame aamo te'ta weruma iyoriniame, enejeriame teemea, ki nu'uti te'ta weruma utewarieme, ahkasi ki wahjiamesi tiame."

I'wasi ihji no'o iyotepawaapa. Wa'a teeresa naaju.

Eesusie Waani Tetewiteretia

Waani teepotari

¹ Kúíraa Riosichi paparama, ahkaoui ti'tiopachiami mochikame. Waani neeea, piiripi Eesusi Riosie Weratiame ajawaria. Ihji no'o cheemiachi simiyamea, Apoe Eesusi Riosie Weratiame no'o tetewiteriapua, apoe Riosi wa'api ne'neteriapua Eesusio, no'oo tetewitepuaichio. Ihji Eesusia eetiame no'o tetewitekapa aho tewekachi eenamee ku'iwarielopua, no'oo aho seekaerewachifia tiameopua, yomatiam wehjoarichi mochikame nane'retemichio, i'ka itapitio yomatiam wehjoarichi ikipuameo, ikikache itipimerikoopua. Ihji itapiti i'ka wehjoarichi ikipuamea, ihta taawechi o'inesaopua, kiisi tehpe simiyamechi kajumeripua, yomatiam i'ka wehjoarichi ikimeriopua, ikika.

² I'kao nee Waania, yooma no'o tetewiriaopua, yooma no'o inamuteretiaopua tiameo, Riosi te'ta apoe iintokamepua i'kao, Eesusie no'o tetewitepuawichio.

³ Nee Waani Eesusie weratiamea, yooma Eesusie no'o tetewitere-tiaopua, te'ta ki nu'uti iyorika iyonameopua i'kao, tisia kaawe e'riamenia pu'kao, yomachiami ti'tiopachiami wa'a te'teriamelopua tiame, ihji no'o tetewiteretiaopua, waapiche teetoamekopapua pu'kao.

Waani oowisani ti'tiopachi iyojura uhjurari

⁴ Nee Waania, i'ka iyotesa uhjuraninia pu'ka ti'tijoeo ooweru tiameo, oowisani ti'tiopachiami mochikame, Aasia weechiami wekanami ti'tiopachi. Ta'iria mochisaa kaawe enemii eemea, aamo iikachio moena e'rari erakoka, Apoe Riosieopua aamo kianiae. Ihji Riosia, ke'chu naayachi o'inia ahjaka yasitoriamepua, ahkasi ehpe taawechemichisi, ahkasi wahka ihtoriachisiopua ki wahjiamesi. Riosi Riosiwari oowisani puusieka tetewameai, yooma ihtaoui noriwi tiame tetewamea, aamo iikachi ta'iria mochirewa ki'yamepua tiame, puua Riosi yasirachi, norikame ajakamerapua.

⁵ Neeea yooma i'ka kaawerumari aamo e'rejerao, Apoe Riosie Weratiame tiame aamo kiajeraninia. Puua Eesusi Riosie Weratiamea, yooma no'o tetewitekamepua, Riosi aho Noono no'o tetewitenureriaopua, no'oo pu'ka cheeka no'o iyotesimichio. Puua Eesusi Riosie Weratiamea, apoe iintokamepua tiame, pukeri pahcha simiyame oijenaniameopua, te'ta wahjipaniam tetewitokaopua. Puua tiameo, Apoe Te'ta Yawichipua, yooma i'ka wehjoarichi ya'yawichio, yooma te'ta aampa teurekaopua. Riosie Weratiamea, tisia taamo nakiyamekapapua, aho mukiwae taamo piipatekamepua tatakoriario, aho eera wi'sukaopua taamowichio.

⁶ Wa'a iintokaopua taamoo, ne'neserosi enepatekamepua, taamoo aho Noono Riosi ku'ika nokisimichio, ti'tijoeopua ooweruopua tiame, tuuyepakaopua aho Noono tisia kaaweruma tuuyewario, pu'ka aho Noono Riosi keepukameo, pukachi paparamichio. Neipa weemera wehjoarichio, aho ahjama ya'yawichitumeri enepatekamepua taamoo, tiame. Pukaepa Eesusi Riosie Weratiamea, i'te'ta ki nu'uti yooreniam nakiyamepua, ki nu'uti nuurewari ye'kame, ahkasi ki wahjiamesi simiyame yawichitua! Wa'a teeremitia naaju pu'kawichio.

⁷ Waika taawechio, chaachapuaitepua: "i'Nee! i'Wa'a ihtonapua wa'asi! i'Toomarichi weritoka ihtonapua!" Waikao, yooma weechi

mochikamea, ahpo pusie aapoe tetewimeripua pu'kao, ahkasi puuu merijicherae chechekameai tetewimeripua tiame. Yooma ki ka'karuma noonoikamea, naarakomeripua pu'ka taawechio, pu'ka Eesusio wa'a ihtoame tetewapaopua, ahpoo tisia kokosamia. E'esa naaju, wa'a teere-puapua.

⁸ Apoe Te'ta Paamiraa, Apoe te'ta yomatiamе utewari iinuemea, eee chiamepua: "Neeе apoepua, ki o'inaeraemea; neeepua tiameo, ki kajuyaeme tiameraa", wa'a chiame Apoe ehpiami ahjaka yasitoamea, Apoepua ki wahjiamesi o'inia yasitoamea, Apoepua tiameo, ki seena aampasi yasitomeria, Apoepua tiameo enechi i'ka wehjoarichi tekimeria.

Riosie Weratiame tahpitika tiame, Waanie tetewitiame

⁹ Neeе Waania, Eesusichi teereka kahtiamеkaapa, aamo poonichitia tiame neeа. Neeа aamochitia iinueme teemea, Riosi ye'kariwachi pirena ohjorepuao, piie taawechiami ahkao. Nape i'ka weechi tisia aiwaka nokisiaiopua pehjo, Riosi ku'iwarie anachasiame teemea, te'ta Riosi utewarie. Neeеi ehpiamio aiwaka yasitoamepua, i'wa pawenasipa Pahmo tewaniachi peereso yachatiapa. I'wa peereso yachatiame neeа, Riosi kaaweruma tuuyewari naewatuamekapa, i'kao Eesusia ahpo mukiwarie pichiwa tiame machenakame.

¹⁰ Piie taawe Toomikochio, taamo Paamira Taawe tewaniachioopua, no'o yuueeme kahtioio no'o Noono te'pa kahtiamеchi tisia inatakao, ki ku'wita nayewachaniame inamukania no'o pukaminao.

¹¹ Puуua cheechaniamekapua:

—I'ka no'o aamo tetewitemiao, yooma iyotesa uhjuramitiapua, oowisani ti'tiopachiami, Asia weechiami ajakamechiopua: Eejesio tewaniachioopua, Ehmirinapua, Peerekamo, Tiatira, Saarisi, Irarejia, Raorisеа tewaniachi tiame.

¹² Waikao, no'o ku'rika ne'nioiopua aatanakoo no'o nayewiao, naatiche ajakapua wa'ao, oowisani kaanterа ahjachi ajawaniame, o'ro netetiame.

¹³ Wa'a naasipa pu'ka ajakachio, tijoeka tiame weeriapua, tarachisi wakiraeme, norikame muripao, o'ro apoche wahsipuameapua,

¹⁴ moochiopua, tohsanameapua kuuparao. Ihjia, tajenakameapua puichio.

¹⁵ Ihji taararaa, oronse meetarika tiamekapua, na'ie kosoka taapasitatiamechitia. Ihji iyenaria, ki ku'ita neeroi wichiyameka chiiapua.

¹⁶ Ihjia ahpo ahjamina sekachio, oowisani so'pori makoka weeriapua. I'ka chu'wachiopua, tepekuma machenameapua nasimacheta, neneku teh-puchame. Ihji nanariraa, ki teesa kokosatiame tajayamekapua, taaachitia.

¹⁷ Pu'kao wa'atiame tetewakapania, mukupakame wichikania, chokichi ne'niachi. Nape Apoeo no'o chaanekapua, noochi seekarepakaopua, ahjamina:

—Ka'te mahja muуua, neeepua aamo machiyaa, aamo Riosiwa neeа; neeepua ki o'ineriemea, ahkasi ki kajuyamea tiameo.

¹⁸ Ahjame neeа; mukukaiopua enechi ahjakame, ki seena aampasi ahjaka yasitomeri neeа; neeepua, te'ta wahjochari iinuemea, pu'ka wahjipakame mochikachio, ahjae yeetapuniamеopua yeetarao. Neeepua tiameo, pu'ka mukiwariopua ye'kameo, aampa tiame utewariemenia pu'kao.

¹⁹ Yooma iyotemitiamua, i'ka aamo no'o tetewitiaopua; ehpe taawechi simiyame puуua, wahka ihtoriachi ikimeripua tiameo.

²⁰ Ihji oowisani so'pori no'o ahjamina sekachi makoka weririraa, oowisani tuuyetori puуua, kaaweruma tuuyewari i'toame, oowisani tiopachi

mochikame. Puuu oowisani kaantera ahjachi ajawaniamea, o'ro netetiamea, oowisani tiopapua.

2

Ejesio tiopachi nayewatuamee tuuyepori

¹ Waikao puuu tijoeka tiame no'o nayeweria, no'o chaanekapua tiameo: —Ejesio kahtiameopua Riosichi simiyame masitekao, i'ka iyotesa uhjuremitiapua pu'kao:

“Thji naaweseria, Apoe oowisani so'pori makoka weerimechi o'inia eenamepua, ahjamina sekachi makoka weririame. Puuuu, i'ka o'ro oowisani kanterero naasipa oiyamepua, puuuu, oowisani ti'tiopachi puuuu. Puuuu eee aamo chaaniamepua:

² Neeepua, te'ta machiyameraapua aamo yooraka mochikao, aamo aachin teeka anachaopua tiameo, itapiti a'chi yoraniaopua, mooenaa e'raka. Nane'riamenia aamoo, ki anachaka tetewamekopua ki kaawe nokiwaoo. Muuuu iintoteka ne'nekamepua, pu'ka no'o ajawaria ahpo teewameopua pichiwatakao. Nane'rekame muuuu pu'kao, kiisi pichiwa chaachapamekopua pu'kao.

³ Nane'renania aamoo ki naanaso e'ramekopua, kiisi nahsinepaka tekipanakapua no'owichioo, anachakapua eemea, aiwkapua tiameo.

⁴ Nape wa'a chiiainia amochio, itapiti iinuenia amochio. Eemea toarepua pu'kao, pukeri o'iniaoo, aamo peenia e'raka no'o yorakeka mochiriaoo.

⁵ Inatepamitiaopua eemea, pukeri o'iniaoo, itapiti a'chi teeriaopua no'o ahjamao, sewina erapamitiapua eemea, eenechi wa'api teeremitiapua, pukeri o'iniaopua aamo teeriachitia. Ki wa'a aamo noonoisoo, wa'a eenaka aamo u'yemania, pu'ka aamo kantererowaopua.

⁶ Nape wa'a te'tiai eemea, itapiti iinue eemea noochitia, aamooopua, nekumiamekopua, Nikorai nokayaopua ti'tijoeri, noochitiaopua.

⁷ E'waka mochitonariamea, inataka keepupuapua i'ka Riosi Riosiwari chiiiao, yooma eeme ti'tiopachio. Yooma e'waka mochitokamea i'kao, newitoka puuyakameopua ki ka'karumachio, neeeai reesiseri kiamania pu'kao, kaawe ko'komichioopua, pu'ka kuuu ahjarichi taakiameopua, ki wahjame ahjaniamie taakiameopua, pu'ka Riosi eechichi, paarasarichi naasipa weerimeopua.”

Ehmirina tiopachi nayewatuamee tuuyepori

⁸ Waikao puuu tijoeka tiame no'o nayeweria pukeri o'iniaoo, eee no'o chaanekapua:

—Ehmirina tiopachi mochikameo, pu'ka Riosichi simiyame wa'a nayewatuameo, i'ka no'o cheemia iyotesa, uhjurepuapua: “Thji i'ka naawesari chiiamea, aaata ki o'inerewa iinuemepua, kajuwaoiopua; ihjia mukukamekaioopua, eenechi ahjakamepua.

⁹ Puuuu eee aamo chaaniamepua: Neeea aamo Ehmirina mochikameo, nane'riamenia aamo tisia aiwaka mochikaopua, nane'riamenia aamooopua tiameo, kihta iinuekopua paarasario. Nape eemea wa'a te'tiaio, te'ta tisia paarasariemekaitepua. Nane'reka yasitoamenia pu'ka ahpo i'isaeri ti'tijoeri teewameo, aamoo a'chikoi chaaniakopua na'arekao; yooma puuuu, Satanasi napawikarichi mochitoamekapa wa'a chaachapamepua.

¹⁰ Nape eemea ka'chi eramitia tisia aiwateniaepua pukaeo. Neeea Satanasio, wa'a tiame reesisermerinia pu'kao aamo aiwatemichioo, aamoo ne'nenariapaopua, akatiasi noochi paparamekoopua. Née, Satanasia, aamo amori o'iniame puuuupa, aamo karichiami to'towatowaopua, ahpo ku'iwarieopua aamo na'ara yoratekao. Wa'a teeremeripua oosa mariki

taawe Riosi inatarichi tiiao. No'o iyorieme enepuapua naaju. Aamoo noochi paparario, ahkasi mukiwarichioi ki wekatiame enesoo, neea aamoo waikao, te'ta ahjari aamo kiamania, te'ta ki wahjiame ahjarirakamera, te'ta ki teesa nateyamera ahjari.

¹¹ No'o keepuka mochtionariamea, no'o e'weka mochtipuapua, no'o keepuka i'ka Riosi Riosiwari chiiapua, yoomahka wa'a Ehmirina tiopachiopua, yomachi ti'tiopachiopua tiameo, wa'amio. Yoomahka Satanasi e'arari aiwatewa newitokamea, kiisi aiwameri puuua, oosa mukiwarichi simiyameopua wa'asio, te'ta ki Riosi ahjama mochiwameopua."

Peerekamo tiopachi nayewatuamee tuuyepori

¹² Waikao puuu tijoeka tiame no'o nayeweria pukerio, no'o chaanekapua tiameo, Riosichi simiyame tuuyetoameopua, Peerekamo tiopachiopua, i'ka iyotesa uhjurepuapua pu'kao:

"Ihji naawesari chiiamea, maacheta neneku yoorame chu'wachi iinuerapua, ahpo chiiiaa ki teesa tiame mu'ipamera. Puuua Eesusi puuupua, eee aamo chaaniamepua:

¹³ Nane'renania wa'a aamo ohjoekachio, Satanasi ye'kachikopua. Nape eemea Satanasi ye'karichikoipua wa'ao, no'okamera iyorika mochtokame eemea. Aantipasi taawechi meritioopua aamo tetewachi wa'a tiopachio, muuua no'okamera te'ta kaaweruma naewakamepua, kaátisia aiwaniamekoipua wa'a tiopachio, no'okamera paparakame eemea.

¹⁴ Kaawepua aamo noonowiria, nape pu'kachepa, itapiti iinuekane amochio ookapi. Eemea Waarami masitewachi mochtioaio, kiisi toinareka eemea pu'ka ki kaaweruma masitia. Aamoo wa'a te'tiopao, Waaramia Waaraki nuurerepua, pu'kao ahpo i'isaeri ti'tijoerioo masitemichio, ka'chi tiio ri'riosi manaketiam e'ko'tioaio, suwepori nokitioopua, ka'chi ikinio tuuyemichioopua.

¹⁵ Ahkasi nikoráita nokaya na'naritona eemea, ookapia, ka'chi ikipo chaachapaka suuwe erapori nokayaio.

¹⁶ Sewina erapasa naaju eemea. Ki aamo sewina erapasoo, wa'a enamane nasiwari maachetaeka, pu'ka maacheta no'o chu'wachi iinuekaeopua, nasiwari mehtanamania.

¹⁷ E'waka mochtionariamea, inataka keepupuapua i'ka no'o Riosiwari iyoterichi chiiiao, yomachiami ti'tiopachi mochikamea. Yooma e'waka newitoka puuyakameo ki ka'karumao, no'o Noonochi te'pa eenamee, koitemania, puuu apoechi eename, ki teteiwamepua pusieo. Aamoo, tehte tohsaneme kiamane tiameo, aamo weemera teewarao ahjachi iyotetiam. Pu'kao aawatao ki nane'remapua, muuuche nane'remapua kiatiamerachi."

Tiatira tiopachi nayewatuamee tuuyepori

¹⁸ Waikao puuu tijoeka tiame no'o nayeweria pukerio, no'o chaanekapua tiameo, Tiatira tiopachi mochikameo, Riosichi simiyame wa'a naewatuameopua, i'ka iyotesa uhjuremitiapua:

"Ikachi nayewamea, Apoe Riosi Taanara puuua, ahpo puichio na'ika tiame tajanarieme, ahpo tarachioopua oronse meetarika tiamepua, kosoka apochetiam. Puuua eee aamo chaaniamepua:

¹⁹ Neeea aamo yoorao yooma tetewamepua, aamo nakira iinuekaopua tiame noochio, aamo noochi paparaopua tiame, aamoo Riosiwichio yorakeka mochika, aamoo ki nahsinepaka te'teretoa, aamo tisia aiwatoai anachatoameo. Yooma aamo ehpe yooraka mochiraa, yooma epeche kaawe teetoamepua, epeche ki pukerichitia, aamoo pukeri noochi pichikioio.

²⁰ Nape i'kachepa ki kaawe tiame eemea, pu'ka Esaweri oowitiameo aamo reesiamekopao, no'o ti'tijoeriwao wisikuemichioo. Puuu oowitiamea, suwepori nokiwa masitiamepua no'o ti'tijoerio, no'o ti'tijoeriopua tiameo, ri'riosi oowewatiame kooame konuriamepua, ka'chi ikipo tuuka Riosichi kaawe te'tereniameo, ko'kakaiopua pu'kao.

²¹ Neeea pu'ka oowitiameo, tehpe ki'yakame neeepa, ahpo suwepori ihsiao toimichiopua, nape puuu oowitiamea, ahpo wa'inanipua pu'kao.

²² Pukaepa wa'api inisinariopa pu'kao, tísia aiwatemania, yooma pu'ka ahjamao, suwepori nokayameo. Pu'ka Esaweri tatanaraopua tiameo, ki kakupachi enepasopua,

²³ yooma ko'iania. Waikao yooma ti'tiopachio, nane'remapua no'oo, ahkasi kai waapisi no'o nane'riamekopua aaata inataopua, ti'tijoe ooweruoiopua tiameo. Pukaepa neeea, yooma pipiripi pu'kaonia, ahkasi nokaria kiamania pu'kao, no'o teewiaopua kiapuameo.

²⁴ Nape wahjachi aamo Tiatira mochikameo, ki pu'ka masitewa nokaka mochikameo, ki pu'kachi wahjachi pepenipaka mochitoameo, pu'ka kai waapisi noriwi tiameopua Satanasichio, ka'chi chaaninia aamoo.

²⁵ Wa'api teekache mochijerania aamoo, noochiche paparaniameneesetoka, ahkasi no'o eenachisi eenechi.

²⁶ Yooma newitoka machenakame yomatiamé na'arewao, no'oche e'ra iintokaopua ahkasi kajuyachisio, neeea pu'kao yomatiamé i'ka wehjoarichi ti'tjoerichiopua, kiamania yawichitumichioo.

²⁷ Puuu waikao, sisioki wepirae makoka nuuremapua, ki kaaweruma tiario, sikorichitia kahsinamapua te'ta ahpo utewarie, no'oopua ki'yariae.

²⁸ Pu'ka kiatiamé neeepa wa'a iintomeria, te'ta Apoe cheerichitia no'o Noono. Pu'kao kiamania tiameo weemera cheisopori, weemera wehjoarichio weemera ma'chirepari, te'ta peenia tiamera.

²⁹ E'waka mochtionariamea, inataka keepupuapua i'ka no'o Riosiwari iyoterichi chiiao, yomachiami ti'tiopachi mochikamea."

3

Saarisí tiopachi nayewatuamee tuuyepori

¹ Waikao puuu tijeoka tiame no'o nayeweria pukerio, no'o chaanekapua tiameo, Saarisí tiopachi Riosichi simiyame wa'a naewatuameopua, i'ka eee chiame iyotesa uhjuremitiapua pu'kao:

"Puuu Apoe oowisani Riosiwari iinuemea, oowisani so'pori sekachi iinuemea tiame, aamo chaaniamepua: Aamo tetewaninia wa'ao ihtana aamo ihsio. Tísia kaaweruma naewaniame muuuu, nape mukukameka tiiaite muuuu, ki ahjamekate muuuu, kiisi kaawe tiapa noochio.

² ¡Pusasa muuuupa! ¡Yaapiti muuuu! Oijenate pu'ka amochi tíaopua, teesa amori mukuyame wa'asi itipiameopua amochio. Kihta tetewamenia amochio, no'o Noonowichio kaawe ihsiwao.

³ Inatepasa naaju, pu'ka pukeri oi'inia aamo masiteretia. Pu'kakamera na'naritopuapua. Aamo Riosikamerachi ku'ripuapua ohso kaawe. Naane e'reka moochi. Ka'karumache yooraka ahkasi no'o eenachisi, ki nane'riapa eemea, achini keenako no'o enamiao. Seenekachi ki kaawe teeretare eemea, senawato no'o enasopua, ichikoamechitia tukaoo.

⁴ Wa'a Saarisí tiopachio, mochiwipua pehji ookapi ki nohpikameopua apochio. Puuuu no'o ahjama mochiméripua tohsaname wakiraeka, Riosie piipatetiamekapaopua tatakoriario, Te'ta apoe no'o Noonoeopua cheriweka.

5 Yooma ne'newitoka puuyakamea ki ka'karumachio, totosaname wakiratepuame puua. Yooma pu'kaonia no'o ahjari iyotaperichio, ki cho'wemania teewaraopua pu'kao. Yooma pu'ka teewarao, ka'karumachitia ne'netemania no'o Noonoopua wa'a tewekachio, yooma no'o Noono ku'kuira tetewachioopua tiame.

6 E'waka mochtionariamea, no'o Riosi Riosiwariie chiia keepupuapua, i'ka iyoteri chiia iyonanioipua ahkaoi ti'tiopachio."

Irarejia tiopachi nayewatuamee tuuyepori

7 Waikao puu tijoeka tiame no'o nayeweria pukerio, no'o chaanekapua tiameo, Irarejia tiopachi nayewatuameo, wa'a mochikameopua tiameo, i'ka eee chiame iyotesa uhjurementiapua pu'kao:

"Ihji eee chiamea neepua, apoche te'ta kaawerumaamera, apoche te'ta pichiwakamera chiame; neee apoche Raawitaru yeetapura te'ta iinuemerapua; neee yeetepapurae no'o iinuekao, ihtaio pukae no'o yeetepariao, ka'chi iika wahjonameripua aataai; pukae no'o yeetapuriaoio, aataai ka'chi iika yeetepameripua.

8 Tetewaninia aamo kaawe nokayao. ¡Néé! Nee apoche no'o Noono ye'karichi muimichio aamo wahjonekamepua, wa'a aamo muimiao aataai kihta aamo wa'inameripua. Nane'riamania aamoo aiwaka tesiwa teetoka nokisiriopua, kihta sewina erapaka noochio, ohsokamera eemea noochikamera epeche kaawe teetoka.

9 ¡Néé! Nee pu'ka Satanasi ijinuwaraopua ti'tijoerioopua, ahpo pichiwa i'isaeri ti'tijoeriko tuuyoioopua wihtukao, yooma pu'kaonia kajuyachi taawechio, yooma aamo chokichi tetewachi chopokorieka ajatetemania, pu'ka Satanasi ijinuwara wistuameo, aamokamera te'ta no'o nakiyameko tetewimichioopua, pu'ka chopokorieka aamo ajatekameo ka'i.

10 Aamoopua, ahsepari noonowiriopa, i'ka aamo no'o nuureriao nayewatukao, ki toaka neesetoriopa aamoo, wa'achitia neeeai kiisi che-witema neee, pu'ka ki teesa tiame aiwariopua, yomachi i'ka tijoerichi enameriopua, pu'ka kajuyachi taawechioopua, yomatiamer teeremerioopua i'ka wehjoarichioopua.

11 Senawato enameri neee. Pukaepa kaawe neesetoka mochtomitia eemea noochi paparao, ki aata aamo sewina erapatemichioopua ki aamo kiapua, itapiti tisia nateyameopua aamo kiapua.

12 Newitoka puuyakameopua ki ka'karumachio, ki ku'witapisi mochira kiamania pu'kao, no'o Noono kariwachiopua tewekachi, wa'a aamo mochimapua ki wahjiamesi, wa'a nawapakame mochimichioopua. Pukachio no'o Noono Riosi teewara iyotemania, pu'ka mochikachi mochiwari teewara tiame, no'o Noono Riosi ijinuwarako tetewipuwachioopua, weemera Eerusareni tewekachio.

13 E'waka mochtionariamea, i'ka no'o Riosi Riosiwari chiia keepupuapua, i'ka iyoteri iyonanioipua, ahkaoi ti'tiopachio."

Raoriséa tiopachi nayewatuamee tuuyepori

14 Waikao puu tijoeka tiame no'o nayeweria pukerio, no'o chaanekapua tiameo, Raoriséa tiopachi naewatuameo, wa'a mochikameopua tiameo, i'ka iyotesa uhjurementiapua pu'kao:

"Tka naawesari chiamea neepua, Apoche ahjachi erapua tiamerachi; Apoche te'ta pichiwatame ahpo Noonoo; Apoche Riosichitiao, pukeri o'inia yooma ihta itapiti iintokameopua netekao.

15 Aamo tetewaninia aamo te'ta nokayao, ki te'ta ma'chiame te'tiamekopua noochio, aata piirechio. Ki tahtame eemea noochio

aaatachioi; ki tuurameoi eemea, noochioi, aaatachioi. Piiripi wa'api tiame enesaa, kaawe enemii eemea; tahtamechekoi, tuuramechekoi.

¹⁶ Aamo noochi te'terewao, teesa tataposoriamekopa noochio, yo'yomania aamo, ki noochi poanatuwaka.

¹⁷ Eemea chaachapanipua chaachapao: Ki teesa paarasakame teemea, yooma itapitichio, toomichioipua tiame, kiisi tesiwa erakona teemea, chaachapawa. Nape ki nane'riame eemea, ki nu'uti yuuwesirieikai amochio, kihta iinuekapa eemea aamo te'ta paarasario. Eemea tesiwa te'teriaitepua, kiisi pahtiamе eemea aamo inatachio, poiya me mochikamekate eemea aamo naawariachitia. Wa'a te'tiame eemea noochio, aamo paarasarichikamera papariapa.

¹⁸ Pukaepa neeea, noochi aamo paayamepua, noochi iintuame o'ro te'ta nateyame, amochi paarasatemichioipua, o'ro na'ie te'ta piipatetiame. No'okamera itanepuapua, aamo poiya me mochikao ahjae to'pepuameo, wisasori tohsaname piipatetiameo. No'okamera itanepuapua tiameo, aamo puichi i'yowapuaopua aamo kaawe ma'chiremichioipua, ki kaawe aamo tiia puichio.

¹⁹ Yooma no'o nakika kahtiao, kokosa yooraka kakupachi iintapame neeea, aaata ki kaawe noonoisoo. Ka'te ki kaawe nokimitia naaju. Ikanati iiyana erapamitia eemea naaju, pu'ka ki kaawe aamo nokayao. Ohso kaawe noochi e'enamitiapua, aamo sewina erapakapua kaawerumachi.

²⁰ ¡Nee! Amochi asiru neeepa, muuuche toinapua reesisemichio, aamo iikachi pakimichio. Aaata piire ahpo iikachi no'o paajutesoo, ahjachi ena- mania iikachio, wa'a yasitomiaopua ahjama, ta'iria mochitopuaichioipua pirena, kaawe e'raka.

²¹ Neeea wa'achitia neipa mukiwari newitoka machenakapao tatakori natetekao, no'o Noono ye'kachi yasipakame neeea, no'o Noono ye'kari yasirachioipua ahjama; wa'achitia neeeai, yooma pu'ka ki ka'karuma newitoka puuyakameo, no'o yawichika kahtiachi mochimichio kiamania pu'kao, no'o ahjama mochitomichioipua.

²² E'waka mochitonariamea, i'ka no'o Riosi Riosiwari chiia keepupuapua, i'ka iyoteri iyonanioipua ahkaoi ti'tiopachiamio."

4

Riosichi paparaniame inamutiame tewekachi

¹ Neipa i'kao nee Waania, te'pa ne'nepakania tewekachi, wa'a tewekachionia, piiripi yeeta wahjokame tetewikania. Wa'a yeetaputiachi o'iniao, no'o paaechaniapua. Puuu wa'a no'o paaechaniamea, puuu wa'api enechaniamekapua, puuu pukeri no'o paaekame. Puuu wa'a no'o paaechaniamea, kokofiamе cheechaniapua te'onichitia:

—Waanii, moenasa wa'atikiáaa. Aamo ne'netenariame neeea, itapiti achini teeremeriko neipá itapiti no'o aamo tetewitemichio.

² Wa'a cheesoopua neea, ikanati uutiapa Riosiwario, te'pa no'o tetewikania, no'o paaekame weeriachi. Wa'a moenasaapa no'o moe- naputiachio, yawichi yasira weeriapua wa'ao. Pukachi yasirao, wa'a kahtiapua aaata.

³ Puuu wa'a kahtiamеa, tehteka tiamekapua, tisiwa peeniatiamе tehte. Puuu tehtea, asape tewaniame tehte tiamekapua, konarina tehteoika tiame. Wa'a ikisao ye'ka yasirachio, kenora weeriapua wa'ao aampao. Puuu kenora, esmeráta tehteka tiamekapua, kaátisia peeniatiamе.

⁴ Wa'achi norikame ye'ka yasirachioi, wa'achi ahjakapua piire weerewa aampa naao ya'yawichi yasira, pukachi pipiripichio mochikapua, piire weerewa aampa naao ti'tijoe o'ochetiame. Puuuu, apoche tosaname wakiraemekapua, puuuu moochio apoche o'ro yawichi mo'korira mo'korielemekapua, ya'yawichichitia.

⁵ Nape te'ta yawichi yasirachi o'inia, kuhjipari puuyapapua wa'ao, rurusura chiiapua tiameo, wa'a ikisa te'oni. Tawemina ye'kari yasirachio, oowisani tahjera ajakapua wa'ao, puuuu oowisani Riosiwarikapua.

⁶ Wa'a te'ta yawichi yasirachi taweminaopua tiameo, pa'weka tiame po'yapua wa'amio, kawiyame akipame, kaawirachitia.

Wa'a yawichi yasirachi norikameo, wa'a ajakapua tiame, naao itapiti ahjakame, pochikame puusiemekapua taweminao, pukaminaopua wa'achitia.

⁷ Piiripi puuu ahjakamea, mawiyaka tiamekapua; piire ahjakamea, oisika tiamekapua; paikachi simiyamea, tijoe kapua nanarirao; naaochi simiyamea, wa'weka tiamekapua, anasawiapua poojachuka simiyamechitia.

⁸ Yooma puuu naao ahjakamea, puhsani aanaemekapua pipiripichi. Aanatereopua, aampaopua tiameo, puusi apochekapua, puuuu. Puuu naao ahjakamea, kiisi tewiapua kusuka chaachapakao, yooma taaweoi, yooma tukaoi. Puuuu ahpo wiikachio, chaachapapua:

Te'ta piipari, te'ta piipari, te'ta piipari,
wa'a tiame taamo Paamiraa,
wa'a tiame taamo Noonoo.

Wa'a tiame Noonoo,

ki teesa tiame Utewariemeraa,
puuuu yasariameraapa,
puuuu ehpiami yasitoameraapua tiame,
apoeopua ahkasi ki seena aampasi yasitomeri,
kiisi nane'rewa wahka ihtori taawechisi.

⁹ Nenepi ihji ahjakame wikataiopua, cheriwema kiasiapua yoorewi nookeka tiame pu'ka yawichi ki wahjiamesi ahjameopua.

¹⁰ Puuu piire weerewa naao pa'pamiratuamea, chopokorieka ajapakaopua taweminao, ahpo yawichi mo'kori pujisaopua, pu'ka te'ta yawichi tawemina to'towesiapua. Wa'a nokisikaopua tiameo, wiikesiapua tiameo chaachapasika:

¹¹ Tisiwa weruma muuuu, yooma ihta enepatekapa
tisiwa yooreniamu muuuu,
ki teesa cheeka nuurariemekapao,
yooma itapiti iintuameopua muuuu,
amoe e'rae iintupatekamepua,
amoe e'rae netetiamepua,
amoe e'rarichi enepakamepua.

5

Pi'rinatiame iyotetiame, Po'wa teewataniame tiame

¹ Waikao puuu ye'kari yasirachi kahtiamea, ahjamina sekachio, piiripi iyosi pi'rinatiame makoyamekapua, neneku iyotetiame, oowisanisi ikichetiame, ma'chi o'inia ahkasi kajuyachisi yooremia.

² Waikaonia pu'ka tetewisaapa, piiripi Riosi ku'iwari tetewakania, ki teesa u'wame. Waikao puuuu, ki ku'ita sisinakao, chaachapakua:

—¡Aatanakamera ikichapume tiamejuarepu, i'ka pi'rinati iyotetiameooo? ¡Aatanajuarepu i'ka iyosi pi'rinatiameo sa'runasa iyonameriaaa, itapiti iyotetiame yooremina iinuekaooo?

³ Nape kiisi nehjiakapua aawataai. Yuuwéeme tiaapua wa'ao. Aawataai ki'tiapua wa'ao, i'ka iyoteri ikichera wahjopume tiameopua, ahkaoiopua, tewekachioi, weechioi, wehtereoi. Aaataai ki ne'neme tiariemekapua pu'ka iyoterio.

⁴ Nee Waania waikao, naarpua, ki tewiniopa aataoiopua, pu'ka iyoteri wahjonameri tiameopua; aawataai ki'tiapua wa'ao, pu'ka iyoteri yooremina ne'nemeri ahsepari tiariemekapua.

⁵ Waikao, piiripi puuu wa'a mochikame paamiratuamea, no'o chaanekapua:

—Ka'te naara muuu, iintuaitepua i'wao aata ikichapumeria. Nee, naati iintomeripua pu'ka ikichapukao, Apoe Mawiya teewataniamera, Apoe yooma ihta itapitichio, newitokame. Puuu Apoe Mawiya teewataniamea, naatikapua, Uura tetejimarichi machenakame, puuu Raawitaru ojochiwarachi naawakame. Puuukapua, pu'ka pi'rinatiame iyoteri oowisani ikichera ikichapumeria. Puuukamerapua te'ta ikichapume tiariemea.

⁶ Wa'a te'ta ye'kari yasirachi weeriachi norikameo, pa'pamiratuame ajakapua, pu'ka pukaminao naao ahjari ahjakame ajakapua norikameo. Yooma pu'ka norikame ajakachi naasipao, Po'waka tiame chuhkuapua wa'ao, tjoekai tiameka puuu. Puuu Po'waka tiamea tjoekai tiamea, meriretiamekai tiamekapua tiaao, nape wa'a chuhkuapua ahjakame. Puuu chuhkuamea, oowisani aawaemekapua oowisani puusieme tiame. Puuu Po'wa oowisani puusiraa, oowisani Riosi Riosiwariikapua, yomachi wehjoarichi uhjuratiame.

⁷ Waikao puuu Po'waka tiame tjoekai tiamea, eenaka uukapua pu'ka pi'rinatiame iyotetiameo, yawichi yasirachi kahtiaameo, ahjamiina sekachi makoka kahtiao.

⁸ I'kao uusoopua pu'ka wipiri iyoterio, puuu naao ahjari ajakamea, puuu piire weerewa naao pa'pamiratuameapua tiamea, chopokorieka ajapakapua pu'ka Po'wa teewataniame taweminaopua. Yooma puuu a'rapa iinuekapua, moorera makoyameapua tiame, apoche o'roe netetiame, cho'ie pochiwetiaame. Puuu cho'ia, Riosi ahjae mooriniamekapua, yooma Riosichi mochiwariopua, ahjae Riosi taenari itaneniame, ihtaoi itapiti.

⁹ Ihjia wa'ao, weemera wiika wikatakapua, ki wikataniame pehji. Ihjia i'ka wiikachio chaachapapua:

Muuuchepua i'ka pi'rinatiame iyotetiame iyoname tiameraa,
 ikichapume tiameraa tiameo,
 yooma pu'ka oowisani ikicheraopua.

Muuuchepua aamo mukuriae tarakamea ti'tjoerio,
 Riosiwichio enemichioopua,
 yomatiaame ihta ti'tjoerioi,
 yooma ihta nayewameoi,
 yooma ihta tetejinari iintuameoi,
 yooma pirenatakamemua taamoo,

¹⁰ piiripi wa'api ye'karichi iintapaka,
 piiripi wa'api mochiwarichi yomatiaame paamiratuame iintapaka,
 aamo yawichi ye'karichi ku'ipuawichioopua,
 ahkasi yomatiaame weechi wehjoarichioopua.

11 Neipa eenechi no'o ne'nepoio, muuwaeme ajakapua Riosi ku'iwari, nape kii ookapi miiyoni, epeche epechesi simiyame miiyoni, ahkasi epeche mi'miyoni, kiisioipua ihtetakao, ahsepame tiame,

12 puuuu, weeru siinakoapua, chaachapapua:
 Puuu Po'wa teewataniame taamowichio meritiamea,
 puuupua te'ta yomatiamе paarasari uume tiariemea,
 yooma ihta ye'kariopua,
 yooma ihta machiwariopua tiame,
 ki teesa u'wariopua tiame,

weruma te'ta tisia yoorewiwa tiameopua tiame,
 yooma apochi kaaweruma chaachapari.

13 Pu'ka tetewisaapua inamukania, yooma ihta ahjatetiameopua, tewekachi ohjoemeopua, weechi ohjoemeopua tiame, wehtere ohjoemeopua, pa'wechi ohjoemeopua tiame, yooma ihjia chaachapachaniapua: Te'ta ye'karichi kahtiameopua,

Apoe Po'wa teewataniameopua tiameo,
 pu'kakamera te'ta kaawerumari chaachapari chaachapapua pu'kao,
 te'ta weruma yoorewi u'repuapua tiame,
 te'ta weruma utewari u'waeniamе,
 ahkasi ki wahjiamеsi.

14 Puuu naao ahjakame te'ta yawichi nooreka ajakamea, chaachapakapua waikaopua tiame:

—j'Wa'a ikimitiapua! j'Wa'a teeremitia!
 Puuu piire weerewa naao pa'pamiratuamea, chopokorieka ajapakao,
 weruma yooreka iyorekapua.

6

Po'wa teewataniame Tijoe oowisani ikichapura wahjonaria

1 Wa'a ikisaopu Po'wa teewataniamea, piiripichi simiyame oowisani ikichapura, ikichapukapua. I'kao ikichapoiopua, piiripi puuu naao ahjari wa'a ajakamea, no'o chaanechaniapua:

—j'Yaapiii, u'masika ne'nesaopua! —nape kokotiamе nayewachaniame, ki ku'ita te'teokachitia.

2 Waikaonia wa'a u'masika ne'nepakania. Wa'a no'o ne'nioio, kaawai chukitoapua wa'ao tohsaname. Pu'ka kaawai yaasetoamea, atapori makotoamekapua, ahjae nasiwapuame. Puuuu ke'chu nasiwasiaio, yawichi mo'kori kiatiapua. Puuuu nasiwamiao newitomiache akipakapua.

3 Waikao ooka simiyame ikichera ikichapoiopua, puuu naaochi simiyame ahjariaipua, no'o chaanekapua:

—j'Yaapi u'masika ne'nesaaa!

4 Waikao piirechi kaawai machenakapua sehtaname. I'ka yaasetoamea, weruma maacheta nasiwari kiatiapua, ta'iria mochikameopua, nasiwari mehtanamichioipua, aapoe ahpo ko'imichio.

5 Paikachi simiyame ikichari ikichapunioipua:

—j'Yaapi u'masio ne'nesaaa! —no'o chaanechaniame inamukania, pu'ka paikachi simiyame ahjariopua.

Waikao no'o ne'nepoio, kaawai ohchoname machenakapua. Ihji yaase-toaa, sekachi makotoamekapua, pehtewari ahjae ihtetaniame.

6 Pu'ka machenoipua, naasipa pu'ka naao ahjari ajakachioipua, cheechaniapua:

—Piiripi peteri ihtetiamе kiapuamepua tiirikoo, piie taawechi tekipanaka yowiwameopua. Nape seewara tewaniame enesoopua tiirikoo, paika peteri ihtetiamе wa'asi kiapuapua pu'kao, piie taawe tekipanaka

yowiwamewichioo. Iinuesaa itapiti ihkomerao itapiti nerosowioi, itapiti wiinooi, inateka nuutetopuapua pu'kao. Ka'te na'atamitiapua pu'kao, soopatioo kiteremerikopua pu'kao wa'asi.

⁷ Naaochi simiyame ikichera ikichapunioiopua Po'wa teewataniame ti'tijoeo, puuu naaochi simiyame ahjaria, no'o chaanekapua:

—¡Yaapiti eenaka ne'nesa!

⁸ Waikao, kaawai saawaeme machenakapua. Pu'ka yaaseka yasitoamea, Mukiwari tewaniamekapua, pu'kapu pukaminoo, Wahjipari Noonora ihtoopua. Puuua kiatiapua, piie naasipa naasipasi ko'imichioopua ti'tijoeo, yomatiameweewichio, yooma ihta itapitie, nasiwarie, toorewie, ko'koamee, ooriewi ko'koniameme.

⁹ Pu'ka Po'wataniame Tijoeo, marikichi simiyame ikichera ikichaputopua, waikao tatakori piipateniameme teere ajakame tetewakania, Riosi tuuyewari iyorika mochiokamekapua, ko'itiame.

¹⁰ Puuua, ki ku'ita siinakoapua chaachapakua:

—Yomari aampa tiamee, apoche te'ta kaawerumáaa, te'ta pichi-wariemeráaa, ¿ahkasi achinitio katewetamua Riosii, aamowichio te'teretopa, taamo ko'yakameopua weeechi mochiokameo?

¹¹ Waikao wisasori toosaname kiatiapua, wakiratamichioopua, yoomá pipiripi puuua, yooma ahsieme piipatetiameopua Riosieo. Pu'kao Riosa puuyenurekapua pehjo, yooma kokosaniameopua weeechi nanaarameo, ahkasi ahsepachisiopua tiameo, Riosichi poponiwao, kehkisa enemerikoopua, Riosie Weratiamewichio nokaka wahjipakameopua, ko'ipume toiyameopua pehjo, wisasori toosaname kiapuawichioopua tiame.

¹² Waikao Po'wataniame Tijoeo puhsanichi simiyame ikichera ikichapusoopua, ki nu'uti ahpo sasawekame tetewakania weeeo, taaaai ohchonasi-pakapua waikao, itapiti tunakamee mo'poretiamemehitia. Waikao meechea, eeraka tiame eenepakapua.

¹³ Waikao itapiti so'porika te'tiame wehchisi ruhjikapua, itapiti taakeri eekae ki muuenati sasawetiapa ruhjikamechitia.

¹⁴ Te'pa tiame tewekaai, pi'ripaka apechuka kiisi naania iikapua. Kaawiai i'ka weeechio, yooma sewina ajapakapua ahpo ajakachio. Neronasipa weeeai, wa'achi noonoiakapua tiame, sewinachi ajapakapua.

¹⁵ Waikao i'ka weeechi ya'yawichia kapitaia tiame, yooma ahpo soontaro ahjamaopua, yooma te'ta totomiwaeme ahjamaopua tiame, ahpo puhkuchitia tekipaname ahjamaopua tiame, wahjachio oowera tekipanakame ahjamaopua tiame, yooma kaawichiami ujumakapua, teesochiami ichipumia.

¹⁶ Waikao wa'a kaawi teesochi mochikaopua, chaachapakapua:

—¡Áii, áii! ¡Yaapiti tamochi ru'misa kaawíi, taamo ichipupapuapuaaaa! ¡Ka'te taamo tetewite pu'ka yawichi yasirachi kahtiamewoo, pu'ka tamochi nekakameopua! ¡Taamo ichipupamitiaaa, pu'ka Po'wa Tijoe nekarewachiioo!

¹⁷ ¡Asirupa Riosi ki nu'uti nekarewaaa, kiisi anachame tiameaaa, tísia aiwari tiameaaa!

7

Machipori yahchetiame i'isaeri tetejimarichi ti'tijoeo

¹ Neipa i'kao neee Waania tetewakania, naomina i'ka weeechio, naao Riosi ku'iwari ajakame. Puuua, naomina i'ka weeechio, eeka

to'piamekapua ki weechi eejemichio, pa'wechiamioi, uumawechiamioi; wa'a teereniopa eekaa, yomatiamie yuuwéeme itipikapua.

² Wa'a te'tioipua ajakao, cherayachitepa eenakapua piirechi Riosi ku'iwari, puuua ahjae machitapuame i'toamekapua, Riosi Ahjamechi pa-parameopua. Ihjia sisinamukapua pu'ka naao Riosi ku'iwari ajakameopua, yooma na'atamichiopua kiatiamieopua, weeeopua pa'weopua tiame.

³ I'kao chaanekapua:

—¡Ka'te pehjiii! Ka'te na'ata aataoi pehjiii, weeeoi, pa'weoi, uumaweo. Puuyemitiapua pehjío, ahkasi pu'ka Riosi tekpanakekameo, yooma yahcheniasichiopua pehjio, Riosi machitewaraopua koata.

⁴ Puuu machitewari yahchepuamea, kehki enemeri inamukania. Puuua, piire sientoo ooka weerewa aampa naao miirikapua.

⁵ Yooma puuua, oosa mariki aampa ooka tetejimari, apoche isaeri ti'tijoeri, waika o'inia ehpe taawechiamisi, mochitoame ti'tijoetusika. Pu'ka oosa mariki ooka tetejimarichio, oosa mariki aampa ooka mi'miri uutiapua, yooma pipiripi tetejimarichiopua: piiripia naatikapua, Uura tetejimari, piire Ruuweni tetejimari, wa'a ikisa Kaati tetejimari,

⁶ Aasere tetejimari tiame, wa'a ikisao tiame, Nehtari tetejimari, Manase tetejimari,

⁷ Simeoni tetejimari tiame, Reewi tetejimari, Isaka tetejimari,

⁸ Sauroni tetejimari, Oose tetejimari, kuachiopua wa'asio, Chaamini tetejimari.

Totosaname wakiraeme muuwaeme

⁹ Neipa i'kao i'ka ne'netetiana. Waikao yawichi yasirachi taweminao, i'ka Po'wataniame Tijoe kahtiachi taweminaopua tiame, ki ookapi ajakapua ti'tijoeri, nape ki ookapikapua, kiisi ahsepame tiame ihtetaka. Ihji ti'tijoea oowerua tiame, yooma ihta ti'tijoeturikapua, yomatiamie weechi ohjoeme, yooma ihta naera yeenieme. Yooma puuua, wisasori totosaname chuhchaemekapua, ahpo sekachio, tahku saawara makoyáme.

¹⁰ Ihji ti'tijoea oowerua tiame, weeru siinakoapua chaachapakao: Cheriwema Riosii, yawichi yasirachi kahtiámeooo, cheriwema tiame Po'wa teewataniame tiaméee, yooma taamoo, te'ta newipateriawichiooo!

¹¹ Neipao tetewakania, pu'ka yawichi yasirachio, pu'ka naao ahjari ajakameopua tiameo, pu'ka o'ochetiamie pa'pamuratuameopua tiameo, yooma puuu Riosi ku'iwaria, norikame ajapakapua pu'kao. Waikao ihjia, wehchisi koomorasipakao,

¹² chaachapapua:

¡Wa'a teeremitiaaaa!

¡Wa'a teeremitiaaaa!

¡Cheriwema pu'kawichiooo! ¡Kaaweruma chaachapari pu'kawichiooo!

¡Ki nu'uti yoorewa pu'kawichiooo!

¡Ki nu'uti iyoriwa pu'kawichiooo!

¡Ki nu'uti machirewa pu'kawichiooo!

¡Ki nu'uti ye'kari pu'kawichiooo, ki wahjamesi simiyame pu'kawichiooo!

¹³ Waikao piiripi puuu piire weerewa naao pa'pamuratuamea, no'o iinatukekapua:

—¿Aatanaju ihji totosaname wakiraemea? ¿Ki machiyamemua? ¿Ki nane'riamemu akana o'inia e'enakamekopua?

¹⁴ —Ka'i. Ki nane'riamenia. Muuupua nane'riameraa —chaanekania pu'kao.

Waikaopua no'o chaanekapua:

—Naati ihjia, te'ta aiwari enekachi o'inia e'enakame. Ihji puuupua, ahpo wisasoriwa piipatekamea, Apoe Po'wataniame Tijoe eerarae. Puuu ti'tijoeua, Apoe Po'wataniame Tijoeo, tosoaname enepatetiame wakirarao.

¹⁵ Pukaepa i'wa nokayamepua Riosi tetewachi, Riosi kahtiachi tekipanamepua, yooma taawe yooma tukawariopua tiame. Pu'kao Apoe Yawichi yasirachi kahtiamē neesetomeripua pu'kao, ahpo ahjama ohjoekopapua.

¹⁶ Puuu Te'ta Yawichi ahjamao, kiisi cho'chorowaemeripua, kiisioi paramuka mochtomeripua, taaaei ki aiwaka mochtomeripua, taajenari tataeoi, ki aiwameripua.

¹⁷ Wa'a te'teremeri puuu, Apoe Po'wa teewataniamee neesetopuamekapua, Apoe te'ta yawichie yasirachi kahtiamē. Puuu Po'wataniamea, neeroi ahjamechi paichi maaniamechi nerojiteka mochtomeripua. Wa'ao, ki iintumerichipua naarakoniameopua wa'asio, Riosio kiterepateriopa o'kewaniameo, wa'asi werapakao.

8

Oowisani ikicherachi simiyame naewaniame; o'ro moorerachi nayewaniame tiame

¹ Pu'ka Po'wa teewataniameo, oowisani ikichera ikichapusoopua, yuweeme itipikapua, tepepi.

² Waikaopua pu'ka oowisani Riosi ku'iwari Riosi ne'niachi ajakameo, oowisani kusupuchari kiatiapua.

³ Waikao, piirechi Riosi ku'iwari wa'a eenakao Riosi o'ro tepawechi weripakapua chokichi. Puuu, weeru yahchetiapua moorerachio, cho'wi. Puuu cho'wia, Riosi tepawerachi, moomorepuamekapua, Apoe Riosio, saaemichio pu'kao, pukachi Riosie yooma piipatetiameo, pukachi moorechi asimichio puua, ahpo nayewiaopua Riosichio.

⁴ Puuu moorewaa, yooma paparatiame ahjamao, sekachi o'inia moomokaopua, Riosichi asikapua saatekako.

⁵ Waikao Riosi ku'iwaria, pu'ka Riosi o'ro tepawechio, pu'ka moorerao, ihsawi tajenakame pochiwasaopua, weechitipo wi'sunakapua. Wa'a ikitioopua puuu ihsawia, yooma puuu tahpitika chaachapakapua tataka. Tahpitika nokayapua kuhjipaka, ki ku'wita te'teosika. Weeeai kai muenati noonokapua waikao.

Kusupuchari turuwaniame

⁶ Waikaopu puuu kusupuchari kiatiamea, oowisani Riosi ku'iwaria, kaawe ahpo ajapapua, o'inemia nokayapua wa'asio, puupuchekapua ahpo kusupuchario.

⁷ Piiripichi simiyame Riosi ku'iwari kusutesoopua ahpo kusupuchewao, waikao tehje wi'sunetiapua weechio, na'i, wa'a ikisa eera tiame. Waikaopu wi'suwetiamea, kiyya naasipasi kosokapua weechio, yooma uumaweopua, yooma to'iweopua tiame.

⁸ Okarichi simiyame Riosi ku'iwaro, kusutesoopua ahpo kusupuchario, pa'wechio, itapiti ipasetiapua na'i tajenakame. Puuu ki nu'utikapua, kaawi kehchuma. Pa'wea waikao, kiyya naasipasi eraame enepakapua.

⁹ Pa'wechi ahjameai, kiyya naasipasi wahjipakapua. Pa'wechi pawekakera nasiwaniamechiai, kiyya naasipasi kosotiapua.

¹⁰ Paikarichi simiyame Riosi ku'iwari, kusutesoopua ahpo kusupuchewao, tewekachi o'inia, ki nu'uti wichiapua so'pori

tajenakame. Weechio puuaa, akichiamisi wichikapua, paichiamisi tiame.

¹¹ Puuu so'pori tajenariraa, Chihpuame tewaniamekapua, yerowakapa puuaa. Puuaa, kiya naasipasi neeroi nerojiname, chihpunakapua yeroweeteka. Waikao pukaao, ti'tijoeria, tahpitika iikapua wahjipaka.

¹² Waikao, naorichi simiyame Riosi ku'iwario, puupuchesoopua ahpo kusupuchewao, taaa kiya naasipasi tajayao, tukapasipakapua waikao. Meechaai kiya naasipasi choipakapua tiameo. So'poriai tewekachio, kiya naasipasi choipakapua, tiame.

¹³ Ehjepaoo, wa'weka tiame tetewakania tewekachio, te'pa oiyapua eekachio cheeka:

—iÁiii, áiii, áiii, eeme weechi mochikamea, tahpitika ikimera eeméaaa, pu'ka wahja paika Riosi ku'iwari ahpo kusupuchari kusupuchamioopua!

9

¹ Waikao marikichi simiyame Riosi ku'iwaria, kusutekapua ahpo kusupuchewao. Waikao aaata so'porika tiame wichikame tetewakania weechio. Puuaa ahjae wahjochaniame kiatiapua, ki wahjiamesi yeewachi to'perao, wahjonamichio.

² I'kao mo'porapusoopua, ki ku'ita moomokapua wa'atika. Ooronakapua puuaa, nape kai nu'uti. Puuu moorewaraa mooenakao, yomatiame weechi tukapame ekatatupatekapua, ki naania ikitekaopua, taaaoi.

³ Pu'ka moroyachio, itapiti ohchika te'terame puuyakapua. Puuaa, machiri nokaya utewari kokosamichio kiatiapua.

⁴ Puuaa chaanetiapua:

—Ka'te na'atamitia to'iewo, kuuu siionameoipua. Ti'tijoeche na'atapuapua, ki koata yahchetiameopua Riosi machifewarao.

⁵ Ki reesetiapua ko'imichioo, oowera aiwatenuretiapua. Mariki meeche nokinuretiapua pu'kao. Puuu kokosa aiwateniamea, machiri ki'kitiameka, eraniamekapua.

⁶ Pu'ka taawechemio ti'tijoeria, wahjipame e'raipua aiwakao, ka'chi ikime erameripua, mukinariai.

⁷ Ihji ohchika tiamea, kaawairakapua, ahjachi nasiwaniame. Ihjia moochio, o'ro apoche mosokiratoapua ya'yawichi mo'koriraka tiame. Nanariraa, tijoe nanariraka te'tiamekapua.

⁸ Kuuparaa, oowitiamechitia kuupaemekapua. Taameraa ihjia, mawiyaka tiamekapua.

⁹ Ihji weerewaraa, sisioki wakiratetiamekatiapua, ahpo neesetoachitiao. Ihji ma'saraa, ki ookapi kaareta nasiwari kaawaiye panisutoamechitia, cheetoamekapua, nasiwasimia ujumasikamechitia.

¹⁰ Ihji wasichioopua, machirika te'tiamekapua, ahjae inikia. Pukae ki'kitiaa, mariki meeche kokosa aiwaniamekapua.

¹¹ Yooma i'ka ohchi ye'kamea, ki wahjiame wichiwachi ohjoemekapua, apoe wahjipari noonora; euroe naewarichio, Awaroni tewaniamekapua, rieko naewaniachio, Aporini tewaniamekapua, na'atarika pihuchari noonora cheeka chaniwame.

¹² Wa'asipua, piiripichi simiyamea te'ta iinyatiame aiwaria. Puuu pahcha simiyame aiwaria, u'matokapua u'matoao, toiyapua pehji, ooka simiyame.

¹³ Waikao, puhsanichi simiyame Riosi ku'iwaria, puupuchekapua ahpo kusupuchario. Waikaopua, wa'a Riosi taweminao, o'ro apoche tepawetiame weeriapua. Waikao, wa'a naasipa pu'ka aawa naomina ajakameopua

pu'ka Riosi tepawechio, chaanechaniapua, pu'ka puhsanichi simiyame ku'iwariopua, kusupuchari iinuemeo:

14 —Muuua puhjesa ehpeo, pu'ka naao Riosi ku'iwario, Eurate weruma akichi o'yaemeopua.

15 Waikaopu naao Riosi ku'iwaria, puhjetiapua. Ihji naao puhjetiaamea, yooma ti'tijoe ooweru tiame ko'imerikapua, kiya naasipasi weeechi ohjoerio. Te'ta i'ka taawechiwichio, nuutetiame eneriapua.

16 Ihji naao soontaroraa, kawachi nokisiapua, ooka sientu miyoni kehkiapua. Wa'a kehkiiko tuuwame, inamukania.

17 Ihji no'o tetewitetiamea, eee te'tiamekapua, yaasetoamea, kaawaia tiame. Kawachi nokisiamea, muripa i'toapua ahpo neesetowao, paika tiamekapua. Piiripi tiaria, sehtanamekapua, tajenarichitia. Piire tiaria, siionamekapua, tewekachitia. Paikachi simiyameopua tiiaa, saawaemekapua. Puuu kaawai mo'oraa, mawiyaka te'tiamekapua. Ihjia chu'wachio, na'i puuchiamekapua aasujere tisia tahtame apochi, moroyamekapua tiameo.

18 I'ka paika na'atarieopua, pu'ka ka'kawai chu'wachi machenameeopua, kiya naasipasi wahjipatekapua ti'tijoerio, i'ka wehjoarichio.

19 Puuu ka'kawai na'atari utewariraa, chu'wachi yasitoamekapua, wahsirachi tiame. Ihji wahsiraa, siinoika te'tiame mo'oeopua. Ihjia, ahpo mo'oe na'atapua.

20 Nape puuu ti'tijoeri ki wahjipaka itipikamea, pu'ka yerowa ipasetiaio, kiisi ka'karuma enepakapua ahpo ki ka'karuma nokayao. Ohsotia simitekachekapua pu'ka kiisi kaaweruma ahpo nokayao, reemokamera na'naritoamekapua. Ihji ti'tijoeria ooweruria tiame, wa'api te'teretoapua, ahpo ri'riosiwachi paparakaopua, itapitie netetiamechiopua, miina meertarie, tehtee netetiamechi, kuuue netetiamechi tiame, yooma puuu ahjachi paparaa, kiisikoi tetewame puuuu, kiisikoi inamuamekoiopua, kiisikoi ohjoamepua ahjameo.

21 Ihji ti'tijoeria, kiisikoi toayapua ahpo ko'yaoui. Kiisiki toayapua ahpo sipoyaoi, ahpo suwepori nokayaoi, ichikokaoi naapi simitiapua.

10

Te'ta Riosie uhjuratiame iyoteri pi'rinatiame makoyame

1 Waikao neee Waania, aaata Riosie uhjuratiame tetewakania, puuuu ki nu'uti tiariemekapapua. Ihjia, tewekachi o'inia tekiyapua, toomarichi yooremina weritoka. Mo'oraa, kenora naasipa weritoapua. Nanariraa, taaa tajayameka tiamekapua, tisia uutapatoapua. Toonoraapua, na'i tajayameka teetoapua.

2 Sekachio ihjia, nu'uti iyosi pi'rinatiame makotoamekapua. Ahjamina taararaopua, pa'wechi ihteka weripapakua, owenamina taararaa, weeechi ihteka weripapakua.

3 Wa'a weripakao, ki ku'ita sisinapakua, mawiyaka chaachaka. I'ka sisinasoopua, oowisanisa te'teoka nayewakapua.

4 Oowisanisa te'teosoopua i'ka te'teoni chiiiao, o'inemo o'rai neeepa iyotekao, nape tewekachi o'inia no'o chaanechaniapua:

—I'ka oowisani te'teoni chanitiameo, ka'te iyote pu'kao. Amochi inatarichiche neesetopuapua pu'kao, puuuu noriwi teeremerikopua pehjo.

5 Puuu ki nu'uti weruma tiariemea, pa'wechi ihteka weripapakua weeechi tiame. Waikao, te'pa apechunaka ahpo ahjamina seekao,

6 Riosi tetewachi ahpo pichiwatakapua, yooma ahpo cheemiaopua. Ihji chanimiaa te'ta pichiwakapua, Apoe ki wahjiame ahjamerachi eenamekapua; Apoe te'ta teweka enepatekamerachi eenamekapua, apoe yooma tewekachi iintuame enepatekamechi; Apoe te'ta wehjoari enepatekamepua, yooma ih'ta ahjachi iintuame tiame; Apoe te'ta pa'we enepatekame, yooma pa'wechi iintuame enepatekame tiame. Puuu aaata te'ta weruma Riosie uhjuratiamea, eee cheeka sisinakapua:

—Pichiwa Apoe Riosi e'raria ikipuameo, kiisi kihta toiyamepua wa'asi.

7 Pu'ka oowisanichi simiyame Riosi ku'iwario, ahpo kusupuchari chaachatesoopua, asikame enemapua ikipuameo wa'asio, Riosio, yooma ahpo nayewaturachi cheeriaopua ehkoriamio.

8 Waikao te'pa tewekachi no'o nayewachaniamea, eenechi no'o nayewechaniapua:

—Waanii, aamo enasa pahchu weruma tiarieme weeriachi, pa'wechi ihteka weeriamechi, weechi tiame. Itanemitiapua pu'kao, pu'ka nu'uti iyoteri pi'risarutiame makoka weeria.

9 Waikao, wa'a eenaka itanekania pu'ka iyoteri pi'rinatiame makoyao. Puuu pu'ka iyoteri pi'rinatiame no'o ki'yaiopua, no'o chaanekapua:

—Iya, rupitupuapua i'kao. Ko'kopuapua. Kakaremapua chu'wachio, se'orichitia kahkame, nape aamo topachio, tisiwa chipuremapua.

10 Waikao uusapania pu'kao, rupitukania. No'o chuwachio, kahkamekapua se'orichitia, nape no'o rupitusoopua topachio, chihpuamekapua.

11 Waikaopu te'ta weruma tiarieme no'o chaanekapua:

—Muuua eenechi simitemerikaitepua nayewatukao, i'ka Riosi chiiao, ki ookapi ti'tijoeichi ikipuame tuuyesiwa, seesenu ti'tijoeichi, seesenu na'nayewaniachi, seesenu ya'yawichichi tiame.

11

Ooka pichiwatame ti'tijoe

1 Waikaopu te'ta weruma tiariemea paaka ahjae ihtetaniame no'o ki'yakapua. Wa'a ikisaopua no'o chaanekapua:

—Wesisika ihtetamitiama Riosi tiopao. Ihtetamitiapua tiameo, wa'a yooremina weeriame iyoriwachio, o'ro netetiame tepawei. Wa'a ikisaopua, ihtetapuapua tiame kehkinajuarepu wa'a Riosi tioparachio, Riosichi paparamo.

2 Nape ma'chi tiopachi ta'perachio, ka'te ihtetamitiapua wa'ao, wa'ao seesenu ti'tijoeeri kiatiamekopua pehjo. Puuu seesenu ti'tijoeeria, yooma nanaarame tekisomerichipua wa'ao, Riosi piipari muuwarichioopua mochiwari. Wa'a teeremerikapua ahkasi ooka weerewa aampa ooka meechachisi.

3 Neeea, ooka ti'tijoe ajawamania no'o chiia ikipuame tuuyemeri, sosotiam wakiraeme. Puuuu, piire miiri ooka sientu, aampa paika weerewa taawe, nokimeripua. Pu'ka ooka no'o ajawamiaopua, utewari yahchesa yomatiam wehjoarichi uhjuramania, pukae utewarie pu'kao, ahpo ku'isimichioopua.

4 Waikaopu te'ta weruma tiariemea, no'o simiteka tuuyekao, eee cheekapua:

—Ihji ooka no'oe uhjurapuamea, ooka ti'tijoeikaitepua, Riosio ooka ooriwo kuuuchitia tetewiniame, Riosi tawemina ajakame; puuu wa'api ti'tijoeikaitepua ooka kaantera ahjachi ajawamechitia Riosie tetewiniame, Riosi tawemina ajakame, te'ta yomatiam wehjoarichi Paamiratuame.

⁵ Aaata na'ara yoranaresoopua i'ka ooka Riosi ajawaria pichiwatameo, na'ie kosimapua ahpo chu'wachi machenamee. Aaata pu'ka na'ara yoorakamea, choochotepuapua kosokao, mukimapua.

⁶ Ihji ooka pichiwari tu'tuwaria, iinuepua ahpo ku'iwa utewario, yu'kioi ki ahpo yukitemiaopua, iiweta Riosi ahpo nayeoiopua; pu'ka ahpo utewarieopua tiameo, neeroioi puuua, eera ahpo enepatemia; puuua pu'ka ahpo utewarieopua tiameo, iinuepua ahpo iintomiaio, ihtaioi itapiti te'ta aiwaniame ahpo mehtanamiaio, kehkisaoi ahpo e'rachisiopua.

⁷ I'kao kajusoopua, Riosichi simiyame nayewatukao, puu maapori tiame ahjakamea, ki wahjika wichi'wachi o'inia moenakaopua, nasiwasimapua pu'ka ooka ahjamao. Nape ihji ookaa, newitopuamepua. Puu maapori tiamea pu'ka ookao, ko'imapua.

⁸ Ihji weerewaraa wahjipakamea, oowera wa'a maaniame tetewipuamepua, wehchi, wa'a weruma mochiwarichioopua, pooerachi. Wa'ao, Eerusareni tewaniachi enemeripua, taamo Paamira Eesusio, kususichi merinuratiachi. (Wa'a Eerusareni ikipuachio, Sooroma teewataniachipua, Ejeto teewataniachi tiame.)

⁹ Waikao ko'itiaapua, paika taawe aampa naasipasi, ahkai mochikame enapameripua ne'nemiaio, seesenu ti'tijoeri seesenu nayewame. Yooma wa'a e'enakamea ne'nemiaio, oowera tetewimapua wa'a po'yame. Pu'kao, aawataai ki toipuamepua wetemajimichioopua.

¹⁰ Waikao, i'ka wehjoarichi mochikamea, kaawe erakomapua pu'kao, meritiopa. Ahpo ihkokemapua pahkotakao, tisiwa peenia erakomapua, ki ta'iria mochitetiamekapa.

¹¹ Paika taawe aampa naasipasi manisapua wa'ao, puuua iwira kiatiapaopua Riosieo, ajasikapua oisikao. I'kao wa'a ikisooopua, tisia majakapu ti'tjoeria.

¹² Waikao i'ka oijenakameo, te'pa o'inia tewekachio, paaechaniapua pu'kao. Puuua cheechaniapua:

—Mo'moena wa'atikiáaa.

Waikao puuua, yooma ahpo seepurawa tetewachio, toomarichi mo'moenakapua tewekachio.

¹³ I'ka mo'moenasochoopua, ki muenati noonokapu weeea. Pukae ahpo sasaweriae weeeo, muuwaeme kaari ru'rumikapua, ki ookapi ko'yaka. Wahjipakamea, oowisani miirikapua. Waikao, ki wahjipakamea, ki nu'uti majariapua Riosio. Wa'a ikisaopua, sewina erapakaopua kaawerumachi paparasikapua, Riosi tewekachi kahtiamerachi.

¹⁴ Wa'a iikaopua, ookachi simiyame kokosari u'matokapua, tisiwa aiwaniamea. Nape piirechi toiyapua pehjo, kiisi tehpe simiyachi ikimeri.

Oowisani kusupuchari chaachatetiame

¹⁵ Waikaopua, oowisanichi simiyame Riosi ku'iwari, kusutepakua ahpo kusupucharario. Waikao, te'pa tewekachi o'iniaio, ki ku'ita chaachapachaniapua:

Weechi ye'kariwaaa,

taamo Noono Paamira iinuwaru puuúaa,

taamo Paamira Riosie Weratiame iinuwaru tiaméee.

Ki seena aampasi yawichitumeri puuúaa, ahkasi ki wahjiamesiii.

¹⁶ Puu piire weerewa aampa naao pa'pamuratuamea, Riosi yasirachi ne'niachi mochikamea, chopokorieka ajapakaopua, wehchisi koomorasi-paka. Puuua, chaachapakapua Riosi iyorikao:

¹⁷ Aamoo Paamira Riosiii,

aamoo tisia te'ta utewariemeooo,

aamoo senepitia kahtiameooo,
 aamoo senepitia yasakameooo.
 Aamopua ehpeopua,
 te'ta utewari uukameooo,
 Aamoopua ehpeo,
 te'ta yawichi yasipakame;
 weruma ye'kaka yasimeriooo,
 te'ta weruma cheriwema ki'yame teemea aamoo,
 muuukamera o'ineriopa yawichitukao.

¹⁸ Yomatiamе wehjoarichi ti'tijoeturia,
 nekakokamepua amochío,
 nape muuuа asikamepamua,
 aamo te'ta kokosamiachiopua pu'kaooo,
 wahjipakameioipua aamo katewemiachiopua.
 Asikamepua tiameo,
 aamo nuutewa kiamiachiopua,
 aamoo yooreka mochiriameopua,
 aamoopua, nayewatuka mochiriameopua tiameo,
 ahpo iikachio piipatetiameopua,
 pu'ka aamo iyorika tetewameopua.
 Yooma katewemeri muuuа,
 pe'yachi ааата weeweruma teerewaeme enemaaa,
 pe'yachi ааата ki weruma te'terewaeme enemaaa.
 Asikamemua таawechio, aamoopua pihтunamiachiopua,
 i'ka weeechi na'atameopua.

¹⁹ Waikao tewekachio, Riosi tiopachio tetewakania wahjokame. Wa'a yooreminao po'yamekapua kaaja, Riosi Riosiwari yasitoriachio, pukachi yooreminaoпua tiameo, wa'a maaniamekapua Riosi i'isaeri ti'tijoeri ahjama kateweriaa. Waikao tahpitika iintokapua kuhjipakao, ki ku'ita te'teokaopua tewekachio. Turuwaka itipiapua, ku'itapio. Weeeai, ki nu'uti ahpo sasawekapua. Tehjeai, ki nu'unti yukukapua.

12

Oowitiame тааа sipichaeme; itapiti ahjakame tísia iinya tiime tiame

¹ Ehjepao tewekachio, itapiti uurapari tetewakania. Puuu uuraparia oowitiamekapua. Ihji oowitiamea, тааа wakiraemekapua sipicha tiame. Taararaa, meechachi ihtiamekapua. Ihji oowitiamea moochio, yawichi mo'korira mo'korieмekapua. Pu'ka yawichi mo'korichioпua, oosa mariki aampa ooka so'pori nachutetiamekapua.

² Ihji oowitiamea peteterepakamekapua amori sauyame. Ihji oowitiamea kokorepakapua, saumiapa wa'asi.

³ Wa'a o'iniao, piirechi uurapari machenakapua te'pa tewekachio. Puuuа, raakoni iinyatikapua, sehfaname, puuuа oowisani mo'oemekapua. Ihji mo'orachi pipiripichio, yawichi mo'kori mo'korieмekapua. Aawaraa, oosa marikikapua.

⁴ Ihjia ahpo wahsio tewekachio, kiiya naasipasi karuwakapua so'porio. Pu'kao waikaopua, weeechi ihpapakapua. Waikao wa'a iintosaopua, puuu raakonia, weeechi tekikao oowitiame kahtiachi chukipapakapua; pu'ka oowitiame sausoopua таanarao, ko'konariame enemerikapua.

⁵ Ihji oowitiamea ehjepamio saukapua, piiripi temari. Ihji temaria, yawichitumerikapua, yomatiamе weeechi ti'tijoeturichioпua, tísia ute-warieme nuurarieme enemerikapua, sisioki wepijuarae. Nape ihji

taanaraa, apechunatiapua Riosieo, ahpo ye'kaka kahtiachi yasirachi i'tokapua.

⁶ Waikao oowitiamea mehka newipakapua, Riosi kateweriachi newipamichioo, Riosi neesetowatere ahpo yasitomiachi. Wa'ao ooruchi kahtioio, piire miiri ooka sientio, aampa paika weerewa taawechei, Riosie ko'kotetiapua wa'ao.

⁷ Waikao eenechi pu'ka oowitiame taanara apechunatiame nayewaniachio, waikao tewekachio, weruma nasiwaniame simikapua wa'ao. Mihkea, te'ta Riosi ku'iwaria wa'a tewekachio, ahpo ku'iwari ahjamaopua, raakonichi nasiwasikapua ahpo ku'iwari ahjama.

⁸ Nape ihji raakonia newitotiapua Mihkeeo. Waikao puuu raakonia newitotiapua wa'asiopua, ka'chi iika tewekachi yasimerikapua wa'asio.

⁹ Wa'a iika tewekachio raakonia, ipatiame itipikapua Riosieo, yooma ahpo ku'iwari ahjamaopua. Puuu raakonia, ehkoriame Siinoikapua, Satanasi tewaniame, riaorósi teewaeme tiame. Ihjia, puukaitepua, yomatime weechi mochikame wisikuiamea.

¹⁰ Puuu raakonia weechi ipatiamekapua yooma ahpo ku'iwari ahjamapua, Eesusio weechi o'inia tewekachi eenariopapua, yooma natetewaopua tatakori tiameo. Waikao tewekachi o'inia inamukane chiameo:

—Natetetiame itipikame yooma tatakoriameapa, asikame i'waopa Riosi newipariaapa, yooma aata Riosichi paparakamewichioo. Riosie Weratiamea, yawichitumia yasipakame puuuapa i'wa tewekachio, weechi ipatiamekopua Satanasio, tisia wenejika yasitoriamapua Riosichio, yooma taawechiopua tukawariopua tiameo, yooma weechi mochikame Riosichi paparamapua, poponiwaopua pipiniwaopua tiame.

¹¹ Taamo Riosichi poponiwaa pipiniwaa tiame, pu'ka iinyati ahjakameo, Riosi Po'wa teewataniame newitotiopapua pu'kao, ahpoo nehupaka pejana mukuriamapua pu'kao. Wa'a iintokamekopapua pu'kao, ahpo tatakori cho'wekaopua. Puuu, tisia paparamapua Po'wataniame Tijoechio, ki se'wika mochitopua, te'ta aiwaka mochitoaiopua, ahkasi mukiwachisioi anachasika.

¹² Pukaepa eeme Po'wataniame Tijoe newipatiamea, kaawe erakomitiapua, tewekachi mochikamekapa wa'asi pu'ka ahjama. Nape áiii eemea, weechi mochikamea pehjiio, pa'wechi ohjoameopua tiame tekipanakao. Wa'a akipa riaorósi weechi ki teesa nekakame, nane'riapa puuu, waapi toiyopua ahpo te'ta newitopuachioopua wa'asio.

¹³ Waikao tewekachio, puuu raakonia, weechi enasaapua no'o tetewitewachio, pu'ka naawakame yeeyerao, te'ta yorasikapua pu'kao merinareka.

¹⁴ Nape waikao, puuu oowitiamea, ooka wa'we aana kiatiapua, mehka ki ti'tijoeekachi akipamichioopua, pu'ka siinoi nekarewao ki ahsepame tiachi. Wa'a akipasaapa pohjachuka anasawekao, wa'ao paika paaumpari aampa naasipasi yasariapua wa'ao, Riosi inatewachi koaka.

¹⁵ Waikao puuu iinyati siinoia, neeroie puupuchekapua ahpo chuwachimachename, aaki eenepakao, ru'rupumichioopua pu'ka oowitiameo.

¹⁶ Nape we'ea, ku'ipakapua oowitiameo. Puuu, chu'wachitia wahjokaopua, yooma nerojikapua pu'ka iinyati siinoi pupucheriaopua neeroi.

¹⁷ Waikao raakonia, káátisia nekakapua oowitiamechio. Wa'a iikapa puuu, simikapua waikao oowitiame tetejimarachi nasiwamiapua, ko'imiaopua pu'kao. Ihji tetejimaraa, Riosi yooreka mochitoamerakapua, Eesusi pichiwari tuuyewari, ki se'wika iyorika mochitokame.

13

Ooka iinyati ahjakame

¹ Ehjepamio, pa'we suuwerachi weripakainia setechi. Pa'wechio waikao, kai nu'uti iinyati pawesinoi, werisiamе tetewakania. Puuuа оowisani mo'oemekapua, aawaraа оosa marikikapua. Yooma pipiripi awachioipua, yawichi mo'kori yahchamekapua. Yooma pipiripi moochioipua, itapiti teewara to'wetiamekapua, Riosi na'arewa.

² Ihji iinyati pa'wechi machenakamea, oori korowameka tiamekapua. Taararaа, оoji taararaka tiamekapua. Chu'waraа, mawiya chu'waraka tiamekapua. Waikaapu raakonia, ki nu'uti utewari tiaeamea, i'ka pawesinoi iinyati, weruma utewari ki'yakapua pu'kao, ahpo ihsika yasitoachitia teetomichioipua.

³ Piiripi puuu iinyati pawesinoi mo'oraа, mukukai ahjakamekapua. Naania tiamekapua moochio, meritiai saukachio. Wa'a iikamekopua pu'kao, yooma ti'tjoeria, ki nu'uti ikiriame erakoewa e'riamekapua pu'kao.

⁴ Waikao raakonio yooma ti'tjoea оowerua tiame, weruma paparawekapua pu'kao, raakonio, ki nu'uti utewari ki'yariopua iinyati pawesinoio. Wa'a ikitiopua iinyati pawesinoio, ti'tjoeria chaachapakapua, oisa e'rekao: —¿Intunare ааата i'kachitia? ¿Aatana newitonaretapua ааата i'kaka tiameo?

⁵ Puuu iinyati pawesinoia, оока weerewa ааmpa оока meecha reesiseti-
apua, na'areka oimichioipua Riosio, ahpokamera weruma tiameko tuuka.

⁶ Wa'a iintokapua waikao. Riosio тisia na'arekapua i'ka kaariraopua tewekachio, yooma ahjama mochikameopua tiame.

⁷ I'ka weechio puuu iinyati pawesinoia, nasiwari mehtanamichio reesisetiapua, Riosi piipateria ti'tjoechi nasiwamichioipua, yooma pu'kao newitomichioipua. Ihjia kiatiapua tiameo, yomatiamе ti'tjoeri ah-powichio iintamichioipua, yooma ahpo utewario, yoomachi weechi ti'tjoeturiopua, yooma ihta ti'tjoeturiopua, yooma ihta nayewa yee-niemeopua.

⁸ Yooma ki Po'wa teewataniame iyotaperirachi iyotetiame teewaraа naayachisi o'iniao, pu'ka pawesinoichi paparakapua. Puuu Po'wa teewataniame iyotaperirachi maaniame teewaraа, ke'chu we'e yasipoi Riosia, wa'a to'wakamepua teewaraо, ahpo Taana Po'wa teewataniamechi, paparamerikopua, pu'ka Po'wa teewataniameo, yomatiamе wehjoarichi mochikamewichioo, meritoopua.

⁹ I'ka no'o cheemiao nahkaemea, паhtemitiapua pu'kao.

¹⁰ Pu'ka taawechiamio, Riosie karichi yachapuame tetewitiamea, karichi yachapuamepua. Riosie ko'ipuame tetewiriaа, ko'ipuamepua. Wa'a teeremirikopaopua pu'ka kajuyachi taawechiamioipua, eeme Riosichi te'ta papamea, kaawe ааmo neesetomitiapua ki kaawe nokiwao, pu'ka taawechiami тisia aiwapuachio, ki ааmo wekatemichioipua te'ta Riosichi ааmo paparaо.

¹¹ Wa'a tiame tetewisaapania, piirechi iinyati ahjari tetewikania. Puuuа, wehtere o'inia werisiapua. Puuuа оока ааwaemekapua po'wachitia, nape raakonichitia nayewamekapua.

¹² Ihji puuu wehtejuri iinyatia, wa'achitia ahpo nuuramia utewari iinuemekapua, iinyati pawesinoi kiatiamechitia. Ihji iinyati wehtejuria, pu'ka iinyati pawesinoi moochi saukamerachi, paparatekapua, yooma weechi ti'tjoerio.

¹³ Ihjia waikao, yooma tetewimichiopua ahpoo, wa'achi ihsiamekopua ahpoo, na'i ruhjitekapua tewekachitepaopua, pu'ka pawesinoi po'yachiopua. Ihjia yooma ihta peenia ihsiwa ihsiamekapua tiame.

¹⁴ Ihjia, pukae ahpo peenia ihsiwaeopua, yooma tijoeri wisikuekaopua, pawesinoikamera paparatekapua, pu'ka pawesinoi itapitichi netesa, sinoika tiame.

¹⁵ Ihji wehtejuria, nayewatekapua ahjateka, pu'ka pawesinoi itapitie netetiameopua, pu'ka utewari, pawesinoie ahpo kiaretiaeopua. Ihji wehtejuria, ko'imichio reesetiamekapua tiame, ki yooriameopua, pu'ka itapitie netetiameopua pawesinoio, chopokorieka ajapekaopua.

¹⁶ Ihjia tiameo, yooma ihta ti'tijoe ooweruopua tiame weechi mochikameo, pu'ka pawesinoi ma'chitame yahchenurakapua koatao, sekachioopua tiame. Wa'a tiame yahchenurakapua ahkasi yoma-tiame wehjoarichi mochikameopua, yooma ihta ya'yawichioopua ki ya'yawichioi, totomiwaemeopua ki totomiwaemeoipua tiame, puhkuchitia mochikameopua ki puhkuchitia mochikameopua tiame, oowera tekipanameoipua tiame.

¹⁷ Ki koata yachtatoameopua sekachioi, pu'ka pawesinoi teewaraopua, pu'ka teewara chiiameoioopua ihtetari, ka'chi iika tarimerikapua ahkai, ka'chi iika nehjimerikapua ihtaioi.

¹⁸ Ihji ihtetaria, weechi ohjoeme ahjae ihtetaniamekapua; ihji ihtetaria, puhsani siento paika weerewa aampa puhsanipua. Nape pu'ka ihtetari pahtenariamea, te'ta inatari nakiyame puuua, nane'renaria ihtana chiiamekoopua pu'kao.

14

Piie siento ooka weerewa naao miiri, wikatari

¹ Pu'kachi neipao neee, Apoe Po'wa teewataniame tetewakania, Siioni roomosachi weeriame. Puuua, piie siento ooka weerewa aampa naao miiri, ahjama weeriapua, ti'tijoe ooweru tiamé. Yooma pu'ka ahjama ajakamea, pu'ka Po'wa teewataniame teewara, koata iyotetiamekapua, pu'ka Po'wataniame Noonora teewaraopua tiame.

² Waikao, te'pa tewekachi eename inamukania, kai ku'ita a'rapachitia cheetechaniame, tahpitika cheechaniapua, ki ookapika nokichianiame, kai ku'ita wawasora chiame, neeroi kai ku'ita wichiamechitia. Kai ku'ita te'onichitia chiiapua.

³ Puuu weeka ahjama ajakamea, weemera wiika wikatapua. Riosi yasirachi wiikiapua pu'ka itapiti naao ahjakame ajakachi, pu'ka piire weerewa naao pa'pamiratuameopua, naasipa. Pu'ka wiikao, aataai ki pepenipame tiapua, naaticheape, piie siento ooka weerewa naao miiriche. Puuua, ahpo tatakoriwa natetetiame iikamekapua, weechio o'inia e'enakame.

⁴ Puuua ahsieme iyorikamekapua Riosio, yooma ki kaaweruma ihtaopua, piipatetiame, Riosieo. Ihji ti'tijoea, Riosichewichio mochiriamekapua, kiisioi nenewikame. Puuua, ahkai simiyoipua, pu'ka Apoe Po'wataniame Tijoeo, na'naritoamepua. Ihjipua tiameo, Riosiwichioopua, Apoe Po'wataniame Tijowichioopua tiameo, pahcha simiyame taakerichitia, i'ipatiamea.

⁵ Ahpo chu'wachioipua, kihta chaachakamepua, ihta itapiti wihtukiopua, kihta a'chi tiamekapua apochio.

Paika Riosi ku'iwari tu'tuiwisari

⁶ Eenechio nee Waania, piirechi Riosi ku'iwari tetewakania. Puuua te'pa poojachuka simiyapua eekáchi, itapiti cheesiapua ki wahjiamesi teetopuame, yooma ti'tjoeriwichioapua, ihta ti'tjoeturiwichiooi, ihta naeraemeoipuwichioo.

⁷ Puuua ki ku'ita sisinewasikaopua, cheesiapua:

—¡Tewekachi kahtiamé te'ta Noonorao, seeweka tetewimitiapua pu'kao, asikamekopua pu'ka apoe te'tao, ti'tjoeri te'ta katewemerio! Pukaepa eemea pu'kao, te'ta iyorika mochtitopuapua, pu'kao Apoe iintokamekopua teweka enepatekao, weeeoio, pa'weopua tiamé, wa'a ikisa yooma ihta pa'paichioapua tiamé.

⁸ Pu'ka wa'apichio tiame, piirechi Riosi ku'iwari machenakapua, ookachi simiyamekapua. Puuua cheesiapua:

—¡Wichiparupa! ¡Wichiparupaaa, te'ta weruma tiame Wawironiaapa, yomatiane wehjoarichio, yomatiane ti'tjoeturi teekupatekamea, ahpo tisia ki kaaweruma suweporichi ikotutekamea.

⁹ Waikao piirechi Riosi ku'iwari machejenakapua, puuua paikachi simiyamekapua. Puuua no'o tetewachi weripaka sisinapakapua, eee cheeka:

—Aaata piire ahkao, pu'ka wehtejurichi paparakamea, ahpo koataoi ahjamina sekachioi ahpo toisooapua pu'ka wehtejuri machitewarao ahpo yahchepuawichioapua,

¹⁰ te'ta saaemerichepua Riosi kokosario, kiisi anachame tiameopua. Puu ki teesa aiwaria, na'ie kosoka saasetpuamepua, aasujeree tisiwa tahtamee tiame. Wa'a yorapuame ihjia Riosi ku'iwari ne'niachi, Apoe Po'wa teewataniame tetewachioapua tiame.

¹¹ Ihji aiwaka moroyoopua tajakao, ki wahjika moromapua apechuka, ahkasi ki seena aampasi. Kiisi resipuniachipua wa'ao, yooma taawechioipua, yooma tukaooiopua tiame, yooma pu'ka wehtejurichi paparakamewichioapua, wehtejurika tiame netetiameopua tiame paparakamewichioo, pu'ka teewara machitewara uukamewichioopua tiame.

¹² Wa'a ikipuaoopua, anachari nakiwamepua Riosi ijinuwaraa, Riosi nuurari apochi neesetoameopua, Eesusichi paparama.

¹³ Waikao tewekachio, chiiame inamukania:

—Iyoteo i'ka: “Ehpe o'inia Paamirachi wahjipakamea, ki teesa kaawe ikitepuamepua. Tisiwa kaawe siimeria, pichiwa puuua.” Eje'e, wa'atepua, wa'a no'o chaanena Riosiwaria, resipumeri puuua, kaawe noonoikapa tekipanaka weechio Apoe te'ta Paamirawichioo.

Weeechi i'ipaniame

¹⁴ Waikao nee Waania, toomari tohsaname tetewakania, pu'ka toomari-chio, tijoeka tiame kahtiapua wa'ao. Moochioapua, yawichi mo'korira mo'koriekapua o'roe netetiame, sekachio puuua, ohsa makoyamekapua, tisia yoorame.

¹⁵ Tewekachi tiopachio, piirechi Riosi ku'iwari machenakapua. Puuua weeru sisinakaopua, chaaniapua pu'ka toomarichi kahtiaméopua:

—O'inesa muuupa, tehpuhaka pu'ka weeechi taakekameopua, ahsepare puuupa i'ipapuachio. Iwapare puuupa wa'asi —wa'asa chiiapua.

¹⁶ Waikao, puu toomarichi kahtiamé, o'inekapua karuwaka teh-punakapua weechio, wa'a o'inia. Waikao weechio, i'ipatiame itipika-pua.

¹⁷ Pu'ka wa'a ikisooapua, te'pa tewekachi tiopaopua, piirechi Riosi ku'iwari machenakapua wa'ao, puuua ohsachi makotoamekapua sekachio, ki teesa yoorame.

18 I'ka machenasoopua, wa'api tewekachi tiopachio, wa'a tepatetia-chio, piirechi Riosi ku'iwari machenakapua. Puuuu, pu'ka tísia yoorame ohsa makotoameopua, utewaeme sisinamukao chaanekapua:

—¡Yaapiti o'inesa tehpunaka pu'ka panijuwari yo'piameóopua!
¡Wakame puuupááa, i'ipapuawichioopuááa!

19 Waikao puuu Riosi ku'iwari ohsa makoyamea, weechi u'matotekapua pu'ka ohsao, yooma tehpunakapua pu'ka panijuwari yo'piameo, i'ipaka. Wa'a ikisaopua, Riosi iinuwarea tekesowachi ihpoporowachi ihpapakapua pu'ka yo'pio. Puuu tekesoni ihpoporowaa, Riosi nekarewakapua.

20 Ihji tekesoni ihpoporowaa, ma'chi weeriamekapua muuwari mochiwachio, wa'a sahtuchaniachiapua panijua iwapakamea. Waikao pu'ka panijua sahtuchaniachio, eera machenakapua wa'ao, nape kai ku'witakapua, ahkasi kaawaio yakachisi manitoame, ahkasi norikameo, puhsani taawe poesiniamekapua, weeresi. Puuu eeraa tijoe eerarakapua.

15

Riosi ku'iwari kajuyachi wa'asio; oowisani te'ta aiwari tuuyeriwa

1 Waikao pu'ka tetewisaania, itapiti tetewakania tewekachio, itapiti ikipuame uurapame. Puuuu weruma itapitikapua, tahpitika tiame. Pukachi tetewachio, oowisani Riosi ku'iwari ajakapua, puuuu kajuyachi oowisani aiwapuame iinuemekapua. Riosia pukae oowisani tísia aiwarieo, kajumerikapua wa'asi ahpo tísia nekarewao.

2 Waikao wa'ao, naati tiame tetewakania, pa'we po'yapua kaawiraka tiame, i'ka aampao, na'ichitia tajayapua. I'ka pa'we ikichaminiao, yooma ihji wehtejuri newitokamea, wa'a ajakapua. Yooma puuu ajakamea, ki wehtejurika tiame netetiamechi paparakamekapua, yooma puuuu tiameo, ki apochi toakamekapua yahchepuawichio wehtejuri machitewarao. Yooma ihjia wa'a pa'wesuwe ajakapua ahpo a'rapama, Riosie ahpo kiatiamée.

3 Ihjia, Moise wiikara wikatapua, Riosi ihsiweka yasakame. Naati wiikiapua tiameo, Apoe Po'wafaniame paparawa. Puuuu wiikekao chaachapapua:

¡Muuu te'ta weruma tiarieme Riosia, ki nu'uti peenia tiame iintokamemua taamowichio!

¡Muuu, taamo te'ta Paamira Riosia,

yooma ihta itachi aampa simiyame utewariememua!

¡Aamo ti'tijoerichio te'ta kaawerumara ahjachi teerewaememua,
te'ta pichiwarichi tiameraopua!

4 Aamo Apoe Paamirao, ¿aatana ki aamo seewetarepua?

¿Aatana amochio, ki kaaweruma aamo nayewanaretapua, amochi paparakaopua?

Ki'tepua wa'asio, epeche iyoriniameopua ki amochitiao.

Yomatiamé ti'tijoeturi wehjoarichio, amochi paparamia e'enameripua,
pu'ka aamo iintoriao, tísia kaaweruma iintoria tetewikapao.

5 Neipa i'kao tewekachio, te'ta Riosi iyoriwachi tiopachio wahjoame weeriamé tetewakania, wa'a yooreminiao, wa'a ajakapua tehte rarapenamea, ahjachi iyotetiamea, oosa mariki Riosi nuuraria.

6 Wa'a iyoriwachi o'iniao, oowisani Riosi ku'iwari puuyakapua. Ihjia oowisani aiwari i'toamekapua, kiisi nohpieeme riino wisasori waki-raeme tísia tatapara ihsiame, ihta itapiti ki kaawerumaopua; muripami norikameo, o'ro apoche teekeraemeapua, wahsipurachitia.

7 Puuu piiripi naao ahjari no'o tetewariaa, pu'ka Riosi ku'iwari oowisaniopua, oowisani oropetori ki'yakapua pu'kao, yooma pipiripi. Ihji oropetoria, apoche Riosi nekarewae, popochiamekapua puuua, Apoe ki wahjika ahjamera Riosi.

8 Waikao wa'ao, Riosi iyoriwa tiopachio, moorewa pochikapua wa'ao, puuua moorewaa Riosi utewarikapua, te'ta Riosi tiiarichi eename. Waikao wa'ao, aawataa ki pakimerikapua wa'ao, ahkasi ki kajuyachisiopua, pu'ka oowisani Riosi ku'iwaro, itapiti te'ta aiwari ihpapakao.

16

Iijipaso Riosi kokosari ijinueme

1 Waikao neee Waania, wa'a Riosi tiopara te'ta iyoriwachio, cheechaniame inamukania, pu'ka oowisani Riosi ku'iwaro:

—Ehpeo weeechi siimpamitia eemea. Wa'a siimpaka wi'sunamitiapua, pu'ka aamo oowisani oropetorichi iinuekao, Riosi te'ta kokosari aiwariopua.

2 Waikao puuua pu'ka pahcha simiyame Riosi ku'iwaro, weeechi wi'sunesoopua pu'ka Riosi te'ta kokosari aiwario, yomatiamete'ti'jioea oowerua tiame, tisiwa na'arari ikiwa ehcha puuyatekapua, tisiwa iinya te'tiame. Yooma puuu ehchapakamea, wehtejuri teewara yahchetiamekapua ahpo koatao, wehtejurika tiamechi netetiame paparakamera.

3 Ookachi simiyame Riosi ku'iwaro, pa'wechi wi'sunesoopua, ahpo oropetori toatao Riosi kokosari te'ta aiwariopua, waikao pa'wechi neeroia, eeraeme enepakapua, tijoe meritiamechitia eerarae. I'ka wa'a ikisoopua, yooma pa'wechi ahjamea, wahjipakapua.

4 Waikao paikachi simiyame Riosi ku'iwaro pu'ka Riosi kokosari te'ta aiwari, akichiami wi'sunesoopua ahpo i'toao, yooma paichiamiopua tiameo, yooma eeraeme enepakapua.

5 Waikao puuu Riosi ku'iwari neerochi wi'sunekamea, chaanechaniapua Rioso:

—Aa Muuua Riosia, Te'ta Kaawerumachekameraa, tisia kaawe iintokamemua pu'ka nanaarame tisia kokosakao,

6 wa'a yoraniame nakiyamekaipua, pu'ka aamo na'nayewatura pipateriaopua tiameo, eerara wi'suteriopa ko'yakao. Pukaepa muuuai, wa'achitia tisia aiwari saetekamemua pu'kaoi, ko'yakao.

7 Waikao Riosi iyoriwa tepawetiachi o'inia, inamukania cheechaniameo:

—Aa muuua, Apoe te'ta yooma Paamiraa, ki teesa kaawe iintokame muuua, Aamo iintoriao tisia pichiwarikopaaa, kiisi se'wi kaawerumachiche teetokaopuaa.

8 Naoochi simiyame Riosi ku'iwaro, Riosi kokosari te'ta aiwari ahpo oropetorichi i'toao taachi wi'sunesoopua, waikao, weeechi mochikame ti'ti'joeria, taaa tahtarae tajakapua.

9 Nape ki teesa tataka aiwakai puuua, kiisi sewina erapakapua ahpo ki kaawe nokayao. Ihja, Riosikamera seewemetioipua iyorikao, ohsotiakamera nekawekapua Rioso.

10 Marikisachi simiyame Riosi ku'iwaro, Riosi kokosari te'ta aiwari ahpo i'toao, wehtejuri ye'kari yasirachi wi'sunesoopua, waikao wehtejuri yawichituachio, tukapachi enepakapua wa'ao. Waikao puuu wehtejuri weeechi paparakamea, kiisi anachame erakoapua Riosie tisia aiwariopua, ahkasioi ahpo yeenioi ki'puchapua, kaátisia kokosari aiwapapua.

11 Nape tisiwa aiwakaipua ehchapakao, kiisi toinarekapua ahpo na'ara nokayao ohsotia wa'a yoratiapa Riosieo, Riosikamera tisia na'arekapua tewekachi kahtimeo, tisia iinya chaachapakaopua Riosio.

12 Puhsanisachi simiyame Riosi ku'iwario Riosi kokosari te'ta aiwario, Eurate akichi wi'sunesoopua pu'ka ahpo oropetorichi i'toao, aakia wakipakapua, pu'ka cheryayachi ohjoeme ya'yawichiwichioo, katewetiame itipikapua, ahka ahpo siimpachi nasiwamia paateka uumatomichioopua.

13 Waikao tetewakania raakoni chu'wachio, iinyati pawesinoi chu'wachioopua tiameo, ki pichiware Riosi nayewaturachi chu'wachioopua tiameo, teemo puuyakapua pukachi pipiripichio. Puuu ki pichiware Riosi nayewaturaa, wa'api iinyati wehtejurikai tiapua.

14 Ihji paika teemo nanaarari reemoniwaria, ahpo utewarie ki'yaka pu'ka iinyati pawesinoio, pu'ka iinyati wehtejiropua tiame, itapiti ki maaepori peeniatime nokisimichioopua. Puuu pawesinoia wehtejuria tiame, puuu ookaa, yomachi puuyakapua weechoio, yooma ya'yawichiami paajutemiaopua, pu'ka ya'yawichio pirenatumichioopua, yooma pirena nasiwapuwachioopua Riosi te'ta puipanariapa nasiwarichioo, Apoe Po'wa teewataniame Riosieo, pu'kao ki yawichi yasipamichioopua i'ka weechi enasaapa.

15 Waikao neee Waania, Po'wa teewataniameo chiiame tetewakania taamoo: "iNee, neeea senawato enameripua, ichikoamechitia! Eeme no'o Noonoe piipakatetiamea, pusakame mochipuapua. Ki se'wika mochitosaaopua noochi aamo paparao, tisia kaawe erakoma eemea, wa'a no'o enasoopa, kihta suuwe erapakapaopua aamo ki kaawe te'tereriaopua noochio."

16 Waikao tetewakania, weechoio yooma ya'yawichia, Amakeróni tewaniachi napawiriapua, yooma ahpo soontaroma. Amakeróni tewaniachikapa wa'ao, euroe naewaniachio.

17 Oowisanisachi simiyame Riosi ku'iwario, Riosi kokosari te'ta aiwario, te'pa eekachi wi'sunesoopua ahpo oropetorichi i'toao, tewekachi tiopachi o'iniao, nayewachaniame inamukania. Puuuu cheechaniapua:

—i'Riosi nekarewaa, o'inepuameche toyame puuuapa!

18 Waikao, tahpitika iintoka kuhjipakao, ki nu'uti tatakao, tahpitika chaachakapa te'teokao. We'eai, tahpitika iintokapua ahpo sasawekao, ahkasi ki tetewiniachitiaopua, ti'tjoeri ohjoekoiopua weechoio.

19 Waikao, puuu te'ta ki kaaweruma mochiwaria, paikana ta'pakapua. Waikaopua tiameo, yomachi muuwari mochiwari ka'kariwaraa, wehchi e'enakapua ru'mika. Wa'asa iintoka Riosia. Riosia yooma weechi mochikame ki ka'karuma Wawironiao, kiisi kaawe nokaya inatepakaopua, ahpo tahpitika ihsiwa nekarewa saatekapua.

20 Yooma pawenasipa we'e, ki naania iikapua pa'weteru noripakaopua; kaawiai, ki naania ijikikapua ru'mikao.

21 Waikao tewekachi o'iniao, ki ookapi kai nu'nunti tehje ruhjikapua, ti'tjoerikachioopua. Ihji ki nu'nunti tehjea, ooka weerewa u'matoame kiuro pehtiamekapua. Ihji tehje ruhjikamea, tisiwa eeyowa iintokapua ti'tjoerichio, wa'a iintotiapa ti'tjioea ooweru tiamea, tisiwa na'araka chaachapakapua Riosio.

17

Te'ta suwepori ihsiam eowitiame kokosari aiwatepuame Riosie

1 Piiripi puuu oowisani Riosi ku'iwaria, oowisani o'ro pehtori iinueriamea sekachio, noochi eenakapua chaaneka:

—Nahpeomua. Aamo ne'netemaneopua, aaata oowitiame te'ta suwe-
pori ihsiameopua, ihjia ahpo kuunachi poanatokao, piirechi ahjama
akipamechitia. Puuua naatika iintokame puuua, yooma aaata Riosichi pa-
pararao poanatokame, Satanasichikamera eenepaka. Aaataa ki iyorika
mochikameapua Riosichio, suwepori noonoikamepua Riosichio, pu'ka
oowitiame suwepori iintokamekatepua, Riosi toakao Satanasikamerachi
e'enepakao. Aamo tuuyemania Riosi kokosario, achini yoojoramiopua,
yooma pu'ka oowitiamechitia nokaka mochitoamekoo.

² Pu'ka oowitiame ahjamao, yomatiamе weeechi mochikame
ya'yawichia, tisia suwepori noonowiriamekatepua. Yooma aaata ti'tijoe
ooweru tiamea, ki ookapi i'ka weeechi iintuame itapiti ikotuka ohjoemea,
yooma ya'yawichi pu'ka oowitiame ahjama suwepori noonowiriae,
teukupatetiamea ijikitiamepua.

³ Waikao puuu Riosi ku'iwaria, poanachi no'o i'tokapua, ki tijoeekachi.
Wa'ao, oowitiame no'o tetewitekapua, weruma itapiti iinyati ahjakamechi
kahtiamе, te'ta tajayame sehtanamechi. Ihji itapiti iinyatia, pochikame
to'wamekapua teewao, Riosiwichio tisia nekame tiame. Ihji oowitiame
yasitoachio, oowisani mo'oemekapua; aawara mo'oraa, oosa marikikapua
yooma ahkoo.

⁴ Oowitiame wisasoriwaa, iimuri taakara iwakameka tiame sehta-
murame pa'wisetiamekapua, wa'a ikisa naapo iwakameka tiame sehtana-
me pa'wisetiamekapua tiameo. Ihji peeniatetiamea, o'ro apoche
chuhchetiamekapua; yooma ihta tehte peenia te'tiame chuhchetiameapua;
puuu tehtea tisia nateyamekapua, pa'wechi uutiamе. Ihji oowitiamea,
sekachio o'ro iijipaso makoyameapua. Pu'kachi paasochio, pochikame
yahchamekapua, itapiti tisia iinya tiameopua na'arari, itapiti tatakori
eiwepua tiame.

⁵ Ihji oowitiamea, ahpo koataopua itapiti teewa iyotetiame i'toka
oiyamekapua, tesiwa eerina tiame pahtepuao. Puuu chiame iyotetiamea,
eee chiamekapua: "Te'ta Weruma Tiamera Wawironia, Apoe Te'ta
Suwepori Nokayamera Yeeyera, Apoe Te'ta Ki Ka'karuma Mehtatiamera
Yomachi Weeechi Mochikameopua Ti'tijoeerio."

⁶ Ihji oowitiamea, Riosi piipateria ahpo ko'yaria eerarae, teeku-
pakamekapua, Eesusi nehpuaka nayewamekapa ko'itiame. Neeea, pu'ka
oowitiame tetewakaopua, tajinachukania, tahpitika tiamekoopua pu'kao.

⁷ Nape Riosi ku'iwaria, noomina eenakao, no'o chaanekapua:

—¿Achini iikai tahpitika erapanimua, pu'ka tahpitika iintorioaeo? Aamo
tuuyemania aatia tiachipa wa'a tiopua pu'kao, ihtanakoopua puuu
oowitiame tiiaa, ihtanakoopua tiame puuu oowitiame ahjachi yasitooa,
ihtanakoopua tiame pu'ka oowitiame ahjachi yasitooa oowisani mo'oraa,
ihtanakoopua tiameo, pu'ka yaasetoa oosa mariki aawaraopua.

⁸ Puuu ahjari, itapiti tisia iinyatiame aamo tetewariaa, ki'yami yawi-
chitukame puuua, ehpeo newitotiamepua newitotiao, nape eenechi
machenamiite puuua yawichitumiao, ki wahjiamеsi wichiwachi o'inia
moenasao, wa'a ikisao eenechi enasaopua, kajuka pihunapuamepua
wa'asio. Puuu weeechi mochikamea, ki naayachi o'inia Riosi iyota-
perichi toatiameopua teewaraa, tahpitika erakomapua, pu'ka ki'yami
yawichitukameo mukukaio, eenechi ahjaka ahpo mochiwachi yawichitu-
amekopua pu'kao, kiisi maaepori tiiaipua.

⁹ Ihji pahteniamea, te'ta inatari machiniamе nahkipua. Puuu oowisani
mo'oa, oowisani kaawipua, ihji oowitiame ahjachi kahtia,

¹⁰ puuu kaawia oowisani ya'yawichikaitepua; mariki ihji yawichi-
tuwaa, newitotia ruhjikamepua wa'asi; piiripi ihjia, ehpe taawechiame

yawichituamepua pehjo; piirechi yawichitumeria pehjo, ki eenamepua pehjo; puuu yawichitumia enameria, ku'itapi yawichitumeripua wa'asi, enasaapa.

11 Puuu yawichituwa ki'yami enekamea, ki'tiameapua ehpeo, nape eenechi enepasaapua yawichituwao, osanao yawichituwa enemeripua, puuu osanao yawichituame enameria, piiripi puuu oowisanichi yawichi yawichitukame enemeripua. Nape puuu wa'apia waikao, ki tehpesi yawichitumapua.

12 'Puuu oosa mariki aawa aamo tetewariaa, oosa mariki ya'yawichi puua, puuaa ki yawichitumia mochipamepua pehji. Ku'itapi yawichitumichio kiapuamepua iinyatiame ahjari ahjama yawichitumichioapua.

13 Ihji oosa mariki ya'yawichia, yooma ahka pirena, ahpo kaawe iintameripua ahpo ku'ipakao, pu'ka iinyatiame ahjari yawichituachioapua.

14 Yooma ahka nasiwasimapua, pu'ka Po'wachitia uutiamepochioapua Riosieo, nape Apoe Po'wa teewataniamea, yooma newitomeripua pu'kao, apoeopua, Apoe puuukapa puua, te'ta pa'pamiraopua epeche te'ta Paamirarakapapua; te'ta ya'yawichioapua, epeche Te'ta Werumara Yawichirakapapua; puuu Po'wa tewaniame ahjama te'tiamea, aapoe kaawe e'rekamepua ikae Po'wataniamee ahpo paajuteretiao; ihji Po'wataniamea ahpo paaeriaio, ahpo ijinuwachitia uuriamepua Riosichio; ihji paajutetiamea, yoorewa iyoriwa tewaniamekapua.

15 'Neeroi ne'neroi aamo tetewariaa, pu'ka oowitiame suwepori ihsiam ahjachi yasariaa, yooma weechi ti'tijoeripua; ki ookapi ti'tjoeri, yooma ihta naeri ye'yenieme, yooma ye'kari ti'tjoeri.

16 Puuu oosa mariki aawa aamo tetewariaa iinyati ahjarichio, nekumemeripua pu'ka oowitiamechio, suwepori ihsiam eo. Pu'ka oowitiame na'ara yoramapua ahkasi piineri toaka, poiyáme; pu'ka sa'parao ko'komeripua; pu'ka sa'para itipikameo, kosimeripua.

17 Riosia, pu'ka oosa mariki pawesinoi iinyati aawara ya'yawichio, wa'atiame noonoitekame enemapua, pu'ka ya'yawichio ahpo katewe-saopua, te'ta utewari kiamichioapua pu'ka iinyati pawesinoio, ahkasi yooma ikiyachisioapua pu'ka ahpo iintomia no'o teteweriaio.

18 Puuu oowitiame aamo tetewariaa, ki nu'uti mochiwari puua, yomachiami paanieka kahtiame ihcheka, yomachi chuhkeka kahtiame ahpo tisia ki kaaweruma ihsiao, yomachi ya'yawichituniachiamiopua, yomatiam wehjoarichioapua.

18

Wawironia muuwari wichiparia

1 Neipa i'kao nee Waania, piirechi Riosi ku'iwari tetewakania, tewekachi o'inia tekiyame. Puuaa ki teesa tiame iinuemekapua ahpo nuramiao; oowera tisiwa tajitoapua uutapatoka, weeeai pukaéo, kawiyame uutapasipakapua.

2 Weeechi tekisaopua, weeru sisinakao chaachakapua:

—¡Wichiparu tisiwa weruma Wawironiáapa! ¡Wichiparu tisiwa weruma Wawironiáapa! ¡Puuu weruma Wawironiaaaa, re'remo ohjirachi enepare puuuapáaa, yooma ihta ki ka'karuma naayuri ohjirachi eneparepuaaa, oonori kaarira enepare puuuapáaa, yooma ihta oonorioipua tiameéee!

3 Wa'a ijikire ihjia, pu'ka suwepori oowitiame paatari iijikapapua, puua pu'ka oowitiame erateriae, tetekupakapaopua, yomachiami weeechi

mochikame ya'yawichi, yoomachi ihta ye'kari yawichituka mochi-toameopua. Yooma chuhkewepakame puuua, pu'ka oowitiame suwepori mehtanariaeopua, yooma ihta ki ka'karuma a'chi tiame nokiwaeeo. Puuu yomachi weeechi mochikameaipua yooma itapiti nehjameai, tisia totomiwame enepare puuua, pu'ka itapiti tarinariapaopua, na'atoka toomi, tahpitika erakoapa puuua, yooma itapiti iinuenariapa, Riosikamera kaawe e'remitioopua.

⁴ Piirechi sisinachachapua te'pao, puuua cheechaniapua:

—Pukaepa eemea no'o ijinuwa, puuyamitiapua pukachio, ki aamo chewipamichiopua, pu'ka ki ka'karuma nokiwaopua, tatakori nokiwaopua, pu'ka ihta a'chi tiame tisia aiwariopua, ki amochi wichimi-chiopua.

⁵ Pu'ka suwepori oowitiamewichio, ki teesa teeremerapua pu'kawichio, Riosi te'ta kokosariopua. Ihjia, ki waapisi tatakorikame puuapa, ahkasi tewekachi asina puuupa, chuurawi tatakoririaopua. Apoe Riosia, tetewakamepua pu'kaopua.

⁶ Puuu oowitiamea, epeche yoraniame nahkipua puuua, apoekamera epeche kianiameopua paatario, epeche te'ta utewaeme paatari, epeche te'ta oosa simiyame utewaeme, tuumika epeche yorapuapua pu'kao.

⁷ Wa'achita aiwatepuapua pu'kao, pu'kao aho iintoriachitia. Aho ki ku'ita paarasateka yasariachitia, wa'achitia aiwatepuapua pu'kao, kehkisa. Ihji oowitiamea e'raka kahtipua: “Yawichi oowitiame neeea, ki aiwame neeea, kunnara mukukamechitiaopua. Ka'chitia taaweche yuuwesiameai neeea.”

⁸ Pukaepa pukachi oowitiamechio, seenepi simikame yooma ihta kokosari enamapua ahjachio. Ahjachi enamapua toore aiwari, naarakowa, yooma ihta aiwaniame tiame. Ihjia wa'a ikisaa, kosipuamepua. Wa'a iintoma Riosia, Apoekapa puuua, te'ta Paamiraa, yooma aampa tiamekapa puuua, utewariraa.

⁹ Yooma ya'yawichi ki iyorika mochikamea Riosio, pu'ka suwepori oowitiame te'terewa nokakamea, “Áiii” chaachapama puuua, ki teesa yu-uwesika, naarakomapua. “Tisia kaawe te'tiai teemea”, chaachapamapua ahpoo, pu'ka oowitiame tajenaria moorewara ne'nekaopua.

¹⁰ Ihji ya'yawichia waikao, eeyowa e'erapakaopua pu'ka na'i tajenario, mehkache enetoma puuua, ki chewinariapaopua pu'ka na'ieo. Chaachapamapua:

—¡Áiii, áiii, muuua te'ta werumakaimua mochiwari! ¡Tahpitika ikina muuua Wawironi! ¡Tahpitika tiamekaimua natekarirao! ¡Ikanati saipani muuua!

¹¹ Yooma ihta nehjame tariwachio, tisia yuuwesimapua ehpeo, naarakomapua ki'tiopa aata tarimerio,

¹² itapiti o'roo, parata o'roo, tehte nateyameopua, perera peeni-atiwaopua, riino wisasorioi, pupura pa'wisame wisasorioi, pupura pa'wisame wisasorioi, sehtaname wisasorioi, seera wisasori, yooma ihta ma're taparasi peenijutiameoi, marajiri o'rooi, yooma ihta netetiame kuuu nateyamee, oronse meetarioi, sisiokioi, maramo e'peoi,

¹³ kaaneraoi ihtapaniameo, yooma ihta kooame yahcheniameoi ujurewao, moomori cho'ioi, miira sewajuyaoi, ihtaoi peenijuywa sewajuyaoi, wiinooi, soowioi, aarinaoi, tiirikooi, wakasioi, po'waoi, kaawaoi, kaarooi, ti'thjoeri nehjiwameoi.

¹⁴ Puuu ne'neka ajakamea, chaachapatapapua pu'ka tisia weruma muuwario:

—¡Muuua, yooma wewekakamemua itapiti te'ta ta'yame taakeriao, aamoo tisiwa aamo pu'sereriaio, pukaomua tisiwa peenia e'raka yasariaio! Yooma itapiti nateyameopua aamo pu'sereriaa, yoomá wewekare puuua. ¡Ki seena aampa teteipuumu muuua, pu'ka aamo paarasariaa!

¹⁵ Yooma i'ka itapiti nehjiwari yooramea, pu'ka oowitiamechi te'ta toomhuri enepakamea, mehka ajaka itipima puuua, pu'ka aiwa majakaopua. Naarakoma puuua, ki teesa ka'chi ikime erakoapa.

¹⁶ Puuua chaachapamapua naarakokao:

—¡Áiii muuua mochiwari! Te'ta nateyame tiiai muuua, tisiwa peeniatimekai muuua, wisasoriwao muuua, apoche riinokai muuua, pupura apohekai muuua, apoche sehtanamee yo'kiwa, o'ro apoche peenia tiame teeweekai muuua, yooma tehte peenia te'tiameeo peeniatatiameai, perera o'ro peeniatatiamekai, yooma saiparu muuua.

¹⁷ Yooma aamo ki teesa paarasateriaa, ikanati kihta itipiru muuua!

Yooma pawekakerachi kapitairaa, yooma pawekakerachi e'enakamea, yooma pawekakerachi tekipanamea tiame, mehka o'inia ne'nekao,

¹⁸ pu'ka Wawironi weruma mochiwario, moorewatere po'yamekopua pu'kao tajenakao, chaachapakapua ki ku'ita siinakokao:

—¿Intukame ohjoare i'ka wehjoarichio, i'ka te'ta weruma mochiwari-chitiaopua, epeche tísia weruma paarasari teerekamea?

¹⁹ Wa'a chaachapakaopua, tísia yuuwesikao, weeee ahpo mosowiapua naarakokao, eee chaachapapua:

—¡Áiii, áiii, weruma mochiwariaaa! Tesiwa ikina puuua. Yooma pawekakera puhwumeo, ki teesa toomitupariachio, ¡ikanati wehchi yasipanipua saipakao!

²⁰ Waikao Riosi ku'iwaria chiiapua:

—¡Eemea tewekachi mochikamea, kaawe erakoka eemea! ¡Weeichi mochikamea tiame, peenia erakomia tiame, yooma Riosi ijinuwarakapao, Eesusi ajawariaa tiame, yooma ehkoriami Riosi nayewatukamea tiame, peenia erakoka eemea, i'ka Riosi iintoriao, aamowichio iintoriopua, i'ka werumari muuwario, te'ta weruma kokosari saetekka kokosariopua!

²¹ Waikao, piirechi Riosi ku'iwari tísia u'wamea, weruma tehte apechunakaopua moorino matasuraka tiameo, neerochi ipakapua pu'kao. Wa'a iintosaopua chiiapua:

—Wa'a yooraka ipapuame, te'ta werumara Wawironiaai, tísia e'raka yoojoraka, kai waapisi akipamichio, pa'wechi piwitewikaopua, ki oosa teteipuwichio, pu'kao, wa'asio.

²² Pu'ka cheesapua, chaanekapua Wawironiao:

—Muuu Wawironiaa, kiisi inamupuame muuuapa amochio, a'rapa cheeteniamopua, pakapuchera cheeteniamoi, kusupucha turuwa cheeteniamoi, ihtaai cheeteniamoi sooniai; aataaoi ihta neteyameoi; ahjachi tusuniamoi ki inamupamepuwa wa'asi, seenampa.

²³ Ta'pe tahjeraai, ki uutapamapua wa'asi amochio; nenewiwaai ki iintumeripua amochio wa'asi. Wa'a teeremeri muuu Wawironiaa, te'ta weeweruma nehjame aamo wisikueriopia, aamo te'ta tomiwaetameopua.

²⁴ Puu Riosi ku'iwari tísia u'wamea, cheekapua tiameo:

—Wa'a ikimeripua puu weruma Wawironia mochiwaria, pukachi wa'a ko'itiamekopapua, te'ta weeweruma nayewaturaopua, yooma wahjachi tiame Riosi ijinuwarao, wahjachi ti'tijoeri yomatiane i'ka wehjoarichio, ko'iretiamewichio tiame.

19

¹ Neipa i'kao, ki ookapi ahka chaachapaniame tewekachio. Puuua chaachapachaniapua:

¡Aamoo taamo Riosio, cheriwema aamo ki'yame teemea,
aamoo taamo newipatekamewichioopua;

Aamooopua taamo Riosio, ki teesa tiame tisiwari iinuemeopua;
Aamooopua taamo Riosio, tisia utewariemeopua!

² Kaaweruma chaachapame teemea pukachio,
kaawe iintoriopua Riosia,

pu'ka te'ta oowitiame suwepori iintokame kokosariopapua,
pu'ka oowitiameo, yomatiame weeechi mochikame ahpo suwepori ihsiriae
na'atariopa.

Riosia, wa'a yooraka nateteterepua pu'ka oowitiameo,
kokosakao, ahpo na'nayewatura ko'yariopa,
ahpo te'ta ka'karuma tuuyewari nayewaturaopua.

³ Tewekachi o'iniao eenechi siinakokao, chaachapachaniapua:

—¡Cheriwema, tisiwa kaawerumari Riosi! Weruma Wawironia mochiwaria, puuu apoe suwepori ihsikame oowitiamea, morika itipiamepua wa'ao, ahkasi ki wahjame taawechechi, wa'a teeremeripua morokao.

⁴ Puuu piire weerewa aampa naao o'ochetiamea, puuu naao ahjaria tiamea, Riosi yasirachi norikame chopokorieka ajapakapua, chaachapaka:

—¡Eje'e muuua, kaawe iintore muuua! ¡Cheriwema ehpeo, pu'ka aamo iintoriawichio!

⁵ Ehjepao, Riosi yasirachi o'iniao, aata te'ta Riosi ku'iwaria, eee cheechaniapua yomatiame wa'a chaachapachaniameo:

Ehpeo eemea, ka'karuma nayewamitiapua,

te'ta taamo Riosio, yooma eeme Riosiwichio nokisiameraa;
yooma eeme, weeweruma te'tereka teereka mochitoamea,
yooma eeme ki weeweruma te'tereka mochitoamea tiame,
yooma te'ta weruma iyoriwa ijinuwaemeapua Riosichio.

Po'wa teewataniame neewiwa pahko

⁶ Waikao inamukane, tahpitika chaachapaniame ti'tijoeri, kai ku'ita chiiame chaachapachaniapua, kai ku'ita wichiyamechitia neeroi, kai muenati te'ochaniamechitia toomari. Puuuuio Riosi yasirachi kahtiameo, kai ku'ita eee chaachapachaniapua:

¡Tisia kaawe erakotaria pukachio,

Riosi taamo te'ta Paamirawachioo,

ehpeo pu'kao, apoechekamera te'ta yawichikopapua,

yomatiame pu'ka Apoeo te'ta aampa utewarie tiamekopapua!

⁷ ¡Kaawe erakoka kaaweruma nayewetariapua pu'kao,

kaawe eratekaopua pu'ka Apoeoo,

pu'ka Po'wachitia uuniamie

tewekachi kahtiame taamo Noono Riosieo,

asikopa pu'kao ahpo neewiwachitia taawechio,

yomatiame apochi paparakamechio!

¡Yomatiame Eesusichi paparamea, tisia peeniatiamie kahtiame puuuupa,
aata oowitiame neewimerichitia!

⁸ Puuu yomatiame Eesusi ahjama neewimerichitia te'teriamiea,

apochie riino wisasori tisia nateyame reesisetiamie, chuhchetiamie
mochikame puuuupa.

Puuu wisasori tohsanamea, Riosi piipateria puuua, ahpo ka'karuma yorakeka mochitoria.

⁹ Waikao Riosi ku'iwaria no'o chaanekapua:

—Iyotemitia i'kao: “Pu'ka Po'wa teewataniame neewiachi paajute-tiamea, tísia ta'iria nokimeripua wa'a kaawe erakowa pahkotania-chiopua, ahpo pirena mochtitopua katewetiameopua ahkasi ki wahjiame taawechisi.”

Wa'a cheesaapa, no'o chaanekapua:

—Ihji naawesari Riosi chiiaa, ki teesa pichiware puua.

¹⁰ Waikao neeea, chopokorieka weripekai neeea Riosi ku'iwario. Nape puua, no'o chaanekapua:

—Ka'i no'oo, ka'te wa'a iintomua; amochika tiame neeeai Riosiwichio. Pu'ka ihsiwaka kahtiane neeeai, wahjachitia tiame, aamo ponichitia, Eesusi nayewaria pichikekamechitia. Riosiche chopokorieka weripepapua.

Eesusi cheeriaa, Riosi Riosiwariichi eename puua, ahpo ehkoriai nayewariachi, nayewaria.

Kaawai tohsaname yaasetoame

¹¹ Waikao tewekachio, kawipakapua te'pao wahjokamechitia. Wa'a kawipakachio, kaawai tohsaname chu'kuapua, yaaseka kahtinamea pukachio, Ki Se'wika Ihsiane tewaniamekapua teewaraa, Pichiware tewaniamekapua tiame; nasiwamia machedasaapua, riisaka simiyame nasiwamekapua.

¹² Ihji puusiraa, na'i tajenakameka tiamekapua; moochio, ki ookapi yachatoamekapua, yawichi mosokira. Ihjia, ahpo tiara iyotetiame i'toapua tiame, teewewarachitia, aawataa ki machiya pu'kao, Apoeche.

¹³ Ihji ampawakiraraa, eerae saampatetiamekapua. Ihji teewaraa, Riosi Naera, tewatiamerakapua.

¹⁴ Tewekachi so'sontarowa ahjama nokisiamea, pukamina nokisiapua, riino wisasori ampawakira chuchatoamekapua, ki teesa totosaname piipakame, puua ahjachi nokisiao, kaawai totosanamechikapua.

¹⁵ Kawachi yaaseka kahtinamea, tepekuma machedanamekapua chu'wachio, nasiwari maacheta, tisiwa yoorame, ahjae nasiwamerika puua. Ahpo seepurawao, ahpo teeretera teeremerikapua pu'kao, sisioki kuhsie iintomerikapua, tisiwa aiwari saetekapua pu'kao; ahpo seepurawao, maaji sonaka yoojoramiapua pu'kao, pihtunakao, maaji ihpoporowamechitiaopua, pu'ka te'ta Riosi utewariameopua, nekarewa ahjachi iintokaopua.

¹⁶ Ampawakirachi kaichio, iyotetiamekapua, “Ya'yawichio, Te'ta Yawichi; pa'pamirao, Te'ta Paamira”, chiamekapua.

¹⁷ Waikao aata Riosi ku'iwari tetewakania, taaachi weeriane. Wa'a werikaopua sisinakao, yooma paaekapua oonorio, te'pa kunuriamopua eekachi, eee cheeka:

—E'ena eemea, te'ta weruma Riosie ko'kotewa, ko'kopuachi,

¹⁸ yooma ihta wahjipakame sa'para ko'komichioopua: ya'yawichi sa'para, kapitai sa'para, ti'tijoe tísia natekari te'teriane sa'para, kaawai sa'para, kaawai ya'yaseto sa'para, yooma ihta ti'tijeri sa'para tiame: weeweruma teere te'teriane, nu'nunti teerewa te'teriane tiame, tehki pa'pamiratoameopua sa'para, wa'a ikisaopua tiameo, tekipanatewa tiame sa'para.

¹⁹ Waikao tetewakane, pu'ka wehtere o'inia machedanameopua wehterurio. Waikao yooma weechi ya'yawichia, ahpo soontaro ahjamaopua, wehteruri ahjama, pirenatukapua nasiwamia. Ihjia, pirena nasiwamerikapua, pu'ka kaawai tohsanamechi kahtiane puipamerikapua, nasiwaka.

²⁰ Waikao, puua kaawai tohsanamechi yasitoamea, pu'ka wehterurioopua, pu'ka wihtuki naewatuameopua tiameo, chapikapua pu'kao.

I'ka wihtuki naewatuameopua, Apoe iintoriopua pu'kao, pu'ka wehtejuri utewarie peenia ihsikaopua, puuaa pukae peenia ihsiwae, ti'tijoeri wisikuekaopua. Ihji ihsiriopa tiameo, ahpo wehtejuri machitewara ti'tijoechi yahchekaopua, wehtejurika tiame netetefiamechi, paparatekaopua tiame. Pukaepa ihji ookaa, na'i pa'wechi ihpapatiapua waikao, tisiwa tahtamechi, aasujere tajenarichioopua.

²¹ Ihji soontarowaraa, yooma ko'itiapua, kaawaichi yasitoameeopua, ahpo chu'wachi merimachetaeopua. Waikaopua, yooma ihta oonoria, poposakapua pu'ka, wahjipakame sa'paraeopua.

20

Piie miiri paamupari

¹ Pu'ka tetewisaapania, piirechi Riosi ku'iwari tekiyapua tewekachitepao. Sekachio kaarena makotoapua, piiripi ikichapura tiame, ki wahjiamesi wichiwachi yeetara, ahjae yeetapuniamie.

² Ihji Riosi ku'iwaria, pu'ka raakoniopua, eee kehki teewaameo, ehkori-ami Siinoio, riaoroso, Satanasi teewaameopua tiameo, chapika purisa, kai waapi ki wahjiamesi wichiwachi ipakapua. Ihji raakoni wa'a ipatiamea, piie miiri paaumpari wa'a yasimerikapua, kaarenae o'yetiamie.

³ Waikao, ikicheka yeetepakapua pu'kao, ki machenamichioopua wa'ao, aaataoi wehjoarichi mochikameo wisikuemia, ahkasi piie miiri paamupari u'matoachisi. Wa'ao piire miiri paamutesaopua o'yaekao, puhjemerikapua eenechio ku'itapio, Riosi ku'itapi.

⁴ Waikao, ya'yawichi mo'mochira tetewakania. Wa'a pukachio, wa'a mochikapua yooma kiatiameapua, aaata katewemichioopua. Pu'ka tetewisaa, wahjipakame tetewakania waikao. Puuaa, Riosie Weratiame pichiwatakameapua, Apoeo, Riosi Naerako tuukamekapua. Ihjia, ki pawesinoi iinyatichi paparakamekapua, naatichioi, pu'ka iinyati pawesinoi tiamechi netetiamechioi; iinyati pawesinoi machitewaraoi, ki ahpo toakamekapua, ahpo yahchepuawichioo, ahpo koataopua sekachioi. Ihjia eenechi oijenakamea, piie miiri paaumpari mochimiapua, Riosie Weratiame ahjamaopua.

⁵ Ihji oijenawaa, pahcha simiyamekapua, oijenaniame. Wahjachi ki Riosichi wahjipakamea, ki oijenamiapua pehjo. Neipa oijenamiapua eenechio, ahkasi piie miiri paamupari u'matosopa.

⁶ ¿Achipusa peenia tiamejuarepu, pahcha simiyame oijenapuachi oijenaniameapua, yooma tatakori piipatetiame kaawe erakoameopua, kihta seewiapa teemea taamo poanachi uhjurapuaopua Riosieo, oosa simiyamechi mukiyamechitia? Teemea tisia kaawe erakomeripua Riosichi, Riosi neesetowatere mochitoamekapa Riosie Weratiamefere tiame; pu'ka ahjama nokisikaopua yawichitukao, piie miiri paaumpari simiyame, pu'kao pu'kache yorakeka ku'isika.

⁷ Piie miiri paaumpariopua u'matosoopua waanamio, eenechi puhjepuameapua Satanasia, ku'itapio.

⁸ Eenechi puhjetiaapua, eenechi machenamerikapua waikao, yooma wisikuemiaopua, yooma weechi ti'tijoeri. Yooma puuu Satanasi wisikueria, yomatiamie i'ka weechi e'eneripua, i'ka weee Koojo kawiyanchisi yomatiamie, ahkasi i'ka weee Maakojo tetuyachisi. Pu'kao Satanasia, ahpo nasiwamiawichio, soontarotameripua, nape yomatiamie weechi ki ookapi enemeripua, pa'we seeterachitia kehki.

⁹ I'kao tetewakania, yomatiamie weechi weerechisi nokiriameopua. Puuaa, norikame noorepakapua pu'ka, muuwari Riosi te'ta nakiyaopua,

mochiwario; nape na'ia i'kao, tewekachi o'inia eenakaopua, yooma ko'yakapua pu'kao, kosoka.

¹⁰ Puuu Satanasi wisikuekamea noonoimichio, na'ichi ipatiapua waikao tiame, pu'ka wiwisituri nayewaturao, pu'ka iinyati ahjariopua tiame, ihpapatiachio, na'i pa'we tajayachio. Wa'a yasimiapua wa'asi, yooma taawechi aiwaniachio, tukaopua, taawechio tiame. Ki seenáá aampasi aiwaka yasitomiapa wa'asi.

Weruma te'ta kateweri, te'ta tohsaname yasirachi

¹¹ Waikao, wéruma yawichi yasira tetewakania, tohsáname, wa'a yasirachi yasipame tetewakania aata. I'ka tetewakaopua, yoomá uju-makapua, weechi ohjoemea, tewekachi ohjoemea tiame, ki wa'a mochime tiamekapa puua, pu'ka tetewachio.

¹² Wa'a ikisaopua, puuu weechi wahjipakamea, pu'ka yawichi ne'niachi, ajakapua, yooma weeweruma te'terewaemeapua, nu'nunti te'terewaemeapua tiame. Waikao, ooka i'iyotape wahjonatiapua, piiripi puuu ooka iyotapea Ahjaname Iyotapekapua, yooma ki wahjiamesi ahjameri toatiachi teewara. Piire iyotapechio, yooma wa'a toatiame maaniapua teewaraa, ki wahjiamesi ahjari uumeria. Yooma aataai wahjipakamea, pu'ka ooka i'iyotapechi chiiae ihta noonowiria, pukae katewetiapua Riosieo.

¹³ Yooma pa'wechi wahjipakamea, weechi wahjipakamea tiame, pirena katewetiapua Riosie, ihtana kaawe noonowiriaeopua ahpó kaaweruma tuuyewarieopua.

¹⁴ Waikao wahjiparia, wahjipakame mochiriachio tiame, na'ie kosiatiapua Riosieo, na'i pa'we tajenarichi. Puuu pa'we na'ichi ihpapaniamea, oosa simiyame mukiwamekapua wa'asi, ki oosa aampa Riosi ahjama yasipume.

¹⁵ Yooma aata pu'ka ahjari iyotaperichi ki'tiameopua teewarao, wa'achi ihpapatiapua tiame, pu'ka na'i pa'we tajayamechi, ki wahjiamesi ki Riosi ahjama mochimerikapua.

21

Teweka weemera; weemera weee tiame

¹ Yooma pu'ka ikitiame u'matosóopua, weemera teweka tetewakania waikao, weemera weee tiame; puuu pahcha simiyame tewekaa, puuu pahcha simiyame weeeapua tiamea, wa'a ikisa puuu pa'we pahcha simiyameapua tiamea, ki'tiapua wa'asi; yoomá pahcha simiyame iintu-amea, u'matopakua wa'asi.

² Waikao wa'a weemera tewekachio, Te'ta Piipakame Muuwari, tetewakania waikao, Weemera Eerusareni. Puuu Weemera Eerusarenia, tewekachi o'inia tekiyapua, Riosi kahtiachi o'inia. Tisiwa peenia teetoapua, oowitiame neewimerichitia.

³ Waikao inamukania wa'ao, ki ku'ita siinachaniame, pu'ka Riosi yasirachi o'iniaopua:

—Riosia, yomatiamo weechi ti'tijoeekachi kahtiame puuuapa wa'asi. Ti'tijoeria Riosi mochiwari enemeripua, Apoe Riosia pu'ka ti'tijoeri mochiwari, Riosiwara enemeripua.

⁴ Nape Riosia, ke'chuo muioi ahjama mochipuachio, wakipatemapua o'kewarao, pu'ka ti'tijoeria, kiteremiopua wa'ao, yuuwesirio, naarakorioi, kokosa saeniametoi, wahjipaniameoi; wa'a ikisa yooma ihta iintukame oochetiame ahjarichio, pu'kao yoomá u'matoriopua wa'asio.

⁵ Waikao, yawichi yasirachi kahtiamea, Riosi Apoea, chaachakapua:

—Nee, yooma weemera netekame neeea.

Chiiapua tiame:

—Iyotepuapua i'kao, pichiwari simiyame ihjia, ki se'wi wichiyame.

⁶ No'o chaanekapua tiame:

—Yooma kuuweparu neeepa. Neeepua, o'icharia, kajuyachiopua tiameo, aapini o'inia yu'usisio. Weechi mochikameo, pa'paramuameo, ki natekachi nerojitemania, ahjaniam paichi neeroie.

⁷ Aaata ka'karumachi newitokamea, no'o taana enemapua; neeea, noonora enemapua pu'kao, Apoe Riosi.

⁸ Nape ki ahpo pujime erakoamea ki ka'karuma nokiwao, ki ahjachi erakoamea noochi ahpo Riosichio, te'ta ki kaawerumachio enepakamea, tijoe ko'yamea, suwepori yooramea, susukituamea, ihtaoi riosiamea, wi'wisitua, yooma puuua, na'i pa'wechi ihpapapuame puuua, pa'we tajenarieme po'yachi. Puuu pa'wechi ihpapaniamea, puuukamera "te'ta mukiwamera" tewaniamekapua, ki wahjiamesi se'wi mochiniamekapua Riosichio.

Weemera Eerusareni

⁹ Waikao wa'a eenakapua, piiripi puuu oowisani Riosi ku'iwaria, pehtorichi oowaka ajakamea, pukachiopua, aiwari iinueriamea. Puuua no'o chaanekapua:

—Eenakóomua wa'ana. Aamo ne'netemane, pu'ka oowitiame Po'wa teewataniame ahjama neewikameo.

¹⁰ Waikaopu Riosi ku'iwaria, kai waapi weeriame kaawichi no'o i'tokapua. Wa'a o'inia no'o ne'netiaopua, Riosi piipateria muuwarikapua, weemera Eerusareni tewaniame. Puuu weemera Eerusarenia, tewekachi o'inia tekiyapua, Riosi kahtiachi o'inia,

¹¹ tahpitika teetoapua tajitokao, Riosi tisiwarieopua, tiari. Ihji muuwari mochiwaria, tatapara teetoapua, tisia nateyame tehtee peeni-atatiameopua. Ihji mochiwaria, kawiyamekapua, kiisi kihta a'chi tiaeame, tehte ahpe kawiyamechitaopua.

¹² Puuu muuwari mochiwariopua, kai waapisi weeriame, ko'raemekapua norikameo, oosa mariki aampa ooka muiraemekapua. Wa'a mu'muirachio, oosa mariki aampa ooka ajakapua Riosi ku'iwari, yooma pipiripi muirachio. Yooma pipiripi muirachio, wa'a iyotetiamekapua, yooma pipiripi puuu oosa mariki aampa ooka i'isaeri tejimari teewaraopua.

¹³ Cherayachiminao, paikakapua muira; kawiyamina wehjoarichio, tiameo, paika muirakapua; wehjoari tekiyaminao, paikachikapua wa'aoi muiwachio; ariyataminao, paikachikapua wa'a muiraa.

¹⁴ Puuu muuwari mochiwari ko'reraa, oosa mariki aampa ooka chokitiamkapua; pu'ka chohkirachi pipiripichio, wa'a iyotetiamekapua teewarao, puuu oosa mariki aampa ooka Po'wa teewataniame ajawariaa.

¹⁵ Puuu no'o ne'neteka naewekamea, o'ro kuhsi makotoapua, ahjae ihtetamiapua mochiwario, yooma muirachio, tiame, yooma sa'mi ko'reopua tiameo.

¹⁶ Puuu muuwari mochiwaria, naao ihkiamekapua, wa'achi kekenuame. Pu'ka muuwari mochiwario, ooka miiri aampa ooka sienta matoka, ihtetakapua kenekumao; wa'achitia ihtetakapua weereo, oowepoteopua tiame.

¹⁷ Ihji ko'reraa, paika weerewa aampa mariki matoka puuyakapua, te'pasi weeriameopua, Riosi ku'iwari i'toapua ihtetaeo, wa'achi kehki ihtetameapua, tijoe ihtetaeo.

¹⁸ Puuu ko'rea, ahpe tehte nateyamee netetiamekapua; puuu muuwari mochiwaria, apoche o'roapua, kiisi a'chitiame iinuwaeme, ihtao.

¹⁹ Yooma puuu ko're maaniame nawateraa, yooma ihta tehte peenia te'tiamee, peeniatatiamekapua: piiripichi simiyamea, ahpe tehte; ookachi simiyamea, saajiro; paikachi simiyamea, akata tehte; naaochi simiyamea, esmerata;

²⁰ marikichi simiyamea, onise tehte; puhsanichi simiyamea, konarina; oowisanichi simiyamea, kirisorito; osanaochi simiyamea, weeriro; watanichi simiyamea, toopasio; oosa marikichi simiyamea, kirisopasa; oosa mariki aampa piiripichi simiyamea, aasinto; oosa marikichi ookachi simiyamea, amatihta.

²¹ Yooma puuu oosa mariki aampa ooka muiraa, o'ro perera netetiamekapua; yooma pipiripi muiraa, pipiripi perera iinuekapua. Te'ta muirachi poeae, apoche o'roapua, kiisikioipua a'chitiameo.

²² Tiopaa, Riosi iyoriwachio, ki'tiamekapua wa'ao, Apoe yooma Paamirao wa'a kahtiopa, wa'achi kahtiamekoopua tiameo, puuu Paamira Po'wa teewataniameopua.

²³ Wa'a muuwari mochiwaria, ki nakiyachikapua taaa tajenariopua, meeचाoipua, Apoe Riosi tisiwarira taajenamerikapua wa'ao; Po'wa teewataniamea, ahjachi tahjeraapua ahjae tahjeniamae.

²⁴ Yomatiamae pu'ka wehjoarichio, yooma ihta ti'tijoerio, pu'ka tahjeraechi ohjomeripua. Ihjia, yooma ya'yawichiraa, Riosi kahtiachi e'enamapua, ahpo weruma iintowa, te'tereparia Riosio, i'yetokaopua, ahpo iyoriwaopua Riosio, Riosi kaawe e'remiaopua, cheriwema kiamiaopua tiameo.

²⁵ Wa'a yomachi mu'muirachio, wahjoame werimeripua a'chi keenakooipua taawe; tukawaria kiteremeripua wa'ao.

²⁶ Yomatiamae wehjoarichi ohjoemea, yooma ihta ti'tjoeri tijoetukameai, wa'a e'enamapua Riosi kahtiachio te'ta muuwarichio, ahpo ka'karuma erakoa, chaachapamia Riosio, Riosi iintoriaopua.

²⁷ Nape aaata a'chitiamea ki ka'karumao, ki muimeripua wa'ao, aaata te'ta na'ara nokayamea; aaataai, oowera Riosi pichikiameka nokayamea. Wa'ao, Po'wa teewataniame ahpo ahjari iyotaperichiche to'waria teewara, muimeripua wa'ao.

22

¹ Yooma pu'ka no'o tetewitesaopua, naati no'o tetewitekapua waikao, piiripi aaki. Ihji aakia, kawiyame neeroikapua, ki teesa kawiyame. Ihji aakia, Riosi yasirachi o'inia pajenamekapua, wa'a Po'wa teewataniame kahtiachi tiame.

² Ihji aakia, te'ta Riosi muuwari mochiwachi, naasipami po'yapua, te'ta naasipa poeochiami yeenapua. Pu'ka aakichiopua, nenekuo, kuuu ahjari ajakapua, senepi mechachi taakiamae. Ihji kuuu saawaraa, yooma mochiwari ka'karuma mochipuamichio i'yowapuamekapua.

³ Ihtaaoi kiteremerapua wa'ao a'chitiamea, Riosiche yasimapua wa'ao, Apoe Po'wa teewataniameopua tiame. Riosi tekipaneka mochikamea, ahjachi paparaka mochimeripua iyorikao.

⁴ Riosio puuu, nanarira tetewika mochimeripua, ahpo koata yachatomerapua, Riosi teewarao.

⁵ Kiterema tukawaria wa'ao, wa'a mochikamea, ki tesiwa erakomapua tahjerawichioopua, taaa taajenariopua, Apoe Paamira enemapua, taajenaria. Ihji ahjamao, ahkasi ki seena aampasi ahjaka, mochimerapua.

Eesusi Riosie Weratiame eenaria, waapi teetonapa

6 Waikao Riosi ku'iwaria no'o chaanekapua:

—Ihji naawesaria te'ta pichiwari simiyamepua, te'ta ahjachi erakopame tiame. Apoe Paamiraa, Apoe ihsikamekapua, ahpo naewaturachi nayewakaopua, Apoe uhjurakamepua tiameo, i'ka ahpo ku'iwarioi ahpo yorakeka mochikameopua, aamo tetewitemichioopua.

7 Nee Eesusi tewekachi o'inia no'o ku'iwari aamo uhjuriamea, yooma weeechi mochikameo, chaanenania:

—Ku'we enamiite neeea, wa'a weeechi aamo mochikachio. I'ka iyotaperi chiia e'weka yasitokamea, tisia kaawe siimeripua, tisia kaawe erameripua.

8 Yooma i'ka tetewikamea, inamukamea tiameo, neeepua Waani. Waikaonia, chopokorieka weripakainia, yoorewewa iintokaopua pu'kao.

9 Nape ihjia no'o chaanekapua:

—Ka'te yoorewi no'oo, Riosiwichio ihsiwiame neeeai aamochitia, aamo poponichitiaopua, Riosi naewatukame, yooma i'ka iyoteri neesetoka mochitoamechitia tiame. Riosikamera chopokorieka weripapuapua.

10 No'o chaanekapua tiame:

—Ka'te oowera iinuemitiapua i'ka iyoteri chiiaopua, ohso kaawe nayewemitiapua aaata. Ihji chiia, ki mehka teetoamepua ikimiachio.

11 Nape pahtekai ki nakikameopua i'ka iyoteri chiiao, wa'atia toipuapua pu'kao, ahpo ki ka'karuma yoorachioopua, ahpo ki kaaweruma tiia, na'naritomichioopua. Ka'karuma yooramea, ka'karumache ahpo yoorasimitema puuuu. Aaata te'ta iyoriamea Riosi, wa'apitia teetomeri puuuu Riosi iyorikao.

12 Waikaonia eenechi Eesusi naewame inamukania, puuuu eee cheechaniapua:

—Ku'we enamiitene wa'ao, yooma Riosichi te'terameo, Riosichi te'teremia nuutewa i'toka, yooma pipiripiwichioopua, ahpo ihta kehkisa noonowiria kiapuameopua.

13 Neeepua, pahcha o'inia kahtiamea; neeepua tiame, neipa yasimeriapua pehji. Neeepua ke'chu ihtaohi ki'tioi, yasariameapa; kihta iintumerioipua wa'asio, wa'apitia iiweta yasitomeri neeea. Neeepua o'icharia, kajuraapua tiame; kihta kitererekame no'o pahchao, no'o neipaohi, kihta kiteremeripua.

14 Tisia kaawe siimerapua aaataa, aaata ahpo wisasori wichonarekamea, tisia kaawe siimerapua, puuuu, reesisepuamekapapua, pu'ka ahjari kuuura taakewa, ko'komichioopua; reesisepuamepua tiameo, Riosi muuwarichi pakimichioopua.

15 Yooma na'araria Riosi muuwarichio, ma'chi itipimerapua itapiti yoorakamekapa, tukapachi ohjowa nokiwame, ihtaohi riosichitia uuyamea, suwepori nokayamea, tijoe ko'yamea, yooma puuu wisikuari yooraka pu'seramea.

16 —Nee Eesusia, no'o uhjurawa uhjurakamenia, yooma ti'tiopachi ma'chitamichioopua, no'o tetewiteriao. Neeea apoe naatipua, ke'chu Raawitarukooi ahjaka yasitokame, nape wa'a tiiai neeea, te'ta Raawi tetjimarisiwachii, naawakamenia tijoetukao. Neeea, cheisoripora tiame neeea amochio.

17 Riosi Riosiwari iinuemea, wa'api Po'wa teewataniamechi newikamechi te'teramea, chaachapamepua pu'ka Po'wa teewataniameo:

—iYaapiti enamitia muuupa, muuuu Apoe taamo Paamiraaa!

Apoe yooma weeechi taamo Paamiraa, taamo chaanenapua weeechi mochikameo:

—Aaata paramusaa, noochi enapuapua, ahjaniame neeroi noochi paje-name nerojimia. Neeea aamoo, kihta natekachi aamo nerojitemapua.

¹⁸ Neeea Waania te'ta pichiwa Riosie tetewitetiameapua i'kao, aamo chaanenane: I'ka iyotaperichi chiiao, ka'te epeche chanimitiapua aampachio; wa'a iintosaamua, epeche tisiwa aiwatepuame muuua, i'wa iyoterichio, wa'a chiiamekopua Riosio.

¹⁹ Aamo u'yesoo i'ka iyotaperichi chiiao, Riosiaipua aamo u'yemapua aamo ahpo ahjama yasipua nuuteka teewiaopua, ahpo ahjama mochipuachi taakia ko'kopuameopua, te'ta kuuu ahjari taakewaraopua; wa'ao, ka'chitia taawechi pakime teeremeri muuua, Riosi te'ta muuwari mochiwari piiparichiopua.

²⁰ Ihji i'ka pichiwako tuuyamea, Apoe te'ta Riosie Weratiamepua, eee chaanipua:

—Eje'e. Enamache neeea wa'ao, ku'we simiyachio.

Wee, wa'a ikimitia naaju, Apoe taamo Paamira Eesusia.

²¹ Amochi Riosie piipatetiameo, Apoe taamo Paamira Eesusio, apoe Riosie Weratiameopua, amochi teetojeraninia ahpo kaawerumari tiiri-waopua. Wa'a terejerame neeea.

I'wasi kajuyamenia cheekao, yomatiamie Riosie Weratiamee no'o tete-witetiamea. Cheriwema, wa'asipua.